

~~Libr. d. m. cl. m. p. s. m. l. h. e. i. p. e. o. m. a. r. i. f. 4^{or} et d. m. i.~~
Diam octogz sis rompatg

D. Martini de l'huysch

Inim. 270, 271.

Bibl. Jag.

CXVII
II

dimi

university of
pennsylvania
pennsylvania
and

Sermones Leonardi de Ihu; de sp^u; et sancto

ante oculos eam
origo

monstrat innotet 76
Ioh. 14. dicitur tunc horribiles iudicantes
in dicitur cum ad resurrectionem. Sap. 14. 14.

Inven. 271.

Bibl. Jag.

Sermones Aurei de sanctis
fratris Leonardi de Utino

Latini 16.138

Tabula sermonū Adagistri Leonardi
de vitino De festis taz mobilibus q̄ unmo
bilibus hic contentorum.

De sancto Andrea aplo.	Sermo primus.	De scō Laurentio martyre.	fmo. clv.
De scō Nicolao epo & p̄f̄.	Sermo. ii.	De assumptione br̄e Marie x̄ginis.	f. xlvj.
De sancta Lucia x̄gine & mar.	Sermo. iij.	De sancto bernardo abbate.	fmo. xlvij.
De sancto Thoma aplo.	Sermo. iij.	De scō bartholomeo aplo.	fmo. xlvij.
De natiuitate dñi.	fmo. v.	De scō Augustino epo.	fmo. xlix.
De scō stephano p̄thomartyre.	fmo. vi.	De decollatiōe sc̄i Joh̄is baptiste.	fmo. l.
De scō Joh̄e aplo & euāgelista.	fmo. vii.	De natiuitate gloriose x̄ginis Marie.	f. li.
De Innocentibus.	fmo. viij.	De scō matheo aplo & euāgelista.	fmo. li.
De circuncisione dñi.	fmo. ix.	De angelis.	Sermo. liij.
De epiphania domini.	fmo. x.	De scō hieronimo p̄fessore.	Sermo. liij.
De sancto anthonio abbate.	fmo. xi.	De sancto francisco.	Sermo. lvi.
De scā agnete x̄gi & mar.	fmo. xij.	De sancto luca euāgelista.	Sermo. lvi.
De sancto vincencio martyre.	fmo. xij.	De scā v̄sula x̄gi & mar.	fmo. lvij.
De cōuersione sancti pauli.	fmo. xij.	De sc̄is symone & iuda aplis.	fmo. lvij.
De purificatione beate Marie x̄ginis.	f. xv.	De omnibus sanctis.	Sermo. lix.
De sancto blasio epo & p̄f̄.	Sermo. xvi.	De eisdem.	Sermo. lx.
De sancta agatha.	Sermo. xvij.	De animabus.	Sermo. lxi.
De cathedra sancti petri apli.	Sermo. xvij.	De sancto leonardo p̄fessore.	fmo. lxij.
De sancto mathia aplo.	Sermo. xix.	De scō Adartino epo & p̄f̄.	fmo. lxij.
De scō thoma de aq̄no.	fmo. xx.	De scā Katherina x̄gi & mar.	fmo. lxij.
De scō gregorio papa.	fmo. xxi.	In dedicatione ecclesie sancti petri marty.	fmo. lxv.
De scō benedicto abbate.	fmo. xxij.	nis de vitino.	
De annunciatione beate Marie semper x̄ginis.	fmo. xxij.		
De resurrectione dñi.	fmo. xxij.		
De scō Ambrosio archiepo.	fmo. xxv.		
De scō Georgio martyre.	fmo. xxvi.		
De scō marco euāgelista.	fmo. xxvij.		
De sancto petro martyre.	fmo. xxvij.		
De sanctis Jacobo & philippo apostolis.	Sermo. xxix.		
De Inuentione sc̄e crucis.	fmo. xxx.		
De corona domini.	fmo. xxxi.		
De victoria sancti michaelis.	fmo. xxxij.		
De ascensione domini.	fmo. xxxij.		
In festo pentecostes.	fmo. xxxij.		
De sancta trinitate.	fmo. xxxv.		
De corpore xp̄i.	fmo. xxxvi.		
De scō barnaba aplo.	fmo. xxxvij.		
De natiuitate sancti Johannis baptiste.	Sermo. xxxvij.		
De sancto petro aplo.	fmo. xxxix.		
De visitatiōe gloriose x̄ginis marie.	fmo. xl.		
De scā margareta x̄gi & mar.	fmo. xli.		
De scā maria Adagdalenā.	fmo. xli.		
De scō Jacobo aplo.	fmo. xliij.		
De scō dñico cōfessore.	fmo. xliij.		

Finis tabule.

Prologus

In sermones aureos de Sanctis Fratris Leonardi de vino sacre theologie doctoris ordinis predicatorum Prologus.

Quinorum inter

pres miltiorum que spiritu sancto suggerente nacti est haud puare oblectationi modo depurabit: verum si sapit ecclesie iesu

christi eruditioni expromenda diiudicabit. Quae admodum apertius ait. Unicusquisque dat manifestatio spiritus ad utilitatem ecclesie. Recte sane Quis. n. exuberantissimo diuinitatis fonte poranturam vehemens prout gaudio ut si bi exuri videat nisi quod spiritus feruore coceperit. ceteris plena fide cruciatur. implens illud psalmi. Admonuit abundantie suauitatis tue eructabunt: et iusticia tua exultabunt. Et vero quoniam quilibet mortalium per maximum sue intelligentie caput parum eterne dulcedinis suscipisse videtur. ne quod ecclesie quod aut illius incrementum: aut profectum: aut gratie opitaretur deesset: ministros non paucos ad eterna dispenienda sacramenta destinauit. e quibus alter prestat. idoneos nos fecit ministros noui testamenti: seu dispensatores multiforum gratie dei. qui licet vno spiritu vegetati: non pariter officio sua ministeria pegerunt. Profecto unicuique data est gratia secundum mensuram donationis christi: et ipse dedit quosdam quod apostolos. quosdam autem prophetas. alios vero euangelistas alios autem pastores et doctores. ad consummationem sanctorum in opus ministerij: in edificationem corporis christi. Quis enim illum prophetarum ordine satis per dignitate ac sanctitate admiret. Quorum omnium vni opus fuisse dignoscitur et studium: ut pessumdato execrabili deorum cultu: vni summo deo omnem ceremoniarum ac sacrificiorum ritum dicaret: ut saluatoris aduentum: nostrorum fidei tempora predicarent: ut quanta cura deus illos patres nostros gubernauerit: et quod a nobis in hoc vite cursu maxime agi velit: diligentissime coparent. Nunc summe dispositionis ordo patet. Nunc imense potestatis virtus. Nunc humane correptionis utilitas. Quippe nulla erat: nullum seculum: nulla mortalium condicione neglectum: cuius non a humanis et diuinitus viuendi mandata conuenienter: ut nihil oporteat aut xenofontis yconomicon: aut alterius cuiuspiam monimenta exigere. Etenim et si ex prophetis nonnullos maiores: nonnullos minus res nuncupemus: cauendum firme est ne alio spiritu aut alio lumine locutos atque illustratos cogitemus. Si quidem vni omnium extitit spiritus diuinus singulis prout vult cuique penes modum fidei per suam voluntate dispersit: ut plane intelligamus illos predicatione prophetarum hominum mores dissipari ac penitus subui et euerri. Quanta porro spiritus sancti virtus ac fortitudo est: quo inspiratore atque duce: apostolice atque inuitis hostibus: euangelium vulgauerit. Quanta sermonis potestate Stephanus iudeis resistit: seuiens et mirabili ac diuina constantia superauit. Quanta prius dulce et preclarum apostolorum predicatione et vite labore cognoscere. ut nihil iam morari oporteat Pythagorae aut democritum. aut Platonem accumulande doctrine causa. orbem terrarum peragrassisse. nec firme cuiusque philosophi vita tanto splendore enarrat. ut vel in minima ex parte apostolicis conferendus sit: quod tanto alio tantoque confilio difficillima peregrinatione suscipientes: quicquid in mundo magni et preclarum erat: studiosissime inuestigauerit. Quos preterea Stoycos: quos academicos discere cupimus. Quos oratores audire. Adhibi sane recte habeo conscientiam: nullum vniquam Demosthenem: nullum ex nostris Liceronem suauitatem diti. nullum item Xenonem acutius de vite disciplina pertractasse quam habitum sumus apostolicis conferentibus quod diuinitas maxime atque omnibus oculi populi et cupiditate abicere docuerunt. nec ulli rei preterquam iusticie et pietati spem dux. Moyses summe fidei: doctrine grauitas sanctitatis quoniam dicendi potestas equauerit adiuncta eloquentie virtute spiritus. et nihil minus factis quam sermonibus celebrarent. gentium prophetarum vita verboque fiducia atque auctoritate confutando. Nimirum nec caro nec sanguis illis reuelauerat. sed eterni dei spiritus quo illuminatore atque inflammatore ex rebus paruaque nauicula: ad totius ecclesie clauem ex rebus nui grande vite lucro ad christianarum animarum congregandum fenus. tandem ex humili abiectoque piscatoris officio ad excellentissimum in toto orbe principatum euecti sunt. Quid plura? tantorum hominum maiestas se spectantibus imple sit ut inter populos nisi repugnassent dii colescerent. venerarent: adorarent. Post quos bino vicio deprehensum est humani generis falsarum opinionum credulitate corabescere. quod in graves iniurias et intolerandas contumelias veri creatoris dei omnipotentis incideret

phas veri creatoris dei omnipotentis incideret

ut vndiq; subeūte vanitatis erroris locus ac
ptas esset. deniq; veritati sapientie: iusticie: p
petuū exiliū indictū videret. Eousq; pue
rat humana temeritas vt nec de semetipsis
nihil cogitare nec de deo idigne sentire mor
tales putarent indignus. Quis em̄ nesciat
quāto erroribus laborauerit humanayesa
nia: vt tene obliu fuerit qd esset humanarū
meritū bonū. Quis nostre vite mod⁹. Que
tandē nostrorū laborū merces cōstituta. Si
nō vnū creator oīm rerum puidisset. vt e ce
lo predicatoris veritatis pstantissime reli
gionis viros demitteret vsq; in nos. q̄ mo
do iudeos gentilesq; vna correctioe castiga
rēt. modo reliquos pctōres necessaria aiad
uersione corripere. modo ceteros hoies va
rijs documētis instruerent. Ac ne plura cō
memoro. nihil est ab illis pretermisissimū: qd
ad erudiendā fidē: ad instituendā vitā: ad
intelligendā misteria. ad predicandā celestiu
donorū grām: ad reuelandā diuine volunta
tis dispensationē: ad excitandā humane spei
cōfidentia: ad cōponendā ecclie pacē: ad in
staurandā fidelū sacramēta ptiueret. Por
ro in hoc oēm mundi sapientiā pfigandam
santerūt q̄ diuine p̄dicatiois sacriq; euan
gelij ministrōs a spūs sancto dilectos se co
gnouerūt. nō in vna regione dūtarat verbū
disseminaturos: sed per omnes mundi oras
humane salutis ordinem fidelissime ac pu
dentissime cōstituturos. Nemo enim nescit
horū doctrinā ex ipso celo ad nos placā. tan
tūq; illos celestibus alijs cōscendisse vt eo
peruenerint vbi celestiu atq; ineffabiliū sa
crāmētorū cognitiones suscepunt. Itaq;
horū religionē et offiū p̄fess⁹. Ego fr̄ Leo
nardus de vtino inter sacre theologie docto
res minimus: cū sanctissimorū ac fortissimorū
viroz exēpla apud p̄claros nobiles vt
nenses plurimis sermonib⁹ hacten⁹ exegis
sem: cōstantiores feci. ne qd in virtute acerbū
et intolerandū existimarent. Sic quon
dam Plato ciuitatē instituēs viris fortib⁹
mortuorū monimēta subiecit. Quia dō illis
egregiū ac singulare vīsus est. martyriū atq;
scōz noui testamēti pulcherrimū exēplar a
gnoscerē. ne ignauie atq; ingrati tudinis me
arguerēt: me me cupidius ad eoz acta p̄scri
benda cōtuli. Quāq; existimauerim moder
atius facturū si hec leui ac vulgato sermone
discurrā: q̄ obscuris aut inuolutis verbis: tan
tas res tenuiores faciā. At si q̄spia ad hui⁹
sapie lūe se ingredi posse causabif: q̄ in ea

rufficiū qdā et iculū inē videat. q̄n idē sit
inanis eloquētie garrulū: et fecide atq; vti
lis doctrine bene peritū censeris. solis humili
bus adueniat veri luminis celestisq; cogni
tionis gratiaz prestari. q̄bus nihil secularis
philosophia obstat. nihil mūdāna eloquē
tia detinet. nihil garrulitas popularis impe
dit. Idumilitas em̄ spem pariet. spes diligen
tiā. diligētiā p̄fectū. p̄fectus incrementum.
et eo q̄dē vsq; vt plane cupidissimū vitatis a
matores videant et p̄pino tante lucē ad
uentum excipere: luozq; laborū felicissimū
fructum adipisci. qui est iesus xps in secula
seculorū. Amen.

Incipiūt sermones aurei de sanctis Leo
nardi de vtino sacre theologie doctōris: et or
dinis p̄dicatoz. etimū p̄fessoris et primo.

In festo sancti Andree ap̄li. Sermo I.

Aquirit andrea fra
trem ei⁹. Mat. iij. ca. et in euang
gelio hodie me solenitat. Beatus
Aug. in secunda epla ad Volusianū di
cit sic. Et ps iesus. Peritū et Andree fratres
eius et alios p quos operat⁹ est salū in me
dio terre: non de foro iustitiani: sed de sim
plicitate piscatorū legit assumptisse. Infat
em̄ sapientia huius mundi: et leguz ventosa
loquacitas. Elegit em̄ nō Reges: nō Sena
tores: nō Philosophos. sed plebeios pau
peres: indoctos: piscatores: meruitos libe
ralibus disciplinis. Non peritos grāmārica
nō armatos dyalectica: et nō infatos rheto
rica. Sed piscatores cū rhetib⁹ fidei paucis
simos milit. ac itaq; tam multos pisces et
ex omni genere tā mirabiliores p̄rarios: et
etiā ipsos p̄bos cepit. hec ille. Super quo
moueo talē questionem. Vtrū Beatus
Andreas rationabiliter christum se vocan
tem secutus fuerit quem nullas virtutes fa
cere viderit. Ad istam questionē respons
dit Gregorius. in omelia super illo verbo
proposito dicit sic. Audiuistis fratres cha
rissimi. quia ad vnius inuisionis vocem An
dreas relicta rhetibus secutus est redem
ptorem. Nulla vero hunc facere adhuc mira
cula viderat. nihil ab eo de premio eterne re
tributionis audierat et tamen ad vnius dñi
preceptus hoc quod possidere videbat ob
litus est. hec ille. Porphirius philosoph⁹
deprauans istam vocationem apostolorū
arguit tripliciter contra eoz. Primo quia

ita vocatione
malicia cor
sophistica
sapientia
et fraudē ci
tes et igna
em̄ q̄ nueri
ni. maxim
diger. ergo
cauit tales
dus: qd pat
na quas ab
riat: sed ciu
or: inuenit.
res accipere:
uent qd hum
modo quo d
simplices et
rara sapias
scire loq in v
em̄ hoc habu
fuit: et exten
quos mūdā
losophi hoc
lebant. Ref
a spūs sancto
xpi. Cum a
cebit vos o
2 Porphirius
ex magna u
noua lege i
ad eā debu
uissent hoc
me: tōgm si
Deus potes
Sicut sol nō
quis sit po
elegere sim
duxit in cor
fuit insipien
elegit sapien
manifestan
tes fuisse in
assurte aut
Ideo. i. Cor
vestram fra
fm carnem
nobiles. Se
deus: vt con
di elegit deus
ignobilia et
non sunt vt
glorietur om

Ha vocatio apostolorum procedit ex magna malicia christi. Nam omnia facta christi erant sophistica et falsa. Si habuisset secum viros sapientes: facillime perpenderent malicias et fraude eius. propterea voluit habere simplices et ignaros: ut facilius deciperent. In eo enim quod fuerunt piscatores erant modici ingenij. maximeque hec ars modico ingenio indiget. ergo etc. Ad istud dico: quod christus non vocavit tales ad decipiendum: sed ad instruendum: quod pater dupliciter. Primo ex doctrina quas ab eo receperunt quod non est deceptoria: sed cunctis fideliorum benignior: et virtuosior inuenit. Nec enim docet vitia fugere: sed virtutes acquirere: iniurias remittere: et alia que pertinent ad humanam perfectionem. Secundo ex modo quo didicerunt. cum enim essent ydote simplices et pauperes. Quod potuissent acquirere sapientiam et eloquentiam et linguam omnium gentium scire locum in vna die. nisi hoc fuisset a deo. Non enim hoc habuerunt a diabolo: quoniam illi persecuti sunt: et exterminauerunt ab vniuersis ydolis quibus mundus erat plenus. Quod non etiam philosophi hoc idem assecuti sunt qui ydola colebant. Restat ergo ut omnia ista didicerint a spiritu sancto. Item quod christus promisit eis. Jobis. Cum autem venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem. Secundo arguit Porphyrius: quod ista vocatio apostolorum procedit ex magna insipientia. Nam ad promulgandam novam legem in mundo ad trahendum homines ad eam debuit assumere viros sapientes qui sciuissent hoc facere: et qui fuissent magne fame: et digni fide. maxime qui scribat Job xxxv. Deus potentes non abiicit cum ipse sit potens. Sicut sol non abiicit lunam: vel alias stellas. Quis sit potens in lumine. Unde cum christus elegerit simplices homines: et se et suam legem adduxit in contemptum. Ad istud dico: quod non fuit insipientia: sed magne sapientie. quod non elegit sapientes vel potentes: quod hoc fecit ad manifestandam veritatem fidei. quod si per sapientes fuisset introducta: potuisset ascribi eorum astutiae aut potestate. et non virtuti fidei vel christi. Ideo. i. dicitur sic. Videte vocationem vestram fratres. Quia non multi sapientes sunt in carne non multi potentes: non multi nobiles. Sed que stulta sunt mundi elegit deus: ut confundat sapientes: et infirma mundi elegit deus: ut confundat fortia: et mundi ignobilia et preperibilia elegit deus: et ea que non sunt per ea que sunt destrueret. ut non gloriaretur omnis caro in conspectu eius. hec

ibi. Fecit enim christus sicut de Bedeone in veteri testamento. Unde dicit Iudicium. vii. Quod deus mandauit diminui multitudinem populi que erat cum eo ad pugnandum ut non ascriberet sibi victorias. Sic etiam fecit nunc in nouo testamento. Unde Augustinus super verbo proposito dicit sic. Si enim doctus esset iesus christus volens superborum frangere ceruices. non que suavit per oratores piscatorem. sed de piscatore lucratus est imperatorem. hec ille. etiam Bernardus super verbo proposito dicit sic. Piscatores illiterati miscebuntur ad predicandum: ne fides credentium virtute humana. sed eloquentia et virtute dei et eius doctrina fidelis putaretur. Nec ille. Tertio Porphyrius arguit sic. Quia apostoli fuerunt leues corde et stulti tam cito assensere huic vocationi. Sapientem enim nunquam mouet ad assensum rei dubie: nisi eundem rem noticiam vel demonstrationem habedo. vel ex aliquo probabili argumento. Sed apostoli absque yllo argumento adducto: absque yllo miraculo viso: statim credentes relicti omnibus securi sunt christum. ergo non fuerunt sapientes. Unde Salomon ait. Qui cito credit leui corde est. Ad istud dico: quod hoc non potest ex leuitate mentis: sed ex virtute christi trahentis. Nam vox christi vocantis: habuit non solum virtutem inducivam: sed etiam attractivam: quoniam erat instrumentum diuinitatis. per. Dabit voci sue vocem virtutis. ut quos vocaret exterius: moueret et traheret interius. sicut Gregorius in omel. de Maria magdalena dicit sic. Quid miramur fratres: maria veniente an dominum suscipiente. Suscipiente dicam: an trahente. Dicam melius suscipiente et trahente. hec ille. Si enim magnes trahit ad se ferrum virtute sue nature et sol suo calore vapores sursum trahit. et patera suo odore alia animalia ad se venire facit: multo magis christus qui est fons omnis virtutis dare potuit voci sue vocem attractivam. Intelligentium quod vna res sequit aliam tripliciter. Primo per violentiam: sicut annus post bontem. Quantumcumque enim sit volubilis: nunquam tamen per se irretit nisi traheret. Sic curus liberi arbitrij nunquam moueret in deum nisi traheret. Rote enim liberi arbitrij sunt due scilicet ratio et voluntas. Quia liberum arbitrium est facultas rationis et voluntatis. Rotes autem trahentes sunt iusticia et misericordia

ps. 64
13. 58.

ferico: dia dei. Prouer. xxi. Cor: regis in manu domini quocūq; voluerit verter illud. De iusticia dicit psal. Iusticia aī ipz ābulabit. De mīa dicit idē ps. Misericordia ei⁹ preueniet me. Ideo christus dixit Job. xij. Nemo potest venire ad me nisi p̄ me q̄ misit me traxerit eū. Hīs duob⁹ virtutibus tanq̄ bob⁹ traxit christus Andream ad se. Secundo vna res sequitur aliam per sapientias. sicut discipulus sequitur magistrum. Unde quidam philosophus iuit. xxx. annis post vnā apem vt cognosceret naturam eius. Cum ergo christus fuerit summus magister Job. i. Magister vbi habitas? non est mirandum si apostoli libenter sequebant eum. Unde q̄dam dixit ei. Magister sequar te quocūq; ieris. Sic etiam traxit Andream ad se. Tercio vna res sequitur aliam per conuenientiam: sicut simile attrahit simile. Unde Salomon dicit Omne animal diligit sibi simile. Nos autem efficiamur christo similes p̄ gratiam quā nobis infundit. psal. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Et christus autem vocans ad se Andream no uam gratiam menti eius infudit: qua factus similis illi secutus est eum. ratione bonus gratie infuse potest Andreas dici frater christi. Quia qui facit voluntatē patris mei qui in celis est hic meus pater frater et soror: est. vt dicit christus Mar. iij. Ideo dicitur. vocauit andream fratrem eius.

Vocauit andream fratrem eius.

- Primitate conuersionis.
- Primitate predicationis.
- Primitate perfectionis.
- Primitate consummationis.

Primo xps iesus voca-

uit Andream primitate conuersionis. Fuit enim primus conuersus de discipulatu iohannis ad christum inter omnes apostolos. An Job. i. dicitur. Erabat iohannes et discipulis ei⁹ duo: et respiciens iesus ambulante dicit. Ecce agnus dei: et audierunt eum duo discipuli loquentes: et secuti sunt iesum. Super quo verbo dicit Beda in omel. Testimonium perhibente iohanne. quod iesus esset agnus dei: secuti sunt illius duo discipuli. magister desiderantes ab ipso iesu. q̄ a precursore illius verba gratie percipere. per qd̄ et ipsi mererent in agnitione dei forte computari. hec ille. vnus autem ex hīs duob⁹ discipulis fuit Andreas. Sicut Job. i. dicitur. Erat autem

andreas frater Symonis petri vn⁹ ex duob⁹ qui audierant a iohanne: et secuti fuerant iesum. et. Audito enim doctrine beati iohannis disposuit Be. andream ad tria. Primo ad penitentiam. quia doctrina spiritualis inducit impunctionem in peccatoribus. Unde predicante Petro audientes compuncti sunt corde. et dixerunt ad petrum et ad reliquos apostolos. Viri fratres quid faciemus. Petrus autem ait ad illos. penitentia agite. et. vt dicit Act. ij. Et Neemie viij dicitur sic. Fleuit omnis populus dum audirent verba legis. Nam vt dicit Jerem. xxiij. Verbus dei est sicut malleus conterens petras. id est corda dura. Sic etiam iohannes baptiz. dicebat et predicabat penitentiam. Iuxta illud. Mar. iij. Venit iohannes baptiz. predicans in deserto iudee dicens. penitentiam agite. et. Et quia beatus andreas tanq̄ verus discipulus iohannis. in iesum et austeritate penitentie prepollebat. Ideo idoneus erat ad discipulatum christi. Secundo auditio iohannis disposuit beatum Andream ad scientiam. quia Prouer. iij. dicitur. Si dilexeris audire sapiens eris. Beatus autem philosophum primo methaphi. auditus deseruit discipline. Multa enim sunt que ab alijs audiendo discim⁹ que per nos ipsos non inuenimus. Et precipue ad scientiam fidei: cum fides sit ex auditu. Roma. viij. Et ideo beatus andreas eo ipso q̄ fuit auditor iohannis: factus est idoneus ad disciplinā et scientiā christi que est scientia salutis: et ad hanc disponebat doctrina iohannis. Luce. ij. Tu puer propheta. et. vsq; peccatorum eoz. Tercio auditio iohannis disposuit beatus andream ad obedientiam. qz psal. dicit. In auditu auris obediuit mibi. animalia enim que carent auditu sicut apes et mulce non obediunt voci hominis: nec sunt disciplinabilia. vt dicitur primo methaphi. Sed doctrina iohannis precipue disponebat ad obedientiam et reuerentiā xpi. iuxta illud Job. i. Qui post me venit ante me factus est. cuius nō sum dignus. et. Ideo beatus Andreas ex eo q̄ fuit auditor iohannis fuit idoneus ad obedientias christi. et quia inter ceteros discipulos fuit magis dispositus ad hec tria. ideo fuit primus ad fidem christi conuersus. Cuius primitatis dignitas apparet in quatuor ordinib⁹ veteris testam. in quatuor noui testam. In veteri testam fuerit quatuor ordines. Prim⁹ fuit ordo patriarchar

in quo prim⁹
respetu. vt
meriti si
plurima be
monium c
tus andrea
ne. Quia
ter aplos.
mā sicut
Abelliam
fuit ad i
in quo p
probatu
fuit em p
in padili
de. Et no
et. Huius
ordine. qz
colliat p
bus dieb⁹
dit dominu
eius fuit o
fuit Abell
Die em q
dei summi
foimicet
chisedech
illud. Ben
rex salem
Sic beatus
maculatum
eucharistie
da. Quia
pms fuit
Beatus an
isto ordine.
terdotes qu
Sic beatus
ees qui post
re possit dic
cumi in occ
uerso israel
post eius b
runt quatu
discipulor
quem addu
tur Job. i.
fratrum in q
tur Luce. v
in quo prim
Beatus. y
tam qui fuit
quo noui res

In quo primus fuit abel ad cuius munera deus respexit. *ut dicitur Gen. quarto. c.* Et hoc propter meritum fidei sue. Iuxta illud *Heb. xi. c.* y. ide plurima hostia abel obtulit deo pro qua restitumini consecutus est esse iustus. *et c.* Beatus andreas hunc conformitatem cum isto ordine. Quia fuit primus ad fidem christi conversus inter apostolos. *ut dicitur Jobis i. dicitur.* Invenit hic primus fratrem suum Symonem et dicit ei. Invenimus Messiam quod est interpretatum christus. et adduxit eum ad ipsum. *et c.* Secundus fuit ordo prophetarum in quo primus fuit Enoch. *ut dicitur Jude. ij. dicitur.* prophetavit autem de his septem ab adam Enoch. Iste enim propter meritum fidei sue fuit vivens in paradisu translatum. Iuxta illud *Heb. xi. c.* y. de Enoch translatum est ne videret mortem. *et c.* Beatus andreas hunc conformitatem cum isto ordine. quia merito fidei sue quam duobus diebus dicitur raptus est in paradisu ubi clare vidit dominum. *ut habetur in legenda.* Tertius fuit ordo sacerdotum in quo primus fuit Melchisedech de quo dicitur *Heb. vij.* Melchisedech rex salem sacerdos dei summi. *et c.* Beatus andreas habuit conformitatem cum isto ordine. quia sicut Melchisedech offerebat panem et vinum. iuxta illud. *Genes. xij.* At vero Melchisedech rex salem proferens panem et vinum. *et c.* Sic beatus andreas sacrificabat agni immaculatum sub speciebus panis et vini sub eucharistie sacramento. *ut habetur in legenda.* Quartus fuit ordo pontificum in quo primus fuit Aaron. *ut patet in Levitic. xxv.* Beatus andreas habuit conformitatem cum isto ordine. quia sicut Aaron consecrabat sacerdotes qui postea docerent ecclesiam. ita et vere possit dicere illud. *ij. Reg. xix.* Primus occurrit in occursum domini mei regis. quia deventus israel primo venit in occursum christi post eius baptismum in novo testamento fuerunt quatuor ordines. Primus fuit ordo discipulorum in quo primus fuit Nathanael. quem adduxit Philippus ad Iesum. *ut dicitur Job. i.* Secundus fuit ordo evangelistarum in quo primus fuit Matheus. *ut dicitur Luce. v.* Tertius fuit ordo martyrum in quo primus fuit Stephanus. *ut dicitur Actuum. vi.* Quartus fuit ordo apostolorum. qui fuit honorabilior omnibus ordinibus novi testamenti. *ut dicitur Dionysius li.*

bro de ecclesiastica hierarchia. in quo primus fuit beatus Andreas. de quo dicitur illud *Genes. xlij.* Primus cum fratribus suis ingressus est ad Ioseph. quia cum fratre suo Petro primus convenerunt ad fidem christi. Ratione cuius primatus reformavit quadruplicem primatatem inhonestam quatuor ordinum. Primo fuit ordo agricolarum. quorum primus fuit Adam. de quo dicitur *Genes. i. c.* y. Homo agricola ego sum. Quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea. iste de honestate primatus suam per peccatum inobedientie transgressus diendo preceptum quod habuerat a deo. Sed istam primatatem reformavit beatus Andreas cui adhefit nobilis quidam iuuenis inuitus parentibus potius volens obedire fidei christi quam beatus Andreas predictabat. *ut monitis parentum.* nota hystoria in legenda. Secundus fuit ordo primogenitorum. quorum primus fuit Caym. *ut dicitur Genes. iij.* Iste de honestate primatatem suam per peccatum invidia. occidendo fratrem suum Abel ex invidia. *ut dicitur ibidem.* Sed istam primatatem reformavit beatus Andreas ad quem in specie canis insula eius. venerunt septem demones qui homines in via occidebant. quos cum expulisset. ex invidia occiderunt quendam. *ut dicitur ibidem.* quem beatus Andreas suscitavit. *ut habetur in legenda.* Tertius fuit ordo bigamorum. quorum primus fuit Lamech. qui ex libidine duxit duas uxores. *ut habetur Genes. iij.* Iste de honestate primatatem suam per peccatum luxurie. *ut patet ibidem.* Sed beatus Andreas reformavit istam primatatem. *ut patet in Nicolao Gene.* Et in matre regente filium de luxuria. Et in muliere iuncta hominide. *ut habetur in legenda.* Quartus fuit ordo principum et tyrannorum. quorum primus fuit Nemiboth. de quo dicitur *Gen. x.* Iste enim cepit precesse in terra. et robustissimus venator. et cum oppressor. coram domino. *ut dicitur.* de honestate suam per peccatum inuidie. quia primo fregit libitares iuris naturalis. *ut reges boies i feruicere.* Sed beatus Andreas reformavit istam primatatem. *ut dicitur.* quia civitas e parvas ingressus occurrit. *ut dicitur.* Spondebat ut qui iudex hominum esset. meruisti iudicem tuum qui est in celis cognoscere. et agniti colere. et colendo amare a falsis diis penitus revocare. *et c.* Ecce quomodo Iesus vocavit Andreas primatatem conversionis.

Secundo Iesus christus

vocavit an. pmitate pdicationis. vñ Remigius sup verbo pposito dicit sic. Per duos fratres: duo ppli designant q ab vno deo patre creati sunt: quos vidit qñ eos misericorditer respexit. Per petru em q interpretat agnoscens et Symon. i. obediens: designat iudaicus populus q per legem dñm agnouit: et pceptis eius obediuit. Per An. qui interpretatur virilis siue decorus intelligitur gentilis pplus: qui post agnitione dei viriliter in fide pñast. Dos aplos vocavit qñ pdicatores misit in mundū. i. p. et An. item ei. bec ille. In officio em pdicationis andreas fuit pñus. q. Primo mediator fuit inter xpm et gentiles. unde Job. xij. dicit sic. Erat autē gentiles quidā ex his q ascenderāt vt adorarent in die festo. Idij ergo accesserūt ad Phlippum: et rogabāt eū dicētes. Dñe volumus Iesum videre. Venit phlippus et dixit Andree. et andreas dixit Iesu et. bec ibi. fuit n. in hac mediacione velut portarius cū. Phlippus. de qbus dicit. iij. Regū. vij. Fuerunt portarij et nūciaverūt in palatio regis intrinsecus. Secundo mediator fuit inter xpm et pplm iudaicū. qñ petru p quē designat circūcisio ad Iesum vocavit: et ad eus adduxit. vt habet Job. i. q petrus debet andrea diligere: p quē xpm meruit inuenire. q. quā ei meriti est andreas apud deū: q cōuertere meruit pñpē apostolor. Ecce quomō in officio pdicationis fuit pñus tam quo ad iudeos q etiam quo ad gentiles: Huius autē pmitatis dignitas declarat in ordine quadruplici. Primo in ordine diuinariū psonarū: vbi psona pñs est pma. q. alias psonas mittit: et ipe a nullo mittit. Sic bea. An. alios discipulos adducit ad xpm: et ipe a nullo eorū adducitur. Secūdo in ordine angelor: vbi pmo creatus est lucifer. Job. iij. Ipse est pñcipium viarū dei. cui collata est magna sapientia. Iuxta illud Ezech. xlvij. Tu cherub plenus sapia. Sic bea. andreas iter ceteros discipulos fuit pñus miltarius xpi. qñ de turba satiana: xpus tñ eo miltius habuit: vt habetur Job. vi. Nā Phlippus nō cōsiderabat. Andreas vero dei potētiā et misericordia pñocabat dicēs. Est puer vn? hic et. Quasi dicat. qñis hec dñe modica sunt: tamen tu potes supplere qd deest. Prover. vi. Anticus in domesticis fiducialiter agit.

Tertio in ordine visibilium creaturarū: vbi

primo creata est lux. Gen. i. Et cū xps sit vera lux: q illuminat omne hoīem venientes in hunc mundū. vt dicit Iohā. i. Primus illuminatus ab hac luce inter christi discipulos. fuit bñs andreas. de quo psal. dicit. Amictu lumine sicut vestimento. Quarto in ordine dierum. quia prima dies creata fuit dies dñi: ca quā sanctificauit xpus sua natiuitate: resurrexione: et spū sancti missione. Sic beatus An. pmo inter ceteros apostolos sanctificatus est p gratiā et charitatem. ideo vt dicitur Eccl. xlvij. Verba illius quasi facula ardēbant. Unde fuit figuratus p Zeptē. de quo dicit Iudicū. xi. Cepit primo cū hostibus dimicare et ita obrinuit pñcipatum in populo iudeor. Sic bñs andreas in ordine apostolorum: p fidei pdicationes dimicabat contra inimicos crucis xpi: assumens gladiū spiritū qd est verbū dei: nō solū cōtra iudeos: sicut et cōtra gentiles et paganos. Vñ xps de bea. An. dicit illud Esa. xlvj. Parū est vt sis mibi seruus ad suscitandas tribus israel: et feces Jacob cōuertendas: dedi te in lucem gentiū vt sis salus mea ab extremis terre. Et in euangelio hodierno dicit. Venite post me: faciat vos piscatores hoīm. Sup quo Remigi? dicit sic. De his nāq piscatoribus loquitur dñs pdicens per Jeremiā pphetam. Mittam in vos piscatores meos: qui piscabuntur vos. Piscatores et venatores facti apostoli dicti sunt. qui bene piscatores dicuntur: quia rethe sancte pdicationis: pices. i. hoīes de pfundo pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei traxerunt. et bene venatores dicuntur: quia latram sacre pdicationis et sagittis inuēctōis psecuti sunt bestialiter in silua generis humani viūctes et ceperūt eos: et ad fidem xpi perduxerunt. De his etiā psal. ait. Qui descendūt mare in nauibus facientes operationes in aq̄s multas. Isti sancti apostoli in nauibus. i. in ecclesijs: descendunt mare. i. latitudinem gentilitatis: facientes operationes. i. signa et miracula: in aquis multis. i. in populis. et Esa. No labunt in nauibus alienigenarū: mare simul depredātes. i. ipsi volabunt in ecclesijs gentium. et toriens mare depredati sunt quorūque sua doctrina aliquē ab amore mūdi. i. maris abstraxerunt. et alibi idem ppheta dicit. Eus arcū et sagittis ingredientur illuc. i. cum potestate et predicatione ingredientur ad gentes admirandi sunt isti predicatores et admiranda est istorū piscatio. pices cum capiuntur: mori moriuntur: homines cū capti sunt. vers

bo predicatione
vini. i. de
bonis piscatoribus
cōstans: totos
pulos ad fidem
egge. i. maris
cro baptisimū
modo Iesū
dicationis.

Tertio
vñ andream
Remigius suū
terpretatur vi
a viro deriuat
aner deriuat
decoratus est
nem Iohā. a
curauit. Sine
infinita voce
xpi et vñ ille
ut. bec ille
de numero du
enim numero

Primo qui
numerus sen
dicunt archi
guras veteri
dicit sic. Duo
figuras inue
per. iij. filios
israel. per. xij.
xij. lapides in
ppositionis. i.
missos. per. xij.
re. per. xij. lapi
xij. bone qui
uo etiam test
na sponse. per
vidit Iohā

Tertio q. i.
illud Apocal
xij. multa sign
Qui numer
cna. pura du
quadragesim
stam beatit
videm. audiu
draginta qua
to quia imple
in iudicio vni
Sed et ibi su
mibus ista

bo predicationis nō mortui sunt: sed potius uiuificati. hec ille. Beat' ergo andreas tanq' bonus piscator: et fidelis p'dicator in achata cōsistens: totam eam ecclesijs impleuit ac populos ad fidem xpī cōuertit: uxorem quoq' egeet. s. maximillam ad fidem xpī peritit: et sacro baptismi fonte regenerauit. Ecce quomodo Iesus xpus vocauit An. p'mitate p'dicationis.

Tertio Iesus xps voca-

nse andream p'mitate perfectionis. Unde Remigius sup' Math. dicit sic. Andreas interpretatur virilis. Sicut em' apud latinos a viro deriuat' virilis: ita et apud grecos ab aner deriuatur andreas. Et bene hoc nomie decoratus est apostolus: qui ad predicator' nem Iohan. agnum sequi et audire et videre curauit. Sive bene virilis dicitur: q' ad vni' iussuonis vocem relictis omibus secutus est xpm et viriliter in mandatis eius perseuerauit. hec ille. Eius aut' perfectio patet ex eo q' de numero duodenario apostolor' fuit. Iste enim numerus designat perfectionem.

Primo quia constat ex duobus senarijs: et numerus senarius est numerus pfectus vt dicunt arithmetici. Secundo quia implet figuras veteris testamenti. Unde Rabanus dicit sic. Duodenarius numerus per multas figuras in veteri testamento p'signatus est per. xij. filios Iacob. per. xij. principes filior' israel. per. xij. fontes viuentes in Iherosolymis. per. xij. lapides in rōnali Daron. per. xij. panes p'positionis. per. xij. exploratores a Moysse missos. per. xij. lapides vnde factum est altare. per. xij. lapides sublato de Jordane. per. xij. boues qui sustinebant mare enei. In nouo etiam testamento. per. xij. stellas in corono sponse. per. xij. fundamenta hierusalem q' vidit Iohannes. et per. xij. portas. hec ille.

Tertio q' implet numerus elector'. Juxta illud Apocalip. vii. Ex omni tribu filior' israel xij. milia signati: vbi singulas tribus enumerat. Qui numerus duodenarius in seipsum ductus. puta duodecies duodecim facit centum quadraginta quattuor. et quia mille designat statum beatitudinis. Ideo dicit Iohannes ibidem. audiui numerū signator' centū quadraginta quattuor: milia signati etc. Quarto quia implet numerū iudicantium cū xpo in iudicio vniuersali. Juxta illud Math. xij. Sedebitis super sedes duodecim iudicantes iij. tribus israel. Sed bea. an. in hoc numero

fuit primus. Nec tamen solus: sed cū Petro ad designandum perfectam consolationem. Unde Ebriso. sup' verbo p'posito dicit sic. Erant em' habitatione ciues: dilectione conuocordes: artificio pares: fraternitatis pietate iuncti. Ideoq' simul eos vocauit. ne tot homines cōiunctos: dissimilis vocatio separaret. hec ille. Sciendum q' cognatio fraternitatis aliquādo habet disparitates. sicut in Eaym et Abel. quorum vnus deo placuit: et alter nō. vt ps. Beñ. iij. sicut in Isaac et Esau. quorum vnus hereditatem obtinuit: alter amisit. vt ps. Beñ. xxi. sicut in Esau et Jacob quorum vnus fuit deo amabilis: et alter odibilis. vt patet Malachie p'mo. et talis nō fuit cognatio andree et petri. quia licet ambo p'cecauerunt: abnegantes fidem xpī in passione. Amī oēs relicto eo fugerunt. vt dicit Math. xxvi. Amen xpus: in passione p' eis orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo spiritū meū. i. omēs qui mihi p' charitatem et fidem sunt adhesuri. et hi sunt vnus spūs dei. ps. Qui adheret deo: vnus spūs est cum eo. et sic nulla imperfectio infidelitatis: et malicie remansit in eis. Aliquādo autē cognatio fraternitatis habet quandā paritatem: sicut Hieronimus maximus lib' p'mo dicit de duobus philosophis: qui fuerunt eodem die nati. eiusdē preceptoris: epicuri sectas secuti: patrimonij etiam possidendi. alendēq' schole cōmuniōne cōiuncti. eodemq' temporis vltima senectute extincti. et talis fuit cognatio andree et petri. Nam fuerunt ab eodem artificio vocati. scilicet a p'scacione. vt patet in euangelio hodierno. Item fuerunt eidem officio deputati: scilicet apostolatus christi. Unde dicitur Math. x. Elegit duodecim: quos apostolos nominauit. scilz Symonem qui cognominatur petrus et andream fratrem eius.

Tertio fuerunt eodem p'iuilegio donati scilz miraculorum operatione. vnde dicitur ibidē Conuocatis duodecim apostolis. dedit eis potestatem spiritūū immundorum etc. Quarto fuerunt eodem genere martyrii r'hortificati. scilz crucis. Jere. xlii. ambo pariter conuerunt. Sic ergo perfectio beati Andree est in duobus. s. in perfectione numeri duodenarii. et in perfectione charitatis designate per binarium. et hoc est Iesum xpm inuenire. Augu. sup' Iohan. dicit sic. Hoc est vere dñm inuenire: vera illius dilectioe frui fraterne quoq' salutis curam gerere. Ille etenim perfecte conditoris sui ducatum sequitur. q'z

etiam primi quantū valet habere comitatū
nuncur. hecille. Et sic pars quomodo xps vo
cauit andream pūnitate p:fectionis.

Quarto **I**esus christus
vocauit bñm andrea p̄m̄icare cōsummatōis
Unde de ista p̄m̄icare dicit Num̄. iij. Alibi
est om̄ne primogenitū. sanctificauit m̄bi q̄
quid primū n̄. catur in israhel. Quas ratio po
nitur Exo. xxiij. Primicias frugū t̄re tue
deseres in domū dñi dñi tui. v̄ benedicam
eis ⁊ auferam iniquitatē de medio tui. Sy
bea. Bñ. fuit primogenitus in fide xpi. ideo
debebat sanctificari deo offerendo seipsum
in domo dñi. sicut fecit. Nam t̄re fuerat a
poikoli de terra xpi. s̄s Andreas. Petrus ⁊

Philippus quos xps quasi priminas ad fe
vocauit. ⁊ merito. ⁊ xpus em erat agn⁹ in ara
crucis imoland⁹. Sic isti erant apolliti tanq̃
agni erant in ara crucis imolandi. Ceteri
apolliti erant oues lupoz moribus laniadi.
Idcirco. ⁊ Ecce ego mitto vos sicut oues in
medio luporum. Et quia xpus erat agnus
ideo pri⁹ collegit agnos ⁊ poſtea oues. Eſa.
xl. In brachio ſuo leuabit agnos. ⁊ in ſinu ſuo
congregabit eos. Ipſe poſtabit. ⁊ q̃ beatus
andreas filij primus agnus collectus a xpo
ideo quartus. circa eum fecit. ¶ Primo fecit
eum cōſolatione ſua. Nam xpus habuit cru
cem tanq̃ equū. per q̃ contra demonē mil
litauit. Sic uoluit beatus andreas equitare
ſup equū crucis. ideo fecit eum cōſolatore
ſui. Iſeſter. vi. Homo q̃ rex bonitatem cu
piat. ſedit ſedere ſup equū qui de ſella regis ē.
Secundo fecit eum aſſeſſorem ſuū nā xpus
habuit crucem tanq̃ ſolum. in quo inter bo
minem ⁊ diaboli iudicio diſſiniuit. Sic vo
luit beatus andreas in iſto ſolo ſedere. ⁊ iō
fecit eum aſſeſſorem ſuum. ij. Reg. xxiij. Da
uid ſedit in cathedra ſapientiffim⁹ princeps
inter tres. i. xpus in cruce. inter Andream Pe
trum ⁊ Philippū. quos in eadem conſedere
fecit. ⁊ tertio fecit eum cōmenſalem ſui. nā
xpus habuit crucem tanq̃ menſam in qua ſi
deles reficit. Sic uoluit beatus andreas in eadē me
ſa federe. ideo fecit eum cōmenſales ſui. ps.
Parati in conſpectu meo menſam. Quar
to fecit eum ſacrificium ſui. Nam chriſt⁹ ha
buit cruceſ tanq̃ altare in quo fe parti obtru
lie ſacrificium in odorem ſuauiſſimū. Sic vo
luit beatus andreas in cruce imolari tanq̃ ſa
crificium odoriſſerant. Iuxta illud quod can
tatur. Dilexit andream dñs in odorem ſua

In festo sancti Nicolai episcopi ⁊ cōfesso
ris. Sermo. ij.

Quesit inuentus si
n. misit illi qui conseruaret legem
extelli. Ecclesiasti. xliiij. & Chryso.
de dignitate sacerdotali li. iij. dicit sic. Sacer
dotij aspecie dignitatem Agitur enim in terra
ra. sed officium celestibus negotijs cōfiet.
Non em̄ homo. nō angelus. nō archangelus
nō aliqua creatura nō vir? nō ipse ipsullus
ctus hoc munus instituit. sed ipse xps. Arg.
manētes in carne ministerio fipie p̄stet
angelorum. ideo sapientissimū esse oportet.
z perficacem in omnibus sacerdotem: z mi
le vt dicit: ex omni parte oculos apertos ha
berent. qui non solum sibi. sed etiam toti po
pulo viuat. hec ellē. **S**uper quo mouet rales
questionem. Et cum beatus Nicolaus tate
in amicitia dei fuerit sublimior: quanto in le
ge extelli obseruanda fuit fidelior. **A**d istā
questionem respondēt duo doctores noui
testamenti. Primus est beatus Ambrosi:
i. i. uo pastoralis dices sic. Adagna sublimitas
magnam debet habere cautela: z bono grā
dia: grandi debet sollicitudine circūvallari.
Ei plus creditur: plus ab eo exigitur. sicut
scriptum est Sciētis legem et non facient:
peccatū est grande. Et sciens sciens voluta
tem dñi si li. nō fecerit: vapulabit multum.
Sicut scilicet. Sicut domus domus. sicut agri
cultura: sicut. sicut barbarū armis. Nautā
nauigationis perit. z singulos quosq: p̄
fices op̄is sui qualitas: ipsos demōstrat ac
crotes. Sic episcopi nō aliter q̄ episcopalis
operatio designat. vt ex bono ope magis q̄

Beſancto Nicolao

Gerito II

professione nescatur: et plus meritis esse epis-
copus q̄ nomine notet. hec ille. Sic facile
beatum Nicolaum eius bystoria declarat: et
etiam et nomen: quia Nicolaus interpreta-
tur victoria populi. et ipse multos populos vi-
ta et doctrina docuit: vicia et peccata vincere.
¶ Secundus est sanctus Thomas. iiii. cen-
tinarum. dist. xxiij. qui ponit q̄ opus debet ha-
bere quattuor. que maxime fuerunt in bea-
to Nicolao. Primo ordinis perfectionem.
Deus enim sua opera in sui similitudine po-
nere voluit quantum possibile fuit. vt perfe-
cta essent: et per ea cognosci posset. Idco vt
in suis operibus representaret. non solus in
sc. fm qm se effe-nd etia fm qm alij inluit
hanc lege naturalem posuit omnibus: vt vl-
tima per media perficerentur: et media p̄ pri-
ma. vt dyonisijs dicit. Et ne ista pulcritudo
ecclesie deesset: posuit ordinem in ea: vt qui-
dam alijs sacra traderent. suo modo deo in
hoc assimilari. quasi deo cooperantes. sicut
etiam in corpore naturali quedam membra
alijs inluit: et sicut oium naturalium perfe-
ctiones preestant exemplariter in deo. ita
christus fuit exemplar omnium officiorum eccle-
siasticorum. Unde vniuersusq̄ minister eccle-
sie quantum ad aliquid generis typum xpi ve-
ditur magister sententiarum. li. iij. dist. xviij. ¶
¶ Et tamen ille est superior: qui fm maiorem
perfectionem xpm representat. Sacerdos ali-
tem representat xpm in hoc p̄ seipsum aliqd
ministrari implet. Sed epus in hoc q̄ ali-
os ministros instituit et ecclesiam fundauit.
Unde ad epm pertinet macipare aliquid di-
uinis obsecris. quasi cultu diuini ad simili-
tudinem xpi statuere. Et propter hoc etia
episcopus specialiter ecclesie sponus dicitur:
sicut xpus. Sed beatus Nicolaus hanc ordi-
nis perfectionem habuit. vt patet. ¶ Secun-
do dispensationis gratificationem. De em̄
perfecta sunt opera: vt dicitur Deutero. xxvj.
Et ideo cuiusq̄ datur potentia aliqua diui-
nitus: dantur ea per que execratio illius pote-
rie potest cogre fieri. Et hoc etiam in natu-
ralibus patet: qz aialibus dantur membra qui-
bus poterit ate possunt exire in actus suos.
nisi fit defectus ex parte materie. Sicut autē
gratia gratum faciens exigitur ad hoc q̄ ho-
mo digne sacramenta recipiat ita etiam ad
hoc q̄ homo digne sacramenta dispenfer. tō
sicut in baptismo p̄ quoz homo fit susceptus
aliōrum sacramentorum. datur gratia gratū

faciens: ita in sacramento ordinis per quod homo ordinatur ad alium sacramento: ut dispensationes Sed quia beatus Nicolaus super plebem xpi constitutus erat gradu ordinis, ita superior: cum se reddebat merito sanctitatis et gratie gratum faciens. 2° vire sanctificationis, sicut cum Dionysius dicit in, ecclesiasticis hierar. vt subtiliores et clariores effluente replete influxu solarium splendorum: lumen in eis superueniens ad similitudinem folio ad alia corpora vertit, sic in omni diuino non est audendum alijs dur esse nisi fm habitum suum factus deiformissimus et deo similis. Unde cum in quolibet ordine aliquis constituitur tunc alijs in rebus diuinis: in quolibet qm presumptuosus moraliter peccat, qui cum conscientia peccati moralis accedit, ideo sanctitas vire requirit ad ordinem de necessitate precepti, vt de Levit. xxi. dicit. Homo de semine Aaron qui habuerit maculam non offerat panes coram deo: nec accedet ad ministerium eius. Hoc dicit per maculam ne peccatus intelligitur. Et Hiero. dicit non solum episcopi et presbyteri et diaconi debent magnopere puidere: vt cunctum populum qui presideat sermone et conuersione pcedant. verum et inferiores gradus et omnes qui domini oracula deferunt: quia vehementer ecclesiam dei destruant: meliores esse laicos et clericos, hoc ille. Sed beatus Nicolaus per totam vitam sanctitatem studuit conseruare. vt py. Quamuis scientie instructionem. In quolibet enim actu hominis si debet esse ordinatus oportet qd assit directio rationis. Unde ad hoc qd homo ordinis officium exequatur oportet qd habeat tantum de scientia: quantum sufficit ad hoc qd dirigatur in actu illius ordinis. ideo talis scientia requiritur in eo: qui ad ordines promouetur non qd vniuersaliter in tota scriptura sit instructus. sed plus et minus fm qd ad plura vel pauciora eius officium se extendit. Et sic ad episcopum pertinet vt eo quod difficultates in lege facere possint sciat. Vnde Alalachie. ii. dicitur. Regem requirunt ex ore sacerdotum i. Petri iii. dicitur. Parati semper ad satisfactionem omni poscenti vobis rationem de ea que in vobis est fit de erte. Sed beatus Nicolaus supra corpus mysticum. id est supra ecclesiam constitutus erat. Ideo scia legis in eo fuit. Obstantissimum qd populus debebat credere: et obsequere de lege. vt quilibet scias in aliquo actu emi

*Aut: in qua nullus sibi similis fuit: vt appa-
reret sapientia dei que in tanta varietate san-
ctorum tanta potuit varietate virtutum: que li-
cet nobis non sit cognita: deo tamen est nota
Si enim tanta est potestas in facieb⁹ hominu^m
non miru^m si tanta potest esse in aiabus. ⁊ q-
bra^s Nicolaus maxime excescit in operib⁹
miserie. Iuxta illud: Luc. vi. Estote miseri
cordes. hunc par vestre cele. mte. est. ⁊ q-
dicit. Non est inueniunt similis etc.*

Non est inuentus similis illi.

In Lancutcatone,

In generatione.

In nobilitate.

In education.

In perfectione.

In iustificazione.

In electione.

In conversazione:

En emigratione.

Bu cumulatione:

an assumption.

En miraculoz operatione.

Damon non est inuētus

similis bro nicolao in sanctificatione. Licer
enī in vtero matris sanctificat' nō fuerit et:
mē mor natus scētus fuit. Juxta illud psal.
Dñe puenisti cū in bñdictione q' dñcedi
nis. Intelligendū: q' quattuor modis al
qui sanctificat'. Primo in vtero matris. si
cū Johāne baptista. Luce i. Spūs sancto
repleb' abduc et vtero matris. Et ps. In
te cōfirmatus sum ex vtero devēte matris
mee. Secūdo natus ex vtero: sicut Nicō
laus: q' spūs sancti gratia ab vberib' matris
abstinebat. ps. Spes mea ab vberib' mīris
mee. Tercio in iuocetur: sicut Albarin': q'
in sua iuuentute dō servire cepit. ps. Spes
mea dñe a iuventute mea. Quarto in senē
tute: sicut Iarro in cruce: dices. Ademento
mē dñe dñm veneris in regnū tuū. x' pūs
sanctificans ei dixit. Amen dico tibi: hodie
mee eris in paradiso. vt dicit Adar. xxiij.
Talis grem cum nō possit de suis meritis
confidere ne projiciatur a dei misericordia
debet orare. psal. Ne pūcias me in tempore
senectutis: cum defecerit virtus mea. ne de
relinquas me. In secundo modo sancti
ficationis non eēt iuventus similis Beato
Nicolao.

Secundo modo nō est in:

uentus similis beato Nicolao. In generatione. fuit enim gratiose generatus propter quatuor. Primo ex parte vtriusque generantis. Licet enim essent iuuenes tamen mox vt Nicolaus natus est primum vixerunt. vnde erat matrimonium iunctum nō vt libidini deferrentur. sed vt ples educandā ad fidei seruiciū generare. Sicut enim miraculū fuit in natiuitate iohannis baptiste ex patris muro loquelā reddidit. Lucē ii. Sic miraculū fuit in natiuitate beati Nicolai ex vtriusque parentis prauentia deinceps impetraverit. Secundo ex parte geniti quo ad corpus. qd ad vbera pendēs quarta et sexta feria ieiunabat. hoc autē nō fuit a natura. qd tūc in oibus parulis idem pringeret semper vt frequenter vt dicat. iij. phili. Nec a caliditate fiera a feria nō diffingueret. nec a pio posito. qd tūc vltimū liberi arbitrii non haberet. Restat ergo qd fuerit ex singulari dei dō. Job. viij. Patatū redder habitaculū in iudiciū meū. Et ratio ex pre geniti quo ad animā. qd mox vt natus est beatus Nicolaus fuit habitaculū spūsancti. Eph. ij. In quo tyos coedificamini in habitaculū dei in spūsancto. et statim cepit seruire dō. Eccl. xxiij. In habitatione sancta corā ipso ministrasti. Adagium miraculū fuit qd iohannes baptista quāuis deserti perierit. et ieiunare cepit. Sūma ius miraculū ē qd Nicolaus mox natus carne suas mortificauit. Ideo. iij. Reg. ij. dicat. Afferte vas novū non vetustū et mittite in illud sal. Quarto ex parte modi generandi. qd generatus est per orationē. Sicut enim ysaac per orationes abrahe genitus est. vt dicitur Genes. xv. Et sicut samuel per orationem anime. vt patet. i. Reg. i. Sic parentes beati Nicolai deum exorauerunt. vt filiū eis concederet. quem non tantū diuitiarum. sed etiam morum haberent heredem. i. Reg. i. Pro puero isto orauit. et dedit mihi dominus petitionē meam et.

Tertio non est inuentus

similis beato Nicolao in Nobilitatione. Vm
enim Grego. Nazazenu. nobilitas est qua
duplex. Prima causatur ex carnis pas
satione. scilicet cum quis ex nobilibus pas
sationibus nascitur. Unde Bernardus in epi
stola ad magistrum Gualterum de celomo
te dicit sic. Venus clarum. corpus aperit.
forma euident. ingenium velox. eruditio
nis vtilitas. et morum honestas. gloriola
quidam sunt. Nec ille. Vane autem vo

bilitatez habu
 de eo. Nobiliss
 cifer Nicolau
 animi formati
 die. Unde M
 apud deum p
 nis: nec digni
 dei et vira san
 nobilitatem b
 dicitur Nobil

Queria causa
Eto. ii. vbi dicitur
In filiis adop
tatis Nicol
adoptatus. R
tum adoptio
Nico. pma die
tur sterit crech
mana. sed potius
ex diuine imagi
nes boies sunt
tur. Act. viij.
ergo honoramus
fortius bonore
impressam. E
siam tua. v. d.
Ista imago i
vir a deo cogn
to vobis. nesc
bris Nico. p
seruauit. Pro
mundiciam. b.

¶ Quar
similis be. Neco
tiose edueat
vt iuuenū lasciu
da dicit. **¶** Fac
uitans lasciuia
piec inquit ob
frequēter. **¶**
rans limina. **¶**
sus vibem. **¶**
religionis. vt c
tionis adeam
verus discipul
ba dei libenter
tur. Quicquid
terat. armariol
ix. Beatus qui
res meas quot
ciebat vt habet
to vt corpus i

biliter habuit. S. Nicolaus. Unde dicitur de eo. Nobilissimis ortus natalibus velut luscifer Nicolaus emicuit. Secunda causat ex animi formatio. Cum quis virtutibus intendit. Unde Hieronim. in epistola dicit sic. Ille apud deum potior est: non quod nobilitas carnis: nec dignitas secularis: sed quem devotio fidei et vita sancta deo commendat. hec ille. Hanc nobilitatem habuit beatus Nicolaus. de quo dicitur. Nobilis genere: sed nobilior fide.

Tertia causat ex legali adoptione. sicut patet. Ego. ii. ubi dicitur quod filius Pharaonis moysen in filium adoptavit. Hanc nobilitatem habuit beatus Nicolaus in dei filium per spiritum sanctum adoptatus. Roman. viii. Accepistis spiritum adoptionis filiorum dei. In cuius signum beatus Nicolaus prima die sue natiuitatis: dum balnearetur stetit erectus in pelui. non quidem virtute humana: sed potius diuina. Quarta causatur ex diuine imaginis impressione. In qua omnes homines sunt equaliter nobiles. de qua dicitur Actu. xvii. Ipse enim genus sumus. Si ergo honoramus imaginem depictam: multo fortius honorare debemus imaginem dei nobis impressam. Eccl. i. In mansuetudine serua aiam tuam: et da illi honorem secundum meritum suum. Ista imago in peccatoribus intrinsece obfuscat: quod vix a deo cognoscitur. Math. xxv. Amen dico vobis: nescio vos. Hanc nobilitatem habuit beatus Nicolaus per mundiciam cordis: quam semper conservauit. Proverbio. xxi. Qui diligit cordis mundiciam: habebit amicum regem etc.

Quarto non est inuentus similis beatus Nicolaus in educatione. Fuit enim gratiose educatus: quantum ad quatuor. Primo ut inuentus lasciuias euitaret. Unde in legenda dicit. Factus autem iuuenis: aliorum iuuenum deuitans lasciuias. Ecclesia. xii. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. Secundo ut ecclesiam frequenter. Unde dicit. Ecclesie sancte frequenter limina. et glo. sup. Math. dicit. Ingressus urbem Iesus templum aduersus dans formam religionis: ut quocumque inuis primo domum orationis adeam. Sic beatus Nicolaus faciebat tamquam verus discipulus Iesu Christi etc. Tercio ut verba dei libenter audiret: et seruaret. Unde dicitur. Quicquid de scripturis sanctis audire poterat: armatissimo cordebat pectoris. Proverb. ix. Beatus qui audit me: et qui vigilat ad fores meas quotidie. Sic beatus Nicolaus faciebat ut haberet scientiam sanctorum. Quarto ut corpus ieiunio maceraret. Unde dicit

de eo. Beatus Nicolaus adhuc puerulus in ieiunio macerabat corpus. Renor. ii. Bonum est viro cum portauerit iugum domini ab adolescentia sua. Iste autem portauit ab infantia sua et nunquam illud dereliquit.

Quinto non est inuentus similis beatus Nicolaus in perfectione. Unde Hieronymus in epistola ad Theodosium monachum dicit sic. Si vis perfectus esse tu qui perfectus te esse pollicitus es. Quid aliud quam sectaris es? vi tam perfectus autem seruus Christi. nihil aliud quam Christum habet. Aut si preter Christum aliud habet. perfectus non est. hec ille. Hanc autem perfectionem habuit beatus Nicolaus. qui Christum imitari cupiebat. Iuxta illud Luce. vi. Perfectus autem omnis erit: si sit sicut magister eius. Ista perfectionem habuit beatus Nicolaus in quatuor. Primo in mulierum vitatibus quas velut peccatorem fugiebat. Unde dicitur Ecclesia. xii. De vestimentis preedit tinea et a muliere iniquitatis viri. Secundo in mundi despectione. unde dicit de eo. Gloria mundi spernit cum oblectaminibus suis. Iaco. ii. Qui voluerit esse amicus seculi huius inimicus dei constituetur. Ex quo sequitur quod beatus Nicolaus spernendo mundum: factus est amicus dei. Tercio in deuota oratione. unde non solum in die. sed etiam in nocte semper orabat. et ad matutinas etiam dum esset laicus ibat. ps. Querite dominum. s. in oratione: et confirmamini: querite faciem eius semper. Quarto in modesta conuersatione. Dicit enim Ambrosius. lib. de officiis sic. In senibus gravitas. in iuuenibus alacritas. in adolescentibus verecundia commendatur. Non est ergo mirum si beatus Nicolaus omnibus se amabilem exhibuit quia habuit verecundiam cum adolescentibus. Unde dicit. Pudore bono repletus etc. Alacritatem cum iuuenibus. unde dicit quod erat alacer in exhortando. Gravitatem cum senibus. unde dicit. Quam gravitatem in omnibus sectabatur. et sic patet etc.

Sexto non est inuentus similis beatus Nicolaus in iustificatione. In sanctitate vite. Unde Augustinus. lib. de vita christiana dicit sic. Ille vere christianus est qui omnibus misericordiam facit: qui nulla omnino mouet iniuria: qui alienum tanquam proprium sentit dolorem. cuius mensam nullas pauper ignorat: qui coram hominibus inglorius habet: ut coram deo et angelis eius gloriatur: qui continent terrena ut possit habere celestia: qui opprimi pauperem se puerum non patitur.

qui miseris subuenit: qui ad solum sibi p
uocatur alienis. Ad bene faciebat aplos pau
lus: dicens. Quis infirmatur et ego non infir
mor: et hec Aug. Nec aut sanctitas vite fuit
in bro Nico. in quattuor. Primo in virgini
tate: qz fuit virgo. Adarb. xij. ca. Simile est
regnu celoz thesauro abscondito in agro. id
est virginitate in corpore terreno. ij. Cor. iij.
Habemus thesauru istu in vasis fictilibus.
et dicit virginitas thesaurus ppter sua pco
firatem. Eccl. xxxvij. Non est condigna pon
deratio aie cōtinens. Secūdo in liberali
tate: quia fuit maxime liberalis ad pximum
egentes. vnde dicit. Erat em valde copatēs
et sup affictos pia gestans viscera. Na omīs
suas diuitias liberaliter distribuit. dedit em
pauperi: et nō diuiti. i. illi hoi qui ppter paup
tatem filias suas pstituerē voluit ps. Disp
sit dedit pauperibus: iusticia ei? manet in se
culum seculi. dedit de meliori. nō de deteriori.
quia aurū. dedit de pxio patrimonio: nō de a
lieno. dedit ppter honore dei nō ppter fauo
rem mudi. dedit in vita nō post mortē. Job
xxxi. Ab infantia creuit mecum miseratio.
Sciebat em qz nra est sacrificiū deo placitū
et acceptum. Tercio in charitate: qz fuit ma
xime charitatis. Vñ dicit. Copiose charitas
Nicolae pontifex et. i. Cor. xij. Si linguis
hoim loquar et angeloz: charitatē autē non
habēa et. Quarto in sapiente pfunditate.
quia magnā sapientiā habuit. vnde dicit. qz
beatus Nico. interfuit pfilio Niceno. vbi plu
rimuz de fide cōtra hereticos disputauit et vi
cit. Sapient. vij. Infinitus enim thesaurus
est hominibus quo qui vñ sunt. paritāpes fa
cti sunt amicitie dei et.

Sextimo nō est inuētus
similis bea. Nico. in electioe. Fuit em gratio
se electus. Ecclesi. xliij. Elegit cum ex omni
carne. Cuius electio fuit p̄mendabilis q̄ruz
ad quattuor. Primo qz fuit electus p̄missa
orōne. Nam electores tota nocte orōni vaca
uerunt. Exēplo xpi. q̄ electus apostolos iuit
in montē orare. Luc. vi. Et apostoli in electi
one Adathie orātes dixerunt. Tu dñe q̄ cor
da et. Act. i. Secūdo quia fuit electus diui
na reuelatione: qz vox de celo lapsa fuit vt eli
gerent Nicolauz. Heb. eos. v. Nec quisq̄ sibi
sumit honores. Tercio qz fuit electus oīm
cōsensu et approbatione. vñ dicit. qz eo viso
oēs laudauerūt dei magnalia. Prover. xxvij.
In exaltatione iustoz. nulla gloria est.

Quarto quia fuit electus inuitus: et cū qua
dam coartatione. vnde poterat dicere illud
ps. Et exaltatus aut humiliatus sum et contur
batus: ideo. iij. Reg. i. Elegi te meliorem de
filijs dñi nostri. Talis autē fuit beatus Nico
laus. vt patet in legenda.

Octauo nō est inuentus
similis bea. Nico. in cōuersatione. qz in epō
tu suo fuit gratiose cōuersatus: cū pplo sibi
credito quantū ad quattuor. Primo qz pa
uit poplū suū xbo. vnde dicit qz erat efficax
in loquēdo. Idier. iij. Dabo vobis pastores
iuxta cor meū: qui pascunt vos scientia et do
ctrina. Secūdo paut pplm suū orōnis sus
fragio: qz in orōnibus p pplo suo vigilabat.
De hoc dicit Act. vi. Nos autē orōni et minis
sterio verbi instantes erimus. Tercio paut
pplm suū exemplo. vñ dicit. qz eandem quā
pius grauitatē seruabat. i. 2. bi. v. Exemplū
esto fidelibz in verbo in p̄uersione. Quar
to quia paut poplū suū tēporali subsidio.
Nam populo fame laboranti impetrauit fru
mentū. vt habet in legenda sua et.

Nono nō est inuentus si
milis bea. Nico. in emigratione. Fuit em gra
tiose mortuus q̄rum ad quattuor. Primo
cū gratia dei. vñ dicit. qz oīm virtutū charis
mate replebat. Apoc. xij. Beati qui in dño
moriūtur. Secūdo cū p̄scentia bona. quia
nullius peccati cōscientiam habuit ppter pu
ritatem vite. Col. iij. Adortu em eitis et vite
vestra abscondita est cū xpo in deo. Tercio
cum senectute bona: quā voluit esse mūdā
puram. Heb. vij. Ab antiquatē et senectatē p
pe interitum est. Quarto cū bona fama p
puli. qz omēs illū cōmendabāt. dolebant em
morte tantū viri. nō sperantes se habiturū cō
similem.

Decimo non est inuētus
similis illi. s. bea. Ni. in translatione. Fuit em
gratiose sepultus q̄rum ad quattuor. Primo
quia in sepulcro suo fuit possum corpus ei
sanctissimū. Secūdo qz in tumba marmo
rea sicut corpus xpi. Tercio qz ex eius mē
bris facti resudar oleum: valens in saluare
multoz. Job. xxxi. Petra fūdebat mihi riuos
olei. Quarto qz a pedibz flos aq̄ pfluxit. ps.
Sapote qm dñs semī suū. s. Nic. mirificauit.

Undecimo nō est inuen
tus similis bea. Nico. in assumptioe. Fuit em

gratiose assum
mo cū custodi
uit deū vt ar
nato capite vi
reuelane: nō sit
deus mādatur
vñs nra. De
deuote se cōm
dñe cōmendo
verbu xpi in cr
d. sunt. Tercio
cramentū cor
esset xpmis et
cū aplos. Quā
gelis eius oīam
vbi celestū mel
finibus terre las

Bued
sup similis bea.
Siouide opari
dōgnum ad qu
elemento ignis

Secūdo in ele
p̄fate fūganit.
nautis mare tra
to terre: qz ten
in mōnō mūd
quārum ad qu
subueniendū in
banur a deo: si
cū cypro in ma
ad diabolu: sub
patebantur a d
pam filii a dyab
ad tyrannos: su
patebant a tyr
se p̄cipi ab inui
tri reddidit filiū
to quo ad temp
latōne quā pati
nit iudeo q̄ ima
terat et. Ideo
mini: et in pace
canebūt corā
nis plaudēt Et
to est in amicit
vuit Nicolauz
tandem per glori
In festo sac

P
suo
gelic

De sancta Lucia:

Sermo III

gratiose assumptum. Quam ad quatuor. Pri-
mo cui custodia angelica vñ cū moreretur roga-
uit deū ut angelos suos sibi mitteret: et incli-
nato capite vidit angelos ad se venientes: quos
revelauit: sūt sibi gl'iam ei⁹. ps. Angelis suis
dominus mandauit de rebus custodiāte re in omnibus
vijs tuis. Secundo cū precorē diuina. quia
deuote se cōmēdauit deo dicēs In manus tuas
dñe cōmēdo spū meū. Et istud fuit vltimū
verbum xpī in cruce. Sap̃c. x. Eufroz. sic. i. m.
d. lunt. Tercio cū suscepit eucharistia. q. fa-
ceramentū corpis et sanguinis xpī suscepit: et
esset sformis xpo: q. ante q. pateret cōcūcūc
cū aplis. Quarto cū celesti melodia. q. an-
gelus eius aiām in celū cū laudib⁹ deduxerit.
vbi celestis melodia iudicia est. Eccl. xxiij. A
finibus terre laudes audiuim⁹. q. ius iustit.

¶ **Quodecimo** nō est muē
tus similis bea. Nīco. in miraculoꝝ operatōe
Siquidē opatus est miracula in maiori mū
do: q̄m ad quattuꝝ elemēta. **P**rimo in
elemento ignis: q̄m ignem Dyane extinxit.
Secūdo in elemēto aeris: q̄m ab aere tem
pestatē fugauit. **T**ertio in elemēto aque: q̄m
nautis mare trāquillauit. **Q**uarto in elemē
to terrē: q̄m terrā sterilem fecundauit. **E**tia
in minori mūdo multa miracula operat⁹ est
uiciniū ad quattuꝝ. **P**rimo quā ad deū:
subueniēdo in tribulatione. quā iuste patie
bantur a deo: sicut q̄m resuscitauit patri filiū
cū cypho in mari submersum. **S**ecūdo quā
ad diabolu: subueniēdo in tribulatione quaz
patiebantur a dyabolo. sicut q̄m resuscitauit
patri filiū a dyabolo strangulātū. **T**ertio q̄
ad tyrannos: subueniēdo in tribulatione quaz
patiebant a tyrānis sicut trib⁹ iuuenib⁹ fal
se p̄ncipi ab iniuriis accusatis. q̄ quando pa
tri reddidit filiū a Soldano detenti. **Q**uar

to quo ad temporalia subueniendi in tribu-
latione quā patiebant in reb^o. sicut qñ subue-
nit iudeo qñ imaginē sancti Nicolai in domo fe-
cerat &c. Idco &c. xl. dicif. In leticia egredie
mini: et in pace deducemini montes & colles
cantabit corā vobis laudē & oīa signa regio-
nis plaudent Et sic pz quomodo beatus Ni-
colai est in amicitia dei sublimior. Et dī. In q
vivit Nicolaus honor sacerdotū. hic pz grā
tandem per gloriā. Amen.

P In festo sctę Lucie regis ⁊ mar. smō. iij.
Rofert de thesauro
 suo nona. Adacti iij ⁊ in euan-
 gelio pſentis solēntatis. Beh,

ij dixit deus. Crescite et multiplicamini et replete terram. Super quo Bern. in epistola dixit sic. Utinam qui continere non valent celibatu se dare nuptiis non vererentur. Et sic per aludubio melius nubere quam vi in humiligratu saluari. Quod in sublimi deleri peius vivere vel quod absit danari. hecille. Super quo mox eo talem questionem. verum beata Lucia magis meruit virginitate obsequendo quam quod spensio suo matrimonialiter habitando. Ad istam questionem respondet duo doctores novi testamenti dixit. quod magis meruit virginitate quam nuptiis et matrimonio. quia excellentior est virginitas quam matrimonium.

Primum est beatus Augustinus in lib. de bono coniugal. q. dicit sic. Sicut boni erant qd. Adhar bar faciebat. occupata circa ministerii foror. sed melius qd. maria audiens verbu. dicitur etiam bonu. Sulfanne in castitate coniugal. laudamus. Sed boni videtur Anne magis. et Adharie virginis anteposimus. Et licet si neta videtur dicit sic. Bona est continentia coniugal. sed melior continentia vidualis. optima mundicia virginalis. Et li. de virginitate dicit sic. Terra ratioe et sanctarum scriptura rum aurore facit nec peccatum esse nuptias inuenimus: nec eas bonu vel virginalia continentie. vel etia vidualia equamus. b. Aug. Secundu. dicit sanctus 2 bo. xij. q. li. articulo. in. in. Rub. dicit sic. Quare virginitas sit excellentior matrimonio manifeste pbatur.

7 Primo exemplo xpi qui matrem virginem
elegit sicut Ambrosius lib. de officiis dicit sic.
Quarta est virginitas gratia que meruit a xpo
eligii: ut esset corporale repletum dei: in qua cor
poraliter habitauit plenum dei diuinitas. Virgo
mundi salutem genuit. Virgo vniuersorum
vira peperit: hec ille. Secundo quod xpus virgi
nitatem seruauit. Tercio ex doctrina apti. q.
Lxx. vii. virginitati consiliu tanq. melius
donum. Quarto quia castitati attribuit res
cor: ideo virginitati attribuit excellentissi
ma pulchritudo. Unde Cyprianus libro de
virginitate dicit sic. Ad virginem fermo est:
quarum quo sublimior est gloria: maior est
cura. Flos eni est ille ecclesiasticus germis des
tus atq. ornamētum gratie spiritualis: et il
lustris: portio gregis christi. Nec ille.

Quinto quia centesimus fructus attri-
buitur virginitati s^m Hieronymus propter
excellentiam quam habet ad viduitatem cui
attribuitur sexagesimus. ⁊ ad matrimonium
cui attribuitur tricesimus.

Sexto q: virgines vt dicit Apocalip. xliij. Sequitur agnū quocūq; ierit. quia imitantē xpm: nō solū integritate mentis. sed etiā carnis. vt Aug⁹. dicit li. de virginitate: et ideo in pluribus sequitur agnū. Septimo quia virgines cantāt canticū nouū: qd est gaudiū de integritate seruata. Nec 2do. vbi supras. Sy quia mediū virtutis accipit fm pportionez circūstantiā ad rōnem rectā. Tempus aut est vna de circūstantijs: ideo nō est cōueniēs aliquid esse illicitū vno tempore qd est licitū et virtuosus si alio tempore fiat. pprea si in tēpore quo deus ad multiplicatiōē generis humani vel cultus diuini: volebat hoies in sisse: re operi cōiugalitatis: aliquis pprio motu in corruptione seruasset: fuisset in extremo diminutionis. quia abstinuisset ab omni delectabili qñ nō debuisset. Sed postea facta multiplicatiōe humani generis vel colentiū deus sufficiens nō peccasset virginitatē seruās: etiā in lege moysi. vel in statu nature integre si homo nō peccasset: nec fecisset cōtra illud preceptum in principio adductū. quia multiplicatio poterat p alios fieri. sed supra preceptus. Ad ppositus beata Lucia vt generaret xpo filios spirituales potius q̄ carnales: et celum magis q̄ terrā replet: videns sponsum suū nolle acquiescere veritati fidei iesu xpi. ipsuz reliquit et rōnabiliter fecit. vt habet extra de diuor. c. quāto. et ca. gaudem⁹. et adbe fit xpo tanq̄ celesti et spūali eius sponso. Nec autē desponsatio q̄ fit cū xpo per virginitatem: est quid nouū. quia in noua lege inductum. ideo Grego. lib. moral. dicit sic. Gaudeat magis puella nobilis genere: sed nobilioz sanctitate: q̄ sit per diuinū consortiū precipuā in celis consecutura sublimitatē q̄ si esset per humanūz cōnubium. plem in terra ppagatura sublimē. hec ille. et ppter hoc beata Lucia pferre de thesauro suo noua etc.

C Profert de thesauro suo noua.

Fidelitatis.
Virginitatis.
Pietatis.
Liberalitatis.
Humilitatis.
Firmittatis.
Inuincibilitatis.

Primo beata Lucia profert de thesauro cordis sui: noua fidelitatis. Unde Augustin⁹. super Jobānem dicit sic. Sicut in radice arboris nulla apparet speci-

es pulcritudinis: et tamē quicquid est: i arboris pulcritudinis ex illa pcedit et quicquid de coris. Sic ex fidei humilitate: quicquid meriti: quicquid beatitudinis anima susceptura ē ex fidei fundamēto pcedit. hec ille. et fides est sicut lux aīme illuminans mentē. de qua dicitur Genes. i. Dixit deus fiat lux: factaq; est lux. Sicut em lux est facta ppter quatuor sic etiam fides. Primo vt tenebras effugaret. Ideo dicitur Gen. pmo. Deus diuisit lucem a tenebris. Sic mens hominis in principio est obscura per ignorantia. et illuminatur per fidem. Joānis. pmo. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hunc mūdum. Secundo vt totum vniuersum decoraret: tanq̄ preciosum ornamentum. quia datur omnibus cōcorē et formalem pulcritudinem color. fm Ambro. Si mens hominis in principio est turpis ppter carentiam iusticie originalis: et decoratur per fidem. Berni. xv. Fide purificans corda eorum. Tercio vt diuina opera et occulta mysteria demonstraret. Si em lux non fuisset creata: nullā de supercelestibus noticiā haberem⁹. vt dicit philosophus pmo methaphi. Sic mens hominis in principio est sicut tabula rasa in qua nihil scriptum est. vt patet. iij. de anima. Sed perficitur per fidem. Eia. vij. Nisi credideris non intelligetis. ppterea dicit psal. Emitte lucem tuā et veritatē tuam etc. Quarta vt influentias solis ad terrā deferret. Quia fm philosophos mediante luce referunt influētie solis ad terras vt generent. Sic aīma in principio est infirma et impotens. et p fidem recipit virtutē et fortitudinē. Unde Berni. super cantica dicit. Quid non inueniet fides? Attingit inaccessa: deprehēdit ignota: cōprehēdit imensa: apprehēdit nouissima: ipsam deniq; eternitatem suo illo sinu viuacissimō quodāmodo circūcludit. Nec ille. Beata Lucia ratio de hui⁹ magnitudinis fidei: dicta est Lucia a luce. s. fidei: que maxime in ea viguit. Sicut dixit ei sancta agartha. Fides tuam tu subuenit: et ecce sana est. Iuxta illud. Mathei. xv. cap. Q mulier magna est fides tua et cetera.

Secundo beata Lucia profert de thesauro suo noua virginitatis. Unde August. in quodam sermone dicit sic. Inter omnia certamina christianorum sunt prelia duriora castitatis. Nam ibi est continua pugna: et rarioz victoria. Rara est enim cōcor-

Be
dia forme ar
ria nigroq; si
nit as em cop
Primo q
ma quonia
neb i. Si v
curarum. qu
ma perfectio
neb. y. Uidi
erant valde b
creantur pi
arguit a lum
est pulcherr
Tota pulchr
est in re. E
nobilissimū
renie scilicet
intellectus qu
quedam lux
est nobilissim
ne de virgini
vor angeloz
tam possit
est oim creat
empyreo est
Sic virginit
mū psemu
reola. Bne
druplet. vt
dist. xxij. q
et. Prima
in pueris an
est habitus y
talia. sicut in
ne carnis ser
pposito nub
spūalis sicut
seruatiū int
diom tamē
lis: sicut in il
seruant. sicut
tur. xvij. q. i.
lucia ratiō
ce. scy virgini
sicut dixit ei
ginitate hab
psal. Domi
de thesauro s
super Beati
rentibus am
necessitudinē

dia forme atq; pudicitie. Rara avis in ter-
ris nigroq; similima cigno. Nec ille. Virgi-
nitas est coparata luci propter quatuor.

Primo q; lux est omnium creaturarum pri-
ma quonia primo fuit creata. ut habet Be-
ne. i. Sic virginitas est prima omnium crea-
turarum quonia omnes creature in sui mari-
ma perfectione et integritate create sunt. Be-
ne. ii. Viditq; deus cuncta que fecerat. et
erat valde bona. Secundo q; lux est oim
creaturarum pulcherrima. Ep. v. Omne qd
arguit a lumine manifestat. Sic virginitas
est pulcherrima oim creaturarum. Eand. iiii.
Tota pulchra es amica mea et macula non
est in te. Tercio q; lux est oim creaturarum
nobilissima: cum sit obiectum nobilissime po-
tentie sensitivae. ut dicit secundo de anima. Etia
intellectus qui est nobilissima potentia: est
quedam lux. ut patet de anima. Sic virginitas
est nobilissima. Unde Eyprianus in sermo-
ne de virginitate dicit sic. Virginitas est so-
roz angelorum: victoria libidinis: regina virtu-
tum: possessio oim bonorum. Quarto q; lux
est oim creaturarum maxima. quonia celo
empyreo est coextensa. ut dicit. ii. iniarum.
Sic virginitas est maxima: qui debet maxi-
mum premium. scz fructus centesimus et au-
reola. Intelligendū q; virginitas est qua-
druplex. ut declarat sanctus Th. iiii. in iaz.
dist. xxiiij. q. iij. art. ij. Ad quartum dicen-
dū. Prima est virginitas naturalis sicut
in pueris ante baptismum: in quibus nullus
est habitus virtutis. Secunda est sacramen-
talis. sicut in illis qui ad tempus incorruptio-
ne carnis servant post baptismum: tamen cu
ppposito nubendi suo tempore. Tertia est
spūalis. sicut in illis qui habent electionem
servandū integritate carnis hactenus custo-
ditam tamē sine voto. Quarta est divina:
sicut in illis qui ex voto virginitate con-
servant. sicut fuit in Beata virgine. ut habe-
tur. xx. vij. q. ij. S. Beata nepe Maria. Beata
lucia ratione virginitatis dicta est lucia a lu-
ce. scz virginitas que maxime in ea viguit.
sicut dixit ei agatha. Jocundū deo in tua vir-
ginitate habitaculū preparasti. iuxta illud
psal. Domui tuā dñe decet sanctitudo.

Tercio beata lucia pferit
de thesauro suo novā pietatis. Unde Amb.
super Beati immaculati dicit sic. Pietas pa-
rentibus amica: deo grata: dñm conservat
necessitudines sociat: dei agat cultum: mer-

ces parentum: suoz stipendium. Pietas inq;
iustoz tribunal: egenoz portus: miserorum
suffragium: indulgentia peccatorū. hec ille.
Beata Lucia habuit ad patres magnā
pietate. quia matri sanitatem obtinuit. Vo-
luit enī habere curam de matre. ppter quatuor.
Primo propter dei preceptum. Exo. xxxi.
Honora patrem tuū et matrem tuā. Se-
cundo propter christi exemplū: qui de matre
in cruce pendens curam habuit. Tercio p-
pter dei pmissum cum dicit. ut sis longevus
super terram. Quarto propter dei iudiciū
cum dicit. Qui maledixerit patri vel matri
morte moriatur. Et intelligitur de utraq; vi-
ta et morte. scz corporali et spūali. Qui enim
honorat parentes a quibus habet vitam cor-
poralem. deus etiam sibi conservat vitam cor-
poralem: et q; eos inhonorat moriatur.

Quarto beata lucia pro-
fert de thesauro suo novā liberalitatis. Un-
de Amb. libro pmo de officiis dicit sic. Per-
fecta est liberalitas: ubi silentio quis regit
opus suū: et occulto subvenit necessitatibus
singulorū: quem laudat os pauperis et non
suum vel adulatoris. Deniq; perfecta libe-
ralitas: fide causa: loco tempore: comenda-
tur: et premium omnīs circa domesticos fidei
maxime operis. hec ille. Beata Lucia ha-
buit ad pauperes magnā liberalitatem. un-
de potest sibi cōvenire illud Proverb. vlti.
Manū suā aperuit in opem: et palmas suas
extendit ad pauperes. Frustra autē mulier foris
manū aperiret si i manu nihil haberet. Nec
autē virgo habuit manū apertā. q; sp dabat
et extēsas q; oib; dabat et plenā q; abundanter
dabat. et hylarem: q; letanter dabat. Circa
suū patrimonium se habuit quadrupliciter.

Primo q; dedit pauperibus. psal. Disper-
sit dedit pauperibus et c. Ideo meruit cele-
stem thesaurum. Math. xix. Uade et vende
omnia que habes et da pauperibus et habes
bis thesaurum in celo. Secundo quia de-
dit in vita. Esa. lvij. Anteibit faciem tuam
iusticia tua. Ideo meruit locū securū. Mar-
ti. Thesaurizate vobis thesauros in celo et c.
Tercio quia dedit omnia nihil sibi reservā-
do. Ideo meruit fructum centuplum. Mat.
xix. Omnis qui reliquerit domum: patrem:
matrem: agrum et possessionem centuplum
accipiet: et vitam eternam. possidebit.
Quarto quia dedit se ipsam. id est corpus
pprium: morti et passioni se exponēdo. Ideo

in eruit habere corpus glorificatum. **Psalm.**
iii. Saluatorem expectam dñm iesum xpi
 sum qui r.e.h. nostre rē.

Quinto beata lucia pro
 fert de thesauro suo noua humilitatis. **An**
de Aug. in epistola ad Dyoscorum dicit sic.
 Non aliam tibi ad capessendam et optinen
 dam veritatis viam inuenias: quæ inuen
 ta est ab illo qui gressum nostrorum tanq
 dens infinitatem preuidit. Ea autem est pri
 ma humilitas. secunda humilitas. tertia hu
 militas. quotiens interrogares hoc me di
 centem audires. alludens dicto quidā pe
 tentis a quodam philosopho: quod esset meli
 us in rethorica. Respondit philosophus. pri
 ma eloquentia fecunda eloquentia rē. hec il
 le. Sic beata Lucia in via christi ambulās
 de se nō sapiebat quæ sunt sublimitatis aut
 equalitatis sed magis subiectionis et humi
 litatis. Non enim se filiam vel sponsam christi
 nominauit. imo ancillam dicens. Ancilla
 christi sum. Filia enim dicit nobilitatem. spon
 sa equalitatem. ancilla vero humilitatem. Sed
 ancilla est quadruplex. Prima est ancilla
 peccati. **Iob. viii.** Omnis qui facit peccatū ser
 uus est peccati. Secunda est ancilla nūmi
Luce. xvi. Non potestis deo seruire et mam
 mone. Tertia est ancilla diaboli. **i. Petri.**
ii. A quo quis superatus est: eius et seruus
 est. Quarta est ancilla corporis proprii.
Roma. ii. Xpo dño non seruiunt: sed suo
 ventri. Sed beata Lucia nō fuit ancilla pec
 cati. quia hoc esset dānabile. nec nūmi: quia
 hoc esset vituperabile. nec diaboli: quia hoc
 esset periculosum. nec corporis sui: quia hoc
 esset ignominiosum. Sed tantū christi: quia
 hoc est gloriosum. iuxta illud Pauli. Qui ser
 uire regnate est. Et sic per rē.

Sexto beata lucia pfer
 fert de thesauro suo noua firmitatis. **Uñ Eccl.**
xxvi. dicitur sic. Lucerna. splendens super
 candelabrum sanctus. et species faciei super
 etatem stabilem. Est enim etas quadruplex.
 Prima est iuuentus: tunc non est stabilis
 quia continue tendit ad perfectionem. Se
 cunda est senectus: et tunc non est stabilis. qz
 incipit deficere occulte. Tertia est senium
 id est decrepitude: et tunc non est stabilis. qz
 deficit manifeste. Quarta est etas virilis:
 et tunc est stabilis. quia tunc natura stat. bea
 ta Lucia licet habuerit etatem iuuentutis: ta

men habuit etatem virilem in mente: quia
 non potuit vinci a quatuor. Primo non
 a matre: attendens illud **Adarh. x.** Qui a
 matrem aut matrem plusq me non est
 me dignus. Secundo nō a sponso. **Idester**
pmo. Paruipendens uxores imperia mari
 torū. Tercio non a tyranno per obprobria
 et minas: quādo dicit. Patrimoniu tuū cum
 corruptoribus et pendisti ego te faciam du
 ci ad lupanar. Quarto nō a iudice per sup
 plicia et violentias. ideo ait. Nunq voluntate
 meam ad consensum tuū poteris reuo
 care: non coīgnatur corpus: nisi de consen
 su mentis. nam si me inuitā feceris violari:
 castitas mihi duplicabitur ad coronā. Sup
 quo sanctus **Tho. iij.** sniarum. dist. tlix. q. v.
 artic. iij. dubio primo. ad quartum dicen
 dum dicit sic. Si aliqua virgo per violentiā
 oppressa fuerit: non amittit ppter hoc au
 reolam virginittatis. dūmodo ppositus per
 petuo virginittatem seruandi innolabiliter
 seruet illi actui nullo modo cōfentens non
 tamen per hoc perdit virginittatem: et hoc siue
 p fide siue p quacūq alia causa violenter
 corūpatur. Sed si hoc p fide sustineat: erit
 ei meritorium et ad genus martyrii pertinebit
Unde Lucia dicit. Si me inuitā feceris vio
 lari: castitas mihi duplicabit ad coronā. nō
 qz habeat duas virginittatis aureolas. sed
 qz duplex premiū reportabit: unū pro virgi
 nitate custodita. aliud p iniuria quaz passa
 est. Dato etiā q talis violenter oppressa: cō
 cipiat. nec ex hoc meritū virginittatis perdit.
 nec tamen matri christi equabit: in qua fuit
 cum integritate mentis. et iā integritas car
 nis. hec **Tho.** Ideo dicitur colūna immobi
 lis et cetera.

Septimo beata lucia p
 fert de thesauro suo: noua inuincibilitatis.
Unde Grego in omel. dicit sic. Fortes fa
 cti sunt sancti: terrore domant: spiritu robo
 rant: virtutibus cornuscant: terrena despici
 unt: celestia appetunt: occidi possunt: flecti
 autem nequunt. nec sustinere flagella per in
 firmitatem metuit: nec lesi vnq a veritate
 conticescunt. hec ille. Beata Lucia cōtra
 quatuor fortissime pugnavit et vicit. Pri
 mo vicit peccata. scz luxurias. ideo fuit tem
 plū dei. **Unde ait.** Qui caste viuūt templū
 sunt spū sancti. vicit auariciā. **Unde ait.** Sa
 crificiū placēs deo: est visitare pauperes in
 necessitatibus eorū subuenire. vicit superbiā

Unde ait. **Luce.** ego dei
 pos times a
 deretio vis
 illis placere
 coūpito. **J.**
 de caritatē
 accipias cor
 vicerit fucū
 rē. **Secundo**
 qui eius men
 bant. **Unde**
 bryle esse co
 te esse perpe
 gilis femina
 uentula hostē
 hostem tam a
 sua patientia
 sponsa xpi. oc
 lasa cū angel
 cili. Ideo nu
 Qu vicerit d
 meo. sicut et e
 nouo eius. **S**
 uco perdidit
 le hoīa nec
 eas trahere p
 membrū xp
 mēbra: xpū
 etiā ignis pe
 scatus angus
 ignem circa
 oleū seruau
 cur. **Eccl. li. j.**
 ta. **Quarto**
 gutture gladi
 voluit superu
 ducias matre
 rorem passio
 ret vocem in
 dita nūcia re
 dñi recipere
 carā syracu
 bea Lucia m
 do qz cū spon
 colubū. **Am**
 ipi decum vic
 gloriā. **Am**
 In festo sa

Unde ait. Tu principū tuorū decreta custo-
dis: ego dei mei legē custodiu. Tu punci-
pes times: ego deū timeo. Tu illos offen-
dere nō vis: ego deū offendere caueo. Tu
illis placere denderas: ego vr̄ xp̄o placeam
cōcupisco. Ideo accepit coronā regni. Un-
de cantat de ea. Quis plebs te expectat: vr̄
accipias coronā regni. Et Apocal. iij. Qui
vicerit faciam illū colūnam in tēplo dei mei
et c. Secūdo vicit mundū quo ad tyrānos
qui eius mentē a vera fide subuertere con-
bant. Unde ipa dixit pascasio. Tu fac qd̄ ti
bi vtile esse cogitares. ego faciā qd̄ mihi vi-
le esse perspexero. Admirabile em̄ fuit qd̄ fra-
gilis femina vicit hostem tam robustū. Ju-
uencula hostē tam antiquū. puella delicata
hostem tam astutū. Unde cantat de ea. In
tua patientia possedisti aīam tuam. Lucia
sponsa xp̄i: odūti que in mūdo sunt: et coru-
scas cū angelis: sanguine pprio inūctā vi-
disti. Ideo meruit illud qd̄ ponit. Apoc. iij.
Qui vicerit dabo ei sedere meū in throno
meo. sicut et ego vici et sedi cū patre meo in
trono eius. Tertio vicit tormēta. Nam ho-
ues perdiderunt vim trahendi: qz nec nūl-
le hoīes nec plura paria bouū ad lupanar
eas trahere poterūt: nec mirū. qz ipsa erat
membrū xp̄i. Ideo. i. Cor. vi. dicat. Tollens
mēbra xp̄i: facias mēbra meretricis. Abfir-
etia ignis perdidit vim comburendi. qz pa-
scasio angustiaris nimis: usque copiosum
ignem circa eā accendit: picemqz refinam et
oleū seruens super eam fundit: et nihil ei no-
cuit. Eccl. li. In medio ignis non sum estua-
ta. Quarto vicit mortē. Nam percussa in
gurgure gladio necari nō potuit. Sed qd̄ dū
voluit superuixit. Impetravit em̄ a dño in-
ducias martyrii: vt credentib⁹ auferret ter-
rorem passionis. Et non credentib⁹ aufer-
ret vocem insultationis. vt paces ecclie red-
ditā nūciaret: tanq̄ pphetissa dñi vt corp⁹
dñi reciperet et se deo cōmenderet: vt aduo-
catā syracusanis se pmitteret. Sic qz p̄z qd̄
brā Lucia magi meruit rōginitatē obseruan-
do qd̄ cū sponso suo pagano mīrimonialiter
cohabitādo. Albar. vii. Bñ mūdo corde: qm̄
ipsi deum videbūt. hic p gratiā. tandem per
gloriam. Amen.

In festo sancti Thome apli. Sermo. iiii.

Thoma vidisti me.

Joh. xx. et in euangelio p̄sentis
solēnitatis. Sedā sup Albarcū

dicat sic. Hic est Thomas q̄ interpretat. aby-
sus vel gemin⁹. qd̄ grece dicit diamus. que
vtrāqz interpretatio bene cōgruit euangeli-
cui. Didimus em̄ recte vocat⁹: ppter dubi-
tationē in fide resurrectionis dñice. abysus quo-
qz dici potuit. cū altitudine dñice virtutis: re-
surrectione celebrata: fide certa penetrante.
hec ille. Super quo moueo talem qñem
vtrū bñ Thoma. tamen magi nobis p̄fuerit
ad veritatē dei cōfirmandā qd̄ aliorū aplo-
credulitas ad dubitatē extirpandā. Ad
istam qñem rident duo doctores ecclie sic
Primus est beatus Gregorius in omel. dicens sic
Egit nāqz mōdo diuina clemētia vt di-
scipulus dubitās: dñi in magistro suo vulne-
ra palparet carnis: in nobis vulnera sanas-
ret infirmitatis. Plus em̄ nobis Thome in
fidelitas ad fidē qd̄ fides credentū discipu-
lo- p̄fuit: qz dum ille ad fides palpan-
do dñi: nostra mēs om̄i dubitatione postposita
in fide solidat. Sic quippe discipulū post
resurrectionē suā dubitare p̄misi: nec tamē
in dubitatione desinuit: sicut ante mariura-
tem suam habere Albariam sponsam voluit
qui tamen ad eius nuptias non peruenit.
Nam ita factus est discipulus dubitans ex
palpans testis vere resurrectionis: sicut spo-
sus matris fuerat custos integerrime virgi-
nitatis. hec ille. Secundus est Petrus ras-
uenas sermone. lxxix. dicens sic. Qd̄ aposto-
li resurrexissē dñm mulieribus nūciantibus
aut nō crediderūt aut deliramentū indicasse
referunt: ḡniter nemo arguat. Alre em̄ du-
bitat: qd̄ alit⁹ credit. decipi non pot: qd̄ non est
facilis creditor: vel auditor. Ignorant⁹ nimis
est qd̄ post exemplū inuenit incautus. Rus-
dis miles ad aciem currit qd̄ causā belli nescit
et ius bellatoris ignorat. Periti autē est non
segnis cū sensum miles veteran⁹ accedit. s̄ il-
le. Xps em̄ volēs ostendere singulārē dilecti-
onē ad sc̄m thomā sup ceteros aplos ostēdit
ei q̄tuor: singulārē h̄qz familiaritātē et amici-
ciā. Prīmū fuit qz exhibuit se ad tagendū.
Nam qdam cognouerunt xpm̄ resurrexisse
ex visu. Sicut Lucas et Cleophas eūtes in
Emaus. Luce. xvi. Quidā ex auditu. vt pe-
trus. Albar. xvi. Tre dicite discipulis eius et
petro: quia surrexit dñs. Quidā ex gustu.
vt discipuli qui inierunt ad piscationem. vt
parat Joh. xvi. Quidā ex tactu. vt Thoma.
Et hoc modo nulli se exhibuit nisi tho-
me. imo nec marie Magdalene: cui dixit.
Noli me tangere. Johannis. xx. Ideo cantat

in eius laudem. **S** Thomas vidit me qui me
ruiſti xpm tangere. Secundus fuit: quia ex
hibuit ſe ei ad conſtituendum. Statim em viſo
et palpatu xpo: effectus eſt theologus verax
et integram fidem eius conſtituendo: qm ad
humanitatem et diuinitate dices. Dñs me?
et deus meus. Videndo ergo credidit: qui cō
ſiderando verum hominem hunc deū quez
videre nō poterat exclamauit. Sicut em ante
paſſione nullus apoſtolorū cōfeſſus eſt eum
eſſe verū deum niſi Petrus qui dixit. Tu es
xpus fili dei viui. Adarb. xvi. Sic etiā poſt
reſurrectionem nullus cōfeſſus eſt xpm eſſe
verum deū niſi Thomas. **T**ertium fuit: qd
exhibuit ſe ei ad certificandū. Licet em alijs
apoſtoliſ xpus apparuerit poſt reſurrectio
nem tamē ſingulari modo Thomā certifica
uit in eo qd voluit: qd homo mortalis tange
ret corpus glorioſum. Hoc autē eſt ſingula
re miraculum. Unde Gauſfredus carnoten
ſis epus dicit ſic. Non em credendus eſt iſte
minoris meriti pre ceteris fuiſſe vt ipſe ſolus
iudicaretur indignus dñi viſiōe. Poſt dies
octo iterum venit Jeſus. et Thomas erat ci
eius. Cui cuncta replicantur a dño qd pridie
locutus fuerat velut de abſente hec ille.
Quartum fuit quia exhibuit ſe ei ad inflā
mandum. Quāvis em ante paſſionem mul
ta ſecreta reuelauerit Jobāni. vt dicitur Jo
han. xiiij. Tamen ſecreta celeſtia poſt reſurre
ctionē nō reuelauit alicui familiari? qd Tho
me. Unde Gauſfredus vbi ſupra dicit ſic.
Quid autē mirū: ſi mira deuotione mor ex
clamauit. Dñs meus: et deus meus? Nō em
erat iam qd de eius diuinitate. qd de veritate
reſurrectionis aliquatenus heſitaret: quē nec
arcerent clauſtra. nec laterēt ſecreta. hec ille.
Ratione huius reuelationis accendebatur
Thomas in amorem xpi: et inflammabatur
Si em ex verbis xpi. accendebantur illi duo
discipuli eūtes in Emmaus dicētes. Nōne cor
noſtrū ardens erat in nobis. dñz loqueretur
nobis in via: et aperiret nobis ſcripturas. quā
tomagis inflammabatur Thomas ex cōtactu
vulnerū xpi. et ppter iſtam certitudinē et in
flamationē: dicit xps. Thomas vidisti me.

Thoma vidisti me.

Per fidelitatem.

Per obedientie velocitatem.

Per charitatem.

Per puritatem.

Per potestatem.

Per firmitatem.

Primo Beatus Tho.

vidit xpm per fidelitatem. Unde Auguſt.
lib. pmo de trinitate dicit ſic. Adentis huma
ne acies inualida in tam excellenti luce non
figitur niſi per iuſticiam fidei emundetur.
Sciendū qd non quelibet fides illuminat
nientem ad videndum deū: ſed fides recta
et iuſta. **E**ſt em quadruplex fides. **P**rima
eſt hereticoz. i. **T**himo. iij. Diſcedent quidā
a fide atēdentes ſpiritibus erroris et doctri
nis demonioz in ypocriſi loquentium mens
daciū et cauēriatam habentium ſuū cō
ſcientiam phibentūz nubere. abſtinere a ci
bis quos deus creauit et. Secūda eſt falſo
ruin xpianoz. **I**oc. ij. Fides ſine operibz mor
tua eſt. Et Auguſt. ſermōe xxiij. dicit ſic fides
appellata eſt ex eo qd ſit. Due ſyllabe ſonāt
cum dicitur fides. prima ſyllaba eſt a facto.
ſecūda a dicto. **I**nterrogo ergo te vtrum cre
das: dicis credo. **F**ac qd dicis et fides eſt.
Ex his duobus fides ſit. hec ille. **T**ertia eſt
curioſoz: quia nō innitūtur veritati. i. **L**oz. i.
Iudei ſigna querūnt: et greci ſapientia. Sic
em dicit Adarb. xij. Magiſter volumus. a te
ſignum videre et. **Q**uarta eſt inquietoꝝ
qui nō ſunt ſtabiles et firmi. **L**uc. xij. Ad tē
pus credunt: et in tempore tentationis rece
dunt. **B**eatus Tho. ante paſſionem chriſti
habuit fidem imperfectam: ſicut et ceteri apo
ſtoli. qm omēs relicto eo fugerunt. Adarb. i.
xvi. **P**oſt reſurrectionem etiam fuit incre
dulū. cum dixit. Niſi videro in manibz eius
figuram clauoz et. **Q**uia em ad alioz cōgre
gatione reſceſſit: ideo incredulitatem incurrit
et xpm videre non meruit. Cum autē ad con
gregationem apoſtolorū redijt. fidem chriſti
confeſſus eſt: dicens Dñs meus et deus me
us. **R**o. x. Corde creditur ad iuſticiā: ore au
tem confeſſio ſit ad ſalutem. **E**iꝝ autem ſi
deus patet ex quattuor. **P**rimo quia xpus
eius fidem approbauit dices. **Q**uia vidisti
me Thomas credidisti. **J**ohan. xx. Aliud qui
dem vidit: et aliud credidit: hominem vidit: et
deum credidit. **S**ecundo quia magos bap
tizauit ſim Chriſto. **E**x quo patz quantā in fi
de excellentiaz habuit. qui primitias gentiū
ad fidem baptizare pmeruit. **T**ertio qd in
ciuitate ediſſa vbi corpus ſuū requieſcit: nul
lum hereticum aut infidelem ſiue iudeum ſi
ue paganum habitare permittit. **E**x quo da
tur intelligi quantus ſit deſenſor fidei: qd nū
lum iuxta ſe infidelem viuere permittit.

de Augusti.
denis boma
ni luce non
pundetur.
s illuminat
d fides recta
es. Prima
edem quida
pis r doctri
mum mous
um suam co
stinere a cis
da est falso
operio mor
fic fides
yllabe sonat
est a facto.
e verum ore
fides est.
Lentia est
anti. Lox. i.
dientia. Sic
lumus a re
inquitoreus
E. vii. Ad re
arlonis rece
onem chisti
r ceteri apo
me. Adarbi
m fuit inces
mande eius
alioz cogre
tem incurit
aut ad con
dem chisti
s r deus me
fidia: ore au
tis autem fi
o quia rpius
Quia vidisti
r. Aliud quib
nem vidit: r
magos bap
quantia in fi
itias gentiu
Lentio q: in
quiescit: nul
e iudcum fi
Et quo dar
fidei: q: mul
ermita.

De sancto Thoma aplo

Sermo III

Quarto qz ecclesia que non potest errare sua fidem imitari petit. vt cōtinet in ofo ne eius. r sic pz fidelitas eius.

Secundo beatus thomas

vidit xpm per obedientie velocitate. Unde Berni. sermone. xxi. super E. ang. dicit sic. E. c. f. ser voluntas ppria: r infernus non erit. In que em defuerit ignis: nisi in ppriam voluntate. Nam ppria voluntas deum impugnat aduersus eū extollit. Ipsa est que paradisum spoliat: infernum dicit sanguinem xpi euacuat: r ditioni diaboli mundū subigat. hec ille. Voluntas autē nostra debet p ficerē voluntatem dei quadrupliciter. Primo sicut peregrinus obseruat viā quādo pgit ad patriam suam. Sumus em oriundi a patria celesti: fm aiam quēadmodū angeli q: a deo q: nos creauit ad imaginem r similitudinē suam. Qdū autē sumus in hac vita via nostra est voluntas diuina. de cui pzceptis dicit psal. Deduc me in semitā mā. tuo. qz ipsam volui rē. Ab ista via deuiant aliqui ad dexterā: putantes se facere bonus cum faciant malum. Aliqui ad sinistrā: facientes qd malū est: r scientes illud esse malum. sicut Grego. dicit. Ideo dicit Deut. v. Hec est via: ambulare in ea neqz ad dexterā neqz ad sinistrā. Secūdo sicut infirmus suam dietā qdū em voluntas nostra est in via infirmas. vt ait apls. Sed diuina voluntas est sua medicina: qm xps ante qd medicus venit ad sanādas nostras voluntates per suā voluntatē. vt dicit Adar. ix. Ideo sicut eger non obseruans dietā intererit se ita non obseruans voluntatē diuinā occidit se. Tertio sicut religiosus suā religionem. Nam aia nostra r angeli sunt eiusdem religionis: qz in eiusdem ordinibus collocabunt. vt dicit Adagister in iariuz lib. ij. dist. x. Regula autem religionis angelice est vt cōformet voluntatē suam voluntati diuine. psal. Benedicite dño omnes angeli eius: ministri eius: qui facitis voluntatē ei. Ideo r nos debemus facere voluntatē dei Quarto sicut ciuis legem pprie ciuitatis. Nam diuina voluntas est lex nostre ciuitatis quā inquirimus. vt dicit. Heb. xii. Unde E. scia. loquens de ista ciuitate q est a sua lege denotata. dicit. liij. c. Nō vocaberis vltra derelicta: sed volūtas mea in ea. Ideo sicut boni ciues p legibus suarū ciuitatū mores subeunt: ita r nos debemus facere p obser

uanda diuina voluntate. Unde dicit. Mat. vij. Quicumqz fecerit voluntatē patris mei qui in celis est. hic meus frater. soror: r mater est. Beatus Thomas obediuit voluntati dei perfecte quo ad quattuor. Primo integraliter: quia de suo nihil sibi retinuit. licet em prius dixerit. Dñe mitte me quo vis preter q ad Indos. tamē postea ratio cor rexerit dicens. Dñs meus es tu: r ego seruus tuus: fiat voluntas tua. In hoc imitar est magistrum suū. Qui ait. Mat. xvi. Pasce si possibile est: transceat a me calix iste. verū tamen non mea voluntas sed tua fiat.

Secūdo letanter: qz simplici corde r ex caritate obediuit. Unde Berni. libro de prelato r dispensatione dicit sic. In ipsa obedientie viā tibi fortasse aliqua dura r aspera posuit occurrere: vt accipias interdū pcepta nōnulla que licet salubria sint: min tamen suauia videant. Nō si moleste ceperis sustinere: r sic diiudicare prelatum r murmurare in corde etiam si exterius impleas qd iubet: nō est virtus patientie. sed velantē malicie. hec ille. Sed beatus Thomas lenissimē r ex charitate impleuit diuinū mandātū psal. In auditu auris obediuit mihi. Tertio velociter: qz mox in Indis est puenus. Unde Berni. xbi supra dicit sic. Uer obediens mandātū non perastinat sed statim parat aures auditui. linguā voci: pedes itineri: manus operi: se totū intus colligit. vt mandatum peragat imperantis. hec ille.

Quarto perseveranter: qz vsqz ad mortē exemplo xpi. de quo dicit Phil. ij. Facius obediens vsqz ad mortem. Sic beatus Thomas vsqz ad mortem perseuerauit in obedientia xpi.

Tertio beatus Thomas

vidit xpm p charitates. Unde Aug. lib. de doctrina xpiana dicit sic. Charitas est actio rectitudinis: oculos semp habes ad deum: glutinū aiarū. societas fidelū: actio non frigida: actio non fracta: nō fugax: nō audax: non pceptus. hec ille. Hanc charitatem habuit beatus Thomas. vt pz per quattuor signa.

Primo qz fuit xpi imitator: qm dixit. Dñe nescimus quo vadis. r quō possumus vias scire. Job. xiiij. Nō em fm E. h. p. ex multa dilectione dixit: qz ipsum semp cupiebat. Qui xps rñdit. Ego sum via: veritas: r vita. Sup quo Aug. dicit. Ambulare vis: ego sum via. Falli nō vis: ego sum veritas. Ados

ri non vis: ego usm vita. hec ille. Secundo
qz fuit celestis pteplator. vñ in nuptijs non
manducabat. s; oculos in celu erectos habe
bat. Adat. vi. Ebi est thesaurus tu: ibi est
et cor tuu. Ebi est em amor cordis: ibi est et
oculus corporis. Tercio qz fuit diuinor a
midus auditor. sicut pz i puella hebrea qua
dei catione sepe repetere saragebat. Job.
viii. Qui est ex deo verba dei audit. Super
quo Bregi. dicit sic. Denset quisqz in corde
suo si verba dei pcepit. et tunc cognoscat vñ
sic. Qui est alium diligit. libenter de eo au
dit. et in eius mentione delectat. Quarto
qz fuit terrenor contempior. Omnia est que
sibi ret. Indie dedit pauperibus distribuiri.
nec aliquid terrenu ab eo accipiens sibi re
seruauit. Unde Eryh. dicit. Here non baby
super terram qd amer. qui donus celeste in
veritate gustauerit. Et sic patet de feruenti
eius charitate.

Quarto bñs Thomas
vidit xpm per puritatem. Unde Hieron. in
epla dicit sic. Quacuqz virtute polleas qui
buscuqz operibus niteas: si cingulo castita
tis careas omnia per terram trabis. hec ille.

Sciendū qz virtus castitatis et puritas mi
lirat contra passiones acupiscencie carnalis
quattuor modis. Primo est militant aliq
contra istas passiones sic qz eas superant:
nec etiā ab eis superant. Sed manent in cō
tinua lucta: donec passio sponte discedat.
Et tales dicunt perseverantes. qz nec cadūt
nec vincunt. Secundo aliq militant: sic qz
diu pugnant: et tandem vincunt. sed cum diffi
cultate. et istidicunt cōtinentes. Tercio a
liqui sic militant qz istas passiones facili
ter vincunt cōfestim et insurgunt ad modū bel
latorū fortū: et isti dicunt reperiari. Quarto
aliqui sic militat et habent istas passiones
adeo domitas: ut nequaquā insurgere presu
mant contra iudiciū rōnis. sicut populus is
firmus qd est subiugar a fortissimo pncipe.
et qz tales sunt ipassibiles ad modū angelo
rū. ito dicunt bñe xture beroyea. i diuina. qz
poti dicunt filij dei qz filij hoim. Et b modo
B. Tho militauit h passiones acupiscencie:
ut oīno ipassibilis foret. Intri em dilexit pu
ritate qz vocauit ea turrem fontē et dei mini
strā. Tūte ppf sui excellētia: qz sicut turris
rāscēdit domū. sic vgitas infumoniū. Hier.
Sicut poma ex orboze: frumētū ex stipula:
aurū ex terra. ita vgnitas de nuptijs nascit.

Vocat ea fontē ppter fecunditatem. Hiero.
Nuptie replēt terrā: vgnitas padifus. Vo
cat ea dei ministrā: qz vgnitas deo assistunt.
Apocal. xiii. Qui sequuntur agnū quocunqz
ierit. et sic pz et puritas qua valde dilexit.

Quinto bñs Thomas

vidit xpm p prātem quā habuit in miracu
lis faciendis. Vñ Eryh. sup. Adat. dicit sic.
Tna totus mundus mirabat. scz xpm post
mortē resurrexisse. carnē in celū ascendisse:
et p. n. aplos piscatores totū mundū puer
tisse. Huius aut quadruplex fuit cā. s. pecu
nie cōtempnus. glie defectus. seculariū occu
pationū segregatio. et terribiliū passionum
toleratio. hec ille. Beatus Thomas mul
tos sanauit quadrupliciter. Primo dādo
qbusdam medicinā purgatiuā: sicut regi in
die et pluribus alijs quos a peccato purgas
uit. Secundo dādo quibusdā medicinā
melioratiuā. sicut illis quos ad virginitatez
induxit. ut patet de sponso et sponsa: quos
bñ dicit et in virginitate cōsecrauit. Tercio
dādo quibusdā medicinā conseruatiuā: si
cut illis quos ad dādo elemosynas puos
cauit. Elemosyna em grām dei conseruat.
iuxta illud Eccl. xix. Gratia hois quasi pu
pillā conseruabit. Quarto dādo quibusdā
medicinā pseruatiuā: sicut illis quos ad au
dicndū vñ dei inducit. qbus. n. gñs dei
fructū. ut pz in legēdo. Psal. In corde meo
absce. et. ut nō. p. a. et. Assimilabat em vñ
dei collirio emplastro: potioni et cibo. quia
fuerit qtuor gñā hoim. Primo quosdā
illuminabat ad fidē. sicut illos de India ins
ferior: et istis apposuit colliriū. Nā post pre
dicationē eius baptizati sunt. ix. milia viroz
exceptis mulieribz et paruulis: et in India su
periori illuminauit Sindhien et conuertit
Abigdoniā vxorē Carisij cognati regis rē.
Psal. Lucerna pedibus meis verbū tuū: et
lūmē semitis meis. Secundo quosdā doces
bat humilitate: et istis a tumore superbie frā
gebat emplastrū: sicut regē Indie minoris
et reginas indie superioris. Tercio quosdā
inducebat ad pfectionē: et istis dabat porio
nē. Nam cū aplo esset post in carcere veni
ens Abigdoniā pferbat ei rogās eū vt sibi
indulgeret qz ppter eā in carcere missus eēt
quā ille benignē solās hec oia se libeter pa
ti asseruit. Quarto quosdā timidos cōfor
tabat: et istis dabat cibū. sicut regē Indie in
ferioris postulantē veniā ab aplo p eo qz

tradiderat eū in carcerē ob fabricas palatii.
cui aplūs ait. Abulnū vobis p̄stitit de v̄r se
creta sua vobis oñderet t̄c. t̄ sic p̄z eī p̄as

¶ Sexto beatus tho. vidit

xpm p̄ firmitate. Nā ante xpi passionē hāc
firmatē se habere docuit: cū dicit. Eamus
et nos et moriamur cū illo. Job. xi. Non em̄
dicit. Fugiam cū eo. q̄ xps mortē nō expe-
ctabat. sed dicit eam cū eo. q̄ xps sp̄ore ad
mortē ibat. Esa. liij. Oblatus est: q̄ voluit.
nec dicit eatis vobis: s̄ eam. q̄ voluit sibi
esse socius in aduersis q̄ fuerat in p̄speris
Legit de Cesare q̄ nūq̄ dicit militib⁹ suis
ite. h̄ venite. dicebat em̄ q̄ labor cū duce par-
titus minor videt eē militib⁹. nec dicit mo-
riamur ante eū. q̄ nullius fuisset vilitas:
cū ianua nō esset aperta. nec post eū. q̄ vire
re post eū: nō reputabat viciā. s̄ mortē. sed di-
xit cū eo. Sciebat em̄ q̄ brūs erat ille q̄ mo-
riebar cū eo. sicut p̄z in latrone. etiā post xpi
passionē: docuit se habere firmitate in hoc
q̄ grauissima sustinuit tormēta. q̄ oīa xps
in gloriā cōmutauit. Nam de percutiēte ma-
tilla: vidit iustam vltionē. In carcerat⁹ a re-
ge: vidit honorificā liberatōez. sup̄ laminas
adustus: vidit fontis emanatōez. In for-
nacē pietus: vidit rotis refrigeratōez. lan-
ceis p̄foratus: vidit felice coronatōez. Et
in h̄s omnibus vidit christum: h̄c per gra-
tiam t̄c. Amen.

¶ In festo Natiuitatis dñi. Sermo. v.

¶ Audimus gl̄iaz eius

Job. ii. t̄ in euangelio ph̄ris so-
lenitat⁹ Porpha dauid in psal.
dicit sic. Annūcianerūt celi iusticiā ei⁹: t̄ vi-
derūt oēs p̄p̄i gloriā eius. Sup̄ quo xpo
moneo tale q̄onem. Utum credere miste-
rium diuine incarnationis sit fundamentū
humane saluationis. ad istgm. q̄ r̄ndēt tres
doctores noui testamēti. Prim⁹ est beatus
Aug⁹. libro de correptione et ḡa dices sic. Gl̄-
la fides sana est qua credimus nullū hoīez
sive maioris sive parue etatis liberari a co-
ragio mortis et obligatione peccati. nisi per
vniū mediatorē dei et hoīm iesum xpm. Se-
cūsus est beatus Greg⁹. sup̄ Ezech. dic̄ sic. Et
q̄ prebār et q̄ sequebant clamabāt dicētes.
Quia filio dauid bñ dicit⁹ q̄ venit in noīe
dñi. Quia oēs electi q̄ in iudea esse potue-
rūt: h̄c q̄ nūc in ecclesia sunt in mediatorē dei
et hoīm crediderūt et credūt. Tertius ē san-

ctus Tho. secūda sede. q. ij. arti. vij. dices sic
Illud p̄p̄ie et per se pertinet ad obiectum
fidei per qd̄ homo beatitudinē consequitur
Haec autem hominibus veniendi ad beati-
tudinē est misterium incarnationis et passio-
nis xpi. Dicit em̄ Actū. iij. Non est aliud
nomen datur⁹ hoīb⁹ in quo oporteat nos
saluos fieri. et ideo misterium incarnationis
xpi aliquāliter opoeruit om̄i tēpore esse cre-
dum apud om̄es. hec ille. Amen p̄ maio-
ri declaratione ponit sc̄r⁹s Tho. ibidē
quattuor cōclusiones. Prima cōclusio. an-
gelus ante cōfirmatōē habuit fidē de fu-
tura beatitudine. Pater: q̄ cognitio fidei ē
sup̄a naturālē cognitōē angeli de deo. S̄
angeli sunt creati cū dono gr̄e. ideo necesse
est dicere q̄ p̄ ḡam acceptā et nondū p̄sum-
matā fuerūt in eis inchoatio qd̄as sperande
beatitudinis. Que qdē inchoat involutare
p̄ sp̄em et charitatē. s̄ in intellectu p̄ fidē. Ve-
ro in statu p̄mē p̄ditionis angeli nō erat
obscuritas culpe vel p̄ne. inerat em̄ intelle-
ctui angeli qd̄a obscuritas naturalis s̄m q̄
oīs creatura tenebra ē cōparata imenfitati
diuini luminis: et talis obscuritas sufficit ad
fidei rōnē. Un̄ angelos nō oīo laruit miste-
riū regni dei. s̄ incarnationis. sicut dicit Aug⁹
v. sup̄ Gen. ad lram. Quas dā t̄i rōnes hui⁹
mysterij p̄fecti cognouerūt xpo reuelatē. s̄
Tho. mas. Secūda cōclusio. ante statū p̄ci
hō habuit explicitā fidē de xpi incarnatione
s̄m q̄ ordinabat ad p̄summatōē gl̄ie nō
aut s̄m q̄ ordinabat ad liberatōē a p̄ci
p̄ passionē et resurrectionē. Pater: q̄ nō fuit
p̄sci⁹ p̄ci futuri. Videt autē incarnatōis
xpi p̄sci⁹ fuisse: p̄ b̄ qd̄ dicit p̄pter b̄ relin-
quet hō p̄tē et matrē adherēbit vxori sue
et habebit Gen. ij. Et hoc ap̄ls ad Eph. v. di-
cit. Sac̄m magnū esse in xpo et ecclesia. Qd̄
qdē sac̄m nō est credibile primū hominē
ignorasse. Licet autē in statu p̄mē conditio-
nis non fuerit auditus ab hoīe exterius lo-
quēte. fuit t̄i a deo interi⁹ inspirante. Sicut
et p̄phete audiebāt s̄m illud ps̄. Audia qd̄
loquat in me dñs de⁹. Tercia cōclusio post
peccatū fuit explicitē creditum misterium xpi
non solum quantū ad incarnationē. s̄ etas
quantū ad passionē et resurrectionē q̄bus
humanū genus a peccato et inorte liberat⁹.
Pater: q̄ aliter non p̄figurassent xpi pas-
sionem q̄busdam sacrificijs et ante legem et
sub lege. Quorum quidē sacrificiorum s̄
gnificatū explicitē maiores cognoscebant.

p̄ma q̄to

2^a cōclusio

3^a cōclusio

4ta q^{do}

minores autem sub velamine illorum sacrificiorum credentes ea diuinitus esse disposita de christo venturo: quodammodo habebat velaram fidem: et tanto difficilius cognouerunt: quanto christo propinquiores fuerunt.

Quarta conclusio: post tempus gratie reuelate: tam maiores quam minores tenentur habere fidem explicitam de mysterijs christi. Patet quia precipue tenentur quoniam ad ea que communiter in ecclesia sollemnizantur et publice proponuntur, sicut sunt articuli fidei. Alias autem subtilis considerationes circa articulos: tenentur aliqui magis vel minus explicite credere. Item quod prout statui et officio vniuscuiusque. Ut credere explicite mysterijs christi omni tempore et quo ad omnes necessarius fuit. Item de hoc. cod. articulo. Quia vero hi omnes hanc fidem cognouerunt esse adimpletam. Ideo dicunt. Vidimus gloriam eius.

Vidimus gloriam eius.

Nos angeli.
Nos patriarche.
Nos prophete,
Nos iudei.
Nos apostoli.
Nos gentiles.
Nos christiani.

Primo nos angeli vidimus gloriam diuinitatis coniuncta humanitati. Iesu christi in sua sacratissima natiuitate. Quod patet quadruplici ratione. Primo ratione reprobationis. Nam ut dicit Bernardus. super illud Ione. i. Propter te orta est super nos hec tempestas. Lucifer cognouit naturam humanam peruenire ad hanc dignitatem ut esset deus: et exaltari supra naturam angelicam: id invidit homini et reprobauit eum. Sapient. primo. Inuidia dyaboli mors introiit in orbem terrarum. Non enim inuidit homini nisi de maiori felicitate quam homo erat habiturus supra naturam angelicam: que felicitas erat ut homo esset deus. Secundo ratione restaurationis. Nam ruina angelica debebat restaurari ex hominibus. Debet enim omnes sunt administratores spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Item autem restauratio non poterat fieri nisi impletio sacramento incarnationis filij dei. Tertium. Apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri dei non ex opibus iusticie que fecimus nos. sed ex sua misericordia saluos nos fecit. Quarto ratione saluationis. Nam beatus vir

habes po

go fuit edocta mysterium incarnationis filij dei per angelum ut patet Luce. i. Adhuc angelus a deo. Super quo dicit Beda in omel. Aptum profecto humane restaurationis indicium: ut angelus a deo mitteret ad virginem partu cōsecrandam diuino: quia prima perditionis humane fuit causa: cum serpens a dyabolo mitteretur ad mulierem spiritu supplicie decepti: quod genus humanum deceptis parentibus primis: immortalitatis gloria nudaret. hec ille.

Quarto ratione euangelizationis. Nam in hoc seruatur diuina ordinatio secundum quam mediantibus angelis diuina ad homines perueniunt. Unde dicit Dyo. iij. Ecce hierar. Quia diuino Iesu benignitatis mysterium angeli promissio est. postea per ipsos ad nos diuinitatis cognitio transiit. propterea angelus hodie ad pastores ait. Euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie saluator mundi. Et subito facta est cum angelo multitudo celestis exercitus. ut dicit Luce. ii. q. sic patet primum.

Secundo nos Patriarche

vidimus in figura gloria diuine incarnationis diu ante. Abel enim vidit incarnationem christi in virginitate: in sacerdotio: in martyrio. Ut Augustinus. diuersarum. q. ad Romanum dicit. Tris maxime iusticie preconia in Abel fuisse comprobant. scilicet virginitas. sacerdotium. et martyrium. In quibus christi figura primus gessit. Idem ignis nullus est de celis. qui hostia abel sicut sepe factum esse viris sanctis legimus. approbavit hec Augustinus. et debet. Accelissis ad sanctum. gignis asp. me. lo. q. abel. Noe vidit hanc incarnationem in archa federis. Gen. ix. Hoc erit signum federis inter me et terram. Arca meum ponam in nubibus celis. Quod exponens Iobes euangelista. Apoc. x. dicit. Vidit alterum angelum forte descendentes de celo: amictum nubes: et byris in capite eius. Iste angelus est filius dei. Nubes leuis est humanitas de virgine sumpta. Et. ix. Ascendit dominus super nubem leuem. Arcus iste est diuinalis miseratio. Nam in arca sunt due preces: prima et fortis est lignum: secundum et debilis est lignum. et tunc pars debilior. lignum seu chorda inclinat preem fortioris. lignum. Sic in christo humanitas tanquam pars debilior inclinauit diuinitatem fortioris ad sagittandum dyabolum et miserandum homini. Iste arcus apparuit in celo. i. vero virginali in signum federis: id est nostre saluationis. et hoc in figura vidit

Noe. ut patet in incarnationis autem oculos paruit dicitur. hinc per diuinitatem intelligitur spiritus sanctus. hinc: et vir. al. ipus. Iura pas accendit. Job. viij. vi. et g. est. hinc: quod inclinatio iam rem. Gen. xxi. clarat hanc in gnomem. Ipsi re mundi vespilio delectet. tris clausula. suppositi nam riam diuine super terram. et diuinitatem res et delectat facie ad faciem. Gen. xxi. nitas christi. leticia. et. hinc: quod nitas de tribu cordabitur. te in gradum. tria tempora: pus legis. tunc in tribus celebrat ecclesie ter miserum tunc ad partem christi.

Tertio transiit in incarnationis in. Rubo ar. Et. iij. Per lud. Deus ne rubum figurat. lud. Rubum. consecratio. quando preceptum virgo

Noe. vt patet. Abraham vidit gloriā huius incarnationis. quia vt dicit Gen. xij. Elevās autē oculos abraham cū occubisset sol apparuit dibanus fumās: et lampas ignis transiens p divisiones illas. Per dibanus fumātem intelligit veteris virginis sanctificatō spiritus sancto. Luce pmo. Spū sanctus sup. intec: et vir. alob tibi. Per lampadē intelligit xpus. Juxta illud Esa. vi. Saluator ei⁹ vt lā pas accendatur. ideo ganisus est abraham. Job. viij. Abraham pater vi. et. vt vi. di. m. vi. et g. est. Isaac vidit glām dñice incarnationis: quādo egressus ad meditandū i agro inclinatus iam die: accepit Rebecca in vxorem Gen. xxij. Et sancta mater ecclesia declarat hanc meditationem Isaac. q tunc cognouit xpm incarnandū dicēs sic. Ergē te mihi vespere vti sponsus de thalamo. s. filiū deiegressus honestissima virginis matris clausula. s. vt dīponeret sibi in vnitatē suppositi naturā humanā. Jacob vidit gloriā diuine incarnationis quia vidit schalā super terrā xpi caput perungebat ad celū: et dñm immixtū scālē: et angelos dei ascendentes et descendentes p eam: et ait. Vidi dñm facie ad facies et salua facta est anima mea. Gen. xxvij. Per hanc scālā intelligit humanitas xpi. cui diuinitas est cōiuncta angelorū leticia. et. Joseph vidit glām dñice incarnationis: qñ expositū somniū pincerne pharaonis de tribus ppaginib⁹ in vire dicēs. Tres ppagines tres adhuc dies sūt: post quos recordabitur pharao misterij tui. tūc restituet te in gradū pristinum. Gen. xl. Tres dies sūt tria tempora. s. tempus legis naturalis tempus legis scripture. tēpus legis grē. q signatur in tribus missis solennibus quas hodie celebrat ecclesia. In tertio tēpore deus pater misertus est generi humano: cū ipm restituit ad participandā gloriā diuinitatis in christo.

Tertio nos prophete spiritus sancto reuelante vidimus glām dñice incarnationis. vt patet. Moyses hanc vidit in Rubo ardente et non cōbusto. vt habetur Ezo. iij. Per ignē figurat diuinitas. Juxta illud Deus noster ignis consumens est. Per rubum figurat virtus virginis. Juxta illud. Rubum quē viderat moyses incombū. confer. agno. t. l. x. d. ge. Aaron hanc vidit quando pcepit deus q singule tribus ponerent virgas suas super altare dei. Sola autē

virga aaron sicca et arida floruit: fronduit: et fructus amigdalinū prulit. Num. xvj. Per hanc virgā figurat beata virgo. Esa. xi. Egredietur virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet: et hoc nō naturaliter. sed virtute dei. Juxta illud. Non ex virili semine s. m. l. p. v. d. f. c. f. ven. floruit. Bedeon hanc vidit in vellus quādo apparuit pluuia descendēs in vellus: terra nō madefacta. pluuia. i. dei filius. descendit in vellere. i. in vterū virginis. ps. Descendit sicut pluuia in vellus: terra nō madefacta. i. virginitate incorrupta. Juxta illud. Quando natus es ineffabiliter de virgine tunc implete sunt scripture. Sicut pluuia in vell. def. vt sal. fa. ge. hu. Josue hanc vidit in statione solis: qñ pugnans cōtra Sabaō ait. Sol cōtra gabaon ne mouearis. et stetit sol spatio vnus diei in medio celi. Josue. x. Quia sol. i. est filius dei Malachie. iij. Oritur vobis timentibus nomē meū sol iusticie Stetit in medio celi. i. in vtero virginali. ps. Suscepimus deus misericordiam tuā in medio templi tui. David hanc vidit: qñ in psal. dixit. Ad iusticiā et veritas obuiauerunt sibi iusticia et pax osculate sunt. Nam in mysterio incarnationis xpi fuit vnio diuinitatis cū humanitate: et vnio anime et corporis. Ad iusticiā cōuenit diuinitati. ps. Ad iusticiā cōuenit miserator dñs. Veritas humanitati. Job. pmo. Pleni gratie et veritatis. Iusticia anime xpi. Esa. lvi. Juxta est salus mea vt veniat et iusticia mea vt reuelet. Pax cōuenit corpori xpi. Esa. lij. Disciplina pacis nostre susper eum. tunc autē misericordia et veritas obuiauerunt sibi qñ diuinitas vnita est humanitati xpi. tūc iusticia et pax osculate sunt: qñ anima xpi infusa est corpori xpi in quo fuit omnimoda pax: qz nulla peccati cōragio. qñ veritas. i. corpus xpi: de terra. i. de maria virgine orta est. Sicut enim primus adam de terra virgine operatione spū sancti subito formatus est. sic corpus christi de maria virgine spū sancto operante mox formatū est. Juxta vero. Anima xpi de celo pspexit. quia ab instanti creationis fuit perfectissime beata. et vidit deum intuitiue et beatifice. Salomon hanc vidit: quando dixit. Cā. iij. Egrediemini et videte filie syon regem Salomonem in dyademate quo coronauit eum mater sua in die desponsationis illius et in die leticie cordis eius. Sed vbi cūqz in libro can. ti. ponitur nomen Salomonis intelligend⁹ est ipse deus. vt dicunt doctores hebreorum.

Synagoga autem nunq̃ vocatur mater dei in scriptura. sed sponsa: filia: amica: et virgo. vt pater Jeremie. xi. et. lxxi. Si ergo deus habet matrem et non fin naturam diuinam. sequitur q̃ habeat eam fin naturam humanā

Esaia hanc vidit: quando. ix. ca. dixit. Partulus datus est nobis et filius natus est nobis et factus est principatus super humerum eius et vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius: deus fortis: pater futurum seculi princeps pacis. Sed hec auctoritas intelligit. de messia: vt pater per translationes caldaica. q̃ dicit sic. Infans datus est nobis et recipiet super se ad seruandum legem. et vocabitur nomen eius ante. admirabilis consilij: deus fortis per maiorem in secula seculor̃. Adessias in eius diebus pax multiplicabitur. Et patet q̃ loquitur de xpo. **J**eremias hanc vidit: quando. xliiij. ca. dixit. Ecce dies veniunt dicit dñs et suscitabo dauid germen iustū. et regnabit rex et sapiens erit et faciet iudicium et iusticiam in terra. Et hoc est nomen quod vocabunt eū. dominus iustus noster. Sed hec auctoritas loquitur de xpo. vt patet per translationes caldaicam: que dicit sic. Ecce dies veniunt dicit dominus: et suscitabo Adessiam iustum. et hoc est nomen qd ipsi appellant eum. dominus iustus noster. Et sic patet intellectus. et.

Ezechiel hanc vidit: quando. xliiij. cap. ait. Conuertere me ad viam porte sanctuarij exterioris que respiciebat ad orientem: et erat clausa. Et dixit dominus ad me. Porta hec clausa erit et non aperietur: et vir non transibit per eam. quoniam dominus deus israel ingressus est per eam. Augustinus in quodā sermōe exponit hoc dices sic. Quid est porta in domo domini clausa: nisi q̃ virgo maria semp̃ erit intacta? Quid est vir non transibit per eam: nisi quia Ioseph nō cognouit eam? Quid ē dominus ingredietur et egredietur per eam? nisi q̃ filius dei nascetur ex ea? Daniel hanc vidit: quando. ix. ca. ait. Septuaginta hebdomade abbreviate sunt supra populum tuū: et supra urbem sanctam tuam: vt cōsumatur per uariationem: et finem accipiat peccatum et deleatur iniquitas: et adducatur iusticia sempiterna: et impleatur visio et prophetia et vngatur sanctus sanctorum. Per has hebdomadas intelliguntur. cccc. anni vt patet a Aggeus propheta hanc vidit: quando. ij. caplo dixit. Adhuc modicum: et ego mouebo celum et terram mare et aridam et veniet desideratus euntes gentibus et magna erit gloria domini istius

nouissime: magis q̃ prime dicit dominus exercitum et cetera. Zacharias propheta hanc vidit: quando. ix. caplo dixit. Exulta satis filia syon. iubilabis filia iherusalem. Ecce rex tuus venit sanctus et saluator: pauper et sedens super asinam. Scdm̃ glosas hebreorum super illud Anti. pmo. Exultabimus et letabimur in te deo sancto benedicto. Predicta auctoritas zacharie: intelligitur de aduentu messie vt patet.

Quarto nos Iudei vidimus gloriam domine incarnationis.

Primo nos doctores legis dicentes cum Esaia. xliiij. ca. A finibus terre laudes iusti adiuuimus gloriam iusti. id est secretum generationis eternalis et temporalis filij dei. Ite in glosa nostra super illud Esaie vltimo. Ante q̃ pariret peperit. que dicit sic. Ante q̃ natus fuisset ille qui in seruitutem redegit vltimaz: natus fuit saluator. id ē ante natiuitatē Iui et Vespasiani: qui ciuitatem et templum destruxit: et populum captiuauit. in seruitutē subegit: vt patet per translationem caldaicā. que dicit. Adhuc non erat ei veniens angustia et adhuc nō venerat ei dolor: propter partum: et reuelabitur messias. Sed dolor et angustia partus exprimit calamitatem in obsequio iherusalem. Pastores viderunt hanc gloriam. Iuxta illud Luce. ij. Pastores loquuntur adinuicem et rantesamus vsq̃ Bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod dominus fecit et ostendit nobis. Et venerunt festinantes et inuenerunt Adariam et Ioseph: et infantem positum in presepio. Super quo Beda in sermone dicit sic. Pastores quidē illi felici gaudio festinarunt videre qd̃ audierant. et quia ardenti amore q̃ fierunt. continuo saluatorem quē quæserunt inuenire meruerunt. hec ille. Sic ergo viderunt. Symeon vidit hanc gloriam. Iuxta illud Luce. ij. Et ecce homo erat in iherusalem: cui nomē Symeon. et homo iste iustus et timoratus: expectans consolationem israel. Super quo Augustinus in sermōe dicit sic. Adultum senex iste fuit ad audiendum serus: sed ad videndum maturus. Non expectauit vt videret xpm loquentem. quando vidit infantem. et hoc illi iam concessum erat decepti: quasi desideranti et suspiranti et dicenti in orationibus suis. Quando veniet? Quando nascetur? Quando videbo? Putas durabo?

Putas me habere
bunt per quem
cebat ista que
desiderio suo
staret mortem
Augustinus
mine ser. et.
mel de tribu
illud Luce. ij.
confitebatur
nibus qui ex
Sic ergo ipsa
ter Johannis
ens. Luce p̃
vocabens. sub
pare vias eius
Messias
hanc gloriam
mibi vt veniat
isti dare videri

Quinto
dimus gloriam
ita illud. Luce
voviderit.
vimus: quod
spectamus: et
de verbis
vobis et hoc
eum. et sic patet

Sexto
mus gloriam
dierna christi
ritam. Unde sa
de questione: in
gentilis facta
per ea que p̃
tur. Scio q̃ re
uissimo et be
tans de christi
fulgeret: et lun
cor meū in ab
diuinitatē per
incessu dare i
et quia hanc gl
tama est et.
gloriam de qu
dicit sic. Sibille
rūt de xpo. vt
de quibus figl
flet. vestita aur

Putas me hic inueni? Putas isti oculi uide-
bunt per quem cordis oculi reuelabuntur? Di-
cebat ista quotidie in orationibus suis: et p
desiderio suo accepit responsum: quod non gu-
staret mortem nisi uideret christum dominum. Nec
Augustinus, Ideo dixit. Nunc dimittis do-
mine ser. etc. Anna prophetissa filia Phari-
saeuel de tribu asser: uidit hanc gloriam. Iuxta
illud Luc. ii. Et hec ipsa hora superueniens
confitebatur domino: et loquebatur de illo om-
nibus qui expectabant redemptionem israel.
Sic ergo ipsa uidit. Zacharias sacerdos pa-
ter Johannis baptiste uidit hanc gloriam: di-
cens. Luc. primo. Tu puer prophetarum altissimi
uocaberis. pater enim ante faciem domini pa-
rare uias eius etc. Et sequens oriens et alto etc.

Melisebeth mater Johannis baptiste uidit
hanc gloriam: dicens. Luc. primo. Unde hoc
mihi ut ueniat mater domini mei ad me? Omnes
isti dare uiderunt.

Quinto nos apostoli ui-
dimus gloriam dominice incarnationis. Iux-
ta illud. Luc. x. Beati oculi que uident que
vos uidetis. et i. Johannis primo. Ad audi-
uimus: quod uidimus oculis nostris quod p-
spectamus: et manus nostre contractauerunt
de uerbis eius. hoc testamur et annunciamus
uobis et hoc scimus quoniam cognouimus
eum. et sic patet.

Sexto nos pagani uidi-

mus gloriam dominice incarnationis. In ho-
dierna christi natiuitate. Job uidit hanc glo-
riam. Unde sanctus Thomas secunda secun-
de. questione. ii. articulo. vii. dicit sic. Multis
gentilibus facta fuit reuelatio de christo. ut p-
per ea que predixerunt. Nam Job. ix. ca. dici-
tur. Scio quod redemptor meus uiuit: et in no-
uissimo etc. hec Thomas. Qui tamen ppheta-
rans de christo xxi. ca. dicit sic. Uidi solem
fulgere: et luna incedentem clare et letari est
cor meum in abscondito. Significans per solem
diuinitatem: per lunam humanitatem in christo: que
incessit clare. i. sine coragione ullius peccati.
et quia hanc gloriam uidit: mente et spiritu le-
tatus est etc. Sibille etiam uiderunt hanc
gloriam: de quibus sanctus Thomas ibidem
dicit sic. Sibille etiam quedam prenunciaue-
runt de christo. ut Augustinus dicit. hec Thomas
de quibus sigillatim uideamus. Sibilla p-
phetissa: uestita aurea veste cum velo albo in ca-
pitae dicit sic. Ecce bestia concubaberis et ge-
neretur dominus in orbem terrarum et gremium
virginis erit salus gentium. et pedes eius in
ualitudine hominum. Inuisibile uerbum palpa-
bitur. Sibilla Libica: ornata ferro uiridius
florum in capite: uestita pallo honesto: et no-
mulum iuuenis: dicit sic. Ecce ueniet dies et
illuminabit dominus condensa tenebrarum
et soluetur nexus synagoge: et desinent labia
hominum: et uidebunt regem uiuentium et te-
nebit illum in gremium uirgo domina gen-
trix: et regnabit in misericordia. et uerius ma-
tris erit statera cunctorum. Sibilla Delphi-
ca que ante troiana bella pphetauit. uestita
ueste nigra: et capillis circumligatis capiti in
manu cornu tenens et iuuenis: dicit sic. Nascet-
ur ppheta absque matris coitu ex uirgine etc. Sibilla
la Chimica in italia nata uestita celestina ue-
ste deaurata capillis per scapulas sparsis: et
iuuenis: dicit sic. In prima facie uirginis as-
cendet puella facie pulchra: capillis proluxa ses-
dens super sedem stratum. puerum nutries.
dans ei ad comedendum ius proprium. i. lac
de celo missum. Sibilla Eritrea in Baby-
lonia orta: monachali veste induta: nigro ve-
lo in capite: manu gestans gladium nudum:
non multum antiqua: mediocriter facie rurs-
bata: habens sub pedibus circulum aureum
ornatum stellis ad similitudinem celestis: dicit sic.
In ultima etate humiliabitur deus humana
bitur ples diuina: uenietur humanitati diuini-
tas. iacebit in feno agnus: et puellari officio
educabitur. Sibilla Samia a Sango insu-
la iuuenis habens formosum pectus subtili
velo capite cooperto. manum ad pectus te-
nens. enssem nudum sub pedibus habens: di-
cit sic. Ecce ueniet diues et nascetur de paup-
cula: et bestie terrarum adorabunt eum clama-
bunt et dicent. Laudate eum in atrijs celorum.
Sibilla Eumana que fuit tempore L. archi-
ni ppheta uestita aurea veste: librum apertum
et altum in manu gestans: et librum in sinistra
habens super genu capite discoperto: dicit sic.
Adagnus ab integro seclorum nascitur or-
do. Jam redit et uirgo redeunt saturnia res-
gna. Jam noua progenies celo demittitur al-
to. Tu modo nascenti puero quo ferrea pri-
mus. Desinet ac toro surget gens aurea mun-
do. Ista sane lucina tuus iam regnat apol-
lo. Sibilla Mellepentina in agro Troiano
nata: uetula et antiqua veste rurali induta: te-
gata velo antiquo: capite sub gula circum-

De sancto stephano

voluto vsq; ad scapulas quasi despecto habita dicit sic. De excelso celoz habitaculo p'spexit deus humiles suos: et naseet in diebus nouissimis de uirgine hebreia in cunabulis terre. Sibilla Phrygia induta veste rubea: nudis brachijs antiqua facie saturnina: crinibus sparsis per dorsum: digito indicans: dicit sic. Flagellabit deus potentes terre. Ex olimpo excelsus ueniet et firma bitur consilium in celo. et annuntiabitur uirgo in uallibus desertor. Sibilla Tyburina non multum senex veste rubea induta: desuper ad collus pelle hyrcinam per scapulas habens: capillis discopertis. breuem in manu tenens: dicit sic. Nascetur xpus in Bethleem annuntiabitur in Nazareth. regnate rauo pacifico fundatore quietis. O felix illa mater cuius uerba illum lacrabunt Sibilla Europa decora iuuenis: facie rutilans: uelo subtilissimo in capite ligata: induta veste aurea. breuem in manu tenens: dicit sic. Ueniet ille et transibit mores et colles et latices olimpi. regnabit in paupertate et dominabit in silentio et egredietur de uero uirginis. Sibilla Agrippa uestita rosea veste cum clamide rosea non multum iuuenis: manu tenens in gremio quasi admirans et sinistram manu tenens ostendendo deorsum cum breue scripto dicit sic. Inuisibile uerbum palpabitur. gemitabit ut radix: ficabitur ut folium: non apparebit uenustas eius. Et erudabitur alius materna et flebit deus leticia sempiterna et ab hoibus coculabitur. Nascet ex matre ut deus: et conuersabit ut peccator. Homo qdam gentilis uidit hanc gloriam. Unde sanctus Thomas secunda scde. q. ij. art. vii. dicit sic. Inuenit etiam in hystorijs Romanor. q. tempore Constantini augusti et hyrene matris eius inuentum fuit quoddam sepulchrum in quo iacebat homo aurea lamina habens in pectore in qua scriptum erat. Xps naseet de uirgine et credo in eu. Sol sub hyrene et Costa tui temporibus iterum me uidebis hec Thomas. Plures etia gentiles uiderunt hanc gloriam. Unde scriptus Thomas ibide dicit sic. Si qui tñ saluati fuerint qbus reuelatio non fuit facta: non fuerunt saluati absq; fide mediatoris. q. et si non habuerunt fidem explicitam: tamen fide implicita in diuina puidencia. credentes deum esse liberatorem hominum fm modos sibi placitos: et fm q. aliquibus ueritate cognoscentib. ipse reuelasset fm illud

Sermo VI

lud Job. xxxv. Qui docet nos sup iumeta terre. Adagi in oriente positi uiderunt hac gloriam. iuxta illud Adag. ij. Uidimus stellam eius in oriente et uenimus adorare eu. et.

Septimo nos xpiani uis

dimus gloriam dnice incarnationis. Unde Adagimus in sermone de ueritate dni dicit sic. Uiderunt siquidem p'eres nostri magna innumera q. mirabilia opa dei. Celum illis angelicas escas rotauit. Lapis durissim. dulcia pocula ministravit. Jordanis pperem suum meatum in fonte retorfit. Validissim. hostium murus tubarum strepitum corruit. Sol q. comoratus in celo longiores triumphanti populo die p'stitit. Hoc uero nullis antea seculis uidere datum est ut uirgenitus altissimi quem tremantes archangelorum p'eres susceperunt hominem se hominibus exhiberet: et carne quam ab homine sumpsit in deum transformaret. hec ille. Et certificatus est enim homo de gloria natiuitatis xpi testimonio miraculorum in quadruplici genere. Primo in corporibus celestibus. Naz. circa sole apperuit circulus aureus. Apparuerunt etia tres soles q. postmodum in uinum redacti sunt. Apparuit insuper circulus aureus in cuius medio erat puella puerni gestans in gremio. Apparuit preterea noua stella magis in oriente. Secundo in elementis. ignis nouus apparuit qui sodomitas consumpsit. Aer nouam claritatem induit cum nox in lucem uersa est. Fons aque in oleum est conuersus. Terra nouam fecunditatem ostendit. cum vinee Engadi flowerunt et balsamum produxerunt. Tercio in creaturis insensibilib. replum pacis corruit. Struma Romuli cofracta est. Ydola egypti subuersa sunt. Quarto in creaturis cognoscentibus. Bos asinus adorauerunt xpm in p'sepio. Petrus uianus renuit uocari deum: et xpm adorauit. Angeli collaudant et p'dicant dei magnalia. Et sic totus mundus exultat ut dicere possit. Uidimus gloriam eius que nos saluabit in secula. Amen.

In festo sancti Stephani protomartyris. Sermo. vi.

Stephanus plenus

spiritu uidit gloriam dei Act. vi. et in epla. et. Beatus Augustinus in sermone huius diei dicit sic. Predat arbiter dei pnceps dei. ad statum certaminis populi: et tanta uictorie adeptus est gloriam: ut prius

mus acciper
giser morte
meruit prin
gna prior d
Super quo
Ueni beati
corruerit di
Ad istam
dores noui
Augu. in ser
ta fidei offic
sam conspici
celos apert
paruit sedes
generauit. E
curus p'p'os
Ascendit de
plac. q. xli. ar
beatitudo sic
stratus uie in
in quo a bea
tissimiliter con
dei p' essentia
ma in qua be
potentie uis
obierunt. vi
ad hoc q. er
nem dei in
fionem se
sibi inheren
Sic autem
sceno: uider
contingit ali
res miraculo
lo modo p'p
berentes. Si
aqua combu
se fieri q. diu
creatus non
eleuatur ad
tamen et rati
ter sed fm
beati. Sicut
uitatis crist
actum agili
de abacuch
ris conseru
tamē corum
la pura creat
dem per est
facere q. uid
bec. 2. bo. q
uidit gloriam

in veteri testamento quattuor genera hominum viderunt maiestatem dei. Primo patriarche. Sicut Jacob in statu vite existens: vidit deum facie ad faciem. Unde dicitur Gen. xxxij. Vidi dominum facie ad faciem: et salua facta est anima mea. Nec enim apparitio non fuit dormiendo: sed vigilando. Nec tantum audivit vocem secum loquentis: sed etiam figuram insperit hominis sui. Unde dicitur quod apparuit ei vir et quem angelum intellexit. Et ad hanc eminentiam designandam dicitur quod vidit dominum facie ad faciem. angelum dominum vocans. Secundo duces. Sicut Moyses de quo dicitur Num. xij. Palam et non per enigma ravider deum: ore enim ad os loquor ei. Unde Augustinus libro ij. de trinitate dicit. Locutio illa que fiebat vocibus sic modificabatur: tanquam esset amicus loquentis ad amicum. Tertio reges. Sicut Job. qui dicitur xi. Auditu auris audivi te. nunc autem oculus meus videt te. prius enim non fuit facta revelatio ipsi Job: nisi per auditum loquentis non videret. Postmodum vero per visionem loquentis. Quarto prophete. Sicut Esaias qui dicitur vi. ca. Vidi dominum sedentem super solium: excelsum et elevatum: et plena erat omnis terra maiestate eius. In nouo testamento etiam quattuor genera hominum viderunt maiestatem dei. Primo Iohannem baptista qui dicitur Iohannis primo. Vidi spiritum descendentem quasi columbam de celo: et mansit super eum et ego nesciebam eum. Sed qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dicit. Super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum. hic est qui baptizat in spiritu sancto. et ego videris testimonium perhibui. quia hic est filius dei. Secundo Petrus et duo filii zebedee. quando viderunt christum transfiguratum. ut dicitur Mathei. xviij. Tertio paulus. qui dicitur i. Corinth. xij. Scio huiusmodi hominem raptum usque ad tertium celum et. Ubi dicitur S. q. deus ostendit apostolo vitam: in qua videndus est in eternum. Quarto Stephanus qui celum apertus vidit: et gloriam dei conspexit: et Jesum glorificatum intuitus fuit. Unde dicitur Actuum. vi. Ecce video celos apertos: et Jesum stantem a dextris virtutis dei. quod fuit magni primi legum.

Quarto Beatus stephanus vidit gloriam dei per orationem. Unde

Fulgentius in sermone huius diei dicit sic. Stephanus ut nominis sui coronam mereretur accipere: charitate pro armis habebat: et per ipsam vincebat. Per charitatem dei: se viventibus iudeis non cessat. per charitatem proximi: pro lapidantibus iurare: sic per charitatem arguebat errantes et corrigebat: per charitatem proximi pro lapidantibus orabat ne punirentur. Nec ille. Sciendum quod Beatus stephanus floruit quattuor virtutibus: quibus oratio sua meruit exaudiri.

Primo virtute castitatis et pudicie. In cuius signum fuit constitutus custos viduarum et mulierum. ut patet Actuum. vi. Et propter eius puritatem omnes qui erant in consilio intuebantur vultum eius tanquam vultum angeli stantis super illos. Secundo virtute veritatis et sapientie. Actuum. vi. Surrexerunt autem quidam de synagoga et cetera. Hic non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Tertio virtute fortitudinis et constantie. Actuum. vi. Stephanus plenus gratia et fortitudine. Fortis enim est ille qui est impavidus contra bonam mortem. Quarto virtute benignitatis et patientie. quia per secutoribus non solum pepercit: sed etiam pro ipsis oravit. Cuius benignitas apparuit in quattuor. Primo quia orando pro se: flectit orando pro suis lapidatoribus genua flectit: quia si plus orationem quam pro ipsis faciebat. Illam quam pro se fundebat: cupiens exaudiri. Secundo quia pro ipsis maiori charitate: quam pro se oravit: cupiens eos converteri: et a pena eterna liberari. Unde Beda dicit. Pro se stans oravit. pro inimicis genua flectit: quia maior iniquitas maius supplicandi remedium flagrabat. Tertio quia cum clamore et lachrymis pro eis oravit. Actuum. viij. Postius autem genibus beatus stephanus clamavit voce magna. Unde Augustinus in sermone huius diei dicit sic. Beatus stephanus dyabolus erat: evangelia legebat in quibus invenit scriptum. Diligite inimicos vestros: et orate pro persequentibus vos. Didicit legendo: perfectum diligendo. Iudei lapidabant et ille orabat. Illi eum furiose persequerentur: ille pacatus christum sequebatur. Illi lapides mittebant: ille orationes premittebat: tanquam diceret. Domine si isto modo occideris inimicos: quos postea facies amicos. Nec ille. Quarto quod pro eis allegavit. dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum: quia nesciunt quid faciunt. Unde

De sancto Stephano

Sermo VI

Maximus in sermone huius diei dicit sic. In persecutione positus pro persecutoribus dominum deprecabatur. atque in illa lapidum ruina quando alius obliti poterat. etiam charissimos suos. ille domino commendabat inimicos. Plus itaque tunc dolebat illorum peccata quam suam vulnera. plus illorum impietatem quam suam mortem. Nec ille. Ecce quanta fuit benignitas eius pro inimicis suis exorando et cetera.

Quinto beatus Stephanus

vidit gloriam dei per dimitationem. Unde Maximus episcopus in sermone huius diei dicit sic. Siquid distare inter martyres potest. precipuus videtur esse iste qui primus est. Adortem enim quam dignatus est Saluator pro omnibus pati. hanc iste primus reddidit saluatori. hec ille. Sciendum quod in veteri testamento fuerunt quattuor genera martyrum. Primo de patriarchis. primus fuit Abel de quo dicit Hieronimus in omelia. hodierna. De Abel nulla est ambiguitas quoniam hic scitur quem Laim frater suus occiderit. Iustus autem non solum ex domino nunc sententia. sed etiam ex Genesio testimonio comprobatur. ubi accepta a deo eius narratur munera. Secundo de sacerdotibus. primus fuit Abimelech sacerdos. quem occidit Saul. ut habetur in Regum. xxiij. Tertio de prophetis. primus fuit Zacharias filius Joiadis sacerdotis. quem occidit Joas filius Ehozias inter templum et altare. ut habetur in Paralipomenon. xliij. Et Hieronimus in omelia. hodierna idem dicit. Quarto de principibus militie. primus fuit Judas machabeus. ut habetur in Machabaeis. In novo testamento fuerunt quattuor genera martyrum. Primus fuit sanctus Innocentius. Secundus fuit Jo. baptista. Marc. vi. Tertius fuit christus. Marc. xvi. Quare autem beatus Stephanus vocatur primus martyr. sunt quattuor rationes. Prima est quia fuit primus martyr coronatus post christum. Unde Augustinus in sermone huius diei dicit sic. Fratres charissimi. Veri celebravimus natalem quo rex martyr natus est mundo. Hodie celebramus natalem quo primicerius martyrum migravit e mundo. Secunda ratio est quia fuit primus qui ex martyro volavit ad celum. Ceteri enim martyres ante ipsum descendebant ad limbum. iste autem subito ascendit ad

celum. Unde Fulgentius in sermone huius diei dicit sic. Veri celebravimus temporale semper regis natale. hodie celebramus temporale militis passionem. Veri rex noster transbea carnis indurus. de vereri virginis aula egrediens. visitare dignatus est mundum. hodie miles de tabernaculo corporis egrediens triumphator. migravit ad celum. Ille semper puerie decitatis maiestate servata. servile cinctorum carnis assumens. in huius seculi campum pugnaturus intravit. iste depositis corruptibilibus corporis indumentis ad celum polarium perbeniter regnaturus ascendit. Ille descendit carne velatus. iste ascendit sanguine laureatus. ascendit iste lapidantibus iudeis. quia ille descendit letantibus angelis. hec ille. Tertia ratio est. quia fuit primus pro fide christi mortuus. Qui enim fuerit ante christum. mortui sunt per lege veteri. Ceteri autem innocentes fuerunt oculis propter christum non tamen propter fide christi quam lingua confiterentur. sicut beatus Stephanus. Quarta ratio est. quia baptisimus sanguinis primo in ipso habuit efficaciam. cum per ipsum aqua absoluitur a culpa et pena. sicut in baptismo fluminis. Sed in omnibus martyribus precedentiibus istud martyrium nunquam habuit tale effectum. cum omnes incurrerent pena damni propter christum. quia a quo absolueretur non habuit. Unde Beatus Stephanus. re cre fuit figuratus per Bedeonem qui fuit primus qui cepit cum hostibus dimicare. ut patet in Iudic. viij. Habuit enim quatuor adiutoria. propter quod tam miles strenuus fortissime dimicavit. Primo habuit grande exemplum. sicut si miles videret ante se militem fortiter dimicare. unde vidit iesus stantem a dextris dei. Super quo dicit gloria. Ne homo lapidantibus dubitet in terra. deus crucifixus apparet in gloria. Et Iacob. xij. Recordare eum qui tale sustinuit aduersus se iudicium. unde non fatigemini adversus vestros desidentes. Secundo habuit grande spectaculum. quoniam vidit celos apertos. aperti enim sunt celus ut rex et tota curia celestis videret militem dimicantem. Miles autem valde strenue dimicavit. quia a rege et tota civitate se spectari cognoscere. et. Cor. iij. Spectaculum facti sumus deo et angelis eius. Tertio habuit grande premium sibi omnium. quia vidit gloriam dei. Regi. Et consideratio spes premii minuit vim flagelli. Quarto habuit grande auxilium. quia vidit iesum stantem. Super quo dicit gloria. Quia stare est pugnantis vel adiuvantis. recte a dextris stare vidit. quem inter persecutores adiu-

De be

torum habuit.
qui iuxta se pu
it. Dns puer
Et sic pater pi

Sermo

vidit gloria d
fuit similis pa
ad quatuor.
fio rebus a
porta parit. Et
Eritio qz rps
mus tuos dte
rang sermone
Quare qz ep
enit. Stephan
pari. Unde A
Quare p p
Stephanus fuit
fuit orator. et
commendat. fi
tus dnt rogau
primus dno ex
tomecit. hec il
conformis pas

Sermo

mus vidit glo
Aug. in serm
ut noueritis
vrie recumit
qui oim vestit
bus oim la
saule qd me p
dere re sed ste
si martyr step
lam no habuit
paules. et in
phani. hec ille
potest imari

Octava

mus vidit glo
te em quatuor
quadruplice
tatem angelic
fio diei dicit
one pugnanti
genis habet
angelicum. hec
romam aurea in
Eccl. xlv. Cor
Scit enim auri

De sancto Johanne aplo & euangelista Sermo VII

tozem habuit. Miles em̄ valde secur⁹ esset
qui iuxta se pugile fortissimū haberet. Exo.
ix. Dñs pugnabit p vobis & vos tacebitis
Et sic pater pugna victoriosa eius.

Sexto beatus stephanus

vidit gloriā dei per passiōē. quia passio ei⁹
fuit similis passiōi xpī. vt dicit glo. quantū
ad quattuor. Primo qz sicut xps: sic iste fal
sis testibus accusat. Secūdo qz xps extra
portā parit. stephan⁹ extra ciuitatē lapidat
Tertio qz xps ait tanq̄ filius patri. In ma
nus tuas dñe cōmēdo spm̄ meū. stephan⁹
tanq̄ seruus ait. dñe iesu accipe spm̄ meū.
Quarto qz xps ait. Pater ignosce illis deli
ctis. stephan⁹. Dñe ne statuas illis hoc pec
catū. Unde Aug. in sermone hui⁹ diei dicit
Oravit xps p suis crucifixoribus. orauit &
stephan⁹ p suis lapidatorib⁹. Xps ligno fi
xus orauit. & stephan⁹ stans spm̄ suū dño
cōmendauit. fixoqz genu p inimicis vt ami
cus dñz rogauit. Alia ergo in ofonīs sue
pauis dño exhibuit: qualia in sui dñi mēsa
comedit. hec ille. Fuit ergo passio ei⁹ satis
conformis passiōi xpī. vt patet.

Septimo beatus stepha

nus vidit gloriā dei per impetratiōē. An
Aug. in sermone hui⁹ diei dicit sic. Deniqz
vt noueritis quantū valuerit ofo sancti mar
tyris: recurrite nobiscū ad illū adolescentē:
qui oīm vestimenta seruabat & tanq̄ mani
bus omniū lapidabat. Cui dictū est. Saule
saule qd me psequis. Ob hoc qd deus debui p
dere te. sed stephan⁹ me⁹ orauit p te. Nam
si martyr stephan⁹ nō sic orasset ecclia pau
lum nō habuisset. Sed ido de terra erect⁹ est
paulus: qz in terrā inclin⁹ exaudīt est ste
phan⁹. hec ille. Sic ergo pter qd pdestinatio
potest iuari precib⁹ sanctorum &c.

Octauo beatus stepha

nus vidit gloriā dei per coronatiōē. Habu
it em̄ quattuor dignitates quib⁹ merebatur.
quaduplicē coronas. Primo habuit digni
tatem angelicā. Unde Aug. in sermone hui⁹
ius diei dicit sic. Beat⁹ qui in ipsa oblucri
one pugnantis iam preferebat specie resur
gentis habes intra se spm̄ sc̄m: os gestabat
angelicum. hec ille. Ratione hui⁹ meruit co
ronam aureā in q̄tū fuit virgo incorruptus
Eccl. xlv. Corona aurea sup mitram eius.
Sicut em̄ aurū est incorruptū: sic & ipa nō gi

nitas. Sap. vii. Q̄ pulchra est casta ge
neratio cum claritate: immortalis est em̄ me
moriam illius. Secūdo habuit dignitatē p o
pheticā qz fuit plen⁹ sp̄s sc̄s. ij. Petri. i. Spi
ritus sc̄s inspirari locuti sunt sc̄i dei homines
Ratione hui⁹ meruit coronā stellatā in q̄tū
fuit p̄dicator lucidus. Dan. xij. Qui ad iusti
ciam erudiunt plurimos: erant quasi stelle
in perpetuas eternitates. Tertio habuit dī
gnitatē apostolicā qz fuit discipul⁹ xpī. Ra
tione hui⁹ meruit coronā gematā in q̄tū
fuit vir perfect⁹. ps. Posuisti in capite ei⁹ co
ronā de lapide p̄cioso. Lapis p̄ciosus habz
claritatē: soliditatē: & virtuositatē. Et signi
ficat v̄sionē dei q̄ sanctos facit claros in ap
ta dei v̄sione sue cognitione: solidos in per
mansione: & virtuosos in seruētī dei dilectōe
Quarto habuit dignitatē leniticā ad quā
p̄tinet ministrare eucharistiā. Ratione hui⁹
ius meruit coronā rosā inquantū fuit san
guine purpuratus. Apoc. vii. Laudent sto
las suas & dealbauerunt in sanguine agni &c.

Nono beatus stephanus

vidit gloriā dei per glorificatiōē. Eius autē
glorificatio apparuit in miraculis que in q̄
duplici genere fecit. Primo quedā declar
ant ei⁹ potentia. Ostendit em̄ se habere po
tentiam sup quattuor elementa. Nam in ei⁹
inuentione ignē quē demones excitauerāt
in eos retorfit. Per pluuiā destinauit. Tem
pestatem maris sedauit: terra tremuit. Se
cundo quedā declarāt ei⁹ misericordiā. Nam
quosdā sanauit in corpore: sicut fratres & so
rorem a cōcussione membrorū & septuagin
ta infirmos a diuersis infirmitatib⁹ libera
uit. Septem mortuos resuscitauit: vt dicit
Aug. li. xxi. de ciuitate dei. Tertio qdā de
clarant eius sapientiā. nam cōuertit paulus
Unde Aug. Quo precessit stephan⁹ lapidi
bus trucidat⁹ illuc secur⁹ est paulus oratio
nibus stephani adiutus. Quarto quedā
deklarant ei⁹ reuerentiā. Nam ei⁹ corpus in
monte syon loco honorato translātū est. li
cet nunc rome quiescat vbi angelorū voces
audire sunt. Sic ergo beatus stephanus vi
dit gloriā dei. ad quam &c. Amen.

In festo sancti Iohannis apostoli &
euangeliste Sermo. vii.

Ac cum volo. Jo
hannis vici. & in euāgelio p̄e
sentis solēnitatis. Petrus da

De sancto Iohāne aplo ⁊ euāgelista Sermo VII

mianus in sermone huius diei dicit sic. **D**ic est quē redemptor noster ad declarandū sue diuinitatis essentia quoddā quasi organū fecit atq; vt hoc suppleret qd ad temp⁹ ipse dñs dispensariue ad tēp⁹ suppleuerat vicariū dereliquit vt euz homines tanq̃ primo lactentes firmiora iam in via veritatis vestigia fixissent eos ad cognoscendaz diuine noticie celsitudinē promoueret. hec ille. **S**u per quo verbo moueo talem q̃stionē. **A**trū beatus iohannes maiori charitate fuerit a xpo dilectus: q̃ petrus ad ecclesie regimen electus. **A**d istam questionē respondent duo doctores ecclesie. **P**rimus est Beda omelia hodierna q̃ dicit sic. Diligebat aurē eū iesus: nō exceptis ceteris singularit̃ solū sed pre ceteris quos diligebat familiarius vni quē speciali prerogatiua castitatis ampliori dilectione fecerat dignum. hec ille. **S**ecundus est Petrus damianus in sermone huius diei dicens sic. Petrus petra. petra quodq; factus est ⁊ iohannes: supra cuius fundū totius ecclesie structura cōsurgit. **H**oc beato iohanni dñs concessit in verbis qd ⁊ petro contulit in miraculis: vt ⁊ iste altiora proferret ⁊ ille maiorib⁹ copiosius prodigijs. hec ille. **S**ciendū q̃ quadruplex est dilectio. **P**rima est que consistit in precordiali amore ⁊ ista vtrūq; equalit̃ dilexit ambos em̃ dilexit affectione animi: qz ambo apud deū sunt equalis meriti. **S**ecunda est que consistit in sapiēciali preservatione: ⁊ ista vtrūq; equalit̃ dilexit qz nullis temptationibus diabolū nullis perturbationib⁹ mundi nullis voluptatib⁹ carnis a xpi amore potuerūt euelli. **T**ertia est que consistit in familiaritatis ostensione: ⁊ ita magis dilexit iohannē q̃ petrum: qz maiora signa familiaritatis ei ostendit. ⁊ hoc patz quadruplici signo. **P**rimū signum est: qz supra petrus xpi recubuit. **A**nde 3do. lib. de obitu sanctorū dicit sic. Iohannes aplos ⁊ euāgelista virgo est electus a dño ⁊ inter ceteros magis dilect⁹. qui etiaz supra petr⁹ dñi magistri recumbēs: euangelij sui fuenta de ipso sacri domini pectoris fonte potauit. ⁊ quasi vn⁹ de paradisi fluminib⁹ verbi dei gratiam in toto orbe terrarū diffudit. hec ille. **P**etrus xpi erat mensa celestis: in qua sunt delicta angelorū. gazofilatiū in quo sunt thesauri oim scientiarū. ⁊ fons diuinus in quo sunt omia dona ⁊ gratie dei. **Q**uando autē samuelus sedet ad mensam deliciarū valde

saturatur. **Q**uādo egen⁹ intrat gazofilatiū thesaurorū valde ditatur. **Q**uādo sitibundus peruenit ad fontē amenū valde repletur. **B**eatus iohānes recumbendo super petrus dñs sedet vt famelic⁹ ad mensam angelorū ideo fuit plene satiatus. **I**ntrauit tanq̃ egenus gazofilatiū oim scientiarū. ideo fuit valde ditatus. **P**eruenit vt sitibundus ad fontē oim gratiarū. ideo fuit valde replet⁹. **I**sta tria tangunt Eccl. x. Libauit illū do minus pane vite ⁊ intellectu. ecce qualis famelic⁹ est pastus. aqua sapiēcie salutaris potauit illum. ecce quā liter sitibundus est potatus. iocunditate ⁊ exultationē thesauris vit super eum. ecce qualiter egen⁹ est ditat⁹. **I**deo Petrus damian⁹ in sermone huius diei dicit sic. **H**anc autē supereminētē diuine scientie gratiaz ex illo celesti gazofilatio in quo sunt omes thesauri sapiēcie ⁊ sciēcie dei absconditi trahit. ⁊ nō immerito vt qui carnis sibi amputauit illecebras: celestium epularū delictis frueretur. ⁊ illuc acie mētis attingeret quo non ppheta nō pariter archas non tenēs quicq̃ ab ipso mundi primordio cognoscitur aspirasse. hec ille. **S**ecundum signum est. quia xpus sibi proditorē ⁊ nō alteri reuelauit. **A**nde Petrus damian⁹ vbi supra dicit sic. **I**n cene conuiuio ait iesus. vnus ex vobis me tradet. **A**spiciēbā ergo ad inuicē discipuli bestiares de quo diceret **I**nnuit iohāni symon petr⁹ ⁊ dixit ei. **Q**uis est de quo dicit? **I**ohanni mox respondit domin⁹. **I**ncomparabilē virū profert verbū in mediū: ⁊ tor⁹ racet fenar⁹ apostolorū: tacet lingua que facta est clauis celorum. silet andreas qui ipi fratri ad fontē vite preuius fuit. **N**on psumit os aperire philippus qui dum patrē sibi poscit ostendi profunda misteria indiuidue diuinitatis audiuit. **I**ohannes condiscipulorū in se persona suscepit cōsulorū accedit. hec ille. **T**ertium signum est quia xpus matrē suam sibi recomendauit. **A**nde 3do. lib. de obitu sanctorū dicit sic. **I**ohānes in loco xpi christo indente successit dum suscipiens matrē magistri discipul⁹ par post xpm quodāmodo derelict⁹ est fili⁹. **E**t Petrus damian⁹ vbi supra dicit sic. **N**ec mirum si iohanni vicē suā delegauit quē ad custodiendaz matrem quasi alterum filium loco sui supposuit. cōmiserat petro dñs clauēs ecclesie: delegauit iohanni custodiā marie. **M**aria mater xpi ecclesia mater christianorū. dicit dñs petro. **T**ibi dabo clauēs re

De sa
gnit celos. **N**u
fuit in cuius y
do pmanfita m
stodiam mar
luta cam dñi
iste fo infecue
tie sue minist
miliarior cum
vicario: verbo
veritate mar
giali gratia fi
Quanti sign
ipm doraui. m
Elozas quād
um. **J**acob⁹ q
ad dābas qu
um. **L**aurēti
sum. **A**ugust
rem suū. **E**g
nem ⁊ sponfa
ta ista reper
nus in sermon
in virtutibus
cellat. **A**post
euangelista in
calipā. morte
no apostolis
durioris mar
le nō. **A**u
in donolum
xit petrum: q
Nam princip
um vicarium
tam sibi dedit
rium voluit. **E**
miste petro. au
dicens. **A**bul
est esse in eua
sus est esse in
christum sic fi
virginis. **I**de
lo nō.

Pener
locan
confer
flumini
inflam
lagella
amula
clorific
Reclar
Mom

De sancto Johanne aplo & euangelista. Sermo VII

gni celoz. Nunquid beata maria celis non fuit in cuius vtero tota diuinitatis plenitudo permansit. Idcirco archangelo gabrieli ad custodiam matris dñi socius est datus: vt ille intactam & ginem inuisibiliter custodiret. & iste forinsecus fragilitati semine obediencie sue ministeriū exhiberet. Quamroq; familiarior: cum matre verbi conuersat: tanto vicinior verbo inuenitur. Et quoniam ab ipa veritate marie dictus est filius quadā specialī gratia frater est saluatoris. hec ille.

Quartū signum est, quia magnis gratijs ipm donatus. magnā gratiam repurauit sibi Elias quādo deus fecit ipm pphetam suum. Jacob quādo fecit ipm apostolū suū. Alpheus quādo fecit ipm euangelistā suū. Laurentius quādo fecit ipm martyrem suū. Augustin⁹ quādo fecit ipm doctorem suū. Agnes quādo fecit ipm virginem & sponsam suam. Sed in iohanne cuncta ista reperiuntur. Unde petrus damianus in sermone huius diei dicit sic. Quid in virtutibus: quo incomparabiliter non excellat. Apostolus siquidem est in epistolis. euangelista in euangelio. propheta in apocalypsi. martyr vtrique etiam fuit. & quo ceteris apostolis in carne prolixius mansit. eodurioris martyrij tormenta sustinuit. hec ille.

Quarta dilectio est que consistit in donorum exhibitione. & ista magis dilexit petrum: quia maiora dona sibi concessit. Nam principem apostolorum eum fecit. suū vicarium dereliquit. clauēs regni celorum sibi dedit. eum sequi per crucis misterium voluit. Christus curam ecclesie commisit petro. curam discipuli commisit marii dicens. Mulier ecce filius tuus. Magnū est esse in cura vicarij dei. id est petri. Adhuc est esse in cura matris dei: quia post christum sic fuit iohannes in cura beate virginis. ideo dicit christus. Sic eum volo.

Generari
vocari.
conseruari.
illuminari.
inflammati.
flagellari.
amulari.
glorificari.
reulari.

Primo christus voluit

beatū iohannem sic generari. Nam in sua generatione collata est ei magna gratia. scz vt nasceretur de stirpe regia David: in quo fuit omnis natio benedicta per christum. Istud patet. nam iochim accepit uxorem nomine Annam: que habuit tres viros. scz iochim: Leophā: & Salome. De iochi habuit vnicam filiam. scz beatam virginem quam dedit nuptui Ioseph: que genuit christum. Adhuc iochim accepit Leophā fratrem Ioseph: & genuit ex eo aliam filiā quam similiter mariam vocauit. & Alpheo postmodum in coniugem sociauit. Nec autem maria ex alpheo viro suo quattuor filios genuit. scz Jacobum maiorem & Ioseph iustum qui & barfabas dicebatur. Symeonem & Thadcum. Adhuc secundo viro anne. tertium accepit nomine Salome: ex quo aliam filiam genuit nomine mariam. & Zebedeo in coniugem tradidit. Nec autem maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit scilicet Jacobum maiorem & iohannē euangelistam. Et sic in ista genealogia iohannes habuit auiam sanctam: matrem sanctam: duas amitas sanctas: & quattuor consanguineos sanctos. Unde de ista progenie dicit psalmista. Nec est generatio querentium dominum. Et cum christus fuerit de tribu iuda regali. sequitur qd beatus iohannes fuit de eadem tribu.

Secundo christus voluit

beatū iohannem sic vocari. Nam in sua vocatōe collata est ei gratia quadruplicis privilegij. Primo quia fuit vocatus iunior. Adagis enim gratum est deo cum quis incipit seruire ei in iuuentute q̄ in senectute. Sed iohannes erat iunior petro. vt dicit iobis vlti. Cum autem senueris alius te cinget. Secundo quia fuit vocat⁹ innocentior. Adhuc enim gratie est preseruari a lapsu q̄ post lapsum reparari. vt patet in beata virgine & magdalena. Sed iohannes fuit innocens & petrus lapsus est. Iuxta illud Luce. v. Exi a me dñe quia homo peccator sum. Tertio qd fuit vocat⁹ velocior. Petrus enim anteq̄ vocaret⁹ a xpo fuit p̄dicat⁹ a iohanne baptista & ab andrea. vt ps iobis i. Sed iohannes subito vocat⁹ xpm secut⁹ est. Quarto qd fuit vocat⁹ difficilior. petrus enim dimisit sola rethia: iohannes autē dimisit patrem & rethia vt daret exēplū x̄p̄is adolesecibus: vt relictis parentib⁹ xpm sequerent.

De sancto Iohanne aplo ⁊ euangelista Sermo VII

Tales em̃ xp̃us diligit. vt dicit Adarb. xix. Sinire paruulos venire ad me. quib⁹ man⁹ imposuit ⁊ eis benedixit. Nunq̃ em̃ alicui se ni tales caritas ostendit. Sufficit senib⁹ q̃ a xp̃o regant. in xra illud. Senex puerū portabat. puer autē senē regebat. etiā q̃ ab ipso non proiciant. ps. Ne proicias me in rpe senectutis ⁊c. Et q̃ ab ipso nō derelinquant p̃. Et vsq; in senectā ⁊ s. nūm deus ne derelinquas me. ⁊ sic patet.

¶ Tertio xp̃s voluit beatuz

iohannē sic cōseruari. scz in purissima xginitate. Unde Petrus damianus in sermone hui⁹ diei dicit sic. Beat⁹ iohānes arassime se in sui dilectoris amore cōiungit. propter quē iugalit̃ tboni federa abdicauit. Unde diuinit⁹ cōcessum est illi vt qui primus erat in redemptoris amore precipuus fieret in fraterna charitate. hec ille. Sciendū q̃ beat⁹ iohānes fuit vocat⁹ de nuprijs s. m. l. d. rony. in quib⁹ xp̃us fecit primū miraculū in quo fuit ei collata gratia consecrate virginitat̃. Nam in sacramento matrimonij fuerunt cōsecrate quattuor virginitates. Primum virginitas beate marie que fuit desponsata ioseph. Secundo virginitas sponsi sui q̃ nō deest. bar. tantā xginitē nisi xgini desponsari. vt esset matrimonij summe gratū.

¶ Tertio virginitas xp̃i que fuit consecrata ex sacramento incarnationis in quo humanitas fuit desponsata verbo inseparabiliter. Quarto virginitas iohannis euangeliste quē xp̃s permisit contrahere matrimonij vt in tanto sacramento virginitas eius consecraret sicut ⁊ matris. Sicut em̃ sacramentum confessionis perficit virtutē penitentie sic sac̃ mentū matrimonij virtutē virginitat̃. Unde fuit figurat⁹ per ioseph cui post temptationē virginitate seruata dedit dñs gratiam in conspectu principis. Gen. xxxix. Et sic xp̃s voluit cōseruari virginitates iohannis euangeliste. vt patet.

¶ Quarto xp̃s voluit beatū

iohannē illuminari. q̃ ad omnia secreta sua euz adinstit. ex quo apparet eius magna familiaritas cum xp̃o in qua fuerunt quattuor gradus s. m. misteria singularia els a xp̃o reuelata. Primus gradus misteriorū est eoz que fuerūt omib⁹ reuelata vt misterij passionis. Adarb. xx. Secundus gradus est misteriorū que fuerūt precise trib⁹ reuelata;

vt misterij transfigurationis. Adarb. xviij. Tertius gradus est misteriorū que fuerūt precise duob⁹ reuelata. vt misterij resurrectionis. Job. vlt. Quart⁹ gradus est misteriorū que fuerunt vni tñ reuelata. vt sacramentū incarnationis. vt patz Job. i. Vñ dicit. Quod fuit ab initio. qd̃ audiui⁹ ⁊c.

¶ Quinto christus voluit

beatū iohannē inflamari. scz per charitatem. cuius sunt quattuor signa. Primum signū est quando quis multū de dilectione loquitur. q̃ ex abundātia cordis os loquit. Sic fecit iohānes vt patz in epistolis suis. Secundū signū est quādo diligit dilectū inseparabiliter comitatur. sic fecit iohānes. Unde Petrus damian⁹ in sermone huius diei dicit sic. Amor quippe dñi quo cū p̃teritis plus dilexit morat⁹. eo ei vere dilectionis pondus exhibuit vt nimirū p̃ amaret q̃ plus amabatur ⁊ qui prius erat in redemptoris amore precipuus fieret in fraterna dilectione. hec ille. Nam ob amorē xp̃i omnia dereliquit. scz patē ⁊ verbis. qm̃ arre vsq; viuebat. Tertij signū est quando dilectus a longe cognoscitur. sic fecit iohānes diligēs xp̃m q̃ in xra crucē xp̃i stetit. Quartū signū est quādo pro dilecto mors suscipitur sic fecit iohānes. qm̃ xp̃o querenti ab eo. potestis bibere calicē quē ego bibimus sum⁹. ⁊ respondit. possum⁹. vt dicit Adarb. xx. In hys inflamabatur vt patet.

¶ Sexto christus voluit bea

tū iohannē flagellari. q̃ fuit martyr sicut dicit ei. Calicē quidē meus biberis. Sciendum q̃ quattuor sūt genera martyrij. Quēdam q̃ sine pena corporis ⁊ aie in solo voto sustinendi mortē pro xp̃o cōsumant. sicut beat⁹ m. vtrūq; aiam ⁊ si p̃secutoris gladius nō abstulit. tamē martyrij palmā non amisit. Sicut virgo si violēt contra volūtatē suam. nō amittit xginitatis palmā. vt dixit beata lucia. Quēdā cōsumant in pena corporis ⁊ aia letantur in celis. sicut beatus stephan⁹. vt dicitur Act. viij. Quēdā cōsumantur in sola pena anime. sicut martyrij beate virginis in passione xp̃i. quēdā modum symeon dicit. Et tuas ip̃ius aiam pertranfibit gladius. Luc. ij. Quēdā cōsumant in pena corporis ⁊ anime simul. sicut martyrij xp̃i quod fuit maior in anima q̃ in carne. ⁊ tale fuit martyrij beati iohānis

De sancto Johanne aplo & euangelista Sermo VII

Fuit enim graviter flagellatus, fuit ex derisio
herosus, fuit in feruentis olei dolium mis-
sus: & fuit exilio relegatus, & fuit veneno po-
tatus: tamen quo ad aiam magis affligeba-
tur: assistens cruci xpi.

Septimorps beatum io-

hannem voluit tumulari: de cuius morte sunt
quattuor opiniones. **Q**uidam dicunt ipm
esse in celo cum corpore glorificato, qd pro-
bant triplici ratione. **P**rimo ex liberalita-
te dei qui corpus eius custodiuit: ne corrup-
tioni subiaceret: ne oleum feruens adure-
ret ne venenum noceret: ne gladius desuaret
ne mortis dolore sentiret. Si ergo xpus cor-
pori iohannis tam liberalis fuit in mundo: no
debuit minus liberalis fuisse in celo. **S**ecundo
ex dignitate iohannis qui in sinu xpi recubu-
it: qui xpo tam familiaris extitit: qui virgini
societate fecit: quo angelus adorari noluit.

Tertio qz si alior aploz corpora hono-
rantur in terris, multo magis corpus beati
iohannis honorari debuit. Sed nullus ho-
nor sibi exhibetur in mundo: ergo honoraf
in celo. **S**ecunda opinio est illor qui dicunt
ipm defunctum & aiam glorificatam in celo: cor-
pus vero eius reservari in loco hominibus
ignoto. **T**ercia opinio est illor qui dicunt
ipm adhuc vivere & in paradysum terrestrem
translatum esse & tempe antixpi apparebit &
occidet. **U**n **T**heophilus dicit sic. **X**pus no
negavit iohannem moriturum. nam omne qd orit-
tur morit. Sed dixit. volo eu vivere vsqz ad
finem mundi & tunc patiet pro me martyrium
cu helya. & si assignet eius sepulchrum vivens
illo intravit & postea discessit. hec ille. **Q**uar-
ta opinio est illor qui dicunt ipm adhuc vi-
vere: & sub terra dormire. **Q**uod probant ex ver-
bo xpi dicentis. Sic eu volo manere. & ex
plo Adoy si que dicunt sub terra dormire: &
qz in ei sepulchro nihil inuenit nisi manna
qum adhuc quasi statu quiescentis ibi videt
manna scaturire. **N**anc quarta opinionem
Aug. in omel. bodierna reprobat: qz parua
gratia xps fecisset suo dilecto: si ceteris apo-
stolis in celo regnantibus ipse sub terra dor-
miret. **A**d xba autem xpi dicentis. Sic eu
volo manere. **R**espondet Chrysostomus. id est no
lo ipm per martyrium consumari sed expecta-
re donec ego veniens recipiam eum in eterna be-
atitudine. **A**d exemplum autem de moyse dicit
Aug. **Q**uod scriptura testatur ipm fuisse mor-
tuum, & si dicat qd cum helya vivens appa-

ruerit. **R**espondetur qd deus potuit de faci-
li eum suscitare ad hora: corpus autem eius vo-
luit esse absconditum: ne iudei circa eius cor-
pus idolatrias exercerent. **D**e manna vero
ibi scaturiente dicit Aug. qd hoc accidit vt
ppter hoc comenderetur que non comendat
martyrium: vel ob aliam causam nobis ignota.

Octauo xps voluit beatu

iohannem sic glorificari quando transulit
ipm de hoc mundo ad paradysum terrestrem
vt tertia opinio vult. **S**ciendum qd in sacra
scriptura inueniuntur quattuor translationes.
Prima fuit in statu innocentie. Si enim ada
non peccasset post certum tempus vivens in ce-
lum translatus fuisset. vt dicit magister senten-
tiarum lib. ij. **S**ecunda fuit in statu legis na-
turalis vt translatio Enoch. Gen. ij. **T**er-
cia fuit in statu legis scripte. sicut helyas q
fuit translatus in paradysum terrestrem in cur-
ru igneo. iij. Reg. i. **Q**uarta fuit in statu
legis gratie. sicut translatio dñi nostri iesu xpi
in ascensione. Act. xvi. **E**t sic apparet ei
glorificatio.

Nonorps voluit beatum

iohannem sic revelari. qz ipse venit ante dicm
iudicii ad testificandum de dño nostro iesu
xpo cu enoch & helya. **Q**uod probat quadru-
plici ratione. **P**rima qz non inuenit in scri-
ptura sacra aliquis translatus quin sit venturus.
Ande de Enoch dicit Eccl. xliij. **T**ranslatus
est vt der gentibus sapientia. **E**t de helya di-
citur Eccl. xliij. helyas quidē venturus est
& restituet oia. **E**um ergo iohannes sit de nu-
mero translatorum videt qd sit venturus. **S**ec-
unda ratio est. qz cu ad testimonium xpi sit
venturus vnus de statu legis nature. scz enoch
& alius de statu legis scripte. scz helyas: ra-
tionabile est vt tertius sit de statu legis grē.
sed de nullo presumitur nisi de iohanne eu-
gelista. **T**ertia ratio est qz xpus loquens
discipulis suis de finali predicatione ante
sui aduentum dixit. Amen dico vobis no co-
sumabitis civitates israel donec veniat fili-
us hois. vt habet Act. x. **S**ignificas per
hoc qd aliquis discipulorum ei sit venturus in fi-
nali eius predicatione. **Q**uarta ratio est qz
angelus dixit iohanni Apoc. x. **S**peret te
iterum pphetare & gentibus & linguis & regi-
bus multis: sed hoc nondum est completum: cu
in sola asya postea predicaverit. & post hoc
assumeretur in gloriam. **A**d qua r. Amen.

De Innocentibus Sermo VIII

In festo sanctorum Inno-
centium Sermo. viii.

Ant ante thronum

dei. Apod. xlii. et in epistola p-

sentis solenitatis. Beatus Aug.

in sermone huius diei dicit sic. Hodie fratres

illorum infantum natalem colimus quos ab

herode interfectos esse euangelij textus elo-

quitur. et ideo gaudeat terra nostra celestium

militum et tantarum parens fecundata virtutum

Digne natale illorum colimus quos beati eter-

ne vite mundus edidit quod quos materno-

rum viscerum partus effudit. Siquidem ante

vite perpetue adepti sunt dignitatem quod

visum presentis acciperet. Hec ille et cetera. Super

quo verbum mones talem questionem.

Ut sancti innocentes martyrii palmam

obtinerint qui nullum meritum ex sua passi-

one habuerint. Ad istam questionem respon-

dent duo doctores ecclesie. Primum est io-

hannes episcopus in sermone huius diei dicens

sic. Probat novus exercitus christus legiones

lactentes victoria perpetrata coronat. Et sunt

pro christo victores qui etate fuerant coequa-

les. Et sunt sine certamine fortes sine pugna

victores. mercentur pena martyrium glori-

am sanguine comparant vitam eternam tem-

porali morte commutant. Transmittit infan-

tes infans christus ad celum. offert nova enee-

nia patri primitias fructum exhibet genitori

hec ille. Secundus est Severianus in sermo-

ne huius diei dicens sic. Hoc loco attendat au-

ditor. attendat et intelligat martyrium non

constare per meritum. sed venire per gratiam

In parvulis que voluntas. quod arbitrium ubi

captiva fuit et ipsa natura. De martyrio er-

go dem? totus deo nihil nobis. vincere dia-

bolum. corpus tradere. contemnere viscera.

tormenta expendere. lassare tororem. cape-

re de iniuriis gloriam. de morte vitam non virtu-

tis humane sed muneris est divini. hec ille.

Sciendum quod passio sanctorum innocentium

est commendabilis ex causa. quia pro christo oc-

cisi sunt. ideo iure in numero martyrum com-

putantur quadruplici ratione. Primo ra-

tionem persone. quia pro christo passi sunt. imo in

singulis passus est christus. Unde Augustinus in ser-

mone de epiphania dicit sic. Parvuli bea-

ti modo nati. non temerari. nondum lucta-

tionem coronati. non habebatis etatem qua

in passurum christum crederetis. sed habebatis

neretis. hec ille. Ideo dicit Messias. iiii. Nos-

tris noster est cuius crudelitas redundat in

regem. Secundo ratione singularis gratie.

rex enim terrenus quando coronat multos

militum secum facit. Christus ergo qui coronat.

erat a patre corona divinitatis. hodie coro-

nat. tanquam novus rex novos milites voluit sibi

aggregare. Unde Severianus in sermone hu-

ius diei dicit sic. Christus non respexit suos mili-

tes sed prout quibus dedit ante triumphare

quod vivere. quos fecit capere sine certamine

victorias. quos donavit coronis antequam me-

bris. quos voluit virtutibus vicia preterire

ante celum possidere quam terras. Premisit suos

militum christus non amiserit. recepit suas acies non

relinquit. hec ille. Tercio ratione innocentie

in sanguis baptismi affecit. Hic Bernardus.

in sermone huius diei dicit sic. Ille pro christo tru-

cidatos infantes dubitet coronari. qui rege-

neratos in christo non credit inierit ad optidias

filios generari. Et sicut tunc circumciso nunc

vero baptismus sine ulla proprie voluntatis

usu sufficit ad salutem. sic pro christo susceptum

martyrium illis sufficit ad sanctitatem. hec ille.

Quarto ratione inspirationis. Fuit enim ac-

celeratus in eis usus rationis. ut scilicet cogno-

scerent christum verum deum et verum hominem.

Sicut iohannes baptista in vtero maris co-

gnovit christum exultans. Unde iohannes episcopus

in sermone huius diei dicit sic. Fuit in ter-

ra pueri sine magistro discreti. docti sine do-

ctore. eruditi sine eruditore. agnoscent christum

predicant dominum. non que persuasio humana

docuerat. sed que divinitas innocentibus in-

spirabat. hec ille. Licet ergo non habuerint

visum liberi arbitrij ex natura. tamen habue-

runt et gratia. ratione cuius martyrium eorum

perduxit eos ad palmam. Ideo sunt ante thro-

num dei. **Sunt ante thronum dei.**

Ratione puritatis.

Ratione virginitatis.

Ratione societatis.

Ratione primitivitas.

Ratione passibilitatis.

Ratione flexibilitatis.

Primo innocentes sunt

ante thronum dei ratione puritatis. id est inno-

centie. Hic Severianus in sermone huius diei

dicit sic. Herodes cecus christum gladius querit

investigat cruore crudelitatem rimat. Succes-

sores tunc inest in actorem. premit in-

Thomas
C. i. v. l. i. b. 6.
22. q. 1. 24

nocentes vol-
nocentia cau-
acrosi oris
hec ille. Scilicet.
plex. Primi
necicio. talis
qui tollentes
am dno clam-
yr dicitur Jo-
infantium et
ess non discen-
infantium et
re ad metali-
innocentia illos
in sermone huius
nati quibus in p-
vito obuius ve-
morte. sed felici-
ingressi sunt in
viti ad coronam
centia simplici-
est sine mudan-
pudentes sicut
columna. Alii
dus elegit. qui
tices non mul-
infirma mun-
fortia. de baci-
cit sic. Sicut p-
cundia non lo-
epham muliere
aliud loquitur
tis innocentia
rum non poterit
innocentia illos
mus in sermo-
lingua tacuit oc-
erunt aures me-
acus nullus est
qui vivit. nescit
lum quod nati fun-
tia est innocen-
braut. ps. 137.
gressus sum. Et
vir timens deum
centiam. et hoc
culpa. ps. 137.
nobunt. Et cetera
de innocentia et
illea ex vbiq. se-
humiliaris erit
cideris. coronari
periculo tuta. in c-

De Innocentibus Sermo VIII

nocentes volens innocentiam deperire. Innocentis causam facit innocentium crimen ac totis ortu orientur madat esse occasum. hec ille. Sciendū q̄ innocentia est quadruplex. Prima etatis: hec est ex nature beneficio. talis erat innocentia illorū pueroz qui tollentes ramos oliuari exiuerūt obuiam dño clamātes. Osanna filio dauid &c. vt dicitur Job. xij. ppter qd dñs ait. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudē. Hec effi nō discernit culpam & ideo nō imputat ei culpa. Marb. iij. Sinite paruulos venire ad me: talis enī est regnū celoz. talis fuit innocentia istoz pueroz. de quib⁹ Eusebius in sermone hui⁹ dici dicit sic. O q̄ feliciter nati quib⁹ in primo nascendi lumine eterna vita obui⁹ venit: imaturū quidē videns ad morē: sed feliciter moriunt ad vitā. Tondū ingressi sunt infantie cunas & iam perueniunt ad coronas. hec ille. Secunda est innocentia simplicitatis que credit omni verō & est sine mudano exercitio. Marb. x. Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Talis erat innocentia illorū quos dñs elegit: qm̄ non multi ex eis fuerunt notiles: non multi sapientes: sed piscatores: & infirma mundi elegit deus vt confunderet fortia. de hac innocentia Hiero. in omel. dicit sic. Sicut paruulus nō perseuerat in iracundia: non lesus meminit: non videns pulchram mulierē delectat: nō aliud cogitat & aliud loquitur. Sic & vos nisi talē habueritis innocentia & animi puritatē regna celoz nō poteritis intrare. hec ille. Talis fuit innocentia istoz pueroz. Tñ Scuerianus in sermone hui⁹ dici dicit sic. Quorū lingua tacuit oculi nihil viderunt: nihil audierunt aures: manus nil fecerunt: & quibus actus null⁹ est culpe: inde suscepit morē qui viuere nescierunt. quib⁹ apud herodē solū q̄ nati sunt hoc fuit crimē. hec ille. Tertia est innocentia puritatis que ē ex virtutis bratio. ps. Ego autē in innocentia mea ingressus sum. Talis erat innocentia iob q̄ erat vir timens deū & post flagella retinēs innocentiam: & hoc virtute discretionis declinata culpa. ps. Sanguine innocentē nō condemnabunt. Et Erysost. in omel. dicit sic. Baudē innocentia & exulta: gaude in q̄ vbiq̄ illefa es vbiq̄ securus. si temptaris p̄ officiis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris: coronaris: tu in future libera es: in periculo tuta. in custodia letatibi omis reas

tas addicitur: tibi vniuersa malicia subingatur. te potentes honorant: suscipiūt p̄ncipes: magnates exquirunt & illi nōnūq̄ te desiderant qui impugnant. tibi boni parent: mali inuident: zelant inuidi: inimici succumbunt. nec vnq̄ poteris victrix nō esse: & si tibi inter hoies iudex iustus non fuerit apud deum habebis. hec ille. Talis fuit innocentia istoz pueroz: nō actu sed habitu diuina grā mentes eoz perficiente. Unde Aug⁹ in sermone hui⁹ dici dicit sic. Quantū em̄ contra ipsos iniquas abūdauit: tanto in eis gratia benedictiois insulsi. Quarta est innocentia originalis in qua creatus fuit adam a qua cecidit per peccatū. Hanc autē innocentia solus xps habuit. vt p. ij. & iij. suauit.

Secundo innocētes stant

ante thronū dei ratione & dignitate. Unde dicit Apoc. xij. & cantabant canticū nouū ai. te sedē dei &c. In quo cantico erant quatuor. Primo nouitas. Istud enī cantare est de incorrupta mentis & carnis integritate gaudere. sed nūq̄ fuit: & nūq̄ consummata ita consecrata deo: sicut virginitas istoz innocentū. de quib⁹ Apoc. viij. dicitur sic. Hī sunt q̄ cū mulierib⁹ nō sūt coinquinati: virgines enī sunt & sequunt agnū quocūq̄ ierit. Secundo erat singularitas. Vñ dicit ibidem. Et nemo poterat dicere canticū: nisi illa centūquadraginta quatuor milia qui em̄ pri sunt de terra. Super quo Beda dicit sic. Hoc canticū ceteri electi audire possunt licet dicere nequeant: q̄ per charitatē quidē de eoz celsitudine sunt leti: q̄nis ad eoz premia nequa q̄ assurgāt. hec ille. Tertio erat sonoritas. Vñ de Apoc. vbi sup. & audiui vocē tanq̄ aquarū multarū. Quia proglia carnis incorrupte & mēns illibate laudant deū. Quarto erat p̄teritas. Vñ dicit ibidem. Et vocē quā audiui sicut cytharedoz cytharizantiū in cytharis suis: & in hac voce perseuerant innocētes.

Tertio innocētes sunt

ante thronū dei rōne sociatē. Vñ dicit Epoc. xij. Vidi sup̄ mōrē syon agnū stantē & cū eo. cēlū milia. habētes nomē ei⁹ & nomen p̄fis ei⁹ sc̄ptū in frontib⁹ suis. Nā innocētes associati sunt agno & agn⁹ libent cū eis moratur p̄pter quatuor causas. Prima ē q̄ hō libenter morat cū p̄ciūb⁹ & p̄tribulib⁹ suis. xps enī fuit bethleemita. ideo habuerit magnā

De Innocentibus Sermo VIII

cum xpo familiaritate. Homines est eiusde civitatis magna familiaritate inuice habere consueverunt. innocetes autem isti nati sunt in civitate xpi. Secunda est qz homo libenter morat cum consimilibus suis. Juxta illud Omne animal diligit sibi simile. ipsi nam fuerunt innocentes: agnes et martyres. ideo xpus libenter morat cum eis tanquam innocetes cum innocentibus tanquam agnos cum virginibus tanquam martyrem cum martyribus. Tertia est qz homo libenter morat cum consimilibus suis. Xpus enim tanquam consimiliter suos eis de vestibus eos induit quibus ipse inducitur. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. etiam dedit eis signum suum. Juxta illud Apoc. xiiij. Habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Nam in frontibus suis habent istud nomen iesus in similitudinem crucis: ad significandum quod sunt consimiliter xpi. Quarta est qz homo libenter morat cum domesticis et familiaribus suis. maxime quando sunt mundi et honesti. Innocetes autem sunt tanquam camerarii xpi. ideo dicitur. Sine macula sunt ante thronum dei.

Quarto innocentes sunt ante thronum dei ratione puritatis: quia puri martyres extiterunt. Unde Apoc. xiiij. dicitur. Illi qui sunt ex omnibus puritatis deo et agno. Super quo dicit glossa. De puritatis de illo sancto et immaculato grege ecclesie quasi sanctiores prioresque hostie pro voluntatis sue meritis a spiritu sancto eligunt. Sciendum quod innocetes fuerunt puritatis dei primum ad quatuor. Primo fuerunt prime gemme ecclesie florentis. Nam xpus dixit Job. xv. Ego sum viris vera. Sed in hac vite sunt tres propagines. Juxta illud Gen. xl. Videbam coram me vitem in qua erant tres propagines. i. tres martyrum distinctiones. quarum una protulit gemmas. i. horum martyrum puritatis qui fuerunt martyres actu si non voluntate. Unde Augustinus in sermone huius diei dicit sic. Jure dicuntur martyres flores quos in medio frigore infidelitatis exortos: velut primas erumpentis ecclesie gemmas quedam persecutionis pruina decexit. Secundo fuerunt puri flores ecclesie nascentis. Unde Ezechiel. i. dicitur. Capite nobis vulpeculas que demoliant vineas. nam vinea nostra floruit. Tunc enim vinea nostra. i. ecclesia floruit quando istos martyres produxit: quam in suis floribus vulpes demolite fuerunt. Quando herodes et sui complices istos innocetes necaverunt.

Herodes enim vocatur vulpes. Luce. xiiij. Ite dicite vulpi illi. Propterea Johannes episcopus in sermone huius diei dicit sic. Christus ostendit futuram fecundissimam messem: dum in semine tantam exhibet ubertatem. Tercio fuerunt novelle plantationes ecclesie exuberantis. Unde Ezechiel. xviij. dicitur. Ante messem totus effloruit: et imatura germinavit plantatio. Sunt enim quedam plantationes que florem martyrum protulerunt in senectute. exemplum ut petrus. Quedam in iuventute. exemplum ut stephanus. Quedam in sua imaturitate et novella plantatione. exemplum ut martyres innocentes. psalmus. Filij tui sicut novelle oliuari in circuitu mensie tue. Quarto fuerunt primi fructus ecclesie fructificantis. Isti enim significabant futuram ecclesie perfectionem. Unde Beda in omelia dicit sic. Quod in bethleem et in omnibus finibus eius occisus fuit ostendit non solum in iudea unde ecclesie cepit origo sed et in omnibus eiusdem ecclesie finibus quacumque per orbem diffusa persecutionem sevitura perfidorum et plenis patientiam esse coronandas. hec ille. Sic ergo fuerunt primi martyres in ecclesia dei.

Quinto innocentes sunt ante thronum dei ratione passibilitatis. Unde Severianus in sermone huius diei dicit sic. Beati quos natos videmus martyrio esse non seculo. Beati qui labores in requiem. in refrigerium dolores: merces in gaudium commutarunt. Vivunt vivunt: quia vere vivunt qui pro christo merent occidi. hec ille. Scien dum quod genera martyrum sunt quatuor. Primum est infantium qui in odiu dei occiduntur sine propria voluntate: licet non sine gratia dei. Exemplum de istis sanctis innocentibus. Unde Augustinus in sermone de epiphania dicit sic. Nullo modo deferret istos infantes gratia salvatoris qui venerat querere quod perierat. non solum in carne nascendo: verum etiam in cruce patiendo. Nam qui potuit natus habere predicatorum angelos: narratores celos adoratores magos: ponit et illis ne scirent eo morerentur prestare hos si sciret illa morte perituros: et non potius maiori felicitate victuros. absit: ut ad liberandos homines veniens de illorum premio qui pro eo interficiuntur nihil egerit: qui pendens in ligno pro eis a quibus interficiebatur oravit. hec ille. Secundum genus est infirmantium qui non possunt fugere mortem quam libenter

vitarent nisi deū mortaliter offenderent. et tunc potius eligūt mortē q̄ vitā. Exemplū de eleazaro qui magis gloriosam mortē q̄ odibilem vitā in transgressione diuine legis elegit. vt dicitur. ij. Adachab. Tertiū gen⁹ est perfectoz qui mortē non fugiunt sed expectant. lz fugere possunt. Exemplū de Jacobo apostolo q̄ expectauit herodē nolens discedere donec occisus fuit ab eo. vt dicit^r Act. xij. Quartū genus est perfectissimoz rū qui non solū mortē non fugiunt immo eā insequuntur. Exemplū de paulo qui agobō propbere respondit predicenti sibi futuram persecutionē in hierusalē q̄ non solus alligari sed etiam mori paratus erat &c.

Sexto innocentes sunt

ante thronū dei ratione seclibitatis. Unde Jo. Erisoft. in sermone huius diei dicit sic. Paruuli plorabant eo q̄ a matribus se parabantur. Matres ylulabant eo q̄ a filiis desolabantur. Sciendū q̄ matres istozū innocentum fuerunt martyres propter quatuor. Primo propter gemitū dolorē quem passi sunt in occasione filiorū suozū. Unde Eriso. vbi supra ait. Erat videre maiorem dolorē in matribus remanentibus q̄ in paruulis morientib⁹. Vnū quidē paruuli sustinebant dolorē. nondū em̄ sciebant mortis timorē. Adhuc vero duplicē patiebantur. vnū q̄ interfici paruulos suos intuebantur. alterū quoq̄ q̄ a filiis ipse desolabantur. In paruulis deniq̄ mors eoz beata finem faciebat doloris In matribus autē paruuloz memoria semp erat reparatio doloris. Nec ille. Secundo propter lachrymarum abundantia que fuerunt eis loco baptismi. Unde Seueri. in sermone huius diei dicit sic. Beati ventres q̄ portauerunt tales: beata vbera que se talibus effuderunt. beate lachryme que pro talibus fuisse flentibus gratia baptismatis contulerunt. Nam diuerso modo dono vno in lachrymis suis et matres et sui filij in suo sanguine baptizantur. Nec ille. Tercio propter martyrij filiozum tolerantias. Idē em̄ martyriū quod portauerunt filij in corporibus pertulerunt matres in cordibus. Unde Seueri. vbi supra ait. In martyrio filioz matres passi sunt. Naz gladius filioz pertransiens membra ad corda matruz deuenit. Et necesse est vt sint premij confortes que fuerūt socie passionis. Ad martyrij matres nulerūt quicquid

angoris extitit et doloris. et ideo nō carebunt martyrij gaudio martyrij lachryme quas fuderunt. Nec ille. Quarto propter effectū repugnantia. Vñ Jo. epus in sermone huius diei dicit sic. Duo illa diuersa conspicio: fletū et consolationis cōtempus Sed conditio a matre defertur: et spe glorie consolatio humana cōtemnitur. Pieratis affectus in fletibus declaratur: sed ex occisoz gloria repudiū consolationi indicitur. pugnant in matre affectus et fides. Humanitas cū deuotione certat. Plangit affect⁹ sed fides exultat. desier humanitas: sed deuotio consolatur. Licuit em̄ matri humanitatis flere. non licuit consolatione humanitatis indigere. hec ille. Sic ergo patet q̄ matres sanctorū innocentū non sunt minoris meriti quo ad martyriū q̄ sunt ipsi innocētes. Jo cū eis sunt ante thronū dei &c. Amē.

In festo circumcisionis dñi. Sermo. ix.

Consummati sunt dies. Luce. ij. et in euāgelio pñis solenitas brūis Adache loquēs de xpo. v. c. dicit sic. Nolite putare qm̄ venit soluere legē aut pphetas. nō venit soluere: s̄ adimplere. Ad exponens Eriso. dicit sic. Legē impleuit primo quidē mibi trāsgredi endo legalii. Scđo iustificando p fidē qđ lex p litteras facere nō valebat. Sup quo moueo talē questionē. Vtrū pueratio xpi recta debuerit esse s̄m legē pcepta. Ad istā questionē rñdēs sc̄tus 2 bo. iij. pre. q. xl. ar. iij. dicit sic. Xpus in oib⁹ s̄m legis pcepta puerat^r est. In cui⁹ signū etiā voluit circūcidi. Circūcisio em̄ est quedā prestatio legē implēde. s̄m illud Gal. v. Etificoz oī hōi circūcideri se qm̄ debitor est vniuersē legis faciēde. Voluit autē xps s̄m legē cōuersari ppter quatuor. Primo quidē vt veterē legē cōprobaret. s̄ esse datam a deo quam ipse in se obseruauit. Scđo vt ipse in seipo eā obseruādo psumaret et terminaret ostēdens q̄ ad ipm̄ erat ordinata. Tercio vt iudeis occasioez calūniandi subtraheret ne dicerent. idē te nō recepim⁹ qz dissimilis es patrib⁹. Quarto vt hoīes a seruitute legis liberaret. s̄m illud Gal. iij. Abiit de⁹ filiū suū factū ex muliere natū sub lege vt eos q̄ sub lege erant redimeret. Et qz bodie incepta hec liberatio a seruitute legis per circūcisionem iesu chisti et saluatio per impositionē nominis eius: ideo dicitur. Consummati

In festo circūcisionis dñi Sermo IX

mati sunt dies scilicet legis seruilis.

¶ Consummati sunt dies.

Reconciliationis.

Restorationis.

Renouationis.

¶ Primo cōsummati sunt

dies reconciliationis. Nā humana natura in adā ita fuit corrupta q̄ oēs ab ip̄o ppagati corrupti traxerūt. q̄ si massa fuerit corrupta. nūc quicqd inde trahit erit vitiatu. Quāuis autē deus aīam purā cor̄p̄i infundat. tū ex vase. i. cor̄p̄e corrūpitur et vitiatu. p̄pterea deus a principio remedia instituit cōtra pecc̄m originale quibus remedijs hō deo reconciliaret. Que quidē fuerūt quatuor. Primū fuit oblatio. et istud incepit ab abel et durauit vsq̄ ad diluuiū. Gen. iij. Respexit deus ad abel et ad munera eius. Secundū fuit sacrificiū. et istud incepit a noe et durauit vsq̄ ad abrahā. Gen. xij. Edificauit noe altare dñō et de mūdīs aīalibus et volucib⁹ obtulit olocusta. Tercū fuit decimatio. et istud incepit ab abrahā et melchisedech. Gen. xxiij. Dedit ei decimas ex omnibus. Quartū fuit circūcisio. Gen. xviij. Circūcidit in vobis omne masculinum. In modis reconciliandi hodie consummati sunt in xp̄o dñi eos in se suscepit. Adā qui dem̄ satisfacere debebat et penā portare. sed nō poterat. ideo xp̄s penā portauit. et sic satisfecit. ps̄. Que nō rapui tunc exolvebam. Hodie nāq̄ sc̄ipm̄ obtulit oblationē et hostiā deo offerens decimū ordinē. s. hominū subiciens se legi circūcisionis. p̄pter quatuor. Pr̄o vt legē impleat. Roma. v. Dico em̄ iesum xp̄m ministrū fuisse circūcisionis ad cōfirmādas p̄missiones patrū. Secundo vt verū corpus se habere ostēderet. Tercio vt incarnatōis mysteriū dyabolo occultaret ne ip̄m agnosceret verū deū quē circūcidi videbat tanq̄ peccatōrē. Quarto vt humilitatem et obedientiā commendaret quibus deo reconciliamur.

¶ Secundo cōsummati sunt

dies restorationis. Nā hō erat exclusus a celo. inclusus in tymbo. conclusus in exilio. reclusus in dispendio. Et quia non poterat se ab his liberare. conueniens erat vt xp̄s hodie sanguinē suū effunderet in restorationem nature humane. et acit em̄ sicut bonus mercator qui quando aliquid emit nō

statim facit plenā solutionē. sed primo dat arrā in signū rei empte. Sic xp̄s tanq̄ mercator volens emere naturā humanā p̄cio sui sanguinis hodie effudit sanguinē suū in arrā precij in die pasceus super banchū crucis persoluendi integraliter et c. Primo homo erat exclusus a celo nec poterat redire propter multa impedimenta. Nā porta celi erat clausa. Gen. iij. Collocuit de⁹ ante paradysū cherubim. Itē obligatio ad penā eternā. hō dñi ibidē. et flammē. et in seuerā iusticiā. iō dñi ibidē. gladiū. et p̄ ergo effudit sanguinē suū hodie vt portam celi ap̄iat. vt ignē gehenne extinguat. vt diuine iusticie satisficiat. Mero. Sanguis xp̄i clauis est paradisi. Secundo hō erat inclusus in tymbo obsecratis p̄ris. unde nō poterat inde exire. et p̄s hodie effundens sanguinē suū letificauit sanctos patres qui ibi detinebant astricti. Splendor quidā apud eos apparuit. Esa. xl. Populus qui ambus labat in tenebris vidit lucē magnā. Tercio hō erat reclusus in exilio detentus a dyabolo in seruitutē oppressus multis tribulationibus. et p̄s hodie effundens sanguinē suū cōfrigit potentia dyaboli dñi caro circūciditur. peccator creditur. sed sanguis innoxius effunditur homo restauratur. et sic dyabolus decipit. etiā hō in tribulationib⁹ suis cōsolatur dñi pro eo precij sanguinis xp̄i p̄soluit. Vita ei hois est in sanguine. Leuit. xxiij. Anima omnis carnis in sanguine est. Sed vita est a deo. ideo sanguis debet offerri deo. Sanguis autē animalū non iustificabat hominē peccatōrē. p̄pterea oportuit vt sanguis christi hominē iustificaret et c. Quarto homo erat conclusus in dispendio. Quia imundus. durus. fugitiuus et cecus. et p̄s autē hodie fudit sanguinē suū in lauacrum nostre purificationis. Apoq̄. i. Dilexite nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ecce restauratio.

¶ Tercio consummati sunt

dies renouationis. Nā hodie impositū est nomen puero nato. De quo Esa. lxiij. dicit. Vocabitur tibi nomē nouum quod os domini nominauit. Ille autē nomen exprimitur in euangelio hodierno. Vocatū est nomen eius iesus. sc̄z s̄m rationē spiritualis et vniuersalis saluationis. et s̄m hoc dicitur nouum. Ille enim nomen est verbum. quia in principio erat verbum. Et est etiam prono

In
men q̄ pon
iū. Habere
ribus suis.
pit nois. In
tem capite
riā. Est etiā
facit stare lu
postro. Et est
vt fidelē me
etiā conuici
deū limos. ver
lupum miser
ista hoc nomē
men iesus in
ante hunc pu
scus. 2. hō. iij.
et sic. Nomin
imponitur
nomen impo
Tel a ipe fia
sc̄z bis qui
a cognatōe. f
partis. vel alie
cur propinqu
cū vocare no
autē iobann
elus qui voc
ce. i. Tel ab
primogeniti
sa sc̄z me de
xli. Tel etiā
men imponit
qui primo eg
fuit erat. et cor
catus est non
tatur. nūc. N
aliquib⁹ temp
nū eis diuini
est abrahe. ap
multari gene
dictū est petro
petrā edificat
homini xpo
vt per ip̄m o
nienter vocat
uatoz. Ille. 2
da sunt quatu
iesus fuit ei in
ei impositū. 2
num. Quarto o
bis stat omne
Primo istud n
puero hodie di

In festo circumcisionis dñi

Sermo IX

men q: ponit p noit oium electoz. Apod. kiiij. Haberes nomen eius scriptu in frontibus suis. Est etias participiu: q: parte capit nois. s. natura hois no culpa. quia partem capit verbi. s. personā: et occultans gloria. Est etia aduerbiu: q: hoiem assumptu facit stare iuxta verbu diuinu in codē supposito. Est etias interiectio: q: interponit se ut fidelē mediatorē inter deū et hoiem. Est etia coniunctio: quia coniungit summū infimo: deū limo: verbū homini: virginitatē matri: lapsum miserie gorie summū dei. Propter ista hoc nomē est nouū. Licet autē hoc nomen iesus impositū fuerit alijs qui fuerunt ante hunc puerū natū: tñ alia rōne. Unde scis. 2 bo. iij. pre. q. xxxvii. arti. ij. in rub. dicit sic. Nomina singulariū hominū semper imponuntur ab aliqua proprietate eius cui nomen imponitur: et hoc quattuor modis. Vel a tpe sicut imponuntur noia aliquoz scōz his qui in eoz festis nascuntur. Vel a cognatiōe. sicut cū filio imponitur nomē patris: vel alicuius de cognatione eius. Sicut propinqui iohānis baptiste voluerunt eū vocare nomē patris sui Zachariā. non autē iohannē: q: nullus erat in cognatione eius qui vocaretur hoc noie. ut dicitur Luce. i. Vel ab euenu. Sicut Ioseph vocauit primogenitū suū Anassē dices. Oblui scī fecit me deus oium laborū meoz. Gen. xli. Vel etia ē aliqua qualitate eius cui nomen imponitur. Sicut Gen. xxi. dicitur. q. qui primo egressus est de utero matris rufus erat: et totus in morē pellis hispidus vocatus est nomen eius Esau quod interpre tatur rubeus. Noia autē q imponunt diuinis aliquib: semp significant aliqd gratuitū donū eis diuinū datū. Sicut Gen. xviij. dictū est abrahā. appellaberis abrahā: q: patrem multarū gentiū constitui te. Et Math. xvi. dictū est petro. Tu es petrus et super hanc petrā edificabo eccliam meā. Quia ergo homini tpo hoc munus gratie collatum erat ut per ipm omnes saluarentur. ideo conuenienter vocatū est nomen eius iesus. i. saluator. Nec 2 hoc. Circa hoc nomen videnda sunt quattuor. Prmo a quo istud nomen iesus fuit ei impositū. Secundo quare fuit ei impositū. Tertio ad quid fuit ei impositum. Quarto quare fuit vocatus xp̄us. In his stat omne mysterium huius nominis. Prmo istud nomen iesus fuit impositum puero hodie circūciso a multis: scz a patre.

Unde in apocripbis esdre dicitur. Renelabirur filius cum his qui cum eo iocundabuntur: et morietur filius meus iesus et conuer tetur seculum. 2 propheta Abacuch. iij. c. Ego autem in domino gaudebo et exultabo in deo iesu saluari meo. Ab āgelo Luce. i. Vocabis nomen eius iesum. 2 matre Luce. ij. Vocatū est nomen eius iesus et. 2 triplicem iesum in scriptura legimus: scz iesum naue. et iste saluauit ab exilio deserti et diuise terrā promissionis. Josue. xiiij. Si militer iesum filium Josedach. et iste saluauit. quia edificauit templum vbi egit sum mum sacerdotium. Zach. iij. Audi iesu sacerdos magne et. Item iesum filium Syrach: qui fuit doctor et propheta. Sed nos ter iesus hodie circūcisus diuise terrā videntium scz beatitudinem eternam. Ike edificauit templum virtutis et gratie ruinosa reparando naturam humanam. Qui fuit propheta vir potens opere et sermone docens in doctrina dei sicut potestates habens. Et illi quidē non fuerunt veri iesus. Sed premissi sunt tanqz baculus helysē ad mortuum. vnde vacui fuerunt a vera salute. Nam baculus superpositus fuit mortuo: et non erat vox neqz sensus. Descendit hic noster iesus qui saluum fecit populum suum a peccatis eozum. quia vox et sensus et vita redierunt. Nam vir iste propheta potens opere et sermone de excelso monte celorum descendens: quasi alter helysens de monte carmelo visitare dignatus est hominē: inclinari dignatus est iacentē: contra bi et coequari paruulo ceco impertiri lumē oculozum suozum: et os mutum oris pro prii osculo soluere. debileqz manus robore et contractu suarum solidare. et status qui exiuerat sua respiratione intrinittere: tri buens cordi sentire fideliter: proferre laudem vtiliter: et manu opari efficaciter. Puer autem oscitauit septies: quia quinqz sensus exteriores et duos interiores inspiratio ni iesu reddit conformes: dicens. Eoz meū et caro mea exultauerunt in deum viuum. Septies in die reddendo sibi laudem. vter itaqz est iesus. Secundo istud nomen iesus fuit hodie impositum huic puero quia est premium humane retributionis in statu glorie. Nec enim figurant ipse littere et quibus componitur hoc nomen iesus. scz J. M. S. et titulus superpositus que faciūt iesus. Nam. J. significat personā dicitatis.

Dignificat inspirationē scitatis. **S** vero dignificat inclinatonē maiestatis. **T**itulus autē dignificat redēptionem captiuitatis. **P**rimo. **I**. dignificat personā diuinitatis. **Q**uia hec lra. **I**. est media vocaliū. **S**ic filius dei est media psonarū in trinitate. hec lra. **I**. est minima in forma et maxima in facto. **S**ic filius dei est minimus in forma huius maiestatis. et maximus in facto redēptionis. **H**ec lra. **I**. in metro ē aliqui simplex vocalis. vt in hoc verbo ibo. aliqui simplex cōsonans. vt hierlm. aliqui duplex cōsonans. vt maior. quia mediat inter duas vocales. aliqui est syllaba. vt ibo. aliqui est dictio. vt in hoc imperatio. **I**. qd est vade. **E**odē modo hec lra. **I**. est caput huius nois iesus. quia puer hodie circūcisus est caput oīm electorū. **E**ph. i. **C**onfirmē enī caput sup vniuersam ecclesiam. **S**elector. **I**. est media inter qnqz vocales: qz est medius in gentiū uocatione que per qnqz ciuitates designatur. **E**sa. lxx. **I**n die illa erūt qnqz ciuitates in terra egypti loquētes lingua chanaanica. **I**uitas solis vocabitur vna. **I**n die xpi erūt qnqz ciuitates in mudo. **I**. ecclesia antioche na. cōstantinopolitana. alexadrina. hierosolymitana. et romana. **Q**uēsecatur ciuitas solis ppf summū pūificatē. loquentes lingua scilicet xpianitatis. **H**ec lra. **I**. est syllaba in sono pōdicatis. **Z**uc. iiii. **A**lijs ciuitatibz opozter me euāgelizare regnū dei qz ibo missus sum. **D**ictio est in verbo imperatio. **A**rb. viii. **I**mpauit vētiū et mari. **E**st vocalis per se sonū facies in grā pōdicatōis. **E**st simplex cōsonans in grā iustificatōis. **E**st duplex cōsonans in schola fructuōis. **S**ae et cor pōpuli. **E**st duplex psonās in grā meditatio nis. **I**nter teū et hominē. **P**aulus. **A**media totū dei et hominē hō xps iesus. **E**st duplex cōsonans in diuino vniōis. **A**rb. xvii. **E**bi fuerint duo vel tres cōgregati in noīe meo ibi sum in medio eorū. **E**do. **D**ignificat inspirationē scitatis. **E**st enī in metro ac si nō sit. **S**ic et inspiratio pūssit est ad cōceptionē pueri circūcis hodie ac si nō sit qz nō est pater xpi. **S**imiliter. **V**est littera octaua in alphabeto: qz xpus resurgens nouissime resurrectionis mysteriū qd p oīa vniū dignificat pfectauit. **E**t sicut. **D** nō computat inter litteras qz sit aspiratio: nec xps nō computatur inter hominē naturales: gentilis cū de inspiratione spiritū sanctio luerit cōcipi. **E**nde spōsa salz beata virgo

Eand. vi. dicit. Dilectus meus mihi scy de
spiritu sancto sacramento ꝛ secundando vici-
ni mei. t ego illi. ꝛ piciendo illū te substā-
tia carnis meae ministrando sanguinē pu-
rissimū. Qui pascitur inter lilia ꝛ castita-
tis ꝛ integritatis corporis mei. donec aspi-
ret dies. id est per inspiratione spiritussan-
cti fomentum xpus qui est venus dies ꝛ lux
noui testamenti. ꝛ inclinetur ymbre ꝛ ve-
teris testamenti. ad ignem adorandi tanq̃
veritate. Tercio. s. puerificat inclinationes
malesas: quia puer hodie circuncisus rī
gorē iusticie inclinavit in dulcorē misericor-
dię. Decliteret. s. si capitalis ponat ex to-
to se humiliat. ꝛ quasi se inclinat. in hac for-
ma. I. Si aut finalis ponatur. rota contrabi-
tur breuiatur dilaturur in hac forma. s. Sic
te verbū altissimū abbreviat in nostra na-
tura ꝛ contrabitur rotum in amore nostro.
Iere. xxxi. In charitate perpetuo dilexite:
ideo attraxit e miserās. Quarto titulus su-
perpositus significat redemptionē captiuo-
rum per completū amoris signū. cū in cru-
ce clamans dixit. Consummātū est. propter
ea Job. xvi. ait. Spūs confirmauit quod
edixit mihi facias. Tercio istud nomen te-
nus fuit hodie impositū huic puerō propter
multiplicē hui⁹ nota effectus iteo Eand. i.
dicitur. Oleū effusus nomen tuū propter
variā suauitatē eius. Est enī primo penitē-
tibus in refugium. Quis em̄ peccator non ti
meat nomē diuine potentie. Quis audeat
sustinere dominū vlionis. Sed ecce iesus
dulce refugius in quo cōsumantur malesas
ꝛ dulcescit pietas. Ipse est syro vnica ad ve-
niām. Marth. i. Vocabis nomen eius iesu-
sum. Ipse enim saluum faciet populum suū
a peccatis eorum. Et. i. Job. ij. Scribo vo-
bis filiolī mei quoniam remittuntur vobis
peccata propter nomen eius ꝛ Secundo
egrotantibus in remedius. Adar. xvi. In
nomine meo super egros manus imponerē:
ꝛ si monisterum quid biberint non eos no-
tebit. Super quo Bernardus ait. Nabes o
anima mea reconditur electuariz in vas-
culo nominis huius quod est iesus. qđ nul-
lī tue pesti vnq̃ inueniarz inefficaz. Nas-
bes anima mea in nomine iesu deuē actus
tuos prauos corrigas: vl minus perfectos
diligenter impleras. Nabes vnde sensus tu-
os aut ne corrumpanz serues: aut si cor-
rumpanz sanes. Itē Bernardus. Exem-
plum de infirmo quem sanauit dyaconus

adhuc infidelis presente Paulo ad nomen
iesu. **Ecce** Tertio pugnantibus in pre-
fidiu: Rex enim non permittit perire ciui-
tate vel seruū inuocantē nomen eius. Sic
facit puer hodie circuncisus. ps. Protegā
eū quoniam cognouit nomē meū. Et Proū.
viii. Turris fortissima nomen dñi: ad ipsius
recurret iustus et exaltabitur. Exemplum de
beata Agata que inuocato nomine iesu fe-
ras inmanissimas in se fecit. Quarto
patientibus in solatiū. Tā xpus patientes
consolatur dicens Alard. v. Beati estis cū
maledixerint uobis homines: et dixerint oē
malus aduersum uos mentientes propter
nomē meū. Et Act. v. Ibant apostoli gau-
dentes a conspectu concilij: quoniam digni
habiti sunt pro nomine iesu contumeliam
pati. Quinto proficientibus in auxilium.
Unde ps. Deduxit me super semitas iusti-
cie propter nomen suū. Et Bern. Siquidē
cū nomine iesu hominē mibi propono mi-
seri: humile: sobriū benignū: castū: miserū:
cordē: et omni deniq; bonestate conspicuū.
Ideo semper in sinu mibi sit iesus: semper in
manu quo mei omnes sensus in ipm diri-
gantur et actus. Hec Bern. Et ps. Dñe in
luminē uultui mei. et in no tū ex. to. d. et.
Sexto deficiēti in subfidiū. quod figu-
rati est Act. iij. ubi ait Petrus illi claudo.
In nomine iesu xpi surge et ambula. Si qd
em sedet per pignitā sanari illū iesus excita-
do to: porē. Si quis deficit per impotentia
sanari illū iesus tribuendo vigorem. Unde
Bern. Cū iesum nomino hominē mibi pro-
pono qui et suo me sanet exēplo et roborer
ad iusto. Excitat em corpore meū iesus
deus et homo et. Septimo confitentibus
in honore. Unde Job l. dicitur. Dedit eis
potestates filios dei fieri his qui credunt in
nomine eius. Non em est modicus honor
in se tē filioz dei cōparari. Aplo. Si filij et
heredes: heredes quidē dei coheredes autē
xpi. Roma. viij. Decimo predicantibus
in testimoniu. Unde Alard. xvi. dicitur. In
nomine meo demonia eiiciunt. linguis lo-
quentur nouis. Et ps. Deus docuisti me a
iuuente mea usq; nunc pro. m. m. Mo-
no memorantibus in suspirium. Nihil em
ita excitat anime desiderij sicut hoc nomē
iesus. Unde Bernardus. Dulcis iesu me-
morā dans vera cordis gaudia. Sed sup
mel et omia eius dulcis presentia. Nihil ca-
mior suauis: auditur nihil iocundius. Nil

cogitatur dulcius q̄ iesus dei filius. Exem-
pli de beato Ignatio in cuius pectore erat
scriptum et. Decimo postulantibus in suf-
fragium. Job. vi. Si quid petieritis patres
in nomine meo dabit uobis. Et hoc si petā-
tur salutaria et proficua ad salutē eternam
aliter non et. Undecimo elurientibus in
fructū. Est em non solū lux anime: sed etiā
cibus. An non totiens cōfortaris quoniam
iesu recordaris. Aridus est omis cibus ni-
si hoc oleo condatur. Quid em ita mentes
cogitantis impinguar? Quid ita excitatos
reparat sensus: virtutes roborat: vegetat
mores: et castas fouet affectiones. Tūa iesu
dilectio: grata mentis refectio: replet sis-
ne fastidio: dāns famē desiderio. ut ait Ber-
nardus et. Duodecimo peruenientibus
in premiū. Unde ps. dicit. Glorabitur in
te oēs qui diligunt nomen tuū. Et Apod.
xiiij. Vidi supra montē syon agnū stantem
et cū eo centus quadraginta quattuor milia
habentes nomē et. Quarto vocatus est
xps. Nam hoc nomē fuit prefiguratiū sin-
gulariter in sacerdotio: in regno: in prophe-
cia: in prelio. Dicitur enim xps abrenctio-
ne et bi quattuor uingebantur: scilicet sacerdos:
rex: propheta: pugil. Puer noster hodie cir-
cuncisus fuit ppheta predicando: pugil pa-
riendo: sacerdos moriendo: rex resurgendo.
Ideo ps. dicit. Anxit te deus deus tuus oleo
lecticie pre cōfortibus tuis. Conferam rem
nomini. Hoc enim nomen non scribitur li-
teris latinis sed grecis. scy. x. p. c. cū apice su-
perposito quod apud latinos nihil sonat: p-
pter excellentiā dignitatis huius nominis
quia ista vinctio manat a pectore dei patris
Nam hec li. tera. x. gerit figurā crucis. P.
indicat cōfictū passionis. E. innuit trium-
phum coronationis. A. per superpositum de-
monstrat titulū suprascriptionis. Et sic cō-
pletur vinctio: ut sic cum samaritana dicere
possumus. Scio quia messias venit qui di-
citur xps. Hec namq; littera. x. fuit inuenta
rome tempore Traiani augusti: cuius re-
pore natus est xpus in mundū: ad significā-
dū qd ille iam venerat q̄ esset auctor vniuer-
salis salutis: qui et rome erigeret vetillum
sanctę crucis: et ibi insinueret vinctio-
nē sanctę sedis. Hec littera. x. semper est duplex cō-
sonans. Quia regnū et sacerdotiū simul in
xpo significat et teū et hoīem in vna psona
vnit. Hec littera. p. significat passionis cō-
fictum in sanctis martyribus cū romanis

In festo epyphanie dñi Sermo X

impatoribus. Nec litera. c. diminuta: quia semicirculus significat dignitatem pontifici: sed imperfecta in hac vita donec corona gratie vite pñtis terminet in coronaz glie eterne. Ad e titulus suppositus designat pacem datā ecclie p Constantinū ad multiplicandū religionē iesu xpi p quez renouate et fundate sunt ecclie in honorē nois iesu xpi. Juxta illud ps. Afferte dño gliaz nomini eius adorare dominum in arno sancto ei⁹. Ad quam nos rē. Amen.

In festo epyphanie dñi. Sermo.

Adimus stellā eius

Ad h. ij. et i euāgelio pñtis solennitatis. Esa. ppheta. xlv. c. dicit sic. Vere tu es de⁹ abscondit⁹ sanctus israel saluator. Super quo moueo istā questionē. Utrū iesu xpi natiuitas in salutē humani generis ordinata debuerit oib⁹ hoib⁹ rōnabilē esse manifesta. Ad istā qñtionem rñdet duo doctores noui testamēti. Prim⁹ est bñs pet⁹ apl⁹ Act. i. dicit. Dedit eū manifestū fieri nō oī pplo: s. testib⁹ pordinat⁹ a deo. Pertinet aut ad diuine sapie ordinē ut ei dona et secreta sapie ei⁹ nō equaliter ad oēs: s. h. imediate ad quosdā pueniāt et p eos ad alios deriuent. Alii hoc etiā debuit circa iesu xpi natiuitatē obseruari ut nō oib⁹ xps manifestaret: s. qbusdā p q̄s possz ad alios puenire. Scdus est scñs 2 ho. iij. pre. q. xxxvi. arti. i. dicit sic. Natiuitas xpi nō debuit oib⁹ cōiter esse manifesta. Primo q̄ dem: qz p hoc impedita fuisset humana redemptio qz p cruce ei⁹ pacta est. qz ut dñs. 2 cor. ij. Si cognouissent nunq̄ dñm glorie crucifixissent. Scdō qz hoc diminuisset meritū fidei per quā venerat hoies iustificare. Sim illud Roma iij. Iusticia dei p fidē iesu xpi. Si em manifestis indicijs xpo nascente ei⁹ natiuitas oib⁹ appereret: iā colleret rō fidei q̄ est argumentū nō apparētiū. ut dñs 11. deb. xi. 2. et nō: qz p hoc uenisset in dubiū veritas humanitatis ipius. vñ Bugi dicit in ep̄la ad volustanuz. Si nullas ex puulo in iuuetūte mutaret erates: nullos cibos nullos caperet somnos. nōne opinionē p̄ma ret erroris: nec hoiem verū yllō mō fuisse credere. et dñs oīa mirabilē facit auferret qd̄ misericorditer fecit. Alii de gta dei saluatoris erudiendi erāt oēs hoies ad salutē. nō in principio natiuitatis ei⁹: s. post ea tpe pcedere postq̄ opat⁹ ē salutē in mes-

dio terre. vñ post passionē et resurrectionē dixit discipulis Ad h. vlt. Euntēs docere oēs gētes. Nec 2 ho. Sciēdū qz natiuitas xpi quattuor generib⁹ hoim fuit manifesta. Primo marie et ioseph q̄ instruēdi erāt de xpi natiuitate anteq̄ nasceret. qz ad eos p tinebat reuerentiā habere plis cōcepte in vtero et obsequi nascitūre. S. qz eoz testi moniū ppter hoc qz erat domesticū fuisset habitū suspectū circa magnificentiā xpi. iō oportuit ut alijs manifestaret extraneis qz rō testimonij suspectū esse nō posset. ppter ea ioseph certificat⁹ est ab angelo Ad h. i. Ioseph noli timere accipe mariā pūgē tuā. 2d⁹ enim in ea natū est: de spūscro est. Scdō manifestata ē pastozib⁹ ipso die natiuitatis xpi. ut em dñs Luc. ij. Erant pastozes in eadē regiōe vigilātes et custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. et ut discesses runt ab eis angeli in celis loquebātur ad inuicē. 2. rāseam⁹ vsqz bethleē et videam⁹ hoc verbū qd̄ factus est et qd̄ fecit dñs et oñdie nobis. et uenerūt festinātes. 2. et nō aut māgi puenērūt ad xpm. xij. die natiuitat⁹ eius quo die festū epyphanie celebrat⁹: ut est hodie. Si em reuoluto āno aut etiā duob⁹ annis puenissent: nō iuenissent eū in bethleē: cū scriptū sit Luc. ij. Qz postq̄ p̄fecerūt oīa s. m. legē dñi. f. puērū iesum offerentes in templū: reuer si sunt in galileā in ciuitatē suā nazareth. Quarto aut manifestata est in iis in templo. xl. die a natiuitate. ut hñs Luc. ij. f. symeon et anne pphēti: q̄ etiā de illo pphetauerūt. iō isti oēs dicūt vidim⁹ stellā ei⁹.

Adimus stellam

Corporalis representationis.

Spiritualis reuelationis.

Personalis incarnationis.

Supernalis fruitionis.

Primo nos magi vidim⁹

stellā corp⁹ rep̄tarōis. Uñ scñs 2 ho. iij. pre. q. xxxvi. ar. v. dicit sic. Sic manifestatio syllogistica sit p ea q̄ ff magi nota ei⁹ cū ē aliqd̄ manifestādū. ita manifestatio q̄ sit p signa dñi fieri p ea q̄ sunt familiaria illis q̄b⁹ manifestat⁹. Manifestū ē aut qz viris iustis ē familiarē et p̄suerūt interiori spūscō edoceri in sinu absqz signoz sensibilibus demonstratōe. f. p spūscō pphē. Alij xō corp⁹ lib⁹ reb⁹ dedit p sensibilia ad itelligibilia deducunt. Iudei tñ cōsueti erāt diuina rñsa p āglos accipe p q̄s etiā legē acceptāt. s. m.

Ad h. iij. vñ
āglos. 2. hñs
etiā ut stellā
meoni et āne
teriorē in sinu
Rñsum acci
mor. nisi p
magi tāqz re
xpi natiuita
tuitas nō en
stis iō p sig
nificat. ut ei
celos āgeli
celi emāt gl
bñs p iudici
rños āglos
glos. Ad h. i
comp. manifest
Eni. Per p̄s
p̄sēdēdo. S
dñs tāqz rō v
care debuit. B
scibant ad co
p signa p̄duc
amiciāuerūt
tea. ita ei⁹ nō
p̄ducuerūt
in sermone ep
bilis erat p̄m
sed fidei secur
larū multitudine
genico parare
designatōe rō
ueniant ad xpm
abrahā. Quā
libro questionū
Ad h. iij. sequi
qui dicit. Nam
Uñ vidētes st
esse intellectu
regis iudēz
p̄rō qualiter
natiuitatem
denda sunt qu
Scdō de foz m
ro de fine ipius
bui⁹ stelle scñs
paruit nō fuit
tio creatio. Uñ
Nō ex illis erat
fuer ordinē lib
sed nouo virgini
Et scñs 2 ho. i

Ad Act. vii. Accepistis legē in dispositiōe
 āgeloz. **B**ētilēs hō & maxie astrologi p̄su
 erit fūr stellarū cursū inspicere. Et iō iustis. s. si
 meonit āne māifestata ē t̄pi natiuitas p̄
 teriorē instinātū spūscā. s. m̄ illud Luce. ij.
 R̄sum accepit symeon a spūscō nōvi. se
 mor. nisi p̄r vide. xpm dñi. Pastorib⁹ āt
 magi tāq̄ reb⁹ corp̄alib⁹ dedidit māifestata ē
 xpi natiuitas p̄ appiōes visibiles. & q̄ nati
 uitas nō erat pure terrena: s. q̄dāmo cele
 stis: iō p̄ siḡ celestia vtrūq̄ natiuitas xpi ma
 nifestat. vt ei Aug. dic in s̄mo. de epypha.
 Celos āgeli bitāt sydera ornāt. vtrūq̄ ḡ
 celi enarrāt gl̄ia xpi. R̄on. ab illi āt pastori
 b⁹ tāq̄ iudicis ap̄d q̄s frequē facie sūt appi
 tiōes āgeloz reuelata ē natiuitas xpi p̄ an
 gelos. Ad q̄ āt aslucē iō s̄sideratōe celestii
 corp̄z māifestata ē p̄ signū stelle. q̄ vt dic
 Eris. Per plura eos dñs vocare voluit eis
 p̄descedēs. Sc̄da rō ē q̄ vt Breg. dic. In
 dcis tāq̄ rōe vtrūq̄ rōnale aīal i. āgel⁹ p̄di
 care debuit. **B**ētilēs vero qui vti rōne ne
 sciebant ad cognoscendū dñm non p̄ vocē
 p̄ signa p̄ducunt. Et sicut dñm iā loquentē
 annūciauerūt gentib⁹ predicatorēs loque
 res: ita eū nondū loquentē elementa muta
 p̄dicauerūt. Tercia rō est. q̄ vt Aug. dic
 in sermone epyphanie. Abrahā innumera
 bilis erat p̄missa successio. nō carnis semie
 sed fidelis fecunditate generāda. & ideo stel
 larū multitudinē est cōparata vt celestia p̄
 genesis speraret. Et ideo gētilēs in syderib⁹
 designati ortu noui syderis exultant vt per
 ueniunt ad xpm. per quē efficiuntur semen
 abrahā. Quarta rō est. q̄ sicut dicitur in
 libro questionū noui & veteris testamenti.
 Magi illi sequebant traditiōe Balaam:
 qui dixit Nume. xxiij. Dñes stella ex iacob
 Uti vidētes stellā extra ordinē mūdī hāc
 esse intellexerūt quā Balaā futurā indicēs
 regis iudeoz p̄phetauerat. hec L̄ho. Et sic
 p̄ rō qualiter xps voluit manifestare suaz
 natiuitatem magis per stellā. Circa quā vi
 denda sunt quattuor. Priō de materia ei⁹
 Sc̄do de forma. Tercio de efficiētia. Quar
 to de fine ipsius rē. Quantū ad materiā
 hui⁹ stelle sciendū q̄ hec stella q̄ magis ap
 paruit nō fuit vna de celestib⁹ stellis ab ini
 tio creatis. Uti Aug. in lib. 3 faustū dicit.
 Nō ex illis erat stellis q̄ ab initio itinerum
 suoz ordinē sub creatōis lege custodiunt.
 sed nouo virginis ptu noui sydus appuit
 Et satis L̄ho. in p̄te. q. xxxi. l. art. vii. dicit

fic. Sicut Eriso. dicit super Math. de Ma
 stella q̄ magi oppuit nō fuerit vna celestius
 stellarū multipliciter manifestus est. Priō
 quidē q̄ nulla alia stellarū hac via incedit.
 Idē em̄ stella ferebat a septentrione in me
 ridiē. Ita em̄ tacet iudea ad persidem vnde
 magi venerunt. Secundo apparet hoc ex
 tempore. Non solū em̄ apparebat in nocte
 sed etiā in media die. quod non est virtutis
 stelle: sed nec etiā lune. Tercio quia quā
 doq̄ apparebat & quando q̄ occultabatur
 Eū enī intrauerunt hierosolimā occultas
 nit seipfam. Deinde vbi herodē reliquerūt
 monstrauit seipfam. Quarto quia nō ha
 bebat continuū motū. sed cū oportebat ire
 magos ibat. quando autē oportebat stare
 stabat. Sicut & de columna nubis que erat
 in deserto. Quinto quia non sursum mas
 nens partū virginis demonstrabat. sed de
 orsum descendens hoc faciebat. Dicit enī
 Abrahā i. q̄ stella quā viderant in orien
 te antecedeat eos vsq̄ dū veniens staret
 supra vbi erat puer. Et quo pater q̄ verbū
 magoz dicentiū. Audimus stellā eius in
 oriente. non est sic intelligendū quasi ip̄is
 in oriente positis stella apparuerit existēs
 in terra iuda. sed quia viderunt eā in orien
 te existentē & p̄cessit eos vsq̄ in iudeam
 quīs hoc a quibūsdā sub dubio relinquat.
 Non aut̄ poruisset distincte domū demon
 strare nisi esset terre vicina. Et sicut ip̄e L̄ri
 sofo dicit. Idē non videtur propriū esse
 stelle: sed virtutis cuiusdā rationalis. Unde
 videtur q̄ hec stella virtus visibilis fuis
 set in talē apparentiā transformata. Unde
 quidā dicunt q̄ sicut spiritus sanctus descē
 dit super domini baptizatiū in specie colū
 be: ita apparuit magis in specie stelle. Alij
 vero dicunt q̄ angelus qui apparuit pasto
 ribus in specie humana apparuit magis in
 specie stelle. Probabilius tamen videtur q̄
 fuerit stella de nouo creata. sed in aere vicis
 no terre que s̄m dei voluntatē mouebatur.
 Unde L̄eo papa dicit in sermone epypha
 nie. Tribus magis in regione orientis stel
 la noue claritatē apparuit: que illustrior ces
 teris pulchriorq̄ syderibus in se intuentiū
 oculos animosq̄ conuerteret vt confestim
 aduerteretur nō esse ociosum quod tam in
 solitū videbatur. Quāq̄ L̄ho. vbi supra.
 Quantū ad formā sanctus L̄ho. eadē. q.
 art. v. dicit sic. Sicut Eriso. refert. in q̄bul
 dā scripturis apocryphis legitur q̄ quedā

gens in extremo orientis iuxta oceanū quā
dā scripturā habebat ex nomine Seth, de
hac stella et munerib⁹ ei⁹ offerendis q̄ gens
diligēter obseruabat hui⁹ stelle exortū: pos-
tis exploratorib⁹. xij. qui certis tēporib⁹ de
nocte ascendebāt in montē. In quo postmo-
dū viderūt eā habentes in se quasi paruuli
formā: et super se similitudines crucis. Hec
Tho. Et sic patet rē. Quantū ad efficiē-
tiā istius stelle sciendū q̄ vultū Tho. iij.
pre. q. xxxvi. arti. v. dicit. Stella q̄ xpi nati-
uitate manifestauit oēm occasionē erroris
subtrahit. vt enī Aug. dicit p̄ra faustū. Nul-
li astrologi ita cōstituerūt nascentiū hoīm
fata sub stellis: vt aliquas stellarū hoīe aliq̄
nato circumus sui ordinē reliquissē et ad eū
qui natus est perrexisse asseuerent. sicut ac-
cidit circa stellā que demonstrauit natiuita-
tem xpi. et ideo per hoc non cōfirmat error
eorū qui sūt natiuitatē hoīm astroz ordinē
colligari arbitrant. non autē credūt astroz
ordinē ad hominis natiuitatē posse mutari.
Sicut etiā vt Criso. dicit. Non est hoc astro
nomie op⁹ a stellis scire eos qui nascuntur
sed ab hora natiuitatē futura p̄dicere. Ad-
agi autē xpo natiuitatē nō cognouerūt vt hīc
sumētes initium a stellarū motu futura co-
gnoscerēt. h̄ pot⁹ ecōuerso. Et sicut Aug.
dicit in s̄mone epyphanie. Adagi ab ange-
lis aliqua monitiōe reuelatiōis audierunt
q̄ stella xpi natus significaret. et p̄abile
videt q̄ a bonis: qm̄ in xpo adorādo salus
eorū iam querebat. Hec Tho. Et sic stella
illa nihil in xpo effecit: sed magoz corda p̄-
docuit tanq̄ veritatis index. qd̄ ad illumi-
nationē fidei eoz p̄nebat rē. Quantus
ad finē sc̄tus Tho. iij. pre. q. xxxvi. arti. viij.
dicit sic. Adagi sunt primitiue gentiū in xpo
credentiū in quib⁹ apparuit: sicut in quodā
psalio fides et deuotio gentiū venientius
a memoria ad xpm̄. et ideo sicut deuotio et fi-
des gentiū est absq̄ errore p̄ inspirationē
scr̄ptis: ita etiā credendū est magos a spi-
ritu sc̄to inspiratos sapiēter xpo reuerentiā
exhibuisse. Et sicut Criso. super Mat. dicit
Si magi regē terrenū querētes venissent
fuissem⁹ cōfusi qz tanti itinēris laborē sine cā-
suscepissent. vñ nec adorassent: nec mūera
obtulissent. Nūc autē qz celestē regē q̄rebāt.
et si nihil regalē excellēte in eo viderūt: tñ
soli stelle testimonio p̄tēti adorauerunt. vi-
derunt enī hoīes et agnoscerēt deū: et offerūt
munera dignitati xpi p̄gruetia. aurū quidē

quasi regi magno. thus qd̄ in dei sacrificiō
ponit immolār vt deo. mirra qua mortuo
rū corpa p̄dunt p̄bet tanq̄ p̄ salute oīum
morturo. Et vt Greg. dicit. Instruimur vt
nato regi aurū p̄ qd̄ significat sapiētia of-
feram⁹ in p̄secutō ei⁹ lumine sapie splēden-
tes. thus autē p̄ qd̄ exprimit orōnis deuotio
offerim⁹ si p̄ orationū studia deo redolere
valeam⁹. mirra que significat mortifi-
cationē carnis offerim⁹ si carnis vitia per
abstinentiā mortificam⁹. Et sicut Aug. di-
cit in sermone epyphanie. Et multi reges
iudeoz nati fuissent atq̄ defuncti: nullū eo-
rū magi adorandū quesiūt. Non itaq̄ re-
gib⁹ iudeoz quales illic esse solebant hunc
tam magnū honorem longinqui alienige-
ne et ab eodem regno prius extraneia se
deberi arbitrabant. Sed talē nati esse didi-
cerunt in quo adorando se salutes que sūt
deum est consecuturos minime dubitaret.
Hec Tho. Et sic patet rē.

Secundo nos magi vidē
mus stellā spūalis reuelatiōis. i. fidei in cor-
dibus nris de diuinitate et hūanitate istius
pueri. Sciendū q̄ dyabolus volēs sedu-
cere mētes istoz magoz nō crederet q̄ sit
ver⁹ deus et messias p̄missus in lege addu-
cit decē rōnes valde apparētes: quib⁹ respo-
dent magi vt ps. p̄ma rō est. Iste puer
generādo annūciat femine. q̄ est hō et nō
de⁹. ps. p̄ma. qz Ysaac. Sampson. Iobes ba-
p̄sta annūciat matrib⁹ et patrib⁹ eoz: q̄
tñ nō fuerūt nisi hoīes. Rndent magi et di-
cunt. Verū est q̄ iste puer annūciat femie
sed virgini. Vñ Esa. vij. dicit. Ecce virgo cō-
cipiet et pariet filiū et vocabit nomen eius
emanuel. i. nobiscū de⁹. Et Ezech. xliij. U-
di portas in domo dñi clausam. Et Dan. ij.
Lapis abscissus est de mōre sine manibus.
Et Malach. iij. Statim veniet ad templū
suū dñator: quē vos q̄ritis: et angel⁹ testa-
menti quē vos vultis. Eueniens enī fuit
vt virgini annūciaret cōceptio saluatoris:
vt redderet mentes ei⁹ attentā ad tante rei
p̄siderationē. qd̄ qd̄ fecit eā saluatōe qua
dā noua et insolita salutatōe. Vñ Orige-
nes dicit sup Lucā. Qz si sciuisset ad aliū
quēpiā simile factū esse sermones: vt p̄ore q̄
habebat legis scientiā: nunq̄ eā quā si p̄re-
grina talis salutatō terruisset. In quo quē-
dem salutatōe p̄misit ydoneitate eius ad
cōceptū: in eo q̄ dixit ḡta plena. Expressit

recepti in eo
bonore p̄sequi
Secunda ra-
tio feminē ergo
de⁹ cū sit iu-
pberici. Et elu-
por claudi fem-
eunt. Et concipit
ne. qz vt Aug. di-
bac obiectiōne
tholica fides q̄
credit ex ygene
in vtero mulier
teli et terre ad
patre recesserit
lo quo nihil por-
ta cogita re ista
in epla ad volu-
est nihil nisi eos
rum nullū p̄re-
morales partē
se est. Longa al-
quāto magis de-
nouit ybicz tot
Nouit venire
nbitre nō discē-
est facta muta-
pro. Sicut ps.
ratio ex parte
deferens rē.
satur et parit
de⁹. par. p̄ma.
est ex p̄re p̄m-
Quatuor die
rieminita etiā
lij. In dolore p̄-
nit tēo. Rndent
ne dolore mar-
sequitur in mu-
Ezech. iij. Post
subdit. Sub y-
gustū in s̄m-
bac s̄ma ex p̄p-
p̄re collatione
trimeto xpm̄ si
gritatis violat
gra p̄manit.
tasq̄ hō deus
Ezech. lxxv. Serm-
et equib⁹ leral
est. Iste p̄re
ua ergo est hō
y. dñ. Despon q

receptū in eo q̄ dixit dñs tecū. et p̄nūciauit
honorē p̄sequente: cū dixit bñ dī. tu in muli.

Secunda ratio est. iste puer cōcipit in vte
femine: ergo est hō et nō de⁹. parz p̄na qz
de⁹ cū sit infini⁹ oia implet. iuxta illud pro
phetiā. Et lū et terrā ego impleo. ergo non
pōt claudī femine vtero. Rñdent magi et di
cunt. Cōcipit em̄ cōueniēter in vtero femi
ne. qz vt Aug. dicit lib. xxiij. p̄tra faustū qui
hac obiectōne vrebatur. Non plane inquit ca
tholica fides q̄ xpm̄ dei filiū natū fm̄ carnē
credit ex ḡgine: nullo modo eū dē dei filiū sic
in vtero mulieris includit q̄si extra nō sit q̄si
deli et terre administratiōe deseruerit: q̄si a
patre recesserit. Sed vos manichei corde il
lo quo nihil potestis nisi corporalia sārasmā
ta cogitare ista om̄ino nō capitis. vt em̄ dīc
in epla ad volutianū. Dominus iste sensus
est nihil nisi corpora valentiū cogitare: quo
rum nullū pōt vbiqz esse totū: qm̄ p̄r innu
meratiles partes aliud alibi habeat neces
se est. Longa alia est natura aīe q̄ corporis
quāto magis dei q̄ creati: est aīe et corporis
nouit vbiqz totus esse et nullo cōtineri loco
Nouit venire nō recedendo vbi erat. nouit
abire nō discendendo quo venerat. vnde nō
est facta muratio in deo sed in homīe assum
ptio. Sicut p̄s te sole in nube vbi nulla ē mu
ratio ex parte solis sed ex parte aeris lumē
deferentis et c. **T**ertia ratio ē. Iste puer na
scitur et parturit ex femina: ergo est hō et nō
de⁹. parz p̄na. qz sicut mors hoīm subsecura
est ex pctō p̄mox parentū. fm̄ illud Bēn. ij.
Quacūqz die comederitis ex eo morte mo
riemini: etia doloꝝ pan⁹. fm̄ illud Bēn. liij.
In dolore paries filios: sed hoc nō cōue
nit deo. Rñdent magi et dicūt. Iste puer si
ne dolore matris nascit: qz dolor pan⁹ con
sequitur in muliere cōmixtiōes virilē. Vñ
Bēn. liij. Postq̄ dictū est in dolore paries
subdit. Sub viri p̄tate eris. et sicut dīc Aug.
gustū in emone et assum. brē ḡginis. Ab
hac snia excipit virgo mater dei. que qz sine
pcti collusione et sine virilis amixtionis de
trimēto xpm̄ suscepit sine dolore: sine inte
gritatis violatiōe: pudore ḡginitatis inte
gra permanit. Cui em̄ ibi maxima iocundi
tas: qz hō deus natus est in mūdo. fm̄ illud
Esa. xxxv. Germinās germinabit sicut lilīū
et exultabit letabūda et laudās. **Q**uarta rō
est. Iste puermascit in bertheez ciuitate par
ua ergo est hō et nō deus. parz p̄na. qz Esa.
ij. dī. Desyon exibat lex et ḡbū dñi de hieru

salem. Si iste puer esset de⁹ ḡ in hierlm̄ debuit
esset nasci. Rñdent magi et dicūt. Ideo do
ctores cū eos interrogauissē de loco na
tiuitatis ei⁹ dixerūt q̄ in bertheez nasci debet
bati: qz fac⁹ est ex semine dauid fm̄ carnem
cui facta fuerat repromissio sp̄alis de xpo.
fm̄ illud. ij. Reg. xxiij. Dixit vir cui cōstitu
tum est de xpo dei iacobi: et ideo in bertheem
de qua nar⁹ fuit dauid nasci voluit: vt ex ipo
loco natiuitat⁹ p̄missio facta impleta oñde
retur. etiaꝝ Adichee. v. dī. Et in bertheez effra
ta paruula es in milib⁹ iuda. ex te em̄ mīhi
egrediet⁹ qui erit dñator in israhel: et egressus
ei⁹ sicut ab imitio a dieb⁹ eternitat⁹ vbi trās
lario caldaica h̄z ex te. egrediet⁹ messias et c.

Quinta ratio est. Iste puer nascit plorā
do: ergo est hō et nō deus. parz p̄na Sap. vij.
Simile vocē omib⁹ emisit plorās. Rñdent
magi et dicūt. Iste plorā cōgruit fini incar
natiōis. qz ad hoc fili⁹ dei carne assumptus ve
nit in mūdus vt p̄ pctō bñani generis satif
faceret. vñ autē p̄ pctō ali⁹ satisfaciūt: dūz pe
nam pctō alecri⁹ debitam in seipm̄ suscipit.
plorā autē est pena pcti qd̄ est in mūdus p
adam introductū. Vñ cōueniēs fuit q̄tum
ad finē incarnationis q̄ hui⁹ p̄nalitatis in
nostra carne susciperet vice nostra. fm̄ illud
Esa. liij. Vere languores nostros ip̄e tulit.

Sexta ratio est. Iste puer inuoluit pānis
ergo est hō et nō de⁹. parz p̄na Luc. ij. Inueni
eris infans et pānis inuolutū. Rñdent magi
et dicūt illud maximi in sermo. de natiuita
te dñi. Si tibi sensui tuorū fragilitate min⁹
dignū videt filii⁹ dei de femina natū credere
ḡgine cogita p̄perisse. Si tibi pāni quibus
obuolutus est fortasse vilescūt: angelos col
laudātes et multitudinē celestis exercitus
admirare. et Esa. lx. dī. Surge illuminare hie
rusalē: qz venit lumē tuū et gl̄ia dñi. s. r. o. e.

Septima ratio est. Iste puer nascit inter
atalia: ergo est hō et nō de⁹. parz p̄na. qz dīcūt.
In medio duorū aīalū cognosceris. Rñdē
dent magi et dicūt sic Esa. i. dīcūt. Eognosce
bos possessorē suū et asin⁹ p̄sepe dñi sui. Per
hoc astruit fides incarnatiōis in iudeis de s̄
gnatis p̄ bouē vt p̄s in pastozib⁹. et in gētili
bus designatis p̄ asinū: vt p̄s in nobis magi
Vñ hūc credim⁹ verā aīam et verā carnem
habuisse et nō fantastica. p̄ bouē em̄ designa
tur maturitas discretiōis q̄ fuit p̄fectissime
in aīa xpi. per aīnū designat austeritas one
ris q̄ fuit in corp̄e ei⁹. **Q**uarta rō est. Iste
puer nascit in diuersorio et in p̄sepio. ḡ est

in dei sacrifici
da qua mortuo
p salute oīum
pstruimur
at sapientia of
fapic sp̄alē
it oīms deo
studia deo redō
nificat mortifi
amīs vitia per
t hūc Aug. dī
t multi reges
functi nullū co
r. Non itaqz re
solebant hūc
inqui alienigē
ys errantē a se
et nati esse didi
salutes que fm̄
ime dubitāt.
et c.

magi vidē

da. fidei in cor
amitate istius
us volēs sedus
e credere q̄ sit
s in legē addu
re: quib⁹ respō
nō est. Iste puer
ḡ est hō et nō
de⁹. p̄na. qz sicut
patet: eoz q̄
dent magi et di
cunt. Iste puer
ecce virgo cō
f nomen eius
et c. xliij. Et
am. Et Dan. ij.
sine manib⁹
niet ad tempū
et angel⁹ refra
gentiens em̄ fuit
p̄rio saluatoris:
etia ad tante rei
ā salutādo qua
de. Vñ Aug.
miser ad alium
p̄mox vixit q̄
etia qua sit p̄re
et. In qua quis
reitate eius ad
lena. Expellit

homo et non deus. p̄p̄na Luc. ij. Inclinauit enim in p̄sep̄io: quod non erat ei locus in diuersorio. R̄ndent magi et dicunt illud Abaxini in sermone de natiuitate dñi. Si p̄sep̄e in quo infans iacuit despicias erige paulisper oculos et no uam in celo stellā prestantē mūdo natiuita tem dñi cā cōuere. Si credis uilia crede mi nifica. Si de his q̄ humilitatē sunt dispuras: q̄ alta sunt et celestia venerare. Et Esa. lx. di cit. Et ambulabūt gētes in lumine tuo: et re ges in splendore ortus tui etc. Nona rō est. Hic puer uocat nōie humano: quod iesus. g. ē homo et non deus. p̄p̄na. q. Eto. in. dñ. Et q̄ ris nomē meū qd̄ est mirabile. R̄ndent ma gi et dicunt illud Esa. liij. Propter hoc sciet po pulus meū nomē meū in die illa: quod ego ipse qui loquebar ecce adsum. Multa etiā dicta sunt de hoc noie iesus in s̄mo de circūciōe. Decima rō est. Hos magi offerunt mirbā huic puero: g. est homo et non deus. p̄p̄na. q. mirbā p̄feruat a corruptiōe. R̄ndent ma gi et dicunt. Prophete p̄nūciauerūt hūc pue rum esse deū et hoīem ex nostris munerib⁹. Naz̄ dauid in p̄s. dicit. Reges thar̄is et in s̄ule munerā offerent. Reges arabū et saba dona adducēt et adorabūt eū. Et Esa. lx. di c. Oēs de saba ueniet aurū et th⁹ deferētēs etc.

Tertio nos magi vidi mus stellā p̄sonalis incarnatiōis. Sicut em̄ Ebyso. dicit. Ab oriēte uenerūt magi quia vnde dies nascit inde initium dei p̄cessit: quod si des lumē est aīanū. vel qd̄ oēs q̄ ad xpm̄ ueniunt ab ipso et p̄ ipm̄ ueniūt. Hñ dñs Zach. vi. Ecce uir oriēs nomē ei⁹. Dicunt autē ab oriēte ad litterā uenisse. vel qd̄ de ultimis ori entis partib⁹ uenerūt s̄m quosdā. vel qd̄ de aliquib⁹ uicinis partib⁹ iudee uenerūt: q̄ tñ sunt regioni iudeorū ad orientē. Cū autē p̄mo xps natus est stella apparuit: qua uisa statim magi iter arripientes longissimū iter in xliij. dieb⁹ pergerūt. partē qd̄ adducti di uina h̄rute. partim autē dromedariorū uelo citate. s̄m illud Esa. lx. Inundatio camelorū operiet te dromedarij madian etc. Hic autē hac stella puenientes hierl̄m q̄ uenerūt stellas incarnatā. i. iesum xpm̄. q̄ dicit Apod. vlti. Ego sum gen⁹ et radit dauid: stella splēdida et matutina. Ab hac stella pcedūt q̄tuor ra dij. ut dñs Paulus. i. Cor. i. Facit est nobis xps a deo sapiētia et iusticia sacrificatio et re demptio. A sapiētia pcedit radi⁹ illustrās. A iusticia radius informās. A sacrificatiōe

radius purgās. A redemptiōe radi⁹ liberās. Perquirētes autē hāc stellā. i. xps herodes rex turbat⁹ est: et ualde cōuenient p̄p̄ tria. Primo qd̄ qd̄ per hoc manifestat celestis xpi dignitas. Hñ Bregi. dicit in omel. Celi rege nato rex terre turbat⁹ est: quod nimirū terrena altitudo p̄fundit cū celsitudo celestis aperit. Secūdo qd̄ per hoc figurat iudicia ria xpi potestas. Hñ Aug. dicit in s̄mo. epi phanie. Quid erit tribunal iudicātis qñ su perbos reges cūa terrebant infantis. Tercio qd̄ per hoc figurat electio regni diaboli qd̄ ut Leo papa dicit in s̄mo. epiphā. Nō tñ herodes semetipso turbat⁹ quantū dyabol⁹ in herode. Herodes em̄ hoīem estimabat. s̄ diaboli⁹ deū et uterq̄ regni sui successore tñ mebat: diaboli⁹ celestis: s̄ herodes terrenum sup̄flue tamē. qd̄ xps nō uenerat regnū ter renū in terra habere. ut Leo papa dicit hero di loquēs. nō capir xpm̄ regia tua: nec mūdi dñs p̄tatis tue sceptri est cōten⁹ angustis. Etia et oīs hierosolyma turbat⁹ qui tñ magi gaudere debuerāt. et hoc ē qd̄ ut Ebyso. dicit de aduētū iusti nō poterat gaudere iniq̄. aut uolētes fauere herodi qd̄ timebat. Popu lus em̄ pl⁹ iusto fauet eis qd̄ crudelēs susti ner. et p̄p̄ hāc turbatiōe ut dñs Aug. in qd̄ dam s̄mo. innocētū. qd̄ timebat ne puer cui sydera famulant ipm̄ suā paulo sup̄ erat vel infra transformaret nō statim recederet magis: sed post biennij interfecti pueros. vel qd̄ interim acaslar⁹ inuit romā uel aliquo rum periculorū terrorib⁹ agitat⁹ a curā inter ficiendi puerū interim destitit. vel qd̄ credit magos fallaces stelleris hōe deceptos: post qd̄ nō inuenerūt quē q̄suerunt et rubuisse ad se uenire. Licet autē pueri sint interfecti ab he rode: tñ nō cessit in eorū detrimētū: s̄ in eorū p̄fectū. Dicit em̄ Aug. in s̄mone. quodā de epiphanī. Absit ut de illorū p̄mo qd̄ pro eo in terficere ad liberādos hoīes xps ueniēs nihil egerit qd̄ pendēs in ligno. p̄ eis a quib⁹ interficiebat⁹ orauit. Et ut sanā. Thō. scdā scdē. q. cxxij. ar. i. dicit. Quidā dixerūt qd̄ in innocētib⁹ accelerat⁹ est miraculose vsus liberi arbitrii. ita qd̄ etiā uolūtariē martyriū passi sunt. Sed qd̄ hoc p̄ auctoritatē scriptu re nō comprobāt. meli⁹ dicendū est qd̄ mar tyrii gloriā quā in alijs p̄pria uolūtas mere tur illi paruuli occasi per dei grām sunt affe cti. nam effusio sanguinis p̄pter xpm̄ uicē gerit baptisimi. Unde sicut pueris baptizad per grām baptismalē meritū xpi operat⁹ ad

gloriā obitine meritiū marty rii cōsequi s̄mone de epi de uestra corā xpo qui etia elimitat xpianū suum xpm̄ cū in qua p̄ xpo hec Thomā

Quarit stellā suā dūce redierit non suā. Edo nes angelorū aplo. s̄m fides pace quicūq̄ uiderit eam hāc uiderit

In festo san abbas

O de ciuitate de diligētib⁹ se charitate nō oia transgre test. beccille. questionē. H merito regni istam questionē

Quin est h. Regni celoz est em̄ p̄sona cūq̄ se tale p̄ fiarib⁹ accipit uire. beccille. solto. in omel. uolētia est in habere nō pol rum parit v debita. a pph de gentiū oca quā iohānes parit q̄ in a. Scidū qd̄ dñs. Primo Em̄ agnū illu facite uobis a ut cū refecit nācula. Secū

De sancto Antonio abbate Sermo XI

gloriam obtinendas: ita in oculis propter christi meritum martyrii christi operatur ad palmam martyrii consequendam. Unde Augustinus dicit in quodam sermone de epiphania: quasi eos alloquitur. Ille de vestra corona dubitabit in passione pro christo qui etiam paruulis baptismum potest non estimat christi non habebatis erant qua in passurum christum crederetis: sed habebatis carnem in qua pro christo passuro passionem sustineretis. hec Thomas. 72.

Quarto nos magi videmus stellam supernalis fructuionis. nam angelo duce redierunt per aliam viam: et reuersi in regionem suam. Et docui sunt per frequentes apparitiones angelorum tandem baptizari a beato thoma apostolo. Huius fides christi viderunt donec beatus sine in pace quiesceret. quorum anime in celo intuitur et beatifice videtur stellam diuinitatis. Amen.

In festo sancti Antonii
abbatis Sermo. xi.

Orendit illi regnum dei. Sap. x. et in epistola presens solenniter. Beatus Augustinus. xxi. de ciuitate dei dicit sic. Quid deus preparauit diligenter? scilicet: fide non capis: spe non attingis: charitate non comprehendis: desideria et vota omnia transgreditur acquiri potest: extrinsecus non potest. hec ille. Super quo sermo moueo talem questionem. Vtrum beatus antonius sue actionis merito regni celorum potius fuerit brauius. Ad istam questionem respondunt duo doctores ecclesie. Primum est Hieronymus super psalmum lxxviii. dicit sic. Regnum celorum non est datus si accipietis. Non est enim personarum acceptio apud deum. sed qui cumque se tale prebuerit regno celorum dignum fiat: hic accipiet quod non est paratum persone sed vite. hec ille. Secundus est Iohannes Chrysostomus in omelia de septuagesima dicens sic. Gradus violentia est in terra nasci et celum raperet: quod habere non possumus per naturam. Regnum celorum patitur vim quod gloria domini israel: patribus debita: a prophetis nuntiata: a christo oblata: fide gentium occupata et rapit dum per penitentiam quam Iohannes predicauit: renouiscit ad celestem patriam quasi in alienum locum redeuntes. hec ille. Sciendum quod regnum celorum acquiritur octo modis. Primo per negotiationem. Math. xiii. Emitte agnum illum. Sic enim dixit dominus Luc. xvi. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis ut cum defeceritis recipiatis in eterna tabernacula. Secundo per importunitatem. Math. xi.

Regnum celorum vim patitur et violentia rapiunt illud. Super quo Gregorius in omelia dicit sic. Regnum celorum rapi vult nostris meritis quod nostris meritis non valemus. Sic enim rapuit ille qui ab amicus postulatuerat tres panes. et licet prius fuisset senex denegatus tamen obtinuit per importunitatem. Tertio per fraudationem. scilicet per furtum. Sic factus est latro ille regnum celorum: qui licet prius multa mala fecerit: subito tamen ex inspirato obtinuit regnum illud: cum audiuit in cruce. Illo die mecum eris in paradiso. Luc. xxiii. Qui ergo furari didicerat et iam multa furari fuerat: tandem furari est regnum celorum. Quarto per commutationem. Math. xix. Omnis qui reliquerit domum aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Sic enim commutauit cui dominus dixit. Vade vende omnia que habes et da pauperibus: et veni et sequere me: et habebis thesaurum in celo. Math. xix. Quinto per afflictionem. scilicet laborum et dolorum. Math. iii. Penitentia agite: appropinquauit enim regnum celorum. Sic enim afflicti sunt paulus. di. ii. et or. xi. In labore et tristitia in frigore et nuditate: in plagis supra modum: in mortibus frequenter. Sexto per gratificationem. Tit. ii. Non ex operibus iusticie que fecimus nos sed secundum misericordiam suam saluos nos fecit. Et Esa. lv. Qui non habetis argentum propterare emite et comedite absque argento: et absque vili commutatione vinum et lac. Sic enim gratis conferebat illis qui ad nuptias vocati fuerant. Math. xxii. Nuptie quidem parate sunt sed qui inuitati erant non fuerunt digni. Septimo per compulsionem. Luc. xiii. Compelle intrare ut impleatur domus mea. ps. Multiplicate sunt infirmitates eorum postea accelerauerunt. Sic enim paulus compellus fuit: quando in via in qua ibat damascum circumfulsit eum lux de celo. Act. ix. Octauo per oblationem. Nam regnum celorum tamen valere quoniam habes. maxime per opera misericordie. ut dicitur Math. xxv. Sed beatus antonius acquirit regnum celorum signatim per commutationem. Nam cum viginti esset annorum et audiret legi in ecclesia. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. omnia sua vendens pauperibus erogauit et heremiticam vitam duxit. Ido Augustinus in omelia dicit sic. Qui celesti vite dulcedinem in quantum possibilitas admiserit perfecte cognouerit ea que in terris amauerat libenter cuncta derelinquit. non compatiens ei: vilescit omnia deserit habitum: dum pergit congregata in arde-

De sancto Antonio Sermo XI

scit in celestibus animus. Nihil in terrenis rebus deforme conspicit quicquid de terrene rei placebat specie: quia sola piose margarite claritas fulget in mente. hec ille. Et quia beatus antonius omnia terrena contempsit propter deum ideo ostendit illi regnum dei. et Raban' super illud Math. xix. Veni et sequere me. dicit sic. Non sufficit ad persecutionem omnia renuciare nisi post contempnas diuitias saluatore sequatur. i. relictis malis faciat bona. facili' faculus relinquit quod affert. Multi diuitias reliqueres dominum non sequuntur. hec ille. Hoc patuit in multis antiquis philosophis. Unde Hieronymus in epistola ad heliodorum ait. Erates thebanus homo dicissimus cum ad philosophandum athenas pergeret magni auri pondus abiecit nec putauit se simul posse habere et diuitias possidere. Abire inquit male cupiditates ego vos subiungo ne subiungere a vobis hec ille non tamen securus est christum. quia ut dicit Hieronymus. ibidem. Sequitur autem dominum qui imitator est eius et per vestigia eius graditur. hec ille. Sed beatus antonius diuitias suas dispersit et dedit pauperibus. et cum hoc securus est viam christi. iuxta illud Job. xxiiij. Vestigia eius securus est pes meus. viam eius custodiui et non declinaui ab ea. ideo omni die illi regnum dei. ut dicit Iobus prius propositum. et sic patet etc.

Ostendit illi regnum celorum.

- In religione.
- In temptatione.
- In humiliatione.
- In discretionem.
- In obseruatione.
- In oratione.
- In reuelatione.
- In consummatione.

Primo christus ostendit beato antonio regnum dei in religione. Unde Celsarius in admonitione. xxvij. dicit sic. Elide te vocationem vestram fratres charissimi. Elidite ad heremum summa perfectio est non perfecte in heremo vivere summa damnatio est.

Quid prodest si in loco quies teneat et in quiete in corde seruet. Si in habitatione silentii sit et in habitatoribus clamor viciorum. tumultus et colluctatio passionum. Si exterior nostra severitas teneat et interiora tempestas obruat. hec ille. Sciendum quod quadruplex est gradus religionis. Primus est qui intendit ad exteriores actiones qui totaliter consistit in occupatione exteriori. sicut elemo-

synas dare. hospites recipere. et alia huiusmodi que sunt minorum operibus contemplationis nisi forte in casu necessitatis. Unde Chrysostomus. lib. de compunctione cordis dicit sic. Iste suscipiendo peregrinum vestiendum nudum. captiuum redimendum. violenter oppressum tuendo. iugiter ab omnibus iniquitatibus suis cor euacuat. et vitam suam bonorum operum fructibus dicit. hec ille. Secundus gradus est qui ordinatur ad contemplationem in societate viuendo. pura castigando corpus per ieiunia. vigiliis. disciplinis. et orationi iugiter insistendo. Unde Johannes cassianus. lib. v. de collationibus patrum dicit sic. ita inquit. Machari' debere monachum ieiunans opera dare ut certus omnis in corpore comoraturum. ita mori animi refrenare ut iniuriarum obliuiscatur. tristitiamque respiciat. dolores quoque ac detrimenta contemnat. re tamquam continue morituri. Tertius gradus est qui ordinatur ad docendum et predicandum. qui ex plenitudine contemplationis deriuatur. Unde Gregorius in omel. v. super Ezechiel. dicit sic. De perfectis post contemplationem redeuntibus dicit. Ad memoriam suauitatis tue eructabunt. et iste gradus est perfectior. secundo gradus. Sicut enim magis est illuminare quam solus lucere. ita magis est contemplata aliis tradere quam soli contemplari. Quartus gradus est qui ordinatur ad vitam solitariam. et iste est perfectissimus. Nam vita socialis necessaria est ad exercitium perfectionis: quia mutuo se instruunt homines: exemplo et correptione tandem ad perfectionem deducunt. Solitudo autem copetitur iam perfectionis quam sibi sufficiunt: nec aliorum regimine indigent nisi solo spiritu dei agunt. Sicut ergo id quod iam perfectum est perminet ei quod ad perfectionem exercetur: sic vita solitaria si debite assumatur preeminet vite sociali. Unde Augustinus. lib. de opibus monachorum dicit illos superiores esse: quia conspectu hominum separati nulli ad se prebent accessum viuentes in magna intentione orationum. Si autem absque prece derti exercitio talis vita assumatur est periculoissima nisi per diuinam gratiam suppleatur quod in alijs per exercitium acquiritur: et in isto gradu fuit beatus antonius: ut patet per ea que ad hanc vitam exiunt. Unde Hieronymus. in epistola ad rusticum monachum dicit sic. Solitariam vitam nunquam reprehendimus: minime quippe quae sepe laudamus. Sed de monasterijs huius volumus egredi milites: quos heremitica rudimenta non teneant. qui spem conversationi multo tempore dederunt: quod omnia fuerunt minimi ut primi omnium fieret: quos

nec efuriscit: nec saturitas aliquando supera-
uit q̄ paup̄tate letat̄: quoz habit̄: fimo: vul-
tus: in celsus: doctrina: d̄tutū est. hec ille. S̄
beato anthonio tanta deus infudit gr̄am vt
hec oīa facillime obseruauerit. Cui deus di-
xit illud Gen. xij. Egredere de terra tua et de
cognatioe tua: et de domo patris tui et veni
in terrā quā monstrauero tibi: et magnifica-
bo nomē tuū. Et q̄ beatus anthonius obedi-
uit voci dñi: heremica vitā duxit in qua se-
pissime impugnabat a demonib⁹: et p̄maxie
dū in quodā tumulo latraret: flagellat⁹ fuit
acerime ab eis quos constantia superauit et
ei x̄ps cū splēdore mirabili apparuit etc.

Secundo x̄ps ostendit be-
ato anthonio regnū dei in temptatioe. Uñ
Aug. super psal. xxxij. dicit sic. Iustus ex fide
vivit: fides tua iusticia tua: q̄ vicijs si credis
caues. sic: uos conaris: et conatus tuū deus
nouit et voluntatē tuā inspicit et licetam euz
carne cōsiderat: et horretur vt pugnet: et ad
iūuat vt vincas et certantē spectat et deficien-
tem subleuat: et vincentem coronat. hec ille.

Sciendū q̄ euz voluntas nostra nō possit
appetere nisi bonū vel existēs vel apparēs
temptatio nō est nisi de bono qd cōcupiscē-
mus. Sicut est quadruplex bonū: sic etiam
est quadruplex temptatio. **Primo** quedā
bona sunt sup̄ nos: vt sup̄naturalia. de quib⁹
deus dixit moysi Ego. xxxij. Ego ostē-
dam tibi omē bonū. **Secundo**. quedā bona
sunt intra nos: vt bona anime. de quibus
dixit Aldich. vi. cap. Indicabo tibi o homo
qd sit bonus et quid dñs requirat a te. vicijs
facere iudiciū et iusticiā: diligere misericordi-
am: et sollicitū te ambulare cū deo tuo. **Ter-**
tio quedā bona sunt circa nos: vt bona cor-
poris. de quib⁹ dixit Esa. Pugillus qui est
extraordinari⁹ dicit fratris mei bona et ma-
gna sunt: et nō fuit hi placitū in eis. **Quar-**
to quedā bona sunt extra nos: vt bona for-
tune. de quib⁹ dixit Ioseph fratribus suis.
Gen. xlv. Dabo vobis oīa bona egypti. De
istis est quadruplex temptatio. **Primo** de
sup̄naturalib⁹ vt fides in eis cōrumpatur
Exemplū. Elmas magus querebat auerte-
re p̄ocōsulē a fide. vt habet Act. xij. **Sec-**
undo de internalib⁹ vt de vitib⁹ superbiat.
Sicut p̄mus angelus qui voluit equari deo
vt habet Ezech. xviij. **Tertio** de corporalib⁹
vt carnaliter viuatur. sicut Dauid vici⁹
voluptate in berisabee. ij. Reg. xi. **Quar-**

to de externalib⁹ vt criminaliter rapiatur.
sicut Judas volens vendere x̄pm ex auari-
cia. Istis quattuor modis temptat⁹ fuit bea-
tus anthoni⁹. **Quantū** ad primū modū
pater: quia diabolus celsus corpore appa-
rens beato anthonio et se dei d̄tutē et prouē-
dentia: asserens vicus abscessit. **Quantū**
ad secundū modū pater: quia diabolus in
magna proceritate apparuit beato antho-
nio: ita vt celum tangere videretur. quē an-
thoni⁹ interrogauit q̄s esset: et ipse euz se sa-
thanam affirmasset: addidit. Cur me sic im-
pugnant monachi et mali xpiani? Anthoni⁹
us respondit. Iuste hoc faciunt quia tuus in-
sidijs molestatur etc. **Quantū** ad tertius
modū patz: q̄ spiritū fornicatiois virtute, fi-
dei superauit etc. **Quantū** ad quartū mo-
dū pater: quia in alteram beremur vadēs
discum argenteū repperit: et ultra progres-
sus ingentē massam veri auri inuenit: sed il-
lis intactis ad montē fugiēs viginti annis
ibi permansit: innumeris choruscās mira-
lis. Et quoniam sic vici⁹ diaboli temptatioes
ideo data est beato anthonio potestas pa-
trōcinandi ad ignem infernale: vt dicit san-
ctus Tho. iij. sententiarū. dist. xlv. q. ij. ar. ij.
ad secundū dicendum vt pater.

Tertio chrisus ostendit

beato anthonio regnū dei in humilitate.
Unde Chrysostomus in suo politerato. lib. iij.
dicit sic. Quisquis gradū proprie celsitudi-
nis amat: humilitatis cultū in moribus de-
ligentissime teneat. Naz qui ab humilitatis
operibus recedit a dignitatis fastigio tumo-
ris pondere eadit hec ille. **Sciendū** q̄ cū
humilitas sit virtus latens in corde. signa
humilitatis sunt quattuor. **Primū** signū
est in gestu. scz quādo quis compositē incli-
natur: sicut signum superbie est eleuari. Esa.
iij. Pro eo q̄ eleuare sūt filie syon et ambula-
uerunt collo extenso et nutit us oculos ibāt
et composito gradu incedebant: decalua-
bit dñs verticem filiarum syon: et crimen carni
nudebit etc. **Secundū** signū est in affatu:
q̄ ad humiles pertinet loq̄ cū modestia. si-
cut ad superbos cum arrogātia ps. Qui di-
rentur linguam nostrāz magnificabim⁹ etc.
Tertiu signū est in vestitu: q̄ sicut signum
superbie est vestiri preciosē vt pater de diuis
te induro purpura et bysso. Luc. xvi. Sic hu-
militatis est vestiri vili et abiecto. vt patz
in rege Ninive. qui abiectis vestimentis re-
d iij

galibus indutus est sacco. vi. dicit Ione. iij.

Quartū signū est in effectu. scilicet cum quis exercet opera humilia. sicut pater de xpo q̄ lauit pedes discipulorū suorū. vt dicitur Job xij. Humilitas enī est prima virtus. Sicut superbia fuit p̄mū viciū a quo incepit omnis perditio. Unde dicitur Iudith. ix. Superbi non tibi placuerunt ab initio dñe. sed humilium et mansuetorū semper tibi placuit deprecario. Ideo cum sanctus antonio quereret et inuestigaret per quā virtutem posset resistere temptationi diaboli. in spiritu rapus vidit totum mundū laqueis sese inuicem conectentibus plenum. Qui exclamās ait. Quis istos euadet? et audiuit humilitas. quo audio semper in humilitate permansit et.

Quarto xps ostendit beato antonio regnum dei in discretione. Vñ Berni. sermone. xxiij. super cantica dicit sic Discretio quippe omni virtuti ordinem ponit atq; modum tribuit. Est ergo discretio animi virtus moderatrix virtutum ordinatrixq; affectuum: et doctorix morum. Tolle hanc et virtus vicium est ipsaq; affectio naturalis in perturbatione magis conuertet extremi nimiq; nature. hec ille. Sciendū q̄ discretio est necessaria circa quattuor. Primo in probatione: vt scilicet res probet ante q̄ fiat. Vñ Tullius lib. de officijs dicit sic. Ad rem gerendas q̄ accedit. caueat ne ad id solūmodo consideret q̄ honesta sit: sed etiam vt habeat efficiendi facultates. In quo ipso considerandū est ne aut temere despicias propter ignauiam: aut nimū deficias propter audaciam. In omnibus autē negocijs prius q̄ agrediare habenda est discretio. Considera ergo ne nimis capias. Nam in puerbio dicitur. Qui nimis capit parum stringit. hec ille. Exemplū. David discrete pbauit si posset armatus incedere anteq̄ pugnaret contra goliath. et c. i. Reg. xvij. Secundo in ordinatione: vt scilicet ordinate faciat. Unde Iohannes Cassianus lib. de collationib⁹ sanctorum patrum in collatione abbatū moysi dicit sic. In vtraq; enī parte sustinebit maximū de trunentus quisq; inaequalitate tenens: nūc leiuniorū ariditate ventrē constringit. nunc efecari nimitate diffundit. vt enī mens cibi inapitate laxata. perdit oronū vigorē: dū carnis nimia lassitudine pregrauata cōdorare cōpellit. Ita rursū nimitate porci-

tatis apprehensa: mittere ad deū preces puras leuēq; nō poterit. hec ille. Exemplum. Iacob discrete et ordinate egit qñ debuit obuiare fratri irato munera premittēdo: res diuidendo: min⁹ dilectas maiori periculo exponendo. Vñ. xxxij. Certe in circūspiciōne: vt scilicet ad circūstantias operis attēdat. Vñ Greg. xxi. moral. dicit sic. Sanctorū p̄uida discretio dū sollicite circūquaq; circūspicit in alterū posita p̄usq; veniat culpa deprehendit eam: q̄ quo vigilans p̄ueniat eo fortiter declinat. hec ille. Exemplū in Salomone quo ad iudiciū duarū meretriciū. iij. Reg. iij. Quarto in interpolatione: vt scilicet interponat aliqd in sua iugi actione. Unde Greg. li. xxvij. moral. dicit sic. Ex studio arcus distendit: vt suo tempore cuius maioris utilitate tendat. q̄ si oīū relaxationis nō accipiet fieri dū ipso vsu tenens praeit. Sic aliqui in exercitatioe virtus cuius p̄ discretione p̄mittit reservat: vt tanto post vicia valenter feriat: quāto a p̄missione interim p̄uidenter cessat. hec ille. Exemplū de serō Antonio q̄ sagittario eū videri ait. Pone sagittā in arcū et trabe. qd et fecit. Cumq; hoc secūdo et tertio fieri mādasset: dixit sagittarius. Tantū trahere poterō q̄ de ei⁹ fractōe dolebo. Cui beatus antonio. Sic est in opere dei. qm si sup̄ mensurā tendere vellem⁹. an⁹ frangeremur. expedit q̄ rigore relaxari: et in hoc consistit magna p̄fectio discretiois et.

Quinto xps ostendit beato antonio regnū dei in obseruatione scilicet temperantie. Vñ Prosper de vita p̄p̄latiua li. iij. dicit sic. Temperantia facit abstinentē parcum: sobriū: moderatū pudiciū: tacitū et veracundū. Nec virtus si in aīo habitat libidines frenat: affect⁹ tēperat: defideria sancta multiplicat: viciosa castigat: oīa intra nos p̄fusa ordinat: cogitatōes prauas remouet: sanctas inserit et confirmat. ignē libidinosē voluptatis exstinguit: mentē placida tranquilitate cōponit: et totā aīam ab oī semper viciis rēpestare defendit. hec ille. Sciendū q̄ hec obseruatio et tēperantia dū hīc quatuor cōmites siue socias. Prima ē dñā intelligentia. Vñ Iohannes Cassianus li. collationū dicit sic. Monach⁹ cupies ad sep̄rariū noticiā puenire: nequaq; dū labores suos erga cōmentariorū libros impedere. S; oīem industriā mētis et intētiōe cordis erga emēdasitiōē viciorū carnalium detinere. quib⁹ expul-

sis cordis
scipranū
exemplū
q̄a cultod
vadis sp
agia relin
beas. In q
recedas. be
da est dñā
epla dicit
paup̄es. he
vita soler
dūpiat. hec
nostroz ab
rogallē bñ
cōfidas in
bi cōnētia.
Zentia ē d
decim abus
de curie dū
diuū in o
hic audis.
cū iniqua g
rio vt rap
attrahis ei
gnantiū r
tua repleta
tuas inf in
desiderijs a
bñdiciā de
laudat qd
qd nō licet.
exemplū hu
cesā in sic
ebi extra cel
ribus timor
tur q̄ sedet
lis eripit. s
vniū tantū
Quartus
de clauso a
facis in tur
duc clamā
nijs in siler
phari qñs.
phā est est.
nūq; docere
ras audi qd
plūtas vult
fatiōis tunc

his cordis oculi sublato velamine passionū
scripturā sacra contēplānt. hec ille. In cui⁹
exemplū cū qdā interrogasset bñm anthoniū
qd custodīs placebo deo? rñdit. Quocūq;
vadis sp̄ deū p̄ oculis habeas. In his que
agis testimoniū scripturā sanctarū adhi-
beas. In quocūq; loco sederis nō inde cito
recedas. hec tria custodi & salu⁹ eris. Secū-
da est dñā cōtīnētia. An̄ Berti. in quada;
ep̄la dicit sic. Labor & labeire & voluntaria
paup̄tas. hec sunt monachorū in signia. hec
vita solēt nobilitare monasticā. Nostri autē
oculi oē sublimē cōspiciūt nostri pedes omē
forū circūuñt nostre lingue in omib⁹ cōfi-
lijs p̄strepit. nostre man⁹ oē patrimonium
diripiūt. hec ille. In exēplū cōtīnētie sensuū
nostroz ab his vicijs. cū quidā abbas in-
rogasset bñm anthoniū. qd faciā? rñdit. Nō
cōfidās in tua iusticia. v̄tris & lingue sic tē-
bi cōtīnētia. & ne p̄nitētiā de te transacta.
¶ Tertia ē dñā solitudo. An̄ Hugo de duob⁹
decim abusib⁹ dicit sic. Quidā claustrī & or-
diū curie diuisus est. Ibi sedes in insidijs cū
diuicib⁹ in occultis vt interficias innocētē
hic audis. Non sedi cū consilio vanitatis: &
cū iniqua gerētib⁹ nō introibo. Ibi insidia-
ris vt rapias paup̄rē rapere paup̄rē dum
atrahīs eū. hic dicit. Diuī eccliam mali-
gnantiū & cū impijs nō sedēbo. Ibi dextera
tua repleta est munerib⁹. hic lauas manus
tuas in innocētēs. Ibi laudas peccator in
desiderijs aie sue & iniquus benedicitur. hic
bñdicis de⁹. Si vis q̄ eē monach⁹ curialis:
laudas qd nō debes & nō expedit. operaris
qd nō licet: loqueris qd nō tēcet. hec ille. In
exemplū hui⁹ dicit beatus anthoni⁹. Sicut pi-
scēs si in sicco tardarint moriunt. ita mona-
chi extra cellā tardantes aut cū vicijs secula-
ribus imorātes: a queris p̄posito resoluunt
nir qd sedet in solitudine & q̄scit trib⁹ bel-
lis eripit. i. audir⁹ locutiōis & vilius: & cōtra
vni⁹ tantūmodo pugnā habebit. i. cordis.
¶ Quarta est dñā taciturnitas. An̄ Hugo
de claustrō aie li. v. dicit sic. Si monach⁹ es qd
facis in turba? Si amas silentiū cur te assis-
due clamātib⁹ interesse delectat? An sp̄ ieiunij
insistere debes: & steribus & tu philosophari
quis. Simplicitas monachi philosophia
est: si docere inq̄s alios volo. Nō est
tūq; docere: si flere. si tū doctoz esse deside-
ras audi qd faciās. Silicis habit⁹ tui & sim-
plicitas vult⁹. innocētia viret: & scitās puer-
sationis tue: tēdet hoies docere. hec ille. In

exēplū hui⁹ abbas qdā rēp̄ndit duos fra-
tres de nimia loq̄itare: dicit corā brō antho.
Bonos qdē inueni fr̄es: si eoz habitatio nō
h̄z ianuā. quib⁹z irrat stabulū & soluit a sinū
¶ Sexto xps oñdit bñō an-
thonio regnū dei i orōne. An̄ Aug⁹ in qdā
s̄mo. dicit sic. Oratio ē aie sc̄e p̄fidū ange-
lorū bonoz solaciū diabolo supplicij grātū
deo obsequij: p̄nie ac religionis laus: rota p̄-
fecta gl̄ia: spes & sanitas incorrupta. hec ille.
¶ Sāctū q̄ efficācis orōnis q̄tuor sūt p̄di-
tiones. Prima ē vt p̄cat pie. i. vt p̄cēs nō
ponat obstaculū gr̄e. Et h̄ obstaculū est in-
dispositio p̄cētis ad illd qd p̄cēt. An̄ Aug⁹
sup̄ psal. lxx. dicit sic. Oratio pure magna ē
& vni⁹ q̄ mandatū peragit velut fidelis nūci⁹
& p̄nētrat q̄ caro nō puenit. h̄ ille. Secūda
est vt p̄cat p̄ se: q̄ merito cōdignū vni⁹ alte-
ri nō meref p̄mā grām: cū vix sufficiat p̄p̄i-
um meriti. fm̄ illd Albat. lxx. Ne forte nō
sufficiat nobis & vobis. An̄ Greg. li. ij. mo-
raliū dicit sic. Ille deo verā orōnē exhibet qui
semetip̄s q̄ pulvis sit: humiliter videt q̄ nihil
sibi x̄ris tribuit q̄ bona q̄ agit de mīa con-
ditoris cognoscit. h̄ ille. Tertia ē vt p̄cat
p̄seuerant. Luc. xv. At si ille p̄seuerauerit
pulsās rē. An̄ L. affio. sup̄ illd ps̄. Adhibere
mei dñe: qm̄ ad te clamaui rota die rē. dicit
sic. Magna voce ille clamat ad dñm q̄ quis
lingua taceat bonis tñ operib⁹ p̄seuerant
clamat. h̄ ille. Quarta ē vt p̄cat ad salu-
tem. An̄ Chrys. dicit. De⁹ nō audir nisi quē
dignū ducit esse suis bñficijs. Et Hiero. aie
Sepe oīra nos p̄rim⁹ qd p̄ nobis eē existi-
mam⁹. illas q̄tuor p̄ditōes ponit glo. sup̄ il-
la pabola. Luc. xv. Quis vñm habebit amī-
cuz rē. In horū exēplū bñs anthoni⁹ dū in-
beremo redio afficeret dixit. Dñe volo sal-
uus fieri: & nō p̄mittit me cogitatiōes mee
& surgēs exiit foras & vidit quēdā sedentē
atq; opantē. deinde surgētes & orantē. Erat
em̄ angelus dñi & dixit ei. Sic fac & saluus
eris. Et sic patet rē.

¶ Septimo xps ostēdit bñō
anthonio regnū dei in reuelatione. sc̄z quo
ad intellectum magnarū rerum. Unde Au-
gust. li. de doctrina xp̄iana dicit sic. Plenitū-
do est beatitudo p̄fecta: vt q̄q; cito intelli-
gat & bñ viuāt. Sed si forte vtrūq; nō p̄r-
mel⁹ est bñ viuere q̄ cito intelligere. Qui
em̄ studet bñ viuere: meref sapius intels
dū

ligere. Qui male viuit perdit etiā qđ intelli-
git. hec ille. Sciendū qđ quatuor sunt ge-
nera pphetarū. Primi sunt fallaces: vt ba-
laam qđ docuit balaac vt faceret filios israel
fomicari cū moabitris. Num. xxiij. Secū-
di sunt ignorātes: vt cayphas. de quō dicit
Job. xi. Nec autē a semetipso non dixit sed
cum esset pontifex anni illius pphetauit. rē.
Tertij sūt inuiri. vt saul. de quo dñ. i. Regi.
xix. Expoliāuit se et etiā ipse saul vestimētis
suis et pphetauit cum ceteris. Quartij
sunt veri: vt helyas et ceteri qui pphetauer-
unt de preterito aut de presenti aut de futu-
ro. Et de numero istoz fuit beatus anthoni-
us cui reuelata fuit pfectio ecclesie et fidei cas-
tholice fienda per arrianos: que post duos
annos ab ei⁹ reuelatione cōgigit. Similiter
predixit interitū ballachij ducis egypti per
sequentiū xpianus rē.

Octauo rps ostendit bea-
to anthonio regnū dei in consumatione. Vñ
Bēn. in quodā sermone dicit sic. Regnum
dei concedit: pmittit: ostendit: et pcepit:
Concedit in predestinatione: pmittit in
vocatione. ostendit in iustificatione. per-
cipitur in glorificatione. hec ille. His quartu-
or modis beatus anthoni⁹ habuit regnum
celoz. Primo in predestinatione: per quē
obtinuit in presenti gratiā. Secūdo in vo-
catione per quā vanitatib⁹ seculi abrenūcia-
uit. Tertio in iustificatione per quā vitā so-
lutarā vtiq; perfectissimā sanctissime duxit.
Quarto in glorificatione per quā centesimo
quinto vite sue anno fratres deosculās in pa-
te quieuit: locum vtiq; honorabile in regno
celoz adept⁹ est: vbi regnat cū xpo per infi-
nita seculoz secula. Amen.

In festo sancte Agnetis virgī-
nis et martyris Sermo. xij.

Fuit obuiam spon-
so. Math. xxv. et in euāgelio p-
sentis solennitatis. Beatus Ber-
nardus loquens de castitate dicit sic. Cui⁹
dignior species ē v̄ginitas. Nec sola in hoc
mortalitatis loco et tempore quendā statū
immortalis glorie representat. Nec in istar
odoriferi balsami in quo condita cadauera
in corrupta seruant. sensus et artus cōiunct
et constringit. hec ille. Super quo xbo mo-
ueo talē q̄stionē. Vñ bñ agnes tanto in
glia sit excellēti⁹: quāto ielu xpo per v̄gini-

tatem fuit cōformior. Ad hanc q̄stionē
respondunt duo doctores noui testamenti.
Prim⁹ est beatus iohānes euangelista.
Apoc. xix. dicēs sic. Et audiui vocē quasi tu-
be in agne sicut vocē aquarū multarū. sicut
vocē tonitruoz magnoz dicētū Alleluya.
qm̄ regnauit dñs deus noster omnipotens.
Gaudeamus et exulemus et damus gloriā
ei: quia venerunt nuptie agni et vxor ei⁹ pre-
parauit se et datus est illi vt cooperiat se bis-
sino splendenti et candido. hec ille. Secun-
dus est sanctus Thomas. scđa scđe. q. clij.
arti. v. dicēs sic. Tanto aliqua vir⁹ est ma-
ior: quāto per eam magis aliquis xpo con-
formatur. sed maxime aliquis xpo confor-
matur per v̄ginitatem. Dicitur enī Apoc.
xiiij. qđ v̄gines sequuntur agnum quocūq;
ierit: et q̄cantant canticū nouum qđ nemo
alius poterat dicere. quia v̄gines sequunt
agnum eo qđ imitant xpm̄ nō solum in in-
tegritate mentis sed etiam in integritate car-
nis. vt Aug. dicit in lib. de v̄ginitate. Et iō
in pluribus sequuntur agnū. Canticū autē
nouū qđ sole v̄gines cantant. est gaudium
qđ habent de integritate carnis seruata.
Unde Greg. in pastoralī dicit. Singularit
canticū agno cantare est cū eo in perpetuū
de carnis incorruptione gaudere. hec Tho.
Sciendū qđ nomen v̄ginitatis sumitur
quadupliciter. Primo pro incorruptione
fidei. Unde super illud. i. Ez. xi. Despon-
di vos vni viro v̄ginē castaz exhibere xpo
Dicit glosa Aug. V̄ginitas cordis fides
est incorrupta. Secūdo pro integritate car-
nis. Vñ glo. Aug. super predictū v̄bum di-
cit sic. V̄ginitas carnis corp⁹ est intactus
Idem cōtra Iulianum dicit. Pudicitia est
res mentis: v̄ginitas v̄o corporis. Tertio
pro integritate carnis cum pudicitia mētis
cū proposito seruandī eā. Vñ Aug. lib. de
nuptijs et paupiscētia dicit. qđ v̄ginitas ē in
carne corruptibili incorruptionis perpetua
meditatio. Per meditatiōē autē intelligit p-
positū rōnis. Quarto pro pudicitia mētis cū
integritate carnis. nō solum pposito seruandī
eā: sicut etiā in re. Vñ Aug. lib. de v̄ginitate
dicit. qđ v̄ginitas est cōiunctia qua integri-
tas carnis ipi creatori aie et carnis vinctur
pserat et pseruat. V̄ginitas autē sic sum-
pta ē excellētissima in gñe castitatē. Et habē-
tib⁹ talē v̄ginitatē ouenit deferre anuli an-
reū in ecclia militari: in signū qđ sunt sponse
christi. in triumphanti vero ecclesia merito

hui⁹ v̄ginitati
ro beata agnes
seruauit merito
cōiunctiōē etiā in
per cognitiōē
obtinendo per al-
liū et delectationē
Idco dicitur qđ

Et vñ
Per v̄gini-
per conuallē
Per genū
Per famē
Per fideli-
Per mirac-
Per visionē

Primo
vñ mundo et p-
p v̄ginitatis in
Zuā dicit. Sicut
nō est vt se paco-
virgine nar⁹ est
re monstraret.
fauit et marit-
trem putariū.
pcursoe i. iohā-
iobannē euāgē-
Ambrosiū in v-
strabar. Virgini
quatuor. Prim⁹
vita virgini cel-
re. Simile est
Virgines enī si-
nas qđ in toberna-
tur. Ez. xvi. sicut
sic. Myacur cel-
les hyacinthinas
mortificationis ille-
ris vitā gerit et
punitate imitant
tur. Alento ergo
mū locus reuer-
est. Scđo rōne
facit boies simi-
illud. i. Ez. viij.
sic. Super greditur
beuianē nature
assumilantur. La-
gūā qđ angeloz
unt: virgines ven-
ro. In carne p-
na vita est: cel-

hanc questione
oui testamenti
es euangelista
ui vocat quatuor
mularum. sicut
et in alleluia.
et omnipotens
et dominus gloria
et viros et pce
et oporiet se bis
et ille. Secun
et ad se q. d. i.
ua viri est ma
quis xpo con
xpo confow
tur em Apod.
quum quocuz
um qd nemo
gines sequunt
solum in inte
tegritate car
nitare. Et io
Lantici aure
t. est gaudium
mis seruata.
et. Singularit
to in perpetua
dere. dec. 2. do.
nitatis sumitur
in corruptione
et. Despons
et habere xpo
s cordis fides
tegritate car
nitatis. sicut di
est intactus
pudicitia est
pulis. 2. Tercio
pudicitia mentis
in Aug. lib. de
virginitas est in
pulis perpetua
et intelligit p
dicia mentis cu
proprio serum
de virginitate
a qua integri
tatis vocatur
aut sic sum
tatur. Et habet
re antitit an
p sunt sponse
etia merito

De sancta Agnete Sermo XII

huius virginitatis reddet aureola. Quia ve
ro beata agnes hanc virginitatem perpetuo
seruauit: merito facta est sponsa xpi. cui quo
coicauit etiam in noie: q. ille agn? et illa agna
per cognitionem fidei et p aperta visiones illi
obuiando per abdicationem omnium rerum ipa
liti et delectationum carnalium a quibus exiuit
Ideo dicitur q. exiuit obuiam sponso.

Exiuit obuiam sponso
Per virginalem integritatem.
Per ornassentem singularitatem.
Per gemmarum precio sitatem.
Per fame honestatem.
Per fidei sinceritatem.
Per miraculorum sublimitatem.
Per vnionis inseparabilitatem.

Primo beata agnes eri
uit de mundo et precessit obuiam xpo sponso suo
p virginitatis integritatem. Unde Beda super
Lucam dicit. Sicut xpus in summa pace na
tus est vt se paces diligere ostenderet: ita de
virgine natus est vt se virginem decus dilige
re monstraret. Xps em et virginitatem in se
seruauit et matrem virginem habere voluit: et pa
trem putatiuum. s. ioseph virginem seruauit: et
pcursores. s. iohanne baptista. et familiare. s.
iohannem euangelista virgines custodiuit. ps.
Ambulas in via immaculata hic mihi mini
strabat. Virginitas em est diligenda ppter
quattuor. Primo rone star? supernalis. Nam
vita virginum celestis vite assimilata. Athan.
xxv. Simile est regnum celorum decem virginibus.
Virgines em figurant p pelles hyacinthi
nas q in tabernaculo supior: es fuerunt vt di
citur Exo. xxvi. Sup quo Beda in glo. dicit
sic. Hyacinthi celestis est coloris. Per pel
les hyacinthinas exprimitur vite illorum qui
mortificationis illecebris carnis celestis in ter
ris vite gerunt et inter hoies possunt angelicam
puritatem imitari. q. neq. nubunt neq. nubun
tur. Aliter ergo pelles hyacinthine supre
mum locum tenent: q. color celestis celo proxim
est. Secundo rone act? diuinalis. Nam agitas
facit hoies similes angelis. Unde Amb. sup
illud. i. 2. cor. vii. Bonus est ho sic esse: dicit
sic. Super greditur virginitas conditiones
humane nature per quas homines angelis
assimilantur. Amen maior est victoria vir
ginis q. angelorum. quia angeli sine carne vi
uunt: virgines vero in carne triumphant. Die
ro. In carne preter carnem viuere non terre
na vita est: sed celestis. Tercio rone habit?

spiritalis. Nam de? spiritualiter habitat in vir
ginibus. Unde aplos. i. 2. cor. vi. Nescitis quo
nam membra vestra templum sunt dei: et spiritus sanctus
habitat in vobis. Qui em de? sit sanctus. i. mu
dus: diligit cordis et carnis mundiciam. Quid
rone celibatus? trius habet. Nam virginitas tes
net figuram ecclesie triumphantis. vbi non psecra
tur nisi virgo: s. eps psecratur q. non est vir
go. Scitis em virginis sanctitatem significat
ecclesie triumphantis: et sanctas episcopos sanctitates
significat ecclesie militantis. Unde Aug. sup
per epla ad 2. ym. vt habet dist. xxvi. c. acu
tius. dicit sic. Femina si carbecamina vitia
ta est: non potest post baptismum intra dei virgi
nes consecrari. Beata agnes integritatem
virginitatis diligentissime seruauit: p quas
meruit esse sponsa iesu xpi. vbi ipa dicebat.
Amen xpm in cuius thalamum introiui. cuius
mihi organa modularis vocibus cantant.
Jam corpus eius corpori meo sociatum est. S.
magni certamen habuit contra pfecti filium
qui volebat sibi surripere virginitatem indu
cendo ipsam ad suum coniugium. Fecerunt em
in ipa quinq. impedimenta castitatis que
assumpsit velut instrumenta virtutis. Pri
mo etas iuuenilis. Unde Ecdi. xi. d. Adole
scencia et voluptas vana sunt. S. etate iu
uenile mentis canicie reperiuit. vnde dicit de
ea. Tercio decimo etatis sue anno mortem
perdidit et vitam inuenit. Infantia computa
batur in annis: sed erat senectus mentis im
matura. Corpore iuuenilis: s. aio cana. Unde Sap.
i. d. Lani sunt sensus hoies: et etas senectu
tis vita immaculata. Secundo pulchritudo cor
poralis. Pro. xxvi. Fallat gratia et vana e
pulchritudo. Sed hac pulchritudinem corpo
ris maceratione reperiuit. Unde dicit de ea.
Pulchra facie: s. pulchrior fide. Nam fide
demonstrauit in sui corporis maceratione.
Unde Paulus ad Galathas. v. dicit. Qui
aut sunt xpi carne sua crucifixi: cum vitijs
et concupiscentijs. Tercio oblatio munera
lis. Adulter sunt que non seducunt iuuentute
nec pulchritudine: seducunt tamen oblatio mu
nere. Osee. viii. Munera dederunt amatori
bus suis. Ipsa aut oino despectit munera q
sibi pfecti offerebat. Unde dicit in legenda. Le
pit offerre plurima et plura promittere. De
tulitq. secum quedam preciofissima orna
menta que ab ea sunt tanq. stercora repu
tata. Sciebat enim q. huiusmodi munera
non dantur sponis: sed concubinis. Gen.
xxx. filius autem concubinarum largitus

De sancta Agnete Sermo XII

est misera. Quarto nobilitas amabilis. Nobilitas enim viroz facilius inclinat animos puellarum. Ille autem erat filius perfecti verbi romae. et ideo nobilis et sublimis. Sed ipsa eius nobilitate comparatione sponsi celestis in se christi vilipendit. unde ait. Discede a me fomes peccati pabulum mortis: quia iam ab alio amatore preueta sum qui longe est nobilior te et genere et dignitate. Quinto terrore penalis. Absulte enim sunt que respuunt munera et consentiunt propter supplicia. Dan. xij. Sic faciebatis filii israel: ille timentes loquebantur vobis. Sed ipsa terrores et iniurias derisit. unde dicit in legenda quod terrestris similiter sicut blandiente aio de ridebat. Ceterae puellae totum vultu parentum ferre non possunt et acus puncta districta solent quae si vulnera fieri. Vnde autem virgo cruciatu carnificum impauida manus expectauit. In hoc enim certamine habuit celestes adiutores. scilicet angelum dei. unde ipsa dicit. Addeat enim habeo custodem corporis mei angelum domini. et sic precessit obuiam sponso per gratiam.

Secundo beata agnes extitit obuiam sponso suo iesu christo per ornamentum singularitatem. De qua dicitur Prover. vi. Fortitudo et decor indumentum eius. Sciendum quod sponsum adueniente die desponsationis eius debet se ornare multipliciter. Primo debet diluculo apparari. Ad arb. xxy. Que parate erant intraverunt cum eo ad nuptias. de quibus dicitur quod acceperunt oleum in vasculis suis cum lampadibus. Secundo debet in speculo se mirari. Seneca de naturalibus questionibus li. i. in fine dicit sic. Inuenta sunt specula ut homo ipse se nosceret. Multi enim assequuntur ex hoc primo notitia sui. deinde quoddam consilium bene vivendi. Formosus vitat infamia. deformis facit remedium esse virtutibus quicquid corpori deest. Iuuenis flore etatis ammonetur hoc esse tempus discendi et fortia audendi. Seneca ut indecora carnis deponat et de morte aliquid cogitet: et sic se reformet. Tercio debet oculus pudice regulari. Seneca in epistola. Nutriendus est pudor qui quidam in aetate duraverit: bene spei locus. Impudicus oculus impudici cordis est nuncius. Quarto debet os et lingua decorari. scilicet per honestam locutionem. Seneca in puer. Turpia ne dixeris: paulatim enim pudor per verba excutitur. Verborum enim turpium licentia impudentiam nuntiat.

tritur. Aplos. Corrumunt bonos mores colloquia prava. Quinto debent capilli circumligari. scilicet expellendo cogitationes vanae. Seneca de quattuor virtutibus. Cogitationes vagae et inutiles. id est somno similes non recipias. pro quibus si animum tuum ablaccaveris: cum omnia disposueris tristis remanebis. Sexto debent brachia ad vestem eleuari. Ad hoc enim ut induamus nos veste virtutis debemus brachia sursum tendere ad regnandum deo. Cassiodorus li. epistolam. Inuitat ad maiora qui gratanter accipit minor. et ipse de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. aliter beneficium primatur. Septimo debet variata veste indui. scilicet aurea charitatis. psalmus. Omnis gloria eius filie regis ab intus in sumptibus aureis. et candida puritatis. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. et rubea penalitatis. Esa. liij. Rubrum est indumentum tuum. Octavo debet zona castitatis cingi. Apoc. i. Precinctum zona aurea ad manum. Non debet preparatio nem metris calciari. psalmus. Audia quid loquatur in me dominus deus. Decimo debet torquere obedientie ornari. psalmus. Audi filia et vide et inclina aurem tuam et obliuiscere populum tuum et domum patris tui: et concupiscet rex decorem tuum. Beata agnes his ornamentis singulariter decorata est. unde dixit. Induit me dominus cicada aureo texta: circumdedit me veronantibus atque coruscantibus gemis. Sansguis circumdant genas meas. et sic per secom.

Tercio beata agnes extitit obuiam sponso per gemarum preciosisitatem. Nobiles enim sponse consueverunt vestes gemis ornare. Ideo et ipsa gemis virtutis fuit ornata. et hoc quattuor modis. Primo in auribus per obedientiam. Ille enim est simpliciter auris qui coarctat obedit. Qui vero spontaneus est: auris margaritae ornata. Prover. xxy. In auribus aurea et margarita fulges qui arguit sapientem et aurem obediens. Ipa vero ait. Tradidit in auribus meis inextimabiles margaritas. Secundo in collo per diligentiam. Ille enim est collum christi qui a christo capite doctrinam et legem recipit: ceteris membris insinuat. Qui ergo non predicat legem christi sunt collum. qui vero predicant et sermonem operibus virtuosos diligenter adimplet sunt collum lapidibus preciosis ornati. Cant. i. Collum tuum sicut monilia. Ipsa vero ait. Collum meum cinxit lapidibus preciosis. Tercio in manu dextera per res

nam intentionem
sa corrupta inter
de facit simplici
ra gemis ornata
tua quod facit et ex
peram mea cinxit
to in coque per lu
Corpus quasi e
luceat lux vestra
opera vestra bon
in celis est. Ipa
bono ornate me
plus. Et sic pater

Quarto
nit obuiam sponso
sa enim iesu christi
vestem suam de be
dy. dicitur. Sponsus
tatur enim aia p
a iesu christo. quod po
stare a sponso
senit per primos
les. Sponsus dicitur
ambrosia receit
re simoniam. Et
propter veniale
facit iudicabit
cir. Aug. lib. de
tribus necellariis
propter refama
facit. Sine co
est. S. dicit aia
am defendere
tu. R. R. deo. p. d
xij. Opailloz
no marmures n
ni patiente cu le
accusantes et fa
stificabuntur ca
cia tuare marti
caberis et ipso
symoniam lepro
per d. amiel. T
seondere si vili
est cognoscere
sitatur. ponit
legat in speculo
dices. Dulcedo
alioario a sensu
gitationibus. S
por. maloz. Intel
undatioz in bi

De sancta Agnete. Sermo XII

etiam intentionē. Qui enim facit opera virtuo-
sa corrupta intentione sunt dextera, sed q̄ ea
dē facit simplici & recta intentione sunt dexte-
ra gemis ornata. Adarb. v. Nesciat sinistra
tua qd facit dextera tua. Ipa vero ait. de-
xtera mea cinxit lapidib⁹ preciosis. Quar-
to in corpore per lucidā uerstationē. Dan. x.
Corp⁹ ei⁹ quasi crisolū. Et Adarb. v. Sic
luceat lux uestra corā hominib⁹ ut videant
opera uestra bona & glorificent patre uestrū q̄
in celis est. Ipa vero ait. Diuersis monili-
bus ornauit me. i. lucidis & huiusmodi exem-
plis. Et sic patet tertium.

**Quarto beata agnes eri-
nit obuiā sponso p̄ fame honestatē.** Spon-
sa enim iesu xpi ut digne cōseruet famā & ho-
nestatē suā d̄s habere sex p̄ditiones. P̄mo
d̄s discretē cōsensum p̄bere si innitit. Inui-
tatur enim aia p̄ inspirationē & illustratiōē
a iesu xpo. qd p̄cipit p̄ mortū boni p̄positi
sicut a dyabolo tēptat p̄ suggestiones que
sentit p̄ primos mor⁹. ps. Accedite ad deū
sc̄s p̄sentido uolūtati ei⁹ & illuminamini s.
ambasatā recipiēdo. Sc̄do d̄s se defende-
re si infamat. Aliqñ enim aia infamat solū
p̄pter ueniale culpā. Aliqñ uero bonū qd
facit iudicabit fore malū. Iō attēdat qd di-
cit Aug⁹ lib. de doctrina xpiana. Duo sunt
tibi necessaria. s. p̄ciētia & fama. P̄ciētia
p̄pter rectā p̄pter primū. Qui autē cō-
fascit sue cōfides famā negligit: crudelis
est. S̄s dicit aia. Quōd possum infamā me
am defendere cū sepe de falso sim calūnia-
ta: R̄ideo. p̄ductes in oppositū. Apq.
xij. Opa illorū sequunt illos. Ne desperes
nō murmures nō pelames. Fac opus bo-
nū patiētie cū iesu xpo q̄ parit calūniā per
accusantes & falsos testes. Opa enim tua re-
stificabuntur corā ipso de bonitate uel mali-
cia tua: & maxime opa patiētie. & sic iustifi-
caberis ab ipso. Sicut magdalena i domo
symonis leprosi. Sicut susanna in iudicio
per danielē. Tercio d̄s pcedere & nō se ab-
scondere si uisitat. Signa enim quib⁹ aia po-
test cognoscere qd a sponso suo iesu xpo ui-
sitatur: ponit Hugo de sc̄to victore. p̄nt al-
legat in speculo hystoriali. li. xxvij. c. cxxij.
dicēs. Dulcedo i memoria suauis affectio
alienatio a sensib⁹: abstractio a prauis co-
gitationib⁹: sc̄e exilatio. obliuio p̄terit
p̄oz maloz intellect⁹: illuminatio. d̄s d̄erij io-
undatio: & in h̄is qdā q̄teratio. Adulce aie

sunt que a talib⁹ uisitationib⁹ se abscondunt
sicut talpa in terra: ut cupide. uel sic noctua
in culmine dom⁹: ut ambitiose. uel sicut ver-
mis in putredine: ut lubrice seu luxuriose.
Quarto debet uicem rependere si aliquod
donum ei largiatur. Deus enim nunq̄ ani-
mam uisitat quin aliquid ei largiatur. s. p̄e-
sentia bonitatis uel misericordia. vii. Berni.
dicit sup illo uerbo. Quid retribuā dño rē.
En ignorabā me instruxit. En errabā me
reduxit. En peccabā me correxit. En steri-
me tenuit. En cecidi me erexit. En iui me
dixit. En ueni ad ipm me suscepit. nec pro-
bis oibus quid illi rependā habeo nisi im̄
ut diligat. Nō enim melius nec decentius q̄ p̄
dilectionē rependi p̄o qd p̄ dilectionē da-
tū est. hec ille. Semp enim grās agendo rē.
Quinto d̄s ip̄s diligere si amore subamat.
viii. Hugo de sc̄to victore dicit ubi supra.
Diligite illum: diligite propter illum: diligite
dona illius propter illū: diligite illū ut frua-
ris illo. Illū tibi: & te illi dilige. Dona illi:
ab illo tibi propter te. hec pura & casta dile-
ctio est. hec ille. Sic ergo xpus sponso aie
summe debet diligere. Sexto debet formosa
appere si pulchritudo in ea grāt. Sponsus
enim aie est speciosus forma p̄ filiis hoim. iō
sponsam q̄rit pulchrā. nō corpore: s. sp̄iali
cum uenustate coloris & integritate mem-
broz. ergo nō d̄s esse nimis magna p̄sumē-
do de p̄eplatiōe. nec nimis pua se uilifican-
do affectu tpaliū: sed debet in mediū p̄fiste-
re. ut Ezechiel quē sp̄s dñi eleuauit inter
celū & terrā. d̄s esse alba p̄ innocentia & pu-
ritatē. rubea p̄ dilectionē & charitatē. ut d̄s
car illud Ean. vi. Pulchra sum & decora fi-
lie bierlm. d̄s esse nigra p̄ subiectionē & hu-
militatē. ut dicit illud Ean. i. Nigra sum s.
formosa. ut sic audiat a sponso suo illud Eā
riq. i. Ora pulchra es amica mea rē. Beas
to agnes hanc honestatem conservare cu-
piens grande certamen habuit p̄tra p̄fese-
cū uerbis qui uoluit pollueri sue fame hone-
statē trahēdo ipam ad p̄stibulū. In quo su-
perauit sex machinamenta opprobiosa p̄s
fecit. Primo fecit ipsam nudam per ciuitas
tes dūcūt nuditate magis erubesceret. So-
lent enim uirgines magis nuditatem tūne-
re q̄ penam. Eccl. xvi. Erās nuda & confu-
sione plena. Istud telus superauit densitate
capillorū qui eā induerunt & p̄fusionē p̄pul-
sanerūt. ii. Ez. x. Capilli p̄yelamine mulie-
ri dati sunt. Sc̄do fecit ipam i loco turpis.

De sancta Agnete Sermo XII

in p[ro]stibulo includi vt nomē et honestatem pollueret. Jobel. iij. Posuerūt puellā in p[ro]stibulo. Istud relū sup[er]auit p[ri]ma angelica. Esa. xxi. In domib[us] in quib[us] p[ri]us habita bant dracones orietur viror calami. Tertio fecit ipsam recludi in obscuro loco: vt loci obscuritas virginem detereretur. i. Ez. vi. Que societas lucis ad tenebras? Istud re lum sup[er]auit lumis claritate q[ua] tanta fuit vt nullus posset eā cōtingere vel videre. Sap. xviij. Scis autē tuis maximo erat lux. In refrigeriū. Quarto fecit ipsam relinqui sine vestimēto vt frigoris aspitās eā affligeret. Alch. ij. Desuper tunica palliū sustulisti. Istud relū sup[er]auit induraveste celesti quā sibi angeli in carcere parauerūt. Iudith. x. Induit se vestimētis iocūditatis sue. Cēs sē em candida sibi de celo attulerūt. Quinto fecit ipsam oib[us] et p[ro]p[ri]e vt p[er] vno quē cōrē p[re]ferat oēm habere. i. Adacha. iij. Ausus est optimos ephebos in lupanarib[us] ponere. Istud relū sup[er]auit diuina p[re]cedē et h[ab]ere q[ua] oēs q[ui] ingrediebant p[er]uertebat. i. Reg. x. In filio in te spūs dñi et muraberis in vi ri alterū. Sexto fecit ip[s]am illud a filio suo vt quem noluerat habere maritū: haberet amantissimū. Istud relū sup[er]auit demonis iustitiarū dei emulacionem qui ip[s]am suffocauit. vñ ip[s]a ait. Ille cui[us] volūtātē volebat p[re]fice re: p[re]stare in eū accepit et occidit. Demos nes sunt iustitiarū dei q[ui] et si a seip[s]is h[ab]eo luntatē malā: a deo tñ iustam accipiūt p[re]stare. i. Reg. xviij. Spūs dñi malus in filiū in saul. Est em mal[us] p[ro]p[ri]e iniqua volūtātē.

¶ Quinto beata agnes cri uit obuiā sponso p[er] fidei sinceritatē que con sistit in sex. Nā sponsa d[icitur] amore sponsi a pa rentib[us] separari: q[ui] bō relinquet patres et ma trem et adhibebit vxori sue. Itē d[icitur] a docto re in via regulari p[er]tea d[icitur] gressus p[er] mo destiā moderari. Rursus d[icitur] de h[ab]itu in vir tute iter abbreviari. Adhuc d[icitur] p[er] vitas p[re]cē platinā corā sponso se erigere. Tandē d[icitur] p[er] actiua se inclinare et flectere. Que oia in se habuit b[ea]ta agnes. Et hanc fidē volens in ipsa corripere vicari[us] p[re]fecti multiplex ei inuoluit supplicia: sed ipsa oia supplicia sup[er]auit. Primo fecit ignē copiosum succendi et ip[s]am in ignē p[ro]ici vt eius ossa in cinerē res digerent. Istud certamen sup[er]auit p[er] ora tiones deuorā: q[ui] mox vt orauit ignis extin ctus fuit. Eccl. ii. In medio ignis non sum

estuata. Secōdo iterū fecit ignē copiosus suc cendi vt cito p[er]sumeret. Istud certamen su perauit p[er] refrigerantē dei g[ra]m q[ui] sibi refri gerū p[re]stuit. vñ ip[s]a ait. Ecce nūc p[er] sp[iritu] sanctū rore celesti p[er]fusa: foci iuxta me mo ritur. Tertio pontifices ydoloz suscitauit seditiones in p[ro]p[ri]o in morte virginis. Istud certamen sup[er]auit p[er] miraculi euidentiam. Nā p[re]fect[us] voluit eā liberare ob visum mi raculū suscitatis filiis. Eccl. xlvij. Potē tia nemo vicit illā. Quarto vicari[us] p[re]feci cri fecit ip[s]am in gutture gladio feriri. Istud certamen sup[er]auit p[er] celestē palmā quā acq[ui] situit. Apoc. xviij. Stantes ante thronū dei in p[re]spectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eorum.

¶ Sexto beata agnes obui atit sponso suo iesu xpo p[er] miraculor[um] subli mitatē. De em in vita p[re]senti multiplici glo ria ip[s]am sublimauit: q[ui] multū miraculis cla mit. Primo in creaturis celestib[us]. Nā de ces lo choruscatio et fulgur descendit: terre mo tus magn[us] p[re]repuit: et p[er]ecri filii de infer no liberauit. Secōdo in creaturis elementali bus: q[ui] ignis extinguit[ur] est: aqua et temp[er]tas sup[er] paganos exorta est. Aer dū esset in car cere illustrat[us] est: terra mora est. Tertio in creaturis irrationalib[us] que h[ab]ent tñ esse. sicut in ymagine q[ui] annulū recepit et rēparationē fugauit. Que h[ab]ent viuere sicut in capellis q[ui] instar plantarū viuūt cū crescant. Que h[ab]ent sentire. sicut in agno nīue candidiore qui iuxta eā stare visus est. vt p[er] diligenter inspicienti legendam eius. Quarto in crea turis intellectualibus sicut in angelo qui si bi veltē de celo attulit in carcere seu in p[ro]stibulo. Sicut in constantia quam mēte et cor p[er]e sanauit.

¶ Septimo beata agnes ex iuit obuiā spōso p[er] vnionis inseparabilitates. Nā spōso suo iesu xpo inseparabil[iter] vnit[ur] d[icitur] honorifice ab angelis p[ro]locut[ur] dū delicate ci bat et satiat. ps. Satiabor cū appuerit g[ra] tua. dū cū sponso quiete cubat: q[ui] dilectus meus mihi et ego illi. Cantico. ij. Dux car ta doris suscipitur et dicitur. quia coronat aureola virginis et martyrii. Super co ronam facies alteram coronam aureolam. Exo. xxi. Et sicut aula clare visionis p[er]pe tuo mansura cū sponso iudicat: vbi delecta tio meriti in delectationē p[er]m[an]et cōuertit. vñ

de ipsa ait. Ip[s]a po sita tor
In feli c
Freg. li. vñ. m
do est carne vi
trare delectat
hui[us] mundi asp
re. Decille. Su
questione. Etr
rometur laurea
mobilitate timo
diendo infatig
laborū. Ad bon
tores noui ref
Ang. Simone p
gnū et multū m
mus cepit nec
sicut sol in th
Sed plane vi
lupratō oculis
Vincenti p[er]a
uitā martyrii
bostis: p[er]a se
res mortis co
tantē et in ad
Decille. Sec
ari. vi. in m[un]
sic. Sustinere
dinis q[ui] aggre
quidem q[ui] sust
fortiori inuade
die p[er] modū for
gnare cū fortio
ille qui sustine
ille aut qui ag
eius aut est
eius ac. Et er
tunitate epis
ro moti. Diff
hic q[ui] subito
Einde p[er]a d[icitur]
volantes ante
fortes autē eco
nendo iusticia
tur. Dec. 2. po. s
vinitis quand
bemes virtutes
ex virtute. Et id
tuo modō co

De sancto Vincētio martyre Sermo XIII

de ipsa ait. Ipsi sum iuncta in celis quē in ter-
ris posita tota mētē deuotiōe dilexi ieremū.
In festo sancti vincēti martiris. Ser. xiiij.

Firmabitur in illo

Firmabitur in illo
no flectetur. Scribunt hec ver-
ba Eccl. xv. et in epla. Beatus
Greg. li. viij. moral. dicit sic. Iustorū fortitu-
do est carnē vincere proprijs volūtātib⁹ con-
trahere delectationē vite p̄sentis extinguere;
hui⁹ mundi aspera p̄ eternis premijs ama-
re. Nec ille. Sup̄ quo verbo moueo talem
questionē. Vtrū beatus vincēti⁹ magis co-
ronetur laurea fortitudinis reprimēdo im-
mobiliter timorē piculorū q̄ darian⁹ aggre-
diendo infatigabiliter supplicijs audaciaz
laborū. Ad hanc questionē r̄spondent duo do-
ctores noui testamenti. Primus est beatus
Augustinus. In nomine p̄mo hui⁹ dicit dicens sic. Ad-
gūi et multū mirādū spectaculū noster ani-
mus cepit nec inanimissimā et p̄uiciofissimā
sicut solet in theatris quarūcūq; nugarum
Sed plane vtilissimā et fructuosissimā vo-
luptatē oculis interiorib⁹ hausim⁹ cū beati
Vincētijs passio legeret. Terret videre in
iuncta martiris aīam p̄tra infidias antiqui
hostis; p̄tra seuitiā impij iudicis; p̄tra dolo-
res mortis carnis; acerrima p̄ssecutiōe cer-
tantē et in adiutorio dñi cūtra superantem.
Nec ille. Scelus est scitis 2 ho. ij. cxxij.
ari. vi. in r̄ss. ad secundū argumentū dicens
sic. Sustinere est principalior actus fortitu-
dinis q̄ aggredi triplici ratione. Primo
quidem q̄ sustinere videt aliq̄s ab aliquo
fortiori inuadente. Qui aut aggredit inua-
dit p̄ modū fortioris. Difficilius aut est pu-
gnare cū fortiori q̄ cū debiliore. Scdo quia
ille qui sustinet iā sentit picula iminentia.
ille aut qui aggredit h̄z ea vt futura. Diffi-
cilis aut est nō moueri a p̄sentib⁹ q̄ a fu-
turis et. Tercio q̄ sustinere importat diu-
rurnitatē t̄pis: si aggredi p̄t aliq̄s ex sub-
ito motu. Difficilius est diu manere immo-
bile q̄ subito motu moueri ad aliq̄d arduū
Unde p̄bs dicit. iij. ethi. q̄ quidaz sunt p̄e-
uolantes ante pericula et in ipsis discedūt.
fortes autē econtrario se habent. et in susti-
nendo iusticiā maxime aliqui fortes dicun-
tur. Nec 2 ho. Sciendū q̄ exteriorē actum
virtutis quandoq; aliqui efficiunt non ha-
bentes virtutes; sed ex aliqua alia causa q̄
ex virtute. Et ideo p̄bs. iij. ethi. ponit quat-
tuor modos eorū qui similitudinariē dicū-

tur fortes: quasi exercentes actus fortitudi-
nis preter virtutē. Quidaz enī ferunt in id
quod est difficile ac si non esset difficile p̄-
pter ignorantia. q̄ scz non percipiunt ma-
gnitudinē periculi. Quidaz aut propter bo-
nā spem ad pericula vincēda. q̄ scz sunt ex-
p̄ti sepe pericula euasisse. Quidaz vero p̄-
pter scientiā et artē quandā. sicut p̄tingit in
militibus qui propter peritiā armorū et ex-
ercitijs non reputant graua pericula belli
estimantes se per artē suam posse cōtra ea
defendi. Sicut Vegetius dicit in libro de re
militari. Nemo facere metuit qd se bñ didi-
cisse p̄fidit. Quidaz p̄pter impulsū passio-
nis vel tristitię vel ire quam vult repellere.
Quidaz p̄pter electionē alicui⁹ t̄palijs cōmo-
di acquirēdi. puta honoris voluptatis seu
lucrī. vel alicui⁹ incōmodi vitadi. puta vitu-
perij afflictōis seu dāni. Hi enī nō dicuntur
vere fortes: s̄ similitudinariē. Vere aut fortē
est q̄ h̄z firmitatē animi in sustinendis et re-
pellendis h̄is in quib⁹ maxime est difficile
firmitates habere. s̄ in piculis grauib⁹. Vñ
Ambro. lib. i. de officijs dicit sic. Nō medio-
cris animi est fortitudo q̄ sola defendit or-
namenta virtutū oīm et iusticiā custodit. et
q̄ inexplabili p̄lio aduersus oīa vitia decer-
tat inuicta ad labores ad pericula. Rigidior
aduersus voluptates: auariciā fugat rāq̄
labē quandā q̄ virtutē effeminat. Nec ille.
Et Tullius in sua rethorica dicit. Fortitus
do est cōsiderata piculorū p̄pessio et laborū
susceptio. S̄ fortitudo animi d̄ q̄ firmiter
retinet volūtātē hoīs in bono rōnis contra
maxima mala vt hō sustinet p̄sonales ip̄a
gnatiōes p̄pter summū bonū quod est de⁹
quēadmodū referunt sancti martyres qui
bus debet laurea fortitudinis in celo s̄m spe-
cialē gradus beatitudinis. Scdm̄ id Adarb.
v. Beati q̄ p̄secutionē patiunt p̄pter iusti-
ciā qm̄ ip̄oz est regnū celoz. Quē gradus
assecur⁹ est beatus vincēti⁹ p̄ gl̄iosum trium-
phū sue fortitudinis et firmitatē sue volun-
tatis in deo. ideo dicitur. Firmabit in illo.

Firmabitur in illo

Per fidelitatem.
Per charitatem.
Per longanimitatem.
Per perseverantiam.
Per constantiam.
Per patientiam.
Per fortitudinem.
Per beatitudinem.

agiles obui

miraculorū subli-
mū multiplici glo-
riā miracula cla-
rescib⁹. Nā de ce-
lestit⁹ terre mo-
tū filij de infer-
tis elementalibus
aquarū tempestas
Et dū esset in car-
ora est. Tercio in
bñtē enī esse. sicut
re p̄tione
sicut in capellis q̄
p̄fessant. Que b̄s
nūc candidiorē
et p̄ diligenter
Quarto in creat⁹
in angelo qui si-
re seu in p̄si
quam mētē et cor

agiles ex

insepabilitate
epabilū vñt ouz
dñi d̄ delicate ci-
e cu appuerit gl̄a
p̄bati: q̄ dilectus
ricor. ij. Duz car-
m̄. quia coronat
tyrni. Super cor-
en in aureolam.
re visionis p̄p̄e
duat: vbi delecta-
mij cōuertit. vñt

De sancto Vincetio martyre Sermo XIII

Primo beatus vincen-
tius firmatur in xpo p fidelitatem que causam
pugne in via iusticie insinuat. et ista ostendit
lucrum ppter qd est dimittendum. Un hac
fide vsq ad mortem debemus testificari iuxta
illud. i. per. iij. Nemo vestrum patiat quasi
homicida aut fur aut aliqd hmoi. Si autem
vt xpianus no erubescat glorificet autem deum in
isto noie. Sciendum q xpianus est ille qui est
xpianus dicitur aut aliqd ee xpianus dupl. Pri-
mo q ppter fide xpianus non solum corde creden-
do fidei veritatem sed etiam exteriore prestan-
do. Roma. x. Corde credis ad iusticiam: ore
autem confessio fit ad salutem. Secundo q spiritus
xpianus ad opus fructuosum pcedit. Im illud Roma.
vij. Si quis spiritus xpi non habet: hic non est eius
Non solum enim per verba sed etiam per facta
fidei: sed etiam per facta fidei xpi deus ostendere
Secundum illud Iaco. ij. Ostendat tibi ex opibus
fide mea. Un et de quibusdam de 2 ym. i.
Confitentur se nosse deum: factis autem negant.
Et ideo xpianus deus non solum qui patitur per fidei
professionem que fit per verba: sed etiam qui cumque
patitur per quocumque bono opere faciendo. Tercio
q ad imitationem xpi peccatis moritur.
Im illud Gal. v. Qui autem sunt xpi carnem
sua crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis. Un
xpianus dicitur qui per quocumque peccato vitam
do patitur ppter xpm. sicut per integritatem car-
nis servanda legunt aliquae mulieres vitam
premississe. Dicit enim Aug. i. de civitate dei.
Quaedam sancte femine rpe persecutionis
vt insectatores sue pudicie devitarunt se in
fluvium deiecerunt: eorum modo defuncte sunt.
earumque martyria in catholica ecclesia vene-
ratione celeberrima frequentant. Quarto
quia pro veritate iusticie reprehendendo vi-
tia patitur. Deus enim hmoi opera a nobis re-
quirit et nos peis remunerat. Unde et bea-
ti iohannis baptiste in ecclesia martyrii cele-
bratur. qui non pro defendenda fide sed pro
reprehensione adulterii mortem sustinuit. vt
ps. Adar. vi. Beatus vincetius his quatuor
modis fuit vere xpianus. Primo per
apertam fidei confessionem. Unde dicitur
de eo q dixit datiano de mandaro Valerij
episcopi. Nepharium apud christianam pru-
dentiam esse cognosce divinitatis cultu ab-
negando blasphemare. Secundo per devo-
tam orationem. Unde dicitur de eo. Sursum
erectis luminibus dominum precabatur.
Tercio per corporis mortificationem. quia

timore divino carnem suam confixit. ps. Consi-
ge timore tuo carnes meas. Quarto per du-
ram increpationem. ps. Sagitte potentis acu-
te cum carbonibus desolatorijs. Ista enim sag-
gitta fuit potens: quia iram tyranni non ti-
muit. Fuit acuta: quia eius cor medullitus
penetravit. et vir accensus: quia zelo dei hoc
fecit. et sic firmatur est in xpo p fidelitatem etc.

Secundo beatus vincen-
tius firmatur in xpo per charitatem que mor-
tis periculum imperat in via militie ad prelia-
dum. Unde Maximus in quodam sermone dicit
sic. Charitas xpi in martyribus suis vi-
detur. Et Job. xv. Ad maiorem charitatem nemo habet
quam veritatem suam ponat quis pro amicis suis
Etiam sine charitate martyr non valet. Im
illud. i. Cor. xij. Si tradidero corpus meum
ita vt ardeam: charitatem autem non habuero nihil
mihi prodest. Primum enim mortui ad actum
vitarum est amor charitatis. Sicut semine vel
radix est primum mortui ad fructum. et ex hoc
aliquis actus precipue ad perfectionem vite
pertinet. iuxta illud 2. cor. iij. Charitas est vin-
culum perfectionis. Martyr autem inter omnes
actus virtuosos maxime demonstrat perfe-
ctionem charitatis. Quia tanto magis ali-
quam rem quis ostenditur amare. quanto
pro ea rem magis amaram contemnit: et rem
magis odiosam eligit pati. Sed inter omnia
alia bona presentis vite maxime amat ho-
mo ipsam vitam. et e contrario maxime odit
ipsam mortem: et precipue cum doloribus cor-
poraliu tormentoru quorum metu etiam bruta
animalia a magnis voluptatibus abster-
rentur. vt Aug. dicit lib. lxxvij. questionis
Charitas autem facit quadruplex incendium.
Primo facit incendium amoris. Luce. vlti.
Nunc cor nostrum ardens erat in nobis:
Secundo facit incendium sermonis. Eccli.
xxvij. Surrexit helyas quasi ignis: et robu-
illus quasi facula ardebat. Tercio facit in-
cendium operationis. Job. xxxvj. Nomine
vestimenta tua. i. opera tua calida sunt: cum
perflata fuerint vento austro. i. spiritu sancto.
Quarto facit incendium immutationis: quia
licet multo adversa homo periciatur: non ta-
men charitas in eo extinguatur. Cant. viij.
Aque multe non potuerunt extinguere cha-
ritatem. Charitas fecit in beato vincetio
istud quadruplex incendium. scilicet amoris in
corde. unde dicitur de eo. Vir inclutus vi-
centius succensus igne divini amoris. fer-

Beatus
votis in ore. U-
urge et toto mal-
ferioris in o-
tius 2 miles i-
tior: ia te lena et
ecce feroris tu
de Amb. in fm
veneris: tu dicit
pro sancto non
plus ardes igne
ipa charitas qua
bit q igne ceteri
Imitatione
charitatis dicitur
firmatur in xpo
parat premiu q
intra longitu-
di. Sicut enim
aliquis habet ar-
ita etiam longan-
babet animus te
longum distat.
magis respicit
audacia vel tur-
cuius malitia es-
net aliqua mal-
qd ex propinq-
gu differtur. pr-
mala in present-
no bonis sperari
Sciendum q lon-
la est quadruplex
est in vanitate et
pposite pibiam
sunt tela aranea
prides q est in p-
ra. Sperantes
dum in umbra
for q est in volu-
Job. xl. Habz sy-
Quarta est cup-
ps. Ne timueris
fiducia aut et l-
stos et pfectos q
riones. Pro d. iij.
ex toto corde ru-
bore ostendit
nisi ignis. Pri-
Unde dicebat. Il-
u et vobis omni-
tu. Deuter glo

De sancto Vincetio martyre Sermo XIII

Inficit ps. Confis-
is. Quarto p du-
te potentis acu-
tis. Ita eni fas-
in tyranni non ti-
p cor medullis
quia zelo dei hoc
p fidelitatem et.

Vincen

paritatem que mor-
tuitate ad prelia
moda pnone dicitur
tyrannus suis vi-
aritate nemo bz
pro amicitia suis
nihil valet. fm
ero corpus meum
non habuero ni
moritum ad accu-
s. Sicut semel v-
fructu. et hoc
perfectione vite
charitas est vi-
tu aut inter oes
demonstrat perfe-
rentiam: et rem
Sed inter omnia
magis amaro
rio maxime odie
doloribus cor-
mentu ena bura
paribus abster-
tut questionis
plex incendium
dia. Luce. vlti.
s erat ut nobis
hermonia. Eccl.
affligit: et vbi
terno facit us
b. xxxv. Nonne
a calida sunt car-
ro. i. spiritus
mutationis: q
p. etiam non ta-
tur. Can. viij.
extinguere cha-
peato vincetio
m. sz amoris in
dir in dyuina
vini amoris. fer-

uoris in ore. Unde ipse ait ad tyrannum. ex-
urge et toto malignitatis spiritu debacchare
feruoris in opere. Unde exclamat prudens
miles inuictissime. fortissimorum for-
tior: ita te seua et aspera tormenta tremuere
corde. feruoris in continuatione. Unde di-
cit Amb. in sermone huius diei Torquetur
vincetius: ruidetur. flagellatur. sed inuictus
pro sancto nomine animus non ceduntur
plus ardes igne celi quam ferri. Ignis celi est
ipsa charitas que in corde vincetii sic arde-
bat quod igne exteriorum frigidum faciebat. ps.
In meditatione mea exardescet ignis. sz
charitatis diuine. et sic patet secundum.

Tertio beatus vincetius

firmatur in christo per longanimitatem que pre-
parat premium quod debet diutius expectari: et
itineris longitudinem demonstrat ad ceteran-
dum. Sicut enim magnanimitas dicitur per quam
aliquis habet animum tendendi in magna.
ita etiam longanimitas dicitur per quam aliquis
habet animum tendendi in aliquid quod in
longum distat. et ideo sicut magnanimitas
magis respicit spiritum tendentes in bonum quam
audaciam vel timorem suae tristitiae que respi-
ciunt malitiam etiam longanimitas que susti-
net aliqua mala propter aliquod bonum. non
quod ex propinquo expectetur: sed quod in lon-
gum differtur. propter quod assequendum multa
mala in presenti oportet sustinere. et sic dila-
tio boni sperari pertinet ad longanimitatem.
Sciendum quod longanimitas seu fiducia ma-
la est quadruplex. Prima est hypocritarum quod
est in vanitate et simulatione. Job. viij. Spes
hypocrite pibit. non enim placebit in corde suo
sicut tela aranearum fiducia eius. Secunda est su-
perborum quod est in preestare et exaltatione. Esa.
xxx. Sperantes auxilium in equis et hñtes fi-
duciam in vmbra egypti. Tertia est luxurio-
rum quod est in volupate et carnali delectatione.
Job. xi. Nihil fiducia ut influat in os eius
Quarta est cupidorum in diuitiarum possessione
ps. Ne timueris cum diues factus fuerit homo et
fiducia autem et longanimitas bona est in-
storum et perfectorum que est in domino per gratiam apposi-
tiones. Proa. iij. Habe fiducia in domino
ex toto corde tuo. Hanc longanimitatem se-
habuisse ostendit beatus vincetius ex quat-
tuor signis. Primo ex voluntate patiendi.
Unde dicebat. Hoc est quod semper opta-
ui et votis omnibus equifui. Et. ij. Cor.
xij. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis

is. Secundo ex firmitate sufferendi. unde
dicebat. Videbis me plus posse dei virtute
dum torquor: quam possis ipse qui torques.
Tertio animositate contemnendi. unde ty-
ranni contemnebat iram dicens. Cum mi-
hi irasci magis putas: mihi melius incipis
misereri. Quarto perpetuitate sustinendi.
Unde dicebat. Hoc solus valde memio quod
te mihi fingis velle misereri. Nolo ut aliqd
minuas de suppliciis ut te victum in omnibus
facearis. Et prudentius dicit de eo. Ride-
bat hic miles dei manus crucis inarepas
quod fixa non profundius intraret artus vin-
gula. Et sic patet tertium.

Quarto beatus vincen

tius firmatur in christo per perseverantiam huius-
modi quam iustus iter continuat. que portum offen-
dit. Unde Berni in eplis. Tolle perseveran-
tiam: nec obsequium mercedem habet: nec bene-
ficii gratiam: nec laudem fortitudo. Laus enim
perseverantie in hoc consistit quod aliquis non
recedit a bono propter diuturnam tolerantiam
difficilius et laboriosum. quoniam huiusmodi perseve-
rantia aliquis perseverat in his in quibus
difficillimum est diu sustinere. Non est autem
difficile sustinere bona: sed mala. Sed ma-
la que sunt pericula mortis ut plurimum non
diu sustinentur: ut frequentius cito transi-
eunt. Unde respectu illorum non est precipua
laus perseverantie. Inter alia autem mala precipua
sunt illa que opponuntur delectationi
bus carnis. quia huiusmodi mala attendun-
tur circa vitam. ideo sustinere difficultate quod
provenit ex diuturnitate boni operis dat lau-
dem perseverantie. Sciendum quod perseveran-
tia consistit in quattuor. Primo in carnis
mortificatione. Iudith. iij. Scitote quoniam ex-
auduit dominus preces vestras si permanentes per-
manseritis in ieiunio et orationibus. Secun-
do in preceptorum observatione. i. Paral.
xxvij. Firmabo regnum eius in eternum si
perseverauerit precepta mea facere. Tercio
in flagellorum perpeffione. Math. x.
Eritis odio omnibus hominibus propter
me. qui autem perseverauerit usque in finem
hic saluus erit. Quarto in fidei predicatione.
ne. Hebreorum. xij. In disciplina persevera-
te. Beatus Vincetius firmiter in his per-
severavit propter quattuor. Primo ab in-
fantia sui deo tam mente quam corpore con-
secratione. Nam in plenitudine fidei
et sancte honestatis: et vere devotionis

De sancto Vincētio martyre Sermo XIII

et veritatis scripture nutritur in omni scititate se exercuit. Secundo a pueritia sui gratiosa inter homines conuersatio. Nam ante deum et ante homines sanctos propter sanctorum morum elegantiam gratiam inuenit et habuit. Tercio in dyaconatus officio acceptissima christo et ecclesie administratione. Existens quippe sub episcopo valorio dyaconus et re noie sui officii digne adimpleuit. Quarto pro fide christi et doctrina euangelii ardentissima concertatione. Nam contra darianum tyrannum disceptans ipsum doctrina ratione et exemplo mirabiliter perstravit. ut patet textu.

¶ Quinto beatus vincētius firmatus in christo pro constantia quam difficultate virtute superat in labore multum adiuvans. Constantia enim facit firmiter persistere in bono contra difficultatem que puenit ex quibuslibet exterioribus impedimentis. ps. Non dabis in eternum fluctuationem iusto. Sciendum quod constantia est necessaria ad quatuor. Primo ad despiciendum prospera. Iudith. ix. Da mihi in animo constantiam ut premna illius. Et. i. Adach. ii. Adatharias et filij eius constantiter steterunt aduersus nuncios regis antibiochie. Secundo ad sustinendum aduersa. ii. Adachab. vii. Et lingua postulans cito prelit et manum constantem extendit. his verbis constantes sunt effectus christi pro patriis legibus moribus. Tercio ad reficiendum vera. Act. iiii. Audietes autem constantiam petri et iohannis copro quod homines essent sine literis et ydote. Eiusdem. xxii. Sequentem nos tunc assistens ei dominus ait. Constantes esto sicut testificatus es de me in hierusalem. Sic oportet te testificari rome. Quarto ad aggredendum terribilia. Iudith. vii. Non ruerunt perse constantiam eius et mediocritatem eius. Et. i. Adach. ix. Conuerterunt in iuda omnes constantes corde et prout est cetera pars ab eis. Et Sap. v. Stabant iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt. Beatus vincētius habuit maximam mentis constantiam. unde dicitur de eo. Inter hec manet immortuus ille dei seruulus. quam constantiam demonstravit in quaduplici certamine. Primus certamen fuit in euleo. in quo fecit eum darianus toto corpore distendi. distentum diuersis vulneribus cruciari. cruciatum ferreis pectinibus laniari. et carifices ad seuiendum crudeli verberibus fecit vigeri. Secundum certamen habuit in craticule incendio: ubi totius corpus vincinis ferreis aperitur. ardentibus laminis infligitur. sale ignis aspergitur. reliis visce

ra extra iaciuntur. Tercium certamen habuit in carceris ergastulo. Nam tyrannus fecit ipsum in obscuro carcere includi ibi reftas acutissimas congeri. in ligno pedes affigi. et sine omni humano solatio derelinqui. Quartum certamen habuit in molli lectulo. Postquam enim tyrannus vidit se eum per asperitates tormentorum vincere non posse. in lecto molissimo eum reclinare fecit putans per delicias ipsius allicere posse. Uicit autem ista certamina maxima mentis constantia. Unde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Tanta in vincen- te penarii asperitas seuebat in membris et tanta securitas resonabat in verbis ut putarem alium loqui et alium torqueri. Eryere sic erat. Caro enim patiebatur spiritus loquebatur. Dabuit enim plurima auxilia quibus constans fiebat. Primo lucem ineffabilem que carcere obscuro illustrauit. Secundo florium redolentiam amantissimam que carcerem mirabili odore confortauit. Tercio assecutione libera que compedes grandi virtute reserauit. Quarto societate angelicam quam christus misericorditer sibi destinauit.

¶ Sexto beatus vincētius firmatur in christo per patientiam que in contrariis stabilibus bonum virtutis defendit quasi ciuitatem conseruans. Unde Aug. in sermone de sancto Eypriano dicit sic. Facile est martyrem celebrando venerari: sed magnus est fides dei et patientia eius imitari. Nam patientia est principalis circa tristitias eo quod patientes aliquis dicitur non ex hoc quod non fugit: sed ex hoc quod laudabiliter se habet in patientiando que presentia nocent. ut scilicet non inordinata ex eis tristeretur. Sciendum quod aduersitates tolerande sunt patienter propter quatuor. Primo propter ipsarum paruitatem. i. Petri. i. Adodicum nunc oportet contristari in varijs temptationibus ut probatio fidei vix multo sit pretiosior auro quod per ignem probatur. Secundo propter rerum paucitatem. ps. Patientia pauperum non peribit in fine. Tercio propter dolorum breuitatem. ps. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolaciones tue iustificauerunt animam meam. Quarto propter retributionis perpetuitatem. Roma. vii. Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futura gloriarum et cetera. Beatus vincētius habuit maximam patientiam in supplicijs. Unde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Dabebat vincētius

in sermone fidei
am. Nam eius
numerositate
placuit ut
Eius Aug. in se
des pugnat et
pugnat. quod et si
propter languinem
per perdere quod
quod emittit languinem
homo sed ad dei
est patientia
religiosa: patientia
beatus et sic pa
¶ Septim
tus firmatus in
tem virtutis
tenis. Eius et
bus dicit sic. Et
laudat predictum
coram vestris
Sciendum quod
tum dei firmam
ne dei que est
Et talis fortis
¶ Primo inq
Decertando in
inquantum in
cedit a iusto in
no velum cum
rum. Tercio
ro infirmam ob
infectionis. Et
fugit in cratic
quodam propter
Beatus vincēti
tie. vicit. Unde
tem. vicit in
et submersus
ille. Sic enim re
demus. Tercio
flammis laniat
mors christiani
¶ Octau
be firmatus in
na glorie ipsum in
meriti reddent
Data est ei cor
tore. Et angeli
et quia pro eis

De conuersione sancti Pauli Sermo XIII

In sermone fiduciam in passione tolerantiam. Nam eius supplicia fuerunt grauissima numero sitate: acerbitate: diuturnitate: im- placabilitate: que oia vicit summa patientia. Unde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Fi- des pugnat: quando fides pugnat nullus ex pugnat. qz et si laniat et si laceras non perit qd xpi sanguine e redemptus. Potest homo non potest perdere qd emit auro suo: et xps perdet qd emit sanguine suo: Sed hoc totum non ad hoies sed ad dei gloriam referat. Ab ipso vere est patientia vera: patientia sancta: patientia religiosa: patientia christiana que donum dei est beatus: et sic patet sextum.

Septimo beatus vincens tus firmat in xpo per fortitudinem que mor- tem victorose expugnat in periculis vexillu- renas. Unde Epiphanius in sermone de martyri- bus dicit sic. O beati martyres quibus vos placidus predicat. Milites fortissimi robur corporis vestri quo preconio vocis explicet. Sciendum fortitudo gratuita que est do- num dei firmat animu hominis in bono iusti- tie dei que est p fide iesu xpi. vt dicit Rom. vii. Et talis fortitudo potest attendi circa quattuor.

Primo in quantum defendit bonu comune decertando in acie p iustus bellu. Secundo in quantum index vel priuata persona non re- cedit a iusto iudicio timore gladii imminen- tis vel cuiuslibet periculi: et sic mortife- rum. Tercio in quantum aliqd non refugit ami- ro infirmati obsequi ppter timore mortificare inflectionis. Quarto in quantum aliqd non re- fugit itinerari ad aliqd pium negociu profe- quendu ppter timore naufragii vel latronu. Beatus vincens fortissime oia pericula mor- tis vicit. Unde Aug. dicit sic. Beatus vin- cens vicit in viciis: vicit in penis: vicit in co- sessione: vicit in tribulatione: vicit exustus: vi- cit submersus: vicit viuus: vicit mortuus. hec ille. Sic enim respondit Daciano. vt dicit Dun- dentius. Tormeta: carcerum: angule: stridescqz flammis lamina: atqz ipsa penarum vltima mors christianis ludus est. Et sic p septimum.

Octauo beatus vincenti us firmat in xpo per beatitudinem que coro- na glorie reddit in celis decorat premium vltra meriti reddens. Unde Apoc. vi. dicit de co. Data est ei corona et exiit vincens vt vin- ceret. Et angeli dixerunt ei. Agnosce o vin- centi: quia pro cuius nomine decerasti: ipse tibi

coronam preparatam seruat in celis: qui te victorem fecit in penis. quam nobis conce- dat. Amen.

In conuersione sancti Pauli apostoli Sermo. xliij.

Tu pebant omnes qui audiebant. Act. ix. et in epi- stola hodierna. Beat. Aug. in lib. de videndo deum ad paulinu dicit sic. Ipa dei substantia a quibusdam videri potuit in hac vita positis. sicut a moysen et paulo qd ra- ptus audiuit ineffabilia verba q non licet ho- mini loqui. Super quo moueo tale questio- nem. An beat. paulus per sui admirabilem conuersionem rap- fuerit ad gloriosam dei visionem. Ad ista questione respondunt duo do- ctiores noni testamenti. Primus est beatus Aug. li. xij. super Genesim ad litteram dicens sic. Erit non credam q tanto aplo doctore gentiu rapto vsqz ad ipsam excellentissimam visionem voluerit de deo ostendere vitam in qua post hanc vitam viuendum est in eternu. hec il- le. Secundus est sanctus Thomas scda scda. q. d. xvi. art. iij. dicit sic. Quidam dixerunt paulum in rapto non vidisse ipam dei essentiam: sed quandam refulgentiam claritatis ipsius. Sed co- trariu manifeste ipa vba apli designant. Di- cit enim se audisse ineffabilia vba q non licet homini loqui. huiusmodi autem videntur ea q pertinent ad visionem beatorum que excedit sta- tum vite. sicut illud Esa. lxij. Oculis non vidit deus absqz te q preparasti diligetibus te: et ideo conuenienti- dicitur q deum per essentiam vidit. hec Thomas. Sciendum q mens humana diuinitati rapit ad contemplantam vnitatem diui- nam quattuor modis. Primo vt contem- pletur ea per similitudines quasdam imagina- rias. et talis fuit excessus mentis q cecidit su- pra petru. vt p Act. x. Secundo vt contem- pletur eam per intelligibiles effectus. Et talis fuit excessus dauid dicentis in ps. Ego dixi in excessu meo omnis homo medax. Tercio vt contempletur ea in sua essentia p lumen glie qd fit velut forma immanens. et talis visio e in sanctis in patria. Quarto vt contempletur ea in sua essentia p lumen glorie qd fit ve- lut passio transiens. et talis fuit rap- pauli et etiam moysi. et satis congruent. qz sicut mo- yes fuit primus doctor iudeorum. ita paulus fuit primus doctor gentiu. Unde visio pau- li in illo rapto: quantum ad aliquid fuit simili- lis visioni beatorum. scilicet quantum ad id qd vt

De con

etiam que videntur rebus clara ac decora cer-
nebat, quædam modum nos famillam ciueresq;
cõspiciam? qui qm mortuus ad mortum imo
bills permanebat, hec ille. Secundo ei⁹ cha-
ritatem ignitaz. Ignem em charitatis nihil
in eo extinguere poterat. Sicur ipse ait. Ro-
manos. vii. Ertus sum em qd neq; mor-
neq; vitæ. 7 poterit nos leparare a charita-
te xpi. 7. Elyso. dicit. Et em ferri missum
in igne totum ignis efficitur. sic Paulus cha-
ritate succensus totu efficit charitas. 7. Ter-
tio ei⁹ veloce obedientia quæ hodie demon-
strauit. cum dixit. Dne quid me vis facere.
Et magna obedientia totu mundu p'dican-
do circumit. Elyso. Paul? tang' penna?
torti docendo pernoctat. ob. b. Quarto ei⁹
solicita custodia. Quidam em angeli custodi-
unt mundu vniuersum. sicut dñs rões. Qui-
dam prouincias. vt pncipal'. Quidaz loca
specialia. vt archangel'. Quidaz singulares
personas. vt angeli. Paulus aut cura habu-
it de vniuerso mdo. Elyso. Nullus ange-
lus ita crediti sibi populum gubernauit. vt
paulus vniuersu ob. b. Cura habuit de pro-
uincijs. Elyso. 7. Anta paulus vtriusq; p'ces-
sus est. vt vir triginta annos spacio? 7. Ro-
manos? Persas? Partbos? 7. Medos.
7. Indos? 7. Sarbas. et Ethiopes. sub iugo
mitteret. veritatis. Cura habuit de specialib;
bus locis? ad que particulares epl's desti-
nauit. Sicur de roma? corin?o? galatia? ephes-
so 7 c. Cura habuit de singularib? personis.
sicut de 2 timotheo. 2 iro. Philemone 7 c.
Ideo angeli stupent in paulo angelicã eius
vitam 7 c.

Secundo stupent omnes
iusti qui audiunt beati pauli in se gere-
tem. Nam iusti habet quatuor in se q̄ vehe-
menter admirant in paulo odie cōverso.
Primo celestij contemplationē. Pbil. ij.
Nostra cōuersatio in celo ē. Cōuersatio
autē dicit torā vitā hominis. Sed op̄ q̄ sunt
in celo est q̄ruplex diuersitas. Quidā cō-
sunt in celo tm corde vt p̄gri ⁊ x̄dijoz sēz
q̄ bona p̄posita q̄ habent op̄ere nō in p̄lē
Quidā tm ore vt p̄dicatores vboz. Qui
dam nō tm op̄e exteriori vt p̄pocite ⁊ va-
rij glōz. Quidā autē omib⁹ modis: sicut
paulus qui habuit sancta desideria. Pbil. i.
Eupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o. Nābuit sice-
rissimā vba. ij. Ez. ij. Ex finterierae sicut ē
de corā deo nō loquimur. Nābuit soli

Stripebant omnes.
Angeli qui audiebant eum angelice
 viuentem.
Iusti qui audiebant eum iuste se re-
 gentem.
Penitentes qui audiebant eum con-
 uerse gradientem.
Judi qui audiebant eum synago-
 gam euerrentem.
Gentiles qui audiebant eum mun-
 dana arguentem.
Decatores qui audiebant eum per-
 uerse incedentem.

Primo stupent omnes
angeli qui audiunt beatum paulū angelice
viventem. In angelis em̄ cōsiderant quare
tuor. Primo virginialiter mundicia. Ad ar
bitrū. Angeli dei in celo neq; nubet neq; nu
bentur. Secundo charitas ignita. ps. Qui
facit angelos suos spirit⁹ et ministros suos
ignem viventem. Tercio vobor obedientia.
ps. Angeli dei ministri eius qui facitis vo
luntatem eius. Quarto sollicita custodia.
ps. Angelis suis de⁹ mandavit de revere
re et odiant re in omib⁹ vijs tuis. Stupent an
geli et admirantur in paulo hodie conuerso
has quatuor prierates. Primo eius vir
ginalem mundiciā. Fuit em̄ vgo sicut ipse
met testatur de s⁹ginib⁹. 1. Cor. viij. dicens
scilicet. Volo omnes homines esse sicut meipm.
1. Thymo. de laudib⁹ pauli dicit scilicet Ioseph pu
diciē hunc decoratus est. Et ego vereor
ne tam indicalium sit binetiam paulum lau
dare qui semetipm cūctifigēs: nō solum bi
maior corporum pulchritudinis: sed omnia

cita opera. **A**l-
 tionem nocte et
 bonos operi
 dantius opem
 quipri amib' p
 rufale vltz ad
 gelium. **E**lere
 ad fide couer
 rtiū. **S**al. i. q.
 lani circa oph
 gentes. **E**lere
 m' laborauit
 erant. **E**his q
 man' vltz om
 in oia t' quie
 dantius q' plu
 fundam humi
Quanti ad
 habuit vocan
 caretur faulue
 uir fe pauli q
 sum minui' q
 satione quia h
 ti sum' paru
 ta. **E**umelle
 os. **E**cce quā
 mi facit elis
 ras. **Q**uan
 i. e. o. z. ij.
 vos nifi iust
 tum ad vira
 se pferat. **E**p
 nit in hie m
 rum pnuo e
 bi conit' sum
Quarto ad
Paulus fuit
 manet fuit
 dem fago bu
 bat. **S**al. i. q.
 Quis ferro
 comouebat.
 uabat. **E**j.
 foris iun
 q' nulla ipm
 p'ij. **P**laceo
 contumelis
 bus in angu
 p'fitione q
Eccl. i. 3. g
 Si sic poter

Perit

extra opera. ij. Thessal. ij. In labore et fatigacione nocte et die laborantes etc. Secundo bonorum operum exercitatione. i. Cor. xv. Abundantius omnibus laboravi. Vere abundanti? qz pl^{us} omnibus peragravi. Rom. xv. Ab hierusalē vsqz ad illirici p^{er} circuitū repleui euāgelium. Vere abundanti? qz plures p^{er} oib^{us} ad fidē cōuertis. scz innumerabilē pplm genitiliū. Gal. ij. Qui operat^{us} est p^{er}ro in apostolatu circūcisionis: cooperat^{us} est et mihi intergentes. Vere abundanti? qz plus omnibus manibus laboravi. Act. xx. Ad ea que mihi operant^{ur}: et his qui mecum sunt: ministraverunt: iste omnia. Chrysost. Nec vnū quidē diē in otio et quiete passus est transire: vere abundanti? qz plures epl^{as} scripsit. Tercio p^{er} fundam humiliationem quo ad quatuor. **Quantū** ad denominationē quā humilis habuit vocans se paruulū. Eū si p^{ri}us vocaretur saulus a saulo superbo. postea vocauit se paulū quasi paruulus. i. Cor. xv. Ego sum minim^{us} ap^{osto}lor^{um}. **Quantū** ad cōuersionē quā humilē habuit. i. Thessal. ij. Facti sum^{us} paruuli in medio vestrū: ecce quantā humilitas: tanq^{uam} si nutrit foveat filios suos. ecce quā auctoritas. Quoniam charissim^{us} facti estis nobis. ecce quantā amicitabilitas. **Quantū** ad scientiā quā humilē habuit. i. Cor. ij. Non iudicavi me aliqd^{am} scire int^{er} vos nisi iesum xpm et hūc crucifixū. **Quantū** ad vitā quā humilē habuit nō reputās se pfectū: si p^{er}dozē. i. Thessal. ij. Xps iesus venit in hūc mūdū p^{er}dozēs saluos facere: quorum p^{ri}mus ego sum. Et. i. Cor. iij. Nihil mihi conserui sum^{us}: nō in hoc iustificatus sum. **Quarto** aduersor^{um} perpeffione. Chrysost. Paulus fuit saxo durior: ferro firmior: adamante fortior: auro incorruptibilior. fuit q^{ui}dem saxo durior: quia nulli aduersitati cederet. Gal. ij. Quib^{us} nec ad horā cessim^{us} etc. fuit ferro firmior: qz nulla ipm tribulatio cōmouebat: sed tanq^{uam} incus percussiois firmabatur. i. Cor. xij. Cum em infirmior: tunc fortior sum et potens. fuit adamante fortior: qz nulla ipm aduersitas frangebatur. i. Cor. xij. Placeo mihi in infirmitatibus meis: in contumeliis: in necessitatibus: in persecutionibus: in angustiis p^{er} xpo. fuit auro incorruptibilior: qz nec igne percutiōis crepabat. Eccli. xi. Igne probatur aurum et argentum. Et sic patet etc.

Tercio stupent omnes pe

nitentes q^{ui} audier^{unt} paulū cōuēse gradientē. Hodie nāqz iesus xps magnū spectaculū dedit toti mūdo ex miraculosa cōuersione beati pauli apostoli. Sicut ipse dicit. ij. Cor. iij. Spectaculū facti sum^{us} mūdo et angelis et hominibus. Adaior em fuit g^{ra} cōuersionis pauli q^{uam} latronis dextr^{is}. h^{ic} vtraqz fuerit subita et miraculosa. Ad p^{ar}z per duodecim signa que sunt ista. Primo ratione cōuersionis. Latro em cōuērtus est a xpo existēte in hac vita mortali: quia dum moreretur in cruce. Paulus vero cōuērtus est a xpo existēte iam gloriificato in celis. Un^{de} sanct^{us} Th^{omas} iiij. parre. q. lviij. art. vi. ad tertiu^m dicens: dum dicit sic. Xps post suam ascensionem multis sanctis apparuit. Sicut legit^{ur} de beato paulo. Act. ix. Quoniam eius dignitati nō derogat^{ur}: si ex aliqua dispensatiōe xps quādoqz corporalit^{er} ad terrā descendat: vt ostēdat se alicui specialiter sicut paulo. Et ne al^{ius} quis hoc credat factū fuisse xpo ibi non corporaliter presente: sed aliquāliter apparen^{te}. Contrariū apparet p^{er} hoc qd^{od} ipse apl^{us} i. Cor. xij. Ad confirmandā resurrectionis si dem dicit. Nouissime aut^{em} oim^{es} tanq^{uam} abortiuo vilius est et mihi qd^{od} quidē veritatē resurrectionis nō probaret nisi ipm vērū corpus xpi vīsum fuisset ab eo. bec Th^{omas}. Secundo ratione acceptatiōis. Nam latro sursum leuatus in cruce nō acceptauit penā sibi debitam pro peccato suo: nec credidit xpm mori pro salute humani generis. Unde ipm blasphemauit dicens. Si filius dei es salua te mētē. Paulus autem in terrā prostrat^{us} credidit subito se puniri pro peccato suo. Unde acceptauit hanc penam agens debitam penitentiā mentaliter pro peccato suo p^{er} se. Quoniam grauata est super me manus tua: cōuērtus sum in erūna mea dum cōfigitur spina. Tercio ratione illuminatiōis. Nam sole obscurato vīssqz miraculis que fiebant in morte christi latro illuminatus est: cum dixit. Nos quidem digna facis recipimus: hic autem nihil malefecit. Paulus vero luce circumfusus de celo. Vixit illud Act. xi. Subito circumfusus ē lux de celo: perfecte illuminatus est. Quia ceci derunt ab oculis eius tanq^{uam} squame. Squame em significāt carnalia que inquināt affectum: et temporalia que obscurant intellectum. Unde. ij. Cor. iij. dicit. Deus q^{ui} dixit de tenebris lucem splendescere illuxit cordib^{us} vestris. Et. i. Thessal. i. Non sumus

noctis neq; tenebrarū. Quarto rōne au-
dicionis. Nam latro audiuit xpm sitientem
hominū salutē: cum dixit. Siro. paulus au-
diuit xpm iam bibentē: cum dixit. Potestis
bibere calicē quē ego bibiturus suz? Latro
audiuit vocē xpi deprecantis p peccatorū
conuersione. paulus audiuit vocē xpi cōmi-
nantis p sui psecutiōe: cū dixit. Durū est ti-
bi extra stimulū calcitrare. Quinto rōne co-
gnitiōis. Nam latro in cruce cognouit xpm
oīm redemptorē ideo dixit. Luc. xxiij. Ad-
memento mei dñe dū ueneris in regnū tuum.
Paulus xpo in luce cognouit xpm: nō solus
redēptorē sed uniuersalē glorificatorē quo
ad aīam et corpus in suo raptu. ij. Cor. xij.
Scio hmoi boiem rapuū vsq; in certū celū
et audiuit et. Sexto rōne obrentiōis. Nam
latro petiuit indulgentiā peccatorū suoz dīc
Admemento mei dñe scz vt mibi miserearis:
nō tñ ignoscendo culpā pteritā qua inu-
ste vixit: sed etiā presēte qua te blasphemā-
ui et derisi. Obtinuit autē veniā cū xps ei di-
xit. Amē dico tibi hodie mecū eris in para-
diso. Paulus petiuit promptā obedientiā
dicens. Dñe quid me vis facere. et obtinuit
quādo sibi dictū fuit. Surge et ingredere ci-
uitatē et. Septimo rōne pmissionis. Nam
latroni pmissit de merito sui sanguinis be-
arificā fructōe dicens. Amē dico tibi hodie
mecū eris in paradiso. Paulo autē pmissit
ob meritū sue passionis patientie imitatio-
nem: cū dixit. Ego em ostēdā illi quāta opor-
teat eū pro nomie meo pati. Act. ix. Octa-
uo rōne comitatiōis. Nam latronē xps du-
xit ad lymbū ubi fuit per tres dies: quibus
ipse xps iacuit in sepulchro. paulum autē ra-
puit vsq; in certū celū per tres dies. vt pr-
ij. Cor. xij. et Act. ix. Qd est spirituale celus
ubi angeli et sancte aīe fruunt de cōtempla-
tione: q; deus ostendit ei vitā in qua viden-
dus est in eternū: vt dicit glo. Nono rōne
speculatiōis. Nam latro fuit speculū diuine
miseratiōis vt nemo desperet de misericordia
dei. etiam si persēnerauerit peccare vsq; ad
finem vite. vt habet de pe. dist. vij. ca. nemo
Paulus autem fuit speculum dilectionis et
vas electionis. Act. ix. Uade anania: quo-
niam vas electionis mihi est iste. Decimo
ratione correptionis. Nam latro fuit corre-
ptor vniūz pira latronis consocij. Paulus
autem importunus fidei predicator. ideo di-
citur. Potest nomen meū coram gentib; An-
decimo ratione passionis. Nam latro porta-

uit crucem propriam et signata ppria: q;
fregerunt eius crura. Job. xix. Paulus autē
cruces xpi. Gal. vi. Adhibe abste gloriari nisi
in cruce dñi nostri iesu xpi. et signata eius
Ego signata dñi nři iesu xpi in cruce me-
cum porto. Duodecimo ratione glorificati-
onis. Nam latro meruit gloriā per martyriū
sui confessiōe que sibi fuit p baptismo. vt
habet de conse. di. iij. ca. baptisimū vicē. pau-
lus autē baptizatus est baptismo spūs sancti
sicut ceteri apostoli: nō tamē in specie ignis
sed in specie lucis. Itēz baptismo lachrymo-
se cōpunctiōis. Et hys. Puges lachrymarū
fontes nō dieb; solū sed etiā noctib; effluis-
debat. Itēz baptismo aque. vñ dicit. Sur-
gens baptizatus est. Itēz baptismo sangui-
nis: quia in suo sanguine baptizatus fuit et.

Quarto stupent omnes

indei qui audiuit eum synagoga euerrentē.
Nam ante cōuersionē emulabat synagoga
quadupliciter. Primo ipsam nimis selan-
do. Gal. i. Ampli; emulatoz existens pater-
narum mearū traditiōnū. Secundo ecclē-
siam xpi nimis impugnando. Ibidem. Su-
pra modū persequēbar ecclesiā dei et expu-
gnabam illam. Tercio nomen xpi nimis
odiendo. Act. ix. Dic est qui impugnabae
eos qui inuocabant nomē illud. De his tri-
bus simul. i. Thimo i dicit. Prim; fui blas-
phem; persecutor et cōmēlosus. Quarto
in discipulos dñi nimis sentiendo. scz per
odiu in corde. Unde dicit. Saulus adhuc
spirans per asperitatem in ore: cum dicitur
minari. per penarū irrogatiōē in personis
cum dicitur. et cedis in discipu dñi. per expo-
sitionem in rebus. Act. viij. Saulus autēz
deuastabat ecclesiā per domos intrans.
Sed ab hac synagoge emulatiōe conuer-
sus est hodie ad ipsius eueritiōē. scilz syna-
gogam euacuando: ecclesiā fundando: xpi
nomen predicando: discipulos xpi ampli-
do atq; confortando. Unde dicitur Act. ix.
Paulus magis conualecebat et confunde-
bat iudeos q; habitabāt damasci: affirmās
quoniam hic est christus et.

Quinto stupent omnes

gentiles qui audiunt eum mundana argu-
entem. Nam in gentibus erāt quatuor. scz
Primo magna potentia regum et impera-
torum. Secundo magna sapientia philoso-
phorū et doctorū. Tercio magna eloquētia

deorum et or-
lania erroum
lus assumpti
genitā assum
xpi. Appari
esto paulo op
lra vanā sapi
licam. i. Cor. ij.
sare infors ni
Contra rpero
mosam facim
diano mea nō
sapientie xpi
niam. i. Cor.
fidei pudenti
bus. Qd ergo
cio robur. vñ
sublunatio ph
nos colentes h
trabere pauli
te. Uas electio
mū meū corā

Sexto

audientes cum
dicit. Luc. xij.
vno peccatōe
de cōuersione
misericordia in
fatur ex magi
perabundauit
et gra sed duo
mirabilis cōue
atius peccauit.
te. sic tñ q; peti
troniū. vt ps
fecit. Nam p
bonis est gra
exteriores. sicut
tanti qd imedi
infidelitatis: bla
die boiem furā
ferendo vitā ei
nouitē finiebat
ab ar domos re
iplos durissim
pugnatiue. Na
grau; penā. S
charitati dei. S
ritatem propiū
de robore. paul
quia contra pre
diant boiem in

De conuersione sancti Pauli Sermo XIII

phetorum et oratorum. Quarto magna infirmitas errorum et victor. Contra ista paulus assumpsit alia quatuor. Contra mundi potentiam assumpsit fortitudo et constantia. Act. xxiij. Apparuit autem illi dominus dicens. Constantis esto paulus oportet te romae testificari. Contra ira vanam sapientiam assumpsit caritatem euangelicam. 2 Cor. ii. Non enim me iudicauit aliquid scire in vestros nisi christum iesum et hunc crucifixum. Contra rhetorum eloquentiam assumpsit frugalitatem facundiam. Ibidem. Sermo meus et predicatio mea non est in persuasione humani sapientie sed in ostensione spiritus et virtutis. Contra errorum infirmitatem assumpsit fidei prudentiam. Act. xviij. Dixit artemensibus. Ergo ignorantes colitis hoc ego nuntio vobis. Unde nec timor tyrannorum nec subannatio philosophorum teridentium christiani nos colentes hominem crucifixum potuerunt retrahere paulum a predicatione fidei christi. Act. ix. Has electionis mihi est iste ut pariter nominem meum coram gentibus et regibus et filijs israel.

Quinto peccatores stupenter audientes cum peruerserint cedentes. Et enim dicitur Luce. xv. Gaudium est angelis dei super uno peccatore penitentem agente. Gaudium enim de conuersione peccatoris tanto est maius: quanto misericordia indulgens est maior. que cognoscitur ex magnitudine peccati. Rom. v. Ubi superabundauit delictum superabundare persueuit et gratia. sed duo fuerunt maximi peccatores. Qui mirabiliter conuersi sunt: quorum vnum altero grauius peccauit. Latro in cruce et paulus in luce. sic enim per peccatum pauli fuit gratus per peccatum latronis. vt per duodecim signa. Primo obiectiue. Nam peccatum quod est contra substantiam hominis est grauius quam peccatum quod est contra res exteriores. sicut furtum. Etiam grauius est peccatum quod immediate contra deum committitur. sicut infidelitas: blasphemiam et cetera. Sed latro offendit hominem furando diuitias eius. paulus auferendo vitam eius: quia ille striebat hominem diuitiarum: iste striebat sanctorum sanguinem. Ille spoliabat domos rebus. iste viros et mulieribus ipsos durissime incarcerando. Secundo repugnatiue. Nam maiori virtuti opponitur grauius peccatum. Sicut odium dei quod opponitur charitati dei. Sed latro peccauit contra charitatem proximi: quia contra precepta secunda tabule. paulus autem contra charitatem dei: quia contra precepta prime tabule que ordinant hominem in deum. Tertio intensionem.

Nam quanto voluntas fuerit maior ad peccandum: tanto homo grauius peccat. Sed de paulo dicitur Act. ix. Ibat ergo saulus furis inuictus: dirumque toto pectore virum et stabat per totam iudaeam. in san. vt christi membra la. in terris. Quarto terminatiue. Nam in ordine quorumlibet peccatorum vnum peccatum est grauius altero secundum quod est circa aliquod principalis vel minus principale. Sed peccatum latronis fuit principaliter de alieno victu que re. peccatum autem pauli fuit hominem salutem impedire: quod est principalius ab homine desideratum. Quinto inclinatiue. Nam grauius peccat cuius voluntas ex intentione peioris finis inclinatur ad peccandum. Sed latro inclinabatur ad peccandum timore paupertatis: cupiditate digitarum. paulus autem odio: inuidia cum alijs disputantibus cum stephano. Sexto iniuriatiue. Nam cause que diminuant iudicium rationis: sicut ignorantia. vel que diminuant liberum motum voluntatis: sicut infirmitas vel violentia: aut metus diminuant peccatum. Sed peccatum latronis processit ex ignorantia. pauli vero ex industria et malicia: quia accessit ad principem sacerdotum et petiuit ab eo episcopum in damna ad synagogas et cetera. Septimo contemptiue. Nam ubi est maior concupiscentia: est maius peccatum. Interdum enim insurgit maior concupiscentie motus: ex hoc quod voluntas effrenate tendit in suum obiectum. Sed latro contempsit homines mundanos minori concupiscentia. paulus autem seruos christi maiori concupiscentia: verbis et verberibus cruciando. Octauo exten siue. Nam quanto peccatum ad plurius offensionem extenditur: tanto est grauius. Sed latro blasphemauit christum in conspectu paucorum. paulus autem in multis ciuitatibus. Nono impugnatuiue. Nam quanto impugnatur persona deo magis coniuncta: tanto grauatur illud peccatum. Unde impugnatio et offensa que fit persone virtuosiori et sanctiori est valde grauis. Sed latro impugnauit laicos auferendo temporalia. paulus autem seruos christi tollendo spiritualia. Decimo perturbatiue. Latro enim peccauit contra reipublicam terrenam perturbando. paulus autem contra celestem scandalizando. Undecimo offensiuum. Latro enim offendit christum per se et alios cruciando. paulus ultra hoc contra populum persequens. Duodecimo malignatiue. Latro enim suam conuersionem accelerauit viso sole obscurato. paulus autem distulit: viso celo aper

De purificatione beate Marie Sermo XV

to: predicante stephano: et miracula faciente. Per eum qui etc. Amen.

In festo purificationis beate virginis Marie Sermo. xv.

Enit in spiritu in templum. Luce. ii. et in euangelio presentis solennitatis. Beat. Aug.

lib. de natura et gratia dicit sic. De sancta et gratia ne maria propter honorem christi nullam propositus cur de peccatis agere habere volo questione. Unde enim scimus quod ei plus gratie collatum fuerit ad vincendum ex omni parte peccati que concipere et parere meruit cum quem constat nullum habuisse peccatum. be. ille.

Super quo homo moueo tale questione. Vtrum beata homo per hominem dei temporale conceptione obtinuerit perfectissimam sui sanctificationem.

Ad istam questionem respondemus duo doctorum veteris testamenti et duo noui.

Primus est Moyses. Exo. viii. dices sic. Postquam cuncta perfecta sunt operum nubes tabernaculi testimonij et gloria domini impleuit illud.

Et aliter quod fuerit in veteri testamento sunt figura noui. Item illud. i. Cor. x. Quia in figura cingebant illis: Sed per sanctificationem tabernaculi. de qua dicit in ps. Sanctificauit tabernaculum suum altissimum. videlicet sanctificatio missis dei significat quod tabernaculum dei dicit. Item illud ps. In sole posuit tabernaculum suum. ergo beata homo conceptio christi fuit perfectissime sanctificata.

Secundus est Ezechiel xlii. dices sic. Ecce gloria dei israel. Ingrediebatur per viam orientalem. i. per beatam virginem de qua oriebatur temporaliter filius dei. et terra. i. caro ipsius splendebat a maiestate eius. et christi. Tertius est beatus Hieronymus in sermone de assumpcione dices sic. Bene gratia plena que ceteris partem prestat. Mariæ quod se totam simul infundit gratie plenitudo.

Quartus est sanctus Thomas ii. pre. q. xviij. ar. iij. dices sic. Illos quos deus ad aliquid elegit ita preparat et disponit ut ad id ad quod eligunt inueniant idonei. Item illud. ij. Cor. iij. Ad nos nos fecit ministros noui testamenti. Beata ergo homo fuit electa diuinitus ut esset mater dei. et ideo non est dubitandum quod deus per suam gratiam eam ad hoc idoneam reddidit. Item quod angelus ad eam dicit. Inuenisti gratiam apud deum ecce percipies etc. Non autem fuisset idonea mater dei si aliquando peccasset. Tum quod honor parentum reddatur in prole. Item illud Pro. xviij. Gloria filiorum patres eorum. vii. et per oppositum ignominia matris redundalet ad filium. Tunc etiam quod singulare affinitate habuit ad christum

qui ab ea carne accepit. dicit autem. ij. Cor. vi. que cōuentio christi ad belial. Tum etiam quod singulari modo dei filius qui est dei sapia in ipsa habitauit non solum in anima: sed in vtero. dicit autem Sap. i. In malivolam animam non introibit sapientia. nec habitabit in corpore subdito peccatis.

et ideo simpliciter fatendum est quod beata homo nulum actuale peccatum commisit: nec mortale: nec veniale. ut sic impleatur quod dicitur. i. Cor. iij. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te.

Sicut enim moysi cum domino colloqueretur splendens et glorificatus est facies ut non possent intendere in eum filij israel. Sic maria claritate puritatis altissimi obumbrata cognosci non poterat a ioseph donec pareret. Post hoc partum a ioseph agnita inuenit specie faciente: non libidinis tactu. Et Chrysostomus dicit quod non cognouit eam ioseph antequam pareret cum fuerit dignitatis: sed postquam peperit tunc cognouit eam. quod per ipsius prolem specialior et dignior facta fuerat quam totus mundus. Quia que totus mundus capere non poterat in angustio vteri sui sola suscepit. beatus Thomas.

Sciendum quod puritas beate virginis excessit puritatem omnis creature. Etiam enim puritas est quadruplex. Prima est puritas sanctificationis eius in vtero. Nam omnis puritas rationalis aut est nature ut in angelis aut est gratie gratis dare: ut innocentia in primis parentibus: aut gratie gratis facies: que est gratia confirmationis.

Decem enim gratia confirmationis tria facit. Primo inseparabilis coniunctio ratione cum deo: ut non possit peccare mortaliter.

Secundo inferiores potentias anime subijcit inflexibiliter sub imperio rationis: ut non possit peccare venialiter.

Tertio totum hominem actualiter conuertit indissolubiler in deum vestire hominem divina dulcedine affectu ex tota anima toto corde: ex omnibus viribus actu tendit in deum. primo et secundo modo fuit gratia confirmationis in beata virgine tertio modo est in solis beatis primis duobus modis. gratia confirmationis non fuit in ulla creatura preterquam in beata virgine.

Secunda est puritas innocentie in vita per quam adepta est gratiam inclinante eam ad bonum.

Quia enim non statim habuerit vultu liberi arbitrii adhuc in vtero matris existens. hoc enim spatium privilegii christi fuit: tamen per gratiam abundantem quam in sanctificatione accepit: perfectum per divinam prouidentiam sensualitatem eius ab omni inordinato motu prohibita fuit. sine primum per in aliquem motum inordinatum quod ratione preueniret.

Tertio est puritas virginis castitatis ita enim voluit christus puritatem sui corporis demon-

225

De

mare et etiam

tur. et ideo puritas

tempus eius veritas

sed ut ostendat

que. et alio enim

bo. in huiusmodi

quidam tamen

Quarta est puritas

philosophi dei concep-

tuam quod etiam

matrimonialibus

trid. Tunc enim

eius diuinitas

Exo. xxx. Sanctus

sanctus. propter

omnis bonis se

ne fieret que ea

sub deo nequit

plura puritate se

quod in templum

Templi in spiritu

Beata vir

per se ipsum

Symeon

Quia vi

populi

Primo

templum beata

linguis. et bo.

fic. Sicut plen-

matre ita deum

De purificatione beate Marie Sermo XV

strare q̄ etiam simul et diuinitas declarare
tur. et ideo p̄misit mira humilib⁹. Unde vt
corp⁹ eius verū ostendret nascit ex femina
sed vt ostendret ei⁹ diuinitas nascit ex vir
gine. Talis em̄ part⁹ decet deū vt dicit Am
bro. in hym. natiuitatē. Talē ḡginitatē cū se
cunditate nunq̄ aliqua creatura habuit.

Quarta est puritas obumbratōis spūscā
ghilij rei conceptōe: per quā sic dedicata est
diuinis q̄ etiam licitis vībus humanis. scz
matrimonialib⁹ cam aptare foret impossi
bile. Tunc em̄ nō solū mēs sed etiā corpus
eius diuinitatis luce respicendū. fm̄ illud
Exo. xxx. Sanctificabitq̄ oīa crētq̄ sancta
sanctor⁹. p̄pterea dicit Enselm⁹. Decuit vt
illius hominis scz iesu xpi cōceptio et ea ma
tre fieret que ea puritate niteret qua maior
sub deo nequit intelligi. Cum itaq̄ quadru
plici puritate sanctificata a spūscō hodie
venit in templum.

- ¶ Venit in spiritu in templum.
- ¶ Beata virgo ad purificationē.
- ¶ Ihs iesus ad oblationem.
- ¶ Symeon ad glorificationē.
- ¶ Anna vidua ad p̄nūciationē.
- ¶ Popul⁹ sanctor⁹ ad gr̄atificationē.

¶ Primo venit in spiritu in
templū beata virgo ad purificationē. Vñ
sanctus 2 ho. in parte. q. xxxv. arti. iij. dīc
sic. Sicut plenitudo gr̄atie a xpo derivat in
matrē ita deuit vt mater humilitati filij cō
formaretur. humil⁹ em̄ deus dat gr̄am. vt
dicit Fac. iij. Et ideo sicut xps lēz legi nō
esset obnoxius voluit tñ circūfōnes et alia
legis onera subire: ad demonstrandū humili
tatis et obediētie exemplū: et vt approbare
legē et occasionē iudicis tollere p̄pt casu
dem rōnes: voluit matrē suā implere legis
obseruantias: quib⁹ tñ nō erat obnoxia. Li
cet em̄ brā ḡgo nullā haberet imūdiatē: vo
luit tñ purgatōis obseruantia implere. non
p̄pter imūdiatē sed p̄pt legis p̄ceptū. et ideo
signant. Luc. ij. dicit. Impleti sunt dies pur
gationis marie fm̄ legē moy. si. 3 pa em̄ fm̄
se purgatōe nō indigebat. Nam Luc. xij.
dī. Mulier si suscepto semine peperit masculu
lum: imunda erit septē dieb⁹. vbi signanter
moyses videt fuisse locut⁹ ad excipiendam
matrē dei: ab imūdiatia que non peperit su
scipto semine. Et ideo ps q̄ nō obligat ad im
plicationē illi⁹ p̄cepti: sed voluit tñ purgati
ōis obseruantia impleri: hec 2 ho. dīc

dum q̄ beata ḡgo hodie purgat⁹ quadrupli
citer. Primo a malicia diabolice p̄secutio
nis. Itā sicut dīc Aug. iij. de trīni. Diabolus
multa pōt vtute sue nature: a quib⁹ tñ p̄bi
betur vtute diuina. Et sic vtute sue nature
poterat diabol⁹ cognoscere matrē dei nō fu
isse corruptā: sed ḡginē p̄hibebat in a deo
cognoscere modū part⁹ diuini. vnde in infā
tia xpi oportebat impediri maliciā diaboli.
ne cū acius persequeret: qñ xpus nec parti
disposuerat: nec vtute suā ostendere si in oib⁹
alijs infantib⁹ se similē exhibebat. Vñ 2 co
papa in s̄mone epiphaniē dicit q̄ magi in
ueniunt iesu quāitate parui: aliene opīs
indigentē sandi impotentē: et nulla ab hūi
ne infantie generalitate discretū. Euz ḡ brā
ḡgo venit hodie ad templū: purgatur a ma
licia diabolice p̄secutionis hēsciens eā ma
trem dei. Secūdo ab insolētia iudaice abs
ectōis: ne scz xps ab infidelib⁹ tanq̄ illegi
time nar⁹ abiceret Vñ 2 mb. dīc sup Luc
Quid iudeis. quid herodi possit offerri. Si
natū viderent ex adulterio p̄secuti: vnde de
natis ex adulterio dīc lvi. ca. Si gens dīc sic
De tali cōmixtione meretricū existimandus
est degeneres p̄p̄os: et ignobiles: et fures
libidine fore p̄candos. et ad extremū vñ
uerfam plebē ad deteriora et ignobiliora ver
gentē: et nequissime nec bello seculari foret
nec in fide stabile: nec honorabile hominib⁹
nec deo amabile esse venturā: breuit. Pro
pterea ḡgo brā hodie offert filij suū in tem
plo: vt approbet ex lege: qñ nō ex fornicati
one natus est. 2 cor. o a scūcia r̄yānce la
pidationis. Nam beata ḡgo erat de stirpe
israel: siue de parēcla aaron. Unde erat co
gnata hel sabeth. vt dicitur Luce. i. Virgo
autē de genere sacerdotali propter stuprū
occidebatur. Dicitur em̄ Luc. xxi. Sacer
dotis filia si deprehensa in stupro fuerit et
violauerit nomen patris sui flammis cus
rentur. Similiter iudicio adulterorū: lapi
datur fm̄ legem non s. l. illa que iam erat
desponsata vel nupta: sed etiam illa que in
domo patris custodiebatur: vt virgo quon
doq̄ nuptura Dīc em̄ Deut. xxi. Si non
est in puella inuenta ḡginitas: lapidib⁹ oby
runt eā viri ciuitatis illi⁹: et moyses: qñ nes
phas fecit in israel vt fornicaret i domo pa
tris sui. Brā ḡgo hodie venit in templū vt se
reddat inuincib⁹ hac pena: ne. sc. iudiciā q̄
adulterā lapidaret et sic se purgat ab hac infā
mia adulteri: et. Quarto a p̄ticiā hēic. de
e iij.

lita v^o fuit
purgata q̄
dumplur²

2° p̄p̄m fuit
ali p̄p̄tina. x
fupha ut fa
hutas

3°

4°

oblatio vel? **Purificatioe bte marie** **Sermo XV**

respectib? In veteri em testō fiebat oblatio de sex generib? aialiu. de trib? volantiū q sunt passer turtur. a colūba. a de trib? gressi biliū q sunt bos. ovie. a capra ad demonstrā dū pcri reari. De em creavit boiem immo centē q si in innocētia perstiteret nō fuisset necesse ipm aialiu sanguie etipari. nec pro priā sensualitatē a carne macrare. qd signa tur in aialiu morte. h post q cecidit oportuit ipm redimi p imolationē agni immaculati a p pū sanguis iesu xpi. vii p sacrificia il loz aialiu nō auferebat pēni. h signabaf imolatio iesu xpi. a p illa instruebat hō im molare suā sensualitatē seu bestialitatē sui pravi desiderij. a quo ad pēā spūalia q desi gnatur p aues. a quo ad pēā carnalia q p bestias designant. Nā hō in statu innocen tie habuit sex. a sagacitatē quo ad intellectū rectitudinē quo ad iudiciū. bōitatē quo ad volūtātē. strenuitatē quo ad effectū. sobrie tatē quo ad victū. mansuetudinē quo ad cō mūtū cū alijs. Sz p pēni omia ista pdidit. Cecidit em a sagacitatē in hebetudine. a re ctitudine in obliquitatē. a bonitate in mali ciā. a strenuitatē a fortitudine in segnitē a timiditatē. a sobrietatē in inglutie. a man suetudine in crudelitātē. Renouat q hō ab hebetudine in sagacitatē p sollicitudinē vigi lantie. hō offerebat passer. Z eni. xxi. iō dō. dicit. Eligiani a fac? suz sicut passer lo litar? in recto. Renouat ad rectitudinē p simplicitatē. iō offerebat colūba. Z eni. xxi. hō dicit. x. d. Estote simplices sic colū be. Renouat ad bonitatē p dilectionē sin cera. iō offerebat turtur qd est aial fidele i diligēdo. hō dicit. Luc. ij. Obulerit par tur. Renouat ad strenuitatē p obediētiā iō offerebant boues. vituli. a vacce. q sunt aialia obediētia. Proū. xxi. Ubi non sunt boues psepū vacuus est. Renouat hō ad sobrietatē p austeritatē p sūmone. iō offere bant capre siue hedi q sunt aialia hūtia pi li a sibi asperū. iō dicit. Cant. iij. Capilli tui sicut gregis caprarū. Renouat hō ad mā suetudinē p tolerantia. iō offerebant oves a agni q sunt aialia mansuetissima. iō dicit. Mat. vi. Ecce ego mitto vos sicut oves i medio luporū. Quarto p pūstificā signifi cationē. Nā Z eni. xxi. pcepit vt illi q pos sent offerret agnū simul a turturē siue co lumbā p filio aut filia. Qui hō non suffice rent ad offerendū agnū offerret duos tur tures aut duos pullos colūbe. X pus ergo

qui cū diues esset. ppter nos egen? fact? est vt illius inopia diuites essemus. vt dicitur ij. Cor. xij. Pro se pauperū hostias offerri voluit. sicut a in ipsa nariuitate pannis in uoluitur a reclinat in psepio. Nihilomin? em hōi aues figure cōgruūt. Turtur eniz qd est auis loquax p dicationē a cōfessionē fidei significat. Quia vero est aial castum significat castitatē. Quia vero est aial soli tariū significat cōtemplationē. Colūba ve ro est aial mansuetus a simplex. significat mansuetudinē a simplicitatē. Est aut aial gregale. vii significat vitā actiua. Et huius hostia significabat pfectionē xpi a mēbro rii eius. Arriqz aut ppter cōsuetudinē ge mendi pntes serōz luctus designat. Sed turtur que est solitaria significat orationū lachrymas. Colūba vero que est gregalis significat publicas orōnes ecclie. Arriqz aut aial duplicatū offert vt scitis si non solū in aia. sed etiā in corpe. Et sic xpus ve nit in spiritu in templum ad oblationem.

Tertio symeon venit ho die in spū in replū ad glorificationē. Nā sic anna obrulit puerū suū hely summo sacer doti a adduxit eū ad domū dñi in filo glo rificas deū in corde suo. vt dicit. Regi. i. Sic xps hodie adducit in replū dñi a pñatur scō symeon. vii dicit. Luc. ij. Et cū induceret puerū iesum parētes ei? vt faceret sū pñe tudinē legis p cōsymeon accepit eū in vlnas suas a bñ dixit eū. Quāta fuit in co suauitas a dulcedo ptractando eū quē scie bat esse deū a ditorē seculor pñiū beator. Sciebat em q beati essent oculi q xpm ies um viderēt. quē multi reges a ppbere vo luerūt videre a nō viderūt. Magis deside rabat ad lymbū descendere a ibi cū scis pa trib? colloqui de regno xpi qz viuere cū iudcis quos pvidebat xps velle occidere. vii morte pēdo nō fugiebat xpi cōsentit. sed horrebat ppli sui malignis flagitiū. a iō in amplex? rūs pñiū iesu pñtia satiat? pñit in pace dimitti. ppterea Zacha. xxi. dicit. Et veniet dñs de mēcus oclor scō ei? cū eo. In die illa nō erit lux. i. iudeis incredulis. h frīgus. i. inuidie. a gelu. i. obdurationis. Sz in tpe vespis. p dicationis aploz erit lux. i. cū a gelice pfectionis. Quāta mirabatur in xpo iesu parūlo exinanitionē maiestatis quonā ille qui est portans oia verbo virtu tis sue. hodie in vlnis senis se recipi a por

huzp
b

colūba

Symeon

De sancto Blasio Sermo XVI

tari p'mittit. qui tñ portabat portante se. fm
illud. Vener puerū portabat: puer autē senē
regebat. Tūc beatissim⁹ symeō bñdixit eū
et dixit. Nūc dimittit seruū tuū dñe tē. Ubi
glorificat parvulū iesum: laudat quadru-
pliciter. Primo qd sit pax. Col. i. Pacificas
per sanguinē suūz sue que in celis siue que
in terris sunt. Secūdo qd sit sal⁹. Alia b. i.
Ipe em saluū faciet populū suū a peccatis
eor. Tercio qd sit lumen. Job. i. Erat lux ve-
ra que illuminat omnē hoīem venientē in
hunc mundū. Quarto qd sit gloria. ps. Sa-
tiabor: cū apparuerit gloria tua. Et sic p'p
symeō venit i spū in tēplū ad glificatōez.

Quarto anna venit i spi-
ritu in tēplū ad pñciatōē. Unde Luc.
ii. dicitur. Et hec ipsa hora supueniēs cō-
fitebatur dño et loquebatur de illo oib⁹ qd
expectabant redemptionē israel. Prenun-
ciavit autē de beata virgine quatuor. Prio
qd est mater sanctificatōis. Unde angelus
dixit ei Luc. i. Quod nascetur ex te sanctū
qd ex pñciens Greg. xvij. moral. dicit. Ad
distinctionē n' stre sanctitatis iclus sanc-
tū. scilicet. Nos quippe si sancti effici-
mur non tñ nascimur. qd ipa nature corru-
ptibilis p'p'ingimur cōditōe. Ille autē sol⁹
veraciter scūs n' est qui ex cōditōe car-
nalis copule p'cept⁹ non est. Nec ille. Si autē
autē dei verbū oīs facit: ita per verbū
incarnatū sunt oēs sanctificati qui sanctifica-
tur. Heb. ii. Qui sanctificat et qd sanctifican-
tur ex vno oēs. Et i. 2. cor. vi. Et hoc quidē
fuit: is aliqñ. s. peccatores. s. abluti estis sed
sanctificati estis. Secūdo qd est mater media-
toris. Dicit em 2. hui. Unus est mediator
dei et hoīm bō xps iclus. Almediatoris ei. is
officiū est p'iungere eos inter quos est me-
diator. et tēma em vniū in medio. Unū
re autē homines deo perfecte quidē conue-
nit xpo per quē homines reconciliant deo.
fm illud. i. 2. cor. v. Deus erat in xpo mun-
dū reconcilians sibi et ideo solus xpus est
perfectus dei et hoīm mediator: in quantum
per suā mortē humanū genus deo reconcī-
liauit. unde cū apls dixisset. Almediator dei
et hominū homo xpus iclus. subiūxit. qui
dedit semetipm redemptionē pro omnib⁹.
Tercio qd est mater redemptoris fm illud
ps. Redemptionem misit dominus popu-
lo suo. gl'ia est xpm qui dat redemptionē
captivis. Et 2. sal. iij. Xps nos redemit de

maledicto legis factus pro nobis maledic-
tū. Ad redemptorē autē duo concurrunt.
scz actus solutionis et precii solutum. Sed
precii redemptōis nostre est sanguis xpi
vel vita eius corporalis que in sanguine est
quā ipse xps exoluit. Quarto qd est mater
glorificatoris. fm illud Heb. x. Habemus
fidē in introitu sanctorū. s. celestiu in sangui-
ne xpi. Nā per passioēz xpi aperta est nobis
ianua regni celestis. et hoc est quod apls di-
cit Heb. ix. Xps assistens pontifex futuro-
rū bonoz per propriū sanguinē intro. iut se
mel in sancta. et hoc signatur Numc. xxv.
ubi dicitur qd homicida manebit ibi s. in ci-
uitate refugij donec sacerdos magnus qui
oleo sancto vnctus est moriatur: quo mor-
tuo poterit domum suam redire.

Quinto populus sancto
rū venit in spū in tēplū ad deo grās agen-
dū dices cū ps. Suscepim⁹ de⁹ misericordiam
tuā in medio tēplū tui fm nomē tuū de⁹ ita
et laus tua in fines terre: iusticia plena ē des-
p'tera tua. Nā in annūciatōe audiuim⁹ et le-
tata est syon: qm hic est dñs de⁹ n' qd in vir-
gine factus est bō. In natiuitate nati s. cie-
dis salutare suū. qv'iderit oēs termini ter-
re salutare dei n'ri. p'cipue pastores: venēte
magi hierosolymā: iuerit in bethlē et vide-
rūt. s. p' aliā viā reuerfī sunt in regione suā.
et adhuc ppls scōz nō erat in plena posses-
sione hui⁹ domi. Ill'odie autē a virgine plena
tur oib⁹ in tēplo. Dicebāt em scī p'fcs illō
Job. v. Quis mihi daret veniat petitiō mea
et qd expecto tribuat mihi de⁹. quid autē pete-
bant. Audi moysen Exo. iij. Obsecro dñe
mitte quē misur⁹ es. et David in ps. Excū-
ta dñe potentia tuā et veni et saluos facias
nos. Sz hodie grās agūt de possēdōe hui⁹
domi. Et la. xvj. c. dicit. Ecce dñs de⁹ noster
iste: expectamus eū et saluabit nos. et Da-
uid dicit. Suscepimus de⁹ misericordiam tuā in me-
dio tēplū tui. Grās tibi in sempiterna sela.

In festo scī blasij epi et mar. Ser. xvi.
Quiritabit circūspe-
ctōne dei. Ecd. xiiij. et in epla p'
sentis solēntat. Beatus Pau-
lus. i. 2. cor. ij. dicit. Nos autē non spiritū hui-
us mūdī accepim⁹: s. spm qd a deo est vt sci-
amus que a deo donata sunt nobis Super
quo talē moueo questionē. Utrū beat⁹ bla-
sius in hac yca per sui cogitationē sciuerit

se adeptū grā
tionē respō
est Salom
sapientes
scit bō vnu
vīa in furro
sermō 2. bo. p
sic. 2. tripliciter
mō certitudi
test scire se be
pōr haberi a
propriū p'fcs
nūc de p'fcs
falia indemo
pōr scire se be
cipiū ignoral
est ipe de⁹ qu
ignōr⁹. fm il
vincō sciam
bis vel abier
pōr fm illud
videbo spm.
Et ideo bon
indicare ver
E. cor. iij. S
in dicar me
aliquid p'p
quis scire
aliquando
gio. vt secan
cis incipiat
in hac yca
et mala p'fcs
lo dicit est.
mea. Tercio
liter per aliq
pōr qd se bñ
lectari in deo
quanti bō n
cati mortali
habet. Apo
scōnditū. q
ille qui acce
dūis noui
cipit. Dec
bus homo
tia sunt plu
nunciano.
tūtas sancti
lomonie. ij.
lūmis bap
2. hōm de
sanctificati

De sancto Blasio Sermo XVI

se adeptū gratiæ perfectionē. Ad istā questionē respondēt duo doctores. Primus est Salomō Eccl. ix. dices. Sūt iusti atq; sapientes et opa eorū in manu dei: et nō scit hō vtrū amore an odio dignus sit: sed oīa in futuro seruantur incerta. Secundus est scripsit Thō. p̄ma scđe. q. cxiij. arti. v. dicens sic. Tripliciter aliqd cognosci potest. Prio mō certitudinaliter p̄ seipm. et sic nullus potest scire se habere grām. Certitudo em̄ nō potest haberi ab aliquo nisi possit iudicari per propriū principū. Sic em̄ certitudo habetur de conclusiōib; demonstratiuis p̄ vniuersalia indemonstrabilia principia. Null' autē potest scire se h̄re sciam alicui' conclusiōis si p̄cipiū ignorat. Principiū autē gte et obiectū est ipse de' qui p̄pter sui excellentiā est nobis ignot'. Sū illud Job. xxxvi. Ecce de' magn' vincēs sciam n̄ram. Et ideo ei' p̄p̄tia in nobis vel absentia p̄ certitudinē cognosci nō potest. Sū illud Job. xx. Si venerit ad me nō videbo ipm. Si autē abierit non intelligam. Et ideo homo non potest per certitudinē dii iudicare verū ipse habeat grām. Sū illud i. Cor. iij. Sc̄ neq; meipm iudico. Qui autē iudicat me dñs est. Secūdo mō cognoscitur aliquid p̄ reuelationē. et hoc mō potest aliquis scire se habere grām. Reuelat em̄ de' aliquando hoc aliquibus ex speciali p̄uilegio. vt securitatis gaudiū etiā in hac vita incipiat: et confidentius et fortius etiam in hac vita magnifica opera prosequantur et mala presentis vite sustineat. Sicut paulo dictū est. ij. Cor. xij. Sufficit tibi gratia mea. Tercio mō cognoscit aliqd p̄iecturaliter per aliqua signa. et hoc mō cognoscere potest q̄s se h̄re grām inquantū. s. p̄cipit se delectari in deo et p̄tinere res mūdanas. et inquantū hō non est conscius sibi alicui' peccati mortalis. Sū quē modū potest intelligi qd habet Apoc. ij. Vincenti dabo manna absconditū. qd nemo nouit nisi q̄ accipit. q. s. ille qui accipit p̄ quandā experiētiā dulcedinis nouit. quā nō experit ille qui non accipit. Dec Thō. Sciendū q̄ cōiecture quibus homo certificatur de sanctitate et gratia sunt plures. Prima est natiuitatis annūciatio. vt natiuitas ysaac. Gen. xv. Natiuitas sanfonis. Iudicū. xij. Natiuitas salomonis. ij. Reg. vij. Natiuitas sancti Johannis baptiste. Luce. i. Natiuitas sancti Thome de aquino. Secunda est nascētis sanctificatio. p̄ Jerē. i. P̄uī q̄ te formare

in vtero noui te: et anq̄ exires de vtero sanctificauit te. Johannis baptiste. Luce. i. Spiritus sancto reuelante adhuc existēs in vtero matris sue. Virginis Marię. Bernardus. Ego puto q̄ copiosior sanctificationis benedictio in eam descendit. et. Jesu christi. Luce. i. Quod enim ex te nascetur sanctus vocabitur filius dei. Tercia est natiuitas operatio. vt sancti nicolai qui in infantia ferria quarta et sexta ieiunabat. vt sancti Dominici qui adhuc puerulus deprehēsus est. sepe relicto lecto super terram accumbere. vt beati petri martyris puerili etate dispersantis de fide catholica. vt beati Thome de aquino. non nisi reddita sibi charta salutacionis beate virginis a lectu cessantis. Quarta est sacri baptismatis sumptio. Johis. ij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto nō potest introire in regnū dei. Quinta est diuini verbi cōseruatio. Luce. xi. Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Sexta est sanctorum morum imitatio. Iheb. vi. Efficiamini imitatores eorū qui fide et patientia hereditabunt promissiones. Septima est sanctorū viroz conuersatio p̄s. Et scđ scripsit eris et cū viro innocēte imitans eris. Octaua est sanctorū locor visitatio. Deut. xij. Venies ad locū quē elegit dñs et offeres oblationes tuas. Nona est cordis cōmizio. Dan. ij. In aīo p̄rito et spū hūilitatis suscipiamur ad te dñe. Decima est iurgis p̄fessio. Roma. x. Corde creditur ad iusticiā: ore autē p̄fessio fit ad salutē. Undecima est p̄tinuata satisfactio. Act. xxiij. Sciens bono aīo satisfaciā genti huic. Duodecima est erga pauperes compassio. Job. vi. Oculi mei ceco et pes claudō: pater eram pauperum. Tredecima est offensarum remissio. Math. v. Glade prius recōciliari fratri tuo et tūc venies offer mun' tuū. Quarta decima est sacre religionis dedicatio. Lem. xvi. Aligeat aīas v̄ras religiōe p̄ptua. Quinta decima est p̄mi charitativa correptio. Proū. xvij. Qui corripit hominem inueniet grāz apud dñm. Sexta decima est diuini honoris seruēs affectio. Rom. xv. Unanimes vno ore honorificet dñm. Decima septima est tribulationū patierissima p̄solatio. Job. v. In seculi tribulatiōib; libabit te: et i septia et. Decima octaua est suauissima p̄replatio. Psal. y. Eōs templare viā: conforta lūbos et. Decima nona est deuotissima orōnis dēp̄catio. Thō. bīe. xij. Bona ē q̄rō cū ieiunio et elemosyna

De sancto Blasio Sermo XVI

Eligissima est efficacissima petitionū exau-
ditio. Iudith. iij. Exaudiet dñs orationes
vestras etc. Ista tamē cognitio imperfecta
est. Unde apłs dicit. i. Eoz. iij. Nihil mihi
consciū sum: sed non in hoc iustificat' suz.
quia vt dicitur in ps. Delicta quis intelligit
ab occultis meis munda me dñe. Licet em̃
homo sit sanctus ⁊ habeat gratiā dei: non
tamen est securus. Primo qz a statu chari-
tatis est transmutabilis. Unde Apoc. ij. di-
citur. Habeo aduersum te pauca: quia cha-
ritatē tuā primā reliquisti. Nā si confidere-
tur charitas ex parte subiecti quod est ver-
ribile sū arbitriū liberatē. Sic est in subie-
cto amissibiliter. cū charitas vie nō repleat
corā possibiliter subiecti: eo qz non semper
actu feratur in deū. Unde quando actu nō
fertur in deū: potest aliquid occurrere p qd
charitas amittatur. Secūdo: quia vno solo
actu peccati mortalis charitas est extingui-
bilis. Nam vñū contrariū per aliud contra-
riū superueniens tollitur. Quilibet autēz
actus peccati mortalis contrariatur chari-
tati sū propiā rationē que cōsistit in hoc
qz deus diligatur super omnia: ⁊ qz homo
totaliter se illi subiciat omnia sua referen-
do in ipm. Sed per quodlibet mortale pec-
catū diuinis preceptis cōtrariatur: quia ex
hoc ipso qz homo eligendo pferit peccatū
diuine amicitie que requirit vt dei volūta-
tem sequamur. Consequēs est vt statim p
vñū actū peccati mortalis habitus charita-
tis perdat'ur. Unde Aug. viij. super Geni.
ad litterā dicit. Qd homo deo sibi presente
illuminatur: absente continuo tenebratur.
a quo non loqz intervalis: sed volūtatē
auersioe disceditur. Terrio quia ab habitu
virtutis est variabilis. Gratuita em̃ dona
recipiūtur in anima sicut habituales dispo-
sitiones. Non em̃ homo sū ea semp agit.
Nihil autē prohibet eū qui habitū habz age-
re sū habitū vel ptra eū. Sicut grāmātic'
pōt sū grāmāticā recte loqui ⁊ incōgrue.
Et ita est etiā de habitibus virtutū moralium.
Pōt em̃ qui iusticie habitū habet etiā con-
tra iusticiā agere. Qd ideo est: qz vsus ha-
bitū in nobis ex volūtatē est. volūtas autē
eū ad vtrūqz oppositor se habeat: manife-
stum est qz suscipiēs gratuita dona peccare
pōt ptra grām agendo. Quarto: qz huma-
na volūtas ē mutabil'. Immutabilitas em̃
volūtatē nō pōt hōl competere nisi sū qz
attingit vltimū finēz. Ex hoc em̃ volūtas

immutabilis redditur qz totaliter impletur
ita qz non habet quo diuertat ab eo in quo
est firmata. Impletio autēz volūtatē nō
competit homini nisi vt vltimū finem at-
tingenti. Qdū enim restat aliquid ad desin-
derandum: volūtas impleta non est. Sic
ergo homini immutabilitas non competit
ante qz ad vltimū finem pueniat. Quod
quidem non datur homini in hac vita exis-
tenti. Quinto quia intellectus est obfusca-
bilis. Omne enim peccatū ex quadā igno-
rantia contingit. Unde dicit philosophus
qz omnis malus est ignorans. Et Prover.
f. dicitur. Errant omnes qui operantur ma-
lum. Tūc ergo solum homo securus esse po-
test a peccato sū volūtatē quando sū
intellectus securus est ab ignorantia ⁊ eri-
roze. Manifestum est autēz qz homo non
redditur immūnis ab omni ignorantia ⁊
erroze per gratiā in hac vita perceptam.
Hoc em̃ est hōis sū intellectu illā veritatē
inspicieās que est certitudo omnium veritas
tū. Que quidē inspectio est vltim' hōis si-
nis. Sexto: quia homo p passiones est alte-
rabilis. Nā ad alterationē hominis que est
sū maliciā ⁊ virtutē multū operatur alter-
ratio que ē sū anime passionēs. Ex eo em̃
qz ratione passionēs aie refrenantur ⁊ ordi-
nantur hō sit virtuosus: vel in virtute pfer-
uatur. Ex eo vero qz ratio sequitur passio-
nēs homo redditur virtuosus. Quādiū ergo
homo est alterabilis sū aie passionēs: est
etiā alterabilis sū viciū ⁊ virtutē. Sz hec
alteratio nō tollitur per grām. Septimo: qz
p disciplinā hō est flexibilis. Nā supflūū vi-
dere eos amonere ne peccent qui peccare
nō pōt sed p euāgelicā ⁊ apostolicā doctrinā
ammonent fideles iā grām psecuti. Di-
citur em̃ Heb. xij. Contēplantes ne qz desit
gratie dei neqz radix amaritudinis sursum
germinās impediāt. Et Epł. iij. Nolite cō-
tristare spm̃ sanctū dei in quo signati estis.
Et. i. Eoz. ix. Qui se existimat stare videat
ne cadat. Ipse etiā apłus de se dicit. Castigo
corpus meū ⁊ in seruitutē redigo: ne forte
cū alijs predicauerim ipse reprobus efficiar.
Quāvis autē beat' blas' esset certus aliquo
mō per pecturā se habere grām dei: non tñ
iudicauit se securū de illa donec angel' dñi
descendens in stagnum in cuius medio se
debat dicit ei. Egredere Blas': ⁊ coronam
tibi a deo paratam suscipe. Et sic certifica-
tus per reuelationem diuinā ministerio

angel' inde ex-
posit. Cogita-
tio: cuius est
Cognitio
Per vici
Per digni
Per indig
Per rom
Per oran
Pam
regitane circū
regitane. Sim
vana: quoniam
plumens rō
cet em̃ lex ver
nouit fuerit
manū hites d
pincipaliter eu
les ⁊ eternas.
nouā. Similr
aliqui carnale
tionē nouē leg
na lege induci
nari ⁊ p aliq
Adare ⁊ Bec
re hoc domo
sacris: qui
cristiā inter
uorā mente o
ritus contrit
exteri. ps. L
virtuos. Nemo
uandū: quia
Secūdo odier
colūmte abij
git enīz verū a
vel pparatib
modo sū qz
nalter in ipis
quā veritatē d
est verū. Alie
gutione ipsi
cutione aman
cognoscere ve
ex quoz pson
mari nolum
picalia ran
lectu alteri. p
odit qz aliq
lar. ⁊ sū hoc
amā hite: h
36 dñe apłs

angeli inde exiit. propterea dicit verbum p
posuit. Cogitavit. f. beatus blasius circumspe
ctionem id est gratiam dei.

Cogitavit circumspectionem dei
per vite integritatem.
per dignitatis sanctitatem.
per indigentium sanitatem.
per tormentorum varietatem.
per orationis firmitatem.

Primo beatus blasius

cogitavit circumspectionem. i. gratiam dei p^{er} vite in
tegritatem. Sunt enim plures q^{ui} habet p^{er}sciam
vanā: quorum quattuor sunt genera. Primo
plumescentes rōne status suā p^{er}fectionē. Li
cet enim lex ver^o fuerit imperfecta respectu legi
noue: tñ fuerit aliqui in statu veteris testa
menti hñtes charitatē et grām spūscī. qui
principaliter expectabāt p^{er}missiones spūa
les et eternas. et fm hoc ptinebāt ad leges
nouā. Similiter etiā in nouo testamēto sunt
aliqui carnales nondū pringentes ad p^{er}fe
ctionē noue legis. quos oportuit etiā in no
ua lege induci ad virtutis opa p^{er} timorē pe
narū et p^{er} aliqua p^{er}missa temporalia. fm illud
Abdā. f. Accipietis decies tantū in tempo
re hoc domos fratres etc. Est etiā duplex
sacrificiū: quorum primū et principale est sa
crificiū interioris ad qd oēs tenent. f. deo de
uorā mente offerre p^{er} s. Sacrificiū deo spū
ritus contritū natus etc. Aliud est sacrificiū
exterū. p^{er} s. dñc imponent sup^{er} altare tuū
virulos. Nemo ergo vane presumat se sal
uandū: quia ad nouū testamētū ptineat.
Secundo odiētes virtutis cognitionē rōne
cōscientie abijcientis cor^{re}ptionē. Contin
git enī verū aliquod p^{er}iculare repugnare
vel p^{er}trariari bono amaro tripliciter. Uno
modo fm q^{ui} veritas est causaliter et origi
naliter in ipis reb^{us}. Et sic hō qñq^{ue} odit ali
quā veritatē dñi veller non esse veniū quod
est verū. Alio mō fm q^{ui} veritas est in co
gnitione ipsius boīs q^{ui} impedit ipm a p^{er}se
cutione amari. Sicut si aliqui vellent non
cognoscere veritatē fidei vt libere peccaret
ex quoq^{ue} p^{er}sona dñi Job. xxiij. Sciam viarū
tuarū nolum. Tercio mō hñ odio veritas
p^{er}icularis rang^{ue} repugnās put est in intel
lectu alteri. puta cū q^{ui} vult latere in pat^{re}
odit q^{ui} aliquā veritatē circa suū p^{er}sonū cogno
scat. Et hoc dicit Aug. li. x. p^{er} f. q^{ui} boies
amāt vitare lucere et odit eā redarguere.
3o dñc ap^{osto}ls Sal. iij. f. acc^{us}um vob^{is} inimic^{is}

tus veritatē dicēs vob^{is}. Tercio extollentes
p^{er}prā sufficiētā p^{er} dignitatē exaltationē.
Enī Enīso. vt hñ. xl. di. c. mlti. diē sic. 3doq^{ue}
malus sacerdos de sacerdotio suo crimē ac
quirē nō dignitatē. In iudicio enī sedes.
Si qdē bñ vixeris et bñ docueris pplm in
struis. Si bñ docueris et male vixeris: tui so
lius p^{er}demnator es. Nā bñ viuēdo et bñ do
cēdo pplm instruis quō vivere debeat. Bñ
autē docendo et male viuendo deū instruis
quō te p^{er}dēre debeat. Quarto iactantes p^{er}
prā sanctitatē p^{er} loci dignitatē. Unde
Greg^{orius} vt hñ. xl. dist. c. nos q^{ui} dicit sic. Nos q^{ui}
plum^{us} nō ex locor^{um} vel generis dignitatē:
f. morū nobilitate immorescere debem^{us}. nec
vbiū claritate: f. fidei puritate. Idem dñ. c.
nō loco. et c. illud. Nā quelibet occulta loca
sine grā aiām saluare non p^{er}it. qd aliqui in
ipsis quoq^{ue} p^{er}spiciunt^{ur} errant^{ur} elector^{um}. Nam
Zoth in ipsa p^{er}uersa ciuitate iustus fuit: in
monte peccauit. Sz ista cur dicim^{us} cū maio
ra nonerim^{us}. Quid enī paradiso iocūdū?
Quid celo securū? Et tñ ex paradiso hō t^{er} on
gelus peccādo cecidit. Que oīa diligēter at
tendēs beatus blasius h^{ic} esset ep^{iscop}us: tñ ob dyo
cletiani p^{er}secutionē spūscā petiit et vitā be
remiticā duxit. vbi cogitavit magno studio
circumspectionem. id est gratiam dei.

Secundo beatus blasius

cogitavit circumspectionē dei p^{er} dignitatē san
ctitatē. Nā in qualibet obligatione p^{er}cipue
attendi d^{ebet} obligatōis finis. Obligat^{io} se autē
ep^{iscop}i ad exequēdū pastorale officiū p^{er} sub
ditor^{um} salutē. et iō vbi subditor^{um} salus exigit
p^{er}sona pastoris p^{er}sentia: non d^{ebet} pastor p^{er}so
naliter suū gregē deserere: neq^{ue} p^{er}pter aliqd
cōmodū tpale. neq^{ue} etiā p^{er}pter aliqd p^{er}so
nale p^{er}iculū imminēs cū bon^{us} pastor aiām
suā ponere teneat p^{er} ouib^{us} suis. Si vero sub
ditor^{um} saluti possit sufficēter in absentia pa
storis p^{er} aliū p^{er}videri tūc licet pastori vel p^{er}
pter aliqd ecclēie cōmodū: vel p^{er}pter rōne
p^{er}iculū cor^{re}p^{er}aliter gregē deserere. Vñ Aug.
dicit in epistola ad Honoratū. Fugiant de
ciuitate in ciuitatem serui christi quādo eo
ruz quisq^{ue} sp^{er}cialiter a persecutoribus que
ritur vt ab alijs qui non ita queruntur non
deseratur ecclesia Cum autē omnium est
cōmune periculum: hñ qui alijs indigent
non deserantur ab his quibus indigent. Si
enim perniciosum est nauē in tranquillita
te nauim deserere: quanto magis in fluct^{ibus}

bns vt dicit Nicola' papa ⁊ habet. vii. q. ii.
 Beatus autē blafius propter fuā manife-
 ftationē fāctitatē electus fuit in epifcopu
 Sebaſte ciuitatis a populo capadocie ma-
 ioris armenie. quē quidē epifcopatu lauda-
 biliter gubernauit. Sed ob dyocletiani per-
 ſecutionē in ſpelunca fugiens ibi heremitici
 vitam duxit. quia non poterat personali-
 ter ſubditoꝝ ſaluti intendere: animū tamē
 ſemper retinuit intendēdū eoz ſaluti fi opo-
 ruitur aſuiſſet ⁊ neceſſitates requiuiſſet.
 Et ſic cogitauit in hoc circumſpectionē dei.

Tertio beatus blasius co-
gratur circumspectione dei per indigentium
sanitate. Sciendi qd homines mundi im-
pediuntur a vera fidei credulitate quadru-
pliciter. Primo ex superbia. Nam infidelitas
hinc qd est peccator oritur ex superbia et qua-
contingit qd homo intellectui suoz non vult
subijcere regulis fidei et sano intellectui pa-
tri. Unde Greg. dicit. xxi. moral. qd ex ma-
ni gloria oriuntur noquitate presumptionis.
Secundo ex pertinacia per hoc qd quis in-
tendit quide xpo assentire et desistit in elige-
do ea quibus xpo assentiat. quia eligit ea qd
non sunt a xpo vere tradita. sed ea que sibi
propria mens suggerit. et ideo heresis est in
fidelitatis species pertinet ad eos qui chri-
sti fides profitentur. sed eius dogmata cor-
rumpunt. Dicit em Aug. li. de veritate crea-
dendi. qd hereticus est qui aliquis tempo-
ralis comodi et maxime glie principam l-
grana falsas ac novas opiniones vel gigne-
re vel sequitur. Tertio ex apostasia. Et pro-
verb. vi. dicitur. Vir apostata homo inuti-
lis: gradienti ore perverso: annuit oculis: re-
rit pedes: digito loquitur: cor de machinatur
malum: et in omni tempe iurgia seminat.
Quia em fides est primu fundametu spe-
randu reru. et sine fide impossibile est pla-
cere deo: sublata fide nihil remanet in boie
qd possit esse vtile ad salute eterna. et ppter
hoc dicitur homo apostata vir inutilis. Fi-
des etia est vira aie hinc illud 1 Roma. i. Fu-
stus ex fide vivit. Sic ergo sublata vira cor-
porali omnia membra et partes hominis a
debita dispositione recedunt: ita sublata vira
infutice que est per fides apparet in ordina-
tio in omnibus membris. Et primo quide
in ore per quod manifestatur cor. Secundo
in oculis. Tertio in instrumentis motus.
Quarto in voluntate que ad magis tendit.

Et ex hys requiritur quod iurgia feminet alios
intendens separe a fide sicut et ipse recessit.
Quarto ex calumnia. Nam quida non solum
nolunt credere nisi vident signa: sed vident
do calumniantur. ut iudei videntes signa a
iesu xpo facta calumniabantur dicentes. Tu
ce. i. n. beelzebub princeps demoniorum capis
et demonia. Et Job iij. Non est hic homo
a deo qui sabbatu non custodit. Et egyptij
cum pharaone magis ac magis corda indur
rantes. Et tempore beati domini visio mi
raculo de libello in igne illius. Ac tempore
beati petri martyris visio miraculo nubes
le populi ab estu protegens. Sic beatus
blasius vir veritate fidei coprobaret miris
ac stupendis miraculis illas confirmabat.
Primo in aliquibus irrationabilibus. Nam
iues ei pabulum afferebat. Sicut Helye
consuevit. i. Reg. xviij. Fere ad eu yhanis
ter confluebat. x. viij. vsq. imponeret eis
manus benedicens non recedebat ab eo.
deniq. si que infirmabantur ad eu corinuo
veniebant et sanitate ad integritate reponebat.
Itē porcu mulieris paupercale quez lupus
violenter rapuerat. iussu beati blasij conti
nuo lupus veniens vidue reddidit. Secun
do in aliquibus rationalibus. Nam mulier
vincu habens filiu pene moriente offe pit
tis in eius gutture transuerso ad beati bla
sij attulit rogans ut lachrymis vellat sa
naret. Sanctus vero dei orauit vt puer ille
et omnes qui eius nomine aliquid a deo pe
terent saniti: his bñficiu obtineret. statimq.
imposita super eu manu sanatus est. Et sic
cogitauit circūspēctores. i. q̄as de libello dōtari

¶ Quarto beatus blasius
cogitauit circūspiciōne dei p tormetoz vas
riatūre. Nā ecclia dei semp fuit in tribulatio
nib⁹ ⁊ psecutiōib⁹. Zueadmodū illi. q. i. d. e.
c. Nā illi dubiū est qn boni semp a malis p
sequunt⁹ ⁊ tribulant⁹ ppter qd nob oportet
būiliari sub portiti manu dei vtriberet nos
in tpe tribulatiois. Nā dyabol⁹ nō cessat cir
cuire quērens qui deuozet. quos et fidei
bus perdat ⁊ maxime illos quos ordentio
res in putio falsuozio ei⁹ familiarē in
uenerit. Dico familiāres eos quos confe
crati ⁊ in ordine apostolatus constitui vo
lunt. Ipse enim pro populo interpellat ⁊ po
puli peccata comedunt. quia suis precibus
⁊ oblationibus ea delent atqz consumunt.
Dec tibi. Dec autē in persecutio pz multipli.

Pio in drabol
stra abel. 2. erri
to in simael per
tra iacob. Sexto
ptimo in cho: e
aul tra dauid.
na est. Decimo
pristam. Undec
decimo in tyrant
cipue hodie cort
quis gentilib' m
sustinuit. Tra pri
cundo fustib' cet
sus. 2. iro pecti
to in fragm' m
arida t fixa mar
meri sunt. Sext
migrant ad do
sione sepe mul
nem quando
lanite sunt pec
guine cedent. r
fortge per decol
runt. Et sic cogi

Quoniam
cogitavit circum
rari. Deus em
uar. ideo op
erari inferior
esset soli dei mi
tingit tamen qu
noscit sancti eff
imploratur. ve
rante declarare. v
vult fieri per o
quod effimane
fuit dei voluntar
fuit per nobis
obtrinemus qu
et lapsus anteq
quicumq; pro i
quacūq; infir
laret exaudiri
rot de celis ad
ue. Sic ergo co
per gratiam dei
In festo scē
tis

De sancta Agatha Sermo XVII

Primo in dyabolo ptra adā. Secundo in caym ptra abel. Tertio in Eam ptra noe. Quarto in ysaac ptra ysaac. Quinto in esau cōtra iacob. Sexto in egypto ptra israel. Septimo in chore contra moysen. Octavo in saul ptra dauid. Nono in fratribus ioseph cōtra eū. Decimo in herode ptra iohāne baptistam. Undecimo in iudeis p xpm. Duo decimo in tyrannis ptra martyres. Et precipue hodie cōtra sanctū blasii qui ab iniquis gentilibus multa genera tormentorum sustinuit. Nā primo fuit carceri traditus. Secundo fustibus cecus. Tertio in ligno suspensus. Quarto pectinibus ferreis laniatus. Quinto in stagnū missus: sed ad signū crucis aqua arida et fixa mansit. in q̄ tū. lxx. pagani submersi sunt. Sexto decollatus cū duobus pueris migravit ad dominū. Septimo eius occasione septem mulieres colligētes eius sanguinem quando pectinibus ferreis laniabatur: laniate sunt pectinibus ferreis: que lac p sanguine dederunt. tandē ab angelo de celo confortate per decollationē ad celos migraverunt. Et sic cogitavit circumspectionem dei.

Quinto beatus blasius cogitavit circumspectionem dei p orōnis firmitate. Deus enim vult inferiora p superiora iuvuari. et ideo oportet nō solum superiores: sed etiam inferiores sanctos implorare. alioquin esset solū dei misericordia imploranda. Et ostingit tamen quandoq; q̄ imploratio inferioris sancti efficacior est. vel quia devotius implorantur. vel quia deus vult eorum sanctitatem declarare. vel quia impetrant id qd deus vult fieri per orationes eorum. et hoc petunt quod estimant eorum orationibus implendū fm̄ dei voluntatē. vel quia viuentes meruerunt pro nobis orantes vt eos innocentes obtineremus quod petimus. Et sic beatus blasius ante q̄ migraret ad dñm oravit vt quicunq; pro infirmitate gutturis vel alia quacūq; infirmitate eius patrocinia postularēt exaudiri continuo mereretur. Et ecce vox de celis ad eum venit q̄ sic fieret oravit. Sic ergo cogitavit circumspectionem dei per gratiam Amen.

In festo scē Agathe regis et mar. ser. xvii.

Adit agrum illum.

Matth. xii. et in euangelio p̄sentis solēnitatis. Beatus Aug. libro de moribus ecclesie dicit sic. Antea est

pulchritudo iusticie: tanta est iocunditas lucis eterne. hoc est incomutabilis veritatis et sapientie: vt etiam si non liceret in ea amplius manere q̄ vnius diei mora propter hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni delictis et circumfluentia bonorum temporalium recte meritoq; contemnerentur. Nec ille. Sup̄ quo moueo talē questionē. Vtrū beata agatha emerit regnū eterne felicitatis merito fructuoso eterne charitatis. Ad hanc questionē respondēt tres doctores noui testamenti. Primus est beatus Aug. libro de spiritu et anima: dicens sic. Ecce venale ē regnū dei: eme tuis. nec multū existimes de re magna propter precij magnitudinē. Tā tū valet quantū habes. Noli querere quid habeas: sed qualis sis. Res illa tantū valet quantū es. Tu te da: et habebis illā. Si malus si iniquus es forte te non accipit dādo re illi bonus eris. Nec ille. Secundus est beatus Hieronymus super eplā Sal. vt habetur. i. q. i. dicens sic. Vide quantū bonū est charitas: sed ita fecerimus martyriū vt nostras velimus ab omnibus reliquiis venari. et si opinionē vulgi sectantes intrepidi sanguine fuderimus: et substantiā nram vsq; ad mendicitatē propriam dederimus huic operi non tam premiū q̄ pena debetur et perfidie magis tormenta sunt q̄ corona victorie. Regnum celorum non est dantis sed accipientis. Non est enim personarum acceptio apud deum. Sed quicunq; se talē prebuerit vt regno celorum dignus sit hoc accipiet quod non persone sed vite paratū est. Nec ille. Tertius est beatus Thomas scda scda. q. xxii. art. vii. dicens sic. Virtus ordinatus ad bonum. bonum autem principaliter est finis. Nam ea que sunt ad finē non dicuntur bona nisi in ordine ad finem. Principale autem bonum hominis est dei fructio. fm̄ illud. ps. Adibi autēz adherere deo bonū est. et ad hoc ordinatur homo per charitatē. et sic nullā vera virtus potest esse sine charitate. Unde apostolus. i. Cor. xii. dicit. Si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum: et si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autē nō habnero nihil mihi prodest. Nec Thomas. Sciendū q̄ sicut vna visione videmur lumen et coloratum: sic vna charitate diligimus deum et proximum in deo. Unde multa sunt signa amoris quo diligimur proximum ex charitate vt patet. Primo qñ quis patitur ma-

De sancta Agatha Sermo XVII

lum tene ne pñm comittat malū culpe. vt
idseph. Gen. xxxix. Et Susanna Dan. xiiij.
Secundo quādo quis affligitur corporaliter
mentaliter ne pñmus puniat eternaliter.
vt Jere. vii. Tu gnoli orare p pñlo isto tē.
Et. c. xiiij. t. c. xv. Tercio quando quis susti
net temporale tribulationē vt proximo im
petret temporis dilationē. vt Noe. Gen. vi.
Quarto qñ qñ cū pñore puerisat vt ille puer
tatur. vt xps cū publicanis. Nā consiue
peccatoribus infirmis quidē est vitandū
propter periculū quod eis iminet ne ab eis
subuertantur. Perfectis autē de quoz corru
ptione non timetur laudabile est qd cū pec
catoribus conuersentur. s. vt eos conuertat
Sic enī dñs cū peccatoribus manducabat
et bibebat vt habet Math. ix. Quinto qñ
comittit veniale materialē vt impediāt mor
tale formalē. Figura de Iudith. xiiij. Contin
git enī aliquid propter aliquā circūstantiā
non esse peccatū veniale. Qd illa circūstan
tia sublata peccatū veniale esset. debet enim
homo impedire dñationē proximi in qua
tum prest sine detrimento prope salutis
quando ex causa rationabili illud facere po
test. Sexto quis differt vel occultat opus
perfectionis ne proximus in peccatū ruat.
Sicut scandalū passiuū in bonis spiritua
libus que nō sunt de necessitate salutis. ali
quando procedit ex infirmitate vel ignorā
tia: et huiusmodi est scandalū pusilloz. et hu
iusmodi opera spiritalia sunt vel occultā
da vel etiā interdū differenda vbi periculū
non iminet quousq; reddita rōne huiusmo
di scandalū cesset. Sicut consilia xpi et mi
sericordie opera. Septimo quādo quis oc
cultat dona manifestat vt proximi a pecca
to auertat. vt stephan. Act. vii. et Paulus
iiij. Cor. xij. Octauo quando quis orat pro
illo qui predestinatur vt predestinatio im
plicatur. Sicut ysaac rogauit dñm pro Re
becca vxore sua: et dedit conceptū rebecca.
Gen. xxv. Et illo autē conceptu natus est
Jacob predestinatus. Et. ii. Pet. i. dicitur.
Sargate vt per bona opera vestra certam
vestram vocationem et electionē faciatis.
Nono quando quis negligit spirituale cō
solationē propter proximi edificationem
vt Jeremias. Elayas. vt habetur. viij. q. i.
c. In scripturis. vt moyses. Eto. xiiij. Deci
mo quādo quis retardat deitatis fructuā
satiētatē propter proximi necessitatē. m.
vt apostolus Roma. ix. Opobam anathe

ma esse a christo pro fratribus meis. Vole
bat enim ad tempus priuari fructione diui
na ad hoc qd honor dei procuraretur in pro
ximis. Undecimo quando quis eligit abes
se corporaliter vt possit proximo magis pro
desse spiritualiter vt christus ascendens in
celū. Job. xiiij. Et beatus Dominicus mor
riens pro amplificatione sui ordinis. Duo
decimo quando quis peccatur proximi oc
cultat ne pñsione impediāt. Unde Aug.
libro de verbis domini exponens illud. Cor
rippe ipsum inter te et ipsum solū. dicit. Stu
dens correctioni parcens pudori. forte enī
pre verecundia incipit defendere peccatum
suū. et quē vis facere meliorē facis pñorem.
vnde et dominus peccatū Iude non publi
cauit. sed obscuris verbis eum ammonuit.
Decimotercio quando quis peccatum im
pii manifestat ne ille simplicem a deo auer
tat. Nam salus multitudinis est preferen
da paci quozcūq; singulariū hominum.
et ideo quando aliqui sua perueritatem mul
titudinis salutem impediunt non est timē
da eoz offensio a predicatione vel doctore
ad hoc qd multitudinis salutē provideatur.
Ideo dicitur Math. xv. qd discipulus domi
no dicentibus. Scis quia iudei audito hoc
verbo scandalizati sunt. respondit. Sinite il
los ceci sunt et duces cecoz. si cecus tē. De
cimoquarto quando quis permissit malū
amici temporale propter bonū spirituale.
Sicut christus permisit morē lazari amis
ci sui propter fidē apostolor. confirmandā.
Decimoquinto susinet quis in se legē ini
quam vt vitet in populo seditionē neq;. Nā
temporalia quozum nos sumus domini di
mittere tribuendo si penes nos ea habeas
mus. vel non repetendo si apud alios sunt
propter scandalum quidem vitandū quan
doq; debemus. Sicut ecclesia abstinet a de
cimis etigendis in terris in quibus nō est
consuetum decimas soluere. Decimosexto
quando quis a cibo corporali abstinet ne p
ximū scandalizet. Im illud Roma. xiiij.
Noli cibo tuo illi perdere pro quo christus
mortuus est. Et. i. Cor. xiiij. Nō manducas
bo carnes in eternum ne proximus scan
dalizet. Decimoseptimo quando quis amī
tē suā propriū ne proximus committat
falsū iuramentū. Si enim quis sciat ali
quem falso iuraturū et cogit ipsum iurare
homicida est. Ille enī suo perituro se interf
mit. Sed iste manū interficienti impressit

Decimotercio
te debet vt possit
seo. vt habet. Et
quis renuit bu
ximi necessitate.
ponere corpus p
illud Job. xv. Ad
bet qd vt aiam su
Necesse qñ qu
lam pñt pñmi
et sancti martyres
feruenti charitate

Emie a
der vñg
der chari
der stabili
der simpli
der acerb
der pñat
der potest

Primo

grum illi eter
Nec enī beata
patem sumata m
tam. Et. m. Ad
geloz. Angeli
aut in carne m
q; femia in me
yris. Et. i. i. E
racinis affimila
qd preponat vi
vobis qd meret
teloz. Et. xiiij. Stru
teludini ange
merito sanctitat
erit et multos
angelis se socia
comendabilis f
mo qd cōseruau
te enī valde pul
pulchritudo m
causa ruine. P
nariū suis mul
do cōseruau
nitis etos lasciu
et voluptas idē
dicio sollicita
missiones sepe
Quarto seru
et pñt. Und
et debiles in iud

Decimo octavo quādo q̄s petit de libro vi
te deleri: vt possit pximo pmereri. sicut moy
ses. vt habet Exo. xxxij. . Decimonono cū
quis renuit humanā prosperitatē ppter px
imi necessitatē. Nam om̄is homo tenet ex
ponere corpus pximū pro salute pximi. sicut
illud Job. xv. Ad maiorem charitatē nemo ha
bet q̄ vt aiam suā ponat q̄s p amicis suis.
P̄ximo qū quis sustinet mortē corpora
lem ppter pximi vitam spirituale. sicut xps
et sancti martyres: et p̄cipue br̄a agatha q̄
feruenti charitate martyri emit agnū illuz.

Emit agnū illum.

Per virginatē.

Per charitatē.

Per stabilitatē.

Per simplicitatē.

Per acerbitatē.

Per pietatē.

Per potestatem.

Primo br̄a agatha emit

agnū illū eterne felicitatis per virginatē
Licet em̄ beata agatha nō habuerit virgin
tatē innata: habuit tñ per grām acqui
sitam. Amb. Ad maiōr ē victoria virginū q̄ an
geloz. Angeli em̄ sine carne viuunt. hōes
autē in carne triumphant. Ad agnū ergo est
q̄ semia in merito sanctitatis equiparetur
viris. E. an. i. Equitatu meo in currib⁹ pha
raonis assimilauit te amica mea. Ad maius est
q̄ preponat viris. Ad arb. xxi. Amen dico
vobis q̄ meretricēs pcedēt vos in regno
celoz. Maximum est q̄ equiparet angelis
E. an. vii. Statura tua assimilata ē palme. i.
telitudini angelice. Beata autē agatha in
merito sanctitatis et multis sanctis equalis
extitit et multos excelluit: et per virginatē
angelis se sociavit. Eius nempe virginatē
cōmendabilis fuit quo ad quatuor. **Pri**
mo q̄ cōseruauit eam cū pulchritudine. **Qu**
te em̄ valde pulchra et speciosa: cū tamē ipsa
pulchritudo multis mulierib⁹ cōsueuerit ēē
causa ruine. Proverb. xi. Circulus aure⁹ in
narib⁹ suis mulier pulchra et fatua. **Secū**
do eam seruauit cū iuēture: cū tamen iuue
nilis eras lascina sit. E. ed. xi. Adoleſcentia
et voluptas idē sunt. **Tertio** seruauit eā blā
dieis sollicitata: cum tamē blandicie et pro
missiones sepe inclināt animos puellarum
Quarto seruauit eam minis et supplicijs
et agitata. Unde Greg. Quid nos barbari
et debiles in iudicio dicim⁹: qui ire puellas

ad regna celestia per ferruz videmus: quos
ira superat: supbia inflat: ambitio perturbat
luxuria inquinat. Et hac autē virginatē
te meruit quadruplicē dignitatē. **Primo**
meruit esse sponsa xpi. i. E. or. x. Despondi
em̄ vos vni viro et. In cuius figurā dicitur
Leuit. xxvi. De summo sacerdote virginem
ducit uxorem. Quia xps qui est summus sa
cerdos nisi virginē sibi desposcat. iij. Reg. i.
Queramus dño nostro regi adoleſcentulā
virginem. **Secundo** meruit esse soror ange
lorum. Hierony. Virginatē soror est ange
lorum. Unde angeli vocant eam sororē: di
centes illud E. an. vii. Soror nostra paru
la est et vbera nō habet. **Tertio** meruit esse
comes viarū xpi. Apoc. xiiij. Virgines em̄
sunt et sequuntur agnū quocūq̄ ierit. Et
Sap. vii. Incorruptio facit proximum deo.
Quarto meruit protegi specialiter a xpo.
ps. Custodiuit dñs animas sanctorū suorū
id est virginū. E. an. iij. Ortus cōclusus es
soror mea sponsa. i. custodit et munitus.

Secundo beata agatha

emit agnū illum per charitatē: quoniam a
dentissime xpm dilexit. et in hoc assimilatur
angelis. ps. Qui facis angelos tuos spirit⁹
et ministros tuos ignem viuētē. E. vii. Chari
tas apparuit quadruplici signo. **Primo** q̄
ppter eius amorē om̄ia terrena cōtempnit.
Unde ipsa dixit. Gratias tibi ago dñe qui
abstulisti a me amorem seculi. E. an. viii. Si
cederit homo substantiam dom⁹ sue pro di
lectione et. **Secundo** q̄ xpm semp in cor
de et in ore habuit. Un ipsa dixit. Quādiu
vixerō: ipm corde semp et labijs inuocabo.
Ad arb. xij. Et abundantia cordis os loquit⁹
Tertio q̄ om̄ia mundi oblectamenta des
perxit. Unde ipsa dixit. Dñe iesu xpe q̄ me
creasti: qui me ab infantia custodisti. q̄ cor
pus meū a pollutione seruasti. Et Prouer.
vlti. Non extinguitur in nocte lucerna eius.
Quarto quia pro xpo varia tormenta su
stinuit. Unde ipsa dixit. Si seras mibi pro
mittis audire xpi nomine manifeste. Si
ignem adhibeas de celo mibi rorem saluifi
cum angeli ministrabunt. Si plagas inge
ras habeo spiritū sanctum per quē despicio
vniuersa. ps. Scdm multitudinē dolorum
meorum in corde meo consolationes tue le
tificauerunt aiam meam.

Tertio beata agatha emit

De sancta Agatha

agrum illum per stabilitate, quia fuit super
xpm fundata et solidata. Unde ipsa dixit.
Mens mea super petram fundata est et in
xpo solidata. Nam tyrannus voluit eam sub
uertere quadrupliciter. Primo promissis
alliciendo. Cum enim esset nobilissimis orta
natalibus in ciuitate Catania sperata seculi
vanitate xpi ancilla effecta: fidelissime et de
uotissime deo seruiebat, que cum esset deco
ra et pulchra noluit sponsum pref. iesus xpm
dicere hanc esse ingenuitate summam in qua
seruitus xpi comprobatur. Unde cum de cor
ruptela carnis a quadam matrona meretrice
affrodita nomine grauiter fuisset temptata
inuenta est tanta castitatis amatrix ut testi
monium daretur ei. qd facilius posset ferrum in
plumbum conuerti et saxa molliari qd ab inten
tione xpianitatis et castitatis mens eius re
uocari. Unde ipsa dixit. Verba vestra veni
ti sunt: promissiones vestre pluuie. Epb. iij.
In charitate radicari et fundari. Secundo
minis deterrendo. Sed ipsa ait. Terrores ve
stri flumina sunt: que quantumcumqz impin
guant: fundamenta tamen domus mee euerte
re non valebunt. Math. vii. Descendit pluuia
et uenerunt flumina et flauerunt venti et non
cecidit: fundata enim erat supra firmam petram.
Tertio inanis animus perforando: sed ipsa
fuit lorica fidei indurata. Epb. iij. Indurati lori
ca iusticie. Quarto tormentis affligendo.
sed ipsa fuit tota saxeae et adamantina effe
cta. Ezech. iij. ut adamantem et silicem dedi fa
ciem tuam.

Quarto beata agatha emit

agrum illum per simplicitate. Nam magna
simplicitate et puritate sustinuit penas et lu
dibria. et hoc demonstrauit quadrupliciter.
Primo quia sustinuit patienter propter di
lecti fidem et amorem. Unde dixit. Agatha
lenissime: et iste est gradus necessitatis. et ideo
ipsa dixit. Non potest ala mea in padisus intro
ire: nisi diligenter corpus meum feceris a carni
fibus attritari. ecce patiencia. Secundo quia susti
nuit libenter. Unde dixit. Agatha lenissime
et iste est gradus perfectionis. Ideo ipsa di
xit. Ego enim his penis delector: sicut qui bo
num nuntium audit. ecce constantia. Tertio
quia sustinuit glorianter. Unde dixit. Glo
rianter ibat ad carcerem. et iste est gradus
virtuositatis. Ideo ipsa dixit. Aut qui uidet
quem diu desiderauit. ecce deuotio. Quarto
quia sustinuit delectabiliter. Unde dicitur.

Sermo XVII

Et quasi ad epulas inuitata agonem finis
dno precibus commendabat. et iste est gradus
celestis facultatis. scilicet quo ad gratiam con
firmantes. Ideo ipsa dixit. Aut qui multos
thesauros inuenit. ecce delectatio. His quat
tuor gradibus apparuit eius simplicitas.

Quinto beata agatha emit

agrum illum per acerbitatem. Nam passa
fuit multa pro dilecto suo sponso. sicut ille p
ea multa passus fuerat. Tyrannus enim pugna
uit pro ea in quadruplici acie. Primo sicut
christus tempore passionis fuit in facie ala
pis celsus: conspuus: et velatus: sic et ipsa fu
it alapis acerrime celsa. sed istud certamen
vixit diligenti consideratione. Ex quo enim il
la facies fuit percussa: que est gloria ange
lorum. Sic ipsa voluit faciem suam: percuti
cito turpandam corrosione vermium imun
dorum. Secundo sicut christus tempore
passionis fuit extensus in cruce ratiqz in pa
ribulo glorioso. Sic et ipsa voluit extendi in
ealeo ignominioso. Sed istud certamen vi
xit consideratione eterne remunerationis.
Sicut illud. iij. Tim. iij. Non coronabimur nisi
qui legitime certauerint. Tertio sicut xps
christus fuit iuxta cor in latere vulneratus:
sic et ipsa in pectore fuit flagellata: dum ei
mamilla fuit cuncta. Sed istud certamen vi
xit consideratione diuine consolationis: do
cens. Ego mamillas habeo integras intus
in anima mea: quas ab infantia dno conse
craui. Christus enim per beatum petrum apo
stolum mamillam sibi restituit. Job. v. Ipe
vulnerat et medetur. Quarto sicut christus
fuit clauis perforatus et in fornace crucis
exustus: sic et ipsa in testas et carbonem fuit
involuta. Sed istud certamen vixit confide
ratione diuine protectionis. Nam terra tre
muit: aer contremuit: aqua tyranni abfor
buit: ignis erupit. Sap. xvi. Index est orbis
terrarum contra insensatos.

Sexto beata agatha emit

agrum illum per pietatem. Ipsa enim fuit no
bis data in aduocatam quattuor modis.
Primo in sanationem. sicut ipsa dixit beate
lucie. Lucia quid a me petis quod ipsa presta
re continuo poteris matri tue. Secundo
in defensionem. Nam ipsa defendit pas
triam suam ab incendio ignis: a cultura des
monis: a periculis vniuersis. Tertio in ora
tionem. Nam ipsa pro nobis intercedit ora

De c
genti voto. fm
hic sumus pro vo
impetrationem
apud deum pro n
et peccatis. Augu
tas et pietas sanon
lustraga. Prope
reuit tabulam me
ad caput eius: in
tem sanctam. Caly
Spontaneam se
bitatem. Nonore
bitatem. et parti
meritorum suorum

Septim
emit agrum illum
habuit potestatem
rum operationem
super corpora: qui
ficiunt infirmos
mulieres curauit
quia ea conuertit
Nam deus ad ip
in beatum petrum
ille per creaturas
rum multitudine
tulerit velum q
ipsius: et contra
extinctus fuit a
spicidore marini
alij per gratiam

In carbede
apostoli

U
edific
tibi

pa et habetur. x
minus ad petru
petrus et super
siam meam. C
am et quis apo
rectionem suam
et dicit. Sicut
vos accipite. p
tatem manifesta
nem ab vno incip
poluit et. Sup
fionem. Et
na apostoli fuit

agonem suus
e. et iste est gradus
ad gratiam cons
que qui multos
erratio. His quas
simplicitas.

Agatha emit

em. Nam postea
ponso. sicut ille p
gratiam pugna
adie. Pro sicut
fuit in facie ala
arus: sic ipsa fu
d istud certamen
me. Ex quo emi
est gloria ange
em suam percuti
vernum in unum
pistum tempore
tuce tanq. in pa
soluit extendi in
stud certamen vls
munerationis.
conabatur nisi
Lertio sicut xps
tere vulneratus:
gelata: dum et
stud certamen vi
solationis: ob
o integras iunctis
antia dno confes
em petrum apo
stoli. Job. v. Ipe
ro sicut dicitur
foenace crucis
e carbones fuit
en vidit confide
Nam terra tre
pyramis abso
Unde e obis
s.

Agatha emit

Ipsa em fuit no
armis modis.
e ipsa dicit beate
is qd ipsa pfecta
me. Secus
psa defendit pa
ista cultura des
a. Lertio in oia
ig intercedit or

De cathedra sancti petri

Sermo XVIII

Geni voto. fm illud. ij. Adachab. i. Et nūc
hic sumus pro vobis orantes. Quarto in
impetrationem. Ipsa enim grandi merito
apud deum pro nobis impetrat quod deo
te petimus. Augustin. Immensa dei boni
tas et pietas sanctorum merita nostra vult ee
suffragia. Propterea angelus domini por
tauit tabulam marmoream et collocavit eam
ad caput eius: in qua erat scriptum. Aden
tem sanctam. scilicet habuit quo ad puritatem
Spontaneam scilicet obtulit per sacrificij cere
birationem. Idonores deo reddidit per fidei sta
bilitatem. et patrie liberationes contulit per
meritorum suorum fructuositatem.

Septimo beata agatha
emit agrum illum per potestatem. Nam ipsa
habuit potestatem grandem per miraculo
rum operationem quadrupliciter. Primo
super corpora: quia ea sanavit. Unde ab in
ficiente infirmitate vberum innumerabiles
mulieres curavit. Secundo super animas
quia ea convertit. Tercio super sanctos
Nam deus ad ipsam misit de celo angelos
et beatorum petrum apostolum. Quarto
super creaturas corporales. Nam pagano
rum multitudine curans ad sepulchrum ei
tulerit velum quo opertum erat sepulchrum
ipsius: et contra ignem posuerunt. Qui mox
extinctus fuit aerem dum esset in carcere
splendore maximo choruscare fecit. Et sic de
alijs per gratiam. Amen.

In cathedra sancti Petri
apostoli Sermo. xvij.

Super hanc petram
edificabo ecclesiam meam. Ad
thei. xvi. et in euangelio presen
tis solemnitaris. Et ypprianus pa
pa vt habetur. xxiij. q. i. dicit sic. Loquitur do
minus ad petrum. Ego dico tibi quia tu es
petrus et super hanc petram edificabo eccle
siam meam. Super vnum edificat ecclesi
am et quibus apostolis omnibus post resur
rectionem suam parem potestatem tribuat
et dicat. Sicut misit me pater et ego mitto
vos: accipite spiritum sanctum. tamē vt vni
tatem manifestaret unitatis eiusdem origi
nem ab vno incipientem sua auctoritate dis
posuit. Super quo moueo talem ques
tionem. Antrum beatus petrus plus cere
ris apostolis fuerit christo dilectus. qui ma

iori charitate fuit ecclesie pfectus. Ad istam
questionem respondent quattuor doctores
Primus est Leo papa. vt habetur dist.
xix. dices sic. Ita dominus noster iesus chri
stus humani generis saluator instituit vve
ritas que antea legis et prophetarum prece
nio continebatur per apostolicam rubam in
salutem vniuersitatis exiret. sicut scriptum
est. In omnem terram exiit sonus eorum:
et in fines orbis terre verba eorum. Sed hu
ius muneris sacramentum: ita dominus ad
omnium apostolorum officium pertinere
voluit vt in beatissimo petro apostolorum
omnium summo principaliter collocaret.
vt ab ipso quasi quodam capite dona sua
velut in corpus omne diffunderet: vt extor
rem se ministerij intelligeret esse diuini qui
ausus fuerit a petri soliditate recedere. Huc
enim in consorium indiuidue unitatis as
sumptum id quod ipse erat voluit nominas
ridicendo. Tu es petrus et super hanc pe
tram edificabo ecclesiam meam: vt eterni tem
pli edificatio mirabili munere gratie dei in
petri soliditate consisteret. Hanc ecclesiam
sua firmitate corroborans vt illam nec hu
mana temeritas posset appetere: nec porte
inferi contra illam preualerent. hec ille.
Secundus est Anacletus papa. vt ha
betur distin. xii. dicens sic. In nouo testa
mento post christum dominum a petro sa
cerdotalis cepit ordo. Quia ipsi primo pon
tificatus in ecclesia christi datus est: dicens
te domino ad eum. Tu es petrus et super
hanc petram edificabo ecclesiam meam: et
porte inferi non preualebunt aduersus eam
Et tibi dabo claves regni celorum. Dices
go ligandi solvendiq. potestatem prius
accepit a domino. Primumq. ad fidem pos
pulum virtute sue predicationis adduxit.
Ceteri vero apostoli cum eodem patri cons
ortio honorem et potestatem acceperunt.
ipsumq. principem eorum esse voluerunt.
hec ille. Tertius est Nicolaus papa. vt ha
betur distin. xxi. cap. Omnes. dicens sic. Il
lam vero ecclesiam solus ipse fundauit: et
super petram fidei mox nascentis erexit qui
beato eterne vite clauigero terreni simul et
celestis imperij iura commisit. Et cap. Bas
crosancta dicitur sic. Inter beatos aposto
los quedam fuit discretio. Nam licet omnes
essent apostoli. Petro tñ concessus est a deo
et ipsi int se voluerunt idipsum vt reliqs oib.
pesset aplis. et cephas. i. caput et principis tes.

De cathedra sancti Petri Sermo XVIII

neret apostolatus. hec ibi. **Quartus** est sanctus **Thob.** parte. i. q. x. ar. iij. dices sic. **Deus** magis diligit meliora: quia deus magis amare aliquid nihil est aliud quam ei maius bonum vel le. voluntas enim dei est causa bonitatis in rebus. et sic ex hoc sunt aliqua meliora quam deus eis maius bonum vult. Unde sequitur quod meliora plus amet. **Petrus** autem fuit melior ceteris apostolis: quia plus dominum diligebat. Unde dominus sciens hoc verum esse: interrogavit petrum dicens. **Symon iohannis diliges me plus hijs** hec **Thob.** Sciendum quod christus plus dilexit petrum quam iohannem et econverso quod ad quatuor. **Primo** quia vita activa quam significat per petrum plus diligit deum quam vita contemplativa quam significatur per iohannem: quia magis sentit vice presentis angustias et estuans ab eis liberari desiderat et ad deum ire. **Contemplativa** vero vitam deus plus diligit: quia eam magis conservat. Non enim simul finit cum vita corporali sicut vitam activam. **Secundo** quia petrus plus dilexit christum in membris: et sic etiam fuit a christo plus dilectus. Unde ei ecclesia commendavit. **Iohannes** vero plus dilexit christum in seipso: et sic etiam ab eo fuit plus dilectus. unde matrem ei commendavit. **Tertio** quia petrus plus dilexit christum quantum ad quandam promptitudinem vel fervorem. **Iohannes** vero plus fuit dilectus quantum ad quandam familiaritatem iudicia: que christus magis ei demonstrabat propter eius mundiciam et puritatem. **Quarto** quia christus plus dilexit petrum quantum ad excellentius donum charitatis. **Iohannem** vero plus quantum ad donum intellectus. Unde petrus simpliciter fuit melior: et magis dilectus. **Iohannes** vero secundum quid. In cuius signum dicit verbum prophetarum. **Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.**

Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

- Per exaltationem.
- Per interpretationem.
- Per confirmationem.
- Per correptionem.
- Per humiliationem.
- Per distinctionem.
- Per celebrationem.

Primo super hanc petram edificabo ecclesias meas per exaltationem. secundum illud psalmi. **Exaltentur in ecclesia plebs.** Nam sancta trinitas exaltavit beatum petrum quo ad quatuor super omnes angelos. **Primo** in dominica corporis consecratione. Ange-

lorum enim officium est sacerdoti consecrari assistere: et hostiam consecratam deo offerre. **Petri** autem et sacerdoti est panem in corpore christi convertere quod nulli angelo est donatum. Unde non angelus sed solus sacerdos dicitur est. **Luce. xxiij.** Hoc facite in memoriam commemorationem. **Secundo** in peccatorum remissione. Angelorum enim officium est peccatorum suis inspirationibus a peccato auertere: et suis orationibus eidem misericordiam dei implorare. **Petri** autem et sacerdoti est sibi peccata remittere. unde non angelis sed solis sacerdotibus dicitur est. **Job. xx.** Quorum remiseritis peccata remittuntur eis: et qui hoc officium solus dei est. **Esa. xliij.** Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me. ideo dicitur vocant. psalmi. **Ego dixi dimitte istis.** **Tertio** in clauium collatione. Angelorum enim officium est animas ad celum deducere. **Petri** autem et sacerdoti est ipsi animarum ianuam celi aperire. Unde non angelis sed petro dictum est. **Matth. xvi.** Tibi dabo claves regni celorum: et quodcumque ligaveris super terram. **Quarto** in causarii discussione. Angelorum enim officium est iudicandos ad iudicium colligere: collectos ab iniunctis separare: separatos malos in ignem projicere. **Matth. xij.** Sic erit in consumatione seculi. eribunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent eos in furnum ignis. **Petri** autem et sacerdoti est ipsos iudicare. Unde non angelis sed petro dicitur est. **Luce. xxiij.** Sedebitis et vos iudicantes duo decim tribus israel etc.

Secundo super hanc petram edificabo ecclesiam meam per interpretationes. Nam ad auctoritatem petri pertinet determinare ea que sunt fidei ut ab omnibus in eadem fide teneantur: ad qua maiores et diffidiliores questiones ecclesie referuntur. ut dicitur in decretis. dist. xliij. **Ubi** et dominus **Luce. xxiij.** Dixit petro que summum pontificem constituit. **Ego** rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua: et tu aliquando converteris confirma fratres tuos. **Eius** ratio est. quia una debet esse fides totius ecclesie. secundum illud. i. cor. i. **Idem** dicatis omnes et non sint in vobis scissura. quod scissura non posset nisi questio de fide exorta diceretur minaretur per eum qui totius ecclesie preest: ut sic eius sententia a tota ecclesia firmiter teneatur. **Sciendum** quod beatus petrus tres sapientissimos doctores habuit. scilicet **Patrem** revelante. **Matth. xvi.** Beatus es symon bariona: quia caro et sanguis non revelavit tibi. sed pater

mens qui in celis est. **Quia** quecumque ligaveris super terram etc. **Secundo** super hanc petram edificabo ecclesiam meam per exaltationem. secundum illud psalmi. **Exaltentur in ecclesia plebs.** Nam sancta trinitas exaltavit beatum petrum quo ad quatuor super omnes angelos. **Primo** in dominica corporis consecratione. Ange-

De cathedra sancti Petri. Sermo XVIII

mens qui in celis est, filiū instruēte. Job. xv. Omnia quecumq; audiui a patre meo nota feci vobis. Spiritū sanctū infundentem. Job. xliij. Paracletus autē spūsanctus quē mittet pater in nōie meo illos docebit omnia. Ideo ad sedē magistralē petri spectant quatuor. Primo concilioꝝ convocatio. vt habetur in decret. dist. xviij. per totū. Secundo scripturarū expositio. Albar. xvi. Predicate euangelium omni creature. et xliij. q. i. ca. non turbat. dicit. Deniq; et si alius imperetur vt laxent resbia sua soli tantummodo petro dicitur alium hoc est in profundū disputatiōnū. Tercio scripturarū interpretatio. ij. Petri. Omnis ppheta ppris interpretatiōne non fit. Quarto scripturarū modificatio. Vñ illud qd dicit Albar. xix. Quos deus coniunxit homo nō separet. sic p sedē petri modificat. coniunxit per consensū mentis et copulam carnis.

Tercio super hanc petra edificabo ecclesiam mea per cōfirmationē. Nam bonus pastor debet p ouib; suis aiam suā ponere. sicut xp̄us posuit. Job. x. Unde circa subditas oues debet seruare qndecim. Primo nō debet mortē corporālē fugere; si possit prodesse. Vñ Greg. dicit. vt habet viij. q. i. ca. aduersitas. Eū non prelatorū tñ sed totū ecclie salus querit fides impugnaturne esse vt ex aduerso ascendat et in die belli seipos opponat murum pro domo dei: animas suas ponat pro ouib; suis: vt exēplo sue passionis accēdat quos simone doctrinē confirmare nō valent. hec ille. Secundo debet mortē pro ouib; tolerare. Vñ. viij. q. i. ca. Sciscitaris. dñ. Nos q tanq; arietes gregibus ducati prebent? imo qui et horū pastores sum? deo auctore cū eis in periculis pro virib; persistere p certo cōuenit. hec ibi. Exēplū de xpo qui eccliam acq̄siuit p proprio sanguine. Tercio ppiam quietē debet postponere. vt p̄s. viij. q. i. ca. Suggestū. Et viij. q. i. ca. In scripturis. Dicit Gregorius pastor i sancte ecclie dicit. Symon iobanis amas me? pascere oues meas. Ex quib; hīs colligit. qz si is qui valet omnipotētis dei renuit oues pascere: offendit se pastore sumū minime amare. Quarto euz misericordia subditos corripere. Vñ dist. xlv. ca. disciplina. dicit Greg. Disciplina vel misericordia multū desitit si vna sine altera teneatur. Sed circa subditos inesse debet rectoribus

et iuste consulens misericordia: et pie seuerā disciplina. hec ille. Et ponit ibi tria exempla. Primum est de samaritano q adhibuit vultu verbis sauciato vinū et oleū. in vino norās discretione iusticie. in oleo vero compassione misericordie. Secundū exemplū est de moysē orante p populo q adorauit idolum. Exo. xxxij. Tercium exemplū est de Job dicente. Eū q federē quasi rex circūstare me exercitū: eras tñ merentū solator. Quin to dy p populo orōne fundere. Vñ Alexander papa. vt habet. i. q. i. dicit. Ppi sacerdotes pro populo interpellant et petra ppli comedūt: qz suis precib; ea delent atq; consumunt q quāto digniores fuerint: tanto facilius in necessitatib; pro quib; clamant exaudiuntur: hec ille. Sexto debet ad subditos visitandos accedere. Vñ. i. Reg. viij. dicit. Iudicabat quoq; samuel israel cunctis dieb; vite sue. et ibat p singulos annos circūiens Bethel et Galgal. et Adasphor. et iudicabat israel in supradictis locis. reuertebaturq; in ramatha. ibi em erat domus eius. hec ibi.

Septimo debet peccata ppli in se conuertere. Unde Bonifacius martyr. vt habet. xi. q. iij. ca. Antecessor. dicit sic. Spiritualit impleui sacramentū: qz et in consensu et in cōsilium sacerdotū ypocritarū et seductorū populorū in germanicis partibus nō venie aia mea. corporalit autē ab eis offiū abstinere nō potui. Exemplū de dauid. ij. Reg. xliij. Dixit dauid ad dñm cū vidisset angelum ecedentē pplm. Ego sum qui peccaui. i. ego q inique egi. isti qui oues sunt quid fecerunt. vertat obsecro manus tuas contra me et contra domus patris mei. Octauo debet discordes in vniū reducere. Vñ dist. xc. dicitur. Discordantes dericos eps vel rōne vel auctoritate ad cōcordiā trahat. et ca. Oblationes. et ca. Neq; ad caym. et ca. Studedū. idem dicit. Nonno debz ad subditos paternalem dilectionē habere. Unde Esa. lxxij. dicitur sic. In die illavocabo seruū meū helya et hūm filiū helchie et induā illuz tunica tua et cingulo tuo confortabo eū: et potestātē tuā dabo in manū ei: et erit quasi mater habitatibus hierlm et domui iuda. hec ibi. Decimo subditorū redemptionē debet sollicitare vt fecit Moyses contra pharaonē pro populo dei. Exo. vi. viij. viij. et ix. caplis. Undecimo debet corda subditorū ad flētum prouocare. Vñ Eisdre. viij. dñ. flebat omnis populus cum audiret p̄ba legis tñ. Duodeci

mo in sui absentia debet populo de gubernatione providere. sicut fecit Moyses. Exo. xxxij. et xps. Joh. xij. Decimotertio debet pplm ad dei subiectione inducere. sicut fecit Josue. vt patet Josue. xxij. et xxij. Decimoquarto debet pplm a malis defendere. sicut fecit iudas. i. Achab. x. et Jonathas. i. Achab. xij. Decimoquinto debet pplm in pace seruare. sicut fecit Onias. ij. Achab. ij. Beatus Petrus his modis p firmitate constantie suum pplm conseruauit. Quia sicut dicit Prover. xviij. Qui mollis et dissolutus est in opere suo. frater est sua opera dissipantis. Beatus petrus non fuit mollis. sed durus: qz non cessit firmiter sustinuit oem persecutione illatam. Act. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij et pz ex incarceratione ei per Theophilum pncipe antiochie. Non fuit dissolutus sed colligatus cum xpo per charitate firmata. Joh. vli. Dñe tu scis qz amo te. Non fuit fractus sed solidus: per perseuerantia. Eccli. i. Quasi vas auri solidum et.

Quarto super hac petra

edificabo ecclesiam meam per correptionem. Duplex est correptio. Una que est actus charitatis que specialiter tendit ad emendationem fratris delinquentis. s. p simplice amonitione. et talis correptio pñet ad quelibet charitate habentis sue sit subditus siue p latus. Eñ. xxiij. q. iij. dicit. Et am sacerdotes q reliqui fideles omnes summam debent hñe curam de his qui pereunt. quatin? eoz redargutione aut corrigan? a peccatis: aut si incorrigibiles appareant ab ecclesia separent: et de illa non loquimur. Alia est correptio que est actus iusticie: per que intendit boni comune qd non solus parat p amonitione fratris. si interdum etia per punitione: vt alij a peccato desistant per timore. et talis correptio pñet ad solos prelatos q non solu habent amonere sed etia punire corrigendo. Dicit enim Hiero. Sacerdotes studeat illud euangelicu implere. Si peccauerit in te frater tuus et. Beat? petrus hanc correptione exercuit. Primo in hoc q seuerè malos reprehendit. Act. viij. Pecunia tua tecum sit in perditione. Secundo in hoc q seuerè puniuit. sicut patz. Act. v. In punitione ananie et saphirie. Tertio in hoc q seuerè excommunicauit. vt patz in abscissione auricule serui summi pontificis. Luc. xxij. Quarto in hoc q potestate ligauit

et atqz soluendi accepit a dño. Nam aperit celum peccatori. Mat. xvi. Quodcuqz solueris super terram: erit solutum et in celis. In fenu claudit. Ibidem. Porte inferi non preualebunt aduersus eam. Spiritu sanctu dat. Act. xvi. Tunc imponebant man? sup illos et accipiebant spiritu sanctu. Peccata dimittit. Joh. xx. Quor remiseritis peccata remittuntur eis. Sanctor merita comunicat. ij. Cor. ij. Qui aut aliqd donastis et ego et.

Quinto super hanc petra

edificabo ecclesiam meam per humilationem. Unde Aug. li. xij. de ciuit. dei. ca. xij. dicit sic. Audeo dicere superbis vtile esse cadere in aliqd apertu manifestu peccatu. Unde sibi displiceant: qui iam sibi placido ceciderant. Salubri? enim petrus sibi displicuit qñ scuit: q sibi placuit quado presumpsit. hec ille. Et Greg. vt habet dist. l. dicit sic. Consi derandu nobis est: cur omni potes deus eum que cuncte ecclesie sue preferre disposuerat ancille vocē pertimescere et seipm negare pmi sit. qd nimiru magne actum pietatis dispensatione cognoscim? vt is qui futur? erat pastor ecclesie in sua culpa disceret qualis alijs misereri debuisset. Prim? itaqz cum ostendit sibi: et tunc preposuit ceteris: vt ex sua infirmitate cognosceret q miserico: dicit aliena infirma toleraret. hec ille. Et beat? Amb. vt eadem dist. habet: dicit sic. Fidelior facit est petrus post q fidem se perdidisse desinuit. atqz ido maiore gram repperit q amisit. Tunc qm bonus pastor tuendū greges accepit: vt qui sibi ante infirm? fuerat. fieret firmamentum omib? et qui se interrogatonis tempra tione mutauerat. ceteros fidei stabilitate fundaret. Deniqz pro soliditate denotionis ecclesiarum petra dicit. Sicut ait dñs. Tu es petrus et super hanc petra edificabo ecclesiam meam. Petra enim dicitur eo q pñus in nationib? fidei fundameta posuerit: et tanqz saxus immobile totu? corporis xpiani copage molem qz contineat. hec ille. Ex quo patet q beatus petrus per sui humilationem in pastorem totu? ecclesie a xpo institui meruit. Quia humilitas apparuit in quatuor. Prio in hoc q indignum se xpi presentia reputauit. Luc. v. Exi a me dñe: quia homo peccator sum. Secundo in hoc q se a xpo lauari recusauit. Joh. xij. Non lauabis mihi pedes in eternu. Tertio in hoc q minorib? humiliter obediu. Act. viij. Euz audientem

apostoli qui erant
ver. dei. mis. ad eo
to in hoc q anchi
Quia non sum om
mens: cruce mem

Beato sup

edificabo ecclesiam
em apud antiochi
pus infideles ob
tem capitis abba
videntes suum p
mari idem sibi fi
postmodum volu
fuera illam ac
us deus de malis
quadrupla ratio
anion. itz vt per
cemantur. Eñ
iudeorum a popo
fionis signaculu
strum signaculu
in parte corporis
parte corporis re
generatio. quia
lium: nostrum
to: quia debem?
ecclesiu. Illud a
guinis: nostrum
dia. Secundo
in superioru par
inter deum et ip
mediu. Tertio
eis qui ad diuin
petit saluati et ro
onc figure. quia
sectionis: cum fi
qui diuinitu mini
tur regiam digni
debent. Et ompe
onis capillo: et
ne mens eoz te
templante diu
feno: p conlur
obscurant. Et
te corona sacer
sunt ad coronam

Beprim

tram edificabo e
nem. In oia em
eam signaculu
indubile. et bz q

no. Nam aperie
Quodcuq; sol
tu in celis. In
te inferi no pre
sunt. In celis dat.
manu sup illos
Peccata dimittit
ta peccata remittit
nunciat. q. Cor.
ego etc.

Hanc petram

humiliationem.
ei. ca. p. n. d. sic
e esse cadere in
eccaruz. Unde
placido cecide
et displicuit: qñ
presumpit. hec
dicat sic. Consi
derat deus cum
disposuerat an
im negare pmi
dicationis dispn
fuerat: erat pa
ter equalit aliis
qñ cu ostendit
ut ex sua infir
mitate: dicit aliq
beat? Amb. ve
fidelior facit est
se deservit. atq;
amissu. 2. ang.
egreg accepti ve
erit firmamē
trōnis tempa
istatilitate su
denotiois co
dit dñs. Tu es
edificabo ecclē
eo q pimus in
suerit: et ang
xpiani cōpage
x quo pater q
ationem in pa
trem memit. Et u
uamur. Prio
sentia repura
ia homo pecca
se a xpo lana
abis mibi pe
c op mmo: bñ
Ez audissent

De sancto Mathia aplo

Sermo XIX

apostoli qui erant hierosolymis. quia re. sa.
ver. dei. mis. ad eos petru et iohane. Quar
to in hoc q crucifigi vt dñs renuit. En ait.
Quia non sum dignus in cruce esse vt dñs
meus: cruce meam girare etc.

Sermo super hanc petram

edificabo ecclesia mea per distinctionē. Et
enī apud antiochiam beat? petr? fuisse ca
pus infideles ob xpi iniuriā sibi summita
tem capitis abaserunt. Eteri aures clerici
videntes suum pastorem sic in capite defor
mati idem sibi fieri fecerunt. Et sic petrus
postmodum voluit seruare in gloria: qd sibi
fuerat illatum ad xpi iniuriā. Unde sepi
us deus de malis bona elicit. hoc autē fecit
quaduplici ratione. Primo ratioe distin
ctionis. scy vt per hoc signū laici a clericis dis
cernantur. Olim deus distinguit populum
iudeorum a populo gentium per circumci
sionis signaculum. Sed cōuenienti? est no
strum signaculū q illorum. Illud enī fiebat
in parte corporis verecunda: nostrum sit in
parte corporis reuerenda. Illud in membro
generatio. quia dedit erant generationi si
liorum: nostrum in membro ad celus eleua
to: quia debent esse intenti contemplationi
celestiū. Illud cum dolore et cū effusione san
guinis: nostrum cū exultatione et leticia cor
dis. Secūdo ratioe significatiois. Fit enī
in superiori parte rotalis radio capilloz: qz
inter deum et ipsos clericos nihil debet esse
mediū. Tertio ratione subtractionis. Naz
eis qui ad diuina mysteria applicant. com
perit rasura et confura: in modū corone rati
one figure. quia corona et signū regni et per
fectionis: cum sit figure circularis. Illi autē
qui diuini ministerijs applicant adipiscū
tur regiam dignitatē et perfecti in virtute ee
debent. Competit etiā eis ratione subtracti
onis capilloz: et ex parte superiori p rasurā
ne mens eoz temporalib? occupatioib? a cō
templatioe diuinor? retardet. et ex parte in
feriori p confurazine eoz sensus temporalib?
obnubilant. Quarto rōne glificatiois. Naz
de corona sacerdotalis dignitatis puenturi
sunt ad coronā eterne felicitatis.

Septimo super hanc pe

tram edificabo ecclesia mea per celebratio
nem. In aia enī sacerdotis ē impressus qd
dam signaculū qd vocat caracter qd ē oino
indelibile. et hz qtuor ppietates. Primo

aia sacerdotis decorat. plus q lux solis ipm
solem. qm spūales perfectioes sunt illustrio
res corporalib?. An si qvideret aia sacer
dotis hoc signo illustratā oia corporalia vide
rentur ei obscura. per hoc signaculum sacer
dos docet legem dei. Adalac. ii. Labia sa
cerdotis custodiunt scientiam: et legem req
rent ex ore eius quia angelus dñi exercitū
est. Secundo aia sacerdotis deo assimis
lat. Licet enī anima sit ad imaginem dei fa
cta per naturam. tamen magis per istuz ca
racterem deo assimilatur. Quoniam beatus
Dionysius appellat istum ordinem deifor
mem. Per hoc signaculum sacerdos habet
orare apud deum. Primo pro se. Secun
do pro populo. vt habetur in Zenitico. et in
epistola ad Hebrēos. Tertio aia sa
cerdotis ad conficiendū confortat. Si enī
iste caracter ab anima sacerdotis deleteretur
iam non posset conficere corpus xpi: nec ba
ptizare: nec alia sacramēta ministrare. Per
hoc signaculum sacerdos offert sacrificium
in altari: in memoriā dominice passionis.
Quarto animam sacerdotis signat. Nam
benedicit populis et purgat sibi subditos a
peccatis per impositionē manus: precipue
in confessione. In confirmationem horum
beatus petrus hodie celebravit primā mis
sam in pontificalibus antiochie: vt hic has
beamus gratiam tandem gloriam. Amen.

In festo sancti Mathie
apostoli Sermo. xix.

Ecce dicit fors super
mathiam. Act. i. et in episto
la presentis solenitatis. De
ophilus super illud Luce. xviij. Non est inuē
tus etc. dicit sic. Nihil impedit quēq; placere
deo etia si de genere pphano pcesserit: dñ
modo bonū gerat ppositū: nullus etiā nat
de sanctis superbiat. Sup quo talē moueo
questionē. An beat? mathias certā pde
stinatioe assumpt? fuerit ad gradū aposto
larus. de quo iudas sui obstinatioe fuit pre
uaricat? Ad istam questionē rident duo
doctores noui testamēti. Prim? est beat?
Aug. li. de pdestinatioe scōz: dicit sic. Pre
destinator ita cert? ē numer? vt nec addat
eis qd nec minuat ex eis. Tene qd habe
as ne ali? accipiat coronā tuā. Si enī ali? nō
ē acceptur? nisi ille p dederit cert? ē nūer?. Si il
le. Secūd? ē Ierūs. 2. bo. pte. i. q. xxiiij. ar. vi.
ad. i. dicēdū. di. sic. Loza dñe ē alicui? dupl
f iij

Quomodo ex predestinatione diuina. et sic nullus perdit suam coronam. Alio modo ex merito gratie. Quid enim meremur quodam modo nostrum est: et sic aliquis suam coronam potest amittere per peccatum mortale sequens. Alius autem illam coronam amissam accipit in quantum in locum eius subrogatur. Non enim permittit deus aliquos cadere quin alios erigat. Item illud Job. xxxiiij. Conteret multos et innumerabiles et stare faciet alios pro eis. Sic enim in locum angelorum cadentium substituti sunt homines. et in locum iudeorum substituti sunt gentiles. Substituitur autem in statu gratie etiam quantum ad hoc coronam cadentis accipit quod de bonis que alii fecerunt in uita eterna gaudebit in qua unusquisque gaudebit de bonis tam a se quam ab alijs factis. hec 2° bo. **Q**uidum quod possunt designari qui ceciderunt in multiplici gradu. Primus fuit lucifer. de quo dicit Esaias. xliij. c. Quomodo cecidisti de celo lucifer. qui mane oriebaris. Et Luce. x. Videbam sathanam quasi fulgur de celo cadentem. In cuius locum successit natura humana. **U**nde Aug. vi. habet. ij. sen. dist. x. dicit sic. Supra hierlm mater nostra ciuitas dei nulla ciuitu suorum numero sitate fraudabitur. aut etiam ueritate fortasse copia abundabit. necque enim numerum immundorum spirituum nouimus. In quorum locum succedentes filij catholice matris in ea pace de qua illi electi sunt sine fine permanebunt. hec ille. **S**ecundus fuit primus parens damnatorum hominum. scilicet cain qui suis corruptionibus diluuium perierunt. In quorum locum successit Serb cum electis ab eo descendere tribus. **T**ertius fuit Canan cum. xxxij. regibus ab eo descendere tribus. **Q**uartus fuit populus caldeorum adorantium cre-
Sturos. **B**eti. xv. In quorum locum successit abraham ysaac. **B**eti. xv. **Q**uintus fuit Esau et populus edom. In quorum locum successit iacob et duo decim patriarche. **S**extus fuit E chore datan et abyron et eorum complices. In quorum locum successerunt Eleazar et ceteri sacer-
dotes electi a deo. **S**eptimus fuit Mely cum filijs suis opbin et phineas. In quorum locum successerunt prophete dei. **O**ctauus fuit Saul inobediens. In cuius locum successit dauid. **N**onus fuit populus hebreorum. **E**sa. v. In quorum locum successit populus gentilis. ut Job cornelius centurio. latro in cruce. chananeus

samaritana et. ps. Populus quem non cognoui seruauit mihi et. **D**ecimus fuit phariseus cum ceteris scribis. Luce. vii. et. xviij. In quorum locum successerunt apostoli et publicani. **E**ndecimus fuit Cayphas et magistratus iudeorum tempore passionis christi. Job. xi. In quorum locum successerunt doctores et martyres in nouo testamento. **D**uos decimus fuit populus comessantium et luxuriantium in tempore dei. ij. Adachab. vi. In quorum locum successerunt sancte uirgines sequentes christum. **D**ecimus tertius fuit iudas de quo dicit ps. Fiant dies eius pauci. In cuius locum successit hodie sanctus. **A**dachabias de quo sequitur. et episcopatui eius. scilicet iude accipiat alter. ideo dicit uerbum propositum. **E**cce cecidit sors sex gradus apostolici super mathiam. **S**uper mathiam cecidit sors.

Sanctitatis.
 Naturitatis.
 Familiaritatis.
 Perbitatis.
 Potestatis.

Primo super mathiam

cecidit sors sanctitatis. **U**n de ipso potest dici illud. i. Reg. x. Erre uideris quem elegeris deus. quod non sit similis ei in omni populo. In tam breui congregatio discipulorum christi nemo potuisset habitare nisi valde sanctus. **U**nde Euzo. super Job. dicit. **Q**uoniam iudas fuit in collegio apostolorum. diabolus non fuit ausus ipsum innadere. quoniam autem ab ipso recessit. in ipsum intravit. Sanctitas beati matthei habuit testimonium a quattuor. **P**rimo a patre celesti. **A**dachabias enim paruulus interpretatur. ad patrem autem pertinet paruulos erudire. **A**dachab. xi. Confiteor tibi domine pater celi et terre: quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis. etiam ad ipsum spectat paruulos conuolare. **A**dachab. xvij. Non est uoluntas patris uestri ut pereat unusquisque ex his pusillis. **S**ecundo a filio: quia cum apostoli pro cederent ad electionem duo decim apostoli in locum iudei: et stans essent duo pre ceteris: christus precelegit mathiam. **T**ertio a spiritu sancto qui ipse in pentecoste in gratia confirmauit et donis suis repleuit. **Q**uarto ab apostolorum collegio qui cum ioseph in medio stauerunt. Sic enim duos meliores habuissent utique eos precelegissent. **P**ropterea dicit christus Job. xiiij. Non uos me elegistis: sed ego elegi uos et posui uos ut eratis et fructus offeratis et fructus

et secundum deum
 et secundum uoluntatem

De sancto Mathia aplo
 Sermo XIX
 Vester maneat. et
 one per quam firmi
 runt quattuor.
 Eundem enim ecclesiam
 Et de cum amare
 non aliam manifeste
 amat. non tamen codi
 uoluntas nostra non
 ea mouet sic ab
 bonum aliam uoluntatem
 ipsius. Sed econ
 relecturata quia
 et bonum conferuam
 habet. et ad hoc
 profundius et constantius
 diligis oia quae
 que fecisti domine. Et
 nos enim quid non
 habet rationem finis: et
 nem. Et de ad
 gloriis inquantum
 et gloria. et per
 cident a gloria. et
 placent. sed enim
 natione et notitia
 bini alique ore
 tipatione gratia
 merito non pecc
 tionis non by alie
 quid in bono ore
 prebendit sub eo
 ipsa prima ppar
 si p autem diuini
 uere nos domine ac
 cit apostoli. i. iij.
 cimus uos. si enim
 de. ideo dicit. Non
 meum pueniendo
 gios uos ad se
 dignificans. id est
 operarios et ad
 p alterum dupli
 caput uirtutis. et
 deo non cōpente
 et. Quis audire
 et fuit. Alio mo
 p que exequit si
 ministrum. et hoc
 in erequimur su
 i. l. op. in. Dei an
 beceit propter re
 reur causis me
 et seruatur in re

is que nō cognō
mus fuit pbarise
e. vii. t. xviij. In
apostoli t. pū
t. Cayphas t. ma
e passionis xpi.
cefferunt docto
ramēto. **P**uo
ressancū t. lūcū
Abdathab. vi. In
nate virgines se
ternus fuit iudas
t. ci. pauci. In cu
anc. t. Abdathab
in. scs inde ac
ti p. p. p. f. t. t. t.
olici sup. mathia
t. f. o. r. g.

matbiam

de ipo pot dī
le quem elegerie
vni populo. In
puloz xpi nemo
de laica. Unde
puloz iudas fū
no fuit anlas ip
se effuiz in ip
toz habuit refu
a patre celesti
verat. Ad patrē
dicit. Ad patē
li e terre: quia
pēndebantur
ad ipm specie
reaz vñ et bis
cū apostoli pro
cem apē in locū
terenz: xps pie
piscatoz q dō
mauit e dōis
apostolorū colle
dio flauerunt.
et xps vberēz eos
cū pēz vñ. xpi
e elegi vos et p
teratis et fructū

Vester maneat. Nā in electoz predestinati-
 one per quā firmatur eoz sanctitas concur-
 runt quattuor. Primo amor dei preueniens.
 Quilibet em̄ existens deus vult aliqd bonū
 Unde cū amare nihil aliud sit q̄ velle bo-
 nū alicui manifestū est qd de' oia que sunt
 amat. nō tñ eodē mō sicut nos. Quia eius
 voluntas nra non est cā bonitas rerū: s̄ ab
 ea mouet s̄c ab obiecto. amor noster quē
 bonū alicui volumus: non est cā bonitatis
 ipsius. Sed econuerso bonitas ei' vel vera
 vel extrinsecā p̄uocat amorem q̄ eis volum'
 et bonū cōseruari qd habet: et addi qd non
 habet: et ad hoc opamur. Sed amor dei est
 p̄fundē et cāusans bonitatē i' reb'. Sap.
 xi. Diligis oia que sunt et nihil odisti coruz
 que fecisti dñe. Et sic p̄mādo p̄ceptetur
 nos fm̄ quid nō simpli'. Quia vitā gē nō
 hz rōnem finis: sed rōnem eius qd est ad fi-
 nem. Unde ad vitā gē nō habet aliqd eli-
 gi nisi inquantū vitā gratie ordinat ad vitā
 glorie. p̄pter hoc illi qui hnt grām et re-
 cidunt a gloria nō dicuntur esse electi sim-
 pliciter: sed fm̄ quid. p̄ut scz de eis in ordi-
 natione et noticia diuina existit qd sunt ha-
 bituri aliqd ordinē ad vitā eternā fm̄ p̄-
 ticipationē gratie. Sed p̄ predestinatio sine
 merito nō p̄cedens. Nā effect' predestina-
 tionis nō by aliquā cām ex vte nra. qm̄ de-
 quid in hoc ordinat ipm̄ in salutē totū cō-
 p̄ehendit sub effectu p̄destinationis etiaz
 ipā primā p̄parat ad grām que nō fit nisi
 p̄ auxilliū diuinū. fm̄ illd 2 h̄en. vlti. Et o-
 uerte nos dñe ad te et p̄uertemur. Ideo bi-
 tur apls Titū. iij. Nō ex opibus iusticie q̄ fe-
 cimus nos. s̄ fm̄ suā m̄ximā saluos nos fe-
 cit. idē dñ. Nō vos me elegistis. s̄ amorem
 meū p̄ueniendo quo ad primū sed ego ele-
 gi vos quo ad secundū. 2mo electio nos
 dignificans. iō dñ. Et posui vos. s̄ meos co-
 operatori et adiutores. aliqñ aut dī adiutori
 p̄ alterū dupli'. Uno mō inquantū ab eo ac-
 cipit virtutē. et sic adiuari est infirmi. Un-
 deo nō cōperit. et sic intelligit illud 1 Roma.
 xi. Quis audiuit spm̄ dñi: aut qd p̄siliarius
 est finit. Alio mō dī aliqd adiuari p̄ alium
 p̄ quē crequit suā operationē. Sicut dñs p̄
 misit. et hoc mō d' adiunat p̄ nos inquantū
 rēquirimur suam operationem. fm̄ illud
 i. 1 Cor. iij. Dei enim adiutores sumus. nec
 hoc est propter defectū diuine virtutis. Sed
 p̄tetur causis medietate ordinis pulchrit'.
 Et seruatur in rebz. et vt etiā creaturis di-

gratiae casualitatis coicet. Quapro electos
gratia pfundens. s. gra gratu faciete. iuxta
illud Job. xv. Sine me nihil potestis facere.
re. quantu ad meritū vite eterne. Et Aug.
ij. de trinitate dicit qd spū sancti spalius ps-
cedit ad sanctificandus creatura. Ideo di-
citur. eante ⁊ fructu affertur. Et hjs modis
predestinat⁹ ⁊ sanctificatus est beatus Ada-
thias i sui electo ⁊ electiois approbato.

¶ Cecidit super mathiam ce
cidit fors maritimitas quantum ad eius elec
tionem que appuit in quatuor. Primo in
eligitum pbicare. Apli em habuerunt in
reone recta cu statuerit mathia extraneus
r nulli aploz ppinqui. qz no amore carna
li sed zelo dei ducti sunt. Habuerunt paces r
pccordia. qz de centu viginti elctobus nemo
discordauit. Dabuerit mentis deuota: qz
orobus inuiterunt. Ex ipso moyfi q cu que
reret a pncipatu cessare orauit. dices. Dns
de exercitu ois carnis puidet hoies qui
sit sup multitudine hanc rc. Numeri. xviii.
Habuerunt meritū vite cu essent principes
mūdiciantores celidudices scilicet ps. Prin
cipes ppoloz aggregati sunt cu deo abraham
scz ad mathie electiones. qm dñi foies ribz
vehementer electi sunt. Secdo in eligendi di
gnitate. Nā brū mathias habuit magna
nimitate fctate. iō dñ. Et bis viris. a virili
tate astute vir qm vidēs iniusticiā nō sū
tet r vidēs adueritātē non fugit. Jo dicit
Ecclī. c. Ne terre tui rex puer est. Itēz ha
buit pfectionē sapie. iō dñ. Omni te quo
intrauit r exiuit rc. Nulli em alicui nego
cij plena noticiā hñe pot nifi sciat ei pñcia
pñi mediū r finē. Brūz vero mathias omni
actu pñi sciat pñi finē. i. natiuitatē. r me
diū. i. pdicationē. r finē. i. passionē r resurre
ctionē r ascensionē ei⁹ in celis. pñerea habuit
dei addicationē. tandē fecit in pñlo ma
gnā edificaciones. pñterea de Jere. iii. Da
bo vobis pastores iuxta cor meū q pascēt
vos scia r doctrina. Tercio in electiois fir
mitate. Apli em inchoauerūt ipam electi
onē ab exhortatioē salutifera. qz petri vñle
fmonē pmissit. iō dñ. Surgens pñr in me
dio fratru dixit rc. Et expositioē pacifica
qz frateruē duos. r hoc vnanimiter r con
corditer. pfecti sunt ipam cu orōne deuota.
Uñ orates dixerūt. Tu dñe q corda ho
minū nostrā rc. Terciatia ē qz reuelationē
diuina. vñ dñ. Et cecidit fors sup mathiam

[illegible]

De scō Thomade aquino Sermo XX

Scdm em̄ Dyo. Illa fors fuit qdā splēdor
diuin⁹ p̄ que ondebāt q̄ erat i aplm̄ sumē
dus. Quarto in p̄firmatōis stabilitate. Nā
qdā de aplis pri⁹ fuerūt electi ⁊ postmodū
in penthecoste p̄firmati. ps. Ego p̄firmavi
colūnas ei⁹. Quidā fuerūt electi s̄ nūq̄ cō
firmati. Sicut Judas. Quidā in simul fue
runt electi ⁊ p̄firmati. sicut Zacharias q̄ ab
aplis fuit elect⁹ ⁊ mox a sp̄scō p̄firmat⁹.

Tertio super beatū ma
thia cecidit fors familiaritatis: q̄ fuit mul
tū dilect⁹ a xpo. qd̄ p̄s ex q̄tuor: signis. Pri
mo q̄ xps fecit eū p̄tribulē suū. q̄uit em̄ de
tribu iuda sic ⁊ xps. Solēt autē hoies qui
sunt de eadē cognatiōe se inuicem diligere.
Eph. v. Nemo vnq̄ carnē suā odio habuit.
Scdo q̄ xps fecit eū cōpatriorā suū. Fuit
em̄ bethleemita sic ⁊ xps. Solēt hoies ei⁹
de patrie speciale adinuicē familiaritatem
h̄re. Tertio q̄ xps inter ceteros discipulos
fecit ipm̄ aplm̄ suū cui reuelauit secreta ce
lestia ⁊ in fide solidauit. Quarto q̄ xps
fecit eū cōmilitōnē suū vt per orbē discurre
ret p̄dicādo euāgeliū ⁊ baptizādo quē suū
sacerdotē instituit sic ⁊ ceteros aplos ⁊c.

Quarto super beatū ma
thia cecidit fors acerbitatē quantū ad mar
tyriū. P̄mo em̄ fuit tract⁹ p̄ ciuitatē missio
sine ad collū ei⁹. Scdo fuit crucifix⁹. ⁊ ibi
stans in cruce fuit lapidatus. tandem fuit
securi percussus ⁊ excerebratus.

Quinto super beatū ma
thia cecidit fors p̄tatis q̄ ad opationē mi
raculor. Nā opatio miraculor est manife
statio gr̄e grati faciētis. sic ⁊ donā p̄p̄he
cie ⁊ q̄libet gr̄a gratis data. vii. ij. Cor. xij.
Ita gratis data noiā manifestatio spūs
Sic ḡ aplis dat⁹ est spūs sc̄tus ad opationē
miraculor: q̄ data est eis gr̄a grati faciēs
eū signo manifestāre. sic hodie brō marthe
qdā em̄ attestant sue miē. Cū em̄ centum
quingenta hoies ex qdā portōe venenosa
fuissent roficati oēs sanauit ⁊ ad fidē con
uertit. Quedā attestant sue iusticie. Cū ei
qdā obstruati p̄sisterēt ⁊ x̄bū dei deriderēt
dixit eis. Denūcio vob q̄ in infernū descen
detis. Statimq̄ terra se aperuit ⁊ sp̄os vi
uos deglutit. Quedā attestant sue poten
tie: q̄ demones expellebat ⁊ in infernū mit
tebat. Cū em̄ qdā demon in forma pueri
p̄m̄ incitaret hoies p̄m̄ ipm̄ expulit ⁊ in

infernū demersit. Quedā attestant sue fi
dei: q̄ quando potiones toxicatā bibit ⁊ in
nullo eū leuit. Marc. xlii. Signa autē eos q̄
crediderint ⁊c. vlc⁹ ⁊ bñ habebūt. Qui tandē
obtinuit nobis gratiam ⁊c. Amen.

In festo sc̄i Thome de aqno. Sermo. xx.

Et is lux mudi. Ma
thi. v. ⁊ in euāgelio plentis solen
nitatis. Job. ij. dicit. Lux venit in
mundū ⁊ dilexerūt hoies magis tenebras
q̄ lucē. Sup̄ quo x̄bo talē moueo q̄onem
Atrū br̄is Thomas sapie dono sic effu
serit vt lux ecclie dici meruerit. Ad istā qd̄
nē rīdēt duo doctores. Prim⁹ est Isayas
xliv. dices sic. Ecce dedi te in lucē gentium
vt sis sal⁹ mea vsq̄ ad extremū terre. Se
cundus est Jobes Apoc. xvij. dices sic. Et
vidi alterū angelū de celo descendētē h̄nē
pr̄tez magna: ⁊ terra illumiata est a glia ei⁹.
Sciendū q̄ de vltia creationē rerū voluit
p̄ncipalr q̄tuor eē in mūdo ad ei⁹ pulchri
tudine ⁊ bonore. P̄mo creaturā multitudine
⁊ distinctione. Nam distinctio rerū ⁊
multitudo est ex intencōe primi agētis qd̄
est de⁹. p̄duxit em̄ res in esse p̄pter suā bo
nitate cōdicandā creaturis ⁊ p̄ eas rep̄tan
dā. ⁊ q̄ p̄ vnā creaturā sufficēter rep̄tari
nō pot. p̄duxit multas creaturas ⁊ diūsas
vt qd̄ deest vni ad rep̄tandū diuinā boni
tate suppleat ex alio. Nā bonitas q̄m̄ deo
est simplr ⁊ vniformit in creaturis est mul
tipliciter ⁊ diuīsim. vñ p̄fect⁹ p̄ncipat diuī
nā bonitate ⁊ rep̄tat eā totū vnūsum q̄
alia q̄cūq̄ creatura. Et q̄ diuina sapia est
cā distinctionis rerū. Jo moyses dicit res
esse distinctas x̄bo dei. qd̄ est acceptio sapi
entie. ⁊ hoc ē qd̄ dī Bēn. i. Dixit de⁹ fiat lux
⁊ facta est lux. ⁊ diuīsit de⁹ lucē a tenebris.
Scdo de⁹ voluit rerū ineq̄litate ⁊ meliora
tionē. Nā optimi agētis est p̄ducere totū
effectū suū optimū. nō tū q̄ quālibet par
tem totū faciat optimā simplr: s̄ optimam
fm̄ p̄portionē ad totū. Tolleret em̄ bonitas
aialis si q̄libet pars ei⁹ haberet oculi digni
tate. Sic ergo ⁊ de ipm̄ vnūsum p̄stituit
optimū fm̄ modū creature. non aut singu
las creaturas: s̄ vnā alia meliorē. ⁊ idō de
singulis creaturis dī Bēn. i. Vidit de⁹ lucē
q̄ esset bona ⁊ similiter de singulis. Sed de
omnibus simul dicitur. Vidit deus cuncta
que fecerat ⁊ erant valde bona. Et Ecclia.
xxxij. dicitur. Quare dies diem superat: ⁊

lucē h̄c: ⁊ annus
na separata sunt.
p̄p̄e mystico ecclie
diuēritas statim
na p̄rinet. Prim⁹
spūs ecclie. Si
ordine p̄fectio q̄
fuerit inueniunt
rū in auri nō p̄p̄e
p̄p̄e. Ita etias
p̄p̄e sicut in capite
h̄a diuēritas de re
ecclie sit p̄fectio
Eph. iij. Ip̄e de
dā aut p̄p̄e. al
p̄p̄e aut p̄p̄e. al
enē cōg. Scdo
actionis q̄ sunt in
aut ad diūsas ac
tari ad hoc q̄ exp̄
pagan. vñ dōs de
in adiutorū. Tū
dicit. Sicut in vn
bon⁹ oia aut me
ita multitudine corp
p̄rinet ad dignitē
que in quodā oie
x. d. vides regnū
monis ⁊ habent
nistrantū nō ba
stolis dīc. ⁊ Th
soli sunt vasa au
stilita. Et in ps.
cā m̄ta variatā
na aplos ⁊ consē
vīgūm ⁊ lamēto
etia. Quarto de
exornationē. Nā
ad p̄fectionē char
tione dei ⁊ p̄m̄
recte p̄rinet vira
re desiderat. Ad
vira actiua q̄ de
Sed opus vite
totaliter consilii
Sic clemosynā
Alia est quod
tionis deriuatur.
no. Unde Greg
q̄ de p̄fectio vn
sunt redemptib
uitatio tūc erit
p̄m̄ contemplati

huc lucē: et annus annū a sole. a domini sciētia separata sunt. Tercio deus oluit in corpore mystico ecclie ordinū variationē. Nā diuersas statūz et officioz in ecclēsia ad tria pertinet. Primo quidē ad perfectionē ipsius ecclēsie. Sicut enī in rerū naturalū ordine perfectio que in deo simpliciter et uni formiter inuenitur inuenerit in creatura rū inueniri nō potuit nisi difformiter et multipliciter. Ita et iā plenitudo gracie que in xpo sicut in capite adunatur ad eius membra diuersimode redundat ad hoc qd corp⁹ ecclēsie sit perfectū. Et hoc est qd apłs dicit Ephe. iij. Ipse dedit qdā qdē apłos. quosdā autē pphetas. alios vero euāgelistas. alios autē pastores et doctores ad summariōnē scōz. Scđo autē pñet ad necessitatez actionūz qd sunt in ecclēia necessarie. oportet autē ad diūsas actiōes diūsos hoīes deputari ad hoc qd expēditur et sine dñs hōe oīa pagant. vñ dñs dedit moysē. lēx. senes ppli in adiutoriū. Nume. xi. Et apłs I Rom. xij. dicit. Sicut in vno corp⁹ multa mēbra habem⁹ oīa autē mēbra nō eūdē actū habēt. ita multū vñ corp⁹ sum⁹ in xpo. Tercio hoc pñet ad dignitatē et pulchritudinē ecclēie: que in quodā ordīe consistit. vñ dñs. iij. Regl. x. dñs vidēs regina saba omne sapiam salomōis et habitacula seruoz et ordines ministrantiū nō habebat vltra spm. Vñ apłs I Col. ii. qd in magna domo nō solū sunt vasa aurea et argētea: s; lignea et fictilia. Et in ps. dñs in laudē ecclēie qd est circūamicta varietate. Ubi dicit glo. qd doctrina apłoz et confessiōe martyriū et puritate virginitatis et lamēto penitentiū ornat regina. i. ecclēia. Quarto dñs voluit i ecclēia religionū exornationē. Nā scđa religionis ordinatur ad pfectionē charitatis qd se extēdit ad dilectionē dei et pñmi. Ad dilectionē autē dei dñs recte pñet vīta pēpłatīa qd soli deo vacare desiderat. Ad dilectionē autē pñmi pñet vīta actiua qd dñs nō necessitatib⁹ pñmōz. Sed opus vīte actiue est duplex. Vñ qd totaliter consistit in occupatione exteriori. Sicut elemosinas dare: hospites recipere. Aliud est quod ex plenitudine contemplationis deriuatur. Sicut doctrina et predicatio. Unde Greg⁹ dicit. v. omel. sup. Izech. qd de perfectis vīris post contemplationem suam redeuntibus dicitur. Ad memoriaz suauitatis tue eructabunt. et hoc pēferunt sim plici contemplationi. Sicut enī maius est

illuminare qd lucere solū: ita maius est cōtemplari alijs tradere qd pēplari. Dicitur enī ex de regula. et trāse. ad reli. c. licet. Sic maius bonū minori bono pponit: ita cōis vtilitas speciali vtilitati pferit. Sic qd sumū gradus in religionib⁹ tenet qd ordinant ad docēdū et pēdicādū qd is est religio fratrum pēdicatoz. Et in hac floruit scđus Tho. vīta et doctrina velut lucerna ardens sup candelabrum posita. Ideo de ipso conueniens ter dicitur. Est is lux mundi.

Est is lux mundi
Ad sapientie decorem.
Ad vire honorem.
Ad vire valorem.

Primo beatus thomas est lux mundi ad sapientie decore. Sciendum qd scđa mater ecclēia significat p illā mulierē dñs qd dñs Apoc. xij. Signū magnū appuit in celo mulier amicta sole et in capite ei⁹ corona stellarū. xij. et luna sub pedib⁹ ei⁹. In hō enī qd est amicta sole designatur decore sapientie. Hic autē sol quo circundat est scđus Tho. emittēs duodecim radios. i. hōis sapientia duodecim patrū veteris testamētī ad decore scđe mīis ecclēie. Et quib⁹ merito dñs de eo. Est is lux mundi vt sic verificet pphetia scđi simi illi. Anachoreticis ad matrem eius. Gaude dñs: quia cōcipies et paries filiū. Thomaz vocabit nomen ei⁹. Hic enī magnus in scientia et in vīta: eritqz frater ordinis pēdicatoz. Inter omnia vero hominū studia sapientie studium est perfectius: sublimius: vtilius: et iocundius. Perfectius quidem inquantū homo sapientie studio deditur inquantū vere beatitudinis iam aliquam partem habet. Unde sapiens dicit. Hōis vir qd in sapia morabitur Eccl. xij. Sublimius autē est: quia homo per ipm precipue ad diuinam similitudinē accedit qui oīa in sapientia fecit. Unde qz similitudo est causa dilectiōis sapientie studium precipue deo per amicitiaz coniungit. Propter qd Sap. viij. dñs. qd sapientia infusit⁹ thesaurus ē hominib⁹ quo qui vñ sunt participes facti sunt amicitie dei. vñ autem est: quia per ipsam sapientiaz ad im moralitatis regnū puenit. Et cupiscencia enī sapientie deducit ad regnū pēpētuum. Sap. vi. Recundius autē est: quia non habz amaritudinē conuersatio illius: nec reditū cōuictus illius: sed leticiā et gaudiū. Sap.

viij. Sed beatus Thomas ardentissime huic studio sapientie inhestit. vii. pmo contra gentiles dicit sic. Assumpta igitur ex divina pietate fiducia: sapientis officium persequendi. Quis proprias vires excedat: proprium nostre intentionis est veritatem quam fides catholica prestat per nostrum mudulo manifestare: errores eliminando perarios. Et enim verbis Hieronymi utar. ego hoc precipue vite mee officium debere me ideo sciens sum ut enim ois sermo meus et sensus loquatur. hec ibi. Inter pres autem veteris testamenti duodecim fuerunt qui ad sapientie studium peruenierunt. quo de coratur sancta mater ecclesia: qui tamen imperfecte habent sapientiam adepti sunt. quam perfectissime sanctus Thomas habuit qui ecclesiam mirabiliter illuminauit. unde cantat. Collaudetur Christus rex glorie qui per thomam lumen ecclesie mundum replet doctrina gratie. Primus fuit ad id in statu innocentie in generis humani gubernatione. Nam ad gubernationem vite proprie et aliorum non solum requiritur cognitio eorum que naturaliter sciri possunt: sed etiam cognitio eorum que naturale cognitionem excedunt. eo quod vita hominis ordinatur ad quandam finem supernaturalem. sicut nobis ad gubernationem vite nostre necessarium est cognoscere que fidei sunt. vii. et de his supernaturalibus primus homo tantam cognitionem accepit quanta erat necessaria ad gubernationem vite humane secundum statum illum. Sanctus autem Thomas confirmatus in gratia per spiritum sanctum ipsum sanctificantem ad gubernationes vite humane secundum animam obtulit librum de articulis fidei et ecclesie sacramentis ad Urbanum papam quartum. secundum vero corpus librum de regimine et regno ad regem Francie. et prius tractatum ad duxissimum brabantie. Secundus fuit noe tunc diluuij in generis humani liberatione. Nam solus iustus inuenit cui propter iustitiam suam septem homines donant. hic tanta sapientia floruit ut mundum a piculo submersiois liberauerit. Sanctus autem Thomas videns mundum piculati erroribus librum de erroribus gentium et de erroribus grecorum obtulit. et prius tractatum de erroribus infidelium addidit. ut sic septem ecclesias septiformi spiritu illustratas in una fide aggregaret. id dicit illud Proverbia. viij. Veritatem meditabitur guttur meum: et labia mea derestabunt impium. Tertius fuit abraham tunc caldeorum in trinitatis reparatione. Nam egyptij pueri erant ad ydolatriam adorantes creaturas. Cumque abraham unum verum deum predicaret adorandum missus est

in ignem. quem tamen deus ab incendio liberavit. Viderat enim tres viros descendentes per viam. tres vidit unum adorantem. Beatus xviij. In quo cognouit mysterium sancte trinitatis. Sanctus autem Thomas huic errori volens obviare primum librum suarum obtulit: et primam partem summe theologie. copiosum theologie ad fratrem reginaldum socium suum. et expositionem super Boetium de trinitate. in quibus mysterium trinitatis aperit. Id dicit illud Epistolae. iij. Non amplius ambuletis sicut gentes ambulantes in vanitate sensus sui tenebris obcurati huius intellectum. Quartus fuit ysaac per reprobationem nati in redemptionis humane figuratio. in quo promissio facta est de incarnatione filij dei: quod de eius semine nasci debebat. in quo etiam prefigurata est passio Christi per eius imolationem. que tamen in umbra cognouit. Sanctus autem Thomas. mysterium humane redemptionis absconditum a seculis luculentissime aperuit. unde ipsemet in principio tertie partis summe theologie dicit sic. Quia saluator nisi dominus iesus Christus teste angelo populum suum saluum faciens a peccatis eorum vias vite nobis in seipso demonstravit. per quam ad beatitudinem immortalis vite resurgendo pervenire possumus: necesse est ut ad consummationem totius theologie negotij post considerationem ultimi finis humane vite de ipso omnium saluatore ac beneficiis eius humano generi prestitis: nostra consideratio subsequatur. hec ibi. ideo obtulit tertium suarum et tertiam partem summe theologie in quibus de mysterio redemptionis humane subtilissime pertractat. Quintus fuit iacob in factorum cognitione. Nam fugies a facie fratris sui esau post visionem scasle edificavit altare domino fundens oleum desuper. in quo figurabatur mysterium factorum ecclesie. sic de latere ade domum formata est eua: sic de latere Christi in cruce pendens formata est ecclesia. Scala autem quam vidit iacob significat crucem Christi ex qua profuxerunt facta ecclesie que ab ipso verbo incarnato efficaciam habent. Sanctus autem Thomas. mysterium factorum ecclesie disertissime aperuit in quarto libro suarum de quibus instruit sufficienter mistros ecclesie. id dicit illud Esai. viij. Ponam uniuersos filios tuos doctores a domino. Sextus fuit ioseph in panis provisione. nam dum vendit in egypto constituit dominus egypti: et prouidet de frumento uniuerso orbis. Sicut Christus dum venditur a iuda instituit sacramentum corporis et sanguinis sui ad salutem totius generis humani. Sanctus autem Thomas. officium de

tanto sacramento
lebas per uniuersa
su christo dicitur
qua ergo mercede
et in ait. Dicit non
teipsum. Septimus
positione. Nam in
facile ad facit. Nu
deo in duobus habu
fuit. et ceteras ceri
rellexit quod omnia in
dicit. 2. cor. xi. et ill
turoz bonoz quoz
aut Thomas et le
nissime exponit
me theologie ob
regimo approba
tractat de regim
Ego autem consue
manicare. ps. El
beatus Thomas
obscure a dauid
stilla super psalmu
eod. fonte diuini
stilla potant. sicut
necrauit ultra do
in verum natural
mine fuit illustr
non excedit limi
Sicut de eo dicit
et pabolaz et dicit
quod est in libro vi
et differunt de i
lib. et p. scilicet et h
ratione. Et in p
ni sapientiam et p
aut Thomas o
buit. vii. secundu
stiones de preter
creaturis id dicit
oib. opib. suis
ditabat. Dedim
tione. Nam grau
canti populo futu
testamenti a p
vltimū iudiciū
mo aut Thomas
p. caput et n
posuit. Et enim ad
de sibi valde dub
aplica factorum
fuit. Et dicitur
denique attentiō

tanto sacramēto instituit atq; fecit qd ce-
lebrat p vniuersas ecclesias. vñ sibi a dño ie-
su xpo dictū est. Vñ scripsisti de me thoma
quā ergo mercedē p tuo labore recipies?
Qui ait. Dñe nō aliā mercedē recipiā nisi
seipm. Septim⁹ fuit moyses in legis dei p-
positione. Nā in monte syna loques cū deo
facie ad faciē. Num. xij. Accepit legem a
deo in duab⁹ tabulis: quā ppo electo ppo-
suit. s. dictas ceremonias legis nō dare in-
tellexit q; omnia in figurā ptingebat illis vt
dñ. ij. 2. cor. xi. 2. Heb. x. Umbra hñs lex futu-
rōz bonoz quo ad ceremonias. Sctus
autē Thomas 7 legē 7 ceremonias diligen-
tissime exposuit p qd oib⁹ pumā scde sum-
me theologic obrulit. Octau⁹ fuit dauid i
reginis approbatione. Nā in psalterio suo
tractauit de regimie xpi fm diuinitatē. ps.
Ego autē cōstitui sum rex ab eo. 7 fm hu-
manitatē. ps. Virga virtutis tue 7c. Sed
beatus Thomas q in psalterio pabolice 7
obscure dauid pperata erant: in sua po-
stilla sup psalterio diligentissime aperuit. ex
eodē fonte diuinitatis verq; secreta cele-
stia porauit. s. hic abyssum diuinitatis pe-
netrauit vltra dauid. Bonus fuit salomō
in rerū naturalū cognitōe. Nā interiori lu-
mine fuit illustrat⁹ ad cognoscendū ea que
nō excedūt limites naturalis cognitionis.
Sicut de eo dicitur iij. Reg. iij. q locutus
ē pabolas 7 disputauit sup lignis a cedro
q est in libano vsq; ad yfopū q exiit de parie-
te: 7 differuit de iumentis 7 vclucib⁹ 7 repri-
lib⁹ 7 piscib⁹: 7 hoc totū fuit ex diuina inspi-
ratione. Vñ pmitit ibi. Dedit de⁹ salomo
ni sapiam 7 prudētiā multā nimis. Sctus
autē Thomas oim opū dei cognitionē ha-
buit. vñ secundū libru sctiarū obrulit 7 que-
stiones de pñtia dei: 7 qñces de spūalib⁹
creaturis. iō dicit illud ps. Meditar⁹ suz in
oib⁹ opib⁹ tuis 7 in fact⁹ manū tuarū me-
ditabar. Decim⁹ fuit Esayas in gētilū voca-
tione. Nā grauit iniq; 7 scelera arguit pec-
canti ppo futura mala pñdit. gram noui
testamēti a pmo saluatoris aduentu vsq; ad
vltimū iudiciū de ecclesia smone pducit. Sa-
ctus autē Thomas quo ad multiplicatiōē eccle-
się caput 7 mēbra discretissime esayā ex-
posuit. Et em ad qndā passum ppbie eius-
dē sibi valde dubiū reuēnisset ex reuelatiōe
aplica scōz petri 7 pauli fuit sufficient⁹ ins-
truit⁹. Unde autē fuit Job in diuine pñ-
dentie attestatiōe. Nā qdā epycurei asse-
re

bant deū nō curare de hīs inferiorib⁹ dices
tes qm nubes latibulū ei⁹ circa cardines ce-
li pambulat nec nra pñderat. Vñ Job co-
natus est oñdere diuinā puidētiā circa res
hūanas. Sctus autē Thomas obuietas rōnes
7 sūas in expōitiōe super Job mirabilr de-
clarauit. vt de eo dicat illud ps. Declaratio
smōnū tuoz illuor: 7 intellectu dar puulis.
Duodecim⁹ fuit Delyas in religiōis obser-
uatōe. Nā indutus pilis cameloz: auster⁹
pnia: parā arguēs: legē dei selauit. 7 spm di-
plicē a deo accepit. s. ad pphēdū 7 mira-
cula faciēdū. Sctus autē Thomas vt fideles oia
rer ad cultū dei: libru de pfectiōe xpiane reli-
gionis obrulit. 7 libru 7 retrahentes a reli-
gione vt sic oēs fideles dicere possunt illud
Zullij lib. de achademiā. Nos inq; in nray
be pegrinātes errātesq; tanq; hospites tui
libri qñ domū reduxerunt vt possim⁹ aliqñ
q 7 vbi essem⁹ agnoscere. Tu erates patrie
tu descriptiōes tēporū: tu sacroz iura: tu sa-
cerdotū: tu domesticā: tu publicā disciplinā
tu sedū: regionū: locorū: tu oim diuinā
hūanarūq; rerū notā: gñā: officia: cās ape-
ruisti. hec ille. vt merito dici possit de eo. Est
is lux mundi. qñ est sol circū dās scām mas-
trē ecclesiam illuminans eā. xij. radijs in. xij.
patrib⁹ veteris testamēti de signat⁹. Prim⁹
est generis hūani gubernatio in adā. Sec-
undus est hūani generis liberatio in noe.
Teri⁹ est trinitatis representatio in ab: abā
Quart⁹ est redēptiōis hūane pfiguratio in
ysaac. Quin⁹ est sacroz pñcognitio in Jacob
Sext⁹ est eucharistie pñcognitio in ioseph. Sep-
tim⁹ est legis dei ppositio in moysē. Octa-
uus est regimie approbatio in dauid. Nos-
tus est rerū naturalū cognitio in salomōe
Decim⁹ est gētilū vocatio in esaya. Unde
cim⁹ ē dñe puidētie attestatio in iob. Duo-
decim⁹ est religiōis obseruatio in belya. Sic
em sol circū. xij. signa celi: sic brūis Thomas cir-
cuit. xij. pñes veteris testi ad illuminatiōes
scē mris eccle. Itavt vere dicat de eo. Est
is lux mundi ad sapientie decorem.

Secundo beatus thomas
est lux mundi ad vite bonorem. Sciēdum
q sancta mas eccle sia est illa sponsa de qua
dicitur Apoc. xxi. Veni ostendaz tibi spon-
sam vxorem agni. 7 ostendit mihi ciuitatē
sanctam hierusalem descendentem de celo
a deo habentē claritates dei. Lumen eius
simile lapidi pñcioso: 7 habebat murū ma-

De scto Thomade aquino Sermo XX

quā et alii habentē portas. xij. et in ipis no-
 mina. xij. aploz. hec ibi. Nec ciuitas est illa
 mulier de qua dictū est supra. quā circunda-
 bat sol. xij. radijs que habet. in capite coro-
 nam. xij. stellarū. quia habet perfectiones et
 virtutes. xij. aploz. Mas aut perfectiones
 habuit sanctus Thomas. ad honores vite ipsius
 ecclesie ut sic vita sancti Thome sit corona
 duo decim stellarū in vertice ecclesie. Beatus
 petrus floruit virtute sapientie. Cui dicitur
 Math. xvi. Beatus es symon bariona. quia
 caro et sanguis nō reuelauit tibi: sed pater
 meus qui in celis est. Beatus Thomas flo-
 ruit sapientia non in erate prouenta: sed in
 infantia. Sicut enim beatus Iohannes bap-
 tista in matris utero cognouit factū dñice
 incarnatōis in eo quod exultauit ad salutatio-
 nem faciā elizabēth ut dicit Luce i. Sic bea-
 tus Thomas posuit a nutrice in balneo
 charitatis continētē salutatiōē angelicā sibi
 de celo a deo missam manu accepit et dilige-
 ter eā inuens in ea legit: quā legens genu
 flexit ut dicat illud ps. De meū aperui et at-
 traxi spiritū: quia mandata tua considerabā
 Beatus andreas floruit virtute innocentie.
 Fuit enim virgo mente et corpore. Unde an-
 dreas de comus interpretatur. Beatus Tho-
 mas floruit virginitate quā a deo sibi dari
 impetravit. et ecce duo angeli cingulo casti-
 tatis renes eius stringentes dixerunt cum
 a dño fore clementius exaudiri. Unde po-
 terat dicere illud. ij. Cor. xij. Datus est mi-
 hi stimulus carnis mee angelus sabbane qui
 me colaphizet: propter quod ter dñm roga-
 ui ut auferret a me. et dixit mihi Sufficit ti-
 bi gratia mea. Beatus iacobus maior flo-
 ruit virtute constantie. parauit enim se ad bi-
 bendū calicē passionis pro xpō. Math. xx.
 Beatus Thomas maxime constantie fuit ad p-
 seuerandū in religione fratrum predicatorū.
 et multipliciter fuisset a matre et fratribus suis
 carnalibus vexatus ut ab ea discederet: nō
 sine grani molestia corporis. tandem ordinē
 post biennium fuit restitutus ut possit dicere
 illud. ij. Cor. xij. Per fenestram in spem dei sui et.
 Beatus Iohannes floruit virtute deuotio-
 nis: quia mira charitate a dño dilectus fuit.
 Unde petrus vidit illū discipulū quē dilige-
 bat iesus. Ioh. xxi. Beatus Thomas magna cha-
 ritate cōpariebat peccatoribus. Hinc petra co-
 rā velut petra ppetia. ut possit dicere illud Iob
 xxx. Quēquam ego super eo qui afflicus erat.
 Beatus Thomas floruit virtute veritatis

quia factū resurrectionis dñice credere noluit
 donec de veritate fuit certificatus ut dicit Iob.
 xx. Beatus Thomas suā sciam nō tā humano in-
 genio quā diuino oraculo habuit: quia quoties
 disputare legere scribere dicere voluit pri-
 us ad orōnis suffragiū pfugit. Vbi poterat
 dicere illud Gal. i. Quod euāgelizatum est a
 me nō est secundum hominem: neque enim ego ab hoīe
 accepi illud neque didici: sed per reuelationē
 iesu xpi. Beatus Iacobus minor floruit virtu-
 te patientie. nā propter mansuetudinē suam
 dicitur est frater dñi. ut dicit Gal. i. Beatus Tho-
 mas in principio studij sui tante fuit taciturni-
 tatis ut ab oībus vocaretur bos mutus. Nō
 enim acceperat licentiā a deo loquēdi quā viderat
 et audierat ut dicere possit illud. ij. Cor. xij.
 Audiat archana verba que nō licet homini lo-
 qui. Nā sepi orās eleuabat duobus cubitis a ter-
 ra: tūcque mens ei rapiebat in celū ubi ad-
 discere quod docere debebat. In cuius signū tūc
 incepit loqui. Vbi Albertus magnus legebat li-
 brū de diuinis nominibus et. Beatus Philippus
 floruit virtute pfidētie. putauit enim quod ad suā
 defensionē et beatitudinē sufficeret sibi vi-
 sio diuinitatis dicens illud Iob. xliij. Dñe ostē-
 de nobis patrem et sufficit nobis. Vbius tho-
 mas valde pfusus est in dño. cū enim cogere
 tur ad gradū magistratū suscipiendū omnē
 fiduciā in dño posuit. cūque nesciret quid pro-
 rhemate assumeret affuit senex in habitu
 pdicatoris dicens ei. Ostēde quod prorsus impe-
 trasti. onus magistratū assūme: et prorsus rbe-
 mate assume illud ps. Rigas montes de
 supioribus suis: et fructu operū tuorū satiabis
 terra. Vbius Bartholomeus floruit rture in-
 telligētie. Nārt dicit Dyo. in lib. de mystica
 theologia. Diuinus bartholomeus dicit et mul-
 tā esse rheologā et nimā: et euāgelii latrā
 et magnū. Vbius Thomas tāta intelligētia pre-
 diens est vt secreta mysteria sacre doctrine
 oībus faceret pua et clara. vñ in principio pri-
 me pris dicit sic. Quia catholice diratis do-
 ctor: non solum puectos debet instruere:
 sed ad eum etiam pertinet incipientes eru-
 dire. fin illud apostoli. ij. Cor. iij. Et anquā pars
 nulis in christo lac potum dedi vobis non
 escam. propositū nostre intentionis in hoc
 ope est ea quod xpianā religionē ptenē eo
 mō tradere fin quod pgruit ad eruditiōē in-
 cipitiū. hec ibi. Iuxta illud Iob. xxvij. Pro-
 funda flumīnū scrutatur est et abdita. p. in. lu-
 ce. hoc autē pūpue apper in epistolis epla-
 rii pauli. a quo cū quēret an in eis verū hō

buisset intellectu.
 in corpore habere p-
 ruit virtute in dig-
 nis et pūpue implic-
 tatis oīa reliqua et
 Vbius Thomas. ut libe-
 tri et scolarū scriptū
 et dūlūtiū parentū
 gressus. Nā cū pa-
 archiepim Neapol-
 monasterij tū per-
 rat dicere illud Iob
 gnus et sedibz di-
 paratōē illi. Vbi
 obediētie. Nā sym-
 in docuitur est
 mēt facia volūti-
 misse me. Vbius
 obediētie fuit. Nā
 summe in rheolog-
 nitarā scōr Lud-
 diu accessit. cūq-
 in rceptiōē qdā
 erata. dñm nēce
 poterat dicere ill-
 dem vobiscū mād-
 et potu inuisti-
 pietate inuisti-
 ve appereret inu-
 anus Thomas. multi-
 adhuc vīueret. N-
 pache post ipsius
 gnus caruit ad r-
 etiā a febre sanauit
 Beatus. fides quā
 nitare istā in p-
 rthas floruit virtu-
 assumpit ad gradū
 militare pūmā. V-
 doctor esset nō m-
 dam cōuersum et
 sequēdo. ut possit
 esset liber ex oī-
 res lucrificare et
 Thomas. exo manit co-
 lut. xij. stellarū fulg-
 admodū et apli i-
 eo dicatur Est io-
 gaudis in vniū-
 Tercio b
 esset mūdā ad vi-
 bō multiplex cons-

de credere noluit
ficat' ut dicit Job
o ra humano in
buir' q' quorica
dicare voluit pri
p'gr. Et poterat
angelizarum est a
em ego ab hoie
per revelatione
hor floruit virtus
suetudine suam
sol. i. Beatus rbo
tante fuit ratur
bos mutua. No
quedi q' viderat
et illud. i. Eoz. xi.
et no licet hois q'
ob' ratur a ter
et in celis vias
in cui' figurat
magn' legebat h
beatus Philipp'
uit em q' ad sui
fufficeret libi vi
Et illi. Dne offe
bis. Beatus rbo
io. cu em cogere
scipiendu omne
neciet q' pro
fener in habita
q' q' p'ris imp
me: p' rbo
ga montes de
ruoz satabat
horuit rure in
h. de mystica
medieit a mul
euangelii laru
intelligeria p'e
ta face doarine
fi in pncipio p'i
olice vitas do
debet instruat
incipientes eru
ii. 2. ang' par
dedi vobis non
tentationis in hoc
g'one p'ntice co
d' eruditione in
Job. xxvii. Pro
abditu. p. in lu
expositioe epla
in sis veri q'

huius intellectui. Rndit. quantu q's vices
in corpe habere posset. Beatus Adarthe' flo
ruit virtute indigentie. Na cu esset reb' r cu
ris tpalib' implicat' vnico verbo a xpo vo
catus oia reliqt' r secut' est xpm. Adarthe' it.
Beatus Lho. vt liberi vacaret cōteplationi
dei r scripturarū abiectis dignitatib'
r diuitijs parentū ordinē p'dicator' est in
gressus. Na cu papa Clemēs ipm creasset
archiepm Neapolitanū addēs ei redditus
monasterij scti petri oino renuit. Et pote
rat dicere illud Sap. viij. Preposui illas re
gnis r sedib' r diuitias nihil esse dixi in cō
paratiōe illi'. Beatus Symon floruit rure
obediētie. Na symon interpretat' obediens.
in hoc imitat' est xpm: q' dixit. Ego non ve
ni vt facia volūtatē meā s' volūtatē ei' qui
misit me. Beatus Lho. platis suis in oibus
obediens fuit. Na dū scriberet Paris' op'
summe in theologia de mādato prioris in
uitat' a scto Ludouico rege frācie ad pran
diū accessit. cūq' in mensa nūq' gustaret: s'
in p'p'atiōe q'da p'sisteret meditabūdus
excitāt' ait. nūc celsum est manicheis. Jo
poterat dicere illud Lho. xij. Videbar q'
dem vobiscū mādūcare r bibere: s' ego cibo
r potu inuisibili vior. Beatus Lhade' floruit
pietate iusticie: p' quā multa miracula fecit
vt apperet iusticia r bonitas legis xpi. Be
atus Lho. multis miraculis claruit etiā cū
ad hoc vinceret. Na quandā mulierē in die
pasche post ipius predicationē a fluxu san
guis curauit ad tactū cappe illi'. locū suus
etiā a febre sanauit rē. vt possit dicere illud
Act. iij. Fides q' p' deū est dedit integrā sa
nitatē istā in p'spectu oim vestrū. Beatus ma
thias floruit virtute hūilitatis. Quā l' esset
assumpt' ad gradū aplatus: semp tñ in hū
militare p'māsit. Beatus Lho. Quis sctūs r
doctor esset: nō tñ renuit sociare fratē quē
dam cōuersum r hospitiē p' Bononiā ipm
sequēdo. vt possit dicere illud. i. Eoz. ix. Lū
essem liber ex oib' semū me feci oim vt plu
res lucrificare rē. Vijs. xij. r turib' beatus
Lho. exornauit coronā sctē m'is ecclie ve
lut. xij. stellis fulgētib' ad honore vite. quē
admodū r apli ipam exornauerūt vt sic de
eo dicatur. Est is lux mundi. suis radijs ful
gentibus in vniuersa ecclesia.

Tertio beatus thomas
est lux mūdi ad vie valorē. Sciēdū q' dya
bol' multipli conat' est ipugnare sctay ma

trē et dīam. Et Aug. lib. de vera religione
dic sic. Neq' in p'fusiōe paganorum neq' in
purgamētis hereticor' neq' in lāguore scis
maticor' neq' in cecitate iudeor' q'reda est
religio: s' apud eos solos q' xpiani catholi
ci noiant integritatē custodes r recta secta
res. Nec em ecclia catholica p' totū orbem
valide lateq' diffusa errānt' v'it' ad p'fec
suos r ad eoz correctionē cū euigilare vo
luerint. Et it' em gētib' ad materia opatio
nis sue. heretiā ad p'bariones doctrine sue.
scismatiā ad documētū stabilitatē sue. iude
is ad cōpationē pulchritudis sue. hec ille.
His velut instrumētū conat' est dyabol' de
prauare veritatē fidei catholice. Id' oēs s'
gnificant p' lunā ppter defectū lumis r va
riationē quos sctā m' ecclia pedib' calcāt.
vñ d'f. Et luna sub pedib' ei'. Adiuuie autē
sctūs Lho. in sua doctrina istorū errores
supprimere r calcare r eos ad viā veritatē
reducere. vt recte dicat de eo. qm est is lux
mūdi. Id' autē distincti sunt in. xij. gradus.
Primi sunt naturales: q' varios errores in
duxerūt in pncipijs rerū naturalū. Thas
les Adilest' q' fuit prim' ex septē sapiētib'
grece. posuit aquā eē pncipiū rerū natura
liū. Anaximāder hui' discipul' posuit ignē
eē pncipiū. Anaximenes hui' auditor pos
uit aerē eē pncipiū. Anaxagoras posuit in
tellectū q'da separatū eē pncipiū. Archela'
posuit terrā eē pncipiū. Empedocles posuit
amiciciā r lūe eē pncipia oim rerū natiū.
Et hec pncipia colebāt tanq' deos vt decla
rat Lull. lib. i. de nā deoz. Sctūs rbo. hos er
rores p'futas obtulit lib'ū opusculor' natiū
in q' manifestat ritarē pncipior' natiū. p'
pter qd dicit illd' Sap. ij. Ergo errauim' a
viā ritarē: r lūmē iusticie nō luxit nob'. nūc
autē ē is lux mūdi. Scti sunt morales: q' va
rios errores induxerūt. Sic Socrates q' po
suit q' hō h'is sciaz peccare nō poterat. s' q'
cūq' peccabat p'p' ignorātiā peccabat. q' d'
xit oēs rures pudentias. Itē posuit q' in
ciuitate oia debēt eē cōia. i. possessiōes: vro
res: r officia debēt eē p'p'ria. Sctūs Lho.
hos errores p'futas obtulit lib'ū de q'tuor
rurib' cardinalib' in q' declarat qd sit tenen
dū circa ista fm ritarē. L' r'ij sunt stoyci.
q' varios errores iduxerūt circa rures mo
rales. sic pithagoras q' posuit felicitatē in
rurib' r q' passio nō p' cadē i virtū sapiētē
vt p'fēct Lull. i. de t'isculantis qōni. Sctūs
Lho. hos errores p'futas obtulit lib'ū ethi.

cor. in quo exposuit veritate eorum quod contingunt circa ritus morales. Quartus sunt achademici qui negauerunt hominem scire aliquid. sicut Plato Pseutippus. Polemon. Arthesilas. Carneades. Qui voluerunt quod nihil posset sciri certitudinaliter. si ad utramque partem posset disputari ut dicit Tullius lib. de achademis. Sanctus Thomas hunc errorem confutans obtulit librum qui dicitur quodlibet. in quo disputat de omnibus rebus ad utramque partem. docens quod veritas ac veri tenendum sit in singulis. Quintus sunt peripatetici qui negauerunt creationem et mundum incepisse esse. Sicut Aristoteles et huiusmodi. Iohannes grammaticus. Averroes qui posuerunt quod ex nihilo nihil fit. Sanctus Thomas hunc errorem confutans obtulit fidelis expositionem super libros philosophie naturalis. in qua huiusmodi veritates naturales non praevidere veritatem theologicas. Sexti sunt epicurei qui voluerunt animam interire cum corpore. sicut Zeno. Democritus. Aristippus. qui felicitatem hominis posuerunt in voluptatibus corporis ut dicit Sapientia. ii. Sanctus Thomas obtulit istis librum questionum de anima et questionibus de malo. in quibus declarat penas hominum per peccatis et gloriam sempiternam per virtuosum vivere. Septimi sunt iudei qui negant multas veritates circa fidem christi angelorum officia. gratiam incarnationis christi. Sanctus Thomas obtulit istas questiones de veritate et rationes de incarnatione verbum in quibus gratiam novi testamenti mirabiliter declarat et postilla super Iohannem. Octavi sunt greci qui negant processionem spiritus sancti a filio et multa circa potestatem romani pontificis. Sanctus Thomas obtulit istas expositiones super prima decretalium. ultra librum per errores gentium in qua errores ipsorum elidit. Noni sunt heretici qui multa perungunt fidei catholicam. sicut Origenes. Arianus. Pelagius. Sanctus Thomas obtulit eis librum de articulis fidei ad magnum ordinem predicatores. et rationes ad lectorem Avenentium. et rationes ad lectorem Bisuntinum. in quibus omnibus eliminat hereses istorum. Decimi sunt rectores civitatum qui multos patiuntur defectus in illarum gubernatione. Sanctus Thomas obtulit librum politicorum et economicorum in quibus docet modum gubernandi civitatem et familiam. Undecimi sunt prelati in quibus contingit defectus ex prelatione divinum. precipue secretorum celestium. Sanctus Thomas obtulit istas expositiones super cantica canticorum. et librum de substantiis separatis. in quibus de christo et de angelis multa disseruit et expositionem super quatuor

tuor evangelia ex dictis scriptoribus. et cetera. quam carbenam auream vocavit. Duo decimi sunt actus precipue ministri ecclesie in quibus potest esse error quo ad ministeria sua. Sanctus Thomas obtulit istas expositiones super libros Dionysii in quibus officia ministrorum ecclesie declarant secundum ordines angelorum. Omnes isti possunt vere dicere quod sanctus Thomas est lux mundi. Unde cantat sancta mater ecclesia. Exultet mectis iubilo laudans turba fidelium errorum pulso nubilo per novi solis radiis. Et sic per quod luna. in mundum subiecit pedibus sancta mater ecclesie. per. Et subiecit sub pedibus eius. Propter quod hodie quadruplici corona est in gloria coronatus. Prima corona est glorie in visione divine essentie per. Gloria et honore coronasti eum. hanc sibi dedit pater. Dicit illud. i. Petrus. Percipe inaccessibilem ceteris glorie coronam. quod significatum est in appitione stelle in modum comete per tres dies ante obitum eius. Secunda est corona sapientie quodatur per aureola doctorum. et hec est corona aurea de qua dicit Ecclesiasticus. xlv. Corona aurea super caput eius expressa signo scripturis. Hanc sibi dedit filius. quod significatum est in egressu eius a scholis per associationem pauli apostoli. Tertia est corona misericordie in operatione miraculorum. et hec est corona de lapide precioso quam dedit sibi spiritus sanctus. De qua dicit Ecclesiasticus. lxi. Spiritus domini misit me ut daret lucem tibi coronam cinere oleum gaudij per lucem. i. sanare infirmos. quod significatum est in fratre Iohanne monacho monasterij in quo sanctus doctor obiit. quod cur esset ecclesia in die obitus sancti doctoris visum recepit. Quarta est corona pudicie seu virginitatis. et hec est corona flos quam sibi dedit beatus Iohannes. De qua dicit Ecclesiasticus. lxij. Eris corona glorie in manu domini et dyadema regni in manu dei tui. Quod significatum est in visione beati Augustini dicitis fratri Alberto de Britia. Thomas mihi par est in gloria. sicut virginitas aureola me precedit per gratiam christi amen. Et in festo sancti Gregorii papa. Sermo. xxi.

Et fidelis servus et prudens. et cetera. et in evangelio presentis solennitatis. Beatus Gregorius in pastoralibus dicit sic. et habetur viij. q. i. c. licet ergo. Tantum debet actione populi actio transcendere presulis. quantum distare solet a grege vita pastoris. Super quo moueo talem questionem. Utrum beatus Gregorius debuerit esse sanctorum vel re-

gimini ecclesie et
tionem respondend
menti. Primi
custodias. et cetera.
nec oportet eligi
tus Thomas. scilicet
sic. Circa assumpti
rum aliquid est con
assumit. et aliquid
Et parte enim est
quidendo requirit
na dispenset. que
velitate ecclesie. in
ficatione ecclesie
tem misteria divi
per cor communem
bent in futuro. Et
eligere in episcopu
assumere meliore
tatem. sed melior
qui scilicet possit eccle
re et pacifice gube
llorum. dicit
ecclesia columnas
sunt ecclesie. per
vel quod sunt ob
maiores quispiam
am. qui ut dicitur
rum. hoc autem
rum que in talibus
illud Iacobus. ii. Ex
acceptatione. et di
sancti sedendi
sanctos referant
patri in personam
glorie. Quis enim
honoris ecclesie co
re et functiones. Et
non requirit quod
enim esset superbi
quod nihil in se inu
datur assumere
cet petrus inter
ceteris diligenter
tuler ceteris. sed
amaret. Secundum
est constitutum. del
se excoberat. et cer
tatur. Unde Sym
idcirco. Alisim
et sanctitate prece
sanctorum. Sed non
predicatione non est

gimini ecclesie esset aptior. Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti. Primus est glossator. extra de officio custodis. ca. vlti. dicens sic. Sufficit eligi bonum nec oportet eligi meliorem. Secundus est sanctus Thomas. scda scde. q. cxxxv. art. iij. dicens sic. Et circa assumptionem alicuius ad episcopatum aliqd est considerandum ex parte eius qui assumitur. et aliqd ex parte eius qui assumitur. Ex parte enim eius qui assumitur vel eligendo vel prudendo requiritur quod fideliter diuina misteria dispenset. que quidem dispensari debent ad utilitatem ecclesie. secundum illud. i. cor. xiiij. Ad edificationem ecclesie queritur ut abuderis. non autem misteria diuina hominibus committuntur propter eorum remunerationem quam expectare debent in futuro. Et ideo ille qui debet aliquem eligere in episcopum vel eo prudere non tenetur assumere meliorem simpliciter quod est secundum charitatem. sed meliorem quo ad regimen ecclesie. qui scilicet possit ecclesiam et instruere et defendere et pacifice gubernare. Unde contra quosdam Hieronymus dicit. Quidam non querit eos in ecclesia columnas erigere quos plus cognoscunt ecclesie prodesse. sed quos vel ipsi amant vel quorum sunt obsequia dedit. vel per quibus maioris quispiam rogauerit ut deteriora taceant. qui ut clerici fierent muneribus in petra sunt. Hoc autem pertinet ad acceptationem personarum que in talibus est graue peccatum. Unde super illud Iaco. ij. Fratres mei nolite in personarum acceptationem et dicit glossa. Augu. Si hanc diuinitatem sedendi et standi ad honores ecclesiasticos referamus. non est putandum leue esse peccatum in personarum acceptatione habere fidem dei glorie. Quis enim ferat diuinitatem eligi ad sedem honoris ecclesie. contempto paupere instructione et sanctorum. Ex parte autem eius qui assumitur non requiritur quod reputet se alijs meliorem. hoc enim esset superbum et superstitiosus. sed sufficit quod nihil in se inueniat per quod illicitus ei reddatur assumere prelationis officium. Unde licet petrus interrogatus esset. an dominum plus ceteris diligeret in sua responsione non se preter ceteris. sed respondit simpliciter. quod christum amaret. Studium tamen illius qui in dignitate est constitutus. debet ad hoc tendere ut tales se exhibeat ut ceteros et scientia et scititate precellat. Unde Symachus papa ut habet. i. q. i. dicit. Utilissimum computandus est nisi scientia et sanctitate precellat qui est dignitate prestantior. Sed non est sibi imputandum si ante prelationem non est excellentior. hec thomas.

Sciendum quod ad bonum publicum augendum concurrunt quattuor. Primo communitas ut scilicet qui est pastor prearet bona communia. et non propria. i. cor. xiiij. Caritas non querit que sua sunt sed que iesu christi. Hec autem communitas exigit tria fundamenta. scilicet concordie unitatem. Nam sicut dicit psalmus. ix. Ethicorum. Ad amicitiam non pertinet concordia in opinionibus. sed concordia in bonis conferentibus ad vitam. et precipue in magnis: quod dissentire in aliquibus paruis quasi non videtur esse dissensus. Existente enim concordia in principalibus bonis: dissensio in aliquibus paruis non est contra charitatem. Sed pax vera non potest esse nisi in bonis et bonorum. Pax autem malorum est pax non vera: sed apparens. Ideo dicit Augustinus. xix. de ciui. dei. Quia pax hominum est ordinata concordia. Item exigit iusticie adaequationem. Nam res distribui possunt a comuni in singulos et commutari de vno in alium. et est quedam distributio laboriosorum operum et commutatio. Similiter quoniam aliquis tradit rem suam alteri pro recompensatione alteri rei. sicut accidit in emptione et venditione. Rursus exigit proprietatis oblivionem. Unde 2 ulli. li. i. officiorum dicit sic Scire debemus que in terris gignunt ad usum hominis creati omnia: homines autem hominum causa sunt esse genitos: ut ipsi inter se alijs alijs prodesse se possint. in hoc debemus naturam ducere sequi et communes utilitates in medium afferre. qui reipublice profuturi sunt: duo platonis precepta teneant. Unum ut utilitatem ciuium sic tueatur: ut quicquid agant ad eam referant obliti comodorum suorum. Alterum ut totum corpus rei publice curent: ne dum unam partem tuentur: reliquam deferant. hec ille. Secundo concurrunt comoditas: pura scientia in speculabilibus. Unde Plato dixit. Beatas fore res publicas: si eas aut sapientes regerent: aut earum rectores sapientie studerent. Item prudentia in agilibus: quia prudentia est virtus maxime necessaria ad vitam humanam. Bene autem viuere consistit in bene operari. ad hoc enim quod aliquis bene operatur: non solum requiritur quid faciat. sed etiam quomodo faciat. ut scilicet secundum rationem recte operetur: non solum ex impetu. aut passionem. Rursus ars in factilibus: ut ars bellica: nautica: fabrilis. Et sic de ceteris artibus mechanicis. Tertio percurrit securitas: pura lex naturalis: lex humana: et lex diuina. psalmus. Lex domini immaculata conuerteret omnes testimonium domini fideles sapiam prestans paruulis. Et Iheronimus. dicit li. Ethim. Quia lex est nullo pri-

nato comodo: si p'comuni utilitate oim cōscripta. Quarto cōcurrit sanctitas ad quē tria expēdiūt. scz sacra defensio. Nam p' sacrificia ciuitates defensiunt. vt tempe moysi Exod. xviij. et tpe ioseph. Josue. vi. Et inimici debellati fuerūt. Josue. x. Item penitentia reconciliatiua. vt ninive. Jone. iij. Rursus innocentia ciuitatū preseruatiua. vt pz de decē iustis tpe subuersionis sode. Gen. xviij. Et q' beat' Greg. floruit. cum sanctitate vite. tum sapiē doctrine. diligēs cōitate fidelium: cōmoditate. securitate. et scititate. 3do dicit xpi ppositū. Est fidelis seruus et prudēs.

¶ Est fidelis seruus et prudēs.

Der humilitatem.

Der vigilantiam.

Der confidentiam.

Der patientiam.

Der paupertatem.

Der pietatem.

¶ Primo beatus gregorius

est fidelis seruus et prudēs per humilitatem. Nam sicut ex cernēto liquido et ex lapidib' duris fit edificium. ita etiā ex humilib' et igne diuini amoris induratis fit spūale edificium. Vñ dñs Luc. xiiij. In ducit similitudinē de homie qui vult turrim edificare. q' prius sedens computat sumpt' qui sunt ei necessarij si habeat ad p'ficiendū ne insultet ei q' hic homo incepit edificare et nō posuit cōsummare. Sumpt' aut ad turrim edificandā. vt Aug. dicit in epla ad Letiū. Nihil ē aliud q' vt nūciet vnusquisq' oib' q' sunt ei. Adacria autem hui' edificij est xps: q' fundamentū aliud nemo pōt ponere p'eter id qd pōsitū est qd est xps iesus. Cui fundamentū apponuntur pp'bere et apli. Epl. iij. Superedificati super fundamentū ap'loz et pp'berarū ad qd fundamentū puenit p' humilitatē. Vñ Aug. Magnā fabricā vis cōstruere celsitudinis de fundamentū prius cogita humilitatē. Ad b' edificij ecclie volēs puenire beat' gregorius prius fecit fundamentū humilitatē. et hoc quadupliciter. Primo in aīo: q' se pctōre reputabat. Unde Aldauricio impatori ei' p'se quebat sic scripsit. Quia em' peccator sum credo q' onisporētē deū tanto vobis amplius placatis quāto sibi male seruientē affligitis. Secūdo in xpo et doctrina. Nam prius in litteris suis: seruus seruoz dei se appellauit. etiā doctrinā suāz vīlem reputauit. Unde dicit in epistola ad Innocētiū affr-

et prefectū. Si delitioso cupitis pabulo saginari: beati augustini opuscula legite. et ad cōparationē illius similitudinis nostrū furfurē nō queratis. Tertio in signo. Cū em' quidā heremiraveller sibi reuerentiā exhibere ipse prius se in terrā prostravit. Quarto in honore inuicem: cū quidē electio fuit inuita ex parte sui. et ideo fugit et se abscondit. Ex parte populi fuit voluntaria: quia omnes vnanimiter eum elegerūt. Ex parte dei fuit miraculosa: q' cum latitaret indicio. colūbe manifestatus est.

¶ Secundo beatus gregorius

us est fidelis seruus et prudēs per vigilantiam. Ipse em' potest dicere illud Eccl. xxiij. Ego nouissim' vigilauit. et quasi qui colligit racemos post vindemiatores in benedictione dei et tpe sperauit. et quasi vindemiās repleuit torcular. Gregorius em' interpretatur vigilans. et hoc quantum ad quattuor. Prius quantum ad deū per cōtemplationē: idō ipm deū inuenire meruit. Eccl. xxiij. Qui mane vigilauerunt ad me inuenient me. Adhuc em' xpm in peregrinū specie et visibili carne videre. Adhuc videre spūsanctū in specie columbe super caput eius manentē. Adhuc it' videre beatā virginē inter choros angelorum iubilantiū et dicentiū. Regina celi letare. et sibi propitiā in pestis p'pulariōe. qm ante imaginē d'ginis turbulentiā aeris fugit: et serenitas mira remāsit. Adhuc videre angelos ofones suas deo offerentes. sic audiuit ab angelo quem in forma peregrini suscepit et pauperis. Ego angelus dei sum: et dñs misit me ad te vt te protegā: et orationes tuas deo offeram. Etiam vidit angelū sibi obsequentē. Nam in die pasche cū ap' sanctā Mariā maiore missam celebraret: et pax dñi p'nuiciaret. angelus alta voce respondit. et cū spiritu tuo. Vñ papa eadem die celebrat in dicta ecclesia. et cū dicit pax dñi. sibi minime respondet in hui' miraculi testis moniū. Secūdo vigilauit quantum ad se per vite perfectionē. Nam terrena desepit. celestia suscepit: mortē appetiit. Unde in prologo dia'ogi dicit. Infelix animus me' in monasterio meminuit qualis fuit. quādo ei labētia tempora cuncta subter erant. q' nulla nisi celestia cogitare consueuerat. q' in mortem quoq' que pene cunctis pena est vt ingressam vitē et laboris sui p'mū amabat. Tertio vigilauit quantum ad proximū per sollicit-

tam provisionem. Ecclesia enim dei modo p^{re}ta est in officio ecclesiastico multiplici colore. Primum colore appositum x^pi dicens. Hoc est corpus meum. Secundum appositum apostoli quoniam oratione dñicam in missa dicenda ordinaverunt. Tertium appositum Ignatius qui psalmos per antiphonas dicendos statuit. Quartum appositum Hylandus qui Gloria in excelsis deo composuit. Quintum appositum Nicena synodus quod symbolum maius instituit. Sextum appositum Athanasius qui fidem catholicam sufficiens explicavit dicens. Quicunque vult salvus esse. Septimus adiunxit Hieronymus qui psalterium per ferias distinguit. Gloria patri in fine psalmorum dicendum instituit. Octavum appositum Ambrosius: qui cantus hymnos et orationes fecit. Gregorius vero opus perfecit: quod totum officium ecclesie ordinavit. Ecce plurimum. Scire fecit cantores circa altare ordinare hymnos. Ideo sequitur. In sono eorum dulces fecit modos. Ordinavit missam. Ideo sequitur. Dedit in celebrationibus decus. Ordinavit officium in septem horis perpetuo decantandum. Ideo subdit. Ordinavit templi usque ad consummationem vite. Ordinavit antiphonarium in matutinis specialiter decantandum. Ideo subditur. Ampliavit mane dei sanctitatem. Ordinavit quod missa vocetur. quia sacra hostia est nobis a deo dupliciter missa. scilicet per incarnationem in mundum. et per sacrificium eius in sacramento. et nos ea fide dupliciter mittimus. scilicet per passionem qua deo reconciliamur: et per quotidianam oblationem qua pro nobis intercedit ut dei misericordia consequamur. Ordinavit etiam ut missa in triplici lingua decantaretur. scilicet greca ut Kyrie eleison. hebreæ ut Amen et Alleluia. et latina: ut alia que leguntur. Ut sicut iste tres lingue in titulo crucis posite: cōfesse sunt xpm tunc morientem. Sic nunc ipm laudarent in celo regnantem. Ordinavit etiam quod in missa fierent tres partes hostie consecrate: quarum una ponitur in calice et immergitur vino: et significat beatos qui inebriantur ab ubertate domus dei. Alia et maior significat fideles in mundo isto: qui exponuntur multis acerbitatibus. Tertia et minor signat fideles in purgatorio qui subiacentur magnis penalitatibus. Quarto vigilavit quantum ad ecclesiam per vitalem sacre scripture expositionem ut dicatur de eo illud Genes. xlix. Neptalim corpus emissus dans eloquia pulchritudinibus: Studuit enim in quinque libris a quibus exemplavit omnes libros suos. scilicet in libro creaturarum: in quibus vidit dei potentiam sapientiam: et bonitatem. et ab isto exemplavit libros suos: quibus rudiores instruxit. qui aliquando instruuntur verbis. ideo fecit quadraginta omelias. Aliquando instruuntur exemplis. ideo fecit dialogum. Item in libro conscientie per viciorum extirpationem: et virtutum plantationem. et ab isto exemplavit libros moralium. Item in libro scientie per pastoralis officii perfectam cognitionem. et ab isto exemplavit libros pastoralis regiminis. Item in libro vite per iugem dei meditationem. et ab isto exemplavit expositionem super Ieremiam. et item in libro gratie per omnium gratiarum et virtutum possessionem. et ab isto exemplavit ordinationem officii ecclesiastici etc.

Tertio beatus gregorius

est fidelis servus et prudens per confidentiam. Valde enim confidit in misericordia dei. et in quatuor modis. Primo per orationes suas ipm deum ad misericordiam inclinando. quia traiano penam eternam pepercit. Benedictus. xxiij. Si contra deum fortis fuisti etc. Secundo ipm angelum placando. Cum enim beatus gregorius pro peste oraret vidit angelum gladium cruciatum tergentem et reponentem. Tertio diabolum fugando. nam falcem accensam de manu petri accipiens os eius et faciem excussit et instar ethiopis denigravit. Quarto purgatorium aperiendo: et animas ab eo citius liberando ut per de missis quas fecit celebrari pro fratre iusto etc. De missis autem sunt satiationis: non possunt nisi pro vivo celebrari. Etiam non possunt dici nisi ab eo qui aliter non est obligatus. etiam missa conventualis non est computanda in numero harum missarum.

Quarto beatus gregorius est fidelis servus et prudens per patientiam. Nec enim langueret. semper enim aut legebat: aut scribebat: aut dictabat: aut orabat. ij. Cor. xij. Eum enim infirmum tunc fortior suis et potius. Sancti enim viri qui sunt infirmi corpore: sunt fortiores in mente. Infirmi ad amandum tremant: fortes ad amandum celestia. Eum enim orasset per traianum angelus dixit ei: quod orasti pro dñaro. duorum tibi optio datur. aut in purgatorio duobus diebus cruciaberis: aut omni tempore vivis.

De sancto Benedicto abbate Sermo XXII

te tue dolorib' et infirmitatibus affligeris. Qui prelegit tunc tempore vite sue vexari infirmitate: quod et factum est. languores tamen suos patienter tolerauit.

Quinto beatus gregorius

us est fidelis seruus et prudens per pauperum tatem. Quis enim multis diuitiis abundauerit in his tunc omnibus pauper fuit: quia omnia pauperibus erogauit. Prover. xii. Est quasi diues cum nihil habeat: et est quasi pauper cum in multis diuitiis sit. quod patet ex quatuor signis.

Primo enim sex monasteria in scitilia constituit: et septimum in domo propria fundauit.

Secundo indigentium nomina scripsit habuit et eis necessaria ministrabat. Unum quoddie duodecim pauperes in mensa secum habebat.

Tertio tribus milibus ancillis dei per quoddianis stipendiis. lxxx. auri pondera annuati offerebat.

Quarto ex reuelatione facta cui dam heremite: qui petens a deo quale gloriam in celis haberet. responsum est ei quod equalem cum beato gregorio qui diuitias non amando sed pauperibus erogando distribuit.

Sexto beatus gregorius

est fidelis seruus et prudens per pietatem. Nam et iustus fuit in puniendo: et pius in copariendo. talis debet esse quilibet prelatus ut constituat suam familiam christi. hic per gratiam: et tandem per gloriam. Amen.

In festo sancti Benedicti abbas Sermo. xxii.

Plus memoria in benedictione est.

Eccli. xlii. et in epistola presens solennitas. Beatus. xlii. dicit. Ingredere benedictio domini. cur foris stas: parauit locum bonum camelis tuis. Super quo tale questione moueo. Utrum beatus benedictus in visione qui vidit totum mundum specificiter viderit diuinam essentiam beatificam. Ad istam questionem respondet duo doctores noni testamenti.

Primum est beatus Gregorius. li. ii. dialogorum dicens. Quia beatus benedictus vidit totum mundum in diuino lumine. non quod est deus sed quod est ab ipso deriuatum. secundum illud psalmum. In lumine tuo videbimus lumen.

Secundum est sanctus Thomas. i. quodlibet. q. i. dicens. sic. Corp' corruptibile aggrauat animam. ut dicit Sap. ix. Summa autem eleuatio mentis humane est ut ad diuinam videndam essentiam perueniat. Unum impossibile est ut mens humane rei essentiam videat. ut Augustinus dicit. xii. super Beatum. ad istam. Nihil

huius vite mortali homo fundit: intereat: vel se alienet a sensibus: ut nesciat vtrum sit in corpore: an extra corp'. Sicut de Paulo legitur. i. Cor. xii. Beatus autem benedictus quoniam illa visionem vidit. nec huius vite fundit: mortu' erag nec a corporeis sensibus alienat'. Sed per hoc quod adhuc in eadem visione persisteret alium ad idem videndum aduocauit. ut Gregorius dicit. Unum manifestum est quod dei essentia non videtur. hec Thomas. Sciendum quod benedictio est triplex secundum nature: gratie: et glorie. Benedictio nature fuit in prima rerum creatio: quoniam benedixit nos deus in primo parente: ut multiplicaremur naturaliter. Unum Beatus. i. dicit. Benedixit eis deus dicens. Crescite et multiplicamini et replete terram que quidem multiplicatio nature huius benedictionis debebat esse cum innocentia. Unum Angelus dicit lib. de conceptione originali. Sed simul cum rationali haberent animam iusti essent: quos generaret homo si non peccasset. Item hec multiplicatio fuisse sine mortalitate. Unum Augustinus in li. de questionibus noui et veteris testamenti. dicit. Sed deus fecit hominem qui quidem non peccaret immortalitate vigeret: ut ipse sibi auctor esset. aut ad vitam vel ad mortem. Rursus hec multiplicatio fuisse sine penalitate. Nam corpus hominis in statu innocentie poterat persistere: ne pateret lesiones ab aliquo duro. partim quidem per propriam rationem per quam poterat nocua vitare. partim etiam per diuinam prouidentiam que sic ipsum tuebat: ut nil ei occurreret ex improviso a quo ledere.

Benedictio ergo fuit in diuini verbi incarnatione. Tunc enim deus pater nos benedixit: quando ad nos filium suum misit. in quo omnes benedicimur. Quantum ad plenitudinem gratie Beatus. xii. In semine tuo. in christo benedicent omnes gentes. Nam propter peccatum primi hominis triplex maledictio introiit in mundum. Prima terre sterilitas. Genes. iii. Maledicta terra in opere tuo: spinas et tribulos germinabit tibi. Secunda laboris anxietas. Unum dicit ibidem. In labore comedes ex ea cunctis diebus vite tue. Tertia doloris multiplicabilitas. Unum dicit ibidem. Multiplicabo erinas tuas et preceptos tuos. In dolore paries. Et post in hunc mundum veniens loco innocentie perdidit gratiam. Apostolus. Gratia et veritas per iesum christum facta est. loco mortis attulit vitam. Iob. x. Ego veni ut vitam habeat. loco penalitatis attulit immortalitatem. aut exemplar apparuit in resurrectione ipsi. Ideo dicit. i. Cor. xv. Si christus resurrexit et nos resurgemus. Benedictio ergo

gratie est in benedictione: et quantum ad plenitudinem gratie a diabolo suffragante demergatur. velle et peccatum suum a lingua charitatis excitant hominem per conuersionem. Quarto dicitur. Quia deus rati orationibus obtulit coelestia officia angelorum. Primo assistit: quod est a rapina. Secundo illi charitatis corripit: ut mirum ebulliret: nati volebat. Propter rem et a maledictioquebat.

De sancto

homo dabit in fine et animam simul. Ad angelos dei in celo sequenda concurrunt. propter beatitudinem. puta per meritum. sine modo. Si rati aliter. quantum rati infiguratione. incarnatione. et ipsi sunt in cofirmatione. nam ratio gratia. cum mortuati est. Iob. x. cofirmatio glorie. Ad benedictionem habuit sibi ostentus in tum mundi. Ideo in benedictione est.

Plus memoria Angelorum. Damianus. Prophecia. Postolorum. Martyrum. Confessorum. Virginum. Electorum. Contemp. Placitum.

Primo n

bedicti est in benedictione: et quantum ad plenitudinem gratie a diabolo suffragante demergatur. velle et peccatum suum a lingua charitatis excitant hominem per conuersionem. Quarto dicitur. Quia deus rati orationibus obtulit coelestia officia angelorum. Primo assistit: quod est a rapina. Secundo illi charitatis corripit: ut mirum ebulliret: nati volebat. Propter rem et a maledictioquebat.

De sancto Benedicto abbate **Sermo XXII**

nobis dabit in fine mundi quantus ad corp⁹
et animam simul. **Matth. xxi.** Erunt homines sicut
angeli dei in celo. Nam ad beatitudinem con
sequendam concurrunt duo. scilicet natura et gratia. **3^a p^a**
hoc perfectio beatitudinis que est perfectio totius
universi. puta perfecta beatitudo sanctorum
erit in fine mundi. Sed ista presumptio precessit
causaliter. quantum ad naturam quidem in prima
rerum institutione. quantum ad gratiam vero in
incarnatione christi: sicut autem in septimo die fu
it consummatio nature in incarnatione christi presu
mptio gratie. cum moriens in cruce dixit. **Consu
matus est.** **Job. xix.** Sic in fine mundi erit con
sumptio glorie. **Matth. xiii.** Hanc triplicem
benedictionem habuit beatus benedictus. prout
fuit sibi ostensus in illa visione qua vidit to
tum mundum. Ideo dicitur. **Quia eius memoria**
in benedictione est.

Quia memoria est in benedictione.

Angelorum.
Patriarcharum.
Prophetarum.
Pastorum.
Doctorem.
Confessorum.
Virginum.
Religiosorum.
Contemplativorum.
Sacerdotum.

Primo memoria beati be
nedicti est in benedictione angelorum. quo
rum benedictio est hominum custodia. circa qua
agunt quattuor. **Primo** assistunt homini
ne a diabolo suffocetur. et in profundum infer
ni demergatur. **Secundo** illuminat hominem
ut se et peccatum suum agnoscat. et ut proximum des
linquentem charitativè corripiat. **Tertio**
excitant hominem ut ad deum convertatur. et hoc
per contritionem: et ne ulterius in peccatum reci
dat. **Quarto** orationes hominum deo presen
tant. ut patet de Raphael qui dixit Thobie
Quando tu orabas cum lachrymis ego orati
one tua obtuli coram domino. Beatus benedictus
ista officia angelorum se habuisse demonstra
vit. **Primo** assistit placido puero et mona
cho: quem a rapto fluminis et submersione libera
vit. **Secundo** illuminavit monachos eos
charitativè corripiendo. quod sibi vinum vene
no mixtum obtulerat. quod discretius regulam ser
uari volebat. **Tertio** excitavit florentium
peccatorem ut a malicia sua cessaret. quod vinum
dei persequeretur. **Quarto** monachum ab

oratione exterrere sic ostentem reddidit. ut deinceps
demon non fuisset ausus illum ab oratione distra
here. ut sic quilibet istorum dicere possit illud
Act. xii. Nunc scio vere quia misit dominus an
gelum suum etc.

Secundo memoria beati

benedicti est in benedictione patriarcharum: in
quos fuerunt precipue quattuor quorum resti
tia est securus. **Primo** est Abraham de quo
dicitur **Gen. xii.** Egredere de terra tua et de co
gnatione tua et de domo patris tui et veni in
terram quam monstravero tibi. faciamque te cre
scere in gentem magnam et benedicam tibi et ma
gnificabo nomen tuum: et sic benedictus. ubi
dominus hortatur beatum benedictum ad mundum contem
ptum et ad religionis ingressum. que duo ple
ne observavit. **Grego.** despectusque studiis re
licta domo: rebusque patris sacre conversationis
habitu questum. **Secundo** est Loth de quo
dicitur **Gen. xix.** Angeli loth extra sodomam
posuerunt. precipientes ne post tergum respice
ret. et ne in omni loco circa regionem maneret.
Sic angelus beati benedicti eduxerunt de so
doma mundum cum mundanis habitaret et
am corporalem. in hoc quod preceperunt ne post
tergum aspiciat dederunt intelligere ne rediret
ad mundum etiam mentaliter. **Tertius** est Ya
cob qui in deserto triplice benedictione ob
stinuit ab angelo. Una quod nervus femoris
emarcuit. id est concupiscentia debilitata fuit. Se
cunda quod nomen mutavit scilicet israel. id est videns
deum. **Tertia** quod contra deum fortis fuit. ut di
xit ei angelus. Hanc triplicem benedictio
nem habuit beatus benedictus in deserto
religionis. scilicet carnis incorruptionem. ut patet
de macula que ante eius faciem volitabat. cumque
magua carnis concupiscentia esset temperaret.
signo crucis edito mox nudum se inter spinas
et vepres proiecit. ut sic per vulnus corporis
vulnus sanaret mentis. **Deut. xxxii.** Bene
dictio illi qui apparuit in rubo veniat super ea
put ioseph. Rubus qui ardebat et non combu
rebatur est castitas que a concupiscentia
non superatur. habuit celestium contemplationem
ut patet quoniam nutritorem suam occulte fugiens in quens
dam locum venit in campaniam que distat a Roma
per xl. miliaria. ubi tribus annis incogni
tus hominibus permansit. excepto quodam mona
cho nomine Romano: qui sibi sedule neces
saria ministrabat. **Gen. xxxvii.** In pingue
dine terre et in rore celi desuper erit benedi
ctio tua. habuit devota oratione que deum

De sancto Benedicto abbate Sermo XXII

vincit. ut p[er] de capisterio fracto ad ei[us] orationem reintegrato. *Sec[un]d[u]m* xxy. Inualuit iacob ad angelu[m] & confortat[us] est: & fleuit & rogauit eum. *Quart[u]m* est populus israel q[ui] ex egypto extens venit in desertu[m]. de deserto in terrā p[ro]missionis in qua p[ri]mos fruct[us] terre comedit. deinde puenit in hierl[us]m. Sic beatus benedict[us] bene de m[un]do tenebroso p[er]uenit ad desertu[m] penitentie & inde ad gustu[m] celestis g[ra]tie: tandem ad cōtemplationē sup[er]ne patrie. Et sicut in deserto de[us] ministravit populo israel māna. sic beato benedicto p[er]ro manū monachū necessaria subministravit. licet diabol[us] tintinabulū fregit.

Tertio memoria beati benedicti est in benedictio[n]e p[ro]phetarum inter quos fuerit p[ri]ncipue quattuor. *Prim[u]s* fuit Moyses cū quo magnā similitudinē habet beatus benedict[us]. Nam sicut ille egypti. sic iste m[un]dū deseruit. ecce nociui derelictio. Sicut ille deserti. sic iste claustrū perijt. ecce p[ro]ficiat electio. Sicut ille iudeos in desertum. sic iste monachos in heremiū deduxit. ecce multitudine gubernatio. Sicut ille legem. sic iste regulam tradidit. ecce populi instructio. Sicut ille temptationes populi. sic iste temptationes diaboli superauit. ecce temptationes diaboli subgatio. Sicut ille multas & stupendas miras: sic iste crebris miraculis clauit. ecce miraculor[um] opatio. *Secundus* fuit dauid q[ui] habuit sp[iritu]m p[ro]phete quo ad p[re]sentia & futura. vñ facit[ur] est rex sup[er] populu[m] israel. Sic beatus benedict[us] sp[iritu] p[ro]phete v[er]iguit cognoscēs occultā p[re]sentia. sicut p[er] in monacho sibi seruiente de supbia tēp[er]ato. Unde facit[ur] ē p[ri]nceps monachor[um]. *Tertius* fuit Delyas q[ui] latēs in spelūca passus est a deo ministerio corui deferētis ei panes & carnes. Sic beatus benedict[us] post mortē romanū monachi refect[us] est in die pasche: dū latitaret in specu p[er] quendā sacerdotē a deo missu[m]. *Quart[u]s* fuit belyseus q[ui] stās in cellula sua cognouit q[uo]d egerat Biesi puer ei[us] in via cū Naomā Syro. ut d[icitu]r iij. Reg[um]. v. etiā cū quidam macerā succidisset & caderet ferrū securis in aquā tulit belyseus manubiū & ferrū enatauit. ut d[icitu]r iij. Reg[um]. vi. Sic beatus benedict[us] sp[iritu] p[ro]phete cognouit monachos extra monasteriū comedisse. Similit[er] cū circa monasteriū ei[us] quidā cum falcastro vepres obsecderet ferrum de manubrio p[er]silens in quendā lacū profundū cecidit. cūq[ue] ille de

hoc nimis angustiares: vir dei manubiū in lacu posuit: & mox ferrū enatauit.

Quarto memoria beati benedicti est in benedictio[n]e ap[osto]lor[um]: quib[us] assimilatur in quattuor. *Primo* in humilitate subiectione. *Uñ* d[icitu]r d[icitu]r. xviij. Q[uo]d accessit discipuli ad iesu[m] dicētes. Quis putas maior est in regno celor[um]: & aduocās iesus paruulum statuit eū in medio eor[um]. &c. Sic beatus benedict[us] iuxta numerū. xij. ap[osto]lor[um]. xij. grad[us] humilitatis distinxit: & in vita sua obseruauit. *Secundo* in ecclesiā fundatione. Nam ap[osto]li discipulos p[er] m[un]dū nouas ecclesias fundauerunt: & xpo dedicauerūt. Sic beatus benedict[us] iuxta numerū. xij. ap[osto]lor[um]. duodeci monasteria cōstruxit: & ea monachis repleuit. *Tertio* in p[ro]lis p[ro]pagatio[n]e. Nam ap[osto]li sua p[ro]dicatione multos filios genuerūt xpo sp[iritu]aliter. *Eor[um]. iij.* In xpo iesu p[er] euāgeliz ego vos genui. Sic beatus benedict[us] p[er] regulā suā innumerabiles filios genuit. *Deut[er]. xxij.* Benedictus in filiis asser. sic placēs fratrib[us] suis. multos em[en]t filios sp[iritu]aliter generauit. generatos temporalib[us] sub fidis enutrit. nutritos ad p[ro]mouēdas & abbatias p[ro]mouit. *Quarto* in miraculor[um] opatio[n]e. Nam q[uo]dā miracula fecit in elemētis. s[ed] in igne purgatorio. Sicut q[ui] p[er] montib[us] defunctis orauit. In igne fantastico quē suis meritis extinxit. In aere q[ui] lucē celestē asperxit. In aqua q[ui] placidū puerū liberauit. In tra q[ui] aquā de terra p[ro]duxit. In celo: q[ui] aiam sororis in specie colūbe ascendente vidit. In morte hominis q[ui] monachū quē diabol[us] ex ruina patrie oppresserat liberauit. Post mortē hominis q[ui] monachū q[ui] ad parētes visitādo sine benedictio[n]e iuerat adiunxit. & sic et alijs.

Quinto memoria beati benedicti est in benedictio[n]e martirū: quib[us] em[en]t h[oc] fuerit martir[us] effectus. ardentissime t[ame]n desiderauit martirij affectu. q[uo]d parz quadruplici signo. *Primo* ex seruēt[is] deuorōe p[er] luge dñice passionis recordationē. p[er]. Intinguas p[er] riuus in sanguine. *Secundo* ex monumēt[is] ap[osto]lice. *Fecit* em[en]t sibi monumētū ap[osto]lice q[uo]d indicat moriēdi alacritatē. *Job. iij.* Gaudent vebement[er] cū inuenerint sepulchru[m]. *Tertio* ex loci veneratione. fecit em[en]t se cōferri in ecclesia ut p[re]staret dei bonitatē p[ro]p[ter] b[en]eficia recepta. *Quarto* ex diuina reuelatio[n]e. p[re]dixit em[en]t diem sui obitus & sacramentū eucharistie

De sancto

Sermo m[em]oria beati benedicti est in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e p[ro]phete. *Sec[un]d[u]m* xxy. Inualuit iacob ad angelu[m] & confortat[us] est: & fleuit & rogauit eum. *Quart[u]m* est populus israel q[ui] ex egypto extens venit in desertu[m]. de deserto in terrā p[ro]missionis in qua p[ri]mos fruct[us] terre comedit. deinde puenit in hierl[us]m. Sic beatus benedict[us] bene de m[un]do tenebroso p[er]uenit ad desertu[m] penitentie & inde ad gustu[m] celestis g[ra]tie: tandem ad cōtemplationē sup[er]ne patrie. Et sicut in deserto de[us] ministravit populo israel māna. sic beato benedicto p[er]ro manū monachū necessaria subministravit. licet diabol[us] tintinabulū fregit.

Septimo memoria beati benedicti est in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e virgo m[er]ite & corp[us] senie gessit. *Sec[un]d[u]m* xxy. Inualuit iacob ad angelu[m] & confortat[us] est: & fleuit & rogauit eum. *Quart[u]m* est populus israel q[ui] ex egypto extens venit in desertu[m]. de deserto in terrā p[ro]missionis in qua p[ri]mos fruct[us] terre comedit. deinde puenit in hierl[us]m. Sic beatus benedict[us] bene de m[un]do tenebroso p[er]uenit ad desertu[m] penitentie & inde ad gustu[m] celestis g[ra]tie: tandem ad cōtemplationē sup[er]ne patrie. Et sicut in deserto de[us] ministravit populo israel māna. sic beato benedicto p[er]ro manū monachū necessaria subministravit. licet diabol[us] tintinabulū fregit.

Octauo memoria beati benedicti est in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e em[en]t eius sicut ceteri. *Sec[un]d[u]m* xxy. Inualuit iacob ad angelu[m] & confortat[us] est: & fleuit & rogauit eum. *Quart[u]m* est populus israel q[ui] ex egypto extens venit in desertu[m]. de deserto in terrā p[ro]missionis in qua p[ri]mos fruct[us] terre comedit. deinde puenit in hierl[us]m. Sic beatus benedict[us] bene de m[un]do tenebroso p[er]uenit ad desertu[m] penitentie & inde ad gustu[m] celestis g[ra]tie: tandem ad cōtemplationē sup[er]ne patrie. Et sicut in deserto de[us] ministravit populo israel māna. sic beato benedicto p[er]ro manū monachū necessaria subministravit. licet diabol[us] tintinabulū fregit.

Nono memoria beati benedicti est in b[e]n[e]d[i]c[t]io[n]e

De sancto Benedicto abbate Sermo XXII

hie tenotissime suscepit.

Sexto memoria beati benedicti est in bñdictiōe cōfessorū: quorū vitā imitat' est quo ad quattuor. Primo in cō passione. *Bieg.* Benedic' religiosus et pi' puer cū nutrice suā flere conspiceret. illi' do lozi cōpassus est: et ideo meruit diuinā mife rationez. *Matth. v.* Beati misericordes qm̄ ipi mifericordiā cōsequunt'. Secūdo in ora tione. ideo meruit exaudiri. *Ecq. iij.* In ora tione dierū exaudietur. Tercio in lectione. ideo meruit diuinā sapientiā impleri. i. *2 bi. iij.* Attende lectionis: exhortationi et doctri ne. Quarto in efficaci locutione. ideo me ruit plures deo lucrari. *Bieg.* Dum ei cibos deferrebant corporis ab ei' ore verba refe rebant vite. p'z ex miraculo dolij qd imple tum est oleo tempore illi' magne famis et.

Septimo memoria beati benedicti est in bñdictiōe virgīnū. Fuit em̄ virgo mēte et corpore. *Bieg.* A pueritia cor senile gessit: etate quidē morib' transiens. nulli animi sui voluptati dedit. istud patet qdruplici signo. Prio qz fuit talis i senectu te qlis i iuuetute. nā p'ueuerat i eadē for titudine operis. p's. qz oritūdine meaz ad re custodiā. Secūdo quia perseuerauit in ea dem alacritate mētis. *Prover. xvij.* Anim' gaudēs etatē floridā facit. Tercio quia fu it in codē calore amoris. *Can. viij.* Fortis ē vt mors dilectio. Quarto quia semp pro fecit in dei cognitōe. Unde mūdāna et trāsi toria sibi desuperunt. *Eccl. xlvij.* Implebit dñs splendorib' aiām tuam.

Octauo memoria beati benedicti est in benedictiōe electorū. Nōmē em̄ eius sicut ceterorū sanctorū est magnifi catum quadrupliciter. Primo quia semp est coram oculis diuine maiestatis. p's. Nō notabile nōmē eorū coram illo. Secūdo qz in honore habetur ab angelis. *ij. Reg. vi.* Feci tibi nomen grande iuxta nomen ma gnorū. Tercio quia est scriptū in celis *Lu ce. x.* Gaudete quia nōia vestra scripta sunt in celis. Quarto quia honoratur ab omib' ecclēsijs. *Eccl. xliij.* Sapientiā sanctorū narrant populi et laudem eorum nūciat ec clēsa. nomina autēz eorū vi. in sculū seculi.

Nono memoria beati be

nedicti est in benedictiōe cōtemplatiuorum. Sicut em̄ lucerna accensa extinguit' aut per negligentia aut nimiam abundantia aut p nimiam penuriam. Sic contemplationem mentis quidā perdunt per negligentiam. vt virgines fatue. *Matth. xxv.* Quidam per ni miam abundantiam. p's. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. Quidā per aduersi tatem illatam. *Ecq. xxi.* Cor fatui quasi vas contractum: omne sapientiā non tenebit. Beati autē benedicti' fuit expediri ad am bulandū: ne corp' p'ceret per negligentia. ido dicit' *Deut. xxxij.* Ferrum et es calciamētū eius. Fuit em̄ calciatus ere. quia nō marce scebat per prosperitatem nimiam. Fuit etiā calciatus ferro. vt esset firmus cōtra aduersi tatem illatā. vnde quia fuit in contempla tione assiduus meruit celestibus reuclatio nibus illustrari. p's. Reuela oculos tuos et considerabo mirabilia de lege tua. In cuius signum visio quedam vtrqz certa monstas ta est vni fratri moranti in cella et alteri lon ge posito. viderunt nāqz viam pallijs stras tam atqz innumeris choruscant lampadibus a cella sancti benedicti versus orientes vsqz ad celum tendentē. Qui venerando ha bitu vir desuper clarus assistens Cuius es set via quam cernerent inquisiuit. quib' cūqz nescire se dicerent ait. Nec est via qua dile ctus domini benedict' celū ascendit. Sicqz certificati sunt ambo pariter.

Decimo memoria beati benedicti est in benedictiōe actiuorū. nā cre ctus int' man' discipulorū vitā finiuit. Quidā em̄ moriunt' iacentes: qui a bonis ope ribus vacauerunt. Quidā prostrati qui per patm corruerūt. Quidā claudē: qui fidē sine operib' habuerūt. Quidā ab infirmitate sa nati sunt: q post patm ad penitentiā redierūt. Quidā erecti sunt sic viri scē: qui a p'ro sūt liberati: bonis operib' pleni et in intentione recti. Has differentias tangit aplūs. *Heb. xij.* Remittas manus et genua soluta erigi te: et gressus rectos facite pedibus vestris: vt non claudicans quis erret: magis aut sa netur. Beatus aut benedict' in signū recti tudinis sue actiuitatis inter discipulorū ma nus imbecillibus membris sustentans. erectis in celum manibus stetit et vltimū spiritum inter rōba oratiōis efflauit. Ideo vt dicitur *Eccl. xxxij.* Regem in decore suo videt scilz iesum xpm̄ per infinita secula. Amen.

De annunciatione beate Marie Sermo XXIII

In festo annunciationis beate
Marie virginis Sermo. xxiii.

Quomodo fiet istud

Quomodo fiet istud
Luce. i. et in euangelio presentis
solennitatis. Beatus Bernardus

in quada epla dicit sic. Nemo hominum no-
uit nec noscere potest ad plenū. Quid boni
ad grām, quid congruētie ad sapientiā. qd
decoris ad gloriā. quid cōmodi ad salutē. pe-
nes seipam cōtineat huius venerandi miste-
rii. scilicet humane redemptionis: inscrutabilis
altitudo. hec ille. Super quo talem moueo
questionē. An ad generis humani post
lapsum reparationē congruus fuerit subseq-
ueri dei incarnationē. Ad istam q̄stionē
rident tres doctores noui testamenti. Pri-
mus est beatus Augustinus. xij. de trinitate dicens
sic. Ostendam quod nullū modū possibile deo
defuisse: cui potestati omnia equaliter subia-
cent. sed sanāde miserie nostre conuenien-
tior in aliū modū non fuisse. Secundus est
Damascenus in principio tertij libri dicens sic.
Per incarnationis mysteriū in dīstrat simul
bonitas: sapientiā: iusticiā et potētiā: vel virtū
dei. Bonitas quidē qm̄ nō desperit propriū
plasmatis infirmitatē. Iusticiā nō qm̄ ho-
mine victo non aliū facit vincere tyrannus
neq; vi eripit et morte boiem. Sapientiā nō
qm̄ inuenit difficillimū decētissimā solutiōē
Potentiā nō siue virtū infinitā: q̄ nihil est
maius q̄ deū fieri boiem. hec ille. Tertius
est sanctus Thomas. iij. parte. q. i. arti. xi. dicens sic
Alia satisfactio pōt dici sufficiens dupli-
citer. Uno modo perfecte q̄ est cōdignā p
quandā ad equatiōē ad reparationē cōmis-
se culpe. et sic hoīs puri satisfactio sufficiens
esse non potuit. Tum q̄ tota natura hūana
erat per peccatū corrupta: nec bonū alicui per
sonē: vel pluriū poterat per equiparantiā
totius nature detrimentū recōpensare. Tu-
etiā q̄ peccatū cōtra deū cōmissus quandā in-
finitatē habet ex infinitate diuine maiestatis
Tanto enī offensā est grauior: quāto maior
est ille in quē peccat seu delinquit. vñ opor-
tuit ad cōdignā satisfactiōē: vt actio satis-
facientis haberet efficacīā infinitā: vt puta
dei et hoīs etatis. Alio modo pōt dici sa-
tisfactio sufficiens imperfecte. scilicet sū accē-
ptionē eius q̄ est ea contentē: quīs non
sit cōdignā. et hoc modo satisfactio puri ho-
minis est sufficiens. Et q̄ om̄e imperfectū
presupponit aliqd̄ perfectū a quo suscitret

Inde est q̄ om̄is puri hominis satisfactio effi-
caciā habet a satisfactiōe xp̄i. hec 2° bo.
Sciendū q̄ congruū fuit deū incarnari p
pter duo. Primo ppter remotionē mali. p
pter quattuor causas. Primo q̄ hoc bō
instruit ne sibi diabolus preferat et cum ve-
neretur qui est auctor peccati. Unde Aug.
dicit. xij. de trinitate. Quādo sic deo cōiungi po-
tuit humana natura vt fieret vna psona su-
perbi illi maligni spūs non ideo se audeant
homini preponere q̄ nō habet carnē. Sec-
undo q̄ hoc instruitur quanta sit digni-
tas humane nature ne eam inq̄nem peccā-
do. Vñ dicit Aug. li. de vera religione. De-
monstrauit nobis deus q̄ excellētū locū in
creaturas habeat humana natura in hoc q̄
homib⁹ in nō hoīe apparuit. Et Leo papa
dicit in sermone de natiuitate. Agnosce o xp̄ia
ne dignitatē tuā: et diuine consors face: na-
ture: noli in veterem vilitatē degeneri cōuer-
satione redire. Ademento cui⁹ sis capitis: et
cui⁹ corporis mēbrū. Reminiscere qm̄ exi-
tus de prestatore tenebrarū translatus es in
dei lūmē et regnū. Tertio quia ad presum-
ptionem hoīs tollendā grā dei nullis meri-
tis nostris precedentib⁹ in noīe xp̄i nobis
cōmendat. vt dicit Aug. iij. de trinitate. Et sic
supbia hoīs que maximū impedimentū est
ne inheret deo: per tantā dei humilitatē re-
darguat atq; sanet. vt Aug. dicit ibidem.
Quarto ad liberandū boiem a seruitute.
Qd̄ quidē vt dicit Aug. xij. de trinitate. fieri de-
buit sic. vt diabol⁹ iusticiā hoīs iesu xp̄i su-
peraretur qd̄ factus est xp̄o satisfaciente p
nobis. Homo autē pus satisfacere non pote-
rat pro toto humano genere: deus autē satis-
facere nō debebat. vnde oportebat deū et ho-
minē esse iesum xp̄m. Unde Leo papa dicit
in sermone de natiuitate. Suscipitur a maiestate
humilitas. a virtute infirmitas. ab eternitate
mortalitas: vt quod nostris remedijs agri-
ebat vnus atq; idē dei et hoīm mediator et
mori ex vno: et resurgere posset ex altero. Ni-
si enī esset verus deus: nō offerret remediū
nisi esset verus hō: non preberet exēplū. hec
ille. Secūdo congruū fuit deū incarnari p
pter p̄motionē hoīs in bono. Primo quā-
tum ad fidē que magis certificatur ex hoc q̄
ipsi deo loquenti credit. Unde Aug. dicit. xi.
de ciuitate dei. Et homo fidentius ambularet
ad veritatem ipsa veritas dei filius hominē
assumpto: constituit atq; fundauit fidem.
Secundo quantum ad spem que per hoc ma-

De ann

pine erigitur. Et
fidelitatem necesse
nostri q̄ vt de
diligenter nos de
iudicio manifest
nature dignitas
quantū ad charit
exclatur. Vñ i
sandiis iudicib⁹
nos dñi nū vt o
in nobis: Si autē
nō pigret. Quā-
nem in qua nob
Aug. dicit in qu
dñi. Nō sequēdū
Dens sequēdū
Vt ergo ex p̄be
deretur: et quē b
hō. Et sic plenā
que vere est hō
ne vite possider
nem suā in se
appropinquare
magis nos ad
Unde patet q̄
alium sacrum

Iustorum
angelorum
virginis
seruorum

Primus
mentū in carna
dyabolus humi-
tis aduersari⁹
vitijs: sicut: n
moris: et pater
munda: inuidi
los dominiēti
excecauit milie
liant p̄ter et
atq; in sui ser-
tabat se exerce-
bedientiā cecidit
seruus peccati
eius seru⁹ est. et
voluntas a rob
medicīa et rem
soluerat dānu
cluebat q̄ nec
bomo qui imp
rat: propter ea

De annunciatione beate Marie Sermo XXIII

mis satisfactio effi
ne xpi. beo. 2. bo.
t dei incarnari p
monone mali. p
rimo qz p hoc bo
teferat t cum ves
tari. Unde Aug.
fic deo coniungi po
tuit vna psona sa
pido se augdeant
obit carnea. Ser
quanta fit digni
ti in quem pecca
ta religione. Des
ceitum loci inf
natura in hoc q
uit. Et Leo papa
Agnoles o rpi
conlosa facit. n
degeneri couer
tuit. his capitis. r
minifere qm qui
translatos es in
quia ad presam
dei nulla meri
noie xpi nobis
y te trinita. Et sic
in pedimentu est
dei humilitate re
ag. dicit ibidem.
oim a feruire.
ij. de trini. fiet de
hois iesta xpi su
o satisfaciute p
facere non pore
redens aut satisf
prebat deū t ho
de Leo papa dic
pitur a maiestate
tas. ab eternitate
is remedijs agru
boim mediator t
sister ex altero. Ni
officeret remediū
eberet exēpli. beo
te dei incarnari p
no. 7. Primo quas
trificat ex hoc q
nde Aug. dic. i.
pūus ambularet
dei filius homie
iundauit idem.
n que per hoc ma

time erigitur. **U**n Aug. dic. xij. de trinita.
Nihil tam necessarium fuit ad erigendā spem
nostrā q̄ vt demonstraretur nobis quantū
diligere nos de⁹. Quid vero huius rei isto
iudicio manifestius q̄ q̄ dei filius nostre
nature dignatus est inire consortiū. Tertio
quantū ad charitates que maxime per hoc
excitatur. **U**n Aug. dicit in lib. de caritati
sandid rudib⁹. Que maior causa est adue
tus dñi nisi vt ostēderet de⁹ dilectionē suā
in nobis. Si amare pigebat. saltē reamare
nō pigeat. Quarto quantū ad rectā opatio
nem in qua nobis exemplū se prebuit. **U**n
Aug. dicit in quodā sermone de natiuitate
dñi. Nō sequēdus nō erat q̄ videri poterat
Deus sequēdus erat q̄ videri nō poterat.
Et ergo exhiberetur hōi t qui ab homie vi
deretur. t quē hō sequeretur deus facit est
hō. Et sic plenā participationē diuinitatis
que vere est hois beatitudo t finis huma
ne vite possideret. **U**n deus assumendo car
nem suā maiestātē nō minuit. s; ex hoc nob
appropinquare voluit p incarnationes vt
magis nos ad se cognoscendū attraheret.
Unde patet quomodo fieri istud scilicet rā
alium sacramentum incarnationis.

Fiet istud

Iustorum consilio.
Angelorum ministerio.
Virginis arbitrio.
Deutorum obsequio.

Primo fiet istud sacra
mentū incarnationis iustoz filio. Quoniam
dyabolus humani generis inimic⁹. verita
tis aduersari⁹. caput scelerū. princeps oim
vitiōz. suātor maloz cogitationū. inuētor
mortis. t pater oim maloz. insatiabilis ho
micida. inuidēs hōi calido stercore in oca
los dormientis inmisso ipm miserū hōies
excecavit multis bonis atq; virtutibus spo
liauit piter t pemit. s; naturalib⁹ t gratiū
atq; in sui seruītūrē captiuauit. sup quo pu
tabat se exercere pates ppetuo eo q̄ p ino
bedientiā cecidisset. qz qui facit peccatū est
seruus peccati. t a quo quis superatus est
eius seru⁹ est. Nouerat tñ deū oipotentē sue
volūtatē arbitrio homis morbo exhibere
medicinā t remediū. non tñ nisi p euz qui
soluerat damna fraudis cōmisit. Ideo cō
cludebat q̄ neq; de⁹ q̄ pati non debet neq;
homo qui impotens erat satisfacere pote
rat. propterea mirabatur q̄ sacra scriptura

pūciaret xpm venturū nesciens q̄ ex ho
mine qui pati pōt. t ex deo qui est oipotens
posset ostendi vnus redēptor. imo in supbia
semp crescēs deridebat multū sanctos qui
erant in lyombo. t frequenter super sumia
babylonis interrogabat verba cantionū a
captiuis dicens. Eligite ex vobis virū qui
descendat meū ad singulare certamen. ves
niat t liberet vos. atq; exprobrabat fidelit
atē sanctoz in obseruantia legis dei t dice
bat. Vanus est ois q̄ seruit deo. t q̄ emos
linētū qz seruistis ei. **U**bi sunt dii vestri
in quib⁹ habebatis fiducia. Surgāt t opē
rulentur vobis. t in necessitate vos ptegāt
Talia impopabat scīs assidue in illa ma
gna valle miserie. vbi pfeuerabāt gemitib⁹
sautiati. cū se noscerēt de plateis supne syō
exules filij eue. Collegerūt tandē piliū pa
triarche t pphete vt p pace acqrenda lega
tionē dirigerēt deo suo. David aut exurgēs
in medio eoz dixit. Cōgregare illi scōs ei⁹
q̄ ordinauerūt testm ei⁹ sup sacrificia. imos
la de sacrificiū laudis t redde altissimo vo
ta tua. Sic enī dixit de⁹. Inuoca me in die
tribulationis. erua te t honorificabis me.
Sacrificiū laudis honorificabit me. t illic
iter quo ostendā illi salutare dei. Placuit di
cti david. t habita diligēt inq; scitiō: elege
runt q̄tuor p̄es magne scitatis. s; Esayas
Jeremias Job t David. quos statuerūt in
medio t dixerūt. hi sunt viri mie in qb⁹ per
seuerat bona hereditas. Naz Esayas futu
ra rerū in xpo t ecclia puidit dño reuelare
Jeremias sc̄ficat⁹ est in vtero misa a deo
t in pphētā gentibus dar⁹ est. Job erat vir
simplex t rectus ac timēs deū t recedēs a
malo. cui similē in terra nō inuenit de⁹. Da
uid vero testimoniū habuit a deo dicēte. In
ueni hōiem fm cor meū. Isti sunt viri sc̄i
quos elegit dñs in charitate nō ficta. t des
dit illis prudētiā t virtutē. Pergāt itaq;
in spū ad dñm orātes p salute oim. Et sc̄i
res dixerūt. Exaudiat dñs orōnes n̄as t
reconciliet nob; nec nos dferat in tpe malo
De⁹ misereat nostri t b̄dicat nob; illumi
net vultū suū super nos t misereat nostri.
His dictis prexerūt isti q̄tuor viri ad dñm
p salute generis hūani de p̄gaturi. Primo
surrexit Esayas purgā labijs t b̄ilit sic
exorsus est. lxiiij. c. Utinā disrūperes celos
t descēderes vt notū fieret nomē tuū inimi
cis tuis. A facie tua gētes turbarent. Ecce
tu irat⁹ es qz peccauim⁹ t facti sum⁹ vtiā

De annūciatione bñe Marie Sermo XXIII

das oēs nos: qñ panni mēstruati vniuer-
se iusticie nre. nō est q̄ inuocet nomē tuum
et surgat et teneat te. et nunc dñe pñoster
es tu: nos vero lutū tu ficto: nñ et opera ma-
nuū tuarū oēs nos. Cūctas scā tua destra
fctā ē: syō destra facta ē: hierl̄ desolata ē: do-
m̄ sc̄ificatiōis et glie nre. Ne irascaris dñe
satis et ne vltra memineris iniquitatis nre.
Ecce respice dñe: ppl̄s tuus oēs nos. Quia de-
siderabilia nra versa sunt in ruinas. Nūqd
sup his ptinebis te dñe. tacebis et affliges
nos vehemēter. hec ibi. Tūc deus pñ rñdit
Esayas dices illud. lxiij. c. Ecce ego ad gen-
tē que nesciebat me et que nō inuocauit no-
men meū. Expādi man⁹ meas rota die ad
pplm incredulū q̄ gradit̄ in via non bona
pplm cogitaciōes suas: ppl̄s q̄ puocat me
ad iracundiā: ante faciē meā semp. Qui di-
cūt recede a me nō appropinques mihi: qz
imūds es. ecce scriptū est corā me non ta-
cebo: sed reddā et retribuā in sinū eorū iniqui-
tates vras et iniquitates patrū vestrorū. siml̄
Idecibi. Resumptis virib⁹ Esayas dixit il-
lud. lxiij. c. Iustus perit et nemo est q̄ recogit-
ter in corde suo tviñ misericōdie colliguntur et
nō est q̄ intelligat. A faciē em̄ malicie colle-
ctus est iust⁹. Veniat ergo pax et requiescat i
cubili suo. hec ibi. Ibrat dñs respondit illud
qd̄ ibi sequit̄. Sup quē dilatasti os tuū et
eiecisti linguā. Nūqd vos filij celesti et se-
men mendar. Nūqd sup his nō indigna-
bor. Territ aut̄ Esayas fugit a faciē domi-
ni: et ad suos reūsus cū lachrymis ait. Ob-
stupescite pple me⁹ conturbamini confide-
tes exuite vos et confundamini: plangite su-
per regiōē desiderabilem. quoniā non est
pax impijs dicit dominus. Secundo perre-
xit Jeremias ad dominū loquensqz verba
pietatis cū planctu ait. Recordare domie
qd̄ acciderit nobis intueri et respice obpro-
briū nostrū. Pupilli facti sumus absqz pa-
tre: matres nostre quasi vidue. Patres non
sū pccauerunt et non sunt: et nos iniquita-
tes eorū portauimus. Serui dominati sunt
nostrī: non fuit qui redimeret de manu eo-
rum. Defecit gaudiū cordis nostri: versus
est in luctus chorus noster. Cecidit corona
capitis nostri: ve nobis quia peccauimus.
Tu autem domine in eternū permancbis
solum tuum a generatione in generationē
Quare in perperuum obliuisceris nostrū: de-
relinquens nos in longitudinem dierum.
Conuertere nos domine ad te et pueremur:

in noua dies nostros sicut a principio. Ss
proiciens repulisti nos: irascor contra nos
vehementer. Tunc dominus respondit dix-
cens illud Jere. xv. Si steterint moyses et
samuel corā me: non est anima mea ad po-
pulū istū. Et ecce illos a faciē mea vt egredi-
antur: tu reliquisti me retrosum abiisti. Et
extendā manū meā super te: et interficiā te.
Resumptis viribus dixit iterū Jeremias
illud. viij. c. Dolor meus super dolorē in me-
cor meuz merens. Ecce vox clamoris filie
populi mei de terra longinq. Nunquid dñs
non est in syon: aut rex eius non est in ea:
aut non est medicus ibi. Quare non est ob-
ducta plaga filie populi mei. Ibrat dñs re-
spondit illud Jere. xxi. c. Tu ergo noli orare
pro populo isto: et ne assumas p eo laudem
et orationē. Quia non exaudia in tempore
clamoris eorū ad me in tempore afflictionis
eorū. Dixit iterū Jeremias illud. xxi. c. Dñe
deus prophete dixerunt eis. Non videbitis
gladiū. s. pene infernū et fame. s. diuine visio-
nis nō erit in vobis: sed pacē verā dabit in
loco isto. Rñdit dñs Jeremie. Qali pphes
te vaticinantur vobis in nomine meo. Nō
misi eos et nō precepi eis neqz locutus suz
ad eos. Visionē mendacē et diuinationes
fraudentā et seductionē cordis sui pphes
tant vobis. Idcirco in gladio et fame cōsus-
mentur: p ophete illi et populi quibus pro-
phetauerunt. Territus aures Jeremias fu-
git a faciē dñi et ad suos reūsus cū lachry-
mis ait. Deducant oculi mei lachrymas p
diē et noctē et non taceant: qñ contritione
magna p̄trita est virgo filia populi mei pla-
ga pessima vehemēt. Tertio perrexit Job
ad dñm loquēs amaritudines cordis sui et
dicens illud. vi. c. Quis det vt veniat p̄trito
mea: et qd̄ exspecto tribuat mihi de⁹. Sed ta-
men ad omnipotentē loquar et vias meas
in conspectu eius arguā et ipse erit saluator
meus. Quare tacens consumor. Duo em̄
ne facias mihi: et tūc a faciē tua non abscō-
dar. Abanū tuā lōge fac a me: et fortitudo
tua non me terreat. Voca me et ego respo-
debo tibi. Sed quātus ego sum qui respo-
deam ei et loquar verbis meis cum eo. Et
hec sit mihi consolatio vt affligens me nō
parcat nec contradicam sermonibus suis.
Quare est enim fortitudo mea vt sustineam
aut quis finis meus vt patienter agā. Nec
fortitudo lapidum fortitudo mea: nec caro
mea enca est. Ecce non est auxiliū mihi in

De an

me. Nolo multa
circum magnitudi-
Propinare equi-
niet ad victoriā
nus respondit J
Quis est iste inu-
nibus imperitis
diciū meū et con-
certa. Quis em̄
aut quis dedit mi-
que sub celo sum
verbis potentib⁹
firis. Resumpti
moli sermone fi-
Scio quia omni
giano. Ideo in
vtra modū exce-
to m̄ ipse reproba-
familla et cinere.
dure dicit illud. vi.
lia et spiritus mu-
Nunquid deus s-
potens subuerti
deo comparari p
cre fuerit facit
fueris: aut quid
fuerit vita tua:
et veniet recti in
licitam rñā pluri-
tuas. Territus
mini⁹ ad suos
Cogitationes n-
res cor meū. Pe-
et nor in qua di-
Quare non in vi-
sus est vero non
est milero lux et
anime sunt. Qu-
terio ad dominū
mabo deus meus
ceas a me et aff-
laciū. deus meus
audies. Ecce p-
lie. estimati su-
sunt misericordi-
nā in ueritate et
me et ego exau-
tione: et ip̄a en-
te obdormio di-
ne. Educere care-
recaur nomin-
luna nos et redi-
uid dices. Qu-

me. Nolo multa fortitudine contendat me
tū: nec magnitudinis sue mole me premat.
Proponat equitatem contra me: tūc perne-
mier ad victoriā iudiciū meū. Tūc domi-
nus respondit Job dicens illud, xxxvij. c.
Quis est iste inuolvens sententias sermo-
nibus imperitis? Nunquid irritū facies iu-
diciū meū? et condemnabis me vt tu iustifi-
ceris? Quis enī resistere potest vului meo
aut quis dedit mihi ante et reddā ei? Omnia
que sub celo sunt mea sunt. Non parca enī
verbis potentibus: et ad deprecandū compo-
sitis. Resumptis viribus Job humiliter ve-
molli sermone frangeret iram dei ait, xlij. c.
Scio quia omnia potes: et nulla te laet co-
gitatio. Ideo in sapienter locutus sum: et que
vitra modū excedunt scientiā meā. Idcirco
te meipse reprehendo et ago penitentias in
fanilla et cinere. Gratus dñs respondit iob
dure, dicēs illō, viij. Usquequo loqueris ta-
lia et spiritus multiplex sermonis oris tui.
Nunquid deus supplantat iudiciū? et omni-
potens subuertit quod iustū est. Nunquid
deo comparari potest homo etiam cū perfe-
cte fuerit scientie? Quid prodest deo si iustus
fueris: aut quid ei conferes si immaculata
fuerit vita tua? Nunquid timens arguet te
et veniet tecū in iudiciū? et non propter ma-
liciam tuā plurimā et infinitas iniquitates
tuas? Erritus autē Job fugit a facie do-
mini: et ad suos reuersus cū lachrymis ait.
Cogitationes mee dissipare sunt torquen-
tes cor meū. Pereat dies in qua natus sum
et nos in qua dictū est cōceptus est homo.
Quare non in vulua mortuus sum: egres-
sus ex utero non statim perii? Quare data
est mihi lux et vita his qui in amaritudine
anime sunt? Quarto perterritus dauid cū psal-
terio ad dominū ait. Ad te domine cla-
mabo deus meus: ne sileas ne quando ta-
ceas a me et assimilabor descendētibz in
lacū. deus meus clamabo per diē et non ex-
audies. Ecce propter te mortificamur tota
die. estinasti sum: sicut oues occisionis vbi
sunt misericordie tue domine: sic iurasti da-
uid in veritate tua. Tu dixisti. Clamabit ad
me et ego exaudia eū cū ipso sum in tribula-
tione: eripia eū et glorificabo eū. Exurge q̄
re obdormis dñe: exurge et ne repellas in fi-
nē. Educ de carcere animas nostras vt cō-
fiteamur nomini tuo dñe. Exurge dñe ad-
fuita nos et redime nos. Rñ dñs ad da-
uid dicens. Quis est hō q̄ videt et non vide-

bit mortem: eruet aīam suā de manu inferi.
Interroga patrē tuū: quoniam iniquitates me
ditatus est in cubili suo: astutus omnivie nō
bone: maliciā autē non odit. Dilexit ma-
licia super benignitatē: iniquitatē magis lo-
qui q̄ equitatē. Dilexit omnia verba preci-
pitationis. Ecce mater tua parturiuit inius-
ticiā concepit dolorē et peperit iniquitates.
Lacū apuit et effodit eū: et incidit in foueā
quā fecit. Conuerteretur dolor eius in caput
eius: et in vertice ipsius iniquitas eius des-
cenderet. Resumptis viribus ait dauid. Ti-
bi domine derelictus est pauper: orphano-
rum eris adiutor. Desideriū pauperū exaudi-
uit dominus: preparationē cordis eorū au-
diuit auris tua: quoniam requirēs sanguinē
eorū recordatus es. non es oblitus clamo-
rem pauperū. vt quid domine repulisti in fi-
nem? irar est furor tu? sup oues pacue tue
Ademor esto aggregationis tue quā possides
si ab initio. Rñ dñs dicens. Tanti est
vobis ante lucē surgere: quia que procedūt
de labijs meis nō faciā irrita. Erritus autē
dauid fugit a facie dñi: et ad suos reuersus
cū lachrymis ait. Laboravi i gemitu meo
laboravi clamās: rauce facte sūt fauces mee
defecerunt oculi mei dū spero in deum meū:
quoniam abiectus sum a facie oculoꝝ eius.
Factus sum tanq̄ vas perditū: qm̄ audiuit
vituperationē iustorū in circuitu. Tūc oēs
ceperunt planctū magnū omnis maritus
sumpsit lamentū. et que sedebant in thoro
maritali plangebāt. spes oīum peritā est: et
tota posteritas a de induit confusionē. Sic
ergo plo:abant in illa valle miserie et tene-
brarū: afflicti vehementer in mendicitate et
ferro induti confusione. Sancti patres con-
uocato iterū consilio: quid agendū foret.
Quō fiet istud tā profundū mysteriū bu-
mane redemptionis. Surrexit dauid dicens.
Intelliēt a domino qm̄ in eternū seruabo
dauid misericordiā meā et testm̄ meum si-
dele ipsi. Et ponam in seculū seculi semen
eius et thronū ei: sicut dies celi et dixerunt.
Nūc clamemus in celū: et miserebīs nři de-
noster. Tūc ait Esayas. Visiones pphē-
tarū multiplicare sunt. Qm̄ egrediet āga-
de radice iesse: et flos de radice ei: ascendet et ē
Ecce enī virgo concipiet et pariet filiū et vo-
cabitur nomen eius emanuel. et Jeremias
ait. Nouū faciet dominus super terrā: mulier
circundabit vīrū. et Job ait. Eidi solē cum
fulgeret et lunam incedentem clare: et letas

De annunciatione beate Marie Sermo XXIII

sum est cor meū in abscondito. Dauid vero ait. Surge dñe i requie tua: tu archa sanctificationis tue. Sacerdotes ei⁹ induā sacculari: et sancti ei⁹ exultatiōe exultabūt. Tūc sancti patres dixerūt. Queram⁹ ergo adolescentulā virginē et speciosā: et ster coraz rege et foueat eū: dormiatq; in sinu ei⁹ et calescat dñm nostrū regem. iij. Reg. i. et sic reconcilietur nobis et faciat pacē. Respondit Salomon dicens. Mulieres forte quis iueniet? Cui dauid ait. Iurauit dñs dauid veritatē et non frustrabitur eū: de fructu vetricis tui ponā super sedē tuā. Respondit Salomon illud Ezech. vi. Vide vt pulchra sit: suauis et decora sicut hierlm: terribilis vt castroz acies ordinata. Cui dauid ait. Os meū loquetur sapiētiā: et meditatio cordis mei prudentiā. Et ait ad sanctos patres. Voce mea ad dñm clamabo: voce mea ad dñm deprecabor: effundā in cōspectu eius orationē meā: et tribulationē meā ante ipz pronūciabo. Aperīā in parabolis os meū: loquar propositiones ab initio. Benedicaz dñm in omni tempore: semper laus eius in ore meo. In dño laudabitur anima mea: audiant mansueti et letētur. Magnificate dominū meū: et exaltemus nomen eius in id ipm. Exquirā dñm et exaudiet me: et ex omnibus tribulatiōibus meis eripiet me. Vos autē benedicite dñm: et enarrate oīa mirabilia eius. Confitemini ei corā omnibus viuētibus: quia fecit nobiscū misericordiā suā. Respondērūt sancti patres et dixerūt. Adītat tibi dñs auxiliū de scro: et de syon tueas te. Adēo: sit dñs sacrificij tuī: et olocausus tuū pingue fiat. Tribuat tibi fm cor tuum et oē pñliū tuū pfirmet. Et abitur in salutari tuo: et in noīe dei nři magnificabimur. Impleat dñs oēs petitiōes tuas: et exaudiat te dñs in die tribulatiōis nře. Tūc dauid in spū sec⁹ celū ascēdes ait. Aperte mihi portas iusticię: ingressus i eas et fitebor dño. Dixerunt angeli ad seinnice. Veniūt legati et egyp̄o: pueniam⁹ eos et sciam⁹ quid qrit a deo. Et Michael archagel⁹ ait. Quis est hō q vult vitā: diligit dies videre bonos. s. redemptionis humane. Dauid autē tūc ne sibi solito molestus fieret: humiliter respondit dicens. Obsecro dñe desine ab ira et derelinque furore: noli emulari vt malignaris. Dixit ei michael. Reuela per me dominiā tuā: et spera in domino: et dabit tibi petitiōes cordis tui. Respondit dauid

dicens. Eructabit cor meū verbū bonū: dicā ego opa mea regi. Quis est vobis deducet me in ciuitatē munitā? Nōne ipse de⁹ qui repulit nos: ipse dabit nob auxiliū de tribulatione? Dixit ei michael. Vide ne diut⁹ graues regē sermone pliro. Tu scis quoniam vir linguosus non diligit in hac terra. Rñ dicit dauid dicens. Lingua mea calām⁹ scribē: velociter scribēris. Tūc ibāt angeli charitate preuenti ad dominū et dicebāt. Admemento domine dauid: et omnis mansuetudinis eius. Et ad illos ait dominus. Inueni dauid seruū meū: oleo sancto meo unxi eū. Et veritas mea et misericordia mea cū ipso: et in nomine meo exaltabit cornu ei⁹. Reuerfi sunt angeli ad Dauid dīcētes. Quasi proximum et quasi fratrem nostrū sic te proposuimus coram domino. Veni ergo et accede ad deū et illumine: et facies tua non confundetur. Oculi domini super iustos: et aures eius in preces eoz. Et lamentum iusti et dominus exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationib⁹ eoz liberauit eos. Iuxta ē domin⁹ his qui tribulato sunt corz dei: et humiles spūitu saluabit. Respondit dauid ad michaelē archagelū. Factus sum sicut homo nō audies: imo sicut equ⁹ et mulus quibus non est intellectus. Vide domine ne filesas: ne quādo discedas a me cum fuero in conspectu dei. qm aduenā ego sum apud te: et peregrinus sicut omnes patres mei. Dixit illi michael. Intellectum tibi dabo et instruas te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos. Firmetur manus tua et exaltet dextera tua: qm mīa et veritas precedent faciem tuam. Introductus ergo dauid transiens de hierarchia in hierarchiā: de ordine in ordinē puenit ad tribunal dei vbi residebat sancta trinitas personarū in vnitatē deitatis: quaz cum aspexisset prostratus humiliter adorauit dicens. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus: et metuant eum omēs fines terre. Tūc eleuasset oculos et aspiceret loci amenitatem ait. Quā dilecta tabernacula tua domine virtutum: concupiscit et desi. a. m. in atri. domi. Elegi abiectus esse in domo dei mei ma. q. ha. in taber. peccatorum. Beati qui ha. in do. tua do. in se. secu. lau. te. Et ait dominus ad dauid. Ego sum dominus deus tuus qui eduxi te de terra egypti dilata os tuum et ego implebo illud. Postula a me: et dabo tibi. Dauid

De annu

autē cadens in facie dicens. Speciosus flos est gratia in eo ille quem formauit. Quāta malignatus omnia te expectant. Quia misericordiam et gloriā dabit tui beatus homo gare gladio tuo in me. et veni ad liberatū. Quidē faciē durā sunt nobis que facies eaz: sicut fontē viuū. Gloriam vultū. Erabit a in vellitu deaurato nūi desponsabis in gi virgines possēt in in leticia et exultā. Omnis gloria in finibus aureis de et inclina aurē et tui et domus patre corē tuū. Deus uidebit. Adiuuabit. Respondit dauid to corde meo: narrao nomen medio ecclesie iustis autē dauid ad timoris dei laudat eos glorificat eū. israel quoniam non tationē pauperis. me et cū clamare ad iter agite et confort qui speratis in dño magnū ante tribulā diā veritatē et iustit ne redemptionis. cordia dices. Pūti p se surgere misit mīsericordie dñi nī fūctos dñi ab ep per timentes eū. Et ait. Et exurgens n pas mīserēdi eius pposuit te exelso teo in terram aspe compediturus: et solūm. Secūdo locū

De annunciatione beate Marie Sermo XXIII

autē cadens in facie suā: iterū adorauit eū
dicēs, Speciosus forma pre filiis hoīm dif-
fusa est gratia in labijs tuis. Ecce dñe dra-
co iste quem formasti ad illudendū nobis.
Quāta malignatus est inimicus in sancto
omnia te expectant vt des illis escā in tpe.
Quia misericōiam ⁊ veritatē diligit deus: gra-
tiam ⁊ gloriā dabit dñs. Non priuabit bo-
nis eos q̄ ambulant in innocentia: dñe vir-
tutū beatus homo qui sperauit i te. Accin-
gere gladio tuo super femur tuū potentissi-
me, ⁊ veni ad liberandū nos dñe deus vir-
tutū. Ostēde faciē tuā ⁊ salui erimus. Dia-
indurata sunt nobis. Emite verbū tuū ⁊ li-
quefacies ea: ⁊ sitientibus nobis ad te teū
fontē viuū. Flabit spūs tuus ⁊ fluent aque
gratiarū. Strabit autē regina a dextris tuis
in vestitu deaurato circumdarayariere: quā
tibi responsabis in gaud. o. Adducuntur re-
gi virgines post ea: proxime eius afferent
tibi in leticia ⁊ exultatōe. Et ait dñs ad da-
uid. Omnis gloria eius filie regis ab intus
in fimbrijs aureis. Cui dic. Audi filia ⁊ vi-
de ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere populū
tuū ⁊ domū patris tui. Et concipiet rex
decorē tuū. Deus in medio eius non cōmo-
uebitur. Adiuvabit eā deus mane diluculo
Respondit dauid. Cōfitebor tibi dñe in to-
to corde meo: narrabo omīa mirabilia tua
Narrabo nomen tuū fratribus meis in me-
dio eccle siē iustorū laudabo te. Reuer-
sus autē dauid ad suos quā cū gaudio ait. Qui
timetis teū laudate eū: vniuersū semen ia-
cob glorificate eū. Timeat eū omne semē
israel: quonīa non spreuit nec desepit depre-
cationē pauperis. Nec auertit faciē suam a
me: tū clamare ad eū exaudiuit me. Viri-
liter agite ⁊ confortetur cor vestrū omnes
qui speratis in dño. Et factū est consiliū
magis ante tribunal pacis inter misericor-
diā veritatē ⁊ iusticiā: sup mysterio huma-
ne redemptionis. Primo locuta est miseri-
cordia dicēs. Pū est hōi misero nō valen-
ti p se surgere misericorditer subuenire. Quā
misericordie dñi multe sunt nimis. Et mi-
sericordia dñi ab eterno ⁊ vsq̄ in eternū su-
per timentes eū. Et loquens ad dominū
ait. ⁊ exurgens misereberis syon: quia tē
pus miserēdi eius q̄ venit tempus. Quia
prospexit de excelso sancto suo: dominus de
celo in terram aspexit. Et audiret gemitus
compeditorū: ⁊ solueret filios interempto-
rum. Secūdo locuta est veritas dicēs. Do-

mine deus virtutū quis similis tibi ē: potens
es domine ⁊ veritas tua in circuitu throni
tui est. Sed tu dixisti hominibz in quacūq̄
die comederis ex eo morieris. Cū ergo sis
deus ⁊ non mentiaris: quia non est deus vt
homo vt mentiat. ergo ista redemptio fi-
eri non potest. Respondit misericordia di-
cens. Si maledixisti terre in opere ade: sal-
tem potest fieri nou⁹ homo cui nihil de adā
proveniat. ⁊ sic per eum poterit fieri redem-
ptio ista. Nunquid in eternū proijciat deus
aut non apponeret complacitōe sit adhuc
aut in finē misericordiā suā abscedet a gene-
ratione in generationē: aut obliuiscetur mi-
sereri deus: aut continebit in ira sua miseri-
cordias suas. Veritas ait. Veritatemē vni-
uersa vanitas omnis homo viuens. Si no-
uus homo fieret non maiorez fiduciā in eo
habere q̄ in proboplausto. Unde ad hāc
redemptionē faciendā nec homo nec ange-
lus est ydoneus. Ad misericordiam respondit.
Facienda est hec misericordia propter me.
si non propter adam. immortū que pio affe-
ctu coniuncta mihi es: que mihi nunq̄ des-
fuiſti visita mediū miserū hominē. deprime
dyaboli tyrannidē qui tuū hōiem seducen-
do cōtra te iniuriōse egit. Veritas ait. Ve-
re tibi non consentire asperus ⁊ crudele fo-
ret: imo nec a me quicq̄ exigeres. quod nō
subito concedere. Iusticia videns veritatē
misericordie cōsensisse ait. Quid facis o ve-
ritas. vide qm nullatenus tibi dimittas do-
nec satisfeceris vsq̄ ad minimū quadratē.
Filius dei cui datū est omne iudiciū a patre
auditis allegationibus vtriusq̄ patris dī-
xit. Iusticia dicit pū si adā nō innotatur.
Ad misericordiam dicit perij si adā mīam non
consequatur. Nec est ergo diffinitūa snia
sup hoc. fiat mors bona ⁊ habebit vtrāq̄
q̄ petit. Obstupuerūt oēs in verbo sapie-
tie ⁊ dixerūt. Quō fiet istud? Adors est cru-
delissima: imo amarissima. qm mors pecca-
torū pessima. quō ergo erit bona? Iudex ait.
Adors est crudelissima peccatoribz: iustis
vero bona. Nōne mors erit bona si soluet
debitū ade: si aperiet ianuā paradisi. Que
responderunt. Quomodo fiet istud? Iudex
ait. Si moriatur quis ex charitate qui non
sit dignus mori. Sermo iste bonus vīsus
est. vīpote fidelis ⁊ omni acceptione dign⁹
si poterit inueniri innocens qui velit mori
suo beneplacito ⁊ non ex debito aut malo
suo merito. Veritas circuit per totum orbē

De annūciatione bte Marie Sermo XXIII

terre: et nemo inuentus est mūdus a forde
nec infans vnus diei sup̄ terrā. Adserico-
dia celū omne pluſtrat: et in angelis mino-
rem inuenit charitatē. Tandē redeunt mi-
ſericordia et veritas que obuiarunt ſibi an-
xie plurimū q̄ non inuenerant ſim larā ſen-
tentia. Tunc iuſticia et pax oſculat ſunt. et
pax ait. Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis:
quoniam omnes homines declinauerunt ſi-
mul inuiles facti ſunt. Non eſt q̄ faciat bo-
num non eſt viſq̄ ad vnū. Hoc em̄ eſt iudi-
ciū. Qui tulit ſententiā et dedit conſiliū ipſe
ſeruat et auxiliū. Filius dei audio iudicio pa-
cis ait. Et video mihi onus ſanctificandi p̄
homine per mortē imponitur. Tunc pater
ait. Omnia in ſapientia fecimus mūdus
creando: ſic omnia in ſapientia faciem⁹ mū-
dum reparando. Reſpondit filius. In capi-
te libri ſcriptū eſt de me vt facerē volunc-
tatem tuā deus me⁹: volui. Annunciabo iuſti-
ciam tuā in eccleſia magna. Nō abſcondas
miſericordiā tuam et veritatē tuā a conſilio
multo. Mocauſti et pro peccato non poſtu-
laſtunc dixi ecce venio. Et ſic pater quo-
modo in tercio cōſilio diffinitū eſt quomo-
do fiet iſtud rāz alrū ſacm̄ incarnationis.

¶ Secūdo fiet iſtud ſacra-
mentū incarnationis angeloz miniſterio.
Pater etenim⁹ ait filio. Regarū oportet nos
mittere ad ſponſam qui eā animet ad con-
ſenſum ne ſecrerat coniugia abnuat deuorata
virgo. Cuius pudor illeſus maneat: atq̄ ei
epiſtolā et mandata dirigamus. Reſpon-
dit filius dicens. Ita pater. Quoniā ſic pla-
citū eſt ante te. Pater autē ait vt dicit Au-
guſti. ſermone p̄mo de annūciatione dñica.
Veni inquit o gabriel miniſter efficitō rer-
ribilis ſacramenti: abſconditū obſecūda mi-
raculū. Ad requiſitionē et redēptionē errā-
tis adē: a meis cogor deſcendere ſedibus.
Illū em̄ quē ad ymaginē meā creauit: pecca-
tus inueterauit: rat eſet q̄ feci. obſcuſauit
quē plamaui decorē. Lupus meū depaſcit
pec⁹. Deſerta eſt paradīſi poſſeſſio. Lignuz
vitę ab ignea rumphea ſeruatur. Clauiſus
eſt voluptatis agellus. Miſereor errantis
et apprehendere cupio hoſtem. latere autē
volo omnes celeſtes virtutes: tibi ſoli pan-
do ſecrerum. Ad virginem mariam perge.
Vade ad anūnatam ciuitatem: de qua dici-
tur. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. va-
de ad rationalem meum paradīſum. perge

ad orientālē ſplendidā poſtā. vade ad mei
verbi dignū habitaculū. perge ad ſecundaz
in terra celū. vade et denūcia ei mee preſens
tie ymbrem. perge ad preparatū mihi ſan-
ctuariū. Vade ad ſponſaz incarnationis ſi-
li mei mūdū thalamum natiuitatis eius.
Loq̄re in aures rationales archana. Pre-
para mihi aures introitū: ſed ne conturbes
nec terreas virginis animū yebemēter ſan-
ctuariū appara. p̄mā mei vocē gaudiū p̄-
clama. Tu dicito virgini marie. Que gra-
tia plena. vt miſerear ego malignitati tue.
Audiuit angelus hec et intra ſe cogitabat
dicens. Stupendū eſt hoc miraculū: ois
cōſcientie precellit ſenſum. qui in cherubin
terribilis eſt: et in ſeraphin inuiſibilis: et in
omnibus virtutibus angelicis inconprehe-
ſibilis: puelle ſui habitaculi preſentia repro-
mitrit. et qui eū cōdemnauit eius familiaz
glorificare in tantum cogitur: vt dicat pre-
parati ſibi per aurē ingreſſum. et poteſt ve-
rus capere eū qui nō capitur. Dec et huius-
cemodi angelo cogitante ait ad eum dñs.
Quid turbaris et miraris o gabriel: Nūqd
non pius a me miſſus es ad Zachariā ſa-
cerdotē: et natiuitatē Johānis ei nūciaſti?
Nōne pro incredulitate ſiniam ei ſilentiū p̄-
tulifti: Nūquid non condemnasti ſenē ſine
vocē eū eſſe faciens? Nunquid non decre-
uiſti ego autē confirmāui: Nunquid nō nū-
ciationis tue effectū p̄ſecutus eſt? Nū-
quid non effugata ſterilitate concepit ſteri-
lis et nature vacatio auſugit? Nunquid nō
tunc eſt ſeges illa ſterilis facta que tam a-
rebat: Nūqd impoſſibile eſt apud me q̄cūq̄
q̄ creauit omnia verbo? Eū ergo ambigis?
Ad hec angelū reſpōdentē audiamus. Do-
mine inquit ſanare culpas nature: diſſolue
re paſſionū languorē: deſunctionē artus ad
vitalē reuocare virtutem: imparare natu-
re procuracionis filiorum effectum: ſoluere
ſterilitatem et vetuſtiſſimorum membrorū
vetuſtam ariditatē in viriditatis reſormas
re ſtatim. ſterilisq̄ aruo manipulo: um res-
pente oſtendere partus: opus exiſtit ruyvir-
tutis qd̄ ex more perficitur. Teſtis eſt Sar-
ra. et poſtillam Rebecca. et iterum Anna q̄
miſerie et ſterilitatis ſimul ſeruicēs a te li-
bertatem acceperunt. virginem autem pa-
rere que de viro genitura non eſt: ſuperat
omnem legum naturam. et tuaz quomodo
puelle annūcia: bo preſentiam: Te enī ce-
li et terre non capiū ſines: et quomodo vte

De annū

ras capiet virginem
ret maria igne cen-
nas ait. Si leſit igne
ne nūciet de vni
Si vero ignis ille
ignis et celo aduen-
tū non aut cōbu-
te veritate. non in i-
die pluuie deſcende-
rauit ſedes: ſtupē-
ac diuini exercitus
nua cura nuptialit-
na. Vade inquit g-
ſtra iuſta perſice: et
amiqui pro ſeculo
deſer maria. Dec in-
reth. Anguſta qui
lana patet. Eū
choron nemo eſt.
me donare volo et
ego pater. Ac ne d-
ſpiritus amplebit
ra foueet. Et illa
ego ſine coniuge p-
rere volo: vbi inq-
non dicatur vni-
bet accipietq̄ fidē
re dabis. ſed regn-
cū cuius filius
eto celitus audien-
li mandata daban-
nas atq̄ o: et dona-
rat parere p̄cneſe:
lari rapido ſecar
poſundas celer ac
li ſiuo: et aminece
ere ſerur donec
magno lumine cor-
gultus. Et ſic p-
gramen dñice ita
¶ Tertio
tū ſacm̄ dñice
ſequio. Vnde A-
tro dicit beata vi-
inquit maria i de-
ſemine David re-
ta ſum et reſpon-
tūgi et placui alet-
tenioſed interced
ſata ſus domini in
Diſponſant me
p̄p̄o. Aggragan

De annūciatione brē Marie Sermo XXIII

et ad me
perge ad secundum
etia ei mee presens
eparatu mihi fan
in incarnationis fi
nariū carnis eius.
ea archana. Pres
sed ne conturbes
mūyebemeter san
nel voce gaudij p
i marie. Que gra
o malignitatis tue
intra se cogitabat
e miraculus: et ois
m. qui in cherubim
in inuisibilis: et in
tibus incomprehe
nili presentia repro
auit eius familiar
gaur: ut dicat pre
ssum. et potest vte
etur. Dec et buni
ait ad cum dñs.
o gabriel: Nūqd
s ad Zachariā sa
bania ei nūciasti?
siam ei silentij p
demnasti scē sine
quid non decres
tūquid nō nū
secutus est: Num
itate concepit fieri
ingit: Nūquid nō
s facta que iam a
est apud me dñs
ur ergo ambigis:
ne audiamus. Do
s nature: dissolue
functione artus ad
em: impare natu
m effectum: soluere
mozum membroru
ridiculis reformas
manipulorum res
opus existit ruerit
tur. Estis est Sar
a iterum Anna q
nūl seruicia a re lū
ginem autem pa
a non est: superat
et ruz quomodo
miam: Et enī se
et: quomodo re

rus capiet virginalis? Aut quomodo fer
ret maria ignē deitatis tue sedis? Et domi
nus ait. Si lestit ignis presentia in solitudi
ne rubū: ledet vtriqz et mariā mea presentia.
Si vero ignis ille qui figurauit diuini mei
ignis e celo aduentū. inflammabat quidē
rubū: non autē cōburebat. quod vtriqz dices
de veritate. non in ignis flamma: sed in spe
cie pluuię descendente. Et condonāre deo mi
rantur sedes: stupēt throni: potestates oēs
ac diuini exercitus silent. Pater nihilomi
nis. cūis nuptialibus occupatus instat vo
tis. Vnde inquit gabriel et celerī raptu no
strauit illa perfice: et bereas rūpe sedes: atqz
antiquū pro seculo consiliū virgini nostre
deser marie. Nec incolit mentia parua naza
reth. Angusta quidē illi domus: sed celi pa
latia patent. Qui ego vnicū meū quo alter
charior nemo est. et vt plenius dicā alteruz
me donare volo et vt sit illa mater cui sum
ego pater. Ac ne dubitet fīda que mando
spīritus implebit alui: viscera celestis au
ra fouebit. Erit illa sine marito mī: cui sum
ego sine coniuge pater. Sic mundo succur
rere volo: tibi inquit hec munera dono. Jā
non dicatur viuētū mater eua: sed maria
det accipietqz fidē: et arras illi celesti mune
re dabis. sed regna promitte: ipius erit to
tū cuius filius possidet celū. Nec ergo cun
cto celitus audiente senatu: Pater gabrie
li mandata dabat. S; ille fulmineos obtu
tus atqz ora tonātia pauens. archanis pa
rar parere tremefactus impetris: moxqz vo
lanti rapido secat axem astriferuz nubesqz
profundas celer adit. Ipse per medios ce
li sinus: flammīcos artus vibrans: ignito
aere fertur donec extrema in tecta radiās
magno lumine coruscās intraret. Nec au
gustinus. Et sic pz quō fieri istud tā altū sa
crāmētū dñice icāmarōis āgeloz misterio

Tertio fiet istud tam al

tum sacm dñice incarnationis virginis ob
sequio. Vnde Aug. in quodā sermone in
tro ducit beatā virginē sic loquentē. Eram
inquit maria ī domo mea puella iudea: ex
semine Dauid regis generata. Adulta fa
cta sum et desponsata. Desponsata sum con
iugi et placui alteri non interueniente adul
terio: sed intercedēte spīritu sancto. Despon
sata sum hominī iudeo: et placui hominī deo
Desponsauit me vir iudeus: et amauit me
xps dñs. Ignorauit qdē ioseph spōsus me?

q me adamasset deus me? et putauit qd de
adulterio impgnat esset venter me? Nāqz
ignorante ioseph sponso meo venit ad me
quidā magn? xpi panimphus: nō patriar
cha prim? aut ppheta egregi? Sed gabriel
archangelus: facie rutilās: veste coruscās
ingressu mirabilis: aspectu terribilis: et visi
tauit me. Nec ille. Beata virgo in domo cō
sistens erat associata duodecim puellis vir
tutis q notant in euangelio hodierno in
struētēs eā in tā alto facto. Prius fuit dñā
secreta: que instruebat beatā virginē vt me
ditaret ea q pñebant in illo ps. Vndixi
sti domine terrā tuā: auertisti captiuitates
iacob. Remissi stī rē. Adirigasti rē. Cōuer
te nos rē. Nūqd in eternū rē. De tu cons
uersus rē. Vnde nobis dñe rē. Et ait dñā
secreta. Si veniret angel? gabriel q secre
ta mysteria dei nob reuelaret. Dic em tria
magna h; officia. Prius assistit aī dñi. Lu
ce. i. Ego sum angelus gabriel qui assisto
semper ante dñū. Scdo est victor in pñijs
Vnde gabriel pñijs ppositus est. Jō
fortitudo dei interpretat vt dicit glo. Dan.
vii. Tertio reuelat secreta. Dan. viii. Ga
briel fac iūā irelligere visionē. Eūqz sic me
ditaret ecce angel? gabriel missus a deo in
ciuitatem galilee cui nomen nazareth: pul
sabat ad hostiū. Statimqz dñā secreta cu
rruit ad hostiū: nec subito aperuit: sed per
speculas aspiciens ait. deo gratias. et ange
lus ait semper. Interrogauit dñā secreta.
Pacifcus ne ingressus tuus? Respondit
angelus. Ego sum gabriel angelus missus
nunciare totius mundi salutē dñferens ade
renuocationis conscriptū: missus ad anima
tū regis angeloz palatiū preparare mūdū
sponso thalamū: missus miles rescrans re
gis secretū: quod cognoscit fide et non dis
cussione quod deifice glorificatur et non in
uestigatur. missus ad virginē desponsatā
viro cui nomen erat ioseph de domo dauid
et nomē virginis Adaria. Beata virgo ait
Audia quid loquatur in me dominus de?
qm loquet pacē in plebē suā. Et sup scōs
suos rē. vltqz glā in terra nra. Et tunc dñā
secreta apuit hostiū. Scda fuit dñā intelli
gentia: que instruebat beatā virginē vt
peteret intellectum eoz que legebat. vnde
ipsa dicebat. Da mihi intellectū et scrutabor
legem tuam. Qm declaratio sermonū tuo
rū illuminat: et intellectū dat puulis. Et subi
to angelus ingressus ad eā dixit. Que grā

De annunciatione beate Marie Sermo XXIII

plena dñs tecū: benedicta tu in mulierib⁹.
Aue sponsa dei genitrix immaculata. aue aia
tum templū dei. aue sacrariū spiritus sancti.
dñs tecū in corde: dñs tecū in vtero: dñs
tecū in auxilio. Tertia fuit dña erubescētia
que instruit beatā virginē ne statim rñde
rer. ideo cū audisset turbata est in sermone
ei⁹. cogitabat qualis esset ista saluatio. qz
pudicia hy verecūdiā honestatis. Turba
ta est in introitu angeli cogitans qd sic be
nedixerit ei que modestū retinens apud se
ppofiti sancti silentiū. et incognitū dñs viri
le colloquiū. Sicut angelo salutāte: sibi qz
talit⁹ bñdicēte: nō em̄ ē aua puenire loque
rem. Turbata est em̄ non turbatione impa
tientie. sed verecūdiē et pauoris et admira
tionis ppter imēstatē luminis. qz expau
scit virgo de lumine ppter nouā et insolitā
salutationē. Quarta fuit dña taciturnitas
que instruebat beatā virginē vt cogitaret
intra se altitudinē pñlij diuini super salute
generis humani. Q annuntiatio mirifica.
Q saluatio pegrina plenitudinis copiam
portans et virginē corpus illustras. pene
niens itaqz iudicē: prece rā pteclar⁹ et mi
festinus prepat vt in puerorio virginis
fufcipi possit. maiestad. Cogitabat nāqz
beata virgo qualis esset ista saluatio: quia
de plenitudine ipius debebat accipere. niuer
fi captiui redēptionē. tristes pfolatiōes. pec
tatores veniā. iusti grām. angeli leticiā. de
niqz tota trinitas glām. fili⁹ dei carnis hu
mane substantiā. Quinta fuit dña timoro
sa: q instruebat beatā virginē ne cito assen
tiret his verbis. Salutat angelus puellam
viri salutatiōis ignarā. terref virgo nouita
te verborū. ad quā agel⁹. Ne timeas maria
Ne inqz aspectu meo mater dñi mei terre
aris. Ego pceptionis tue minister adueni:
non vt virginitatē amittas interueni. Ipse
me misit ad te qui est nascitur⁹ ex te. Ideo
dicē dña timorosa. Hic est bon⁹ angel⁹ con
fortās et letificās. Sexta fuit dña honestas:
que instruebat beatā virginē vt staret cū
oculis depressis ad terrā et cū multa mode
stia. Tanta enī fuit honestas ei⁹ vt nemo
vnqz cēptationē vllā carnis de ea habuerit
Nihil em̄ in maria toruuz in oculis: nihil in
verbis procar: nihil in actu inuerecūdiū: nō
gestus fractior: nō intellus solutio: nō vox
penulatio. Ne timeas maria neqz expauel
cas. Nō pñi neqz metuas neqz formides
vultū inexpla: m̄ crede et cōcepisti. amā et

percepisti. Qm̄ inuenisti grām apud deum:
Quā gratias: Dei et hoim pacē: mortis de
structionē: vite reparationē. Concipies em̄ et
paries filiū: non cuiuslibet meriti hoim
sed totius seculi saluatoz. Recole maria in
libro Esaye pphete virginē quā parituras
legisti et gaude et exulta: qz tu esse meruisti
tu ibi pfigurata es virgo. Ecce tu in vtero
pcepies: nō de viro: s. de spiritu sancto. graui
da eris et incorrupta manebis. Paries qz
dem filiū: et virginis nō patieris detri
mentū. efficietis grauidas: et eris mater sem
per intacta. Septima fuit dña prudentia q
instruebat beatā virginē vt sic pudētē res
sponfione temperaret q hoc fieri posse non
dubitaret: s. de modo fidei interrogaret. iō
ipsa ait. Quō fiet istud: qm̄ virū nō cogno
sco: habeo filiū et nescio virū. portabo fetū
que fugio partū. Quō vacio vtero genera
bo: vnde prebebo lac labijs infantis fuge
re postularis. Octaua fuit dña virginitas:
q instruebat beatā virginē vt qd semel deo
deuouerat ppetuo obseruaret. ppter ea an
gelus ait. Noli expauescere: noli de tue vir
ginitatis pmanencia sollicitudines gerere.
Intacta manebis: de ple gaudebis: sine cō
iunctione mortalitatis viri efficietis nur⁹. altit
simi. pinde nō est qd metuas: s. inde est qd
gaudeas. Tūc em̄ dolos sequeat parum
si pcederet libido pceptū. Tūc xpo spūssan
ctus supueniet in te: et vir⁹ altissimi obum
brabit tibi. i. refrigerabit tibi sub vmbra cō
spūssati. ne in feruore pcupiscētie torrearis
Erit in te pceptio: et nō cōcupiscētie libido.
Nō em̄ erit cñsus vbi vmbra faciet spūssan
ctus. Non. dña fuit obediētia: q beatā vir
ginē instruebat. rā grandi sacramēto assen
sum pberē dices. Q beatā maria seculū om̄e
capitiū: tuū debeat assensum. Te de nū
cio sue fidei assistere fecit. Noli morari vir
go nūcio: festināter rñde verbū et suscipe fi
liū. Tūc maria sic saluata sic pfortata sic
de magnifica ple letificata: sic de pudore cer
tificata. Ecce statim surrexit: genua in ter
ram fixit: terrā osculata fuit: oculos ad celū
leuauit: brachia ad celus extendit. Et sic cū
magno gaudio dixit. Ecce in quo notatur
promptitudo obediētie. Decima fuit dña
humilitas que instruebat beatam virginē
vt de se non alta saperet dicens. Q venerā
da virginitas. Q predicāda humilitas ab
angelo mater domini appellaris: sed te an
allam domini pñtearis: ideo ipsa ait. Ecce

De Refu
anilla dñi tēg d
deno: qz intactus p
spūssati em̄ pñtates
manuē: implem
mlem ad supbos:
vt inflator timore
latis remedio mit
Venit em̄ manūet
beni leuati. i. sup m
ma fuit dña deside
raua virginē: vt ad
nam partū dicentiū
ludis per: et nubes
ra et germinet salu
perum exaudiuit d
corus audiuit auris
misi. Duodecim
ebat beatā pñtem
ret. Eū ipsa ait. E
ordangeli fm ven
lum fuit: qui in sole
Q datur mihi pñt
cū pñtis eterna
perpetua castitas
integritas. Egre
et saluator vt lam
sponsus de thalasa
de pposito meo.
virginale thalam
sub typo pñt
ta per seculo pñ
x gnis pandit: ce
tum corpus ingre
capit puelle int
digne monita qd a
qd credidit. Deniq
leuauit vt verbū
fili de summa cel
Quomodo fiet i
bñce incarnationi
Quarto
tum sacramentū
toius obsequio.
go angelo assen
in eam descendit
populus sanctorū
videtur lucē m
babūbat in ten
Dabitur in v
ona est eis. Et
Surrexerit autē
et animāteqz om̄e

ancilla dñi tamq̃ diceret. Paratū cor meus
deus: q̃ in tactus p̃manet vterus me⁹. Re
spexit em̃ hūilitatez ancille sue. Venit ergo
mansuet⁹ in plenis celos: transiliens per hu
mitem ad sup̃bos: ⁊ celos non derelinquēs
vt in flatos timore superbie appposito humi
litatez remedio mitis medicus ip̃e curaret.
Venit em̃ mansuet⁹ ⁊ mitis sedens sup̃ nu
bem leuem. i. sup̃ mariā humilē. Undeci
ma fuit dñā desiderosa: que instruebat bea
tam virginē: vt adimpleret te fideriū sancto
rum patrū dicentiū illō Esa. xlv. *Rorate ce
li desuper: ⁊ nubes pluant iustū. aperiat ter
ra ⁊ germinet saluatoreē. Nazarethiū pau
perum exaudiuit dñs: preparationē cordis
eorū audiuit auris tua. Fiat mihi.* Duodecima fuit dñā fidelis q̃ instru
ebat beatā ḡginē vt verbis angeli crede
ret. *En ipsa ait.* Contingat mihi o gabriele
archangele fm̃ verbū tuū: veniat ad cubicu
lum suū: qui in sole posuit tabernaculū suū.
Oratur mihi ḡgini p̃manēt sol iusticie: in
cui⁹ p̃mis eterna permanet sanctitas. cui
perpetua castitate florens mea p̃duret
integritas. Egredias sicut splendor iustus
⁊ saluator vt lampas accedat. p̃cedat iam
sponsus de thalamo suo: q̃ secura facta suz
de p̃posito meo. Nec dū reuertis nunci⁹: et
virginalē thalamū ingreditur x̃ps. efficitur
sub typo pregnans beata dei genitrix: ⁊ cum
ta per secula p̃dicat. sine mora vt assensus
ḡginis pandit: celestis sponsus immacula
tum corpus ingredit: ⁊ qui toto mūdo non
capitur puelle intacte mēbris infundit. Cre
didit monita qd̃ audiuit: meruit sanctificata
qd̃ credidit. deniq; tñ se ad celi fastigia sub
leuauit. vt verbū apud deū in p̃ncipio. i. dei
filiū de summa celi arce susciperet. ⁊ sic p̃z.
Quomodo fiet istud tam altū sacramentū
dñice incarnationis virginis arbitrio.

Quarto fiet istud tam al
tū sacramentū dñice incarnationis deuotio
nis obsequio. Ador em̃ vt beatissima vir
go angelo assensum prebuit. Spiritus sanctus
in eam descendit: que filius dei cōcepit. Tūc
populus sanctorū patrū qui erant in lybō
viderunt lucē magnā. Esa. ix. *Populus qui
habitabat in tenebris vidit lucem magnā.*
Nabantib⁹ in regione vmbre mortis: lux
orta est eis. Et letati sunt gaudio magno.
Surrexerūt autē q̃tuor: p̃phete cōfortates
⁊ animātes om̃es q̃ erant in lybō. *P̃ph*

mo surrexit Moyses ⁊ ait. *Abhanna descen
dit de celo gaudeant om̃es esurientes.* Se
cundo David dicēs. *Exortū est in tenebris
lumē rectis corde: misericors ⁊ miserator ⁊
iustus dñs. gaudeant om̃es egrotantes.*
Tercio Salomon dicēs. *De vinea celi bo
ttus erupit. gaudeant oēs sitiētes.* Quar
to Daniel dicēs. *Lapis sine manib⁹ de mō
te precius est. gaudeant fideles credentes
miseri aut legatos ad beatā ḡginē qui gra
tias egerūt ⁊ benedixerūt eam vna voce vi
centes.* Tu gloria hierusalē. tu leticia israel.
tu honorificetia populi nostri que fecisti vi
liliter: ⁊ confortatū est cor tuū: eo q̃ castitas
tem seruaueris: ⁊ manus dñi cōfortauit te.
ideo eris benedicta in eternum. Judith. xv.
Et ait maria. *Abhāgnificat aīa mea dñm ⁊c
vscq; Abrahā ⁊ semini eius in secula. Amē.*
In festo resurrectionis dñi Sermo. xxiii.

Adierūt iuuenē sedē
tem in dextris. *Abac. vlti. ⁊ in
euangelio presentis sollicitatis.*
Act. x. dñ. *Hūc de⁹ suscitauit tertia die ⁊ de
dit eū manifestū fieri nō om̃i p̃p̃lo: sed testi
bus p̃ordinatis a deo. Sup̃ quo talē mo
ueo questionē. Anū x̃ps resurgēs virtuosē
resurrexerit etiā gloriose.* Ad istā q̃stionē re
spondēt duo doctores noui testamēt. Pri
mus est Paul⁹. Phil. iij. *Reformabit cor
pus humilitatē nostre configuratur corpori
claritatis sue ⁊c.* Secundus est sanct⁹ Tho.
iij. parte. q. liiij. arti. ij. vbi dicit sic. *Corpus x̃pi
in resurrectione fuit gloriosius. Et hoc appa
ret triplici rōne.* Primo quidē q̃ resurre
ctio x̃pi fuit exemplar ⁊ causa nostre resur
rectionis. vt habet. i. Cor. xv. *Sancti autē
in resurrectione habebūt corpa gloriose. sic
dicit ibidē. Seminā in ignobilitate surget
in gloria. An cū causa sit potior causato. et
exemplar exēplato. Adulto magis corpus
x̃pi fuit gloriosius in resurrectione. Qui em̃ ē
causa salutis aliorū etiā ip̃e debet salutē cō
sequi. Sicut legit de Raab meretrice. Jos
sue. vi. ⁊ de obstericib⁹ iudeorū in egypto.
Exo. i. Secundo q̃ p̃ hūilitatez passionis
meruit gloriā resurrectionis. Unde ⁊ ip̃e vi
cebat Job. xviij. *Nunc aīa mea turbata est:
qd̃ p̃tinet ad passionē. ⁊ postea subdit. Pas
clarifica filiū tuū. in quo petit gloriā resurre
ctionis. Unde oportet humilē exaltari ⁊ cū
te cōsumptū putaueris vt lucifer orieris. vt
pater de Joseph qui vendit⁹ ⁊ humilitatus**

in compedib⁹ subito factus est rex egypti ⁊ fratrū liberator: ⁊ in curru aureo duc⁹: ubi sicut sol resplenduit vultus ei⁹. **¶** Tercio qz a principio sue concepçōis aīa xpi fuit glorioſa p fruitionē diuinitatis pfecta. Est autē diſpenſatiue factum vt ab aīa gloria nō redūderet in corp⁹. ſc̃z ad hoc qz miſteriu nōſtre redempçōis ſua paſſione impletet. ⁊ ideo peracto hoc miſterio paſſiōis ⁊ mortis xpi aīa xpi ſtatim in corp⁹ in reſurreçtione reſurpuit ſua gloriā redundauit ⁊ deriuauit: ⁊ ita factū ē corp⁹ illud gloriōſu. **¶** Hec 2° bo.

¶ Sciendum qz reſurreçtio xpi fuit glorioſa quantum ad quatuor. **¶** Primo qz xps imortalis reſurrexit. Eū em reſurreçtio ſit reparaçtio a morte in vitā. Perfecta reſurreçtio eſt quādo aliq⁹ eripit nō ſolū a morte ſed etiā a neceſſitate ⁊ poſſibilitate moriendi. Et ſic xps reſurgēdo puenit ad vitā penit⁹ imortalē. ſm illud **Rom. vi.** Xp⁹ reſurgēs ex mortuis iam nō morit⁹: mors illi vltra non dominabit⁹. **¶** Secūdo qz xps reſurreçtione ſua cauſauit. **Iob. x.** Nemo tollit aīam meā: ſed ego pono eam ⁊ iterū ſumo eam. Natūralis ordo rerū diuinit⁹ inſtituit⁹ hoc habere vt quelibz cauſa pmo operet⁹ in id qd eſt ſibi ppinquū. ⁊ per id operet⁹ in alia magis remota. Sicut ignis pmo calefacit aerē p pinquū p quē calefacit corpora diſtincta: et ipſe de⁹ illuminat pmo ſubſtācias ſibi p pinquas p quas illuminat magis remotas vt **Diony. dicit. xij. celiere.** Et ideo verbū dei pmo attribuit vitā imortalē corpori ſibi naturalit⁹ vnito: ⁊ p ipm operat⁹ reſurreçtione in omib⁹ alijs. **¶** Tercio qz reſurreçtio xpi eſt exemplar reſurreçtōis ſolū iuſtorū. Primordialis em cauſa reſurreçtōis humane eſt diuina iuſticia ex qua xps bz poteſtatem iudiciū facere: qz fili⁹ hoīs eſt. ⁊ ideo vir⁹ effectiua reſurreçtōis ei⁹ ſe extendit non ſolū ad bonos ſed etiam ad malos qui ſunt ei⁹ iudicio ſubiecti. Sicut autē reſurreçtio xpi ex eo qz corp⁹ illud eſt perſonaliter verbo vnitū eſt pma tempe. ita etiā eſt pma dignitate ⁊ pfectione. vt **glo. dicit. i. c. 2. xv.** Semp autēz id qd eſt pfectiſſimū eſt exemplar qd imitant min⁹ pfecta ſm ſuū modū ⁊ ideo reſurreçtio xpi eſt cauſa exemplaris reſurreçtōis illoz: quos oportet illi reſurreçtioni conſormari. que cōſormitas eſt ſoluz iuſtorū qui ſunt conformes filiatiōni xpi. vt dicit **Roma. viij.** **¶** Quarto qz reſurreçtio xpi eſt cauſa reſurreçtōis aīarū. Nam reſur

rectio xpi agit in virtute diuinitatis qz quidē ſe extendit nō ſolū ad reſurreçtione corporū ſed etiā ad reſurreçtione aīarū. a deo em eſt ⁊ qz aīa viuit per grām: ⁊ qz corp⁹ viuit per aīam. ⁊ ideo reſurreçtio xpi habz inſtrumētū virtutē effectiua. nō ſolū reſpectu reſurreçtōis corporū: ſed etiā reſpectu reſurreçtōis aīarū. Similit⁹ autē habz rōnē exemplaritatis reſpectu reſurreçtōis aīarū: quia xpo reſurgenti debem⁹ etiā ſm aīam cōſormari. vt ſicut ſm aplm. **Rom. vi.** Xp⁹ reſurrexit a mortuis p gloriā patris. ita ⁊ nos in nouitate vitę ambulem⁹. ⁊ ſicut ipſe reſurgens ex mortuis iam nō morit⁹. ita nos ex ſtimemus mortuos nos eſſe pctō vt in eternū viuam⁹ cum illo. Et **Rom. iij.** dicitur **Reſurrexit ppter iuſtificationē noſtrā.** Qd quidē hodie apparuit in deuota ⁊ ſincera ſidelium cōmunionē. in qua vident⁹ iuuenēz id eſt xpm. ſedentē. i. reſurgere. in dextris. i. ad gloriā.

¶ Iuuenē ſedentē in dextris viderunt.

Virtutes.
Angeli.
Patriarche.
Prophete.
Sancti.
Doctui.
Bentiles.
Mulieres.
Discipuli.
Iudei.
Luminaria.
Adixta.

¶ Primo iuuenē ſedentē in dextris viderūt virtutes qz fuerūt qm̃o cunctes ad deū patrē petētes ab eo vt xpus reſurgeret a mortuis tertia die. Cūqz foret diſceptatio: que illarū pma accederet. dixerunt illud p̃s. Iuſticia ante eū ambulabit ⁊ ponet in via grefſus ſuos. **¶** Primo acceſſit iuſticia dicēs. Ad cōmēdationē diuine iuſticie p̃hner exaltare illos qz ſe ppter deū humiliant. i. **Per. v.** Dumiliamini ſub potenti manu dei: vt vos etaliet in tpe viſitatiois. S⁹ xps ppter charitatē ⁊ obediētiā dei ſe huius militauit vsqz ad mortē crucis. vt dī **Phil. ij.** Ergo oportet qz exaltet a deo vsqz ad gloriā oſam reſurreçtione. Super quo adduco reſtimonia veteris ⁊ noui teſtamenti p̃s dicite ex perſona xpi. Tu cognouiſti ſeſſione meā id eſt humilitatē paſſionis mee: ⁊ reſurreçti

onem meā. id eſt gloriā. Sicut **glo. c. 2.** p̃s potētes ſe ſeſe accēſſit fides bo ⁊ ad deū meū dicens circa perſonam manit⁹ eius. Non aliter credere ad bo humanitate ipſius. per mortē ⁊ reſurreçtione mortē reſurreçtione mortē vera nō fuſſit ſurreçtio vera. Ad huius qz cito reſurgere diſſertur vsqz ad adduco reſtimonia t̃p̃s. dicit ex perſona ſanguine meo: dū dū id eſt que vilitas in dū deſcendendo quaſi leui in corrupçione ſtrati non reſurgit: meū nemini annū glo. exponit. ⁊ i. c. 2. reſurreçtione inanis ei⁹ nō eſt fides noſtra na ſpes dicēna. P̃ meum: ⁊ exultauit mea requieſcet in aīam meā in inferi viderē corrupçione ſurgere qui eſt caput nos reſurreçturos. ſtimonia veteris ⁊ ex perſona xpi. Reſurreçtione mea conſiſte. Si xps reſurrexit qz dicitur qm̃ reſurreçtione p̃muniā charitatē deus filiū ſuū in can qua oſtendit dū bio poſuit. Sed iſtū compleret niſi nos ne hereditaria. Quidē p̃ius a mortuō adduco reſtimonia veteris ⁊ noui teſtamenti p̃s dicite ſum cum deſcenderē ſum ſum homo ſum os liber. Et luce vltimē reſurgere a m dī pat̃ aut filio exiſti

diuinitatis q̄ quidē
resurrectionē corpō
aiarū. a deo em̄ est
et q̄ corp⁹ uiuit per
xp̄i bāb̄ iustitias
nō solū respectu resurre
ctiōis aiarū: quia
etia h̄m aiām cōfōr
mā. Rōm. vi. Et p̄us re
ctiā patris. ita et nos
mōi. et sicut ip̄e resur
xit. ita nos etia
esse pōt v̄t in er
rō. Rōm. iij. dicitur
trōnō nostrā. Qd
deuota et sincera fi
da viderit iuuenēz
urgere. in dextris. i.

trio viderit.

em̄ sedentē

is q̄ fuerit q̄tuor
tes ab eo v̄t rōus
ia die. Cūq̄ foret
ma accederet. dixit
te eū ambulabit et
Primo accessit
actionē diuine iustit
se p̄p̄ deū hūmā
mū sub potēti ma
pe visitatiōis. Sy
edentia de se hū
cis. v̄t d̄r P̄b̄l. ii.
a deo vsq̄ ad glori
et quo adduco tes
stimonē p̄i dicē
mū testimonē meā
m̄ me. et resurrecti

onem meā. id est glorificationē in resurrectione. Sicut glo. exponit Luce. i. dicens. Depo
suit potētes de sede et exaltauit hūiles. **S**e
cūdo accessit fides dicens. Ad te dñe clama
ho et ad deū meū deprecabor. Duo em̄ pre
dicant circa personā xp̄i. scz diuinitatē et hu
manitatē eius. Non em̄ sufficit alteruz sine
altero credere. ad hoc q̄ cōfirmare fides de
humanitate ipsius. oportuit moram esse in
ter mortē et resurrectionē ei⁹. Si em̄ subito
post mortē resurrexisset. videri posset q̄ ei⁹
mors vera nō fuisset. et per cōsequēs nec re
surrectio vera. Ad fidē aut diuinitatis oport
uit q̄ cito resurgeret et eius resurrectio nō
differretur vsq̄ ad finē mundi. Super quo
adduco testimonia veteris et noui testamē
ti. p̄s. dicit ex persona xp̄i. Que utilitas in
sanguine meo: dñi descēdero in corruptionē
id est que utilitas in effusione sanguis mei
dum descendo quasi per quosdā grad⁹ ma
lorū in corruptionē: quasi dicat nulla. Si em̄
statim non resurgo: corruptūq̄ fuerit corp⁹
meū nemini annuntiabo. nullū lucrabor. et
glo. exponit. et i. Cor. xv. d̄r. Si xp̄us nō re
surrexerit. inanis est predicatio nostra: inani
nis est fides nostra. Tercio accessit domi
na spes dicens. Propter hoc letatū est cor
meum: et exultauit lingua mea in sup et caro
mea requiescet in spe: qm̄ non dereliques
aiām meā in inferno. nec dabis sanctū tuū
videre corruptionē. Dñi em̄ videm⁹ xp̄m re
surgere qui est caput nostrū: speram⁹ etiam
nos resurrecturos. Super quo adduco tes
timonia veteris et noui testamēti. p̄s. dicit
ex persona xp̄i. Refloruit caro mea et ex vo
luntate mea confitebor illi. Et i. Cor. xv. d̄r
Si xp̄s resurrexit quomodo quidā in vobis
dicant. qm̄ resurrectio mortuorū non est.
Quarto accessit dñi charitas dicens. Pro
pter nimia charitates qua dilexit nos: misit
deus filium suū in similitudinē carnis pec
cati qua ostendit dum animā suā pro no
bis posuit. Sed ista perfectio charitatis nō
completur nisi nos efficeret participes eter
ne hereditatis. Quod quidē fieri nequiret:
nisi prius a mortuis resurgeret et c. Super
quo adduco testimonia veteris et noui tes
tamenti. p̄s. dicit ex persona xp̄i. Estimā
sum cum descendentibus in lacum factus
sum sicut homo sine diuitio inter mortu
os liber. Et Luce vlti. dicit. Oportebat xp̄s
pati et resurgere a mortuis die tertia. Tunc
be⁹ pat̄ filio existenti in sepulchro. Exur

ge gloria mea. exurge psalterius et cythara.
R̄d̄it fili⁹. Exurga diluculo. Sicq̄ factū ē

Secundo iuuenem seden

tem in dextris viderunt angeli. Sicut em̄ di
cit ap̄ls Rōm. xij. Que a deo sūt ordinata
sūt. Est aut hic ordo diuinit⁹ institut⁹: vt ea
q̄ supra hoies sunt: hoib⁹ p̄ angelos reuelē
tur. vt p̄s p̄ Diony. iij. c. Ele. iere. X̄ps autē
resurgēs nō redijt ad vitā cōiter oib⁹ notā:
s̄ ad vitā quandā immortalē et deo cōfōrmē.
Em̄ illud Rōm. vi. Qd em̄ viuūt. viuūt deo.
et ip̄a xp̄i resurrectio nō debuit immediatē ab
hoib⁹ videri. s̄ eis ab angelis nunciari. An
thylari dicit sup Adarb. Qd idō angel⁹ p̄
resurrectionis ē index: vt qdā famularū pas
ne volātatis resurrectio nūciaret. Quia igit
p̄ resurrectionē xp̄i ruina angelica erat res
paranda ex hoib⁹. Adarb. xij. Erūt hoies
sicut angeli dei in celo. idō angeli hoc hoib⁹
nūciauerūt. Fuerūt aut p̄cipue q̄tuor ange
li. Prim⁹ extra sepulchrum. Adarb. xxvij.
Angel⁹ dñi descēdit de celo. Et descēsus fu
it xp̄us. qz ecce terremot⁹ fact⁹ ē magn⁹
p̄s. Terra tremuit dñi resurgeret in iudiciū
deus. Fuit gloriofus: qz erat aspect⁹ ei⁹ sicut
fulgur. vestimēta ei⁹ sicut nix. Fuit terribilis
qz pre timore aut ei⁹ exterriti sunt custodes
Fuit affabilis. qz dixit. Nolite timere. Scio
em̄ qz ielus crucifixum queritis. **S**ecūdu
angel⁹ fuit intra sepulchū. Adarb. xvi. Et in
eroeuntes in monumentū viderūt iuuenēz
sedentē in dextris: coopertus stola candida
et obstupuerunt. Tercius et quart⁹ angel⁹
fuerunt intra sepulchū. Job. xx. Inclinauit
se et prosperit in monumentū et vidit duos
angelos in albis sedentes. vnum ad caput
et reliquū ad pedes vbi positū fuerat corp⁹
iesu. Qui oēs testati sūt xp̄s resurrexisse et c.

Tertio iuuenem sedentē

in dextris viderunt patriarche. Quib⁹ hoc
sacramentum resurrectionis reuelatum est.
Quis non ita clare intelligerent ante: sicut
post factum Adam in statu innocentie: cui
dormienti costa detrahitur: vt coniūx effu
ciatur. ita et christo in cruce moriētī sanguis
ex eius latere effunditur vt ecclesia constri
atur. Dormit Adam vt fiat Eva. morit⁹ xp̄s
vt fiat ecclesia. Dormienti ade fit eua de la
tere. morit⁹ christo lancea p̄cutit latus: vt
p̄fluat sacramēta quib⁹ formet⁹ ecclesia. An
merito ap̄ls p̄mū adā dicit formam fuisse
h̄ i

futuri. qm̄ sicut dormitio ade figurabat mortem xpi. ita expergefactio ipsius figurabat resurrectionē xpi. p̄s. Ego dormiui ⁊ sopra tus sum. ⁊ exur. q. d. s. me. Noe denudat⁹ in tabernaculo suo dormiēs ppter ebrietatem significat xpm̄ infinita charitate calefactus dormientē in ligno crucis denudat⁹ om̄ino vestib⁹ quas milites inter se diuiserūt. Et si cut ⁊ ham derisit patrē suū. ita iudei p̄terētes blasphemabāt xpm̄ deū suū. Sed noe expergefact⁹ cognita nequitia Cham male dixit chanaaz filio ei⁹. ita xps expergefact⁹ a somno mortis per resurrectionē impetratus est maledictionē filijs iudeor⁹ ⁊ nō illis qui eū crucifixerūt. p quib⁹ orauit in cruce dicens. Pater ignosce illis ⁊ c. Abraham tui pmiserat deus in ysaac vocabit tibi semen: ⁊ tamē mandat⁹ a deo acceperat: vt filium suū ysaac imolaret. Credidit abrahā deo. Credidit em̄ ysaac post imolationē resurrectioni ⁊ filios p̄genituri. in quo imolatio ⁊ resurrectio xpi p̄figurabāt. Jacob benedicēs iudam ait. canis leonis iuda. Ad pedas ascendisti fili mi: reſectēs accubisti vt leo. qd̄ suscitabit eū. Gen. xlii. Dicit naturales q̄ leena parit canis mortuos. ⁊ die tertia rugiens sup̄ eos accipiūt spiritū vite. sic etiā de xpo. Samson in ciuitatem gaza ingredies ab inimicis cōprehēdi non potuit. sed surgēs media nocte portas ciuitatis cū seris abstulit ⁊ in cacumine mōtis portauit. Sic milites custodiētes sepulchrum xpi eū tenere nō potuerūt. qn̄ de sepulchro resurgens egredere. saluis sigillis pilati quib⁹ erat signat⁹. Jonas fuit in vētre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹. tertiū autē die puſtine vite reddid⁹ est. Sic filius hoīs trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ fuit in corde terre ⁊ tertiā die resurrexit.

Quarto iuuenem sedentē in dextris viderūt pphete. qm̄ in manibus pphetarū assimilat⁹ est xpus. Esaias xi. dicit sic. In die illa erit radix iesse q̄ stat⁹ i signū populor⁹: ipm̄ gentes deprecabunt⁹ ⁊ erit sepulchri eius glorioſus. ⁊ c. ⁊ c. dicit. Dic filius me sapiēs. Nunc em̄ nō stabit in contritiōe filior⁹ de manu mortis liberabo eū: ⁊ de manu inferor⁹ erua eū. Ubi ē iudiciū tuū mors: ubi est acule⁹ tuus? Ero mors tua o mors ero mortuus tuus inferne. Unificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos. Adheas. vi. c. dicit. Ne

leteris inimica mea. qz cecidit: conſurgā. Eū sedero in tenebris dñs lux mea est. E ducer me in lucē videbo iusticiā ei⁹. Amos. ix. c. dicit. In die illa suscitabo tabernaculum dauid qd̄ cecidit: ⁊ aperturas muros ei⁹ reedificabo: ⁊ ea que corruerāt instaurabo: Sophonias. iij. c. dicit. Expecta me in die resurrectionis mee in futurum: qz iudiciū meum est vt congregē regna ⁊ colligā gentes. nūc reddas populis labiū electū: vt innocēt oēs in noīe dñi. ⁊ seruiāt ei humero vno. ⁊ c. ⁊ c. dicit. Lapis de pariete clamabit: ⁊ lignū qd̄ inter iunctus: ⁊ c. ⁊ c. muror⁹ est: ⁊ c. ⁊ c. qz replet terra vt cognoscat gloriā dñi. David ait in psal. Exurrexi ⁊ adhuc iuxta te cum.

Quinto iuuenē sedentes in dextris viderūt sc̄i patres in lyombo dēti. Nam passio xpi fuit qdā causa vniuersal humane salutis tam viuoꝝ q̄ mortuorū. Causa autē vniuersalis applicat ad singulas res effect⁹ p aliqd̄ spālē. Vñ sicut vir⁹ passionis xpi applicat viuētib⁹ per sacramenta cōfigurātia nos passioni xpi. ita etiā applicata est mortuis p descensum xpi ad inferos. Vñ ap̄s dicit Ep̄s. iij. Qd̄ autē ascendit qd̄ est nisi qz descendit. p̄m̄ in inferos partes terre. glo. i. ad inferos. Nam p descensum suum ad inferos eduxit q̄m̄ ordines sanctor⁹. h̄m̄ illud Col. ij. Expolias p̄ncipar⁹ ⁊ potestates. traduxit illos cōfidenter. P̄m̄o visitauit sanctos patres in lyombo. per hoc em̄ sc̄i patres detinebant in inferno: q̄ eis ad vitā glorie ppter peccatū p̄m̄i parētis aditus nō patebat. Et sic xps descendēs ad inferos: sc̄os patres ab inferis liberauit. Et hoc ipm̄ confirmat. seipos cōfortantes ⁊ cōsolantes spūaliter. David ait Confiteant dño misericordie ei⁹ ⁊ mirabilia ei⁹ filijs. Quia contriuit portas eras ⁊ venter ferreos cōfregit ⁊ eduxit eos de te. ⁊ c. ⁊ c. vñ. mor. ⁊ vñ. eorum disru. Salomon ait Eccl. xxiij. Penetrabo inferiores partes terre: ⁊ inspicia oēs dormiētes: ⁊ illuminabo oēs sperātes in dño. Esaias ait. xxiij. c. Congregabunt cōgregatōne vni⁹ sales in locū: ⁊ claudēt in carcerē ⁊ post multos dies visitabunt. ⁊ c. ⁊ c. Ego q̄ si nutritus effraim: portabam eos in brachijs meis: ⁊ nescuerūt qz curare eos. In funiculis adam traba eos in vinculis charitatis. Zacharias ait. ix. c. Quosq̄ in sanguine testis

mentis tui em̄ iſti
mar agna. ⁊ c. ⁊ c.
gōi cōmūitātē
nas p̄ncipēs vestri
nates ⁊ vñ. oib⁹ t
qui intus erāt iſti
ſerunt dicētes. Q
dū dauid ⁊ c. ⁊ c.
illo dñs vir. ipe est
tes inferni cōtra
bus sancti patres
reatu culpe p̄m̄i p
ad inferos xpus
fregit nō stram cō
femo luce glorie i
vñ. iſtos simplici
in infernū cū xpo
quia dicit⁹ est cū
dilect⁹ p̄m̄o in
capite oēs sed spū
tiq̄ diuina glorie
xpi iſtebat: sicut
sermone de passio
fema descendit p
os cōfregit: ⁊ o
taro tenebant a
ſtauit oēs purg
perſecerāt. Vñ
cōdū: ac redē
in penetrant. el
nos illo ire nō p
deridō lib̄tati
qui hōs nisi eo
aſſociabant: quo
ipm̄ ſuſcitauit la
gloria p̄bendo
rectioe xpi.

Sexto iu
in dextris vider
xpm̄. Abſulta co
rante ſurrexerūt
poſt resurrectionē
uitarem ⁊ appo
⁊ c. iij. parte.
qui reſurrexer
tuo. Quidā a
tanq̄ nō ierū
tōmentū ſi ier
rent. ⁊ h̄m̄ hoc i
dicit ſup̄ abſar
reſurgeret dñs.
cūtes de moni

ecceid: confurgat. Et
lux mea est. Educat
a ei. Amos. ix. c.
o tabernaculum da
as muror ei? reedib
ac instaurabo: So
cta me in die refur
mige iudicii meum
colliga gentes. nunc
ceui. ve inuocet ocs
numero vno. Elbas
ariete damabit: li
muror est: rubebit.
seant gloriam dñi.
rege: adhuc lux te

me sedentes

patres in limbo de
da causa vniuersal
oz q mortuorum.
applicat ad singula
An sicut vni? pal
trio? per sacramen
oni xpiana etia ap
lesentium xpi ad ins
d. iij. Quid aut ascen
dit. pmi in inferos
inferos. Nam p de
eduxit qmors: o di
oll. ij. Expositio pñ
duxit illos confiden
tros patres in limbo
detinebant in in
le ppter peccm pñ
tebat. Et sic xps de
s patres ab inferis
infirmat: scilicet co
spualiter. David aut
die ei? et mirabilia
die portus eras et ve
eduxit eos de re. et
dñi. Salomon aut
o inferiores partes
amictus: et illuminat.
Esaias aut. xxij. c.
ratione vni? falsas in
ere? et post multos di
a. c. Ego qñ murti
eos in brachijs me
re eos. In finitibus
nibus charitatis. Za
ogs in sanguine testa

De Resurrectione dñi

menti tui emissi vinctos de lacu in quo nō erat aqua. Lunc sic colloquerent. Ecce angeli cōcomitantes xpm: dixerūt. Tollite portas pñcipes vestras et cleuamini porte eternales et introibit rex glorie. Demones autē qui intus erāt: sup̄facti ad hanc vocē quē fuerunt dicētes. Quis ē iste rex glorie? Rñs dicit dauid et ait. Dñs fortis et p. do. po. in p. lio. dñs vir. ipe est rex glorie. Statimq; vinctes inferni cōfracti sunt i. impedimēta quibus sancti patres de inferno exire phibebat reatu culpe pñi paritatis. Xps descendens ad inferos virtute sue passionis et mortis cōfregit nō statim educēdo eos: sed eos in infemo luce glorie illustrādo. Secūdo visita uir iustos simplices. Nam latro quidē loco in infernū cū xpo descendit vt euz xpo esset quia dicitur est ei. Hodie mecum eris in paradiso: sed pñio in paradiso fuit. nō quidem corpore: sed spūali in quo esse dicam: qui etia diuina gloria pñunt. qñ ibi diuinitate xpi fruebat: sicut et alij sancti. Vñ Aug. in sermone de passione dicit. Qñ xps ad inferna descendit. portā inferni et vectes ferreos confregit: et omnes iustos q̄ originali peccato tenebant affricat: absoluit. Tercio visita uir oēs purgandos: q̄ purgationē suam perfecterāt. Vñ Greg. iij. li. mora. ait. Dum cōditor ac redemptor noster claustra inferni penetrans. electorū exinde aīas eduxit. nos illo ire nō parit. vnde iam alios descēdēdo liberauit. Quarto visita uir angelos qui hos iustos custodiebant: consolabant et associabant: quos oēs eduxit. Hec. ij. Deas xpm suscitauit. l. ius dolorib⁹ inferni. scilicet gloriā prebendo: maxime ex gloriosa resurrectione xpi.

De Berro iuuenes sedentem

In dextris viderunt mortui. Vñ dñs Adarb. xxv. Adulta corpora sanctorū que dormierant surrexerūt. et exiētes de monumentis post resurrectionē eius venerūt in sanctā ciuitatē et apparuerūt multis. Vnde sanct⁹ Th. iij. parte. q. liij. arti. iij. dicit sic. De illis qui surrexerunt cum xpo est duplex opīnio. Quidā asserunt q̄ redierūt ad vitam tanq̄ nō iterū morituri. qm̄ magis illis eēt tormentū si iterū morerent: q̄ si nō resurgerent. et hñ hoc intelligendū est sicut Hiero. dicit sup̄ Adarb. Qñ ante resurrexerūt q̄ resurgeret dñs. Vñ et euāgelista dicit. Qñ exiētes de monumento post resurrectionē ei⁹

Sermo XXIII

venerūt in sanctā ciuitatē et apparuerūt multis. Sed Aug. in epla ad cmodiū hanc opīnionē cōmemorās dicit. Scio quibusdā videri morte dñi xpiani talē resurrectionē pñi tam iustis qualis nobis in fine pñmittit. qd si nō iterū repositis corporib⁹ dormierunt. Videndū est quō intelligat xps pñogentus a mortuis si cū tot in illā resurrectione pñcesserūt. Qd si rñdet hoc dictū esse pñcipitationē: vt monumenta illo terre motu aperta intelligant. cū xps in cruce pēderet. resurrexisset aut iustorū corpora nō tunc: sed cū ibi pñ surrexisset. Adhuc restat qd moueat quō petrus nō de dauid sed de xpo asseruit fuisse pñictū carnē ei⁹ nō vidisse corruptiōnem. Sed per hoc q̄ apud eos erat monumētū dauid: et sic illos nō conuincēbat. Si corp⁹ dauid ibi iam non erat: qñ et si ante in recenti sua morte resurrexisset: nec caro ei⁹ vidisset corruptionē: posset monumentū illud manere. Durū autē videt vt dauid in illa resurrectione iustorū nō fuerit. si eis vita eterna donata fuit. cui⁹ xps ex semine cōmendat. Periclitat etia ad hebreos q̄ de iustis antiquis dñ. ne sine nobis pñfiterent. Si iam in illa resurrectione incorruptiōe cōstituti sunt q̄ nobis pñficiēdis in fine pñmittit. Sic ergo Aug. sentire videt q̄ resurrexerunt iterum morituri. Ad qd etia videt pñtinere qd Hieron. dicit sup̄ Adarb. Qd sicut lazari⁹ resurrexit. sic et multa corpora sanctorū resurrexerunt vt dñm ostēderent resurgētē. Quis hñ in finē de assumptione sub dubio relinquat. Rationes tñ Aug. multo efficaciores videntur. hec Thomas.

Septimo iuuenem sedentem

tem in dextris viderūt gentes quantum ad actus differecias. Primo Job ix. ca. dicit. Scio scz per certitudinē fidei: q̄ redemptor me⁹. i. xps vixit a mortuis resurgēs. et ideo in nouissimo die de terra surrectur⁹ suz. Re posita est hec spes mea in finē meo et c. Secūdo sibilla vt al' egat bea⁹ Aug. li. xviii. de ciuit. dei. ca. xxij. dicit sic. Et morte mortuē trib⁹ diebus somno suscepto: et tñ ab inferis regressus ad lucē veniet pñ⁹ resurrectionis pñcipio reuocat ostēso et c. Tercio custo des Adarb. xxvij. Quidā de custodib⁹ venerūt in ciuitatē et nūciauerūt pñcipib⁹ sacerdotū q̄ facta fuerāt. et cōgregari cū seniorib⁹ cōsilio accepto pecuniā copiosāz dederūt militibus dicentes. Dicite qñ discipuli ei⁹ venerūt

nocte et furati sunt eum vobis dormientibus. Super quo dicit Aug. Quid mali pessimi custodes aurigilabatis et custodire debuitis aut dormiebatis? et quid si nescitis? Si dormiebatis unde scire potuistis quod illi muleri de sepulchro. Si vigilabatis cur auferri permisi stis? Quarto Centurio qui ait. Vere filius dei erat homo iste. In hoc enim magis certificatur de resurrectione christi quam in monumento exciso in petra conditus est. ne si ex multis lapidibus edificatum fuisset tumuli fundamentis suffosus: sublar? furto diceret. unde et saxum magnum quod appositum fuit ostendit non absque auxilio plurimorum sepulchrum potuisse referari. Etiam qui resurrexit et exiit de sepulchro, saluus et intactus sigillis pylati prefidis.

Octauo iuuenem sedentem

in dextris viderunt mulieres. Licet enim mulieri non permittatur publice in ecclesia docere. secundum illud. i. Cor. xiiij. Mulieres in ecclesiis taceant. et i. Tim. ii. Docere mulieri non permittitur. Tamen permittitur ei parati domestica alios ammonitione instruere. Et ideo sicut Amb. dicit super lucam. Ad eos femina mittitur quod domestica sunt. non autem mittitur ad hoc quod resurrectionis testimonium ferat ad populum. Inter mulieres autem est quadruplex differentia. Primo apparuit iesus post resurrectionem beate virgini Mariam. Unde Amb. li. iij. de virginitate dicit. Vidit maria resurrectionem domini: et prima vidit et credidit. Et Sedula? in aurore dicit. Semp. homo mansuetus huius se visib? astante luce palam dominus prius obrulit. Secundo apparuit mulieribus: et tunc ad monumentum: ut mulier qui primo initium mortis ad hominem detulit. prima etiam vitam resurrectionis christi in gloria nuntiaret. Unde Cyrilus dicit. Femina quod quodammodo fuit mors: ministravit: venerandum resurrectionis misterium prima percepit et nuntiavit. Adeptus est igitur femininum genus? et ad ignominie solutionem: et ad maledictionis repudium. Simul etiam per hoc ostenditur quod quantum ad statum glorie pertinet: nullus terrimenti patitur sexus femine. Sed si maiori charitate fervebat: maiori etiam gloria ex visione divina potens. eo quod mulieres que dominum ante? amauerunt: instanti ut ab eis sepulchro discipulis etiam recederent? non recederent? primo viderunt dominum in gloria resurgentem. Tertio apparuit mulieribus redeuntibus a monumento. quoniam dixit eis. auerte. tunc accesserunt et tenuerunt pedes eius. Math. vii. Quarto apparuit marie Magdalene. quoniam dixit ei Iob.

xx. Noli me tangere. nondum enim ascendit ad patrem meum. Per hoc enim ut Aug. dicit in illa femina figuratur ecclesia de gentibus? quoniam christum non credidit: nisi cum ascendisset ad patrem. aut sic in se credi voluit iesus. hoc est sic se spiritualiter agnosce? quod ipse et pater unum sunt. et? quippe inter mis sensibus quodammodo ascendit ad patrem? sic in eo profecerit ut patri agnoscat equalis. Nec autem carnaliter adhuc in eum credebat quoniam sicut hominem flebat. Vel sic E. bry. dicit. Vollebat hec mulier adhuc cum christo conuersari. sic et ante passionem? pre gaudio nihil magni cogitabat. Quis caro christi multo melior fuerit facta resurgendo. Et ideo dixit. Nondum enim ascendi ad patrem meum. quasi dicat. Non estimes me iam terrenam vitam agere. Sed enim in terris me vides. hoc est quod nondum ascendi ad patrem meum sed in promptu est quod ascendam.

Nono iuuenem sedentem

in dextris viderunt discipuli. quibus apparuit quadrupliciter. Primo Symoni petro. Luce xiiij. Surrexit dominus vere et apparuit symoni: quoniam autem ubi nescit nisi quoniam redibat a monumento cum iohanne. Porrit enim esse quod petrus a iohanne alibi diuertit: ubi dominus sibi apparuit. Vel forte quoniam monumentum solus intravit. sicut dicitur in historia scholastica. Vel forte in cauea sine spelunca. quoniam christum negauit fugat in caueam quod dicit gallicantus? ut dicit ibidem. Secundo apparuit duobus discipulis cunibus? in emasa in specie peregrini. Luc. vii. Nam resurrectio christi fuit manifestata hominibus? per modum qui eis diuina reuelant. Innotescunt autem diuina hominibus? secundum quod diuersimode sunt affecta. Illi qui habent mentem bene dispositam secundum vitam? tem diuina percipiunt. Illi autem qui habent mentem non bene dispositam diuina percipiunt: tunc quodam perfusione dubietatis vel erroris. aialis enim homo non percipit ea quod sunt spiritus dei. ut dicitur i. Cor. ii. Et ideo christus quibusdam ad credendum dispositis: post resurrectionem apparuit in propria esset? figie. illis autem in alia effigie apparuit. quod iam videbant circa fide reuelare. Unde dicebant. Nos sperabamus? quod ipse redeptus? esset israel. Unde Greg. dicit in omel. Quod tale se eis exhibuit in corpore? quoniam apud illos erat in mente quod enim adhuc? eorum cordibus? peregrinus? erat a fide? de se se longi? finxit. scilicet si esset peregrinus? Nam oculi eorum tenebant? usque ad sacramentum panis ut vnitatem corporis eius? participata remoueret impedimentum inimicitie ut christus posset agnoscere. Tertio apparuit discipulis

dam em ascēdi ad
v. Aug. dicit in illa
mōdo qm in xpm nō
ad parē. aut sic in
sic se spūaliter
ut. et quippe in
ascēdit ad parē
ri agnoscat equalē
in tū credebatur quē
L. hyss. dicit. Et
xpo cōuerſan. sic
uadio nihil magnū
multo melior fuit
dicit. Nōdū em
pica. Non estimes
e. 220 em in terris
ascēdi ad patrem
ascendā.

em sedētem

li. quib' apparuit
noni petro. Luce
2 apparuit symo
nī redibatur a mo
re em esse q per
vbi dñs sibi appa
renti solus intra
polastica. Et for
qū tpm negauit
licam'. vt dicit ibid.
discipulis cūm
pini. Luc. vlti. Nā
estāda homin' p
Imotescit aut
imode sūt affecti.
dispositi sūt hīc
q habet mēte
capit' aq qdam
his. aialis em hō
ei. vt dicit. L. 2. 2. 2.
redendū dispositi
paruit in ppiā est
ie apparuit. q iam
tere. Et dicit bane
dicitur' esset israel
Et talē se eis et bī
los erat in mēte
p. 2. 2. 2. erat a fi
esset p. 2. 2. 2. erat
vici ad sacramē
oris et participā
inimici vt xpus
paruit discipulis

in cenaculo vbi nō erat thomas. Vñ certifi
cavit eos de actūor. Primo de veritate cor
poris. Circa qd tria ostēdit. Primo quidē
q esset verū corp' et solidūm corp' fanta
stici vel rarū. sicut est aer. et hoc ostēdit per
hoc q corp' suū palpabile prebuit. Vñ ipe
dicit. Luce vlti. Palpate et videte: qz spiri
tarnē et ossa nō habz sicut me videris habe
re. Secūdo ostēdit q eēt corp' hūanū: ostē
dendo eis verā effigie: quā oculis intueren
tur. Tercio ostēdit eis q esset idem numero
corp' qd prius habuerat ostēdendo eis vul
nerum cicatrices. Luc. vlti. Videte manus
meas et pedes meos: qz ego ipse sum. Secū
do certificavit eos de veritate aīe iterato cor
pori vñte. et hoc ostēdit per opa triplicia vite
Primo quidē p opus vite nutritiue in hō q
in discipulis māducauit et bibit. vt legit Lu
ce vlti. Secūdo p opa vite sensitiue: in hoc
q discipulis ad interrogata rēdebat: et pre
sentes salutabat: dicit. Pax vobis: in q osten
debat se et videre et audire. Tercio per opa
vite intellectiue: in hoc q cū eis loqubatur: et
de scripturis discerebat. Luc. vlti. Nōne cor
nostrū ardēs erat in nobis: dū loqueret no
bis in via et aperiret nobis scripturas. Terc
tio certificavit eos de veritate diuinitatis sue
Primo per testificationē dicens. Ego sum:
qd est nomē dei. Job. viii. Anteq' abraha
fieret ego sum. Secūdo per occultarū cogi
tationū manifestatōne dicens. Quid turbati
estis et cogitationes ascendūt in corda vstra?
Tercio p miraculi pbatōne in piscib' capi
endis dicens. Aditite in texeras nauigij ve
ste: et inuenietis. Quarto p hō q eis videnti
bus ascendit in celū. qz vt dicit Job. iij. Nemo
ascēdit in celū: nisi q descendit de celo. filius
hoīs q est in celo. Quarto certificavit eos
de glia sue resurrectionis. p hoc q ad eos ia
nuis clausis intrauit. Em q Bregi. dicit in
omel. Palp. ndā carnē dñs prebuit quam
clausis ianuis intro duxit: vt esse post resur
rectionē ostēderet corp' suū. et eiusdē natu
re et alteri glorie. Similit' etiā ad ppietate
tem glie pīnebat. q subito ab oculis disci
pulorum euānit. vt dicit Luce. vlti. Qd p
hoc ostēdebat q in eius potestate erat vi
deri et non videri. qd pertinet ad conditio
nem corporis gloriofi. Et sicut Aug. dicit
ad Ro. sum. Clarificata carne dñs resurre
xit sed noluit in ea claritate discipulis suis
apparere. quia non possent oculis talem cla
ritatem perspicere. Si em anteq' moreret

pro nobis et resurgeret: qn transfigurat' est
in monte: discipuli sui cum videre non po
tuerunt. quāto magis clarificata carne dñi
eū videre nequissent. Est etiā cōsiderādū
q post resurrectionē dñs hoc precipue vole
bat ostendere: q idē ipse esset q mortu' fue
rat. Qd mltū poterat impediri. si eis sui cor
poris claritatē ostēderet. Nam imutatio q fuit
fm aspectū: maxime ostēdit diuinitatē eius
qd videt. Sed ante passionē ne infirmitatē
passionis ei' discipuli despiceret: maxime in
tēdebat xps eis gliaz maiestad' sue ostēdere
quā maxime demonstrat claritas corporis. et iō
ante passionē suā gliam pmonstrauit disci
pulis p claritatē. post resurrectionē aut per
alia indicia. Quarto apparuit discipulis
cū quib' erat etiā thomas. vt dicit Job. ix. Cū
dñs dixit. Infer digitū tuū huc. et vide man'
meas: et offer manū tuā et mitte in lac' meū
Nā illa apertura vulnerū quis sit aq qdā fo
lutiōe pīnuitat'. totū tū hoc reputat et reco
pensat p maiorē decorē glorie: vt corp' non
sit min' integrū: si mag' pfectū. Thomas au
tem nō solū vidit: s' vulnera tetigit qz vt di
cit Leo papa. Sufficit sibi ad fidē ppiā vt
disse qd viderat: hō nobis operat' est vt tan
geret quē videbat.

¶ **Secundo inueniem sedēte**
in dextris viderūt iudei. inter quos est qdru
plex differentia. Primo apparuit vniuersis
discipulis et fratribus. de quibus Paul' mei
minit dicens. Deinde apparuit plusq' quinq'
gentis fratribus simul. et istis aq multa po
testate ostensiones sui fecit: prebens se eis
viuentē post passionē in signis multis. vt di
cit Eusebius. Secundo apparuit Jacobo
alphei. Nam vt dicit Iosephus et Hierony
mus. lib. de viris illustribus. Jacob' in pas
raſecue mortuo dñō: votum vouit se nō co
esturus donec videret dñm a mortuis surre
xisse. In ipa autē die resurrectionis cū vsqz ad
illā diē Jacob' nihil gustasset. eidē dñs ap
paruit ac eis q cū eo erāt: dicit. Ponite mē
sam et panem. Deinde dñs panem accipiens
benedixit et dedit iacobo iusto. dicens. Surge
frater mi comede: quia filius hominis a mor
tuis resurrexit. Unde. ij. Cor. xv. dicit. Dein
de vñsus est iacobo. Tercio apparuit Ioseph
sepulchri. sicut legitur in euangelio Nycodemī.
Nam cum audissent iudei q ioseph corpus
xpi a pylato petuisset: et ipm in monumen
to suo posuisset. indignati aduersus eum
h. iij

ipsum ceperunt: et in quodā cubiculo diligēter clauso et sigillato recluserunt. post sabbatum eū occidere volētes. Ecce iesus in ipsa nocte resurrectionis: suspensa domo a quattuor angulis ad eū intravit: et facie ei⁹ extersit et osculū dedit. et inde saluis sigillis eū edicens in domū suā in arimathia ipm adduxit. Quāto apparuit Paulo. sicut ipse dicit ij. Cor. xv. Xps resurrectionis die. novissimē oīm tanq̃ abortiuū visus ē et mihi. Ego em̃ non sum dignus et.

Undecimo iuvenē seden

tem in dextris viderunt luminaria. Unde Amb. dicit. Ex resurrectione xpi aer salubrior sol cādidior. terra fecundior facta ē. Et Abasimus in sermone dicit. In resurrectione xpi elementa omnia gloriānt. Nam et solem ipm arbitror in hac die solito clariorē. Necessē ē em̃ vt sol in ei⁹ resurrectione gaudeat. in cui⁹ passione condoluit. Aug. in sermone dicit. Hodie tota creatura letatur. Gaudeat itaq; celūq; vider tam diu pētis sordidā terram dñi cruore purgatā. Gaudeat multitudo celestis exercit⁹ qz conficta regis sui oīs inimici pncipis debellata est militia. Gaudeat sol qz lugubres illas tenebras qd dño moriente ptulerat letiorib⁹ et perpetua gratulatione compensat. Et ps. Nec dies quā fecit dñs ergulem⁹ et letemur in ea.

Quodecimo iuvenē sedē

tem in dextris viderūt mitta. Unde Aug. libro de verbis dñi dicit sic. Cum non appareat semen ignis adhibes lapillū et modicū ferri. et exauris de viscerib⁹ lapilli quantum opus est ignis. Videm⁹ hyemis aduentu arbores spoliari pomis. nudari folijs. et eas rursus verno tepore spēm expmere resurrectionis. Erte herba q̃ vixit et morit⁹: rursus reuiuiscit ex semine. Cum mortuū fuerit tritū terre mandatū secundū resurgit. Quid de fenice aue arabie dicem⁹? Nec em̃ xpm resurrectionis predicat. et nos post mortē suscitandos annūciat. per iesum xpm qui resurgens a mortuis uiuit cum deo patre et spū sancto per eterna secula. Amen.

In festo sancti Ambrosij archiepiscopi Sermo. xxv.

Extinguibile est

lumen illi⁹. Sap. vii. et in epla p̃sentē solēntaq; Beati Aug.

lib. et. de ciuit. dei. ca. ix. dicit sic. Qui nō sūt in ueni in libro vite scripti missi sūt in stagnū ignis. Liber iste predestinationē significat eoz quib⁹ dabit⁹ vita. neq; em̃ nescit eos de⁹ et in hoc libro legit vt sciat. sed pot⁹ ipsa ei⁹ presciētia que falli non pōt. liber est vite in quo scripti sunt q̃ ante ad vitā predestinati sunt. hec ille. Sup̃ quo talē moneo questio nem. Vtrū bti ambrosij sapiētia infallibilis fuerit de libro vite inextinguibilis. Ad istā questionē rident duo doctores noui testamenti. Prim⁹ est beatus Aug. sup̃ ps. lx. sermone. ij. dicens sic. Deleant de libro viuētium. nō sic accipe debem⁹ q̃ illic aliqñ scripti erant. Qm̃ quicqd̃ scripti sūt de⁹ in libro vite. nō delet illud. Si em̃ hō dicit. Qd̃ scripti sūt de titulo vbi erat scripti. Rerū iudiciorum. deus quēq; scribet et telebit. Prescius em̃ predestinauit ante mūdi cōstitutionem oēs regnāturos cum filio suo in vita eterna. Hos scripsit. hos cōtinet liber vite. hec ille.

Secūdus est sanct⁹ Thō. i. parte. q. xxiij. art. ij. dicens sic. Illi q̃ sunt ordinati ad habendū vitā etnā ex p̃destinatione diuina: sūt simpliciter scōti in libro vite. qz sunt ibi scripti vt habituri vitā etnā in seip̃a. isti iunq; delecti de libro vite. hec Thō. Sciendū q̃ liber vite accipit sex modis. Primo p̃ predestinationē. Nam liber vite in deo dī mera phorice sm̃ similitudinē a reb⁹ humanis acceptam. Est em̃ apd̃ hoies p̃fectū q̃ illi q̃ ad aliqd̃ eligunt cōscribunt in libro: vt p̃ore milites vel p̃siliti ij q̃ olim dicebant patres cōscripti. Deo autē p̃destinati eligunt ad vitā etnā habendā ab ipso deo. Ista q̃ p̃destinatio cōscriptio dī liber vite. Dicit autē meraphorice aliqd̃ cōscriptū in intellectu alieni⁹ qd̃ firmū in memoria tenet. sm̃ illd̃. Psal. lvi. Ne obliuiscaris legis mee: et p̃cepta mea cor tuū custodiat. et post pauca. Describe ea ī tabulis cordis tui. Nā et in libris materialibus aliqd̃ cōscribit ad succurrendū memoriē. vñ ipa dei noticia q̃ firmū tenet se aliqd̃ p̃destinasse ad vitā etnā: dī liber vite. Nam sicut scriptura libri ē signū eoz q̃ fidei sunt ita dei noticia ē signū quoddā apd̃ ipm eorum q̃ pducēdi sunt ad vitā. sm̃ illd̃. ij. Thō. i. Firmū fundamentū dei stat habēs signaculū hoc. Nouit dñs q̃ sunt ei⁹. Et glo. sup̃ illud ps. Deleant de libro viuētium. dicit. Liber iste ē noticia dei q̃ predestinauit ad vitā qd̃ p̃ciuit. Secūdo accipit liber vite p̃ sacra scriptura. Nā liber vite b̃ modo sumit⁹ p̃ cons

scribere eoz q̃ dū
Et sic noui et ver
tur em̃ Eccl. xxiij.
nouū et ver⁹ testim
mandator dei. D
istum et p̃teit ei⁹
Terio p̃notia m
Aug. lib. xx. de ciui
quedā vis dñia
bona vñ mala in m
p̃scriptio iā sacros
militie dicit p̃te vt
militia. vel in quo
in quo rediunt fa
dī. Iudiciū sedet
p̃ fama letitiano.
ra vt qd̃ dicit fieri
aliqd̃ dicunt esse sc
boies opinant eo
iusticia quā in cie
scribit ipse q̃ iudi
vita q̃ nō b̃y rō
ad finē. vñ ad vit
si inuēta vita q̃ nō
per hoc illi q̃ b̃y
dicunt esse electi
cis in ordinatū
sunt habituri al
sm̃ p̃cipianon
scribit. Et ro
Nā liber glie in
sue notia vt p̃te
qd̃ ad id qd̃ nō
et itē id ad qd̃
Nō em̃ miles eli
armet⁹: s̃ vt pug
ad qd̃ milita op
tura q̃tis est vi
est vita glie. Eo
vite let modis
Exo. xxxij. Qui
mco. Figura di
gis m̃algrēssio
ydolatria p̃p̃i
xxij. Terio p̃
teritorū merito
lūci eoz delecti
Quanto p̃p̃ de
in d̃ seculo vel
deciunt. ps. l
Quinto p̃p̃ de
ad vitā glie
et illud quod

scriptioe eorum quod ducit in vitam, ut euangelizet.
Et sic nouum et uerum testamentum de liber vite. Dicitur enim Ecclesiastici, xxiij. Nec omnia liber vite. glo. i. nouum et uerum testamentum. Baruch, iij. Dicitur liber mandatorum dei. Deuteronomio, xxxi. Tollite libellos istum et ponite eum in latere archae federis etc. Tertio per notitiam meritorum et demeritorum. Unde Augustinus, lib. xx. de ciui. dei dicit quod liber vite est quedam res diuina qua sicut uerum cuiusque opera sua bona uel mala in memoriam reducantur. Et sic descriptio ista factorum de liber vite sicut et liber militie dicitur potest uel in quo traditur ars militaria, uel in quo recitantur facta militum. Unde Daniel, vii. dicit. Iudicii sedes et libri aperti sunt. Quarto per fama sceleris. Est enim plerumque in scriptura ut deus dicat fieri quod innotescit et in hoc aliquid dicunt esse scripti in libro vite in quantum homines opinantur eos ita scriptos propter priores iustitias quam in eis uidetur. Iob, xxxi. Librum scribit ipse quod indicat etc. Quinto per gratiam. Nam uita gratie non habet rationem finis sicut ratione etiam quod est ad finem. Unde ad uita gratie non debet aliquid eligi nisi in quantum uita gratie ordinatur ad gloriam. et propter hoc illi quod habent gratiam et deiciunt a gloria non dicuntur esse electi simpliciter sed quod. puta de eis in ordinatione et notitia diuina existit quod sunt habituri aliquem ordinem ad uita eternam secundum participationem gratie. per. In libro tuo oculus scribens. Secundo per ordinationem in uita eternam. Nam liber gratie importat descriptionem quandam siue notitiam electorum ad uita. Eligunt autem aliquos ad id quod non cooperit sibi secundum suam naturam et iterum id ad quod eligunt aliquos habet rationem finis. Non enim miles eligatur aut conscribitur ad hoc quod armetur: sed ut pugnet. quod est proprium officium ad quod militum ordinatur. Finis autem supra naturam externam est uita glorie. Unde proprie liber vite est uita glorie. Eodem modo quod potest de libro vite sex modis oppositis. Primo propter peccatum. Ero, xxxij. Qui peccauerit delebo eum de libro meo. Figura diluuii. Genesi, vi. Secundo propter legem transgressionem. Figura de moysi quod propter ydolatriam populi fregit tabulas legis. Ero, xxxij. Tertio propter condemnationem quod notitia peccatorum meritorum non habet ad gloriam. per. Non tamen eorum delecti in eternum et in seculum seculi. Quarto propter diffamationem. sicut quod appetit uel in hoc seculo uel in futuro quod ab hac uita glorie decidunt. per. Ut luti plateam delebo eos. Quinto propter desperationem. Nam aliquid eligunt ad uita gratie et non ad uita glorie. ut patet per illud quod dicitur Job, xvi. Nonne ego

elegi uos duodecim: et uobis dyabolus est. Sexto ut ab ordinatione diuina quod non delectat agere feliciter et uirtuose et plesuerit. quod non delectat de libro vite ponit inter premia iustorum. secundum illud Apocalypsi, iij. Qui uicerit sic uestietur uestimētis albis: et non delebo nomen eius de libro vite. Est enim liber vite conscriptio ordinatorum in uita eternam ad quam ordinatur aliquis ex duobus. scilicet ex predestinatione diuina. et hoc ordinatio nunquam deficit. quod ut dicit Augustinus, lib. de ciui. dei. Predestinatio dei que falli non potest liber vite est. Et ex gratia. quicunque enim habet gratiam ex hoc ipso dignus est uita eterna. et hoc ordinatio deficit in eternum: quia aliqui ordinati sunt ex gratia habita ad habendum uita eternam ex predestinatione diuina: a qua tamen deficient per peccatum mortale. et tales qui sic ordinati sunt ad habendum uita eternam non ex predestinatione diuina: sed solum ex gratia dicuntur esse scripti in libro vite non simpliciter sed quod. quod sunt ibi scripti ut habituri uita eternam non in seipsa: sed in sua causa. si perseuerabunt in gratia. et tales possunt delectari de libro vite ut delectio non referat ad notitiam dei. quasi deus aliquid prius presciat. quasi. s. deus aliquid que sciat prius ordinari in uita eternam. et postea non ordinari cum deficit a gratia. Quia uero liber vite est notitia predestinationis: et predestinatio non respicit uita glorie nisi secundum quod ordinatur ad gloriam. Non enim sunt simpliciter predestinati qui habent gratiam et deiciunt a gloria. Illi ergo sunt simpliciter scripti in libro vite quod habent gratiam in presenti et gloriam in futuro. In quorum numero ponitur beatus Ambrosius. Ideo dicitur quod inextinguibile est lumen illius. s. quantum ad predestinationem et conscriptionem eius in libro vite. scilicet eterne glorie. per. Quoniam apud te est fons uite: et in lumine tuo uidebimus lumen. scilicet eterne felicitatis.

Inextinguibile est lumen illius
imitatione diuinali.
de oblatione naturali.
de oblatione morali.
imitatione sempiterna.

Primo inextinguibile est lumen beati ambrosii in imitatione diuinali. Si enim coparemus uiram eius famosioribus uiris qui fuerunt in lege dei super omnes est precipuus. Primus est Abel qui floruit uirtute pudicitie et uirginitatis. Unde Augustinus libro primo de mirabilibus sacre scripture

dicat. Iusticia triplex in abel fuit. Prima vir-
ginitas nō generādo. Secunda sacerdotiū
munera placita deo offerendo. Tertia mar-
ryniū fideliter moriēdo. Btūs Amb. virgi-
nitatē ppetuā custodiuit. Nā Hiero. refert
ipm dixisse. Virginitatē nō solū efferimus
sed custodimus. Cuius quatuor fuerunt fi-
gna. Primū qz de virginitate libet disce-
re. ad Bar. xij. Bon' hō de bono thesauro
cordis sui profert bona. Secūdu qz virgini-
tatē mirabiliter cōmendauit. Eriso. Cū au-
dis aliqū de deo loquēte intellige qz cor il-
lius amore dei repletū ē. Qui libidinis the-
saurū bz in corde: de puellis dicere telecat
et audire. Tertiū qz de virginitate libros cō-
posuit in qbz animas et horat alios ad vir-
ginitatē. i. Cor. vij. De virginib' pceptus
dñi nō habeo: pñtū autē do. Quartū qz ali-
quid indecorz dicere vel audire erubuit. vñ
ipse ait in libro de officijs. Nō solū autē hec
ab oculis abscondam: verū etiā eorū indi-
cia vsusqz mēbroz suis appellationib' nū-
cupare indecorz putem. In his em super-
gressus est abel. Ideo inextinguibile est lu-
mine fidei. Nā credidit abrahā qz floruit vir-
tute fidei. Nā credidit abrahā deo et reputa-
tū est ei ad iusticiā. Btūs Ambro. fidē xpi
accerrime defendit. Vñ ipse ait cū impator
peteret basilicā: vt haberet. xxiij. q. viij. c. cō-
uenior: dicē. Prius est vt aīas mibi qz fidē
auferat vñ de i po pōr dici illud. 2. an. iij.
Fauus distillans labia tua. Cuius fidei qz
tuor fuerit signa. Primū hereticos coercē-
do. vt ps de illo qz pulsus est in exiliū credēs
placere Iustine impārici si citius raptum
ambro. in exiliū deprecaret. Secūdu hereti-
cos miraculis puerendo. vt ps de illo acer-
rimo disputatore heretico qui cum vidisset
angelū loquēte ad aures ambrosij statim
puerfus est. Tertiū hereticos sua doctrina
ad fidē catholicā reducendo. vt ps de beato
Aug. quē suis p'dicationib' ad fidē reduxit.
Quartū demones fugando et exorcēdo. vt
ps de demoniaco igrediente mediolanū quē
demon dimisit egredientē inuasit. Interro-
gatus de hoc demon ait. Ambrosius timui.
Tertius est Moyses qui floruit vīrute pie-
tatis. Nā compatiens populo ydolatranti
cū lachrymis orauit dominus dicens. Aut
dele me de libro tuo in quem me scripsisti:
aut parce huic populo. Beatus Ambrosi-
us ardebat igne charitatis. ps. Inflammatus
est cor meum: propter quam commouebat

tur ad lachrymas. qñ in eo fuerunt quat-
tuor genera. Primus lachryme orationis.
quoniam seruire cordis accensus cū lachry-
mis orabat dñm. vñ vt habet. xxiij. q. viij.
c. nō pila. Ipse de seipso ait. Nō pila grūte
ferrea: non arma xpi milites coactus repu-
gnare non nouit: sed dolor æterus orationes
lachryme fuerūt mibi arma aduersus mis-
lites. Tertia em sunt munimēta sacerdotis
Aliter nec debeo nec possū resistere. Secū-
dum lachryme deuotiōis. p æternis de fide-
rijs. Cū em ei aliquid sceti sacerdotis vel epi-
obitus nūciabatur sic amarissime flebat vt
vix cōsolari valeret. Cū autē interrogaretur
cur viros scđos qui ad glām pficiscēbātur
sic flecter: aiebat. Ne putetis me flere qz res
cesserint: qz me pcellerint. et qz difficile in-
uenietur qz tā dign' ei' officio habeat. Tertiū
lachryme doloris p alienis petis. Nā
cū aliqz lapsus sibi cōfitebat sic amarissimē
me flebat qz illū flere sibi cōpellebat. Quar-
tū lachryme cōpassionis. p aliorū iniurijs.
vñ vt habet. xxiij. q. viij. c. cōuenior. dicē de
seipso. Addūsus arma milites: gortos qz
lachryme mee mea arma sunt. Quartus ē
Baron qui floruit virtute honestatis. pro-
pter quā meruit dignitatē sacerdoti. Ecl. xlv.
Excellsum fecit Baron fratrē eius: stat-
uit ei testamētū eternū et dedit illi sacerdo-
tiū magnū et beatificauit illū in gloria. Be-
atus Amb. fuit tante honestatis et sanctita-
tis in vita vt mereret eligi ad statū platio-
nis in ecclesia dei. Iuxta illud Esa. liij. Ecce in-
telliget seru' me' et exaltabit et eleuabitur et
sublimis erit valde. Cui' electio cōmendat
a quatuor. Primo qz fuit a deo inspirata.
Nā vox miraculose insonnit dicēs. Ambro-
siū epīm cū inter arrianos et catholicos eēt
discordia qz deberet eligi in epīm Medio-
lani. Heb. v. Nemo assumat sibi sacerdotij
honores nisi qz vocatur a deo tanqz aaron.
Secdo qz fuit a deo certificata. Nā terra sus-
per quā stabat btūs amb. eū sup oēs leuauit
vt de dī Ray. in sum. li. iij. rubrica de neos-
phiris. S. xiiij in fine. Tertiū qz fuit ab ele-
ctoib' vnanimiter celebrata. Nā cū in disc-
cordia multa essent prim' in ambro siū con-
senserunt. Quarto qz fuit a supio: i cū gau-
dio cōfirmata. Nā cū missa esset relatio ad
clementissimū impatorē Theōdōricū sum-
mo gaudio accepit qz iudices a se directi
ad sacerdotiū peteret: et sic eius electio fuit
cōfirmata. Quintus est David qui floruit

De scđo
virtute humilitatis
tus Amb. fuit tam
lum fugit ne possit
bere simulane qz lu-
mica. s. crudelitate
dina pferendū ē
hiberi iuste. Ecl. i.
domo tua. Secdo p
lophiā pñeri volu-
nō in doctis humani-
infamia et in bonis
res publice ad se ve-
intendēdo pñm reu-
epm irreprehensibilē
mon qz floruit vīr-
fuit vir plenus sap
Am. 5. matim 33
et qñuor. Primo:
amb' lib' lib' lib' lib'
uēb. nū. Accipe de
Secdo qz et sapia
de vīro illustrib' d
sup pñdōs pñē
qñdū in pñdū in
pere videt. Terti-
eius et pulchra. T
pupia dīc. Pelas
ambrosiū vt dīc
ius pñpue libris
scriptorū inter la-
Quarto qz eius
de plena. Vñ dī
sine fidei et eccle-
rolūne. Et Aug. l
beati amb. cū pp
p'dicasset: ipse in
teatari ne pñs in
Septim' fuit Me-
stinentie et pñtari
scitūania. x. dīc. v
bio. rāte abstine-
bato et dīc dīca
bat. vñ hō. Et ecc
suo regine furor
aur telor: si ieiunij
tari possit: p oble-
eccle dei pabat.
ci fugies a facie
vt ps. iij. Regia
le est lumen san-
brosiū in iunior

Secund

virtute humilitatis. *vt ps. ij. Reg. vi. Beatus Amb.* fuit tante humilitatis qd non solum fugit ne posset inueniri: si etiā tria se habere simulauerit q sunt prelatōis officio imitica. s. crudelitate. Nā tribunal cōscendit et dera p̄fuerudine suā tormenta psonis adhiberi iussit. *Ecll. iij.* Noli esse sicut leo in domo tua. Scdo p̄ficaz vanitatē. Nā p̄biophiā p̄fieri voluit. *i. Ez. xij.* Loquimur nō in doctis humane sapie verbis. Tercio infamia et inhonestate. Nā publicas mulieres publice ad se venire fecit vt ex hoc a sua intentione p̄p̄m reuocaret. *i. Th. i.* Ep̄orū ep̄m irrephensibile esse. Sexto fuit Salomon q̄ floruit virtute sapie et claritatē. Nā fuit vir plenus sapia. *vt ps. Sap. vij.* Br̄us Amb. maxime habuit sapiam: qd appetit et q̄tuo. Primo: qz cūz rōme tradit̄ esset artibz liberalibz: ad plenū erudit̄ est. Proverb. xij. Accepit regi mīster intelligēs. Scdo qz ei sapia fuit p̄funda. vñ Hiero. de viris illustribz dicit sic de eo. Ambrosius sup̄ pfundoz p̄nas rapit: et acris volucere dū in pfundū ingredit̄ fructū de alto capere videt. Tercio qz ei doctrina fuit placens et pulchra. Vñ Aug. lib. de nuptijs et p̄cupia dicit. Pelagi⁹ heresiarcha sic laudat ambrosiū vt dicit br̄us ambrosi⁹ ep̄s in cuius p̄cipue libris romana licet fides quasi scriptorū inter latinos flos quidē emicuit. Quarto qz eius doctrina fuit dei laude et si de plena. Vñ Hiero. dicit de eo. Eius oēs sinte fidei et ecclie et oim virtutū firme sunt colūne. Et Aug. lib. p̄f. dicit qd cū Iustina beati amb. cū p̄p̄o catholico intra eccliaz p̄duxisset: ip̄e istituuit hymnos et psalmos decantari ne p̄p̄s meritis redio prabesceret. Septim⁹ fuit Melias q̄ floruit virtute abstinentie et p̄catis. *vt ps. iij. Reg. xix.* qui ieiunauit xl. diebz et xl. noctibz. Br̄us ambrosio. tāte abstinentie fuit qd q̄tidie nisi i sabato et die dñica et festis p̄cipuis ieiunabat. vñ lib. xi. eccl. hyſtorie dicit de eo. Aduersus regine furorem nō se manu defendebat aut telo: s. ieiunijs et p̄tinuā vigilijs sub altari posuit p̄ obsecrationes defensorē sibi atqz ecclie deū pabat. hec ibi. Sic etiā Melias fecit fugiēs a facie Jezabel vxoris regi achab *vt ps. iij. Reg. xix.* Ecce quō inextinguibile est lumen sanctitatis et virtutū beati ambrosij in imitatione diuinali.

Secundo inextinguibile

est lumen sanctitatis beati ambrosij in probatione naturali. Nam si comparemus virtutes eius p̄bis naturalibus ipse superexcedit eos multipliciter. Primus est Dyogenes qui cōmendatur de veritate. de quo ait Valerius lib. iij. c. l. Syracusis cū olea lauanti aristippus digisser. Si Dyoniso adulari velles: ista non ederes. immo inquit si tu ista edere velles: dyoniso non adulareris. Beatus ambrosius constans fuit in defensione catholice veritatis. Vñ lib. xi. eccl. hyſtorie dicit qd Iustina m̄ Valentinian⁹ impatoris arriane hereseos alumna cōturbare cepit ecclesiā statū cōminari sacerdotibz depulsiōe et exilio nisi ariminēsis cōcilij decreta reuocarent. Quo bello ecclie murū et turrim validissimam pulsabat ambrosiū. Secundus fuit Socrates q̄ floruit moralitate. de quo dicit Valerius lib. iij. c. iij. Socrates nō solū hoim cōsensit: veritiā Apollinis oraculo: sapientissimus indicat̄ est. Qui primus animum suum in intima conditiōis humane et in secessu p̄coris repositos affectus scrutari coegit. Eius ambrosius mores hoim informabat. Nā inter cetera docuit bñm Aug. tria ad mores spectantia. Primo ne cuiqz vxorem prereret. ne sez postmodū ipi inter se male conueniant et sibi maledicant. Scdo ne aliquibus militiam exercere cōsuleret ne ipi calumniam et rapinaz exerceant. Tercio ne ad cōiuiua inuitatus accederet: ne ibi tēperatiōe modū perdat. Etia se exemplū bonoz op̄rū omnibz exhibebat. Ad 2. bitū. ij. In oibz res ipm p̄be exemplū bonoz. Tercio fuit Plato qui floruit h̄monis venustate. de quo dicit Valerius lib. i. c. iij. qd dormiētis in amnis paruuilabellis apes mel inferuere. quare audita p̄digiorū interpretēs singularē eloquijs suauitate ore ei⁹ emanaturā dixerūt. Beatus ambrosio. altiori p̄digio docet̄ est. Et cū enī adhuc esset infans et dormiret exanim⁹ apu⁹ os ei⁹ et facie sic cōpleuit vt q̄ si in alueolum suū intraret p̄ter et exiret. Iudic. xij. Etiamē apu⁹ in ore ei⁹. Quarto fuit Aristoteles qui floruit ingenij subtilitate. Nā plures libros naturalis et moralis p̄bie ad exercitanda humana ingenia edidit subtilissimis rōnibus p̄firmās veritatē. Beatus Ambrosio: quanta subtilitate intellectus fuisse. Job xxvij. testat̄ dicens. Profunda fluminoz scrutat̄ est. vtiles q̄qz libros edidit ad fidē firmat̄ et saluā h̄uane felicitatē: quos sp̄s

De sancto Ambrosio

tus sancto dictante cōpleuit. Nā spiritus sanctus i specie ignis et i modū sancti i os ei⁹ intrare visus est. Quintus fuit Demosthenes qui floruit causarii intelligibilitate. Nā liberavit mulierē ab infesto p̄tore sua pudētia. vt dicit Valer⁹ lib. vii. c. iiii. de astutia. Beat⁹ Amb. rome litteris eruditus cū causas p̄torij splendide p̄taret a Valentiniano impatore. s. anno dñi. cc. lxxi. ad regēdam liguriā emiliāq. puincias direct⁹ est. Sextus fuit Pichagoras q̄ floruit auctoritate. Nā vt dicit Valer⁹ lib. viii. c. xvi. Pichagore tanta auctoritas ab auditoribus tributa est vt que ab eo acceperant in disputationem ducere nephas estimarent. Qui etiā interpellati ad reddendas cām hoc respondebant ipm̄ dixisse. Beatus Amb. magne fuit auctoritatis. Nā antiqui doctores sicut Aug. verba sua p̄ grandi auctē habebant. Vñ Aug. ad Januariū. vt habet di. xij. c. Illa aut. dicit sic. Quia mater est mira batur q̄ mediolani sabbato nō ieiunabat p̄pter qd̄ Aug. interrogauit Amb. et Amb. ait. Cū roma venio ieiunio sabbato. Sic et tu ad quā forte eccliam veneris eius morem serua. sicut q̄ nō vis scan. salū esse nec quēq. tibi. Et subdit Aug. Ego de hac sententia etiā atq. etiā cogitans ita semp habui tanq. eā celesti oraculo acceperim. Septimus fuit Anaxagoras q̄ floruit studio sūtate. Nā vt dicit Valer⁹ lib. viii. c. vii. Diutina pegrinatōe p̄pter philosophie studiū completa domū rediens desertis possessio nibus ait. Nō essem ego inquit saluus nisi ista perisissent. Brūs Amb. cū auariciā in hoib⁹ crescere aspiceret et maxime in his q̄ erāt in p̄tīb⁹ p̄stituti apud quos oīa p̄cio vendebant. necnō et in his qui erāt sacris mysterijs deputati veheemēter ingemuit. et se de hui⁹ seculi erina liberari instanti⁹ exorauit. Sciebat enī q̄ star⁹ diuitiarū est valde p̄ciosus et in hoc seculo et in futuro. quē veheemēter fugiebat dubitās ne cū diuitib⁹ cohabitās irā dñi incurreret. vt parzē illo diuite hospite in Tuscā a quo cum recessisset a terra subito absorptus est.

Tertio inextinguibile est lumen beati Ambrosij in p̄testatōe moralī. Nā si gesta eius comparentur ad mores antiquorum: precipuus inter eos innietur multipliciter. Primus fuit Valer⁹ publicola qui floruit paupertate. Nam vt di

Sermo XXV

cit Valer⁹ libro. iiii. c. iiii. Iste finito regio imperio incitium consolatus accepit. et tres consulatus acceptissime. rexit. et tante fuit paupertatis q̄ patrimonium eius ad impēsas exequiarū defecit. Beatus Ambrosius maxime fuit liberalitatis: cū omnia que habebat paupibus erogaret. Unde refert de seipso q̄ imperator: i p̄tenti basilicam scire spondit. vt habetur. xxiij. q. viii. c. conuenior dicēs. Si a me peteret quod meum esset. id est fundum meum: argentum: et huiusmodi meum: non refragarurū respondi. q̄p omnia que mea sunt pauperū sint. hec ibi. Secundus fuit Cartho vicensis: qui floruit rigiditate vt dicit Boetius libro p̄mo de cōsolatione. et Salustius in Catilinario. Nā vicia hominū rigide expugnabat et condemnabat. Beatus Ambrosius fuit rigidissimus in oburgatione vitij et omnis iniquitatis. Unde legitur in bystoria triperita q̄ cum Theodosius imperator: quosdam innocentes occidi mandasset: Ambrosius dure ipm̄ redarguit ab introitu ecclesie ip̄s suspendit et publicam penitentiam eidē iniunxit. Tū. ii. Argue cum omni imperio. Tertius fuit Scipio nāfca qui floruit cō filij salubritate. Nam cartaginē emulā romani imperij nolebat destrui ne romani prolaberentur ad vitia vt dicit Aug. lib. v. de ciui di. xxx. c. Etiam ludos scenicos suo consilio abstulit. vt dicit Valerius libro. ii. c. i. Beatus Ambrosius librum de officiis edidit in quo ea que ad bene beateq. viuē dum attinent copiose disseruit. etiā magno consilio vsus est: cū quendā flagitiosum tradidit sabbane in interitū carnis ne talia deinceps p̄taret. Quart⁹ fuit Scipio affrican⁹ minor q̄ floruit strenuitate p̄cipue p̄tra Mānsalē in deuincēda cartagie. Nō ei timuit exercitū copiosissimū africanorū. sed grandī aīo se illi obiecit. quē deuicit. vt dicit Vale. li. ii. c. vii. Brūs Amb. fuit strenu⁹ in defensione eccliasitice libertatē. vñ vt dī. xxiij. q. viii. c. p̄uenior. Cū impator Valentinian⁹ quādā basilicā vsurpare velleret: amb. sic rōdit. Noli grauari te impator vt putas te in ea q̄ dei sunt imperiale ius vllū hēre. Tribus tū cesaris est: nō neget. ecclia dei est: cesari vitij nō donec hec ibi. Quintus fuit Paulus emilius q̄ floruit magnanimitate. optabat enī vt aduersa fortuna vim suā potius i domū ei⁹ p̄uerteret vt sic res publica salua fieret. Vñ ipse ait vt Valerius refert lib. v.

De sancto

ea. p. Cū in magni quites tūcere: nemur. Jone op̄pina et minerva p̄ fortuna moliret teretur. quap̄p̄ em vōis meis id colu voleat q̄ e hec ille. Beat⁹ Ambrosius sita p̄p̄ beatur. xxiij. q. viii. c. vt p̄ me basilicē p̄tibus impatore iū re: vt pote in cuius Si patrimonij p̄ curā. iū in vtem. Voluntas ē dicitur fūfione p̄p̄ obsecrans. sed p̄ hec ibi. et sic lup aio refinit. Scit ruit leuitate. Nō hic hīs dementia sua dementia leuē Nā habita victo trebie oēs illos dijs romanorū. nus illos p̄p̄e Beatus Amb. Cū em in quā dimando fuisset rari⁹ et alij ber dā arriana ipm̄ cū iniuria de eccl puit. q̄ in crastin valde p̄tuit. s. nūc religiofitate viii. c. iiii. Post timus creat⁹ tū la manu gessit. ficate fuisse vt e comes ytalie q̄ rasset et suis v quatin⁹ libi vñ tus imineret. vt me viuere p̄ nū dñm babeat guibile est lumen

Quar est lumen beati Ambrosij in p̄testatōe moralī. Nā si gesta eius comparentur ad mores antiquorum: precipuus inter eos innietur multipliciter. Primus fuit Valer⁹ publicola qui floruit paupertate. Nam vt di

De sancto Beorgio martyre Sermo XXVI

ta r. Cū in maximo puentu felicitatis nre
quirites timere: ne quid mali fortuna moli
retur. Jone optimū maximū. Junonēq; re
ginā r minervā pceatū sum vt si qd aduer
si fortuna moliret totū in meā domū puer
teretur. quapropter bñ se hz res: annuēdo
em vortis meis id egerit. vt vos poti⁹ meo
casu doleatis q; ego vestro ingemiscerem.
hec ille. Beat⁹ Amb. fuit magnanimus in
aduer sitatis ppeffione. Nā ipe dixit vt ha
beatur. xxiij. q. viij. c. cōuenior ipe a comitib⁹
vt p me basilicē fieret matūra traditio. dicē
tibus impatorē iure suo iussisse tradi debere:
vt pte in cuius prāte essent oīa. Rñdī.
Si patrimoniu perit inuadite. Si corp⁹ oc
curā. vultis in vincula rapere: vultis in mor
tem? Volūras ē mibi. Nō ego me vallabo
circūfusione ppor: nec altaria tenebo vitā
obsecrans: sed p altarib⁹ grātis imolabor.
hec ibi r sic supavit impatorē: cui grandi
sio restitit. Sert⁹ fuit Fabi⁹ maxim⁹ q; flo
ruit seueritate. Nā vt dicē Valerī lib. ij. c. ij.
Nīchūs clemētissimū ingeniu ad rps depo
sita clemētia seueriore seueritate vsus fuit.
Nā habita victoria ptra ferocissimā gentē
trebie. oēs illos q; pfugerat ad eos de pfe
dijis romanoz acriter r seuerē puniuit ma
nus illoz pscindens vt ceteros exterretet
Beatus Amb. maxime seueritatis erigit.
Cū em in quandā ciuitate p quodā epō or
dinando iussit r cōelectioi Iustina impe
ratrix r alij heretici pdraderet r hgo que
dā arriana ipm p vestes traxisset vt cesus
cū iniuria de ecclia pelleret. seueri⁹ eā corri
puit. q; in crastinū mortua est. qd factū oēs
valde pterrūt. Septim⁹ fuit Adetell⁹ q; flo
ruit religiositate. Nā vt dicē Valerī libro
viij. c. xiiij. Post pularia impia pōtifer ma
ximus creat⁹ rutelā cerimoniarū nō tremu
la manu gessit. Beat⁹ Amb. tanta religio
sitate fuit vt cū in extremis laboraret r
comes ytalie qui tūc mediolanū erat delibe
rasset cū suis vt Ambrosi⁹ dñm precaretur
quatin⁹ sibi vitā progaret ne ytalie interi
tus inimeret. Rñdīt. nō ita inter vos vixi
vt me viuere pudeat nec mori timeo cū bo
nū dñm habeam⁹. ecce quomodo inextin
guibile est lūm ei⁹ quo ad vitā moralem.

Quarto inextinguibile
est lūm beati Ambrosij fructioe sempiter
nali. Nā de sua glā potuit esse secur⁹. Rñ
honorat⁹ epus rjellenfis ex pcepto dei ad

ipm venit r sibi sacramentū dñici corpis
dedit: r cū tali viatico transiit. Adm⁹ em
in modū crucis expandens: spiritū suū do
mino cōmendauit. Eius felicitatis quattu
or signa fuerūt. Primū super eū spūscūs
appuit in specie ignis. Secundū a multis
visus est in celū ascendere. Tertiū a multis
visus est in cathedra fulgentissima sedere.
Quartū a multis visa est stella splēdida su
per corp⁹ ei⁹ residere. que oīa designant qm
inextinguibile est lūm sue eterne felicitatē.
Quā nob pcedat xps iesus dñs nr. Ame.
In festo scti Beorgij martyris. Ser. xxvi.

Effectus inuētus
est. Eccl. xxi. r in eplā pñtis
solemnitatis. Apl⁹ ad Ephē.
iiij. dicit. Unicuiq; data est grā sū mensu
rā donationis xpi. Super quo talē moueo
questionē. Vtrū bñs Beorgi⁹ maiorē gra
tiā a xpo adcp⁹ fuerit q; ali⁹ qui cū ipso p
fide militauerit. Ad istā questionē rñdēt
duo doctores nostri scēti. Prim⁹ est beatus
Amb. in p̄latione dices sic. Beorgius fi
delissimus miles xpi dñi xpianitatis pfe
sio silentio regeret. solus inter xpīcolas dei
filiū est p̄fessus. cui r tantā fidei constātiā
gratia diuina pcessit vt r tyrannice potesta
tis p̄cepta cōtēneret r innumerabili nō
formidaret tormentā penari. Q felix r in
clitus dñi p̄liator que non solū tp̄alis re
gm blanda nō p̄sua sit p̄missio: sed p̄secuto
re deluso simulacroz ei⁹ in abyssum poten
ta deiecit. hec ille. Scōs est sc̄tus Thomas
prima scōe. q. xiiij. arti. iij. dicens sic. Vabi
tus duplicē magnitudinē h̄re pōt. Vnā ex
pte finis vel obiecti. sū q; vna virt⁹ dicit
aliā nobilior inquantū ad maius bonū or
dinatur. Aliā vero ex parte subiecti: qd ma
ius vel minus participat habitū inherētē
Scdm ergo p̄mā magnitudinē gratia gra
tum faciēs nō pōt esse maior r minor. Q
grā sū sui rōem p̄iungit summo bono qd
est de⁹. Sed ex parte subiecti gratia potest
suscipere magis r minus prout scz vn⁹ p̄er
fectius illustratur a lumine gratie q; aliū
Eius diuersitatis aliqua ratio est ex pars
te preparantis se ad gratiā. Qui enim se
magis ad gratiā preparat pleniorē gra
tiam accipit. Sed ex hac parte nō potest ac
cipi prima ratio huius diuersitatis. quia p
paratio ad gratiā non est hominis nisi in
quantum liberum arbitrium eius preparo

De scō Georgio martyre Sermo XXVI

tur a deo. Unde prima causa huius diuersi-
tatis accipienda est ex parte dei qui diuersi
mode sue gratie dona dispensat ad hoc qd
ex diuersis gradib⁹ pulchritudo et perfectio
ecclesie confurgat. Sicut etiā diuersos gra-
dus rerū instituit vt esset vniuersum perfe-
ctū. Vñ apls Ep̃. iij. post qd dixerat. Vni-
cuiq⁹ data est grā sū mēsurā donationis
xpi enumeratis diuersis gratijs. subiūgit.
Ad summationē scōz in edificationē
corps xpi. Nec Tho. Sciendū qd grā pōt
sumi qdripl⁹. Primo p dilectionē alicuius
Sicut p̃sueuim⁹ dicere qd iste miles h⁹ gra-
tiā regis et rex h⁹ eū gratiā. et qd bonū crea-
tū creature puenit ex volūtate diuinā deo
dilectio dei qua vult creature bonū proficit
aliqd bonū in creaturā. vñ quālibet dilecti-
onē dei sequit⁹ aliqd bonū creatū in creatu-
rā. nō tñ dilectiōē eterne coeternū. Sap. xi.
Diligis oīa q sunt et nihil odisti cor⁹ que fe-
cisti. sū quāz dilectionē esse naturale reb⁹
creatis de largit⁹ et illd p̃sueuim⁹. Reg. iij.
In nihilū deciderēt nisi man⁹ oīpotentis ea
in esse p̃sueuim⁹. et hec grā extēdit ad bo-
nos et malos. Math. vi. Solē suū oriū fac
sup bonos et malos et pluit sup iustos et in-
iustos. Scdō p dilectiōē spūali sū quā de-
trahit creaturā rōnalē supra ditionē natu-
re ad p̃cipitationē diuini boni. et sū banc
dilectionē dī et aliqd et diligere simplr. qz
sū hāc dilectionē vult de⁹ simplr creature
bonū eternū. qd est ip̃e. Et sic hō dī grām
dei h⁹e inquantū h⁹ aliqd supnaturale do-
nū a deo pueniēs. q vocat grā p̃destinatio-
nis. pur de⁹ gratuite et nō ex meritis aliq⁹
p̃destinavit sūc p̃legit. Ep̃. i. P̃desti-
nauit nos in adoptionē filioz in laudē glo-
rie grē sue. Et ista vocat grā gratiū facies.
nō qz faciat gratiū effectū. sū formāl. qz p
hāc hō iustificat et dign⁹ efficiat vocari deo
grat⁹. Col. i. Dignos nos scē in p̃e sortis
scōz in tūmē. et hec grā est qd a lux aīe mē-
tem illuminās ad bñ opandū sū legē dei.
Vñ Aug. lib. de natura et grā dīc. P̃euari-
tatorē legis digne lux deserit veritatis. qua
desertus vñqz sit cecus. Et sup illud ps. Et
exhilarēt facie in oleo. dīc glo. Gratia est
nitro: aīe scēi p̃ciliās amorē. Tertiō p aliq⁹
dono gratis dato. Sicut p̃sueuim⁹ dicere.
hanc gratiam tibi facio. et sū hanc gratiā
vnus homo cooperatur alteri ad hoc qd ad
deum reducat⁹. huius autem donum voca-
tur gratia gratis data. Roma. xi. Si autē

gratia iā nō ex opib⁹. alioquin grā nō esset
grā. hec gratia renouat liberū arbitriū a ma-
lo et pparat ad bonū. s. cū hō reducit se in
seipm⁹. et examinat p̃sciam propriā. et p̃fide-
rat quid opatur circa salutē p̃p̃iā. quid cir-
ca p̃cepta. quid circa opera misericordie.
qualiter fuit creat⁹. et ad qd fuit creat⁹. qua-
liter fuit redēpt⁹. quā retributionē accipit
et p meritis. et sic cōpungit in mente sua. et
disponit se ad emendationē prioris male vī-
te. ps. Laborant in gemitu meo lauabo per
singlas noctes lectū meū. lachrymis meis
stratū meū rigabo. Quarto p recuperatio-
nē bñficij gratis dati. sū qd dīcitur agere
grās beneficior⁹. Nā ex bñficijs gratis exhi-
bitis grārum actio p̃surgit. Sūnt autē qnq⁹
effect⁹ grē gratiū faciētis in nobis. Vñ qd
est vt anima sanet. Scdus est vt bonū ves-
lit. Terti⁹ est vt bonū qd vult efficacit⁹ ope-
tur. Quarto est vt in bono p̃seueret. Quins-
tus est vt ad glām pueniat. Vñ Aug. lib.
de natura et grā dīc. P̃uenit vt sanemur
subsequit⁹ vt sanati vegetemur. p̃uenit vt
vocemur. subsequit⁹ vt glorificemur. et talis
grā est a trib⁹. P̃uo a deo tanq⁹ ab efficiē-
te. ps. Et glām dabit dñs. Scdō a
grā gratis data tanq⁹ ab excitāte et p̃moue-
te. i. Cor. xij. Vñcuiq⁹ datur manifestatio
sp̃is ad vtilitatem Terti⁹ est a libero artī-
trio acceptante et p̃sentiente. Nemo em̃ est
qui vltra generale auxiliū et grām quo ad
bona nature nō habeat grām gratis datā
p quā sepi⁹ p̃mouet et excitat ad bonū. qz
vero nō sequit⁹ illū in fluxu. ideo nō recipit
grām gratiū faciēte. Si em̃ mens hūana
disponeret se ad recipiendū grām gratiū fa-
ciēte. postq⁹ ē mora p grām gratis datā
subito haberet eā. Vñ Aug. lib. i. p̃f. dīc.
Qui fecit te sine te: nō iustificabit te sine te.
quia vero beatus georgi⁹ hāc grām p alijs
xpianis qui erant tunc xp̃is p̃cecepit iō
dīcitur qd per eam perfectus inuentus est.

Perfectus inuentus est
In munitione.
In obseruatione.
In eruditione.
In expugnatione.
In passionē.
In glorificatione.

Primo beatus georgius
perfectus inuentus est in munitione. Nōz
strenuum militem decet habere munitionē

De scō
et copia armaturae
dūte vos armaturae
uerfus insidias
genera armaturae
georgi⁹. Primo h⁹
em̃ loica et oī p̃e
ne bris georgi⁹ fuit
et p̃imi dilectionē
hū oblationē a de
p̃perantiā a finitū
fientia ante p̃cula
neficia rememora
Caput em̃ est mem
salutis. i. Thessal.
luna. Deb. vi. Et on
fuit spem. Terti⁹
em̃ fides laetit⁹ qz
boli tela. Ep̃. vi.
dei in quo possit
extinguere. Tūm
p̃m: et nō in deter
qz est de deo in quo
diuine p̃one. et in
Quarto habuit gl
Istū em̃ gladiū
noī: valde limat⁹
nari ad vulnē
feriendos malos
structionem: xpo
Chilip. xij. Glad
Secund
p̃ficer inuē est in
militē decet certare
ij. Labora sicut be
nūis miles dī fid
dño suo. Ille em̃
qz certat p honore
bitur mīl et legitim
qz certat qz certat
h⁹ quatuor capla
uocis. i. p̃e
ritib⁹. x. Dīo qz ce
abstinet. Scdus
pugnēt ibidē. Si
berano. Terti⁹ ei
tamē p̃seueret.
cerat p iusticiā.
nō sūm⁹ de bono
diceno ad dauid.
reliquā parē p̃p̃
victoria. Beati
tula diligenter ob

orgius
tunc. Nam
munitionē

De sancto Georgio martyre Sermo XXVI

meum fabricauerunt peccatores.

¶ Quarto beatus georgius pfectus inuentus est in expugnatione. Sicut viri vincunt fallacias dyaboli sicut elephantes vincunt dracones qui insidiant eis: et hoc quadrupliciter. Primo aqua cum rostro in facie draconis percussio. Sicut sancti viri vincunt dyabolus qui aqua lachrymose orationis per ipsos percussit. Matth. ix. Ille ergo demoniorum non erit nisi in oratione et ieiunio. Sicut beatus Georgius dominum exorauit ut repleret cum ydolis sic omnia destrueret: quatinus ad sui laudem et populi promotionem nihil de eo penitus remaneret. Statimque ignis de celo descendens: templum cum dijs et sacerdotibus cremauit: terraque se apiens omnes eorum reliquias deglutit. Exo. xxiij. Submersi sunt quasi plumbum in aquis vehe mentibus. ps. Conturbasti capita draconum in aquis. Secundo caput eius conterendo. Elephas enim caput draconis planta conterit: et tunc draco terribile fibrillum emittit. Ad hec. i. Faciam plantam velut draconum. Sicut sancti viri virtute dyaboli a fundamentis enervant. Ezech. iij. Percussisti caput de bono ipsi. Et beatus georgius facto signo crucis hausit venenum illeus. quo visio magus qui sibi illud parauerat cecidit ad pedes eius: veniam lamenta liter petens: et se christianum fieri postulauit. quem mox Dacianus decollari fecit. Gen. iij. Ipsa propter caput tuum Tertio dorsum opponendo. Elephas enim diligenter ventrem custodit: et dorsum draconi opponit. Sicut beatus Georgius contra dacianum dorsum opposuit dum alexandria vixit: et contra eum conuertit et christianam effecit. 2. Thim. iij. Dabis ei scutum cordis la bore tuum. Quarto mole corporis opprimendo. Sepe ei contingit quod cum draco cauda stringendo pedes elephantis eum ad terram trahit: et ipse elephas super draconem cadens mole corporis eum extinguit. Sicut beatus georgius capitis abscissione martyrium compleuit. si ignis de celo cecidit et dacianum cum ministris plumpsit. Jer. xlvj. Fortis in ingressu fortis: et ambo pariter corruerunt.

¶ Quinto beatus georgius pfectus inuentus est in passione. Nam duos actus memoria dignos fecit per amplitudinem fidei christiane: quibus recte potest assimilari duobus duobus famosissimis gentilibus. Primum fuit curius et animi et generis nobilissimus: adolescens qui pietate erga patriam sic accessus fuit ut mil-

litaribus insignijs ornatus equum ascendens calcaribus pines sese percipit in voragine atque byarii terre dedit. qui facto patria a submersione liberauit. Eodem modo beatus Georgius videns civitatem silenam provincie libie iam pene desecasse voracitate magni draconis cuius rabiem atque furor sedare non poterat. cum puerum esset forte ad filiam regis per liberanda patriam et ad fidem christi deducenda equum ascendens et cruce se munies draconem se venientes audacter aggreditur et lancea fortiter vibrans et se deo commendans ipsum graviter vulneravit et ad terram deiecit. quem tandem occidit et civitatem illam ad fidem christi conuertit. Secundo fuit codrus vicinus regis atheniensium qui cum haberet quatuor bellum cum doriensibus oraculo apollinis delphici cognovit athenas fore victrices si eo prius ipse moreretur. qui mortem mutato in medium hostium se iniecit. quo mortuo civitas liberata est. Sicut etiam cum fides christi in provincia libie gravem persecutionem pareretur a daciano prefide: beatus georgius tactus dolore cordis intrinsecus divina revelatione monitus omnia que habebat dispersit pauperibus. militare habitum abiecit: christianorum habitum induit: et se occidendum per fidem christi libenter obtulit. Passus est autem quadruplex generis martyrii. Primum oculi extensione. totius corporis laminatione. viscerum effusione. salis perfractione. quod generis martyrii satis fuit in beato Eusebio. Secundo in sanguine plumbi liquore ut cum tali oleo assaret. quod generis martyrii satis fuit in Zaurerio. Tertio rota acutis gladijs undique circumseptus. quod generis martyrii satis fuit in Raderina. Quarto tractatus ad colla indomitorum equorum per rotam civitatem. si in his omnibus non potuit superari. Heb. xi. Fortes facti sunt in bello. Tandem capitis abscissione martyrium complevit. Et si des christi in illa provincia plurimum profecit.

¶ Sexto beatus georgius pfectus inuentus est in glorificatione. Deus enim glorificat in consilio sanctorum: quia gloriosus est in sanctis suis faciens prodigia. Nam non deservit suos suos quorum est preceptor in tempore tribulationis. Sicut fecit hodie beatus georgius quem adiuvit quadrupliciter. Primum videns ipsum tam crudeliter laceratum pietate commotus ad ipsum venit et dulciter confortavit. 2. Cor. x. Convertere in me cor meum. Secundo in carcere filium cuiusdam cecum: surdum et mutum pfecte sanavit. Etiam ducetos et triginta homines a diu mortuos per beatum dacianum in nomine iesu christi resuscitavit. Jo. xxiij. Qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet et magis

De sancto

lorum faciet. passione oravit dominum rem ipsius auxilium persequerentur effectum. Venit dicere. Quia sic fuit. Invenit ad angustiam rogavit eum. Quare celeste sibi accessit. Vinum panis et violenter perducit iesus christus.

In festo sancti georgii Sermo

Iam nunc est solentis solentis in quadam glo. sup. Al. evangelista semina leos volat ut aquillas: sacerdos: imitatur et fuit ut vinum. beatus ille uero agnoscit. Eum beatus locum illustrationem: per cognitionem. Duo doctores novum artem Hieronymus in pl. Marcas euangelista primam filius: aqua pul. Sacerdos illi unita: convertit ad filia scriptis. ostendit beatus et christus. beatus. Thomas prima scilicet quod scire videtur est: quod equalis luminis. quod manifestat lumen: quod motu importum. finem quod intelligit esse dicunt. ut per primum aut in corpore requirit forma quod ostendit etiam requirit primum aut mouet in pus celeste. An ignis calorem non alterat corpus. Alibi mor: corporales red corporis sicut in primum mouens sunt quod calorem: natura lo panis pfecta non per inuenit a deo.

loia horum faciet. Tercio imminēte eius passione orauit dñm: vt quicunq; implorarent ipsius auxiliū petitiōis sue salutarē cōsequerent effectū. Et ecce diuina vox ad eū venit: dicens. Quid fieret vt postulauit. Nec pñ. Inualuit ad angelū cōfortat est. Reuēit et rogauit eū. Quarto p suā passionē regnū celeste sibi atq; fuit. Adar. xi. Regnū celoz vim patit et violētē rapiunt illud. Ad qd nos perducit iesus xps. Amen.

In festo sancti Adarci euan geliste Sermo. xxvii.

In medio ecclesie aperuit os eius. Eccl. xv. et in epla p sentis solēnitatē. Beat⁹ Hieron. in quadā glo. sup Adarcū dicit sic. Adarcus euangelista seminat post marthē. fremit vt leo: volat vt aquila: didicit vt hō: imolat vt sacerdos: irrigat vt flumē: florescit vt ager: feruet vt vinū. hec ille. Sup quo talem mo uo qstione. Altrū beat⁹ marc⁹ per miracu losam illustrationē: superne veritatis acce perit cognitionē. Ad istam qstionē rident duo doctores noui testamēti. Prim⁹ ē beatus Hieron. in plogo sup marthē. dicens sic Adarcus euangelista dei elect⁹: et petri in ba ptismate filius: atq; in bñmone diuino disci pul⁹. Sacerdotiū i israel agēs: fm carnē le uita: cōuersus ad fidē xpi euangelii in ysa lia scripsit. ostēdens in eo qd generi suo de beret et xpo. hec ille. Secūdu⁹ est sanctus Thomas pma scde. q. cx. art. i. dicens sic. Co gnoscere xritatē est vltus quidē vel act⁹ intel lectualis luminis. qz fm apm Epb. v. De qd manifestat. lumē est. Vltus aut quilibet quēdā motū importat: large accipiēdo mo tum. fm qd intelligere et velle mot⁹ quidem esse dicunt. vt p p philoso. iij. de aia. Vides mus aut in corporalib⁹ qd ad motū nō solū requirit forma q est pncipiū mot⁹ vel acti onis: sed etiā requirit motio pmi mouētis. pmi aut mouēs in ordine corporalib⁹ ē cor pus celeste. An ignis quārtūcūq; habeat p sectū calorē nō alteraret nisi p motionē cele stis corporis. Manifestū ē aut qd sicut oēs mot⁹ corporales reducunt in motū celestis corporis sicut in pmi mouēs corporale. ita oēs mot⁹ tam corporales q spūales reducūt in pmi mouēs simplicē qd est de⁹. et ideo quārtūcūq; natura aliq; corporalis vel spūa lis ponat pfecta nō pōt in suū actū pcedē re nisi moueat a deo. que quidē motio ē fm

sue puidētē rationē et nō fm necessitatē na ture. sic motio celestis corp⁹. nō solū aut a deo ē ois motio sic a pmo mouētē s; ē ab ipso ē ois forma pfectio sic a pmo actu. Sic igit actio intellect⁹ et cuiuscūq; entis creati depe det a deo quārtū ad duo. Vno modo iquātū ab ipso habz formā p quā agit. Alio modo inquantū ab ipso mouet ad agendū. Vna queq; em forma indita reb⁹ creata a deo bz efficaciaz respectu alicui⁹ actus determinare in quē pōt fm suā pprietatē. vltra aut non pōt nisi p aliquā formā supadditā. sicut aq nō potest calefacere nisi calefacta ab igne. Sic ergo intellect⁹ human⁹ habz aliquā for mam scz ipm intelligibile lumē qd est de se sufficiens ad quēdā intelligibilia cognoscēda. Ad ea scz in quoz noticiā p sensibilia possum⁹ puenire. altiora vero intelligibilia in tellect⁹ human⁹ cognoscere nō pōt nisi for tiori lumine pficiat. sicut lumē fidei vel p pphetie: qd dñm lumē gte inquantū est nature supadditum. Sic ergo ad cognitionē cuius cūq; veri indiget hō auxilio diuino: vt intel lectus a deo moueat ad suū actū. nō aut in diget ad cognoscendū xritatē in oib⁹ noua illustrationē supaddita naturali illustrationē sed in qbusda que excedūt naturalē cogniti onē. Tamē quādoq; de⁹ miraculose p suaz grām aliq; instruit de his q p naturalē rati onē cognosci possunt. sicut et quādoq; mira culose facit qdaz que natura facere pōt. hec Thomas. Sciendū qd ad totū ecclie utilitatē de⁹ sui gra cōtulit septē dona. Primū est archanoz cognitio prophetica reuelatione. Considerandū est em vt dicit sanctus Tho. scda scde. q. cx. art. iij. Qd qz pphetia ē de his q pcul a nostra cognitōe sunt: rāto alit qua magis pprie ad pphetia ptinet: quāto longi⁹ a cognitōe hūana existunt. Nouū au tem est triplex gradus. Quoz vn⁹ est qd sūt pcul a cognitōe hui⁹ hoīs siue fm sensus si ue fm intellectū. nō aut a cognitōe oim ho minū. Sicut sensu cognoscit aliq; hō q sūt sibi pñtia fm locū: q tñ ali⁹ hūano sensu vt pte sibi absentia nō cognoscit. Et sic heli leus pphetice cognouit q giesi discipul⁹ ei⁹ in absentia feterat. vt habet. iij. Reg. v. Et similiter cogitatōes cordis vni⁹ alteri pphetice manifestat. vt dñ. i. Loz. xliij. Et p hūc modū etiā ea q vn⁹ scit demonstratiue: alij po test pphetice reuelare. Secūdu⁹ aut gra dus est eorum q excedunt vniuersaliter cog nitionē oim hoīm. nō quia fm se non sunt

et cognoscibilia: sed propter defectum conditionis humane, sicut mysterium trinitatis quod reuelatum est per seraphim dicentia. Sanctus. Sanctus. Sanctus. et habet. Et. vi. Altum aut gradus est eorum que sunt paul ab omnibus hominibus cognitio: et in scriptis non sunt cognoscibilia: ut contingit futura. quorum veritas non est determinata. et quod est vniuersaliter et finem se potius est eo quod est particularis et per aliquid. Ideo ad prophetiam propius pertinet reuelatio euentuum futurorum. Unde et nomen prophetie sumi videtur. Unde Gregorius dicit super Ezechiel. Quod cum ideo prophetia dicta sit quod futura predicat. Quando de preterito vel de presenti loquitur ratione sui nominis amittit. Sic ergo de prophetia loquimur in quantum ordinat ad fidei deitatis sic quidem creuit excellenti. Quod ante. Nam in tempore gratie super reuelatione facta apostolis de fide vnitatis et trinitatis: fundatur tota fides ecclesie. Item illud. Matthei. xvi. Super hanc petram. scilicet confessionis tue. edificabo ecclesiam meam. Etiam quantum ad fidei incarnationis christi. quanto aliquid fuerit christo propinquiores plenius instructi sunt. et ideo quolibet tempore instructi sunt homines de agendis. Item quod erat expediens ad salutem electorum. Quia ut dicitur. Propter. xxi. Cum defecerit prophetia dissipabitur populus. hec. 2. hoc. Beatus marcus cognitionem archanoz prophetica reuelatione habuit: cum enigmata conscripsit. Secundum est archanoz reuelatio aperta visione. Nam visio prophetica non est visio ipsius diuine essentie. nec in ipsa diuina essentia videntur prophetie ea que videntur. Sed in quibusdam similitudinibus item illustratione diuini luminis. ut dicit Dionysius. iiii. ca. Ele. ierar. Amen moyses et paulus in raptu viderunt diuinam essentiam. ut dicit Augustinus. de videndo deum. Beatus marcus licet audierit a petro euangelium quod scripsit. creditur tamen quod raptus fuerit ad contemplationem diuine essentie: quoniam a quilegie iterum euangelium scripsit. unde totum resoluere et abstrahere a sensibus et immobilis reddebatur. quoniam contingebat enim scribere. non enim nisi in ecclesia illud scripsit ad se aut reuerfus memor potius visionis mira dulcedine et deuotione totum lachrymis perfundebatur: et sic non iam ex auditu a petro quod ex clara visione diuinitatis et humanitatis christi scripsit euangelium in a quilegia. Tertium est archanoz insinuatione mira locutione. Nam sicut dicitur. 2. cor. xii. Alibi manifestatio spiritus datus ad utilitatem ecclesie. id est apostoli sufficienter fuerunt instructi diuinitate in linguis omnium gentium: quantum requirebatur ad fidei doctrinam. Unde glo. Act. ii. dicit. Quia maiori miraculo factum est quod ipsi omnium linguarum generibus loquerentur: quod hoc pertinebat ad perfectionem scientie ipsorum: per quam non modo loquuntur etiam intelligere poterant quod ab alijs dicebant. Beatus marcus repletus spiritus sanctus linguis omnium gentium loquebatur. Nam euangelium quod scripsit romae greco sermone scripsit. Quod autem scripsit a quilegia: latino sermone dictavit. cum tamen ipse lingua hebreica loqueretur. Quartum est archanoz comprobatio miraculorum operatione. Nam spiritus sanctus sufficienter prouidet ecclesie in his que sunt ad salutem vtilia. Sicut autem oportet quod noticia quam quis diuinitate accipit in noticia aliorum deducatur per donum linguarum et per gratiam sermonis. ita necesse est quod sermo plenus perficeretur ad hoc quod credibilis fiat. hoc autem fit per operationem miraculorum. Item illud. Matthei. xlii. Sermonem confirmate sequentibus signis. Beatus marcus virtutes innumeras egit qui veniens primo a quilegia curauit a lepra amulphum filium illustrari viri et pinari. scilicet vltimi. quos cum innumera infirmitudine ad fidem christi conuertit et baptizauit. Quintum est archanoz acceptatio intrinseca permutatione. Nam spiritus sanctus non deficit in aliquo quod pertineat ad ecclesie utilitatem: ideo prouidet ut alius quis sic efficaciter loquatur quod auditores sentiant ad implendum ea que vultis significare. Ad quod quidem efficiendum spiritus sanctus vitatur lingua hominis quasi quodam instrumento. Ipse autem est qui perficit operationem interiorius. Unde Gregorius. in omel. pentheco. dicit. Quod nisi corda auditorum spiritus sanctus repleat vox docentium ad aures corporis incalescent sonat. Beatus marcus sic efficaciter locutus est quod non solum a quilegia sed etiam alexandria fidei christi subingauit. vnde Phyllo. dicentissimum iudeorum dicit. Quod in primo ingressu eius maxima multitudo in fide christi et deuotione et continentie obseruatione aduocata est. Deinde iuxta egyptum. ubi idola destruxit maxima multitudinem conuertit et virtutes multas fecit. inde venit Lyrenem et penopolim ubi cecos illuminauit: mortuos suscitauit quos baptizauit et in fide christi confirmauit. Sextum est archanoz prelatio aie gratificatione. Nam homo peccando deum offendit: offensa autem non remittitur alicui nisi per hoc quod animus offensus pacatur offendenti. et ideo item hoc peccatum nobis remitti debet. quod de nobis pacatur. que quidem pax consistit in dilectione qua deus nos diligit. Dilectio autem recti quantum

est ex parte actus
bilia. Sed quantum
punitur quandoque in
quodamque deficiam
ram. Efficitur autem
qui per peccatum tollit
eterna vita a qua
ideo non possit intel
infusio gratie: et pro
ecluse de sacramen
de gratiam perditam
diligentissime curat
deretinos ad penite
spiritus sancti acquire
de eo dicitur. 2. ante
progaui gratiam: ut
alimento confluere
sanctae conuersationi
nalitice perfectionis su
primus est archanoz
ductione. Nam gra
hoc quod homo alteri co
homo aut ad hoc
uendo. hoc enim solum
docendo vel plura
data prouidet ad ea
instruat in rebus
Non oia autem bene
diuinitate gratie grati
que excedit facultate
tor abundet sermone
summodi. non tamen in
minis: sed etiam alio
tes reuincendo. Et
tia effusio quod bene
sem ad fidei christi
adducit ut ea aquile
colocaret. Suscep
niscar officio: cum
optime gubernasset
pitur: et ibidem man
beatus marcus in mi
suscipienda dona
viliis totius collegii
nandum fidem: per
Ad mundum
Ad altissimum
Ad reorum
Ad cruciatum
Ad venetorum
Ad supplicium
Primo

est ex parte actus diuini est eterna et immutabilis. Sed quantum ad effectum quem nobis imputat quadoque interrumpit. putat scilicet ab ipso quadoque deficiam et quadoque iterum recuperam. Effectus autem diuine dilectionis in nobis qui per peccatum tollitur est gratia qua homo fit dignus eterna vita a qua peccatum mortale excludit. et ideo non posset intelligi remissio culpe nisi esset infusio gratie. et propter hoc spiritus sanctus prouidit ecclesie de sacramento penitentie per quod posset quod gratiam perditam recuperare. Beatus marcus diligentissime curauit ut vicijs et erroribus detentis ad penitentiam adduceret: ut gratiam spiritus sancti acquireret. Unus Petrus damianus de eo dicit sic. Tanta ei deus apud alexandrias progauit gratiam: ut omnes qui tunc ad fidei rudimenta confluere mor per continentiam et sancte conuersationis instantiam tanquam ad montem nascente perfectionis fastigium peruolarent. Primum est archano illustratio gratuita reductione. Nam gratia gratis data ordinatur ad hoc quod homo alteri cooperetur ut reducat ad deum homo aut ad hoc operari non potest interius mouendo. hoc enim soli dei est: sed solum exterius docendo vel persuadendo. et ideo gratia gratis data pertinet ad ea quibus homo indiget ut alterum instruat in rebus diuinis que sunt super rationem. Non omnia autem beneficia que nobis conceduntur diuinitus gratie gratis dare dicuntur: sed solum illa que excedunt facultatem nature. Sicut quod piscator abundet sermone sapientie et scientie et humilissimi. non tamen in seipso recte sentiendo de diuinis: sed etiam alios instruendo et contradicentes reuincendo. Beatus marcus tanta sapientia effulsit quod heremacorum quem aquilegensis sem ad fides christi conuertit. et secum romam adduxit ut eum aquilegie beatus petrus in episcopum consecraret. Suscepto itaque heremacorum pontificatus officio: cum aquilegensis ecclesiam optime gubernasset. tandem ab infidelibus captus: et ibidem martyrio coronatus. Ecce quod beatus marcus in medio ecclesie aperuit os ad suscipienda dona dei. quibus merito fieret utilis toti collegio ecclesie catholice ad seruandum fidem christi.

Ad mundanorum derelictionem.

Ad altissimorum contemplationem.

Ad reorum conuersationem.

Ad cruciandorum persequutionem.

Ad venetorum gubernationem.

Ad supplicandorum impetrationem.

Primo beatus marcus

aperuit os eius. id est intellectum ad mundanorum derelictionem. Sciendum quod inter grauia peccata que regnabant in mundo erat peccatum infidelitatis. Iob. xvi. Arguet mundum de peccato. quia non crediderunt in me. Unde Augustinus exponens illud Iob. Si non venissem et locutus es non fuisset peccatum non haberent dicit sic. Adhuc quoddam peccatum sub generali nomine vult intelligi. hoc enim est peccatum infidelitatis: quo tenent cuncta peccata. hec ille. Omne enim peccatum formaliter consistit in auersione a deo. Unus tanto aliquid peccatum est grauius quanto per ipsum homo magis separatur a deo. Si per infidelitatem homo maxime a deo elongatur: quod nec vera dei cognitione habet per falsam autem cognitionem ipsi non appropinquat ei: sed magis ab ipso elongatur: nec potest esse quod deum cognoscat que falsam de eo opinionem habet: quod id quod ipse opinatur non est deus. Unus manifestum est quod peccatum infidelitatis est maius omnibus peccatis que contingunt in pueritate morum. Quod patet in sepe generibus peccatorum. Primo infidelitas est grauius peccatum quam superbia. Nam celsitudo quam superbia inordinat appetit secundum suam rationem. non habet maximam repugnantiam ad bonum verum quod etiam ex bono verum conseruit. Unus Augustinus dicit. Quod superbia contra bonis operibus infidelitas ut pereat. et per dicit. In via hac que ambulabam absciderunt superbi laqueum mihi: et ideo mori superbie occulte surrepens non habet maximam grauitatem. Sed peccatum infidelitatis grauius redditur cum ex contemptu diuine maiestatis procedat. Secundo infidelitas est grauius peccatum quam inuidia. Non enim inuidia est maximum peccatum quod duos quos vani hominis potentia appetit: ne quos habet adipisci valeat tabescit. Si infidelitas est quod in inuidia fratris gratie secundum quam aliquis dolet de ipso augmento gratie dei. et non solum de bono proximi. et sic est peccatum in spiritus sanctum. quod per hanc inuidiam quodammodo homo inuidet spiritus sancto qui in suis operibus glorificatur. Tercio infidelitas est grauius peccatum quam auaricia. Nam omne peccatum ex hoc ipso quod est malum consistit in quadam corruptione seu peruatione alicuius boni. et sic ex parte boni quod per peccatum contemnit vel corrumpitur: quanto maius est: tanto peccatum grauius est. et secundum hoc peccatum infidelitatis quod est contra deum est grauissimum. et sub hoc est peccatum quod est contra personam hominis: sub quo est peccatum quod est contra res exteriores que sunt ad vsum hominis deputate: quod videtur ad auariciam pertinere. Quarta infidelitas est grauius peccatum quam ebrietas. nam ex hoc dicitur aliquid esse malum: quod priuat bonum

Unde quāto mai⁹ est bonus qđ priuaf per malū tanto malū graui⁹ est. Manifestum est aut qđ bonū diuinū est mai⁹ qđ bonū hu mānū. ideo peā que sunt directe cōtra de um: vt puta infidelitas sunt grauiora pecca to ebrietatis qđ directe opponit bono rati onis hūane. Quinto infidelitas est graui us pctm qđ desperatio. Nam infidelitas p uenit ex hoc qđ hō ipam deit⁹ nō credit Desperatio aut ex hoc qđ hō nō sperat se bo nitatē dei adeptur⁹. Unde infidelitas est cōtra deū fm qm se est. Desperatio autē fm qđ bonū participat a nobis. ideo ma ius pctm est fm se: loquēdo nō credere dei xitātē qđ nō sperare cōseq gloriā ab ipso. et ita infidelitas ē graui⁹ pctm qđ desperatio. Sexto infidelitas est graui⁹ pctm qđ odiū dei. Nam ipa infidelitas nō habz rōnē cul pe nisi inquantū est volūtaria. ideo tanto est grauior quāto est magis volūtaria. Ad aut sit volūtaria puenit ex hoc qđ aliqđ ha bet odio xitātē que pponitur. Veritas em odiū parit. aliqđ aut odit deū inquantū est actor penari. Sed multi odiunt penas: qđ tñ eas patient tolerant ex reuerētia diuine ius ticiē. Vñ Aug. dic. x. pef. qđ mala penalia deus tolerare iubet non amari. Septimo infidelitas est graui⁹ pctm qđ excusatio pec cati. Nam infidelitas est quedā blasphemā contra deū. Blasphemā aut opponit con fessionī fidei: ideo habet in se grauitatē in fidelitatis et aggrauat pctm si suspēniat de testatio volūtatis. Excusatio aut pcti est qđ dam circūstantia aggrauans oē pctm. Vñ pty qđ infidelitas fm gen⁹ suū est maxim⁹ pctm et pcpue gentiliū qui in plurib⁹ errāt. Infidelitas em eozū maxime reuinit fidei. Quia vero iudei susceperunt figurā fidei in veteri lege: quā male interpretātes corrum pūit: ideo ipsoz infidelitas est graui⁹ pctm qđ infidelitas gentiliū qui nullo modo legē moysi susceperūt. Beat⁹ marc⁹ omnia ista p uidens relicta domo et cognatiōe mūdāna atqz infidelitate iudeoz: cuz brō petro romā puer⁹ est: vnde fecit⁹ est eū tanqđ ouis pa storem suū. i. Petri. ij. Conuersi estis ad pa storem animarū vestrarū. tanqđ discipulus magistrū suū. Prouer. i. Audies sapiens sa pientior erit: et tanqđ fili⁹ patrē suū. i. Petri vlti. Salutat vos marc⁹ fili⁹ me⁹. Fuit em fili⁹ beati petri: qz ipm pprijs manib⁹ bapti zauit baptismo fluminis. Vñ fac⁹ est pur⁹ p ablationē culpe originalis. quē spū sctus

prius baptizauerat baptismo fluminis per ablationē culpe actualis. Qui tandē a xpo baptiz⁹ est baptismo sanguis p ablationē ois miserie et penalaris. Vñ fac⁹ est pur rissimus. Prouer. xxi. Aufer rubiginem de argento et egrediet vas purissimū.

Secundo beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad altissimoz cōtem plationē. Sciendū qđ oportet nos ascēde re ad cōtēplationē diuine maiestatis dñi in h mūdo sum⁹. ps. Ascēdēs i corde suo dis posuit in valle lachrymarū: qm ibunt de xita te in xitū. videbit⁹ de⁹ in syon. Sunt aut octo grad⁹ hui⁹ ascēsus. fm illd Ezech. xl. Octo grad⁹ erant quib⁹ ascendebat per eā: et in octo gradib⁹ ascēsus ei⁹. Illos gra dus enūerat petr⁹. ij. Pet. i. dicēs sic. Vos aut curaz oēm subinferētes ministratē in fide xitū: in xitū aut sciam. in sciētia autē abstinentiā. in abstinentiā aut patiētiā. in pa tiētia aut pietatē. in pietatē aut fraternitatis amorē. i. amore aut fraternitatis charitatē. hec em si vobiscum assint et superēt nō vacuos: nec sine fructu vos cōstituet in dñi nostri se su xpi cognitiōe. vbi ponit tres xitutes in no bis quātū ad boni introductionē. tres alias ad mali expulsiōē: et duas alias ad merito riam opationes. Respectu boni pma xitū est fides vniificās: qz accedentē ad deū opo tet credē qz est: et qđ credentib⁹ in se remune rator sit. Heb. xi. Secūda est cōfatiā for tificans ne p rēptatiōes decidat. Eccl. ij. Fili accedēs ad seruiturē dei sta in iusticia et ti more et ppara aiam tuā ad rēptationē. Tertia est sciētia vel discretio dirigēs. Nam fm Verū. Discretio nō solū est xitū s et iā au riga xitū: sine qua xitū viciū est. Respe ctu mali abijciendi sunt tres xitutes. Pri ma est abstinentia malis resistēs. i. 2. thessal. iij. Nec est volūtas dei sanctificatio vestra vt abstineat⁹ vos a fornicatiōe: et sciat vnus quisqz vas suū possidere in sanctificatiōe et bonore. Secūda est patiētia ipa mala sus ferens. Heb. x. Patiētia nobis necessaria ē. vt voluntatē dei facientes reportemus ma gnam pmissiōē. Tertia est pietas cōpati ens. i. 2. bi. iij. Exerce teipm ad pietatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vtilis est. pietas autem ad omnia vtilis est promissio nem habēs vire qđ nūc est et future. Respe ctu xō meritorie opationis sunt due xitū tes necessarie. scz dilectio fraternalis. primū

relatus: et charitas duob⁹ mandatis v pberē ē. Beatus ius in deū ascēdit xpi: et notat⁹ spū da quatuor. i. p v testimoniu perhibuit alogā cōtēuit. ideo tur. Secūdo diuinū vni perhibuit iohā mics. In principio se ponit. Tercio p monū perhibuit quā so in figura vniū testignat. Quarto monū perhibuit n cōfatiā. ideo in spū vntitas ad damo tatur. de his qm mltitudo airvul⁹ leonis a dectia ip nis a similitudo ipoz super ipoz qmior. aial est simile leoni tulo. Et tertū aial Et quartū aial su

Tertio beatus marcus

rūit os. i. intellectu. Sciendū qđ pau telū rap⁹ marcū dicationis asserm cum summe et ad d latus in ministreri qđ pfundus fuerit notus in doctrina gnanim⁹ et fortis lice. mūdus em era paul⁹ cupiebat ma duo pagiles mone ell⁹ expugnarent esse simul qđ vni. ideo cupiebat ipz lumina mundi. Eccl. de duo ma sapiētiā a deo bid cas p spū scti reu uir eū dñs spū sag erat arid⁹. ideo cupiebat duo flumia plus irrigaret. ps. Abagi flum⁹ ex celū rap⁹ sua doc

ultimo flammis per
Qui tandem a xpo
inguis p ablatione
p. In fac? est pur
inter rubiginem de
purissimū.

Beatus marcus

altissimoz cōtem
porter nos alcēdes
maiestatē dñi in b
es i corde suo dis
tū qm ibunt de ier
oz in syon. Sime
s. Sim illo Ezech.
alcēdebat per
plus ei. Dos gra
i. dices sic. Hos
s ministrare in sy
on. in scētia autē
pū paritētia in pa
tis aut fraternitatis
caf charitatē. bec
peritē nō vacuos:
et in dñi nostri ie
resus in no
tationē. res alias
alias ad merito
boni pma ius
dēnt ad dñi opo
ritū in se remune
et est cōfessio for
tidat. Ecq. ij. qm
tra in iusticia et cō
reparationē. Et
dirigēs. Naz bñ
et vus h etia au
piciū est. Respe
ctus hutes. Dñi
fissēs. i. 2. bellā
nificatio vestra
prie: et sciat vult
in sanctificatiōe et
tia ipa mala sus
bis necessaria ē.
reparemus ma
est pietas copari
m ad pietatē. Nā
modicū vult est.
is est promissio
future. Respe
ctus sunt due stru
cturalis primū.

De sancto Marco

Sermo XXVII

zelans: et caritas deum amans. Nā in his
duobus mandatis vniuersa lex pendet et pro
phete et. Beatus marcus his octo gradib
us in deū ascendit: ppter ea factus est testis
xpi. et notat spūscū de xpo erāt testifican
da quattuor. Primo humanitas: et de hoc
testimoniū perhibuit matheus: qui ei gene
alogiā cōtēxit. ideo in figura hoīs describi
tur. Secūdo diuinitas et de hoc testimoniū
um perhibuit iohānes: qui altissime volauit
dices. In pncipio erat vbu. idō in figura aq
le ponit. Tercio passio: et de hoc lucas testi
moniū perhibuit: qui eā apertius explanauit
idō in figura vituli q offerebat in sacrificiū
designat. Quarto resurrectio: et de hoc testi
moniū perhibuit marcus: qui ipam elegāter
cōscripsit. ideo in specie leonis figurat: qz le
onculus ad clamorē patris die tertia susci
tatur. de his quattuor testib? bñ Ezech. i. Si
militudo autē vult eoz facies hoīs et facies
leonis a dextris ipoz quattuor. facies autē bo
nis a sinistris ipoz quattuor. et facies aqle de
super ipoz quattuor. Et Apoc. iij. dñ. Primū
aial est simile leoni. Secūdu aial simile vi
tulo. Et tertiū aial habēs faciē quasi boīs.
Et quartū aial aial aquile volanti et.

Tercio beatus marcus ape

ruit os. i. intellectū ad reor conuersiones
Sciendū q paul? vas electōis ad tertiū
celū rap? marcus sibi vtilē in ministeriū pre
dicationis asseruit. ij. 2. bñ. vlti. diē. Adar
cum lassume et adducetū. est em mibi neces
sarius in ministeriū. vbi manifeste ostendit
q pfundus fuerit in diuina sapiētia: q gra
tiosus in doctrina: q pfectus in vita q ma
gnanīm et fortis in defensione fidei catho
lice. mūdus em erat ptra deū munit? Ideo
paul? cupiebat marci secū habere vt tanq
duo pugiles mundū contra deū munitū fa
cili? expugnarent. Ecq. iij. Adeli? est duos
esse simul q vnu. Adūdu erat tenebrosus
Ideo cupiebat ipz habere secū. vt tanq duo
luminaria mundū ample illustrarēt. Bñ. i.
Fecit de duo magna luminaria: qm vterq
sapiētiā a deo didicerat. paul? p raptū. mar
cus p spūscū reuelationē. Ecq. xv. Imple
uit eū dñs spū sapiētiē et intellectū. Adūdu
erat arid? idō cupiebat ipm habere secū: vt
tanq duo flumina paradisi mūdū aridū am
plius irrigarēt. ps. flumē dei repletū ē aq̄s.
Adagn? fluui? ex ore pauli emanauit: qm in
celū rap? sua doctrina in eplis mūdū secū

dauit. Adagn? fluui? ex ore marci emanauit
qm sua doctrina in euāgelio mūdū irriga
uit. Primo qm patris testimoniū sup xpm
introduxit. Secūdo qm xpm nos ad hūilita
tem exemplo pueri exhortantē adduxit. ca.
ix. Tercio qm ad dilectionē dei et pmi nos
induxit. ca. xij. Quarto qm nos a malis ab
stinere instruxit. ca. viij. Quinto qm presum
ptosos p cōminationē pene perterritit. ca.
xlij. Sexto qm leues p infirmiores cōstātie
admonuit. ca. iij. Septimo qm supbia a mē
tibus nostris euulsit. ca. xlij. Octauo qm p
stem auaricie radicē extirpauit. c. v. Nono
qm morbū luxurie fugauit. c. ix. Decimo qm
pfectionē misicor die in nobis plantauit. c.
vij. Et sic mūdus ad xutes durū emolliuit
et inflexit: vt sic possit dicere illud Job. xvij.
Pater manifestasti nomen tuū hoīb? quos
dedisti mibi.

Quarto beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad cruciandor ppe
sionē. Sciendū q sicut leo est fortissimus
bestiari et ad nullū pauet occursum. Sic be
atus marcus in tormentor supplicia fuit im
perterrit? Cui? passio fuit valde acerba. vt
piz ex quattuor. Primo qz fuit bis p ciuitatē
funē ligato ad collū ei? tract? vñ dicebant.
Trabam? bubalū ad locū buculi. i. bubulei.
Erat em loc? extra ciuitatē alexandrie iuxta
mare q sic vocabat. in q erat cōstructa ecclē
sia a xpianis in honore bñ marci. Secūdo
fuit in toto corpore lacerat? Tercio fuit tor
tū sanguine cruentat? Quarto fuit in carcere
reclusus. In his omib? imitat? est xpm: qui
funē ad collū fuit ad crucē tract? tor? in cru
ce lacerat? tor? sanguine rubricat? et in carce
re flagellat? tamē meruit beat? marcus in
hac acerbitate qduplicē cōsolationē. Pri
mo diuinā cōfortationē. nā ipē dñs ielus
xps eū visitauit: eūq pfortauit dicēs. Pa
tibi mare euāgelista me. Noli timere: quia
ego sum tecū vt erua te. Secūdo angelicā
cōsolationē. nā angel? ad eū in carcere venit
et ipm multiplicē cōsolat? fuit dicens. Ecce
nomē tuū in celo scriptū est. sociusq factus
es supnarū cōtutū. Tercio miraculosam p
rectionē. Nā cū pagani vellēt corp? ei? com
burere subito aerturbat? grando exorist? ros
nētra intonat? fulgura corniscant? ita vt quis
liber euadere niteret. et sic scām corp? ibides
intractū reliqunt. Quarto gliosas venera
tionē. nā xpiani corp? ei? rapuerūt: et in ec
i ij

clera cū omni reuerētia sepelierūt. Sed q̄ sic
dulcit cōfortat est. iō in sua passiōe cōdit
figura sue deuotiōis quē admodū xps. Nam
xps gr̄as egit deo patri. Luc. xxi. Accepro
calice gr̄as agebat. Et. Drauit etiam p suis
crucifixorib⁹ dicēs. Pat ignosce illis. Et ora
uit p seipso dicēs. In man⁹ tuas commēdo
sp̄m meū. Eodē modo br̄us marcus dū p ci
uitatē traheret gr̄as deo referebat p suis oc
cisorib⁹. Et orabat seipm deo recōmēdabat di
cens. Pat in man⁹ tuas cōmēdo sp̄m meū.
Et sic sp̄m exalauit.

Quinto beatus marcus

aperuit os. i. intellectū ad venetoz gubernationē. vñ. Pet⁹ dam. ait. Beata es o alexā
dria triūphali hui⁹ sanguie purpurata. felix
et tu yralia corpis hui⁹ thesauro diues effe
cta. H. ille. Nā veneti corpis hui⁹ dignitatē p
grādi nobilitate cogitantes. ip̄s venetias trā
miserūt. vbi ecclias mire pulchritudis et⁹ noi
fabricauerūt. et q̄ nobilitatē et dignitatē suas
veneti a br̄o marco denotari voluerūt. iō circa
hoc vidēda sūt duo. Pri⁹ vñ sumat nobili
tas. Secūdo vñ regimen venetoz sumat
dignitatē eo q̄ p nobiles et p̄marios sue ci
uitatē administrat ambo h. titulo sc̄i marci in
signiunt. Pri⁹ vidēdum ē vñ sumat nobili
tas a q̄ p̄marie veneti dicunt nobiles. Tri
plex em̄ ē nobilitas. s. minima et material. et
hec ē nobilitas sanguis q̄ oib⁹ ē cōis. And
Sēn. epla. xliij. dic sic. Plaro ait. Neminē re
gem nō ex suis eē oriūdū. neminē serū nō
ex regib⁹. Hic ista larga varietas miscuit et
sursus deorsū fortuna vsauit. Quis ē gñōs⁹
ad hūmū bñ a natura cōposit⁹. Hoc vñ in
ruēdū ē. alioq̄n si ad vetera reuocās nemo n̄
indē ē aū qd nūc ē. A pri⁹ mūdi ortu vsq̄
in h. xps pduxit nos ex spēdidis sordidifq̄
altraria series. H. ille. Nec em̄ nobilitas ē ad
bonū excitatiua. vñ Sēn. epla. xxxviii. dicic
sic. Haby em̄ h. optimū in se gñosus anim⁹
qd p̄citat ad honesta. neminē excelsi igenij
virū hūilia delectant et sordida magnarū re
rū spēs ad se vocat et extollit. Quē admodū
flāma surgit in rectū iacere accepmi nō pōt
nō mag⁹ q̄ q̄scere. ita n̄ anim⁹ in motu est
eo nobilior et actuosior q̄ vehemētor fuerit
S. felix q̄ ad meliora hūc ip̄tū dedit. ponet
se et ius. ditionēq̄ fortune. secūda tēperabit
ad hāc cōmūet. et alij admīrāda respiciet
H. ille. Alia ē nobilitas maior et formal. que
oib⁹ est possibilis. vñ Sēn. epla. xliij. dic sic.

Bona mēs oib⁹ patz. Qēs de h. sum⁹ nob
les. nō reuēt quēq̄ pbia nec eligit oib⁹. lūce
Patri⁹. Socrates nō fuit cleares aquā tra
xit. et rigādo orto locauit man⁹. Platonē nō
accepit nobile pbia. s. fecit. Quid ē q̄re despe
res his te posse fieri parē. Des h. maiores
tui sūt si re illis geris dignū. Beres aut si p
tin⁹ tibi ipe p̄uaseris a nullo te nobilitare
supari. Omib⁹ nob toridē aū nos sūt nulli
nō origo ultra memoriā iacet. Non facit no
bile artū plenū fumo s. imagib⁹. nemo i
gliaz n̄am vixit. nec qd aū nos fuit n̄m ē.
Anim⁹ fac nobile cut ex q̄m q̄ p̄ditōe sup
fortuna lēz surge. H. ille. et Quid. li. de nuce.
dic sic. Nobilitas hois mēs et veras imago.
Nobilitas hois hūmū dara ppago. Nobili
tas hois hūle releuare iacēt. Nobilitas
hois mētē frenare furēt. Nobilitas homis
nullū nisi turpe timere. H. ille. et Tertia ē nobi
litas ex vtrazq̄ cōposita. q̄ consistit in hūmōsoz
parētū imitatio. vñ Arist. ij. li. rhetorice dic
Nobilitas ē honorabilis pgenitor. nobile
qd ē h. m. gen⁹. h. tū. et Policia. li. iij. dicic. In
genuitas ē h. et antiquē diuitie. Nobiles eē
vident qd exstāt pgenitor. h. et diuitie.
Nobilitas et h. in pauc⁹ ē. H. ille. Et circa hanc
nobilitatē ē triplex gen⁹ nobiliū. Primū ge
nus est eoz q̄ sua hūmū et reb⁹ a se clare ge
stis domū et familiā suā nobilitāt. H. p̄s
iij. et b. dic. Nobiles dignificant honore. et
Galeri. li. iij. c. iij. dic sic. Nūli loco nati hū
te ad sumā dignitatē surgūt et gñōsissim⁹
rū imaginū fer⁹ post se relinquūt. Istud p̄s p
m̄stra exēpla. q̄ ipe ponit. c. iij. puta de Tullio
hostilio q̄ s. agrestis tugurio natus fuerit. et
peruū romanū tert⁹ rex. p̄s de tarquīo p̄sco
q̄ cū eēt or̄ corūtho ex mercatore vilis p̄diti
onis. tñ suis claris hūmū q̄nt⁹ rex roman
noz effect⁹. et cui i impio successit Tull⁹. ser
uus hō infime natiuitatē p̄p̄ea tull⁹ i inue
ctiua p̄ salustii dic. Sāc⁹ ē me meis reb⁹
bñ gestis florere q̄ maior opinione innit.
sicq̄ viuere vt simi posteris meis nobilitatis
initū et hūmū exēplū. et Quid. li. de p̄ro. dic
Nō census nec clarū nomē auoz. S. p̄bitas
magnū igeniūq̄ fac. et Boe. li. iij. de p̄ro. dic
Inest dignitas p̄a hūmū q̄ prin⁹ i eis qd
fuerit adiūcta trāsumdit. et in p̄ncipio syna
goge. De nō elegit reges ex nobilib⁹. imo p̄
mū regē. s. saul de post alinas afflū p̄s. secun
dus. s. dauid de post serantes accepit. In tpe
gr̄e elegit ignobiles. i. Cor. i. Elidere voca
tionē. vñm fr̄es. qm̄ nō multi sapientes h̄s

camp. nō multi p̄s
q̄ multa sunt mūdī el
pietēs. et q̄ infim
cōfundat fortia et ign
bilis elegit de. et ea q̄
stueret. vt nō gloriat
et h. b. i. dō dic S
dūte nobilitatē pulch
facis illustrat. Lau
suo surgere caput est
cundū gen⁹ nobiliū
suis nobilitate acap
a se gestis illustrat. v
Bidef et nobilitas
nīs parētū. si qd ē
tribus. s. h. vñ imp
do videat. me a mai
le. et Sēn. dic. Ad b
vt cū claritate gñōs
cū nobilitate corpis
as. et Hiero. ait. Nib
te apperendū n̄ q̄
attingunt. ne ab an
reu. et Tertia gen⁹
sanguie a p̄genitor
moz pueritate reg
dic. Quid em̄ ē Ital
re. Quid eo tūc
trāferri p̄s. p̄s
auri fr̄es. In boie
um ē. familiā form
mulat sent m̄sū fer
h. circa sp̄m. Lauda
necdar. Ad p̄p̄u
anim⁹ et nō in aio p̄
hō. Consumat itaq̄
cū nati. h. eccl. et
nos iacet suatib⁹
thamos. li. iij. dic. N
facim⁹ ip̄. vix ea n̄
fariē ij. dic. Et rēma
p̄bitas lōgo Sang
et oia licet veteres
Alia nobilitas sol
nys. Hicq̄ adco m̄
ne. Adalo pat tibi
as Ecclie filis. vñ
q̄re tēp̄te simile
De h. gñō nobiliū s
i. et p. totū. Hic
ser vñtes p̄cipuas
dūc teū magnanimit
Ad magnanimitas

[illegible]

carne. nō multi pōtētes. nō multi nobiles: s; q̄ stulta sunt mūdi elegit de⁹: vt cōfundat fa-
piētes: ⁊ q̄ infirma mūdi elegit de⁹: vt
cōfundat fortia ⁊ ignobilia mūdi ⁊ cōtēp-
tibia elegit de⁹: ⁊ ea q̄ nō sunt: vt ea q̄ sunt de-
strueret. vt nō gloriē oīs caro in conspectu
eī. hec ibi. i. dō dīc Sēñ. Pulchrā est respon-
dissē nobilitati. pulchus est ēr hūilis gen⁹
factis illustraffe. Laudabile ē homī a star-
suo surgere caput esse gñis sui ⁊ deus: S-
cundū gen⁹ nobiliū est eoz q̄ pgenitorib⁹
suis nobilitatē accipiūt qm̄ tñ claris rebus
a se gestis illustrāt. vñ Boet. li. iij. de cōso. dīc
Hic ē ē nobilitas qdā laus venies tē me-
ritis parētū. iij. qd ē in nobilitate bonū. id ē
arbitrio solū vt imposita nobilib⁹ necessi-
do videat. ne a maior⁹ nate degenerēt. s. il-
le. ⁊ Sēñ. dīc. Ad b m̄ nobilitatē meminērī
vt cū claritate gñis mox scitare pendas ⁊
cū nobilitate corpis i animū nobilitate pfi-
as. ⁊ Piero. ait. Nibā aliud video i nobilita-
te appetendū. nisi q̄ nobiles qdā nobilitate
astringūt. ne ab antiquoz pbitate degene-
rent. ⁊ tertiū gen⁹ nobiliū ē eoz q̄ illustres
sanguis a pgenitorib⁹ relinquit. a quibus
mox pueritate degenerāt. vñ Sēñ. cplā. qd
dīc. Quid em̄ ē stultū? q̄ boie aliena lauda-
re: Quid eo tēmetī? q̄ ca mirat qe ad aliū
trāsferī prīm⁹ pñr: Nō faciū meliorē equū
aurei freni. In boie qd̄ id laudandū ē qd̄ su-
um ē. ⁊ familiā formosā bz ⁊ domū pulchrā
multū ferit mltū fenerat: nibū boz in ipō ē.
s. circa ipm̄. Lauda in illo qd̄ nec eripi po-
neat. Ad pñm⁹ homis ē queris qd̄ sit.
anim⁹ ⁊ rō in aio pfecta. rōnale em̄ aial est
bō. Cōsummat itaqz bonū cū sit id impleuit
q̄ nascit. hec ille. ⁊ Tragedia. i. dīc. Qui ge-
nus iactat suū. aliena laudat. ⁊ Quid i me
thamor. li. iij. dīc. Nā gen⁹ ⁊ paucos ⁊ q̄ nō
fecim⁹ ipi. vit e a nra voco. ⁊ Zuenar. li. iij.
scipia. ij. dīc. Sēmota qd̄ faciunt. qd̄ pdest
pōthice lōgo Sanguie cēseri. Et paulo post
Tora licet veteres exponent vndiqz cere.
Alia nobilitas sola ē atqz vnica h⁹. Et ite-
rus. Alqz adeo miserū ē aliene incubere fa-
me. Malo pat tibi sit thestites. dū modo tu
sit Eacide filius: vulcania qz arma capessas
q̄ te thestite similē pducāt Achilles. Bille.
De b gñe nobiliū saq̄ cōmōtor. Hale. lib
iij. c. v. p. totū. Ver⁹ aut nobil debz in se hē
fē sūtes pcpuas ⁊ Pzo cordis magnitu-
dinē seu magnanimitatē. de q̄ dñ. iij. Ethico.
Qd magnanimitas ē circa magnos hono-

res scz vt fructuare facere ea que sunt digna
honore. nō sic tamē q̄ p magno estimer hū
manū honorē. Unde illi q̄ cōtēnēt bono
res hoc modo q̄ p eis adipsēdē nūbīl in
conueniens faciūt. nec eos nūmīs appreciā
tur laudabiles sunt. Si quis autē hoc modo
cōtēnētē honores nō cōrurāt facere ea
que sunt digna honore: hoc vituperabile ēēt
In homie em̄ inueniūt aliq̄d magnus qd̄ e
dono dei possidet ⁊ aliq̄s defectus q̄ compit
ei ex infirmitate nature. Adhagnimitas
igitur facit q̄ homo se magis dignificet fm̄
cōsiderationē donozum q̄ possidet ex deo.
sicut si habet magnā fūrurē animā. Adhag
nimitas facit q̄ ad pfecta opā fūris redat
⁊ simulit est dicendū de vīu cuiuslibet aliter
us boni. puta sciētie vel exterioris fortune.
Nullimilis autē facit q̄ hō seipm̄ pūipēdat.
fm̄ p̄siderationē ppriū defectū. **Bea^r marc^o**
tante fuit hūilitas vt pollicē sibi amputaue
rit. ne ad ordinē sacerdoti posset biāno ius
dicio pmoueri. verūtamē dispositiō dei ⁊ au
crozus (scī pēri pualuit. q̄ ipm̄ alexandria
epm̄ destinauit. quod ⁊ accepit. ⁊ mira ⁊
maximo honore digna sibi pēgit. Secūdo
verū nobilis dē bfe arbitriū libertatē. Unde
⁊ illi in l. de padoris dīc scī. Nunqd̄ ille li
ber ē cui mulier imperat. cui leges imponit
p̄scribit. iubet. verat qd̄ vel uidet. nec illē im
peranti aliqd̄ negare pōt vel aude reuolare
ego illū nō modo seruū : s̄ etiā nequissimū
seruū appellādū puto. licz amplissima fami
lia nō ē. Dis animi debilitas ⁊ hūilis ⁊
fracta cupiditas seruū ē. Quid ē libertas ?
prās viuēdi vt velis. q̄s autē viuūt vt vult. q̄
recreviūt. q̄ gaudent officio. q̄ nec legib⁹ qd̄
pp̄ metū parat. s̄ eas sequit⁹ ⁊ colit. q̄ nūbi
faciētib⁹ dicūt nūbīl cogitat. nisi libent⁹ ali
bere. Soli ergo sapiētī cōuenit vt nūbīl facit
at inuit⁹. nūbīl doleat nūbīl coactus. hec ille.
Et **Prosper dīc. Libertas nulla est melior.**
maior ve prās. Quā seruīre deo cui bñ fuit
amor. abq̄ iugo posita est digniois amica
voluntas. que viger affectu nō gemit impo
rio. hec ille. **Bea^r marc^o** rāq̄ vere nobilis
q̄ de nobili p̄genie scz leuitica or⁹ hac ar
bitriū libertate vsus ē. Ador em̄ vt alexadria
est ingressus. iūbito calciamētus ei⁹ rupt⁹ ē
arc⁹ solutū. qui in spū intelligēs ait. vere ex
pediūt fecit dñs iter meū. nec me fathanas
impedire poterit quē ab opib⁹ mortuis dñs
iam aboluit. hec em̄ sūma ingenuitas ē in
q̄ seruū xpi cōprobat. cui fūire regnare ē in

Tertio ver^o nobilis debet habere recog-
nitionis affabilitate. Nam sicut ingratitude ē
signū rusticitatis ita bñficioz recognitio seu
recognitatio est signū nobilitatis. Un^{de} Sen-
epla. lxxviii. dicit. Nā faciēda sunt vt q^{ui} gra-
tissimi sum^{us}. nostrū em̄ hoc bonū ē. grati cō-
scientia: nisi in animū diuinus fortunatūq^{ue}
nō puenit. Beat^{us} sum nō vt alⁱⁱ mihi liben-
tius prester possit irritat^{us} exēplo. sed vt rem
foandiffimā ac pulcherrimā faciā. hec ille.
Beat^{us} mar^{cus} tanq^{ue} vere nobilis accepto be-
neficio calciamentū resarcit a quodā calcifice-
re t^{am} aio non solū equauit: s^{ed} etiā vict^{us}. Nā t^{am}
sanitate illi p̄stiter^{unt}: t^{am} ipm cū tota familia ad
xp̄m cōuersa baptizauit. Quarto ver^o no-
bilis debet habere coactiois refrenabilitatē
Nam militib^{us} daf enlis quo vt debet in ho-
stes pariter: vt sic refrenet eoz violentā co-
actionē. Un^{de} Tull^{us} lib. i. ruscal. q̄stionū dicit.
Que melior in hoim gñe natura: q^{ue} eoz qui
se natos ad hoies inuādōs t^{am} cōseruandos
arbitrant^{ur}. Et lib. iij. de officijs dicit. Magis
quoq^{ue} fm naturā est p^{ro} omib^{us} si fieri possit:
cōseruādōs atq^{ue} inuādōs maximo s^{ed} labores
molestiasq^{ue} suscipere: q^{ue} viuere in solitudine:
nō solū sine vllis molestijs: s^{ed} etiam in maxi-
mis voluptatib^{us} t^{am} oim rerum copijs: vnus
oib^{us} debet esse p^{ro}positus vt eadē sit vtilitas
vniuscuiusq^{ue} t^{am} vniuersoz. hec ille. Beatus
mar^{cus} cū in alexandria pcurasset salutē oim
audiens q^{ue} sacerdotes temploz ei infidias
parauerāt. morte p^{ro} fide xp̄i sustinere nō re-
cusauit sed vltro se obrulit tanq^{ue} sacrificiū
mundū t^{am} acceptabile deo vt fideles in fide
xp̄i cōfirmarent^{ur}: t^{am} infideles a vi sue coacti-
onis refrenarent^{ur}. Quinto ver^o nobilis de-
bet habere virilē benignitatē. Nam nō decet
nobilē feminea rabies s^{ed} virilis māuetudo
t^{am} clemētia. Un^{de} Tull^{us} li. i. de officijs dicit. Nil
hile est laudabil^{ius}: nihil magno t^{am} p̄claro viro
dignū placabilitate t^{am} clemētia. Beat^{us} mar-
cus cū p^{ro} ciuitatē tradere mira benignitate
vltus esset: p^{ro} inimicis suis dñm exorauit.
Sexto ver^o nobilis debet habere strenuā li-
beralitatem. Un^{de} Tull^{us} li. iij. de officijs dicit.
Beneficētie ac liberalitatis duplex est rō. aut
em̄ opa impendit indigentib^{us}: aut pecunia.
Facilior quidē posterior locupletī p̄sentim: s^{ed}
p̄ma lauior ac splendidior: t^{am} viro fort^{is} cla-
roq^{ue} dignior ac pluri^{us} vtilior. nā scaldā ex
archa: p̄m. i. ex tute t^{am} p̄misit. hec ille. Be-
atus mar^{cus} vltq^{ue} ad finē vite seipm impēdit
tōmodis aiarū t^{am} miraculoz. p̄digijs: t^{am} p̄di-

cationū eloquijs: t^{am} etimjs puocabat exten-
plis. Ecce quō beat^{us} mar^{cus} fuit vere nobilis
iuxta sex p̄prietates nobilis q^{ue} designant in
sex litteris sui nomis. Nobilitatē sanguis t^{am}
animi quo ad istas sex p̄prietates veneti sub
vexillo bñ marci sui gubernatoris t^{am} obser-
uauerūt t^{am} obseruāt. vt p̄ per singula. Quā-
tum ad regimen venetoz videnda sunt tria
Primo quoz sunt species p̄ncipandi. Secū-
do q^{ue} istarū est p̄fectior t^{am} xp̄us fior. Tertio
in qua illarū specierū est regimē venetozum
Ad declarationē p̄mi sciendū q^{ue} p̄ba. iij. li.
politicorū. ponit tres spēs p̄ncipales p̄ncipā-
di. Prima est regimē regni in quo vn^{us} p̄n-
cipat fm xp̄us scy intendendo bonū cōsas.
Un^{de} Tull^{us} li. i. de offi. dicit. Scire debem^{us} q^{ue} in
terris gignunt ad vltus hoim creati oia. ho-
mines aut hoim causa fuisse genitos: vt ipi
int se alij alijs. p̄desse possent. In h^{is} q^{ue} debet
mus naturā ducē seq^{ui} t^{am} cōmunes vtilitates
in mediū afferre. Fundamentū em̄ p̄mū ami-
cicie est ne cui noceat: t^{am} de vt cōi vtilitati
seruiat. Qui reipublice profuturi sunt: vno
platonis p̄cepta teneat. Vnū q^{ue} vtilitatē ei
uium sit teneant vt quicq^{ue} agant ad eā refe-
rant obliti cōmodoz suorū. Alterū vt totū
corp^{us} reipublice curet: ne dū vnā partē tue-
tur reliquam deferat. Tercia em̄ t^{am} p̄curatio
reipublice ad eoz vtilitatē qui cōmissi sunt:
nō ad eoz quib^{us} est cōmissa gerēda ē. Ad
gñitū aut animi remota cōitare t^{am} cōmuni-
catione hūana: feritas qdā sit t^{am} in hūanitas.
hec ille. Et Sen^{epla}. lxx. dicit. Antiquit^{er} re-
etor aio eligebat. Ideoq^{ue} summa felicitas
erat gentiū in quib^{us} nō poterat potētiōr eē
nisi melior. hec ille. Exemplū. i. Regi. xv. de
Saulē q^{ue} q̄diu fuit bon^{us} populo dei remāsit
rex. post q̄ aut ad tyrannide declinauit: pua-
tus fuit regno iussu dei. Secūda spēs p̄n-
cipatus est regimē nobiliū seu optimatum
p̄ncipantiū fm xp̄us: t^{am} vocat aristocratia.
id est potestas nobiliū t^{am} optimoz. in q^{ue} aliq^{ui}
pauci p̄ncipant. Un^{de} Tull^{us} philippica. i. di-
cit. Nobiles magna quedā spectare decet.
nō pecuniā quidē: nō opes violentas: t^{am} mini-
me ferendā potētiā s^{ed} charitatē ciuiū t^{am} glo-
riā cōcupisse. Et 3° s^{ed} in li. i. ethimologiarū.
dicit. Moyses genis hebree p̄mus oim diu-
nas leges sacris litteris explicauit. Forone-
us rex grecis p̄m^{us} leges iudiciaz cōstituit.
Abercun^{us} trimegist^{us} p̄mus leges egyptias
tradidit. Solon p̄m^{us} leges athenic^{as} sibi edū-
dit. Ligurg^{us} p̄m^{us} lacedemonib^{us} iura ex apol-

lino autē t^{am} p̄nti-
cessit in regno: p̄nti-
didit. Deinde de
mo ferre nō possit
dis creauit: q^{ue} legi-
nā sermonē trans-
runt. t^{am} sic opim
senatores diceban-
merit^{us}. hec ille. T^{am}
p̄nti fm xp̄us. N^{on}
p̄ceptū q^{ue} nō agi-
arbitriū. t^{am} iō regnū
gignit p̄ quas legi-
p̄ncipant^{ur}: t^{am} hoc
ter vltos p̄ncipat^{ur}
tuoz tōnes. Prim^{us}
men quo tot^{us} m^{undus}
beniat. Sedo q^{ue}
ture p̄ quā omis
ad aliq^{ui} vni quib^{us}
bilia ad vni p̄mū
et hoc regimē
da mādāt. Quam
frequent^{er} inter eo-
pacia vinitas p̄
uertendū m̄ q^{ue} i-
fit fm xp̄us. m̄
p̄cedit vt facili^{us}
nisi sit p̄fecta xp̄i
tur: q^{ue} sic dicit p̄ba
bis ferre bonas f^{ides}
in paucis inueni-
oprim^{us} p̄ncipat^{ur}
q^{ue} est hūi regimē
cipat^{ur}. Vltū em̄
li. vii. Tull^{us} li. i. de
clitas cū tyrānis
em̄ gen^{us} p̄nti-
est extremū adū.
spū caritā alioz
eis sunt ampuat^{ur}
inamitas belue
ganda ē hec ille.
vt xp̄us regat
teno. Et 3° s^{ed} in
sibi equos: nō h^{ab}
ciat animū ei^{us}. n^{on}
podera. postq^{ue} ar-
delibet sibi tēu-
legat^{ur} illis oib^{us}
mere dñm tēu-
monias est q^{ue} in l^{ibro}
tū cor ei^{us} in sup^{er}

puocabat eum
fuit vere nobilis
q̄ defigant in
bilitate sanguis
et etates veneti sub
marotis i obfer
per singula. Quā
videnda sunt tria
pncipandi. Secū
duo flor. Tercio
gimē venetorum
ndū q̄ pbs. iii. li.
pncipales pncipā
gni in quo vni p
ndo bonū cōtra
Sūre debem? q̄ in
bin creati oia. bo
ille genitos vti p
ent. In b q̄ debet
munus vilitates
etū em pmi ami
de vt cōi vilitari
pfituri sunt. vno
nū q̄ vilitate ci
agant ad eā refe
Alcū vt totū
dū vna parē tūe
la em t pcuratio
qui cōmū sunt
lia gerēda ē. Alia
cōitate t cōmū
fit t in bñtatis.
vicit. Aliquid re
summa felicitas
terat potētiō ē
plū. i. Regi xv. de
opulo dei remāte
declinat. pūas
Secūda spēs pñ
ū seu optimatum
locat aristocrata.
pñmōz. in q̄ aliq
lū phippica. i. di
as spectare deest.
et violētas t mini
oritate ciuū t glo
li cēpilogiarū.
e pñmō oim diuī
pñcauit. Corone
miciatq̄ cōstituit.
ua leges egyptia
s arbenicūb? edū
omib? iura ex apol

liris aucte pñt. Pompili? q̄ romulo suc
cessit in regno: primus leges romanis tra
didit. Deinde cū ppls seditiosos magistra
tus ferre nō posset: decē viros legib? scribē
dis creauit: q̄ leges ex libris solonis in lati
nū sermonē translatis. xij. tabulis expolue
runt. t tūc optimates q̄ pñō pñsules postea
senatores dicebant pncipatū reipublice te
merūt. hec ille. Tercio pncipar? est regimē
ppli bin? tūc. Nā ppls ita agit ab alijs p
pceptū q̄ m agit t mouet seipm p liberū
arbitriū. t iō regit in eo qdā rectitudo re
giminis p quas seipm dirigat in obediēdo
pncipand? t hoc regimē vocat politia. In
ter istos pncipar? prim? est optim? p p q̄
tuor? rōnes. Primo q̄ respicit diuini regi
men quo tot? mūdus ab vno creatore gu
bernat. Secūdo q̄ respicit ordinationē na
ture p quā omis multitudo t diffinitas
ad aliq̄ vniū gubernās reducitur. sic oia mo
bilia ad vniū primū mobile celū. Tercio q̄
ex hoc regimine facili? iusticia legis imple
da inādat. Quarto: q̄ cū ples pncipantur
frequent? inter eos dissensio oritur ac per hoc
pacis vnitās p ipsos diuinos impedit. Ad
uertendū tū q̄ iste pncipar? est optim? si
sit bin? tūc. tñ ppter magnā prātem q̄ vni
pcedit de facili regnū tignat in tyrannidez
nisi sit pfecta? tūc est? cui talis prās pcedi
tur. q̄ sic dicit pbs. x. etbi. Nō est nisi tūc
bñ ferre bonas fortunas. pfecta autē virtus
in paucis inuenit. Sic em tale regimē est
optim? pncipar? nisi degeneret: sic tyrānis
q̄ est hui? regimis corruptio est pessim? pñ
cipar?. Illud em est pessimū qd optimū tol
lit. vñ Tull. iij. de offi. dicit. Nulla est nob? so
cietas cū tyrānis: si summa districtio. Hoc
em gen? pestiferū atq̄ impiū a cōitate hoīz
est exterrinādū. Sic em mēbra sanguis t
spū carētia alioz membroz corruptiua ab
eis sunt amputanda: sic ista hoīs feritas t
imantitas belue a cōi hoīm societate segre
ganda ē hec ille. Qualis autē debeat eē rex
vt tūcose regat: declarat dñs Deut. xviij. di
ctens. Eū fuerit pñstus rex nō multiplicabit
sibi equos: nō hēbit vxores plurimas q̄ alli
ciāt animū ei? neq̄ argenti t auri immensa
pōdera. postq̄ autē sederit in solio regni sui
describet sibi deusonomiū legi t hēbit secū.
legēq̄ ill? oib? dieb? vite sue vt discat tē
mere dñm dei sui: t custodire tba t certi
monias ei? q̄ in lege pcepta sunt: nec eleue
tur cor ei? in supbia sup frēs suos: neq̄ de

clinet in pte dexterā vel in sinistrā vt lōgo
rpe regnet ipse t filij ei? sup pplm meū. hec
ibi. Qd exponēs bñs Aug. li. v. de ci. dei. c.
xxiij. dicit sic. Neq̄ nos xpianos quosdā im
patores iō felices dicimus q̄ vel diu? im
pauerūt: vel impatores filios morte plac
ta reliq̄rūt: vel hostes reipublice domuerūt
vel inimicos ciues adūsum se insurgentes
t cauere t opprimere potuerūt. Nec em t
alia hui? tūcose vite vel mūera vel solas
tia qdā exculores demonū accipe merue
rūt q̄ nō pñt ad regnū dei q̄ pñt istū. t
hec ipi? mīa facta sunt ne iō ista q̄ in ciue
dū t crediderūt velut summa bona t fide
rarēt. si felices eos dicim? si iusta impant.
si in linguas sublimis honoratū t obsequa
nimis salutarū nō extollunt: si se cē boies
meminerūt. si suā prātem ad dei cultū dilas
tādū maiestatis ei? famulā faciūt. Si deū
timēt: diligūt: colūt. Si pñmāt ill? regnū
vbi nō timēt hīe pñotes. Si tard? iudicat
facili? ignoscūt. Si tandē vindictā pñctū
te regede tūcōz reipublice: nō p saturan
dis inimiciorū odijs exerceat. Si tandē ve
niā nō ad ipuritātē iniquitātis ad spem cor
rectiōis indulgent. Si qd aspe cogunt ple
mōz decernere: mie lenitate t bñficioz lar
gitate cōpensant. Si luxuria in eis tāto ca
stigator: q̄to possit inesse liberior. si malū
cupiditātib? prauis q̄ q̄bulibet genib? im
pare. t si hec oia faciūt nō pñt inanis glie
ardore: si pñt charitatē felicitatē eterne. si p
petis suis bñlitate t miserationē t orōnis sa
crificiū deo suo ho imolare non negligunt.
Tales xpianos ipatores felices eē interis
spe. postea re ipa futuros dicim? cū id qd ex
pectam? aduenerit. hec aug. l. d. dñs autē
tyrāni declarat dñs. i. Reg. viij. dicit. Hoc
erit ius regi q̄ regnatur? est sup vros: filios
vros tollet t ponet i curribus suis: facietq̄
sibi eq̄tes t pcuratores qd regatū suatū t co
stituet sibi tribunos t cecuriones t arato
res agroz suoz t mēsores segetū t fabros
armoꝝ t currū suoz. filias q̄q̄ vras faciet
et sibi vnguētarias t focarias t pñificas
Agros q̄q̄ vros t vineas t oliueta optia
tollet t dabit suis suis. Sz t segetes vras
t vinearū reddit? ad decimabit vt det eunu
chis t famul? suis. Fuos etā vros t acillas
t iuuenes optimos t afinos auferet t po
neret in ope suo. greges q̄q̄ vros ad decima
bit vrosq̄ etā ei? sibi. h. ibi. Secūdo pncipar? s.
prās optim? t nobiliū regētū bin? tūc de

fiat a pmo in q vn' pñfic. h supat r est pfe
rior r melior q pñcipar ppli. Eū em opri
mores bonū reipublice attēdūt facili' iymū
puenūt ac p b vnitatē paq i politia pñuāt.
r qdū in bono cōi pueniūt: rādū legalis
obuāta sub eis pñcipatib' viger. vñ 'Ela
ler' li vij. diē. Imperiū nō ēa robore cor
porū qvigore aior incemētū acutela sui
cōprehēdit. Et Tull' lib. i. de offi. diē. Dim
societati nulla pñtātor nulla firmior q cū
boni viri morib' filles familiaritate pñcti
sunt. nihil em amabili' est nec copulati' q
mox silitudo bonoz. In qb' em eadē stu
dia sunt eedēq volūtates in his fit vt al
tero qsq delectet ac seipso. efficiturq illū
qd Pichagoras vult i amicitia vt vn' fiat
ex plurib'. primariū aut oz equo iure cū ciui
bus viuere. neq submissum r abiectū neq
effereatē tñ in republica ea velle q māqlla
r honesta sint. T alia em sentire bonū ciuē
dicere solem'. b ille. Lōrūpif aut r puerri
tur hic pñcipar qñ nobiles r optimares p
stituunt vicijs r scelerib'. Vñ Salust' in
E arilinario diē. Plima maiores nros ma
gnos fecerūt q nob nulla sunt. f. domi idu
stria. foris iusticia. anim' in pñsulo liber.
neq delictū neq libidini obnox'. Pro his
aut nos hēm' luxuriā atq auariciā. publi
ce egerit. pñatim opulētiā. In bonos r
malos discriminē nullū. Sia rñdū pñia am
bitio pñsider. domi voluptati. foris aut pe
cunie seruū aut gfe. b ille. Et Seneca li. v.
de bñficijs diē. Bñficia in secl' hsa sunt. r
sanguini cor nō pñt. p qb' sanguis fundē
dus est. humili se ac de pñso loco putat stare
qsq nō sup rēpublica stetit. b ille. Qualia
aut bñficia optimatiū circa rempublicā fue
runt pz. fuit em in eis pia sollicitudo p re
publica. fuit ad ipam vehemens dilectio.
Pro salute illi' feruida emulatio. terrenoz
oim pñp' fuit despectio. trembilū r arduo
rū aggressio. piculoz r laborz pñfio. mor
tis libes susceptio. r necis charoz suoz sic
filiōz r cognatoz occloz p republica mī
nime lamēratio. Monēdi pot' q rēpubli
cā deuastādū oimoda deliberatio. q i eis vi
gebat soli' reipublice salut' opatio. r bona
patrie auxisse r mala in se trāssere voluisse
vt declarat 'Eale. li. vi. c. vi. vbi narrat de pie
tate antiq' viroz in patriā. vñ Tull' in re
thorica diē. Qñ oia cōmoda pueniūt ex
patria. nullū incōmodū p patriā tolerare ē
gūe purādū. Terti' pñcipar' s. ppli h ad

ips pñt ee fm rñtē. deficiat tñ multū a p
fectioe regimīs eo q ppli cōiter parū pñ
dētē pñcipar. q maxie ad regimē requiritur.
Aliqñ tñ pñgit pplm meli' regere q vnū
vel paucos. qd tñ maxie pñgit qñ ppli
q est paq auid' diu sustinuit regimē tyrānī
cū p qd guar' r expoliāt mortuo vel electo
tyrāno dñiuz sibi polīte vsurpat. Et qdū
facta tyrānica i mēoria ppli hñt. rādū pot
ēē talis pñcipar' fm rñtē. maxie si aliqz
prudētū pñlijs imitat. Nō tñ purādū est
tale regimē diu posse in rectitudine subsiste
re. ppli em rudis ē. pot' passionū iperū se
ques q rōne vtēs. r iō necesse ē rādē ipm
puerri in pñctiosa scādala r ad mltas infā
nias deuenire. vñ Sen. epla. xxviii. diē. Nū
q volui pplō placere. Nā q ego scio non p
bar ppli. q pbat ppli ego scio. Quid ei pla
cere pplō pot cui nō placet rñt'. Adolis ar
tib' pplaris fauor grīf. Silem te illis faci
as oz. Nō pbabūt nisi agnouerint. Et epla
vij. diē. vtiqz q maior ē ppli cui cōmiserim
b piculi pl' ē. nihil hō taz dānosum bonis
morib' q in aliq' ipeactore fidere. Tunc
em p voluptatē facili' vitia subeūt r surre
pūt. Quid me existimas dicere. auarior re
deo. ab irio fior. luxuriosior. imo hō crudeli
or. inhūanior. qz int hoies fui. vitā qūqz
vulgo placet. qūqz casus tribuit. subduces
dus pplō ē tener anim' r parū tenēs recti
facile trāsīt ad ples. Quid tu accidere his
morib' credis in qz publice faci' est iper'.
necesse ē aut imitens aut oderis. vtrūqz
deuicādū ē ne filis malis fias. q: multi sūt.
ne ve inimic' mult'. qz diffiles sunt. Reces
de in teipo qñ pores. ppli honesti dissua
sor ē. non oz id facē qd ppli. Ihes fordidā
effritā aut vulgari via viuere. nec rōnem
patif. nec eqtate mitiga'. nec pñe flectif po
pul'. b ille. Et epla. xcix. diē. Pplī nullius
rei bone auctor ē. r in oib' ē incōstānsim'
Vider aliquē forte i luctu suo. ipū vocat r
iefferatū. vider aliquē collabētē r corpi as
fusum. effeminatū oit r enervē. qz hō paq
militudis maxie pñuat qñ oēs in pñcipa
tu aliquē pñe hñt. Iō pñfectissimū regimen
est qd ex trib' supdicis pñegat. sic em vnus
qsq auid' rēpublicā amat r ardēt' statu
ta vuar. Si q aliqui in pplō sapiētiōres ab
ipō in pñcipes vel pñfectos eligunt. r hi vl
teri' vnū in regē pñciāt vel duce q rā eis q
pplō pñt. Iste est pñcipar' optim'. qz sub
ipō pñcipe sunt aliq' pñcāpātes fm rñtē.

vn in ea oia regimina pueniunt. Est autem
ex democratia. i. prate ppli. inqntu ad ipsuz
ptinet electio pncipu. Itex ex aristocratia
in qua aliq optimates pncipant. q p dicit
mo electi prate hnt eligendi vni. Item ex re
gno inqntu vn a p dicit optimatib electi
tam eis q pplo pncipat. Nec vtiq politia in
lege dina fuit instituta. Nam ex pplo aliq sa
pietiores in pncipes eligebant. An Duf. i.
dixit moyses ad pplm. Date ex vob viros
sapientes et gnaros qz pnsatio fit pbata in
tribub vris vt ponaz eos vob pncipes. et b
erat qda sps politie pplaris inqntu bi ma
iores a pplo eligebant. inqntu no bi pnci
pes pplm gubernabat inferiores cas iudi
cantes erat qda sps politie optimatib. In
qntu no vn pncipabat oib q si singulari p
fidendo erat qda sps regni. Int oes aut
pncipes xpianoz politie venetoz ad b regi
men pfectissimu appropinq. Na in ea cir
citer qdringeti ta ex nobilib q ex honora
bilis pplo ad pntia publica admittunt p qs
aliq prudentiores in creatioe sui pncipis eli
gunt. et bi aliq ex suis nobilib eligunt que
in duce oib pncipant. p dicit aut dur sic a ma
iorib electi vna cu sex qs pncipales vocant
et xl. qs q si ppli arianos hnt politia guber
nat. Nec bi q cu duce citate regit ipe sem
per pmanet. si singuli de cōsilio statuz epib
ad p dicit officia pncipalis vel antianarie p
electione oim assumunt. et sic qlibet de p d
ctis ad pncipiu elect pre aliquā bz in politia.
q ex trib regiminib aliqd pncipat. Na in
qntu vn oib est pfect. regimen regni dici
pōt. Inqntu vero aliq maiores ipm duces
eligunt. et cu ipo politia regunt ipi vel aliq di
uersis epib ad hoc electi regimē optimoz
dici pōt. Inqntu vero p dicit maiores duce
electores pncipalij vel xl. a toto pncipio eligu
tur. aliqd de politia ppli pncipat. Sunt em
in dicto cōsilio nō solū maiores nobiles. s
etiā multi de pplo honorabiles. hec aut vene
toz gēs rāta pace ac securitate fruit q nul
lus vnq inde intuitu pntis expellit. aduē
tes et fugi ibi tuti suant. nulli alteri oppō
sor. nulli alieni habitaculi ē inuasor. secura
sunt oia. Dominicia vlt humani sanguinis
effusiones aut nunq aut raro ibi audiunt
Nulli hominū subdparitur dicta gēs sum
ma gaudens libertate. Duce vero quē sibi
constituit tanta statutorum obseruatione
coartat vt non plus possit prefectus qve
lit pncipiens. Dominus in marinis aquis

q b sunt vndiqz circūsepti edificia stupēda
pulchritudine sumptuositate nūero sitate cō
struxerūt. Alibi maris cū piculis et labori
bus pncipalij vite inuētūte erudiūt. eta
tē vō maturā acerbū reipublice ipēdūt. p co
lentib agros remiges hnt. et p boue nauis
gū. oia mercant nūmo etiā potus aq. nulli
inde nati alteri est seru. nec etiā mercēna
rio pacto pducit. s vnusqzq patrie libertas
tē sibi vēdicās pncipat. victū pncipio labore q
rit. In bellis naualib audacissimi atqz pū
rissimi. olim p republica miranda ac laude
digna fecerūt. Victualia a multis regioib
eis deportant. et ipi merces qs a remotis pri
bus deferūt ad multas puincias trāsmittūt
Inuestib splēdidi in cibo tpati. ne p ebie
tates mercēdi vsus ipēdiat aut stat politie
turbet. tabernas nō hnt. magni ecclesiarum
sunt cultores et dini honoris amatores. vt
p in stupēdo et mirabili tēplo scti Marci.
paupib sunt bnficia. multa pauperū hospita
lia et insignita scrimonialiu monasteria an
nualib et qridianis elemosynis taz publicq
q priuatis nutriūt. Decedētes decimā pe
cunie in q oia fere ipoz bona pntunt. indi
gentib et dini cultū colentib derelinquūt.
Catholici sunt. et ab oi labe pntis imunes.
Inhumana et enormia crimina non hnt. a
quidnoz morib sunt penit. alieni. fenera
toz ibi nulli esse pmitit. Reges cōes nō se
quuntur. s b m statuta pncipia viuūt. miro mō
politie negotijs ac commoda nec tñ a iure
aliena. vbi statuta desunt ad patrias cōsue
tudies se pvertūt. fidelissimi sunt reipubli
ce quā vnusqzq in opulētia et honore tene
re studet. Sed et ipa reipublica suos cūes
etiā plebeios magnis libertatib et singula
rib imunitatib pferuat et tuct. Si qs i alie
na patria grauat mor curā adhibet siue du
calib scripē siue nūcijs publicis seu repallib
artū terrorib vt eū a guātie liberet. Inno
rabiles cūes diuirijs reuētes officij vel res
torie pūsiōe subleuare nitit multos de cōi
bus prouentibus nutrit. Ecce venetorum
gubernationem per q eximiam.

¶ Pertobrus marcus ape
runt os. i. intellectū ad supplicādoz ipēctōz.
Sciēdū q ipi suffragio et bnficia ples ipe
trauerūt. Quidā em obrinnerūt tpalia ad
sustērationē. sic p in miraclo facto i apulia
vbi sterilitas mag erat. Quidā obrinnerūt
spūalia qd iustificatiōē. sic p in miraclo

De sancto Petro martyre. Sermo XXVIII

Ideo dicitur. Triginta folia habet rosa.

¶ **A**riginta folia habet rosa.

In fidei defensione.

In christi imitatione.

In sui remuneratione.

¶ Primo triginta folia ba

bet rofa in fidei defenſiōe. Sicut em̄ ſyna-
goga in veteri teſto habuit. xxx. ſcros p̄ſes
q̄ ſuis claris virtutib⁹ lege dei defenſerunt
in iudeis eā q̄ calcaret. ſm̄ illud Eccl̄i. xliiij.
Tandem viros gloſos ⁊ p̄ntes n̄ſos in
g̃nationib⁹ ſuis: hoies magni ſtute ⁊ pu-
dentia ſua p̄diti nunciantes virtute p̄u-
dentia populiſ ſanctiſſimaverba. homine
dientes in virtute pulchritudinis ſtudium
habentes: q̄ gloria adepti ſunt ⁊ h̄ntur in
laudib⁹. Eodē mō alma m̄ eccl̄ia in nouo
teſto xpi fundata ſanguine nouiſſimo tpe
em̄ ⁊ b̄m̄ petrū martyre q̄. xxx. virtutibus
tanq̄. xxx. folijs roſe inſerſis fide xpi acer-
tate defendit. p̄ q̄ morte pati auidiſſime
optauit vt parebit. P̄miū foliū huius n̄e
redolētis roſe eſt Abel ſcificatio. Nam vt
dic̄ Greḡi regifro. ⁊ b̄. iiii. q̄. v. ſcriptū
eſt. Reſp̄xit d̄s ad abel ⁊ ad munera ei⁹.
dicur⁹ quippe q̄ d̄ns reſp̄xit ad munera:
p̄miſit ſollicitatē q̄ reſp̄xit ad abel. q̄ nō of-
ferens a munerib⁹. ſ: munera ab offerente
placuerit. hec ibi. Et Auḡ. de p̄nia. vt b̄ be-
nē. di. v. c. i. dicit ſic. Reſp̄xit em̄ d̄ns ad
abel ⁊ ad munera ei⁹. ſ: p̄i⁹ d̄nit ad abel q̄
ad munera. Sum̄s em̄ mentē quā cognō-
uit humilē. purg⁹ remunerauit ei⁹ largia q̄
munera. hec ibi. Sic ḡ mēs abel ſcificata
fuit a teo q̄ erat fundamētū legis dei ⁊ in-
tū. ſic aīa b̄i petrī martyris ſcificata fuit
a teo ⁊ in g̃ra p̄firmata. Signū em̄ ſcifica-
ti ⁊ p̄firmati in g̃ra eſt vt nō peccet deiceps
mortalit. q̄ quidē ſibi ceſſum ē. vñ. Inno.
in ſa canonizatiōis ei⁹ dic̄ ſic. Xpi⁹ petrus
ab infantia virginitate ⁊ innocentia ab oī
mortalit petō vſq̄ ad mortē ſeruauit. ꝑo can-
tare eccl̄ia in hymno dicēs. Petr⁹ ſos pul-
chritudinis ⁊ p̄ntiū ſacrarū: nulli mor-
talis criminis ſenſit vnq̄ ſtragū. t b̄ quidē cō-
uenient. q̄ illos quos vt ad aliq̄ eligite ita
prepat ⁊ diſponit vt ad id ad q̄ eligunt in-
ueniant ydonei. ſm̄ illd. ij. Ez. iij. ydone-
os nos fecit miſtroſ noui teſti. Et cū br̄s
petr⁹ martyr ad b̄ eēt elect⁹ vt fide xpi ⁊ ec-
cl̄ia catholicā p̄ne collapsā reintegetaret
tō talē obtrunuit g̃ram p̄ quā diligeret id expe-

queref. Secundū foliū hui' nre fragrant ro-
se ē Enoch iustificatio. Nam vt dī Heb. xi.
Enoch nō inueniebatur: q' trāstulit illū de-
i. Ante trāslationē em̄ ei' testimoniuū dēbat
placuisse deo. Sic em̄ enoch trāslar' ē in pa-
disum terrestrē: sic bris petr' martyr trāsla-
tus ē ab infidelib' hēticis ad scām nr̄em ec-
clesiaz q' ē padisus celestis. vñ bris Augu-
li. xiiij. de ciuit. c. xxi. sic sic. Pñt b' ē r' ecclia
irēlligi vt ea meli' accipiam' rāq' p'pberica
ēcclesia puidētia futuroz padisū. I. enā ipoz
ēcclesia. sicut de illa legi' in cārico cārico.
Quattuor flumia padisū q' tuor sunt euan-
gelia ligna fructifera. Scī trit' eozū opa
eoz' lignū vñ scis scōz vñq' xps lignū
scie boni r mali p'puz ē volūtas arbitriū.
hec ille. In hūc padisum. i. scām nr̄em ec-
clesia trāslar' ē bris petr' martyr p baptis-
māle iustificatio. q' nō fuit baptizab' bap-
tismo hereticoz: s' baptismo xpianoz. ne
inobediēs reputaret' r' vt carattere cō cere-
ris signaret' vt xpo eoz' pal' pformaret' vt i
numero fidelib' cōputaret' vt in bonis gē
pmoueret' ne ceteris sacris ecclie paret'.
Tertiu foliū hui' nre odorifere rose ē Noe
pseruatio. vñ dī Heb. xi. Noe accepto m̄so
pauit archā in salūtē dom' sue. s' Noe p
gtam quā accepit a deo pseruauit soli octo
aias. fm̄ illō. i. Petr. iii. In dieb' Noe cū fa-
ciat' archā: pauci. i. octo aīe salue facte
sunt. Noe aut' erat tūc sexcentozū ānozū. Sz
bris petr' martyr cū ēēt septē annoz īgre-
ssus archā catholicē fidei dīspūas cum pas-
truo sup articulos fidei inuincib' rōnib'
ipm pfudit: r' maximā multitudine heretiz
eoz ad xpi fidē puerit. q' pseruauit a dilu-
uio dānationis. r' h' pseruēt ab heretici: fm̄
ab eoz errorib' pētrūit alien'. Sic de Noe le-
git Gen. v. Proceffit em̄ ab eis sic lux a te-
nebris. i. Ez. iij. De' q' dixit lucē splende-
scere de tenebris. sic lilium a spinis. 2. anq'.
Sic lilū int' spinas. Vñ Inno. in lra cano-
nizatiōis ei' dicit. Eandio scōz collegio
nouū mūdiciē fidei ē exortū. Sic stella mi-
ens a nebulis. vñ dī iūdē. Gaudeat in fū-
gnis ordo p'dicatorz q' ex eo prodijt stella
micās. Iste ē arch' p'p'it' in nubib' q' est fū-
gnis federis fidei catholicē r' subleuatiōis
scē m̄is ecclie. Quattu foliū hui' nre sua-
uis rose ē Abzabe religio. Vñ dī Heb. xi.
Abzabā obediuit in locū extire quē acceperu-
nt erari i' hēditatē. cui dicitur a dño Gen.
xij. Egredere de terra tua r de cognatione

De scō Petro martyre Sermo XXVIII

sua et de domo patris tui. et veni in terram quam monstrauero tibi. Sic autem abraham reliquit cuncta ad iussu domini. sic beatus petrus martyr reliquit domo cognatione et patria profectus est Bononiā. et ibi intrauit religionē fratrum predicatoz quod est instituta ad predicandū et passionē audiendū. vñ abbas Nestor in collationib⁹ patrum dicit. Quidā eligētes egroratiū curas alij intercessionē quod per miseris atq; opprēssis impendit exequentes. aut doctrine instātes. aut elemosinas paupib⁹ largiētes. ita magnos ac summos viros per affectu suo ac pietate vigerunt. hec ille. Quāto autē celebrior est religio predicator. quāto magis per curas salus aīarū. quod pertinet ad obsequiū dei. cui nullus sacrificiū est acceptū. vt dicit Gregorius super Ezechielē. Misit etiā est spūalib⁹ armis et errores hereticorū et repētiōes demonū fideles defendere quod corporalib⁹ armis populus fidelē tue-ri. et de beato petro martyre Iunio in lra canonizatiōis ei⁹ dicit. Noctē post dormitiōē hē-ue in studiis lectionū et alijs sacris vigilijs occupabat. dies autē impendebat cōmodis aīarū. predicatiōib⁹ vel passionū audientie. aut impugnationē heresim insinistēdo. Juxta illud Ieremias. Implecentē eū quod sūm doctrinā est fidelē sūmone vt potēs sit exhortari in doctrina sana. et eos quod cōtradiūt arguere etc. Quintū foliū hui⁹ nre rose est Isaac passio in quā maxie vigit obediētia. Vñ beatus Augustinus libro xxi. de ciuitate dei. c. lxxxi. dicit. Isaac sic dñs crucē suā sibi ligna ad victimē locū quod fuit rat iponēdus ipse portauit. et in hāppuit maxima ei⁹ obediētia. In religioe autē summi⁹ et obediētia. quod vt Gregorius xxv. moral. dicit. Obediētia victimis iure pponit. quod per victimas aliena caro per obediētia nō volūtas propria mactat. Nā illud quod fit ex obediētia est magis deo acceptū quā illud quod fit per propriā volūtatē. sūm quod Hieronymus dicit ad Rusticu monachū. Ad id redit oīo vt doceas te nō tuo arbitrio dimitrēdū. Beatus petrus martyr maxie obediētie fuit. sicut in lra canonizatiōis ei⁹ dñs Iunio dicit. Ingressus autē ordinē fratrum predicatorū pūfatiōē aspici. spectabilē fama opinatione mirabilē deuotione gratia. hūilitate lenis obediētia placidā benignitate suauis pietate cōpatiētis. patia pūfatiōē. charitate pūfatiōē. et in cūq; morū maturitate fuit cōpositus. hec ille. Sextū foliū hui⁹ nre rose est Jacob pteplatio. nā fugiens a facie Esau fratris sui psequēti ip̄s paritū in via obdormiuit. vidit quod dñs in iūctū scale. cui dñs locut⁹ est et p̄solat⁹ est vt dicit Beatus Gregorius. Sic beatus petrus mar-

tyr ob psecutiōes graues hēticorū et maxie suorū attrinētū quod eū accusauerāt puiciale quod magna et gula scādala ppetrauerat in citate bononiēsi. i. de decem ip̄oz. p̄pulsus est ire et hū nō sine acri pnia. cūq; videret pullulare hereses in ciuitate esina nec posset obuiare vt optebat. cū lachrymis corā crucifixo orās ait. Domine qui nosti omnia anteq; fiant tu scis quoniam nihil egi eorū que isti aduersum me mentiuntur. Disrumpē igitur illos et da pacē sustinentibus te vt serui tui fideles inueniantur. Tunc crucifixus versatens caput in aliud latus ait. Et ego petre quid feci. et sic confortatus est. Septimū foliū hui⁹ nre rose est Ioseph purificatio. nā fugies vxorē pharisei quod ip̄s ad adulteriū iuitabat. castitatē suā illibatā pseruauit. vt dicit Beatus Gregorius. quē tñ ip̄a falso accusauit quod vi opprimere ip̄am voluit. Sic beatus petrus martyr dū oraret deuot⁹ in cella corā ymagine crucifixi ac diceret illā orōnem. Deus innocētie restitutor et amator dirige ad te tuorū corda suorū vt sp̄as tui seruoce concepro et in fide iueniant stabiles et in hope effi caces. et dū virginitatē suā et agones suos agniti cōmēdaret. audiuit brām hēticorū gine duas comitatā puellis dicētē sibi. ego rogas ut per te petre vt nō deficiat fides tua. Strāz quod accusat⁹ est dicit quod cū mulierib⁹ tota nocte colloq̄bat. quod tñ infamiā purgauit. Octauū foliū hui⁹ nre rose est Iude passio. de quod Beatus Gregorius. Iuda te laudabūt frēs tui. man⁹ tua in cernicab⁹ inimicorū tuorū. adorabūt te filiū patris tui. Iudas quod p̄fides iter p̄fatis beatus petrus martyr dēfigit quod fide xpi p̄fessus est nō tñ i vita. sicut et i morte. quē oēs frēs sui laudat fideles clerici religiosi laudat p̄f pugnā victoriosam quā hūit hēticos. cū em̄ quā hētic⁹ garrul⁹ eū nimis istaret. ille tñ ora uit vt aut eū p̄teret aut lingua p̄uaret. Ita timorū mur⁹ effect⁹ est. quod hētic⁹ fidei p̄fiteri noluit. Nonū foliū hui⁹ nre rose est moysi dilectio quod ob charitatē quā gerebat ad populum dei p̄fider dicit dñs. aut dele me de libro tuo in quē me scripsisti. aut p̄ce hui⁹ populo. Vñ tū fidē orabat vt dicit nō alit pmitteret ipsum mori quod per fide xpi. vñ dicit in lra canonizatiōis ei⁹. Serues quosq; amator fidei sic aīo suo illā imp̄sserat quod quod ip̄us hētic⁹ et opa hēticorū fidei redolebant. et sicut moyses stetit corā pharaone per libertatē populi dei. sic beatus petrus martyr se oppōuit hereticis per libertatē ecclesie catholice. Nā heretici liberta-

De scō

tem ecclesie nitebantur redigere. Beatus Gregorius fallor frēs et libertatē nram. Beatus Aaron predicator predicatoris lingue per quentis vñ quod sibi et pharaonē cui dāc⁹ est. Sic summi⁹ pastor quod hētic⁹ tradidit beatus petrus in quā fide ad inq̄ritos in p̄p̄i⁹ p̄fatus. Beatus pape ob sa cōmiserat. sic beatus emilia scē romane ecclesie nram. vñ in lra canonizatiōis ei⁹ fidei et ob dilectiōis accer- sanguis beatus petri in cōflos sanguine ait. summi⁹ sacerdos fuit deo acceptus. quod ac si ip̄o terū scriptū est. charitate ei⁹ beatus hui⁹ nre rose est p̄fessus. Beatus testis sacerdotis i. Beatus vidit p̄fessus. transe ad scortū in nepos dicit abos nre. Beatus petrus martyr et quos hēticos dicebat p̄fessus summa sua fide eos nū vñ mīlīe summe gladiū spūalis dñs dei p̄fodit. Beatus illud. i. Beatus. trone oī p̄fetti vo spūis fidei etc. Quod fē et ioseph expugnat. i. bello testis nre ex- tur bēditatē istā. aut tū est sol et sacra etc. tūte altissimū oīp vndiq; et audite beatus petrus martyr iā p̄fessus mediolanēsi. Beatus et maxim⁹ nullo signo crucē nre dēfēdit quod nre. Beatus nre. Beatus golumus liberatio.

De scō Petro martyre Sermo XXVIII

tem ecclie nicebanſ auferre ⁊ ipam in ſeruitutē redigere. Sal. ij. Propē ſubintroducos falſos frēs q̄ ſubintroierunt explorare libertatē nſam. Decimū foliū hui⁹ nſe roſe eſt Aaron p̄dicatio. Nā moyses cū eēt im peditōis lingue petiuit a dño auxiliū eloquentis viri q̄ ſibi eēt p̄ſidio ad p̄uincēdū pharaonē. cui dar⁹ eſt aaron. vt dī Exo. iij. Sic ſumm⁹ paſtor ecclie vexillū fidei catholice tradidit brō petro martyri quē fecit gñaz lē in q̄ ſitorē ad inq̄rēdos ⁊ debellādos hereticos in p̄tib⁹ ytalie. Et ſic brūs Laurentius Sixto pape obediuit cui diuini p̄t rñ ſa cōmiſerat: ſic brūs petr⁹ martyr ex obediētia ſcē romane ecclie fidei catholice diuini p̄t curā aſſumpſit q̄b⁹ nō dubitauit mori. vñ in ſa canonizatiōis ei⁹ dī. Pro defenſione nāq̄ fidei ⁊ obedia romane ecclie vir ille uenerabilis acerrimā mortē tulit. ⁊ q̄to ſanguis brī petri martyris fuit dignior ⁊ p̄cioſior: ſanguine aſaliū imolatorū p̄ aaron ſummū ſacerdotē: tanto hoſtia quā obrulit fuit eo acceptior. q̄ ſeipm obtulit. ⁊ h̄ fuit ac ſi xps iterū ſeipm obtuliſſet. p̄p̄ vnionē ei⁹ p̄ charitatē cū brō petro. Unde ecimū foliū hui⁹ nſe roſe ē p̄hinees deſenſio. de q̄ dī. i. Ad ach. ij. P̄hinees zelādo zelū dei accepit teſtimū ſacerdotij i ecclia. q̄ vt dī. Nume. xxi. Cū uidiſſis p̄hinees q̄ndā virū iſraelitā intrantē ad ſcorū madianitā: arrepro pugione p̄fodit abos ſilī virū. ſ. ⁊ mulierē. Sic be ar⁹ petr⁹ martyr zelās fidē catholicā ⁊ p̄ſeques hereticos dicebat eis q̄ de tota ſac̄ ſcriptura teſtimonia ſua p̄ferret ⁊ ip̄e p̄ſe ⁊ eos tñ vnū militē. ſ. paulū aſſumeret. q̄ dī Sumite gladiū ſpūs qd̄ ē h̄bū dei. Hoc gladio xbo dei p̄fodit hereticos ⁊ h̄ſim eorū. ſm illud. i. P̄ſ. iij. Parati ſemp ad ſatiſſactionē oī poſcētī vos rōem de ea q̄ in uob̄ ē ſpūs fidei ⁊c. Duodecimū foliū hui⁹ nſe roſe ē iōſue expugniō. de q̄ dī Eccl. xvi. Forſ i bello ieſu nane expugnare hoſtes vt p̄ſeq̄retur h̄dicatē iſrl. aut nō i iracūdia ei⁹ ip̄editus ē ſol ⁊ facta ē vna dies q̄ ſi duo. Inuocauit altiffimū oīp̄rētē obpugnando iūmicos vndiq̄. ⁊ audiuit illū magn⁹ ſctūs dī. Sic brūs petr⁹ martyr cū quēdā hereſiarchā corā pplo mediolani examina reuelaret dux ⁊ inq̄ſitor: ⁊ maxim⁹ eſt cūcos afficeret: p̄miſſo ſigno crucis ⁊ orōne ad deū ſuſa mox nubes deſcēdit ⁊ refrigeriū toti pplo p̄ſtitit ⁊c. Decimūſextū foliū hui⁹ nſe roſe eſt gedeonis liberatio. cui cū eſſet dictū yade:

qm̄ in hac fortitudie tua liberabis iſrael de manu madian. cūq̄ h̄ſitaret quia pauciſſi mos habebat ſecū: audiuit. dñs recti viroz fortiffime. vt p̄s Judic. vi. Sic brūs petrus martyr tāq̄ vir celeſtis a deo miſſus ad cōuincēdos hereticos magnā fortitudinē ⁊ gratiā a deo impetravit. Cui pater dedit cōſtantiā ad reſiſtendū: filius ſapiam ad cōuincēdū: ſpūs ſctūs gratiā ad p̄uertendū. vt p̄s de heretico qui coram tabula in qua erat ymago brī petri martyris depicta recipientis martyriū: furibūdis inſilijt ⁊ multus effectus abiurans hereſim ⁊ cōſitens peccata ſua corde liberat⁹ eſt. Decimūquartū foliū hui⁹ nſe roſe eſt ſanſonis mortificatio qui plures occidit moriēs q̄ viuēs. Unde dicit. Adoriat ſanſon cū philiſteis. vt p̄s Judic. xvi. Sic brūs petr⁹ martyr velut granū mortificatū multū fructū attulit dū per paſſionē ſuā multos hereticos ad fidem xpi p̄uertit. ſicut in publica p̄dicatiōe p̄dixit. Ego detēti⁹ eis faciā mortū q̄ viu⁹. Qd̄ verbiū in dies verificat⁹. Jō cantat ſcā mī ecclia. Dū ſanſonis vulpes q̄rit. i. hereticos quos velut alter ſanſon p̄quirit ⁊ p̄ſequitur ab iniq̄s emiſ. caput ſacrū licet. ſerit. iuſti ſanguis fundit⁹ ſic triūphi palmarū gerit dū p̄ fide morit⁹. Decimūquintū foliū nſe roſe hui⁹ eſt ſamuelis illuminatio. Nā vt dicit. i. Regū. iij. Factū eſt vt hely ſaceret in loco ſuo ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt. nec poterat videre lucernā dei anre q̄ extingue retur. Samuel autē dormiebat in tēplo dñi vbi erat archa dei. Sic brūs petr⁹ martyr velut alē ſamuel fidelē p̄pheta dñi dormiebat ſepulcrū in tēplo ⁊ ecclia catholica fratru p̄dicatoz de mediolano qui erat lucerna ardens ⁊ lucēs per fidei manifeſtationē. quā heretici videre nō poterāt donec ipam extirperet⁹ mortē. S; nō erat extincta. q̄m vebement⁹ ardebat in p̄ſpectu dñi. cui⁹ ſignus ē q̄ lapades frequent⁹ dinitus ſunt accēſe ad ſepulchrū ei⁹ nullo ſuffragāte hūano auxilio. p̄p̄ea iſa canonizatiōis ei⁹ dī. ad ſcī petri tumulū frequēs lux deſcēdit in cui⁹ lau. ti. lā. accēdit. Nāq̄ p̄ mortē ipī lapades ad ſepulchrū ei⁹ venerabile depēdētēs p̄ſces p̄ ſeip̄as abſq̄ omī hūano ſtudio ⁊ miſterio dinit⁹ ſunt accēſe. Cū ueniēs em̄ erat vt qm̄ igne ac lūie fidei claruerat: valde excellētē ſingulare de ipō ignis ⁊ lūmis miraculū de moſtraret. Decimūſextū foliū hui⁹ nſe roſe eſt nathan reprehenſio. de quo dī. i. Regū

De sancto Petro martyre Sermo XXVIII

xij. q. cū argueret dauid de pctō suo t ille co-
 gnoscens pctm suū diceret. peccauit dñs. di-
 xit nathā. Dñs quoq; transulit pctm tuū
 nō morieris. Sic cū quidā hereticū scitātē
 t miracula scri petri martiris t fidē sancte
 mris ecclie depauiaret sumpto quodā sub
 ostentatiōe moissello q. eū nō posset si circa
 hoc delinqueret trasglutire. sen sic mor ipz suo
 gutturi sic inherētē vt illū educere vel in-
 ducere nō valeret. cui scūs petr⁹ martyr vi-
 sibiliter apparēs eūq; uehement⁹ arguēs de
 hoc q. fidez xpi t scām mrem eccliam ca-
 tholicā sic uilipēderet t obpugnaret. itico pe-
 nitens t sentiens uicinē mortē euentū facto
 voto q. ab hñōi respiceret. fuit prin⁹ illo
 enomito liberatus. Decimū septimū solius
 nre hui⁹ rose est dauid liberatio. Nā vt dñ. i.
 Reg. xvi. Inuastit spūs dñi mal⁹ Saul. Da-
 uid aut psallebat manu. q. diu dauid psal-
 teriū pulsabat saul nō uerbabaf. cū em esset
 inimic⁹ dauid. tñ bñficio ei⁹ liberabat a spū
 malo. Sic brūs petr⁹ martyr cuiusdā nobil⁹
 ly heretici t inimici fidei catholice filiū pre-
 nimio t horribili timore gule: nec loq; nec
 spirare ualentē leuāq; ad dñm manib⁹ t crūq;
 sup eo facto signaculo supposita cappa ve-
 lut psalterio loco infirmo pfecitissime sana-
 uit tā in aia q; in corpe. ne deinceps spūs p-
 fidie illū nequit exagitarēt. Etia dñ. Sau-
 fredus de cumis hñer de pāno tunice sati pe-
 tri martiris vt uinceret hereticū quendā
 pannū ipm in ignē picit. q. prin⁹ ignē extin-
 xit. qd uidēs heretic⁹ ad fidē xpi dñsus est
 Decimū octauū solius nre hui⁹ rose est salo-
 monis gubernatio. de q. dñ. Eccl. xlvij. Sur-
 rexerit fili⁹ sensar⁹. t ppr illū deiecit oēm potē-
 tiā inimicōz. Salomon imperauit in dieb⁹
 pacis cui subiecit dñs oīs hostes erudit⁹
 est in iuuentute sua t ipler⁹ est qñ flumē sa-
 pientia. Sic brūs petr⁹ martyr uelut fidei
 pugil egregi⁹ hereticōz dogma pestiferū in
 uita sua plurimū eradicauit. post mortē at
 suā ei⁹ meriq; t corruscantib⁹ miraculis fuit
 adeo extirpatū vt q. plurimi errorē suū re-
 liquerūt t ad gremiū scē ecclie duolauerint
 ita vt ciuitas mediolanēsis t comitat⁹ eius
 dē vt tot hereticōz cūctacula residebāt in-
 tantū sit purgata vt alijs expulsi alijs ad
 fidē xpi dñsis null⁹ ibidez audeat aliq; ten⁹
 appere. Ples etiā ex eis maxim⁹ t famosi
 pdicatoz ordinē sunt ingressi. q. vsq; hñc cū
 ctos bñctos t fautores feruore mirabili p-
 sequunt. Decimū nonū solius nre hui⁹ rose

est helye suscitatio. de q. dñ. Eccl. xlvij. Sur-
 rexerit helyas ppha qñ ignis t xbi ipi qñ
 sacra ardebat. q. sustulit mortuū ab inferis
 de sorte mortū i xbo dñi dei. Hic ē vt dñ. iij.
 Reg. xviij. Lū aer ēēt clar⁹ nec vlla nubes
 in eo apperet orauit ad dñm t statim nubes
 ascēdit de mari. Sic brūs petr⁹ martyr
 fuit uelut ignis. de q. dñ. Inno. in lra cano-
 nizatiōis ei⁹. Tunc clari⁹ fidei lāpas lucet.
 cū ardētes lucerne martyz supplicioz in-
 cendijs corpali⁹ extingunt. Ad plane t li
 qdo patuit in ipi⁹ bñ petri martiris passio-
 ne. qz post glisus t recolēdū ei⁹ martiriū
 sic suoz multitudie t eminetia miraculoz
 fides respēdit q. q. plurimi bñcti eoz qz
 credētes ipi⁹ fidei tot t rātoz oñsioe signo
 rū agnita xitate ad illū lumē de suoz errorē
 tenebris pperē redierūt. hec ibi. In cetera
 miracula h de ipo fert q. cū mulier qdā in
 flandria pepisset tres filios mortuos t iaz
 qñtū filiū etiā mortuū pepisset. deuotissime
 brō petro martyre se deuouit quē suis meri-
 tis a mortuis suscitauit. Eōsile accidit Ee-
 monis in puincia francie cū puella qdā in
 flumie rapim submerfa ēēt t mortua meri-
 tis bñ petri martiris pshine uite restituta.
 qd signū uiderūt oēs ppli q. erāt in ecclia
 fratrū pdicatoz. ybi pntes ei⁹ emissio uoro
 suscitara gaudiose receperūt. Hic finis fo-
 liū nre hui⁹ rose est helye suscitatio. de q. dñ.
 Eccl. xlvij. Helye i dieb⁹ suis nō primum
 pncipē t in potentia nemo uicit illū in uita
 sua fecit monstra: nec supauit illū xbi al-
 qd. Duo em pcpua fecit helye in uita sua
 pñō cū ipē descēderet de Bethel pueri par-
 ui egressi de citate illudēbāt ei. q. maledixit
 t duo vñi lacerauerūt eos vt dñ. iij. Reg. i.
 Scdo sanauit Naaman syri a lepra vt dñ.
 ibidē. v. c. Sic brūs petr⁹ martyr dñ pdica-
 ret Etsene in ytalīa in platea ciuitatē: qdā
 nobiles iuuenes qz dom⁹ erat cōtigua pa-
 lacio dñij euz ēēt bñcti iacebāt lapillos t
 scām pdicātē qz malignitatē scpi⁹ increpās
 nihil pfecit. tādē publice illi domui maledi-
 xit: q. statim corruit t. xlij. duos viros q. in-
 r⁹ erāt pñ infemē. Deiceps at nūq; dom⁹
 pdicta repari potuit cū pñes attēptatū fu-
 isset ēēt vsq; i pñtē diē. Scdo cū qdā despa-
 r⁹ noie Roba oia i ludo pdidisset t demōēs
 inuocasset. vexat⁹ ab eis misēabil⁹ ēēt vsq; ad
 mortē tādē merid bñ petri martiris pñtē
 curat⁹ pñiam egit salutare. pñrea multi a
 varijs lāguorib⁹ t uñs infirmitatib⁹ cura

De sancto
 pñtē bñctes aqua
 petri. Etia frater Rob
 cū apud bononiā qu
 in festo bñ petri mar-
 ad eleni. deuotissime
 pñtissime sanar⁹. y
 nre hui⁹ rose est E
 eccl. xlvij. q. cū
 funderiuit in ysa da
 q. petro redit sol: t
 beat⁹ petr⁹ mar. pñ
 ne natio maris pñ
 ei⁹ inuocatiōē ei⁹
 ad eleni apparuit. oñ
 panorilla tam calig
 tinnat mare q. uel
 fure sanis t incolu
 nans puenit. Sc
 gamorice in puincia
 lacum plurimū det
 mar. de quodā langu
 meret in digitis qua
 in festo pdicti marty
 rebus uicini mortu
 tum se deo t sanco
 mox sanar⁹ est. H
 hui⁹ rose est pñtē a
 dñ. Aldeuota iof
 pñtē dñre pñtē
 uile abhoiades im
 dñm cor ipi⁹ t in dñ
 pñtē. qd dñ. iij.
 rous marty vt am
 fuit obominatione
 indocenti plures ad
 mē dieceffis modiol
 demonib⁹ vexata. m
 hui⁹ cum mlla cele
 martiris est pñtē s
 t pñtē omnis a demon
 quodā q. E. oradu de
 martino quidē ingre
 mare merid bñ pet
 t nigromantiā ab
 tioniū t demonioz
 fū est. Hic finis
 rose est pñtē pñ
 pñtē. Male tra t auen
 cōtērat⁹ a deo pñtē
 pñtē. Pñtē nāq;
 rando rñdūmo. iue
 t pñtē nre gāper. p

De sancto Petro martyre Sermo XXVIII

Eccl. xlvij. Sar
nis et huius ipsi
morum ab inferis
di. Idic et vt dñi.
ar nec villa nubes
dñm et statim nus
brus petri marty
rino. in ira cano
fidei lapas luer.
supplicior in
unt. Et plane et li
tri martyris passio
lédit et martyriū
intra miraculorū
primi bñcti corqz
aroz. oñis hōe signo
mne de suoz error.
per ibi. Int cetera
cū mulier qdā in
ps moruos et iaz
iffert deuotissime
uit quē suis meri
tōs accidet. Et
cū puella qdā in
et mortua meri
tū vite restituta.
li qd erat in ecclia
ra et emissio voto
rū. Et sic mī fo
rū subuēto. de qd
fuit nō pūmū
o vicit illi in vita
pauit illi vbi ali
belis. In vita sua
Berbel pueri par
et qd maledixit
vt dñi. Reg. l.
grū a lepra vt dñ
martyr dñ pñca
atea ciuitatē. qdā
erat cōtigua pa
lacebāt lapillos p
tre sepi in crepas
illi domui maledi
duos viros qd in
ps at nūqz dom
fies atpēratū sus
do cū qdā despa
didit et temōes
pauit et vltqz ad
martyris pñcē
ps. pñca multa
infirmatibz cura

Infant. bibentes aquā intinctā reliquijs bñ
petri. Etia frater Jobes polon^{us} ordinis nñ
cū apud bononiā quartana laboraret. tādē
in festo bñ petri mar. qd erat sermocinatur^{us}
ad clerū. deuotissime se deuouēs meriqz scī ē
plenissime sanar^{us}. Vñce simū primū foliū
nñe hui^{us} rose est Ezechie sanario. Nam vt dñ
Eccl. xlvij. Fecit ezechias qd placuit deo et
fortiter iuit in viā dauid pñs sui. In diebus
ipī^{us} retro rediit sol: et addidit regi vitā. Sic
beat^{us} petri^{us} mar. pmo cū quidā naute caligi
ne noctis maris pcellis pene naufragarent
ad inuocatiōē ei^{us}. in antēna cū luminaribz
accensis apparuit. omīqz obscuritate fuga
ta. nox illa tam caliginosa in diē clarissimū
tōmutat^{us}. mare qeuit: vent^{us} cessauit a tēpe
state. sanīqz et incolumes naute ipso die ia
nuam puenērūt. Secūdo cū qdā magister
gramarice in puincia Leutbonie apud tra
iectum plurimū detraheret scitātī bñ petri
mar. de quodā sanguie qd miraculose appa
ruerat in digitis quarūdā mulierū filancū
in festo pñcti martyris: grauibz febrīb^{us} cor
reptus vicin^{us} mortī desperatiōē medicorū: to
tum se deo et sancto petro martyri deuouēs
mor sanar^{us} est. Vñce simū secundū foliū nñe
hui^{us} rose est Iose ampliatio. de qd dñ Eccl.
xlv. Ad memoria iose in compositiōe odoris
Ipe est direct^{us} dñi in pñtētia gēis vt
tulit abboatiōes impietaz et gubernauit ad
dñm cor ipī^{us}: et in dieb^{us} pñctoz corroborauit
pietate. Idē dñ. iij. Reg. xxiij. Sic beat^{us} pe
trus marty^{us} vt ampliaret fidē lesu xpi. ab
stulit abominaciones demonū vexantiū et
inducentiū plures ad pñctū. vt pz de euphe
mia dioecesis modiolanēsis. qd septe annis a
demonibz vexata. maxime dieb^{us} dñicis et fe
stiuīs cum inissa celebraret^{ur}. meriqz scī petri
martyris est pñcte sanata. Etia nē bona
septe annis a demonibz agitata et heretico
quodā qd Eoradus de landriano vocabatur
maximo quidē nigromātico nō valente eaz
tenere meriqz scī petri martyris liberata est
et nigromātic^{us} abiurata omī heresi et incā
tationibz demonioz ad fidē catholicā cōuer
sus est. Vñce simū tertū foliū nostre huius
rose est Jeremie pñciatio. de quo dñ Eccl.
xlv. Adale traxauerūt illū qd a ventre mñs
cōsecrat^{us} est ppheta. Sic beat^{us} petri^{us} mar.
cōsecrat^{us} a deo ppheta spīscō plen^{us}. qtuor
pñcti. Pñio nāqz transiens cū fratre ge
rardo tridentino. iuxta quodā castri here
ticoz noīe gathet. p annū aī passionē suaz

didit illi socio. Illud castri extitit p fide. et
nazari^{us} et desider^{us} duo epi hereticoz qd ibi
sepulti sunt cōburent^{ur} in curia ipī^{us} castri. qd
ira euenit ministerio fratris in qd sitoz p bere
ticos. Secūdo dñ in dñica i ramis palma
rū beat^{us} petri^{us} mar. pñicaret mediolani vbi
erat vtriusqz ppli maxia mltitudo. s. virozū
et mulierū: dixit alto voce. Scio p certo qd be
retici trahāt mortē meā et p morte mea pe
cunia ē iam deposita: s. faciāt qd volūt. qz de
ren^{us} faciāt eis mortuus qd vit^{us}. qñfra men
sem ab eis occisus ē. Tētio dñ qdā matro
na noīe Birola. xiiij. annis a spiritibz imū
dis fuisset oblesā et nullū auxilio iuuari pos
set. tandē veniēs ad scm petri mar. postula
uit ei^{us} suffragiū. cui sanct^{us} rñdit. Et oīde filia
qz et si modo qd postulas impetrare non va
les. non mltō post a me plenarie obrinebis:
qd et factū est. nam post passionē ei^{us} pñcta
mulier accedens ad sepulchrū bñ petri mar
tyris: pñcte fuit liberata. Quarto dñ ipse
de cumis mediolanū pger et tūc pateret qd
tanā: et socij dicerēt ei qd nō possent mediola
nū applicare. scñs rñdit. Apud scm simpli
cianū oportet hos hospitari: qd et factū est.
nā cū ei^{us} sacri corpus deferret^{ur} ppter nimiaz
ppli freqntiā: nō potuerūt illud mediolanū
deducere: s. apd scm simplicianū deposuerūt
et ibidē illa nocte remāsit. Vñce simū qrtū
foliū nñe hui^{us} rose ē Ezechiel reuelatio. de qd
dñ Eccl. xliij. Ezechiel qd vidit cōspectū glorie
quā oñdit illi in curru cherubi. Sic brō pe
tri. reuelatū est qd glōsiū in agmīa brōz
spūz xps sibi pauerat imo sepi^{us} in spū ra
pē^{us} vidit plūma secreta dei. qd pñcatur^{us} erat
fidelibz xpianis: cui glōz de^{us} reuelauit mul
tis pñctis: pñpue autē cuidā deuotissime mo
niali i mōasterio de ripul apd florētā eo diē
qd martyrisat^{us} fuit. Vñce simū qntū foliū nñe
hui^{us} rose est Zorobabel restauratio. de qd dñ
Eccl. xliij. Quō āplificem^{us} zorobabel: Nā et
ipe qd si signū in dextera isrl. Idic restaurauit
vibē scām hierl. vt dñ. i. Esdr. iij. Sic bea.
pe. mar. restaurauit pñctū attrahētēz ordi
nis nñi. Nā cū mercatores qdā i ciuitate at
trahētē haberēt iux pñctū nñm maximam
struē lignoz venaliū. in qb^{us} ignis erat succē
sus et vēr^{us} impelleret flāmas i pñctū nec pos
set ab incēdio villo modo liberari. appozat^{us}
reliquijs bñ pe. mar. cū maxia deuotione. flā
ma incēdiū i aliud lar^{us} deflexit et pñct^{us} ille sus
oīno pñct^{us} sit. excepta qdā cruce qd erat i sum
mitate ecclie quā ignis succenderat aī ap
le

In nan? tuas dñe comēdo spm̄ meū. Sym-
bolū etiā cepit dicē fidei. cui? nec in b̄ articu-
lo desijt eē p̄cor: s̄ cū adhuc martyr dñi pal-
pitaret. culrellū crudelis licor arripuit ⁊ per-
larera cū trāssit. s̄ ibi. Qui aut̄ i vicinis a-
gris laborabāt. abscondentes ramusculos ar-
bor ⁊ vitū. filr herbā secāres videbāt san-
guinē ex illis fluere ⁊ mīrātes q̄dnā h̄ eēt. p̄-
ueniēt ad locū passiōis p̄p̄ qd̄ facit ē mari-
m? p̄cur? p̄p̄loz veneratū xpi martyre. q̄
est velut flos rosarū i dieb? vernis. ⁊ sic p̄z
quō trīgita folia h̄z rosa. s̄ be. pe. mar. quē sū-
mo honore hodie venerat ecclesia.

Secundo triginta folia h̄z

rosa i xpi imitatioe. Nā beat? petr? marimi-
tar? ē xpi. p̄ cui? fidei stiebar ardētissime ca-
licē passiōis i triginta p̄fectū. P̄rio i ḡia-
tiōe. Sic em̄ xps sine labe pcti nat? ē ⁊ de pec-
catorib? ⁊ p̄ctā tolleret. Sic be. pe. mar. na-
tus ē ⁊ h̄erē sine p̄ctagio h̄ēns. vt h̄ēsim ex-
pugnaret. Un̄ dī. Puer i fide claruit carēs
parētū nebula. Secūdo i sc̄ificatiōe. Sic
em̄ xps sc̄ificat? ē sp̄itū sc̄o sup̄ueniēte. Sic
be. pe. mar. sc̄ificat? ē ⁊ i ḡia p̄firmat? ne de
inceps mortalit̄ peccaret. Tertiō i reḡia-
tione. Sic em̄ xps baptizari voluit. s̄ nō ha-
beret inuiciā pcti original̄. sic be. pe. mar.
baptizat? ē. s̄ ⁊ c̄t p̄ tūc iūnis ab originali.
Quarto i disputatiōe. Sic em̄ xps duode-
cimo i medio doctorū disputat. sic be. pe. mar.
cū esset septēnis auz patru de fide disputat
quē cōiūcit. sic xps doctores. Quinto i sub-
lectōe. Sic em̄ xps se subiicit discipline pa-
rentū vsq̄ ad eratē legitimā. sic be. pe. mar.
subiicit parētib? suis int̄c̄dēs tñ studio fidei
catholice. Sexto i vite institutiōe. Sic em̄
xps instituit nouā legē in q̄ p̄ctōres saluos
faceret. sic be. pe. mar. elegit sibi nouā religi-
onē in q̄ h̄eticos ad fidē xpi p̄uerteret. Se-
ptimo i p̄dicatiōe. Sic em̄ xps venit in mū-
dū vt sua p̄dicatiōe secreta pris sui doceret.
sic be. pe. mar. itauit ordinē p̄dicatoz. vt se-
creta fidei p̄dicatiōe ap̄irer. Octauo i corpo-
ris maceratiōe. Sic em̄ xps. xl. dieb? ⁊ nocti-
bus i deserto ieiunauit. sic be. pe. mar. i iusti-
ficatiōib? dñi exercebat assidue i ieiunijs. vi-
gilij. abstinentijs. disciplinis. vt sic a sp̄itū
lib? negijs tur? eēt. Nono i integritatē cō-
seruatiōe. Sic em̄ xps i ḡnitate sp̄ dilexit
exaltari. sic bea. pe. mar. i ḡnitate mētis ⁊
corpis illibatā sp̄ p̄seruauit. Decimo i pec-
catoz suscep̄tōe. Sic em̄ xps nunq̄ sp̄renit

p̄ctōres ad ip̄m conuersos: s̄ benigne ip̄os
ad ḡram suscepit. sic bea. pe. mar. hereticū ad
fidē xpi p̄uersis sp̄ indulxit. Undecimo i ob-
stinatoz dānatiōe. Sic em̄ xps obstinatos
phariseos acerrime dānauit. sic be. pe. mar.
heresiarchas obstinatos audacissime cōsu-
dit ⁊ sup̄pauit. Duodecimo i lāguentiū sanati-
ōe. Sic em̄ xps liberalit̄ languētes ad euz
ueniētes sanauit. sic be. pe. mar. duz viuēret
plurimis lāguēdis sanitatē impetravit. De-
cimotertio in officiū admīstratiōe. Sic em̄
xps hūilī pedes discipuloz lauit cū eēt mgt̄
⁊ dñs eoz. sic be. pe. mar. s̄ eēt prior. cumas
nus. tñ hūilī fratrib? suis mīstrauit. Deci-
moq̄to i t̄paliū abdicatiōe. Sic em̄ xps auz
eēt diucs. egen? p̄p̄ nos fieri voluit. sic be.
pe. mar. licz eēt ex nobilib? ⁊ diuitib? parēti-
bus p̄p̄ xpm oīa cōtempnit ⁊ paup̄tatē as-
sumpsit. Decimoq̄nto in passiōis p̄figura-
tione. Sicut em̄ xpi passio p̄figurata fuit in
abel quē occidit caym. ex inuidia. ira. ⁊ auari-
cia. sic bea. pe. mar. ex inuidia. ira. ⁊ auaricia
hereticoz occisus fuit. Inuidebāt gratio-
sū p̄dicatoz. irascebāt valido expugnatōz. cō-
cupiscebāt auaricia ⁊ mercede conducti ad
ip̄m occidēdū. Decimosexto i volūtaria pas-
sione. Sic em̄ xps oblat? ē. q̄ ip̄e voluit. sic
be. pe. mar. passione suā p̄sciuit. nec tñ vitā
uit. imo hanc sepi? a deo p̄stulauit. Decimo
septimo in capitis vulneratiōe. Sic em̄ xps
fuit vulnerat? in capite qñ ip̄m sp̄inis iudei
coronauerūt. sic be. pe. mar. cruciat? fuit i ca-
pite qñ heretici diris icibus ip̄m i capite p̄-
cusserūt. Decimooctauo i cordis infixione.
Sic em̄ xps passus ē in corde. qñ lācea ip̄m
trāssixerūt. sic be. pe. mar. in latere cordis fu-
it trāssus. Decimonono i sanguis effus-
sione. Sic em̄ xpi venas ap̄rueit ⁊ tot? san-
guis effluxit. sic be. pe. mar. in vulnerū mul-
tiplicatiōe totū sanguinē effudit. Vicesimo
in ofone. Sic em̄ xps suis crucifixorib? in-
dulsit. sic bea. pe. mar. nō maledixit. nō mur-
murauit. s̄ p̄ suis occisorib? exorauit. Vi-
cesimop̄mo in comēdatōe. Sic em̄ xps suū
spm̄ p̄ri comēdauit. dic. Pat̄ in man? tuas
comēdo spm̄ meū. Sic be. pe. mar. spm̄ suū
dño comēdauit. dic. In man? t̄c. Vicesi-
mosecundo i cōfessiōe. Sic em̄ xps oīa lega-
lia p̄sumata eē p̄testat? est. Consumatū
est. Sic be. pe. mar. veritatē fidei. p̄fessus ē
dicēs. Eredō in deū t̄c. Vicesimotertio in
distributiōe. Sic em̄ xps i cruce testamētū
fecit. in q̄ oīa distribuit liberaliter. Sic be. mar.

De sancto Petro martyre Sermo XXVIII

petr^{us} martyr qd parū habuit totalit^{er} distri-
buit. sciam dñō comedando et corp^{us} p fide
xpi morti exponēdo. mūdū aut iam corp^{us} ple-
rat cū pcupiscētijs suis. **¶** Vicesimo qnto i de
uotioe. Sanguis xpi clamar pet^{ro} de uotio
nē dīc. Inringat pes tuus in sanguine. san-
guis bñ petri mar. clamar sui imitationez. i.
Matth. vi. Elephans ostēdit sanguine vne:
ad acūdos eos in plū. **¶** Vicesimo qnto i
puerhoē. Sanguis xpi clamar pet^{ro} puer-
hoē dīc. Que vtilitas in sanguine meo et.
et tūc plures i passioe xpi cōuersi sunt. i. Lō-
gū. Eturio et alij q pantiētes pectora sua
reuerrebant hierlm. Luc. xxiij. Sanguis bñ
petri mar. clamar ad hereticos pet^{ro} sua cō-
uersionē. **¶** Vicesimo sexto in cōpassioe. san-
guis xpi clamar ad totū mūdū pet^{ro} cōpas-
sionē. **¶** Vicesimo septimo in cōpassioe. **¶** Vicesimo
pet^{ro} sui venerationē. **¶** Vicesimo octavo in cōpassioe. **¶** Vicesimo
uit pasca et sanguis effusione. **¶** Vicesimo
septimo in manifestatione. Sanguis xpi cla-
mar ad frā pet^{ro} sui manifestationē. **¶** Vicesimo
xvi. Terra ne operias sanguine meū. San-
guis bñ petri mar. clamar pet^{ro} sui reuelatōez
Esa. xlii. Reuelabit terra sanguine suum
¶ Vicesimo octavo in remissione. Sanguis
xpi clamar ad psem pet^{ro} pet^{ro} remissione
Iob. xij. Accessistis ad sanguis aspersionem
meū loquēte qabel. Sanguis bñ petri mar.
clamar ad deum pet^{ro} sui remunerationē
Apoc. vi. Alzquo dñe sanc^{te} et ver^{us} nō vin-
dicas sanguine nostrū. **¶** Vicesimo nono in
miraculosa opatiōe. Sanguis xpi fecit frā
remere lapides frangere. monumēta mor-
tuos reddere. Sanguis bñ petri mar. terruit
et cōmouit hereticos obstinatos et duos i
herefi offregit ad fidē catholicā reducēdo: cō-
scientias eoz aperuit sua pcrā pficēdo. **¶** Tri-
cesimo in glificatione. Sanguis emi tpi apuit
nob tanuas regni celestis. **¶** Vicesimo x. **¶** Vicesimo
fiduciā in introitu sanctorū p sanguine ipi.
Sanguis bñ petri mar. multū damianis impe-
travit glificationē et beatitudinē celestē qd sus-
citauit a morte ad vitā: qd dignā egeit peni-
tentia. vt hē dīcē possit illd. **¶** Vicesimo xiiij. **¶** Vicesimo
stigia ei^{us} secur^{us} ē pes me^{us}. **¶** Vicesimo xlv. **¶** Vicesimo
dīc. Eidi simile filio hoīs. Ecce quō triginta
folia hz rosa. i. bñs petri mar. i xpi imitatioe

¶ Tercio triginta folia ha-
ber rosa in sui remunerationē. Nā bñs petri

martyr hodie coronat^{us} ferro rosar^{um} in^{ter} cho-
ros scōz spūm glīosus residet. ideo carat
scā mar ecclia. Adest triumph^{us} nobil festū q
celi curie q rosa delectabilis offert regi glie.
I Decrosa hz triginta folia. i. triginta beatudi-
nes in glia. **¶** Prīmū foliū est qz habuit glo-
riā xgūm. Nā fuit xgūali mūdicia p dñus
Apoc. iij. Qui vicerit sic vestiet vestimētis
albis. **¶** Secūdū foliū ē qz habuit gliaz pfe-
lorū. nā fidē xpi cōstant^{er} pfectus emō solus i
pmordio sue etaq^{ue} et i medio: p dñcādo. **¶** Et
in vltio: scribēdo suo sanguine p pto in terrā
Credo i deū et. Et illa fra fuit mirabilis xru-
tis. in sanatoe lāguidoz. vt pz d illa muliere
q patiebat coruione cācri. q supposita illa
terra rubricata sanguine martyris. mox pfe-
cte curata ē. **¶** Tercū foliū ē qz habuit gliaz
martyriū. Nā fuit p pto sanguine rubricatus
Apoc. vii. Lauert stolas suas in sanguine
agni. **¶** Quartū foliū est qz habuit gliaz apo-
stolorū. Nā fuit celesti sapia decorat^{us} sic apli
Dan. xij. Qui docti fuerit fulgebūt sic sol et
Quitū foliū est qz habuit gliaz pphariū.
Nā spū pphetie fuit plen^{us}. vñ p dicit qz ab
heretico occideret: et qz in letanijis noiares: et
qz festū suū in balēdario scriberet: qz oia sibi
ipū scētis reuelauerat. **¶** Sextū foliū ē qz ha-
buit gliaz pphariū. Nā passio ei^{us} p pti-
gurata ē in pphariis sic et passio xpi. **¶** Vicesi-
mū. In manib^{us} pphariū assumat^{us} fuit. **¶** Se-
ptimū foliū ē qz habuit gliaz angeloz. Nā
secreta dei annūciat^{us} p dñcādo ministrant^{es}:
frēs sibi subditos bñ regēdo custodiuit: po-
puli catholici errores fugādo. **¶** Octauū
foliū ē qz habuit gliaz archangeloz. Nā secre-
ta cōsilia dei nouit. p dñcādo misterij trinitatē
et factū incarnationis filij dei etā in pueritia
vt pz. **¶** Nonū foliū est qz habuit gliaz xru-
tum. Nā in vita mltā miracula fecit. cum fi-
devera. tū rōne deuota. tū vita pfecta et ima-
culata. **¶** Decimū foliū est qz habuit gliaz po-
testatū. Nā cohercuit demones ne tñ nocē-
rent qru velle. imo expulit demones a mul-
tis corpib^{us} obsessis. **¶** Undecimū foliū ē qz
habuit gliaz pncipatū. Nā regna et puin-
cias in timore dei gubernauit. hostes hereti-
cos cōpessit. ptores ad viā pnie reduxit. i
tribulatiōib^{us} eccliam catholicā prexit. iō dīc
Eccl. xliij. In oī gēte et in oī p pto pmatū
habuit excellētiū et sublimiū colla calcant^{es}. p
fundū abyssi penetrant^{es}: et in fluctib^{us} maris
ambulant^{es}. **¶** Duodecimū foliū est qz habuit
gloriā dominationū. Nā purgauit hereses.

De sancto

Amminauit fideles
perfect debiles pec-
tes. **¶** Decimū tētiū
am dñonoz. **¶** Tia
a. **¶** Per en d^e sua i
pauores fidei car-
amulante qd sepe d
modū foliū est qz
Nā habuit plenitudi-
diabolice qz inhar et
et et corripit. **¶** Decimū
bit gliaz sempin
gna eo qz oia saluati-
gna mouet consideraba-
impēdar et sup p pti-
amiserit foliū est
nā spū. Nā corripit
di p bilitate: et iō f
regni celoz. **¶** Decimū
bit gliaz mactoz
nā fuit totaliter tran-
nie in fide. iō p dñcā-
ra regni celoz. **¶** Decimū
bit gliaz lucētiū. **¶** Vicesimo
p dñcādo reuelatū
delectabiliū. **¶** Vicesimo
erat necessitati. **¶** Vicesimo
dō: iō cū gaudio
bonū foliū est qz b
lūctia. Nā nō recu-
bit aut spontaneū
flicam. vñ feruēt
p pti: et iō saturat^{us}
pleuit. sic elūctus et
in regno celoz. **¶** Vicesimo
bit gliaz mactoz
dō: iō dñcādo cē d
bi cōtūctis p fide et
nā grauita bñficiā
tuo. **¶** Vicesimo
p pti meruerit vel
gno celoz. **¶** Vicesimo
bit gliaz mactoz
p dñcādo p dñcādo
p dñcādo mūdicia
et p dñcādo nō in
bit videri regno celoz
foliū est qz habuit
tabolicos semp h
inflicte pat. **¶** Vicesimo
tem. et iō sumā digni-
tatem in regno celo

[illegible]

Aluminavit fideles ⁊ infideles ignorantes.
perfecit debiles peccatores in bono deficē
res. **Decimūtertū foliū** est: qz habuit glori
am thronoz. **Nāz** in eo de^o fedierūt in grā
cōfirmādo. ps. Ego cōfirmāui columnas
ei⁹. Per eū de^o sua iudicia exercuit: cōtra de
pauatores fidei catholice. **Phil. iij.** Adulti
ambulāt qz sepe di. vo. inf. xpi. **Deci
mōqtrū foliū** est: qz habuit gloriā cherubim.
Nā habuit plenitudinē sciētiā qdē aialis
diabolice qz infir⁹ ⁊ desipit⁹ diuine qz edifi
cat ⁊ corripit. **Decimūqntū foliū** est. qz ha
buit gloriā seraphin. Nā arsit charitate ma
gna eo qz oēs saluati cupiebat. p solute alio
qz mou de siderabat. **ij. Ez. iij.** Ego libent
impēdā ⁊ supimpēdā p aiab⁹ vñs. **De
cimūsextū foliū** est: qz habuit gloriā palupe
rū spū. Nā cōcepit diuitias ⁊ honores mū
di p hūilitatē: ⁊ iō sibi debet iure bēditario
regnū celoz. **Decimūseptimū foliū** ē. qz ha
buit gliz māstoz. **Nā** fm voluitatē diuī
nā suū totaliter transiit a seqla passionū
sic irascibil⁹ iō pacifice ⁊ firmē possidet ter
rā regni celoz. **Decimūoctauū foliū** ēqz ha
buit gliz lugētū. Nā a seqla passionū pas
sibilis refrenauit mēre suā. tū moderate
teletabilib⁹ vredo. tū totalit⁹ abijciēdo cū
eror necessariū. tū volūtariū lucrū assumēdo
⁊ tō iō cū gaudio cōsolat⁹ in celo. **Decimū
nonū foliū** est: qz habuit glām esurientium
iusticiā. Nā nō recusauit exhibere pmiis de
bitū aut spontaneū bñficiū: qd pñer ad iu
sticiam. sñ seruētū desiderio iusticie opa im
pleuit. sic esuried⁹ ⁊ sitied⁹ seruent⁹ sumit cibū
⁊ potū: ⁊ iō saturat abundantia cōsolatōnis
in regno celoz. **Vicesimū foliū** est: qz ha
buit glām misericordii. Nā libere donauit
qd⁹ vō dictabat eē donandū. pura amic⁹ ⁊ fi
li⁹ cōiūctis p fidē catholici⁹ ⁊ ob dei reuerē
tiā gratuita bñficia pstitit etiā inimic⁹ in qz
bus solā necessitate psiderauit. ⁊ iō pl⁹ acce
pit qz meruerit vel desiderare potuerit in re
gno celoz. **Vicesimūprimū foliū** est. qz ha
buit gliz mūdōz corde. Nā se disposuit ad
vitā pceptiatiā per frutes ⁊ dona pūssatē
cōseruādū mūdiciā cordis i seipso. s. vt mēs
ei⁹ passionib⁹ nō indignaret. ⁊ iō cū gaudio
deū videt i regno celoz. **Vicesimūsecūdū
foliū** est. qz habuit glām pacifice. Nā ad
catholicos semp habuit pacē. **E. la xxi.** Dp⁹
iusticie par. Sñ fidelib⁹ aut orabat etnā pa
cem. ⁊ iō sumā dignitate obtinet: qz fili⁹ dei
vocat in regno celoz. **Vicesimūtertū foliū**

tum ē: q̄ habuit gloriā deū c̄p̄ charitate amā
 tiū. Nā p̄mo mēte suā disposuit ad seruiciū
 deo p̄ amorē ⁊ charitatē. Rōm. v. l. ha
 ritas deī diffusa ē in cordib⁹ nr̄is p̄ sp̄m̄ sc̄m̄
 q̄ dar⁹ est nob. idō p̄ charitatē frui⁹ deo i re
 gno celoz. Vice simū q̄ntū foliū est. q̄ ha
 buit gl̄iam gaudētiū. Nā ip̄e deū amās gau
 debat c̄p̄ cōlūctōē amari. q̄ charitas h̄z deū
 p̄sentē quē amat. i. Job. iij. Qui manet in
 charitate i deo manet. ⁊ iō gaudet sine tris
 tia in regno celoz. Esa. xxxv. Gaudū i c̄p̄
 dationē obtinebunt ⁊ fugiet dolor ab eis.
 Vice simū q̄ntū foliū est. q̄ habuit gloriā
 patriciū. Nā mēs ei⁹ nō fuit p̄turbata per
 iminētiā maloz neq̄ p̄ dilationē bonozum
 Alarh. v. Beati estis cū maledixerint vob̄
 hoies ⁊c. Gaudere ⁊ exultare ecce em̄ mē
 tes v̄sa copiosa ē i celo. Vice simū q̄ntū fo
 liū ē: q̄ habuit gloriāz modēstoz. Nā i oib⁹
 dicit⁹ ⁊ factis suis semp̄ observauit modū.
 idō h̄z amicitia sine emulatiōē in regno ce
 loz: vbi implet illō p̄ceptū dñi. Diliges p̄
 ximū tuū s̄c̄ reip̄m. Vice simū q̄ntū fo
 liū est. q̄ habuit gl̄iam deū timentū. Nā ab
 infātia semp̄ deū timuit. idō cū magna se
 ruitate possidet regnū celoz quo ad q̄tuor
 Primo in gl̄ia videt diuinā volūtatē in q̄
 fuit eternalit̄ p̄destinat⁹ ad etnā felicitatē
 Secūdo ē cōfirmat⁹ in gl̄ia a q̄ nō pōt dis
 cedere per malā volūtatē. Tercio legit in
 libro vite vite gl̄ie p̄pernitatē. Quarto bea
 tificē deo iungit ⁊ inseparabilē charitatē
 Vice simū q̄ntū foliū est. q̄ habuit gloriā
 sapientiū. Nā te deo nouit quātū sciri po
 test in hac vitā: nec hanc sapiamulō erroze
 cōtaminauit idō videt in x̄bo tanq̄ in spe
 culo ois p̄ncipio: p̄terita: ⁊ futura. Apoc. xxiij.
 Ambulabit gres p̄ lumē ei⁹ ⁊ videbit fac
 iem ei⁹. Vice simononū foliū est. q̄ habu
 it gl̄iam fortū. Nā nulli v̄nq̄ fuit nisi deo
 cū seruire regnare ē. idō h̄z tantā fortitudi
 nem mirabilē quidē v̄t de celis ad terras ve
 niat. ⁊ de terris ad celos ascēdat: hoib⁹ appa
 rens ⁊ ab eis b̄scedēs sicut ⁊ angeli faciūt.
 Esa. xl. Alarh b̄t fortitudinē sc̄ib⁹ h̄mānā in
 āgelicā. assumēt pēnas v̄t aq̄le volabūt ⁊ n̄
 deficiēt. Vice simū foliū ē: q̄ habuit gl̄iam
 iudiciū. Nā in hac vitā inuiste iudicā⁹ ē
 ad mortē. iō in iudicio tōnissimō iudicabit
 cū x̄po malos ⁊ p̄cores p̄ finim approba
 tionis. v̄n i p̄c̄ passōis vite v̄satisunt lumi
 naria celū ascēdēda in q̄b⁹ ip̄se v̄sūs ē celū
 ascēdere ⁊ iuxta beatā v̄ginē sedere: quam

De sanctis Philippo et Jacobo Sermo XXIX

summe dilecti et in maxima reuerentia habu-
it dñi viueret. et ideo ipsa in glia secū in sua se-
derecepit eū letissime. Propterea L. ii. dñi
Egredimini filie syon et videte regē salomo-
nem in dyademate q̄ coronauit eū mas sua
Et sic paret quō triginta folia habet rosa in
gloria. Amen.

In festo sanctorū Philippi et
Iacobi apłorū Sermo. xxix.

Philippe q̄ videt me

videt et patre. Job. xiiij. et in enā-
gelio p̄sentis solennitatis. Beat⁹
Brieg. li. iij. dialogorū. dñe sic. Quid ē qd nō
videant q̄ vident oia videt. Sup quo mo-
neo role q̄stione. Hñ bñ apli philippus et
iacob⁹ videntes trinitatis essentia. Dequant
supne beatitudinis sufficiencia. Ad istaz q̄
stione rident q̄ruoz doctores. duo veteris
et duo noui testamēti. Prim⁹ est moyses.
Exo. iij. cui dñs ait. Veni et ostenda tibi oē
bonū. Secūd⁹ est Esaias. ca. dñe. Nō
erit tibi ampl⁹ sol ad lucēdū p̄ diē. neq̄ splē-
dor lune illuminabit te. si erit tibi dñs in lucē
semper in a et dñi i glia tua. Tertio Paul⁹. i.
Cor. xiiij. Videm⁹ nūc p̄ speculū in enigma
terric aut facie ad faciem. nūc cognosco ex
partē tūc aut cognosca sicut et cognit⁹ sum.
Quart⁹ est Job. Apod. xxiij. E iūtras illa
lūz dei et beatorū nō eger sole neq̄ luna. nam
claritas dei illuminabit illa. Sciendū q̄ ad
verā et p̄fectā hois beatitudine cōcurrūt q̄
tuor. Primo eternitatis participatio in cla-
ra visione. Nā beat⁹ in patria eternitātē par-
ticipat. qm̄ q̄ro aliqd est deo p̄pinqm̄ qui ē
om̄ino imobilis. tanto est min⁹ mirabile et
magis p̄seuerans. Un̄ quedā corpa p̄pter
hoc q̄ longe distāt a deo nō possunt p̄petuo
diuinitate. vt dñi. ij. de generatione. Sed nulla
creatura pōt vicin⁹ deo appropinqre q̄ illa
q̄ ei⁹ substantiā videt. creatura ergo intelle-
ctualis q̄ dei substantiā videt sumā imobilī-
tate cōsequit. nō ergo possibile est q̄ ab illa
visione deficiat. p̄s. Beati q̄ habitāt i domo
tua dñe i secula seculorū laudabūt te. Et ite-
rum. Nō cōmouebit in eternū qui habitāt i
hierlm̄. Et Esa. lxxiij. Quiliri videbūt bie-
rusalem ciuitatē et habitatiōē opulentā. ca.
bermaculū qd nequaq̄ trāsserri poterit. nec
auferent clauē ei⁹ in sempiternū. et om̄es fu-
niculū ei⁹ nō rumpent. q̄ solūmodo ibi ma-
gnificat⁹ est dñs deus noster. Et Apod. iij.
Qui viderit faciā illuz colūā in templo dei

mei et foras nō egrediet ampl⁹. Nec autē
beatitudo est p̄petua p̄pter sex causas. Pri-
mo q̄ desiderū beati nō fraudatur. Sicut
em̄ naturalit⁹ desiderat felicitatē. ita natura
liter desiderat felicitatis perpetuatē. p̄s. q̄
dilecta tabernacula tua dñe x̄tutū. Secū-
do q̄ voluntas beati nō cōtristat. Dñe em̄
qd cū amore possidet si sciat illud amittit mi-
sticia infert. Sed illa bñtudo maximo amo-
re possidet. p̄s. Variaboz cū apparuerit glo-
ria tua. ergo non pōt amitti. Tertio q̄ nul-
la violentia retardat. Dñe em̄ qd naturali-
ter tendit in finē suū nō retardat nisi p̄ vio-
lentiam alicui⁹ qd est maioris x̄tutis. Sed
nulla x̄tutis est maior x̄tute diuina. Job. xl.
Ego vitas et nā do eis et nō rapiet eas q̄
de manu mea. Quarto q̄ nullo impedimē-
to phibet. Ad quidē pōt cōtingere. vel q̄
deficit ei facultas vidēdi p̄ sui corruptionē.
vel q̄ auertit visum. et nō vult ampl⁹ vidē-
re vel q̄ obiectū subtrahit. Sed beato vidē-
ti deū nihil horum cōtingere pōt. Sap. viij.
Generit mibi oia bona pariter cū illa scilz
cōtēplacōe diuine substantie. Quinto q̄ ni-
hil ibi mali amittit. In fructū em̄ diuina
nihil mali cōtingere pōt cū sit optimū hois
bonū quo nihil mel⁹ esse pōt. Un̄ Philip-
pus dixit Job. xiiij. Dñe ostende nobis pa-
trem et sufficit nobis. Sexto q̄ nullo fasti-
dio amouetur. qd quidē generat vel p̄pter de-
bilitatiōē x̄tutis fluentis. vt p̄s in viribus
sensitiuis. vel p̄pter fatigatiōē x̄tutis. vt
p̄s i virib⁹ intellectiuis. si nullā horū accidē-
tior in illa bñtūdie. Sap. viij. Nō h̄z amari-
tudine x̄statio illi⁹ nec tedū dñet illi⁹. Jo-
dñ. ij. Paralip. ix. Bñ serui tui. et q̄ assistunt
corāre om̄i tpe vt audiat sapientiā tuā. Et
p̄s. Replet in bonis desiderii tui et c. Se-
cundo intellect⁹ p̄fectio ignoscibiliū cogni-
tione. In illa em̄ eterna felicitate beati videt
oia in diuina essentia. q̄ naturale desiderii
rationalis creature est ad sciendū oia illa q̄
p̄tinet ad p̄fectionē intellect⁹. et hec sunt spe-
cies et genera rerū et rōnes earū q̄ in deo vt
debet quilibet videns diuinā essentiam. Et co-
gnosce aut aliq̄ singularia et cogitata et fa-
cta cor nō est de p̄fectione intellect⁹ creati-
nec ad hoc eius naturale desiderium tendit
neq̄ iterum cognoscere illa que a deo facta
nō sunt sed a deo fieri possunt. Si tamē so-
lus deus videretur qui est fons et principi-
um totius esse et veritatis. ita replet nas-
turale desiderii sciendū q̄ nihil aliud quere-

Exo. iij.
Sap. viij.

2. 2. 2.

p̄s. 93.

p̄s. 124.

Philippus participat in clara visione
intellectus p̄fectio et p̄fectio. et p̄fectio
appetit quiddam in p̄fecta fructu
et p̄fectio in p̄fecta fructu et p̄fectio

De sanctis

reueret et beat⁹ esset. Et
Intellectus homo qui se-
ras te aut nescit. quon-
iam si illa nescit. quon-
iam p̄pter illa beatior.
Et em̄ appetit q̄
ne. Ad beatitudinē
salsū visio que est cog-
nitio finis. i. Job. i.
les ei erim⁹ et videb⁹
glia. i. de munitate.
Nā secundo concu-
piscit p̄sentia
me vt comprehendat
sua terminatur ad
tū. i. dñm. viij. dñm
dñm cōsummatū
quo reposita est mi-
ho delectatio vel fru-
itione rei amari-
vires in terra tua vt
to corpus p̄fectione
tione. Nam q̄ beati-
tudina ad corpus vi-
poratur. Unde B.
dyoscorus. E am p̄
animā vt eius p̄le-
det in inferiori em-
gor. Et Esa. p̄lio.
adit cor vestitus
geminatur. Ad
gaur rectitudo volū-
am at sub ordine ac-
tū cordis. de qua
mundo corde. quon-
de qua beatitudine
qui videt me videt
Philippus
Sanctitate rei
Dignitate cor-
Etudio sitare p̄
Pecbitate p̄
Eublimitate
Primo p̄
met sanctitate religio-
militantē vocatio-
tas beati Philippi
quis. Primo dñm
obediendo. Unde.
Vocant philippū
p̄p̄tū. cum sup̄
ad ydema et Nola

De sanctis Philippo et Jacobo Sermo XXIX

retur et beatus esset. Unde dicit Aug. li. p. s. f. Infelix homo qui scit illa officia. scilicet creaturas. te autem nescit. beatus autem qui te scit etiam si illa nesciat. qui vero te et illa novit non propter illa beatorum. sed propter te solus et. **T**ertio appetit quietatio in plena fruitione. Ad beatitudinem enim concurrunt ista tria scilicet visio que est cognitio perfecta intelligibilis finis. i. Jobis. ii. Cum apparuerit similes ei erunt et videbimus eum sicuti est. Et Aug. li. de trinitate. Visio est tota merces fidei. secundo concurrunt comprehensio que importat presentiam finis. i. Cor. ix. Sic currere ut comprehendatis. Specialis autem cursus terminatur ad beatitudinem. Unde dicitur. ii. Thimo. vii. Bonum certamen certavi. cursum consummavi. fidem servavi. In reliquo reposita est mihi corona iusticie. **T**ertio delectatio vel fruitio que importat quietationem rei amatis in amato. ps. Delectationes in dextra tua usque in finem et. Quattro corporis perfectio in plena mentis elevatione. Nam ex beatitudine anime fiet redudantia ad corpus ut et ipsum sua perfectione potitur. Unde Aug. dicit in epistola ad dyoscorum. Tam potenti natura deus fecit animam ut eius plenissima beatitudine redudat in inferiorem naturam incorruptionis viget. Et Esa. viii. dicitur. Videbitis et gaudebit cor vestrum et ossa vestra quasi herba germinabunt. Ad hanc beatitudinem preerigitur rectitudo voluntatis que amat quicquid amat sub ordine ad deum. et hec est mundicia cordis. de qua dicitur Math. v. Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. de qua beatitudine dicit christus. Philippe qui videt me videt et patrem et.

Philippe qui videt me
 Sanctitatem religionis.
 Dignitatem conversationis.
 Studiositatem predicationis.
 Acribitatem passionis.
 Sublimitatem honorationis.

Primo philippe qui videt me sanctitatem religionis videt et patrem familiaritatem vocationis. Sciendum quod sanctitas beati Philippi apparet ex quattuor signis. Primo divine inspirationi velociter obediendo. Unde. i. Abdachabe. vi. dicitur. Vocavit philippum unum de amicis suis et preposuit eum super regnum suum et dedit ei dyadema et stolam et anulum. Cum enim

christus dixit ei. Sequere me. ipsum protinus est secutus. ut habetur Job. Et istud non processit ex levitate cordis. sed ex beneficio gratie superioris. Jobis. ii. Spiritus ubi vult spirat. Et ex virtute exterioris doctrine Ecclesiasti. viii. Sermo eius potestate plenus est. Et ex bona dispositione hominis interioris. Esa. v. Dominus aperuit mihi aurem. ego autem non contradico. Secundo penitentiam celeriter inchoando. Qui enim unus de primis discipulis qui ad christum conversi sunt. Primus fuit Andreas. Secundus fuit Petrus. Tertius fuit Philippus. Jobis. i. Erat autem Philippus a bethsaida civitate Andree et Petri. Eius enim penitentia fuit humilis: quia non precessit. sed secutus est christum ad unius iustionis vocem. Fuit enim facilis: quia omnia temporalia contempsit. Nam relictis omnibus sequutus est eum. Fuit etiam virilis: quia labores et afflictiones patienter sustinuit. Fuit domus. Qui vite future premia diligenter excogitavit. mala omnia vite presentis equanimiter portavit. **T**ertio dona recepta fideliter proximo communicando. Job. i. Invenit Philippus Nathanael et dixit ei. que scripsit moyses in lege et prophetis. Invenimus iesum filium ioseph a nazareth. et dixit ei. Philippus veni et vide. Ideo dicitur Apocal. xxi. Qui audit dicat veni. Quattro divine electioni veraciter consentiendo. Unde Augustinus dicit ad Selenianum. Intelligimus discipulos christi fuisse baptizatos. siue baptismi iohannis. sicut nonnulli arbitrantur. siue quod magis credibile est baptismi christi. Neque enim misterio baptizandi defuit. ut haberet baptizatos servos per quos ceteros baptizaret: qui non defuit humilitatis ministerio quando eis pedes lavit. Et sic beatus philippus electus fuit ad gradum apostolicum in quorum numero fuit quintus. ut patet Job. i. Sanctitas religionis beati Jacobi apparet etiam ex quattuor signis. Primo quia fuit in utero sanctificatus. Esa. xliii. Hoc dicit dominus formans te ab utero auxiliator tuus. Noli timere senex meus iacob rectissime quem elegi Hieronymus. etiam lib. de viris illustribus dicit quod iacobus ex matris utero sanctus fuit. etiam a peccato originali purgatus fuit. Secundo a peccato mortali fuit preservatus. Licet enim in passione christi omnes apostoli peccaverint mortaliter. tamen ab illa generalitate iacobus est excipiens. Tum quia sanctifica

ti in vtero nō possunt peccare mortalit. **Tū**
qz fm̄ l' diero, vbi sup in paraseuse le voto
asstrinxit qd nō comederet donec xpm surre-
xisse videret. qd qd em̄ le voto asstringeret
fide resurrectione fide nō haberet. **Un d. i.**
Coz. xv. deinde visus est iacob. **Tertio** in
dignitate mētis t' corporis fuit cōfirmatus.
Nam fm̄ l' diero. in ppetua dignitate vixit.
In cui' signū nūp mūda syndone vtebat
Pro. xij. Super rubiginē d' argētō t' egrē-
dictur vas purissimū. **Quarto** ad gradū
apostolar' fuit sublimat'. fuit em̄ nō in
numero aploz. v d' ad th. x. cui dñs reue-
luit secreta celestia. **Luc. vij.** Hobis datus
est nosse misterii regni dei cui etiā dñs d'
dit prēm miracula faciēdi. v p' ad th. x.
Et sic p' sancticas religionis vniuers' horū
apostolorum.

Secūdo philippe q̄ videt

[illegible]

patria que est lucida perfecta ⁊ suauissima,
Et alii. Gaudii ⁊ letitiae obreuebit ⁊ fugiet
dolor ⁊ gemit⁹. Et ipso xpus sibi sua secreta
reuelauit dicens. Philippo qd vider me vider
⁊ patre. Sap. vii. In aias sacras se trasser⁹,
amicos dei ⁊ pphetas constituit. In aiam
sanctis philippi se transfudit. quado filius
sibi insudat amicus ipm constituit quado sibi
sua secreta reuelauit. Innelexit em philipp⁹
q xps erat ver⁹ filius dei per eternā gene-
ratione vni nature ⁊ glorie cū patre. Prophe-
tas constituit quado filiā⁹ suis ipm pphes-
tie dedic⁹. ⁊ ipse etiā fuit in aduer⁹ ipsū can-
tis sup apostolos. Quarto fuit purator totius
xpi collegij. de turba emi pascēda cum nullo
xpo cōtulit nisi cū discipulo suo philippo di-
ces. Et euenit⁹ panes vt māducentur hij.
Job. vi. Et quouidet⁹ q in collegio xpi erat
discipul⁹. Luc. xij. Quis putas est fidelis
discipul⁹ ⁊ prudens? Ipse em fuit fidelis:
q bona dñi fuit fideliter custodiuit. Fuit dis-
pensator qz ea sibi nō retinuit f⁹ pplo distri-
buit. Fuit prudens qz bona dñi sui angere sci-
uit. Dignitas conuersationis beati iacobi ap-
paret et quartus. Prio qz fuit multe au-
steritatis ⁊ abstinentie quo ad seipm. Dicit
em Hiero. li. de viris illustrib⁹. Unū ⁊ sce-
ram nō bibie. carnes nunq comedit. ferrus
in caput ei⁹ nō ascendit. oleo nō est vnctus
balneis nō est vnct⁹. Secūdo fuit multe de-
uotionis ⁊ grē quo ad deū: qz toties in ora-
tione genua flectebat vt callos in genibus
sicut in calcaneis videret habere. Tñ dicit
Hiero. de viris illustrib⁹. q fixis genibus pro
pplo deprecab⁹ in tantū q calor vniūci
traxisset ei⁹ genua videret. Terno fuit mul-
te reuerentie quo ad primus: qz apl⁹ ipm in
magna reuerētia habuerūt ei⁹ cum in epm
hierosolymis elegerūt. Et sciūt dicit Ana-
dētus papa. Petrus iacob⁹ ⁊ iohānes ipm
ordinauerūt ⁊ psecrauerūt. hic pmus inter
apostolos missas celebrat⁹ hierosolymis. Un-
dicit de consecra. diff. i. Iacobus frater dñi
cū pmū credita est hierosolymitana ecclia
tradidit nobis missę celebra. tionē. hie solus
inter apostolos propter minia sanctitatis
suam permittēb⁹ in sancta sanctor⁹ intra-
re: nō qd imolationis causa sed orationis
vt dicit Egiptius. Quarto fuit mlte virtu-
tis ⁊ efficacie. quia vt dicit Hierony. vbi su-
pra. Tante reuerentie ⁊ sanctitatis in popu-
lo extitit vt sumbarum vestimentis eius cer-
tū tangere cuperent. Unde etiam frater

De fctis

[illegible]

De sanctis Jacobo et Philippo Sermo XXIX

perfecto et suauissima,
obtinetur: et fugiet
tempus filii sui secreta
prope quod videt me videt
illas sanctas se transferre,
constituit. In aiam
tulit: quando gram su
constituit quando sub
prellent em philippo
per eternam genera
ti cu patre. Prophe
bia suis spm pphet
in aduersum spulsa
to fuit purator: ro
pascenda cum nullo
pulo suo philippo di
es vt madauerit bñ
in collegio xpi erat
putas est fidelis
pe em fuit fidelis:
custo diuine. Quia di
tinuit si ppo diffri
a diu in angore sa
is beati iacobi ap
to q: fuit multo au
ro ad seipm. Dicit
tribus. Elmi et fies
in q conedit. feruz
oleo no est vnaus
secundo fuit multo de
eñ: q totius in oras
et callos in genibus
habere. Un dicit
q: fuit genibz pro
ti q callos duras
Terno fuit mul
tus: q apli ipm
fuit ai eum in eam
Et fuit dicit. Quo
obd et iohanes ipm
nit. hic pms inter
hierosolymis. Un
iacobus frater dñi
solymitana ecclia
bratione. bic solus
numia sanctitatem
neta sanctor: intra
causa sed orationis
pro fuit mte vira
et dicitur: ubi fu
sanctitatis in popu
stiment: eius cetera
Ande etiam frater

domini dicebatur. Tum propter similitudi
nem faciei. Unde cum iudei ad capiendus
christum pergerent a iuda qui christum a
iaco bo tanq eius familiaris optime dis
cernebat: signu ofculi acceperunt. Hoc etiā
testatur Ignatius in epistola ad iohannē
euangelistā dicens. Si licitū est mibi apud
te hierosolyme partes volo ascendere vt vi
deam illum venerabilem iacobum qui co
gnominatur iustus. quem ferunt christo ie
su similitum facie: vira: et modo conuersa
tionis. ac si eiusdem veteri frater esset gemel
lus: quem dicant si video: video et ipsum ie
sum fm omnia eius corporis lineamenta.
Tum propter cognationē: quia mater sua
fuit soror: mris xpi. et pater ei. i. Cleophas
fuit frater ioseph q fuit pater xpi puratur.

Tertio philippe qui vi
det mestudio sitate predicationis: videt et
patrem familiaritate subuentionis. Unde
dicitur E. anti. viii. Lampades eius lam pa
des ignis atq flammorum. Sicut enim in
templo accenduntur lampades materiales
ad illuminationē templi: sic in mundo ac
cenduntur lampades spirituales. id est apo
stoli ad illuminationē mundi. Nam phi
lippus interpretatur os lampadis. In ore
enim lampadis ardet ignis a quo diffun
ditur lumen. Etiam iacobus dicitur lāpas
Job. xij. Deridetur iusti simplicitas: lāpas
contempra apud cogitationes diuitum pa
rata ad tempus staturum. Ambo fuerunt
lāpades ignis quibus accendimur ad amo
rem dei. Et flammarū quibus illuminamur
ad cognitionem fidei. Philippus enim ge
nibus euangelium christi predicauit per vi
ginti annos discurrens per sibiā et eccle
sias construens et presbyteros ordinans.
Iterum per vnum annum ibidem predica
uit ibi quattuor miranda fecit. Primo dra
conem expulit. Nam cū quidam draco q ibi
erat sub statua martis exiisset et filiū pon
tificis et duos tribunos cum plurimis occi
dissent: iussu beati philippi in locum desertū
descendit: nulliq omnino nocuit. Secūdo
ydolum martis confringi iussit et loco eius
crucem christi erexit: quam omnes fideliter
adorauerunt et deuote. Tercio omnes mor
bidos statu draconis perfecte sanauit: et il
lis tribus mortuis vite beneficiū impetra
uit qui omnes crediderunt in christū et ba
ptizati sunt. Quarto heresim hebronitarū

qui carnem christi fantasticam dogmatiza
bant extinxit. Erant autem illi due filie sa
cratissime virgines per quas dominus mul
tas virgines ad fidē christi conuertit. Bea
tus autem iacobus iudeis predicauit fidē
christi. Unde dictus est iacobus iust⁹ qua
drupliciter. Primo quia iusticiā fidei qua
homo iustificatur in corde habuit. Roma.
v. Iustificati igitur ex fide pacem habeam⁹
ad deum. et sic dicitur iustus quā si iusticiā
tenens. Eccl. xv. Qui cōtinens est iusticie
apprehendet illam. Secundo quia iusticiā
ore predicauit. ps. Ennuntiauerunt celi iu
sticiam eius. Nam septimo anno episcopa
tus sui conuenientibus apostolis hieroso
lymis ad diem pasche iacobus predicauit
illis septem diebus pasche in templo corā
caypha et alijs iudeis. Et sic dicitur iustus
quā si iusticiam tonans. ps. In omnes ter
ram exiuit sonus eorū et in fines orbis ter
re verba eorum. Tercio quia iusticiam ope
ribus ostendit. sicut iudei de ipso testificati
sunt dicentes. De te tam nos q omnis po
pulus testimoniu ferimus: quia iustus es
et personam nullius accipis. et sic dicitur iu
stus quā si iusticiā tuens. Quarto quia iu
sticiā fidei vsq ad mortem defendit. Eccl.
iij. Pro iusticia agonizare pro anima tua
et vsq ad mortem certa pro iusticia. Unde
trigesimo anno episcopatus sui conuenien
tibus iudeis in die pasche hierosolymis p
dicans de iesu clamauit voce magna dices
Christus iesus quē vos occidistis suspen
dentes in ligno ecce ipse sedet in celis a de
xtris summe virtutis dei venturus iudica
re viuos et mortuos. et sic dicitur iust⁹ qua
si iusticiā tutans. quoniam christianos tuta
tus est asscuras eos de pmo iusticie fidei

Quarto philippe qui vi
det me: acerbitate passio nis: videt et patres
affabilitate consolationis. Un dicitur Sa
pie. v. Stabunt iusti in magna constantia
ad vltus eos qui se angustiauerūt. Nā qdaz
sunt q penas fugiūt. ps. In labore hoim nō
sunt. Isti aut apli p xpo pati elegerūt. ps.
Propte mortificamur tota die. Quidaz
sunt q et si penas suscipiūt: ipariēter tñ por
tant. Sūt em sicut rota plaustrū q onus por
tant tñ remurmurat Eccl. xxiij. Precordia
farui qñ rota plaustrū. Isti aures apli in ge
nis glabunt. Roma. v. Stāmur in tribu
laciōib⁹ sacres q tribulatio pariam opaf.

De Inuentione sancte crucis Sermo XXX

Quidā sunt et si eas patietur potat: nō tñ
pleuerat. Job. iij. Erigit te plaga et defeci
sti. Isti aut apli vsq ad mortē pleuerauē
runt. y. l. oz. iij. In oibus tribulationē pa
timur: sed non angustiamur. psecutionem
patimur: sed non relinquinur. Semp mor
tificationē iesu in corpe nostro circūferen
tes vt et vita iesu in corpibus nris manife
stetur. De passiōe bñ philippi dicit Iſidor⁹
li. de vira et obitu scōz. Philippus gentili
bus pdicat xps. barbarasqz geres vicinasqz
tenebras mari oceano iunctas ad scie lu
men fideiqz portū ducit. demū in zerapoli
frigie prouincie vbe crucifixus lapidatusqz
obiit. simulqz cuz filiab⁹ suis ibi requiescit.
hec ille. De passiōe bñ iacobi refert Egiſi
pus aploz cōtemporane⁹ li. de ecclē hyſto
ria. qd fuit de pinnaculo rēpli pcpitatus. de
inde lapidat⁹ cū pica fullonis excerebrat⁹
tñ sup genua pcubens orabat p psecutori
bus dices. Rgo domie dimitte eis: quia
nesciunt quid faciunt et.

¶ Quinto philippe qui vi
dei mei: sublimitate bono: atois: videt et pa
trē potestate exaltationis. Vñ Sap. v. dñ.
Id sunt quos aliqui habuimus in derisum
et in similitudinē improperij. Nos insensati
vñ illoz estimabam⁹ infantiā et finē illorū
sine honore. Ecce quō cōputati sūt inter fi
lios dei et inter scōs fors illoz est. Id duo
apostoli cōputantur inter sanctos qd rumpit
Primo p assistētiā. Dan. viij. Milia milia
minutabant ei: et decies centena milia assi
stebant ei. Et sic assistunt deo ipm perfecte
videndo: quiete diligendo: iocūde fruēdo:
pmppte obediendo. Apoc. xi. Isti sunt due
olīue et duo candelabra in cōspectu dñi ter
re stantes. Scōo p permanentiā. Ecclesia. i.
Zerra aut intermū stat. Stant itaqz quia
nō deiciuntur per pugnā: quoniā ibi plena
victoria est. quia nō opprimuntur per culpā
quoniā ibi omni moda mundicia est. quia
non debilitantur per penā: quoniā ibi nulla
miseria est. quia nō alterantur per tristitiā:
quoniā ibi summa leticia est. ps. Stantes
erant pedes nostri: in arrijs tuis hierusale.
Tertio p preeminētiā. Esa. vi. Seraphin
stabant sup illud et. Quia habent preemi
nentiaz in iudicio. Matb. xix. Sedebitis et
vos super sedes duodecim iudicantes duo
decim tribus israel. Quia habent preemi
nentiam in premio. Luc. xxi. Et ego dispo

no vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ res
gnū vt edatis et bibatis super mentem meā
in regno meo. Quia honorant a ppo ps.
Nimis honorati sunt amici tui de⁹ nimis cō
fortatus est principat⁹ eoz. Quia inuocan
tur pro beneficio. Apoc. xi. Habet pratem
dan. ce. nu. et apire portā ei⁹. Ideo cantatur
Quoz pcepto subdit salus et languoz oim
sanare egros morib⁹ nos reddētes vñtib⁹
Quarto p audaciā cōtra inimicos qz quos
stabūt tanqz testes: tanqz iudices: tanqz sen
tentia exequentes: tanqz de snia gaudētes.
Esa. iij. Dñs ad indicandū venit cū senio
ribus ppli sui. et sic viderūt patrē: hic p gra
tiam: nunc autem per gloriam. Amen.

¶ In festo inuētiōis scē crucis. Sermo. xxx.

¶ Vacuatum est scan
dalū crucis xpi. ad Gal. v. Cris.
in oim. et cruce dñi sic. Et rux no
bis tot⁹ beatitudis eā est. hec nos a cecita
te liberauit erroris. h a tenebris reduxit ad
lucē. hec debellatos qcti sociauit. hec aliena
tos deo pūxit. longe pstituros pxiōs pre
sentauit. pegrinos ciues efficit. hec discor
die amputatū est. hec pacis firmamentū.
hec bonoz oim abūda largitio. hec padis
sum pclusum nob apuit. hec ille. Sup quo
quo talē moueo qōnem. Etruz crucis xpi
scandalū digne euacuet si adoratiōe larrie
adoret. Ad itā qōne ridet duo doctores
noui testi. Prim⁹ est Damascen⁹ lib. ij. c. iij.
dicens sic. Quid mirabilib⁹ mirabilior ē crux.
Per nullū em aliud mors euacuata ē: pri
mū pēntis pctm solutis est. infem⁹ spoliat⁹
est. resurrectio donata est. vñ nob ad con
temmendū pñtia etiā et ipam mortē induls
ta est. ad pristina beatitudines reuersio data
est. porte paradisi apte sunt. natura nra in dex
tra dei sedet. filij dei coheredes p eas facti
sum⁹. Per ipaz potētia dei nob māifestata
est. i. victoria xpi remonstrata est. Ista nob
signū in fronte data est quēamodū israel
circūcisio. Per ipam em fideles ab infide
libus cognoscunt. hec galea et scutum et tro
phēū aduersus dyabolā. hec signū vt non
ppinquet nobis vñs vastator: hec dormi
entiū resurrectio. infirmoz bacul⁹ pastoris
rga. pāctū manu ductio. pficiētiū pfe
ctio. sal⁹ aie et corpis. oim maloz adfio: ois
bonoz dārix: pcti interēptio arbor resurre
ctiōis lignū vite eterne. Preciosum in q li
gnū vt sanctificatū practu scā corpis et sangui

De Inuentione sancte crucis Sermo XXX

mbi pater me^{us} res
super mensam mea^m
morant^{ur} a p^{ro}p^{rio} p^{ro}p^{rio}.
mici tunc de munis co
rona. Quia inuocan
t^{ur}. Habet p^{ro}tem
ei^{us}. Ideo cantatur
plus t^{ur} languor oim
is reddentes vnuib^{us}
inimicos p^{ro} quos
q^{ui} iudices r^{ati}q^{ue} sen
de sua gaudere,
ndu venit cu^m senio
rile patre hic p^{ro} gra
loriam. Amen.
e cruc. Sermo. xxx.
um est scan
ad. Sol. v. Cris.
he dic sic. Cris.
he nos a eccle
mebris redit ad
p^{ro}p^{rio}. hec aliena
nos p^{ro}p^{rio}. os p^{ro}p^{rio}
est. at. hec discor
adis firmamentu^m.
largio. hec padu
beulle. Sup^{er} quo
etrus crucis xpi
fi ad. anioe larrie
ider duo doctores
mactem. lib. ii. c. iij.
mirabilis e cruc.
s enacuata ep^{is}u
st. infem^{us}. spoliar^{ur}
vire nob ad con
dam more induls
diez reuerfio data
natura nra in de
eredes p^{ro} eaz faci
et nob m^ustetata
trara est. Jsta nob
que amodu israeli
fideles ab infide
les t^{ur} sanus t^{ur} tro
hec signu^m vt non
haro. hec domi
p^{ro} bacul^{us}. passio
p^{ro} p^{ro}p^{rio}. p^{ro}p^{rio}. p^{ro}p^{rio}.
maloy. adho. ois
p^{ro} arbor relurre
Deciofum in q^{ui} li
i corpus t^{ur} langu

nis deceter adoradū. hec ille. Scds est san
ctus Th^o. iij. pte q. xxv. arti iij. dicens sic.
Honor seu reuerētia non debetur nisi rōna
li creature. creature autē insensibili nō debe
tur honor: vel reuerētia nisi rōne nature rō
nalis. t^{ur} hoc dupl^{ix}. Uno mō in q^{ui}ntū rep^{re}
sentat naturā rōnale. Alio mō inquantus
ei quocūq^{ue} modo p^{ro}ungit. Primo mō con
sueuerūt hoies venerari regis ymaginem.
Scdo mō et vestimētū. vtrūq^{ue} autē venerā
tur hoies eadē veneratiōe qua venerant t^{ur}
regē. Si ergo loquamur de ipa cruce in qua
xps crucifix^{us} est vtrōq^{ue} mō est a nobis ve
neranda. Uno mō inquantū rep^{re}ntat nobis
figurā xpi extensi in ea. Alio mō ex practu
ad mēb^{ra}: a xpi t^{ur} ex hoc q^{ui} ei sanguine est p^{ro}
fusa. Vn vtrōq^{ue} mō adoraf eadē adoratio
ne cū xpo. s. adoratiōe larrie. t^{ur} p^{ro}p^{ro} hoc etiā
cruce alloq^{ui}mur t^{ur} dep^{re}camur q^{ui} ipm crucifi
xū. Cantat em ecclia. O crux aue spes vni
ca hoc passiois t^{ur}pe auge p^{ro}is iusticiā reit^{ur}q^{ue}
dona veniam. Si vero loquamur de effigie
crucis xpi in quacūq^{ue} alia materia: pura la
pidis vel ligni argēti vel aur^{is}: sic veneram^{us}
cruce t^{ur} vt ymaginē xpi quaz veneramur
adoratiōe larrie. hec Th^o. Sciendū q^{ui} per
cruce xpi multi scandalizant: auditis his q^{ui}
in xpo fuerūt ante passionē eius. Primo i
iucarnatiōe q^{ui} in illa deus t^{ur} hō vnit^{us}. in illa
deus t^{ur} hō morit^{us}. q^{ui} in illo triduo nō fuit
hō. vt dicit m^{ag}ist^{er} s^{an}ctarum li. iij. In illa de spi
ritu scō c^{on}spit^{us}. in illa spū nequidē sanguis
fundit^{us}. Jlla ex virgine sancta t^{ur} nupta. illa
fit a nouerca adultera t^{ur} corrupta. in illa ex
ultat baptista in vtero: in illa inquit aduer
sum me loque. q^{ui} se. in po. t^{ur} in. m. t^{ur} c. In il
la scē mulieres multo se salutāt. in illa la
chrymans^{us} marime t^{ur} plorat. In illa ad mu
liere mittitur angelus visibiliter. in illa mit
titur dyabol^{us} inuisibiliter. In illa aue qua si
sine ve d^{icit} t^{ur} annunciat. in illa ve mulierib^{us}
p^{ro}gnatib^{us} p^{ro}dicat. Scdo in educatiōe: q^{ui} in
natiuitate nascit^{us} in stabulo. in illa morit^{us} i
caluarie loco. In illa reclinat^{us} in p^{ro}epio. in
illa cōfigit^{us} crucis patibulo. In illa pannis
a m^use inuoluitur. in illa a nouerca in terris
crucifigit^{us}. In illa stat i medio duorū aīalū
in illa pēder in medio duorū latronū. In il
la a mariaybere de celo pleno lactat. in illa
erunt ei^{us} sanguis cruentat^{us}. In illa angeli in
celo gl^{ori}am cantāt. in illa iudei in terra diui
nā potētiā blasphemāt. In illa bñdicunt
xpm rudes pastores. in illa maledicūt ips

legis doctores. In illa magi gētiles mune
ra offerūt. in illa p^{ro}ncipes t^{ur} hui gētiles cru
cifigunt. In illa sol media nocte radios in
fluit. in illa sol in medio die lucē obstruxit
Tertio in puerfatiōe. q^{ui} in illa sm legē cir
cūciditur. in illa sanguis vndiq^{ue} cūctur.
In illa sup altare in tēplo ponit^{us}. in illa sup
cruce in patibulo suspēdit^{us}. In illa gladius
doloris marie p^{ro}dicat^{us}. i illa gladio meroris
ei^{us} aīa transfigit^{ur}. In illa moriunt^{ur} innocen
tes. in illa moriunt^{ur} p^{ro}p^{ro} p^{ro}iores nocentes.
In illa fugiēdo in egyptū nutu angeli se oc
culauit. in illa p^{ro}forat^{us} ab angelo se p^{ro}ira
uit. In illa maria p^{ro}ditū in medio doctorū
inuenit. in illa in medio p^{ro}iorū amittēs dis
cipulū accepit. Quarto in gl^{ori}ificatiōe. q^{ui} in
illa a iohāne baptista baptizat^{us}. i illa ab sy
nagoga cruentat^{us}. In illa spū sc^{ri}ptus sup bas
p^{ro}izat^{us} appuit: vox patris inronuit. in illa
pater eū dereliquit. In illa dyabolū in deserto
superauit. in illa dyabolus eū per suos mi
nistros in cruce exalauit. In illa vinum ex
aqua miraculose fecit. in illa sanguinē cum
aqua dedit. In illa peccata hominibus res
mittebat. in illa cū clamore valido p^{ro} cru
cifigoribus orat. In illa vt deus t^{ur} rex hono
ratur. in illa spinis coronat^{us} blasphemat^{us}.
In illa cū publicanis t^{ur} peccatorib^{us} mandu
cauit t^{ur} bibit in illa latroni padisum p^{ro}mit
tit. In illa miracula faciebat p^{ro} humanitātē
in illa occultat suam diuinitates. In illa pe
tro ecclesiam commisit. in illa marrem dis
cipulo dimisit. In illa ab infirmitate expel
litur oīs infirmitas. in illa a planta pedis
vsq^{ue} ad verticē nō est in eo sanitas. In illa
turbe ab ipso abū t^{ur} porum susceperunt. in
illa ipm in firi sua felle t^{ur} aceto potauerūt.
In illa oēs inuitat ad bibendū aquā viua.
in illa se sitire clamat p^{ro} nobis eternā vi
tā. In illa se b^{en}ed^{ict} p^{ro}ates ponēdi aīam clama
bat. in illa spū sc^{ri}ptum patri cōmendabat. In
illa mortuos suscitauit. in illa inclinatio ea
p^{ro}te spū emittens expirauit. In illa fuit vi
te speculū. in illa fuit ludib^{ri}ū spectaculum.
Et sic in cruce fuit cūctis videntib^{us} in scan
dalū. Sz aliter est de eo qui bz curaz alicui^{us}
p^{ro}icularis: t^{ur} de p^{ro}uisore vniūsalī. p^{ro}uisor
enim particularis excludit defectum ab eo
quod cure eius subditur quantū potest. sed
p^{ro}uisor vⁿⁱūsalis permittit aliq^{ui} defectum in
aliquo p^{ro}iculari accidere ne impediā bonū
totius. Unde corruptiones t^{ur} defectus in re
bus naturalibus dicuntur esse contra natu

De Inuentione scē crucis Sermo XXX

ram p̄ricularē. s̄ tñ sunt de intentione natu-
re v̄lis. inq̄ntū defectū v̄m? cedit in bonū al-
terū? et etiā toti v̄niuersi. Nā corruptio v̄m?
est ḡnatio alteri? per quā sp̄s p̄uētas. Et
ergo de? sit cā v̄niuersalis et p̄uētor toti? entis
ad ipsius p̄uidentia p̄tinent vt p̄mitat q̄s
dā defectū esse in aliquib? p̄ricularib? reb?us
ne impediāt bonū v̄niuersi p̄fectū. Si enī
oīa mala impedirent: mīta bona deessent
v̄niuerso. Nō enī esset vita leonis si nō eēt
occasio aialū. Neq; esset patiētia martyri
si non esset persecutio tyrannorū. Vñ dicit
Aug. in encheridion. De? om̄ps nullo mō
fineret aliquid malū esse in opib? suis nisi
v̄s p̄adeo esset om̄ps et bon? vt b̄nificeret
etiam de malo. Eodē mō crux xpi habito re-
spectu ad p̄ricularē vitā xpi scandalizauit
plures. nō aut̄ habito respectu ad redēptio-
nem et salutē toti v̄niuersi. Hoc enī ad ma-
iorē dignitatē hoīs p̄cessit vt sicut hō vici?
fuerat et decep? a dyabolo: ita etiā hō esset
qui dyabolū vinceret. et sicut hō mortē me-
ritus hō moriēdo mortē superaret. Vñ dicit
i. Cor. xv. Deo gr̄as qui dedit nobis victo-
riā p̄ iesum xpm. Et i. Cor. i. Verbū crucis
perēntibus quidē stulticia est. His aut̄ qui
salui sunt id est nobis dei virtus est. Ergo
euacuarum est scandalum crucis christi.

Euacuarum est scandalum crucis christi

- Diuinitatis ostensione.
- Angelorum distinctione.
- Creaturarum productione.
- Domini formatione.
- Figurarum verificatione.
- Christi incarnatione.
- Mediatoris redemptione.
- Virtutum moderatione.
- Peccatorum reconciliatione.
- Spirituali inuocatione.
- Anime beatificatione.
- Corporis glorificatione.

Primo euacuatū ē scan-

dalum crucis christi diuinitatis ostensioe.
Exemplum enim crucis originaliter. et pri-
mo inuentū est in altitudine maiestatis di-
uine. Unde Ephe. iij. dicitur. In charitate
radicati et fundati possitis comprehendere
cum omnibus sanctis que sit longitudo la-
titudo sublimitas et profundum. in quibus
designatur mysterium crucis. Job. xi. Excel-
sus: celo est et quid facies? profundus: infer-
no et inde cognosces: Longior terra men-

sura ei? et latior mari. Vbi designat p̄ altitu-
dinē excellētiā crucis sup̄ oīa. p̄ profunditatē
crucis ad cognoscēdū occultā. p̄ longitudinē
durationē sui eē. p̄ latitudinē affectū dilec-
tiōis ad oīa. Vel vt Dionysius dicit. xi. c. de
diuinis nominib?. Per altitudinē intelligit imē-
sitas diuitiā ei? cū sit sup̄ oīa extēs. Per p̄-
funditatē intelligit incōprehēnsibilitas eē-
tiē ipsius. Per longitudinē p̄cessus crucis ei?
oīa penetrat. Per latitudinē xpo sup̄extēs
ei? ad oīa iōnū. s̄ sub ei? p̄cedō oīa p̄tēnt

Secundo euacuarum est

scandalū crucis xpi angelorum distinctione.
In altitudine pone cherubin et seraphin. In
profundo angelos et archangelos. In dextra
p̄te virtutes et p̄tēs. In sinistra p̄ncipalē
et dñatōes. In medio thronos. et sic hēbis
crucē xpi formatā ex nouē ordinib? angelo-
rum ad designandū q̄ hī ordines reparati
sunt per crucem xpi quia xps pendēs in cru-
ce habuit officia omnium istorum ordinū.
Cherubin enī interpretatur plenitudo sciē-
tiē. Sed in xpo sunt oēs thesauri sapientiē
et sciētiē dei absconditi. Et oīa. Seraphin
interpretatur incendium. Sed xpus deus
noster ignis consumens est. Est etiā an-
gelus: quia vocatur magni cōsiliū angelus.
Est etiā archangelus: quia fortitudo dei
ps. Dominus fortis et potēs: dominus pos-
tens in p̄lio. Est etiā virtus. ps. Dextera
domini fecit virtutem. Est etiā potestas
Adarhei vltimo. Data est mihi omnis pos-
testas in celo et in terra. Est etiā p̄ncipal-
tus. Esa. ix. Factus est principatus sup̄ bu-
merū eius. Est etiā dominationes. ps. Do-
minabit a mari vsq; ad mare. Est etiā thro-
ni. ps. Thronus tuus deus in seculū seculi.

Tertio euacuatū est scan-

dalum crucis xpi in creaturarū p̄ductioe. q̄ntū
ad distinctionē. Altitudo enī est natura in-
tellectualis incorruptibilis. profundū ē crea-
tura pure corporalis corruptibilis. dextrū est
creatura corporalis celestis incorruptibilis.
sinistrū est creatura p̄m corporalis et p̄m in-
tellectualis homo. Etia in mundi situatiōe
cui? sublimitas est meridies. profundū est
aquilō. dextrū est oriēs. sinistrū est occidēs
vt dicit ps. ij. de celo et mūdo. Etia in tēpō-
varietate. cui? sublimitas ē estas. profundus
yems. dextrū ver. sinistrū autumnus. Etia
in elementorū combinatione. cui? sublimi

De Inu

tas est ignis. profun-
ditas aqua. Etia
sublimitas est colu-
mbarum humiditas

Quarto

scandalū crucis xpi
teno corpe et v̄s
crucis. Etia in bu-
limitas est sangui-
neri colera. similis
adaptatione cui su-
finitis sensus. et
capitulis. Etia
necius sublimitas
paret vt xps. profun-
ditas est mare. vt
Abel et
paret et sine matro-
si de patre sine m

Quinto

scandalū crucis xpi
Nā mysteriū crucis
ligno sciētiē boni-
tis maxime cōueni-
peccato p̄mī pa-
tra mandati dei
et ideo puenien-
dū pro peccato
affigū quasi relin-
illud ps. que non
Aug. dicit in q̄
Contempit ad
dote pomū. Sed
inuenit in cruce.
Aug. dicit in ser-
dauit aquarū h
liberavit: se cor-
lis. Tertio in v̄s
redimūt v̄s ga-
puli dei redemi-
mus moysi p̄tra-
leth. Nā vt am-
giamylos exp̄-
to in archa resti-
dine restamēti
in altari olocan-
in quo tamē fac-
b̄ Ego xvi. S
ij. Sicut moysi
ferroza exaltat
dū in ipm nō p
Sup̄ quo L. nō

tas est ignis, profundū terra dextrū aer, si-
nistrū aqua. Etia qualitatū variatōe, cui⁹
sublimitas est caliditas, profundū siccitas,
dextrum humiditas, sinistrum frigiditas.

Quarto euacuatum est

scandalū crucis xpi hois formatōe, qui ex
tenso corpe et brachijs gerit similitudinem
crucis. Etia in humorū cōpositione, cui⁹ sub-
limitas est sanguis, profundū melencolia,
dextrū colera, sinistrū fleugma. Etia viriū
coaptatione, cui sublimitas est intellect⁹, p-
fundū sensus, dextrū irascibilis, sinistrū con-
cupiscibilis. Etia in nativitatē originatio-
ne, cuius sublimitas est nasci de matre sine
patre, vt xps, profundū est nasci de patre et
matre, vt Abel et Caym, dextrū nasci sine
patre et sine matre, vt Adam, sinistrum na-
sci de patre sine matre, vt Eua.

Quinto euacuatum est

scandalū crucis xpi figurarū verificatione
Nā mysteriū crucis fuit figuratū primo in
ligno scientie boni et mali, qz hoc gen⁹ mor-
tis maxime cōueniens erat satisfactiōi p
peccato primi parentis qd fuit ex eo qd con-
tra mandatū dei pomū ligni veni i fumpfit,
et ideo pueniens fuit qd xps ad satisfaciē-
dū pro peccato illo scipm pateretur ligno
affigi quāsi restituēs qd adā sustulerat et
illud ps. que non rapui tunc exolvebā. Hū
Aug. dicit in quodā sermone de passione.
Contempsit adā preceptū accipiens ex ar-
bore pomū. Sed quicquid adā pdidit xps
inuenit in cruce. Secūdo in archa noe, vt em
Aug. dicit in sermone de passione. Sicut de
diluuio aquarū humanū gen⁹ archa lignea
liberauit sic crux xpi a diluuio pene inferna-
lis. Tercio in virga moysi. Nā moyses ma-
re diuisit virga et pharaonē prostrauit: et po-
pulu dei redemit. Quarto in extēsiōe ma-
lech. Nā vt amalech vinceretur contra vir-
gā: moyses expāsis manib⁹ extēdit. Quin-
to in archa testamētī. qm lex dei archa cre-
ditur testamētī in q erat recondita. Sexto
in altari olocaustorū qd erat factū de lignis
in quo tamē sacrificia aialū offerebant vt
bñ Exo. xxi. Septimo in palo serpentis. Jo.
iii. Sicut moyses exaltauit serpentē in de-
seronto exaltauit oz filiū hois vt ois q cre-
dit in ipm nō pereat s; habeat vitā eternā.
Sup quo Liso. dicit. Exaltari audies sus-

pensionē intelligas in altē vt sanctificaret
aerē qui sanctificauerat terrā ambulādo in
ea. Deitauo in virga lignea quā moyses in
aquā misit: et amarā aquā in dulcedinē cō-
mutauit. et ex lignea virga de spiritali petra
salutaris vnda pfluxit. Nono in iacob qui
cancellaris manib⁹ in modū crucis bñdixit
filios ioseph. Decimo in ysaac q portauit li-
gna p sui imolatiōe. Undecimo in naamā
q suspensus est in cruce. Id est, vi. Duodeci-
mo in signo thau. vt habetur Exo. xij.

Sexto euacuatum est scan-

dalū crucis xpi in xpi incarnatiōe, cui⁹ sub-
limitas est qz diuinitas assumpsit humani-
tatē in unitate personali vt de natura corru-
pta et infirma assumeret qd in tantā xritū-
tē dignitatē erat pmouendū, profundū est
natura cū defectib⁹ aptis ad redemptionē.
Ad hoc em filius dei carne assumptus venit
in mūdum vt pro pctō humani generis sa-
tisficeret. Unus autē pro peccato alterius
satisfacit dū penas peccato alteri⁹ debita in
scipm suscipit. Huius autē defect⁹ cor-
poralis scilz mors, fames, et sitis: et hmoi sunt pena
peccati, quod est in mūdū per adā introdu-
ctū. Em illud Roma. v. Per vniū hoīem pec-
catū intrauit in mūdū: et per peccatū mors.
Ideo conueniens fuit qd xps huius panali-
tates in sua carne suscipere vice nostra. Em
illud Esa. liij. Vere languores nostros ipse
tulit. Dextrū est quia simul fuit viator: et cō-
prehensor. Nā ante passionē fm mentē ple-
ne videbat deū. et sic habebat beatitudinē.
qz ad id quod est propriū anime, sed qm
tū ad alia de erat ei beatitudo: quia et anima
eius erat passibilis: et corp⁹ passibile et mor-
tale. Jere. xliij. Quasi colonus futur⁹ es in
terra: et quasi viator declinans ad manēdū.
et ideo simul erat comprehensor inquantū
habebat beatitudinē anime propriam: et fi-
mul viator inquantū tendebat in beatitu-
dinē fm id quod ei de beatitudine de erat.
Sinistrū est unitas indiuisibilis diuinitatē
et humanitatis. Unde Damascenus dicit
li. iij. Et si xps mortuus est vt homo et san-
cta eius anima ab incontaminato diuisa ē
corpe. Sed diuinitas inseparabilis ab vni⁹
qz permanē ab anima dico et corpore.

Septimo mediatoris re-

demptione euacuatum est scandalum cru-
cis xpisti. Dicitur enī, i. et hmo. ij. Unus

De Inventione sancte crucis Sermo XXX

est mediator dei et hominum homo christus
iesus. Cuius sublimitas est ascensio ipsius
in celum. Adhuc. vlti. Dominus quidem ie-
sus postquam locutus est eis assumptus est in
celum et sedet a dextris dei. profundum est desce-
sus eius in sepulchrum quantum ad corpus et in lym-
bum quantum ad animam. Adhuc. xxvi. Mares hec
mulier inguentum hoc in corpus meum ad se-
peliendum me fecit. Et ps. Tollite portas prin-
cipes vias et eleuamini porte eternales et in-
troibit rex glorie. Dextrum est resurrectio. Lu-
ce. vii. Porrebat christum pati et resurgere a
mortuis tertia die. Sinistrum est passio usque
ad mortem. Unde Aug. lib. xii. de trinitate. dicit.
Sanande nostre miserie diuinitas modum
alium non fuit quam christi passionem et mortem.

Sextauo euacuatum est
scandalum crucis christi virtutum moderatione.
Primo per crucem intellectualem. cuius sublimi-
tas est sapientia quam considerat altissimas causas.
ut dicitur. Adhuc. vlti. Qui diuinitatem iudicat et or-
dinat de omnibus: quia iudicium perfectum et vltimum ha-
beri non potest nisi per resolutionem ad primas
causas. profundum est scientia quam est de conclusio-
nibus demonstratis ex principijs. dextrum est intel-
lectus quem est habere principiorum secundum se considera-
torum. Sinistrum est philia quam proficit rationes practi-
cas. Secundo per crucem moralem. cuius sublimi-
tas est pudicitia quam proficit rationes. profundum est
repentia quam proficit concupiscibilitatem. dextrum est
iusticia quam proficit voluntatem. sinistrum est fortitu-
do quam proficit irascibilitatem. Tertio per crucem
transformatam per quam homo supra rationem extol-
litur. cuius sublimitas est virtus exemplaris per
quam homo ad diuinam se trahit quantum potest. Adhuc.
v. Estote perfecti sicut pater vester celestis perfe-
ctus est. profundum est virtus politica per quam
viri boni reipublice consulunt: viderique tuetur.
Dextrum est virtus purgari animi et terrenas
cupiditates non repugnare penitus obliuiscit
et possessiones non vincit: sicut penitus ignorat. si-
nistrum est virtus purgatoria quam quadam humi-
litate fuga solui se ingerit diuinis. Unde Aug.
dicitur. li. xix. de ciuitate dei. quod oculi sancti quantum chari-
tas veritatis: negotium iustum suscipit necessi-
tas charitatis. quam sarracina si nullus imponit
procipecte atque intrinsece vacandum est verita-
ti. si autem imponit suscipienda est propter chari-
tatis necessitatem. Quarto per crucem doctrina-
lem cuius sublimitas est spes quam est ad caput crucis
fixa: quod boni spiritum supna expectatio est. pro-
fundum est gratia quam est meriti occulte a deo in-

funditur. Dextrum est bona opera. sinistrum est
perseuerantia in bono opere. ut Aug. dicit
libro de gratia veteris testamenti.

Nono euacuatum est scan-
dalu crucis christi peccatorum reconciliatio. Primo
per crucem vinctiuam. cuius sublimitas est reparatio
ruine angelice. Et ol. i. Pacificas per sangui-
nem crucis eius siue in celis siue in terris sunt
profundum est liberatio sanctorum patrum de lym-
bo. Zach. ix. Tu quoque in sanguine testi tui
emissisti vinctos de lacu in quo non erat aqua.
dextrum est vocatio vniuersorum populi. s. iudaei et
gentilis. Et iso. em dicitur quod christus in cruce expa-
sis manibus moritur ut altera manu veterem
populum altera eos qui in gentibus sunt trahat. sini-
strum est peruenatio redempti populi. Job. xvii.
Pater scire cerne eos in noie tuo quos dedisti
mihi ut sine vincti sicut et nos. Secundo per cru-
cem iustificatiuam. s. pnie. cuius sublimitas est
amor dei quem offendisti. profundum est dolor per
gratia quam amasti. dextrum est timor mortis ad
quam curris. sinistrum est horror pene ad quam
transcurris. Tertio per crucem mortificatiuam
cuius sublimitas est mortificatio proprie volun-
tatis. Gal. ii. Vno ego iam non ego sed vivit
in me christus. profundum immortificatio carnis.
Gal. v. Qui autem sunt christi carne sua crucifi-
xerunt cum vitijs et concupiscentijs. dextrum est
mortificatio in mundanis. Gal. vii. Adhibe
mundus crucifixus est et ego mundo. sinistrum est
mortificatio in naturalibus. Aplos. Adhibe vi-
uere christus est et mori lucrum. Quarto per crucem
gratificatiuam. scilicet per iustificationem impij. cuius
sublimitas est gratie infusio. profundum est re-
missio culpe. dextrum est motus liberi arbitrij
in deum ipsum sequendo. sinistrum est motus liberi
arbitrij in peccatum ipsum detestando. ps. Dicit cor
fitebor ad adsum me iniusticia mea domino etc.

Decimo euacuatum est
scandalu crucis spirituali immutatio. Primo
per crucem originatiuam. cuius sublimitas est nati-
uitas spiritualis. Job. iij. Nisi quis renatus fuerit
et aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei
profundum est natiuitas corporalis. Job. iij.
Nunquid potest homo iterato introire in ventrem ma-
tris sue et renasci. dextrum est natiuitas ex ma-
trimonio. Gen. ii. Crescite et multiplicamini.
sinistrum est natiuitas ex adulterio. hi mori
fuerunt in patribus vnde est genealogia christi.
Adhuc. i. Secundo per crucem peregrinatiuam. cuius
sublimitas est posse non peccare. s. in statu in-

nocentia. profundum
li. dextrum est non posse
nisi in e posse peccare
rar magis lib. xi. finis
stauratiua cuius
rio. Adhuc. li. Ego
ps. Adhuc. qd loq
profundum est oratio
ne cordis et p
dextrum est offensio
eleuatiua peccata vna
mini. Sinistrum est
Si qd aliqde refer
Quarto per crucem de
amor dei. profundum
est amor sui. sinistrum
Unguentum
scandalu crucis christi
sublimitas est dard
patris. Jo. iij. Sec
a crimine videbit
vltio veltigera re
et op: ebensio i. Co
hendans. sinistrum
et delectatio ps.
tua vltio in fuen
Duodecimo
est scandalu cruci
ne. cuius sublimi-
tas est agilitas. dextrum
est subtilitas. q. si
glorificati in resu-
cti s. diu sub ter-
splendescit. ppter
illud puidit. Sec
decorauit. Tertio
fuit. Quarto q. l
uit. q. rector. p m
Secro q. fidelis
gunt. dec oia pa
ps quo p inueni
scandalu est. hic
In festo coro-
e
coro-
cent
li. hic sic. Et
pncipar. et pnd.
caput ipse q. elec-
caput ecclesie p. g
q. nem in deo

m^o ē brūs paul^o Ep^o b. dicēs sic. Dia subie
cisti sub pedib^o ei^o. τ ipm dedit caput supra
oīm eccl^oz q^o ē corp^o ip^o τ plenitudo ip^o.
q^o oia in eo^o adimplent. Scōs f^o suis 2 ho.
iij. pre. q. xij. art. i. dicēs sic. Sic tota eccl^o
d^o vnu corp^o mystici p^o siltitudinē ad corp^o
naturale hois hūc q^o diuīa mēbra hūc diu^o
sōs ac^o. v^o ap^ole d^oic. I^o Rom. xii. τ i. 2 cor. xi.
3° τa xps d^o caput eccl^oie sūm siltudinē hūa
mē cap^oie. i. q^o τa p^ossim^o p^o siderare. s. ordinē
p^ofectionis τ v^oitū. 2° ordinē q^o caput ē p^oia
p^o hois i^ociēdo a sup^oiori. Et inde ē q^o oē
p^one p^oia p^ossunt vocari caput. sūm ill^o 3° c^o.
ij. Ad omē caput mē p^ossunt lipanari tibi.
P^ofectionis ac^o q^o i capite viget oēs sensus
τ interioris τ exterioris. cū in ceteris mē
bris sit sol^o tract^o. τ inde ē q^o d^o I^osa. xi. Se
ner τ honorabil ipse ē caput. Virū^o v^oo:
q^o vir^o τ mor^o ceteroz mēbz τ gubernario
eor^o i suis actib^o ē a capite p^o v^o sūm sen
sitivū τ moriū ibi dīnanz. x^o τ rector d^o
caput p^opli sūm ill^o i. I^o Reg. xij. Cū cēs pu
lus i eccl^oz i^ois caput i mēbz i^ois f^oat.
I^o Dec aut t^ota cōp^oet xpo ip^o ali^o. P^oio cū
hūc p^oia q^oatē ad tēū q^o xpi altior τ prior
ē. τ i^o nō p^oert^o dignitate. q^o oēs ali^o accepti
sūt g^oam p^o respectū ad g^oam ip^o. sūm ill^o
I^o Rom. viij. Quos p^osciūt hos p^o d^ostinas
v^o p^oformes fieri ymaginē filij sui v^o sit ipe
p^ogent^o i mēbz frīb^o. Scōdo nō p^ofectionē
h^o g^oat ad p^octitudinē oīm g^oarū. sūm illud
3° c^o i. Audim^o eū plenū g^ore τ x^oitad. 2° erio
p^ontē hūc influēdi g^oaz i oia mēbra eccl^oie
sūm ill^o 3° c^o i. De p^octitudē ei^o oēs accepim^o
Scōdū q^o oēs electi veluti capilli sūt i xpo
radicati p^o et^ona p^ofectionē. 3° c^o i. 2° Al^o p^o.
i. In mēlio sepē cādēlaboz aureoz vidē
silem filio hois. 4° ap^out at ei^o τ capilli cēt^o
cādidi veluti lana alba τ rāq^o n^oic. P^odesti
natio ei^o p^o p^oderari dupl^o. Uno m^o sūm
ip^oz actū p^odestiand^o. 2° sic p^odestiatio xp^oino
ē ad nēcē p^odestiand^o p^odestiatiois scōp^o cū vno
eodē actu eremo p^odestinauerit d^o xpm τ
electos. Alio m^o p^o p^oderari p^odestiatio
sūm terminū τ effectū p^odestinatiois. τ sūm
hoc p^odestinatio xp^oi est cā τ exēpl^oar n^oic p^o
p^odestinatiois. τ hoc dupl^o. P^oio quātū ad
bonū ad q^o p^odestinam^o p^opus cū p^odesti
nat^o ē ad hoc q^o cēt d^o filij naturalis. Nos
aut p^odestinam^o ad siltitudinē ad p^opris q^o
est quedā p^oicipia siltitudo siltatiois natu
ralis. I^o Rom. i. 2° nos p^osciūt hos τ p^odesti
nauit p^oformes fieri ymagis filij ei^o. τ 3° c^o i.

efficac' certitudinali
at. ij. Pet. i. Garat
ra vestra vocatione
mto qd h' Absalon
is in ligno. ij. Regl.
plius in cruce ppter
d cognoscere qnti re
puocat ad diligens
humane salutis cō
oma. v. E commendat
is. qm cū inimici es
puit. Quarto qd
capillos in babylō
Sic xps descendit p
Ep. iij. qd autem
descendit primū in
glo. i. ad istros. Et
anguine restant
at in quo non erit
n. vii. l. apili capil
Et his modis cor
onam.

coronam.

uit iesus po2

tois. Nā sanctificas
sunt aliquid non
ex negante vel pū
fir ex nigro. 2 etiaz
peccatorib' sancti
atio nostra ē ex pec
catis aliq. l. p. p.
sed sanctificati estis.
tem factus est scis
ē non semp habuit
ex peccatore. qd pec
d fac' est sanct' et
nō quide pūatūe
erit homo 2 nō fuit
et: quia scilicet quan
babuit sanctificati
ul factus fuit homo
et quod dicit angē
retur ex te sanctum.
x. vii. moral. dicit.
sanctificatus. 2 sic fuit

etis nasciturus asseritur. Nos quippe si san
cti efficiamur nō tamē nascimur: qz ipa natu
re corruptibilis conditōe cōstringimur. Nā
le autē solus veraciter natus est sanctus: qui ex
cōiunctōe carnalis copule pcept' nō est. Et
Job. x. Quē pater sanctificauit 2 misit in mun
dum. Et sicut p verbis dei oia facta sunt: ita
p verbū incarnatū sunt oēs hoies sanctifi
cati 2 sanctificant. Heb. ij. Qui sanctificat
2 q sanctificant ex vno oēs. Est autē duplex
sanctificatio. Una quide adulorū: qui fm p
prium actū sanctificant. Alia autē puorū
qui nō sanctificant fm ppiū actū fidei: sed
fm fide ecclē fivel parentū. Prima autē san
ctificatio est pfectior secūda: sicut acus est
pfectior qd habuit. 2 qd est per se eo qd est p
aliud. Sanctificatio vero xpi fuit pfectius
fima: qz sic sanctificat' est vt esset aliorū san
ctificator dupliciter. Primo quide per eius
passionē. Heb. x. i. xps vt sanctificaret per
sui sanguinē populi: extra portā passus ē.
Secundo per baptismum Johānis. iij. Nū
si quis renaturatur ex aqua 2 spūcto rē. qz
grā collata est sic xpi: sicut quidā vniuersali
pncipio gratificatiōis in hūana natura. fm
illd Ep. i. Sanctificauit nos in dilecto filio
suo. Et sic exiuit iesus porans coronā san
ctificatiōis nostre. Ideo dicit Eccl. xxxij. Or
namentū grē accipias coronā.

Secundo exiuit iesus po2

tans coronā gloriificatiōis. ps. Gloria 2 ho
nore coronasti eū: 2 pstitisti eū sup opera
manuū tuarū. Dia subiecit sub pedi. cū. 2 c.
Nam xpo collata est maior gloria qd ade p
mo hominū in statu innocentie. vt piz ex pui
legijs vniusqz q fuerit duodecim rē. Pri
mū fuit formatiōis. Dicitur em. i. l. oz. xv.
Prim' hō de terra terren'. Secundus de ce
lo celestis. Xps em dicit de celo descendisse du
pliciter. Vno modo rōne diuine nature. nō
ita qd diuina natura esse in celo desierit. sed
qz in infimis nouo modo esse cepit. scilz fm
naturā assumptam. fm illud Job. iij. Nemo
ascendit in celū nisi q descendit de celo filius
hois q est in celo. Alio modo rōne corpis:
nō qz ipm corp' xpi fm suā substantiā de ce
lo descendit. Sed qz rōne celesti. i. spūscat
est ei' corp' formatū. Nā Aug. dicit ad Ro
mum exponēs auctoritatē inductā dicit. Ele
stem dico xpm qz nō ex hūano cōcept' est
femine. Et hoc modo etiaz Illulari' exponit
Ab. de trini. Adam ergo fuit de terra terren'

xps aut de celo celestis. Secundū fuit im
plerionis. Nā incarnatiōis misterii est pri
mo homi reuelatū. vt piz p hoc qd dixit. hoc
nūc os ex ossib' meis rē. qd apls dicit esse
magnum sacramentū in xpo 2 in ecclia. vt piz
Ep. v. Sed p iesum xpm est impletū. Nā
Aug. dicit in lib. de xbis dñi exponēs illd qd
habet Luce. xij. Venit fili' hois querere 2
saluare qd perierat. Si hō nō peccasset fili'
hois nō venisset. Et. i. l. hū. i. sup illd xbu
xps venit in hūc mūdus peccatores saluos
facere. dicit glo. Nulla causa fuit veniēdi xpo
dñō nisi peccatores saluos faceret: tolle mor
bos: tolle vulnera 2 nulla ē causa medicine

Tertū fuit visionis. Nam pmus hō vidit
deū vt viator in enigmate. Homo em in pa
radiso fuit beatus: nō illa pfecta beatitudine
in quā trāsserēdus erat: qz in diuine essentie
visione p'sistit: habebat tñ pfectā vitā fm
quendā modū in q'tū habebat integritates
2 pfectionē quandā naturāle. vt dicit Aug.
xi. sup Gen. ad lram. Nā dñ. i. l. oz. xv. Nō
prius qd spūale est: h' qd aiāle est. Xps aut
vidit deū vt viator 2 cōprehensor sine enig
mate. qz diuine essentie visio cōuenit omib'
beatis fm participatiōē luminis deriuati
ad eos a fonte verbi dei. fm illud Eccl. v.
Fons sapientiē xbu dei in excelsis. Nūc au
tem xbo dei p'pinq' cōiungit aia xpi que
est vnta xbo in p'sona q' quēuis alia crea
tura. 2 idō plen' recipit influentiā luminis
in quo de' videt ab ipo verbo q' quecunqz
alia creatura. 2 idō pte ceteris creaturis per
fectius videt ipam pmā veritatē q' est diui
na essentia. Job. i. Vidim' gloriā ei' quasi
vngenti a patre plenū nō solū grē s' etiam
vntatis. Et Ep. i. De' cōstituit eū scz xpm
in celestib' sup oēm pncipatū 2 p'tatē 2 vir
tutē 2 dñationē: 2 sup oē nomē qd noiatur
nō solū in hoc seculo s' etiā i futuro. Quar
tum fuit cognitiōis. Nam pm' hō de reb' na
turalib' 2 supnaturalib' tñ cognouit q'tū
erat necessariū ad gubernatiōē vite hūane
fm statū innocentie. Alia hō q nec naturali
hois studio cognosce p't: nec sunt necessa
ria ad gubernatiōē vite hūane. pm' homo
nō cognouit sicut sunt cogitantes hoim. sus
tura contingentia: 2 quedā singularia puta
quot lapides iacent in flumine 2 h'mōi. xps
aut cognouit omia fm statū diuinū. qz aia
xpi cognosce totā suā potentiā 2 oia in que
pōt. pōt aut in emendatiōe infimorū pecca
torū. fm illud. i. Job. ij. Jpe est p'piciatio p

peccatis nostris: nō aut p nostris tñ: sicut etiā
p totū mūdū. Ideo aīa xpi cognoscit infini-
ta: qz oīa q sunt in potētia creature. Un cūz
in potētia creature sint infinita: p hūc mo-
dum scit infinita. pseram cūz sit nobis dat⁹
a deo in doctore. sū illud Job. ii. Letami-
ni in dñō deo vestro q dedit vobis doctore
iusticie. Quintū fuit pseruatiōis. Nā p m⁹
hō nō poterat decipi nisi p cō puenire: qz in
tellect⁹ nō poterat decipi p extimationē fal-
si. Un r seductio mulieris r si pcesserit pec-
catū opīs, subsecuta est tñ p cō interne ele-
ctionis. dicit em Aug. xi. sup Bēn. ad lram
q mulier verbis serpentis nō crederet nisi
tam inesset menti ei⁹ amor pprie potestatis
r quedā de se supba psumptio. Xps aut nō
potuit esse peccato puenire. Job. viij. Quis
ex vobis arguer me de peccato. Et. i. Per. ij.
Qui p cō nō fecit nec dolus inuenit⁹ est in
oīe ei⁹. Sextū fuit damnatiōis. Nā p m⁹
hō habuit dominū sup oīa naturalia qz
ad effectus naturales. Dicit em Bēn. i. de
hoīe. Presit pīcib⁹ maris r volatilib⁹ celī: r
bestijs terre. In alijs em aīalib⁹ inuenit⁹ sū
extimationē naturāle. quedaz participatio
prudētie ad aliquos pīcīales act⁹. In ho-
mine autōniuersalis prudētia q est recta rō
oīm agibīlū. oē aut qd est per participatio-
nem subdit ei qd est p essentia. r hoc natu-
ralit⁹. Un est naturalis subiecto alior⁹ aīali-
um ad hoīem. Xps aut habuit dominū su-
per oīa qz ad effect⁹ supnaturalis. Nam
aīa xpi sū qd est instrumentū xbi dei sibi
vniū habuit instrumentāle xture ad omēs
inmutatiōes miraculosas ordinabiles ad fi-
nem incarnatiōis q est instaurare siue que
in celis siue q in terris sunt. Math. vlti. Da-
ta est mibi oīs pās in celo r in terra. Se-
ptimū fuit assimilationis. Nam adā nō assi-
milabatur nisi i duplici statu hoīm. Nō em p-
tinebat hoc ad originālē iusticiā quā adam
habuit in statu innocētie: qz aīa hoīs habet
ret xture transmutandi corp⁹ ppriū in quā
cūqz formā: sicut p posset ipm pseruare absqz
nocumēto. r hanc etiā xture xps assumere
potuisset si voluisset. Sed cū sint tres stat⁹
hoīm. innocētie: culpe: r glorie. Adā nō fu-
it in tertio statu. xps aut scit de statu glie
assumpsit corp⁹ obediētiē: r de statu innocē-
tie immunitatē a peccato. ita de statu culpe as-
sumpsit necessitatē subiācendi penalitatib⁹
hui⁹ vite. Heb. ij. Debuit p oīa fratrib⁹ assi-
milari. Octauū fuit incorruptiōis. Nam hō

in statu innocētie erat incorruptibilis ex pfe-
cause efficientis. qz vt dicit Aug. li. de qstioni-
bus veteris r noui testamēti. Deus fecit ho-
minē q qdū nō peccaret in mortalitate vi-
geret vt ipse sibi actor esset aut ad vitā aut
ad mortē. Non em erat corp⁹ ei⁹ indissolubi-
le p aliquā indissolubilitatis vigore in corp⁹
re existente: sicut inerat nature aīe vis qdā sup-
naturalit⁹ data p quā poterat corp⁹ ab omī
corruptione pseruare: qdū ipa deo subie-
cta mansisset. Unde vis illa pseruandi corp⁹
pus a corruptiōe nō erat aīe hūane natura-
lis sicut p donū grē. r quīs grām recuperauit
rit ad remissionē culpe r meriti glorie non
tamē ad amissē immortalitatis effectus. Hoc
em reseruabat xpo p quē nature defect⁹ in
meli⁹ reparandus erat. Xps aut habuit in
mortalitatē per grām r gloriā. poterat em
sua passiōe r mortē impedire. Primo qz
dem aduersarios repmendo: vt tñ aut non
vellent aut nō possent interficere: vt pluries
fecit. Secūdo qz spūs ei⁹ habebat potesta-
tem cōseruandi naturā carnis sue. ne a quo
amqz lesio inflicto opprimeret. qd qdē ha-
buit aīa xpi qz erat verbo dei cōiūcta in vni-
tate psonē. vt dicit Aug. li. iij. de trini. No-
num fuit pfectiōis. Nā p m⁹ hō habuit pfe-
ctiōē oīs xture sū stat⁹ sui cōdecētiā.
Unde Aug. omel. xi. dicit sic. Princeps oīm
viciōz dñi vidit adā de lymo terre ad imā-
gīnem dei factū: pudiciā omniū: temperan-
tia cōpositū: charitate splendidū. habentur
ista de pnia dī. ij. s. pnteps. Et sic homo in
statu innocētie aliquatit⁹ habuit oēs xtures
qz ratio erat deo subiecta. r inferiores vires
erant rōnis subiecte. Virtutes autē sunt q-
dam pfectiōes quib⁹ ratio ordinat in deū
r inferiores vires aīe disponunt sū regulā
rōnis. Un rectitudo pmi stat⁹ hoc exigebat
vt homo aliquatit⁹ oīs xtures haberet.
Xps aut habuit pfectiōes oīm xture sū
plenitudinē grē: qz qto aliqd pncipiū est p-
fectū: tanto magis impmit suos effect⁹. Cū
autē grā xpi fuerit pfectissima idō ab ipa p-
cesserit oēs xtures ad pficiendū singulas
potentias aīe qz ad oēs aīe actus. Un su-
sup illud ps. Sed in lege dñi fuit voluntas
ei⁹. dicit glo. Dic ostendit xps plenus omī
xture r bono. Decimū fuit gubernatiōis.
Nam p m⁹ hō est gubernator r caput oīs
nascentiū naturalit⁹: qz homo est naturalit⁹
animal sociale. Unde hoīs in statu inno-
centie vixissent socialit⁹. Socialis aut vitā

De 4
mloz nō possit esse
qui ad bonum com-
m per se iudicandū
ymū. Ideo philo-
sopho dicitur qz mul-
semper inueniunt vi-
gna. Xps autē est q-
nolentem spū pncipiū
dus. Primo r pncipiū
quā actū sibi vniū
do coram qui actu
tatem. Et tūc coram
per fidem. Quare
in pntia non dū
tamen est ad acum
pcedit inuentionē.
conuersionem. Un
oīs. Nā p m⁹ hō
duplex imāgīnē.
cem. Unde super illū
per nos lūm vultū
linguā triplicem in
recreationē: r gloriā
dēi repmunt in bono
do sū qd homo ha-
relem ad intelligē-
r deo aptandū com-
tas que est cōmū
modo sū qd bonū
sūt r intelligit deū
est imāgo dei in ad-
modo sū qd bonū
amat pfectā: r sū
militatē glorie p-
te imāgo dei in ad-
omnis modis hū-
mū fuit transhar-
fuit pōtus in par-
Tūc deus hominē
so voluptario. Xps
in paradiso celesti
omēs celos vt ad
die super celum ce-
regna glorificati
Tertio op-
econā redempti-
spūem capiti su-
tates derisioe sū-
ipm celū post pō-
gē amauerunt.
rā xpi pfigurā-
pne quo ad yero-

corruptibilis ex pte
Aug. li. de qstioni
mici. Deus fecit ho
et in mortalitate vi
let aut ad vitas aut
corp' et indifolubi
tatis vigore in corp
ture aie vis qd sup
derat corp' ab omi
qd ipa deo subie
illa pferendi cos
aie hane naturas
gram recuperave
meriti glorie non
litas effectus. Hoc
ue nature defect' in
Xps aut habuit im
gloriam ppter em
pedire. Primo qd
endoxet tu aut non
terficere: vt plures
habebat potesta
tatis sue. ne a quo
timere. qd qd ba
rei coitua in vni
li. li. de trinitate. No
im' ho habuit pfe
rat' sui coecliam.
ne sic. Princeps oim
mo terre ad imogi
omat' temporis
plendidi. habentur
eps. Et sic homo in
habuit oia hunc
et inferiores vires
rutes aut sunt qd
ho ordiat in deus
ponunt fm regula
i. i. hoc exigebat
es hunc haberet
es oim hunc fm
alia qd pncipiu est p
it suos effect'. Qu
ssima id ab ipa p
ficiendu singulas
es aie actus. An su
e dñi fuit voluntas
dñi xps plenus omi
fuit gubernatio.
ernator et caput ois
homo est naturalit
poies in statu imor
Et talis aut vita

multoz nō posset esse nisi aliquis presideret
qui ad bonum cōmune intenderet. Multi
enī per se intendūt ad multa, vnus vero ad
vnum. Ideo philosoph' dicit. i. politice. Qu
quandocunq; multa ordinantur ad vnum
semper inuenitur vnum vt principale et diri
gens. Xps autē est gubernator et caput oim
nascentiū spiritualiter sed fm diuersos gra
dus. Primo et pncipaliter est caput eorum
qui actu sibi vniuntur per gloriam. Secun
do eorum qui actu vniuntur sibi per chari
tatem. Tercio eorum qui actu sibi vniuntur
per fidem. Quarto eorum qui sibi vniunt
in potentia nondum ad actum redacta que
tamen est ad actum reducenda fm diuinay
predestinationem. sicut sunt infideles per
conuersionem. Undecimū fuit assimilati
onis. Nam pñus homo fuit similis deo fm
duplicem imaginē. Xps autem fm triplicem.
Unde super illud ps. Signatum est su
per nos lumē vultus tui domine. Glosa di
stinguit triplicem imaginem. scz creationis
recreationis: et glorificationis. Imago enī
dei reperitur in homie tripliciter. Vno mo
do fm qd homo habet aptitudinem natu
ralem ad intelligendum et amandū deum.
et hec aptitudo consistit in ipsa natura men
tis que est cōmunis omnibus hoibz. Alio
modo fm qd homo actu vel habitu cogno
scit et intelligit deum sed imperfecte. et hec
est imago per conformitates gratie. Tercio
modo fm qd homo actu deum cognoscit et
amat perfecte: et sic arreditur imago fm hu
militatem glorie. primis duobus modis fu
it imago dei in adam in statu innocentie: s
omnibus modis fuit in christo. Duodeci
mum fuit translationis. Nam pñus homo
fuit positus in paradiso terrestri. Genes. ii.
Rulit deus hominē et posuit eum in parad
iso voluptatis. Xps autem est assumptus
in paradiso celesti. Eph. i. Ascendit super
omnes celos vt adimpleret omnia ps. Ascen
dit super celum celi ad orientem. Et sic pñ
corona glorificationis iesu xpi.

Tercio exiuit iesus portas
coronā redemptionis. Gentiles enī coronā
spineam capiti suo imposuerunt: quē cruen
tantes derisorie salutarunt. Iudei autē
ipm cesari posposuerunt: et crucifige crucifi
ge clamauerunt. In ipso enī modo passio
nis xpi pfiguratus est effectus redempti
onis quo ad vtrosq; scz iudeos et gentiles.

Primo enī passio xpi habuit effectum salu
tis in iudeis, quorum plurimi in morte xpi
baptizati sunt. vt patz Act. ii. et iii. Secūdo
vero iudeis p dicitur effectū passionis xpi
transiit ad gentes. et idō cōueniens fuit vt
xps a iudeis pati inciperet. et postea iudeis
tradentib' per manus gentiliū eius passio
finiretur. Quia vero xps ad ostendendā
abundantiā charitatis sue ex qua patiebaf
in cruce positus veniā peccatorib' postulas
uit. hui' petitionis fruct' ad iudeos et gen
tiles peruenit a quib' patiebaf. Ideo dicit
Esa. li. Egre dimini filie syon et videte re
gem salomonez in dyademate quo corona
uit eum mater sua. Debemus autē egredi a
qrtuor que nos impediunt a fructu redem
ptionis. Primo a vicio conformādo volū
tatem nostrā diuine voluntati. Adarb. xxvi.
Non sicut ego volo sed sicut tu vis: qd dicit
qz rectum vult esse hoīem et ad deū dirigē.
vt Aug. exponit in Enchiridion. Et sup il
lud ps. Rectos decet collaudatio. dicit glo.
Rectum cor habet qd vult qd deus vult. scz
vt homo velit aliqd ex charitate sicut deus
vult. Secundo ab odio. Nam odium nūq
vinceret amorē nisi ppter amorē maiorē
cui odium correspondet. sicut homo magis
diligit seipm qm amicus. et ppter hoc qd dil
git se habz odio etiā amici si sibi contraries
tur. Tercio a passione. Roma. vi. Iudico
aliā lege in membris meis repugnantem
legi mentis et capriuantē me in lege peccati
qz passio ligat rationē. imo cū passionē in
tendunt ligant totaliter vsū rōnis. Mult
ti enī ppter abundantia amoris et tre vcrsi
sunt in insaniam. Quarto a vindicta. Nam
peccati iudeoz crucifigentū xpm qd et cels
sit ex inuidia. odio et vindicta fuit grauiss
mum sicut dixit xpus pylato. Job xix. Qui
tradidit me tibi manus peccatorum habet.

Quarto exiuit iesus por
tans coronā exaltationis. Nam meritū impo
tat quandā equalitatem iusticie. Unde apo
stolus dicit. Si qui operantur merces impu
tatur fm debitum. Cum enim aliquis sibi
ex iusta voluntate subtrahit quod debet ha
bere: meretur vt sibi amplius aliquid super
addatur quasi merces iuste voluntatis. Et
inde ē qd sicut dicit Luc. xxi. Qui se humi
liat exaltabitur. Cum autem christus in sua
passione se humiliauerit infra suam dignita
tem vsq; ad confusioem: et opprobriū que

De victoria sancti Michaelis Sermo XXXI

fustinuit. Ideo p sua passionē et precipue p coronationē spinarum, meruit exaltationē. Quia ad confectum paterne dextre et manifestationē diuinitatis ipsius. Hinc illud Esai. liij. Exaltabit et eleuabit et sublimis erit valde sicut obstupuerit sup eū multi. sic inglorius erit inter viros aspectus eius. Et Phil. ij. dicit. Facit est obediens usque ad mortē: mortē autē crucis. propter quod et deus exaltauit illum et donauit illi nomen quod est sup omne nomen. scilicet ut ab omnibus nominetur deus: et oēs sibi reuerentiam exhibeant sicut deo. et hoc est quod subditur ut in nomine iesu omne genu flectat celestiter et infer. Et Esai. xlvij. Etis corona glorie manuum dñi et dyadema regni in manu dei tui.

Quinto exiuit iesus portans coronā adoratiōis. Cum enim in xpo sit una tantū persona diuine et humane nature et enā una ypostasis. et unū suppositū. ideo est ei yna adoratio: et vnus honor ex parte eius quod adoratur. Alii Damas. li. iij. dicit. Adoratur caro xpi incarnato dei. hō nō propter seipsum: sed propter unitū ei huius ypostasin verbum dei. Et sup illud ps. Adorate scabellū pedū eius. dicit glo. Qui adoratur corpus xpi in oremā intuetur: si illū potius cuius scandalū est: in cuius honore scabellū adoratur. Et in capitulis quinq; synodi dicit. Si quis duabus naturis adorari dicit xpm. ex quo due adorationes introducuntur: si nō vna ofone deū hōm in carnatū cū ppria ipi carne adoratur sicut ab initio ecclesie dei traditum est. talis anathema sit.

Sexto exiuit iesus portans coronā retributiōis. Quia ad potestatem iudiciariam. Alii dicit Job. xxxvi. Causa tua quasi impij iudicata est. propterea iudicium causamque recipies. Et Aug. li. de hbis dñi dicit. Sedebit iudex quod stetit sub iudice. Damnaabit veros reos quod falso factus est reus. Nam iudiciaria potestas hōi xpo cōpente. Tunc propter diuinā personā. Tunc propter capitis dignitatem. Tunc propter plenitudinem gracie habitualis. Tunc ex merito. scilicet ut huius dei iusticiā iudex esset: quod pro dei iusticia pugnauit et vicit et in iuste iudicatus est. Unde ipse dicit Apoc. iij. Ego vici et sedi in throno patris mei. In throno autē intelligitur iudiciaria potestas. hinc illud ps. Sedet super thronum et iudicat equitatem.

Septimo exiuit iesus portans coronā premiationis. ps. Postulā in capite eius coronam de lapide preciosos.

Sicut enim lapides preciosi firmanē in corona et ipsam ornant: et ipsa est ornamentū coronati. Sic in merito xpi firmanē omnes electi: et sunt ad ornamentū glorie sue: prout patuit in ioseph quod vendit a fratribus suis ductus est in egyptum et nō fuit facit eunuchus ne pharaon abuteretur eo quē a rami graui perō dñi custodiuit pharaonem in frigidato. Alii propter fidem et castitatem a domina sua accusat in carcerem fuit. Inde autē extraxit et dñs egypti constituitur. dñs circuiret egyptum declinauit ad domū phariseis principis satraparum pharaonis: cui erat filia speciosissima nomine arfenet sed idolatra que idola abiecit ut ioseph haberet sponsus. Ad hanc autē desponsandā accessit ioseph indutus tunica candida: et cū aurea corona in curru aureo. In corona vero erant inserti duodecim lapides preciosi: super quibus erant duodecim astra aurea et virga regia in manu eius. ut dicit in speculo historiali li. ij. c. xlvij. Nec oia fuerunt figura xpi: precipue corona in qua sunt duodecim tribus israel super quibus sunt duodecim apostoli. ut patet Apoc. xxi. Et sic corona xpi est numerus oim saluandorum quod decorant xpm hīc in statu gloriose sime autē in statu glorie. Amen.

In festo victoriae sancti Michaelis archangelis Sermo. xxxij.

Hic maior est in regno celorum. Mat. xviij. et in euangelio presentis solennitatis. Beat. Bern. sup ps. Qui habitat dicit sic. Dñe quid est hoc quod innotuisti eis aut filiis hominis reputas eum? Denique mittis ei vnguentum tuum in mitris spiritui tuum. in mitris vultu tuum: et ne quid vacet in celestibus ab ope sollicitudinis illos etiam beatos spiritus propter nos mittis in ministerium nostrum. hec ille. Super quo moueo tale questionē. Utrum in ecclesia militet archangelus michael maiorē dignitatem assequatur: cuius officio diligenti a deo gubernatur. Ad istam questionē respondēt duo doctores. Primum veteris testamenti ē Daniel. c. dicit Michael vni de principibus primis venit in adiutorium meum. Secundus noui testamenti est Iohannes Apoc. xij. dicit sic. Factus est prelium magnū in celo. Michael et angeli eius preliabantur cū dracone: et draco pugnabat et angeli eius non valuerunt. neque est inuentus locus eorum amplius in celo. Sciendū quod huius

1 67

De victoria sancti Michaelis Sermo XXXII

Secundo sanctus michael

est maior in regno patriarcharum. Unde sanctus 2° ho. parte. i. q. cxiij. dicit sic. Ad bonum operandum duo concurrunt. Primo quidem quod affectus inclinet ad bonum quod quidem fit in nobis per habitum virtutis moralis. Secundo quod ratio inueniat congruas vias ad perficiendum boni virtutis. quod quidem per se tribuit providentia. Quamvis ergo ad primam de hominem custodit immediate infundendo ei gratiam et virtutes. Quamvis ad secundam de custodit hominem sicut vltis instructor. cui in structio pervenit ad homines mediantibus angelis. Custodia autem humane multitudinis ad ordinem principatus pertinet. Unde et michael v^o de principibus dicit. Daniel. x. In superiores autem angeli exercent officium superiorum. in quantum aliquid de dono eorum participant et se habent ad superiores sicut executores virtutis eorum. Homo enim in statu innocentie non partebat aliud periculum ab interioribus: interierant omnia ordinata: sed imminebat ei periculum ab exteriori propter infidias demonum ut rei peribant euentus. et ideo indigebat custodia angelorum. Etiam angeli qui subverterunt sodomam perculserunt sodomitas cecitate vel auribus: ut hostium domus inveniunt non possent. ut dicitur Gen. xix. hec tho. In homine potentia operativa sepius impeditur ne exeat in opus propter mundi oppressionem. Job. xvi. In mundo preiuriam habetis. sed istud impedimentum remouent principatus qui faciunt nos mundanis omnibus principari. Hoc significatum est Gen. xxxij. ubi cum iacob esau valde timeret angelos sibi obuios habuit. ipsum adiutare paratos. Et ait. Castra dei sunt hec. Tunc angelus tria bona iacob dedit. quod ipsum contra esau constantem fecit israel nomen ei imposuit et neruum femoris eius percussit et emarcuit. Nec autem omnia spectant ad principatum in quorum ordine primus est michael qui mandauit angelo ut diceret agar ancille quod ad dominam suam rediret et se ei humilaret. Gen. xvi. r. c.

Tertio sanctus michael

est maior in regno prophetarum: quoniam prophetica reuelatio fit per angelos. Unde sanctus 2° ho. scd a scd. q. dxiij. arti. ij. dicit sic. sicut apostolus dicit 1° Rom. xi. Que a deo sunt ordinata sunt habet autem hic diuinitatis ordo. sicut Dionysius dixit. ut infima per media disponat. An-

geli autem medij sunt inter deum et homines. ut pote plus participantes de perfectione diuine bonitatis quam homines. Et ideo illuminationes et reuelationes diuine a deo ad homines per angelos deferunt. Prophetica autem cognitio fit secundum illuminationem et reuelationem diuinam. Unde manifestum est quod fiat per angelos. Dicit enim Dionysius. iij. c. celestis ierarchie diuinas visiones gloriosi patres nostri adepti sunt per medias celestes virtutes. hec tho. Sanctus michael fuit princeps synagoge. secundum quod dicit Daniel. x. Nemo mihi adiutor est nisi michael princeps vester. Circa quam fecit queritur. Primo miranda. Nam ipse fuit ille angelus qui plagas egypti intulit: qui mare diuisit: qui in columna ignis et nubis populum israeliticum antecessit: qui in terram promissionis hebreos introduxit. Secundo stupenda. Scilicet ens enim diabolus iudeos ad idolatriam promptos esse volebat corpus moysi honorifice se pelit: ut inde suas idolatrias ibi exereret. Et michael victoriam obtinuit quod moysi corpus ab omnibus abscondit. Unde in canonica iude. i. ca. dicit. Cum michael archangelus cum diabolo disputans alteraret de moysi corpore non est ausus iudicium inferre blasphemie. Et dicit. Imperet tibi deus. Forte etiam ista altercatio fuit quod diabolus dicebat se in moysen propter penam ad aquas contradicitoris aliquodius habere. Sed cum michael culpam sibi remissam assereret et diabolus adhuc instaret michael dixit. Imperet tibi deus. Tertio peragenda. Nam cum syri obiderent civitatem samarie: dixit Helyseus. Plures nobiscum sunt quam cum illis: et loquebat de angelis quorum princeps erat michael: qui percussit syros cecitate: quos helyseus duxit in samariam. ut habet. iij. Reg. vi. Quarto adiuuanda. Dicit enim Daniel. x. Ex persona gabrielis archangelis princeps regni persarum restituit michi. xx. vno diebus. Et ecce michael v^o de principibus primis venit in adiutorium meum. Sic per quo sanctus 2° ho. parte. i. q. cxiij. arti. viij. dicit sic. Hieronymus exponens hec verba dicit princeps regni persarum esse angelum qui se opposuit liberationi populi israelitici per quo Daniel orabat. Gabriel preces deo presentate. Nec autem resistentia potuit fieri quia princeps aliquis demonum iudeos in per fidem ductos ad penam induxerat: per quod impedimentum preestabatur orationi danielis per eodem populo deprecantis. Sed secundum Hieronymum. li. xviij. mora. Princeps regni persarum fuit bonus angelus

De victoria sancti michaelis. Sermo XXXII

dei homines. vt
de perfectione diu
Et ideo illuminari
vine a deo ad hoies
Propbetica autē co
one et reuelationem
est qd fiat p ange
in celis ierarchie
fi patres nostris des
res virtutes hec tho
nceps synagoge. fm
mibi adiutor est nisi
Et circa quā fecit qm
Nam ipse fuit ille an
tius inuictus qui mare
mis et nubes pplm il
in terris pmissionis
Secundo stupēda. Sā
ad idolatram prom
moysi honorifice se
rias ibi exercebat. f
ut qd moysi corpus
in canonica iud. i.
archangelus cū dias
et de moysi corpore
ferre blasphemie. f
Sepe etiā ista alter
tebat se in moysi p
heradictōis aliqū d
bael culpam fibres
solus adhibere instaret
eibi deus. Tercio p
baderent ciuitatem
Plures nobiscum
bat de angelis quo
eliqui pculit syros
dūcū in samariam.
Quarto adinuāda
ersona gabrielis ar
i perferū restitū mō
e michael vñ de pñ
duroziū meum. Sū
re. i. q. cxiij. arti. viij.
hec rba dicit pñci
angelū qui se oppos
clitici p quo Daniel
deo plenitate. l. dec
eri quia princeps ali
per fidē duces ad
impedimentū. pus
gelis p eodem pñlo
Brego. li. xviij. mou
fuit boni angelus

custodie illi regni deputat. Ad videndum
ergo qualiter vnus angelus alteri resistere niti
tur considerandū est qd diuina iudicia circa
diuersa regna et diuersos homines per ange
los exercentur. In suis autē actionib⁹ ange
li fm diuinā sententiam regulant. Contigit
autē quando qd in diuersis regnis vel in
diuersis hominib⁹ contraria merita vel deme
rita inueniunt vt vnus alteri subdatur aut
prestat. Quid autē sup hoc ordo diuine puidē
tie habear cognoscere non possunt nisi deo
reuelante. Vñ necesse habet sup his diuinā
sapientiam consulere. Sic ergo in qm de
cōtariis meritis et sibi repugnātib⁹ diuinā
cōsulant voluntatē resistere sibi inuicē dicū
tur. Non quia sint eorū contrarie voluntates
tūz in hoc omnes concordant qd dei sentētia
impleat sed quia ea de quib⁹ consulant sunt
contraria. hec Thomas.

Quarto sanctus michael

est maior in regno xpianorū. Nam vt dicit
sanctus Thomas parte. i. q. cxi. ar. i. Ad fidē duo
concurrūt. Primo quidē habit⁹ intellect⁹
quo disponit ad obediendū voluntari ten
denti in diuinā veritatē. Intellect⁹ em̄ assen
tit xitari fidei nō quasi cōuict⁹ rōne sed qñ
imperat⁹ a voluntate. Tullus em̄ credit nisi
volens. vt Aug. dicit. Et qñ ad hoc fides
est a solo deo. 2. pb. ij. Gratia estis saluari p
fidē et nō ex vobis dei em̄ donū est. Secū
do requirit ad fides qd credibilia pponant⁹
credenti. et hoc quidē per hoīem fit fm qd fi
des est ex auditu. vt dicit Roman. x. sed pñcipa
liter per angelos p quos hoīb⁹ relucant⁹ di
uina. Vñ angeli aliqd oprant⁹ ad illumina
tionē fidei et em̄ hoīes illuminat⁹ ab angelis
nō solū de credendis s et etiā de agēdis. fm qd
Diony. pbat. iij. c. cel. ierar. qd reuelatōes di
uinorū pueniūt ad hoīes mediantib⁹ angel⁹
hec tho. Sanct⁹ michael instruit eccliam
dei de credēdis. qd pz ex qrtuor. Prio qd ē
pñceps ecclie xpi. Post qd em̄ iudea dñz cru
cifigit michael facit epñceps ecclie. Vñ re
fert Joseph⁹ qd audire sūt voces angelorū
dicentū. Transcam⁹ ab his sedib⁹. Et etiā ipse
solus instruit sanctos angelos aciet xpi signifer
est. fm qd cantat ecclia. Signifer sanct⁹ mi
chael representet eas in lucē sanctā. Et iterū.
Dñ sacrū misterii cemeret iobes archagel⁹
michael tuba cecinit. Dign⁹ es dñe de⁹ nř
accipe libtū et solvere signacula ei⁹. Et sumi
tur Apoc. v. ybi dñ. Et id angelū fontē pdicā

tem voce magna. Quis est dign⁹ aperire li
brū et solvere signacula ei⁹ et. Secūdo qd
est instructor ecclie. Quicqd em̄ xpus instrū
cit misericordie et obseruāne legis xpi est in
nobis. vt dicit Brego. Ab instructōe michael
pcedit. Vñ iste ē ille angel⁹ qd ligauit diabo
lum p annos mille vt nō seducat eccliaz do
nec soluant⁹ mille ani. vt dicit Apoc. xij. Iste
est ille angel⁹ qd cū magno exercitu angelorū
diuinis interest misterijs in altari cū hostia
psecrat. Iste ē ille angel⁹ qd sipontinis victo
riā dedit et ptra aduersarios oīa elemēta pu
gnare fecit. Tercū qd mōs gargan⁹ ptemu
it. Hec qd caligo tenebrosa totū montē ob
duxit. Ignem quia fulgura crebra volabāt.
Aqua. xñ cantat ecclia. Et cōfusus est mare
et ptemuit terra. vbi archangel⁹ michael de
scendebat de celo. Et hec pugna vocat victo
ria scī michaelis qd celebrat. viij. Id. Maij.
Rome autē eodē die celebrat apparitio scī
michaelis. qd eodē die apparuit michael ar
changelus brō Brego. pape. tergēs gladiū
a peste inguinaria quā de⁹ romanis immi
serat. Tercio qd est destructio antichristi. s
cū em̄ dñe glo. sup illud Apoc. xij. Et id vñ
de capitibus ei⁹ occisum antichrist⁹ mortuū
se fingit et p triduz latēs postea apparebit
dicēs se suscitauit. Et ferentib⁹ euz demoni
bus in aere ascendet et vñuersis mirantib⁹
adorabunt eū. Tandē dñ stabit in papilio
ne suo in mōre oliueti michael ipm occidet
vt dicit glo. sup illud. ij. 2. b. sal. ij. Vñ deus
interficiet spū oris sui. Quarto qd est con
ductor iudicii qd ad vocē ipus omnes resur
gem⁹. fm illud. i. 2. b. sal. iij. Ipe dñs in iul
su et in voce archangel⁹ et in tuba dei descen
det de celo. et mortui qui in xpo sunt resur
gent primi. Etiam in die iudicii crucem cla
uos lanceam et coronam spineam christo
presentabit vt omēs agnoscant qd iuste iu
dicentur.

Quinto sanctus michael

est maior in regno paganorū. Unde sanct⁹
Thomas parte. i. q. cxiij. arti. iij. dicit sic. Si
cū infideles nō priuantur interiori auxilio
naturalis rationis. Ita etiam non priuant
exteriori auxilio totius nature humane diuini
tus concessio. scz custodia angelorū per quā
et si non inuentur qñz ad hoc qd vitā eter
nam bonis operibus mereantur quia infī
deles etiam interdum bona faciūt sed non
bene. qd non recta intentione faciūt quoniā

fides intentionem dirigat. ut Aug. dicit. In
natura tame qñus ad hoc q ab aliquib' ma-
lis retrahitur quib' sibi pñtis et alijs nocere
possunt. hec 2° bo. Sciendū q michael ar-
changelus plura signa ostēdit infidelib' qui
bus poterant deus verum cognoscere et ab
idolatria sua cessare. 1° Prio tempe abrahe
quē vnū verū deū predicando iactauerunt
in ignē. sed michael archangelus ipm libe-
rauit. de hur. i. igne caldeor. Gen. xv. Se-
cundo tempe moysi inolato agno in egi-
pto signa eius sanguine domib' hebreorū
michael archangelus veniens percussit egipti-
orum primogenitis post graues plagas in
magi submersit pharaonem et exercitū eius
3° Tercio tempe iudicū debellantis. xxiij. regi-
bus chanaanor per iohue dirutis muris le-
rico ad sonum tubarum. Josue. vi. Percus-
sis centū viginti milib' bellaror per gedeo-
nem. et trecentos viros comites ei. Iudici
vii. Prostratis mille viris cum mandibula
asine per samsonem. Iudic. xiiij. Percussis
philisteis i secretiori parte nature. qz archa
dñi irreuerent tractauerunt. i. Reg. v. Ad-
chael eis demonstrauit viam veritatis quā
ferre neglexerūt. Quarto tempe regū. Ad-
chael percussit centum octoginta quāqz milia
viroz qui venerūt cū senacherib rege assiri-
orum vt pbbanarent templū. iij. Reg. xix.
Etia percussit centū milia pedites de syria
qui venerant cū benadab contra populum
dei. iij. Reg. x. Vbi ergo sunt dii eorum in
quib' habebant fiducia. cur eis nō sunt opi-
culati et in necessitatib' nō preperunt. Nec
signa demonstrauit sanct' michael vt coleret
vnū verū deum: sed noluerunt.

Sexto sanctus michael
est maior in regno elector. Vñ cātra sancta
mater ecclesia. Archangele michael cōstitui
te pñcipē sup oēs aīas suscipiendas. Haby
em officiū ponderandi. ppter ea in ecclesijs
pingit ponderans animas. Dicit em Dañ.
v. Appēsus es in statera et inuent' es min'
habens. Sunt em quattuor differentie ani-
marū. Quēdā sunt vacue que nulla secum
merita portauerūt. Istas appendet et dicit
Appēsus es in statera et inuent' es nihil
habens. Quēdam sunt semiplene: que aliq
bona fecerunt: s' repide et negligēt. Istas
ponderabit et dicit. Appēsus es in statera
et inuent' es nimis habens. Quēdā sunt
plene que multa secum merita portauerunt

Istas ponderabit et dicit. Appēsus es in
statera et inuentus es satis habens. Quē-
dam sunt superplene que nō tantū pcepta
sed etiam consilia seruauerunt. Istas pon-
derabit et dicit. Appēsus es in statera et
inuentus es multū habens.

Septimo sanctus micha
el est maior in regno sanctor. Habet em oi-
ficiū depozandi cū ceteris angelis sibi sub-
iectis animas in paradysum. Unde cantat
ecclesia. Venit michael archangelus cum
multitudine angelor. cui tradidit de' aīas
sanctor vt perducas eas in paradysum exul-
tationis. Data est potestas archangelo mi-
chaeli sup aīmas sanctor. Portat em eas
valde reuerētē: qz nō humeris sed manib'.
ps. In manib' portabunt te. Portat valde
diligent quia ab omib' offendiculis defen-
dit. Ibidem. Ne forte offendas ad lapides
pedem tuū. Portat valde gaudentē: quia
cū canticis et iubilationib'. Esalv. In leti-
cia egrediemini et in pace deducemini. Por-
tat valde humiliter: qz pauperes et mēdicos
non contēnit. Luc. xvi. Factum est vt mor-
men. et portaret ab angelis in sinu abrahe.
quia secure ergo sunt anime que talē port-
torem. sicut aliquādo focus in itinere aliūz
portat: nō humeris s' solacijs. Esalv. Adm-
res et colles cantabūt coram vobis laudem
et omnia ligna siluarūz plaudent manu. i. an-
geli maiores et minores: quoz ofones per-
ducant nos ad regna celoz. Amen.

In festo ascensionis dñi Ser. xxvii.

Adētib' illis iesus
elevator est. Act. i. et in eplā hodi-
eme solēnitatis. Job. x. dixit ie-
sus. Ascendo ad patrem meū et patre vestrū
deū meū et deū vestrū. Super quo in oueo
talem qñtionē. Vternz ascensio xpi in celum
qua cū patre in eternū regnaturus naturāz
humanā attraxit: fuerit nobis vtilior q sua
psentia corporalis quā a nob' subtrahit. Ap-
paret alicui q nō: et ppter ipm et ppter nos.
1° Prio ppter ipm. quia ad hoc venerat vt
se verū dei filiū declararet. Job. xvij. Parer
manifestari nomē tuū homib' quos dedis-
sti mihi. Sed hoc fuisset magis manifesta-
tum si semp fuisset conuersatus cū homib'
tum rōnib'. tum exemplis. tum miraculis.
ergo et. Secundo ppter nos. quia filius
dei naturā humanā assumpsit ad nostram

In festo ascensionis dñi Sermo XXXIII

et. Appensus est in
fatis habens. Que
ne tantu prepra
auerunt. Ista pon
nus es in staters et
bens.

ncus micha

ntoz. Habent of
eris angelis sibi sub
ilum. Unde canat
el archangelus cum
tui tradidit de aias
is in paradysum et ul
stas archangelo mi
roz. Porat em cas
umens sed manib?
ne re. Porat valde
offendit ad defens
ffendas ad lapides
ide gaudent quia
ib? Ealy. In tenu
te deducemini. Por
uperes r mcdicos
factum est vt mor
gelis in fima abnabe
time que tale gort
aus in inire alay
lacia. Ealy. Abos
iam vobis laudem
laudent manu i an
siquos ofones per
dion Amen.

is illis iesus

Acta. r in epla bodi
no. Pol. re. dicit ie
tici r parv veltu
Super quo in oico
scensio xpi in celum
regnum nature
nobis vultu q su
a nob subtrahit. Ap
teripm r ppe nos
ia ad hoc veniat vt
ret. Pol. xvi. Patet
bonib? quos de
magis manifest
feras cu bonib?
ia. tum mira cul
er nos. quia filius
umpit ad nostram

salutē. Sz magis fuisset salutare omnibus
q semper cōuerfaret nobiscū in terris. Nā
multi iudei r pagani conuersi fuissent ad fi
dem: r multi peccatores a peccatis abstinu
issent desiderantes videre iesum. Vñ ipse
dicit Luc. xvi. Et nient dies qñ desiderabi
lis videre vñū dñe filij hoīs r nō videbitis
Bentiles etiā dicebant Job. xii. Volum?
iesum videre. ergo rē. Ad istā questionem
respondent duo doctores. Prim? est dauid
in ps. dicens. Notas mihi fecisti vias vite
adimplebis me leticia cū vultu tuo: delecta
tiones in dextera tua vsq; in finē. Sup quo
dñe glo. Delectatio r leticia erit mihi in cō
fessu tuo humanis obitrib? subtrahito. Se
cundus est scūs 2 bo. iij. pre. q. lviij. ar. i. di
cens sic. Loc? dy ēē pporionat? locato. xps
aut p resurrectione suā vitā immortalē r in
corruptibile inchoauit. loc? aut in quo nos
hīram? est loc? gñatiōis r corruptiōis. s. lo
cus celestis est loc? incorruptiōis. r iō non
fuit puenies q xps post resurrectionem re
maneret in terris: s. puenies fuit q ascē
ret in celū. hec 2 bo. Sciēdū q xps ascēdit
qdrupl. Prio opāte sua dinitate. Nā xps
ex virtute dinitatē in celū ascēdit rang ex cā
nō aut ex virtute hūane nature. iō xps ascē
dit in celū nō fm q hō: s. fm q de. Unde
Aug. dicit in smone de ascēsiōe. De nro fuit
q xps pēdit in cruce: de suo aut q ascen
dit. Scdo coopante sue aie dignitate. Cā
ascēsiōis xpi in celū fuit ex pte aie glificate
ex cui? redūdātia glificat? corp? vt Aug. di
cit ad dyasoz. Erīt em tāta obediētia cor
poris glorio ad vitā beatā vt sic Aug. dicit
xvi. de ciuit. dei. Vbi volēt spūs: ibi erit prīn?
corp?. nec volēt aliqd qd nec spūs possit des
cere nec corp?. nec aut corp? gliosum r im
mortale ēē in loco celesti. r iō ex virtute aie
volētis corp? xpi ascēdit in celū. Sicut aut
corp? efficit gliosum ex redūdātia aie: ita
vt Aug. dicit sup Jo. Participatiōe dei fit
aia btā. vñ pma origo ascēsiōis in celū est
virt? diuina. Sic g xps ascēdit in celū pro
pria virtute. Prio quidē virtute diuina. Scdo
virtute aie glificate monētis corp? put vult.
Terrio puritate sua hūilitate. Nā xps i sua
passiōe hūilitatē se infra suā dignitatē quā
tū ad locū. q: corp? eius postū fuit in sepul
chro: oia i inferno: iō meruit vt sibi ampli?
aliqd sup adderet qñ merces iuste volūta
tis. r hoc qñtū ad ascēsiōē in celū. vñ dñ
Eph. iij. Descēdit primū in inferiores par

tes terre. qui aut descendit ipse est: r q ascen
dit sup oēs celos. Quarto pmerēte sua cla
ritate. Nā qñto aliq? corpa pfecti? picipāt
bonitatē diuinā: tanto sunt supiora corpa
li ordine q est ordo localis. vñ videmus q
corpa q sunt magis formalia sunt natura
luer supiora. vt ps p pñm. iij. phisic. r in. q.
de celo. Per formā em vñūquodq? corpus
picipat diuinā esse. vt ps. i. phisic. Pñ aut
picipat de diuina bonitate corp? p glām q
qd cūq? corp? naturale p formā sue nature
Et inter cetera corpa glōsa manifestū est
q corp? xpi maiorē refulget glā. vñ pueniē
tissimū est sibi q sit supra oia corpa pstru
tū in altū. Et iō super illud Eph. iij. Ascen
dens in altū. dicit glo. loco r dignitate. r ite
rū. ascēdit sup oēs celos. vt adimpleret oia
que sunt ostensa discipulis. propterea dicit
tur. Videntibus illis eleuatus est.

Iesus eleuatus est videntibus
Angelis.
Patriarchis.
Prophetis.
Apostolis.
Iustis.
Peccatoribus.
Purgatis.

Primo iesus eleuatus
est videntib? angelis. Nā sicut dicit apłus
Roma. xiiij. Que a deo sunt ordinata sunt.
Est aut hic ordo diuinit? institut? vt ea q su
pra hoies sunt hoib? p angelos reuelentur
vt ps p Dyoni. iij. c. cele. hierar. Ascensio
aut xpi qñtū ad terminū a quo: nō trā? cen
debat hoim cōdem noticiā: sed solū qñtū ad
terminū ad quē. r iō manifestata est ange
lis primo. quorū testimoniō deferretur in
alios. In qb? angelis circa dñicā ascensio
nē fuerūt qñtuor. Primo reuelatio. Nā fm
Dyoni. Lex diuine bonitatē est vt illumiatio
nes suas inluat āgelis supiorib? supiores
medijs. medijs inferiorib? inferiores nob.
Ista lex hodie est suata. nā ipse xps suam
ascensionē supiorib? angelis reuelauit qñ
ipsis interrogatib? q: s. ē iste rex glie: rñ dñr.
Ego q loquor iusticiā r ppugnator suz ad
saluādus. Ealy. Supiores āgeli medijs
reuelauerūt ps. Dies diei eruat xps. i. su
perior hierarchia reuelat mysteriū ascensio
nis mediē hierarchie. cū dicit Exultauit vt
gygas ad currēdā viā: a summo celo egres
sio ei?. Et occurfus ei? vsq; ad summū ei?.

ps 11

Adedñi reuelauerunt inferiorib⁹ qñ eis inter
rogantib⁹. qñ est iste rex glie? rñderūt. dñs
fortis et p. in p. dñs. Nūc ipse est rex glie.
Inferiores nob⁹ reuelauerunt. q. v. dicitur
Act. i. Ecce duo viri. i. duo angeli in forma
vir. i. astitērūt in vestib⁹ albis et dixerūt disci-
pulis. Viri ga. qd. sta. aspi. in celū: hic ies-
sus q. assum. est a vo. in ce. sic ve. quēad. vi.
en. cum. in celū. Scdo admiratio. mirabant
enī q. terra ascēderet sup. celū. cū olim di-
ctū esset. Proū. xxi. Celū sursum et terra de-
orsum. mirabant q. hō ascēdebat sup. ange-
lū. ps. Ascēdit sup. cherubin et volauit. mi-
rabantur q. hō ascēdebat vsq. ad tēū. Da-
uid. vii. Venit vsq. ad virū q. sedebat in
throno. mirabant q. hō crucif⁹ ascēdebat
cū tanta p̄tate. Esa. liij. Quis est iste q. ve-
nit de edom tinctis vestibus de bosra? Iste
formosus in stola sua gradiēs in multitudine
virtutis sue. Tercio deductio. affociabāt
enī et deducebāt xpm in celū tanq. regem
ad solū maiestatis. Esa. li. Sup. solui da-
uid et sup. regnū ei⁹ sedebit. tanq. victorio-
sum pugile ad brachium victorie triūphalis.
Apoc. iij. Ego vici et sedī cū p̄e meo i. thyo-
no ei⁹. tanq. pontificē ad rēplū paternę pie-
tatis. Heb. iij. Vires pontificē magnū qui
penetravit celos iesum. tanq. iudicē ad se-
dem iudiciante p̄tatis. Adar. xxi. Eū ve-
nerit fili⁹ hoīs in maiestate sua: nūc sedebit
in sede maiestatis sue. Quarto iubilatio. ps.
Ascēdit de⁹ in nubila. et do. in vo. mbe. Vēs
angeli sine intermissione continuatis vocib⁹
psallebant dicentes. Psallite deo nro: psal-
lite regi nostro: qm rex omis terre deus rē.

Secundo iesus eleuatus
est vidētib⁹ patriarchis. Nā ppf p̄m ade-
ianua regni celestis erat clausa sic q. nemo
q. nō sc̄us poterat p̄ illā ingredi. Quis autē
xps sua passione meruerit nob⁹ introitū re-
gni celestis et impedimētus remouerit: nō
sua ascensione nos qñ in possessionē regni
celestis introduxit. Et hoc patriarche pui-
derunt. Adā in r̄translatione ei⁹ in paradysum
post sui creationē. v. ps. Gen. iij. Abrahā
in egressionē cū dicitur est ei Gen. xij. Egre-
dere de terra tua et de cognatioe tua et de do-
mo p̄nis tui: et veni in terrā quā monstrau-
ero tibi et faciā te crescere rē. Isaac in sem-
inatione. v. enī dī Gen. xxi. Seminauit in
terra illa et habuit in ipso anno fructū cētū-
plū. Jacob in p̄tatione. Gen. xxxij. Ascēde

in montē berhel. i. domus dei. et hīc ibi rē.
Moyses in auxiliatioe. Deut. xxxij. Ascē-
sor celi auxiliator tu⁹. Josue in expugatioe.
Josue. i. Ascēdit cū seniorib⁹ i. frōre exercit⁹
Tercio iesus eleuatus ē
vidētib⁹ pphētis: q. b⁹ ppheticē reuelata ē
xpi ascēso q. re fuerit sublimitas. nō enim
sunt r̄stallat⁹ sic enoch: nec subuect⁹ igneo cur-
ru sic helyas: nec rap⁹ sicut paulus: s. fuit
assumpt⁹. i. a seipo sumpt⁹. quā quidē subli-
mitatē et virtutē ascēsis vidētur pphete.
David in ps. dicens. Eleuata est magnificē-
tia tua sup. celos de⁹. Solomon Proū. xij.
dicens. Qui sequit iusticiā et miam inueniet
vitā et gl̄as. Eūratē fortitū ascēdit sapiēs.
Elayas. xij. dicens. Ascēdit dñs sup. nubē le-
uem. Baruch. iij. dicens. Quis ascēdit i celū
et accepit sapiam et deduxit eā de nubibus?
Qui scit vniuersa nouit eā: et inueniet eas
prudētia sua. Adicheas. ij. c. dicens. Ascēdit
pandēs iter ante eos. Daniel. vij. dicit. Aspi-
ciebā in visioe noctis: et ecce cū nubib⁹ celi
qñ fili⁹ hoīs veniebat: et vsq. ad antiquum
diēni puenit: et in aspectu ei⁹ obtrulerūt cum
et dedit ei p̄tatem et honorē et regnū vt oēs
popli trib⁹ lingue seruiret ei. Ezechiel. i. dicit
Vidi et ecce nubes magna et splēdor in cir-
cuitu ei⁹ et de medio ei⁹ quasi spēs elect⁹ bec
visio silitudis glie dñi. Abacuch. iij. dicens.
Sup. excelsa deducet me victor in psalmis
canentem.

Quarto iesus eleuatus ē
vidētib⁹ aplis. Nā xps vt affirmaret totum
op⁹ hūanē redēptiois anteq. ascēderet ves-
nit ad discipulos suos ad cenaculū vbi fec-
q. tuor. Primo comedit cū eis. Adar. xvi.
Recubentib⁹ vndecim discipul⁹ appuit illis
iesus. Scdo eos increpauit. Jo. dī. et expo-
brauit incredulitatē illor. et duriciā cordis:
q. his q. viderāt enī resurrexisse nō credides-
runt. Tercio p̄cepit eis ne discederēt inde.
Act. i. Cōuectēs p̄cepit eis ab hierosoly-
mis ne discederēt: s. expectaret p̄missionē
p̄ris. Quarto p̄cepit eis q. post sp̄m sc̄m
missum p̄dicarēt. Adar. xvi. dixit eis. Eū-
tes in mundū vniūsum p̄dicare euāgeliū oī
creature rē. Quib⁹ p̄ctis cū honorabili co-
mitina. cxx. bolim iuit versus montē oliuēt
vbi fecit etiā q. tuor. P̄uo rep̄hēdit curiosos
Act. i. Igit q. puenērāt ininterrogabāt cū di-
centes. Dñe si in tpe hoc restitues regnum

In festo
Act. i. Scdo promi-
ssio. P̄uo p̄m
et nō mibi restes
denas eis suā pace:
mā cōfirmat disci-
pulis. Quarto appuit nub-
ib⁹. i. p̄i ascēdit. nō
ad mltū p̄o ascēdit
appuit in signis dñi
app̄ebat sup. tabern-
aculis nubes ful-
Quinto iesus
vidētib⁹ iustis. q. p̄
p̄i fuerit submāra
p̄mā r̄i dñicā. i. p̄i
fm q. ipse dñs. Adar.
sum vsq. ad cōsummā-
tōē in celos nō d-
papa dī. Cōueniet
p̄i ascēso. P̄mo
tā q. est de nō vñs.
p̄i sp̄s aduētū
et. eos q. credūt. vt
p̄p̄e fideiū cōp̄tōē
m subdit. q. ad p̄e-
tū me. Dñi enī q. nō
q. vñs multas de q.
quā nō vidēt credit
reut. An ipse dñs
parauerit vob locū
vō ad mēp̄m. vt
p̄er hoc enī q. p̄p̄
p̄as in celo collocat
p̄mēdū. q. vbi fuer-
it et adle. vt dī Ad-
gandā charitatē affe-
p̄s. Col. iij. Que-
et sup. terrā. vt enī d-
fuerit dñi et cor
amor nōs in celestis
cipulis Jo. xvi. Eū-
enī nō abiero p̄
sicut abiero mlti-
vō Aug. sup. Job.
fm q. dñs fm carni-
s. p̄o at discedere co-
fē p̄a filii illis a
in celos sede qñ dñs
mā dñs hōib⁹ m
m. Ascēdit super
p̄mē omnia. s. vō
Sexto iesus

In festo ascensionis dñi Sermo XXXIII

dei et beati ibi
Deut. xxxij. Altes
posue in expugnatione
tribus fratre exercere

elevatus ē

ppherice revelata ē
sublimitas. nō enim
p subiecta igneo cur
ficut paulus: s̄ fuit
p. quā quidē subli
m viderit pphete.
curata est magnificē
Solomon. Pro. i. xij.
nā t̄ miam imminet
p̄tū ascēdit sapiēs.
dñs sup nubē le
Quis ascēdit in celū
ut videret ea t̄ nubib?
t̄ ea: t̄ imminet eas
i. c. dñs. Ascēdit
aniel. vii. dñs. Alpi
ecce tū nubib? celi
vscqz ad antiquum
p̄tū obdulerit eum
dñs t̄ regnū vt oca
t̄ ei. Ecce i. dñs
gnā t̄ sp̄s dñs in dñ
gnā sp̄s electi bec
Abacuc. iij. dñs.
victor in psalmis

elevatus ē

affirmaret eorum
p̄tū ascēderet vob
d̄ cenaculū vbi fec
tū eis. Mar. xvi.
sc̄ipul appuit illis
mit. Jo. dñs. t̄ expo
p̄ t̄ duriciā cordis:
p̄tū nō credide
me discēderet inde.
t̄ eis ab hierosolym
etaret p̄missiones
is q̄ post sp̄s sc̄m
i. x. dñs. t̄ dñs. t̄
dicare euāgelii oī
sū cū honorabili co
tus monē olivēt
rephēditarios
interrogabāt cū di
restitues regnum

lū. t̄. Scdō promissit eis sp̄s sc̄m dñs. Accipietis virtutē sp̄s sc̄m supuenietis i vos t̄ eritis mibi testes. t̄. Tertio bñdixit eis donas eis suā pacē: p̄ quā bñdixit eis fues nunt cōfirmati discipuli in magno robore. Quarto appuit nubes mire claritad sub p̄ dñb? xpi ascēderis. nō q̄ nubes illa p̄buerit admiculū xpo ascēdēt p̄ modū vehiculū: s̄ appuit in signū dñitad s̄m q̄ gl̄ia dei isrl̄ appebat sup tabernaculū in nube. tūc vidē t̄b? aplis nubes suscepit eū ab oculis eoz.

Quinto iesus elevatus ē videntib? iustis. Quis em̄ p̄ntia corporalis xpi fuerit subtrahā fidelib? p̄ ascensionem p̄ntia t̄m dñitad ipsi? semp̄ adest fidelibus s̄m q̄ ip̄e dñs. Mar. xvi. Ecce ego vobiscū sum vscqz ad cōsumationē seculi. Qui em̄ ascēdit in celos nō deserit ad optatos sytleo papa dñs. Cōueniens em̄ t̄ vtilis fuit iustis xpi ascēdo. Primo quidē p̄p̄ fidei augmētū q̄ est t̄ nō vtilis. vñ ip̄e dñs dñs Jo. xij. q̄ sp̄s sc̄m adueniens arguet mundū de iustitia. s̄. eoz q̄ credūt. vt aug. dñs sup Jo. Ipa q̄p̄r fidelū cōp̄atio: infidelū ē vmpario. vñ subdit. q̄ ad p̄rem vado. t̄ iā nō videbitis me. Bñ em̄ q̄ nō vidēt t̄ credūt. erit ita q̄ vñ iusticia de q̄ mund? arguit: q̄m in me quē nō vidēt credid. Scdō ad sp̄i subleuationē. Vñ ip̄e dñs Jo. xij. Si abiero t̄ p̄ parauero vob locū: iterū veniā t̄ accipiam vos ad me: vñ vbi ego sum t̄ vos sitis. Per hoc em̄ q̄ xps hūanā naturā assumptas in celo collocauit dedit nob spem illuc pueniēdi. q̄ vbi fuerit corp? illic p̄gregabūtur t̄ aq̄le. vt dñs Mar. xij. Tertio ad erigendū cōmunitatē affectū in celestia. vñ dicit apl's Col. iij. Que sursum sunt sapite: nō q̄ sup terrā. vt em̄ dñs Mar. vi. Vbi ē thesaur? ibi ē t̄ cor tuū. Et q̄ sp̄s sc̄m est amor nos in celestia rapit: iō dñs dñs discipulis Jo. xvi. Exiit vob vt ego vadā. Si em̄ nō abiero pacit? nō veniet ad vos. Si autē abiero: mīrā eū ad vos. Qd̄ expōnēs Aug. sup Jo. dñs. Nō potestis capere sp̄m q̄d̄m s̄m carnē nōsse persistitis xpm. Xps at̄ discēdere corp̄is nō solū sp̄s sc̄m ē: t̄ etiā p̄r fili? illis affuit sp̄s alr. Quarto vt in celoz sede q̄s deus t̄ dñs p̄stitur exinde dñs dona hoib? mitteret. s̄m illud Ephe. iij. Ascendit super omnes celos vt adim̄pleret omnia. scz donis suis. vt glo. dñs t̄.

Sexto iesus elevatus est

vidētib? p̄torib? nā i mūdo erat q̄d̄plex defect? Prim? hītoris gl̄ie. Jo. dñs. Bñ. i. In p̄ncipio creauit de? celū t̄ terrā. i. terraz dedit hoī: celū reseruat sibi. Xps q̄ ascēdit vt celestē ianuā p̄torib? ap̄eret. t̄ sic abstu lit defectū hītoris gl̄ie. Heb. ix. Per p̄puz sanguinē introiuit semel in sc̄a eterna rede p̄de inuēta. Scdō erat ignorātie. q̄ hō nō cognoscebat deum. Jo. dñs. Bñ. i. Tenebre erāt sup facie abyssi. Xps q̄ ascēdit vt hō deū cognosceret. dñs cū iā nō existimam? sic hoīem terrenū: sic deū celestē. Sic aplus dñs. i. Cor. v. Et si cognouim? s̄m carnem xpm. i. mortale p̄ qd̄ putauim? eū t̄m hoīes vt glo. exponit. s̄ nūciā nō nouim? Tertio erat gr̄e t̄ mie. Jo. dñs. Bñ. i. Terra at̄ erat inanis t̄ vacua. s̄. gl̄ia t̄ mia. ps. Dñs in celo mīa tua. Xps q̄ ascēdit ad interpellādū p̄torib? Sic p̄nter in veteri testō intra bat sanctuariū vt assisteret deo pro p̄plo. i. Jo. ij. Aduocātū hēm? ap̄d p̄rem iesū xpm iustū: t̄ ip̄e ē p̄piciatio p̄ p̄ris nris. Ipa ei rephitatio sui ex nā hūana quā in celū intulit ē qd̄a interpellatio p̄ nob: vt ex q̄ de? hūanā naturā sic exaltauit in xpo: ita etiā eoz mīseat p̄ qd̄ fili? dei hūanā nām assūpsit. Heb. ix. Introiuit in ip̄s celū vt appeat vultū dei p̄ nob. Quare erat defect? p̄seuerātie q̄ hoīes erāt fragiles ad p̄seuerātiā bonit̄ t̄ tolerātiā mali. Xps q̄ ascēdit vt p̄missio nē sp̄s sc̄m corda debilia roboraret. ps. nōbo dñi celi firmati s̄ t̄ sp̄s oīs ei? oīs xpi? eoz

Septimo iesus elcuiatus

est vidētib? purgā. Nā q̄ ip̄e ē caput nrm̄ oz illuc seq̄ mēbra quo caput p̄cessit. vñ dñs Jo. xij. Et vbi ego sum t̄ vos sitis. In cuius signū aīas sc̄torū q̄s de inferno eduxerāt in celū traduxit. s̄m illud ps. Ascēdens in altū captiuā duxit captiuitates. q̄ eos q̄ fuerāt captiuati a dyabolo secū duxit in celū q̄s in locū pegrinū hūane nature. bona captiōe captiuos. vtpote per victoriā acq̄sitos. S̄m aīas eoz qui in purgatorio detinebant t̄ p̄seuerāt suā purgationē inde abstraxit t̄ in celū secū deduxit. iō xps dñs illud Bñ. xxij. Ecce cū duabus turmis regres dñs. t̄ Col. iij. Expoliās p̄ncipat? t̄ p̄tates scz infernales. auferēdo ysac t̄ iacob t̄ t̄teros iustos. traduxit eos. i. lōge ab hoc regno tenebrarū ad celum deduxit. vt glo. ibi dñs exponit. t̄ Aug. in epla ad Euodiu dñs. Xpm venisse ap̄d inferos t̄ in eoz dolos rib? p̄stitū s̄ bñficiū liberationis p̄stitisse s̄

In festo penthecostes Sermo XXXIII

dubito. Ubi Aug. non vult qd oēs illi q in purgatorio erāt fuerint a purgatorio liberati: qd aliqbz eoz fuerit hoc bñficiū collatū. illis q tā sufficīēter purgati erāt: vel ē q dū adhuc vīuerēt meruerāt p fidē et dilectionē et deuotionē ad mortē xpi vt eo descendente ad ipos liberarent a tpali pena purgatorii. Xps ergo associat p pccos patres et p purgatos audīēs patrē dicentem illud Gen. xxij. Reuētere in terrā natiuitatis tue. rñdit illud Eas. vij. Ascendā in palmā et apphendā fructū ei. Uñ hodie vidētibz illis eleuāt est et illi simul cū angelis parit eleuati sunt. h nō ad equalē glām cū xpo q sedet ad dexterā pñs in qñtū eternā licet manet incorruptibilis fm humanā naturā in excellētiōi possēsiōe diuinorū bonorū p ceteris creaturis. Uñ Heb. i. dñ. Ad quē aliqñ dixit angelorum. Sede a dextris meis. i. in pñoribz bonis meis. vñ mibi fm dīnitatē equalis. qñ dicat. ad nullū. Eñ ē dāta est iudiciaria pñs. Uñ Aug. in smone de symbolo. Ipam dexterā intelligit p testatē quā accepit ille hō suscepit a deo vt veniat iudicaturū qui pñ venerat iudicandus: q etiā refuscitabit nos et pñdere searū faciet in celestibus. Quod nobis prestare dignetur iesus xps donū noster. Amen.

In festo penthecostes. Sermo xxxiij.

Spiritus sanctus docebit vos oia. Job. xvi. et in euangelio pñis solennitāt. Beatus Bern. in smone huius diei dicit sic. Spūs pacis dat pignū salutis: robur vitę: scē lucem. Pignū salutis vt ipse spūs reddat re: stimoniā spūis nro q filij dei sum. Robur vitę vt qd p naturā est nob impossibile: per grām ei nō solū possibile: s etā facile fiat. Lūm scē vt qd boni in nob inuenim: illi retribuam: a quo oē bonū est. In tribz istis spūs sanctus docebit nos oia q pñet ad salutē. hec ille. Sup quo rō moueo tales qñem. Vñ dona spūs sancti sunt tante virtutis q sine ipis homi nulla sit spes salutis. Ad istā qñem rñdent duo doctores nro: uicti. Primus est brūs Amb. lib. de spūsco dices sic. Lūitas rei illa bierlm celestis nō meatu alicui: flumij terrestis alluit: s ex vite fonte pcedēs spūs sanctus cui nos breuif satiamur haustu: illis celestibus spiritibz redundanti: videt affluere: pleno septe virtutū spiritaliū seruens meatu. hec ille. Soci

dus est scētus Tho. pma scde. q. lxxvij. ar. ij. in rñsioe dices sic. Dona spūs sancti sunt qda boīs pfectiōes qbus hō disponit ad hoc q bñ sequat instinctū diuinū. Uñ in bis in qbus nō sufficit instinctū rōnis est necessariū spūs sancti instinctū: et sic est necessariū donū. sicut dicit Esa. xi. Dñs apuit mibi aurem ego autē nō ptradico: retrosum nō abij. Et pñs dicit in lib. de bona fortuna q bis qui mouent p instinctū diuinū: nō expedit pñliari fm rōnem humanā: s q sequant interiorē instinctū. Quia mouent a meliori pñcipio q sit rō humana. S; inter dona spūs sancti summū videt esse sapiā. Infimū autē timor. vñ qz autē hōz est necessariū ad salutē. quia de sapientia dicit Sap. vij. Ne minem diligit deus nisi qui cum sapientia inhabitat. Et de timore dicitur Eccl. i. Qui sine timore ē nō poterit iustificari. Et Ro. ma. xij. dicitur. Qui spiritu dei aguntur: bi filij dei sūt. q si filij et heredes rē. Et in ps. dicitur. Spiritus tuus bonū deducet me in terrā rectā. Quia s; in hereditatē illi terre beatorū nullus potest peruenire nisi moueatur et deducatur a spūsco. et iō ad illū finē psequendū necessariū est boī hñe donū spiritus sancti. Uñ Greg. dicit in. ij. lib. moral. q spūs sanctus dat sapi. am d stulticiā. intellectus ptra hebetudinē. pñliū ptra precipitatōē. fortitudinē ptra timorē. sciām ptra ignorātiā. pietatē ptra duriciā. timorē ptra superbiā. Mis donis spūs sanctus nos rutos ab hñōi defectibz reddat. hec Tho. Propter ea dicit rōba pposita. Spūs sanctus doce. rē.

Spiritus sanctus docebit vos

Angelos.
Celos.
Elementa.
Insensibilia.
Bruta.
Patriarchas.
Prophetas.
Apostolos.
Electos.
Beatos.
Contemplatiuos.
Activos.
Mechanicos.
Deceatores.
Penitentes.

Primo spiritus sanctus docebit vos angelos: omnia ad vos per

In festo penthecostes Sermo XXXIII

fluentia: que quidē sunt quattuor. Primo dignitas creatōis. Illud em̄ qđ p̄cipue de' inēdit in reb' creatis est bonū qđ p̄sistit in assimilatiōe ad deū. Perfecta autē assimilatiō effect' ad cām attendit qñ effect' imitatur cām. Sū illud p qđ cā pducit effectū, sic autē calidū facit calidū. De' autē pducit creaturā p intellectū et volūtātē. vñ ad pfectiōnē vniuersi requirit qđ sint aliquę creature intellectuales et spūales. Sū illud p̄s. Qui facit angelos suos spūs. Et dyonisi' iij. c. de diuinis noib' dicit, qđ prime creature sic incorpales: ita et imateriales intelliguntur. Et qđ ymago dei est in ipā natura angeli: p̄sentatiō p̄sentatiā suā angelus deū cognoscit. Principiū autē creatōis angelorū fuit spūscritus. Sū illud p̄s. Emitte spūm tuū et creabuntur. Secdo sublimitas cognitionis. Nam angeli mysteria gte a p̄ncipio cognouerunt: qđ inter oīa mysteria gracie excellētus est mysteriū incarnationis xpī. et hoc quidē angeli cognouerūt a p̄ncipio. Dicit em̄ Aug. v. sup. Gen. ad līam. Qđ sic fuit h' mysteriū absconditū a seculis in deo vñ rē immotesceret p̄ncipitib' et p̄tātib' in celestibus. Et i. l. p̄mo. iij. dī. Ab agnitiōe est piera tis sacm̄ qđ manifestū est in carne: iustificatiō est in spū: appuit angelis. Et hoc quidē in p̄ncipio sue creatōis cognouerūt angeli in generali p̄ reuelationē spūscriti. Sū illud i. l. Oz. ij. Que sunt dei nemo nouit nisi spūs dei. nobis autē reuelauit p̄ spūscritū suū. Tercio gte p̄firmatiōis. Nā angeli habuerūt grām et charitatē anteq̄ essent beatū que beatitudinē meruerūt, vñ p̄uersiōne naturali nō meruerūt beatitudinē: s' cōuersiōne charitatis que est p̄ grām. Dicit em̄ Aug. xij. de ciuit. dei. Bonā volūtātē qđ fecit in angelis nisi ille qđ eos cū sua volūtate. i. cum amore casto quo illi adherent simul in eis cōdens naturā et largiēs grām. Hanc autē grām et charitatē seminauit in eis spūscritus. Quarto firmitas dilectiōis. Nā inqñti angeli cognouerūt deū beatificante eos sup̄naturali beatitudine: sic dilexerūt eū dilectiōe charitatē. Sic em̄ virtuosus ciuis se exponit mortis piculo p̄ totū reipublicę seruandō. Sic angeli ciuitatē celestē defenserunt ab inimic. Sū illud Apoc. xij. Factū est p̄liū magnū in celis: michael et angeli eius p̄liabantur eū dracone. Et vñ dicit Aug. xij. de ciuitate dei. Lutitātē celestē facit amor dei vsq; ad contemptū sui. Hec

omnia spūscritus docuit angelos.

Secundo spūscritus docuit vos celos: quattuor que in vobis sūt. Primo qđ ipse spūscritus fuit p̄ncipiū vestre creatiōis. Nā bonitas dei est rō volendi qđ alia sunt. cū. p̄r suā volūtātē res in esse p̄duxerit. amor: igit' quo suā bonitatē amat ē causa creatiōis rerū. vñ et qđā philosophi antiqui amorē deorū cām oīm rerū esse posuerunt. vñ ps. i. merbaui. Et dyonisi' dicit iij. c. de diuinis noib'. Qđ diuin' amor non p̄misit ipm̄ sine germine esse. S' spūscritus p̄cedit p̄ modū amoris quo de' amat seips' Ideo spūscritus est p̄ncipiū creatiōis rerū et ita etiā celorū. Sū illud p̄s. Qui fecit celū et terrā mare et omia qđ in eis sunt. Secdo qđ ipse spūscritus fuit p̄ncipiū v're formatiōis. Nā vñ dicit dyonisi' iij. c. de diuinis noib'. Sicut sol radios suos emittit ad corp' il' luminatiōe: ita diuina bonitas radios suos. i. p̄cipitiōes sui diffundit ad rerū creatiōē. Ideo Aug. dicit qđ inquantū deus bon' est: sum'. Dicit autē rerū p̄rner ad dispositiōē earū. qđ eas varia pulchritudine decorauit. vñ dī Eccl. xlij. Magnalia sapientie sue decorauit. Et l. octi' dicit. Adūs dū mente gerens pulchritū: pulcherrim' ipse. Hic autē ornatus a spūscrito fuit. Job. xvi. Spūs dñi ornauit celos. Recte enī spūs celos ornaſſe dī: qđ tribuit eis stabilitatem. Proū. xix. Stabilīuit celos prudentia. Et etiā tribuit eis indeficientē claritatē. Eccl. xxiij. Ego feci in celis vt oziret lumē indeficiens. Tercio qđ ipse spūscritus fuit p̄ncipiū v're illuminatiōis. Nā lux est ornamen- tum celorū: cū sit qualitas primi corpis. s. celi in qua cōicāt inferiora corp' cū sup̄iorib'. Ideo dī Gen. i. Vidit de' lucē qđ est bona. Spūscritus vt efficeret homines celestes: hodie visibil' apparuit in specie lucis. Job. iij. Zurvenit in mūdū. Quarto qđ ipse spūscritus fuit p̄ncipiū v're distinctiōis. Nā celū a philosophis distinguit in quattuor plagas scy orientālē: occidentālē: meridionālē: adlo- nārē. hodie autē spūscritus veniēs a celo ab his quattuor plagis venit. Vñ dicitur Ezech. xxxvij. A quattuor ventis veni spūs et insuffla sup̄ interfectos istos vt renouiscant. Nā a plaga orientali hodie venit spūscritus vbi est fons luminis. Quia datur se exercens nobis in diuinorū cognitiōe. A plaga meridionali etiā venit vbi est ardor luminis. qđ

datur se erigentib⁹ in supnoꝝ dilectioe. A
plaga adlonari venit: qz daf se affligentib⁹
in peccatoꝝ confessione. A plaga occiderali
venit. qz datur se gerentib⁹ in bonoꝝ satisfac
tione. Etiam luminaria celi sunt creata vt
sint in signa: tpa dies ⁊ annos. sic spūsan
ctus visibilis missus est quinquagesimo die
a pascha. Et hoc rōnabiliter: qz a spūscō est
legis pfectio. quēadmodū lex ver⁹ data est
in monte syon. Sic lex noua a spūscō in
monte syon. ⁊ sicut lex ver⁹ data est in sub
limi montis loco: sic lex noua data est a spi
ritu scō in cenaculo. Etia quantū ad tpus
hōre spūscūs visibilis appuit hora tertia:
rus. qz est tertia in trinitate psona. Et quia
post tempus legis nature ⁊ legis scripture
in tertio tempore. s. legis gratie debuit appa
rere. ideo dicit. Dū hora cunctis tertia rē.

Tertio spūscūs docebit

vos elementa quo ad quattuor in quibus
tanq̃ in signis visibilis appuit. Primo em
spūscūs hodie appuit in igne ppter septē
plūcē cōgras. Nā spūscūs ad modū ignis
alta hūillar: p donū timoris emollit dura:
p donū pietatis illuminat obcura: p donū
scie restringit fluida: p donū pñli pñlidat
mollia: per donū fortitudinis clarificat me
talla tollēdo rubiginē: p donū intellect⁹ fur
sum rēdit p donū sapie. id dī. ⁊ hē. i. De
excelso misit ignē in ossib⁹ meis ⁊ erudiuit
me. Et scia int ecclia cātar. Adducit ignis
diuin⁹ nō cōburens: s. illuminās. nō confu
mens: s. lucens. Scdō spūscūs hodie ap
paruit in specie soni cōmouētis aerē. qui so
nus fuit repentini⁹. qz nescit tarda molimē
na spūscū grā. fuit celestis: qz celestes effi
cit. fuit vehemens: qz mentē ab oī carnali ri
more ⁊ amore vehēte abstrahit. fuit replēs
qz repleri sunt omēs spūscō. id dī. iij. Regi.
xix. Post ignē sibil⁹ aure tenuis ⁊ ibi dñs.
Tertio spūscūs appuit visibilis in specie nu
bis. ⁊ hoc sup xpm in trāsfignatione. Nu
bes ei⁹ a terra eleuat: refrigeriū pñtat: ⁊ plu
uiam generat. Sic spūscūs quos replēt a
terra eleuat p pñtū terrenoz. Ezech. viij.
Elevauit me spūs int celū ⁊ terrā. Et Eze
chielis. i. Quocūqz ibat spūs: illuc rore pa
rter eleuabant sequēs eū. Spūs em viue
rat in rotis. Et Greg. Sustato spū dehi
pit oīs caro. In sup refrigeriū pñtat contra
incentiua vicioꝝ. En ⁊ brē marie dixit an
gelus. Spūscūs supueniet in te ⁊ vire⁹ al

tissimi obūbrabit tibi. i. te ab oī estu vicioꝝ
refrigerabit. Nā ⁊ spūscūs vocat aqua
que hz vin refrigeratiuā. Job. viij. ⁊ lumia
de verre ei⁹ fuent aque viue. hoc aut dixit
de spū quē accepturi erāt credēs in eum.
Item generat pluuiā lachrymarū. ps. Fla
uit spūs ei⁹ ⁊ fuent aque. s. lachrymarum.
Et em quis lachrymas pñtā suā: signū est
qz cor illi⁹ obduratū resoluit spūscūs. vt ps
in magdalena. Quarto spūscūs visibilis
appuit in specie flatus. sicut dī Job. x. In
sufflauit ⁊ dixit. Accipite spūscū: quoz
remiserū pñtā remittunt eis. Nā qz flatus
est calidus: id spūscūs suo calore inflans
mar p ardenre charitatē. Luc. xij. Ignē ve
ni mittere in terrā: ⁊ qd volo nisi vt ardeat
Quia vero flar⁹ est lenis: id spūscūs facit
nos lenes demulcēdo. vñ ⁊ vocat vinctio q̃
mollificat. Job. iij. Vinctio ei⁹ docet nos de
oib⁹. Id etiā noīe rois inuocat. pur cātar
ecclia. Sui rois intima aspōne fecit der.
Quia vero flar⁹ est necessari⁹ ad respirādū
quo subtrahit hō moreret: sic de spūscō in
relligendū est ps. Auscēs spūs eoz ⁊ tēst
cent: ⁊ in puluere suū reuertent. Job. xvi.
Spūs est q̃ viuificat. Et Ezech. xxxvij. Da
bo vobis spūscū ⁊ viuetis. Et in symbolo
dicitur. Et in spū scū dñm ⁊ viuificante.

Quarto spūscūs doce

bit vos insensibilia: in q̃b⁹ ⁊ p q̃ tanq̃ p ins
trumēta sue xruis mirabilia opar⁹ est in
rōnali creatura. Idic em est ille spūs qui in
forma ignis appuit moysi in rubo qñ rub⁹
ardebat ⁊ nō cōburebat. Idic est ille digi⁹
quez pñssi sunt magi dicētes. digi⁹ dei est
hic. Exo. iij. Idic est ille ignis in quo combu
rēda sunt residua agni paschalis. Exo. xij.
Idic est ille funis cocine⁹ in fenestra raab
meretici. Josue. vi. Idic est illud oleū de cor
nu sumptū quo dauid vinct⁹ est. i. Reg. xvi.
Idic est illa man⁹ dñi q̃ facta est sup helyaz
qñ currebat ante achab. iij. Reg. xix. Idic ē
ille digi⁹ de quo xps ait. Si in digito dei ei
cio demonia. Luc. xi. Idic est illa xrus que
exibat a xpo qñ mulier tergit fimbriā vesti
menti ei⁹. Albat. ix. Idic est ille spūs q̃ ho
die super aplos apparuit in linguis igneis
vt iphi verba ignea proferrent ⁊ legē ignea
predicarent. s. legē amoris. Unde Bernar
dus ait. Venit spūscūs in linguis igneis
vt linguis oīm gentiū verba ignea loqrēt
⁊ legem igneam lingue ignee predicarent.

Quinto spūs sanctus docebit vos bruta: per que ostensa sunt magna mysteria dei. Illic em̄ est ille spūs qui tribuit virtutē serpenti eneo: quē cū aspicerent filij israel sanabant a morib⁹ ignitorū serpentū. Nume. xxi. Illic est ille spūs q̄ apuit os asine cui in fidebat Balaā vt loqueret ei: et apirent oculi ei vt videret angelū dñi. Numeri. xxiij. Illic est ille spūs q̄ appuit sup xpm baptizati. Zuc. ij. Descendit spūs. s. cor. pali specie sicut colūba in ipm. Nā sicut noe dñi esset in archa emisit colūbā q̄ ramū virentis oliue ore suo derulit in signū pacis. Sic spūs sanctus in specie colūbe sup xpm baptizati visib⁹ appuit ad significandū fecunditatē spūalē que est in baptismo: qz colūba est aīal fecūdisimū. Illoc spūs per rapt⁹ in ex cāsi vidit aīalia sibi in disco missa. Act. x.

Sexto spūs sanctus docebit vos patriarchas: quib⁹ reuelauit nullaten⁹ fieri posse celestis regni ciues nisi p spūs sanctū sanctificantē vos ab oī macula. Illic em̄ est ille spūs quo adā inspirat⁹ euigilās ab extrā pphetauit dicēs. Illoc nūc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. p qd intellexit hoīs posteritatē coherede fieri celestis patrie. Ephe. v. Sacramentū hoc dico magis in xpo et in ecclesia. i. in ceru fidelīū. Illic est ille spūs quo inspirat⁹ abel obtulit oblationē acceptā deo qñ respexit deus ad abel et ad munera ei⁹ mittēs ignē q̄ dumeret hōstia ei⁹. Illic est ille spūs q̄ dicatē noe fabri canit archā in qua saluatū est gen⁹ hūanū. Gen. xxiij. Illic est ille spūs q̄ inspiratē credidit abrahā deo et reputatū ē ei ad iusticiam vt ps. Beñ. xij. Illic est ille spūs q̄ suadete rebecca vxor ysaac mandauit iacob filio suo vt sumeret bñdictionem esau. Gen. xxvij. Illic est ille spūs q̄ doceat intellexit iacob visionē scale cui innit⁹ erat dñs dicēs. Vere dñs est in loco isto et ego nesciebat. Gen. xxvij. Illic est ille spūs q̄ suggerere ioseph ex posuit somniū pharaonis de vaccis pinguib⁹ et macris: et de septem spiciis. Gen. xli. Illic est ille spūs q̄ pcedebat moysen et filios israel in colūna nubis p diē et i colūna ignis p noctē. Exo. xxi. Illic est ille spūs q̄ tangit digi⁹ dei scriptis in tabulis lapideis legē dei. et q̄ dixit moyses Nume. xi. Quis derit oīs ppli ppheta et det eis dñs spūs sanctū suū. An dñs de b spū abstrulit a moysē vt daz

ret seniorib⁹ ppli qñ ad mādātū dñi et p lū tetro elegit. lxx. viros ad iudicandas minores cās toti⁹ ppli israel. vt bñ Nume. xi. Illic est ille spūs q̄ induxit caleph in terrā promissiois. et q̄ dñs Nume. xxiij. Seruū meū caleph q̄ plen⁹ spūscō secur⁹ est me. inducam in terrā hāc quā circūiuit semē ei⁹ possidebit eā. Illic est ille spūs q̄ instruit iosue ducē ppli dei post moysen. An dñs Deut. xxxij. Iosue fili⁹ nūn: replet⁹ est spū sapie: qz moyses posuit sup eū man⁹ suas. Illic est ille spūs q̄ confortauit gedeonē. de q̄ dñs Iudicū. vi. Spūs dñi repleuit gedeon dicēs. Vade in hac fortitudie tua: et liberabis israel de manu madian. Illic est ille spūs q̄ inuit sup iepre de q̄ dñs Iudicū. xi. Fac⁹ est sup iepre spūs dñi: trāsiuitqz ad filios amon vt pugnaret eos quos tradidit dñs in manu ei⁹. Illic est ille spūs q̄ dedit sanfonī fortitudiez in septe capillis. et q̄ dñs Iudicū. xxiij. Creuit sanfon et bñdixit ei dñs: cepitqz spūs dñi eē cū eo. Illic est ille spūs q̄ docuit mariā sororē aarō canticū qd cecinit deo post bitam victoriā dicēs. Et atem⁹ dñs glōse enī magnificat⁹ ē et. Exo. xv. hic est ille spūs q̄ pdixit teliora victoriā p manū mliens futurā. Iudicū. iij.

Septimo spūs sanctus docebit vos pphetas. Nā in pphetia requit intentio mentis eleuetur ad perapiēda diuina. Unde dicitur Ezech. ij. Fili hoīs sta super pedes tuos et loquar tecū. hec autem eleuatio intentiois sit spūscō mouente. vñ ibi subdit. et ingressus est in me spūs et statuit me sup pedes meos. Postqz autē intentio mētis eleuata est ad supna: pcepit diuina. vñ de subdit. Et audiui loquēte ad me Et Greg. in omel. hui⁹ diei dicit. Implet nāqz spūs sancti gfa puerū cythareduz et psal: mistā facit. Implet psalozē armētariū sicut comoros vellicantē et prophetā facit. Implet abstinentes puerum et iudicem senum facit. hec ille. Quomodo autē spūs sanctus doceat pphetas: declarat sanctus petrus in epla. ij. c. i. dicens. Non enim voluntate humana allata est aliquando pphetia: sed spū ritusctō inspirati locuti sunt scī dei hoīes. Illic em̄ est ille spūs de quo dicit dauid in ps. Exibit spūs eius et reuertetur in terrā suā: in illa die peribunt oēs cogitationes eorū. Et iteruz. verbo dñi celi firmati sunt: et spū oris ei⁹ oīs virt⁹ eorū. et iterū. Ne picias me a facie tua: et spūscū cuij ne auferas a me,

In festo penthécostes

Sermo XXXIII

Dicit esse ille spūs de quo Salomōi Sap.i.
dicit. Spūs dñi repleuit orbē terrarū: et hoc
qđ pñter oīa. i. bō scām h̄ vocis. qđ loqđ
oib⁹ lingua. et euāgē. i. dñr. Sensum autē
eū qđ facit nīstū dederis sapiām. et mīse-
ris ei spūscām et altissimā: Dicē ille spūs
de quo dicit Job. xxxij. Spūs est in boib⁹
et inspiratio opōrtet eis dar intelligētiā. Dicē
ille spūs quo suggerēte Nabab ppheta
torripuit dauid: et pphibuit ei ne domū dñi
edificaret. ij. Reg. xij. Dicē est ille spūs de
quo ait Abdias ppheta ad Mely. Eū re-
tēssero a te spūs dñi asporabit te in locum
que ignoro. iij. Reg. xvij. Dicē est ille spūs
Mely et facit esse duplex in Lelyeo. iij. Re-
gū. ij. Dicē est ille spūs bely et de quo dicit
Eccli. lxvij. qđ corp⁹ mortuū ppherauit.
Dicē est ille spūs de quo Esa. iij. ait. Scūs
vocabit oīs qđ scripē et est in vita in hierlm.
Et abluēti dñs sordes filiarū syon et fan-
guinē hierlm lauerit de medio ei⁹ in spū iu-
dicij et spū ardoris. Et iterū. xliij. c. Effun-
dā spū meū spū semen tuū: et bñdictionē
meā spū fructū meū. Dicē est ille spūs de Jere-
miā in ventre scificauit qđ eū a pueritia p-
pharet docuit. vt p̄ Jere. i. Qui virginita-
te sua virū euāgelicū xpi ecclē dedicauit.
Dicē est ille spūs de quo Ezechiel. xxxi. dicit
Eū scificarē fuero in vobis congregabo vos
de vniuersis terris: et adducā vos in terram
vestrā: et effundā spū vos aquas vestrās
et misdābūt ab oib⁹ iniquitatib⁹ vestris:
et dabo vobis cor nouū et spū nūū po-
nā in medio vestrū. Dicē est ille spūs qđ dedit
danieli intelligētiā oīm vīfōnū et somnio-
rū de quo ait. iij. c. Est dñr in celis reuelās mihi
freria. Dicē est ille spūs de quo Joelis. ij. dñr.
Effundā spū meū spū oēm carnē et pphē-
tabunt filij vestri et filie vestre. Senes ve-
stri somnia somniabūt: et iuuenes vři vīfio-
nem videbūt. Dicē est ille spūs de quo Zach.
xij. dñr. Effundā spū domū dauid et spū ba-
bazaros hierusalem scūs gratiā et mēu-
tē

Octauo spiritus sanctus docebit vos aplos principali q̃ntor. Primo pphetica reuelatione. Na donū ppheticū ē vtilis q̃ donū linguarū. et hoc quides pbat aplos. i. 2 cor. xij. mpt̃r. Primo: q̃ ppheticū ē vtilis ad edificacionem ecclesie q̃ loqui lū. Na donū ppheticū pertinet ad rem notā tū que est vtilis q̃ noticia vocū que per tinet ad donū linguarū. Secundo que per

qđ pñet ad donū linguarū. s. etiā qđ effectū loquat qđ pñet ad grām s. monū et hoc tripliciter. Primo qđ ad instruendū intellectū. qđ fit dū aliqđ sic loquit qđ docet. Secūdo ad mouendū affectū. s. vt libet audiat verbū dei. qđ fit dū aliqđ sic loquitur. qđ auditores delectet. qđ non dū aliqđ grēre ppter fauorē suū. s. vt hoies alliciant ad audiendū. s. dū. i. Lox. ii. Sermo me⁹ et predicatio mea nō fuit in pñuā sibilib⁹ hui⁹ mane sapie verbis. sed in oñ sione spūs et yernat⁹. Tercio qđ aliqđ amet ea qđ verbis si gnant. et velit ea implere qđ fit dū aliqđ sic loquit qđ auditores flectat. ad qđ dē efficit. dū. i. pñstancus vñt lingua hois qñ quodā instrumento. Ipse autē est qđ pñstancus operatioez interius. vñ. Breg. dicit in omel. hodierna. Nisi corda auditoz. s. f. repleat. vox docentis ad aures corpis inuasus sonat. Quarto miraculoz operationē. Nā spūstancus suscipienter. puidet ecclie in hys qđ sunt ad salutem vñlia. ad qđ ordinant grē grīs dare. et sicut oī qđ noticiā quā qđ diuinitus accipit in noticiā alioz deducat p donū linguarū et p grām sermonis. ita necesse ē qđ sermo p latus cōfirmet ad hō credibilis fiat. hō autē sit p operationē miraculoz. s. m. illud. Mar. vii. Sermone pfirmante sequētib⁹ signis. et hoc rōnabiliter. Naturale est em̄ hōi vt yernatē intelligibilē p sensibiles effect⁹ deprecendat. Et sicut ductu naturalis rōnis hō puenire pōt in aliquas dē noticiā p effect⁹ naturales. ita p aliquos sup̄naturales effect⁹ qđ miracula dicūt i aliquā sup̄naturale cognitionē credendoz homo adducit.

¶ Mono spūstancus doce

bit vos electos siue iustos. in qđb⁹ plura mirabilia facit. Primo caritatē seminat. Nā ex hō diuine pfectioni vt cūqđ assimilēmur hui⁹ pfectio a deo nobis dari dē. sicut sapia nobis a deo donat. s. m. qđ diuine sapie vñt qđ assimilāmur. Et qđ spūstancus pcedat per modū amoris. quo de⁹ seipm amat. ex hoc qđ hui⁹ amoris assimilāmur deū amātes. s. f. a deo nob⁹ dari dē. vñ. apłs dicit 1 Ro. v. Caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris p. s. f. qui d. est nobis. Secūdo hōiem inhabitat qđ em̄ effect⁹ diuini. nō solū diuina opatiōe et incipit. s. etiā p eā tenet inesse. Nihil autē opari pōrbi nō est. oī em̄ opas et opatū in actu esse simul sicut mouēs et motū. necesse esse vt pñcūqđ est aliqđ effect⁹ dei.

sibi sit et ipse de⁹ effector. Et cū caritas dei qua ipsum diligim⁹ sit in nob⁹ p. s. f. oīz qđ ipse s. f. etiā in nobis sit qđ diu caritas in nob⁹ est. Et apłs. i. Lox. iij. Nescitis qm̄ repluz dei estis. et s. f. hitat in vob⁹. et Job. xij. Ad euz veniemus et m. a. e. faciem⁹. Tercio hō in deo latitat Deus em̄ maxime amat illos qđ sui amatores p. s. f. pñstancus. qđ em̄ donuz nūi amando pferret. Prouerb. viij. Ego diligētes me diligo. nō quasi nos pus dilexerim⁹ deū. s. qm̄ ipse pus dilexit nos. vt dē. i. Job. iij. Omē autē amari in amante ē. necesse ē qđ p. s. f. nō solū deus sit in nobis. s. etiā nos in deo. i. Job. iij. Qui manet in caritate. in deo manet. et iterū. In hoc cognouim⁹ qđ in deo manem⁹ et ipse in nobis. qm̄ de spu suo dedit nob⁹. Quarto secreta reuelat. est em̄ hoc amicitie pñcūqđ aliqđ amico suo secreta reuelat. Nam cū amicitia diungat affect⁹ et duoz faciat quasi cor vñū. nō videt extra cor suū aliqđ illud pñstancus qđ amico reuelat. Et dñs dicit discipulis. Job. xv. Fas non dicā vos seruos s. amicos meos. qđ oīa qđ audiui a pñe meo nota feci vobis. qđ igit p spūstancū amici dei pñstancus. iō pñstancus p spūstancū hōibus dicunt reuelari diuina misteria. vñ. apłs dicit. i. Lox. ii. Scriptū est qđ oculus nō vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascen. q. p. d. di. se. nobis autē reuelauit p spūstancū. Quinto oīa dona. donat pñcūqđ em̄ amicitie est. qđ ea qđ hōi amico cōicit. qđ cū hō habeat amicitū vt seipsum. necesse ē qđ ei subueniat. sua cōicans ei. vñ. et pñcūqđ amicitie ponit velle et facere bonū amico. s. m. illud. i. Job. iij. Qui habuerit subam hui⁹ mundi. et viderit fratrem suū necesse habere. et clau. vi. f. ab eo. q. c. d. m. in eo. Hoc autē maxime in deo hōi locū cur⁹ velle est efficax ad effectū. et iō pñstancus oīa dōa dei p. s. f. nob⁹ dari dicuntur. i. Lox. xij. p spūstancū sermo sapientie et vñ. qđ. hec oīa ope. v. a. i. f. d. si. et. Sexto hōiem sibi configurat. sicut em̄ ad hoc qđ corpus aliqđ ad locū ignis pueniat oīz qđ igni assimilētur. leuitatē acqrens ex qua motu ignis pñcūqđ moueat. ita ad hoc qđ hō ad diuine fructuōis bñtudinē qđ deo pñcūqđ em̄ suā naturā pueniat. necesse est pñcūqđ dem qđ pñcūqđ pñcūqđ deo assimilētur. de inde qđ hōi eas opref. s. f. itandē bñtudinē pñcūqđ. Dona autē spūstancus nobis p. s. f. dāt et ita p. s. f. deo configuramur. et p ipsum ad bene operandū habiles reddimur. et per eū dē ad bñtudinē nobis in via parat. Que trīs

apostolus inuauit. ij. Cor. i. dicēs. Tunc nos
deus et signauit nos et dedit pignus spūs in
cordib⁹ nostris. Et Ep. i. signati estis spū
pmissionis scō qd est pignus hereditatis nre
Signatio em̄ ad similitudinē cōfiguratiōis
primere. vncio autē ad habilitatiōes boīs
ad pfectas opationes. pign⁹ hō ad spē qua
ordinamur in celestē hereditatē. qd est beati
tudo pfecta. Septimo boiem sibi in filiū
adoptat. Nam ex benignolētia quā dō hō ad
aliqū. ptingit qd em̄ sibi adoptat in filiū. vt
sic ad em̄ hereditas adoptatiōis pteat. Con
ueniēter itaqz spūi scō adoptio filioz dei at
tribuit. fm̄ illud. Ro. viij. Accepistis spm̄
adoptiōis filioz. in qd clamam⁹ abba pater.
Octauo boiem a culpa liberat. Per hō em̄
q aliqz amicus alterius pstituit. oīs offen
sa remittit. Vñ dicit. Prouerb. x. Vniuersa te
licita operit caritas. Et q per s. dei amici cō
stituantur pns est qd per ipsum nobis a deo
remittant pēta. Job. xx. Accipite. s. q. quozū
remiserit pēta remittunt eis. Nono boies
renouat cū em̄ ueritas pater auferit. sic aīa
lauat et purgat. et sic renouat. hoc autē fit per
s. Ep. iij. Renouamini spū mēris vestre
Decimo. lingua boīs format. ex bis em̄ q
hō nouit format. et loquela. ideo cōueniē
ter p. s. hō loquit diuina mīsteria. fm̄ illud i.
Cor. xij. Spūs loquit mīsteria. Et Adm.
x. dicit. Non em̄ vos estis qui loquimini. s. spūs
pateris vestri qui loquit in uobis.

Decimo spūs scūs doce

bit vos beatos cōprehēsores quatuor q ha
beris in uita brā. Primo trāsformatiōes
hoc em̄ vt esse amicitie maxime ppiū siml
cōuersari ad amīcū. cōuersatio autē boīs ad
deū est p pēplationē ipsius. Pbil. iij. Nīa
puerfatio in celis est. qz q spūs scūs nos a
matōres dei facit. pns est qd p ipsum dei pē
platores pstituantur. Vñ ap. i. Cor. iij.
dicat. Nos oēs reuelata facie glām dñi spe
culantes in eandē imaginē trāsformamur
a claritate in claritate tanq̄ a dñi spū. Hec
autē trāsformatio fit p clarā uisiōē et beati
ficā diuinitatis. Secūdo delectatiōē. ē em̄
hoc amicitie ppius q aliqz in pñtia amici
delectat. et in eius xōis et factis gaudeat. et
in cōsolatiōē p oēs anxietates inueniat.
vñ in tristib⁹ maxime ad amicos solatiōis
ēā pugiū. q. s. s. dei nos amicos pstituit.
et deū in nobis habitare facit. et nos in ipso pre
cipue in statu glie. pns est vt p. s. s. gaudiū

de deo et solatiōē habeam⁹. p oēs mīdī
adūstates et ipugnationes vñ in ps. dicit. Red
de mibi leticia salu. t. et s. pnc. cō. me. et Ro.
xij. Regnū dei est iusticia et pax et gaudiū
in spū scō. Tertiodecimo p māfione. cum
em̄ bñtudo sit pfectū bonū et sufficiens. oīs qd
desideriū boīs dēter. et omne malū excludat.
naturalit autē hō desiderat retinere bonū qd
hō. et qd est retinēdi securitate retineat. alio
qn necesse est q timore amittēdi vel dolore
de certitudine amissionis affligat. vñ requir
ad verā bñtudinē qd hō certā habeat opini
onē seruadi bonū qd hō. et nunq̄ se amissus
rū. Haurē facit. s. s. fm̄ illud ps. Qui replet i
bo. dicit. Quatro retributionē. nulli em̄ be
ato dēst aliqd bonū desiderādūz cū habeat
bonū i finitū qd dēst bonū oīs boni vt aug.
dic. s. dicit aliqz alio beator: et diuersa ciuitatē
boni picipatiōē. fm̄ qd dicit xps. Job. xij.
In domo pns mei māfiones multe sunt. p
quas vt Aug⁹ dicit. Diuersē meritorū digni
tates intelligunt in uita brā. que sunt retri
butiones ex bonis operibus que oīa sunt
per spm̄ scm̄. et per gratiā nobis collatam.

Undecimo spūs sanctus

docet et vos pēplariuos adinuctores scā
rū. s. cultores fuerit demonū. nāre dicit scūs
Tho. secūda scōe. q. dicit arti. vi. Prophete
demonū non semp loquūt ex reuelatiōē de
monū. s. interdū et inspiratiōē diuina. sicut
manifeste legit de Balaā cui dicit dñs esse lo
cutus. Nūc. xxi. Licet esset ppha demonum
qd dēst etiā malis ad uisitatē bonoz vñ
etiā p pphas demonū aliquauera. pñtiat.
Tum qz credibilior fuerit etas q etas ex ad
uersarijs testimoniu bz. tū etiā qd dñs boies
talib⁹ credūt. p eoz dicta magi ad hītarē in
ducant. vñ etiā sybille multo uera p dixerūt
de xpo. Sed qñ ppha demonū a demonib⁹
instruunt aliqua pdeūt. qñqz ppha hūre
nature. aut auctor est. s. qñqz etiā reuelatiōē
bonoz spūz. vt p. s. Aug. ij. sup. Gē. ad
lram. et sic etiā illud uerū qd demones enun
ciat a. s. s. est. dicit Amb. qd omne uerū a qñ
qd dicat a. s. s. est. Vñ ppha falsitatis nō sp
instruit a spū falsitatis. s. qñqz annūciat
vera qñqz falsa. p uirtutē etiā pphie nature
qñqz uera pñtiat. ut et etiā eis de ad uerū
tatis manifestatiōē p ipso asendā. dñs
uina mīsteria eis per angelos reuelant. be
Thomas. Eodē mō inuētores scāz mīta
vera in sciētijs pñtiauerūt. nō nūc docet

In festo penthecostes Sermo XXXIII

ad spūcto q̄ est spūs oīs hūanis. Dic enī ē ille spūs q̄ pmo docuit Moyses adinuētiōem itarum apud hebreos. ⁊ Abrahā apud syros ⁊ caldeos ⁊ Ysīm reginā Ynachi filia q̄ de grecia veniens in egyptū: repperit lras egyptiorū ⁊ egyptus tradidit. pūm fenices eggerūt lras vsum inuenerūt. vñ Lucan⁹ ait. ⁊ cnicē pmi magno si credis ausu Adā suraz rudib⁹ vocē figurare figuris. Dic est q̄ ⁊ fenice colore librorū capita scribuntur. Catymus Agenoris filius grecas lras a fenice in grecia pmi attulit. Palamides Troiano bello tres adiecit post quē symonides Adulesius tres addidit. y. lras. Pythagoras sapiens ad exēplū vite humane pmius formauit. Dic est ille spūs q̄ suggerēte Dyo. lantius syllabarū nomē singulasq; formas apptissimas fecit. ⁊ ob id statua honorat⁹ ē. Dic est ille spūs q̄ docēte pres osonis pmius Aristoteles duas tradidit nomē ⁊ hū. ⁊ inde donat⁹ octo diffiniuit. Dic ē ille spūs q̄ docēte studium carminū ⁊ metrorū Moyses apud hebreos adinuēnit. Achare suos apud grecos. ⁊ ericides apud syros.

Dic ē ille spūs q̄ docēte. fabulas Alcino tretoniēsis pmius adinuēnit. q̄ fabule ficta narratiōe ad veri significaciones deducunt. Dic est ille spūs q̄ docēte hystoria q̄ mēōiā tribuit rerū gesta. pmius moyses apd hebreos pscriptit. apud gentiles hō Dares frigijs. de grecis ⁊ troianis hystoria edidit apud grecos herodorus hystoricus habuit. Dic est ille spūs q̄ docente rhetorica a grecis inuēta ē a Sorgia aristotele. Erma gora: ⁊ trāsata in latinū a tullio videlz q̄ ntiliano ⁊ Titiano. Dic est ille spūs q̄ docēte dyalecticā ad regulas quasdā ⁊ argumēta. Arist. pmius. pduxit. demuz etiā varro i octo libros diffiniuit. Dic est ille spūs q̄ docēte physica apud grecos pscritur⁹ est pmi⁹ Zales milesius vii. ex. vii. illis sapiētib⁹. hic enī ante alios celi cās atq; viā rerū natura liū pēplata rōne suscepit. quā postmodum Plaro i q̄ttuor diffinitiones distribuit. Dic est ille spūs q̄ docēte socrates ethica ad corrigēdos cōponēdosq; mores instituit. atq; omē studiū ad bene viuēdi disputationē pduxit. Dic est ille spūs q̄ docēte arithmetica pmius apud grecos pythagoras pscrit Deinde Nicomachus diffusius disposuit. apud latinos Apulei⁹ ⁊ Boeti⁹ trāsulerunt. Dic ē ille spūs q̄ docēte Geometricā disci plinā. pmo egypti adinuēnit. q̄ inūdan

te nilo ⁊ oibus possessionib⁹ limo obductis inūti terre diuacēde p līncas ⁊ mēsuras cē pū numerari. Dic enī ille spūs q̄ docente Alduticā. Zūbal q̄ fuit de stirpe Layim pmi⁹ repperit aī diluuiū vt Moyses in pñ. Lēn. dixit Greci hō pythagora dicit pū⁹ aīis inuēnīse pmozdia. ex malicorū sonitu: ⁊ cor danū exteiarū pculsura. Blū lūmū ⁊ hebeū ⁊ Zetū: ⁊ Amphyon. in mūica arte pmos clauisse ferūt. Dic est ille spūs q̄ docente Astronomiā pmi egypti inuēnit. Antrologiā hō ⁊ natiuitatis obseruatāz. Aldei pmi docuerūt. Abrahā instituit egyptios astronomiā. Ioseph⁹ auctor edixit. greci autē dicunt hanc artē ab arblante pū ex cogitatz. iōq; dictus est sustinuisse celum. Ptholome⁹ autē alexādrie apud grecos papūus hī. Dic est ille spūs q̄ docēte. Alde dicanā pmius apud grecos Apollō inuēnit. hāc filius ei⁹ Esculap⁹ laudet ope apliū Sed post q̄ fulminis ictu: Esculap⁹ interijt interaicta fēf medēdi cura. ⁊ ars simul cū autore defecit. latuitq; p ānos pene q̄ugentōs vsq; ad ānos artaxerfe reg plari. tunc eā reuocauit in lucē Ypocrates aldecipio pē genitus in insula. hōa. Dic est ille spūs q̄ docēte Lronica apud grecos. pmius Eusebius cesariēsis eps ediait. ⁊ Hieron. pbi in latinā linguā cōuertit. Dic est ille spūs q̄ docente Moyses gēti hebraice: pmius oīm diuinas leges scrip⁹ lras expiāuit. ⁊ orone⁹ rex grecis pmius leges indicauit ⁊ pstituit. Aldercuri⁹ trimegitus pmius egyptus tradidit. Solon pmius lege arbeniensūz dedidit. Ligurgus pmi⁹ lacedemonij iura legū reg apollinij auctoritate cōfignit. Numa poplil⁹ q̄ romulo succēssit i reg pmi⁹ rōanil legē edidit.

Quodecimo spūs ictus
dotebētyros actiuos: q̄r debeatyros dispōnē ad recipiēdū eū: qd̄ qd̄ fū. vii. mōis. Aprio debeq; ec aio q̄eti. qd̄ notat cū dī. Dū cōple rent dies penthecostes. Lq̄etia. Illud enī fē stū erat deputatū ad q̄ere. ⁊ fa. lxxi. sup quē regeset spūs me⁹: nū sup hūmū. ⁊ quētuz. Apco deq; ee dilectōe vni. cū dī erat ocs pif. eā ei aplis q̄i recepit. l. f. cor vñū: taia vna. sic enī sps hōis nouiūficat mēbra cor poris nūi vñca. sic nec f. l. mēbra spūalia. ⁊ hī ignis lignoz. diuitiōe extinguit. hī sps p diuities in hōimib⁹. ideo canat de aplis. Inuenit eos cōcordes caritate. ⁊ tūltas ut eos inuudans diuinitas deitatis.

Tertio debetis esse loco secreti. cū dī i eodē loco. sūm cenaculo. *Hee. ii.* Dūcam eā in solitudine et loquar ad cor ei⁹. Quarto debetis esse orōne assidui cū dī. erat p̄seuerantes in orōne. *Alī Sap. viij. dicit. Inuocauī s. p. o. rez. et venit in me spūs sapiē. et Jobis. xij. Rogabo patrē et alīū paracletū dabit vobis Et de aplīs dī. Orantib⁹ aplīs deū venisse nūciat. Quīro debet esse humilitate p̄dici cū dī. Sedctes. psal. Qui emittis fontes i cōuallib⁹. i. grām spūs sancti donas humilibus.*

Sexto debetis esse pace iūci. cū dī. in hierusalem. q̄ interpretatur visio pacis. vñ xps discipulis suis p̄mo obtulit pacē dicens. par vob⁹. deinde insufflauit et dixit. accipite spūs sanctū. *Job. ix. Septimo debet esse cōtemplatōe creati. cū dī. Ad receperunt spūs sanctū in supiori cenaculo. vbi dicit glo. Qui spūs sanctū desiderat. carnis domiciliū meris cōtemplatōe transcendat.*

¶ Tredecimo spūs sanctus

docebit vos mechanicos artes v̄sas in subdium vite vestre. *¶ Ille est ille spūs quo afflatus Esdras scriba reparauit incensam leges cū iudei fuissent regressi in biensale post captiuitatem babylonicā. ¶ Ille est ille spūs q̄ doceat Rome p̄mus libror copā aduertit Paul⁹ emilius deuicō p̄se rege macedonū. ¶ Ille est ille spūs quo doceat greci et rusci. p̄mus ferro in ceris scripserūt. ¶ Ille est ille spūs quo doceat cartarū vñm p̄mū egyptijs ministravit. ceptū apud mēphiticā vñ ē ciuitatez egypti. vt ait Lucan⁹. Et officī bībula mēphitica carta papiro. ¶ Ille est ille spūs q̄ doceat pgamene reges cū carta indigeret mēbrasias p̄mū extogitauerūt. ¶ Ille est ille spūs quo doceat pōdera et mēsuras p̄mū apud bebreos Moyses inuenit. argin⁹ ponderum rōnez. p̄mū in grecia cōstituit. ¶ Ille est ille spiritus q̄ doceat agriculturā apud grecos p̄mus Hesiodus humanis studijs cōtulit. apud Romanos autē de agricultura p̄mū cattho instituit. ¶ Ille est ille spūs quo doceat p̄ma Ceres cepit vñ frugib⁹ in grecia et h̄re se getes translati aliunde semib⁹. hui⁹ memit Quindis dicens. Prima ceres vñco glebā de mouit aratro. prima dedit fruges alimētaq; mītia terris. ¶ Ille est ille spūs quo doceat vñ plantationē. p̄mū Noe instituit rudi adhuc seculo. apud grecos autē inuentotē vñtis liberū appellant. ¶ Ille est ille spūs q̄ doceat ferrariā arte Tubalchaim p̄mus inuenit res bellicas*

decet exercitū sculpturas operū in metallis fabricauit. In fabrior autē fornace gentiles Tubalcain auctorē dicunt. ¶ Ille est ille spūs q̄ doceat in fabricas parietū atq; tectorū apud grecos. Dedalus p̄mus artē inuenit. ¶ Ille est ille spūs quo doceat picturā egyptij p̄mū extogitauit. vmbra hoīs lineis circūducta. ¶ Ille est ille spūs quo doceat carpetariā artē. ferre circūq; vsus. quidā adolefcens p̄dices p̄mus inuenit. ¶ Ille est ille spūs q̄ doceat Noema foror Tubalchaim inuenit artē varie texture. apud gentiles vero Adinerna. ¶ Ille est ille spūs quo doceat cordonā artes Romulus p̄mus reperit.

¶ Hecim oquarto spūs sanctus

docebit vos p̄dices nouā creationem. Cū em grā spūs sancti p̄dici a deo infundis. p̄dici nouiter creat. Scdm illud Iudith. xvi. Dixisti et facta sunt. misisti spūs tuū. et creata sunt. Sicut em deus a p̄ncipio. vij. dieb⁹ mū dum creauit. Ita spūaliter minore mūdi. id est hoīem per. vij. p̄ctā mortalitā ad n̄bīlū redactū. vij. donis quasi septē dieb⁹ p̄ spūs sancti recreat. fm illud. i. Jobā. iij. In hoc apparuit filiū dei vt p̄ spūs sanctū dissoluat opa diaboli. vt patet. ¶ Primo die creauit de lucem. *Gen. i. Dixit de⁹. fiat lux. In aīma p̄dici sunt tenebre p̄dici. Sap. vij. Una cathena tenebrarū erat oēs colligati qz p̄dici dicitur de p̄dici cogitatiois p̄sentis. delectatiois: opationis: fluctudinis: et cōtēpt⁹: quā dā carbenam. Spūs autē sc̄tus adueniēs in aīam nouaz lucē creat in aīa p̄ donū timoria et sicut lima purgat ferrū et splendidū facit. sic timor dñi purgat aīam p̄ cognitionē p̄p̄e fragilitatis et vilitatē p̄cti et seueritatē iudici. Eccl. iij. Qui timeat dñm diligite illū. et il. cor. v̄sa. et sic dissoluī p̄ctū supbie. Eccl. i. Timor dñi expellit p̄ctū. i. supbiā. Secūdo die creauit de firmamētū. In aīa p̄dici ē instabilitas. qz mō de p̄mī p̄ aduersitatē. mō elenat p̄ p̄speritatē. Tenor. i. P̄ctū peccatū bierusa. lem p̄pterea instabilis facta est. Spūs autē sanct⁹ adueniēs in aīam: p̄mū i bono stabilit et firmat. *Deb. xij. Optimū ē grā stabilire cor. Et ps. Et firma b̄ de qd oportet in nobis. Nec autē firmitas creat in nob p̄ donū pietatis. Eccl. iij. Ignē ardente extinguit aq. et elemosyna reficit p̄ctis. et de p̄p̄ctio: et d̄ red det grām. s. in purgatorio. memit in posteri: et in tpe casus sui inuenit firmamētū. s. in pau perū suffragijs. p̄ b̄ aut op⁹ dissoluī p̄ctū in**

operi in metallis
ut fornice gentiles
hic est ille sps q
arq: rector apd
ante inuenit. Hic e
twar egypti pmut
lincis circaducta.
ecce carpentarij ar
uidas adolefcens p
e ille sps q doce
paim inuenit ante va
vero Alburna.
ecce cordonia artes
rit.

Arto spūstāz

noua creationem.
hoia deo infundit.
in illud quidit. et
in spm tuu. et crea
tio. vii. dieb. mu
n minor. m. m. id
stalia ad n. n. u. l. re
p. dieb. p. spūstāz
in hoc apparuit
in solut. opa dia
re creatio. d. l. m.
et. in aima p. rōis
p. vii. Una carba
gati q. p. rōis. n. e
u. x. l. e. r. a. n. d. i. o. r. o. p. a
p. p. r. o. p. a. n. d. i. o. r. o. p. a
d. u. e. n. i. e. n. s. i. n. a. i. a. n. o
o. n. i. t. i. m. o. r. i. a. t. h. i. e. n. t.
d. i. d. i. t. f. a. c. i. t. h. i. e. t. i. m. o. r.
t. i. o. n. e. p. p. e. f. r. a. g. i. l. i. t. a.
t. e. i. n. d. i. c. i. t. E. c. c. l. e. s. i. a.
i. l. l. i. q. u. e. i. l. c. o. r. v. i. t. a. t. h. i. e.
e. c. c. l. i. a. T. i. m. o. r. d. i. c. i. t. e. r.
e. c. c. l. i. a. d. i. e. c. r. e. a. t. i. o.
p. r. o. i. s. e. i. n. s. t. a. b. i. l. i. t. a. t. a. s.
t. r. a. t. e. m. o. e. l. e. n. a. t. p. p. i.
m. p. e. c. c. a. t. i. b. i. e. r. u. i. t. a.
t. r. a. e. s. t. S. p. s. a. i. r. t. a. n.
a. m. i. b. o. n. o. f. t. a. b. i. l. e. e. t.
i. l. l. i. q. u. e. g. r. a. f. t. a. t. i. l. i. t. e. c. o. i.
i. n. m. o. s. p. d. o. n. i. p. i. o. r.
t. e. r. r. e. x. t. r. i. n. g. u. i. t. a. d. e. l. e.
t. e. p. i. p. e. r. o. t. e. r. d. i. c. i. t.
i. o. m. e. n. t. i. n. p. e. s. e. n. t. i. a.
f. i. r. m. a. m. e. n. t. i. a. m. e. n. t. i. a.
o. p. d. i. s. s. o. l. u. i. t. p. a. n. i. m. o.

bidie q̄ gaudet de alienis mal. et dolet de alie
nis bois. s. pietas subuenit eis. Tercio die
pduxit deus herbā virentē: et ligna fructife
ra. Gen. i. Alia em̄ p̄tōis aī aduētū. s. s. est
quasi arbor mortua et arida sine humore ḡ
te. sine fructu. vñ ē apta incendio infernali.
Luce. iij. Dis arbor: q̄ nō facit fructū bonū
excide: et in ignē mitte. Sps aut̄ sc̄us ad
ueniens in aīam. reddit ei humore ḡte. ps.
Ego aut̄ sicut oliua fructifera in domo dei.
Oliua em̄ in se ē pinguis. et alijs medicinal
sic aīa viuificata. s. s. est in se pinguis p̄ deu
otionē. et alijs medicinal p̄ fuitetatez bono
rū operū. vbi: exēplis. hāc fructificationez
facit. s. s. in aīa p̄ donū sc̄ie q̄ docet hoīem ḡ
tiose puerfari in medio natiōis p̄ue et puer
se: p̄ mālitudine et p̄tēciāz. et sic dissoluit
p̄m̄ ire q̄ hoīem ipedit ne alijs fructificet
p̄ bonū opus: puerfariōez ei⁹ odibile reddē
do. Eccl. xviij. Sp̄m ad rascendū facile q̄s
poterit sustinere. Nōne ardorez refrigerabit
ros. Quarto die fecit de⁹ luminaria. s. solē:
lunā: stellas: aī aduētū. s. s. hāc aīa aliqñ bo
nū p̄positū p̄cipiat: et aliqua opa de ḡte bo
noz faciat: et statim deficit: et inflat manus
eius. Vñ nō p̄cuerat in bono. Lu. viij. Ad
tp̄us credunt. et in tpe tēptatiōis recedunt.
Sps aut̄ sc̄us adueniens in aīa: fornicat et
roborat eā in bonū. Vñ B. p̄t̄ p̄receptio
nē. s. s. reputauit leue mori p̄ tpo. q̄ tñ p̄ius
aī negauerat t̄pm ad vocē ancille. hāc p̄e
seruatiūa facit. s. s. in aīa per donū fortitudi
nis. Judi. v. Stelle manētes in ordine et cur
su suo: p̄ syfara p̄gauerūt. p̄ hāc aut̄ dissolui
tur p̄m̄ accidit q̄ enecuat vires bois. ps.
Fingit la. in precepto. Quinto die creauit
de⁹ ex aqua et terra aues et pisces. ante ad
uentū. s. s. in aīa cor ad terrena deprimūt per
nimīū amorē ps. Oculos suos statuerūt de
clinare in terrā. Sps aut̄ sc̄us adueniens
in aīa eleuat cor a terrenis ad celestia p̄pm
p̄tudinē obediētie mādator dei Job. xxxix.
Ad p̄ceptū tuū eleuabī aq̄la. i. cor nobile
doctū a. s. s. hāc p̄m̄tudinē facit. s. s. in
aīa p̄ donū p̄siliū qd dicit. Vade et v̄de oīa
q̄ habes et da pauperib⁹: et veni et seque me
Mat. xix. Per hoc aut̄ dissoluit p̄m̄ aua
ritie: q̄ est ydoloz seruitus. vbi em̄ sp̄s dñi
ibi libertas. vt dr. ij. L. oz. iij. Sexto die cre
auit deus hoīem ad imaginē et similitudinē
suā. Ante aduentū. s. s. in aīa nihil hō cogi
tat nec cupit nisi impudiciā luxurie. vt ps in
p̄m̄ mundi. Gen. vii. Dis q̄ppe caro corru

perat viā suā corā dño. Sps aut̄ sc̄us adue
niens in aīa eleuat ip̄am ad p̄tēplationē et
noz p̄ donū intellect⁹. qz sp̄s oīa scrutat
et iā p̄funda dei. i. L. oz. i. p̄ b̄ aut̄ dissoluit
p̄m̄ luxurie. Job. xxxix. Si dixerit ad deū
cor: suū. sp̄s illius et flari ad se trahet. et desi
ciet oīs caro. i. carnalitas. Septimo die re
quieuit de⁹ ab oī ope qd parrarat. Nec em̄
est p̄summatio post labore dierū. Vñ adue
tum. s. s. in aīa nō sapiūt ei bona celestia. cū
hēat palatū et gustū insectū Phil. iij. Quoz
de⁹ v̄ter est. et glia in p̄fusiōe eoz. Sps aut̄
sc̄us adueniens in aīa vocat eā ad q̄erē diuī
ne p̄tēplatiōis. Apoc. xiiij. Amodo iaz dīc
s̄ḡstētis: vt req̄sct̄ in laborib⁹ suis. et b̄ p̄
donū sapie q̄ p̄gustat cena eterne b̄titudis
Eccl. xxiij. Sps me⁹ sup̄ mel dulcis. per hoc
aut̄m dissoluitur peccatum gula. Gregori⁹
Sultato sp̄ritu desipit oīs caro.

Decimoquinto spūstāz

docebit vos penitētes. Ser vob̄ necessaria
ad iustificatiōē. i. Primo p̄solatiōē. iō dr
Job. xxiij. Paraclitus qd idē est qz p̄solator
Esa. lxi. Sps dñi sup̄ me tē. vt ponere cōso
latiōē lugentib⁹ syon. Greg. L. om̄olaroz
sp̄s dr. qd de p̄t̄i p̄t̄atide merentib⁹. dū
sp̄e venie p̄parat ab afflictione tristitie mē:
tē leuat. Secūdo viuificatiōē. iō dr: sp̄s
qz sp̄s est q̄ viuificat. s. p̄tō: res penitētes

Tercio sanctificatiōē. iō dr: sc̄us qz sc̄i
ficat et mūdāt. Vñ sanctus. i. mūdus. p̄scl.
fluminis imperius. i. abundans ḡta. i. l. l. c. r. i.
ficat ciuitatē dei. i. eccl̄iaz dei. Quarto dile
ctiōē. iō dr. quē mittet p̄r. Dicit em̄ p̄r qz
naturalit̄: et diligit nos. Job. xxiij. Ip̄e em̄ p̄r
amat vos. Siup̄ est p̄r et nos filij. Sed in
ter filios eiusdē p̄r: d̄s ēē natural̄ dilectio.

Quinto saluatiōē. ideo dr. In noīe meo
qd est ielus. i. saluator: qz i noīe saluū p̄r mī
sit sp̄m ad saluādas gētes. Mat. ij. Ip̄e em̄
s. s. p̄ suum. Sexto instructiōē. ideo dr ille
vos docebit oīa. qz eramus ignari ei⁹. p̄ qd
poteramus saluari. Multus est ḡ. s. s. q̄ nos
doceat oīa. hic per ḡtam tē. Amen.

In festo sc̄i iune trinitatē. Sermo. xxxv.

Idirero vobis ce

lestia credet. Job. iij. et in euā
gelio p̄ntis solēnitatis. B̄t̄s
Bern. in sermo. de trinitate dicit sic. In d̄e
de trinitate puerfā curiositas ē. Crede et te
nere hē sc̄a eccl̄a tenet: fides et securitas ē.

Alidre aut ea sicut est: perfecta et summa fe-
licitas est. hoc ille. **P**rimo qd tale moueo qd
nem vtrū explicite credere mysteriū trinitatē
fit ad salutē maxime necessitas. ad istā qd
nem rident duo doctores noui testi. **P**ri-
mus est. **B.** Aug. li. i. de trinitate. dicens sic. **A**bi-
queris unitas trinitatis. et trinitas unitas
pīis. et. f. et. f. nec piculo sius alicubi erratur
nec laboro sius aliqd qrit: nec fructuosius a-
liqd inuenit. hec ille. Secundus ē scūs tho.
secūda scde. q. ii. arti. viii. dicens sic. **A**bsisteri-
um xpi explicite credi nō pōt sine fide trini-
tatē qd in mysterio xpi hōtinet qd filius dei car-
nē assumpsit. et qd p gnam. f. l. mūdū reno-
uauerit. et iterū qd de. f. l. pceptus fuerit. et iō
eo modo qd mysteriū xpi ante xpm fuit qd ē
a maiorib⁹ explicite crediti. **I**mplicite autē
et quasi obūbrare a minorib⁹: ita etiā et mi-
steriū trinitatis. et iō etiā post tps grē diuini-
gate: tenent oēs ad explicite credendū mi-
steriū trinitatis. et oēs qd renouant in xpo
hoc adipiscunt p inuocationē trinitatē. **S**im-
ilud **A**thar. vlti. **E**umtes docete oēs gentes
baptizātes eos i noīe pīis. et. f. et. f. l. beo tho.
vbi ponit quattuor pclusiones. **P**rima cō-
clusio deū cognoscere possumus rōne natura-
li suggerere. p. q. v. dicit pma pte. q. xii. arti.
xii. **E** creature sensibiles sunt effect⁹ a cā de-
pendētes: iō ex eis in hoc perducī possum⁹:
vt cognoscamus de teo an est: vt cognosca-
mus de ipso ea qd necesse est ei cōuenire **S**im-
q. est pma oīm cā excedēs oīa sua causata.
Etiā cognoscimus de ipso habitudines ipsi⁹
ad creaturas. f. q. est oīm cā: et differentiam
creaturarū ab ipso. f. q. ipse nō est aliqd eorū
que ab ipso causant⁹: et qd nec nō remouent
ab ipso ppter eius defectū: si qd supercedit.
Ro. i. **Q**uod notū est deī manifestū est illis. et
Aug. lib. retractationū dicit. **N**ō approbo
qd in ofone diti. **D**eus qd non mūdōs scire
verū noluit. **R**ideri etiā pōt multos etiā
non mūdōs. multa vera scire. f. p rōne na-
turalē. beo tho. **S**ecūda pclusio deū pfecti⁹
cognoscere possumus. f. p gnam in finē. p. q.
q. v. dicit pma pte. q. xii. arti. xii. **E** licet per
reuelationē grē in hac vita nō cognoscām⁹
de deo qd sit: et sic ei quasi ignoto pūgamur.
sicut dicit **D**yon. lib. de mystica theologia.
Quod ille qd melius deo vnif in hac vita. vnif
ei sicut oīno ignoto. tñ plenius ipsū cognō-
scimus in quātū plures et excellentiores effe-
ctus eius nobis demonstrant. qd interdum
aliquē res sensibiles forman⁹ diuinit⁹: aut

etiā voces ad aliquid diuinū exprimentus
sicut in baptismo vltus est. f. f. in specie colū-
b et vox pīis audita est. **I**lle est filius me⁹
dilectus. etiā in quantū ei aliqua attribuit⁹
ex reuelatione diuinā ad qd rō naturalis non
pūgit: vt deū esse trīnū et vnu. **S**im illud. f.
Eoz. ii. **N**obis reuelauit deus p. f. illa scz qd
nemo pncipum hui⁹ seculi nouit i pphoz. vt
glo. exponit. **T**ertia pclusio. ante xpi aduē-
tum fides trinitatis erat occulta in fide ma-
ior: voluntate rōni pncipiente. p. q. v. dicit
tho. secūda scde. q. ii. arti. vi. **E**xplicatio cre-
dendoz fit p reuelationē diuinā. **C**redibilia
em naturalē rōnez excedūt. **R**euelatio autē
diuinā ordine quodā puenit ad inferiores
p superiores. sicut ad hōies p angelos. et ad
inferiores angelos per superiores. vt p. p. per
Dyon in cele. hierarchia. **E**t iō pari rōne ex-
plicatio fidei. o. q. p. peruenit ad inferiores
hōies p superiores. **S**im qd. **J**oh. i. **B**ones
arabāt et a fine pascēbant iuxta eos. q. v. de
licet minores qd significant p affinas debent
in credendis adberere maiorib⁹. qd p bones
significant. vt **B**reg. exponit. ii. moral. beo
tho. **Q**uarta pclusio. post xpi aduentū ma-
nifestata est fides trinitatis mūdō p aplos
deo efficiente. p. q. v. dicit secūda scde. q. ii.
arti. ii. **I**ntellectus credentis aliqū pūctif
ad hoc qd iudicet esse credendū his qd dicun-
tur. licet nō pūctif p euidentias rei. sicut si
aliqū ppheta pnuiciaret in sermone dñi a
liquid futurū. et adhiberet signū: mortuum
suscitando: ex hoc signo cōuinceret intelles-
tus vidētis vt cognosceret manifeste hoc
dici a deo: qd non mentit. licet illud futurum
qd predicat in se euidentis nō esset vñ rō fi-
dei nō tollerēt. deo fides xpi in fidelib⁹ lau-
dat. qd vident multa manifesta indicia: ex
quibus percipiunt doctrinā ecclē esse a deo
Quis ipsi res ipsas quas ecclē docet nō
videant. puta deus esse trīnū et vnu. et aliqd
hmōi. **E**nde dñs dicit **J**oh. xvii. **P**ater ma-
nifestaui nomen tuū hominib⁹ quos dedi-
sti mihi. qd exponens **A**ug. dicit. **N**on illud
nomen tuū quo vocaris de⁹. sed illud qd
vocaris pater meus. hoc nomen eis prius
occulū nūc manifestauit eis. **I**lle em qd hoc
credit: habet sufficiens in ductum ad crede-
dus. **I**nducit em auctoritate diuine scrip-
ture miraculis confirmate. **E**t qd plus est in-
teriori instinctu dei inuantis. **I**deo dicitur.
Si dixerō vobis celestia credetis.
Si dixerō vobis celestia.

2da scz
14 p. 14
f. 14
1. p. 14

Appropriator credetis.
 Angelo: unum credetis.
 Celorum: credetis.
 Elementorum: credetis.
 Patriarcharum: credetis.
 Prophetarum: credetis.
 Scientiarum: credetis.
 Creaturarum: credetis.
 Apostolorum: credetis.
 Miraculorum: credetis.
 Magorum: credetis.
 Virtuosorum: credetis.

Primo si dixerō vobis ce

lestia scire trinitatis declarata signis appro-
 priator credetis. Sciendū qd ad manife-
 stationē fidei pueniens fuit cēntialia attri-
 buta psonis diuinis appropriari. Licet enī
 trinitas psonarū demonstratiue pbari non
 possit: tūc tūc vtr p aliqua magis manife-
 sta declare. Essentialia autē attributa sunt
 nobis manifesta magis qd ppria psonari.
 qd ex creaturis a qbus cognitionē accipiū
 possumus p certitudinē deuenire in cogniti-
 onē essentialiū attributorū: nō autē in cogni-
 tionē psonaliū ppriarū. Intellectus autē
 noster qd ex creaturis in dei cognitionē ma-
 nuducit. oportet qd deū pideret fm modū
 quē a creaturis assumit. In cōsideratōe au-
 tem creature: quattuor nobis pideranda p-
 ordinē occurrūt. Primo cōsiderat res ipsa
 absolute inquantū est ens quoddā. & sic si
 pideret deus absolute fm esse suū. sic sumi-
 tur appropriatio Ilylarij. ij. de trini. dicētis
 Eternitas est in patre. species in imagine.
 vsus in munere. fm quā eternitas approp-
 iatur patri. species filio. vsus spūscro. Eter-
 nitas enī inquantū signat nō esse pncipatū
 similitudinē hz cū pprio patris. qd est pnci-
 piū nō de pncipio. Species autē siue pulchri-
 tudo: similitudinē habet cū pprio filij. naz
 ad pulchritudinē tria requirunt. Primo qdē
 integritas siue perfectio. quē enī diminuta
 sunt: ex hoc ipso turpia sunt. & fm hoc habz
 similitudinē cū pprio filij inquantū est fili-
 us habens in se naturā patris vere & pfecte
 Secūdo debita pportio siue psonantia in-
 broz: & sic cōuenit cū pprio filij. inquantus
 est imago expresse p̄ris. An videm⁹ qd qñ
 imago pfecte rep̄stat rē: quīs turpē dē esse
 pulchra. Terrio claritas. & sic puenit cū pp-
 rio filij inquantū est x̄bū. qd qdē est lux & splendor in-
 teller⁹. vt dicit Damasc. Usus autē hz similitu-

ne cū pprio. s. l. nā vsus qd p̄r & filius se inui-
 cē fruatur puenit cū pprio spūscro inquantū
 est amor. Usus x̄o qd nos fruimur deo pue-
 nit cū pprio. s. l. inquantū est donū. Secūdo
 cōsiderat res inquantū est vnā: & sic si cōsi-
 deret de⁹ inquantū est vn⁹. sic sumit approp-
 priatio. Aug. i. de doctrina xpiana dicētis.
 In p̄re est vnitas. in filio eq̄litas. in spūscro
 vnitas eq̄litasqz scōrdia. Nam vnitas dē
 absolute. nō presupponēs aliqd aliud. & iō
 patri appropriat. qd nō presupponit aliqd
 personā cū sit pncipū: nō de pncipio. Equā-
 litas autē importat vnitatē in respectu ad al-
 terū. Nam equale est qd hz vnā quāritates
 cū alio. & iō equalitas appropriat filio: qd est
 pncipū de pncipio. Cōnectio autē importat
 vnitatē aliquoz duoz. An appropriat spū
 scro inquantū est a duob⁹. Terrio piderat
 res inquantū inest eivir⁹ ad pperandū & sic si
 pideret deus inquantū est in eo x̄us ad ope-
 randū. sic sumit appropriatio Aug. dicētis.
 In patre est potētia: in filio sapia: in spūscro
 bonitas. Potētia enī hz rōnem pncipij. &
 sic hz similitudinē cū patre celesti qd est pnci-
 piū totius deitatis. Sapientia habet simi-
 litudinē cū filio celesti. inquantū est verbus
 qd nō aliquid aliud est nisi pceptus sapiētie. Bos-
 nitas autē cū sit rō & obiectum amoris. hz si
 similitudinē cū spūscro vel dono qd est amor.

Quarto cōsideratur res fm habitudinem
 quā habet ad pducta. & sic si cōsiderat de-
 us in habitudine ad suos effectus: sumitur
 appropriatio Aug. libro de trini. dicētis.
 Non confuse accipiendum est qd dicit apo-
 stolus. Ex ipso & per ipsum. & in ipso. Ex ip-
 so dicens propter patrem. per ipsum ppter
 filium. in ipso propter spiritum sanctum. In
 quantū enī hec ppositio ex importat habi-
 tudinem cause efficientis: quē quidem com-
 petit deo ratione siue potētie actiue. sic ap-
 propriatur patri sicut & potētia. Inquan-
 tū enī hec ppositio p̄designat habitudines
 forme per quā agens operat. Sicut dicam⁹
 qd artifex operat p artē: sic appropriat filio
 qd est ars & sapia. put vero res cōtinentur a
 deo inquantū deus sua bonitate eas inesse
 conseruat & gubernat ad finem conuenien-
 tem adducendo. Sic ly in ipso appropriat
 spūscro sicut & bonitas.

Secundo si dixerō vobis

celestia Angeloz: in qbus relucet imago tri-
 nitatis credetis. Nam quantū ad id in qd cō-

splendore: et credam patre sine filio: et spiritu
 eto. Secundum elementum est aer: in quo sa-
 crissima trinitas mirabilia operata est. Nam pa-
 ter in voce prestante manifestat super christum ba-
 ptizatum: tanquam actor vocis: vel loquens per vocem
 et quia proprium est patri producere verbum: quod est
 dicere vel loqui: ideo convenientissime pater per
 vocem manifestat: est: quod signat hominem. Unde et ip-
 sa vox a patre emissa filiatione homini prestat
 Adhuc in. Ecce vox de celis dices. Hic est fi-
 lius meus dilectus. Filius etiam in sua passione no-
 luit pati sub recto: nec in templo iudicio: ne pu-
 taretur per ynam tantam plebem oblat: sed in aere coeli:
 ut sacrificium esset coeli: quod coelis est purificatio.
 Etiam ascendens in celum per aera transiit: ut per
 sacra ascensionem sui corporis mundaret aeris in-
 sectio. Spiritus autem sanctus datus est apostolis in spe-
 cie flatus et aeris. Job. 33. Influxit et dixit
 Accipite spiritum sanctum. Tertium elementum est
 aqua: in qua trinitas personarum ostendit. Dyo-
 ni. de divi. no. Pater enim est instar fontis. Fi-
 lius instar rivuli a fonte procedentis. Spiritus san-
 ctus instar stagni a fonte et rivo emanantis.
 Et sicut fons generat rivum: sic pater generat filium.
 Fons et rivo facit stagnum: quia pater et filius
 spirant spiritum sanctum. Fons a nullo procedit: quia per
 a nullo existit. Et rivo in fonte: rivo: et stagno: e-
 ad aqua: quia in patre et filio et spiritu sancto:
 est eadem substantia. Quartum elementum est
 terra: in qua demonstrata est personarum trini-
 tas. ex hoc quod dicitur. Job. 31. Tres sunt qui
 testimonium dant in terra. Spiritus: aqua: et san-
 guis. Nam et latere christi fuit aqua: ad nos ablues-
 dum: per sacramentum baptismi. sanguis autem
 ad redimendum. spiritus autem posuit est a christo ad
 eos per recordandum quod testatur trinitatem personarum.

Quinto si dixero vobis ce-
 lestia Patriarcharum: in quibus figurata est tri-
 nitas personarum. credetis. Adam credidit
 mysterium trinitatis: quia sic fuit creatus et insti-
 tutus a deo ut haberet scientiam omnem ad instru-
 ctionem et gubernationem gentis humani. Ad
 gubernationem autem vite proprie et aliorum: non solu
 requiritur cognitio eorum quod naturaliter sciri possunt.
 Sed etiam cognitio eorum quod ratione naturalis exce-
 dit: eo quod vita hominis ordinatur ad quandam finem
 supernaturalem: sicut nobis ad gubernationem
 vite nostre necessarium est cognoscere quod fidei sunt
 Unde et de his supernaturalibus primus homo tan-
 tam cognitionem accepit: quanta erat necessa-
 ria ad gubernationem vite humane secundum statum
 illi. Unde vidit deum in tribus personis in ra-

ptu quando deus misit soporem in Adam. Gen.
 28. Noe credidit mysterium trinitatis: quoniam in ar-
 cha salvatus est. in celesti gloria cum tribus fi-
 liis. id est cum fide sancte trinitatis. Abraham credi-
 dit mysterium trinitatis: in tribus viris descendē-
 tibus per viam. Nam tres vidit et unum adoravit.
 ut dicitur Gen. 22. Isaac credidit mysterium
 trinitatis: quoniam fodit tres puteos. ut dicitur Gen.
 26. Jacob credidit mysterium trinitatis: quoniam
 vidit schalam trium graduum. Gen. 28. Ioseph
 credidit mysterium trinitatis: quoniam vidit tres
 palmites in vine. Gen. 41. Moyses cre-
 didit mysterium trinitatis: quoniam tres sollicitates
 proprias instituit. ad quas couertere debebat omnes
 iudei. Exo. 32. etiam Exo. 3. dixit. Deus he-
 breorum vocavit nos ut eam viam trium dierum in
 solitudine. id est ut per fidem trinitatis ei in hac vita
 in qua peregrini sumus fideliter seruiamus. quia
 sic ad salutem peruenimus.

Sexto si dixero vobis cele-
 stia Prophetarum qui spiritu prophetico mysterium
 sancte trinitatis cognouerunt et vobis annun-
 ciaverunt credetis. David in psalmo dixit. Verbo
 domini celi firmati sunt. et spiritus oris eius omnis virtus
 eorum. Per dominum intelligens patrem: quia ipse iuo-
 cabat me. pater meus es tu. Per verbum intelli-
 gens filium. dominus dixit ad me: filius meus es tu.
 Per spiritum intelligens spiritum sanctum. quia spiritum
 tuum ne auferas a me. Salomon percutit. xxx.
 Tres sunt mihi difficultates: quia trinitatem in uni-
 tate impetere cognovit. Esaias. vi. dixit. Ser-
 raphim clamant et dicunt. Sanctus. sanctus. sanctus:
 dominus deus exercituum. plena est omnis terra maiesta-
 te eius. Cum enim ter dicit sanctus ostendit trinitatem per
 sonarum. Cum semel dicit dominus deus: ostendit unita-
 tem essentie. Jeremias. i. c. dicit. Eia. a. domine
 deus. Cum tertio dicit. a. designat trinitatem per so-
 narum. quod autem singulariter dicit dominus deus: ostendit
 unitatem essentie. Daniel. 7. dicit. et apparue-
 runt tres digiti quasi manus hominis scribentis appe-
 dit. numeravit. diuisit. Adam ista est deus qui
 omnia creat. in qua manu sunt tres digiti. id est tres
 persone. de quibus dicit Esaias. xl. Quis appedit tri-
 bus digitis molem terre. Quauis igitur istos di-
 giti beant appedere. numerare et diuidere. ta-
 men pater per suam potentiam omnia appedit. id est omnia
 portat et custodit. Filius per suam sapientiam omnia nu-
 merat. id est cognoscit et investigat. Spiritus sanctus per
 suam bonitatem omnia diuidit. id est omnia suis omnibus tribuit.

Septimo si dixero vobis
 celestia sanctorum: experientium scilicet trinitatem

medicis. Grammatica em̃ q̃ est scia recte loquendi recte q̃ scribendi exprimit hanc trinitatē. Qm̃ inter oēs p̃ces oīms declinabiles non nisi tres p̃sonas assumit. s. p̃mā de se loquentem. hęc significat patrē. s. scđam ad quā p̃ma loq̃tur. s. ṽ significat filiū. s. tertiā de q̃ p̃ma loq̃tur ad scđam. s. b̃ significat sp̃m̃ sc̃m̃. Etia in noīe nō nisi tres articulos distinguit. etiā in nūero triplicē numerū statuit. s. singularē. dualē. s. plalem. Rhetorica q̃ est b̃ñ dicendi scia ad p̃suadendum iusta s. bona hanc trinitatē exponit. cū tria g̃na causaz assumit scz deliberatiū. demonstratiū. iudiciale. Et em̃ sua filo tribus locis diuidit. s. honesto. ṽili. possibili. cū etiā laudis o. do tribus ep̃ib. cōp̃rehendit. s. ante ip̃m i ip̃o. p̃ ip̃m. Dialctica q̃ est rōnalis scia atqz argumētatiua hanc trinitatē exprimit. cū in syllogismo tres terminos assumit. tres p̃pones cōstituit. q̃s p̃ tres figuraz ordinat s. distinguit. Philosophia q̃ est rerum humanarū cognitio b̃ñ viuēdi rōni p̃iuncta. hanc trinitatē exprimit. cū se in tres sp̃es diuidit. s. in naturālē siue p̃hiscā q̃ rerū naturaz differit. i. ethica siue moralē. q̃ morez hoīm disc̃rit in rōnalem siue logicā. q̃ in naturalib. s. moralib. veritatē inq̃rit. Rerū naturaz de p̃ter condidit. Adores hoīm de filiū instituit. Veritatē oīm rerū atqz cognitionē deus sp̃s sanctus edocuit. Arithmetica q̃ est disciplina numerorū. hanc trinitatē exprimit. cū numero ternario ṽit q̃ est in diuinis p̃sonis. nō aut p̃t ṽit noīe triplicitatis q̃ est sp̃es p̃portiois inequalis. Sicut p̃ p̃ Doctū in arithmetica. ṽit in diuinis p̃sonis nō est triplicitas. s. trinitas. Cū em̃ dicimus trinitatē in ṽitate nō ponimus numeros in ṽitate essentie. quasi sit ter vna. Sed p̃sonas numeratas ponim̃ in ṽitate nature. Sicut supposita alicui nature dicim̃ esse ṽit in illa natura. Eōuerso autē dicim̃ ṽitates in trinitate. sicut natura dicim̃ esse vna in suis suppositis. Geometria q̃ mēsuras dimēsiōnez cōplectitur. hanc trinitatē exprimit. cum equalitatē inter diuinas p̃sonas transfundit. Vñ hylarius li. de synodis dicit. Tolle corporum infirmitates tolle p̃ceptus mulierū. tolle dolores s. oēm humanā necessitatē oīs filius s̃m̃ naturālē natiuitatē eq̃litas p̃ris est. qz est initiū similitudo nature. Et Athanasius dicit. Res p̃sone sibi sunt coeq̃les. nō vt eq̃litas dicit dimēsiū q̃uātitatem. sed diuine nature ṽitatē. que vna numero est in p̃sonis diuinis. Musica q̃ in carminibus can-

ticis q̃ cōsistit. hanc trinitatē exprimit. cum tres partes se distribuit. s. armonica q̃ sonos acutos s. g̃ues ac mediocres decernit. s. richmicam q̃ in cursu verborū an bene sonus an male cohereat requirit. s. metricā que mensuras diuersorum metrorū p̃babilē rōne cognoscit. Astronomica q̃ de mundo tractat. hanc trinitatē exprimit. cū de celo. mari. ac terra in solita plura dicit. Job aut. xi. dicit. Excellior celo est. s. quid facies. p̃fundior inferno. s. ṽit cognosces. longior terra mēsurā est. s. latior mari. Per altitudinē designat potētia virtutis eius sup̃ oia q̃ appropriat patri. Per p̃funditatem virtus eius ad cognoscendū occultā p̃ sapiam. q̃ appropriat filio. Per latitudinem affectus dilectiois ad omia p̃ charitatem s. amorē. q̃ appropriat sp̃itui sancto. Medicina q̃ corpus vel tuū vel restituit salutē. hanc trinitatē exprimit. cū morborū curationē tribus generib. diuidit. s. farmatiua. quā latini medicatiua vocant. s. yurgica. quā latini manuū opationē appellat. Dietā. quā latini regulā nūcupant. Hęc genera curatiois habuit x̃p̃s in humanis corporibus. de p̃mo dicit Luce. iij. Quotquot cū tangebāt salui fiebāt. Exemplum de hoc h̃nt. xxx. annos i infirmitate. de sc̃do parz in ceco nato q̃ luti fecit ex sp̃uro. Job. ix. de tertio dicit Athanasius. Euntes discite quid est misericordiā volo tē. Sed hęc opa x̃p̃us faciebat in noīe p̃ris sui. Vñ dicit Job. v. Opa q̃ ego facio in nomine patris mei ipsa testimoniiū p̃bent de me. etiā virtute sp̃s sancti. Esa. xi. Sp̃s dñi sup̃ me. eo q̃ ṽxerit me tē. Ut mederer cōp̃ricos corde. s. Lu. xi. In sp̃u dei cūcio demōia.

Octauo si dixerō vobis celestia creaturā. in q̃bus relucet vestigiū trinitatis diuinā p̃sonarū credetis. Vñ Augu. vi. de trini. dicit. Q̃ vestigiū trinitatis in creaturis apparet. Nā in oibus creaturis inuenit representatio trinitatis p̃ modū vestigiū in q̃rum in qualibet creatura inueniuntur aliqua q̃ necesse est reducere in diuinas p̃sonas sicut in cām. hoc autē vestigiū inuenit q̃ tripliciter. Primo s̃m̃ q̃ dicit Augu. li. v. de tri. Vestigiū trinitatis inuenit in vna q̃qz re creatā. s̃m̃ q̃ ṽit aliquid est. s. s̃m̃ q̃ aliqua specie format. s. s̃m̃ q̃ quendā ordinē tenet. Quilibet em̃ creatura subsistit in suo esse. et habet formā p̃ quam determinat ad species. s. habet ordinem i aliquid aliud. Scđm̃ ergo q̃ est quedam substantia creatā representat

tuam s. p̃ncipalē parit. qui est p̃ncipalē. Scđm̃ autē q̃ p̃ncipalē verbum. s. cōceptiōne artificis. dines representat. quia ordo effectus. lumine creatis. ponitur. Sapient. dicit. s. mēsurā cōra referunt ad sub. quia nūm̃. ad. Et t̃rio p̃nes ill. species s. ordo. Et nū. Augu. li. i. dicit. dicitur. q̃d cō. p̃fectū substantia. per ordinem. Et gusti imaginem. s. auctoriā. S̃m̃ imaginem s. similitudinem esse verū ad nō sunt. Et q̃ dicit. indicat p̃sonarū. sonis nō dicitur. s. mea. q̃d nō dicit. p̃ter ad ṽitatē. nō dicitur ad im. ad similitudinē. mine em̃ mēsurā. quedas sunt. ecce em̃ possit se am. mens est quā p̃ les. terris est an. s. noticiā procedit.

Mono si dixerō vobis celestia ap̃ostolorū trinitatis. credetis. docere omēs gentes. mine pa. a. s. i. s. p̃i crediderit s. baptizatus erit. s. p̃mo dicitur. s. i. ṽitue altissimi. Job p̃mo dicit. s. Job. v. 2. res sunt potes. verbi. s. sp̃s. s. 2. or. i. dicit. i. s. charitas dei. s. semper cum om.

Precio si dixerō vobis celestia miraculorum

causam et principium. et sic demonstrat personam
parris. qui est principium. non de principio.
Secundum autem quod hinc quando formas et spiritum rep-
sentat verbum. secundum quod forma artificari est ex
conceptione artificis. Secundum autem quod habet or-
dines representat spiritum sanctum qui est amor
quia ordo effectus ad aliquid alterum est ex vo-
luntate creantis. Secundo penes illud quod
ponitur Sapient. xi. Omnia in numero pon-
dere et mensura constituitur domine. Nam mensu-
ra refertur ad substantiam rei limitatam suis prin-
cipiis numerus ad speciem. pondus ad ordinem.
Tercio penes illud quod ponitur augustinus. modus
species et ordo. Quarto penes illud quod po-
nitur Augustinus. li. lxxviii. questionum. Quod constat. quod
discernitur. quod congruit. Constat enim aliquid
per suam substantiam. discernitur per formam. congruit
per ordinem. Et li. de trinitate ostendit Augu-
stinus. imaginem trinitatis in homine inducens
autem orationem. Bene primo. Faciamus hominem ad
imaginem et similitudinem nostram. Non enim po-
tuit esse verbum ad angelos. quia ipsi creatores
non sunt. Quod ergo dicitur faciamus et ita similitudinem
inducat personam. quod si non esset ibi pluralitas in per-
sonis non diceretur faciamus sed faciam. nec nostram.
sed meam. quod homo dicitur. ad imaginem et similitudinem.
pertinet ad unitatem substantie. que si non esset ibi
non diceretur ad imaginem sed ad imagines. nec
ad similitudinem sed ad similitudines. In ho-
mine enim mensura nostra eius et amor eius. tria
quedam sunt. ecce mens nonit se et amat non
enim posset se amare nisi nosceret se. Ipsa autem
mens est quasi parens notitia eius quasi pa-
les. territus est amor. qui quidem ab ipsa matre
et notitia procedit.

Nono si dixerō vobis celestia apostolorum et expressisse docentium mysterium
trinitatis. credetis. Adhuc. vlti. dicit. Eures
docete omnes gentes. baptizantes eos in no-
mine patris et filii et spiritus sancti. Adhuc vlti. dicit. Qui
crediderit et baptizatus fuerit. saluus erit. Tu
te primo dicitur. Spiritus sanctus superuenit in te
et virtus altissimi ob. tibi et. vlti. filii dei et.
Ioh. primo dicit. In principio erat verbum. Et i.
Ioh. v. Tres sunt qui testimonium dant in celo.
pater. verbum. et spiritus sanctus et hi. et. vlti. Pau-
lus. ij. Cor. xii. dicit. Gratia domini nostri Iesu
christi et caritas dei. et communicatio scripti spiritus
sic semper cum omnibus vobis.

Decio si dixerō vobis celestia miraculorum. declarantium mysterium tri-

nitatis. credetis. Unde tribus miraculis de-
claratur. Primum ponit magister hystoriarum
scholasticarum. et Eusebius. quod in nativitate
christi in oriente apparuerunt tres soles. qui pau-
latim sibi appropinquantes. in unum solem reda-
cti sunt. per quod significabatur quod cognitio unius
dei et trium personarum toti mundo imminebat.
Secundum miraculum ponit Eutropius. Cum
quidam sacerdos arrianus quendam bapti-
zaret et formam trinitatis mutaret. dicens. Ego
te baptizo in nomine patris per filium in spiritu
sancto. volens ex hoc ostendere quod filius et spi-
ritus sanctus non essent patri equales. subito
aqua disparuit et baptizandus ad ecclesiam
catholicam confugit. Tercium miraculum ponit
Sigilbertus. Quod circa annos domini quingentos
quingenta. cum intra gallias arriana heresis
pullularet. quod filium et spiritum sanctum minores pre-
affirmat in urbe Valsacensi. dum episcopus eius-
dem urbis missam celebraret. vidit tres gus-
tas clarissimas equalis magnitudinis de ce-
lo super altare descendisse que sibi paulatim
appropinquantes. unam gemmam pulcherrimam
effecerunt. quam cum in medio cuiusdam aus-
ree crucis posuissent gemme que ibi erant tan-
tam eius pulchritudinem non ferentes subito ceci-
derunt. Immundis autem hominibus rideba-
tur horribilis et obscura. Auditis autem et puris
delectabilis et clara multis infirmis presertim sa-
nitatem et adorantibus ipsam crucem auxit virtutem
Elii Richardi. lib. i. de trinitate. dicit sic. Utinam
attenderent iudici. utinam aduerterent pagani.
cum quanta conscientie securitate per hac fide trini-
tatis ad diuinum iudicium poterimus accedere.
Nonne cum omni confidentia deo dicere poterim.
Domine si error est. a te ipso decepti sumus. Nam
hec fides tantis signis et prodigiis confirmata
est. que non nisi per te fieri possunt. et certe a sum-
me sanctitatis virtute nobis est tradita. cum su-
ma et autentica attestazione. per ora te ipso co-
operante et sermone confirmante sequentibus
signis. hec ille.

Undecio si dixerō vobis celestia paganorum pignorum mysterium
trinitatis. credetis. Non enim cognouerunt philo-
sophi mysterium diuinari personarum per pro-
prio. Que sunt patrem et filium. et processio
Secundum illud apostoli. i. Cor. ij. Quod nunc dei sapientia
qua nemo principum huius seculi nouit. i. philo-
sophorum. secundum gloriam Quod cognouerunt tamen quedam
essentialia attributa que appropriantur per-
sonis. sicut potentia appropriatur patri. sapientia

Na filio bonitas spiritus sancto. De quibus
pbiis: quattuor sunt principales q per hec ap
propriata cognouerit aliqd de misterio tri
nitatis. Aristoteles pmo de celo et mundo
dixit. Omne et totum ponit sup tria. Per huc
em numeru adhibuit non plos magnifi
care dei vnu eminentē ppteritib eoru q
sūt creata. Nō q intellexerit trinitatē psona
rū in diuinis. Sed vult dicere q antiq ter
nario numero vrebant in sacrificijs et o
nibus ppter quādā ternarij numeri pfectio
nem. Plato etiā in libris suis posuit q in
pncipio erat verbum: et verbum erat apud dei:
et deus erat verbum. fm qd dicit Aug⁹. vii. li.
pfeh. se in eo legisse, non fm q verbum signi
ficat psonā genitā in diuinis: s fm q p ver
bum intelligit rō ydealis rerū, per quā deus
oia cōdidit: q filio appropriat. Adagi pha
raonis dicunt defecisse in tertio signo. i. in
noticia tertie psonē. s. spiritus sancti. vt dicit gl.
Ro. i. et Exo. p q licet appropriat a trib⁹
psonis cognoscerent. dicunt tñ in tertio si
gno defecisse. i. in cognitōe tertie psonē. qm
a bonitate q spūscro appropriat: deuiaue
runt. dū cognosceres deū: nō sicut deū glifi
cauerūt. vt d^r. Ro. i. a Trinitas etia d^r
xir. Adonas gignit monadē: tñ se suū refle
xit ardore. Nō tñ referēdo ad gñationē filij
et pfectionē. s. s. ad pductionē mūdi. Unde
em deus pduxit vnu mundū ppter suū p⁹
amore. et ppter h dicit Hydrinus lib. de tri.
Non puter hō sua intelligentia sacramentus
gñatiōis et pfectionis se posse pseq. Amb.
etiā dic. Adhū est impossibile scire gñationis
diuine secretus. mens deficit. vox silet. non
mea tñ. sed etiā oim angeloz.

¶ Quodecimo si dixerō vo
bis celestia vtriusq manifestatiū misterij
trinitatē credet. Virtutes em theologicę de
qbus d^r. i. Cor. xij. Nūc aut manent fides:
spes: caritas. tria hec sacis manifestāt pso
narū trinitatē. vñ Bern. in smone de trini
dit. Est trinitas p quā hō resurgit. s. fides.
spes. caritas. fides pceptoz. articuloz. sa
cramentoz. Spes venie. grē. glie. Caritas
de corde puro. cōscientia bona. et fide nō fi
cta. hec Bern. fides trinitatis diuinarum
personarū est nobis necessaria tripliciter.
¶ Primo ad recte sentiendū de creatione re
rum. Per hoc em q dicimus deū oia fecisse
verbo suo: excludit error ponentū deū pdu
xisse res ex necessitate nature. Per hoc au

tem q ponimus in eo pfectionē amoris:
ostendit q de non ppter aliquā indigen
tiā pduxit creaturas. neq ppter aliquā cau
sam extrinsecā sed ppter amorē sue bonita
tis. Et moyses postq dixerat. In pnci
pio creauit deus celū et terrā. subdidit. dixit
deus. Fiat lux ad manifestationē diuini
bi. et postea dixit. Vidit deus lucem q esset
bona: ad ostendū approbationē diuini a
moris. Et similiter in alijs operib⁹. Alio mō
et pncipalius ad recte sentiendū de salute
gnis humani. q pficiat p filiū incarnatū: et p
dona. s. s. Tertio ad cōsecrationē baptismi
cui⁹ pncipalis cā a qua virtutē h⁹ est scā
trinitas. in cuius significationē sic etna im
merio in baptismo aque. Et Aug. in quo
dā smone de symbolo: dixit ad baptizatos
Recte tertio mersi estis. q accepistis ba
ptismū in noie trinitatis. hec aut fit ad ma
iorē expressionē: non autē ad necessitatē sa
lutis. Spes autem trinitatis est nobis ne
cessaria ppter tres partes penitētię. q sunt
contritio. cōfessio. et satisfactio. Nam ex par
te penitētijs requirit pmo volūtas recom
pensandi qd qdem fit per contritiōē. Secū
do q se subiiciat arbitrio sacerdoti loco dei.
qd fit in pfectione. Tertio q recōpenet fm
arbitriū ministerij dei. qd fit in satisfactioe
Luce. iij. Facite fructū dignos penitētię.
Caritas autē trinitatis est nobis necessa
ria ppter tria. Primo ppter demonum
expulsionem: qd significat in quodam fide
li notario apud Constantinopolim. quē cum
qdā magus duxisset ad pceptū maxime
multitudinis demonū a sedente in throno in
terrogatus: an seruus eius fieri veller. Se
gnans se signo crucis ait. Ego sum seruus
sanctissime trinitatis. Et statim illa multi
tudo demonū aufugit. Secundo ppter
tribulationum propulsionem. Cum enim
grauis pestilentia Constantinopolim op
pimeret. Quidam puer de medio populi
raptus in celum. canticum sancte trinitatis
scilicet sancte deus. Sancte fortis. Sancte
et immortalis saluator mundi: miserere nos
bis. ab angelis edoctus est quod cum redi
ens coram populo decanasset. mox omnis
pestilentia est fugata. ¶ Tertio ad maloz
obruationē. Symoniacus esset et omnes re
stes pecunia corrupisset. Quidam legatus
vir sanctus ei precepit. vt versum Sancte
Trinitatis. scz Gloria patri et filij et spū

scilicet sancto dixeret
nos esset spiritus sanctus
non posset qd et si
pam sui humilitate
egit. Dicit trinitas
pa. Benedicat nos
nos tenet. et mem
qter dicit deus: of
bet q singulariter
necm. Et redam p
plonem et essentia
giam et in futurū
In feto corpore

¶ Ar
bus:
Poh:
ca. dicit. Quid ergo
sanguine et ipse fit
morte destrueret
nos i diabolū. ve
tis p totā vitā ob
quo talē moueo q
fides sacro fonte
fide cōtatio fit de
gñationē trinitatē
¶ Primus est Bern.
no. et habet de co
Tabl in sacrificiū
sanguis xpi. nec
hec omis excellē
mōda est: et purat
tas veneranda: et
nos excoli et ven
¶ Eusebius: vt
Lūia corp⁹ assun
lis fidelū et syden
in die cene sacra
mē cōsecrauerit
emel offerebat in
fide curabat p
esset de pñis
veneret in memo
ber ille. ¶ Tertius
trinitatē articulo. iij.
est vno pñiderare
a. Res sacramē
cine qua nō po
ma salutis extra
nos obseq archa
rebat. i. De illis
habent quidē pō
et ipso voto sacra

riui sancto diceret rogans deū qđ si monia
aus esset spūsanctū cui iniuriā fecerat: noia
re nō posset. qđ factū est: et sic ille dephēsus
pctū suū humiliter est cōfessus et penitentiā
egit. Mane trinitatē David inuocās dixit in
ps. Benedicat nos deus de' noster. bñdicat
nos deus. et metuat cū oēs fines terre. In b
q ter dicit deus: ostēdit psonarū trinitatē. In
hoc q singulariter dicit eū: ostēdit essentievni
tatem. Redam' ergo firmiter hanc trinitatē
psonarū: et essentievnitatē: vt hic habeamus
gratiam: et in futuro gloriam. Amen.

In festo corporis xpi. Sermo. xxxvi.

Caromea vere est ci

bus: et sanguis me' vere est por'

Johā. vi. Paulus apłs. Heb. ij.

ca. dicit. Quia ergo pueri cōcāuerūt carni et
sanguini: et ipse similiter picipiuit eis de' vt p
more destrueret eū q mortis habebat impe
rius. i. diaboli: vt liberaret eos q timore mor
tis p totā vitā obnoxii erant seruiri. Sup
quo talē moueo qstionem. Vtrū oibus fide
libus sacro fonte ablutis: sacramēti eucharis
tie cōicatio sit de necessitate salutis. Ad istā
qstionē rident tres doctores noui testamēti.

Primus est Alexander papa qntus a Pe
tro. vt habet de cōf. xij. ca. nihil. dicens sic.
Nihil in sacrificijs maius esse pōt q corp' et
sanguis xpi. nec vlla oblatio hac prior: est. si
hec omēs excellit: q pura cōscientia dño offe
renda est: et pura mēte sumēda: atq; ab omī
bus venerāda: et sicut prior est ceteris: ita po
tius excoli et venerari d'z. hec ille. Secū
dus est Eusebius: vt habet eadē dīl. dicens sic.
Quia corp' assumptū ablaturus erat ab ocu
lis fidelīū et sydenb' illaturus necesse erat vt
in die cene sacm nobis corporis et sanguis
sui cōsecraret: vt coleret ingit p mysteriū qđ
semel offerebat in pēiū: vt q qridiana et inde
fessa currebat p oīm salutē redēptio: ppetua
esset redēptiois oblatio: et pbenis illa vicia
viueret in memoria: et semp pns esset in gfa.
hec ille. Tertius est sanctus Thō. ij. pre. q.
lxiii. articulo. iij. dicens sic. In hoc sacramēto
est duo cōsiderare. s. ipm sacm et rē sacramē
ti. Res sacramēti est vnitas corporis misti
ei sine qua nō pōt esse salus. Nulli em p' adi
tio salutis extra eccliam. Sicut nec in dilu
tio absq; archa Noe. que significat eccliam.
vt habet. i. Pe. iij. Res autē alicui' sacramēti
haberi quidē pōt ante pceptionē sacramenti
et iplo voto sacramēti picipiendi. Unde an

te pceptionē huius sacramēti pōt homo ha
bere salutē ex voto picipiendi hoc s. sacramēti.
sicut et ante baptismū ex voto baptismi. Tas
men est differētia qm ad duo. Primo q
dem q: baptism' est pncipius spūalis vite et
ianua sacramentoz. Eucharistia vero est qđ
cōsumatio spūalis vite: et oīm sacramentoz
finis. Per sanctificationes em oīm sacramē
toz sit pparatio ad suscipiendaz et cōsecran
daz eucharistiā. et ideo pceptio baptismi est
necessaria ad inchoandā spūalem vitā. Per
ceptio autē eucharistie est necessaria ad cōsu
mandā ipam: nō ad hoc q simpliciter habeat
sed sufficit eā habere in voto: sicut et finis ha
beret in desiderio et intentione. Alia differē
tia est: q per baptismū ordinat homo ad eu
charistiā. et ideo ex hoc ipso q pueri baptizā
rur ordinant p eccliam ad eucharistiā. et sic
sicut ex fide ecclie creditur. sic ex intrōe ecclie
desiderant eucharistiā. et p cōsequēs recipiūt
rem ipsius. Sed ad baptismū nō ordinat p
aliud pcedens sacramētū. et ideo ante sūce
prionem baptismi nō habent aliquo mō pu
eri baptismū in voto. sed soli aduli. Vñ rem
sacramēti picipere nō possunt sine pceptione
sacramēti et ideo hoc sacramētū nō hoc mo
do est de necessitate salutis sicut baptismus.
Pōt est em aliquis xpo incorporari voto mis
tis. etiā sine hui' sacramēti pceptione. Un
de Aug. in epla ad Bonifā. dicit. Nulli est
aliquatenus ambigendū. tunc vniūqueq; fū
delum corporis sanguinisq; dñici partīcīpe
fieri. qm in baptismo membrū corporis xpi
efficit: nec alienari ab illi' panis calicisq; cō
sortio. etiā si ante q panē illū comedat et cali
cem bibat. de hoc seculo in vnitatē corp'is xpi
cōstītur' abscedat. hec Thōmas. Sciendū
q hec xba xpi nō ptradit legi dei: p'ut qui
dem existimat licet in suplicie videant stupē
da. Sūt em quattuor auctoritates legis dei.
q dissuadent cūm carnis cū sanguine. Pri
ma est Gen. ii. Vñe qđ mouet et vinit. erit
vobis in cibū. Quasi oleravirētia tradidit v
bis oia. excepto q carnē cū sanguine nō co
medetis. Sanguinē em aiarum vestrarū re
quiram de manu cunctarū bestiarū et de ma
nu hoīs. Quicūq; effuderit sanguinē huma
nū: effundet sanguis illi'. Secūda ē Leui.
vii. Sanguinē quoq; oīs aialis nō sumitis
in cibū: tam de auibus q de pecoribus. Qui
nis aia que edent sanguinē: peribit de popu
lis suis. Tertia est Deutero. xii. Hoc solus
caue: ne sanguinē comedat. Sanguis em corp

pro aia est: idcirco nō debeas aiam comedere cū carnibz: sed sup terrā fundes quā aqua: vt bene scribit. 7 filijs tuis post te cū feceris qd placet in cōspectu dñi. Quarto ē i. Reg. xiiij. Comedit populus carnes cū sanguine. Nūcianturē sauli dicētes qd populus peccasset dño comedēs cū sanguine. qui ait. pruaricati estis 7c. Sūnt autē quattuor auctoritates in lege xpī. quibus mandat vt comedamus carnē cū sanguine. Prima ē Io. vi. Ego sum panis vitus qui de celo descendit. si q̄s manducauerit hoc pane viuet in eternū. panis quē ego dabo: caro mea est p mudi vitā. Secūda est eiusdē ibidē. Nūc manducaueritis carnes filij hoīs: 7 biberitis eius sanguinē nō habebitis vitam in vobis. Qui manducat carnē meā 7 bibit meū sanguinē: habet vitā eternā. Tertia est pauli ap. i. Cor. xi. Dñs Iesus i qua nocte trahebatur accepit panē 7 grās agens fregit et dixit. accipite 7 manducate hoc est corp⁹ meū. Similiter 7 calicē post q̄ cenauit dicēs. Hic calix nouū testamētū est in meo sanguine. Hoc facite quotienscumqz bibens in meā cōmemorationem. Quarta est Apoc. xix. Et di vnū angelū stantē in sole 7 clamauit voce magna. dicens oibz auibz q̄ volūt p me diuē celū. Venite 7 cōgregamini ad cenā dei magnā: vt manducetis carnes. Ad tollendū est pmo: ad pmas quattuor auctoritates. Vñ scūs 2 ho. pma scōe. q. cūq. articulo. iij. dicite sic. Hoc autē generaliter obseruabatur: qd sanguis 7 adeps nō veniebāt neqz in vsum sacerdotū: neqz in vsum offerentiū: sed sanguis effundebat ad pedes altaris in honore dei. Adeps autē cōdurebat in igne. Eius rō vna quidē fuit ad excludendū idolatriā: qd idolatrantiū cōsuetudo erat. vt sanguinē adunatū cōgregarent ad comedendū in honore idolorū: qbus reputabāt sanguinē acceptissimū esse vñ libabāt de sanguine victimarū 7 comedebāt adipē. sm illd Deutero. xxiij. de quoz victimis comedebant adipēs. 7 bibeāt vinū libamētū. ideo dñs mādauit vt sanguis effunderet 7 q puluere operiretur. Secūda rō est ad informationem humane vite. p̄hibebat enī vñs sanguinis ad hoc qd horreret humani sanguinis effusione. Eius vero adipū p̄hibebatur eis ad vitandū lasciuia. Unde dicit Eszech. xxiij. Qd crassum erat occidebatis. Tertia ratio est ppter reuerentiā diuine maiestatis: qd sanguis est

maxime necessarius ad vitā rōne cui⁹ anima dicit esse in sanguine. adeps vero abundantiā nutrimenti demonstrat. ideo vt ostendatur qd a deo nobis est 7 vita 7 oīs bonorum sufficiētia: ad honore dei effundebat sanguis 7 adurebatur adeps. Quarta ratio ē. quia p hoc figurabatur effusio sanguinis xpī 7 pinguedo charitatis eius p quā se obtulit deo p nobis. hec 2 ho. Auctoritates legis xpī nō loquūt de manducatione corporali: sed spūali. sicut dicit Aug. lib. de remedio penitētie. vt h̄ te p̄e. di. ij. ca. Et qd paras dēntem 7 ventrē? Rede 7 manducaisti. Redere enī in eū. hoc est panē vitū māducare. Qui credit in eū manducat eū. hec ille. 7 p̄o ergo nō manducat corporaliter ad refecionez vite corporalis. sed spūalis. Qd p̄o. Nā cū dñs dixisset. Nūc manducaueritis carnē filij hoīs 7c. Multi ex discipulis eius audientes dixerunt. Durus est hic sermo. qbus ipse dñs ait. Spūs est q̄ viuificat. caro autē nō p̄dest qd q̄ quasi diceret sm expōnem Aug. sup ps. iij. Spūaliter intellige q locutus sum. Nō h̄ corpus qd videtis māducaturū estis. 7 bibiturū illū sanguinē quē fusi sunt q̄ me crucifiger. Sacramētū aliqd vobis comedat. qd spūaliter intellectu viuificabit vos. Non enī erat manducandū in ea spē qua ab eis videbatur. sed spūaliter. Nam sacramēta ecclesie ordināt ad subueniēdū hominī in vita spūali. Hic autē spūalis vite corporali cōforatur. eo qd corporalia spūalium similitudinē gerūt. Manifestū est autē qd sicut ad vitam corporale requirit generatio p quā homo vitam accepit. 7 augmentū quo homo p̄ficiat ad vitā. ita etiam requiritur alimentū quo hō cōseruatur in vita. Et ideo sicut ad vitam spūalem oportuit esse baptisimū. qui est spūalis regeneratio. 7 cōfirmationē que est spūale augmentum. ita oportuit esse sacramētū eius charistie qd est spūale alimentū. Ordinatur enī ad spūalem refecione q corporali cōforatur. Ad corporale autē refecionez duo requirunt. scilicet qd est alimentū siccū. 7 p̄o qd est alimentū humidū. Et ideo etiam ad integritatē hui⁹ facti duo p̄currūt. scilicet spūalis cib⁹ ad salutē corporis. 7 spūalis pot⁹ ad salutē aīne. ppter ea dicit. Caro mea vere est cibus 7c.

Caro mea vere est cibus.

Angelorum.
Electorum.
Iustorum.
Matorum.

et dicit angelos. 7
faciamētiā māna fū
et 7c. Primo u
q̄ in rā dicit solis
nabāt. sic corp⁹ xpī
manet. In cor
p̄rat enī cetū d
sūm ad sui dān
nem. Secūdo q̄
deleuēbat simū
p̄sumt a dignit
vntes imo eas
māna erat albu
Secūdo cano d
Quarto māna
nūm qd i tēre
h̄e oīe delectam
nū in masticat
nōm. 7 in cōcep
do mentē p grom
rebat in oēs sa
Sic uolēdū hū
m qm h̄q̄ p̄fec
nouatū delectam
p̄s. Dēmo in m
delectat dicit xpī
et 7c. 2 ho. 2
Sexto moyses
hōmū extē 7
colligēt. sed mī
lāt q̄ n̄ redibāt
p̄s q̄ vñ gomo
lāt q̄ n̄ redibāt
enī. Sic cōc
nō p̄s q̄ ille
lāt accēuē p̄c
q̄m q̄ vel plur
no oī significat
lāt. Somp̄tē
dēmo. Nā māna
no angeloz. 7c.
mādoz māduc
vntē. Nā corp⁹
et 7c. Substā
et 7c. Imo corp⁹
et 7c. Imo corp⁹
et 7c. Imo corp⁹

Comprehensivum.
Catholicorum.
Philosophorum.

Primo caro Christi vere

est cib' angeloz. Nam q'm ad effectū hui' sacramēti māna fuit papua ei' figura q'm ad sex. Primo māna erat nature mirabilis q'm in radio solis liquefiebat: et ad ignē indu-
rabat. sic corp' xpi in cordib' v'anis liquefit et evanescit. In cordib' v'is ignis p' charitatē: p'durat t'm celū deducit. et sic mali sumit b' sacm ad sui d'nationē. sic boni ad p'solatio-
nem. Secūdo q'm descendebat māna de celo descēdebat simul et ros celi. Sic q'm corpus xpi sumit a dignis: cōfert eis simul grā dei et virtutes. imo eas auget et inuenit. Tercio māna erat albi: et ad modū nivis cādidum.
Sic cōicans d'z habere cor mundū et purum.

Quarto māna habebat in se omne delecta-
tamentum cibi terrestis. sic eucharistia habet in se omne delectamentū cibi celestis: q'd nō s'ci-
tietur in masticatiōe cibi. sed in seris medita-
tionib': et in cōceptatiōe celestis sursū eleuan-
do mentē p' grām. Quinto gust' māne con-
uertebat in oēs saporē v'q'libet desiderabat.
Sic dulcedini hui' sacri null' sapor assimila-
tur: q'm si q's p'fecte gustauerit ei' dulcedine:
reputabit delectationes mūdi abstiniū. Et
plus. Dectus in mōre thabor gustās de hac
dulcedine dixit xpo. Dñe benū ē nos hic esse
et. Alii Breg. Sustaro spū desipit oīs caro.

Sexto moyses p'cepit p'p'o vt mane aī so-
lis ortū exirēt et singuli p' illo dievū gomoz
colligerēt. sed miraculo dei voraces: q' pl' col-
ligerāt q'm redibāt ad p'p'ia nō inueniebant
plūs q' vñū gomoz. q' autē n' pleni gomoz col-
ligerāt q'm redibāt ad p'p'ia pleni gomoz
inueniebāt. Sic cōicās q' plures hostias sumit
nō h'z plus q' ille q' vñū sumit. Similit' il-
le q' acceperit p'iculā hostie: nō min' h'z q' ille
q' integrā vel plures sumperit. Recte g' mā-
na q'd significabat corp' xpi dicit cib' ange-
loz q'd dupliciter. Primo q'm ad p'figura-
tionem. Nā māna formabat in celo ministe-
rio angeloz. ps. Panē celi p'cedit eis: panem
angeloz māducauit hō. Secūdo q'm ad
visionē. Nā corp' xpi est in hoc sacro p' mo-
dū subst' acie. Subst' acie in q'm b'mōi nō ē
visibil' oculo coporali: neq' subiacet alicui fē-
si neq' imaginationi s' soli intellectu: cui ob-
lectum est q'd q'd est vt dicitur de aīa. Et id p'
prie loquēdo corp' xpi fm modū quē h'z in b'

sacramēto: neq' sensu neq' imaginatione p'ce-
ptibile est: sed solo intellectu: q'd dicitur ocul' spua-
lis. p'cipit autē diuersimode a diuersis intel-
lectibus. Quia em' mod' effendi quo xps est
in hoc sacro: est p'ritus spūalis a spūali intel-
lectu. s. diuino fm se visibilis est. et p' p'ns ab
intellectu brō vel angeli vel hoīs: q' fm parti-
cipatam claritatē diuini intellect' videt ea q'
spūalia sunt p' visionē diuine essentie. nō t'm
intellectus angelicus p' sua naturalia sufficit
ad hoc intueūdū. Tercio q'm ad fructu-
nem. Si em' cōsideret xps. put in sua spē cō-
sistit. sic angeli spūaliter māducat ipm xpm
in q'm ei vñūtur fructioe charitatis p'fecta
et visionē manifesta. quē panes expectam' in
patria nūc et p' fidē. p' quā nos hic ei vñūmur.
Uñ glo. sup illud ps. Ponē angeloz mādu-
cauit homo. dicitur. corp' xpi q' est vere cib' an-
geloz. Et Augu. sup Job. dicit Dñe cib'z et
pot'z vult intelligi coporis et membror' suo-
rum q'd est ecclia in p'destinatiōis societatem.
Sed ad hanc societate nō solū prim' boies:
sed etiam angeli ergo sancti angeli spūaliter
manducāt. q' ipso fruntur in patria in xpi
specie. Quarto q'm ad associationē. Alii
Breg. in omel. paschali. vt habet de cōse. di.
ii. ca. quid sit. dicit sic. Quis em' fidelium ha-
bere dubiū possit in ipa imolationis hora ad
sacerdotis vocē celos spūi. in illo Jesu chris-
ti mysterio choros angeloz adesse summa
imīs sociari. et vno eodēq' tpe ac momēto et
in celo capis mysterio angeloz p'sociandū. b'
ille. Et Apocalip. xix. dicitur. Et exercit' qui
sunt in celo sequebantur eum. Vere ergo ca-
ro christi est cib' angelorum.

Secūdo caro christi ē ve-

re cib' electorum. Nam in hoc sacramento
est tria cōsiderare. scz id quod est sacramen-
tus tantū. scilz Panis et vinū. et id quod est
res et sacramentum. scilz corpus christi verū
et id quod est res tantū scz effectus huius sa-
cramenti. Agnus paschalis quantus ad hec
tria p'figurabat hoc sacramentum. Quan-
tum enim ad primū quia manducabat cum
azimis panibus fm illud Eto. xii. Edent car-
nes et azimos panes. Quantum vero ad secū-
dū quia immolabatur ab omni multitudine
filiorum israel. xiiij. luna. quod fuit figura
passionis christi: qui propter innocentia dicitur
agnus. Quantum vero ad effectus. quia
per sanguinem agni paschalis p'cepti sunt fi-
lij israel a deuastante angelo et reducti de egypto

grata seminare, et quā ad hoc ponit figurā huius sacri precipua agnus pascalis, quod est oia eā repræsentat. Nam israelis rō pascalis cōmūi fuit in cōmemoratiōe beneficii quo de eduxit eos de egypto. Unde p huius pūiū celebratiōe ptebāt se ad illū pplm pte re quē de sibi assumpserat de egypto. Quādo em fuerūt de egypto liberati, preceptū ē eis ut sanguine agni linirent supliminaria domoz, quasi ptestantes se recedere a ritibus egyptiorū q arietē colebant, vñ et liberati sunt per sanguinis agni aspersionē vel per linitiōe in postib⁹ domoz a periculo ex terminū qd iminebat egyptijs. In illo aut exitu eoz de egypto duo fuerūt. scilicet festinantiā ad egrediendū. Impellebat em eos egyptij ut exirent velociter, ut bñ Exo. xij. Iminebatq ei periculū q nō festinaret exire cū multitudīe, ne remanens occideret ab egyptijs. Festinantiā aut designabat dupliciter. Ano qdem modo p ea q comederāt. Preceptū ei erat eis ut comederēt panes azimos. In hui⁹ signū q nō poterāt fermentari cogentib⁹ eos exire egyptijs, tō comederent assūm igni, sic em velocius preparabat, tō os nō cōmūnerent, ex eo q in festinantiā nō vacat ossa frangere. Alio mō quātū ad modū comedendi. Dicit em renes vestros accingeris calciamenta habebitis in pedibus vris, tenentes baculos in manib⁹, et comederis festinanter. Qd manifeste designat boies existentes in pinctu iheris. Ad idēz etiā pteinet qd eis precipit. In vna domo comederis, nec feretis de carib⁹ ei⁹ foras, qz. s. ppter festinantiā non vacabat in vice mittere euenia. Amaritudo autē quā passi fuerāt in egypto figurabat p lacucas agrestes. Figuratis rō hoz p q per imolationē agni pascalis significabat imolatio xpi sū illud. i. Cor. v. Pasca nrm imolat⁹ est xps. Sanguis vero agni liberans ab ex terminatore linitus supliminariis domoz significat fidem passionis xpi in corde et ore fidelīū, p quā liberamur a pctō et morte, sū illud. i. Pe. i. Redēpti estis p̄ciofo sanguine agni imaculati. Comederant autē carnes ille ad significandū esum corpis xpi in sacro Erāt autē alle igni ad significandā passionē et caritatē xpi. Comederant autē cū azimis panib⁹ ad figurandū purā cōuersationē fidelīū sumentū corp⁹ xpi. sū illud. i. Cor. v. Epulemur in azimis sinceritatis et veritatis. Lacræ autem agrestes addūtur in sū

gnūm pñe pctōz que necessaria est fumentibus corpus xpi. Renes autē sunt accingeri di cingulo castitatis. Calciamenta autē pedibus sunt exempla mortuoz patrū. s. ne sancta desideria vlla sorde maculentur. Baculi autē habendi in manibus significat pastorem custodiā. s. firmitatē recte fidei: sancte vite quā inchoauerūt. Precipit autē q in vna domo agnus pascalis comedat. i. in ecclesia catholicorū non in cōuentualis hereticorū. Et q effectus sacri pōt ab aliquo percipi, si sacm habeat in voto. Quāvis non habeatur in re, ita etiā aliqui manducāt spūaliter hoc sacramentū, ante q sacramentaliter sumāt. s. ppter figuram, sicut ap̄lus dicit. i. Cor. x. Qd antiqui patres baptizati sunt in nube et in mari: et q spiritale etiam manducauerūt et spiritale potum biberūt. Nam caro xpi est de cib⁹ electorū qd dupliciter. Prius corpus xpi veritate. Vñ Iulianus lib. viij. de trini. dicit. De veritate carnis et sanguinis xpi non est relictus abigendi locus: nūc et ipsius dñi p̄fessione, et fide nostra caro eius vere est cibus, et sanguis eius vere est potus. Et Amb. dicit lib. viij. de sacramentis. Sicut verus est dei filius dñs iesus xpus, ita vera xpi caro est quā accipimus, et vere sanguis eius est potus. Sed verū xpi corp⁹ et sanguinē eius esse in hoc sacramento, neq sensu deprehendi pōt, sed sola fide que aueritari diuine inuinit. Unde sup illud Luc. xxi. Hoc est corpus meū tē. Dicit Cyrilus. Non dubites: an hoc fit verū, sed potius suscipe verba Saluatoris in fide. Cum em sit veritas non mentis. Hoc autem cōuenit p̄fectioni noue legis. Sacrificia em veteris legis istud verū sacrificiū passionis christi cōtinebant solū in figura. sū illud Heb. x. Ambram habens lex furuorū bonorū nō ipsam imaginē. Et ideo oportuit ut aliquid plus haberet sacrificiū noue legis a christo institutū. s. ut contineret christū passum non solus in significatiōe vel in figura, sed etiam in rei veritate. Et ideo ipsius sacramentū qd xpm realiter p̄inet, ut Dion. dicit iij. Ecclesiastice hierarchie est p̄fectissimū oim aliorū sacramentorū: in quibus virtus xpi p̄cipat. Secūdo xpi dei et hois viuē totalitate. Aliqd em est in hō sacro dupliciter. Ano modo quasi ex vi sacramenti. Alio mō ex naturali cōcomitantiā. Ex vi qdem sacramenti est sub speciebus hui⁹ sacri id in qd dicitur cōuenit substantia panis et vini p̄x̄tis

cessaria est lumen
aut sunt accingē
damenta aures pe
cor parit. ne lan
guaculatur. Baculi
significat pastora
recte fidei sancte
de capite aures q in
his comedat. i in ec
cōuenientis heret
pōt ab aliquo perit
to. Quāvis non ha
ui manducat spūa
re q sacramentaliter
ficat apūs dicit. i.
res baptizati sunt in
pale etiam mandu
cā biberūt. Nam ca
dupliciter. Et p
Et in yllariis lib.
tate carnis r san
s abigendi locus.
re. r hīc nostra ca
anguis eius vere ē
huius de sacramen
s dñs iēsus xpūs.
accipimus. r vere
Sed verū xpi corp
hoc sacramēto. neq
sola fide que au
Ande sup illud Lu
neu r. Dicit. E
hic verū. sed pñus
is in fide. Et um em
hoc autem cōueni
sacrificia em veteris
um passionis chri
ara. fm illud Heb.
futuroz bonoz nō
oportuit vt aliquid
in noue legis a doli
erit chritu passum
one vel in figura. sed
ideo ipius sacramē
tinet. vt Dion. dicit
hic est pfectissimū
e: in quibus virtus
xpi dei r hois vni
et in b sacro duplici
sacramēti. Alio mō
Ex vi qdem sacra
sacri id in q dñi
ans r vni pñus

put significat per verba forme q sunt in b
sacramēto effectiua. Sicut r in ceteris: pu
ta cū dī. Hoc est corpus meū. hic ē sanguis
meus. Et naturali aut cōcomitancia est in
hoc sacramēto illud qd realiter est coniunctū
ei in qd pñca cōuersio terminat. Si enī a:
liqua duo realiter sunt coniuncta. vbiqz est
vnu realiter oz r aliud esse. Sola enī ope
ratione anime distinguuntur que realiter sunt
cōiuncta. Unde cōuersio panis r vini non
terminat. ad deitatem vel ad aiām xpi. Et
ideo diuinitas. vel aiā xpi nō sunt in hoc sa
cramēto ex vi sacramēti. sed ex reali cō
comitancia. Quia enī diuinitas corp⁹ assun
ptū nunq⁹ deposuit. vbiqz est corpus xpi
necesse est r eius diuinitate esse. r ideo in b
sacramēto necesse est esse diuinitatē xpi cō
comitantē ei corpus. Et in symbolo ephe
sino legīt. Participes efficiuntur corporis r
sanguinis xpi nō vt eōem carnē pipientes
nec viri sanctificati r xpo pñcti fm digni
tatis vnitatē. sed vere vniūscatitē r ipsius
verbi pñia factā. Quia xpo xpus resurgēs
ex mortuis iam nō morit. vt dī. Ro. vi. Jo
aiā ei⁹ semp est realiter cōpñvita. ppter ea
in hoc sacramēto corpus qdem xpi est ex vi
sacramēti. aiā autem ex reali cōcomitancia.
Tertio instituentis auctoritate. Nā post
pñm pñi hoīs sine fide passionis xpi. num
q potuit esse salus. fm illud Ro. iij. Quem
ppoluit dñs pñtiorē p fidem in sangui
ne ipsius. r ideo oportuit oī tpe apō hoies
ēē aliq⁹ representatiū dñice passiois. cui⁹
in vereri quidē testō pñcipiū sacramentus
erat agnus pascalis. Unde r apūs dicit. i.
Eoz. xv. Pasca nostrū immolatus est xps
Cui successit in nouo testamēto eucharistie
sacramētū. qd est rememoriatiū pterite
passionis. sicut r illud fuit pfiguratiū fu
ture. Et ideo iminēte passione celebrato p
ori sacramēto. xps nouū sacramētū insti
tuit. Unde Leo papa dicit. Atymbre cede
rent corpori antiqua observātia nouo exclu
ditur sacro. hostia in hostiā transiit r legalis
festiuitas dū mēat implet. Quarto sulci
piētiā cōseruabilitate. Decem est differen
tia inter alimentū corporale r spūale. qd a:
limentū corporale cōuertit in substantiam
eius q nutrit. r ideo nō pōt homini valere
ad vite cōseruationē alimentū corporale.
nūc realiter sumat. Sed alimentū spūale
puertit hoīem in seipsum. fm illud qd Aug.
dicit in lib. cōfess. Qd qua si audiuir. vocem

christi dicentis. Nec tu me mutabis in testi
cut cibū carnis tue. s tu mutaberis in me.

Tertio caro christi vere

est cibū iustoz. Xpus enī dī sacerdos fm
ordinē melchisedech. qz Melchisedech ges
sit figurā sacrificij xpi offerens panem r vi
num. Unde quantū ad id qd est sacramen
tum tantū. potissima figura huius sacramē
ti fuit oblatio Melchisedech: qui obtulit pa
nem r vinū. r hoc quidē rōnabiliter: qz hoc
sacramētum p oīa continet sanctitatē pieci
pue quo ad quattuor. Primo qz celebrat
in materia triticea qua suauitas noue legis
figurat. Nam panis ordeaccus quo xps pa
uit turbas in monte. vt dī. Job. vi. Signifi
cat duriciam veteris legis. m ppter duriciā
panis. tum qz etiā vt Aug⁹. dicit lib. lxxiiij.
qñum. ordeī medulla q tenacissima palea
regit. vel ipaz legē significat. q ita data erat
vt in ea vitale aīe alimentū corporalib⁹ sa
cramētis obtegeret. vel ipsum pplm non
dum expoliāt carnali desiderio qd tanq⁹
palea cordi eius inherebat. Hoc aut sacm
pertinet ad suauē iugū xpi. r ad veritatem
iam manifestā. r ad populū spūalem. vnde
materia cōueniens hui⁹ sacri est panis triti
ceus. qz in hoc sacramēto cōsecrat xps qui
se grano frumētī cōparat. Job. xij. Nisi gra
nu frumenti cadens in terra r. Et xps cre
ditur in hui⁹ panis specie hoc sacramētū in
stituisse. psal. Panis cor hominū cōfirmit.
Secundo in dispositione azima qua sincer
itas populi denorat. Nam pñuetudo de pa
ne azimo cōficiendo rōnabilior est. Tum p
pter institutionē xpi qui hoc sacramētū in
stituit prima die azimoz. vt habet Aldarb.
xxvi. r Aldar. xiiij. r Luce. xxij. Tū qz panis
est. pprie sacm corporis xpi qd sine corru
ptione pceptū est magis q deitatis ipsius.
Tum qz hoc cōpetit magis sinceritati fidei
hui⁹ q requirit ad vsum hui⁹ sacri. fm illud. i.
Eoz. v. Pasca nostrū imolatus est xps ita
q epulemur in azimis sinceritatis r veritatē
Tertio in cōmixtione vini cū aqua p quas
coniunctio capitis r membror cōsiderat. Nā
sicut dñs cōparauit se grano frumētī ita et
am se comparauit viti dices. Job. xvi. Ego
sum vitis vera. Et ideo de solo vino vitis po
test confici hoc sacramētū. tum ppter insti
tutionē xpi q in vino vis instituit hoc sacm
vt pz ex eo qd ipse dicit. Luce. xxij. circa in
stitutionē hui⁹ sacri. Dico enī vobis. qz amo

do nō bibam de hoc genimine vitis, Tū qz
vinū vitis cōpetit ad effectū bui⁹ facti qui
est spūalis leticia qz scriptū est in psal. Vi-
nū letificat cor hoīs. Vnio autē qd offertur
in hoc sacro debet aqua cōmisceri. qz Amb.
dicit. vt habet de psc. dist. ij. Sicut sacrificiū
xpi significatū est per oblationē Adelschise
dech q obtulit panē et vinū. ita etiam signi-
ficatū est per aquā que in heremo fluxit de
petra. fm illud i. Ez. x. Bibebat autē de spi-
ritu hūit eos perra. Misceat autē aqua vi-
no. tum ppter institutionē xpi. qd hoc sacm
instituit in vino aqua pmixto. Proverb. i.
Bibite vinū qd misceat vobis. Tum qz pue-
nit replicationi dñice passionis. Unde dicit
Alexander papa. vt habet de cōsec. dist. ij.
Non debet in calice dñi aut vinū s. lūz. aut
aqua sola offerri. sed vtrūqz permixtum. qz
vtrūqz ex latere xpi in passione sua legif. p
fuitisse Tū qz hoc cōpetit ad significandus
effectū bui⁹ facti qd est vno ppli xpiani ad
xpm. qz vt Iul⁹ papa dicit. vt sup. Eidem⁹
in aqua populi intelligi in vino vero offen-
dit sanguinē xpi. qz cū in calice vino aqua mi-
sceat xpo populus adunat. Quarto in con-
secratione duplicis speciei per quā vera et ge-
neralis vnitas designat. Nam vt Amb. dicit
sup. eplam Ez. x. Hoc sacm valet ad vnitio-
nem corporis et aīe idco caro xpi sub specie
panis p salute corporis sanguis vō sub spe-
cie vini p salute anime offert. sicut dicit Beñ.
x. Qd gūalis oīa in sanguine est. Sicut ad
repitandū effectū respectu totius ecclie q
cōstituit ex diuersis fidelib⁹. sicut panis cō-
ficitur ex diuersis granis. et vinū fluit ex di-
uersis vitiis. vt dicit glo. super illud i. Ez. x.
Multi vni corpus sum⁹ in xpo. Aug⁹. etiā
dicit sup. illud. Caro mea vere est cibus et.
Dñs noster corpus et sanguis suū in eis re-
bus cōmendauit qd ad vniū aliqd rediguntur
ex multis. Nāqz aliud. s. panis ex multis gnis
in vniū cōstat. Aliud. s. vinū ex multis race-
mis cōstituit et vt hē de psc. dist. ij. Idē Aug⁹.
dicit. Qd sacm pietatis. Qd signū vnitatis. Qd
viciū caritatis. Iste ei panis māducat a iu-
stis suauit et cū deuorōe ppter. x. effect⁹ mira-
biles ipsi. Quid qz ē grē augmētatiū. vñ
ipse dñs ait Job. vi. Panis quē ego dabo
caro mea est p mundi vitā. Nā effect⁹ huius
sacri pferat ex modo d tradit. s. p modū
etibi et potus. et iō oēm effectū quē cib⁹ et po-
tus material facit qm ad vitā corpales. da-
stentur. auger. repar. et delectat. B. forū fac

ist ud facm. qm ad vitā spūale. vñ Amb.
dicit lib. de sacris. Iste panis est vite eterne
q aīe nre substantiā fulsit. Et r. r. dicit sup
Jobem. Prestat se nobis desideratib⁹ et pal-
pare. et comedē. et amplecti. Vñ et ipse dñs
dicit. Caro mea vere est cib⁹ et. Per hē
sacm auget grā et pficit spūalis vitā. ad h
qz hō in seipso pfectus existat p iunctionē
ad deū. Scēdo qz est mētis transformati-
o. In hoc enī facto sumū. s. carō. aīa
et diuinitas. Caro vnit sibi corp⁹ digne cōi-
catis. Aīa volūtatē. Diuinitas intellectum.
Digne cōicatis tot⁹ transformat in xpm. Cor-
pus enī xpi glificatū hō pueniat cū mor-
tali. et si qua in eo reparat pueniētia sibi. illa
rapit ad se et pficit. Aīa xpi iūcta aīe cōican-
tis eā ignit infundendo caritatis ardorem.
Diuinitas vō irradiat intellectuāle spīdore
Nā sacm corp⁹ xpi vires corporis digne cōicā-
tis. auger. pfortat et pficit. cū vitā pstat. sa-
nitatē roborat. puritatē. castitatē. fortitudi-
nē inducit. et donat munerib⁹ sacris. leuitatē
corporis firmat. Ut p. de multis qui diuini
xerūt ex sola cōione eucharistie. et de eis q le-
uabant a terra plurib⁹ cubitis nulli p. fuis-
inuiti corpeo sustentatulo. etiā vires aīe accē-
dunt ad feruorē. et crescit fides. spes renouat
et nouū lūmē diuine xitatis intellectu cōdo-
nat. Sic g hō in deū transformat. Et sicut
xps in mundū visibiliter veniēs p. vult mū-
do vitā grē. fm illud Job. i. Sū et xitas p
icūm xpm facta est. ita in boīem sacramen-
talit⁹ veniēs vitā grē opat. fm illud Job. vi.
Qui māducat me viuūt. ppter me. Vñ et Cyril-
lus dicit. Viuificatiū dei vbi veniēs scipz
pprie carni. facit ipsam viuificatiū. Dece-
bat enī cū nris quodāmodo vniū corpibus p
sacra et carnē et p. cōsum sanguinē q accē-
pinus in bñdictiōe viuificatiua et in pane et
vino. Tētio qz est aīe viuificatiū. vñ p.
dicit. Iusti epulent et exultent in aspectu dei
delectent in leticia. Tū enī maxime p. p. sit
amicitiē p. vinere amicis. vt p. dicit. ix. etibi.
Ideo xps suū p. p. corpale electis suis res-
promittit in p. mū. Adar. xxiij. vbi fuerit cor-
pus illuc gregabunt et aqle Interim tñ nec
sui p. p. corpore. ali in hac peregrinatiōe de-
stituit. Sed per veritatē corporis et sanguis
sui spūaliter eos sibi coniungit in hoc sacro.
Unde ipse dicit Job. vi. Qui māducat me
am carnē et bibit meū sanguinē in me ma-
net et ego in eo. ppter qd istud sacm ē ma-
xime caritatis signū. et nre sp. cū subleuamē

pag̃ erit ⁊ vnitas plena atq; perfecta. ⁊ **U**
 cur passio xpi ex cuius xruite hoc facim̃ ope
 rat est quide ꝓ sufficiens glorie. non tñ ita
 qd statim per ipsam introducamur in gliaꝝ
 Sed opꝝ vt simul ꝓs cõpariamur. vt post
 ea simul glorificemur. vt bꝛ. Ro. viij. Ita bꝛ
 facim̃ nō statim nos in gloriã introducit. s̃
 dat nobis xruite perueniendi in gliaꝝ. ⁊ iõ
 viatici dõ. In cuius figurã legim̃. iij. Regũ
 xit. Ad helyas comedit ⁊ bibit ⁊ ambulauit
 in fortitudine cibi illius. xl. diebus. ⁊ xl.
 noctibus vsq; ad montẽ dei ozeb ⁊ sicut pas
 tio xpi non habet effectũ in his qd se ad eam
 non habet vt debent. ita ⁊ p hoc facim̃ non
 adipiscunt gloriã: qd indeceter ipsum susci
 piunt. Unde Aug⁹ dicit sup Job. exponens
 illa verba. Aliud est sacramentũ: aliud vĩ
 tus sacramenti. Abiit de altari accipiunt
 ⁊ accipiendo moriuntur. Panem ergo cele
 stem spiritualiter manducare est innocen
 tiam ad altare portare. Unde non est mis
 rum si illi qui innocentiam non seruauit: eis
 fecum huius sacramenti nō consequuntur.
 puta eternam gloriã. **Q**uæro qd est mor
 talis peccati remissio. Virius em huius
 sacramenti pōt cõsiderari dupliciter. Uno
 modo sim se. ⁊ sic hoc facim̃ habet virtutem
 ad renitendũ qũcuq; peccã qd passione xpi
 que est fons ⁊ cõ remissiois peccatorũ. Alio
 modo pōt cõsiderari per cõparationẽ ad eũ
 qui recipit hoc sacramentũ. put in eo inue
 nitur. vel nō inuenit impedimentũ papien
 di hoc facim̃. Quicũq; autem habet cõscien
 tiam peccati mortalis: bꝛ in se impedimẽ
 tũ papiendi effectũ hui⁹ sacri. qd nō est
 cõueniens susceptor hui⁹ sacri. ⁊ um qd nō
 viuĩt sp̃ualiter. ⁊ ideo nō debet sp̃uale nutri
 menti suscipere. qd non est nisi viuẽtis. tũ
 qd non pōt viuĩt xristo. qd sit p hoc facim̃.
 dum est in affectu peccandi mortaliter. Et
 ideo dicitur in libro de eccl̃asticis dog. Si
 mens in affectu peccandi est: grauiat mas
 gie eucharistie percẽptionẽ q̃ purificet. An
 de hoc sacramentũ in eo qui ipsũ percipit
 cõscientia peccati mortalis: nō operatur
 remissioẽs peccati mortalis. sm illd. i. 2. op. xi.
 Qui manducat ⁊ bibit indigne: iudiciũ m̃
 se illi manducat ⁊ bibit. Super quo dicit glosa
 Ad illũ manducat ⁊ bibit indigne qd in crimine
 est. vel irreuerẽter tractat. ⁊ talis māducare
 bibit sibi iudiciũ. i. dãnationẽ. Porest ta
 men hoc sacramentũ opari remissioẽ peccati
 dupliciter. Anomō nō deceptũ actu. si voto

Sicut autem quis primo iustificatur a peccato. Alio modo etiam perceptum ab eo qui est in peccato mortali. qui conscientiam et affectum non habet. Forte enim primo non fuit contritus: sed deuore et reuerenter accedens. per hoc sacramentum consequitur gratiam charitatis quod contritionem perficit et remissionem peccati. Septimo quia est peccati venialis deletus. In hoc enim sacramento duo possunt considerari. scilicet ipsum sacramentum et res sacramenti et ex utroque habet virtutem ad remissionem venialium peccatorum. Nam hoc sacramentum sumitur sub specie cibi nutritis. Nutritum autem cibi necessarium est corpori ad restaurandum id quod quotidie perditur ex calore patienscentie per peccata venialia quod diminuit feruorem charitatis. et ideo competit huic sacramento remissionem peccati venialium. Unde Ambrosius dicit lib. de sacramentis. Quia iste panis quotidianus sumitur in remediis quotidianis infirmitatis. Res autem huius sacramenti est charitas. non solum quantum ad habitum: sed etiam quantum ad actum quod exercetur in hoc sacramento per peccata venialia soluitur. Iohannes dicit primo. Quia hoc sacramentum veniale delet et cauet mortale. Octauo quod est a peccatis preseruatiuus. Peccatum enim est quedam mors spiritualis anime. Unde hoc modo preseruatur aliquis a peccato futuro sicut preseruatur corpus a morte futura. quod quidem fit dupliciter. Uno modo in quantum natura hominis interior roboretur contra interiora corruptionis. et sic preseruatur a morte per cibum et medicinam. Alio modo per hoc quod munus contra exteriora res impugnationes. et sic preseruatur per arma quibus munus corpus. utroque autem modo hoc sacramentum preseruatur a peccato. Primo quidem per hoc quod christo coniungitur per gratiam: roboretur spiritalem vitam hominis tanquam spiritualis cibum et spiritualis medicina. per salutem. Panis cor hominis confortat. Iob. vi. Dicit panis qui de celo descendit. si quis ex eo manducauerit non morietur in eternum. Super quo dicit Augustinus. Securus accede panis est non veneni. Alio modo in quantum est signum passionis christi. per quam vitam sunt demones. Repellit enim omnem demonum impugnationem. Unde Crisostomus dicit super Iob. Ut leones flammam spirantes: sic ab illa mensa discedunt terribiles effecti diaboli. Non quod est a penis peccatorum liberatur. Hoc enim sacramentum est sacrificium et sacramentum. In quantum offertur hominibus sacrificium. Sed effectum sacramenti habet in eo qui offert vel in illis per quibus offert. In quantum est sacramentum

tum habet effectum dupliciter. Uno modo dicitur ex vi sacramenti. Alio modo ex quadam conconitancia. Ex vi sacramenti habet illum effectum ad quem est institutum. scilicet ad spiritualiter nutriendum per unionem ad christum et ad membra eius. sicut et nutrimentum vniuersi nutritio. Sed quod becynitas fit per charitatem ex cuius seruiore aliquis consequitur remissionem non solum culpe: sed etiam pene. Unde est quod exsequitur per quandam communitantiam ad principalem effectum homo consequitur remissionem pene. non quidem totius. sed huiusmodi sue deuotionis et seruioris. In quantum vero est sacrificium habet vim satisfactoriam. Sed in satisfactione magis attenditur affectus offerentis: quam quantitas oblationis. Unde et dominus dixit Lucæ. xxi. de vidua quod obtulit duo era: plus omnibus misit. Quia ergo hec oblatio ex sui quantitate sufficit ad satisfaciendum per omni pena. tamen fit satisfactoria illis per quibus offertur vel etiam offerentibus huiusmodi quantitatez sue deuotionis: et non propter pena. Decimo quia est vinum et defunctis sumitur et non solum tibus presentibus: et non presentibus presertim. In quantum enim in hoc sacramento representatur passio christi: quia christus obtulit se hostiam deo. ut dicitur Epistolæ. v. habet rationem sacrificii. In quantum enim in hoc sacramento traditur inuisibiliter gratia subvisibili specie: habet rationem sacramenti. Sic ergo hoc sacramentum sumitur quidem potest per modum sacramenti per modum sacrificii. quod per omnibus sumentibus offertur. Dicit enim in canone missæ. Quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui corpus et sanguinem suscipimus: omni benedictione celesti et gratia repleamur. Sed alijs qui non sumunt potest per modum sacrificii: in quantum per salutem ipsorum offertur. Unde et in canone missæ dicit. Ad memorem domine famulorum famularumque tuarum. pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis: per se suisque omnibus: per redemptionem sanguinis suum. et vite salutis: et incolumitatis sue. et vniuersi modum dominus exprimit dicens. Matthæ. xxvi. Qui per vobis. scilicet sumentibus et per multis. salijs: effundetur in remissionem peccatorum. et.

Quarto caro christi est vere cibum viatorum. Triplex. n. tempore consideratur hominum indigentium refectio. Primo tempore presentium. et sic indiget christo velut agnus in sacrificium. quasi sacrificium in respectu preteriti est commemoratiui domini et passionis. quod fuit verum sacrificium. et autem agnus paschalis fuerit principalis figura huius sacrificii. quantum

ter. Uno mō dicit
mō et quadā conco
ti habet illū effectū
spūaliter nutritū
mēbra eius. sicut
Sed qz beynitas
feruore aliqz cōfēq
culpe sed etiā pane.
per quadā cōcomis
effectū homo cōfē
iō quide tōtū sū
mōris. In qm ve
mī sacrificiū. Sz
tendit affectū offer
tionis. Unde dicit
qz obulit duo era
lis ergo hoc oblatio
ad satisfaciendū p
pria illis p qbus ob
fūm quāritas sue
pena. Decimo dā
cēbus nō sūmen
tūb' pfectū. In
hō repēntat pas
se bōtiā deo. vt dicit
sacrificiū. In quārum
pūstilitatē gra sub
sacrificiū. Sic ergo
quidē pdest p mō
lū sacrificiū qz p mō
r. Dicit em in cano
pac altaris pūcipi
corp' s sanguis sū
pne celesti s gta rei
n sumit pdest per
m p saluē spoz ob
misse dicit. Ad mē
tū qz mō. pro qbus
offerunt hoc sacrificiū
obibus. p redeptionē
triae. s in luminis
sū expūit dicens.
bis. s. sumit obibus et
deur in remissionem

ro christi ē ve
n. rps pdest bōti
duo rps pūcipi
no in sacrificiū. qz
cōmemoriū dū
cristiū. s. aut p
figura hui' sacri. qz

ad passionē xpi qz repñtat p hoc sacrificiū. r
ideo semel tñ in anno sumebat. qz xps se
mel tñ mortu' est: r ppter b etiā ecclia se
mel tñ in anno celebrat memoriā passionis
xpi. tñ in hoc sacro tradit nobis memoriale
xpi p modū tibi qz quotidie sumit: r iō qm
ad hoc significat per māna qd quotidie da
bat ppo in deserto. Secūdo tps pñs. r sic
indiget hui' sacri. s. cōione: qm hoc sacm
respectu pñis est significatiū eccliaſtice
vnionis cui hoies aggregant. r sic noiatur
cōio vel syllaxis. Dicit enī Damas. lib. iij.
finitum luari. Qd dicit cōio. qz p ipsum cōi
camus xpo. qz pācipamus de ei' carne r
deitate. r qz cōicamus r viuim' adinuicē p
ipsum. Tercio tps futurū: r sic indiget hō
effectū hui' sacri. s. gta. qm hoc sacm ē pre
figuratiū fructuōis dei qz erit in patria. r sic
dicit viaticū: qz prebet nobis viā illuc pueniē
di. s. hui' hoc dicit eucharistia. i. bona gta. qz vt
dicit Ro. vi. Sicut dei vita eterna. vel qz realit
cōtinet xpm qz est plenus gratia. Dicit etiā
in greco methaphis. i. assumptio. quia vt
Damas. dicit. p hoc filij deitate assumimus
r sic dicit hostia salutaris: qz pñet ipsū xps
Eph. y. Inter viatores aut vocatos ad hāc
refectionē est quadruplex dñia: qz Luc. xlij.
notat. ybi dicit. Homo qdam. i. xps. fecit ee
nā magnā. i. instituit sacm illud r vocauit
multos. Primo qdam per pceptū cōpellū
tur. Nam hui' diuersum statum ecclie: diuer
sa circa hoc statuta emanauerūt. In pmiti
ua em ecclia qm magis vigeat reuotio si
dei xpiane statuti fuit vt fideles quottidie
cōicarent. Unde anacletus papa dicit. vt hī
de ple. di. ij. Post p actā cōsecrationē omnes
cōicent. qz nolunt eccliaſtici carere liminib'
Sic em r apli statuerūt r scā Romana te
net ecclia. Postmodū hō diminuto fidei
feruore. Fabianus papa indulxit si nō fre
quentius. salte ter in anno oēs cōicent. scz
in pasca r pēbēcoſte in natiuitate dñi: So
ther papa etiā in cena dñi dicit esse cōicandū
dum. vt dicit ibidem. Postmodū vero ppter
iniquitatis abundantia refrigerante carita
te multoz statuit Innocē. tertius. vt saltem
semel in anno. s. in pasca fideles cōicent. vt
dicit ex de pe. r. ca. ois. Consulit tñ in lib. de
ecclia. dog. omib' dieb' dñici cōicandū
Secūdo quidam repellunt. s. pētores. Du
plex em est res hui' sacri. Una quidē signa
ta r cōtenta. s. ipse xps. Alia autē est signa
ta non cōtenta. s. corpus christi mysticu. qd

est societas sanctor. Quicūqz hō hoc sacm
sumit significat ex hoc ipso se ee xpo vnitu
qd quide fit per fidē formatā quā nullus hō
cū pctō mortali. r ideo quicūqz cū pctō mor
tali hoc sacramentū sumit. salitate in hō sas
cramento cōmittit. ideo incurrū sacrilegiū
tanqz sacri violator: r ppter hoc mortaliter
peccat. Sed istud pctm in qbusdā est gūi.
scz qz ex actuali pceptu cuius scia pcti ad hoc
sacramentū accedit. In qbusdā vero mīr
grauē. s. qz ex quodā timore. vt nō deprehēdā
tur in pctō cū scia pcti ad hō sacramentū ac
cedūt. Tercio qdā expellunt. s. nō intrātes
cū veste nuptiali. Et pmo caninus infide
lis. Eū em caritas fit vestis nuptialis cuius qz
debem' accedere ad hō sacramentū. iō pctm
infidelitatis qd funditus separat hoies ab
ecclie vnitate maxime reddit ipsum ineptū
ad susceptionē hui' sacramēti qd est sacm
eccliaſtice vnitatis qm in forma hui' sacrame
ti dicit misteriu fidei. iō si infidelis sumat spe
cies sacramētales. nō māducat sacrificiū: qz
nō vti eo qd accipit vt sacro. sed vt simpli
ci ciboni forte infidelis intrēderet recipere
id qd ecclia pferit. s. nō haberet fidē verā cir
ca alios articulos vlt circa hō sacramentū. Se
cūdo maculatus sacerdos. vñ Hieron. in qz
dam epla dicit. Quid tibi cuius seminis qz ad
altare cuius dño fabularis. Dic sacerdos. dic
clericus qūter cū eis dē labijs filiū dei obſcula
ris qbus oscular' es filiā meretricis. Quid
da osculo filiū hois tradis. r sup illd. i. Cor.
xi. Qui māducat r bibit indigne i. s. m. r
bibit. dicit glo. Indigne māducat r bibit qz in
crimine est vel irreuerēter tractat. Et Joh.
xx. Dicit xps Adagdal. Noli me tangē. nō
dū em ascendi ad patrē meū. s. in corde tuo
p defectū fidei formata. Tercio salinatus
r excoīcat. Nam nō rede ex eccliaz offerūt
sacrificiū. qm ex eccliam nō est spūale sacri
ficiū verū hīcare fructus. r cū sint ab ecclie
vnitate separati oratores eoz efficacā non
hñt. Dicit em Aug. li. ij. p Permenianum
qd extra eccliam catholicā nō est locus veri
sacrificij. r Leo papa dicit. vt habetur. i. q. i.
Alibi qz in ecclia qz corpus xpi est: nec vera
sunt sacrificia. nec rata sacerdotia. Quarto
degradatus. Nam sacerdos si p iniam ecclie
sue sit executione ordinis pūatus. redditus
est impotens ad sacrificiū offerendū. Hoc
autē cedit sibi in detrimentū spūalis fruct.
qm degradatus auferit executio quasi in ppe
tū pdenatis. Quixto pctō manifestus:

Et publici usurari: et raptores publici: quia dominus precepit. Mat. vij. No lite scilicet dare tanibus. maxime autem daf canib' scilicet. Et hoc factum daf his peroribus manifestis p euidencias facti. Sermo hystrion et magus. Un Cyprianus scribit ad quedam p dilectione tua p'sule dñi me exstima fti. qd videat de hystrionibus. et mago illo q apud vos p'stitur: adhuc in artis sue dedecore p'seuerat an talib' sacra coio cu ceteris xpianis debeat dari. puto nec maiestati diuine: nec euagelice discipline p'gruere pudor: et honor eccle tatur pi et infami oratione sedet. hec ille. Etia in caratores diuini fortilegi. anoli expelluntur a sacra coionenisi respuerint. tuc em pore: rür coicare. Un in cooilio cartaginensi legit Scenici atqz hystrionib' ceterisqz hmoi psonis vel apofstatis pueris ad deu: recooilio no neget. **S**erpmo fornicator coicubarius et pollutus. Tales em sumetes corp' xpi coparant inde xpm ofaulant: qm ad similitudine criminis: quia vtriqz ex signo caritatis dei offendit. Un Hieron. dicit sup Mat. Si panes p'ponis ab hijs q vxores terigerat comedi no poterant. Quato magis panis q de celo descendit no pot ab hijs qui coiuqalib' paulo ante hesece amplexib' coingit. et Leuit. xv. dr. Vir a quocunqz extierit semen coitus inmundus erit vsqz ad vesperam. Et Deut. xxiij. dr. Si fuerit inter vos ho q nocturno pollut' sit somnio: egrediet extra castra: et no reuertet priusqz ad vesperam: lauet aqua. **S**erpmo homicidio inuoluit. na si somniū homicidii puenit ex ca q est peccati mortale: impedit a sumptione hui' sacramenti rone sue cause. q maxime apparet in homicidio voluntario: no sic aut in casuali. No no pus cibatus. Un Aug. li. iij. Rñ fionu ad Ianuarius dicit. Placuit spūscito: vt in honore tati sacramenti pus in os xpiani dñi cum corpus intraret q ceteri cibi. Et hoc e ppter piculū vomit' et ebrietatis. Que qñqz ptingit ex hoc q hoies inordinare cibis vrunt. Sicur et aplo dicit i. Cor. xi. Alius quide esurit: alius aut ebrius est. Itaqz cur couentis ad manducandū. s. corpus dñi inuicē expectare. Si qs aut esurit domi manducet. Super quo dicit gl. Si qs esurit et im patiens non vult expectare alios: domi mā qucet suos cibos. i. pane terreno pascos. nec post eucharistiam sumat. Secus est de infirmis. **D**ecimo irreligiosus qui inonestates committit in ecclesia. fm illud. i. Cor. xi.

Nunquid domos no habetis ad manducandum et bibendū? Aut ecclesias dei p'meritis: et confunditis eos q non habent. **A**ndeci mo Odiosus q alium odio iniquo despiciet. Xpo em q est res hui' sacramenti: caritatem prectigit in sumente. qm ex caritate seipsus patri obtulit in sacrificiū. et nobis se prebuit in sacramenti. Ideo dr. i. Cor. xi. Euenientibus vobis in vniū. s. loco ecclesie. Sed aio dissentientib' iam no est dñicam cenā manducare. Peccatū em sic indigne māducantium xpm in hoc sacramento: coparat p'co occidētū xpm. Un sup illud. Quicunqz mā. pa. vel bi. ca. do. indi. re. e. cor. et san. do. dicit glo. i. ac si xpm occiderit puniet. p'sequitur em xpm in mēbris suis. Act. ix. Saul saule qd me p'sequeris. **D**uodecimo vltus rōnis puatus. Eadē em rō est de p'feris recent natis. et de amētib' q nunqz habuerūt vsus rōnis. vnde talib' no sunt sacra mīstria danda. **R**equirat em q aliqz ad hoc sacramenti cū deuotione et p'cedenti sui eraminatione accedat. fm illud. i. Cor. xi. Probet autē seipsum ho et sic de pane illo edat: et de calice bibat. sed hoc non pot esse in hijs q carent vsu rōnis. Nec tñ p hoc aliqz demeriti salutis patiunt. Dicit est Aug. scribens Bonifacio. Tūc vniūsqz fidelū cor poris et sanguinis dñi particeps fit. s. spūaz liter: qñ in baptismate membrū corpis xpi efficiat. **D**ecimo tertio a demone veratus. **A**reptū em q ergumini dicunt et furiosi. in qbus nondū est vis demonis extrineta. q viger in eis cū corporaliter ab imundis spiritibus verant: no est hoc sacramenti exhibendū. qz in eis nulla p'cedit mentis deuotio. Si aut aliqñ essent mētis cōpotes: raparet in eis aliqua hui' sacramenti deuotio. non esset eis hoc sacramenti negandū. vnde **E**assianus dicit. Eis qui ab imundis vexantur spiritibus: coionem sacrosanctā a senioribus nostris nunqz meminim' interdicitur. **D**ecimo quarto ad aliā specie videndam eleuatus. Si em miraculose corpus xpi in altari sub specie carnis appeat: aut sanguis sub specie sanguinis no est sumendū. Dicit em Hieron. super Leuit. de hac qdem hostia que in xpi cōmemoratione. mirabiliter fit. De illa vero quā xps in ara crucis obtulit. fm se nulli edere licet. **E**onringit em qñqz tale miraculum ad veritatem fidei cōprobendam. Exemplum. Sacerdos quidaz veniens Boslegum oppidū non longe distās

Abbe veteri in
pa quartus cum
varet millam
bis in fide. v. fit
ma pletaris: et la
lit. Cum autem
apparuit forma
bus corporalis.
re coactus est po
pascere. Qd v
peruenit vob
mano pontifici
it. Sape autem
ntem deliberant
pi per vnu
impoluit lau
nia nostri pcedit
re xpi coheret
fletu. In cuius
deie. Boslegum
deus celebrant
Ebo. sedens in
hui' sacramenti
os est crucifixu
ma eo gemis
ne. **D**omo et la
lora.

Quinte
dus comprehend
do xpo se hoie
colleto omni
pollus et spiritali
loisdr. vt iplum
tuinate et bum
na sunt qmox
hui' Delocubens
super altitudinē
re Jacob patri n
mesturio lecti in
era. Pater quos
fame. Illi sunt me
m qua de disti mil
mentū sumere
Boslegum. **D**u
laga et locus poss
hoiobet fite. ecce
la lei pulchritud
fuit stellarū i an
m ad iusticiā
quā fide in per
m cas pulchritud
me empro in fide
a firmamento dñi

beris ad manducan-
das dei premitis:
habent. Unde ci-
lio iniquo d'p'icet
cratitatem caritatem
et caritate seipsum
et nobis se prebuit
et cor. et d'ouenit
et ecclesie. Sed aio
d'ficam cenā man-
digne maducan-
tino: et paraf perō
illud. Quicquid mā-
cor. et san. do. dicit
punit persequitur
Ab. it. Saule san-
do decimo vltus rō-
est te pueris recen-
tūm habuerit
sunt sacra miste-
ria aliq ad hoc sa-
precedenti sui era-
d. et. Cor. ii. Pro
pane illo edat: et
a pot esse in bis q
p hoc aliq d'ent
dicit et Aug. scri-
mā fidei cor-
pripice sit. s. spū-
embū corpis xpi
a demone veratus
videtur. et furore
monis et trina. q
et ab imundia spi-
sacramenti et bi
cedie mentis deu-
eris corpore: et ap-
tramenti deuotio.
et negandū. vnde
ab imundia veras
perofanacā a senio
nimū interdicat
ā specie videndam
ose corpus xpi in-
ppear aut sanguis
st sumendū. Dicit
de hac qdem bo-
ratione mirabiliter
in ara crucis obit
et coniungit em q
ritatem fidei et copo-
perdos quidare
non longe vltis

ab hybeteri in qua ciuitate Urbanus pa-
pa quartus cum curia residebat. dum cele-
braret missam inter verba psecrationis du-
bus in fide. visibiliter vidit hostiam in for-
ma pietatis: et sanguinem superfluere in ca-
lice. Cum autem cooperiret cum corporali:
apparuit forma pietatis in singulis patri-
bus corporalis. Quicquid nec sic occultare vale-
ret coactus est populo assistenti miraculum
parafacere. Quod ut populus cōperit. subito
perueniunt vberem veterē nuntiantes. Quo-
mano pontifici mirabilia huius sacramen-
ti. Stupente autem curia per summū pon-
tificem deliberatum est qd festum corporis
xpi per vniuersam ecclesiam celebraretur.
Imposuitq; sancto Thome te aquino ordi-
nis nostri predicator: vt officium de corpo-
re xpi cōficeret huius vsum oim ecclesiarum. qd
et fecit. In cuius rei testimonium. In facie ec-
clesie. Solenne depictū est miraculum sacer-
dotis celebrantis. post depictus est sanctus
Thome. sedens in cathedra circūstante curia
huius sacramenti officium dicans. vltimo depi-
ctus est crucifixus alloquens sanctum Thomam
corā eo genuflexum. et dicens. bñ scripsisti de
me Thoma et ideo ecclesia hoc festum ce-
lebrat.

Quinto caro xpi vere ē
cibus comprehensor. Hoc autem erit quā-
do xps se hoim glorificatū et verū dei filiū
Collecta omni multitudo sanctorum in cor-
poribus et spiritibus glificatis in fine mun-
di oñder. vt ipsum videant oēs sicut est. s. in
diuinate et bumginitate glificatū. In hac ce-
na sunt quatuor. Primo loci altitudo. Esa.
lyij. Delectaberis super dño: et sub tollā te
super altitudine terre: et ababo te heredita-
te Jacob patris tui. Nam dñs loquēs de co-
mesturis secū in celo altissimo. ait pñ. Job.
xvi. Pater quos dedisti mihi volo vrybi ego
sum: et illi sint meci: vt videant claritatē me-
am quā dedisti mihi. s. hāc videre est hoc sa-
cramentū sumere. Secundo loci latitudo.
Baruch. iij. Israel magna est domus dei: et
ingens locus possessionis eius. magis et
nō habet finē. excelsus et imensus. Tercio
loci pulchritudo. Eccl. xliij. Species celi
gloria stellarū i. angeloz et hoim brōz. Da.
xij. Qui ad iusticiā erudiunt plurimos erūt
quasi stelle in perpetuas eternitates. Adul-
to enī pulchiores erunt ille stelle rōnales
celo empyreo infire: q̄ sint hec materiales
in firmamento dispostæ. Quarto mansio-

num multitudine. Job. xliij. In domo pñs
mei mansiones multe sunt. Et Esa. xy. Et
faciet dominus exercitū in monte hoc om-
nibus populis cōuiuiū pinguium: cōuiuiū
vindemie: pinguiū medullaroz: v. vindemie
defecare. et precipitabit in monte isto facies
vinculi colligati super omēs populos. et res-
lam quā orditus est super vniuersas natio-
nes: precipitabit mortem in sempiternum
et auferet dominus deus oim lachrymam
ab omni facie: et opprobrium populi sui au-
feret de vniuersa terra. In hac cena celesti
apponent quattuor fercula. Primum fers-
culum erit caro xpi glificata: et hoc sensu
exteriori picipit. Nam bonū et glisum erit
videre oculo corporali glificato. xpi carnem
glificatā. Job. xix. Quēvisurus sum ego ipse
et oculi mei cōspecturi sunt. Secundū erit
aia xpi ab omni penaltate in resurrectione li-
berata. et hoc percipiet oculo intellectuāli.
Tertium erit grā spūsancti qua ipse xpi
anima huius oim plenitudinem fuit repleta.
et hoc erit optimū videre in ea grām spūm
marā lumine altiori. Quartū erit ipse xpi
diuina natura humanitate vnita et hoc erit
sup optimū: q̄ videbit eū videbit et patrē
ipsum glāntem. videbit et spūsem ab vtro-
q; pcedentem. Job. xliij. Philippe q̄ vider
ne: vider et patrē. De hac cena dicit. Ihesus.
Alfuerus rex tertio anno imperij sui fecit
grande cōuiuiū cunctis principibus et pue-
ris suis: vt oñderet diuicias glorie sue. mul-
to tempore. s. centus octoginta diebus. Per
hunc regē significat xps. qui tpe legis gra-
tie: quod est tertium: faciet magnū cōuiuiū
sez eterne dulcedinis. oñibus sanctis: quod
erit gloriosum: designatū per centum: et erit
in octaua resurrectionis generalis omnium
designata per numerū octogenariū.

Sexto caro christi vere ē
cibus catholicorū. De quib' dicit. Apocal.
xix. Beati qui ad cenam nuptiarū agni vo-
cati sunt. Nec cena fuit figurata p nuptias
factas in chana galilee. vt dicit Job. ij. chana
interpretat zelus. Galilea transmigrationo.
Et xpus ppter zelum et infinitā caritatem:
instituit sacramentū corporis et sanguinis
sui. vbi panis et vinū transigrāt te vna sub-
stātia i aliā. ps. Zel domus tue comedit me. i.
comestibile fecit me. et Job. xliij. dicit. Eū dilexif
ser suos q̄ erāt i mūdo. in finē dilexit eos: et
cena facta. sup q̄ Aug. li. trislonū ad ianua-
riū dicit. Saluator noster quo vehemētius
n. iij

comendaret mysterij illius altitudinem. vltimuz hoc voluit insigere cordibz et memorie discipulor a quibus ad passionē discessurus erat. Propterea dicit discipulis suis Luce. xxi. Desiderio desideravi hoc pascha māducare vobiscū. quasi diceret. Ad māducandū vobiscū nō me induxit famis aut sitis anxi appetitus. sed inense charitatis affectus. vt p hanc finālē comestione fr̄s memores dilectionis quā ad vos habuit p quā vobiscūz comedi meipm in cibuz vobis dedi. memor illius br̄e delectatiōis mee cū patre et spiritu sancto: quā vobis in sacro cōicāit: vt eiusdē beatitudinis etiā vos fr̄s picipes. vt sicut nunc in spē ita in nouissimo etiā in re edatis et bibatis sup mensam meā in regno meo. In hac cena nouissima pposuit xps suis fr̄s gelibus eccl̄a grandis sanctitatis. vt pater

Primo fomentum fraterne cōionis. scum familiaribus sobrie cōiuare et raro. Vñ nō nisi semel xps ante suā passionem legi pcurasse cōmune cōiuiui: et cū paucis quos elegerat ab initio: quibus reuelauit mysteriū regni dei. Secūdo exemplū interne humiliatōis. Vñ Job. xii. dicit. Exēplum dedi vobis: vt quēadmodū ego feci vobis: ita et vos faciatis. Exēplum humilitatis ostēdit in pedum ablutiōe. Sen. xii. Afferat paucillus a que et lauet pedes vestri: et quēscite sup arbores: ponāqz buccellā panis et confortet cor vestrum. Ista verba que dixit Abrahā angelis adimplevit xps in aplis. Qm̄ surgit a cena: ponit vestimenta sua: mittit aqua in peluim lauat pedes discipulor. et hoc in signū humilitatis. Aug. Didicimus fratres humilitatez ab excelso: faciam inuicē humiles. qd humiliter fecit excelsus. nec dedignē qd fecit xps facere xpianus. Tertio argumentū superme dilectiōis: qm̄ corpus suū et sanguinē sub speciebus panis et vini dedit discipulis. In argumentum dilectiōis corpus et sanguinē suū dedit amicis. s. fidelibus in eū credentibz. dedit inimicis. s. iude p̄diti in eū credentibz. sed realiter. Vnde. iij. Reg. vi. dicit. Qz vna mulier alteri dicit. Salua me dñe mi rex. mulier ista dicit mihi. Da filiū tuū vt comedam? eum hodie. Dedi ergo filiū meū et comedimus. Ditiqz ei die altera. Da filiū tuū vt comedamus eū. Que abscondit filiū suū. Adulter p̄ma est beata virgo q dedit filiū suū in cibum et potum nature humane ne periret: si haberet vitam eternā. Quia sumptio xpi sub hoc sacro ordinat sicut ad finē ad fruitionē

patrie. Vbi angeli eo fruuntur. Et quia ea q sunt ad finē deriuant a fine. Inde est q ista manducatio xpi qua eū sumimus sub hoc sacramento. deriuat ab illa manducatiōe qua angeli fruuntur xpo in patria. Ideo dicit homo māducare panē angelor. qz pmo et p̄ncipaliter est angelor qui eo fruuntur in p̄pria specie. Secūdaria autē est hoim qui xpm sub hoc sacramento accipiūt. Sed natura humana est mulier que filiū suū corā patre abscondit. qz sensum suū mortificare cōtēnit. Reg autē ait mulieri. Nō te saluet dñs: vnde salua re te possum: de area: an de torculari? Nō sic r̄ndit xpus. qm̄ saluat de area granū tritici: se in cibum dando: et de torculari: de se vera vite sanguinē suū in potum quasi vini p̄bendo.

Quarto dictamentū eterne cohoratiōis. Inuitabat em̄ et exhortabat fideles et catholicos ad humilitate: ad charitate: ad orōnez: ad aduersor patientem tolerationē. vt pars in sermone p̄tor: quē ad discipulos habuit. Ideo puerbi. viij. dicit. Iusti sunt sermones mei. nō est in eis prauus quid neqz puerum recti sunt intelligentibus: et equi inuenientibus scientiam.

Quinto documentū fraternitatis. Vñ in cena turbat est spū. misericordie iude cōpatiens. quē a sua malicia cohercebat. mō p amorē ipsum amicū vocando. Adarb. xvi. Amice ad quid venisti: modo per pudorē: ipm cōmentalem habēdo. ibi dēz. qz iningit manū meū in parapside. mō pertimore ei pnam pdicendo. ibidē. Vñ autem hoi illi p quē filiū hois tradet. modo per obsequiū ei humilitatis seruitiū impendēdo quādo pedes ei plant. Aug. Non dedignatus est xpus iude pedes lauare: cui manū debet in scelere. modo per mysteriū ipm corpore et sanguine suo cōicando. Vñ xps iudā cōicauit suo corpore sicut ceteros aplos. aliter exasperat sumptiscent occasione peccadi. Eriso. Particeps existēs misterior puerus nō est. vñ sit scelus ei vtrinqz immanius. vñ quia tali pposito imbut? adijt mysteria. tum qz audies melior fact? nō fuit. nec metu: nec beneficio: nec honore. Sermo monumentū eterne ppositionis. Lum. n. oporteat semper orare: et nō deficere. Luce. xxiij. Admaxime tñ morte imminere. vñ xpus instante captione sua. auulsus est a discipulis suis quantū est tactus lapidis: et postis genibus orabat plūctis fact? in agonia. quibus etiā pdixerat. vigilate et orate ne iniretis in tēptationē. dās nobis exemplum: vt mortē orōne pueniam?

Qualiter autem catholici habere se debeant ad hoc sacrificium sciendum quod quadruplex erat genus sacrificiorum in veteri lege. Primum et precipuum erat holocaustus quasi totum incensum. quia totum comburebatur in honorem dei. et nihil ex eo comedebar. Secundum est sacrificium offerebatur deo spiritualiter ad reuerentiam maiestatis ipsius. et amore bonitatis eius. et conueniebat statui perfectionis. Tertium ad impletionem consiliorum. ideo totum comburebatur. ut sicut totum animal resolutum in vaporem sursum ascenderetur etiam significaretur totum hominem et alia quae ipsi sunt dei domino esse subiecta. et ei esse offerenda. Secundus erat hostia pro peccato quod offerebatur deo ex necessitate remissionis peccatorum. et conueniebat statui penitentium in satisfactione peccatorum. tale sacrificium dividebatur in duas partes. Nam una pars eius comburebatur. alia vero cedebat in usum sacerdotum: ad significandum quod expiatorum peccata sit a deo per ministerium sacerdotum. Tertium erat hostia pacifica: per gratiarum actionem. et conueniebat statui perficientium in impletionem mandatorum. quod comedebar in ipsa die: sed ubique in iherusalem. Quartum erat hostia pacifica pro voto et salutem et prosperitatem offerentium. ex debito beneficii accepti vel accipienda ista dividebatur in tres partes. Nam una pars incendebatur ad honorem dei. alia pars cedebat in usum sacerdotum. Tertia vero pars in usus offerentium: ad significandum quod salus hominibus praedicata deo mediantibus ministris dei cooperantibus ipsis hominibus quod saluantur. Inter omnia autem dona et beneficia quae deus humano generi iam per peccatum lapsu dedit. precipuum est quod dedit filium suum. Unde dicit Iob. iii. Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. ut omnes qui credit in ipsum non pereant. sed habeant vitam eternam. et ideo potissimum sacrificium est quo ipse Christus seipsum obtulit deo in odorem suavitatis. ut dicit Eph. v. Et propter hoc omnia alia sacrificia in veteri lege offerebantur. ut si unus singulare et precipuum sacrificium figuraret tam perfectum et imperfectum. Unde apostolus dicit Iher. x. Quia sacerdos veteris legis caeset sepe offerre hostias: quod nunquam possint auferre peccata. Christus autem una pro peccatis obtulit in sempiternum. In sacrificiis autem diuitum non offerebatur nisi de tribus generibus animalium quadrupedum. scilicet de genere bouum et ovium et caprarum. et hoc erat conueniens in figura Christi. quia ut glo. Lucii. primo dicit. Christus in vitulo offert propter virtutem crucis. in agno propter innocentiam. in arietem propter principatum. in hyrcis propter similitudinem

carnis peccati. Prouidit autem lex paupertatem offerentium. ut qui non posset habere animal quatuor drupes saltem offerret autem quae habere non posset offerret panem. et si hoc habere non posset saltem offerret farinam vel spicas. Tunc significat Christum qui est panis viuus. ut dicit Iob. vi. Qui quidem erat sicut in spica pro statu legis naturae in fide patrum. erat autem sicut simila in doctrina legis prophetarum. Est autem sicut panis formatus post humanitatem assumptam. coctus igne. id est formatus spiritu sancto in cibano veri virginis. qui etiam fuit coctus in sartagine per labores quos in mundo sustinuit. in cruce vero quasi in craticula adustus. Per immolationem autem hominum animalium designat puritatem mentis. quia ut dicit glo. Lucii. i. Vitulum offerimus cum carnis superbiam vincimus. Agnus cum irrationabilis motus corrigimus. Edum cum lasciuia sumperamus. Tunc deum castitatem seruamus. Panes azimos cum in azimis sinceritatem epulamur. In columba significat charitatem et simplicitatem mentis. Sal significat mortificationem carnis. Tunc significat deuotionem mentis. Nec enim est probatio quam docet apostolus nos habere radicem. Probat autem seipsum homo et sic de pane illo edat. aliter enim idigne accedens ad hoc sacramentum multa mala incurrit. Primo mala conscientia amplius amarecat. Iob. xx. Panis eius in vtero illius vertet in fel aspidem in trinec. id est sumptio panis sacramentalis mala conscientiam non iustificat. sed condennat. Secundo indigne sumens grauius indurat. per de Iuda in quem post buccellam introiit sathanas. Iob. xii. Sic qui in criminibus. concitant duritiam obscurant quae admodum luna quanto magis soli appropinquant tanto amplius obscuratur. Tertio indigne comens diutius infirmat. Unde apostolus. i. Cor. xi. dicit. Ido inter vos multi infirmi et imbecilles et dormiunt multi. Super quo dicit glo. Infirmi febribus et alijs morbis. Imbecilles longa inualitudine. et dormiunt multi somno mortis. Unde cantat paschali tpe. Ab omni mortis imperio tuum defede populus. Et. ij. I Reg. vi. dicit. Quia viri Bethsamite mortui sunt. quia viderunt archam domini. et Oza mortuus est. quia ipsam tetigit. Eodem modo cum quis accedit indigne ad hoc sacramentum corporis Christi glorificationem non vinit sibi corpus pollutum. sed rapit ab eo si quid habet conueniens corpori glorificato scilicet de vita. fortitudine. sanitate. castitate. et ceteris quae possunt inesse illi corpori polluto secundum naturalem dispositionem. Sic autem Christi gloriam

fiata rapit ab aia indigne cōcantis: siquid virtutis in se habebat. et diuinitas xpi rapit ab intellectu polluti: siquid fidei et sapientie prius habebat. Ideo talis sic terelice? a xpo ingredit in ea incōuenientia q̄ dicit. Paulus. **Quarto** indigne cōcans durius dānat. i. **Ex. xi.** Qui em māducar et bibit idigne: iudicium sibi māducar et bibit. glosa. i. dānatio: nem. Si em p esu pomi veriti dānatus est adam cū omni posteritate sua. et Salsbazar qui in vasis templi vinū indigne bibit. seque ti nocte occisus est. vt dicit Daniel. **Quinto** magis dānabitur qui indigne cōcat. **Un ap̄lus Heb. x.** dicit. Quanto magis putatis maiora mereri supplicia. qui filii dei cōculca uerit et sanguine testamenti polluti duxerit. **Sup** quo dicit Augu. in glosa. **Xpm** conculcat qui libere peccat et absqz timore. et q̄ o indigne participat. Debet itaqz catholicus ad hoc sacramentū suscipiendū se p̄disponere q̄ duplitem. **Primo** cum feruida sanctitate. Nam reuerētia huius sacramēti habet amorem timori cōiunctus. Timor reuerētie ad deū dicit timor filialis. Et amore em puocatur desiderium sumēdi. ex timore autē consurgit humilitas reuerēdi. vt. s. deuote et reuerēter sumat. Augu. Accipe quotidie qd̄ quotidie tibi p̄fit. sic viue vt quotidie merearis accipere. **Secūdo** cū cōsacētie limpiditate. scz vt purget ab oi peccato. Unde Damas. li. iij. dicit. Ignis eius qd̄ i nobis est desiderij assumens eam q̄ ex carbone. i. hoc sacramentū ignitionē: cōduret nostra peccata. et illumi nabit nostra corda. vt participatione diuini ignis igniamur et deificemur. **Tertio** cū cōtritiōis alacritate. Ambro. Quāta nāqz cordis cōtritione. quāto et quali lachrymarū fōte. quāta reuerētia et tremore. quāta cordis et aie puritate. istud diuinissimū sacramētū est celebrandū: vbi caro tua in veritate sumitur. vbi sanguis tuus in veritate bibit. vbi lūmis ima ingūtur. vbi sanctorū adeqz p̄sentia angelorū. vbi idē est sacerdos et sacrificiū mirabiliter et ineffabiliter. **Quarto** cū fidei puritate credendo firmiter hoc esse verū corp⁹ et sanguinē xpi. Augustin⁹ p̄tra felicianū ait. **Hoc** fides credat: intelligentia nō exquirat: ne aut nō inuentū putet incredūbile. aut inuentū nō credat singulare. **Quin** potentia creata hoc non potest. Sed solūmodo increata. Eusebius. Inuisibilis sacerdos visibilis creaturatur verbo suo secreta potestate commu ncat et cetera.

Septimo caro xpi vere est

cibus Philosophorū. **Un p̄a.** Ad memorias fecit dñs mirabilior suoz misericors et misera tor dñs escam dedit timentibus se. **Sciēti** duz q̄ due dñe. s. Philosophia cū Paganis et Synagoga cū iudeis: magnā habet dubitationē circa sacramentū corporis et sanguinis xpi. Quibus sancta mater ecclesia occurrit declarans veritates eoz que illis stupēda et incredibilia vidētur vt sic veritas predicamentorū huic sacramento non repugnet. **Circa** predicamentū substantie dubitat Philosophia et Synagoga. Quomodo pōt esse q̄ panis et vinū tam subito transmutentur in substantiā corporis et sanguinis xpi. **Ratio** dubitationis est ista. Eorum q̄ sunt fm se diuisa nunq̄ vnū fit alterū. Sicut albedo nūq̄ fit nigredo. Sed subiectū albedinis fit subiectū nigredis. vt dicit pmo philosoph⁹. Sed sicut due forme contrarie sunt fm se diuise. vt p̄ore principia formalis differētie extēsteneas. ita due materie signate sunt fm se diuise. vt p̄ore existentes principii materialis diuisiōis. ergo nō pōt esse q̄ hec materia panis fiat hec materia qua in diuidatur corp⁹ xpi. et ita nō potest esse q̄ substantia hui⁹ panis cōuertatur in substantiam corporis xpi. **Sancta** mater ecclesia pmo respondet philosophie: dicens. hoc nō esse impossibile. **Unde** Eusebius dicit. Nouis tibi et impossibile esse nō debet. q̄ in xpi substantias terrena et moralia cōuertantur. **Unus** ratio est. Quia nullū agens naturale vel creatus potest agere: nisi ad immutationes forme. et p̄pter hoc omnis conuersio que fit fm legez nature est formalis. Sed deus est actus infinitus. vnde eius actio se extēdit ad totā naturā entis. Non ergo solum potest p̄ficere cōuersiones formalem. vt. s. diuersē forme sibi in eodē subiecto succedant. Sed conuersionem totū entis. vt. s. tota substantia huius cōuertatur in totam substantiam illius. Et hoc agitur diuina virtute in hoc sacramēto. Nā tota substantia panis cōuertitur in totā substantias corporis xpi. et tota substantia vini in totā substantiam sanguinis xpi. **Un** hec cōuersio nō est formalis: sed substantialis. nec cōtinetur inter spēs motus naturalis. sed p̄prio nomie dicitur transsubstantiatio. **In** natura em satis similia his inuenimus. Nam vitis humorem aqueum cōuertit in vinū. similiter homo cōuertit panē qui tandem cōuertitur in carnē.

ro ppi vere est

In ps. Ademosias se
miseris et miteris
menibus se. Scien
sophia cu pagani
magna habet dubi
tati corporis et languis
mater ecclesia occur
roz que illis stupeda
sic veritas predicas
to non repugnet.
In substantie dubitat
in dogma. Quomodo pot
in subitro transmutetur
in sanguine xpi.
Ista. Eorum q sunt
in altera. Sicur albe
d subiectu albedinis
dicitur pmo pbiu cor
poris sunt pbiu se di
malis differetie ecc
signate sunt pbiu se di
principii materialis
est qd bec materia pa
in diuiditur corpi
substantia huius pa
nam corporis xpi
pmo respondet pbi
se impossibile. In
pbiu et impossibile
bstantias terra et
aia ratio est. Quia
creatur potest ages
forme et ppter hoc
in leges nature est
crea infinitus. vnu
d tota natura entis.
pfiere couersiones
sine libi in code sub
uersionem totu en
puius couertatur in
a. Et hoc agitur diui
ero. Na tota substā
pā substantias comp
vini in tota substans
bec couersio nō est
a nec couertatur inter
d ppo nomie id
In natura em satis
vis visumorem
similiter homo cor
couertitur in carne.

bibit vinū qd couertit in sanguine. Hanc si
militudinem ponit Job. Damas. dicens. Si
cur panis et vinū transeunt in nutrimentū in
corpus hoīs et non in aliud corpus. sed in ip
sum qd prius erat. ita panis ppositionis. id
est q in altari pponitur. et vinū cū aqua tras
eunt in corp⁹ xpi qd prius erat. et bec duo. s.
panis et vinū nō duo sunt. sed vnu corp⁹ xpi.
et in hoc fecit deus memoriā mirabiliū suoz.
scz creationis. quia sicut deus in pncipio crea
uit celum et terrā et omnia que in eis sunt. so
lo verbo. ps. Verbo dñi celi firmati sunt. et
iterū. qm ipse dixit et facta sunt. ita facit deus
in hoc sacramēto quia vt dicit Augu. Ecce
die verbum ad elementū et sic sacramentum.
Nō est ergo incongruū si verbū diuinū a sa
terdore platū accipit a deo maiore virtutē
tem q natura. i. vis in ista rebus p quā in ho
mine cibis et potus in carnē et sanguinē con
uertuntur. Secūdo respondet synagoga il
lud Ambro. li. de sacramētis. vt habet de co
se. di. ij. ca. Reuera mirabile tē. Et hoc nobis
abbuc sup̄ est vt pbemus hoc nō esse qd na
tura formauit. sed qd benedictio cōsecrauit.
maiorēq vim esse benedictionis q natu
re. qz benedictione etiā natura ipsa mutatur
Virgā tenebat Moyses. pcedit eā. et facta ē
serpens. Rursus apprehendit caudā serpentē
et in virge natura reuertit. Vides ergo. pphē
tica gratia bis mutata esse naturā. et serpentē
et virge. Eurrebant egypti flumina puro aq
rum meatu. subito de fontib⁹ venis sanguis
cepit erumpere. Non erat potus in fluuijs.
Rursus ad pphete pcea cruoz cessauit. i. fla
mina aquarū natura remeauit. Si tñ valuit
humana benedictio. vt natura diuerteret. qd
dicemus de ipsa cōsecratione diuina. vbi ipa
verba dñi saluatoris opant. Nam sacramētū
istud qd accipis xpi sermone cōficiat. bec ille.
Simile habet in formatiōe ade. Nam terra
illa ex qua formata est ada couersa est in car
nem et sanguinē ipsi. Gen. i. Etia vxor loth
duersa est in statuā salis. vt pz Gen. xix. In
nouo quoq testō. inter cetera miracula hoc
fuit primū. s. q aqua couertit in vinū. vt parz
Job. ij. Secūdo circa pdicamentū quatira
tis dubitat philosophia et synagoga. Quomō
corp⁹ xpi tam magnū sub tam pua hostia cō
tineat. et quō totus xpus sit sub qualibet pre
spenz panis vel vini. quia cū corp⁹ xpi sit or
ganicum habet pres determinate distantes.
Est em de ratione corporis organici determi
nata distantia singularū partium abinūcie.

sicut oculi ab oculo. et aures ab aure. Sz hoc
non posset esse si sub qualibet parte specierū
esset totus xpus. Porteret em q sub quali
bet parte esset quelibz pars. et ita vbi eēt vna
pars esset et alia. ergo nō pōt esse q tot⁹ xps
sit sub qualibet parte hostie vel vini cōtenti
calice. Sancta mater ecclesia pmo respon
det Philosophie dices. q distinguēdus ē qz
substantia corporis xpi est in hoc sacro. ex vi
sacramenti. qritas aut diuina ex vi real
cōcomitante. corpus xpi est in hoc sacrame
to p modū substantie. i. p modum quo suba
est sub dimensionibus. nō autē p modum di
mensionum. i. non p illuz modū quo qritas
diuina alicuius corporis est sub quatira
te diuina loci. Manifestū est aut q natu
ra sube tota est sub qualibet pre dimensio
num sub quibus cōtinet. sicut sub qualibz p
te aeris est tota natura aeris. et sub qualibet
parte panis est tota natura panis. et hoc in
different. sine dimensiones sint actu diuise
sicut cū aer diuidit vel panis secat. vel etiam
sint actu indiuisi. diuisibiles vero potētia. et
ideo totus xps est sub qualibet parte spenz
panis etiā hostia integra manet. et nō solus
cū frangit. Qu aut hoc sit possibile pz. Na cū
uitates. castra. mōres cōtinent in parua pu
pilla oculi. quia nō sunt in ea p modū dimen
sionum suarū. Etia in paruo speculo vides
maximari rerū. vt solis et lune quatitate.
Habes tuipe in paruo pectore tuo magnas
celestiū sapientiā. et terrestrium scientiā. Nō
ne in paruo corpore cōtinet tota aia rōnalis
sicut in corpore magno. ergo tē. Secūdo re
spōdet synagoga dices. Iracundus yndiqz
erat populus hebreorum. hinc egyptijs val
latus. inde mari clausus. virgā leuauit moy
ses. separauit se aqua. et in muroz specie con
gregauit atqz inter yndas via pedestris ap
paruit. quomō tanta dimēso aquarū potuit
cōtineri in tam paruo loco maris. Preterea
Jordanis retrosum couersus contra natu
ram in sui fontis redit exordiu. tanta moles
aquarum quō potuit cōtineri a tam pua fon
te. Stiebat populus paruz retig moyses
petram. et aqua de petra fluxit. Nec autēz nō
habuit de se natura. sed benedictiois gratia.
In nouo quoq testō legit q xp⁹ nascēs exi
uit de clauso agnis vtero. quia transiuit per
aurā portam dom⁹ dñi que clausa erat in ef
muz. vt Eszech xliij. predixerat. etiā in resur
rectione exiuit de clauso sepulcro. et ad disci
pulos clausis lanuis introiuit. Si fortasse tibi

minus dignū videf illa credere attende qd corpus christi nō est sub hostia naturaliter sed sacramentaliter. et ideo non est ibi sic ut locatū in loco: nec est ibi sub dimensionib⁹ ppijs: sed sub dimensionib⁹ que prius fuerant panis et vini. et ideo cuz substantia de se inquantū substantia nō occupet locū: nisi inquantū est sub dimensionib⁹ quantitatis. propterea corpus xpi nō requirit locū. nec occupat plus de loco sub facto: qd dimensiones panis sub quib⁹ velat et regit: occupet et requirant. Tercio circa predicamentū qualitatis dubitat philosophia et synagoga. quomodo accidentia panis et vini. puta figura: color: sapor: et. sine sine subiecto. Remoto enim pōri necesse est remoueri posterius. sed substantia est naturaliter prior accidente: et pbat. vij. Abethaphi. Et ergo facta consecratione nō remaneat substantia panis in hoc sacramento: videt qd non possint remanere accidentia eius. Et iterum ecclesia pmo rōdet philosophie dicēs. Sēsu apparet facta consecratione omnia accidentia panis et vini remanere. Qd qdē rōnabiliter p diuina puidencia fit. Pmo quide: qd non est p se cum hominibus: sed horribile carnē hominis comedere et sanguine bibere. pponit nobis caro et sanguis xpi sumenda sub speciebus illorū que frequentius in vltū hominū s. panis et vini. Secundo ne hoc sacramentū ab infidelibus irideat. duz sub specie ppiā dñm nostrū manducarem⁹. Tercio vt duz inuisibiliter corpus et sanguinem dñi nostri sumimus. hoc pficiat ad meritū fidei. Nec tñ accidentia in hoc sacramento manent sine subiecto. qd qdē virtute diuina fieri pōt. Et em̄ effectus magis dependeat a causa pma: qd a causa secūda. pōt deus qd est pma causa substantie et accidentis. p suam infinitam virtutē cōseruare in esse accedens subtrahit substantia p quā pseruabatur in esse tanq̄ per causam pxiā. Nam accidentia illa que inerant substantie panis post consecrationē remanent sine subiecto. Alia vero accidentia que inerant panī mediante quātitate: modo insunt ipsi quātitati sicut prius. Unde sunt ibi sine subiecto pmo. i. sine substantia: sed nō sine subiecto pxiō. Et licet in hoc sacramento aliud sit: et aliud videatur non tamen est ibi vlla falsitas. In naturalibus enim videmus qd multa aliter apparent qd sunt. Solē enim apparet quasi cubitalis rotunditatis: quā multo sit maioris quantitatē

tatis. quandoq; etiam apparet rubeus: vt pallidus: qui tamen peregrinorum impietionū non est susceptiū. Remus in aqua apparet curuus seu fractus: qd tamen in re veritate est rectus et integer. Etiam febrieti dulcia vident amara. Secundo respondet synagoga dicens. Nihil phibet aliquē esse ordinatum sūm cōmunē legem nature cuius tamen contrariū est ordinatū sūm spūale priuilegium gratie. vt patet in resurrectione mortuorū et illuminatione cecorū. Ne marath fluius amarissimus erat vt sitice populus bibere non posset. Moyses mistilignum in aquā: amaritudinē suā aquarū natura deposuit: quā insula subito gētem temperauit. Idoc etiam significatū est Genes. xviij. In Ysaac qui deceptus fuit vltū quoniam Jacob non cognouit. Olfactu enim mans sentire odorem vestimentorū Esau: erat odor Jacob. Vultu: qm putauit se comedere de venatione Esau. Actu: arbitras se tangere manus Esau. Solo auditu non fuit deceptus. cum dixit. Vox Jacob est. et Ezech. xij. dicis. Tu fili hominis fac tibi vase transmigrationis et transmigrabis p diē coram eis. transmigrabis autē de loco tuo ad locum alterū. in cōspectu eorū. et efferes foras vasa tua: qñ vasa transmigrationis pet diē in cōspectu eorū. In qd? pbus p vasa transmigrationis significat accidentia panis et vini qd xps sine subiecto esse fecit vocās ea qd nō sunt: tanq̄ ea qd sunt. Sub hys transmigrationibus de celo ad altā et spēs ipsas sacramētales formas exhibet in cōspectu sacerdotū et fidelū: qñ vasa in qd? latet ipsi dei et hoīs pclaritas quēadmodū ibi sequit. In caligie efferentia et faciē tuā velab. In nouo q̄testo: xps adhuc mortalis exis. ostēdit se Petro et Jacobo et iohāni in mōte in habitu gloriozo p trasfigurationē. et tñ nodū erat glificat⁹ sūm corpus. Sicut post resurrectionē suā qñ corpus suū erat gliosum: nunq̄ ampli⁹ habitū glie dimissit: ostēdit se duob⁹ discipulis eūib⁹ i Emaus in habitu pegrinū. et magdalene in habitu hortulani. nō g mirū si sub velamine accidentiū i facto se occultat. Quarto circa predicamentū relatiōis dubitat philosophia et synagoga. quō eūiter tot⁹ xps est in qdā hostia siue pua siue magna. qm equalitās fundat sup vnitatē quantitatis: et ita videtur qd determinata quātitas panis et vini ad materiā hui⁹ facti requiratur. p pūe. qd vt dicitur de aīa. qm natura pstantiū rō et cernit

apparet rubeus: ut
pergrinarum: im
luna Remus in aqua
factus: q̄ rament in rel
teger. Etiam febriat
ta. Secundo respon
Nihil phibet aliquid
minime legem: nature
hui est ordinatū fm̄ spe
cie, ut patet in resurre
minatione cecor. Nā
millinus erat vt hinc
posset. Adhuc mīse
ritudines suam aqua
quā infusa subito gra
ta significatur est. De
hui deceptus hinc vlti
pognuit. Olīacu est
velutimur. Et hanc
struam purauit se co
leau. Lacu: arbūis
au. Solo auditu non
est. Hor Jacob est. a
la homis fac tibi vasa
anīmigrabis p̄ vlti
abis autē de loco tuo
despectu eoz. et effere
his trāsmigratioe per
lū. hūis p̄vafa nāl
factia panis et vini
se fecit vocas ea q̄ nō
Sub huius trāsmigrat
lūas sacramētales fo
sacerdotū et fidelū
dei et hoīs p̄claras
In caligie effere
uono q̄stestō. xps ad
idit se Petro et Jaco
habitu glorio p̄ māl
erat glificat. fm̄ cou
rectioes suā q̄ corp
p̄ ampli habitū glie
p̄ dīscipulis eū dī
grm̄. et magdolene in
mūsi sub velamie
altat. Quarto circa p̄
dubitat philosophia
ter totū xps est in q̄a
magna. qm̄ equalitas
quāntitatis: et ita vide
aritas panis et vini nō
hraf. p̄cipue q̄ vt dī
stantium tō et terminū

magnitudis est et augmēt. Sancta mater
ecclesia p̄mo rīdet Philosophie: dicens. Q̄
in oībus habetibus materia. rō determinatio
nis: materie sumit ex ordie ad finē. sicut ma
teria ferre est ferrū: vt sit apta sectioni. Finis
autē huius sacramēti est vsus fidelū. Cū opor
teret q̄ quātitas materie huius sacramēti det
miner per cōparationē ad vsū fidelū. Nō
autē pōt esse q̄ determinet per cōparationē
ad vsū fidelū qui nūc occurrunt: alioq̄n
sacerdos habēs paucos proclianos nō pos
set consecrare multas hostias. Cū sequitur q̄
materia huius sacramēti determinet p̄ com
parationē ad vsū fidelū absolute. Nume
rus autē fidelū est indeterminatus. ideo ma
teria huius sacramēti nō est determinata. Si
cut nec numerus indiuiduoz in eadē specie
est determinatus. etiā nūc pater nō determi
natur ex se ad certū num: erit filioz. Secūdo
rīdet Synagoge: dicens. Q̄ potestas mini
stroz ecclesie ad duo ordinatur. Primo qui
dem ad effectū p̄p̄iū. Secūdo ad finē effe
ctus: hoc scdm̄ nō tollit p̄mū. vnde si sacer
dos intendat cōsecrare corpus xpi p̄pter ali
quem malū finē. puta vt irideat vel venefi
cia faciat. p̄pter intētiōē mali finis peccat.
nihilominū tñ p̄pter prātem sibi datāz pficit
sacramētū. vñ equalitas vel iequalitas hu
ius sacramēti nō sumit penes materiā ei
sed penes vsū fidelū. vñ in sequētia dicit.
Sumit bonū: sumit malū: forte tñ inquali
tate vel intētiōē. Adhuc est malis: vira bonis
videt parit sumptōis. q̄ sit disp̄ exitus. etiā
māna: licet diffōmīter colligeret: q̄ alij p̄
alij minus colligebāt. equaliter tñ apud om̄
nes inueniebāt q̄tum ad mensurā. in nouo
quoq̄ testō: multiplicatio panū nō est facta
p̄ modū creatiois. sed p̄ additionē extrane
materie in panes quēse. Unde Augu. dicit
sup̄ Iohes. Unde multiplicat de paucis gra
nis segetes. Unde in manibus suis multipli
cat q̄nq̄ panes. Ad manifestum est autē q̄ per
cōuersionem grana multiplicant in segetes.
Et si fuerit multiplicatio i materia: tñ in for
ma et substantia nō fuerūt nisi q̄nq̄ panes.
Consimilit in hoc sacro nō est nisi vñ cor
pus xpi. lz materia panis multiplicet. Qui
to circa p̄dicamentū actiois: dubitat philoso
phia et synagoga: quomō accidētia sine suba
vere nutriat nō solū corp̄ sumentis sed etiā
aiam. et quomō possit esse ad iudiciū indi
guc sumentis. qm̄ vt dī in li. de gñatiōe. Ex eis
dem nutrimur ex q̄b̄ sumus. Spēs autē sacra

mentales sunt accidētia ex q̄bus hō non cō
stat. Nō em̄ accidēs est pars substantie. ergo
species sacramētales nutrire nō possunt. Unde
de Ambro lib de sacramentis dicit. Nō iste
panis est q̄ vadit in corpus. sed panis vite
eternę q̄ aīne nostre subam fulcit. Cū autē
om̄e qd̄ nutrit vadit in corp̄: apparet q̄ pa
nis iste nō nutriat. Sancta mater ecclesia
p̄mo rīdet pbie: dicens. Q̄ in ipsa cōsecratio
ne miraculose dat quātitatē dimēsiue om̄e id
qd̄ ad materiā p̄tinet. et ideo q̄cqd̄ posset ge
nerari ex materia panis si esset totus pōt ge
nerari ex p̄dicta quātitate dimēsiua panis
vel vini nō quidem nouo miraculo. sed ex vi
miraculi p̄ius facti. et q̄ cib̄ eo nutrit q̄ con
uertitur in subam nutrit. vt dī. ii. de aīa. Spe
cies autē sacramētales possunt cōuerti in sub
stantiam aliquā q̄ ex eis generat. Ideo per
eandem rōnem possunt cōuerti in corp̄ hū
num p̄ quā possunt cōuerti in cineres: vel in
vermes: et p̄pter hoc nutriūt. Et lz spēs sacra
mentales nō sint suba: hūc tñ virtutē substā
tie. Sicut q̄ritas dimēsiua panis et vini reti
net naturā p̄p̄iā: et accipit miraculose vim et
p̄p̄ietates sube. Sicut em̄ in corpore huma
no calor naturalis cōsumeret humidū radi
cale. nisi cibus et prius extrinsecus sumeret
et p̄ cibū extrinsecus sumptū deperditū restau
retur: aliter homo nō diu viueret. Ita quoq̄
spūaliter ad vitam gr̄e cōseruandam et auge
dam cibus spūalis necessarius fuit nobis.
Eius em̄ vitioz et carnis cōcupiscentie et de
stractiones et grauamina mūdū: infestationes
spūum malignoz agūt cōtinue cōtra humo
rem nostre deuotiōis. et ita impugnat aīam
nostrā q̄ ipsa debilitaret et deficeret: nisi istū
benedictū viaticūz sumeret: et cibū acciperet
spūales. Corpus autē xpi p̄ excellentiā scitā
tis et puritatis: et p̄pter humore diuinitatis.
ita fuit spūale q̄ in ipso p̄fectissime cōcurrūt
et cōueniūt rō cibī p̄ corporeitate. et rō spūs p̄
sanctitātē et puritātē. Idcirco placuit deo p̄
talem cibū corporale reducere hoīem ad p̄
stinam et p̄mariā puritātē: et finale sanctitas
tem: vt in orbo p̄ceduti cōgneret medicina
Homo em̄ cecidit a vira p̄ cibūz corporale a
deo veniens: ab hoīe usurpatū: diabolo sugges
cente. adeo fuit cōueniens q̄ hō reduceret ad
vitam p̄ cibū spūalem a deo p̄stītū: et ab ho
mīne sumptū ipso dei filio mīstrante et op̄rā
te. Et sicut in natura cibus corporalis nō so
lus nutrit et fo: rificat corpus: sed etiā alterat
et delectat aīam mediante corpore. Etia hōi

sebidant: panis et vinum multoties sunt ea mortis quam sanis perficiunt ad salutem. Sic est de corpore christi. Secundo responderi synagoga dices, Quod simile exemplum habemus. iij. Reg. ix. Cum angelus domini ministravit Helye fugienti a facie Iezabel panem subcineritum. de quo Ilyas bis comedit et ambulavit in fortitudine cibi illi. vlt. ad montem dei. Et. ij. palip. xvi. habetur, Quod Iyas rex percussus est lepra. quod obruit sacrificium quod sibi non licebat. Similiter fructus paradisi quem primi parentes sumpturunt, in se quidem bonus fuit. Sed ipsis sumptibus fuit causa mortis. ps. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum. et. vlt. et cum iustis non scribatur. In nouo quoque testamento apostoli coicaue runt digne cum christo in cena. Unde vlt. in diem resurrectionis non comederunt. sed iudas indigne coicans laqueo se suspendit. Beati. Cor pus christi egrotis est medicina peregrinantibus. dieta. debiles confortat. valentes delectat. la guorem sanat. sanitatem feruat. Quod homo ma luctior ad correptionem. patientior ad labo rem. ardior ad amorem. sagacior ad cautela. fortior ad metum. ad obedientiam proprior. ad gratum actionem deuotior. hec ille. Sexto circa predicamentum passionis dubitat philoso phia et synagoga. Quod ad fractionem hostie non frangit corpus christi. Nam eiusdem videtur esse frangi et masticari. Sed verum corpus christi est quod manducatur. ergo corpus christi est quod frangitur. et. Sancta mater ecclesia primo responderi philo sophie dicens. quod corpus christi verum non fran gitur. Tum quia est incorruptibile et impassi bile. Tum quod est totum sub qualibet parte. quod est contra rationem eius quod frangitur. Sed fractio il la est subiectiue in quantitate dimensua panis sicut et alia accidentia. Et sicut species sacramen tales sunt sacramentum corporis christi veri. ita fractio huiusmodi specierum est sacramentum diuine pas sionis quod fuit in corpore christi vero. Unde frac tio hostie tria significat. Primo quidem ipsa diuisione corporis christi que facta est in passi one. Secundo distinctione corporis mystici secundum diuersos statum. Tertio distributione gra tum precedentium ex passione christi. vt Dionisi. dicit. ij. ca. ecclesiastice hierarchie. Unde talis fractio non inducit diuisionem christi. Sicut in na tura diuiso speculo non frangitur imago que relucet in ipso. etiam diuiso corpore hominis non diuiditur anima rationalis. Secundo responderi synagoga dicens. Licet hostia consecrata di uidatur in plures partes. tamen corpus chris ti manet integrum et illesum. Sicut de abrahā

legitur Gene. xxi. Qui volens immolare fili um suum Isaac posuit super altari. non Isaac sed arietem iugulauit. Sic in fractione hostie non corpus christi frangitur. sed quantitas dimen siva. que ante consecrationem panis inerat. In nouo quoque testamento duo discipuli cum qui bus ipse velut peregrinus ambulauit in Emata cognouerunt eum in fractione panis. et ipse eue ab oculis eorum. Septimo circa predicamentum vbi dubitant philosophia et synagoga. Quod idem corpus christi numero secundum idem esse po esse in diuersis locis. pura in diuersis altari bus. Quia locus specierum panis non est vacuus. Natura enim non parit vacuum. nec est ibi substantia panis. sed est ibi solus corpus christi. ergo co pus christi replet locum illum. sed omne quod replet lo cum aliquem est in eo localiter. ergo corpus christi est in hoc sacramento localiter. Sancta mater ecclesia primo responderi philosophie dicit. Quod corpus christi non est in hoc sacramento secundum prius modum quantitatatis dimensivae. sed magis secundum modum substantie. omne autem corpus locatur est in loco secundum modum quantitatatis dimensivae in quantum. scilicet. commensuratur loco secundum suam quanti tatem dimensiuam. Unde corpus christi non est in hoc sacramento sicut in loco. sed per modum substantie eo. scilicet. modo quo substantia continetur a dimen sionibus. quia substantia corporis christi succedit subiectioni panis in hoc sacramento. Et sicut substantia panis non erat sub suis dimensionibus localiter. sed per modum substantie. ita nec substantia corporis christi. Nec est substantia corporis christi subiectum illarum dimensionum. sicut erat substantia panis. et ideo panis ratione suarum dimensionum localiter erat ibi. quod comparabat ad locum medi antibus propriis dimensionibus. Substantia autem corporis christi comparatur ad locum illum median tibus dimensionibus alienis. Ita quod coeuer so dimensiones proprie corporis christi compa rantur ad locum illum mediante substantia quod est contra rationem corporis locati. Unde nullo modo corpus christi est in hoc sacramento localiter. neque locus ille in quo est corpus christi est vacuum. neque etiam proprie est repletus substan tia corporis christi quod non est ibi localiter. Sed est repletus speciebus sacramentorum quod habet replevere locum. vel propter naturam dimensionum. vel saltem miraculose. sicut et miraculose sub sistunt per modum substantie. Nam verbum vo cale ab ore loquentis venit et solum pedes ad aures omnium audientium deferunt. quod rami ibidem remanent in corde perferentis. Eodem modo corpus christi semper remanet in celo. et tamen veras

dicēs q̄ etiā de nō apparuit in forma gl̄ie sue. Nam in colūna ignis de nocte et in colūna nubes de die p̄cedebat pplm̄ quē eduxit de egypto. Similiter in forma nubes op̄iebat tabernaculū testimoniū. Uxor autē M̄sā ne dubitauit mori q̄ viderat dñm. In nō uo quoq̄ testamētō apparuit x̄ps post resurrectionē suā discipulis et hōm̄. et nō in habitu gl̄ie. q̄ nō sustinuisent. sicut nec in transfiguratione. Et sic p̄s q̄ caro x̄pi vere est cibus cōfortatiū mētis et corpis n̄s. hic p̄ gratiā radem per gloriā. Amen.

In festo scti Barnabe apli. s̄mo. xxxvi.

Etis ciuis sancto-
rū Eph. ij. et in epla p̄ntis solē-
p̄ntis. Etis Aug. l. x. de ci-
uita. dei dicit sic nos et br̄i vna ciuitas sum⁹
dei. cur⁹ vna pars in nobis p̄grinat. pars
etiā illis op̄ulaf. Sup quo ralem moueo
q̄onem. vtrū br̄is Barnabas h̄ute summe
caritatis meruit ascribi ciuis superne ciuita-
tis. ad istam q̄onem r̄ndent duo doctores
noui testamēti. Primus est br̄is Aug.
sup ps. lxxij. dices sic. Duas ciuitates facit
duo amores. Vterlm̄ facit amor dei. Baby-
loniā facit amor seculi. Interrogat ḡ se q̄s
q̄d amet. et inuenit vbi sit ciuis. et si inue-
nerit se ciuē Babylonie extirpet cupiditatē
placet caritatē. Si autē inuenierit se ciuē hie-
rusalē colat caritatē. speret libertatē. hec ille

Secundus est c̄tus Lbo. quolibet de h̄u-
ribus in cōi. q. iij. art. i. dices sic. P̄bus dicit
viij. politicor. q̄ ad hoc q̄ aliq̄s sit bonus
politicus. requirit q̄ amet bonū ciuitatis.
Sicut autē homo in q̄tum admittit ad par-
ticipandum bonū alicuius ciuitatis efficiat
ciuis illius ciuitatis. et cōpetit ei r̄tutes q̄
dam ad operandū ea q̄ sunt ciuiū et aman-
dum bonū ciuitatis. Ita cū homo per diuinā
grām admittit in participandō celestis
ciuitatis. que in visione et fruitione dei cōst̄-
tit. sit quasi ciuis et socius illius br̄e societa-
tis q̄ vocat celestis hierlm̄. s̄m̄ illud Eph.
ij. Etis ciues sanctorū et domestici dei. Unde
homini sic ad celestia ascripto: cōpetit que
dam r̄tutes gratuitē q̄ sunt r̄tutes infuse.
ad quarū debitā operationē p̄c̄ngitur a-
mor boni cōis totī societati. quod est bonū
diuinū. put est beatitudinis obiectū. Ama-
re autem bonū alicuius ciuitatis contingit
dupliciter. Vno modo vt habeat. Alio modo
vt conferuetur. Amare autē bonū ciuitatis

vt habeatur et possid eatur nō facit bonū
politicū. quia licetiam et r̄anus. amar bo-
nū ciuitatis vt ei dicitur. quod est magis a
mare seipsum q̄ ciuitates. Sibi em̄ ipsi bo-
nū cōcupiscit non ciuitatē. sed amare bo-
nū ciuitatis vt cōseruet et defendat. hoc
vere amare ciuitatē quod bonū politicū
facit. in tantū q̄ aliqui propter bonū ciuita-
tis cōseruandū vel ampliandū se periculū
mōtis exponant. et negligant priuatū be-
nū. Sic ergo amare bonū quod a beatie
participatur vt habeat vel possideatur. nō
facit hōiem se bene habere ad beatitudi-
nem. quia etiā mali illud bonū cōcupiscunt
Sed amare illud bonum s̄m̄ se vt perma-
neat et diffundatur et vt nihil cōtra illud bo-
nū agat. hoc facit hominē bene se habere
ad illam societatem beatorū. Et hec est d̄-
ritas qua q̄s dei p̄pter se diligit. et primos
qui sunt capaces beatitudinis. sicut seipsum
et que repugnat omnibus impedimētis bea-
titudinis et in se et in alijs. Unde nunq̄ po-
esse cū peccato morali q̄d est beatitudinis
impedimētū. Res autē gradus possumus
cōsiderare in caritate. Deus em̄ maxime p̄-
pter seipsum est diligendus. Sūt em̄ quidā
q̄ libet̄ vel sine magna molestia separari
a vacatiōe diuine p̄replatiōis. vt terris na-
goijs implicent. et in his vel nihil vel mod-
cū caritatis apparet. Quidā h̄o. in m̄ dele-
ctant in vacatiōe diuine p̄replatiōis. q̄ ea de
se nolūt. etiā vt diuina obsequijs macipem
ad salutē primorū. Quidā h̄o. ad tñ cūlm̄
caritatis accedūt q̄ etiā diuinā p̄replatiōē. l-
cet in ea maxime delectent. p̄t̄mittūt. vt
deo seruiāt in salutē primorū. et hec p̄fectio
in Paulo apparuit q̄ dicebat. Rōm. Op̄a
bā anathema. i. separ⁹ esse a x̄po p̄ fratib⁹
meis. Et Pb̄l. i. Desideriū h̄is dissolui
cū x̄po eē multo magis meli⁹ p̄manere autē
in carne. necessariū p̄t̄ vos. et hec p̄fectio
p̄p̄ie ap̄loz q̄ p̄t̄eda salute aliorū in st̄ite-
rūt. Vñ significant p̄ angelos in scola Ja-
cob. ascendentes q̄dem p̄ p̄replatiōē. et cen-
dēs h̄o p̄ sollicitudinē quā de salute x̄pi p̄
primorū gerūt. hec Lbo. Sct̄is Barnabas
fuit oibus speculū sanctitatis et exēplar rel-
giouis. et in om̄i ope suo virilis et strenuus.
omni morū bonitate cōspicius. om̄i gratia
sp̄s sancti plenus et om̄i r̄tute et fide p̄re-
claris. Unde Actū. xi. dicitur. Barnabas
erat vir bonus plenus spiritu sancto et fide
ideo est is ciuis sanctorū.

Estis ci-
uitas
superma-
gulari ci-
uitate
spirituali

Primo b

et r̄o sanctorū. l. a.
Actū. de. Joseph
et Barnabas ad a-
fano cōsolatoriū.
haberet agnū vendi-
tū ante pedē
vnde dicit beatus in-
fūm ostēdē quāto
vna p̄ro ipsūm
h̄y dilectionē tolli-
hōssimam dei in
petres odit in q̄m
fuit quib⁹ quos d-
nō resurgit a p̄ro nō
negatit amicitia
vbi inq̄tates n̄a
nihil inq̄tate p̄-
cū eoz. Secūdo
tū. sine alio non r̄-
p̄is. Sūt p̄replatiō
non oīno referuāt
lenit. non aīdū
tū et iurāt a dē
cū nos nūq̄ n̄
n̄ā q̄daz impiet
ip̄s cūficia est d-
Lemo suā miseri-
cordiā q̄d nō r̄er
Benignus et miseri-
cordis. et p̄stabilis
cū deus ab hōie
vnde quod deus d-
reparat diuine mi-
sericordiā. Om̄iū inq̄-
tas est non recorda-
et de misericordiā
h̄o de veniā. Dñs
boni x̄pi in celis p̄-
n̄a p̄perit. Nū-
Lemo non peccat
ad dñm. Perum
tis respectit. Cū
dicitur h̄u. dñm
et ip̄s de celo cō-

Est is cuius sanctorum
salutari conuersione.
Supernali edificatione.
Singulari conuersatione.
Doctrinali eruditione.
Spirituali perfectione.

Primo beatus barnabas

est cuius sanctorum salutari conuersione. Unde Act. iij. dicitur. Joseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis quod est interpretatus filius consolationis. Leuiticus cyprius gentis cum haberet agrum vendidit illi et attulit precium et posuit ante pedes apostolorum. Nam amor dei non deserit hominem in peccati lapsum si circa ipsum ostendit quatuor. Primo sua potentia dum a peccato ipsum liberat. Offensa enim non nisi per dilectionem tollitur. si per peccati mortale hoc offensam dei incurrit. Dicit enim quod deus peccatores odit iniquos vult eos suare ultimo fine quem his quos diligit preparat. ideo homo non resurgit a peccato nisi per gratiam dei per quam recuperat amicitiam dei Esa. xliij. Ego sum qui deleo iniquitates tuas propter me. Et ps. i. Re misisti iniquitatem plebis tue: opusisti omnia peccata eorum. Secundo sua sapientia dum vniu peccati sine alio non remittit. Vbi Aug. li. de pnia. Sinit plures quos penitet peccasse: si non oino reseruatae sibi quidam in quibus delectentur. non aduertentes deum simul mutum et surdum a demonio liberasse. Per hoc docens nos nunquam nisi de omnibus posse sanari. Nam quidam impieros infidelitatem ab illo qui iustitiam est dimidia spem veniam hille

Tertio sua misericordia. dum non est peccatis graue quod non remittat. Unde Joel. ij. dicitur. Benignus et misericors est et multae misericordiae: et prestabilis super malicia. Vincere autem deus ab hominibus si homo vellet peccatum delere: quod deus delere non vellet. sed hoc repugnat diuinae misericordiae. Quae dicitur Ezech. xviij. Omnia iniquitatem eius quas operatus est: non recordabor amplius. Tarta enim est dei misericordia quod nemo desperare debet de venia. Primo non peccati insectio dum Christus in cruce per Adam et semine suo patitur. Secundo non peccati coragione dum deus pepercit. Niniuitis simul inuolutis.

Tertio non peccati magnitudine obiectiua. dum Petrum blasphemum et negantem Christus respectit. Quarto non peccati magnitudine intensus. dum Paulo membra laniata Christus de celo conuertit. Quinto non

peccatorum publicatione. dum Adarbei euangelistas fecit: publicanum in templo iustificauit: in domo Zachari habitauit cum publicanis et peccatoribus madauauit. Sexto non peccatorum palliatione. dum Dauid confitenti culpa suam pepercit. Ezechielis flenti vitam induxit. Nabuchodonosor cognoscere pristinam dignitatem restituit. Septimo non propter desolationem peccatorum correptionem non seruando dum Pharaonem et egyptum sepe a plagis liberauit. Octauo non peccatorum reciduatione dum populo in deserto peccata remisit. et Petro legem tradidit: ut quoricens quos peccauerit totiens dimittat. Nonno non peccatorum turpitudine. dum teperebentem in adulterio absoluit. Decimo non peccatorum multitudine. dum a magdalena. vij. demonia expulit. Undecimo non peccatorum longa persequutione. dum latroni paradisum tradidit. Duodecimo non instrumentorum et temporis ad penam persequutione. dum cor contritum sine lingua. sine sensu. sine tempore. deus non despiciat. ut dicit psal. Nec sunt signa misericordiae dei acceptatis peccatores ad gratiam.

Quarto suam prouidentiam. dum peccati infundit constantiam ad virtutem et penitentiam. cuius firmitatis et constantie in conuersione salutari sunt quatuor signa. Primo elegit preuenire res proprias temporalis: ne deum offenderet. vnde propter vitandam scandalum vel turbationem homo iuri suo debet cedere. Vnde illud Adarbei. v. qui angariauerit te mille passus vade cum eo alia duo. et qui abstulerit tibi tunicam da ei et pallium. Secundo eligit patriam et parentes deferere sicut fecit Abraam. Gen. xij. Tertio elegit propter bonum delectabile pene se subiacere. sicut fecit Joseph nolens uxori pharaonis consentire. Gen. xxxix. Quarto elegit mortem succubere. sicut fecit Susanna. Dani. xij. Beatus barnabas conuersus ad Christum doluit de culpa. sperauit de venia. satisfecit de offensa despectu terrena. et fecit in gratia. Unde glo. Act. ij. dicit. Desistendum propter quod rageret deuitat. et docet calcandum esse aurum quod gressibus apostolorum subdit.

Secundo beatus Barnabas

bas est cuius sanctorum supernali edificatione ad quam concurrunt precipue quatuor. Primo fundamentum veritatis obiectiue scilicet veritas prima Aliquid enim est primum in veritate directe per quod ad deum accedit. Primum autem accessus ad deum est per fidem. Vnde illud Heb. xi. Accedente ad deum oportet credere. Et sic

q. iij. ca. qd crudele. hec aut societas maloz
est vitanda quo ad participatione peccatorum.
xiiij. q. iij. e. ecce inquit ea a malis. ca. rece
dit. Societas aut bonoz semp appetenda
est. psal. Lii. sancto scitis eris: tui viro iuno
centre innocens eris. tui electo electus eris
Ad hanc aut societate exiunt quatuor q
ponit paulus. ij. Cor. i. dices. In simplicita
te t sinceritate dei t no in sapia carnali. sed
in gratia dei couersari sumus in hoc mundo.

Primu est q habeant planu t innocentē
puerlationē. ideo dicit in simplicitate. Se
cundu est q in omnibus que faciūt habeant
respectus ad deū. ideo dicit in sinceritate dei

Tertiu est q querant cōem t non ppias
voluntatem. ideo dicit. non in sapientia car
nali. Sapientia em carnalis ē qua homo sa
piens sibi videt. Quarto est q omnia ista
a dei gratia recognoscant. ideo dicit. sed in
gratia dei. Beatus Barnabas spica con
uersatione infidelium a xpo baptizatus per
aplos. t in euāgelio xpi eruditus puerf
est cū aplis. Unde Act. xi. dicit. Profec
t est aut Barnabas Tarsum vt qreret Sau
lum. que cū inuenisset perduxit Antiochia
t annu totū conuersati sunt in ecclesia: t do
cuerunt turbā multam ita vt cognosceretur
primū Antiochie discipuli xpiani tē.

Quarto beatus Barna
bas est cuius sanctorum doctrinali eruditione
Unde dicit. Adar. vii. Euntes docere oēs
gentes. ad quā exiunt quatuor. Primo
magna auctoritas. Nemo em debet mittere
seipsum sed vocatus a deo. Non omnes ha
bent officiū predicandi: sed tantū qui a do
mino ad hoc eliguntur. Si qui autem se
dicant inuisibiliter missos probare debent
hoc per miraculorum operationem: vel per
sacram scripturam. vt habetur extra de he
renic. ca. cum ex inuictro. beatus Barnabas
no misit seipsum ad predicandū. Sed pmo
fuit missus a spū sancto. Act. xi. Dicit spūs
sanctus aplis. Segregate mihi Barnabā t
Saulum in opus ad qd assumpsi eos. Se
cundo fuit missus a toto aploz collegio. vñ
subditur. tunc ieiunantes t orantes impo
nentes eis manus dimiserunt illos. Ter
tio fuit missus a totius ecclesie vniuersali cō
cilio. Unde legit Act. xv. q Jacobus epi
scopus Hierosolimitanus scripsit fratribus
qui erant Antiochie: dicens. Placuit no
bis collectis in vñ eligere viros t mittere

ad vos cum charissimis nostris Barnaba
t Saulo tē. Quarto fuit missus tanq p
pbeta domini: quia pphetie spū sancto claruit.
cum esset plenus spū sancto t fide. vt dici
tur Actus xi. Secundo magna veritas.
Unde legitur. Act. xv. q cum quidaz iudei
ad fidem conuersi dicerent q non sufficie
bat fides sine lege Moysi. Paulus t Bar
nabas viriliter restiterunt: t constanter ve
ritatem euangelicam predicauerunt. t con
tra illum errorem litteras ab aplis impetra
uerunt. Tertio magna firmitas cum enis
iudei his q dicebant a Paulo t Barnaba
contradicerent: isti constanter dixerūt. Vo
bis oporebat primū predicari verbū dei. sed
quoniā repellitis illud t indignos vos faci
tis t indicatis vice eterne: ecce conuertimur
ad gētes. Sic em precepit nobis dñs Act.
xiiij. Quarto magna virtuositas. Adulros
em conuertit ad fidem. Actus. xiiij. Si qui
ti sunt multi iudeorum t colentius advena
rum Paulum t Barnabam qui loquentes
suadebant eis vt permanerent in gratia dei
Audientes autē gentes: gauisi sunt. t glo
rificabant verbum dñi t crediderunt quoz
quor erant pzo: dinati ad vitam eternā.

Quinto beatus Barna
bas est cuius sanctorum spiritali perfectioe.
Sunt autem quatuor signa perfectionis
que fuerunt in ipso. Primum est mentis
exultatio. Unde dicitur. Actus. xi. Adierūt
Barnabam vñq Antiochiam. qui euz per
uenisset t vidisset gratiam dei gauisus est:
t hortabatur omnes proposito cordis per
manere in domino. Secundus est corpor
is mortificatio. Unde dicitur. Actus. xiiij.
Erant autem in ecclesia que erat Antio
chie prophete t doctores. in quibus Bar
nabas ministrantes domino t ieiunantes
Tertium est miserationum benigna com
passio. Unde dicitur. Actus. xi. In his au
tem diebus superuenerūt ab Hierosolymis
prophete Antiochiam. Exurgens autem
vnus ex eis nomine Agabus. significabat
per spū sanctum famem magnam futuram in
vniuerso orbe terrarū que facta ē sub Clau
dio. Discipuli autē put quicqz habebat pro
posuerūt in ministerium mittere habitantē
bus in Iudea fratribus: qd t fecerunt mis
tentes ad seniores per manus Barnabe t
Sauli. Et sic hominū elemosyna temporali
que consistit in necessario: vñ subministrati

De nativitate sci Johannis bap. sermo XXXVIII

tionem. Similiter floruit elemosyna spūali q̄
est in offensione dimissione quando Johanni q̄
cognominabatur Marcus offensam dimisit.
Et em̄ hic Jobes marcus discipulus Bar-
nabe et pauli eos reliquisset rediēs et p̄nites
a Barnaba est iterū in discipulū assumptus
ut dicit Actū. xv. Quartū est aduersor. per
pessio. Act. xv. Et charissimis nostris bar-
naba et paulo hominibus q̄ tradiderunt aīas
suas p̄ noīe Jesu xpi. Et em̄ puenisset Cy-
prius et multos infirmos sanasset supposito
illis euangelio sancti Marthei. qd̄ secū dese-
rebat tandem exiens inde perueniens Pa-
phum. maledicentē tēplo ppter insolentias
viroz et mulierū qui nudi currebat sua festa
celebrātes. nouissime deuenit salaminas ubi
peracto martyrio felicē spm̄ dño reddidit. p-
pter qd̄ factus est ciuis sanctorum in regno
celorum. Amen.

In nativitate sancti Johannis baptiste.
Sermo. xxxviii.

Quisputas puer iste
erit. Luce. i. et in euangelio p̄sen-
tis solennitatis. Beatus August.

Sermone. xii. de nativitate sancti Job. bapti-
ste. dicit sic. Sancti Job. baptiste natalē ho-
die celebramus. Quia p̄mū re p̄posita oc-
currit questio nō p̄tereunda. Quare natales
quo est oriū ex vtero Johanes: potius cele-
briamus q̄ cuiuslibet apostoli vel martyris:
vel patriarche vel p̄phete. Si interrogamur
quid respondebimus: q̄tūmibi videat: q̄tū
mearū virtū mediocritate occurrit. Nec cau-
sa est. Discipuli dñi nati et p̄ gratis accessum
ad annos capaciores p̄ducti in discipulatū
assumpti sunt et illoz fides postea dño adhe-
sit. sed nullius eoz nativitas dño militavit.
Recordemur p̄phetas. recolamus patriar-
chas. Nati sunt ut homines etatis accessu im-
pleti spūtu sancto p̄phetarent. Jobes autē do-
minus xpm̄ ipsa nativitate sua p̄phetavit.
quē cōceptum ex vtero salutarit. Nec ille. Et
lib. i. Omel. omel. xv. dicit sic. Deniq̄ q̄a in
magno sacramēto natus est Johānes ipsi
solius iuste ecclesie natales diē celebrat et na-
tale dñi celebratur. sed tanq̄ dñi. Date mihi
alium servū p̄ter Jobem inter patriarchas.
inter ap̄los. cui natales diē celebrat ecclesia
xpi. Passioniū dies plurimis servis celebra-
mus. nativitas diē nemini nisi iobi. hille.

Sciendū q̄ p̄notari in veteri testō anteq̄

nati fuerunt septē. Primus fuit Isaac. In
Gen. xv. dixit angelus ad abrahā. Qui egre-
diēs de vtero tuo ipsum habebis heredem.
Secūdus fuit Ismael. In Gen. xii. dixit
angelus dñi ad Agar. Excipisti et paries fu-
ilum: vocabisq̄ nomē eius Ismael. Tertius
fuit Samson. In Judic. xiii. Angelus dñi
apparuit vxori manue. et dixit ad eā. Sterilis
es et absq̄ liberis: sed concipies et paries filiū
vocabisq̄ nomen eius Samson. Quartus
fuit Josias. In iij. Reg. xii. Vir dei prophe-
ta addo venit de iuda in sermone domini in
Berhel. et exclamavit p̄ra altare. et ait. Alta-
re altare. hoc dicit dñs. Ecce filius natec do-
mni David Josias nomē. Quintus fuit
Ezrus. In Esā. xlv. Hec dicit dñs ip̄o meo
Ezro cuius apprehendi dextram. Sextus
fuit Agag Numeri. xxiij. Dixit Balā. extol-
letur ppter Agag rex eius et auferet regnū
eius. Septimus fuit Jeremias. In Jere.
i. Dixit dñs. priusq̄ te formaret in vtero no-
ui te. et anteq̄ exires de vtero sanctificauit te.
Quare autē fuerit p̄notari rō est. quia
in veteri testō nullus fuit p̄notatus nisi vlt qz
fuit p̄notor salutis ysa. aut quia speciale re-
mouit impedimentū. Nā Ismael p̄notatur:
quia fuit p̄secutor: Isaac in qua p̄secutione
magis claruit virtus Isaac et in hoc fuit Isa-
ac saluatoris figura Samson p̄notatur.
quia noīe et actu fuit saluatoris figura. Josi-
as religione et op̄e p̄ostendit saluatoris.
Ezrus fuit liberator ppli a babilonica ca-
p̄tuitate. Agag fuit causa trāstionis regis
Saul. in quo significabat regni veteris in re-
gnū xpi trāstionē. Jeremias autē p̄feti-
guravit sanctificationē p̄ xpm̄ faciendā. s. p̄
passionē. In illud Heb. vlt. Jesus ut sancti-
ficaret p̄ suū sanguinē pplm̄ extra portā pas-
sus est. quā quidē passionē Jeremias verbis
et mysterijs ap̄tissime p̄nūciavit. et suis pas-
sionibus et p̄cellissime p̄figuravit. In nouo
autē testō p̄notatur Jobes baptista et san-
tificatur in vtero. Unde Luce. i. ca. dixit an-
gelus Gabriel. Ne timeas Zacharia qm̄ ex-
audia est orō tua. et Elizabeth vxor tua pa-
rice tibi filiū et vocabis nomē ei Jobes et spū
sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue.
quia figurabat xpm̄ p̄ baptismalem sanctifi-
cationem. i. ex. vi. Sed abluti estis. sed sa-
ctificati estis. Ad quem quidē baptismū Jo-
hānes suo baptismo hominē p̄parauit. Et
quā vniuersi homines attendentes ad p̄e-
nō minationes eius exturbant illū magnū

In nativitate

in israel futurū mir-
aculū. Quia p̄
Quis putas
Sua annu-
Sua conc-
Sua gene-
Sua relig-
Sua reuel-
Sua p̄e-
Sua com-
Sua cons-

Primo p

Johānes erit glori-
Sciendū q̄ cum
liano vniūq̄s e-
sui optimū. Ap̄ri-
et cognitōe p̄ac-
nomen in hoc cōfisi-
fuit in q̄bus est a-
mos est qui scit et
sua. sed etiā q̄ po-
stantia. et scēn p̄-
reducere q̄ deus
hērem gubem-
Primo rone sue
feminer ad p̄fect-
amples habeat su-
ad regis dignitatē
p̄dictas regia rec-
co ratione causal-
nationem res q̄
aronē deducē.
dñs q̄ro maior
gubematis cōstat
est q̄ aliquid in se
causa bonitatis. q̄
nam. Et tūc sic
des aliarū in gub-
Sicut si aliq̄s ma-
lūm scāntico fac-
mores. Unde si se-
traheret p̄fectio-
m̄ fieret per vni-
gubemationē ecc-
p̄nosos ministri
interueniunt simul
p̄cipiū elegit
annūciatio est
Primo ex parte
q̄ vnde angelus fi-
ly et Sabuele. Et
fuit angelus di-

In natiuitate Johānis baptiste Sermo XXXVIII

in israel futurū mirabantur dicentes in eius
natiuitate. Quis putas puer iste erit?

¶ Quis putas puer iste erit.

- Sua annunciatione.
- Sua conceptione.
- Sua generatione.
- Sua religione.
- Sua reuelatione.
- Sua predicatione.
- Sua cōmendatione.
- Sua consummatione.

¶ Primo puer iste scz btūs

Johannes erit gloriofus in sua annūciatiōe
Sciendū q̄ cum deus sit ipsa essentia bo-
nitatis vniūq̄q̄ est deo attribuendū fm
sui optimū. Primū autem in omī genere
et cognitiōe practica: qualis est rō guberna-
tionis. in hoc cōsistit q̄ particularia cogno-
scant in q̄bus est actus. sicut medicus opti-
mus est qui scit et cōsiderat nō solū vniuer-
salia: sed etiā q̄ potest cōsiderare minima p-
ricularia. et idem p̄z in ceteris. Unde opor-
et dicere q̄ deus omnīū etiā minimōz ha-
berōnem gubernatiōis. Et hoc p̄pter duo

Primo rōne sue dignitatis. nam nō solus
pertinet ad perfectiōē terreni regis q̄ exe-
cutores habeat sue gubernationis: sed etiā
ad regis dignitatē: q̄ ex ordine ministrorū
potestas regia redditur p̄clarior. Secun-
do ratione causalitatis. Nam cū per guber-
nationem res q̄ gubernantur sunt ad perfe-
ctionē deducē. tanto erit gubernatio p̄fe-
ctior: q̄to maior p̄fectio a gubernante reb-
gubernatis cōcatur. Ad maior autē perfectio
est q̄ aliquid in se sit bonū et etiam sit alijs
causa bonitatis: q̄ si esset solūmodo in se bo-
num. Et ideo sic deus gubernat res vt quas
daz aliarū in gubernando causas instruat
Sicut si aliq̄s magister suos discipulos nō
solum scientes faceret. sed etiam aliorū do-
ctores. Unde si solus deus gubernaret sub-
traheret p̄fectio causalis a rebus et non to-
tus fieret per vniū qd̄ sit per multa. Ideo ad
gubernationē ecclē sancte assumpsit deus
ydoneos ministros. s. patres veteris et noui
testamenti simul cum angelis. Inter quos
p̄cipuū elegit Johānem baptistam. cuius
annūciatio est minisera quadrupliciter.

Primo ex parte persone annūciantis. nā
p̄ eodē angelo fuit p̄nūciatus quo et xps
scz a Gabriele. Luce. i. Apparuit autē Za-
charie angelus dñi stans a dextris altaris

incensi et ait. Ne timeas Zacharia qm̄ exau-
dita est oratio tua: et Elizabeth vxor tua pari-
et tibi filiū vocabis nomen eius Johānes
Ego em̄ sum Gabriel qui sto ante dñm: et
missus sum loqui ad te: et hec nūciare tibi et
euangelizare. Super quo Petrus damian⁹
in sermone dicit sic. Pensamus vir iste qm̄
eniteat qui et a p̄phetis ante p̄dictus. et ab
eodem quo dñs angelo nūciatus. Et Mas-
ximus in sermone dicit sic. Idic est cuius per
angelum gabrielē p̄nūciat natiuitas no-
men et meritum. Secundo ex parte rēpo-
tis cōuenientis. Nam solus pontifex intra-
bat in sancta sanctorū. Septimus em̄ mēsis
quasi totus erat apud iudeos solēnis sicut
et septimus dies. In prima em̄ die septimi
mēsis erat festum tubarum in memoriam
liberationis Isaac quādo Abraam inuenit
arietē herentē cornibus: qd̄ representabant
per cornua quibus buccinabāt. Erat em̄ fes-
tus tubarū quasi quedā inuitatio vt p̄pa-
rent se ad sequens festū qd̄ celebrabāt die
decima. Et hoc erat festū expiationis in me-
moriam illius beneficii quo deus p̄pitiar⁹ est
peccato populi de adoratiōe vituli ad p̄ces
Abrahā. vt habet Numeri. xxi. Quo rēpo-
re facta est ista annūciatio. Luce. i. Factum
est autē cum sacerdotio fungeret Zacharias
in ordine vicis sue ante deum fm̄ consuetu-
dinem sacerdotij forte erijt vt incensum po-
neret ingressus in templū dñi. Et om̄is mul-
titudo erat populi orans foris hora incensi

Tertio ex parte loci excellentis. Nam ad
istum locū. s. sancta sanctorū solus pontifex
intrabat. Illa em̄ pars templi que dicit san-
cta sanctorū. figurabat seculū altius qd̄ est
spūalius substantiari in quā partem solus
summus sacerdos. et semel in āno introibat
vt designaret q̄ hec est finalis perfectio bo-
minis. vt ad illud seculū introducat. Ad
hunc quippe sacratissimū locū Zacharias
introierat. Luce. i. Et erat plebs expectans
Zachariam et mirabant q̄ tardaret ipse in
templo. Quarto ex parte miraculi subse-
quentis. Nam zacharias q̄ non credidit h̄-
bis angeli factus est mutus. Zacharias em̄
considerans suam senectutem et vxoris ste-
rilitatem dubitare cepit. et more iudeorū si
gnum ab angelo requisiuit. Angelus autē
p̄ eo eo q̄ verbis suis non credidit ipsum ca-
citumitatis plaga percussit. Luce. i. Et dixit
Zacharias ad angelum. Unde hoc sciam?
ego em̄ sum senex et vxor mea p̄cessit in die

In natiuitate Johannis baptiste sermo XXXVIII

bis suis. Et respondens angelus dixit ei. Ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo hec fient per eo quod non credidisti verbis meis que implebunt in tempore suo. **C**onfucuit enim fieri dubitatio et excusari quadrupliciter. Primo propter promissionem magnitudinis. sicut legitur de Abraham. Cum enim dominus sibi promississet quod semen suum terram chanaan possideret. Dixit ad eum Abraham. Domine deus unde scire possum quod possessurus sum eam. Et respondens dominus. Sume inquit mihi vaccam triennem etc. Gen. xv. Secundo propter nature impossibilitatem. sicut pater in sara. Cum enim dixisset dominus. reuertens ueni ad te. et habebit sara filium. risit sara post hostium tabernaculum dicens. Postquam conceperit et dominus meus uenturus etc. Gen. xviii. Tercio propter propriam fragilitatem. sicut pater in Bedeone qui ait. Obsecro mi domine in quo liberabo israel? Ecce familia mea in sima est in Abanasse et ego minimus in domo patris mei. Et ex hoc signum petiit. et accepit. s. de uellere et pluuiam. Iudi. vi. Quarto propter uoti firmitatem. sicut pater de beata uirgine que ait angelo. Quomodo fiet istud: quoniam uirum non cognosco? Et respondens angelus dixit ei. Spiritus sanctus superueniet in te etc. Luce. i. Quid est ergo quod solus Zacharias ex eo quod dubitauit plagam incurrit cum ibi esset et magnitudo promissionis. Luce. i. Erat enim magnus coram domino etc. et multos filios israel etc. usque parare dominum plebem perfectam. Etiam fuit propria fragilitas quia talem filium habere indignum se reputabat. Etiam fuit naturalis impossibilitas cum essent senes et infecunditatem tali operi non vacabant: quod erant ambo iusti ante deum incedentes in offitiis mandatis et iustificationibus domini sine querela. et non erat illis filius eo quod esset Elizabeth sterilis et ambo conceperant in diebus suis. ut dicit. Lu. i. Dicit quod hec punitio primo accidit Zacharie quadrupliciter. Primo quoniam discredendo locutus est. adeo silentio plectitur ut tacendo credere discat. Secundo ut maius miraculum in natiuitate filii appareret. cum enim in natiuitate Johannis loquela patri reddebatur miraculum miraculo annulatur. Tercio congruum fuit ut uocem amitteret quando uox natebatur et legi silentium imponeretur. Quarto cum ipse a domino signum petierit ipsam taciturnitatem pro signo recepit. Et sic patet.

Secundo iste puer erit

gloriosus in sua conceptione. Homo dicitur deificus participatione diuinitatis quadrupliciter. Primo dum deus animam sanctificat. Nam secundum Augustinum missio dei inuisibilis fit ad sanctificandum creaturam. Sic ergo in eo ad quem fit missio oportet duo considerare. scilicet in habitatione gratie. et in nouatione quadam per gratiam. Ad oes ergo fit missio inuisibilis in quibus hec duo inueniuntur. Secundo cum deus animam sibi gratificat. Nam super commune modum quo deus est in creaturis per essentiam. presentiam et potentiam. Est unus modus specialis qui conuenit creature rationali in qua deus esse dicitur sicut cognitum in cognoscente. et amatus in amante. Et quia cognoscendo et amando creatura rationalis sua operatione attingit usque ad ipsum deum. secundum istos speciales modum deus non solum dicitur esse in creatura rationali. sed etiam habitare in ea sicut in templo suo. Sic ergo nullus alius effectus potest esse ratio quod deus sit aliquo nouo modo in creatura rationali nisi gratia gratum faciens. Tercio dum deus animam sibi assimilat. Nam anima per gratiam conformatur deo. Unde ad hoc quod deus inhabitet mentem nostram per gratiam oportet quod fiat assimilatio illius ad deum per aliquod gratie donum. Et quia spiritus sanctus est amor per donum caritatis attendit missio spiritus sancti. Quis autem est uerbum spirans amorem. Unde dicit Augustinus. de trinitate. Verbum quod insinuare intendimus cum amore noticia est. Filius ergo miris in mentem nostram secundum talem instructionem intellectus quo primum patet in affectum amoris etc. dicit. Job. vi. Quis est qui audit a patre et didicit uenit ad me. Et in psalmo. In meditatione mea exardescit ignis talis autem noticia experimentalis dicitur proprie sapientia. i. sapida scientia. Quarto dum deus animam in gratia augmentat. Nam secundum effectus uirtutis aut augmenti gratie fit missio inuisibilis. Unde Augustinus. dicit. in trinitate. quod tunc cumque mittit filius cum a quo quod cognoscatur atque percipitur quoniam nosci et percipi potest. etiam per caput uel per scientiam in deum uel perfecte in deo anime rationalis: sed tamen secundum illud augmentum gratie precipue missio inuisibilis attendit quando aliquis proficit in aliquem nouum actum uel nouum statum gratie: puta cum aliquis proficit

In natiuitate Johānis baptiste. Sermo XXXVIII

tio. quia postulans zachā pugillares. mox ut
nomē iohis scripsit. solutū est vinculū ligue
ei. Luc. i. An ambrosio. Respicite iohē. quā
ta vis sit in ei. vocabulo. cui nūcupatio red
dit muto vocē. patri pietatē. pplo sacerdotē.
Prius em erat tacens lingua. sterilis filio. p
uatus officio. At vbi iohes nascit. fit repēte
pater ppheta. loquēte vsus recipit. plē a scō
suscipit sacerdotē fūctio recognoscit. hec ille.
Et maxim in sermōe dicit. Illud etiā q̄ stu
pendum q̄ magnificum q̄ zacharias sa
cerdos p̄ futurus. pphete q̄ angelo loquēti
nō credidit. vltim loquētis amissit donet pro
missione cōpleta natus noui hoīs p̄co. p̄me
lingue vincula relaxaret. Qs qdē qd angel
clauserat pmissus ab angelo filius referauit
ut agnosceret anxius. sener per eū se sibi red
ditum quē de se non crediderat nascitū. ne
dubitaret vltra illū diuinū vel pmissum vel
natū fuisse. cui causa se et amississe p̄babit et
recepisse sermonē. hec ille. Tercio p̄betalis
p̄nūciatio. Nā zacharias pater ei. implet spi
ritus scō pphetauit dicens. B̄ndict dñs deus
israel. Luc. i. An Beda in omel. dicit. Ip
si etiā patri quē incredulitas mutū reddide
rat ad salutandū noue p̄conē gte os et lingua
referantur. nec solū facultas deū b̄ndicēdi re
stituitur. sed et eo etiā ppheta diuirt. angel.
hec ille. Quarto singularis exultatio. Nam
angelus p̄dixerat. et multi in natiuitate eius
gaudebunt. Luc. i. An Beda in omel. dicit.
Senes ac diu infecūdi parētes dono nobilif
sime plis exultant. An merito sancta p̄ orbē
ecclia. huiusmō post dñm etiā natiuitatis
diem celebrare p̄suevit. q̄ sicut nato dño pa
storibus apparet angel. ait. Ecce euange
lizo vobis gaudiū magnū qd erit omni popu
lo. quia natus est nobis hodie saluator qui ē
xp̄us dñs. ita etiā angelus nascitū zachā
rie p̄dicens Johānem. et erit inq̄ gaudiū tri
bi et exultatio. et multi in natiuitate eius gau
debunt. hec ille et.

Quarto puer iste erit glo
riosis sua religione. Sciendū q̄ homo bo
nus seruus dei potest dici angelicus eo q̄ as
sumatur ad ordines angelor. nō quidē p̄ na
turā. q̄ si cōsiderent angelor ordines solum
q̄rum ad gradus nature. sic hoies nullo mō
assūmī possunt ad ordines angelor. q̄ sem
per remanebit naturarū distinctio. Sed hoc
pōt fieri p̄ grām quadrupl. Primo p̄ gra
tiaz grām facientē. sicut p̄misit xps Matb.

xxij. Erunt hoies sicut angeli dei in celo. Et
Luce. ix. Filij resurrectionis erunt equales an
gelis. Illud em qd ex parte nature se habet
ut materiale in rōne ordinis cōpletū. vero
est. qd est ex dono gratie q̄ dependet ex libe
ralitate dei. nō ex ordine nature. Et iō per do
num gratie hoies mereri possunt tantā glo
riam q̄ angelis equēt. fm singulos ange
lor gradus qd est hoies assūmī ad ordines
angelor. Secūdo p̄ grām gratis datā. Nā
ordinibus angelor officia quedā cōpetunt
vtpote custodire. miracula facere. demōes ar
cere. et h̄mōi. Sed ex quadam speciali dispen
satione interdū sanctis cōcedit vel viuis vel
mortuis officia huius exercere. vel miracula
faciendo. vel demones arcēdo. vel aliqd huius
iustmodi. vt Aug. dicit li. de cura p̄ mortuis
agenda. Tercio p̄ ministratiōe. Alii em
angeli cū sit p̄culare agēs nō attingit totū
vniuersum. sed sic attingit vniū qd non attingit
aliud. ideo ita est hic qd nō est alibi. Et re
tura aut corporalis p̄ angelos administrat.
Eū ergo aliqd est faciendū p̄ angelū circa a
liquā creaturā corporeā de nouo applicatur
angelus ille corpori sua virtute. ps. Benedi
cite dño omēs angeli ei. ministri ei. q̄ facitis
voluntatē ei. Et iterū angelis suis de. mans
dauit de te. vt custodiāt te in omib. vijs tuis.
Et heb. i. Omēs sunt administratores spi. in
minist. missi ppter eos qui h̄. ap̄. salutis. Et
homo hāc administratores suscipit. An. i. Cor
iij. Sic nos existimet hō vt ministros xpi. et
dispensatores ministeriorū dei. Et i. Petri.
iij. Dispensatores multiformis gratie dei.
Quarto p̄ illuminatiōe. An Dyo. dicit. iij. ca.
cele. hierar. q̄ reuelatiōes dinor pueniūt ad
hoies mediātib. angelis. huius aut reuelatiōes
sunt illuminatiōes. nō hoies illuminant ab an
gelis. Et sicut in actiōib. naturalib. agens po
diūat ad paries. ita in illuminatiōe et locutōe
humana doctor ordinat ad discipulum. et sic
yn. homo docet aliū. Sicut Iohes baptis
ta merito pōt dici homo angelic. bis quā
tuor modis. Primo p̄ grām grātū facientē
quā adeptus est virtute humilitatis et subia
centie qua noluit se parificari supiori cū esset
tante scitatis vt estimaret esse xps. requisit
us a iudeis humiliter r̄ndit dicens. Non sum
ego xp̄us. si dixit se esse vocem xpi. Esa. xl. et
Matb. iij. Ego vos clamāris i deserto. Et iā
ne equali cū dixit. Nō suz belyas. cū tñ sp̄s
et virtute fuerit Nelye equalis. An xp̄us ob
xit de eo. Matb. xi. Si vultis scire ipse est be

angelus dei in celo. Et
hōis erit equales an
parte nature se habet
adīmā cōpletūū vero
ne q̄ dependet ex libe
te nature. Et tō p̄do
eri possunt tantā glo
riā fm̄ singulos ange
les assumi ad ordi
tam gratis datā. Nay
ficia quedā cōpetunt
cula facere. Amōs ar
padam specialī dispos
cōcedit vel vīsū vel
terere: vel miracula
acciderē. vel aliqd̄ bu
tli de cura p̄ mortuis
mistrariē. Un̄ cū
agēs nō attingit totū
grē vni qd̄ non arit
qd̄ nō est aliū. Lea
angelos administrat.
p̄dū p̄ angelū circa
de nouo applicatur
virtute. ps. Benedi
mistrat. Et factis
angelis suis de manu
in omib⁹ vīsū nū
ministratōem spū
qui b̄t apī saluati. Et
ex suscipit. Et i. Cor
pō vt ministros xpī
fōrū dei. Et i. P̄m.
formis gratie tri.
In dyo. dicit. iij. ca.
pō dinor puenit ad
hūit aut reuelatōes
es illuminant ab an
naturalib⁹ agens
illuminatiōe et locū
ad discipulum. Et
Bea? Jōbes bapti
no angelic⁹ his quā
grām grātū facientē
te humilitatis et sub
rifican supiori cū est
arct esse xp̄s. requib⁹
p̄dicat dicens. Non sum
vocat xpī. Et i. xli
māris i deserto. Et
lyas helyas cū tñ sp̄s
equalis. Un̄ p̄p̄s de
vultis scire ip̄e est hē

lyas. et angelus dicit Lucā. Ipse p̄cedet illū
in spū et virtute helye. nec etiā inferiori. vt di
xit. Non sum p̄pheta. cū tñ esset plusq̄ p̄
pheta. vt testat de eo xp̄s. Math. xica. i. Et
ideo habuit officiū seraphin p̄ charitatis in
crendū. zelo cū dei velut helyas succensus
est. Secūdo p̄ grām gratis datā. quā adeptus
fuit virtute puritatis et innocentie. Nam
septimo etatis sue anno corripelā mūdi fu
gens desertū p̄ciit. vbi. xxy annis heremiti
cam virā duxit. Lucā. i. Puer autē crescebat et
cofortabatur spū. et erat in deserto vsq̄ in diez
ostensionis sue ad israel. Unde habuit offi
cium cherubin p̄ scientie plenitudinem. p̄p̄
quod dicitur Lucifer. Job. xxxviii. Quia fuit
terminus noctis ignorantie. et initium lucis gra
tie. Habuit etiam officiū potestatis p̄ quas
potestates cōtrarie arcētur q̄ non potuerūt
nocere sibi iam sanctificaro. A nobis etiam
arcebat eam ad baptismum nos disponebat.
Habuit etiam officiū virtutum p̄ quas sunt
miracula que ip̄e circa se exhibuit. s. locustas
et mel siluestre comedens. pilis cameloz in
dutus etc. Tercio p̄ mistratiōe quā adeptus
fuit virtute paupertatis et indigentie mū
dum penitus obnegās ne leui saltem macu
lare vitam fame possit. Unde habuit offi
cium thronoz p̄ iudiciū equitates. quia argu
ebat Herodē Johānes dicens. Non licet tibi
habere vxorem fratris tui. Math. vii. Etia
habuit officiū dñationum que docent nos
erga subditos dñm gerere. Johānes autē ama
batur a subditis. q̄ omnis hierosolyma exis
bat et veniebat ad eū. Math. iij. A regibus
autē timebatur. quia herodes metuebat Jo
hannes sciens eū virū sanctū et iustū. Math.
vi. Habuit etiā officiū p̄ncipatū qui docēt
nos superiores reuereri. Et Johānes de se
dicebat. Qui de terra est de terra loquit. De
xp̄o autē dicebat. Qui de celo venit sup̄ omis
est. Et iterum. qui post me venit. s. natiuitate
humana. ante me factus est. i. prelati mibi
dignitate diuina cuius nō sum dignus corri
giam calciamenti solvere. i. sacramentū incar
nationis intelligere. Quarto p̄ illuminatiō
nem quam adeptus est virtute austeritatis
et penitentie. Unde habuit officiū archaage
loz p̄ maior reuelatiōe. sicut quādo reue
lauit sacramēta nostre redēptionis: dicens.
Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mūdi
Habuit etiā officiū agloz p̄ minor annūci
ationem. s. spectantiū ad mores. dicens. pen
itentiam agite etc.

Quinto puer iste erit glo
riosus sua reuelatione. Factū est autē verbū
dñi super Johānem zacharie filiū in deserto
et venit in oēm regionē Iordani: predicās
baptismū penitentie in remissionē peccatoz.
vt dicit Lucā. iij. Sciendum q̄ reuelatio et
manifestatio Johānis fuit quādo exiuit de
deserto ad p̄dicandū baptismū penitentie
in remissionē peccatoz. Ille cū baptizatus
vt Beda dicit. erat quoddā inductiū ad pe
nitentiam. et quasi quedā p̄testatio qua p̄
fitebātur homines se penitentia acturos. Un̄
predicabat baptismū penitentie. i. inducentes
ad penitentiam. que quidem penitentia indu
xit homines ad remissionē peccatoz. Tota ei
doctrina et operatio Johānis erat preparas
toria ad xp̄m. sicut ministri et inferiores arti
fices est preparare materiam ad formā quas
inducit principalior artifex. Gratia autē cō
ferenda erat hoibus per xp̄m. fm̄ illud Job.
i. Gratia et veritas per Iesum xp̄m facta est
Et ideo baptismus Johannis gratiā nō con
ferebat. sed solū ad gratiam p̄parabat quas
drupliciter. Primo p̄ doctrinam Johānis
inducentem hoies ad fidem xpī. Ideo quan
do vidit xp̄m venientē ad se. dicit. Ecce agn⁹
dei. Johā. i. Quem sp̄s sancto reuelante co
gnouit. Unde etia discipulos suos ad xp̄m
misse instruendos. dicens. Tu es qui ventur⁹
es. an alium expectamus. Math. xxi. Et
Secundo alluefaciendo homines ad ritum bap
tismi. Unde August. in Enchiridion dicit. vt
haberetur de p̄fecta dist. iij. Non regenerabā
tur vel renascebantur qui baptizabant bap
tismo Johannis. sed quodam p̄arsuo illi⁹
ministerio qui dicebat. parate viā dñi. i. xp̄o
in quo solo renasci poterant qui parabantur
Idec ibi. Et grego dicit in quadam omel. q̄
ideo baptizauit Johānes vt p̄arsionis sue
ordinem seruans qui nasciturū dñm p̄ue
nerat nascendo. baptizando quoq̄ p̄ueni
ret baptizatum. Unde etia xp̄m et reuerē
tia baptizare timuit. dicens. Ego a te debeo
baptizari. et tu venis ad me. et dñs ad eū sine
modo. vbi vt crisostomus dicit. Ostendit q̄
xp̄s postea baptizauit Johānem. Cū tñ cū
est vt hierony. dicit. q̄ sicut xp̄s baptizauit
fuit a Johāne in aqua. ita iohānes a christo
erat in spiritu sancto baptizatus. Tercio p̄
penitentiam preparādo homines. ad suscipi
endum effectum baptismi xpī. Unde Beda
dicit. q̄ quantum cathecuminiis nouum a dō

In natiuitate iohannis baptiste Terno XXXVIII

prizatis prodest doctrina fidei tantus pfuit
baptismus iohannis ante baptismus xpi.
Quia sicut ille predicabat penitentiam et ba-
ptismum xpi pronuntiabat. et in cognitione ve-
nitatis que mundo apparuit attrahebat. sic
ministri ecclesie qui primo erudiunt. postea
peccata eorum redarguunt. deinde in baptismo
xpi remissione pmittunt. Ideo Job. a. dixit. ut
haberetur Job. i. Qui misit me baptizare in a-
qua ille dixit mihi. super quem videris spiritum de-
scendentem et manentem super eum. hic est qui ba-
ptizat in spiritu sancto. et ego vidi et testimonium
perhibui. quia hic est filius dei. Unde est etiam
quod baptizandi a iohanne confitebantur peccata
sua. ut dicit Math. iii. non quod illa confessio pec-
catum fieret ad remissionem peccatorum statim
per baptismum iohannis exhibenda si pndam
per penitentiam consequerem et effectum baptis-
mi xpi ad quem penitentia illa preparabat.

Quarto ad manifestationem diuinitatis xpi.
Unde ipse iohannes dicit. ut habet Job. i. Ut
manifestet. f. xps in israel. propterea veni ego
in aqua baptizans. Concurrentibus enim tur-
bis xpm annuntiabat quod quidem sic facilius factum
est quasi per singulos discerneret. ut Liso. di-
cit super Job. Ad ps. ex founte baptismi eius.
dicit enim Pau. Act. xix. iohannes baptizans bap-
tismo penitentiae populum dicebat in eum qui ventu-
rus est post ipsum ut crederetur. hoc est in Je-
sum. Licet enim xps venisset in carne et ad ba-
ptismum. nondum tamen venerat in cognitionem
hominum. de cuius noticie aduentu iohannes
intelligebat quoniam baptizabat. et hoc rationabiliter
quia in baptizando xpm vidit celum apertum
quod intellexit baptismum iam sanctificatio per xpm
apertum esse celum hominibus. quod primo homi-
ni preclusum fuerat per peccatum. Vidit spiritum sanctum
in specie columbe super xpm baptizatum. audi-
uit voces patris prestantis. Ille est filius meus
dilectus. Audiuit etiam xpm orantem. Unde si-
gnanter dicit Lu. iii. quod Iesu baptizato et ora-
te apertum est ei celum. locibus propter eum. sicut
si impator diceret alicui per alio petenti. Ecce
beneficium non illi doctus tibi. i. propter te illi. ut
Erisostomus dicit super Mattheum.

Septimo puer iste erit glori-

osus in sua predicatioe. Ipe namque sua predicatio-
ne inchoauit a pnia dicens. pnam agere. ap-
propinquabit enim regnum celorum. Math. iii. in
quod predicatioe quatuor generum hominum dedit leges
quibus bene viueret. Unde Ambrosius super Luc. ut
dicit. lxxvi. dicit sic. In singulis quoque gene-

ribus hominum conueniens tribuit sanctis baptista
risum. ynam oibus. oes in corde amonent. ut co-
ferat non hominibus. Misericordia enim plenitudo vir-
tutis est. et ideo oibus est posita forma virtutis.
Primo phariseis dedit legem pnie. dicens. illud
Math. iii. pgentes viperarum. quod demonstrauit
vobis fugere a futura ira. Facite ergo fructum dei-
gnum pnie et ne velitis dicere inter vos. patrem
habemus. Abrahā dico enim vobis. quod potes est
deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahę.
Iam enim securis ad radicem arboris posita est.
Dico ergo arbor. quod non facit fructum bonum excidetur.
et in igne mittetur. Ego quidem baptizo vos in
aqua in pnam. Et Lu. iii. ponitur eadem vba
Secundo dedit mercatoribus legem. dicens
illud Luc. iii. Qui habet duas tunicas det non
habeti. similiter et escas. **Tertio** officialibus im-
peratoris dedit legem iusticie. dicens illud Luc.
iii. Nihil amplius quod constitutum est vobis faci-
atur. et dicit. lxxix. ca. In singulis dicit sic. Ita
publicanis ne vltra scriptum exigat. Quarto
militibus dedit legem clementie. dicens illud Luc.
iii. Memine cōcūtiaris neque calūniā faciatis.
et cōtenti estote stipendijs vestris. Et dicit. lxxvi.
ca. in singulis dicit sic. Militibus ne calūniā
faciant et ne pnam requirant. docet idcirco pnti-
tutū militie stipendium. ne dum semper querit
predo crasset. Nec ibi. sic patet.

Septimo puer iste erit glo-

riosus in sua commendatione. Sciendum quod in
veteri testamento fuerunt singulariter comedari quę-
tuor. **Primo** noe. cui dicit deus Gen. vii. Te
enim vidi iustum coram me ex oibus generibus. **Se-
cundo** Moyses. de quo dicit deus Num. xii. Si quis
inter vos fuerit populus domini in visione appare-
bo ei vel per somnium loquar ad eum. ac non talis
seruus meus. **Moyses** qui in omni domo mea fi-
delissimus est. **Tertio** David. de quo dicit deus
i. Reg. i. Inveni hominem sicut cor meum.
Quarto Job. de quo dicit deus ad sathan. Job.
i. Nunquid considerasti seruū meū. Job. quod non
sit ei similis in terra. vir simplex et rectus ac ti-
mens deum ac recedens a malo. In nouo quo-
que testamento fuerunt precipue commendati quatuor.
Primo nathanael. de quo xps ait. Jo. i. Ille
vere israelita in quo dolus non est. **Secundo**
Petrus. de quo dicit xps. Math. xvi. Beatus
es Symon bariona. quia caro et sanguis
non reuelauit tibi. sed pater meus qui est in
celis. **Tertio** centurio. de quo xps ait. Mat-
th. viii. Amen dico vobis. non inveni tantam
fidem in israel. **Quarto** Paulus. de quo xps

De sancto

ait. Mat. x. Ego
posui nomen meum
in filiis israel. Super
comendatur. Unde
dicit. Amen dico vobis
multum maior iohannes
Aug. in sermone
prie. cuius magnitudi-
nem perhibuit dicens
nos multum maior
in sanctis. enim et
nos supergredietur
mulier natus est
ret foras alleluia.
Iohannes maior est
fr. iohanne enim et
notus est. Nec ille.
sermo ait. Iohannes
etiam. quoniam
cellar auctoritas. quod
num fides in diuini-
tate prophetarum
ualebat. quoniam
gloria martyris. quod
pudicitia virginis. et
ar lingua doctorum
omnino cohibentur
progrederetur. de illo
nem omnium sancto-
rum. Malac. ii. Ecce
qui preceperat vici-
Secundo pariter
huc. ioh. v. Iohannes
etiam. **Tertio** p-
Quid epistola videtur
vobis. plius proph-
etor moysen et ceteros
quod pertinet ad nouum
nisi preceperit et
reuelante spiritum
Quarto apostolo
et testimonium perhi-
similatur. recti. ci-
in deserto. Quoniam
fida morte sustinuit
quia confessus est. et
virginis. quia vir-
tute ecclesia. Ser-
uata clementia du-
tuo cumulara fructu
par.

Octauo

De sancto Petro aplo

Sermo XXXIX

ait Petrus. ix. Has electionis mihi est iste: ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel. Super omnes autem Iohannes commendatur. Unde ipse ait de ipso Matth. xi. Amen dico vobis: non surrexit inter natos mulierum maior Iohanne baptista. Super quo Augustinus in sermone dicit sic. Magnus Iohannes. cuius magnitudini etiam salvator testimonium perhibuit dicens. Non surrexit inter natos mulierum maior Iohanne baptista. Preclit cunctis. eminet vniuersis. antecedit prophetas supergreditur patriarchas. et quisquis de muliere natus est inferior est Iohanne. Diceret fortasse aliquis. Si inter natos mulierum Iohannes maior estimatur est saluatore. Absit. Iohannes enim ex muliere. Christus ex virgine natus est. Nec ille. Et Petrus damianus in sermone ait. Iohannes diuinarum limen est meritum. Quicunque enim apostolici senatus excellat auctoritas. Quicunque vel patriarcharum fides in diuina agnitione perficiat. vel oraculo prophetarum ad referendam archana conualecat. Quicunque cumulet triumphantium gloria martyris. Quicunque exloreat veras pudicitia virginum. vel in verbis vite se exerceat lingua doctorum citra metam Iohannis omnino cohibentur nihil perfectionis ultra progrediuntur. hec ille. Habuit enim perfectio nem omnium sanctorum. Primo angelorum Malachie. ii. Ecce ego mitto angelum meum qui preparabit viam ante faciem meam. Secundo patriarcharum. quia assimilatur lucerne. Iohan. v. Ille erat lucerna ardens et lucens. Tercio prophetarum. Malachi. xi. Quid existis videre prophetam etiam dico vobis. plusquam prophetam. Fuit enim excellentior moysi et ceteris prophetis. Iohannes namque pertinet ad nouum testamentum. cuius ministri preferuntur etiam ipsi moysi. quia magis reuelante specularunt. ut habetur ii. Cor. iij. Quarto apostolorum. quia fuit missus a deo et testimonium perhiberet. Ioh. i. Propterea assimilatur voci. cum dicit. Ecce vox clamantis in deserto. Quinto martyrum quia pro iusticia morte sustinuit. Sexto confessorum. quia confessus est et non negauit. Septimo virginum. quia virginatam seruauit. Unde celebrat ecclesia. Serra terdenis alios coronat aucta clementis duplicata quosdam trina cetero cumulatam fructum te facer ornant. Et sic patet.

Octauo puer iste erit glo

riosus sua consummatione. Nam descendens ad limbum confortauit sanctos patres qui ibi erant apportando eis bonum nuntium de aduentu saluatoris qui cito erat descendurus ad eos liberandos. Unde confortati sunt propter quattuor. Primo quia ibi existerant in iusticia. Secundo quia dei visione carebant. Tercio quia in loco tenebroso mavebant. Quarto quia demonum viciniam habebant. Et quous ad limbum descendit et tras men passio ab ecclesia celebratur. Eorum enim qui ad limbum descendit. fuit quadruplex differentia. Primo quidam spectabant simpliciter ad vetus testamentum. sicut Abraham Moyses dauid et ceteri. Et istorum solemnitas non agitur. Secundo quidam spectabant ad vetus testamentum quous ad tempus. sed ad nouum quous ad causam sicut pueri innocentes. Et ideo propter causam eorum obitus celebratur. sed propter tempus Alleluia subicitur.

Tercio quidam spectabant ad nouum testamentum ratione cause. quia pro iusticia moriebantur. et ratione temporis quia fuerunt finis veteris testamenti. et initium noui. ut Iohannes baptista. et ideo eius obitus colitur. et alleluia cantatur. Quarto quidam spectabant ad nouum testamentum ratione vniuersalis saluationis et noue institutionis. ut Christus qui ad limbum descendit. ut inde educeret sanctos patres secundum illud Zach. ix. Tu quoque in sanguine testamenti tui emisti iuvenatos de lacu in quo non erat aqua. Inter quos patres immediate post Christum fuit Iohannes baptista. cui data est sedes luciferi in celo in die ascensionis pro sua gloria: ad quam nos perducatur Christus ipsis meritis et intercessione beati Iohannis baptiste in eternum regnatorios. Amen.

In festo beati Petri apostoli. Sermo

Obi dabo claves regni celorum. Mathei. xvi. et in eius angelo presentis solennitatis.

Beatus Iohannes Apocal. iij. dicit sic. Ecce dedi coram te ostium apertum in celo. quod nemo potest claudere quia seruasti verbum: et non negasti nomen meum. Super quo moruo talem questionem. An beatus Petrus ecclesie Christi fuerit pastor excellentior quam moyses synagoge dei rector virtuosior. Ad istam questionem respondunt duo doctores noui testamenti. Primum est Innocentius papa. ut beatus dicitur. ca. decres. his dicitur sic. Sumus pontificum et reliquorum

sacerdotū in institutione in veteri testō est incho
 ata et in nouo plenē consummata. Summi et ei
 pontifices et minores sacerdotes a deo sūt in
 tituti p moysen q̄ et p̄cepto dñi Aaron in
 summi pontifice. q̄ illos nō ei v̄nixit i minores
 sacerdotes. Simplr nō maior et minor sacer
 dotē. et lxxij. discipulos q̄ nō minores sacer
 dotes instituit. petrus q̄ p̄ q̄m in summi sacerdotē
 elegit. dñ ei p petro. et p q̄m: clauēs regni cō
 loz tribuit. et a se petra: sibi petri nōmē im
 putat atq; p ei fide se sp̄aliter rogasse testat̄
 est. et v̄ ipse ceteros sp̄maret sibi iunq̄t dī
 cēs. Ego te rogaui petre: vt nō deficiat fi
 des tua et tu aliqui p̄bus sp̄mra frēs tuos
 b ille. **Secūda** et anaclet̄ p̄. vt b̄. disc. xxiij.
 ca. sacerdotē. **Ro.** et ap̄lica ecclia nō ab ap̄lis
 f̄ a deo ip̄o saluatore ip̄o p̄mari obtinuit
 sicut brō petro ap̄lo dixit. Tu es petrus. et reli
 qua. v̄lq; soluta et i celo. Is em̄ oēs cent apli
 petro tñ accellum est a deo. et ip̄i inter se vo
 luērit dīctū. vt reliq; oēs p̄ficer aplis et ce
 phas. i. caput et p̄cipiū teneret aplar. q̄ et
 eadē forma sūm successioib; et reliq; epis
 cenedā tradidit. et nō solū b in nouo testō
 p̄stiturū. q̄ etiā in veteri fuit. **Uñ scriptū est**
Alfoyes et **Aaron** i sacerdotēb; dñ. i. p̄m in
 ter eos fuerit. **Ro** i ap̄lica sedes: caput et car
 do a dño et nō ab alio p̄stituta ē. b̄ ibi. Scī
 endū q̄ sic in iudatōe synagoge de p̄legit
 moysen. fuit in nouo testō in fundatore ecclie
 xps p̄legit br̄m petru aplm. f̄ moysi de p̄
 lū multa p̄uilegia sc̄itāq; p̄fom̄ aut et brō
 petro **P̄mo** moyses assumpt̄ ē de aq̄s a fi
 lia pharaonis. **Exo. iij.** Et br̄us petrus a p̄o
 vocat̄ est de mari. **Mat. iij.** Sc̄do moyses
 coronā regiā cū ydolo abysci p̄fegit. **Mat.**
 cū filia pharaonis ip̄m eidē p̄tasset. vt euz
 sibi adopraret in filius. Pharaō p̄cipiēs ei
 elegit i pulcritudinē coronā et idolo sc̄l
 pro capiti suo ip̄osuit. quā puer in terrā p̄ij
 ciens p̄fegit. Sacerdos aut ibi p̄ns clama
 nit. **Idic** ē puer quē nob occididit dñ mōstra
 nit. cūq; nitebat interficere. q̄ filio cuiusdā
 sapiētis allate fuerūt punie q̄s vna cū tirōe
 ad os suū p̄nēs. sic lingua incidit q̄ de ce
 ro p̄o loq̄t. fuit balbutiens: necq; liberat̄ ē
 a morte. **Idc** ḡs̄i diuini et sanctificati p̄s
 ḡi: sūt pueri in eccēie deputatū. **Idc** m̄ḡ
 h̄ioraz sup̄ eo. **Et** br̄us petrus a p̄o ac
 ceptū p̄tatem iū oīa demonia expellēda et
 a corpib; p̄uaniis. **Mat. x.** **Tertio** moyses

vidit deum in rubro ardente, et non combustus. Exo. iij. Et beatus petrus vidit in monte Thabor christum manifestatum, et super ipsum ipsam in specie nubis: et audiuit eundem patrem in voce de caeteris. Ihesus fuit meus dilectus Albar. xvij. Quarto Moyses soluit calciamenta pedum suorum ascendens in montem. Exo. iij. et beato petro pro sua laude pedes in cena Job. xij. Quinto Moyses abnegavit thesaurum egyptiorum. Iob. xi. et beatus petrus omnia preposuit secum: et est christum. Albar. xix. Ecce nos reliquimus omnia et secti sumus te. Sexto moyses a deo missus est nuncius ad pharaonem: et dedit mitti populum dei. Exo. iij. et beatus petrus missus est a christo ad predicandum gentibus. Albar. xvi. Eures in mundum vniuersum predicare euangelium omni creature. Septimo Moyses pharaonem et egyptum: et plagis percussit. Exo. v. Et beatus petrus accepit preteritum a christo curam de languoribus et omnibus infirmitatibus. Albar. viij. Octauo Moyses duxit populum per desertum in colina ignis: et nubis. Exo. xij. Et beatus petrus deduxit populum dei per spiritum dei sanctum: quem acceperat in linguis igneis. Act. ij. Nono moyses mare iniquum: et parces diuisit populum dei sicco pede traduxit: et pharaonem cum egyptiis submersit. Exo. xij. Et beatus Petrus christum in nauis recipere meruit: et super aquas ambulauit propriis pedibus. Albar. v. Decimo Moyses misterio angelorum vidit manum preparatam populo dei. Exo. xvi. Et beatus petrus vidit miraculum de v. panibus quibus populus saturatus. v. milia hominum in deserto: et miraculum de iij. panibus quibus populus saturatus: quatuor milia hominum in deserto. Undecimo moyses aquam de petra eduxit. Exo. xvij. et beatus petrus accepit preteritum a christo conficiendum facrum corpus et sanguinis christi. In cuius exemplum christus voluit petrum interesse nuptijs: in quibus aquas conuertit in vinum. Albar. xvi. et Job. iij. Duo decimo Moyses aquam amarum maris dulcorauit. Exo. xv. Et B. petrus stateret in ore piscis iuuenti. Albar. xvij. Decitertio moyses vestem iudicare synagoga ipsam: et deo accepit. Iude. xi. ubi per me non soli accepit ipsam: per se: sed cum ponebat manum super aliquos ipsi accipiebant ipsam. Act. viij. Decimo quarto moyses affirmauit testem per sanguinem agni asphonsionem. Exo. xij. et beatus petrus affirmauit nouum testem per fidelem confessionem dicens. In te pro filio dei. Albar. xvi. Decimo quinto moyses dedit populo vobis de iudicium ad iram propter suum: sed vobis reco aliquid. Exo. xxxij. et beatus

[illegible]

moyses h̄ v̄nerit Aaron in sacerdotē. Exo. xxiij. nō tñ mutauit ei⁹ nōmē. & p̄s aut v̄nxit b̄r̄m p̄e in sacerdotē. aliud sibi in p̄p̄endo nō mē. f. p̄c̄r. qd̄ d̄mo sibi inponendū p̄misit. cū dixit Job. i. & tu vocaberis cephas. qd̄ interpretatur petrus. Secūdo p̄misum inposuit. It. Albar. iij. q̄ inposuit Symoni nōmē petr⁹. 2. Albar. iij. inposuit cōsūmātur. cū dixit Albar. xvi. Et ego dico tibi qz tu es petr⁹. &c. Secūdo moyses cognōm h̄uit epale. Petr⁹ aut sp̄s iā le habuit em̄ triplex cognōm. Dicit est em̄ sy mon iohanna qd̄ interpretatur dñi pulcritudo. qz h̄uit pulcritudinē mox. Secūdo symō Jo hānis. qd̄ interpretatur cui donatū est. qz h̄uit donauit virtutē. 3. tertio symō bariona. qd̄ interpretatur fili⁹ colūbe. qz habuit abūdātiā lachry marū. Nā colūba gemitū h̄z p̄ cantu. & petri nō moyses nō interfuit miraculis xpi. Beatus p̄. oia miracula xpi vidit. Lucē xi. Beati oculi q̄ vident q̄ v̄o videntis. Dico em̄ vobis qz multi reges & p̄p̄tes voluēt viderē q̄ v̄o videntis. & nō viderunt. & audire q̄ auditis. & nō audierūt. Petrus moyses h̄uit sp̄m sc̄m ad p̄c̄rā relaxādū. Job. xx. Accipite sp̄r̄itū sc̄m quoz remiseritis p̄c̄rā remittit eis &c. Mono moyses p̄ regere pplm̄ in diguit alioz auxilio. Nu. xi. B̄r̄is p̄. & mundū ad fidē xpi traheret Adarbā elegit i aplos collegio. Act. i. Decio moyses vidit gl̄ia dei sui per tabernaculū descendēte. Exo. i. Beatus p̄. vidit humanitatē xpi cū gl̄ia in celū afece. dentē. Act. i. Quidēmo moyses plurius sanitate inpehauit. B̄r̄is p̄. vmbra sui cor poris infirmos sanguit. Act. xij. Duodecimo moyses nemini celū aperuit. qz om̄s p̄s ante passionē xpi ad h̄intū descendebat. & quoz liberati sunt p̄ c̄r̄ passionē. Zach. ii. Tu quoz c̄p̄ in sanguine testi tui em̄issi vinctos de lacu in quo non erat aqua. B̄r̄is p̄. clauos regni celoz a dño accepit. p̄p̄terea xps dixit cū x̄bū p̄posuit. Tibi dabo clauos regni celoz

Relationis.
 Jurisdictionis.
 Remissionis.
 Electionis.
 Operationis.
 Passionis.
 Sublimationis.
 Glorificationis.

Drimotiti dako clanco

illa snias abas
dici in igne cremi
sp ab eis auerit
sum post mimitos
is in dno officio de
no plaresa burlan
pio de uerit ecelan
yenerit. Nec ipos
no opabur imo sic
si uiderit vindicta
de factoz: marie
Abas. xv. No ebo
mitere cambu: no
in mela. Esclay.
vos elucris.

dabo clauces

largioe. Sicut
grum ad foru
ad remissione
iste indulgentia est
multi in operio
urabebroz suoz
inuita sustinuerit
denari poterat
meritoz rata est
huc vueribus et
passiois xpiet
di et alioz scz su
re thesaur de au
ofia sic de pccato
de labore vini
clauis. Penre suo
puz quia cau
qua euqut quat
pre faceris. Se
tio. Tercio pie
s e cul soli deo
primi q ad opera
aleat iste indulg
e remissione. Ete
rio p peto no sa
indulgentia. x. annos
di. vo qd p pccat
ulter p petio pena
ad mal' meritu
pe x. etna. vltra p
edo an egiu bsa
no. Ut recedant
ra. Rndet q egi
dultas b. z. mal' p
ate assum pccat
ecclia. Rndet

tertio. qd opatur indulgentia a pena et culpa
Rndet q talis indulgentia valy ad b. qz tal
tia sic recedes no rigit penas istem nec pur
gatoz: sed subito volat ad celu. sic est an
nus iubilei. vel de indulgentia de passioe fide
do cotra infideles p recuperatione terre scie
etia p ingressu religiois etc. Querit qm. an
iste indulgentie valeat deficiis. Rndetur q
indulgentia valy sicut dda privilegij sonat. Un
indulgentia qm daf sub illa forma. Quicu
qz iuerit. vel miserit ptra infideles. beatidul
gentias plenaria p se et pfe et mfe defunctis.
et ille aie exires in purgatorio. hac additio
ne implera statim volaret ad celu. E. n. n. aie
exires in purgatorio: sine mēbra huiusmodi
corporis mistici ppter charitatem cu q decesse
runt. et paces sūt oim bonoz q sūt et q facta
sunt. Et sicut stomachus oib' mēbris corpis
subam cibi distribuit. sic ecclia oia merita tal
pntia q pntia suis mēbris distribuit. x. vi
uens pōt satisfacere p refueto sicut liber p
incarcerato satisfacere pōt. vñ relaxabit nec
iudex est iniust. sic acceptas vt pz. Queritur
qnto. an vñ indulgentia quā accipit possit da
re alteri viuo vel defuncto. Rndet q si in pri
uilegio sic cōtineat. q talis indulgentia p sūt
acqrit. etia nō est b' psonaliter. tūc illa indul
gentia eis pderit. alia nō. Nam privilegij
mī valet qm sonat etc. Querit scito. an
babeat indulgentiam q nō f. et elemosina.
Rndet q si in privilegio sic cōtineat. quicūqz
porexerit man' ad ditricies etc. Tūc nō dano
nō est capax indulgentie. Querit septio. an
intelligat de disse q dedit panes. vñ oio. li
num etc. Rndet q sic qz d. z. pensari. et dnto p
soaz bz facultatē eoz. pur qz qz cōmodi pōt

Quarto tibi dabo clauces

Dilectiois. Na bris pet' fuit feruor in a
more xpi. Et signa sūt qm. Primo an
te passionē. qz ppter ei' amores dia terrena
pēpfit. Abas. xix. Ecce nos relinimus oia et
secuti sum' re. Quidā ei sūt pcrastinates cō
tra quos dicit Ecce Quidā ad rps reponē
tes. cotra quos dicit. Reliquim' nō reposui
mus. Quidā dividēs cotra quos dicit. Dia
Quidā res suas exteriores reliquētes. si suas
volūtates retinētes. cotra quos dicit et securi
sumus re. Secūdum signū fuit in passioe
qz secū mortu' voluit. qn dicit Luce xxi. Para
ti sum tecu' in carcerē et in mortē ire. Nō
enī volebat mori ante euz. qz nolebat carere
tam dilecti pntia. nec volebat vinere post eū
quia nō reputabat vinē. sed mortē amarā. vo

lebat aut mori cū eo. qz reputabat sibi glo
riam et coronā. Terciu fuit post passionē.
qz sp fuit i lachrymis. hūit em lachrymas do
loz. eo qm in negauit. Luce xxi. Egres
sus foras fleuit amare. Un dicit Clemēs. q
quicūqz galli cantum audiebat lachrymas e
mittebat. hūit lachrymas cōpassionis. eo q
amicū mortuū videbat. Job xvi. Plorabitis
et flebitis vos. mūdus aut gaudebit. hūit la
chrymas deuotiois. eo q ad amicū videndū
sp se pabat. hūit lachrymas cōsolatiois. Un
dicit Clemēs. q sp in sinu sudariū ferebat. q
fluētes lachrymas detergebat. Sic enī i cō
suetudiez duxerat flere. q tota ei' facies ada
sta lachrymis videbat. ps. Fuerunt mihi la
chryme mee panes die ac nocte. Quarto si
gnū fuit post resurrectionē qz ipse ad monu
mentū cū iobē cucurrit. et sicut dicit Grego.
Vñ p ceteris cucurrit. q ceteris amauer
unt. alij enī cucurrit sūt alij iobes pā
currit citius petro alij pet' citius iobē. qd
prior monumētū intravit. p qd daf intelligi
q ambo dilexerūt xpm sapient. Sed iobes
magis dulciter pet' aut magis pstanter etc.

Quinto tibi dabo clauces

Operationis. Fuit em ei' opatio efficax fm
virtutē et h' quadrupli. Primo fm virtutes
credēdi. qn dicit. Tu es xps fili dei viui De
ci' fide dicit xps Luce xxi. Symon ecce sas
thanas expectauit vos vt tribuaret sicut tritici
Ego aut rogau' p te petre. vt nō deficiat fides
tua. et tu alij cōuersus confirma frēs tuos.
vbi b' q ei' fides multū fuit a diabolo tēpta
ta. cū dī. Ecce sathanas etc. Hostis enī vbi i
uenit locū magis munitū. ibi maiore exercet
conatū. Eius fides fuit a xpo valde roboras
ta. cū dī. Ego aut rogau' etc. Eius fides fuit
oib' in creplū data. cū dī. et tu alij vuer. etc.
Secūdo fm virtutē sanādi. Nō solū em sas
nabat sicut ceteri verbo ordiāts. S. etia ver
bo iussiois. sicut pz in sonante ē nee. Act.
ix. Tercietia mēbra corpis sui. vt dī Act. vi.
etia impōne baculi sui sicut pz in discipulo iā
p. xl. dies resur. eto. q ad impōnem baculi sui
resuscitauit. Tercio fm virtutē pēdicādi. Tā
qso. n. pēdicabatur. q alij nō die tria milia
hoiū conuertebat. vt dī Act. ix. Hoc est. m.
gratiosi pēdicatoz. vñ Eriso. super Abas.
dī. T estimonij studiosi agricole est messis
secūda assidui doctoris ecclia plena. Quar
to fm virtutē orandi. Nam eius ofo alij
aperiebat celum. vt parz Petru. x. vbi dicit.
Qz super eū cecidit mentis excessus. et vidit

lach: ymarū i loco quē posuit. Et enī bñdicti
onē dabit legislatoz. ibūt de hūte in hūtes
videbīs deus deoz in syon. Ad declarans
Aug⁹. ait. Deniqz in mōrana cū festinatioe
hgo abiit. Elizabeth salutarā in ei⁹ misterio
qū mēlū⁹ trib⁹ humiliter stetit. Terti⁹ hic
fuit hginis ascensu: vt difficile rūperet tri
plex funiculus. Feruebat siqdē in qrenda g
ria caritas. Splēdebat in carne hginicas. in
obsequio eminebat humilitas. h Aug⁹. Ge
cidus est Salomon. Tand. iij. dices. Que ē
ista q̄ ascendit p desertū sicut h gula fumi ex
aromatibus in pyre et thuris: et vniuersi pul
ueris pigmentarij. fuit enī brā hgo vīgula
id ē flexibil⁹ ad pietatē: et ex arōarib⁹. qz fuit
plena odorib⁹ oīm gñarū: et vniuersi pulue
ris pigmentarij: qz oēs gñas quas habuerūt
alij sancti particulariter: ipsa habuit vniuer
saliter. Tertiū est brīs Amb. in omel⁹ di
ces sic. Adorale est oibus vt q̄ fidē erigunt:
fidem astruāt. Et iō cū angelus abscondita
nūciaret. vt astrueret exēplo senioris femie
et sterilitis. pceptū Marie virginis nūciavit:
vt possibile deo oīe qd ei placuit assereret.
Ubi h audiuit Maria: nō quasi incredula
de oraculo nec quasi dubitās de exēplo: s̄ q̄
lata p voto. religiosa p officio: festina p gan
dio in mōrana p̄rexit. Quo enī iam teo ple
na nisi ad supna pscenderet: et h cū festina
tione. qz nescit gārda molimina spūssancti
gā. hec ille. Quarto est brīs Petr⁹ rauē
nas in vmo dices sic. Deniqz mittit ad Eli
zabeth Maria: virgo ad sterilitē: ad anuz in
uencula: vt ambe pio certamine sumāt pari
terqz p̄cipiāt. altera de homitate fidē. altera
de necessitate virtutē. hec ille. Sciendūz q
brā virgo abiit in mōrana ad visitandū Eli
zabeth ppter quatuor causas. Primo ppter
caritatē q̄ more angelico in Maria virgine
sursum tendebat. An Petrus rauēnas in s
mone dicit sic. Accepro igit cōsensu hginis
vrlīne virili semine p̄ciperet dei filiū. disces
sic angelus ab ea: visum vtiqz subrahendo
nō famulatū atqz celestia perit. quē hgo se
quis dū in montana p̄gredit. Insup plane
et yltra angelos: gā supueniēte puenit. Est
ergo nimirū et in angelis caritas: q̄ supeni
tute in Maria. hec ille. Secūdo ppter fideli
tatē que Maria puerū vsqz ad dextera mā
tris in excelsis. Nam sua fide p̄cepit filiū dei
Unde Petrus rauē. dicit. At hō cui aliqū
dictū est. Spūssanctus supueniet in te. De
hiqz veritas de terra orta est: et nō de ange

lica creatura: nec angelos: sed semē abrahe
apprehendit. Idanc inuenit gratias Maria
virgo plena iam gratia: hec ille. Terti⁹ p
pter humilitatē. Tandē enī humilitatē quā
angelo Maria exhibuerat dicens. Ecce an
cilla dñi: hoibus etiā exhibere curabat. ideo
festināter abiit in montana et Zacharie do
mū intravit vt Elizabeth visicaret ac pregnā
ti vetule iuēcula ministraret. An Amb in
omel⁹ dicit sic. Didicistis virgines pudores
Maria: discire humilitatē. Venit p̄p̄nqua
ad p̄ximā: iunior ad seniorē. nec solū venit.
sed etiā prior salutauit. Decet enī vt quāto
castior hgo: sic rāro sit humilior. Nouerat de
ferre seniorib⁹ sic magistra humilitatē: i qua
est p̄fessio castitatis est et cā pietatis. est enī
am norma doctrine. Contuendū est enī qd
superior venit ad inferiorē: vt inferior adiu
uatur a maiore. hec ille. Quarto ppter san
ctitatem. Maria enī venit ad Elizabeth et
xps ad Johānem vt ipsum sanctificaret. su
cit etiā postea venit ad baptisimū Johānis
vt eū sanctificaret. Unde Petrus rauēnas
in sermone dicit sic. Idcirco etiam Maria
post cōceptū ad Elizabeth p̄perat. qz iesus
qui in vtero suo erat. Johānem adhuc par
uulum in ventre matris sue positum sancti
ficare festinat. hec ille. Propter ista hodie
Maria abiit in mōranā vt dic. hbi p̄posito

Maria abiit in montana.

Diuinorum.
Angelorum.
Celorum.
Patriarcharum.
Prophetarum.
Feminarum.
Creaturarum.

Primo beata virgo ma
ria hodie abiit in montana Diuinor. s. s. s. s. s.
crissime trinitatē. Nam tota trinitas in ea su
as excellētissimas p̄p̄ietates posuit. Pri
mo pater posuit suam potentia. Unde ipsa
mer dicit. Fecit mihi dñs magna q̄ potens
est. Admirabilia enī que fecit pater in veteri
testamento. excellētiore fecit in maria. Ma
gnū fecit qū creauit celū et terrā et oēm orna
tum eoz. maius fecit in Maria: cū in ea cor
pus minimū formauit in quo totus deus ef
fentialiter continet. Ap̄lus in quo habitat
oīis plenitudo diuinitatis etiam corpora
liter. Et ecclesia canat. Quē celi capere nō
poterant: tuo gremio contulisti. magnūz se

Et deus quando liberavit hebreos sepius in manu fortis signis mirādis, maius fecit in hygine: qz totū genus humanū inferno reuocato per ei' vnicū filium redemit, magnus fecit deus qz paup' populū suū in deserto quo dragūta amāis: māna de celo, maius fecit in virgine quādo formauit panē verum, scy xpm in eius vtero q' dicit. Ego sum panis viuus q' de celo descendī, magnū fecit deus q' eduxit mel de petra oleumq' de fapo durissimo. Sz maius fecit in virgine q' a iheru xpo q' est petra spiritalis: fluxerunt aq' galatias et oleū benignitatis et misericordie. i. Lox. r. Bibeant de spiritali cōsequente eos petra: petra aut erat xps, magnū fecit deus q' in oleo: dānis cōuersus est in suis fontē: sed māius fecit in virgine q' antiquus diēn' et cōmūis cernitae vidit virgine' et retro cessit ad infantia deiyni'. Aliajmi miraculosefecit xps: qn in cena panē transubstātiāuit in ppiū corpus: et vini in ppiū sanguinē suū. ps. Admōstā fecit mercedē suoz misericordie: et miferato: dñs eā dedit timentib' sē. Istud vero quo verbū caro factū est, est longello prestāriū: cū sit fundamētū eius. p'cipue q' carne quā ab hoīe sumptū in deū transformatū. Et tanto federe vtrāq' naturā cōseruit vt nec supiorē minueret assumptio: nec inferiorē cōsumeret glificatio. Propterea brā virgo dicta est regina celi, p'sal. Astrit regina a dextris tuīs. Secūds filius posuit in ea lūs sapiā, Unde et ipa dicit. Elegit eā deus et p'celegit eā: et habitare eam facit in tabernaculo suo. De apitis enīz xps dixit. Nō vos me elegistis: sed ego elegi vos. beatā aut' hygine nō soli elegit: s'etia p'celegit, et v' oribus p'scelit elegit: q' sit est deo vniū, qualiter nulla creatura est illi cōiuncta: q' soli deo reseruata, soli deo est mirabilis copulata, Ideo ipa ait. Et radicauit in populo honoificatio: in p'ces dei mei hereditas illius, Nāz p' eternū nō hz radices: cū sit fōs et origo diuinitatē, Filius ex p're velut ex radice p'cedit. Spiūs nō scetus et p'atre a filiō p'cedit. Beata virgo in supremo angelō radicauit: et mox vt creuit infra diuinitatē caput exultit. Sicq' affēdit vt mater dei fieret. Propterea dicit. Et in partēs dei mei hereditas illius. Radices quā radicauit i populo meo. Unde nullus est dign' habitare in tabernaculo nobiscū. Alia r'io h'io. Que de castissimulo et puris sanguinib' suis fabricauit illud. Et sicq' xps in sole posuit taberna

culum suū. Sic ipsa in ipso sole posuit tabernaculum suū. ⁊ sicut vniciqꝫ angelo sociatur vna q̃ia beata hoīm: sī in sede sup̃remi angeli q̃ est x̃ps magni s̃sili angelus collocauit virgo Adaria. Eant. vlti. Que ē ista q̃ aīcē dīc per desertū delictis affluens innita sup̃ dilectū suū. **Q**uarto sp̃s sanctus posuit in ea suam clementiā. Nam sp̃s sanctus ipsas las crucificauit. ps̃. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. Ipsam fecundauit. Adar. i. Qd̃ em̃ in ea nati est: de sp̃scto ē. Ipsam in gratia cōfirmauit. Lucē. i. Sp̃s sanctus inueniē in te: ⁊ natus altissimū ob. ti. Quā fecit postlariā paradisi. que nos suis meritis in ipm̃ introducit. Unde se ancilla noīans petrum in atrīū pontificis introduxit. Job. xix. Ideo cantat sancta mater ecclē. Tu regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. Ipsam sanctum fecit fenestrā celi p̃ qua deus oculo misericordie nō respicit. Añ cantat. Inuenit ut astra siebles celi fenestra facta es. Ead. ij. Tu ipse star post parietē nostrū. post murturam nostram. respiciens per fenestram. i. per matrem suam tē.

¶Secundo Maria abiit in montana Angeloz. Omnes em̃ eoz dignitates: ⁊ oia eoz ministeria ipsa vna ⁊ sola in se cōprehendit. Primo q̃dem angeloz officii est ministrare: nūciare ⁊ custodire. Ip̃a humano generi gr̃am perficiendā annūciat ⁊ inuenit. cui dictū est. Inuenisti gr̃atiā apud deū. In ecclesia dei ministra ordinata fuit. Eccl̃. xxiij. In habitatione sancta corā ip̃so ministravi. Quinas nostras semp̃ am̃ f̃sodit sub alis sue pietatis ab insidijs demonis. Secundo Angeloz officus est secreta cōfiliā dei scire: ⁊ maxime mystēriū de incarnatione verbi cognoscere: q̃d ōdem superius angeli cognouerūt ⁊ deo iudicat p̃ infusam inspirationē medijs cognouerūt ⁊ superioribz p̃ traditā illuminationē inferioribz aucti cognouerūt ab aplis p̃ predicationē. It̃ cur dicit Iheros̃. Sed beata ṽgo cognouit p̃ experientia: ⁊ sanctissimā inuiscerationē. Tercio virtutū officii est miracula facere. nō aliquid de nouo creādo: sed ministeriū exhibendo. Sed beata virgo precipue ministerium exhibuit deo in maximo miraculoz qm̃ a angelo annūciante ⁊ spūs sancto operatore: in virgine credente mox verbis in verum: mox iure verum verbum caro factum est. Luce. i. Beata que credidisti. qm̃ perfecim.

gratie. Ideo dicit. In me omnia gratia vite. Nec per ignorantia qd erat fundata super altitudines diuine noticie. ideo dicit. Et veritas. Nec p infirmitatem qd erat fundata super altitudinem diuine potestatis. Ideo dicit. In me omnis spes vite et virtutis. Quarto qd e aurora. *Enchiridion. vi.* Ista p greditur quasi aurora cõsurgens. Nam fuit in ea lux aurore. quãdo spũs sanctus eam sanctificauit qd tunc renebra originalis peccati ab ea abstulit. *ii. Reg. xlii.* Lux aurore oriente sole mane absqz nubibz rutilat. Aurora autẽ semp crescit donec diem pfectũ faciat. Sic bta virgo post suam sanctificationẽ in vtero semp creuit in mudo. *Proverb. iiii.* Semita iustoz quasi lux splendens. pcedit et crescit vsqz ad perfectũ diem. Ipsa em fuit lux splendens in sanctificatione pcessit in spũs sancti supentione. Creuit in filiũ cõceptione. Facta est perfecta dies in sui glorificatione. Et sic patet rẽ.

¶ Quarto Maria abiit in motana Patriarcharũ. Omnes gr̃as et excellentias quas habuerũt patriarche. Quibus deo fuisse accepti. multo excellenti habuit beata virgo vt ps. *Primo* Adam tanq̃ p̃m̃ p̃p̃etẽs humani generis habuit donũ iusticie originalis p quã fuit in innocentia creatus. Beata virgo habuit solẽ et fontẽ iusticie per quẽ nocentes et peccatores ad statũ sempiternę innocentie pducuntur. Adam cito p peccatũ dicit iusticia de paradiso cecidit. quo casu tota posteritas corripit et ad mortẽ cõdemnauit. Beata virgo de massa corrupta cõcepit tanta gratie efficacia obtinuit. vt seruatã innocentia ipsam vitam de celo traxerit ad terrã. p quã oĩbus credentibus vita pperua et innocentia cõdonaretur. Adam ppter inobedientiam maledictionẽ pmeruit. Beata virgo ppter obedientiam maledictionẽ illaz in benedictionẽ cõmutauit. *Secundo* abel virginitatẽ et martyrium a dño obtinuit ppter que primus iustus a xpo vocat̃ est. ad quem respexit deus et ad munera ei. *Gene. iiii.* Sed virginitas ei fuit infecta. et martyrium ei soli p̃fuit. Beata virgo longe excellentiorem habuit virginitatẽ. qd cũ fecunditate in cõcipiendo deum et hostem et excellenti martyrium eius fuit. *Luce. ii.* Nam ipsius aiam perransibit gladius. s. passionis Iesu christi. *Tercio* Enoch qui cum deo ambulauit et nomen dñi inuocauit. tandẽ in paradysum trãslatus est. Beata virgo nõ solum nominis dei

noticiam habuit. sed deus ipse se totum eidẽ visibilem ad cognoscendũ pariterqz palpãdum prebuit per quam nomen dei in vniuersum orbem est mirabiliter diffusum. q absqz deo quem mente et ventre gestabat. ambulare nequibat. in cuius vterum velut in paradysum transtulit se ipse deus. Quarto Noe. de quo pphetice dictũ est. Ipse solabitur nos ab operibz manũ nostrarũ in terra cui maledixit dñs. Beata virgo consolata est totũ genus humanũ que genuit dñm oĩũ consolatore. In massa carnis humane subiecte maledictioni cõcupiscencie sola virgo produxit fructum vitalis germinis. per quẽ liberari ab errore idolatrie quo manũ nostrarũ opera colebamus. celestem cõsolationem accepimus. qui cõsolatur nos in oĩ tribulatione nostra. mira p̃etate et misericordia sua rẽ.

¶ Quinto Abrahẽ panẽ et vinũ. Beata virgo obtulit verbo diuino carnẽ et sanguinẽ in que panis et vinum substantialem in sacramento conuertuntur. Sexto abrahẽ promissit deus qd ex eo egrediretur in quo omnes gentes benedicerentur. Beata virgo illud semen sanctissimũ ex se pduxit. p qd in crenũ benedictionem vniuersi orbis deduceretur. *Sal. iiii.* Abrahẽ dicitur pmissioẽ et semini eius rẽ. Septimo Isaac sua orõne iperavit conceptu Rebecca. que cõcepit geminos. et ex illis duo populi orti sunt. quoz maior semine minor. Beata virgo sua humilitate cõcepit xpm̃. gẽmine substantie. s. diuine et humane nature qui duos populos iudaicũ et gentilem in vna fidem collegit. Sed iudaicus populus sua perfidia reprobatus. seruie gentili populo tanq̃ maior minor. Octauo Jacob vidit scalam cuius cacumen celum tangebãt et dñm innixum scale. et angelos descendentes et ascendentes p eam. Beata virgo recte dicitur scala trium graduũ. s. humilitatis. virginitatis et charitatis. cui dñs est imitus p incarnationẽ. *Luce. i.* Dñs tecũ. p quã tanq̃ p mediũ descendit angelus et ascendit hoĩes predestinari. *¶* Nono Ioseph pro salute fratrum suorum descendit in egyptum. vt tempore famis sua puidencia frumenti copiam distribueret. Beata virgo in mundo orta est vt salutem generi humano afferret. ps. *Deus* rarus est salutem in medio terre. vt tempore famis gr̃e corpus xpi deuota cõione. velut frumentum toti mudo salutem cõferret et ministraret. *¶* Decimo Aldo yfies factus magni

In visitatione bte Marie Sermo XL
In terra egypti liberatus
propheta iacobis p sanguinem agnũm et iacob
pulsit sanguinem
exponit humani generis
soluit. *¶* Duodecimo
et hanc iustitiam. vt
ara virgo vterum solẽ
nisi nouẽ mensibus
et a dominũ auferret
nos deus misericordie
non rẽ. *¶* Duodecimo
et velle cõceptu. ac
virgo celestem indit.
in vniuersi vtero suo
nus integra et immanis
et carentia pmanit
p̃o in vellus. *¶* Decim
ficatus in vtero tan
leue et etiam scit et
se moti cõposuit. *¶*
fuit deũ ad se attrax
natẽ nostrã suscep
innocenter moeret
ad plus in celo q̃ in
miseria ad philistea
ducentia p̃cipit a
tam sancti occidi m
fuit in uale. omni cast
domini. Beata vir
nisi in certamen
fundibula nocte hu
lipidibus. s. qd qz v
ueritine deuicẽ rẽ
non nigras. sed for
namẽ maxima sapiẽ
go nigrã humilitate.
et cuius decorem cõc
et filii dei in vtero su
amose delectat. *¶* In
tuo octavo Eschias
gradus in horologio a
rem solẽ iusticie a
ram ad beatũ. s. bon
ragio ueritatis sui clare
pulsimĩus ab angelo
¶ Quinto
motana ppter arum
p̃p̃etẽs de p̃p̃etẽ
mãdãdẽ de p̃p̃etẽ
go p̃p̃etẽs de p̃p̃etẽ
p̃p̃etẽs de p̃p̃etẽ
p̃p̃etẽs de p̃p̃etẽ

In terra egypti liberavi populum israel de manu pharaonis per sanguinem agni. Beata virgo verum agnum et immaculatam genuit ex suo purissimo sanguine: quem xps in precium redemptionis humani generis in cruce deo patri per soluit. Undecimo Josue solem in medio celi stare iussit. ut Sabaon confingeret. Beata virgo verum solem iusticie in medio ventre sui nove mensibus stare permittit. ut diaboli dominum auferret semini illi per sanguinem. Suscepimus deus misericordiam tuam in medio repleri tui. Duodecimo Sederon rorem in solo vellere conspexit. terra siccata manente. Beata virgo celestes imbres. id est verbum dei invellere. id est in virginali utero suo suscepit. et terra. id est caro eius integra et immaculata vicio concupiscentie carens conspexit. Descender sicut pluvia in vellus. Decimo tertio Samson sacrificatus in utero tanto ardore muliere sedit. ut etiam scinderet in sinu unius acubas se morti expositum. Beata virgo amore castissimo deum ad se attraxit. in cuius sinu humanitatem nostram suscepit. ut per oibus hominibus innocenter moreretur. Decimo quarto David plus in celo quam in terra habitans. amore mulieris ad populum accessit intrepidus: ducentis prepunctis aliam emisit propter aliam virum sanctum occidi mandavit. in sinu speciose inuencule. omni castitate servata tandem dormiuit. Beata virgo sua caritate deum forissimum in certamen contra diabolum sumpta fundibula notem humanitatis iactis quibus lapidibus. id est quibus vulneribus adduxit: quibus acerrime deuicit. Decimo quinto Salomon nigram. sed formosam adamavit qui tamen maxima sapientia floruit. Beata virgo nigra humilitate. sed formosa virginitate cuius decorem concupivit dominus deus sapientia filii dei in utero suo habitare coegit. cuius amore delectatur infirma nostra penitus. Decimo sexto Ezechias solem. id est gradibus regredi in horologio aspexit. Beata virgo verum solem iusticie a nouis gradibus angelorum ad decimum. id est hominum descendere in horologio veteri sui clare vidit. per. Adiuuisti enim paulominus ab angelis. et.

Quinto Maria abiit in montana prophetarum. In enim quandoque prophetabant de preterito: quandoque de futuro: quandoque de presenti occulto. Beata virgo prophetavit de preterito: cum dicit. Suscepit israel puerum suum. De futuro cum ait. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. de presenti occulto quando Johannes in utero Elizabeth exultasse cognouit. De qua prophetarunt principaliter quatuor prophete. Primo David dicens in psalmo. Virginitatem terram et inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Nam deus beatam virginem in annunciatione per angelum visitauit et salutauit. spiritus sanctus eam inebriauit: quoniam gratia ipsam repleuit et confirmauit. filius ipsam locupletauit quando ex ea carne assumptus. Secundo Esaias dicens. Ecce virgo concipiet et pariet filium: et vocabitur nomen eius Emmanuel. id est nobiscum deus. Tertio Ieremias dicens. Nouum faciet deus super terram. mulierem circumdabit virum. Homo enim circumdat quod est suum. puerum: et non alienum. virgo enim sola puerum circumdedit. quia tota christi caro fuit sua propria. Omnis enim figura perficitur ex pluribus lineis: quia corpus aliorum puerorum formatur ex coniunctione utriusque parentis. In virgine autem fuit circumdatio. quia circularis forma clauditur una sola linea. et corpus christi formatum est ex sola carne virginis incorrupta. Illud etiam quod est circumdaturum est ex omni parte clausum. Sola ergo virgo circumdedit: quia in conceptione et post partum virgo permansit. Quarto Zacharias dicens. Aperi libane portas tuas. Libanus interpretatur candidatio: et significat beatam Mariam que tota fuit candida. Et habet tres portas scilicet potentie. sapientie. et misericordie. Quiddam enim peccat per infirmitatem. Istis aperit portam potentie: dabo eis virtutem resistendi. Quidam peccat per ignorantiam. Istis aperit portam sapientie: dabo eis lumen cognoscendi. Quidam peccant per certam malitiam. Istis aperit portam misericordie: dabo eis gratiam penitendi. Aperit enim manus sua ad largiendum. Proverb. vlti. Adanu sua aperuit inopi. id est christo pauperi. Qui sex opera misericordie exhibuit. Unde Bernardus dicit. Beata virgo dei filium in utero suscepit. nudum carne vel etiam panis operuit: esurientem pauperem. sitientem lacte portauit. Infirmum per infirmitatem non solum visitauit sed etiam omnia humana exhibuit. In carcere positum in crucis patibulo ligatum visitauit: eius sepulchrum interfuit. hec ille. et sic pater. et.

Sexto maria abiit in montana feminarum. Nam ut habet i. Esdras. Hoc expresserunt illi tres iuvenes doctissimi qui soluentes questionem eis propositam quid in rebus esset fortius. moti a spiritu sancto. conue-

In visitatione bte Marie Sermo XL

nienter scripserunt. Primus dixit, fortis est rex iusticie que tenet boiem a paradiso exclusum. Secundus dixit, fortius est vinus misericordie letabunde que sup iusticias gra diens ad incarnandū deū disponit. Tertius dixit, Fortior est mulier beata xgo maria: q̄ effectualiter deū traxit de celo, et reges tenet in sinu. Verū tamen fortissima est veritas q̄ de terra orta est. Sex vtero tante vir ginitis: et celus obstruam referauit potenter suo sanguine precioso in ara crucis in preci um nostre redemptionis effuso, et per crucis vexillū superato humani generis hoste cru deli. ecce q̄ reuerfuri ad ciuitatē Hierlm ter renā. cōuenientissime pphetas de illa bie rusalem ciuitate celesti. venerant iusticiam: misericordiā extollant. Mariā preponunt alitricem et ducitricē regis eterni. Super oīa vero adorāt veritatē increatā ex regina ce loz nascendā. omnes enī benedictiones quas habuerūt dñe veteris testamēti. spasm et sigillatim. becyna virgo cōpleta est velut ro sa tringita folijs et ornata. Sciendū q̄ fi cur viri veteris testamēti quasi stelle veri solis premonstrabant ortum et vitā. Sic om nes mulieres quomodocūq; laudib⁹ attol lant. Marie virginis figurabant virtutes et mores perfectos. quarū bñdictiones a deo illis datas in seipsa complectit. Benedi cta fuit in Eva benedictione generationis matris. illa enī fuit mater cunctorū in terra viuētū. Nec virgo est mater cunctorū celī ascendētū. Matrimoniiū oppe terram. Virginitas vero reparat celus. Benedicta fuit in Sarra benedictione gratificationis. que peperit risum. Nec gaudū genuit in vi uerfo mundo. Benedicta fuit in Rebecca bñdictione predestinationis. prudenter vē dicās bñdictionē Jacob excluso Esau. Nec reprobaro antiquo populo bebroz: popu lum xpianoz benedictionib⁹ repleuit. Be nedita fuit in Lea bñdictione actionis: cui septem ascerbunt filij nati. torā misericor di am complectens. que septenario numero integrat. Nec circa xpm vniuersa miseri cor die opera fidelissime exhibuit. circa nos iu giter exhibet. Benedicta fuit in Rachel benedictione cōtemplationis. que peperit augmentū virtutum in Ioseph et dolorem seu redium vite presentis in Beniamin. bec in vtrutribus profecit copulata Ioseph vi ro saorum quo emisit votum virginitatis. vt facilius diuina contemplaretur, fugiens

corruptelam carnisq; dolorem auget et cum mular. Benedicta fuit in Aseneth benedi ctione dignificationis. que filia fuit pbuti pharis sacerdotis. Nec fuit ex pgenie sacer dotali et regali. que illum cōciperet qui erat rex et sacerdos fm ordinem Abelschisedech psal. Ego autem constitutus sum rex ab eo. Benedicta fuit in Maria sorore Moysi benedictione laudationis. que ppharaone submerso canticum dño decantauit. Nec au tem deuicto hoste infernali: per incarnatio nem verbi canticum dño decantauit dicens Magnificat anima mea dñm zc. Luc. i. Benedicta fuit in Ethiopissa cōiuge moy si. benedictione dilectionis cui Moyses de dit annulum amoris et memorie. Nec autē signauit matrimonii inter lucidissimū deū et abhominabilem humanam naturā. que tamen fuit formosa in virgine Maria. Con tri. nigra sum sed formosa. Benedicta fu it in Thamar benedictione defensionis. quā signa donata ab infamia preseruauerunt. Idius autē virginis inaudictum a seculis portum defendit apud multos suspectum annulus matrimonij contracti cū sene. Et nulla pudicitie comprobare et virga potesta tis diuine. Benedicta fuit in Raab benedi ctione liberationis. que exploratores he breos hospicio suscepit. Nec autē honesta stabularia liberatrix fuit populi non fuit: sed futurū. Benedicta fuit in Ilsa benedictione irigationis. que irriguū superius impetras uit. Nec autē rore celī obtinuit. Esa. xlv. Rorate celi desuper et nubes pluuie iustū. Benedicta fuit in Delbora. benedictione gubernationis. que sepevum populi tenuit. Nec autē populum dei electū summa pru dentia gubernat et regit. Benedicta fuit in Isaac benedictione protectionis. que Sisa ram clauo defixo in ten pora eius occidit. Nec autē hostem antiquū clauo pruden tie sue necauit. Benedicta fuit in vxore ma nue benedictione sanctificationis. cui angel⁹ annūciatū sanctificationē Samsonis. bñt autē annūciata est natiuitas et sanctifica tio saluatoris. Benedicta fuit in Noemi benedictione pseruationis que cū esset as maro animo: preseruata est in lege dei. bec autē iuxta cruce angustia preseruauit fides iesu christi. Benedicta fuit in Ruth benedictione desponsationis. que nupsit Booz viro antiquo. Nec autē virgo diu in dispensatione copulata est matrimonio

In visita

antiquo Ioseph in
Abel benedictione
fuit et missa. De
Nec autem spiritali
raia diuini. et icu
sem deponat fugi
Abelai regis iude
bñdictione
ad humilem cogni
Nec autem sui humi
vt dicens. Ecce an
verbum rui. Bene
benedictione nutriti
id fuit in lecto et p
qui dicitur gestat in
re de celo pleno. B
benedictione consec
Samuel cōsecra
Nec autem pcurum
vo offert per Sym
Benedicta fuit in
in deuotionis. que b
atio denum intenc
trauit. Nec autem
virginis obtin
Derabee benedicti
regum imperauit
reut fons et quo
Salomone finem p
femi Uria occiso. di
venerunt. et ad re
fugiet let libertatis
et. Benedicta fuit i
mediationis. que me
id p pessimo Abia
iuxta deum et boiem.
Benedicta fuit in A
fons. que sui sagaci
et decapitatione S
mano generi per am
liquis serpēis. Be
benedictioe guberna
et p holofernis p
Nec autē sine gladio
gladio spūali rosi
indigne gubernat.
bñdictione su paron
fuit dei superauit.
dne diaboli genus
liberavit. Benedi
benedictione sancti
amorcos non casti
Nec autē septe pecc

p iii

beatam virginem de omnibus aduersitatib⁹
tribulationib⁹ ⁊ angustijs ⁊ reparationibus
victoriam reportamus. Quarto btā virgo
est rosa plantata in hierico. i. creata in mūdo
An̄i cantat scā mater ecclesia. Virgo maria
nō est tibi similis nata in mūdo inter mulie
res. florens vt rosa: quam nobis concedat ie
sus christus. Amen.

In festo sancte Margarete virginis et
martyris. Sermo, xli.

Puentea est vna pre
ciosa margarita. Adarb. cxiij. et in
guagelio presentis solemnizatio.
Beatus Hiero. lib. i. cōtra Iovinianū. dicit
sc. Apud iudeos gloria erat in prubus et in
pruitoribus. et maledicta sterilis q̄ non ha
bebat semen in israel. et beatus cū parat semē
in syō. et domestici in biernales et in bēdi
ctione masculo ponebat. Nam vxor tua si
cut vītis abūdans in laterib⁹ dom⁹ tue. Filij
tui sicut nouelle oliuariū in circuitu mēse tue.
Ecce sic benedict⁹ homo. hec ille. **S**up quo
moueo tale questionē. An brā margarita
inuenierit eternas benedictionē p̄ virginis
pudiciē in corruptionē. **A**d istā questionē
rident duo doctores nostri testamēti. **P**ri
mus est brās Augu. li. de bono cōiugali. di
cens sic. Non est impar meritū continētie in
Iobāne qui nullas experius est nuptias. Et in
Abraham qui filios generauit. Illius eni
clibatur et istius cōnubium p̄p̄tor distr
butione xpo militauit. hec ille. **S**ecund⁹ est
beatus Hierony. li. iij. cōtra Iovinianū. dicit
sc. Eterū q̄s ignoret sub alia dispensatiōe
dei omēs veteres sanctos euāde fuisse meri
ti cū nūc filij xpiani. Quoniam ait abrahā
placuit deo in cōiugio. sic nūc virgines pla
cent deo in p̄p̄ta castitate. hec ille. **S**ciē
dum q̄ virginitas cōmendat quadruplici.
Primo in hebreis legibus. hoc p̄ p̄mo in
viris. Nā Abel qui prim⁹ inter iustos a dño
cōmendatur. virgo fuit et Augu. dicit lib. de
mirabili⁹ sacre scripture. Delias et Delice
et multi filij p̄phetaz fuerūt virgines. vt he
rony. dicit in eplā ad Eustochiū. Jeremias
ac Daniel p̄pheta dñi fuit virgo. **P**z scdo
in mulierib⁹. Nā maria foror Baro filij xpo
q̄ enī p̄phetauit. Filia Septe filij virgo. vt
Jud. xi. Et Zeu. xxi. Adandar dñs p̄ moy
se. q̄ summ⁹ sacerdos vxorē nō accipiat vir
guam. nō repudiam⁹ nō sordidam. nō me
retricem. sed vxorē accipiat virginē de popu

lo suo, et ibidem mandat sacerdotibus filijs
Baron q̄ non contaminent in morib⁹ ciuium
suoꝝ: nisi tñ in consanguineis ⁊ p̄pinq̄is.
id est patre: matre: filio: filia: fratre et forore:
q̄ non est nupta viro. Secūdo in paganijs
gentibus. An̄ Il̄iero. lii. contra Iovinianū:
dicit sic. Certe Romanus populus quanto
honore semp virgines habuit. Nunc apparet
q̄ cōsules ⁊ imperatores in currib⁹ trium-
phantes q̄ de superatis gētib⁹ trophæa re-
ferebant. o omnis dignitatis grad⁹: de via
cedere solitus est. Refert fabule achalam
tam Elidoniā virgine semp in venari⁹.
semp in filiis nō timentes vteros femināꝝ
fastidia cōceptū. sed expeditam ⁊ castā
amasse virtutē. Il̄arpaliciem quoq̄ virgine
traciā. insignis poeta describit. ⁊ reginā
volscōꝝ. Eamillā quā Turn⁹ assit in auxilijs
venerat laudare volens nō habuit q̄d ampli-
us diceret. nisi virgines noīaret. Vetus itaq̄
ille virgo. Elchoechos quoq̄ illa filia Leo-
virgo p̄perua. p̄sentia patrie scribit spon-
tanea morte soluisse. ⁊ ep̄b̄gine virginis fa-
guis aduersos placasse ventos. Tertio in
summis celestibus. Unde Il̄iero. li. p̄mo cōtra
Iovinianū dicit sic. Nuptie terre replent
virginitas paradisum. Qui em̄ in paradiso
virgines p̄manerunt: eieci de paradiso cor-
rupti sunt. et ieiūtur de paradiso: q̄d ibi nō
fecerunt in terra faciunt. vt statim a p̄ncipio
cōditionis humane. virginitatem padisus
terra nuptias dedicaret. In omni tēpore sine
vestimēta tua candida. Eandor vestij sine
pitam⁹: virginitas est puritas. Decille. l. 6.
pletur etiā. viij. Zacharie de virginib⁹ ecclesie
p̄phetantis. Cōplebitur infanti⁹ ⁊ pu-
lis lactentib⁹ plateis ei⁹. Iste sunt virgines
de q̄bus in. xliij. ps. Scripti est. Adducet
regi virgines post eam p̄xime eius offeren-
tur tibi in leticia ⁊ exultatione. adducitur in
templum regis. Nam in resurrectōe mortuo-
rum nō nuberet q̄ nuberet. sed fīlites erūt
angeli. Qd angelus in celis. postea hōies
fueri sunt. hoc virgines in terra esse cepēre
Si angeloz nobis similitudo p̄mittitur. iux-
ta angelos autē nō est sexus diuersitas. aut
sine sexu erim⁹. q̄d angeli sunt. aut certe q̄d
liquido comprobat. resurgentes in proprio
sexu erimus. sed sexus nō fingemur officio.
Quarto in t̄p̄m sequentibus. Unde Il̄iero-
nim⁹. lib. i. contra Iovinianū dicit sic. Legas
m⁹ Apocalipsum Iobis. ⁊ ibi reperierimus
agnum super montem syon. ⁊ cū illo cū illo

faciendibus filiis
et in mortuorum
in eis et ppinis
illa fructu et forore
Secundo in pagania
contra Iovinianum
et populus quanto
buit. Hinc apparet
in cumbus trium
genibus trophea re
gis gradus etis de
ut fabule athalans
et semp in venantib
eo veros feminas
expediam et castas
sem quos virgines
scribitur regiam
um? aut in audis
et habuit qd ampli
dieret. Accus us
no qd illa filia Leo
parie scribit ipou
piginis virginis fa
entros. Tertio in
et Hiero. li. i. pmo co
upie terra replent
Qui em in paradiso
et de paradiso co
diso: et qd ibi no
ut statim a pncipio
nitatem padisus
in omni tempore fut
candor vestra sem
ritas. Nec ille. Co
de virginibus eccle
ur infantibus a puel
ste sunt virgines
pui est. Adducunt
xime eius offeren
tione adducunt in
refurrexerit mox
nt. sed similes em
celis. postea hois
in terra esse cegen
tudo pmititur. ut
tas diversitas. ut
i sunt. aut certe qd
regentes in propa
funguntur officia
ribus. Unde Hiero
anui: dicit sic. Ego
is. et ibi repemus
yon. et cu illo etiam

milis signator habetia nome eius et nome
patris eius scriptum in frontibus suis. q can
tant canticu nouu: et nemo pot dicere tantu
cum illud nisi q empti sunt de terra. Isti sunt
qui cum mulieribus no se coquinauerunt.
virgines em pmanerunt. Idh sequitur agnu
quocuq vadit. Empti em sunt ex omnibus p
mitie deo et agno. et in ore ipsoz no est inue
tum mendacium. et sine macula sunt de sin
gulis tribubus excepto tribu Dan. p qua po
nitur tribus Levi. xij. milia virginu signatoz
creditura dicunt. qui cu mulieribus no sunt
coquinauti. Idh sunt qui cantant canticu no
uum. qd nemo potest cantare nisi qui virgo
est. Idh sunt pmitie dei et agni sine macula.
hec ille. Ad hoc aut vt virginitas debite se
quatur xpm veru agnu: oportet q omis vir
go ipm in corde suo iugiter exaltet quattuor
modis. Primo seipm humiliando. nam p
pter defectu humilitatis reprobate sunt vir
gines fatue in seipsis glorianes. Adat. xxy.
Ideo dicit ambro. li. de virginitate. Non so
lum predicanda est virginitas vt amef. sed
etiam admoneda est ne inferur. Et Bern.
sup missus est dicens. Pulcra pmitio virgi
nitatis et humilitatis. nec mediocriter placet
deo anima illa in qua humilitas comendat.
virginitate. et virginitas exornat humilitate.
Secundo iesum xpm magnificando. Debet
em virgo magnificare deu cu beata virgine
dicens. Magnificat ania mea dnm. Luce. i.
Tale est canticum qd cantant virgines scqn
tes agnum. et a nullo alio cantari pot. Apo.
iij. Tertio iesum deu cofitendo nullo mo
do virgo de se cofidat. sed meminerit se in fi
ctili vase thesauru incomparabile ferre. Un
de hiero. in epla ad Eustochiu dicit. Nolo ti
bi venire supbia de virginitatis pposito. s
timore: onusta no incedis auro: latro vitan
dus est stadium est hec vita mortalibus hic
coedamur vt alibi coronemur. Nemo em
inter serpentes et scorpiones tur ingreditur.
hec ille. Quarto iesum solum honorando.
Ambro. de bono virginitatis dicit. Virgini
tas no quia virginitas: sed q deo dedicata e
honoratur. Un Valeri. li. i. dicit. Q in replo
dee veste erat quedā virgo pulcherrima no
mine Emilia. que videns igne extinctu p ne
gigentiam socie deam veste adorauit. et ora
tione copleta: velu qd in capite portabar fo
culo imposuit: statiq ignis emicuit. Si ista
virgo tantu illi idolo placuit quantum virgo
spicola deo vero placebit. Hec aut virgini

tas maxime requirit verecundiam. Un Ber.
super cantica. sermone. lxxij. dicit sic. Nescio
an quicq gratius verecundia aduertit in mo
ribus hoim queat. que est oim ornatus etas
tum. sed in teneriore etate ampli pulcru scq
enitescit. Quid amabilius verecundo adoles
cente: q pulcra hec et q splendida gemma
moz. in vita et vultu adolefcetis. hec ille. Eu
ius rōnem assignat Valerius. li. iij. ca. vi. di
cens. Quia parens est omis honesta cōsili.
tutela omniu solemnū officioz. magist ra ins
nocentie. cara primis. accepta alienis omni
tempore: omni loco fauorabilem pferēs vul
tum. hec ille. Et Tullius li. i. de officijs: dicit.
Sine verecundia nihil rectum est neq bone
stum. Et ambro. li. de virginitate dicit. Pu
do: indiuiduus comes debet esse virginitati
sine quo non pot esse virginitas. et lib. i. de of
ficijs dicit. Ut in senibus grauitas: in iuueni
bus alacritas. ita in iuuenibus adolefcetis
bus verecundia. velut quadam dote comedas
tur nature. Ad hanc aut virginitate cōser
uandam requiruntur quattuor. Primo ab
stinentia. Unde Hiero. in epla ad Eustochi
um dicit. Pudicitia tuta esse no nisi p abste
nentiam pot. Et Orig. sup Leuit. dicit. Qui
seipsum castrat ppter regnu celozum. id no
assequitur nisi se a ciboz abstinentia refecerit
nisi abstinentia vras ministra. Et Eriso. sup
Adarb. dicit. Castitas sine comitib suis ie
iunio et temperantia cito labefcit. q si his qst
amihiculis roborata fuerit. persicale corona
bitur. Ideo. Valerius li. ij. ca. i. dicit. Q vini
vltus olim: romanis feminis ignotus fuit. ne
scs in aliqd dedecus plaberentur. Quia pro
ximus a libero patre intēprantie gradus ad
incontusam venerem esse cōsuevit. Et Hiero.
li. i. contra Iovinianu dicit. Eius camius
et potus vini. ventrisq saturitas. seminarius
libidinis est. Unde et comicus. Sine cerere i
quit et bacho friget venus. Adesse ergo debz
ratio. et tales ac tantas escas sumam: quib
no oneretur cor: pus. nec libertas anime pre
grauetur. Secundo castigatio carnis. Hiero.
de i. Eoz. ix. dicit. aplus. Ego aut sic curro si
quasi in incertum. sic pugno non quasi aerē
verberans. sed castigo corpus meū et in fer
uitatem redigo. ne forte cu alijs predicaueri
ipse reprobos efficiar. Exemplum de btō be
nedicto volutanti se iter spinas et vepres p
illam grauem tēptationem carnis. Tertio
sancta exercitatio. Unde Grego. li. ij. moral.
dicit. Sepe quem tēptationis certamē superat

re non potuit sua deteri? securitas stravit. et dum lapsus se quisq; in ocio remittit. dissolutam mentem in ocio pstituit. Et Quidius libro de remedio amoris. Scia si tollas piere cupidinis arcus. Contempreg; iacent et sine luce faces. Quarto deuota oratio. Nam hoc genus demonior; s. lasciuie no eijctur. nisi in oratione et ieiunio. Marci. ix. Et. Adarbei xxvi ca. Vigilate et orate vt no interitis in temptationem. Exemplum de bro x poforo qui cum in carcere duabus puellis associatus esset. vt eum ad lasciuia puocarent. sua oratione ipsas ad deum couertit. Has quatuor or; virginis comites xps in se obseruauit. Primo abstinentiam. per hoc q; ieiunauit et esuriuit. Marb. iij. vbi de lapidibus nolu; it facere panes cum melior sit refectio metis q; ventris. etiam sicut quado sedens sic sup fontem periuit a Samaritana bibere. Jobis iij. Secundo maceratione carnis. Esa. liij. Disciplina pacis nostre super eu et. Et psal. Et no loquatur os meū opera hominū propter verba labiorū tuor; ego custodiui vias duras. Tercio sanctam exercitationē. Esa. lxi. Spiritus dñi super me eo q; vixerit me et. Unde circūbat castella et ciuitates docēs in synagogis et predicās regnū dei. et sanās oēm languorem et oēm infirmitatē. Marb. iij. Quarto deuotam orationem. Nam eo tēpore quo cepit predicare egressus abiit in desertum locum ibiq; orabat. Mar. i. Ipse etiam sedebat in deserto et orabat. Luc. v. Nec autē virginitas facit quatuor. Primo reparationum pellit incendia. Exemplus de Ioseph qui relicta veste apud dñam suaz sollicitantem ipsum de lasciuia virginitatem suā custodiuit. Etiam ypolitus fugiens amplexus lasciuos phedre relicto ense immaculatum se pseruauit. Secundo sanctorū meditationum sensus acuit et ingenia. Unde apuleus de deo socraris dicit. Virres alie siue scientie possunt ignorari siue erubescētia: vt rō pingendū saltandū cantandū: quas vir bonus pōt sine vituperatione contemnere. sed nescire bene viuere nūq; audebis dicere sine pudore. Nec ille. Quotiens ergo virgo nesciret bene viuere et de hoc verecūdabitur. acuet ingenium ad honeste viuendū et hoc quidē plurimi securi sunt qui seipsa deformauerūt. ne in lasciuia plaberentur. Exemplum de spū rina elegantissimo adolescente qui cum mira sui specie sollicitaret oculos pluriū illius virginitatū. cūq; viris et parentibus eam se

suspectum sentiret. faciei decorem vulnerib; deformauit. Tercio carnalium cogitationū luxum fugat et vitia. Exemplum de illa virgine Antiochena pulchra nimia. quam omnes cōcupiscebant. sed ipsa hominū aspectus fugiebat. Eomperito aut; q; xpiana esset coacta est aut idolis imolare: aut lupanar intrare. qd cum facere recusaret ad lupanar ducta est. Ad ingressū autē lasciuiorū certantius q; illas pmo stupraret. apparuit miles aspectu terribilis: cōfortans eam ne timeret. mutatū ergo vestib; puella egredit. miles vero clausus in camera manet. Quidā autē aduerteret militem virum esse et non puellam. exclamauit factum dolū. Uterq; igitur ad martyriū ducitur: et miles et puella. Sicq; xginitas custodita est. Ideo Ambrosius sup Beati imaculati dicit. Pudor plerūq; corrector est nī qui dum precipit nos pudere cōmisi: ne diutius pudeat deferere que erubescēda sunt admoget. Quarto nostror; acutū securā dā vestigia. Unde Valerius li iij. narrat de Scipione. que cū esset. xxiij. an capta Cartagine in hispania: omēs obfides quos peni in ea urbe clausos tenebat in suā prātem redēgit. simulq; virginē etatis adule. Quam vt cōperit il lustrī loco inter celiberos natā. et indubili desponsatā. accersitis parentibus inuolara tradidit. aurūq; qd p redemptionē allatū fuerat summe dotis adiecit. Ambrosius in quodā sermone. Solet citius mereri indulgentiā: q; verecundius deprecatur. Beata Margareta habuit hunc thesaurum virginitatis i magna custodia: per carnis mortificationē. Apostolus. Qui autē sunt xpi carnem suā crucifixerunt cum vitijs et cōcupiscentijs: per sensuū cohibitionem Job. xxi. Depigi sedus cum oculis meis. p fugam et elongationē. i. Cor. vi. Fugire fornicationē. Tale thesaurū q; iuit Iesus xps in suis fidelibus quē inuenit i beata Margareta. Sicut dicit verbum ppositum. Inuenta est vna piosa margarita.

Quia piosa margarita inuenta est.

- A deo.
- A angelis.
- A patriarchis.
- A prophetis.
- A apostolis.
- A martyribus.
- A confessoribus.
- A virginibus.
- A fidelibus.

Primo v...
gancia inuenta est
dicio apparet in eo
et in mundum venit
Unde simile est reg
no querenti bonas
godatore sunt sepre
est quia sua piosa
ga. Et male habeo.
tum. Quos emitt. Po
gudum labore rec
more vira. Secun
re emitt. Dedit em
p nobis i. Petri p
euro et redempti el
est quia sua piosa
dichio pōt magno
p. Ephe. v. Et rac
Et emitt. quia in
emia bona sua trad
is. Pro nullo hab
Quartū est. quia in
vira sunt pteci soli
ta me. nō fa. irri. B
parauit merita oim
vii. Non sunt cōdigi
ris et. Quinū est
stricam rōnem ex
nem villicationis te
irōnem ponere cu
quia seruos suos su
lucari voluit. Luc
senis. 4. Septimū e
gocandū bona su
tis. Marb. xxv. Et
lena. alij autē duo al
ppiam facultatez.
mundo isto vt sibi b
pro qua dicitur: ai
dada. et ipsa omne i
fuit em fore celesti
aperuit et rorem spi
stioni diabolice se el
gancia generata fuit
sa in memoriam: et
tordationem aperu
concepte dei recogni
tationem: et ibi cone
Secundū
margarita inuenta
q; catholice can
nem demonio q; i

Primo vna preciosa mar

garita inuenta est A deo. Nam pietas salua
coris apparet in eo q̄ negotiator: factus est:
et in mūdum venit negociari anias nostras.
Unde simile est regnū celoz homi negotia-
tori querenti bonas margaritas. In isto ne-
gociatore sunt septem miranda. Primum
est quia sua p̄ciola p̄ vili precio tradidit. Au-
gu. Venale habeo. Quid dñe? Regnū celo-
rum. Quo emit? Paupertate regnū. dolore
gaudium: labore requies. ignomina gloria:
morte vita. Secundū est: q̄ nostra vilia cas-
re emit. Dedit em̄ preciosum sanguinē suum
p̄ nobis. i. Petri pmo c. Nō corripibilis us
auro et redempti estis. sed preciofo sanguine
agni immaculati iesu xpi. Et i. Cor. vi. Imp-
ti estis p̄cio magno et. Ideo dedit seipm to-
tum. Ephe. v. Tradidit semetipm p̄ nobis.

Tertū est. quia nihil habebat ad soluendū
omnia bona sua tradidit. Sicut pueri faciūt.
ps. Pro nihilo habuerunt terrā desiderabile

Quartū est. quia nullū decipit. Ideo semp
vtra fore precij soluit. ps. Que pcedunt de-
la. me. nō fa. irri. Aug. Qd de diligentib⁹ se p̄
parauit: merita oim transcendit et vota. Ro.
viii. Non sunt cōdigne passionē huius tēpo-
ris et. Quintū est. quia de datis et acceptis
stricam rōnem exigit. Luce. xv. Redde rō-
nem villicationis tue. Et Math. xviii. Volu-
it rōnem ponere cum servis suis. Sextū est
quia seruos suos sup bonis suis negociari et
lucrari vult. Luce. xviii. Negociamini dum
venis. Septimū est. quia servis suis ad ne-
gociandum bona sua dedit fm̄ eoz qualita-
tes. Math. xxv. Et vni quidē dedit q̄nq; ta-
lenta. alij autē duo. alij vero vnu vnicuiq; fm̄
ppriam facultatez. Iste negotiator venit in
mundo isto vt sibi hanc margaritaz emeret.
pro qua deitatem etiam carnē et sanguinem
dedit. et ipsa omne idolorum culturam fugit.
Fuit em̄ rore celesti generata: quia cor suum
aperuit et rorem spūs sancti suscepit. et sugges-
tioni diabolice se clausit. et sic preciosa mar-
garita generata fuit. Aperuit namq; ad deū
suam memoriam: et ibi recepit dei cōtinuā re-
cordationem. aperuit suā intelligentiā: et ibi
concepit dei recognitionem. aperuit suaz vo-
luntatem: et ibi concepit dei amorem.

Secundo vna preciosa

margarita inuenta est Ab angelis. Nazari-
geli custodierūt eam vt contereret suggestio-
nem demonis. qui habet magnā potentiam.

superbiam: astutiam: et experientiam. Unde
dicit Apocal. xii. Proiectus est draco. Ecce
potētia. magnus serpens. Ecce superbia. an-
tiquus. Ecce experientia. qui seducit vnuer-
sus orbē. Ecce astutia. His armis pugnauit
demon contra beatam Abargarerā. Sed ip-
sa protectione angeloz contriuit omia eius
machinamenta. fregit enim eius potentiam
quādo ipsum ei apparentem in specie draco-
nis. virtute crucis euanescente fecit. Fregit ei⁹
superbiam qm̄ pedē sup collum eius posuit.
Fregit eius astutiam quādo sibi in nullo no-
cere potuit. et quādo ipm̄ coegit fateri q̄ iso-
sibi apparuit. quatinus ei cōsuleret vt moni-
tis p̄dis obediret. Fregit eius experientiaz
quia in nullo suis suggestionibus cōsentire
voluit. ps. Angel suis de mādauit de te et.

Tertio vna preciosa mar

garita inuenta est A patriarchis qui domos
pprias reliquerunt. vt Abrahā. Gene. xii.
Et de beata margarita dicit psal Pudi filia
et vide et inclina aurem tuā et obliuiscere pos-
pulum tuum et domū patris tui. et concupis-
cet rex decorem tuū. Ipsa em̄ presentiens q̄
pater suus intendebat eam trahere ad cultū
ram idolorum. eius societatem fugit. et oues
sue nutritis pascebat periculum est enim bo-
nis habitare cum malis. ps. Cum pueris p̄
uicinis. Quia mali sunt igne cōcupiscentie
inflammati ideo boni sepius cōburuntur. i.
Corinth. xv. Corumpunt bonos mores col-
loquia praua. Mali sunt luto auaricie inquit
nati. et ideo boni sepius inficiunt. mali sunt
pice adherentis superbie infecti. et ideo boni
sepius denigrant. mali sunt tenebris ignorā-
tie obscurati. et ideo boni sepius obscurantur.
Beata ḡ marga. noluit habitare cū malis: ne
aut inflammaretur igne cōcupiscentie. aut in-
quinaretur luto auaricie. aut inficeretur pice
superbie. aut obscuraretur tenebris ignorātie.

Quarto vna preciosa mar

garita inuenta est A ppbis. nā ppbe matie flo-
ruerunt virtute hūilitatis. vt clari⁹ dina myste-
ria intellexerūt. Brā marg. tāto hūilior fuit i
aspectu suū fulgidior eēt i aspectu dei. Sepe
ei res lucide nigrū hūt effectū sic ostendit. b. aug.
li. de ci dei. triplici exēplo. Nā oleū lucidū: ma-
culas nigras effudit. argentū fulgidū lineas
nigras tigit. Quis splēdīdū nigrā facit cūcta
q̄ tangit. Sic sancti viri ppbe dei. licet luce
aut instar olei per pietatem. instar ignis per
charitatem. instar argenti per fame sonoritas

dem. et apud se nigrescebant p humilitates. Un Jerem. dixit. A a a dñe de. ecce nescio loq. q. puer ego sum. Btā margareta coras se fuit humilis: vt deo fieret gradis. ps. Elege abieci. esse in domo dñi mei. magi q. habitare in tabernaculis pcor. Et em. Libri us ea tibi iungio copulare veller. magis voluit affigi cu ppo xpianor. q. tpalis pspicitatis habere iocunditatem.

Quinto vna p̄ciosa mar garita inuenta est ab aplis quoz fide imitanda est. de hac fide dicit ps. Et loqa dñi eloqa casta argenti igne e. animarū pbatū purgati septupli. Et quo elicit q. fides catholica est casta per puritate sincerā: q. nulla adulterina falsitate polluit. qd est fide hereticorū. Et ex amara p tribulatione imissam: q. nulla aduersitate frangit. qd est fide instabili. est pbatā p p̄p̄ritate mundanaz q. nulla p̄p̄ritate mundana allicit. qd est contra fide auaror. Et purgata per spū sancti gram. q. septiformi dono spū sancti fulcit. qd est fide malo xpianor. Btā margareta hūc thesaurū fidei in corde suo fixit vtrami argumēta facile deuicent. Qui cū diceret q. nō puenit vt puella tā nobilis habeat deū crucifixū. Ipsa ridit. Xps p redēptio ne nostra crucifixus esset. sed nunc eius in eternum viuere affirmat. et.

Sexto vna p̄ciosa mar garita inuenta est a martyrib. q. p xpo occisi sunt. eius nāq. passio multū fuit passio nī xpi cōformis. Xpus em fuit denuclatus in patibulo. Alargareta spoliata in euleo. Xpus fuit flagellat. ad colūā vt discipulū p nobis portaret. Alargareta tota fuit virgis lacerata: vt post hāc vitā aliam disciplinā nō sentiret. Xps fuit pforatus clauis. Alargareta fuit lacerata vinctulis. Xps passus est in patibulo: qd erat supplicium latronū. Alargareta in euleo qd erat supplicium malefactor. Xpus fuit totus sanguine plenus. Alargareta fuit tota sanguine crucrata. Xpus passus est in aere: ad innendū q. est mediator dei et hoim. Alargareta passa est in aere: ad innendū q. est nostra interuenientia apud deū. Xpus in sua passione patri spiritui cōmendauit. et p suis crucifixoribus intercessit. et p oibus fidelibus exorauit. Sic et margareta orauit deū p se. p suis occisoribus: et p ipsam inuocantibus.

Septimovna p̄ciosa mar garita inuenta est a p̄fessorib. Nā ipsa ardēa caritate tota inuit adusta: h nō cōbusta. Un poterat dicē illud Eccl. liij. In medio ignis nō sum estuata. Fuit em in medio ignis: q. habuit carnē p̄pugnātē. Sal. v. Caro p̄cū piscit aduersus spm. Demonē in flātē. Job. xlii. Alit. et p̄pūnas ardē facit. hoim sollicitantē. q. p̄fector. eā in vxorē accipere cupiebat. Pulchritudine alliciente. q. iā multas deceperat. Proverb. vlti. et allaz gta et vana pulchritudo. Suprauit em oia ista ardētissima caritate. p̄p̄ter q̄tuor q. intrinsec. habebat. Primo grām affluētē. Dani. iij. et cū me diu fornacis q̄si ventū rotis flant. Secundo p̄sciam delectantē. Proverb. xv. Secuta mēs q̄si iuge p̄uiniū. Tertio sp̄s letificatē. Ro. xij. Spe gaudentes in tributatioe p̄p̄itēs. Quarto carnē hūmā refrigeratē. Luce. i. Virtus altissimi obumbrauit tibi.

Octauovna p̄ciosa mar garita inuenta est a hūmib. Nam thesaurū hūmilitatē inuenit q̄tuor modis. Primo dādo deo p̄p̄ium affectū vt. nībīl diligat nisi celestes sponsum. Est em zelotip. et nō vult cū adultero adamari. Esa. xxviii. Loangui statū est strati ita vt alter decidat. Secundo dādo deo p̄p̄iū intellectū: vt. i. de nullo cogiter nisi de celesti sponso. ij. Cor. x. In caritūate redigentes oēm intellectum in obsequiū xpi. Tertio dādo deo p̄p̄ium cēsū. scz bona sua non vane expēdendo. sed pauperibus christi tribuendo. Alarb. xix. Si vis perfectus esse: vade et vende omnia que habes et da pauperibus. et habebis thesaurū in celo. Quarto dādo deo p̄p̄iam intentionem et motum. Nam sicut imago dei in sanctis viris non inficitur. sic virginitas recta intentione innotatur. secūdo Eorinthio. liij. Licet is qui foris est h. mo noster corrumpatur. tamen is qui intus est renouatur de die in diem.

Nonovna p̄ciosa mar garita inuenta est a fidelib. Nam magnas horres in sua passioe ostendit q. multa in fidelib. militia p̄uersa sūt ad fidē xpi nā i igne fuit posita h nō adusta. In aere q. fuit i caelo suspēsa: nō tñ in aio lesa. In aq. q. i aq̄s gelidis fuit posita et permanit illesa. In terra: q. fuit terrēnotu cōcussa. factus est em

herem. et apud se nigrescebant p humilitates. Un Jerem. dixit. A a a dñe de. ecce nescio loq. q. puer ego sum. Btā margareta coras se fuit humilis: vt deo fieret gradis. ps. Elege abieci. esse in domo dñi mei. magi q. habitare in tabernaculis pcor. Et em. Libri us ea tibi iungio copulare veller. magis voluit affigi cu ppo xpianor. q. tpalis pspicitatis habere iocunditatem.

Quinto vna p̄ciosa mar garita inuenta est ab aplis quoz fide imitanda est. de hac fide dicit ps. Et loqa dñi eloqa casta argenti igne e. animarū pbatū purgati septupli. Et quo elicit q. fides catholica est casta per puritate sincerā: q. nulla adulterina falsitate polluit. qd est fide hereticorū. Et ex amara p tribulatione imissam: q. nulla aduersitate frangit. qd est fide instabili. est pbatā p p̄p̄ritate mundanaz q. nulla p̄p̄ritate mundana allicit. qd est contra fide auaror. Et purgata per spū sancti gram. q. septiformi dono spū sancti fulcit. qd est fide malo xpianor. Btā margareta hūc thesaurū fidei in corde suo fixit vtrami argumēta facile deuicent. Qui cū diceret q. nō puenit vt puella tā nobilis habeat deū crucifixū. Ipsa ridit. Xps p redēptio ne nostra crucifixus esset. sed nunc eius in eternum viuere affirmat. et.

Sexto vna p̄ciosa mar garita inuenta est a martyrib. q. p xpo occisi sunt. eius nāq. passio multū fuit passio nī xpi cōformis. Xpus em fuit denuclatus in patibulo. Alargareta spoliata in euleo. Xpus fuit flagellat. ad colūā vt discipulū p nobis portaret. Alargareta tota fuit virgis lacerata: vt post hāc vitā aliam disciplinā nō sentiret. Xps fuit pforatus clauis. Alargareta fuit lacerata vinctulis. Xps passus est in patibulo: qd erat supplicium latronū. Alargareta in euleo qd erat supplicium malefactor. Xpus fuit totus sanguine plenus. Alargareta fuit tota sanguine crucrata. Xpus passus est in aere: ad innendū q. est mediator dei et hoim. Alargareta passa est in aere: ad innendū q. est nostra interuenientia apud deū. Xpus in sua passione patri spiritui cōmendauit. et p suis crucifixoribus intercessit. et p oibus fidelibus exorauit. Sic et margareta orauit deū p se. p suis occisoribus: et p ipsam inuocantibus.

pibus satiat. et inde p eos de angelos ad lo-
cum ppiū reuocata: corporalib⁹ alimētis
nullaten⁹ indigebat: put narrat Egiptus in
quodā tractatu. Sic aut⁹ eleuari p angelos ē
priuilegiū virginū. vt pz de adam in statu in-
nocentie. Desyseo ppheta: brā virgine: Jo-
hāne baptista: Paulo: Johāne euangelista:
Thoma de aqno. Ergo beata maria magda-
lena veraciter recuperauit integritatez virgi-
nitatis: quantum ad aīam et corpus. ideo dī-
ctes hanc mulierez. s. p penitentiā recupe-
rasse integre virginitate: p qua adipsenda
tam lamentabiliter fleuit.

Vides hanc mulierem.

- In statu offensionis.
- In statu conuersionis.
- In statu satisfactionis.
- In statu attractionis.
- In statu ptectionis.
- In statu glorificationis.

Primo vides. i. conside-

ras hanc muliere. s. beatā mariā magdalenā:
in statu offensionis. **B**rauitas em̄ offensio-
nis eius in tribus consistit. s. in peccatorum
magnitudine. In peccōz certitudine. In pec-
catorū multitudine. Magnitudo peccatorū
notatur cū dicit in euangelio. Et ecce mulier

Erritudo peccatorū notat^r: cū dicit. Dne es-
tat in ciuitate. **M**ultitudo peccōz notat^r: cū dicit^r

Peccatū. Magnitudo peccatorū ei⁹
causabat ex quattuor: que ipam induxerunt
ad ruinā. **P**rimo pulcritudo. Prover. xi.

Circulus aureus in naribus suis mulier pul-
era et facta. **S**ecundo diuinitas. **T**ertio liber-
tas. dum. s. nō est sub lege viri. **Q**uarto sim-
plicitas: dum. s. nō bz pudentia in se q ad re-

gimē vite sue: sed facile seducit viri. **P**ean-
tes vel alliciētes mulieres. hnt septē pdimē-
ta ad seducendū eas: et q sequitur passiōes

sensus: facile vincuntur vt ps. **P**rimū pdimē-
tum est: laudatio. procans em̄ laudat mulie-
rem dicēs. Tu pulcior es oī muliere. Naru-
tura nō posset fingere aliā pulciorē. brā illa

mī q te genuit: ita delicate nutrit. **T**ota pul-
era es amica mea. et macula nō est i te. **E**cce
tu pulcra es amica mea: oculi tui colubarum

Sau⁹ distillas labia tua: mel et lac sub lingua
tua: qd nō arderet in amorē tuū. **S**ecundū ē
locutio. **P**ean em̄ dicit amasse sue. **S**i pos-

sem tibi loqui in secreto: bene esset tibi. Nihil
malit nec qd ad cōfessionē tui accedat: sed po-
tius ad laudē et gloriā tui. **S**i scires q ma-

gna sunt que dicta fuerūt pridie de te: vehe-
menter exultares. **E**tiā plures fuerūt q male

locuti sunt de te: qd ego dure increpauī. **T**u
credis quibūdā qui applaudūt tibi in facies

sed retro te pungūt. **T**ertū pdimentū est
pmissio. **P**ean. n. pmittit fidem amasse sue

Qu tale negociū nō dicer alicui. ppter bono-
rem suū. et q nūq alteri cōmiserib. **S**ed ca-
ueat sibi mulier fragilis. quia qpmū cōfen-

serit ei: diuulgabit eā p ciuitatē q talis est a-
massa sua: et bz cū ipsa omīe suū beneplacitū

Nā quattuor sunt q nō possunt celari. **S**ignis
Scabies: Tussis: et Amor. **I**sta scipsa ma-
nifestant nullo pquirete. **Q**uartū pdimen-

tum est copulatio. **P**rocan em̄ pmittit se il-
lam ducere in vxorem. **E**ū aut⁹ sanificerit li-
bidini sue: et cognouerit eā gravidā: recusat il-

lam ducere. **S**i aut⁹ vir pmiserit eam ducere
vxorem: et secuta fuerit copula carnalis: tene-
tur eā ducere. **S**i aut⁹ aliā duxerit ista reiecta

nō est illa vxor ei⁹. sed concubina. vt patet.

Quinū pdimentum est **C**ōminatio. **P**ro-
can em̄ minas inuēcile q nisi consentiat ei:

diuulgabit eam meretricē p totā ciuitatez: et
manifestabit cōuersionez eius: et ambasta-

tas quas mittit qbusdā iuuenib⁹. **S**icut fece-
rūt illi sacerdotes senes ptra Susannā quā

tn de⁹ prexit p danielē ppham Daniel. xiiij.
et **S**extū pdimentum est fictio. **P**ean. n.

fingit se esse diuitem: et q induet eā velut nobi-
lem. et dabit ei qd ipa petierit. imo omīa

sua dabit arbitrio. et gubernationi sue. cū ip-
sa videatur prudētissima. et nō curat de dote

eius. imo ipc vult eam dore de suo. et tene-
re matrem eius libentissime. **S**eptimū pdi-

mentum est **C**ōmissio. **P**rocan em̄ cōmitteret
alicui antiquē vt faciat tales ambastatam ta-

li iuuenile. et q ardet amore ipsius et tanq
desperatus occidet seipsum: nisi habuerit eā.

Et donat illi antiquē multa: et plurima dona-
ria mittit illi per istam antiquam que cōfor-

tabit eam. et ista iuuenula fidens in ista: cō-
sentiet illi procari. et **E**rritudo peccatorū cau-

satur ex hoc q mulier septem modis grauiter
peccat. **P**rimo ornādo visum et faciē su-

am vltra debitum. **E**nde **L**yprian⁹ li. de ha-
bitu virginum dicit sic. Non virgines tantū:

aut viduas. sed et nuptas: puta etiam om-
nes omnino feminas admenendas: q op⁹

dei et facturaz eia: et plasma: adulterare nul-
lo modo debeant adhibito flauo colore vel

nigro puluere: vel rubore: aut quolibet linea-
menta nocua corrumpente medicamē. ma-

mus quidē deo inferunt qñ illud qđ ille for-
manit reformare concedunt. Impugnatio
ista est diuini operis purgatio: veritatis
deū videre nō potens. qñ oculi tibi nō sūt
quos deus fecit: sed quos diabolus infecit.
hec ille. vnde mulierū fucatio: de qua *Eypri-*
anus loquit. est qđam species fictiōis q nō
pōt esse nre peccato. Vñ *Aug.* dicit i epla
ad *Possidū*. Fucari figmētis quo rubican-
dior: vel candidior appareat adulterina fal-
lacia est: qua nō dubio etiā ipso maritos
se velle decipi. qbus solis pmitrēde sunt fe-
mīe ornari fm veniā: nō fm imperiū. *Sci-*
endū q nō semp talis fucatio est cū peccat-
o moralit: sed solū qñ fit ppter lasciniā. vel
in dei pceptū. in qbus casibus loquit *Eypri-*
anus. Nam aliud est fingere pulchritudinē
non habitā. Et aliud est occultare turpitudi-
nē ex aliqua cā puenientē puro egritudine
vel aliq hmoi. hoc em ēlicitur: q fm aplm. i.
Cor. xij. Que putam⁹ ignobiliora esse mē-
bra corporis hīs honore abundantiorē circū-
damus. *Secūdo* portando capillos alie-
nos: aut vltra modū colendo suos. Vñ. i.
Pe. iij. dz. Sic nō extrinsec⁹ capillatura aut
circūdario auri: aut indumenti vestimētōz
curtus. vbi dicit glo. *Eypriani.* Serico et pur-
pura induit xpm sincere induere non pnt.
auro et margaritis ornare et monilibus: or-
namenta mēris et corporis perdidit. hec
ille. sed glo. ibidē dicit. Ad mulieres eoz q i
tribulatione crāt pñebant viros: et v alijs
placēt se pulchre ornabāt. Ad fieri aplm
phibet. In quo etiā casu loquit *Eypri.* Nō
aut phibet mulierib⁹ pñgatis ornari: v pla-
ceant viris: ne def eis occasio peccadi cum
alijs. Vñ. i. *2. h. ij.* dicit apls. Adulieres in
habitu ornato cū veretū dia et sobrietate or-
nātes se: nō in ortis crinibus aut auro aut
margaritis aut veste preciosa. Per qđ daf
intelligi: q sobrius et moderatus ornat⁹ nō
phibet mulieribus: sed superflu⁹: et inuere-
cūdis et impudicus. Etiā si nulla est muli-
er q veller dormire cū muliere mortua: v ha-
beret capillos suos. quō ergo est causa por-
re capillos mulieris mortue. *Tertio* dum
est vanitatis ornata: aspiciere et aspici de
lectando. Nam muliebris cultus sepe viros
ad lasciniā puocat. *Proverb. vij.* Ecce mul-
lier occurrit tibi ornata meretricio prepara-
ta: ad capiendās aīas: q laqueus venatorū
est. hoc em est dare viris incentiuū peccan-
di: si quidem hac intencioe se ornent: v ali-

os puocent ad paupiscentiā moraliter pec-
cant. Vñ *Aug.* in epla ad possidū dicit
Nolo vt de ornāmētis auri vel vestis: ppe-
rā ha beas in phibendo suam: nisi in eos q
neqz coniugati neqz coniugari cupiētes: co-
gitare debet quō placeāt deo. *Quarto* va-
nas cātilenas addiscēdo. in qbus pba lasci-
ua et ad luxuriā puocāria pñent. Nam cor
rūpunt bonos mores colloqā pua. vt apls
dicit. *Quinto* facciōyōnis qñ et cū q nō
dz vredo. Mulier em nō dz cū viris loq ea
per q vir posset ad lasciniā puocari. dz em p
sui honestate esse taciturna et ad vocem viri
pauere. *Sexto* molestata in pctm cadēdo.
tūc em amittit veretū dia et pudiciā effrena-
te peccat. *Iere.* q frons mulieris meretricio fa-
cta est tibi. perperā noluisti crubescere. *Se-*
primo pseuerādo in pctō. Nam impi⁹ cū in-
pfundā venerit pctōz cōrēt. iō dicit psal.
Non me demergat rēpestas aq: neqz abfor-
beat me pfundū: neqz vigeat sup me pute⁹
os suū. *Adulterio* pctōz catur ex lasciniā
et vanitate mulieris quā deus odio bz fm i-
lud ps *Disisti* observātes vanitates lupua-
cie. Sūt em due mulieres valde hie. s. dña
honestā: et dña yana. Dña honesta multū
fuit appēciata a viro suo: rōne fidelis dispē-
satiōis iuxta illud. *Dee. ij.* Spōsabo te mi-
hi in fide. vñ vir frāgens fidē vxorū grauius
peccat quo ad deū. h. quo ad mundū gūius
offendat mulier q vir: qz supponit alienū fi-
liū et priuāt legīmos sua hereditate. *Se-*
cūdo rōne sincere dilectiōis. *Eph. v.* viri dū
ligite vxores vřa sicut xpus dilexit ecclesiam.
Xps aut dilexit ecclesiam ad ei⁹ saluatiōē p
ea sustinendo passiōē ppter ei⁹ pctōz rē-
missionē. *Tertio* rōne xualis dispositiōis
Apō. ij. Signū magnū appuit in celo. mul-
lier amicta sole et luna sub pedib⁹ ei⁹. et in ca-
pire ei⁹ corona stellarū duodecim. Nā dña
honestā est ornata hūrit⁹ splēdēs in con-
spectu dei tā q sol. s. fide. spe. et caritate. Dis
em eius fides. spes. et caritas est in deo ma-
gis q in viro. luna. i. vanitas mundi. est sub
pedib⁹ eius: qz ibāc apparentiā pulchritudī-
nis et vanitatis vilipēdit. potius volens tur-
pis apparere cū honestate q pulcherrima
et cū vanitate. Iuxta illud. *Galat. gfa* et ya-
na est pulchritudo. Et sicut sol est pulchrior
res in domo viri sui. *Eccē. xvi.* sicut sol oīes in
altissimis det sic mulier ornamentū est do-
mus viri sui. et sic subtratto sole oīa corruptū

De sancta maria Magdalena sermo XLII

perent. sic tota domus sine dñā honesta est inordinata. Eccl. xvi. **S**ia sup grām mulier scā & pudorata. In capite ei est corona stellarū. xij. ppter. xij. pdictōes mulieris honeste. **P**rimo est discreta. Prouer. xij. mulier sapies edificat sibi domū. **S**ecundo est immaculata. Eccl. xl. edificatio ciuitatū pfirmabit nomē. **S**up hāc mulier immaculata cōputabit. **T**ertio ē fructuosa. Ruth. ij. Scit ois pp̄sa tē esse mulierē fructū. **Q**uarto est scā ppterū terrenorū. Judith. viij. **O**ra p populo quia mulier sancta es. **Q**uinto est sobria. Eccl. vi. Qui possidet mulierem bonā inchoat possessionē. **S**exto est tacita in hōibz. Eccl. xxvi. Adulter sensata & tacita non est inuatiata erudit aīe. **S**eptimo est ueracitā in signo. Eccl. xxvi. Adultera tē in corde mulieris scē. **O**ctauo est uerax in sermone. Judith. viij. **D**ia q locuta est uera sunt. **M**ono ē cōcoris cū uiro suo. Eccl. viij. Adulter si est tibi sū aiām tuā nō pūcias illam. **D**ecimo est diligens in ope. Prouer. xij. Adulter diligēs corona est uiro suo. **U**ndecimo est obediēs uiro suo. Ephe. v. Adulter res subditi sint uiris suis. **D**uodecimo est misericors in elemosynarū exhibitōe. Prouer. xli. Adanū suā apuit inopi. & palmas suas extendit ad pauperem. **P**riā uana est multū detestanda a uiro. Prouer. viij. **E**t ecce mulier occurrit illi ornata meretricio pparata ad capiēdas aīas: garrulas & uaga qētis impatiens nec ualēs in domo cōsistere pedibz suis: nūc foris nunc in plateis nunc iuxta āgulos in fidiās tē. vsq. & nescit qz de periculo aīe illius agit. de huius uanitate pōt dici. Signū magnū apparuit in uelo. i. in obsecritate mūdi. mulier amica mole & cauda sub pedibz ei. & in capite ei corona stulticiarū. xij. **Q**uāuis em mulier ppter honestatē licite possit aliquatē caudā deferre. s. quāni sufficere possit ad cooperiēdos talos: si inclinare. sicut etiā qdā uī sūt calari tunica in ueteri testō. **E**cclesiū sū caude in uino aut duobz brachijs pāni est oīno p̄bibit. ppter multa. **P**rimo qz hoc qd supflue expēdit est pauperū. Bern. **E**lamār nudi: clamār famelici. qd p̄sunt tot mutatoria extēsa i p̄tici: aut plicata in māticiis. **N**ostrū est qd uane expēdit tē. **U**n xps dicit. Luce. vi. Qd superest dare elemosynā. **S**ecundo quia in byeme cauda p̄cennū & lūti trahit: & sic pānus corrodit. **A**bacuch. ij. **E**le q multiplicat mō sua. **A**lqz quo aggrauat cōtra se densum

lutum: qz tu spoliasti gentes multas. spolia bunt te omēs q reliqui fuerint de populis. ppter sanguinē hoīs. **T**ertio qz cauda colligit pulueres: & inde generant vermes & tū nec corrodētēs pānum. **J**aco. v. Vestimēta uestra a tūcis comesta sunt & māducabūt carnes uestras sicut ignis. **Q**uarto cauda suscitāt pulueres & offendit alios gdiētes per uia. ps. In puluerē mortis deduxisti me. **T**ale incensum p̄rigit dñā uana tanq̄ clericus diaboli. **Q**uinto cauda scopat uias & stratas. **A**darius em talis dñe ut faceret ei hmoi caudam. scopauit bona pauperum rapinis: uisuris: & stochis. **S**exto ppter purgandā hmoi caudā: oportet tenere famulus uel famulā: q blasphemāt talem dñam: & interdū suscitāt rī: & in domo si non sit bene mundata cauda. **S**eptimo qz tales famuli peccant in amissione tps quo occupāt in purgatione caude: qd deberent excedere in op̄ honesti. & talis dñā est cā: & ip̄a peccat mortali. **O**ctauo tal mulier assimilāt accipitri q nō bñ uolat ad rapinā nisi hēat pulcrā caudā. **M**ono talis mulier assimilāt serpēti ppter fraudulentā q cūdo facit uia totos tuos an: ne cognoscat quo uadat. Eccl. xxv. **E**omozari leoni & diaconi placebit: q̄ habetare cū muliere neq̄. **D**ecimo cauda ista ē sella diaboli. exemplū. **S**ctūs Zeno dum semel iret post beatū Ambrosiū uidit quādā mulierē cū longa cauda incedentē: & cepit ridere. **R**equisitus autē a brō Ambrosio cur rīsser: ait. **U**idi quosdā demones dormiētes sup cauda talis mulieris. & dñ ipsa transiret per uia lutosam eleuauit caudā: & demones in ea dormiētes ceciderūt in lutū. vñ alij demones sequētes illā mulierē ualde riserunt ppterea rīsi. **S**ctūs Ambrosi⁹ orauit dñm ut uideret que scētus Zeno uiderat: & exauditus a dño eadez uidit. **U**ndecimo cauda est recepraaliū pulicū in qua recondūtur. **D**uodecimo sicut pau hz gli. an suam in cauda faciendo rotā. sic talis mulier in cauda maxime gloriat. **I**tem dñā uana est a multa mole: qz mātā gūtare peccat in sui uana exornatione. **E**sa. iij. **P**ro eo q eleuate sunt filie syon. & ambulauerūt collo extē: totz nutritibus oculorū ibant. & cōpōstro gdu incedebant & plaudēbant manibz. & ambulabant pedibus. **D**ecaluaabit dñs uerticem filiarū syon: & dñs crinē earum nudabit. **I**n die illa auferet dñs ornamentū calciamētorū: & lunulas: & torques: & monilia: & armil

De sancta maria Magdalena Sermo XLII

las: et miras: et discriminat: et peribiscidas
et mureulas: et olpharioria: et faures: et an
nulos: et gēmas in fronte pendentes: et mu
ratoria: et pallia: et linteamina: et acus: et spe
cularia: et syndones: et vittas: et teristra. Et erit
p suavi odore fetor: et p zona funiculus: et p
crispanti crine caluicium. et p fascia pectorali
ciliū. hec ibi. Nam in talib' excessib' offen
dit. xii. modis. Primo offendit deū defor
mando sibi faciē: et formā a deo datā non p
pter occultandā maculā. s. si celsiberosa tē.
Sed ad vanitatē et lasciviā offendendā: et tūc
peccat mortaliter: nec pōt cōicāre. Secun
do offendit xp̄m: occidēdo aīas quas ipse
redemit dū eas ad peccandū puocat. vel eri
am a bono exercitio distrahit. Tercio offē
dit beatā yginē q̄ summe diligit castitatē et
humilitatē. testat aīe lasciviā et supbiā.
Quarto offendit angelos q̄ sunt dati hoī
bus ad custodias eos impediēdo a fructu
ministerij sui. Quinto offendit seip̄m offē
dēdo sibi datum ad salutē et p̄mum inamiter
expēdēdo. Sexto offendit seip̄m p in
deuotionē ad missam stādō. i. l. oz. xi. Adu
lier oret velato capite ppter angelos. i. vel p
pter sacerdotes q̄ talibus vanitatib' contra
minant. vel ppter angelos. i. hoīes stātes
ad missam. et diuina officia q̄ scandalifant.
vel ppter angelos q̄ assunt celebrationi mis
se et officio. ps. Preueniūt p̄ncipes dūm
et pfallentibus in medio iuuentur aīi rym
panistrari. q̄ offendit ex in deuotionē harū
vanitatū. Septimo offendit seip̄m meri
tū sue ofoniā pdēdo. Esa. i. Lū multiplica
ueritis ofonem vram nō exaudia. Adamus
enī vīc sanguine plene sūt. Octauo offen
dit seip̄m multipliciter infamādo. vnde si
cut fumus ignē: et palea in cinib' eq̄ vēdi
tionē. sic vanitas in muliere meretriciū. et la
sciā intēctionē significat. Nonō offendit
p̄mū in debite alienū retinēdo. Nam si q̄s
creditor debeat habere aliqd a marito dñe
vane nō pōt exigere p̄t supfluas expēsas
quas fecit maritus ei' p ea. Decimo malū
ex plus dñe honeste p̄bēdo. q̄ ppter talē
vanitatē vīam dñā honesta supata reprā
tiōe cōcupiscit eadē vel p̄silia vana. Unde
cimo sequit dānum marito dñe honeste nō
p̄ratis vanitatem: q̄ p̄tine apud eū que
rit talis mulier. vsq̄quo oporteat paup̄er
maritū sibi de similib' vanitatibus puidere
vñ sepe venit ysurius: ne ob supfluitates
expēsarū in maiore paup̄ertatem decuat.

Quoddecimo p̄mū ad murmurādum de
ipsa puocādo: cui tales vanitates displicēt
vñ in cōi et puatim testatur ei' vanitates
talīs dñā vana sepi' excusat se dicēs. ideo se
pulcrā facere vt placeat viro suo. Sed ista ē
excusatio in p̄tis. q̄ vir eā magis videt in
domo: q̄ extra domus. Est enī mulier talis
dissimilis tabernario: q̄ cū duplex ha beat vi
rū in taberna. s. bonū et malū. seruatur bonus
p extitibus quotidie in taberna. et malū p
forētib' suis. Ista hō dñā vana dūm exit do
mū cupit placere forētib' suis: in domo autē
corā viro suo est turpis et maculosa. in signū
q̄ nō diligit eū. In capite dñe vane est co
rona stulticiarū. xii. ppter. xii. malas eius cō
ditiones. Primo est superba. q̄ sequit p̄
p̄riam volūtatem et vult esse dñā in domo.
Ecl. xxi. Mulier si p̄mum habeat in do
mo cōtraria est viro suo. Secūdo est odio
sa per infamiā cōuersatiōis. Prouer. xxi.
Per tria mouet terra. et quartus qd nō pōt
sustinere. s. p odiosam mulierē cū in matris
monio fuerit assumpta. Tercia est cupida.
scz p amorē terrenor. Zach. v. Ecce due mu
lieres egredientes et habebāt alas quasi alas
milui q̄ est rapacissimus. Quarto est luxu
riosa. ii. Jere. In omni colle sublimi. et sub oi
ligno frondoso psternebaris tu mereris.
Quinto ē ebriosa. Ecl. xxi. Mulier ebri
osa ira magna et contumelia. et turpitudine illi
nō cōreget. Sexto est clamosa. Prouer. ix.
Mulier stulea et clamosa plena q̄ illecebris
et nihil oīno scies: sedet in foribus domus
sue super sellā in excelso vbi loco vt roset
transēntes per viā et p̄gates itinere suo.
Septimo est crudelis. Ecl. xxi. Nequitia
mulieris inmutat faciē eius: et obsecratul
tum suū tanq̄ vsus. Octauo est inuerecū
da. Jere. iii. Frons mulieris meretricis fa
cta est tibi nolūisti crubescere. Nonō ē fal
sax in sermone. Prouer. v. Ne inredieris fal
sacie mulieris. Faus est distillās labia me
retriciis et nitidius oleo guttur eius. Nouissi
ma aut illius amara quasi ab fustib' et acu
ta lingua ei' sicut gladi' biceps. Decimo
est vaga. Prouer. vii. Samula et vaga et qe
ris impatiēs. Undecimo ē temōiaca. Lu.
xii. Erat mulier hīs sp̄m imūdā. Duode
cimo est fatua. Prouer. xi. Circulus aureus
in naribus suis mulier pulchra et fatua. Eū
ergo Maria magdalena bis vanitatib' im
plicata fuerit per maxime deū offendit Jō
vidēs hāc mulierem in statu offensionis.

De sancta

Secundo vicio

in statu offensionis
hodierna dicit sic. Et o
mnia. Plere magis
suo inde vel sacrum
labyrinthum ad exēplū
sederunt eū qd fecit
saceret. Sup cōmūan
sa venit. inter epulas
sate quo dolore ardet
bescit. hec ille. Ad p̄
quarior. Primo q̄
enī est qdam medicū
Luratio aut corpis ne
p̄maneat egrotat.
et nō de obis est iur
chias. Esa. xxxvii. R
nos mcos in amantū
q̄ sit internalis. Bq
lū nē aīam a foridū
seca ale ingrediat. Je
na corpus nūq̄ cū
in uoluerit corpus
in exercitio sanēta
ne sunt qdam medicū
Qm ego in flagella p
in cōm. Item. Quan
tū in ciuilib' pena est
lūmne accepta. Sic it
magis volūntaria tate
na. Jō modica pnia
at q̄ multa pnia in
taria. Sed pena purg
ia. Jō d. Iudi. v. Qu
vras bñdicite dñō. P
q̄mō. Primo p̄cia
das aīe ita dure sicut
aut inspiratiōe valēt
lūmno fuerit dure ceru
xxvi. Blusēā a vob
vib cor carneū. Tales
s. ad eterna reprobari
male debet in nouiss
nō fuit. Adagdalena.
lū. Nam mulier facile
mollicie cordis sui. vñ
non est mulier iugem
facile inclinat ad p̄pā
do firmata. Nam cōsū
ram et ita in necessitat
lū p̄tōnō sumi. sed su
et sicut egredientes

Secundo vides hanc mulie

re in statu puerionis. **U**n Breg. in omel.
hodierna dicit sic. Cogitanti mihi de marie pu
erit. **E**lere magis libet qd aliqd dicere. **E**u
ius inq. vel sareum pectus hui⁹ peccatricis
lachryme ad exēplū pnie nō emollit. **C**on
sideraui em̄ qd fecit et noluit moderari qd
faceret. **S**up cōuinantes ingressa est. nō ius
ta venit. inter epulas lachrymas fudit. **D**i
scite quo dolore ardet q inter epulas nō eru
bescit. hec ille. **A**d pfectas pniām requiritur
quatuor. **P**rimo q sit ynnierialis. **P**nia
em̄ est qdā medicina aīe infirme peccatis
Euratio autē corpis nō est salubris si ali⁹ na
ps maneat egrotā. ita etiā pnia teyno pctō
et nō de oibus est iunilis aīe. **I**ō dixit. **E**ze
chias. **E**sa. xxxvii. **R**ecogitabo tibi oēs an
nos meos in amantudi. aīe mee. **S**ecūdo
q sit internalis. **A**qua em̄ pnie nō perfecte
lauat aīam a sordibus pctōz. nisi ad intrin
seca aīe ingrediat. **J**erem. iiii. **L**aua a mali
cia corpus tuū. **T**ertio q sit penalis. **N**az
in vulneribus corpis quāto dolor est maior
in extricādo sanitate in morbis mētis. pe
na sunt qdām medicīne qbus aīa sanat. p̄
Quā ego in flagella paratus sum. et do. me.
in cōm. temp. **Q**uarto q sit liberalis. qz si
cūt in ciuilib⁹ pena est satisfactoria si sit vo
luntarie accepta. **S**ic in moralib⁹ qto pnia ē
magis voluntaria tāto est magis satisfacto
ria. **I**ō modica pnia in h mūdo plus satisfi
cit. q multa pnia in purgatorio cū sit volū
taria. **S**ed pena purgatorii est violēter infli
cta. iō dicit. **J**udi. v. **Q**ui spōre obtulistis aīas
vras hūgicite dño. **P**erfecta pniāz ipediūt
qto. **P**rimo p̄cia indurata. **S**ūt em̄ q
daz aīe ita dure sicut saxa q nulla cōpūctōe
aut inspiratiōe valēt mutari. sicut indei ab
initio fuerūt dure cervicis. qbus dicit. **E**zech.
xxxvi. **A**uferā a vob cor lapideū. et dabo vo
bis cor carneū. **T**ales ei sūt apti ad pniāz
h ad eternā reprobationē. **E**cd. iij. **C**or durū
male habet in nouissimo tēb impedimētuz
nō fuit i **M**agdalena. iō dicit i euāgelio. **A**du
lier. **N**am mulier facile cōparit infirmo. p̄p̄
mollitiē cordis sui. vñ puerbiallyter dicit. vbi
non est mulier. ingemiscit eger. et p̄pter hoc
facile inclināt ad pniām. **S**ecūdo cōsuetu
do firmata. **N**am cōsuetudo vertit in natu
ram. et ita in necessitate. sicut em̄ cibus ma
lus pōnō sumi. sed sumptus necessario no
cet. et sicut egritudines inueterate sunt incu

rabiles. sic cōsuetudo peccādi firmat habitū
malū vt nō possit tolli. **J**erem. xii. **S**i muta
re potest ethiops pellē suā aut pardus varie
tates suas. ita vos poteritis benefacere. cū
didiceritis malū. hoc impedimētū nō fuit
in **M**agdalena. iō dicit i euāgelio. **E**rat. qd
est t̄pis p̄teriti imperfecti. qz p̄ctm̄ ei⁹ nō erat
inueteratū. h facile sanabile. **T**ertio dissen
sio puocata. **N**az pugna p̄tinha est inter rō
nez et passionē. inter intellectuā et sensitivā
partē. **S**al. v. **C**aro depiscit aduersus spm̄
et sp̄s aduersus carnē. h em̄ sibi inuicē adū
sant. et **R**o. vii. **V**idco in mēbris meis aliā
legē repugnāte legi mētis mee. h impedimē
tū nō fuit in **M**agd. iō dicit i euāgelio. **I**n ci
uitate. s. hierlm̄. q dicit vīso pacis. qz nā p̄fē
cre cōtra subiicit sibi passiones cōtrarias.
Quarto innocētia estināta. **S**i em̄ aliq
pctōz sua falsa opinione existimat se immo
centē nō reccit ad pniām. exēplū. **I**nfirmit⁹
nō vult recipere medicīnā qm̄ existimat se nō
infirmari. vt p̄z in frenetiq et fatuis. **S**ult dicit
cōiter q dicit nūq fecit fatuo sapiēte. **R**o. ē
qz nunq aliq accessit ad xpm̄. q diceret et
existimaret se fatuū et rogaret p sapia babēda
Jere. ij. dixisti. **I**nnocēs ego suz. absq pctō
ego sum. p̄pterea dicit dñs. **E**go iudicio p̄tē
dā recū. qvilitis scā es nimis iteras vias tu
as. h impedimētū nō fuit in **M**agd. iō dicit
euāgelio. **P**eccatrix nō em̄ repurauit se ino
cētē. p̄ctām pniāz p̄cedūt qto. **P**rimo di
ligēs inuestigatio. **N**āveri penitētes diligen
ter inuestigāt quō possint xpi misericōdiam in
uenire. **E**an. ij. **S**urgam et circuibo ciuita
tem. queram quē diligit anima mea. **E**tem
plum. **I**lli qui sunt deieci a gratia alicuius
principis. querunt quomodo valeant pristi
nam gratiā recuperare. vt patet de **S**emey
qui cum prouocasset **Dauid** ad iram. ques
uit diligenter vt in gratiā rediret. ij. **R**egl.
xix. **S**ic **M**agdalena longa inuestigatione
que fuit gratiā christi. quam tandem in
uenit. ideo dicitur in euāgelio. vt cognouit
et c. **S**ecundo eligens preparatio. verus
penitens post inuestigationē sollicitē se de
bet preparare per bonum propositum et fir
mam voluntatem perseuerandi in bonum.
Exemplū de filio prodigo. **L**uce. xv. **S**ic
Magdalena postq inuenit quē querebat
sufficenter se preparauit ad perficiendū m
qd inrēdebat. ideo dicit in euāgelio. **A**ttulit
alabastrū vnguenti. volūtas em̄ ē sicut alaba
strum per firmitatem boni p̄po sūti. p̄tines

De sancta maria Magdalena Sermo XLII

vinguētū p̄ciolum. s. grām sp̄ssancti. Esa. xi. Sp̄s dñi sup me. eo q̄ v̄nerit me. Tercio erubescēs attritio. Nāver? penitēs veniēs añ cōspectū dei oīa r̄spiciēz d̄z vehemēter erubescere. Hecaldia. n. est passio quā incurrit appetit⁹ de aliq̄ turpi. r̄ marie in cōspectu hō nestoz. cū autē feditas p̄ci sit maris r̄ turpis sima. r̄ p̄ntia vult⁹ dei sit honestissima. iō p̄cator veniēs añ cōspectū dei p̄ p̄ntiam. d̄z vehemēter erubescere. p̄tra qd̄ d̄: L. r̄no. iij. Frons mulieris meretricis facta est tibi nō: lūisti erubescere. Sic magdalena post q̄ p̄p̄rata venit ante faciē xp̄i ducta p̄cia de p̄ciis maximā habuit verecūdiā. vñ nō stetit ante p̄spectū xp̄i sed q̄rebat se occultare. iō d̄r in euāgelio. Et stās retro. s. vult⁹ xp̄i ferre non sustinens. Quarto inclinās humiliatio. nā p̄fecte penitēs d̄z seipm̄ p̄fecte humiliare. q̄ p̄traria cōtrariis curant. Om̄e autē p̄ctm̄ p̄cedit ex sup̄bia. cū null⁹ peccet mortalit⁹: nisi ex inobedientiē cōtumacia d̄no. p̄cepto. Nu. xv. Alia q̄ peccauerit p̄ sup̄biā p̄bit de poplo suo: qm̄ aduersus deū rebellis fuit. Sic mag. post q̄ erubuit: seipm̄ hūiliavit. iō d̄r in euāgelio. Sec⁹ pedes dñi s. humiliter se p̄ternēdo vt sic facili⁹ miam a deo cōsequetur. Perfectam p̄ntiam cōcomitant⁹ quattuor. P̄mo cōfessio pura. nā sicut aqua mūda inhamēra carnis abluit. sic cōfessio pura sordes mētis diluit. ps. Dixi cōfitebor: aduersū me iū. me do. r̄ tu. re. impi. p̄c. mei. q̄: nō in diluuiō lachrymarū p̄cā nō solū dimittūtur. s. et ias elongant⁹. iō sequit⁹. Hērūtū in diluuiō aqua ruz multatū ad eū nō appropinabūt. Hanc p̄fessionē hūit Adag quā signat pedū ablutō r̄ ip̄a lauit pedes iesu. iō d̄r in euāgelio. Lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. Secūdo satisfactio p̄fecta de p̄ciis iā p̄fessis. Nā sicut p̄ cōfessionē abluūt culpa. ita p̄ satisfactiōē q̄ fit in p̄ntia dimittit⁹ pena r̄ abstergit⁹. p̄uerb. iij. Lūor vulneris sanat mala. i. opus satisfactiōis absterget penā ad quā p̄cō: erat obligatus p̄soluendā duri⁹ quidē in alio seculo: si nō p̄soluerit in isto. hāc satisfactiōē habuit Adag. quā signat pedū abstergio r̄ ip̄a absterxit pedes iesu. iō d̄r in euāgelio. Et capill capitis sui ter f̄t h̄z em̄p̄ actū cōfessiois abluatur culpa: nō r̄n̄ pena. Alio d̄n̄ frustra imponeret p̄ntia post cōfessionē. Tercio recōciliatio r̄ sumata post p̄fectā satisfactiōē. Nam post plenā satisfactiōē aīa deo recōciliatur quia si talis tūc moreret statim ad celū assumeretur. Hanc recōciliatiōem habuit mag.

dalena: quā signat actus osculationis. Ideo dicit⁹ in euāgelio. Et osculabatur pedes eius. Qui em̄ mutuo recōciliant⁹. solent osculari. Vñ David qm̄ recōciliavit sibi Absalō osculatus est eū. ij. Reg. xiiij. Quarto cōsolatio amena post recōciliatiōē. De natura em̄ cuiuslibet aquis virtuosū est: vt delectatiōē asferat post tristitiam sicut ac⁹ viciōsus relinquit tristitiā post delectatiōē. Seneca. Etrema gaudiū luce occupat. Salomō. Risus dolore m̄scēbitur. Vñ angelus bon⁹ in p̄ncipio visitatiōis sue cōturbat. sed postmodū lerificat. Luce. i. Ecōtra autē angelus malus. hanc cōsolatiōē habuit magdalena: quā signat actus viciōsis. Ideo d̄r in euāgelio. Et vinguētū vngebat. vñ vehemēter exhibarata fuerat ex delectatiōē quasi inebriata spū. nullam verecūdiā pariebatur seipm̄ hominibus manifestando. Suā penitentiā nō occultando. In cōspectu cōiunantiū ingrediendo. dōmiz alienā absq̄ licentiā irruendo: quasi in portuna cōiunio. opportuna beneficio. Vñ de ex post sanctissimā duxit vitā. vt p̄.

Tercio vides hanc mulie rem in statu Sanctificationis. Nā quia peccata multa habuit: ideo multipliciter satisfecit. P̄mo p̄ opera pietatis r̄ m̄e. qm̄ xp̄m paup̄. Job. xi. Fecerunt autē ei cenam. s. martha r̄ Adaria: xp̄m hospitio recepit. Luce. x. Intrauit iesus in quoddā castellū r̄. xp̄m in tribulatiōē positiū visitauit. Job. xix. Stabant iuxta crucē iesu: mater ei⁹ r̄ maria magdalene. xp̄o obsequium prebuit. Mar. xvi. Adaria magdalene r̄. Emerit aromata vt venientes vngerēt iesum. Secūdo p̄ opera humilitatis et p̄nie: qm̄ offenderat deū oculis: capillis: ore: vinguētis. iō in his oib⁹ satisfecit. s. de oculis lachrymas emittendo. capillis pedes tergendo. ore pedes osculando: vinguētis pedes vinguendo. Grego. quorū in se habuit oblectamenta. tot de se inuenit hō locusta. cōuertit ad cūmū virtutū: numerū criminū. vt totū sentiret deo in p̄ntia quicquid deū cōtēpserat in culpa. Tercio satisfecit p̄ opera liberalitatis r̄ gracie. Nam xp̄o dedit munus a corde: cum dicit⁹. Dilexit multum. Adunus ab ore. cū dicit⁹. Osculabatur pedes eius. Adunus a manu. cum dicit⁹. Vnguento vngebat. Adunus ab obsequio. cum dicit⁹. Lachrymis cepit rigare pedes eius. Q̄sta quattuor antiqui suis hospitibus exhibebāt. que phariseus xp̄o exhibere. cōtēmpnit. s. mu

De sancta maria Magdalena Sermo XLII
ms. a corde. q̄ recipit
hanc caritatem. cū
p̄cipit. q̄ parti dilecti
ten minus dimittit
hanc munus ab ore.
n̄ hospitū. Iñst phar
ppo obsecum nō de
a manu q̄ vngebat
Iñst phariseus nō
nō vñt. Et vñt eban
q̄ laudant eius p̄c
Iñst phariseus nō
non vñt.

Quarto vides hanc mulie rem in statu Sanctificationis. Nā quia peccata multa habuit: ideo multipliciter satisfecit. P̄mo p̄ opera pietatis r̄ m̄e. qm̄ xp̄m paup̄. Job. xi. Fecerunt autē ei cenam. s. martha r̄ Adaria: xp̄m hospitio recepit. Luce. x. Intrauit iesus in quoddā castellū r̄. xp̄m in tribulatiōē positiū visitauit. Job. xix. Stabant iuxta crucē iesu: mater ei⁹ r̄ maria magdalene. xp̄o obsequium prebuit. Mar. xvi. Adaria magdalene r̄. Emerit aromata vt venientes vngerēt iesum. Secūdo p̄ opera humilitatis et p̄nie: qm̄ offenderat deū oculis: capillis: ore: vinguētis. iō in his oib⁹ satisfecit. s. de oculis lachrymas emittendo. capillis pedes tergendo. ore pedes osculando: vinguētis pedes vinguendo. Grego. quorū in se habuit oblectamenta. tot de se inuenit hō locusta. cōuertit ad cūmū virtutū: numerū criminū. vt totū sentiret deo in p̄ntia quicquid deū cōtēpserat in culpa. Tercio satisfecit p̄ opera liberalitatis r̄ gracie. Nam xp̄o dedit munus a corde: cum dicit⁹. Dilexit multum. Adunus ab ore. cū dicit⁹. Osculabatur pedes eius. Adunus a manu. cum dicit⁹. Vnguento vngebat. Adunus ab obsequio. cum dicit⁹. Lachrymis cepit rigare pedes eius. Q̄sta quattuor antiqui suis hospitibus exhibebāt. que phariseus xp̄o exhibere. cōtēmpnit. s. mu

De sancta maria Magdalena sermo XLII

nus a corde. qz recipiebant eos ex caritate. Hanc caritatem christo exhibere phariseus prepsit: qz parum dilexit. Ideo dicit. Eui autem minus dimittit minus diligit. Exhibebant munus ab ore. s. osculum in signum salutis hospitij. Istud phariseus non habuit: quia xpo osculum non dedit. Exhibebant munus a manu: qz ungebant caput ad refrigerium. Istud phariseus non habuit: qz caput xpi non unxit. Exhibebant munus ab obsequio. qz lauabant eius pedes pre labore itineris. Istud phariseus non habuit: qz pedes christi non unxit.

Quarto vides hanc mulierem in statu attractionis. Nemo enim potest venire ad deum nisi ab ipso trahatur. Job. 1. Nemo potest venire ad me nisi pater qui mihi me traxerit eum. Et raxit autem xps Magdalena quinqz funiculis. Primo sua amabili visione. in facie quidem xpi splendor diuinitatis relucebat. qd ad se peccatores traheret. Jeron. Erre fulgor et maiestas diuinitatis occulta in humana facie relucebat. Naz ad se trahere poterat suo aspectu. Vester. y. valde admirabilis es facies tua plena est gratiarum. Secundo potentis dignatione. Si enim in magnete lapide hec virtus est: vt anulos et festucas sibi copulet. xpo magis dominus omnium creaturarum ad se trahere poterat quos volebat. vt dicit Hieron. Tertio intermali inspiratione. Greg. in omel. Quid miramur fratres: Maria veniente an dominum suscipiente: Suscipiente dicam an trahente: Dicam melius suscipiente et trahente: quia nimirum ipse ea per penam trahit intus. et per misericordiam suscepit foris. Quarto odorifera conuersatione. Eang. i. Trahe me post te: curremus in odorem vnguentorum tuorum. Bern. Vt non propter mansuetudinem que in te predicatur dominus iesu: curremus post te: audientes quod non spermas pauperem peccatorem non horreas: non publicanum supplicante non peccatricem lachrymarum. Quinto deuota oratione. Diones enim sunt quidam funiculi per quos dens nos ad se trahit. Aug. Que trahit et que non trahit. Quare istum trahit: et illum non trahit. Noli velle inuestigare si non vis errare. Non dum traheris: ora vt traharis etc.

Quinto vides hanc mulierem in statu peccationis. Nam ipsa habuit septem murmuratores contra se. Primus fuit

phariseus. Ideo dicit in euangelio. Videns autem phariseus qui vocauerat eum etc. vsqz: quia peccator est. Et iste murmurauit ex superbia. Secundus fuerit scribe. ibidem. Eui ceperunt quidam qui simul accubebant dicere in ira se. qualis est hec etc. et isti murmurabant ex inuidia. Tertius fuit Adanba. Luce. 10. Domine non est tibi cure quod soror mea relinquit me solus ministrare. Et ista murmurabat ex zelo vel laboris angustia. Quartus fuit Judas. Job. 11. dixit ergo iudas. Quare vnguentum istud non venit. etc. denarijs: et datus est egenis. et iste murmurabat ex auaricia quia fur erat. Quintus fuerit discipuli. Mat. 26. Indignari sunt discipuli dicentes. vt quid perditio ista vnguenti facta est. et isti murmurabant ex indiscreta misericordia. Sextus fuerit angeli. Job. 32. Vidit duos angelos qui dicebant: mulier quid ploras? et isti murmurabant ex leticia. Septimus fuit xps. Job. 32. qui dixit ei. noli me tangere. et iste murmurabat propter fidem magdalene imperfectam. vbi dixit ei. nodus enim ascendi ad patrem meum. s. in corde tuo etc. Sed circa murmuracionem pharisei sciendum quod phariseus in corde suo murmurabat. s. modis quibus christus respondere per singulas partes euangelij. Primo dicebat. Ista meretrix non est vocata ad conuictum nostrum. quod ei hoc significauit: quod eam adduxit. Christus respondit dicens. Ego qui in hunc mundum veni peccatores saluos facere ipsam inuitauit ipsam vocauit cum dixi. Si quis sitit veniat ad me et bibat. Non ergo temerarie: sed prudenter accessit. Non enim domum tuam intraui propter sumendum tui cibum: sed ad reficiendum peccatores: et sanandum egrotos. quia meus cibus est vt faciam volentes perire me etc. Secundo dicebat. Ista mulier est vaga et instabilis. motus eius ad salutem est violentus et non multum deliberat. vbi non perseuerabit diu in hoc proposito. Christus respondit dicens. Vana in manu prepsit. stabilitas autem ad fontem me accessit lauanda non deinceps casura in peccatum. vbi dicit in euangelio. Et cognouit quod christus. i. saluator accubisset in domo Symonis leprose: quod fuit vocata. attulit alabastrum. i. firmum propositum in gratia perseuerantia. Tertio dicebat. Ista mulier sine pudore et verecundia fronte meretricia et presumptuosa huc accessit. Christus respondit dicens. Aduerter se prebuisse magnum scandalum tori ciuitatis: et erubescit coram nobis apparere. vbi humiliter accedens stat retro petens sibi indulgentiam. Quarto dicebat. Ista mulier non reco-

murmurans est septuplas

De sancto Iacobo aplo Sermo XLIII

trij. dicit. Duo erunt in lectornus assume-
tur & alius relinquet. Sup quo verbo mo-
ueo qñem. vtrū beatus Iacobus rōnabili-
ter assumptus fuerit ad spūalium dispensa-
tionē. qui xpo attinebat fm temporales co-
gnationē. ad istam qñem respōdent duo
doctores ecclie. Primus est brūs Aug.
super illud Iaco. ij. Nolite in personarū ac-
ceptione fidei habere dñi nostri iesu christi
dicēs sic. Quis ferat si quis diuitem eligat
ad sedem honoris ecclie. cōtempno paupe-
re instructore & sanctiore. bec ille. Secun-
dus est sanctus Thomas scōa secūde. q. lxxij.
art. ij. dicēs sic. Circa consanguineos distin-
guendū est. quia qñq sunt minus digni. &
simpliciter. & per respectum ad donum cōe.
& si sic digniorib⁹ preferant est peccatū pso-
narum acceptionis in dispensatione spūa-
lium. Quādoq; vero consanguinei sunt. eq̃
digni vt alij. & sic licet p sūnt cōsanguinei
absq; personarū acceptione alij preferri.
quia salte in hoc p̄eminent qd de ipsis ma-
ior fiducia haberi potest. vt vñanimit̄ se-
cum negotia ecclie tractent. bec Thomas
Sciendū qd ad dignitatem ecclieasticam
potest quis assumi quattuor modis. Primo
modo attenta cōditione nō faciente ad cau-
sam ppter quā sit dignus hoc dono. Exem-
plum. si q̃s pmoueat petriū ad prelacionem
vel magisteriū q̃ est diues. vel q̃ est cōsan-
guineus su⁹. & sic est pctm acceptionis pso-
narū. Deutero. xvi. Non accipias cuiusq; p-
sonā nec munera. Cōsanguinitas em̄ facit
aliquē dignū ad hoc qd instruat heres pa-
trimoniū. nō aut ad hoc qd cōferat ei prela-
tio ecclieastica. Secūdomodo attenta con-
ditione faciente ad causas dignitatis vel de-
biti. Exemplū. si q̃s pmoueat aliquē ad ma-
gisteriū ppter sufficientiā suā. hic attendit
causa debita & nō persona. & sic maioris di-
gnitatis est ille qui magis abundat in spī-
tualibus bonis & gratie donis. Un̄ glo. sup
illud Eph. vi. Non est personarum acceptio
apud deum. dicit sic. Iudex iustus causas di-
scernit nō personas. Tertio modo attenta
cōditione boni cōmunis. Exemplum. ille
qui est minus sanctus & minus sciens. pōt
magis conferre ad bonum cōmune. ppter
potentiam vel industrias secularem. & quia
dispensationes spūalium principalis ordi-
nant ad vtilitatem cōmune. fm illud. i. Cor.
xij. Unicuiq; datur manifestatio spīritus
ad vtilitatem. ideo quādoq; absq; acceptio

ne personarum in spūalium dispensatione.
illi qui sunt simpliciter minus boni. meliori-
bus pferunt. sicut etia; & deus gratiae gra-
datus. qñq; pcedit minus bonis. Un̄ extra
de offi. custodis. ca. vlti sup. v. sanctiores. de
q̃ sufficit eligere bonū. nō aut requirit qd a-
liquis eligat meliorē. q̃ sic oīs electio possit
habere calūniā. Quarto nō attenta libera-
litate assumentis. quādo. s. gratis dat alicui
qd ei nō debet. & talis est collatio numerus
gratie ppter que pctores assument a deo. & in
hac donatioe nō habet locū acceptio perso-
narum. q̃ apud deū nulla potest esse iniqui-
tas vel pctm. Nam quilibet pōt absq; ini-
sticia de suo dare quāvis vult. & cui vult. fm
illud. Mat. xx. An nō licet mibi qd volo fa-
cere. Tolle qd tuū est & vade. & sic dicit xps
Iacobo & Iohāni filiis Zebedei. Sedere
mecum ad dexteram vel ad sinistram non est
meū dare vobis: sed quibus paratum est a
patre meo. qd exponit quadrupliciter. fm
Eryb. Nō est meū dare vobis: q̃ nō habeo
illud a me: sed a patre. fm Rabanus. Non
est meū dare vobis: sine vestro merito & la-
bore. fm Remigū. Non est meū dare vos-
bis: talibus quales vos estis. s. superbis &
ambitiosis: sed humilibus. fm Hieronimū
Non est meū dare vobis. ratione cognati-
onis carnalis: sed electionis eternalis.
Dicit autem Erysostomus qd desiderare
bonum opus bonum est quia est nostreruo-
luntatis & nostra merces. desiderare prima-
tum terrenū vanitas est. Desiderare prima-
tū ecclieasticū vanitas & fatuitas ē. q̃ oz qd
sit seru⁹ subditōz. desiderare p̄matū ecclie
temeritas ē. desiderare ipm ex meritis. puidē-
tia ē. q̃ xpo Iacob desiderauit remuneratōz
ecclie & glaz ex meritis. cū xpo interrogari
potestis bibē calicē quē ego bibitur⁹. suz. rñ
dit. possum⁹. iō p̄ xpo ait Sedear vñ ad dex-
terā tuā. p̄ p̄destinatōez et̄nal electōis. fm
illud. Elegit nos in ipso añ mūdi p̄stitutoz
Sedear vnus ad dexteram tuam.

Per electionem.
Per humiliationem.
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per subuentionem.

Primo sedeat vnus ad
dexteram tuam per electionem. Diuina em̄

De sancto Iacobo apostolo Sermo XLIII

electio non attendit sanguinitatem. ut patet in filiis zebedei. cognatis suis quos non elegit ad custodiam ecclesie. Sed petrus. nec etiam ad regnum sine martyrio quibus dixit. Nescitis quid petitis. multi enim comminatur dominus qui eligunt ad placiones ecclesie sanguineos per Abac. ij. ca. dicens. Ne illis qui edificavit syon in sanguinebus. Figura in die. xx. ca. de abimelech spurio qui volens regnare super sychemitas ait. Considerare quia os vestrum et caro vestra sum. et promerit occidit. Ixx. fratres suos uno excepto. Secundo divina electio non attendit nobilitatem. Baruch. iij. Ibi fuerunt gigantes notati illi qui ab initio fuerunt statura magna. scilicet bellum. non hos elegit deus. Et i. Cor. primo. Videte vocationem vestram fratres quia non multi sapientes secundum carnem. non multi potentes non multi nobiles. sed qui stulti sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Et que infirma sunt mundi elegit deus ut confundat fortia. et ignobilia mundi et contempnibilia elegit deus etc. Tertio divina electio non attendit fragilitatem. Esa. iij. Dabo pueros pueri pes eorum et effeminati dominabunt eis. et corrumpet populum. Exemplum leuite a. xxv. annis et supra debebant ministrare in tabernaculo domini ut dicitur Leuit. iij. Quarto divina electio non attendit pusillanimitatem. Deutero. xx. Qui formidolosus est et corde pavido reuertatur. Quinto divina electio reprobat superbiam. ut patet in chore Dathan et Abiron contra quos descendit ira dei. quia post superbiam et violentiam volebant accipere summum sacerdotium. Numeri. xvi. et in Esia. Qui perclusus est lepra. qui presumebat adolere incensum coram domino. ij. Paralipo. xvi. Sexto divina electio reprobat falsitatem. Ite. iij. Qui tu scientiam repulisti. repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Et Esa. xxi. Nec dicit dominus exercituum. Uade et ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam prepositum templi. et dices ei. Quid tu hic? an quod si quis hic? Quia excidisti tibi hoc sepulcrum excidisti tibi in excelso memoriale. diligenter in petra tabernaculum tibi. ecce dominus asportavit te sicut asportatur gallus gallinarii. Septimo divina electio reprobat cupiditatem. ut patet in Iosone. ij. Abachab. iij. Quod vero quedam istorum erant in Iacobo. Ideo Christus refrenavit petitionem eius. Est autem commendandus beatus Iacobus et divina electione propter quatuor. Primo ratione religionis. Nam beata Anna habuit primum vi-

rum Iacobum de quo genuit beatam virginem matrem Christi quo mortuo accepit secundum virum Cleopham de quo genuit alias Adariam matrem Iacobi minoris. Ioseph iusti. Symonis et Iudei. quo mortuo accepit tertium virum Salome de quo genuit tertiam Adariam matrem Iacobi maioris. et Iohannis evangeliste. De caeterum propter Christum virum suum reliquit. Et Iosifomus. Non eam vixit maritalis affectus. quia ille temporalis erat maritus. iste autem eternus sponsus. Cognovit enim quod amplius prodesset marito suo si propter deum relinqueret virum. Quod si propter virum relinqueret deum. Cuius religionem et ad Christum reverentiam beatus Iacobus valde approbavit et ipsam in hoc bono proposito confirmavit. suadens zebedeo patri suo ut super hoc non tristaretur. quoniam si esset voluntas dei. cui nemo resistere potest. Secundo ratione vocationis. Nam ut dicit Adar. iij. Ambulans Iesus iuxta mare galilee. vidit duos fratres Iacobum et Iohannem fratrem eius cum zebedeo patre eorum resicientes thetias suas et vocavit eos. Illi autem relicti thetibus et patre secuti sunt Christum. Cum enim Christus sit lux mundi qui sequitur eum illuminatur. Iohan. viij. Ego sum lux mundi. qui sequitur me non ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite. Tertio ratione annumerationis. Fuit enim tertius inter apostolos. Primus fuit Petrus. secundus Andreas. tertius Iacobus. ut dicitur Adar. x. Quicquid dicitur est Ioanerges. id est filius contritui. ut dicit Adar. iij. Quarto ratione sanctificationis. Christus enim discipulos suos baptizavit. Ioh. xiiij. Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Et iterum. Qui locutus est non indiget nisi ut pedes lauet. in quo baptismo puritatem innocentie affecturi sunt. Quis in penthecoste plenius sanctificati fuerint per aduentum spiritus sancti. psal. Ego autem in innocentia mea ingressus sum.

Secundo sedeat vultus ad dexteram tuam Per humiliationem. Unde Ambrosius in quodam sermone dicit sic. Quisquis cupit divinitatis tenere fastigia humilitatis ima seceretur. Quicquid vult fructum pervenire regnando. prius illi puerum obsequendo. Sicut ait apostolus. In honore invenit pueri res. Vincat enim officio: ut possit cum vincere sanctificare. Nec ille. Sciendum quod mater Iacobi et Iohannis: que vocata est Adaria

De sancto

Salome habuit opinionem dicens. die tertio cum illo regneret. quia cupivit immortalius eius apparuit in submitione. Sagax quod per se non pervenerunt. Iam ne ceteros roget. Et Iosifomus. Non roget ceterorum fratrum. Iam ut facilius impetraretur qui matrem non implevit. facilius fecit. Iam quia si in his facilius indulgeret. ibi inveniunt fuerit. Iam Iosifomus. Extensibile est. Nam petrus Iosifomus. Ignorante tolerare reprehensibile est. Iam autem ut exaltaretur mater humiliter. Et Iosifomus. In responso Iosifomus. Reprehendit dicitur. Et Iosifomus. Non enim dicit. non fecerit. Nec dicit. Sed dicit. Iam autem non voluit simplicitatem. antiquum. Sed dicit. Iam ego bibiturus sum. Iam Iosifomus. Non in honore quem etiam non habere si gratia dei non in passione Christi in qua. Iam Adar. xxiij. Et Iosifomus. Nam seletur in ignis descenderet. Iam Iosifomus. Quibus spiritus estis. Iam Iosifomus. Sed salutare. Tertio sedeat

beatam virginem
cepit secundum
uit alias Maria
Ioseph iusti. Sy-
mo accepit tertiu
uit tertiam Ada-
m. et Johanna
pprii xpm vinum
e. Non eam vidit
temporalis erat
sponsus. Logno
marito suo n. p.
m. q. si pper tu
us religionem ad
Iacobus valde ap-
p. pposito con-
panti suo vt super
m. sic esset volum
et. Secundo
et dicit. Maria. u.
gallilee. vidit
phannem fratre
u. reficientes rbe-
atem relicto rbe-
m. Eum em rps
tum illuminatur.
mundi. qui sequit
sed habebat
numeracionis.
ostolos. Primus
reas. tertius Jo-
Qui etiam dicit
t. m. vt d. Adar.
ficacionis xpus
gavit. Joh. xiiij.
ter sermonem que-
rum. Qui totus
lauet in quo bai-
te affecit sumi.
no sanctificari fue-
ti. p. al. Ego aut
e sum.

aryus ad
lationem. Et de
ne dicit. Et. Quis
re fastigia humi-
q. vult frangere
seruat obsequi-
se tunc p. m. u.
posset cum vinco
endim q. m. a
ocata est Maria

Salome habuit opinionem regni ex hoc qd
minus dixerat. die tertia resurgam. Putauit
em cu illico regeneraturu et auiditate seinea
pnia cupiuit inmemor futuror. Ambitio em
filioru eius apparuit in quattuor. Primo
in submissione. Sagaces eniz fuerut in hoc
q per se no petierunt sed matrem submiser-
unt. Tum ne ceteros pdiscipulos scandaliza-
rent. Et rso. Si nos rogamus magistrum forsi-
tan ceterorum fratrum corda concutimus.
Tum vt facilius impetrarent. Et rso. Ipe do-
minus qui maternos animos filioru misera-
tione impleuit. facilius exaudiet maternu af-
fectum. Tum quia si no discreto pereret. rps
sibi facilius indulgeret. Et rso. Si reprehensi-
bilis inuenta fuerit facile merebitur veniam
Ipe sepe excusabit errorem. Secundo in
excusatione. Nam petere primatus p aliquo
ipso ignorante tolerabile est. pro consensu
re reprehensibile est. p se aut vituperabile e.
Di aut vt excusaretur ab ambitionis nota
matrem submiserunt. ne viderentur ipsi pete-
re. Tertio in responsione. na xpus benigne
ipso reprehendit. dicens. Nescitis quid peti-
tis. Et rso. Benigne quidem eos reprehendit.
Non em dixit. non sedebitis. ne duos cofun-
deret. Nec dixit. Sedebitis ne ceteros irita-
ret. Matres aut noluit reprehendere. ppter
simplicitatem. antiquitate et maternu amo-
rem. Sed dixit eis. potestis bibere calicem que
ego bibiturus sum. Illi autem responderunt.
Possumus. Non intelligentes de calice pas-
sionis quem etiam no poterant viribus suis
bibere si gratia dei no adiuuisset eos. Qd ps
in passione xpi in qua omnes relicto eo fuge-
runt. Adar. xxiij. Quarto in zelatione seu
vindicatione. Na zelo dñi inflammari volue-
runt vt ignis descenderet de celo et consumeret
samaritanos. Quib? rps dixit. Nescitis cui?
spiritus estis. filius hominis no venit aias
perdere. sed saluare. Luce. ix.

Tertio sedeat vnus ad dex-
teram tua. Per assumptionem. Fuit em bea-
Iaco. cora xpo in vita sua valde glosus per
ei assumptionem quadrupli. Primo cu xps
habuerit. lxxij discipulos. si voluit eligere ad
qdas singularia facta duodecim ex illis. iste
fuit vnus de illis. xij. qñ in ap. l. ap. est assump-
tus. Secundo si xps voluit facere gratiam
illij. ap. l. in reuelatōe mysterioz dei. iste fuit
assumptus cu eis. Adar. xxiij. Tertio si xpus
voluit facere gratia tribus. iste fuit vnus ex illis.

quia petru Jacobu et Johanes assumpsit ad
sua gloriosam transfigurationem. Adar. xvij.
Quarto si xpus voluit ostendere potentia
sue diuinitatis in miraculis cora tribus apo-
stolis. iste fuit vnus ex illis. vt ps in suscitatio-
ne puelle archisynagogi. Luce. viij. Adagna
est ergo Iacobi commendatio et assumptioe.

Quarto sedeat vnus ad
dexteram tua. Per predicationem. An Adar.
x. dicit. Iesus conuocatis. xij. discipulis suis. de-
dit illis potestates super oia demonia vt eu-
cerent ea. et curarent omne languore et omne
infirmittatem. precipiens eis et dicens. Euntes
predicate. dicens. quia appropinquauit re-
gnum celoz. infirmos curate. mortuos sus-
cite. leprosos mundate. demones eiicite. b.
ibi. Beatus Iacobus post ascensionem dñi
dum per Iudeam et Samariam predicaret.
in hispaniam tandem iuit. vt ibi verbis dñi
seminaret. vbi. it. discipulos acq. luit. tandem
modicum ibi pficiens in Iudeam redijt vbi
quattuor magna fecit. Primo philetum co-
uertit. nam cum in Iudea pdicaret. Hermo-
genes magus cu phariseis discipulum suu
nomine philetum misit ad Iacobum conui-
cendum. Et qz Iacobus. Philetum ronabi-
liter conuicisset et multa miracula coram eo fe-
cisset. l. cecos illuminando. infirmos curado
leprosos mudando. mortuos suscitando. na
dem philetus ad fidem xpi conuersus est.

Secundo artem magicam subuertit. Na her-
mogenes predictus videns philetum ad fi-
dem xpi conuersus iratus arte sua magica eu
immobilem fecit. dicens. Videbimus si Iaco-
bus tuus te soluet. Qd cum philetus Iaco-
bo per pueru nuciaisset. misit ad eum Iaco-
bus sudarium suu. dicens. Accipiat sudariu.
et dicat. Dominus erigit elisos. et ipse soluit
compeditos. Statimqz vt sudario tactus est
solutus est a vinculis. Tertio demones ac-
cendit. nam hermogenes aduocans demo-
nes precepit eis. vt Iacobu cum philetu ad
se adducerent. volens se de ipsis vindicare.
Venientes aut demones vt iussa perficeret
in aere violare ceperunt. dicens. Iacobe a
postole miserere nobis. quia anteq tempus
nostru adueniat ardemus. Nam angeli dei
cathenis igneis nos religatos tenent et cruci-
ant. Quarto hermogene ad pñiam addu-
xit. Nam hermogenes ligatus a demonibus
ante Iacobu adductus est. a quo cum pete-
rent demones licentiam seuiendi in eum. no

De sancto Dominico

Sermo XLIII

rocesse hoc Jacobus. sed ait Philo: ut bona p malis reddamus: tu hermogē solue. Quo soluto. ait Jacobus. Hermogeni. Vade liber quo volueris. Non est enim legis xpi. ut inuitus quis cōuertatur. Ille autē pnoctans tras demonū sumpto baculo Jacobi abiit. et omnes libros artis magice ad iacobum adduxit. quos ille in mare pici iussit. qbus proiectis hermogē penitencia ductus: fides xpi suscepit. predicauit. et virtutes plurimas in xpi nomine fecit. vñ multos cōuertit.

Quinto sede ad dexteram tuā. Per passionem. Si enim xpus intravit in gloriam dei merito sue passionis. Luce. xxiij. Sic oportuit xpm pati et ita intrare in gloriam suā. Eodem modo fideles intrant in gloriam dei per passionē. Act. xij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. Et Ro. viij. Si filij et heredes heredes quidē dei. coheredes autē xpi. Si tñ compatimur ut et simul glorificemur. Beati Jacobi passio cōmendatur et quattuor.

Primo ratione demonstrationis. Cū enim xpus pdisisset ei. Calicem quidē meū biberis: ut sciret de quo calice loquebatur. tempore sue passionis vadens ad ortum ut oraret patrem assumpsit iacobum cū Petro et Johanne dicēs. Pater si possibile est transeat a me calix iste. **Secundo rōne cōsultatiōis.** Anteq̃ enim apostoli dispergerent p mundū ad predicanđum. congregato cōsilio in bethsalem. Simbolum composuerūt. in quo qscq̃ suū articulum posuit. Iacobus autē tertium articulum posuit. dicens. Qui conceptus de spiritu sancto. Quos articulos ynanimiter predicauerunt. et scripturis sacris exposuerunt. ut patet in actibus apostolorū. p quorum ramen defensione mortem subire nō dubitarunt. **Tertio ratione miraculose operatiōis.** Nam cū duceretur ad decollandū cōuertit Josiam. qui funē in collo eius iniecerat. quē etiā baptizauit. Et itaq̃ transiit p viā ad passionem. paraliticū in viā iacentē pfecte sanauit. **Quarto rōne pmiatiōis.** Nā pmius inter ceteros aplos passus est capitis obruncationē. licet etiā cū eo. decollatus fuerit Josias. et sic pmius inter eos pmiā eternā vidit.

Sexto sede ad dexteram tuā. Per glorificationes. Nam et antēma sedet ad dexterā p contemplationem diuinitatis et humanitatis xpi. Eius autē cor:

pus sedet ad dexterā. p miraculosam transi-tionem. in qua ostendit miracula in quatuor elementis. **Primo** in aqua. q̃a discipuli mari se exponentes sine regimine tranquillū mare habuerūt. ps. In mari via tua et semite tue in aquis multis. **Secundo** in aere. q̃a ventus scūs eis flauit. qui eos in portus deduxit. ps. Deduxit eos in portū voluntatis eorū. **Tercio** in terra. qui cum corpus in terra super vñ lapidem posuissent. mox lapis cessit. et in sepulcrum se mirabiliter coaptauit. **Quarto** in igne quia draconem igne spirātem virtute crucis per mediū corpus ei sciderunt discipuli qui portabant. ps. Conculcabis leonem et draconem.

Septimo sede ad dexteram tuā. Per subuentionem. Nam in omni statu bea. Iaco. subuenit suis deuotis fideliter se inuocantibus. peccatoribus enim impetrat peccatorū remissionē. Sicut refert Beda de illo q̃ peccatū in cedula scripsit. et remissionē pmeruit. Adorientib⁹ subuenit contra demonū infestationē. Sicut patet in illo cui laboranti in extremis apparuit bea. Iac. et burdone vtens planca et sacculo muliercule p sacro demones effugauit. mortuos ptegit ne incurrāt eternā dānationem. Sicut refert Hugo de sancto victore. q̃ quidam vix dens ad sanctū Iacobū: cū suauis demonis se ipsum occidisset. et ad infernū duc⁹ fuisset. a brō Iac. liberatus est. Alios plures a diuersis infortunij et periculis defendit. Sicut ps de illo qui liberatus est a custodia turris. et de illo qui iniuste suspensus celesti dulcedine refocillatus est: et patri redditus. et sic de multis ad gloriam sancti sui. Amen.

In festo Sancti Dominici confessoris patris nostri. Sermo. xliij.

Non pot civitas abscondi supra montē posita. Matth. v. et in euāgelio pñtis solennitatis David ppheta in psal. dicit sic. Fundamenta ei⁹ in montibus sanctis diligit dñs portas syon sup omnia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Sup quo talē moueo questionē. Vtrū religiosior institutio bñi Dominici ardentissime charitatis sit celebrior: portio chori angelici supne ciuitatis. Ad istas questionem rñdent tres doctores. **Primus** est beatus Hiero. cōtra Vigilantium: dicens sic. Et qui asserit eos melius facere q̃ vñ rebus

Religion
De statu
suis et paucis fructibus diuidunt. q̃ cos rñs semel omnia largi-
to rñdebitur. Si vñ de oia que habes et d-
sequerit me. bealle.
q̃ hñs de celestia f-
sic. Bonū est facultatē
pñtis erogari. Ad ex-
quendi dñm insinua-
tionē egredi cū xp-
do. iij. quorū dicentē
peccatoribus ut ad re-
rñs em duo sunt pe-
Primo quidem ut
fidelitatis agant. Se-
cario abstineat. Ad
opatur religio. P-
est status pñtis pen-
satio adequari pōt
et e sua totaliter de-
peccato imponi pōt
ut religionem introe-
nem satisfactionis q̃
nū religionis ingrelli
omouere. Vbi Greg-
qui vtōē interfecera-
monasteriū et humil-
tanta obseruet q̃ sit
quin hñt q̃t graui-
seculo remanere. Si
peccata plurimū va-
fiele est q̃t in sec-
mūdi non illudant.
exponem. Et rñs rñs
possibile. Et q̃t diues
rem intrat in regnū
diuitias q̃t intrat est
xpñ. dicit. Beatus d-
macula et tuius diff-
Quis est hic et laud-
Greg. dicit. Sancti v-
aut etiā licita pccm
vni vocare iustos. va-
Nam Matth. cū publi-
mouocauit. Matth.
dicatōr cōmendat
et ordinat pñcipalit-
dum. et cōfessiones
rñm pñcatōr ordi-
rñm ad obsequiū de-
altius. magis autem
pñm per ea q̃ p-

suis et paulatim fructus possessionum pauperibus dividuntur. Quod eos qui possessionibus venditis semel omnia largiuntur: non a me est: sed a deo confidebitur. Si vis perfectus esse: vade et vende omnia que habes et da pauperibus. et veni et sequere me. hec ille. Secundus est beatus Augustinus. libro de ecclesiasticis dogmatibus: dicens sic. Bonum est facultates cum dispensatione pauperibus erogari. Melius est pro intentione sequendi dominum insimul donare et absolute sollicitudine egere cum christo. Tertius est sanctus Thomas. iii. quartus dicens sic. Maxime utile est peccatoribus ut ad religionem transeant. peccatoribus enim duo sunt necessaria ad salutem.

Primo quidem ut de peccatis preteritis penitentiam agant. Secundo ut de cetero a peccatis abstineant. Ad utrumque autem horum maxime opatur religio. Primo enim status religionis est status perfecte penitentie. ita quod nulla satisfactio adequari potest penitentie religionis. et se et sua totaliter deo dant. Unde per nullo peccato imponi potest homini pro penitentia ut religionem introeat. Et ante in commutationem satisfactionis quicunque gravis consilium religionis ingressus. ut per xxiii. q. ii. cap. amouere. Ubi Stephanus papa quendam qui vxore interfecerat inducit ut ingrederetur monasterium et humiliatus sub manu abbatis cuncta obsequeretur sibi fuerint imperata. alioquin inuigilaret ei gravissima poenitentia si eligere in seculo remanere. Similiter etiam ad vitanda peccata plurimum valet religionis status. Difficile enim est quod in seculo commorantes a rebus mundanis illicitis. propter quod Matth. xix. finem exponem Erisostomi. dominus dicit hoc esse impossibile. scilicet quod dives qui divitiis inheret pro amore intret in regnum celorum. Sed dives qui habet divitias quod intret est valde difficile. Unde ecclesiasticus. dixit. Beatus dives qui inventus est sine macula et huius difficultatem subdit dicens Quis est hic et laudabitur eum? propter quod ut Gregorius dicit. Sancti viri ut ab illicitis abstinent etiam licita permittunt. Et dominus dicit. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad poenitentiam. Nam Matth. xxi. publicanum ad status perfectionis vocavit. Matth. ix. sciendum quod religio predicatores commendat quod ad quatuor. Primo quod ordinat principaliter ad docendum: predicandum: et confessiones audiendum. Nam religio fratrum predicatores ordinatur ad utilitatem primo rum ad obsequium dei: ad conservationem divini cultus. magis autem procuratur utilitas proximorum per ea que pertinent ad spiritualem ani-

me salutem: quod per ea que pertinent ad subueniendum corporali necessitati. quanto spiritualia corporalibus sunt potiora. Nullum enim sacrificium est magis deo acceptum: quam zelus animarum. ut Gregorius dicit super Ezechiel. Secundo ordinatur principaliter ad studendum. Nam studium litterarum est necessarium religioni in scripture ad predicandum. et ad alia boni exercitandum. Unde apostolus dicit Titus primo. De episcopo ad cuius officium boni actus pertinent. amplectente eum qui secundum doctrinam est fidelem sermonem. ut potens sit exhortari in doctrina sana. et eos qui contradicunt arguere. Competit enim huic religioni principaliter intendere studio litterarum pertinentius ad doctrinam que secundum pietatem est: ut dicit Titus primo. Alijs autem doctrinis intendere non pertinet ad fratres predicatorum. quorum tota vita divinis obsequiis macipatur. nisi in quantum ordinatur ad sacram doctrinam. ut patet in constitutionibus eorum. cap. de predicatores. et cap. de studentibus. Tertio quia professio fratrum predicatorum est securior. Nam sancti patres qui hanc religionem instituerunt nolentes hominibus incutere damnationis laqueum sed magis viam salutis ordinaverunt tale professionis formam in qua periculum esse non posset. Unde professio eorum est cautissima et securissima forma petendi quam non permittunt se servari regulam sed obedientiam secundum regulam. Unde et voto obligant ea que ponuntur in regula tanquam precepta. et que plene secundum tenorem regulam se cis percipere voluerit. Cetera vero que non continentur in regula sub precepto non cadunt directe sub voto. Unde ea permittendo non peccant mortaliter. ut patet in constitutionibus eorum. cap. de professione. Quarto quia religio fratrum predicatorum non obligat ad culpam. Nam professioni fratrum predicatorum non contrariatur: nisi id quod est contra preceptum regule. Transgressio autem vel omissio aliorum: non obligat: nec ad peccatum veniale neque mortale. ex suo genere sed solum ad penam taxatam substinendam. Unde in constitutionibus eorum in principio dicit sic. Volumus et declaramus ut constitutiones nostre non obligent nos ad culpam. sed ad penam tantum. nisi propter preceptum vel contemptum. Ista religio figurata est per montem in quo Loth saluatus est: ut dicitur Genes. xix. Propterea non potest civitas. id est religio fratrum predicatorum abscondi. posita supra montem. id est firmitate et altitudinem eterne salutis. quod

passio p
mator

beatus dñicus spiritus sancto inspiratus ad
inuenit et instituit.

Non potest ciuitas abscondi pos-
ta supra montem.

Diminutatis supernorum.

Ordinabilitatis angelorum.

Adiutricis patriarcharum.

Intellectualitatis prophetarum.

Mobililitatis apostolorum.

Immobilitatis occisorum.

Caritatis confessorum.

Humilitatis immaculorum.

Sublimitatis creatorum.

Primo beati Dominici

religio et vita non potest abscondi postea supra
montem supernorum. Nam beatus Dominicus pre-
uius est esse similis filio dei. Daniel. iij. vi.
Ecce ego video viros solutos quatuor: am-
bulantes in medio ignis et nihil corruptis
in eis est. Et species quartus est similis filio
dei. Tres viri in camino ignis ardoris cari-
tatis sunt pater, filius, et spiritus sanctus. Deu-
tro. iij. Deus noster ignis consumens est. et
quartus est beatus Dominicus qui maxima ar-
debat caritate. Et tunc in passione christi hunc
preuidit ardente caritate: cum ait. Vere fi-
lius dei erat homo iste. Mathe. xvi. et Job.
Apocal. i. dicit. Vidi similem filio hominis

Beate beatus Dominicus est similis filio dei.
in mundi conuersione. sicut christus fuit filius dei
in mundi redemptione. Status mundi sunt
quattuor: Primus fuit creationis. et tunc
generatio filij dei fuit exemplar talis pro-
ductionis. psal. Omnia in sapientia fecisti etc.
Job. i. Omnia per ipsum facta sunt. Secun-
dus fuit redemptionis. et tunc generatio
filij dei per virginem fuit exemplar. psal. Ve-
rū tamen deus redimet animā meā de ma-
nu inferi cum acceperit me. Job. i. Gratia
et veritas per iesum christum facta est. Ter-
tius fuit conuersionis. Luce. xij. Misit ser-
uū suū hora cene dicere inuitatis ut veniret
seper penitentiā: et tunc beatus Dominicus fuit
exemplar. Unde cantat de eo. Mundū vo-
cans ad agni nuptias hora cene parer fami-
lias seruū mittit pmitteus varias vite deli-
cias. Ad hoc conuictū tam per magnificū ele-
git nunciū sanctū dñicum. Quartus erit
immolationis. et tunc Enoch et Melchisedech
exemplar. Malach. iij. Ecce ego mittam yo-
bis Melchisedech prophetam antequam veniat dies
dñi magnus et horribilis: et conuertet corda

patrum ad filios: et corda filiorum ad patres eo-
rum: et percutiam terrā anathemate. Apo-
cal. xi. dicit. Dabo duobus testibus meis et p-
phetabunt diebus mille ducentis sexaginta
amicti saccis. Quia vero beatus Dominicus
fuit in tertio statu mundi. scilicet conuersionis.
ideo ut mundus facilius conuerteretur. debuit
in omnibus esse similis filio dei. per ardentem
simam caritatem. Primo in annunciatione.
Sicut enim christus fuit annūciat. beate virgi-
ni per angelum dicentes. Ecce concipies in
vtero et paries filium. Luce. i. Ad ostendē-
dam plis magnitudinē: quātum ad effectū
humane redemptionis. Sic beatus Dominicus ma-
tri sue per spiritum sanctum in specie catuli accen-
sam faculam in ore balastris que rotas mū-
di illustrabat. monstratus est ad ostendēdū
et officium Christi ad effectū hūane pueritiā
sim illud. Lu. xvi. Sed et canes veniebant et
lingeant vlcera eius. i. predicatorēs vlcera
peccatorum: lingua medicinalis predicationis
suauiter sanabant etc. Secundo in demon-
stratione. sicut enim christus monstratus est ge-
tibus quas ad se vocauit per apparitiones
stelle. Unde dicit. Mathe. ij. Vidimus stel-
lam eius in oriente. et venimus adorare eū.
Sic beatus Dominicus cūda matrone dū ipsum
se sacro fonte leuaret stellā lucidissimā in
fronte gestans per spiritum sanctum demonstras-
tus est. Unde cantat de eo. Stella micans
in fronte paruuli nouū iubar p̄mōstrat se-
culis. Tertio in reconciliatione. sicut enim christus
venit in mundū ut ipse reconciliaret deo pa-
tri per caritatem. Ro. v. Cum inimici esse-
mus reconciliati sumus deo per mortē filij
eius. Sic beatus Dominicus missus est in mun-
dum ut reconciliaret ipsum filio dei qui vene-
rat mundum iudicare et finem peccatorū
bus imponere. Sim illud. Mathe. v. Valet vl-
tra ut mittatur. sicut pater in visione ostens-
sa quibusdam sanctis viris. Quarto in pre-
dicatione. sicut enim christus venit in mundum
ut predicaret mysterium regni dei. Luce. iij.
Alijs ciuitatibus oportet me euangelizare
verbum dei. quia ideo missus sum. Sic bea-
tus Dominicus missus est a deo ad predi-
candum. Sim illud. Gal. primo. Cum autem
complacuit ei qui me segregauit ex vtero
matris mee et vocauit per gratiam suam ut
reuelaret filium suum in me ut euangeliza-
rē illū in gentibus. continuo non acquieui carni
et sanguini etc. Quinto in institutione.
Sicut enim christus elegit duodecim apo-

De sancto
holos quibus tradidit
uendi sim choroate
dauit p̄dicarent. Al-
minicus volens elige-
di premis orationū
decim fratribus noui-
tur fratribus predico-
po. Monito confirm-
factum est. Sermo in
ipsum semel factum. i.
tem panibus. Mar. v.
milia hominum ex quin-
beatus Dominicus se-
x. fratres ex mo pa-
ribus eius celesti ber-
me impetravit a deo
nitatem. x. fratres ap-
gelos. ut ps. x. S.
ant enim ipse misit pe-
lu ore p̄dicis inuenit
xvi. Sic beatus Dñi-
ueret pro nūmīgior
domant in terra mira-
Quano in suscitac-
lescentem a mortuis
filium archisynagog-
quadruanū. Job.
nepotem dñi stepha-
lis suscitauit. et arbit-
ecclia sancti Sicut
cadente suscitauit. Et
in flumē submersos
nūciatione. Sicut en-
venturi erant homi-
et faceret eū regem
beatus dñicus p̄fete
Exercentem omi-
Decimo in penitē-
comficaret discipulo
sumptionis. in nauis
militis argumentis
Jo. x. Sic beatus
dam monasterij de
sio ianuis cū socio in-
resistit hereticorum cu-
stent. Sero ad quāda-
in quam ianuis elan-
sio p̄ce ad decum p-
Endecimo in trar-
tūm ipse mutauit a-
m b̄l̄cep̄los suos.
minis in paribus
dis fratribus iter fa-

filios ad patres in
anachemare. Apu
testibus meis et p
ducentis seraginis
to Beatus Dominicus
si. scy conuersionis
e conueneret. debuit
lio dei per ardenti
o in annuacione
dicar? beate virg
Ecce concipies in
Luce. i. Ad ostendi
quatum ad effectum
ic bris Dominicus ma
pecie caruli accen
latis que rony m
us est ad ostendi
tu biane pueris
caneuenebant
predicadores vltima
ialis predicatio
Secundo in demon
monstratus est qd
per apparitiones
d. i. Vidimus str
nimus aduare eu
matrone d. i. ipsum
lla lucidissimz in
antici demonst
ro. Stella micans
bar pmonstret se
tione. sicut em xps
recondalaret deo pa
Cum inimici esse
deo per morte filij
uissus est in manu
filio dei qui uene
finem peccatoru
Abath. v. Habet vi
et in visione ostend
s. Quarto in p
uenit in mundum
regni dei. Luce. i.
me euangelizare
illus sum. Sic bea
est a deo ad predi
candum. Cum autem
gregauit ex vtro
gratiam suam vt
me vt euangeliza
no acquiem cam
p in institutione
git duodecim appo

stolos quibus tradidit regulam et formam vi
uendi fm charitatem. Luce. x. Quibus man
dauit vt predicarent. Abath. xvi. Sic beatus do
minicus volens eligere regulam bene viuendi
di premissis orationibus et ieiunijs. cum duo
decim fratribus nouum ordinem qui dicere
tur fratrurn predicatorum instituit. que a pa
pa Honorio confirmari instanter petijt. et sic
factum est. Sexto in refectioe. Sicut em
xpus semel sariavit. iij. milia hominum ex sepa
tem panibus. Abath. vii. Et alia vice quinqz
milia hominum ex quinqz panibus. Job. vi. Sic
beatus Dominicus semel Bononie sariavit
xvi. fratres ex vno pane multiplicato in ma
nibus eius celesti benedictione. Iterum Ro
me impetrauit a deo panes sufficientes ad sa
tietatem. xl. fratrurn apporatos ministerio an
gelorum. vt pz. et. Septimo in solutione. Si
cut em xpus misit petrum ad mare vt denarium
in ore piscis inuentu daret p tributo. Abath.
xvii. Sic beatus Dominicus no habens vn sol
ueret pro nauigio: orauit ad dnm et apparuit
denariu in terra miraculose que soluit naure.
Octauo in suscitatioe. Sicut em xps ado
lescentem a mortuis suscitauit. Luce. vii. Et
filiam archisynagogi. Abath. ix. Et lazarus
quadriduanus. Job. xi. Sic beatus Dominicus
nepotem dñi stephani de fossa noua cordia
lis suscitauit. et architectorem laborantem in
ecclesia sancti Sixti diu mortuu sub maceria
cadente suscitauit. Et tholose. xl. peregrinos
in flumie submersos suscitauit. Nono in re
nuciacione. Sicut em xps vt cognouit quia
uenturi erant homines ad ipm vt raperet eu
et facerent eu regem: fugit ab eis. Jo. vi. Sic
beatus Dominicus presentiens se electum epm
Eccerantensem omino renuit. et ab eis fugit.
Decimo in penetratione. Sicut em xps vt
certificaret discipulos suos de veritate sue re
surrectionis: intrauit ad eos ianuis clausis et
multis argumentis se resurrexisse probauit.
Jo. xx. Sic beatus Dominicus cū sero ad quod
dam monasteriu declinasset orōne fusa clau
sis ianuis cū socio introiuit. etiā discēdens a
cōsuetu hereticorū cum quodā cōuerso cister
siensi. sero ad quandā ecclesiam declinauit.
in quam ianuis clausis mox intrauit cum so
cio pece ad deum premissa. et sic patet et.

Undecimo in transubstantiatione. Sicut
enim xps mutauit aquam in vinu in conspe
ctu discipulorū suorū. Job. ij. Sic beatus Do
minicus in partibus Tholosanis cum mul
tis fratribus iter faciens compatiens insir

mitati eorum ob stomachi necessitates cū vi
no deficerent. insit vas magnum impleri a
qua: quam in vinum conuertit oratione fusa
Duodecimo in disciplina. Sicut enim
xpus in fonte diuinitatis omnia didicerat:
ita vt miraretur iudei: dicentes. Quomodo
hic litteras scit cum non didicerit. Jobā. vii.
Sic beatus dominicus requisitus a quodaz
doctore. in quibz libris studuerat magnalia et
secreta mysteriorū dei que predicabat. Res
pondit. In libro charitatis qui de omnibus
docet. Decimotertio in superatione. Sicut
enim xpus superauit dyabolum tēprantem
eum vt de pinnaculo tēpli se deijceret. Abath.
i. Sic beatus dominicus dum quadā
nocte deuotius oraret dyabolus de tēplo ec
clesie magnum lapidem iuxta eum pēcit. vt
etiam tangeret caputū cappe eius. sed vir
dei immobilis perseverans in oratione dya
bolum superauit. Nam subito voce horribili
ciulans cōfusus abscessit et. Decimoquar
to in miseratione. Sicut em xpus fuit mis
ericors. ita vt etiam iuuenem volentem se seq
docuerit vt venditis omnibz precium eorum
pauperibus erogaret. Abath. x. et Lu. xviij.
Sic beatus dominicus cum palerie vbi stu
debat. fames valida esset. libros cū omi sua
supellectili vendidit. et precium eorum pau
peribus erogauit. fm illud Job. xxxi. Ab in
fantia creuit mecum misratio. et de vtero e
gressa est mecum. Decimoquinto in maces
ratione. Sicut em xpus ieiunauit. xl. diebus
et. xl. noctibus. vt dicitur Abath. iij. Sic bea
tus dominicus in partibz Tholosanis vt ab
heresi reuocaret quasdam matronas pecto
tas quadragesimā in pane et aqua ieiunauit.
et super nudam tabulam post longam vigiliā
lassa membra reclinabat. quas tandē conuer
tit. Decimo sexto in preferuatione. Sicut
em christus insit petrum ad se venire ille
super aquas. Abath. xiiij. Sic beatus domi
nicus cum in partibus Tholosanis quendā
flumiū pedes transiret. libri eius in aquas ce
derunt. die autē tertia piscator quidam ha
mus ibi piciens. libros illefos extraxit nul
lam maculam habentes. Decimo septimo
in oratione. Sicut em xpus in montem exi
uit solus orare. Abath. xiiij. Sic beatus Do
minicus continue in ecclesia pmoctabat vi
gilans et orans et tres singulis noctibz ma
nu propria sibi dabat disciplinas cum cathes
na ferrea. scy vnam pro se. secundam pro pe
ccatoribus qui sunt in mundo. tertiam pro pa

De sancto Dominico Sermo XLIII

corpus dñi iacens in sepulcro s. per decenniu in die translationis eius integrum inuentus est et incorruptum. mira fragrantia odorifera. Recte ergo Johānes dixit. Eidi similem filio hominis.

Secundo vita et religio

beati dominici non potest abscondi posita supra montem Angelorum. de quo dicit Ezech. xlviii. Tu signaculum similitudinis in delirijs paradisi dei fuisti. plenus sapientia. perfectus decore. omnis lapis preciosus operimentus tuus. Tu cherub extensus et peregus posuisti in monte sancto dei. In medio lapidum ignitorum ambulasti perfectus in vijs tuis a die conditionis tue. Nec ille. Inter omnes angelos beata virgo tenet supremum locum. Juxta illud. Exaltata es sancta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna et hoc per virginitatem et humilitatem. Signaculum autem huius similitudinis fuit beatus dominicus. psal. Dabitur in via immaculata hic mihi ministrabat. scilicet per mundiciam virginitatis. que quidem fuit similis virginitati sancte Marie quantum ad quatuor. Primo per integritatem. Sicut enim beata virgo habuit virginitatem mentis et carnis. Sic beatus Dominicus integritatem carnis habuit et puritatem mentis seruauit. vna enim sine alia non sufficit. Apocalip. pmo. Eidi similem filio hominis. vestitum podere et precinctum zona aurea ad mamillas. Quia ipse beatus dominicus fuit angelicus per integritatem carnis. quoniam in pectore fuit cluclus per mundiciam cogitationis. et zona aurea per charitatem cordis. Secundo per dedicationes. Sicut enim beata virgo primo deo vouit et dedicauit suam virginitatem. ut habetur xxxv. q. ii. Beata maria proposuit se conseruaturam virginitatis in corde. Sic beatus Dominicus suam virginitatem deo deuouit et vendidit. Proverbio. ultimo. Syndonem fecit et vendidit et cingulum tradidit Chananeo. Per syndonem que multis euerfionibus ad candorem deducitur virginitas designatur. que multis macerationibus habetur. Ista deo venditur quando ei dedicatur. Cingulum castitatis quo sinus fluxibilis cogitationis restringit Chananeo traditur. q. xpo velut zelatori sue spose ipsa virginitas deuouet. Tertio per diffusiones. Sicut enim beata virgo. si fuerit pulcherrima a nullo tñ potuit concupisci. q. puritas eius in alios dif-

fundebat. et oēs motus illicitos extinguebat. Sic beati dñici virginitas oēm concupiscentiam extinguit ex osculo manus sue a lubrico schoolari extinguit. Sim illud Cant. v. Adhuc me distillauerunt mirram. Quarto per confirmationem. Sicut enim beata virgo in annunciatione fuit confirmata in gratia ut nullum estus libidinis senserit in conceptione christi. Tu pmo. Spūs sanctus superueniet in te et virginitas altissimi obumbrabit tibi. Sic beatus dominicus in institutione sui ordinis confirmatus fuit in gratia. ut extunc nullum vnq. senserit stimulum veneree voluptatis. aut peccati mortalis ps. Ego confirmavi columnas eius.

In cuius signum beata virgo hunc habitum quem portant fratres predicatorum eiusdem tradidit. Cum enim ipsa sanasset magistrum Reginaldum virum perissimum per sacram virginitatem et desideraret hunc ordinem ingredi. dixit ei beata virgo. Constans esto quoniam votum tuum implebitur. In cuius signum. ecce hic est habitus quem tu et fratres ordinis predicatorum portabunt. Quo assumpso detulit beato dominico q. reuerenter illum suscipiens. eo se et ipsam magistrum et fratres suos induit. Preciosum habitum venerandum precium celestis ministerii. Regina celorum. q. in redemptionem mundi verbum eternum proprio carne induit spūs sancto sanctificante. eadem in reconciliationem seculi portitores diuini habet. proprio hat ita induit spūs sancto confirmante. Cum quanta deuotione et reuerentia debet hic habitus portari. nulla religio potest gloriarī q. suum habitum a virgine matre celit nullum assumpsit. Nec vacat a mysterio hic habitus. Lappa nigra mortificationem carnis designat. quia fratres predicatorum debet esse mortui mundo. ut de eis dicat illud Coll. iii. Ad mortui tñ estis. sed de mundo non curatis. vestra vestra abscondita est cum xpo in deo. Tunica alba significat puritatem mentis. quam debent habere si deū cupiunt videre. Ad arb. v. Beati mundo corde. quoniam ipsi deū videbunt. Scapulare significat obedientiam q. est iugum xpi. Ad arb. xi. Tollite iugum meum super vos etc. Alq. inuencio requiem animabus vestris. Zona significat castitatem. Hiero. Quatuor virtutes polleas. Quibuscuq. operibus niteas. si cingulo castitatis careas. oia per terrā necesse est trabas. Calciamēta significant scōrum et exemplorum imitationes. Exo. xij. Calciamēta habebitis in pedibus vestris. Et Ephe. vi. Calciamēta pedes in preparatione

aliu rei publice que
e facie que no edi
ndo. cunctis comi
stue dignitatis et
uer in terra Eaym
pellisio. s. f. l. o. n. o.
coris interm. Ebo
d custodienda viz
tis regularis et spu
tis. q. et versatili
sic in suis acibus
nionis in alios fer
heille. Secundo
bas Joachimybi
ma duo ageli. c. u. e.
iter duo angeli Jo
poteat ut duo an
etes in duob. ordi
yle et Delia subue
spu. Et illa q. d. d.
goga quocq. velut
gogis angeli
aribus d. n. g. umi
lind o. l. angeli
d. l. l. q. d. potest
uemo n. o. ppli. i. p.
ut ymanis in cu
suis errorib. detu
vlatendo. E. n. ab
dicit sic. Ibi sunt
las effundetes quo
in mare. t. r. i. i. in
us in sede bestie. q.
leptim in aer. Na
ganof. f. onces p.
Sedea herentes
ecclesiasticos signi
brandus est tribula
pianus. et speculau
as. ut fiat quasi v.
et ad p. e. r. e. c. c. e.
tia indign. Sed al
be pacis i. p. r. i. m. o.
in melleu populi
quantu glori. e. u.
tura. et in delicio
libi debeat roumen
us. s. r. i. o. n. i. s. a. p. r.
erredo hic em. e. u.
ut v. i. a. f. E. p. e. c. a. l. i. i.
a est grandio diuine
ignis diuine in flum
ne. p. p. e. r. u. i. c. o. p. o. r. a.

De sancto dominico Sermo

XLIII

tionem dñice passionis. Quis ad sonū huius tube et per verba sua fracti et dissipati sunt errores: tanq̃ per grandinē p̃mitie fructuū Inflammari autem sunt homines et accensi ad caritatem dei. et per deuotam cōuersionem incorporati sunt in merito sanguinis christi ij. 2. hmo. iij. In ista oportune importune argue: obsecra: increpa: in omni patientia et doctrina.

Tertio vita et religio bti

Dñici non pōt abscondi posita supra montem patriarcharū. Unde abbas Joachim super Jerem. dicit sic. Hic em̃. Martheus ab Abraaz vsqz ad David generationes quatuordecim. totidem ab eo vsqz ad transmigrationē babilonis. Itemqz totidem ab ea vsqz ad xp̃m. Significat em̃ prima statio eorūdem primus statum a generationibus seculorum inchoatum. vsqz ab Abraam in persona dei patris et ordine laycorum. Secūda fm̃ statum inceptus a xpo in persona filij et ordine clericorū. Tertia tertium statū a dieb⁹ nostris exortum in persona spūssancti et ordine spūalium contemplantū dñm. et vsqz in finem seculi progandum. Quāuis primus in Jobāne baptista finem habuerit et secūsus habiturus est exitum in Delia, quē oportet precurrere in finem secūdi statū eiusdē. Alter in spū Jeremie: ut qd̃ ille de exilio synagoge predixerat iste in apertione libri quē habebit apertū. de occidentali et latina ecclesia: et romanū imperiū p̃mō strece expletū. Sane qz vsqz ad Sedechiam ex parte transmigrationis est migrata: nō frustra prescribit. qz et in nouo simile qd̃ in ecclesia nō sine gemitu prestolat. Nā ab āno AD. cc. et ultra. mihi suspecta sunt tēpora et momēta in q̃ nouo ordine samuelis exorto preconibus opphni et phinees sacerdotes et pontifices dñi. quasi a rege babilonis a romano reipublice p̃ncipe captiuent. capiat archa ecclesia. et in Delia summus pōtifer corruat. et quasi alter mardocheus sub Aman in discrimine maneat agitata. Tales em̃ necesse est ecclesie ruinam predicare et plangere dñbus et volūtaria paup̃tas arideat: et spiritalis doctrine ac vite pietas in future tribulationis aculeis nō abfistat. Tertiū in terram beniamin doloris tantiqz discriminis reuelent in religione et vitam extremi ordinis in p̃ximo reuelandi et nascēdi. rachel. i. ecclesie generalis. nulla est ambiguitas intelle

ctus. hec ille. Sciendū qz religio bti Dñici fundata est in culmine perfectionis et vtrūqz sanctorū patriarcharū. ut p̃ter discurrenti sacram scripturā. Primo in reformatore. vñ abbas Joachim vbi sup̃ dicit sic. Alicubi dictum est qz in septe tēporibus termināndus erat secundus status. sex ex eis dātis ad la borez. septimo ad q̃terem. fm̃ qz angelorū seprēnarius exigit. et in septem diebus fecit opera sua deus. licet tertius status generalē obtineat vsqz in finem seculi sabbarisimum. Vñ qz vult deus a laboribus seculi ecclesias suam quiescere ne iusti pereāt cū fornicatoribus in diluuiū gentiū futurarū premonet patenter p̃cones euāgelicos predicare in toto orbe terrarū. ut saltem onera sua misit ea omnia abijciat vel deponat ut in sabbaro penitentie requiescat. Qd̃ qz futurus est ut quasi de babilone ad mōtana hierlm̃ multri cōscendat de seruitute seculi in spūs libertatem. et de cunctis finib⁹ et ecclesiis xpianis in occidente aquiloneqz diffusis ad spūales vitam in virtis euāgelicis reformatā. Ferrentibus holocaustū quo ad votum. et victimā quo ad martyriū. sacrificiū quo ad peccati gemitū. tibus quo ad officij debitū. oblatione quo ad cōpassionis affectū. Ecce de aliquorū cōuersione in p̃ximo faciēda. Bille Secūdo in p̃piciatione. Vñ abbas Joachim. vbi supra dicit sic. Necessē est ut viuāt hoies fm̃ spū et detrahāt ad nihilū supbia ois carnis qz vero om̃is homo carnaliter uiuens: corrūpit per maliciā om̃em terrā. Necesse est ut superueniat imperij cathacism⁹ ut intelligatur qd̃ dicit. Qd̃ supra q̃ creditur om̃ia deuastabit. Inde ego disperdam eos cum terra. In signum autem talis diluuij ne similis vtriqz tribulatio fiat vltērius et deletio om̃is carnis. ponet archus in nubibus celi qui inter dñm et hoīem federetur Archus predicatio dāda est celi nubib⁹ euāgelizantib⁹ regnū dei in spūali ecclesia suscitādis. ut sit p̃piciatio in suadēda p̃nia vniuersis. hec ille. Tertiū in pacificatione. vñ abbas Joachim vbi supra dicit sic. Idij sunt columba quas spūs dñi alter Noe q̃ requies dicit p̃pter tribulationū imperus quib⁹ mūdos fornicatur absūmitur emisit. et emittet ex archa: ut cessantibus aquis diluuij gentium futurarum. que ad subleuandā archaz contemplantis ecclesie in sublimē conuenient. et fornicatores clericos gygantescqz famosos p̃elatos et alios de terra secularium

De sancto Dominico Sermo XLIII

Facientium irritam fidem suas feruida seueritate subuerrent ramos virentis oliue. scilicet iusticie opera cum doctrine folijs laudis et pacis sedula reporter ad archam. hec ille. Quarto in iustificatiōe. Unde abbas Joachīm. vbi supra dicit sic. Puto ego quod si aut olim elegit deus patres seniores. secundo apostolos. ita et nunc tertio pueros eligat ad litteram. propter eos quibus veterari meruerunt ad predicandum regni euangelium et excuriendum. Porro in istis pueris fidelibus per Abrahā summū pontificem populum christianus influentijs scilicet caduci seculi tabescentem conuertantēz cum filiis sceleratis. et facientem iudicium de regibus Sodomoꝝ. scilicet prelati adulteratibus verbum dei. Sed et pueri hebreoꝝ in huiusmodi pueris designati vestes et spolia seculi in cultum diuinū abijciunt. ramos autem bonorum iustoz doctrinas et vires imo propagines de secularibus auferunt. ferentes flores mundicie. et palmas victorie quo mundum calcant. diabolum superant. canem ferant iniusticie operibus extollentem gratias. agunt et laudes dño Abrehe patri excelsi qui a filio subregimini vsqz ad corrigas calice. de his que ad iusticiam pertinent veritatem impugnantibus nō dimittant. Ex horum siquidem ore predicatio laudis perficitur. dum non aliud in ore nūciant. q̄ in conuersatione demonstrant. hec ille. Quinto in dispensatiōe. Unde abbas Joachīm vbi sup̄ dicit sic. Verū quo ad h̄ Ioseph p̄mogenitum Rachelis exaltat⁹ est in egypto scripturarum somnia differendo. quem puto alij ordinēz insciendum in mundo dispensatoꝝ et vtiqz vti dei. hec ille. Sexto in predicatione. Unde abbas Joachīm vbi supra dicit sic. Tribus beniamin qui rapus est in mentis excessum. ordinem continent. tantum inuit. ut veluti speculatores extimē ceteris fidelibus caueant ne a superueniente aquilonari malicia per trepidem fidei a caritatis incendio refrigescant. Tales confortari debent in medio ecclesie. et crescere nō tam multitudine q̄ virtute. ut sint reuera filij gemini. Beniamite quo ad filij dei et primi caritatem. Hierusalem ecclesia est colledio. scilicet laycoꝝ quos confortare tenentur et robore in fide. Tercia est cetus clericoz secularium inter quos clangendo buccina exponunt misteria scripturarum. Veritarum ordo est regularium. super quos ve-

xillum crucis assumpte debent ad perfectionis studiū explicare. Unde reuera conijctur quod ordo euangelicus suscitandus et noster in Beniamin filius designatus exhortationis habebit officium quia et per fidem laicos reuocet. et per doctrinā clericos excitet. et per religionem remotos a seculo per meritū vite spūalis informet. hec ille. Septimo in miseratione. Nam patriarche sancti floruerunt hospitalitate et misericordia. quā maxime beatus Dn̄icus obseruauit. Cū em quidam propter nimiam egestatem hereticoz perfidie adhaesisset. beatus pater seipsum vendidit ad liberandum. Superius vero clemētia eius suffragio et lachrymis aliter prouidit. Omnia pietas et misericordia. ut ps.

Quartovita et religio beati Dominici non potest abscondi posita supra montē prophetarum. Unde abbas Joachīm super Jeremiam. dicit sic. Licet enim nouus ordo predicantium ecclesie oritur. tamen ordo ille initiatus est in prophetis apostolis. et doctoribus. tēti tēporis ecclesiasticus cursus et cognitus et electus et acceptatus a deo. In vtero ergo ecclesie formatus in fide est ordo doctoroz quē preuenit reus a diebus primitiis in seculoz finibus reuelatus. Sanctificatusqz in vulua spūalis ecclesie et pfectione doctrine. Et bene primo formati secūdo sanctificati. q̄ primo in fide instruiti secūdo in religiosa conuersatione dicat. Tales in primis pariet ecclesia generalis iay se nescens. Rectius ergo ordo formationis eoz sanctificationis et emissionis ex vtero scribitur. q̄ fideles. q̄ spūales. q̄ obediētes. fideles in doctrina. spūales in vita. obediētes etiam in pressura. hec ille. Sciendum quod ordo predicatorum premostratus est in prophetis. Primo in Moyse. vnde abbas Joachīm. vbi supra dicit sic. Sicut per Moysem et Josue cananeos dñs israelinis subiecerat tēpam: per Paulum et Iohānē euāgelistā strauit ydolatrias. Sicut nūc per duos futuros ordines signatos in illis gētes incredulas subigat et conuertat. Nam si fuerit numerus filioꝝ israel iudeoꝝ pariter in xpi anoz deū videntū. imo sciendū. reliquie in cecitate relicte populi vtriusqz iterū saluifant ad dñm. s. conuertende. hec ille. Secundo in Josue. Vñ abbas Joachīm vbi supra dicit sic. Ad ruinam Jericho mūdi superbie

que imperiū deuotum contra israelitas expugnabunt a clauis expectandū sed a deo. Chriſti enim archam spūalem cordū penitentū remoueat. et de vertice extirpet. hec ille. primo Paralip. et tempore quo solent congregant Joab exierat terram q̄ obſedit Rabab in diebus quibus barth et destruit eam coronam melon de Joab bellū inchoat enim bellum agit contra mundi potentes facis certaminis et triū qui operat in nobis nonā quā dyabolo deſes q̄ quaſi coronas corone anni bti. Quarto in Salomone. Regis pfecti Salomonis cū ingluſo. glo. dicit sic. Ne do pōicayz diſcayz ut in mēſa dñi abſideſes. h̄ ibi. Quid dicit. n. di. Duo erant et in palatij puerū regem interfici nō iayz. glo. dicit sic. ita ſunt q̄ fraudis et res contra veritatē cōſuſerāt. et xpm dñs interficiat. sed e dicayz manifestat. et illi iſta vñone pte in dñi. Unde abbas remia dicit sic. Potest eccleſie et clauſuris et ppi. aperire corda ſuſcitatio pluriſ super factis studiis in ſup̄to eſt gratia. Etenim iſtibus et paſſis hec ille. Et c. d. xvi. ipſas quaſi ignis et vñe dēbat. Tāto ſu

5

De sancto Dominico Sermo XLIII

res querunt aquas et non sunt. lingua eorum sicut ariditas. Proinde dabo in supinis montibus flumina. et in medio camporum fontes. Mactemus a pauperibus clericis et simplicibus subtrahere est scientia domini secularibus in magistris. qui et si videri sunt scire per preceptum aliquid de doctrina ecclesie. tamen totum ad auariciam pertrahunt. Unde tulerunt aurum meum et fecerunt inde Baal. Aurum est scriptura divina quam ex decretorum et aliorum compositionibus auferunt et in decretales et auaras sententias doctrinasque transfundunt. Sicque necesse est ut lingua simplicium sit auaricie arefacta. quam libera et profusa doctrina evangelica non irrigat. Nec est illa sitis et siccitas arefacta cupiditatis. de qua et si Samaritana ydropica bibere superueniente aliam non extinguit. Ergo non solum supinis collibus et decliuibus in altis arefacta verticibus flumina conceduntur. si etiam campis in medijs fontes erumpunt. de quorum affluentia ortus sponte redduntur irrigui et abundanter bibit populus vniuersus.

Montes vtiq; sunt Prelati ecclesiasticis magistri in seculo sua gymnasia erigentes. Supini colles viri religiosi sunt. quibus in spiritali vita doctores ipsi promittuntur.

Sed et campi mundi fideles sunt in quorum medio predicatorum suscitabuntur. primo. qui sinceritatem in mundi sermonibus auferant. Et diuinis eloquijs multiplicatis studiis infertant veritatem. Ad quam Esaias inuitat dicens. Omnes sitientes venite ad aquas. et qui non habet argentum tam simplices quam edocui. indifferenter confluent ad gratiam veritatis videntes terram ecclesiam in toto orbe diffusam repletam scientia domini tanquam aque maris operientes. Nec ille. Non in Jeremia. Unde Jeremie. xxv. dicit sic. Audiuisti ademelech Egiptus vir eunuchus qui erat in domo regis. quia misisset Jeremiam in lacum. locutus est ad regem dicens. Domine mi rex male fecerunt viri isti omnia quecumque perperrauerunt contra Jeremiam miserere cum in lacum. Blosa dicit sic. Iste egiptus eunuchus qui timore et amore dei compunctus prophetam eripuit. significat predicatorum de gentibus qui scriptos castra strauerunt propter regnum celorum. Qui vere charitatis instructu inique oppressos student verbo et exemplo de fouca perditionis erueri.

Quod et nomen eius restat. Ademelech enim seruus regis interpretatur. illius. scilicet de quo dicitur Rex magnus super omnes deos. cui ordo predicatorum seruit. Per verbum enim

gelij gentes associando fidei. hec ibi. Et. xvij. ca. dicitur sic. Surge et descende in domum figuli. et ibi annuncias verba. Super quo abbas Joachim dicit sic. Domus figuli ecclesia est. ad quam futuri viri evangelici venire iubentur. Surge inquit a quiete spiritus et descende ad laborem doctrine verba domini narrurus. vel certe tales in prophetis isto surgunt a seculo fugiendo. descendunt peccatoribus copartiendo. In domum figuli visitando. ut annuncient verbum domini predicando. Nec ille. Decimo in Ezechiele. Unde Ezechiel. ij. dicitur sic. Et ecce manus missa est ad me in qua erat inuolutus liber. et expandi illum coram me. Super quo Diego. i. parte. super Ezechiel. dicit sic. Sicut per prophetam predicatorum ordo sic per librum quem accipit scripture sacre pagine designantur. Liber autem inuolutus est. quia sacre scripture eloquium est obscurum. quod profunditate sententiarum inuolutum ut non facile sensu omnium penetraretur. Sed coram propheta liber expanditur. quia coram predicatoribus sacri eloquii obscuritas aperitur. Nec ille. Undecimo in Amos. vi. ca. dicit. Comprenderet arator messorem et calcatorum mitterent semen. Blosa dicit sic. Per hos omnes significatur ordo predicatorum. Duodecimo in iachario. i. ca. dicitur. In quadriga quarta erant equi varijs et fortes. Isti equi sunt predicatorum christi per mundum portantes. et dicuntur varijs non tantum propter habitum. sed etiam propter varietatem virtutum. et dicuntur fortes. quia fortiter sciunt pugnare et se defendere. Et sunt in quadriga quarta. quia in prima sunt equi rufi. scilicet. ordo martyrum. secunda equi nigri. scilicet. ordo confessorum. qui se per macerationem denique grauerunt. In tertia equi albi. ordo virginum. In quarta equi varijs. ordo doctorum. et predicatorum. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. Ipsi sunt equi varijs et fortes ad discurrendam terram. designati vtiq; in moyses et helias. quorum vnus pharaonem et eius exercitum deciecit in mari rubro. alter domum achab cum Jezabele et sacerdotibus baalzeolo diuino peremit. Nec ille. Decimotertio Symeone sacerdote magno. Unde Eccl. i. ca. dicitur sic. In accipiendo ipsum stolam glorie et vestire eum consummatione virtutis. Blosa dicit sic. Ordo predicatorum accipiendo stolam glorie. et vestiendo se consummatione virtutis. indicium dignitatis sue et ornamentum fidei. et vestimentum bone operationis

De sancto
 vnde dicitur. hec ille. et
 mia qui ut dicitur. Et
 meritos. Sic beatus
 de penes collapsum
 Decimo quinto in
 hinc preceptum ad
 mo fuit preceptum
 iudicium. Unde abbas
 remiam dicit sic. Quod
 plicans vias suas. po
 os illos. prophetas fun
 discipulis sollicitudinis
 gando verbum domini
 raliū applicabunt. b
 Dicitur recte fuit pp
 pfectus. Nam cum i
 quodam berenico pu
 dio aduocatus. spū xpi
 n. Raymundum notu
 phibuit eū cremari. q
 gū erat fū. xpi. et fra
 gū. vixit annos de
 sprante cōuersus est
 in ciuitate Segobia
 be del. nobiles diu o
 gales quas tunc accē
 n. n. nobis intercell
 mem beatus Dicitur
 mei tērmis moralit
 las ergo celestis i
 las. Indignus aure
 Minusq; verbosus i
 die. et abiens d. amū
 die equus. Qui breu
 die. et ceteris. sed. aut
 fuit. pprio carebit fess
 edoatūm pēdium
 factore nō poteris p
 no peracto. idem nob
 phobius fuit a suis. e
 boni a d. eūrem quā f
 tu. et ad d. festinare
Quinto
 ni. Dicitur non potest
 monem aplos. Unde
 per Jeremiam dicit sic
 iustitiam suam viri
 loci officium imitan
 endo. sodiant cōscien
 tur lumbare de secula
 ribus xpianos quoli

De sancto Dominico Sermo XLIII

benoſtrat. hec ille. Decimoquarto in Nee-
mia qui vt dicitur. Eccl. xli. Exerit muros
cuerſos. Sic beatus Dñicus erexit eccleſiā
dei pene collapſam ⁊ ab hereticis diſſiparā.
Decimoquinto in Iohanne baptiſta qui
fuit p̄eco primi aduentus xpi. Et br̄s dñi
cas fuit p̄eco ſecundi aduentus eius. ſ. ad
iudiciū. Unde abbas Joachim ſuper Je-
remiam dicit ſic. Qd dicitur. carſor leuis ex-
plicans vias ſuas. poteſt hoc referri ad du-
os illos pp̄heras futuros in mundum. qui
diſcurſu ſollicitudinis vias ſeculi euangeli-
zando verbum domini ſine ſarcina tempo-
ralium explicabunt. hec ille. Beatus enim
Dñicus recte fuit pp̄hera tanq̄ futuro-
rum p̄ſcius. Nam cum in partibus tholoſanis
quodā hereticos p̄uiſſet. ⁊ illi eſſent in cē-
dio adiudicati. ſp̄s pp̄herico p̄uidit. nū illo
rū Ikaymūdum noie futurū ſeruū xpi. Un-
phibuit eū cremari. dicens. Adhuc iſte ma-
gn⁹ erit ſu⁹ xpi. ⁊ frat̄ p̄dicato-
r. Adira res
poſt viginti annos detentus hereti. deo in-
ſpirante cōuerſus eſt. ⁊ factus frater p̄di-
cator. optimo ſine quieuit. Similiter dñ cēt
in ciuitate Segobia ⁊ veller p̄ponere ver-
ba dei. nobiles dñi occupati circa litteras re-
gales quas tunc acceperant. quaſi eiredia-
ti nolebant intereſſe predicationi. quib⁹ ta-
men beatus Dñicus ait. Nunc vſq̄ fratres
mei terrent⁹ mortalis regis auditiſte edicta
ta. Ergo celeſtis ⁊ immortalis audite mada-
ta. Indignatus autem nobilis quidam ait.
Nunquid verboluſ iſte detinebit nos tota
die? ⁊ abiens domū ſuā murmurando acce-
dit equis. Lui br̄s Dñicus ait. Ecce nunc
dñe rece dit⁹. ſed ante ſineꝝ anni equus ve-
ſter pp̄rio carebit ſeſſore. ⁊ ad turris veſtre
eleboratum p̄ſidium p̄occupante inter-
ſectore nō poteritis peruenire. Nondūz an-
no peracto. idem nobilis cum pp̄rio filio ac
p̄ſobino fuit a ſuis emulis atrocit̄ p̄cep-
tum ad turrem quā ſibi edificauerat vt poſ-
ſet euadere feſtinaret ⁊c.

Quintovita ⁊ religio be-
ati Dñici non poteſt abſcondi poſita ſupra
montem ap̄loꝝ. Unde abbas Joachim ſu-
per Jeremiam dicit ſic. Nunc quoq̄ tertio lo-
co ſuſcitandi ſunt viri alij euangelici apoſto-
loꝝ officium imitantes qui abeant p̄di-
cando. ſodiant cōſcientias diſcutiendo. tol-
lant lumbare de ſecularibus ⁊ carnalibus a-
ctibus xp̄ianos quoliſbet reuocando. hec il-

le. Sciendum q̄ apoſtoli habuerunt quatuor p̄rogatiuas: quibus datus fuit be-
atus Dñicus. Prima fuit electionis. Job.
xliij. nō vos me elegiſtis: ſed ego elegi vos
ſicbr̄s Dñicus a chriſto electus eſt. Un-
de abbas Joachim ſuper Jeremiam dicit ſic. Pri-
mo tēpore ſemen Abrahę electū eſt ex omni-
bus gentibus. Secūdo ſemen chriſti. i. apo-
ſtoli ex iudeis. Tertio eligendi ſunt alij ex
omni iudea ⁊ gente. i. in omni eccleſia de gen-
tibus congregata ſicut enī illi fuerunt p̄ſi-
mitie iſraelitarū in primo ſtatu. apoſtoli in
ſecundo credentium. ita tunc in exordio ter-
tij ſtatus non nulle p̄mitie chriſtianorum
ſanctificande ſunt domino: ⁊ ſpargende in
mundo. Si enim ad initia tertij oculos ver-
timus p̄ſecto multi ſurgendi ſunt euangelij
emulatores qui ⁊ honeſte viuent. ⁊ auda-
cter vicioſa cor da corripient. Ipſi dabūtur
in ciuitatem quo ad religionis vnitatē: mu-
nitam apoſtolicis viribus in colinam recte
vite ⁊ ſane doctrine. ſerream quo ad rigo-
rem ⁊ in murum quo ad penitentiam. ereū
quo ad predicationis officiū ſuper oēm ter-
ram populi xp̄iani. hec ille. Secūda fuit
confirmationis. pſal. Ego cōfirmavi colum-
nas eius. Et Luce. xliij. Ego p̄miſſum pa-
tris mei mittam in vos. vos autem ſedete
in ciuitate quo aduſq̄ induamini virtute ex
alco. Sic br̄s Dñicus fuit cōfirmatus. Un-
de abbas Joachim ſup Jeremiam dicit ſic. Dudū
ſub quā apertioe ſignaculi multa fuit leri-
cia rectoribus heremitarū ⁊ virginū: dūz de
mūdānis gaudijs tanq̄ tranſitorijs in mo-
nachoz collegijs nullā cōſolationē amitte-
rēt. Sed in ſcripturarū paſcuīs oblectamē-
non carerent donec ſpūs ex alco venieſ cor
da ſimplicia ſanctaq̄ inſtrueret. ⁊ vſq̄ ad
interiora beremī velaminisq̄ mīnarer. Qd
ſub ſeptimi apertione ſignaculi: ⁊ die ſepti-
mo quo Adoyſes educit de medio nebule
que montē texerat ſex diebus cōplendū nō
ambigo. q̄ neceſſe eſt vt qd lingua igneis
apoſtoliſ eſt oñſum. pleniorē myſterio in
futuris viris euāgelicis revelandis in mun-
do tēpore iſto ſeruo cōpleat. hec ille. Semel
orāti br̄o dñico Rome in eccleſia ſancti Pe-
tri. apparuerūt ap̄li Petrus ⁊ Paulus. Pe-
trus dās ei baculū ⁊ Paulus librū: dicētes
Vade ⁊ predica vbi dē: q̄ ad hoc miſiſte-
rū a deo miſſus es. ⁊ ſtatim ſpūs ſanctus in
ſimilitudinem lingue ignis apparuit ſuper
caput beati Dñici. Unde in gratia ⁊ ſapientia

De sancto Dominico Sermo XLIII

tia confirmatus est. Tercia fuit predicatio n. s. Albar. xvi. Predicare euangelium omni creature. Ad hoc autem officium institutus est ordo fratrum predicatorum. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. **B**eatus confurgens de finibus terre sagittam et arcum arripit. spiritualiter significat viros cuius gelicos de mundo surgendos: et de cunctis ecclesie finibus congregandos. Contra filios seculares qui accepto sacro fidei sagittas verbi dei in hostes crucis impellant rigore penitentie non observantes. Sed quia vox predicationis eorum audienda est unde quicquid merito quasi mare sonabit non tam ad plenitudinem scientie quam ad amaritudinem vite. Unde dicit. Ad aqua est velut mare contritio tua. Verum noie maris doctrina evangelica denotat. sicut scriptura veteris testamenti in terra quod si eos oportebit veteris habere scientiam non tamen vitas veteris predicabitur et voces peccatores non vivunt a modo secundum carnem sed secundum spiritum hunc ille. Et beatus dominicus apparuit in visione pape innocencio tanquam subsecrator ecclesie romane. dum instaret per confirmationem ordinis sui quod diceret ordo fratrum predicatorum. Nam dicit papa vidit in sonibus quod ecclesia lateranensis gravem minabatur ruinam: tremens vidit ex adverso quod beatus dominicus ne ipsa caderet humeris supplicis sustentabat. Evigilans autem intellexit. quod beatus dominicus tanquam unus apud oculos ecclesiam dei sustentaret. Quarta fuit locutio. Act. ii. Loquebantur variis linguis apostoli: magnalia dei. Et beatus Dominicus domini linguam accepit a spiritu sancto. nam de Tholosa vadens parisi quosdam peregrinos obvios habuit in via: diversorum id est. marum quibus evangelizavit Jesum secundum eorum idiomata, loquens eis et intelligens eos.

¶ Sexto vita et religio beati

dominici non potest abscedi posita super motem Albar. xvi. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. Futurum est ut quicquid modum Judei contra christum et discipulos fuerint ita nunc in spiritu domini eius alumnos sentiant salvi christianitatem laici quod clerici eorumque salutis sermonibus non intendunt. Nec ille.

¶ Sciendum quod beatus Dominicus quatuor modis passus est martyrium. Primo ex voto. Nam assidue deum orabat: ut sibi hanc gratiam infundere dignaretur quod se totum aliquid quando saluti posset impendere proximorum.

¶ Secundo ex itinere. Nam cum semel indicta esset generalis disputatio contra hereticos. et episcopus civitatis veller cum pomposa societate procedere. beatus dominicus ait. Non in confidentia hominum sed in auxilio dei congregandus est. Armenus nos devotis orationibus humilitatis exemplis: et discalciatis pedibus. Contra Soliarth predicam. Annueas itaque viro dei. Dum divina providentia per quoddam nemus ducerentur a quodam heretico per spinas et repes dum ambulando. sanguine cruciabantur pedes eorum. Itaque vir dei patientissime ferens et in laudes primum. horabatur omnes ad patientiam permittens quod victoriam reportarent ex hostibus. Adhuc perigam. hereticus iste ad fidem christi veram convertitur. et ceteri abiurata heresi ad gremium ecclesie fideliter redeunt. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. Cum enim ecclesia generalis deficiat quo ad laborem et mundi superbia corruat quo ad errorem. quia finis universae carnis iam venit. ad dominum viri evangelici populum exhortantur discunt. Nam nunc erit quo ad scientiam. currentium quo ad obedientiam. a quo rum quo ad abundantiam. Tales a quo enelli nequeunt per alicuius malitiam. hec ille. Tercio ex congressu. Cum enim in predicatione multa contra hereticos addidisset. et in libellum quemdam redegit. vni heresiarche libellum obtulit. ut ad rationes fidei responderet. Qui libellum oblatum in ignem piciens. tertio exitum ab igne illesum coram aliis hereticis cui denter cognovit. Statuta die beatus dominicus in igne cum libello ingredienti. illis videtur inustus exiit. Unde abbas Joachim super Jeremiam dicit sic. Exiit de septimo angelo tuba canente predatores eximii. quorum pars sub ferro comprimitur a bestia insideli ut repleatur terra scientia domini ad deum cognoscendum. Quarto ex aggressu. Transiens enim aliquando per locum ubi parare sibi essent in fide gaudentes laudans deum. Comprehensus est ab hereticis. Qui dixerunt ei. Numquid tu mortis horrore concutieris. Quid acturus eras si comprehensissimus es? At ille. Rogassem vos ne repemini me subito per meritis vulneribus: sed paratam et successus ne membra singula mutilantes. dunde ostendisset coram meis oculis deturcatis membris periculis. ipsos oculos ementes ad vultum semivivum laceratumque corpus sic permiseretis in suo sanguine volutari. vel per os me ad libitum necaretis. Unde abbas Joachim

super Jeremiam dicit sic. Ibi dicitur inani sum extremos in periculis duris afflictis instantibus contra ipsi hunc fluctuatione contra Abraham liberatum predicans vni dei munus cuatillei colubens veritate cur Isaac perat lignum dominici offerre. Et sicut Jacob sentit persequendo. Sicut beatus hereticorum in fidei de erat in agro ut fratrem dominicus ire suadat. ut hereticos cur. Abosiles ab expulsi. Sicut beatus Dominicus repulsa daret adhim super Jeremiam lignum predicationis. consequenter reuertere ad omnes in differt. eos puerendos. Sicut viros affligent dum dei. Nec ille. Dominus ecclesia. Sicut hanc finit certus ad

¶ Septimo beati Dominici non potest esse solus. qui in iudicauerunt. ut ea a rene. Unde abbas dicit sic. Viri ubi evangelio et considerando o in lucernis verbi et vestam. Ipse explorat. et subiectos. eos facere quod docent. tuba exhortationis rum studia et corruptio verbo crucis evangelio. Sciendum quod per totos peroragatus. dominicus. Prima est. Cogitavit a viro. et animi mei transeunt officia ut sapi decemum non bibit. rum. plal. Querant

super Jeremiā dicit sic. Moab et Amō duo filij lorbi qui nati sunt de incestu. duos ordines extremos in primo reuelandos insinuāt. q̄s tanto durius afflictio seculi deprimet. quāto instantius cōtra ip̄m eorū veratio sub eccle- sie fluctuatione cōsurgit. Nec ille. Sicut enī Abraham liberatus est de Dnr Caldeorum predicans vniū deū p̄ra eos. Sic beatus dominicus euasit illesus ab incendio hereticorū cōscribens veritatē fidei aduersus eos. Et si- cut Isaac portat ligna sue imolationis. sic be- atus dominicus offert votum sue interitionis Et sicut Jacob sentit molestias Esau in sua persecutiōe. Sic beatus dominicus sentit insidias hereticorū in fidei defensiōe. Et sicut Joseph erat in agro vt fratres suos inueniat. Sic be- atus dominicus iter vesp̄is et spinas pedes saucia. vt hereticos ad fidem cōuertat. Et si- cut Moyses ab exploratoribus calānias pa- titur. Sic beatus dominicus ab ecclesie pastori- bus repulsa dāra affligit. Unde abbas Joa- chim sup̄ Jeremiā dicit sic. Potest fieri vt p- liguriam predicatione diffusa viri euangelici cōsequenter reuertantur in Galliam. vel cer- te ad omēs indifferenter tam clericos q̄ lai- cos puerrendos Sed pastores ecclesie furu- ros viros affligit ne predicare audeant h- bum dei. Nec ille. De beato aures dominico canat ecclesia. Stīebat seruus xp̄i martyriū sicut sitit cernis ad aque fluiū.

¶ De primo vita et religio

beati dñici nō pōt abscondi posita sup̄ mō- tem cōfessor. qui intellectū suū diuine sapie- dedicerunt. vt eā ad salutē aīarum effunde- rent. Unde abbas Joachim sup̄ Jeremiā. di- cit sic. Viri illi euangelici circuibat predica- do et considerādo opera singulorū scrutātes in lucernis verbi et operis hierlm̄ ecclesiaz vni- uersam. Ip̄s exploratores Bericho ecclesie cle- ricorū et subiectorū eorū. Et quia aliud pbant eos facere q̄ docere. muros eorum rectores in- tuba exhortationis euerunt. et carnalia eorū- rum studia et corrupta amara et languida ex- verbo crucis euangelice sanas reddūt. hec il- le. Sciendum q̄ p̄fessores habuerūt quat- mor priuilegiū. q̄bus fuit doratus brūis dñicus. Prius est abstinentie. Ecclesiastes. 4. Cogitauit a vino abstrahere carnē meam vt animū meū transferrē ad sapias. Deū autē dñicus vt sapiam addideret. vniū per decētiū nō bibit. Secūda est lachryma- num. psal. fuerunt mihi lachryme mee pa-

nes die ac nocte. Precipui autē studiū bea- ri dñici fuit vbiq̄ et oībus horis lachrymas fundere p̄ p̄ccatoribus. p̄ p̄seruatione vince- quā ip̄se nuper plāuerat. Vñ dī de eo q̄ claustrū et altaria lachrymis cōsecrabat. Et iterū. Denique cū xp̄o p̄p̄riū nō possidebat lectulū. p̄ lachrymarū fluiū. viri hūmī dās corpusculū. Tertia ē orōnis. glo. sup̄ 2 ho- bia. iij. dicit. Oratio lenit deū: lachryma co- git. hec mitigat. illa pūgit. Cum q̄daz frater discretus et deuotus septē noctib⁹ vigilasset vt videret qualiter brūis dñicus oraret. asse- ruit q̄ in orōne modo stans. modo ingeni- culas. modo p̄stratus in terram. modo ele- natis manibus in celū. modo extensis in si- millindine crucis. modo cācellatis et iunctis manibus. modo inclinans. p̄funde deū ora- bat. Propter q̄ merito sue oratiōis multa miracula fecit in vita. De Moysē enī legif- in canone dist. xxiij. ca. si quis sic. Et aliud opus q̄ facit Moyses. ad bella nō vadit. nō pugnat cōtra inimicos. Sed quid facit? orat. et donec orat vincit p̄plus eius. Si res- laxauerit et demiserit manū p̄plus ei⁹ vī- citur et fugat. Orat ergo sacerdos ecclesie in- desinēter vt vincat populus qui sub eo est. hostes inuisibiles amalechitas. qui sunt de- mones in pugnantes eos qui pie volunt vi- uere in christo hec ibi. Hoc aduertens bea- tus dominicus cum quidam frater Thomas apulus seduceretur a quibusdā sacellitib⁹ diaboli et cogeretur etire ordinem indum̄ vestibus secularibus cum eis ibat. Quo co- gnito beatus pater in ecclesiam intrauit sibi q̄ diutius orans fratrem illum ad ordinē reuocauit. Et sicut Moyses sua oratione a- quas marath in dulcedinem conuertit. Sic beatus dominicus in cremona coram Beato francisco in conuentu minorū aquam putei salam et turbidam in dulcē et clarissimā per- mutauit. Et sicut Moyses quēdam deū blas- phemantē lapidari fecit. Zenit. xxiij. Vbi sic habet. Ecce autē egressus filius mulieris israelitidis et. Lūq̄ blasphemasset nomen dñi et maledixisset ei ad ducē est ad moysen. Absideruntq̄ cum in carcerē donec nossent quid iuberet dominus. Qui locutus est ad Moysen dicens. Educ blasphemum extra castra. et ponant omnes qui audierunt. ma- nus suas super caput eius: et lapidet eum populus vniuersus et cetera. Sic beatus dominicus quādam mulierem deum blas- phemantem quinq̄ mensibus loquela p̄us

nit. Et sicut Helias orauit et celum dedit pluuiam, et terra dedit fructum suum. Sic beatus dominicus apud Segobiam ciuitatez extra muros predicans in festo natiuitatis domini cum nondum esset seminatum propter sterilitatem terre, quia per annum et ultra non pluerat orauit dominus per fertilizare terre: et subito pluuia magna irrigauit terram et extunc seminauerunt et messem uberem sequenti anno habuerunt. Et sicut Helias in itinere fatigatus sua oratione panem a deo per meruit. Regum. xix. Sic beatus dominicus rediens in italiam cum fratre Iohanne cœuerso inter alpes Lobardie valde fatigato orauit ad dominum et impetrauit panem suauissimum mihi candoris ad refectionem predicti conuersi. Et sicut helyseus suscitauit puerum suum amittis. Sic beatus dominicus per franciam vadens cum puenisset ad castrum castellionis filium fororis capellani qui eius hospitio receperat a mortuis suscitauit oratione sua ad dominum. Quarta est doctrina et veritatis. Ecce. xv. In medio ecclesie aperuit os eius, et impleuit eum dominus spiritu sapientie et intellectus. Et de beato domino dicitur. Quod lumen ecclesie doctor veritatis rosa patientie ebur castitatis. aquam sapientie per nati gratia predicator gratie nos iunge beatus. Unde romanus pontifex ipsum et successor eius instruit magistrum sacri palatii et in gloriam heretice prauitatis. post sedem apostolicam etc.

Octauo vita et religio beati dominici

beati dominici non potest abscondi posita supra montem virginum. Unde eius virginitas assimilatur lilio. ps. Iustus germinabit sicut lilius et florebit in eternum ante dominum. Inter omnes autem iustos qui tunc temporis erant beatus dominicus fuit sublimior. de quo dicitur in apocryphis Esdræ. xiiij. Ex omnibus floribus orbis elegisti tibi lilius et natus es beatus dominicus. In cuius signum cum quilibet sanctus deferat speciale signum quo dignitas eius designatur ut beatus petrus clauis. Paulus cistem scelerum verbi Iuxta illud. Assumite gladium spiritus. quod est verbum dei. Andreas crucem: petrus martyr palmam. Thomas de aquino lilius apertum cum radijs solis circumquaque. Et alius signum. et ita de alijs. Sic beatus dominicus deferat lilius in viridario sancte matris ecclesie. quam alij sancti admirantes interrogant dicentes illud Ezechiel. vi. Quo abiit dilectus tuus. i. christus. Pulcherrima mulierum.

Quo declinauit dilectus tuus et queremus eum tecum. Et ipsa respondet dicens. Dilectus meus descendit in ortum suum ad areolam aromatis. i. ad religionem fratrum predicatorum. ut pascat in ortis sacre doctrine et regularis vite. et lilius. i. virtutes beati officii colligat. qui recte deferat lilius propter quatuor. Primo ratione coloris. In eius enim stipite est viriditas. per quam fides designatur. Iere. xv. Benedictus vir qui confidit in domino et erit solum eius viride. Viriditas quidem in folio est signum vite. et fidei confessio est signum spiritualis vite. In folijs lilij est candor. per quem carnis virginitas designatur. In granis interioribus est quasi auri splendor per quem charitas christi demonstratur. Cant. v. Dilectus meus. s. beatus dominicus candidus per virginitatem. rubicundus per charitatem. electus et militibus. i. per alios sanctos. Secundo ratione odoris. Quo ad vitam odosiferus est. Ecce. i. et pius bonus odor sumus. Et sicut in lilio sunt sex folia. sic beatus dominicus sex odores emisit. Primus est odor constantie. ut a sancto proposito non posset moveri quocumque modo. Secundus est odor patientie. ut in aduersis non conturbaretur. ps. Proba me domine et tempora mea. Tertius est odor gratiarum actionis. Ecce. xxi. Reuerberabitur deserta et inuita. et exultabit solitudo et florebit quasi lilius. Quartus est odor orationis. ps. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Quintus est odor pietatis. ut inimicos instrueret. et per ipsos increderet. Cant. ii. Ego flos campi et lilius conualium. Sextus est perseverantie. Ecce. i. Quasi lilia que sunt in transitu aque. i. perseverans in mundo labenti. Tertio ratione vigoris. Nam radix lilij est magni vigoris: quia valet contra tumorem splenis et significat humilitatem beati dominici contra superbiam seculi qui cum esset generalis magister ordinis predicatorum voluit tamen cedere magisterio ne tale officium cuius successor eius fieret perperui. ps. Iniqua est in pulvere anima nostra. Quarto ratione sapientie. Nam succus lilij valet contra morbum serpentis. Sic succus beati dominici valuit contra reprobationem dyabolis apparatus in forma draconis qui nitebatur absorbere fratres qui erant in societate eius ut ab eo discerent. quos tamen ad ordinem converterit. Similiter beatus dominicus tanquam lilius valuit ad clarificandum visum quo ad cecos quos illuminavit. Valuit ad faciem colorandam. quo ad leprosos quos sanavit. Valuit ad nardum apostemora. quo ad infirmitates. se-

bus ydopisim. et rebus quas curavit. et in Subaciliti nudi nostri.

Nono vita

beati dominici non potest abscondi posita supra montem virginum. Unde eius virginitas assimilatur lilio. ps. Iustus germinabit sicut lilius et florebit in eternum ante dominum. Inter omnes autem iustos qui tunc temporis erant beatus dominicus fuit sublimior. de quo dicitur in apocryphis Esdræ. xiiij. Ex omnibus floribus orbis elegisti tibi lilius et natus es beatus dominicus. In cuius signum cum quilibet sanctus deferat speciale signum quo dignitas eius designatur ut beatus petrus clauis. Paulus cistem scelerum verbi Iuxta illud. Assumite gladium spiritus. quod est verbum dei. Andreas crucem: petrus martyr palmam. Thomas de aquino lilius apertum cum radijs solis circumquaque. Et alius signum. et ita de alijs. Sic beatus dominicus deferat lilius in viridario sancte matris ecclesie. quam alij sancti admirantes interrogant dicentes illud Ezechiel. vi. Quo abiit dilectus tuus. i. christus. Pulcherrima mulierum.

bres ydropisim. et reliquas corporis passiones quas curauit. ut sibi dicat illud Iudith xliij Subuenisti ruine ante conspectum dei nostri.

¶ Mono vita et religio beati

Domini non potest abscondi posita supra montem creaturarum. Assimilatur enim beatus Dominicus quattuor generibus creaturarum. Primo celestibus. scilicet soli. lune. et stelle. Fuit enim beatus Dominicus tanquam sol ratione illuminatoris. Eccl. i. Quasi sol refulgens. Sic ille effulxit in templo dei Naz duodecim radios maximos emisit. qui sunt duodecim genera fratrum ordinis sui. Adhuc quatuor primicerius fuit beatus Petrus martyr. quem secuti sunt fratres Dominicus socius eius frater Conradus Theutonicus. frater Guillelmus et frater Bernardus de rupe forti. frater Stephanus de Narbona. frater Raymundus carthaginiensis. qui in castro Unioni diocesis Tholosane ab hereticis per fide christi et obedientie sancte romane ecclesie occisi fuerunt cecidit. Et de illis laudamus. etiam alij multi.

Secundum est doctor quorum primicerius fuit beatus Thomas de aquino. quem secuti sunt frater Johannes parisiensis. frater Mercurius naralis. frater Durandus de sancto portiano. frater Durandellus. et alij plures.

Terrium est prelatorum. quorum primicerius fuit beatus Petrus de Tarantasia. dictus papa Innocentius quintus. quem secutus est beatus Nicolaus de Terruio. dictus papa Benedictus undecimus. et beatus Johannes de verzell. electus summus pontifex. morte autem preuentus non fuit coronatus. Quartum est cardinalium quorum primicerius fuit beatus Hugo postillator totius bible. quem secuti sunt dominus Robertus anglicus. dominus Nicolaus de prato. et alij multi. Quintum est episcoporum. quorum primicerius fuit beatus Augustinus de Hungaria. quem secutus est frater Johannes de Soronia. frater Johannes de Vincentia. et alij multi. Sextum est fratrum deuorum. quorum primicerius fuit frater Reginaldus sancti Aniani quem secuti sunt. frater Henricus Altiisodorensis. frater Jordanus. Pelagius hispanus. frater Petrus gonfalonarius hispanus. frater Mauricius tolleranus. frater Dominicus de valleria. frater Bernardus de cantio. frater Guillelmus Basiliensis. frater Bernardus de Vasconia. frater Johannes de Valentia. frater Ehabertus

Zugdunensis. frater Dominicus Segobienensis. frater Wynardus papienensis. frater Ambrosius Senensis. frater Jacobus de anagnina. frater Jacobus de uenerijs. frater Adalcolinus Forluienensis. frater Symon arrimienensis. Multi omnes sunt beati et maximis claris miraculis. et alij plures. Septimum est predicatorum. quorum primicerius fuit frater Guillelmus paraldis. quem secuti sunt frater Rao romanus. frater Nicolaus gora. frater Jacobus de voragine. et alij multi. Octauum est iuriconsulorum. quorum primicerius fuit frater Raymundus de penna forti. compilator decretalium. quem secuti sunt frater Johannes Colonienensis. compilator summe confessorum. frater Brocardus theutonicus. frater Rogerius brigienensis. frater Bartholomeus pisanus. frater volricus argentinensis. et alij plurimi. Nonum est historiographorum. quorum primicerius fuit frater Vincentius Beluacenensis. compilator speculorum. historialis. naturalis. moralis. et doctrinalis. quem secuti sunt frater Martinus hispanus cum cronica sua. frater Petrus de francia cum cathologo summorum pontificum. frater Bartholomeus Tidenstinus. cum legendis sanctorum. frater Raulo. frater Philippus ferrariensis cum suo mensali. et alij plures. Decimum est philosophorum et logicorum. quorum primicerius fuit Albertus magnus. quem secuti sunt frater Bratiadensis. frater Franciscus de prato. frater Stephanus de reate. frater Nicolaus de Roma. et frater Thomas de Anglia. et alij multi. Undecimum est moralium peritorum. quorum primicerius fuit frater Guido Ariminensis. quem secuti sunt frater Conradus esculanus. frater Henricus Ariminensis. Adagister Guido de Suerijs Bononiensis. et alij plures.

Duodecimum est grammaticorum. quorum primicerius fuit frater Nicolaus Treuech. quem secuti sunt frater Johannes Januensis cum suo catholicon. et frater Martinus de daria cum suo libro modorum significandi. et frater Dominicus hispanus cum suo correctorio mense. et alij multi. Ecce quomodo beatus Dominicus tanquam sol emisit duodecim radios illuminandi totius mundi. Eccl. xliij. Sol illuminans per omnia respicit. Et abbas Joachim super Ieremiam dicit sic. Sicut deficientibus parentibus in deserto sub Josue et Caleph. terra sunt filij israel promissus

fontis inefficacia nunc sub euangelizantibus
testibus securis. spiritualium intelligentia
assequitur. Hic enim illorum propter utriusque sci-
entiam testamenti in melle simul et lacte versa-
bitur ut de verbis simplicibus proficiat iustus
et de eloquiis mysticis stupor eruditus. hec
ille ait. *Frater beatus dominicus assimilatur lune*
Eccle. li. c. Quasi luna plena in diebus suis lu-
cet. et hoc ratione perfectionis. Unde abbas Jo-
achim super Jeremiam dicit sic. Ecce doloris peni-
tentie necesse est innotari ubique ad voces fi-
lij et ordinis ortum. ut non excuset mundus de-
gratiam. sed potius timeat de ruina pualentibus
malis in ecclesia quasi de iudea ipsius predica-
tio transibit ad gēte erroribus inuolucas. ut
ibi granum frumenti christi euangelium et mortifi-
cetur et cornuat. ut plurimum fructum ferat. hec il-
le. Ab ista luna processerunt tres radii. tres
ordines religiosi. Primus fuit sororum inclu-
sarium. Quorum caput fuit monasterium sororum
de puliano. Deinde secutum est monasterium
sororum de montargis. cui precepsit beata annua
de iouinaco. et monasterium sancte Agnetis
de Bononia. cui precepsit beata cecilia. Et mul-
ta alia monasteria clausa in quibus floruerunt
sanctissime dñe. Secūdus fuit fratrū de mi-
liria coadiutorum sancti Domini. quorum ha-
bitum et religionem approbavit sedes aposto-
lica. in quo floruerunt plures sancti viri. Ter-
tius fuit sororum de penitencia beati Domini
quarum religionem confirmavit ecclesia roma-
na et multis privilegijs dotauit. In quo flo-
ruerunt beata margareta filia regis ungarie.
Beata Katherina de senis. beata Johanna
de castello. beata bernuennata de ciuitate Au-
stria. et multe alie. Eccle. xliij. Has castorum
in excelsis in firmamento celi resplendens glo-
riose. Luna autem dicitur vas castorum. Iuxta il-
lud Elirgij. *Castra faue lucina: tunc iam re-
gnat apollo.* Rursus beatus dominicus assi-
milatur stelle ratione directionis. Eccle. li. ca.
Quasi stella matutina in medio nebule reyo-
catur ista stella lucifer. quia precedit solem in
ortu suo. Unde abbas Joachim super Jeremiam
dicit sic. Sicut turbati sunt egyptij et iudaei
rubi in maris. vel iudei in principibus romani im-
peri. Sic et nunc turbato populo christiano sub
Alemanorum principibus constituto. sonent ne-
cessario elationes persecutionum ascendentiū
vndique et irmentum in ecclesiam generale. da-
tis alijs ad respirationem fidelium et conso-
lationem. quasi sole contemplantibus verita-
tes. Alijs quoque luna in comuni vita degen-

ribus. alijs quasi stellis predicantibus verbis
dei designatis in moysen et helyam et duobus
monte ecclesie testibus et ordinibus affuturis.
ad quorum predicationem edificabitur ecclesia in
spiritu. sed in carnaliter viucentibus attenua-
ta manebit. hec ille. Religio enim beati domini
est stella saluationis. sicut stella maris. Nas-
soror sancti Thomae defuncta apparuit ei in
somnia. dicens se in purgatorio esse. sed post
quindenam abinde liberari et euadere. Cum
ab ea quereretur de fratre suo. Respondit quia
in paradiso erat. Interroganti autem. an ipse
se in breui migraret. vel saluaretur. Respon-
dit. Tu quidem si perseueraueris saluus eris
sed alio modo venies quam nos. Post quidē
vero apparuit ei frater suus. nunciatus ei sa-
lutem sororis sue. A quo cum quereretur. an ip-
se saluaretur. Respondit. Non oportet te que-
rere frater de hac re. Tu enim in bono statu es
Sed tene quod habes. et perseuera sicut cepisti.
Et scias pro certo quod nulli aut pauci de ordine
tuo dāntur. Secundo vita et religio be-
ati domini assimilatur terrestribus. scilicet para-
diso. arbori et curui. Primo assimilatur pa-
radiso terrestri. de quo dicitur Beati. ij. Planta-
uerat autem dominus deus paradisum volupta-
tis a principio in quo posuit hominem quem for-
maverat. quia religionem beati domini ab eter-
no preuidit in ecclesia plantandam. In qua
beatus dominicus formatus a deo. in vire-
ro sanctificatus et a spiritu sancto in gratia con-
firmatus. Quod patet. quia in infantia depre-
hensus est sepe relicto lecto super nudam hu-
mus accumbere. in ea religione primus posi-
tus est. Porro fons egrediebatur a loco vo-
luptatis qui diuisus est in quattuor capita.
Iste fons est doctrina vere fidei. que egredi-
tur ab hac religione. Unde abbas Joachim
super Jeremiam dicit sic. Oportebit Jesum transi-
re per mediam Samariam ad suadendam fi-
dem latine ecclesie illibaram in filiis obedi-
entibus et disseminantibus verbis dei. Hinc mu-
lier Samaritanes loquitur cum Jesu. Dum con-
stantinopolitana sedes redit ad ecclesie vni-
tatem. de qua necesse est ut hauriat aquas in
vitam salientes perpetuam. non solum litera-
lis scientie inferentes ut ecclesia eorum que vi-
rum usurpauerat alienis. carnalem scilicet intel-
lectum redarguatur per virum euangelicum
et fidelem. et conuertatur in lumine romane
ecclesie prefectura. hec ille. Quattuor flumina
sunt quattuor intellectus sacre scripture. quibus
irrigatur tota ecclesia. Secundo assimi-

lunt et orti. lucifer.
desunt crucem. ays. q.
Iuxta illud i. Cor. xij.
ipm. crucifixum. inde
gentibus ante sustine-
re predicabat crucem.
nate transilire mare.
duo stillaret guttas.
dum xpus in orto. E.
disciplinatus propter.
disciplina patris not.
dñici omni die treas.
na ferrea sibi dabat.
enem in memoriam
sopinatū fuit. in
inplata. Et sicut xpi
sciam ut sanctificaret
pulm. Heb. xij. Sic
transilire crucem xpi p.
eua se plurimus mori
fideles deo consecra-
ad cum extra castra
tantes. Et sicut dñi
mis orabat pro pecc
dāmore valido et lac
est pro sua mercede
vberime flebat ora-
te dñi. te co. Et reli-
flemus orationis. us.
crucis penitencia p.
erlatere beati Domi-
per disciplinam et a-
berantiam. Unde a-
miam dicit sic. Expe-
turos ordines in me-
ecclesie cum dño ap-
ueritis veritatem plor-
mea. Hic dñi dolebit
ribus oblationibus. et
to in abscondito ten-
flemus plorabit pro
rio deducet lachrym
quia caput est grege
Et sicut xpus voluit
pari. Et lili. Et cetera
tra. cunctis. Sic be-
tamen luntarem in
pas. primum passio-
fuit. Unde abbas Jo-
puro quod in ordine
li. sicut in initium ter-
na. et ista luntati
mō. alij predicat

predicantibus
et helya et duobus
ordinibus affurto
dificabitur ecclesia
eluentibus arenas
glorio em beati dñi
ut stella marie. Nam
iuncta apparuit ei in
regatoio esse sed pol
rari et euadere. Lig
tuo. Respondeit qd
roganti autem an ip
saluaretur. Respon
traueris saluus eris
nos. Post quidam
iunus: nuncios ei so
cum quereret am
it. Non oportet te q
em in bono stare es
genera fides cepisti
aur pauci de ordine
do vira et religio
crefere tribus. i. para
rimo assimilatur pa
fici. Et h. ij. Plani
paradisi volumus
soluit dominus que
beati dñici ab cre
latandam. In qui
natus a deo. In y
transiit in gratia
ita in infantia de
tero super mundam
ligione primus pol
edicabatur a loco rei
in quatuor capita.
ere fidei. que egredi
de abbas Joachim
dorebit. Iesum tran
ia ad suscitandam
atam in filiis obedie
verbis dei. Hinc na
cu Iesu Dum con
redit ad ecclesie
ve baurit aquas vi
nam. non sicut litera
e ecclesie eoz. que ri
e. carnalem sine in
et virum euangeliz
er in lumine roma
e. Quatuor flum
sacra scripura. qua
ha. Secundo affu

latur arbori. i. cruci. Nam beatus Dominicus
desert crucem cum crucifixo in manu sinistra.
Juxta illud i. Cor. pmo. Nos predicamus
xpm crucifixum. iudcis quidem scandalum.
gentibus autem stultitiam. Tanto enim seruo
re predicabat crucem christi ut absorptus eba
rinate transformaretur facie rotundus rubicu
dus stillaret guttas sanguinis. Quodemo
dum xpus in orto. Et sicut xpus sepius fuit
disciplinatus propter peccatores. Esa. liij.
Disciplina pacis nostre super eu. Sic beatus
dñicus omni die tres disciplinas cum cathe
na ferrea sibi dabat vsq; ad sanguinis effusi
onem in memoriam passionis xpi. qui ter di
sciplinatus fuit. i. in templo in atrio pretorij
in platea. Et sicut xpus baiulabat sibi crucem
suam ut sanctificaret per suu sanguinem po
pulum. Heb. xij. Sic beatus Dominicus bai
ulauit crucem xpi per arduam penitentiam
qua se plurimuz macerabat ut hereticos et i
fideles deo consecraret. Juxta illud. Exeamus
ad cum extra castra limpoerium eius por
tantes. Et sicut christus in cruce cum lachry
mis orabar pro peccatoribus. Heb. v Cum
clamore valido et lachrymis orare exauditus
est pro sua reuerentia. Sic beatus dominicus
vberime flebat orans pro peccatoribus. Unde
dicitur de eo Erebrus adiungens sedulis
fletus orationibus. Et sicut de latere xpi in
cruce pendentis pluit sanguis et aqua. Sic
et latere beati Dominici profuebat sanguis
per disciplinam et aqua per lachrymaru exu
berantiam. Unde abbas Joachim sup Jere
miam dicit sic. Expectabitis lucem. i. duos fu
tuos ordines in moyse et helya in montem
ecclesie cum dño apparetes: qd si nō acquie
ueritis veritati plorabit in abscondito anima
mea. Quia dolebit spūales viri de peccato
ribus obstinatis et flebunt ex passionis debi
to in abscondito tempestatis plorans p mi
serijs plorabit pro spiritualibus tempeste
tis. deducet lachrymas pro eternis miserijs
quia capus est grex dñi in peccatis. hecille.
Et sicut xpus voluitarie seipsum obtulit deo
patri. Phil. ij. Factus obediens vsq; ad mor
tem crucis. Sic beatus dñicus p obediē
tiam voluntatem suam deo dedicauit et cor
pus proprium passioni et martyrio libere ob
tulit. Unde abbas Joachim sup Jere. dicit sic.
Puto qd in ordine futuro infra metas secu
li stat et initium tertij. et apertioe sexti signa
cu tria ista inueniētur: vt alij laborent ma
nibus. alij predicet populis. alij contemplan

tur in ecclesijs. Omnes erūt quasi coloni in
exhortatione sermonis viri in pfectione vir
tutis. viatores in paupertate cordis. Uagij
solicitudine boni operis. Fortes in toleran
tia passionis. qui pscerati dño nazareno san
ctam et immaculatam se dño victimas hosti
amq; delibent. Qui sic eos manere precepit
et desiderat. donec veniat. Hecille et sicut xps
dilexit ecclesiam et tradidit semetipsum pro ea
mundans eam lauacro aque in verbo vite.
Eph. v Sic beatus dominicus purgauit ecc
lesiam. Unde abbas Joachim super Jere
miam dicit sic. Ventilatores doctores euan
gelij suscitadi in area ecclesie generalis quo
rum ventilabrum. i. doctrina qua in manib
operationum habebunt permundabit areaz
ecclesie et mudabit a paleis vicioz terreneaz
substantie. Et congregabit frumentu electo
rum in horreis sanctoru. et peccatores velut
paleas assumet igne iudicij penitentialis vel
temporalis perpetueq; pressure. Hecille. Et
sicut xpo in cruce moriente sol obscuratus ē
hora sexta. sic beato dominico predicante or
do prelatorum obscurus in fide corruit. Un
de abbas Joachim super Jeremias dicit sic.
Occidit ei sol cum adhuc esset dies. Sex hore
diei sunt serapiones signaculoz quoz vlti
mum iam tenemus in quo sol eadet velut in
meridie ordo prelatorum. et cu eis pplus xpia
nus a culmine dignitatis et fide r. i. nūte sol
le tribulationis in mundo. Hecille. Et sicut
christo in cruce moriente veli templi scissum
est. et spolia iudeorum ablata sunt. Sic beato
Dominico predicante crucem xpi. mundane
ecclesie hereticorum eiusuete sunt. Unde ab
bas Joachim super Jeremiam dicit sic. Si
cut enim olim dominus spoliavit egyptum. et
dirauit ac locupletauit pplm euocatum. Si
militer faciet dominus vt vacuet clericis et ecc
lesijs bonis suis. spolia transeant ad viros
spū pauces habitusq; medicos. De cunctis
ecclesie finibus viri sunt euangelici suscitadi.
qui spolia velut hostes spūales ecclesiarum
auferant mundanarum. Hecille. In cuius fi
gnum data ecclesia beato Dominico Tholo
se. Dominus Fulco episcopus Tholosanus
sextam partem decimarum cum consensu ea
pituli. tradidit eidem. Et sicut christo morien
te multa corpora sanctorum que dormierent
surrexerunt et. Sic beato dominico predica
te multa corpora defunctorum resuscitata sunt.
quia multos mortuos adhuc viuens suscita
uit. Et sicut xpo moriente plures parientes

pectora sua reuertebant hierlm. Sic beato
 dnico predicante plures heretici ad fidem
 xpi conuersi sunt. pergens em̄ cūz ep̄o oxoni
 tholosam. deprehendit spū ppheticū hospi
 tem suū heretica prauitate corruptū. quem
 ad fidem xpi conuertit. Et sicut xps in cruce
 sustinuit opprobria: qm̄ p̄eueres blasphemā
 mabāt eū t̄c. Sic beati dnici contra here
 ticos disputantē irridebant aduersarij veri
 tatis: spūta. luti. t̄ h̄mōi vilia p̄iicientes in
 cum. t̄ a tergo p̄ derisu sibi paleas alligan
 tes. Un̄ abbas Joachim sup̄ Jerem̄. dicit
 sic. Quid aut̄ sequit̄ de orōne Jeremie ad spi
 rituales viros referendū est. p̄ xpo dñō t̄ ec
 clesia impioiū sustinentes. hec ille. Hanc
 arborē crucis brūis dnici velut seraphicus
 ardenti caritate succēsus ascēdit. in qua
 signa p̄fectionis ofidit. vt vere possit dicere
 illud Hylarij. xi. de trinit. Cognitione me reper
 tus sū cor tuū David. t̄ dignus diuine sa
 pientie munere Salomon. t̄ viso dño Sa
 baoth Laia. t̄ ante formationē in vtero
 sanctificatus Jeremias. t̄ occultū mysterij
 testis Ezechiel. t̄ inclitus desiderioz Da
 niel ipsoz conscius. t̄ electus ex publicano
 matheus in apostoli. t̄ reuelatione miste
 riorum celestium dignus Iohānes. t̄ ex per
 secutore aplūs vas electionis tue Paulus
 in pfundo maris viuens. In tertio celo ra
 ptus in paradiso. hec ille. Hāc arborē crucis
 xpi firmavit brūis Dñicus in sua religione
 in cuius medio extensis brachijs ardes ca
 ricas ipsum posuit. vt innouaret memoriāz
 passionis dnice in cordibus multoz. que iā
 tradita erat obliuioi. hūc dicit. Eccl. xxxij.
 Innoua signa inueta mirabilia. quia em̄ si
 gnus dnice crucis inueteratum t̄ abolitum
 erat apud ignaros ppter defectum h̄bi dei.
 ideo obsecrat ecclia dicens. Innoua signa.
 multa h̄o mirabilia t̄ stupēda mysteria cru
 cis xpi iam defluerant. que p̄ beati dnici
 sunt inmutata. i. renouata. Un̄ abbas Joa
 chim sup̄ Jerem̄. dicit sic. Cum em̄ in mūdī
 arca boni t̄ mali pariter sūt cōmixti. nescio
 q̄s de t̄ce pfusionis baratro possit vel deat
 exant. nisi saniori p̄silio plus mēte q̄ corpe
 pedē mūdici retrahat. t̄ ad mōtanavite cele
 stis cū festinatione p̄cedat. s̄ q̄ necesse ē vt
 iustus etiā q̄ nō rapuit exoluat. nō d̄z pin
 de palmes si a pueris sterilit̄ p̄cidat are
 secre: s̄ florere vbi vindictā in sui gl̄iam vide
 rit de malicia fieri p̄cōis. Annūciare ergo
 t̄ vos viri euangelicū genit̄ p̄positis elō

ginquo t̄ auditum facite cōuicini. leuate a
 gnum crucis. predicate euangelij om̄ibus.
 t̄ nolite celare exterminij mundi hui⁹. hec
 ille. Habet aut̄ hec arbor tres ramos. i. me
 dio residet brūis dnici. in ramo dextro brūis
 Petr⁹ martyr. in sinistro brūis Thōmas de
 aquino. Sicut in synagoga fuerūt tres pas
 marche. s̄. Abraas. t̄ iste significat brūm dnici
 cum rōne religionis. Ysaac. t̄ iste significat
 brūm petrū martyrem rōne imolationis. Ja
 cob. t̄ iste significat brūm Thōmā de aquino
 rōne cōtēplationis. Isti sunt tres apli qui
 ascenderunt cū xpo in montē thabor. s̄. pe
 trus. t̄ hic Dñicus. Iacobus t̄ hic Petrus
 martir. Iohānes t̄ hic Thōmas de aquino
 qbus reuelatum est factū passionis xpi in
 oro. t̄ mysterij glorificationis in monte.
 Ista mysteria precipue sunt reuelata t̄ fun
 data in ordine predicatorū. In cui⁹ signum
 ordo iste p̄ alijs habet in suo sigillo cruci
 fixum. q̄ fratres predicatores debent habe
 re semp̄ memoriā dnice passiois. Ezech. ix.
 Signa thau sup̄ frontes viroz gementium
 t̄ dolentū. Preterea in hostia cōsecrāda in
 toto ordine predicatorū est crucifixus. aut b
 nomē iesus in modū crucis. Eant. xij. Po
 ne me vt signaculū sup̄ cor tuū. q̄ vero ma
 nus sinistra vicinior est cordi: q̄ dextera. ideo
 vt p̄dicatores iugiter corde meditent̄ passi
 onē xpi t̄ gl̄iam ei⁹ cōicant cum manu sinis
 tra. Lu. xv. Dare anulu in manu ei⁹: t̄ cal
 ciamenta in pedes: t̄ occidite virtutum sagi
 natuz. t̄. ij. Ez. i. Dedit pignus spiritus in
 cordibus nostris. Hic em̄ ordo est vas ele
 ctionis. de quo dicitur. Actū. ix. Vas ele
 ctionis mihi est iste. vt portet nomen meuz
 coram gentib⁹ t̄ regibus t̄ filiis israel. Hec
 arbor est cathedra in qua sedet David. Libe
 ratus Dñicus. de quo dicit. ij. reg. xxij. Da
 uid sedens in cathedra sapientissimus prin
 cept̄ inter tres. s̄. coruz qui resident in arbo
 re crucis. de quibus dictum est. In hac ca
 thedra sedet beatus Dominicus tanq̄ do
 ct̄ docens quattuor genera hominum.
 Primum genus est actiuoz dicens eis il
 lud. Gen. xviij. Lauentur pedes vestri t̄ re
 quiescite sub arbore. quos docet quattuor
 lectiones. Prima est vt ab estu vicioz se
 p̄gant. sicut fecit Jonas sub edera Jonē.
 iij. capitulo. Secunda est vt contra fatiga
 tionem vicioz fortitudinem resumant.
 Sicut Melchior requieuit sub arbore iuniper
 ro. t̄ fortitudinem resumpta ambulauit in

fortitudine illa. vlt̄ ad
 Reg. x. Tertia est vt
 ad cui⁹ fruct⁹ aspici
 reptionibus se exped
 perunt serpente enei
 serpenti liberati sunt.
 t̄ amaritudine aduer
 sitate fecit lano dexte
 q̄ a factis recipimus
 Luce. x. t̄. Secundu
 quos docet quattuor
 est vt lemoria terrenis
 Enit dicit Daniel. iij.
 quam in cuius ramis
 iū morabuntur. s̄.
 vident. sicut fecit Zac
 re ascendit in arbore
 Respice in facie xpi
 colligant et illo facie
 dū in palinā t̄ appre
 Quarta est vt ad de
 tiant. Sicut moyses
 facit aque in abun
 p̄uise erant mulieres
 tratem fientes. Gen.
 dūgant ad cruce quor
 ones. Prima est vt
 destituant. Sicut ach
 rem. Iudith vii. Sec
 se cōformet. Sicut be
 plūm t̄ p̄ ad cruce h
 re dūm hominū recō
 gi cruce voluit. Job. xi
 ro a terra om̄ia trahat
 re. et vt ad mōtem xpi
 deat petrus. i. Petri.
 reba. vlt̄ vlt̄ vlt̄
 m̄i vestigia ei⁹. s̄.
 rem. quos docet quatu
 est vt peccata diluant
 lam cruce p̄ eis subea
 gi suspendet gulosis
 p̄uere. Gen. x. Pro
 p̄b. hec est cruce au
 p̄uere flagellabit
 fides Saul. ij. Reg. x.
 p̄uere iugrat. hec est
 t̄. Pro blasphemā
 iugrat. hec est cruce
 t̄. Secunda est vt uan
 t̄. Sicut Melchior
 t̄. Sicut Melchior
 t̄. Sicut Melchior

Sermo XLIII

fortitudine illa. ysa. ad montes dei oieb. iij.
Reg. xx. Tertia est vt fructus arboris aspici
ant ad cuius fructu aspectu ab ignitis dyaboli
reparationibus se expediant. sicut filij israel
pexerunt serpentē enēū in palo. ⁊ a morib⁹
serpentū liberati sunt. Nume. xij. Quarta
est vt amaritudines aduersitatis patienter ferāt.
sicut fecit laro detest. dicens. Nōs quidē dē
gna factis recipimus. hic autē nīlī malī feci.
Luce. x. iij. Secundū gen⁹ est preplantū
quos docet quattuor lectiones. Prima est
est vt memora i terrenis actib⁹ securi habitēt.
Sicut dicit Daniel. iij. Quidē vidit arborē ma
gnam in cuius ramis aues celi. i. contempla
tū morabantur. Secunda est vt deum
videant. sicut fecit Zachus qui vt deū vide
ret ascendit in arbore sionoz. Luce. ix. ps.
Respice in faciē xpī tuī. Tertia est vt fructū
colligant et se illo faciant. Eand. vij. Ascen
dam in palinā ⁊ apprehendam fructus eius.
Quarta est vt ad deuotionē cordis se exer
ceant. Sicut moyses q̄ percussit virga petrā. ⁊
fluerit aque in abundantia. Exo. xvi. Sic
percussē erant mulieres q̄ sequebant dñm ad
crucem fientes. Tertium genus est iustoz
q̄ ligant ad crucē. quos docet quattuor lecti
ones. Prima est vt peccatus abhominādo
destruant. Sicut adio: fuit ligatus ad arbo
rem. Iudic. vi. Secunda est vt exemplo xpī
se cōformet. Sicut beatus andreas ad exim
plum xpī ad crucē ligari voluit. Tertia est
vt deum homini reconcilient. Sicut xps affi
gi cruci voluit. Joh. xij. Ego si exaltatus fue
ro a terra omnia traham ad meipm. Quarta
est vt ad morem xpī alios inuitent. Sicut
fecit petrus. i. Petri. ij. Tūps passus est pro
nobis. vobis relinquens exemplū. vt se qua
mini vestigia eius. Quartū genus est pccō
rum. quos docet quattuor lectiones. Prima
est vt peccata diluant in sanguine xpī ne ma
lam crucē p eis subeant. Nam p castimat
gā suspendet gulosus in inferno. hec est crux
pistosis. Beñ. xl. Pro superbia p dētur sur
perb⁹. hec est crux aman. Mester. iij. Pro ne
gligentia flagellabit negligens. hec est crux
filioz Saul. ij. Reg. xxy. Pro ingratitudine
punit ingrat⁹. hec est crux filioz israel. Nu.
xxy. Pro blasphemia dānabitur blasphem⁹.
hec est crux mali larionis. Joh. iij. ix.
Secunda est vt suam intentionē a qua gra
te irigunt. Sicut Moyses percussit virga
mare ⁊ diuise sunt aque. Exo. xxiij. Tertia est
vt yluacitatem fidei teneant. Sicut David

proceſſit cū baculo contra philiſteum, quem
randem deuicit. pmo. Reg. xviij. **¶** Quarta ē
vt firmiter in bono perſeuerent. Sicut iſacob
q̄ in baculo ſuo tranſiuit iordanem iſcum.
Gen. xxxij. Et quia beatus dominicus illas
lectiones docuit. Iuxta illud Jer. xxxij. Aſ-
cende in libanum ⁊ in baſan da vocem tuā
⁊ ad tranſeuntes. I. p̄ vite mundiciā ⁊ can-
didationem ⁊ deuotam orationē ⁊ p̄dicauit.
Ideo beatus Iohānes Apocal. vij. dicit de
eo. Vidi alterum angelus aſcendēte ab or-
tu ſolis habentem ſignū dī viui ⁊ clamauit
voce magna. Nam iſte angelus eſt beatus do-
minicus. vt dictum eſt ſupra. qui habet ſignū
dī viui. i. crucem xpi. Galij. xpo conſecrus
ſum cruci. i. vii. ca. Abſiſti aures abſiſte gloriari
niſi in cruce dñi noſtri ieſu xpi. per quē miſi
mūdos crucificus ē ⁊ ego mundo. Sicut au-
tem xpus per ſui paſſionem eduxit ſancos
partes de limbo. Sic beatus dominicus per
ſui flagellationē in cruce maxima animarū
multitudinem liberauit a purgatorio. ⁊ hoc
fuit ei ſpecialis prognaſia. **¶** Tercio aſſimila-
tur vita ⁊ religio beati dñici curui. Unde di-
citur. iij. Reg. pmo. Ecce curuus ignis ⁊ es-
qui ignei ⁊ aſcendit helyas per turbem in ce-
lum. ⁊ helyas leuauit palliū Helye qđ ceci-
derat ei. Iſte curuus eſt curuus charitatis in
cuius medio reſidebat crucis dñicus: qui alit̄
quādo viſus eſt dum oraret totus ſuccenſus
igne. ⁊ ideo dicitur de eo. Ardebat quali fa-
cula p̄ zelo percutunt. Quattuor equi ſignū
quibus vebebatur ſunt. Quatuor dia innoctie.
Eph. pmo. Elegit nos ante mundi conſtitu-
tiones vt eſſemus ſancti ⁊ immaculati in cō-
ſpectu eius in charitate. Inſpectio mādatōris
Deutero. xxxij. In dextera ei⁹ ignea lex. Car-
ſtificatio animē. i. Peti. vi. Eſtificantes a-
nimas veſtras in obediēcia charitatis. Pae-
dicatio veritatis. Ecclē. xlvij. Verba ei⁹ qua
ſi facula ardebant. pallium aureum ſui corpō-
ris. qđ maxima charitate totū ſanguineus ⁊
cruentatus erat ppter aſſiduos diſciplinās
quas ſibi dabat p̄ ſalute ſanū vitōz in mun-
do q̄ morior ⁊ purgatorio. Delicūſ. i. cho-
rus eccleſie hodie accepit. per quod ſunt mi-
racula plurima. vt p̄s. **¶** Tercio vita ⁊ religio
beati dominici aſſimilatur rationalib⁹. i. ho-
mini. ſeruo ⁊ fratri. **¶** Primo aſſimilatur ho-
mini. Unde abbas Joachīm ſuper Beremā
dicit ſic. Sed quia ſuſcitandus eſt iſc noſter
Zaſarus. ⁊ populus xpianus ad vitam ſcri-
ptus exorandus inſtitendus eſt p̄ccab⁹

bonis operibus imitandum p viros euāgelicos in duabus fororibus designatos. si forte populus periturus et pessimus. verbū dñi audiat et amplius in vicijs nō putrefcat. hec ille. Et Sibilla eubrea dicit sic. Erūq; i diebus vltimis due stelle lucidissime quib; erūt quattuor aialius facies. Tūbam prioris stelle resument in paupertate et deiectione serentes diuitias. vociferabunt nomen agni rē.

Ad quidem pmonstratum est cuius doctōri legenti theologiam Tholose. cui vsum est dum previderet lectionem. q. vii. stelle intra bant ad ipm. quarum vna maior et splendor: ceteris videbatur. q ita in lumine crescebant q totum mundus illuminabant. Et q; post intraflet scholas ad legendum. ecce beatus dñicus cum sex fratribus eiusde habitus ad pñicum doctore accessit. Post colloquū autē ipsoz intelletit pñicus doctō: vñonez rē. Item assimilaf seruo. Unde Luc. xliij. dicitur. Misit serui sui. ho. ce. di. inuitatis vt veniret. Grego. in glosa dicit sic. Mora cene finis est seculi. Unde aplus. Nos sumus in quos fines seculoz deuenerunt. In hoc fine mittitur seruus. i. ordo predicatorū. ad inuitatos per legem et pphetas vt repulso fastidio ad gustandam cenā se pparent. hec ille. Rursus assimilatur fratri. Unde Barth. iij. dicitur. Vidit duos fratres. Glo. Unitatem fraternitatis dilectōis approbavit. sine qua nullus in ordine predicatorū admittit. hec ibi. Quarto assimilatur artificib; s. fabio et figulo. De fabio dicit. Eccle. xxxviii. Faber fer rarius sedens iuxta incendz. Sup quo dicit glo. Ordo predicatorū iuxta durum pñentis vite laborem qui spūalia arma fabricat. hec ibi De figulo dicit ibidez sic. Figulus sedēs ad opus suū. Glo. Ordo predicatorū qui per diuersa officia ministeriū suū agunt. doctrinaz sūm auditores temperant. qui fragiles infirmos verbis et exēplis formāt. vt vasa in bonorem faciant. hec ibi qui a vero bonoz laborum gloriofus est fructus. pperera hodie sciala celo pminens fratri reuelatur per quā pater transiens sursum ferebatur. Lingue manus studio scalam hanc erexit. quā virgo mater cū filio sursum vexit. tandē fulget in choro virginum doctōr veritatis. ferrum honoris geminum gerens cum beatis. Amen.

In festo sci Laurentij marty. s. mo. xlv.

D Estinavit in corde

mo. ij. Cor. ix. et in epistola pñen

tis solenitatis. Beatus maximus in sermōe huius diei dicit sic. Sanctum est ac deo placitum vt natale sancti Laurentij precipua veneratione veneremur. cuius radiantib; flammis vicat in hunc quoq; die toto orbe xpi coruscet ecclesia. Dec ille. Super quo talem moueo questionem. Vtrum beatus Laurentius diuinorum omnipotentiam demonstra uit qui tormentorum incendia superauit.

Ad istam questionem respondent tres doctores noui testamēti. Primus est beatus Ambrosius in sermone huius diei dicens sic. Fortissimum martyrem seissima persecutoris flamma superare non potuit. quia longe ardentius veritatis radijs mens eius accensa ferebat. hec ille. Secundus est beatus Augustinus in sermōe huius diei dicens sic. Se uisti persecutor in martyrem conuersisti et auristi palmam dum aggeras penam. Nunquid non ad victoris gloriam ingenium tuum repperit. quando in honorem tranfierunt tñi pbi instrumenta supplicij. hec ille. Tertius est Dugo. libro soliloquiorum dicens sic. Dec sūt beneficia tua magna domine deus sanctificator sanctorū tuoz qui repleuit es inopiam merentium filiorum tuoz. quoniam factus es spes desperatorum. Tu corona spei. Que est corona preparata vincētib; tuis. Tu facietas famelicorum. eterna danda esuriens tibus. Tu consolator sempiternus que solum illis te tribuis qui pro consolatione tua consolationes huius mundi contēnunt. Nam qui hic consolantur tua consolatione indigni habentur. et qui hic cruciantur a te consolantur. et qui participant passionibus a te coronantur. Tu autē dulcedo stephano lapides roretes dulcorauit. Pro tua dulcedine ibant apostoli gaudentes a conspectu cōcilij rē. Hanc vt gustauit petrus oim terrenoz oblitus clama uir dicens. Dñe bonū est nos hic esse rē. Tu dulcedo craticulaz laurentio dulce fecit. Dec est illa beatitudo dñe deus noster quam expectamus daturū te nobis. p qua tibi domine prinue militamus. pro qua mortificamur tota die. vt in tua vita viuamus. Dec ille.

Sciendum q licet multa aduersa in mundis pringant nō tñ dei oipotentiam negant. Que quidē manifestat quattuor modis. Primo per viā creationis q soli deo cōperit vt per rōne auctoritate. exemplo. Rōne sic. Quāto em aliqua cā est superior tāto ad plura se extendit. Nam in vno iudicio vnus officialis particularis potest solum illud qd spe

phat ad illud iudicium se extendit ad infinitum et colligendū omnia et valio causis se extendit pñm illud qd est filius hominis. et quilibet plonibet intelligentia. De uersalis pot omnia quātolares simul et seorfas in finitū. ergo teu te sic. Sen. pmo dicit deus celi et terrā. Sūte est ex nihilo aliqd fignitū oblonij igno: non adorabant idolo: nō adoraret illud. dñi dola manifestata. fed frēt celi et terrā rbalia. Cui rex. Nonne tanta comedit et bibit. Daniel. iij. Et hoc beatus. quia indigebat noster nullo sūm agio: nō dñe deus meus es nō ego. imo magis n vni p tñi vniuersale nquādo populum suū nō dando ei manū puit eis carnes de co: bde eis aquā de petra. Et quādo cōfēmur aucta cor ne pñ anate. Deutero. xix. et. que soli deo comp: te. exemplo. Rati: uicilla et artifices in: n. In natura indiget hūm vt sit et vt pñter m: dñe. sed etiā vt cōfē: la rām cōfēmentur. Dñi dicit. Potens se. Et aug. iij. sup. l. creatiois potentia et mētis virtus. Quā: mātū q virtus ab eis: aliquid si cessare: os omnisq; natura cō: dñe. Omnia in nihilo: res omnipotentis ca: uorem presente sol: dñe obtinebatur. dñe omnia inesse: nra sui puidētiam

trahat ad illud iudicium. Sed iudei vniuersales se extendit ad infinitum dū et transfururandū et colligendū omēs officiales. Ita est de deo et alijs causis fecidis. Quodsi em̃ elementū pōt em̃ illud qđ est sibi fm̃ sui naturā concessum, et quilibet plēneta et quodlqz celum, et q̃libet intelligētia. Deus autē tanq̃ causā vniuersalis pōt omia que possunt esse cause particulares simul et scēsum, et cū hoc istas causas instituit, ergo teus est om̃ps. Auctoritate sic. *Gen. pmo. dicit.* In principio creauit deus celū et terrā. Super quo dicit glo. Erea re est et cū nihilo aliqd̃ facere. Exemplo sic patēti babilonijs ignorantes deū omnipotentem adorabant idolum baal. *Eunqz Daniel nō adoraret illud.* dixit ad reges. Non adoro idola manufacta. sed deum viuēte. deum qđ fecit celū et terrā habet potestātē omis carnis. *Lut. rex.* Nonne baal est deus viuens: qđ tanta comedit et bibit per singulos dies etc. *Daniel. xxiij.* Et hoc arguit qđ baal non erat deus, quia indigebat auxilio hoīm. De aure noster nullo suffragio nostro indiget. *ps. Di xi dño: deus meus es tu. qm̃ bonoz meoz nō eges.* immo egis nos. nris necessitatibz subuenit p̃ sui vniuersalem pudentiā. vt patet. quādo populum suū pait in deserto. et anis. dando ei manna de celo. *Ezo. iij.* Et qđ pluit eis carnes de celo. *Ezo. xvi.* Et quādo dedit eis aquā de petra in abundantiā. *Ezo. x.* Et quādo cōstruauit uestimenta et calci amicta eoz ne xl annis cōsumerentur veritate. *Deuterio. xix.* Secūdo p̃ viā pseruatio nis. que soli deo competit. vt p̃ rōne. auctoritate. exemplo. Ratione sic. Nam opera artificialia et artifices indigent operibz natu. re. Ita natura indiget opere creationis nō solum vt sit et vt p̃ster materiam rebus artificibz alius. sed etiā vt cōseruet in esse. vt artificialia etiam cōseruentur inesse. Auctoritate sic. *Debi. i. dicit.* Portans omnia verbo virtutis sue. *Et aug. iij. sup. Gen. ad literā.* dicit sic. Creatoris potentia et omnipotentis atqz oī tenentis virtus. Causa est subsistēdi omis creature qđ virtus ab eis que creata sunt gerē di aliquid si cessaret. cessarent omnes species omnisqz natura cōideret. Et *Gregori⁹* dicit. Omnia in nibilum deciderent nisi in a. vus omnipotentis ea inesse conseruaret. Sic autem presente sole aer illuminatur. quo absente obtenebratur. Sic presente deo et p̃ viuēde omnia inesse pseruantur. Qui si subtrahat sui pudentiam cūcta adnihilantur.

Exemplo sic. Nam dii gentium quos coluerunt filii israel. in templo in hierusalem. non fuerunt dii omnipotentes. q. non potuerunt seipsos conseruare. nec suos ministros. quia dii fuerunt cōmuni per iohā & ministri eorum occisi iiii. Reg. xxiij. Nec fuerunt dii omnipotentes. Diu troianorum qui fuerunt victi a grecis nec potuerunt iuuare troiam. vt poenit Virgilius pmo Eneidos. Similiter Moliseus pminuens Baal: cetera idola. & quidringentes quinquaginta ppheras eorum occidens: quos adorabant Ahab & Iezabel. vt patet. iij. Regum. xviij. Tertio per viam cooperationis & defensionis. quia deus omnipotens est in omnibus omnia cooperans & defendens. vt patet. rōne. auctoritate exemplo. Ratione sic. Sicut anima rationalis est tota in toto: & tota in qualibet parte per sui presentiam. dando eis esse & in omnibus sensibus & potentijs per sui potentiam: dando eis operationes. & suos & corporis actus cognoscens. Ita deus est in omnibus rebus per presentiam. dando eis esse & per potentiam. quia omēs creature obediunt ei et nō est qui possit resistere voluntati eius. Omnia vero cognoscit. quia omnia nuda & aperta sunt oculis ei. ergo &c. Auctoritate sic. Esa. xxi. iudicij. Omnia opera nostra operatus es in nobis domine. Iere. xxij. dicitur. Et cum a ter am impleo. Et Ambrosius li. de spū sancto dicit. Quis audeat dicere creaturam spirītū sanctū. q. in omnibus & vbiq. semper est. qd. triq. deitatis est. pprium. Exemplo sic. Nazaeus omnipotens defendit suos cultores. Diu autem gentium suos cultores defendere nequiverūt. Unde Virgilius. ij. Eneidos dicit. Quæpta troia a grecis t igni data. Et eas vidit Priamum & Hecubam centumq. urus ipsoz. qui currit ad tēpluz vt imploraret auxilium. Et unq. orare ocellus est vocatus in sanguine propio. Et iij. Regum. iij. dicitur. Quæ Scherib rex syrie: dum obderet populus dei. angelus domini vna nocte occidit centum octogintaquinq. milia virorum. Ingressus autē eluare vt oraret deū. a filijs suis interceptus est. Sed deus offer omēs defendēdo pplm suū pluri lapides & celo sup inimicos opprēctes eū. Exo. x. Sicut ppe helise fecit strepitū i celo currū equitū. quo inimici populi sui cōcussi erūt: fugerūt obui dimissi. iij. Reg. vij. Et defendens helise ppheta circūdat ab inimis a volentib. eū capere. ipos cecidit percussit.

De sancto Laurentio

Sermo XLV

etiam defendens populū suū pperantez in desertis. egyptios in mari submersit. Exo. xvi. Petrum quoq; per angelū suū a carcere liberavit. Act. xij. Quarto per viā pūstionis. sū q; sui puidencia cuncta gubernabat. vt ps. rōne. auctoritate. exemplo. Rōne sic. Nam deus omnia cognoscit et vniuersalia et particularia. Cū autē cognitio eius comparē ad res: sicut cognitio artis ad artificia. necesse est q; omnia supponant suo ordinē. sicut omnia artificata subdunt ordinē artis. Auctoritate sic. Sapi. viij. dicit. Attinget em̄ a fine vsq; ad finem fortiter. et disponit omnia sudauer. Et Aug. in enchiridion dicit. Deus omnipotens nō sineret aliqd malum nisi adeo esset bonus: vt bñficeret etiam de malo. Exēplo sic. Nam ioseph fuit dictus a fratrib; et in egypto peregrinabatur et per maliciā vxoris pharisa in carcerat; fuit. tamen deus puidit ei de impetratiōe sōniz. vt pferiret cori egypto. Gen. xli. Similiter populus dei dura seruitia peragebat in egypto et deus puidit ei educens eū de egypto. Exo. xij. Beatus Laurentius attendēs omnipotentia dei his quattuor modis inuictissimū pugilem. xpi se ostendit. vñ Aug. in sermone hui; dicit dicit sic. Ad erudiendum dei populū nullorū est vtilior forma q; martyris. eloquētia facilis sit ad erandum. rō efficax ad suadendum validiora tamen sunt exempla q; verba. et plus est opere docere q; voce. In quo excellentissimo genere doctrine beatus martyr Laurentius q; gloriosa polleat dignitate. etiam persecutores ipsius sentire poterunt. q; illa mirabilis animi fortitudo nō solū nō cedere: sed etiam alios exēplo sue tolerantie roborare. hec ille. Et q; maximā grām in supatione tōmētorum a deo obtinuit. vt plus posset ipe q; torquebat: q; tortores q; in eū seuebāt. iō destinavit in corde suo se q; stater p̄stere. imo deus ipse ab eterno destinavit i corde suo mittere bñm Laurentiū in mūdū tanq; ecclie sue ministrū et martyre dignissimū. cui exēplo ceteri fideles in fide firmarent. et.

Destinavit in corde suo.
Eius nuncupationem.
Eius assumptionem.
Eius dispensationem.
Eius obedientiam.
Eius victoriam.
Eius precipientiam.

Primo deus ab eterno

destinavit in corde suo beati Laurentij generationē. Sciendū q; generatio electorum valde cōmendat. Sapi. iij. vbi dicit. Q; pulchra est casta generatio cū claritate. immortalis est em̄ memoria illius: qm̄ apud deū nota est et apud homines. Est em̄ generatio electorū cōmendabilis quo ad quattuor. Pri-
ma q; est pulchra quo ad naturā. de qua dicitur Job. viij. Interroga generationē pūstionam: et diligenter investiga patrū memoriā. Nec est em̄ illa qua oīs creatura obedit creatori suo. de qua dicit. Esa. lxij. Nūquid ego qui generationē cunctis tribus sterilis ero?

Secundo q; est casta quo ad rectificationē et qua dicit in psal. Generatio rectorū bene dicitur. Nec est em̄ illa qua creatura rōnalis sapienter et recte vivit. Eccl. xliij. A generationibus meis adimplemini. Tercio quia est clara quo ad electionē. de qua dicit p̄me Petri. ij. Vos estis genus electum. regale sacerdotium. gens sancta et. Nec enī est generatio gratie: que p̄prie cōuenit bñmilibus. de qua dicit in psal. Generatio et generatio laudabit opera tua. Quarto quia est immortalis quo ad glorificationē. de qua dicitur. Proverb. xvij. Corona tribuetur tibi in gnatione et generatione. Nec est em̄ generatio amoris que cōuenit p̄mū diligētib; de qua dicitur in psal. Nec est generatio querentū dominū. Qui non solum generant naturaliter. sed ex gratia. et hī fuerunt quattuor.

Primus fuit Isaac qui natus est per repromissionē Gen. xvij. Secundus fuit Sanson. vt habet Iud. xij. Tercius fuit Samuel. de quo dicit. i. Regum. ij. Quartus fuit Iohānes baptista. vt habet. Luc. i. Nos em̄ elegit deus ad maximā facta peragenda. Beatus Laurentius per singulare privilegium gratie natus est cum em̄ quidam nobilis dux in hispania filiū non haberet: quē tamen maximo desiderio cupiebat et a suis dijs impetrare nequiret: consuluit quēdā xpianū virū sanctissimū qui dixit ei. Scito te nunq; filiū habiturū: nisi perfidie deorum abiuraues: et te christianum fieri promiseris. Ad quod spondidit filium ex propria vxore suscipit. Diabolus autem hoc cognoscens fieri voluntate dei. et puerum natum futurū seruū christi. et demoniorum occurrū: et pugnatorem quattuor cauteis vltus est cō-

De sancto

ha eus. Primo no-
gapiens longe a
to repouit vt ite
demonio in his
los suos qui eni cib
tenet. Secundo per
solus in persona pu
vbi se multipliciter
testum: nunc monst
rolone: et infelium
nas vexationes et m
lanit: quos tamen
caues ipsum esse fit
recondia istud celat
non audebunt. et sic

Secundo

destinavit in corde
cupationē. Deus eni
quadrupliciter. Pri
mam. S. in x. m. Dm
ma holocausti. i. dā
fidei coram deo vict
do imitando sibi f
videns autē scriptur
nos deus. Tercio i
ri. Quivis laurent
lo omī pudentia o
pudat sibi in habi
none: ne sit contēpt
reprehensibilis. Et
efficacia. i. Exo. vi
solum coram deo: s
Propter istam qu
nate vocatus est L
nime q; est corona d
em̄: et amio victor
arbor: hys quattuor
coram viriditate ai
tus viriditate habui
et punire. Nam be
e curie. Romane le
ma ad predicandū
dā pergens deo dū
to invenit quē accip
n Laurentiū nuncu
ipsum in spūalem fil
vult diuinam gratia
grata. et beatus Lau
cūctis longe lateq;
qualescib; Sicut
biter graciosus. Ali
dignus Sicut eni

s ab eterno

beati Laurentij generatio electorum
 in. vii. di. Et q. pul
 claritate. innotu
 eam apud deum
 est generatio de
 ad quatuor. Et p
 natura. de qua d
 generatione p
 tuga patrum mem
 creatura obedie
 la. l. xij. Nūquid ego
 tribuo steriles cro
 tu ad refectione
 neratio rectoꝝ bene
 qua creatura roba
 re. Eccl. xxiij. A
 implemini. E
 ratione. de qua d
 is genus electura
 sancta. Et. Nec eni
 p. p. p. conuenit
 in psal. Generatio
 tra tua. Et. Quam
 ad glorificatione
 r. xxv. E. dona m
 a generatione. De
 que conuenit p
 dicatur in psal. De
 u. domini. Qui m
 aliter sed et gratia
 Primus fuit. Nam
 missionem. Gen. xxi
 n. v. habet. Indi
 l. de quo dicit. i. Et
 hōbāne baptisam
 i. elegit deus ad m
 a. Beatus Laurentius
 tium gratie natus
 bilis dux in hispani
 tamen maximo de
 e dijs imperatore
 xpianū virū sancto
 ro te nunq. filium
 deorum abutere
 promissionis. Et
 ex propria vxore
 hoc cognoscens
 um natum futurū
 rōum acerrimū
 or cauteb. vlt. et

fra eius. Primo nocte quadā puerū de cuna
 accipiens longe asportauit et sub quadā lau
 ro reposuit vt ibi fame periret. sed de ipsuz
 a demonis in fidijs custodiuit. mittens ange
 los suos qui eū cibo celesti alerent et protege
 rent. Secundo per malea tempora ipse dia
 bolus in persona pueri nati in cuna se posuit
 vbi se multipliciter deformē exhibuit. nūc gib
 bosum. nunc monstruosum. nunc oibus one
 rosum. et infestum se prebens. Tercio mul
 tas vexationes et molestias parētibus eius
 intulit. quas tamen patienter tolerabant pu
 tantes ipsum esse filium suū. Quarto p. ve
 recundia istud celantes ad fidem xpi venire
 non audebant. et sic p. primum.

Secundo deus ab eterno
 destinauit in corde suo beati Laurentij nun
 cupationē. Deus enī. puidit brō Laurentio
 quadrupliciter. Primo imittendo sibi gra
 tiam. Gen. xxi. Dñs prouidebit sibi de victi
 ma holocausti. i. dabit sibi gratiā que hoīem
 facit coram deo victimā holocausti. Secū
 do imittendo sibi fidei noticiā. Gal. iij. Pro
 uidens autē scriptura. q. ex fide iustificat gen
 tes deus. Tercio imittendo sapiam. Sap.
 vi. Qui vigilauerit ad illas non laborabit. sed
 in omī. puidencia. occurrit illi. Per hanc enī
 puidet sibi in habitu ne sit notabilis in locu
 tione ne sit contēptibilis in operatiōe ne sit
 reprehensibilis. Quarto imittendo vbi dei
 efficacia. i. Cor. viij. Prouidem? ei bona nō
 solum coram deo. sed etiā corā oibus hoīb.
 Propter istam quadruplicem puidenciam
 recte vocatus est Laurentius. quasi laureā re
 nens q. est corona de lauro facta. q. olim de
 hūmōi ramis victores coronabant. Nec autē
 arbor h. quattuor. prerogatiuas. Primo ē
 tōtinua viriditate aemula. Et brūs Lauren
 tius viriditātē habuit per cordis mundiciam
 et puritatē. Nam brūs Sirtus magn⁹ p. hū
 et curie Romane legatus vir bonus et san
 ctus. ad predicandum fidem xpi in Hispani
 ā p. gens deo disponente puerum sub lau
 ro inuenit quē accipiens baptizauit et a lau
 ro Laurentiū nūcupauit. ac nutriti faciens
 ipsum in spūalem filium adoptauit. Et sic ha
 buit diuinam gratiam. Secundo est odore
 grata. et beatus Laurentius odorem sue san
 ctitatis longe lateq. diffudit. Cum enī iam
 creuisset. brō Sirtō et toti curie sue erat mira
 biliter gratus. Audierat enī quomodo
 beatus Sirtus eum inuenerat. et in filium

suū adoptauerat et hoc ppter noticiā fidei
 qua plurimum pollebat. Tercio est victo
 rie ostensua. et brūs Laurentius p. hū om
 nes animi sui passiones deuicit. Cum enī
 quidam senescalus curie beati Sirti Laure
 tio inuidens propter eius gratiositatem. cal
 ce ipsum percussit. inproperans ei q. nec pa
 tris sui noticiā haberet. Immutatus autē
 animo cepit cogitare et inquirere quis esset
 pater suus. et hoc eū mulea sapiētia. Quar
 to est efficacia virtuosar. q. calculum frangit.
 surditati subuenit. fulmen non memit. Et be
 atus Laurentius fregit cor durum spūalem
 reddidit auditus. p. terit parentes a fulmine
 sententia reprobōz. Nam a brō Sirtō rece
 dens ibat per deuia et nemora vagabundus
 sero autē superueniente ascendit quadāz ar
 borem vt ferar. ar. pericula euaderet. Abedia
 vero nocte ipso vigilante deo sic prouidente
 maxima demonum multitudo sub arboze se
 coniecit ad sua signēta et rēptamenta decla
 randa. inter quos vnus ait. Tot anni p. ter
 rierunt q. dux Hispanie filium habere non
 potuit. suasi aures cuiusdam xpiani a deo si
 lum impetravit. post cuius orum et natiui
 tates ipsum e cuna accepit. et sub quadā lau
 ro posuit quē brūs Sirtus inde transiens acce
 pit et baptizauit. Ego vero in cuna me repos
 uit. et multa deformitatē simulans molestus
 fui q. plurimis. Unde dux et durissia ad fidē
 xpi cōuerti distulerunt. Alij demones hoc au
 dientes. ipsum laudibus extulerunt. Adane
 autem facto abeuntib⁹ demonibus Lauren
 tius letus et gratias agens deo. descendit et
 ambulauit quousq. ad palatium predicti dux
 cis peruenit. Lūq. demones in cuna repper
 rissent. turpiter a domo effugauit. Et narrans
 predicto duci singula que contrigerant. se esse
 verū filium suū declarauit. et tandē patrem et
 matrē et maximā paganorū multitudines. ad
 fidem xpi cōuertit. et sic p. secundum.

Tercio deus ab eterno de
 stinauit in corde suo beati Laurentij assu
 mptionem. Qualis debeat esse vita et conuer
 satio eorū qui ad ordines sacros ecclesie eli
 guntur et assumuntur. Declarat Isidorus de
 vita clericorū. vt habet. xxiij. dist. cap. bis
 igitur. dices sic Ihs igitur lege patris caue
 vt a vulgari vita seclū. a mundi volup
 tibus se abstineant. non spectaculis. nō pom
 pis interfint. cōuicta publica fugiant priua
 ta non trā pudica. sed sobria colant. Vni

nequaquam incubant nec turpius occupationi
bus lucroz neque fraudibus cuiusque studium
appetant amorem pecunie quasi materias
tuncorum criminum fugiant. secularia officia
negociisque abnuant. honoris gradus per am-
bitionem non suscipiant. per beneficiis medicine
dei munera non capiant. pudorem ac verecun-
diam mentis simplici habitu incessuque ostē-
dant. Obscenitatem et membrorum et verborum
sicut operum penitus execrent. Et testimoniaz
quorum innolati corporis perpetuo conser-
uare studeant. senioribus debitam prebeant
obedientiam. Tales enim esse debent qui diui-
nis cultibus sese mancipandos studēt. hec
ille. Mōdō fuit beatus Laurentius spūs san-
cto plenus qui deuotione et feroze diuini a-
moris fuit totaliter inflāmat. Unde pos-
terat dicere illud psal. Inflāmatum est cor
meum et renes mei cōmūti sunt et ego ad
nihilum redactus sum. et nesciui. vt iumentū
factus sum apud te et ego semper tecum.
¶ Sciendū qd iste amor diuinus extinguit qd
druplicem amorem inordinatum. Primo
extinguit amorē carnalem. Ideo dicit. Ike-
nes mei cōmūti sunt. Greg. Būstato spi-
ritu desipit omnis caro. Istum amorem car-
nalem extinguit in beato Laurentio ignis
diuinus: qz virginitatem mentis et corporis
integre seruauit. Secundo extinguit amo-
rem terrenum. Ideo dicit. Et ego ad nihilū
redactus sum. Qui enim mundus despiciunt
nihil a mundanis hoibus reputant. i. Cor.
iij. Tanq purgamenta huius mundi faci-
sumus. Istum amorem terrenū extinguit in
beato Laurentio ignis diuinus: qz nihil ter-
renū cōcupiuit. imo cum esset filius nobilita-
tū dūcis hereditatem suā spreuit. in hoc fi-
milis Moysi. maiores diuitias estimās the-
sauro egyptiorū improprium xpi. Heb. xi.
Unde Eryb. dicit. Vere nō habet super ter-
ram qd amaret. qui donū celeste gustauerit.
¶ Tertio extinguit amorē domesticū. i. parē-
tū. Ideo dicit. Et nesciui. Deut. xxxij. Qui
dixerunt patri suo et matri sue. nescio vos. et
fratribus suis ignoro illos: et nescierūt filios
suos. Nij custodierūt eloquiū tuū. Istum a-
morē domesticū extinguit in brō Laurentio
ignis diuinus: qua patriā et parētes suos qd
erāt in hypania deseruit. Et ob amorē pnci-
pum aploz Romana cū brō Sīcro perrexit.
in hoc similis Abrahę qui egressus de tere-
ra et cognatione et domo patris sui venit in
terram quam monstrauit sibi deus. Sene.

xij. Quarto extinguit amorem propriū
et priuātū. Ideo dicit. vt iumentū factus et c.
¶ Qui enim seiplos despiciunt propter xpm
sunt iumentum xpi. quoniam amor diuinus
animā deo cōiungit. i. Cor. vi. Qui adheret
deo vnus spūs est cum eo. Istum amorem
priuātū extinguit in beato Laurentio ignis
diuinus: qz deus super omnia dilexit. Reno-
rum pmo. c. De excelsio nūstrigū in ossibus
meis et erudiuit me. ppter qd brūs Sīctus
in papam electus et coronatus ipsum fecit
suum archidiaconū: et ordinauit post quē
in Romana sede archidiaconus non surre-
xit. Et sic patet.

Quarto deus ab eterno

destinauit in corde suo beati Laurentii dispe-
sationē. Sciendū qd brūs Laurentius ha-
buit quadruplicem dispensationē. Prima
fuit predicationis. nā predicator gratiosus
extitit: qz sub persecutiōe decij Cesaris mul-
ta milia gentium sua predicatione cōuertit. qd
tamē martyrio coronati sunt. i. Cor. ix. Dis-
pensatio mihi credita est vt euangeliiū pre-
dicans lucrificerem eos qd sine lege erāt. Et
quantū ad hoc assimilat auro. Quādo enim
lamina aurea subducta debet malleādō cū
argento incorporari. necesse est a tribus ma-
xime precauere. i. a puluere. vento. et humo-
re. Et onsimiliter si aurum caritatis debet ad-
iungi cū argento sonore predicationis. opor-
tet precauere a puluere terrene cupiditatis.
Unde ppter libro de vita cōtemplatiua. vt
habeat. i. q. ii. ca. sacerdos. dicit sic. Aposto-
lus tamen qui sic euangeliiū dei predicauit
vt necessaria sibi suis manibus ministraret.
de se cōfidenter loquit. Ego autem nullo ho-
rum vsus sum. Et quare dixerit. Securus a
perit dicens. Expedi mihi magis mori qd
vt glām meam quis euacuet. Euacuari di-
cit glām suā si ab eis qbus predicabat vo-
luisse accipere vite temporalis expensam.
Nolebat quippe in presenti laboris sui fru-
ctum: sed in futuro recipere. hec ille. ¶ Opor-
tet etiam precauere a vento humani fauoris
et mūdane ambitionis. In hoc sequens
humilitatē xpi. qd postq predicauit apostos
lis misterii regni dei lauit pedes eoz. et bea-
tus Laurentius postq euangelizauerat pau-
peribus regnum dei eozum pedes laubat.
¶ Oportet etiam precauere humorem nōiū
propriū amoris ne in vacuum gratiam dei re-
cipere videatur. Et hoc fecit brūs Laurens

bus per omnimodum
deum sicut fecit. Nō
tunc et significat
dicant. et inuenit
vix. per iugem dei
bus. qui quia men-
sio non in parte de-
bre. Et per sollicitud-
da fuit gratia. Ephe-
nem gratie qd mihi
nam quā dñs La-
fidelissime dispensat
may cuiusdam vid-
domo sua abscondit
pna detinebat libe-
impositione. Thauri
quidam xpiani vt
dem reperit. et facit
nauis. et erga fuit
vt habet. xij. q. i. ca.
die facultates eccle-
sionis amore co-
sumt si communes ecc-
Que debent pauper-
niam eoz. necesse
q. ca. pi. aurum. et
sunt attendens bri-
cedente quos tradi-
sio et pauperibus si-
illud psal. Disper-
cia eius manet in se-
perit. qz pluribus
lit et nō auare retin-
Dedit libere sine spe
modicū obsequiū
morem derelict. Pa-
rentibus nō amicis
fuit sacramentoz. et
nos estimet bō vt
facies ministrator
lur fidelis dispensat
magna caritate mi-
lus cor. ob nimia p-
cipiam suscipere. istā
que diligenter et am-
fidei. adē ipm bap-
fuerat lūme recepit
cū et baptizabāt ab
cū et baptizauit ypoli-
piz. pueretia baptiz-
tatem pueni cū a-

morem proprium
mentu factus est
unt propter ipsum
niam amor diuinus
p. vi. Qui adheret
o. Ipsum amorem
o Laurentio ignis
mia dilecti. Reno
uit igne in ossibus
er qd beatus Sixtus
natus ipsum fecit
ordinari: post que
laconus non fuit

ab eterno

beati Laurentii dispe
tio Laurentius ba
ntatione. Prima
dicato: gratiosus
decii Celsus mul
tatione conuenit q
luna. i. l. o. x. i. Dis
p. euangelii pres
q sine lege erat. Et
auro. Quando eni
debet malleado cu
esse est a tribus ma
ere. vento. et humo
e caritatis debet ad
predicationis. opo
terere cupiditatis
ta conspiciant. ut
s. dicit sic. Alpo
titi dei predicauit
nibus ministraret.
go autem nullo ho
dixerit. Securus a
ibi magis mori q
daret. Euacuari de
na predicabat vo
poralis expensam.
nti laboris sui fru
ere. hec ille. A. Opor
ito humani faue
ia. In hoc se quens
predicauit apostol
a pedes eoz. et bea
tuageliquerat pau
um pedes laudare.
re humorem notu
cum gratiam deire
fecit beatus Lauren

tus per omnimodam sui dedicationem ad
deum sicut fecit Noe qui interpretatur dedi
cans et significat illos qui se totaliter deo de
dicant. et inuenit gratiam coram dño. Beatus
vi. et per iugem dei memoria. sicut fecit Tho
bias. qui quia memor fuit dei in toto corde
suo non in parte dabat ei dñs gratias. Tho
bie i. Et per sollicitas sui custodiam. Secun
da fuit gratia. Eph. iij. Audistis dispensatio
nem gratie q inibi data est in vobis. na gra
tiam quam beatus Laurentius a deo acceperat
fidelissime dispensauit. veniens enim ad do
mum cuiusdam vidue q multos xpianos in
domo sua absconderat. quam locus dolor ca
pitis detinebat liberauit eam per suam manu
impositionem. Rursum eade nocte in domu
cuiusdam xpiani veniens quedam cecum ibi
dem reperit. et facto signo crucis eum illumi
nauit. Tertia fuit rei temporalis. vii. Prosp
er habet. xij. q. i. ca. expedit. dicit sic. Expe
dit facultates ecclesie possideri. et pprias p
fectionis amore contemni. Non enim pprie
sunt h communes ecclesie facultates. hec ille.
Que debent pauperibus distribui. ut subue
niantur eoz necessitatibus. Sicut habet. xij.
q. ij. capi. aurum. et cap. gloria episcopi. Hoc
aut attendens beatus Laurentius thesauros
ecclesie quos tradidit ei beatus Sixtus eccle
siaz pauperibus fideliter dispensauit. iuxta
illud psal. Disperfit dedit pauperibus: iusti
cia eius manet in seculi seculi. Ipse enim dis
perfit: q pluribus diuisit et non vni. Disper
sit et non auare retinuit. Dedit et non vendidit.
Dedit libere sine spe mercedis: lucri: aut co
moditaur obsequij. Dedit non dandum post
mortem dereliquit. Pauperibus. s. xpi. non pa
rentibus: non amicis: non diuitibus. Quarta
fuit sacramentorum. vii. i. l. o. x. iij. dicit. Sic
nos existimet ho ut ministros xpi. et dispen
satores ministerioz dei. beatus Laurentius ve
lut fidelis dispensator sacramenta ecclesie
magna caritate ministravit. Nam cum lucil
lus cecus ob nimium ploratū pmississet se fidei
xpianam suscipere. istatim postulabat baptizari.
quem diligenter examinans. B. Laur. ex articu
fidei. eade ipm baptizauit. Statimq q cecus
fuerat lumen recepit. et mlti cecis veniebat ad
eu et baptizabat ab eo et illuminabat. Rur
sus baptizauit ypocriti cum familia sua numero
tis. preterea baptizauit Romanū militem as
seruentem viciū cum aqua. et sic ps quartū.

Quinto deus ab eterno

destinavit in corde suo beati Laurentii obe
dientiam in passione. Nam grauissima sup
plicia pertulit: vtpote quia super cratem fer
ream assatus fuit. Hoc genus martyrii su
turum in beato Laurentio premonstratum
est quattuor modis. Primo in ducibus.
Unde moyses. Leuit. x. dicitur. hec est lex
holocausti cremabitur in altari tota nocte
vsq ad mane. ignis ex eodes altari erit. De
cius celsus dicit beato Laurentio: aut sacri
ca dijs: aut nox ista in te cum supplicijs ex
pendetur. Et beatus Laurentius ait. Sau
deo plane: quia hostia christi effici merui:
ego me obtuli sacrificiū deo in odorem sua
uitatis. et ibidem dicitur. Omne sacrificiū
quod coquitur in clibano et quicquid in cra
ticula vel sartagine preparatur eius erit sac
cerdos a quo offertur. et de beato Lauren
tio dicitur. Adhuc esse hostia christi leuita
Laurentius qui dum in craticula positus
assaretur non negauit dominum. et ideo in
uentus est sacrificium laudis. Et ij. Paral
po xxiij. dicit sic. Surrexerunt autem contra
eum serui sui et occiderunt eum in lectulo suo
et mortuus est. et ibidem. xxiij. ca. dicitur sic.
Assaueruntque super ignem. David in ps
dicit. Probasti cor meum et visitasti nocte:
igne me examinasti: et non est inuenta in me
iniquitas. et iterum. ossa mea sicut cremum
aruerunt. Salomon. Eccle. vlti. dicit. Libera
sti me a pressura flame que circumdedit me
et in medio ignis non sum estuatus. Et Lan
ti. vlti. Aque multe non potuerunt in me ex
tinguere caritatem. Et Eccle. xxxviii. Vas
por ignis exurit carnes eius. Job. xxiij. dicit
sic. Probabit me quasi aurū qd per ignem
transit. Et. xxx. cap. dicitur. Luris mea dens
grata est super me: et ossa mea aruerunt etc.
Secundo in pphetis. Unde Jerem. treno
rū. ij. dicit. Succendit in Jacob ignem flam
me deuorantis in gyro. Ezech. xv. dicit. Ec
ce igni datum est in escam. vtramq partem
consumpsit ignis. Propterea Laurentius
dixit ad Decium bylari vultu. Ecce miser as
tasti vnam partem: gyra aliam et manduca
Et Naum. ij. d. Clipeus fortis eius ignitus
Tertio in aplis. vii. Lu. xxiij. d. sic. Obtul
erit ei partem piscis assati. et Job. xij. dicitur
Nisi granum frumenti cadens in terra mor
tū fuerit ipsum solum manet. Si autē et c.
Quarto in doctoribus. Unde beatus Au
gustinus dicit. Laceratos artus et multa
verberū sectione cōcisos. subiecto pēpit igni

ne toreretur per cratem ferream que iam de ferro continuo in se haberet unde conversio
 rum alterna mutatione membrorum fieret cruci-
 atus vehementior: et pena productior: hec ille.
 Et Maximus in sermone dicit sic. Non enim
 frater b. Laurentius? beatus vel simplici passione
 perimitur. Nam quod gladio percussus semel mo-
 ritur. Qui in flammarum camino mergitur uno
 impetu liberatur. Nec autem lingua et multiplici
 pena cruciatur ut mors eius non desit ad suppli-
 cium: et desit ad finem. Regimus beatos pue-
 ros in penarum suarum deambulatione flammis: et
 igneos globos pedibus calcare. Tu autem be-
 atus Lau. non minore gloria est preferendus.
 Siquidem illi in penarum suarum flammis am-
 bulabant. Dicunt in ipso supplicii sui igne discar-
 bunt. Illi vestigia pedum contulerunt in cen-
 dicio: iste laterum suorum diffusionem restinxit. Il-
 li stantes in pena elevatis manibus orabant
 ad dominum. iste prostratus in pena toto corpo-
 re dominum deprecatur. Nec ille. Beatus ambro-
 sius in sermone dicit sic. Beatum martyrem
 Lauren. grano sinapis possumus comparare.
 qui diversis attritus passionibus per totum
 orbem gratia sui mentis fragrare mysterii. quod
 antea constitutus in corpore erat humilis igno-
 rus et vilis. postea quod exaratus laceratur. eru-
 stus. universis per totum mundum ecclesiarum odo-
 rem. sue nobilitatio infudit. Nec ille. Sed in
 sua passione christus dedit ei quattuor consolatio-
 nes. de quibus dicit in psalmo. Non illuminatio
 mea in deliciis meis etc. Primo consolabatur
 ex divini amoris dulcedine cum dicit. Non illu-
 minatio etc. Tunc enim non in deliciis vertitur
 quando tribulatio amoris dulcedine superat.
 Tu dicebat. Quomodo tua epule mihi sunt.
 Secunda consolabatur ex securitate gratie. Tu
 subditur. Quia tenebre non obscurabuntur a
 te. Tunc tenebre non obscurant quoniam quis in tri-
 bulatione positus per petri caliginem non obnubi-
 latur. Tu securus dicebat. Deus meus color et
 ipsi soli servio: et ideo non timeo tormenta tua.
 Tercio consolabatur ex serenitate conscientie.
 Tu dicit. Non sicut dies illuminabit. Quod quod
 deus sit quoniam tribulatio luce conscientie serenatur
 Tu dicebat. mea non obscuri non habet sed omnia
 in luce clarescent. Quarto consolabatur ex certi-
 tudine glorie. Ideo subditur. Sicut tenebre cu-
 ita et lumen eius. Tunc lumen est sicut tenebre:
 quia quod recipit multitudinem gaudiorum. hinc mul-
 titudinem passionum. Ista certitudinem ha-
 bebat beatus Laurentius. qui dicebat. Gratias
 tibi ago domine quod ianuam tuam ingredi merui etc.

Sermo deus ab eterno de-
 stinavit in corde suo beati Laurentii victori-
 am. Unde beatus Augustinus in sermone dicit sic.
 Beatus Laurentius mansit in christo usque ad
 temptationem: usque ad tyrannicam interrogatio-
 nem: usque ad acerrimam comminationem: usque
 ad peremptionem: in qua lingua morte quod
 bene manducaverat et bene biberat tanquam
 la esca saginatus: et illo calice ebrius: tormen-
 ta non sensit. non cessit et in regnum successit. hec
 ille. Quia autem adeo potens et fortis quod non solum
 tormentis non succubuit: imo ex ipsis factus
 est perfectior in timore. servetior in amore. et
 iocundior in ardore. De primo dicit Maximus
 in sermone. Excedit super flammam ignis
 globos et sepius versatur in latera. sed quod
 plus penarum patitur: tanto amplius christum
 dominum primescit. Nec ille. De secundo idem Ma-
 ximus dicit sic. Novus admirationis genere.
 alius illum torquet. et alii servientes tormenta
 perficiunt devotiorum Laurentius saluatorum
 supplicia atrociora fecerunt. Nec ille. De ter-
 tio idem dicit sic. Eius tanta in die christi
 si magnanimitate coelavit: ut despectis pro-
 prii corporis cruciatibus instantissimo torro-
 ri suo triumphatis eius ignibus letus illuderet.
 hec ille. Sciendum quod beatus Laurentius quat-
 tuor ignes fortiter superavit et extinxit. Pri-
 mus fuit carnalis concupiscentie. Nam sequens
 beatum fixum ad martyrium clamabat post
 eum dicens. Quo propter deum sine filio pater.
 Quo sacerdos sancte sine ministro propter.
 Tu sine ministro nunquam sacrificium offerre con-
 succeras. Quid in me displicuit patre mitari
 tueri? Numquid degeneres me probasti? Experire
 certe verum idoneum ministrum elegeris cui com-
 misisti divini sanguinis dispensationem. Cui
 beatus fixus respondit. Non ego te desero fili
 neque derelinquo. Sed maiora tibi debent per
 fide christi certamina. Nos quasi senes levis
 pugne cursum recipimus te autem quasi iuven-
 nem manet gloriosior de tyranno triumphus
 post triduum ne sequeris sacerdotem levis
 De extinctione ignis carnalis concupiscentie
 Maximus in sermone dicit sic. Ecce beatus
 Lau. transiit per ignem quo non adustus inho-
 ruit: sed illuminatus effulsit. arsit ne arderet.
 et ne videretur exustus est. hec ille. Secundus
 fuit ignis ardentis avaricie. Nam cum beatus
 Sigis ad decollandum duceretur. Beatus
 Laurentius clamabat post eum dicens. No-
 li me derelinquere pater sancte. quia thesau-

ros tuos ias expectem
 Beatus Aug. in
 gemina face homo
 rano inimicus: a
 pitate: ut autem
 phia humana cru-
 natus materia in-
 cedum abeunt tu d
 ille. Tertius fuit
 Nam milles audi
 qui reuerunt et par
 runt. Ipse autem eum
 dno celat ait. Abi
 apud te nonum? est
 fidi non mactat ad
 fecit: ut vel ibi sur-
 la vel diceret euz
 et omnia. Eius u
 pto amare. dixit
 feruere: ut repleat
 illi mlti itaqz cu
 am expectant et p
 furis ferrels comp
 das Valeriano. D
 mi mlti rehergiu.
 dum pellant: quip
 non negant eu. In
 tim. affatus gratia
 otans tandem emise
 ait. Corporali labo
 rator: material rel
 dicit. Quibus rex
 incendia maiora su
 Lau. minus has no
 fit. Et Aug. in qu
 Lau no potuit. et
 no vlti: qui inau
 fuit ignis furoris i
 frustrata est. Unde
 no flammarum mini
 meret: tunc incend
 la pteat intentio.
 sui gloriof ascende
 dum cu suis ignib
 m. gentilis accen
 tam. vndi gnamon
 dicitur. hec ille.

Septimo
 destinauit in corde s
 nentia. quoniam in quatuor
 in miraculor opera
 bellam trobis que

ab eterno de

in Laurentii vicari
in sermone dicit sic
hodie in ipso usque ad
hanc usque interrogatio
in minationem: vlt
longa morte q
ne biberat tanq
plice ebrius: romen
regni successit: be
s et fortis q no soli
mo et ipse focus
teruētor in amore
mo dicit Albinus
flammarum ignites
in laceris. sed q
anto amplius t
De secundo iac alba
mirationis gen
seuientes to m
laurentius saluati
mr. Decille. De ter
tius tanta in fide d
bit: et despectis pro
in ianissim roto
bus letus illudat
atus Laurenti quat
auit et extirp. a
fente. Nam seque
niū: clamabat post
denis sine filo pote
ne ministris pperat
canthali: effere co
plante parerit
ne pbat: t pper
rum elegens cui co
spensationem. E
No ego te desero fil
nator tibi obent p
quasi senes leuio
te aut qua si iun
e rano triumphus
sacerdotem leuio
malio cōspicere
dicit sic. Ecce beatus
uo nō aduultus in
ullis: ardeat
st. hec ille. Secūdo
re. Nam cū beatus
in duceretur. Beatus
post eum dicens. No
r sancte, quia thesau

ros tuos ias expendi quos tradidisti mihi
Beatus Aug⁹ in sermone dicit sic. Armatus
gemina face homo pecunie cupidus: et veri
tatis inimicus: auaricia: ut rapiat aurū. im
pietate: ut auferat xpm. Nihil optines nihil
picias humana crudelitas. Subtrahit inuē
tis tuis materia mortalis. Et Laurentio in
celum abeunte tu deficiis flammis tuis. hec
ille. Tertius fuit ignis materialis flamine
Nam milites audientes thesauros. Laure
tium tenuerunt et partemio tribuno tradide
runt. Ipse aut eum Decio ptrauit. Cui De
cius cesar ait. Ubi sunt thesauri eccleie quos
apud te nouim⁹ esse absconditos? Qui cum
sibi nō rīderet tradidit eum. Galeriano p
fecto: ut vel thesauros pdat. et sacrificet ydo
lis vel diuersis cuius faciat interire supplicijs
et tormētis. Cūq; uollet Laurentius votis
eius annuere. dixit Decius. Afferat lectus
ferreus ut reqdescat in eo cōtūmax lauretius
Ministri itaq; eū epuū: super cratem ferre
am extendunt et prius suppositis eū cum
fureis ferreis compūmūt. Dixitq; Laure
tius Galeriano. Disce miser: qā carbonēs
tū mihi refrigeriū. tibi autem eremū suppli
cium prestant: q; ipse dñs nouit q; accusat
non negauit eū. interrogatus xpm cōfessus
sum. affatus gratias ago. Et sic pstantib⁹
orans tandē emisit spm. Unde Maximus
ait. Corporali laborabat incendio: sed diuin⁹
ardor materialē restrinxit ardorē. et Amb.
dicit. Quāuis rex improb⁹ ligna subiceret:
incendia maiora supponeret. Tamen scūs
Laurentius has flamas fidei calore nō sen
sit. Et Aug⁹. inquit. Superari caritas xpi
flāma nō potuit. et segnior fuit ignis qui fo
ris vllit: q; qui intus accendit. Quartus
fuit ignis furentis insanie. s. persequentiū q
frustrata est. Unde Maximus ait. Supera
tis flamarum ministris omie mūdane insa
nie restrinxit incendiū. et ad hoc vsq; diabo
lica pfectit intentio. ut et vir fidelis ad deum
sui glōsios ascenderet: et crudelitas psequē
tium cū suis ignib⁹ torpescat cōfusa. Furor
enī gentilis accensus craticulam parat igni
tam. ut indignationis flamas ignibus vin
dicaret. hec ille.

Septimodeus ab eterno
testinavit in corde suo beati Laurentij pemi
nentia. q in quatuor manifestat. Primo
in miraculoz operatione. s. in elongatioe cu
iusdam trabis que in fabricam ecclesie sue

reputata erat. In refectōe calicis cristallini
In suscitatioe dñi stephani in iudiciis roma
ni. In liberatione dñi imperatoris. Se
cundo in vigiliari institutione. Solus enī
inter martyres habet vigiliam. Sed vigiliis
sanctorū ppter multas inordinatōes. hodie
in ieiunia pmutata sūt. Ados enī fuit antiq
tus: ut in festiuitatibus scōz. hoies cū yro
ribus et filiab⁹ ad ecclesiam couenirent. et ibi
dem cū luminaribus pnoctarēt. q; ho mul
ta adulteria in hys vigilijs fiebant. Statu
tū fuit vrvigilie i ieiunia puererent. nomē
tū vetus reuertū est. ut non ieiunia: s. vigilijs
appellarent. Tertio in octauariū celebrari
one. Ipse nāq; solus cū Stephano hz octa
uas inter martyres. sicut beatus Martinus
inter cōfessores. Quarto in indulgentiarū
distributioe. Summus pontifex certificat⁹ de
uisione cuiusdā monachi: monasterij sancti
Laurentij rome. et de cingulo sibi dato p be
atum Laurentiū. ad cui⁹ tactū surrexit qdā
defunctus celebrata solēni missa dedit indul
gentiā oibus vere penitentib⁹ et cōfessis ec
clesiam predictā oēs ecclesias per totū orbē
dedicatas. in honore sancti Laurentij: quar
ta feria deuote visitantib⁹ indulgentiā quat
tuor añoz et quattuor quadragenarum ad
laudem sancti sui. Amen.

In festo assumptionis gloriose vir
ginis Marie. Sermo. xlvj.

Alia optimā partē
elegit Lu. x. et in euāgelio pñis
solēnitatis. Damas. in smone
hodierno dicit sic. hodie xgo celesti tēplo in
uehit. sacra et aiata archa in tēplo nō manu
facto reponit. Colūba innocēs auolās exar
cha. i. corpe quo deū suscepit pedib⁹ requies
adinuenit. hec ille. Sup quo talē moueo qō
nē. vtrū brā xgo p sui glōsiaz assumptionē
obtriuertit bñtudinē oim scōz. fructuosaz
pfectionē. Ad istā qōnem rīdet tres docto
res noui testi. Prim⁹ est beatus Hieron. in s
mone hodierno dicens sic. Legimus q; sepe
ad funera sepulturaz scōz angelos adue
nisse et ad exeqas eoz obseqa prestitisse. nec
nō et aias eoz vsq; ad celos cum hymnis et
laudib⁹ extulisse et eosdē multo lumie splen
diuisse. Insup et adhuc viuētes in carne ibi
dē miri odoris fragrantia psenfisse. Si igit
italia et tanta circa defunctos de⁹ dignat⁹ est
exhibere qto magis ei⁹ genitrici in die obit
us sui credendū est celoz militiā obuiā ad

110. h. 1. p. 1.
Dulgentis
Dante. p. 1.
2. p. 1. p. 1.
1. p. 1.

De assumptione beate Marie Sermo XLVI

statu et fulgore. Tercio quo ad obsequium famulorum. cui dicitur. circumdata varietate. scilicet angelorum et sanctorum universitate que omnes beate marie regini famulantur. unde Silbertus episcopus et martyr in suis omelias dicit. Solus dominus ihesus christus potest ipsam magnificare quatenus ab ipsius maiestate laudem accipiat et honorem. angelicis stipata choris. archangelorum vallata turmis. thronorum hinc inde possessa iubilacionibus dominationum circumcincta tripudiis. principatum circumseptis obsequiis. potestatum amplexata planibus. virtutum gyrata honoribus. cherubim circumstata hymnificacionibus. Seraphim undique possessa ineffabilibus cantionibus. Apostolorum splendidissimus ordo inest. ubi laude ipsam extollit. Martyrum exercitus nimis supplicat donec tunc. Officiorum multitudinem innumerabilis circumstans sibi personat canit. Virginitatis candidissima contio iuges choream ad suam celebrat gloriam. Inuicem etiam sibi infernus plulat et pacissimam demonstrationem conclamant. hec ille. Tercio ratione potestatis. Ipsa enim tanquam imperatrix angelos in ministerium mittit. secreta palatii celestis eis committit. Unde Bernardus in quodam sermone dicit sic. Persuaderi immo compelli nos celsitudo tua credere ut regno filij tui beatissima virgo Maria ita imperiose principeris quod per angelorum ministeria tuis sepe deuotis subuenias. Si enim angelus angelum mittit confidetur debet credere christiana deuotio quod imperatrix angelorum tanto magis habet angelos ad obsequium quanto differentius pre illis nomen beate requirit. Si enim Josue dux israel iussit sollem stare quomodo non omnia sidera ad nutum imperatricis gloriose discurrunt. Si cherubin et seraphim de fonte bibentes inferioribus angelis quedam archana reuelant. quanto magis gloriosa virgo de occultis filij sui amplexu eius degustato. mysteria angelis suis copiosius effundit. hec ille. Etiam demones tanquam proditores de palatio celesti expellit. Unde Silbertus Emirensis episcopus dicit sic. Maria mater misericordie materna dignitate facta est et erga superos imperiosa charitate et super inferos per districtione. ubique prima. ubique magnifica. cui certe proprius est et angelos sanctos in misterium mittere. et ad beneplacitum suum inferos pacem cessare. hec ille. Quarto ratione auctoritatis. Tanta enim auctoritate habet in celesti palatio quod omnibus alijs sanctis omnibus ad ipsam licet ab omni grauamine appellare. Primum si quis grauatur a diabolo ad

ipsam appellare potest sicut ad imperatricem. Exemplum de Theophilo deposito a vicedominatu ab episcopo suo. Qui desperatus diaboli scriptum se fecit. cyrographo propria manu scripto et dyabolo tradito. Tandem in se reuersus et penitens ad reginam celi appellauit. et ipsa omnia irritauit. cyrographum Theophili redidit illi et veniam et gratiam eidem promeruit. Secundo si quis grauatur a tyranno ad ipsam appellare potest. sicut ad reginam mundi. Exemplum de Basilio cui Iulianus apostata vadens ad plium cum minatus fuisset quod in reditu suo ciuitatem eius destrueret. Sanctus Basilius ad beatam virginem appellauit. Que militem quandam nomine Andercium iussit circumire qui super equum ascendens et ad Iulianum pergens lancea in eum directam ipsum occidit. Unde Silbertus dicit sic. Veniant ad beatam Mariam iusti cum basilio effectum celerem preceptum veniant et peccatores cum theophilo in auxilium mariam adpreari. hec ille. Tercio si quis grauatur a corpore proprio ad ipsam appellare potest. sicut ad reginam. Exemplum de Maria egyptiaca que multo tempore carnali concupiscentie inferuit tandem ad beatam virginem confugit et appellauit. et sic concupiscentiam vicit et castitatem seruauit. Quarto si quis grauatur a iusticia dei ad ipsam appellare potest. sicut ad imperatricem. Exemplum habetur de Iherusalem. Qui enim rex Asuerus iudeis esset iratus regina Iherusalem ad eum placandum accessit. Cui rex dixit. Etiam si dimidium regni nunc petieris dabo tibi. Ista est beata virgo cum qua deus dimisit regnum suum. Nam cum deus beatus iusticiam et misericordiam iusticiis sibi retinuit. et beate virginis marie misericordia prebuit. ideo si quis grauatur a foro iusticie dei appellat ad forum misericordie dei. hec. iij. Adeam cum fiducia ad thronum gratie ut misericordiam consequamur et gratiam inueniamus in tempore oportuno. Et cum beatus homo sit thronus misericordie dei que supercalat iusticiam dei. Ideo maria optimam partem elegit.

- Regis diuinalis.
- Regis naturalis.
- Regis prophetialis.
- Regis sapientialis.
- Regis spiritualis.
- Regis finalis.

Primo Maria elegit optimam partem legi diuinalis. Scilicet quod in lege diuinali promittitur. y. mirabilia que beatus homo precessit habere

patem affectu. p. na aure tua et v. Est etiam sponsa dei in sponsus est. ipse te tanquam sponsus propter deo ad ipsam bapt. viij. Hanc amate me et qui sui eas et amato facit. ius dei dei. psalmi. Ipsi ipsam habet matrem. Et potest sibi are. hoc signatur. i. bea mater Salomo. Penitenciam faciem meam. Ne deret quando illud deo res sibi responde. cuius est et o. hec. Secundo ra. i. Alitit regina a deaurato circumdatur. eare virginis deo quomodo ad locum a dectis tuis. i. h. v. dicitur. Po. sed ad dectam habebit. cum did. A. peral. n. Et totum est ei ut coope. o. candido. Pro. purpura indumentis. tra et gura et eata per quo dicit gloria. bonam ab ornati. o. or virtutum affi. ali gaudio adhibet. habent aure ista. p. ierates. Al. gura. carni a. p. are d. ne. y. rra signat. cur. licet sit carni am. melurica. expella. te. et sic castitas cu. tes infatutas et nu. litar. q. cordis d. ni. o. glo. loc. nati. o. re. fect. in cordi. illo. p. tot. Iste nro sp. mura castitatis. gu. pietatis. excellen. t. Eius enim gl. m. ias. p. o. p. ias. o. r. a. t. aureu quo ad p. o. p.

De assumptione beate Marie Sermo XLVI

Primo ignis eternus. Heb. xij. Deus noster ignis consumens est. Sicut enim ignis nullam per mitionem patitur propter sui puritatem, sed alia purificat. sic deus est tante puritatis quod nullam imperfectionem in se recipit quando per alia perficitur. Unde ignis in ventre virginis. ix. mensibus habitavit; quo tota fuit inflamata, cum tota ipsam divinus amor implevit. Mero. Maria tota impleverat spiritus sancti. tota incaluerat divinus amor. ita ut in ea nihil esset quod mundum violaret affectu. Et sicut aurum ad puritatem ignis liquefit. sic anima beate virginis ad puritatem ignis divini tota liquefacta fuit. Cant. v. Via mea liquefacta est. Unde sanctus Basilio dicit sic. Credimus eam gaudijs interfuisse ascensionis dominice. et in die penthecostes cum apostolis spiritus sancti accepisse. quam constat a conceptione christi plenissime habuisse. Ipsa enim divinum ignem et spiritum sanctum habuit per devota orationem. Act. i. Hi omnes erant perseverantes in oratione cum Maria matre Iesu. Bern. super missus est dicit sic. Ingressus est angelus ad eam. quo ingressus. Puto quod in secretum pudici cubiculi ubi fortassis illa clauso super se obsequio patris sui orabat in abscondito solet nimirum angeli assistere orantibus et in eis delectari quos vident in oratione puras maniles uare. hec ille. De terrea ignem divinum obtinuit per profundam humilitatem. ps. Qui emittis fontes in convalibus. ipsam per has humilibus quam marie fuit humilitatis. Luce. i. Respexit humilitatem ancille sue. Unde Petrus Rauenas. super missus est. dicit sic. Ecce quam vocavit angelus dominum. ipsa se cognoscit et faret ancillas. quia deuotus animus in his benedictionibus crescit ad obsequium et augetur ad gratiam. non ad superbiam pertumescit. non ad arrogantiam perficitur. Hec ille. Rursus ignem divinum promeruit per purificationem. ps. Et mundus creatus in me deus. et spiritum rectum innova in visceribus meis. quam purificationem ipsa habuit cum deus per ipsam scitica uis per. Sanctificantem tabernaculum suum altissimum. si acceptio sua. et acceptio christi Luce. i. Spiritus sanctus superueniet in te. Ansel. Decebat ut illi hominis acceptio. i. Iesu christi et ea mense fieret. quod ea puritate nitere. quia maior sub deo neque intelligi. Per ignem divinum habuit per quam illam mentem de uotione. sic ipsa dixit apostolus. Luce. xl. Sedete in citate donec induamini. hunc ex alto. sedete. i. a superfluis curis quiescite. hanc vacacionem habuit quod suo thalamo clausa mansit. Bern. super missus est. dicit sic. Non est suspensum quod angelus apertum inuenit ostium marie. cui nimirum in opposito erat. frequenter hominum fu-

gere. colloquia vitare. ne vel orationis silentium turbaret vel continentis castitas turbaret. hec ille. Secundo in lege diuini principis splendor diuini. Heb. i. Qui cum sit splendor glorie. Unde enim splendor. ix. mensibus in ea habitauit quod eam totam splendidam fecit et illuminauit. Apo. xij. Signum magnum apparuit in celum mulier amicta sole. i. splendore. Nam ipsa dicit illud. Eccl. xliij. Penetrabo inferiores pres terre. et inspicia oculos dormientes. et illuminabo oculos sperantes in domino. Ipsa enim illuminat obsecuros ad expellendum tenebras precari. ipsa etiam illuminat negligentes et tepidos. Iuxta illud. Eph. v. Surge quod dormis et erige a mortuis et illuminabit te christus. Ipsa etiam illuminat in deo sperantes et sibi deuotos seruando in lumine gratie dei. Tertio in lege diuini principis thesauri sapie. Col. i. In quo sunt omnes thesauri sapie et scie dei absconditi. Unde thesaurus sapie fuit in ventre virginis ix. mensibus quod ea sapientissima fecit. Bern. Quid de deo non sapiebat in qua dei sapia latebat. Nam angelus nesciuit explicare modum incarnationis christi. soli illud nuntiavit. Bern. Spiritus sanctus superueniet. i. super angelos et omnem creaturam in te ueniet. et ideo me non interrogas quod super me est et ad illud non potero. Alcedo et tu et ne steteris inter angelos. quod paululum pertransieris eos inuenies quos diligis anima tua. modum quod de spiritu sancto accipis deus est et dei sapia. Christus in suo secretissimo consilio se obdubando preceperat et occultabatur. ut tibi non tus habere et tibi. Scies utique. sed illo dolore quo auctore. Non enim doceri potest nisi a donante. nec potest addisci nisi a suscipiente. Quis enim excepta fortassis illa que hoc sola experiri meruit intellectu capere possit. qualiter ille splendor inaccessibilis. Angelus se visceribus infuderit. Et forte dictum est. obdubabit tibi. quod sola per se trinitas in sola et cum sola uirgine uoluit operari. soli datus est nosse. cui soli datus est experiri. ac si dicat angelus. Quid a me requiris. quod in te mor experiri. hec ille. Quarto in lege diuini principis fons misericordie. Bern. ij. Fons egrediebatur de loco voluptatis. Unde fons peruenit ad nos per beatam uirginem sicut per aqueductum. Eccl. xliij. Ego quasi aqueductus exiui de paradiso. et de delicijs misericordiarum dei. Per istum aqueductum fluuit aque gratiarum de celo in mundum. Unde sequitur. Qui rigabo ortum plantationum mearum. Bern. Aqueductus est Maria. cui nimirum summas instar scis

De assu

le. Fac ob celos tan
villam aquam fuit
gere possit. Nam
defectus illa celest
fons copia nob
ge cordibus ment
ali minus accipit
tuo. ut ceteri de ple
ipsum accipiat. A
plenitudine fons
et nobis illum non
ramus cedit. Qu
ductus fons illa an
puras niti ydeme
tionis. puritate o
tingit inaccessam
rendo. hec ille. Q
lucis eterne cand
em lucis eterne et
tudo. puritate rel
tium. Tota pulcro
non est in te. Qui
impuritatem sibi p
quoniam in illa int
lucis per original
sanctificata. nec aliq
tentia laborata. ne
splendore filij illu
fuit ab igne ipsa
esse pulcherrima a
piscis. et puritas
nec abbat. et in eis
bat. Hieron. in fin
pure sole gub. hec a
tula et inaccessibil
illa luce dicta est
tundit. ita quod ipso
to in lege diuini
di. Eccl. xliij. Ego
rare odoris. sic odor
xliij. Sic cynamom
odoris radi. Nam ex
laudabile multiplic
la. Arar vulnera lab
no labioz. nisi per a
pulchra sanatoz go
rana. Omnia enim ho
storum medicina
templa. Ipsa enim
lo quando dixit. Et
nam vitum non co
obediendo quando o
nifiat mihi et. Qui

ne vel oratio silentijs
is castitas turbaret
re diuinali gratia spl
ui cui sit splendor glie
fibus in ea habitauit
in fecit et illuminauit
mus apparuit in celo
ledore. Nam ipsa di
demerabo inferiores
es dormientes: et illa
in dno. Ipsa em illu
pellidit tenebras pro
negligentes et tepidos
iunge q dormitor ex
abit re ipsa. Ipsa ena
re et sibi deuoto co
ra. Tertio in lege di
sapie. Coli. In quo
et scie dei abscondit
nit in uentre uirginis
ima fac. Bern. Quid
dei sapia latebat
picare modum in can
miciant. Bern. Spi
sup angelos et omne
io me no interrogat
d no potero. Elide
angelos: q paulu
enies que diligat aia
picipes dei uis est
eccectissimo consilio
cultrabit: ut m fctio
ies utiq: sed illo do
e em doceri pot m f
fcti nifi a suscipiente
fctis illa que hoc sola
tu capere possit. qua
fctis illa. xgineis se v
fore dictum est. ob
per se trinitas in sola
uit operari. soli dnm
est experiri. ac si dicit
requirit: qd in te mo
maro in lege diuinali
die. Bern. ij. qd o eg
aria. Sic uos per uo
gine ficut per aquedu
qua si aqueduct: qd
iuris misericordiam
ni fuit aque qd
se sequit. Bern. Quedu
u. Bern. Quedu
summas in ista

Te fac ob celos tangit: imo etiam transcendit
ut illa aquarum fonte que sup celos sit attrin
gere possit. Natus est fons vsqz ad nos. qz
descendit illa celestis uena per aqueductu. no
fui fontis copia nobis exuberans: si fructificia
gite cordibus mentis attentis alij qdem pl
alij minus accipiunt. Plus eqdem aquedu
tus: ut ceteri de plenitudine no plenitudine
ipsam accipiant. Aqueductus est Adaria q
plenitudine fontis de corde patris accepit:
et nobis illum no put est: si put capere pote
ramus cidit. Quomodo hic noster aque
ductus fonte illa attingit ta sublimem? Quo
putas nisi uehementia desiderij: sermore deu
otionis: puritate orationis? Quo maiestatem at
tingit inaccessam nisi pulsando: predo: que
rendo. hec ille. Quinto in lege diuinali co
tinetur miueus candor. Sapi. vij. Candor est
em lucis eterne et speculu sine macula. Dic
eandem puritatis refulgit in bra uirgine. Can
ti. iij. Tota pulchra es amica mea: et macula
no est in te. Qui puritas no est passayllam
impuritatem sibi pmiseri. Sap. vi. Nihil in
quinatu in illa introiuit. Non em sibi se imi
scit pttm originale q fuit i uero a spu scro
scificata: nec aliqd mortale q: fuit pns po
tentia roborata. nec aliqd ueniale: q: fuit a
splendore filij illustrata. nec aliqd actuale: qd
fuit ab igne spu sancti inflamata. Vn quis
esset pulcherrima a nullo tm vnq. potuit deu
pisci. q: et puritas alioz corda medullis pe
netrabat. et in eis oes mo: illicitos extigae
bat. Hieron. in smone de assumptione dicit sic
Pure sole phibet amica q luci illi in accessi
bili et imaccessibili uidet imersa. Neqz ci ab
illa luce dicta est raga. si opiri magis et cir
cufundi: et taq ipso igne deludi. h ille. Ser
to in lege diuinali cotinetur diuinus odor. de q
dr. Eccl. xxiij. Ego qst uic fructificanti suau
tate odoris. hic odor fuit in bra uirgine. Eccl.
xxij. Sic cynamomu et balsamu ardatizas
odorē dedit. Naz cynamomu qm est bonus et
laudabile multiplice hz uirtute. et maxime va
let strax uulnera labioz. Que aut sunt vulne
ra labioz nisi per locutionu. ista locutionu
vulnera sanauit qd bra ex sua locutioe mode
rata. Omia em qba sua fuerit vulneru no
strozum medicina et nostrorum locutionu
etempla. Ipsa enim fuit discreta in queren
do quando dixit. Quomodo fiet istud quo
niam uirum non cognosco. Quis humilis in
obediendo quando dixit. Ecce ancilla domi
ni fiat mihi etc. Quis curialis in saluando.

quando saluauit Elizabeth. Fuit grata in
regratando quando beneficia dei recogno
scens dixit. Adagnificat anima mea domi
num etc. Fuit modesta in reprehedendo qua
do dixit. Fuit quid fecisti nobis sic etc. Non
em cu maledixit: vel turbata increpauit: sed
cum modestia corripuit. Fuit pia in compa
tiendo: quando compassa est sponso cui vi
num defuerat. Ideo dixit. uinum non ha
bent. Fuit sapiens in consulendo quando
dixit ministris. Quodcuqz dixerit uobis fa
cite. Cant. i. Eurremus in odorem ynguen
torum tuorum. Et Eccl. xxij. dicit de se.
Quasi balsamum non mixtum odor meus
Est autem balsamum frutex duorum cubito
rum in quantitate. similis uiti in stipite. In
folijs autem similis rute. Unde potest dice
re illud. Genes. xl. Videbam coram me vi
te in qua erant tres ppagines crescere pau
latim in gemas et flores et uuas maturescere
Per uicem intelligitur christus. Jobis. xvi.
Ego sum uitis uera. per tres ppagines in
telliguntur tres diuine persone. Nam in yte
ro uirginis fuit christus uelut uitis: ad cuius
incarnationem conuenerunt: pater qui hanc
incarnationem fecit. filius qui incarnatus e
spiritus sanctus cuius uirtute christus incar
natus est. In christo fuerunt tria. scz natura
diuina. anima. et caro. uelut gemme. flores.
et uuas. Septimo in lege diuinali cotinetur
suauis dulcor. Eccl. xxij. Spiritus meus
super mel dulcis: et hereditas mea super mel
et fauam. Dic dulcor fuit in beata uirgine.
Cant. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo.
Sicut em Petrus xpi in transfiguratione ta
stius fructus fuit plenus dulcedine q in
de nolebat discedere. psal. Gustate et uide
te quoniam suauis est dominus. Et David
q magna multitudo dulcedinis tue domi
ne. Sic beata uirgo in christi conceptio
ne mira suauitate fuit repleta. ut omnibus
memoriam suauitatis et dulcedinis sue tra
tauerit. Bernardus. Copiosissima caritate
uirgo Adaria sapientibus et insipientibus
debitricem se fecit. omnibus misericordie
finem aperuit ut de plenitudine eius acci
pianet uniuersi. captiuus redemptione. eger
curationem. tristis consolationem. peccator
uentum. iustus gratiam. angelus leticiam.
deniqz tota trinitas gloriam. filij dei perso
na carnis humane substantiam. ut non sit
qui se abscondat a calore eius. hec ille.

Quia uero beata uirgo meruit esse mater

De assumptione bte Marie Sermo XLVI

et thesauraria secretorum celestium. Ideo
 deus pater filius et spiritus sanctus hodie vo-
 lentes eam honorare super omnes creatu-
 ras conuocatis ad consiliu quatuor domi-
 nabus quarum diffinitione cuncta aguntur.
 p. puerit. In beata virgo Maria hodie de-
 beat assumi in celum cum corpore et anima.
 Q. Cum accessit domina iusticia dicens. In
 his est domine: et rectum iudicium tuum.
 Cum ergo valde honores corpora sancto-
 rum in terris. multo magis honorare debes cor-
 pus tue matris. In magno enim honoris vi-
 haberi crucem que christum ad horam porta-
 uit. et corpora sanctorum que fuerunt organa
 spiritus sancti. Imagines pietas que sanctos
 representant. Et ergo magis debes honorare
 corpus beate virginis in quo christus noue-
 melibus habitauit. et quod fuit spiritus sancti or-
 ganum et christi speciale domicilium. et totius
 trinitatis nobile triclinium. et in quo ymago
 dei illibata permanfit. in quo filius dei qui est
 imago patris habitauit. per quas ymago ho-
 minis que corrupta erat reparata fuit. Sym-
 bolorum sanctorum corpora integra et illibata co-
 seruas. Quorundam vero corpora miraculo-
 rum gloria illustras. Quorundam autem crea-
 turarum visitatione fidelium magnificas. Quo-
 rundam porro sepulchra auro et gemmis exor-
 nas. Quorundam angelicis manibus sepul-
 chris preparatis exaltas. Quorum corpus mi-
 nistris Marie non sit minoris dignitatis: im-
 mo maioris. ideo magis debet honorari. per
 assumptionem in celum. ¶ Secundo accessit
 domina potentia dicens illud. Augu. Si in
 potestate saluatoris est de sanctorum capite
 capillum non perire. Est etiam et matrem
 suam in anima et corpore posse integrum ser-
 uare: quod si nullus dubitet. hoc est cum posse
 credat. credere dubitandum non est etiam euangel-
 e. Similiter Iona in ventre ceti preter natu-
 ralem viam seruauit incorruptus sola misericordia.
 Maria incorruptam preter naturam non ser-
 uauit gratia. ¶ Seruauit et Daniel in itempe-
 ratissima fame leonum. et non est seruanda ma-
 ria doram meritis dignitatum: quam inuita
 pre ceteris gratia sui conceptus honorauit.
 bec Augu. Qui ex ea nascens potius filii virgi-
 nem relinquere. ergo in morte singulari sal-
 uatione et speciali gratia potes eam a putre-
 dine et puluere alienam facere. ¶ Tertio acces-
 sit domina bonitas dicens. Domini filii est ma-
 gis parcere matri quam filii. Domini bonus filius
 fuit christus qui in hac vita mortali. et maxi-

me in partu magis peperit matri q̄ sibi. q̄
tunc voluit matrem gaudere. Juxta illud. Du
paris t̄ gaudeas. cantant. celi agmina laudes
Ipse aut voluit heri. Juxta illud Sap̄. viij.
Prima vocat filium. oib̄ us emisit plorantē.
Et ergo post hanc virā filij p̄perit ab i
la sententia qua dictū est. pulvis es. et in pul
ueres reuertetur. ergo aut bonitāt filij p̄ner
q̄ matrē excipiat ab eadez snia. Juxta illud
ps. Non dabis sancti tui videre corruptōz
Quarto accessit filia sapia. dicens illud p̄
uer. i. Sapientia edificauit sibi domū. Sapia
ens aut architectus domū pulcrā facit intus
et extra. Domus vero beate virginis et̄ in
vita moralis fuit tota pulcrā. t̄ uerit̄ in aīa
per puritatē. et extēris in corpore p̄virginita
tem. Si ergo in hac vita sapia dei edificauit
sibi domū pulcrā ad eandem sapiām p̄ner.
etiam post hanc virā nō diminuer. sed auge
rexit sit pulcrā intus in aīa p̄ felicitatē. t̄ ex
tra in corpore p̄ immortalitatē. Juxta illud
Eant. iij. ca. Tota pulcrā es amica mea t̄.
Ihs audis deus pater clamat ad beatā
virginem. dicens illud. Cant. ij. Surge p̄
amica mea columba mea foliola mea. t̄
veni. iam enī yems transiit. imber abiit et̄
cessit. veni de libano sp̄sa mea. veni corona
beris. Ubi dicit. Ihs. de s̄ro victore. Jems
et imber est vita moralis q̄ tanq̄ yems ad
aggrandiendum bonū est pigra. ad p̄seruan
dum est nubila. et tanq̄ imber est ad malum
lascia. Beato h̄go in d̄it illud ps. T̄ misit
manū dexterae meae i volutate tua deduxisti
me. t̄ cū gl̄a suscepisti me. vii. Micro. in fimo.
hodierno dicit sic. Regina celi hodie p̄ p̄iti
seculo nequa q̄ eripit. securoz de tua inuā
cessibilis gl̄ia. celi palatii ingredit̄ vbi vna ad
uicēs cūiū sup̄noz. vbi dulcis societas ange
loz. vbi post labores t̄ erūnas felix et lauas
refectio aīarū. hec ille. **Qua** assumpta in fe
de trinitatis sanctissime collocata est. Unde
Bern. dicit sic. Sublimis ista dies et splendor
sole perfusus in qua h̄go regalio ad thronū
dei r̄fili vebit. t̄ in ipsius trinitatis (de re po
sita natura angelicā sollicitat ad videndū. s̄
ille. Tunc de pater posuit coronā aurā sup̄
caput ei⁹ exp̄ssim signū sanctitatis. Eccl. xlv.
De qua corona d̄t Apoc. xij. In capite ei⁹ co
ronam stellarū duodecim. Que sunt. xij. b̄b̄i
cia q̄ nobis exhibet. Hī regina mūdi vocat̄
Juxta illud. Rue mūdi princeps t̄ regina.
Prima stella est lapidus iubilatio Dān.
s̄. Et q̄s conuertit̄ iubeleuabitur auxilio par

uulo. i. auxilio bte virginis q̄ puula dñi ppter
ipsius humilitate etc. Secunda stella est for-
didior lauatio. i. Reg. xxv. Ecce famula tua
sit in ancilla vt lauet pedes seruoꝝ tuoz. hec
dixit Abigail ad dauid. i. Maria ad xp̄m. q̄
vult lapare cōscientias nostras. intellectū et
affectū a sordibus vitioꝝ etc. Tertia stella ē
ecoz illuminatio. Eccl. xxiij. Illuminabo oēs
sperātes in dño. Quarta stella est desola-
tioꝝ lificatio. Lant. i. Adeliō: a verba tuavi
no. i. lificando. Quinta stella est repara-
tio adinuatio. Eccl. xxiij. Quasi platan⁹
q̄ habet folia ad modū scuti et calcata sum in
tra aquas. i. iuxta ppos baptizatos. Et ps.
eā alloquit dicens. Apprehende arma ⁊ scu-
tum ⁊ exurge in adiutorij mihi. effunde fra-
te. Sexta stella est obduratioꝝ mollificatio
Nume. ij. Cūq̄ percussisset Moyses virga bis
filicē. egresse sunt aque largissime. Virga est
beata virgo. Juxta illud. Virgo dei genitrix
virgo est. filicē est cor durū. bina percussio fit qñ
facit hoīem peccatoꝝ declinare a malo et
facere bonū. a quo egredūť aque lachryma-
rum largissime. Septima stella est mortuo-
rum viuificatio. Eccl. xxiij. In me oīs spes
vite ⁊ virtutis. Octaua stella est i aduersis
roboratio. Esa. xxiij. Urbs fortitudinis no-
stre syon. i. beata virgo. Nonā stella est vie
salutis demonstratio. hec est colūna q̄ filios
israel introduxit in terrā pmissionis. ps. De
diuine in pte. coꝝ. ⁊ igne vt luc. eis p noc.
Decima stella est in morte pteccio. Eccl.
xv. Obuiabit illi quasi mater honorificata.
Undecima stella est cōtra ignē purgatorij
refrigeratio. Zere. xxiij. Nunq̄ de petra agri
deficiet nix libani. refrigeriū de maria post
mortē nostram. q̄ d. non. Duodecima stel-
la est in vita celesti sue pteicie delectatio. Ju-
dith. xv. Tu gl̄ia hierusalē. tu leticia israel. tu
honorificatio populi nostri. ⁊ id eris benedi-
cta in eternū. Et sic patet quomodo Maria
optima ptem. elegit. legis diuinalis.

Secundo maria optima
ptem. elegit legis naturalis. Sciendū q̄ in
rer cetera creatura rōnalis creatura excellētiore
quodā mō dñe puidētie subiacet in q̄ru⁹ ⁊
ipa fit dñi puidētie pteicepo. sibi ipsi ⁊ alijs
puidens. Et in ipa pteicepo rō eterna per
quā bz naturalem inclinationē ad debitum
actū ⁊ finē. ⁊ talis pteicepo legis eterne in
rōnali creatura lex naturalis dñi. Et cūq̄ ps.
dixisset. Sacrificare sacrificiū iusticie. quasi q̄

busdā q̄rentibus q̄ sunt opa iusticie. subiūgit
multi dicūt quis oñdit nobis bona? Cui que-
stioni rñdens ait. Signatū est sup nos lumē
vultus tui dñi. quasi lumē naturalis rōnis q̄
discernimus quid sit bonū ⁊ quid sit malum
qđ pñet ad naturales legē nihil aliud sit qđ
impessio diuini lumis in nobis. Cōtinet em
lex naturalis duo pcepta. Primum est negati-
uum. f. Qđ tibi nō vis fieri. alteri ne feceris.
Secūduz est affirmatiuū. f. Dia q̄cūq̄ vul-
tis vt faciant vobis hoīes: ⁊ vos eadē facite
illis. Brā virgo elegit optimā ptem hui⁹ le-
gis naturalis. q̄ ordinauit vitā suā q̄ru⁹ ad
alios: sū ista duo pcepta iusticie. Nam pri-
mū pceptum seruauit. q̄ nullum vnq̄ lesit.
Et Ambro. in li. de v̄ginitate dicit sic. Nul-
lum fuit solita ledere oibus bene velle. maio-
ribus natū assurgere. equalib⁹ nō inuidere. ia
cōtantiā fugere. rōnem sequi. amare virtutem
Et istavel vultu lesit pntes qñ discessit a p-
pinquis. qñ fastidiuit humilē. qñ irritit debi-
lem. qñ vitauit inopem. hec ille. Et Hiero. in
epla ad Eromatiū ⁊ helyodoꝝ dicit sic. Hāc
irascēte null⁹ ridit. hanc maledicēte null⁹
audiuit. Vis sermo eius ira erat grā plenus
vt cognoscereť in lingua eius deus. hec ille.
Secūduz pceptum seruauit q̄ oibus pro-
fuit quadrupliciter. Primo verbo. q̄ socias
suas semp ad bonū informabat. Hiero. vbi
supra. Sollicita erat circa socias suas. ne ali-
qua ex eis in aliq̄ sermōe peccasset. ne aliū de
in iniurijs aut in supbia circa parē suā existe-
ret. sine intermissione bñ dicebat deū. ⁊ ne for-
tasse in salutatione sua a laudib⁹ dñi tollereť
fids eam salutabat illa p salute deo grās rñs
debat. Hec ille. Ab ipsa em primo pcessit vt
dum salutant hoīes sancti deo grās dicant.

Secūdo p̄fuit obsequio. q̄ trib⁹ mensib⁹ in
obsequio helysabeth mansit. Ambro. vbi su-
pra. q̄ rel⁹ giosa in ppinquis fuerit. scriptura
diuina cōmemorat. Nam ⁊ humilior facta ē:
vt a deo se cognouit electa ⁊ statim ad cogni-
tam suā in mōtana pcessit. nō vtiq̄ vt exem-
plo crederet q̄ iam crediderat oraculo. brā i-
quit q̄ credidisti. ⁊ trib⁹ mēz ea mensib⁹ māsit.
Tanti aut interuallo r̄pis nō fides qñf. sed
pietas exhibet. Hec ille. Tercio p̄fuit r̄pali
subsidio. Et in persona sui dñi de muliere
forti. Prover. vlt. Adanū suā aperuit inopē ⁊
palmas suas extendit ad pauperes. Nam to-
tum autū qđ magi obmiserūt paupib⁹ tribuit
ita qđ postmodū in purificatione nō habuit
vñ posset emere agnū. Hiero. vbi supra. De

De assumptione beate Marie Sermo XLVI

est qua de manu angeli virgo accipiebat. ipsa reficiebatur. quod vero a pontificibus accipiebat. pauperibus erogabat. Quotidie videbant angeli loqui ei. et quasi charissimi obrepabant ei. hec ille. **¶** Quarto profuit exemplo. quia eius vita fuit omnibus sanctitatis speculum. et religionis exemplum. Ambrosius ubi supra. Sic nobis tanquam in imagine descripra vita Marie. de qua velut ex speculo resurgit spes castitatis et forma futuris. Idcirco sumatis exempla vivendi ubi tanquam in exemplari magisteria sunt probitatis expressa. que quod corrigere. quid effugere. quid tenere debeatis ostendunt. Prodire de domo nescias nisi cum ad ecclesiam conveniret. et hoc ipsum cum parentibus et propinquis domesticis opus securo foris est para comitatu. nullo tamen meliore custode quam ipsa quod inaccessu aspectus venerabilis. non tam vestigium pedis colligeretur quam gradum virtutis attolleret. hec ille. **¶** Et vero ubi supra. In vigiliis inveniebatur prior. In sapia legis eruditior. In humilitate humilior. In carminibus David psalterior. In charitate gravior. In puritate purior. et in omni virtute perfectior. hec ille. Quia ergo beata virgo mundum suis illuminabat exemplis. ideo et ipsa de Eccle. xvi. Sicut sol omnes mundo in altissimis deo. sic mulieris bone spes in ornamentum domus eius. Nam sol est Christus. mundus est beata virgo. quod illuminata a deo illuminat totam ecclesiam multipliciter. Quod autem beata virgo dicat mundus ostendit ypocritam dicens. Ego et intelligo quod virgo mana est quod dam mundus intelligibilis et admirabilis. cuius terra soliditas humilitatis. cuius mare largitudo charitatis. cuius celum altitudo conversationis et contemplationis. cuius sol splendor intelligentie. cuius luna decor mundicie. cuius lucifer fulgor sanctitatis. cuius arturus gratia se prorsus. cuius sidera aliarum virtutum ornamenta pulcherrima. hec ille. Nam perfectiones virtutum quas patriarche habuerunt in lege nature. Beata virgo plenius habuit. ut patet. **¶** Adam velut primo parenti totum humani generis collata est a deo iusticia originalis per quam iustos homines generaret. sed per peccatum hac perditam suam posteritati corrupit. et ad mortem condemnavit. Beata virgo servata immaculata integrali vitam omnium viventium. scilicet Christi sole iusticie sui obedientia de celo traxit ad terram per quem necetis et peccatores ad statum semper eternalis iusticie. et vitam immortalem perduntur. **¶** Et noni Noe simul cum viro suo Noe collata est a deo sapia fabricandi archam per

quam genus humanum preservatum est a vastitate diluvii. Beata virgo mira sapia fabricans corpus humanum Jesu Christo qui est archa sapientie dei. omnes electos in una fide salvavit. Qui extra hanc archam inuentus fuerit peribit regnate diluvio falsarum doctrinarum. ut pharisei. heretici. schismatici. apostate. obstringi velut cornu ex archa eieci. **¶** Eue tanquam prime matris collata est a deo fecunditas integralis. per quam sine corruptione genus humanum propagaret. sed hac perditam facta est ministra seductionis. mediatricis putredinis et se nascituros transmittens ad inferos. Beata virgo virginali fecunditate misit fructum benedictum fructum humano generi velut ministra propiciationis et mediatricis redemptionis. ex sua plebe naros digne ad superos. **¶** Enoch collata est a deo gratia preservationis. quod cum deo ambulans a peccatoribus segregatus. translatus est in paradysum. Beata virgo copiosiori sanctificatione benedicta est a deo quod non solum ipsa virtutis sanctificavit. sed etiam vitam deinceps ab omni peccato immunem conservavit quare fuit paradysus terrestris. in quo deus ipse translatus est. **¶** Cant. iiii. Virgo conclusus soror mea sponsa. ortus conclusus. fons signatus etc. Abelsedech collata est a deo gratia benedictionis. Idcirco sacerdos dei summi obviavit Abrebe regresso a cede regum. et benedixit ei offerens panem et vinum. Beata virgo eterna benedictione nobis artulit. generans Christum regem et sacerdotem qui nobis ministravit carnem suam et sanguinem suum in sacramentum visibile. sub speciebus panis et vini quod salubriter coicam. **¶** Abrebe collata est a deo gratia permissionis quod plura fecunditate dotatus miraculose. pater multarum gentium dictus est. Beata virgo super omnes creaturas ad ineffabile mysterium incarnationis diuine vocata pariter et electa. redemptoris omnium mater dicta est. quod tam excelsas prolem genuit. per quam omnis hominum generatio spualis preedit. **¶** Rebece collata est a deo gratia electionis. quod deo disponente virum suum recepit ut abiecto Esau Jacob benediceret. Beata virgo singulari beneficio et privilegio vitam absque omni peccato ducens. peccati mortis pemporem peperit. vite iusticieque munus omnibus ostendit. qui divinitate occulta. dyabolico cuncto hominem benedixit. **¶** Rachel collata est a deo gratia dilectionis. ob quam formositate et pulchritudinem servavit Jacob Laban. tunc. annis. **¶** Beata virgo mira persulit pulchritudine. que plena fuit gratie. De qua dicit Christus Sapi-

De assu

Quasi mihi bonum amare. factus sum factus deus huius regni tollam est a deo gratia oratione fertilitate abominos ceceperit. hic implevit. quod volens benedixit minoribus. **¶** Item iterum Delilah oratione salute populi Christum genuit. sub speciebus gentium populum transmittens ad inferos. **¶** Jacob collata est a deo gratia salutis. angelus descendit ad arandum. et ascendebat vidit. Beata virgo per stela per quam deus descendit. et ascendit per semel honorandus cum resecum in celestibus. gratia provisionis. quod vidit per septem annos. **¶** Inuitavit etiam fructum panis. Beata virgo deo providit humanam generem de frumetis granum frumenti. Inuitantes viri in sacra illud. Ego sum per tendit etc. **¶** Abel collata est a deo gratia passionis quod omnis humani sanguinis sui fudit. per carnis est. Beata virgo sit deo potius et totum in hoc. **¶** Vere digna habuit. Intra illud. Tu gladius. Supra quo. Beata mater aiam gladius filio iam mortuam. Inuitavit iustitiam non inquitur ut plures facimus. in quo per omnes causas affectu. Ecce qui isti. tu. per regem. dicitur. **¶** Item litteris innox non laudat perior quod per. **¶** Item peruenit in cop

vij. Quasi mihi hanc sponsam assumere. et amare: factus sum forme illi. Cui serpiuit et obediens fuit triginta annis. ut patet. Isaac tollata est a deo gra pdestinationis. qui sua oratione sterilitate ab vxore sua abstulit. que geminos cocepit. hic eterna pdestinationem impleuit. qñ volens benedicere filiū maiore benedixit minore. Beata virgo secundati onem sterilis Delibeth edocta. meruit sua oratione salute populorū concipere. s. Jesum xpm gemine substantie et vnius persone qui gentilem populum tanq̃ minores preelegit in benedictione populo iudaico tanq̃ maiori. Jacob collata est gratia venerationis qui scalam in via positus attingentē celū p quā angeli descendebat ad eū cōfortandū et vene randum. et ascendebant dñm q̃ innixū scale vidit. Beata virgo p plenitudinē gr̃e facta ē scala p quā deus descendit ad hoīem ut ho mo ascenderet ad deū. quā angeli admirātes descendit ad eā venerandū et eidē cōgratu landū et ascendit p eius assumptionē ad ip sam honorandū. cū xpo qui facit eam pside re secum in celestib⁹. ut ps. Joseph collata ē gratia pñtionis. qui fact⁹ est dñs egypti p uidit p septē annos vniuersē terre de frumē to. Inuitauit etiā fratres suos ut comederēt secū panē. Beata virgo electa regina mūdi a deo puidit humano generi ne morte eter na periret de frumēto cōcipiens xpm qui est granū frumētī. Inuitauit etiā omēs in xpm credentes ut in sacro panis xpo cōscent. Fu ita illud. Ego sum panis vnius q̃ de celo de scendit etc. Abel collata est gr̃a martyrii et passionis q̃ p̃mus hostiā obtulit deo p qua sanguinē suū fudit. ppter quā iust⁹ a deo vo catus est. B̃a virgo suauissimā hostiā obtu lit deo patri et toti mūdo. s. xpm. de quo dici tur. Vere digna hostia etc. martyriū passa fuit. Juxta illud. Quā ipsius aīam ptransibit gladius. Sup̃ quo Bern. dicit. Vere tuam o b̃a mater aīam gladiū ptransiuit qñ crudelis lancea filio iam mortuo latus aperuit. Ipsi nimirū ias ibi aīa nō erat. sed tua plane auel inequibat. ut plusq̃ martyre te nō imento p̃dicemus. in qua pfecto sensus corp̃e passi onis causeret affectus cōpassionis. Nec ille Ecce quō isti. xij. patriarche salutabāt b̃am virginē dicētes. Ave maria. ut cōstat ex pri mis litteris suorū noīm cōficiētes coronā. xij lapidū p̃ciosorū quā xpo bodie eidē imposu it. ps. Quā puenisti eā in b̃ndictionib⁹ dulce dinis. posuisti in capite ei⁹ coronā de lapide p

cioso. Et hec assumēdo eā in celū in corp̃e et aīa. Quā assumptōez p̃viderāt in figurā du plici. Prima est de fonte paradisi. Bern. ij. Qñs ascēdebat de terra ad irrigandū sup̃fū ciem terre. q̃ inde diuidit in quattuor capita Iste fons est br̃a virgo. ut ps. Ister. vi. Qñs puus. s. p̃ hūilitatē creuit in flumē maximus. scz p pietatē. et in lucē. s. p̃ puritatē. solēq̃. s. p̃ gnationē filii. cōuersus est. Iste fons ascēde bat de terra. s. militatis ecclesie. in assumptio ne ad irrigandū. illustrandū pad. sum triū phantia ecclie. qz fm Dyo. li. de angelica hie rarchia semp̃ inferior es illuminantur a superio ribus q̃ diuidit i quattuor capita. s. quattuor hierarchiarū. triū celestīū et vni⁹ ecclesiasticē. Secūda est de archa Noe. Bern. ix. Ista ar cha quā fabricauit Noe q̃ interpret⁹ quiescēs ad habitandū in ea. est br̃a virgo quā fabrica uit de q̃ requieuit ab omī ope qd̃ patrarat. Bern. ij. In hac habitauit deus carnē nostrā assumēdo. Nec archa fuit eleuata in subline a terra qñ fuit in celū assumpta p quā salua rum est gen⁹ humanū. Bern. filiolī hec p̃e catorū scala hec mīa hec maxima fiducia est. hec tota ratio sp̃ei nostre potest ne filius aut repellī aut sustinere repulsam. Quid ad ma riā trepidet humana fragilitas. Nihil auster um nihil terribile. tota suauis est. Age gr̃as ei q̃ talem medicatōē benignissimā misera tione puidit. hec ille. Ecce quō Maria opti mam partem elegit legis naturalis.

Tertio Maria opūmaz partem elegit Legis p̃phetialis. Sciendūz q̃ br̃a virgo ut spm̃ p̃phetie mereret accipe ordinauit vitā suā quadrupliciter etiā añ cō ceptionē filii dei. Primo quo ad deum quia in sua adolescentia dñi adhuc in tēplo cū suis coetaneis moraret. vitā suā valde ordinauit De cuius ordinatiōe dicit Hiero. ad Roma tium et helyodoz. Hanc regulā virgo beata seruabat ut a mane vsq̃ ad tertā orationi in sisteret. a tertā vsq̃ ad nonā extrinso operi se occuparet. Iterum a nonā ab oratiōe nō recedebat quousq̃ illi angelus appareret. de cui⁹ manu etiam accipere solebat. et semper in dei amore p̃ficiēbat. Nec ille. Secūdo quo ad eius interiora quia habuit sincerās affe ctiones. cogitationes sanctas. et intētiōes re ctas. de eius sinceris affectionib⁹ dicit Am bro. li. de virginitate. Quid nobilius m̃e dei? Quid splēdidius ea quā splēdior elegit eter nus? Quid castius ea que corpus sine corpo

De assumptione beate Marie Sermo XLVI

ris contagione generantur: Nā de ceteris vir-
tutibus ei⁹ quid loquar? Virgo erat nō solū
corpore sed etiam mente q̄ nullo doli ambi-
tu sincerū adulteraret affectus. hec ille. De
ipsi⁹ scripsit cogitatioib⁹. Idē dicit sic. Virgo be-
ata ab ipso ingressu angeli inuēta est domi in
penetrabilibus sine comite: ne quis intentio-
nem eius abrumpere ne q̄s obstreperet. Ne-
q̄ em̄ comites feminas desiderabat. que bo-
nas cogitationes comites habebat. q̄n etiā
tunc sibi inuis solavidebatur cūz sola esset.
Nam quēadmodū sola cū tot adesset archa-
geli tot pphete. hec ille. De rectis ei⁹ cogita-
tionibus Idē dicit sic. Corde erat humilis.
verbo gravis. animo prudēs. loquēdi parciōz.
legēdi studio sior. nō in incerto divitiarū: sed
in prece pauperis spem reponēs. intenta ope-
ri. verecunda sermone. arbitriū mētis solita
nō hominē: sed deus querere. hec ille. Tercio
quo ad sua exteriora. Ambro. vbi supra. Ni-
hil in ea toruū in oculis. nihil in verbis pro-
ciat. nihil in actu verecūdi. nō gest⁹ fractior.
nō in cessus solutior. nō vox petulātor. vt ip-
sa corporis species simulacrū fuerit mentis.
et figura pbitatis. hec ille. Quarto quo ad
conuersationē honestā qua ordinauit vitam
per prudentiā. fortitudinem. iusticiā. et tempe-
rantiam. Ber. Virgo beatā fuit fortis in ppo-
sito. reuerata in silentio. prudēs in interroga-
tione. iusta in confessione. q̄ turbata est. fuit
verecundie virginis. q̄ nō est perturbata. fuit
fortitudinis q̄ racuit et cogitauit fuit pruden-
tie. hec ille. Et Ambro. lib. de virginitate dicit
sic Quid etequar ciboz parlymonia officio-
rum redūdantiā. alterū vltra naturā supfuissē.
alterū ipsi pene nature defuisse. Illic nulla
intermissa tēpora. hic continuata ieiunio dies.
Et si q̄ successisset reficiendi volūtas. abus
pleni⁹ obuius q̄ mortē arceret. nō q̄ delicias
mistraret. dormire non pus cupiditas q̄ ne-
cessitas fuit. Et tñ cū quiesceret corpus vigi-
labat anim⁹ q̄ frequēter in somnis aut lecta
repetit. aut somno interrupto p̄tinuat. aut di-
sposita gerit. aut gerenda p̄nunciat. hec ille.
Propter ista em̄ beata virgo p̄meruit spm̄
pphetie q̄ in cantico suo p̄phetauit de p̄teri-
to dicens Suscepit israel puerum suū et c. Et
de futuro dices. Ecce em̄ ex b̄ beatam me dicēt
oēs et c. Et de p̄senti occulto. q̄n Johānē in vte-
ro matris esse cognouit. Super choros pro-
phetarū ipsam exaltari p̄viderūt in aīa tēor-
pore. Moyses in virge operatōe. Exo. xiiij.
Leua virgā tuā et tēde manū tuā sup ma-

re. et diuide illud. vt ingrediātur filij israel per
mediū ei⁹. Ista virga eleuata: est brā virgo:
q̄n fuit in celū assumpta. In cui⁹ eleuatione
aptum est mare diuine miē p̄coribus. Per
istā virgā fuit pharao flagellat⁹. i. infideles.
Amalech debellatus. i. mūdanti. Aaron con-
firmatus. i. acti. Moyses sublimatus. i. corē-
platiū. Aaron in nubis eleuatōe. Nume-
ri. x. Eleuata est nubes de tabernaculo fede-
ris. p̄fectiq̄ sunt filij israel per turmas suas
de deserto sin. t̄recubuit nubes de taberna-
culo Pharan. Ista nubes eleuata: est beata
virgo assumpta de ecclesia p̄sentis temporis
cū qua xp̄us in morte pepigit fedus. et profi-
ciscunt filij israel. i. videntes deum per fides
de deserto sin. q̄ interpretatur tēptatio. q̄
de miseria huius vite p̄ficiscuntur ad solitu-
dinem Pharan. i. ad locum fructiferum: quo
nā quiescit in fructibus paradisi. quiescit au-
tem in solitudine. quia sola in trono glorie ie-
su xp̄i Ista nubes continebat diuinā. p̄sen-
tiam. angelicā custodiam. dirigebat in itinē-
ribus p̄tegebat ab hostibus. Sic beata v-
go continebat diuinam p̄sentiam in incar-
natione. exhibuit angelicā custodiam in par-
titione dirigat in itineribus in sua conuer-
satione. Protegit ab hostibus inuisibilibus
quos fugauit in sua sancta consummatione.
Balaam in virge p̄uisione. Nume. xxiij.
Eō surget vga de isrl et p̄curret duces Moab
Ista vga cōsurrexit. q̄ brā virgo in celum
ascēdit: et demones p̄cussit. Josue in arche
deportatōe. Si q̄s em̄ desiderat vincere ho-
stes malignos ad Albariā accedat: q̄ ipsa ē
archa q̄ p̄cessit filios israel diuidēs aquas
iordanis vt transirent sicco pede. et deducen-
tes eā p̄ circuitū Jericho muri ei⁹ illico cor-
ruerunt. Josue. iij. Ber. Precessit nos regi-
na et ita gloriose sublimata est atq̄ suscep-
ta. vt fiducialiter sequant⁹ serui dñam. i. clama-
tes trabe nos post te in odorē vnguetoz tu-
orū curremus. hec ille. Alasti regina in sui
introductione. Idest. i. Precepit rex eunu-
chis vt introducerēt reginā Alasti corā rege
posito sup caput ei⁹ dyademate vt oñderet
cūctis p̄phis et p̄ncipib⁹ illius pulcritudinē.
q̄ vniuersa agnita sc̄toz defigta in. viij. eunu-
chis mādato iesu xp̄i regi eremi brāz vginē
p̄summatā et p̄fectam om̄i d̄tute et grā in ce-
lum hodie deduxerunt ad cōiūtiū eternuz.
Idest in felici coronatōe. Idest. ij. Erat
em̄ formosa valde et incredibilis pulchritu-
dine oīm oculis gratiosa et amabilis. Ducta

De assum

et ad ad catulū
repulsi omēs mul-
tiam corā eo sup om-
pyadema regni in cap-
mo sup p̄ncipes quo-
de brā vginē Ber. a-
q̄no deuotionis affe-
in bono: ori ē corus-
rē posuit in Albaria.
sed q̄c in nobis est.
dasse. hec ille. i. Noem
vbi i. Eleni Noem
i. sicut ad reueria est in
mā deus p opere mo-
pius a dño tro israel
i. o cōfugisti oia. hec
ruera est in bethleem
p̄nam vbi antea fue-
meditationū frequen-
do. Josue in ppli p
Quit dñs qm̄ cultor
ebat euntē et vbi co-
nuerit et nō p̄miser
inquinatū sine pollu-
vobis gardentē in vi-
u. car: in libranēc vi-
fata est in Petulia
vris terre israel et e-
gab. hec ibi. Et de brā
atom te dicent oēs ge-
nerationibus gratam
em̄ angelū lētiā iust
iueniūt hec ille. Ber.
ne. iij. Reg. ij. Eleni
leuene et surrexit re-
latus est eam et sedū
positū q̄cst monne m-
tore ram eius. hec ibi
Ber. ait. q̄m gratie
eterna tñ in celis obet
vga p̄sina oscula labij
nāq̄ nō feliciōza cōfē-
nem decreta dei p̄is
lāp̄it cū ascēderit i
amni canēs osculet⁹
vga. Albigail in regio-
nem. Danid ait. ex-
et carum eius q̄bū
Ex de beata virgine B-
vborio accedat o hōi-
o ad filij fuge Iesum
ra dōdū. sed fōditū ei

De assumptione beate Marie Sermo XLVI

est itaq; ad cubiculum regis et admanit eaz
rex plusq; omnes mulieres, habuitq; gram et
miam cora eo sup omes mulieres. et posuit
dyadema regni in capite suo: et posuit solui
eius sup pncipes quos habebat. hec ibi. Et
de bra regine Berni. ait. Intuendū nobis ē
qto deuotionis affectu a nobis ea deus vo
luit honorari q totius bonitatis pulcritudi
ne posuit in Maria. vt si qd spei si qd saluē
si qd grē in nobis est. ab ea nonerim? redū
dasse. hec ille. Noemi in salubri reuerfione
Ruth. i. Venit Noemi de terra pegrinatio
nis sue ac reuerfa est in Bethleem. Reddat
tibi deus p opere tuo et plenā mercedē reci
pias a dño deo israel ad quē venisti et sub cu
ius cōfugisti alis. hec ibi. Bra virgo hodie
reuerfa est in bethleem celestē per corpore
pñciam vbi antea fuerat p pēplationum et
meditationū frequentia: discēdens a mun
do. Judith in ppli ptectione. Judith. xiiij.
Vidit dñs qm custodiuit me angelus eius
et hinc eunt et ibi cōmorantē et inde huc re
uertentē et nō pmissit dñs me ancillā suā co
inquinare: si sine pollutōe pēri reuocauit me
vobis gaudētē in victoria sua: et in euasīōe
mea: et in liberatiōe vīa. Et Judith magna
facta est in Bethulia et pēclarior erat vni
uersis terre israel et erat pēdēs cū glia ma
gna. hec ibi. Et de bra regine Berni. ait. Be
atam te dicent oēs generatiōes q oibus ge
nerationibus gram et glām inuenisti. In te
emī angeli leticiā iusti glām, pēdēs gram
inueniūt. hec ille. Bersabee in sui exaltatio
ne. iij. Reg. ij. Venit Bersabee ad regē Sa
lomonē. et surrexit rex in occursum eius oscu
latusq; est eam et sedit super trōnum suum.
postusq; est trōnus matris regis q sedit ad
dextre ram eius. hec ibi. Et de beata virgine
Berni. ait. Qmz grātie in terris est adepta p
ceteris tñi in celis obtinet glie singularis. Ge
licia pñsus oscula labijs impssa lacrimis. sed
nūq; nō feliciora cōfitebimur q ab ore sedē
tis in dextera dei pñs hodie in bra salutarōe
suscepit cū ascēderit i thronū hodie epytha
lanij canēs. osculef me osculo oris sui. hec
ille. Abigail in regis recōciliatiōe. i. Regum
xv. Festinauit abigail et ascēdit ad radicem
montis. David autē et viri eius descendebant
in occursum eius: qbus et illa occurrit. hec ibi
Et de beata virgine Berni. ait. Ad patrē ter
rebaris accedere o homo. territis solo audi
tu ad filiū fuge Iesum hunc tibi fratrē Ma
ria dedit. sed forsitan etiam in ipso maiestare

verens diuinam aduocatam vis habere ad
ipsum. ad Mariam recurre. Paratur siquē
dem humilitas in maria. nec dubiū dixerim:
exaudietur et ipsa p sui reuerentia. hec ille.
David in gaudio et exultatione. ij. Reg. vi.
David et omnis israel deducebant archā dñi
cum gaudio. et erant cum eo septem choi. h
ibi. Per danid signatur xpus. per. vij. choi. os
vniuersitas sanctorū qui omēs beatam virgi
nem honorabiliter in celū deduxerunt tāq;
archam que continuit manna celestis dulce
dinis quo nutriūt filij israel fideles in des
serto huius mundi. Manē xpus per seipsum
venit reducere in ciuitatem et domū eternā
cum benedictione et collocavit in throno se
cum. Augustin. Ubi posuit idem rex qd ex
te sumpsit. ibi posuit et te reginā ex qua sum
psit. hec ibi. et in ps. Surge domine in requiez
tuam tu et archa sanctificationis tue etc.
Salomon in gratiarū ministratiōe. Cant.
i. Introduxit me rex in cubiculum suū. et hoc
vt ei ministrer. Ecclesi. xxiij. In habitatione
sancta coram ipso ministravi. Augustin. de
beata virgine ait. Per te hereditamus misē
ricordiam miseri. ingrati gram. veniā peccas
tores. sublimia infimi. celestia terreni. morta
les vitam. patriam peregrini. Quicqd per te
habemus. qz nō sufficit admirari est enarra
re difficile. Delays in nubis elevatione iij.
Reg. xviij. Ecce nubecula quasi vestigiū ho
minis ascēdebat de mari. Beata virgo fuit
nubes que aridos rigat et fecundat steriles.
fructus ad maturitatē brē cōsummationis p
ducit ppter sui humilitatē. Esaias in clarita
tis cōequatione. Esai. xxx. Erat lux lune sicut
lux solis. quia claritas beate virginis debuit
esse similis claritati xpi in patria celesti etc.
Jeremias in aquile volatiōe. Jere. xlix. Ec
ce aquila volabat et ascēdebat et expandebat
alas suas super terras. Beata virgo est aquila
q acutissimus habuit visum fidei. ipsa quidez
volauit p mediū celū cōtemplando. Sed bo
dierno die ascēdit et volauit alius ceteris sā
ctis sicut aquila q alius volare dicat. Augu.
Et redderes glie pēdēm vsq; ad glām tu
gliosa pfecta es vt supno rege excepto nihil
te sit supans in superis. hec ille. Ezechiel i
montis habitatione. Ezech. xi. Ascēdit glia
dñi de medio ciuitatis et requieuit sup mon
tez q est ad orientē vrbis. Bra virgo ascēdit
de medio ciuitatis. sup dāne ad mōtem glie
supne vbi quiescit coronata florib. xvi. rosas
rum. In cuius corone antertori pte sunt qmior

De ministerio ipsa dicit. Eccl. xliij. In ha-
bitatōe scā corā ipso ministravi. Propterea
ip̄a hodie honorabiliter celos ascendit. Hieron.
Quis illud cogitare sufficiat q̄ gl̄iose hodie
regina mundi precesserit. Quāto deuotiōis
affectu tota in eius occursum celestium legio:
nū p̄dierit multitudo. Quātis ad tronū gl̄ie
canticis sic deducta: q̄ placito vultu: q̄ sere-
na facie: q̄ diuinis amplexibus a filio sit sus-
cepta. et super oēm creaturā exaltata. Hodie
enim die credendū est militiam celoz festiue
dei genitrici obuiā aduenisse: eāq̄ ingēti lu-
mine circūfuisse. et vsq̄ ad tronū gl̄ie cum
laudibus et canticis spūalib⁹ p̄durasse. celestes
quoq̄ militiā hierlm̄ tūc ineffabili leticia ex-
ultasse. et iocundā ineffabili caritate et oi gra-
tulatione iubilasse. hec ille. In ei⁹ aut̄ ascen-
su angeli infuse hierarchie pponit q̄nē an-
gelie medie hierarchie dicentes illud. Cant.
liij. Que est ista q̄ ascendit p̄ desertū sicut vir-
gula fumi ex aromatis? mire et thuris et vni-
uersi pulueris pignētarij. Ad exponēs Hie-
ron. de beā ḡgine dicit sic. Sicut virgula fu-
mi q̄ gelis et delicata: q̄ diuturnis extenua-
ta disciplinis et cōcremata tota incēdio pij a-
moris et desiderio caritatis. Virgula inq̄t fu-
mi ex aromatis? q̄ repleta multis erat virtu-
tum odoribus manās ex ea fragrabat odor
suauissim⁹ in spirib⁹ angelicis. Ascēdebat
aut̄ ex deserto p̄ntis seculi ḡga de radice iesse
olim exorta. Sed mirabant electorū aie pre-
gandio q̄ nā esset q̄ etiā cūtoz meritorū vni-
tīb⁹ angeloz vinecret dignitatē. hec ille. Nūc
ascensuz decoris admirātes āgeli medie hie-
rarchie pponit q̄nē angelis supiorib⁹ di-
centes illud. Cant. vi. Que est ista q̄ p̄gredi-
tur quasi auroza cōsurgēs pulcra vt luna. ele-
cta vt sol. terribilis vt castroz acies ordinata
quasi auroza fuit virgo nascēdo. pulcra vt lu-
na cōcipiēdo: sicut vt sol refulgens in corpe gl̄i-
ficato. Bern. Tota cōglomerat angeloz fres-
quētia. vt videat reginā sedentē a dextris ḡ-
turis dei in vestitu deaurato in corpe semper
glorificato circūdara varietate. hec ille. Cum
de ascensum admirātes angeli supreme hie-
rarchie pponit q̄nē oibus electis. dicētes
illud. Cant. viij. Que est ista que ascendit de
deserto delictis a fluens innixa sup̄ dilectuz
fui. Bern. Quid in delictis dixerim virgini-
tatis decus: cū munere feciditatis. humilita-
tis insigni distillant sinuz caritatis. miser-
cordie viscera. plenitudine gr̄e. prerogatiuas
glorie singularis. Hec est cuius salutaris

vor et ipsos exultare facit i gaudio quos ma-
terna adhuc viscera claudunt. q̄ si parvuli nec
dum nati aia liquefacta est. vt maria loquū-
ta est. qd̄ putam⁹ q̄ nā fuerit illa celestium etnl
ratio: cū tyocē audire et videre facie: et ei⁹ brā
fui p̄ntia meruerit. hec ille.

Berto Maria optimam

partes elegit legis finalis. Nam in vltima res
surrectio beatificabunt nō solū aie: sed etiā
corpora electoz. Beatitudo ei⁹ h̄z q̄tuor pres-
Una est angeloz: et hec est cōpleta. Secūda
est aiarum: et hec est imperfecta. Tercia est ele-
ctorū in nouissimo die. Quarto est filij dei q̄
tum ad corpus et aiam. h̄z h̄z h̄z h̄z h̄z h̄z h̄z h̄z
atavirgo hodie. Nam euacuātū est celū quat-
tuor vicibus. Primo q̄n xpus descendit in
vteruz virginis. tunc em̄ tota trinitas et oēs
angeli associauerunt xpm̄ in incarnatione.

Secūdo q̄n xps instituit corpus et sanguis
ne suū sub sacro in cena. Tercio in die ascen-
tionis xpi. tūc em̄ nullus angelus in celo re-
mansit: sed omēs obuiauerūt sibi. Quarto
in assumptione beate virginis ad gloriā dei.
Ad quam nos perducatur et. Amen.

In festo scti. Bernardi abbat. Anno. xlvij.

Lucerna fulgoris il

luminabit te. Luc. xi. et in euā-
gelio hodierno. Apocal. xxi. dicit
sic. Unus de septē angelis ostēdit mihi ciuita-
tem scām hierlm̄ descēdentē de celo h̄ntem
claritatē dei. Et ciuitas illa nō eget sole neq̄
luna vt luceant in ea. Nam claritas dei illumi-
nabit eā et lucerna eius. hec ille. Sup̄ quo eas
lem moueo q̄nē. vni br̄s Bernardus ec-
clesiam militāntē vere illuminauit p̄ sapiam
quā a deo sincere impetravit. Ad istā q̄nē
rident duo doctores. a. Prim⁹ est Salomō.
Eccl. i. dicit sic. Quasi stella matutina in me-
dio nebule: et quasi luna plena in dieb⁹ suis
lucet. et quasi sol refulgens. sic iste effulsit in
tēplo dei. Secūdus est Marheus. v. ca. dicit
sic. Neq̄ accendit lucernā ponit eas
sub modio: sed super cādēlabrū vt luceat ois
bus qui in domo sunt. Sciendū q̄ inter ba-
bylonem et hierlm̄ nulla pax est: sed guerra
p̄tinua. Unaqueq̄ em̄ habet suū regē. Rex
hierlm̄ est xps iesus. Rex babylonis est dy-
abolus. Xps regnat cum iusticia. dyabolus
cum malicia. Rex babylonis conat seduces
re per spūs imundos ministros suos quos
potest de ciuib⁹ hierlm̄ vt faciat eos seruire

Berto Maria optimam

alis. Sciendū q̄
propterates. salte-
humilitatem. et mi-
odo beata virgo m̄
beata virgo in mo-
bibi. et h̄c fuit vir-
rumpetur fumus
quidem in querendū
bat in carne virgini-
et humilitas. hec ille

De sancto Bernardo abbate Sermo XLVII

Iniquitati ad iniquitatem. Et sic eos ad babylonem trahat. Unde cum spiritus misericordie constitutus speculator super muros hierusalem videret trahi vnum de civibus suis nunciatum christo regi captam predam in babylonem duci. Ipse vero aduocavit spiritum timoris strenuum militem in talibus cui iussit rediret ad se captam predam. Qui promptus et equi imperata concito hostes persequitur et factus est in auribus eorum sonus tanquam aduentantis spiritus vehementis. Timor enim super eos innotuit et ad vocem virtutis eius omne robor hostium contremuit quos utique in fugam conuersos timor ipse persequutus est et creptum concium reducebat ad propria. Unus autem ex aduersariis. Spiritus tristitie non erat cum eis quando venit timor cumque cernebat focios tam turpiter fugientes exiit ab insidijs in quibus latebat. a quibus audita causa fugae quoniam timor obprobrium induxerat super eos. nam timor et tremor venerunt super nos et contremuerunt nos tenebre. ecce elo gauimus fugientes et mansimus in solitudine confortauit eos dicens nolite expauescere. scio enim quid facto opus sit. Pro. et ero spiritus mendax in angulis semitatum. amicus me simulabo timoris. Noni hunc spiritum non est vi aggrediendus sed simulatione. vos autem expauescite fures. Ecce ut dixerat et capto viarum compendio timorem precessit reflectensque iter per viam qua gradebat obuiauit timori quem sub preterito doloris concitatis erepti iniqua sed amica imiscens colloquia seducere cepit. Timor vero simulatione non aduersos velut omnis que perierat sequebatur spiritum tristitie bono et innocenti animo. et nesciebat quoniam de perditione ipsius agebat. prope enim erat ut spiritum timoris et concium hominem in foueam desperationis precipitaret. psalm. Quota die contristatus ingrediebar. quoniam lumbi mei impleri sunt illusionibus: et non est sanitas in carne mea. afflicti sum et humilioris sum nimis rugiebam a gemitu cordis mei. Sed misericordia speculator hoc videns indicat christo regi quid agat. Rex autem subito iussit vocari unum de militibus suis. scilicet spiritum. quem cum equo desiderii et ense leticie in auxilium iubet accelerare timoris. Spes vero fidelissimus miles ad imperium regis egredies cum peruenisset ad locum terramini vibrans enses leticie spiritum tristitie effugauit amboque in terram perstratos et trecentes erexit psalm. Secundum multitudinem doloris in corde meo solatio

nes tue letificauerunt animam meam. Sicque liberatum concludit impostum equo desiderii. psalm. Domine ante te omne desiderium meum. spes prece des trahere funiculum promissionum celestium et timor sequens urgebat cum flagello facto de resticulis petrorum suppliciorum infernalium. Ibat igitur volutarius equus hinc tractus et inde compellus. psalm. Et iumentum factus sum apud te et ego semper rectus. Sed in tam rapido cursu timendum ei fuerat ob incursum. Collegerunt itaque milites babylonij spiritum dicentes. Quid facimus. quia hic homo se euadit quem tam securi possidebamus. Defecit gaudium cordis nostri versus est in luctum choros noster: quoniam plausus inferni versus est in planctum. Cecidit corona capitis nostri et nobis: quoniam per solos duos milites. scilicet timorem et spem factum est gaudium magnum in illa ciuitate hierusalem super sui liberatione concium. Quomodo perijt versura diabolice malicie. vnus autem ex eis nescioz ceteris. scilicet frater cum secleris huius esset opifex prophetam intulit consilium dicens. Vos nescitis quicquid nec cogitatis quod modus ad capiendum eum sit. et captus difficilis eripias. Vos ergo a longe me sequamini: ego me in angelum ludistrastro: mabo et ignaros mei tanquam aduenas et peregrinos docendi simulatione decipiam. Qui dicit illud psalm. Aduenas ego sum apud te et peregrinus sicut oves patres mei. In hac itaque modum fraude posito iter accelerat per presumptionem meritoz et vanam gloriam atque letitiam cum contemptu proximorum peccatoz exhortas eos inuadendum quod ne tetigeris quoniam non est tutum habitare cum scorpionibus. Sed misericordia speculator regi nostro christo annunciat exire quod hominem equo desiderii impostum: sed plusquam oportet properare eo quod frenum et sella desit. hostes autem a longe persequuntur. alij vero tanquam inueterati malorum viarum compendia caprant. Ecce nunc vnus video in quo armorum nostrorum luctus effugiet: a nobis tamen ille missus non est. Expedi tale mittere quod prouidus illum interroget noster an sit aut aduersarius. Porro rex christus cuius animi semper cura sollicitat auxilium duos consiliarios eis mittit prudentiam et temperantiam. quorum temperantia quidem equo frenum discretionis imposuit: et spem modo deratius incedere persuasit. Prudentia vero timorem increpitans et aguens inprobitates eius de futuro comonuit: et equo sellam circumspectionis apposuit ut non cederet ascensor eius retro. sed appodiaretur consilijque et meditatione preteritorum seclerum. Ita

De sancto

homo quidem o dert
his vero patientiam
tena spes et timor de
dem in dextro pede po
mij timor vero in finit
plon. Facta mora cum
finata esset ita dies n
hostes in multitudin
cos. Ita quod pauet tim
Prudentia autem re
am dicens. Evidens q
vero appropinquante
his nescit quoadie. I
nobis restat via. neq
tudo. Et autem nu
fidelissimus. scilicet iustici
beno cultum. prope no
millimus babyloniam
millum suum. Ita quod si
cum. quia boni erit no
bus consilium pruden
illam ducem itineris
amiger meus prece
nam et notus iustici
non eius. Sicque iust
ingit insequendo
ta iusticia nunciatio
iusticia autem perqu
quid veniant. Cumq
in vultu fargens. cum p
uit eis susceperam. q
lar. et in penetrabilib
sollocavit. dicens illu
quid vultis. diligite
am. a ma. et la. tu. ne le
fac bonum. Interea qu
ex ceteris. et cultum
refragari quod forte pat
la rugiens cietur que
ni rigens. et exubias
gallant egredi valcat
tis machinis muros
nos. Interum timor: sol
me comitones exorta
de munitione loci et pre
fauit ne forte sustenta
ta. Iusticia respondit. q
in potestis satolus eff
mazne machinas inin
das est et satolus. pau
esso dano cibo panis
et nunc quidem super
pauis ostendit et duo p

ficus quidem a beatis humilitatem, a sinistris vero patientiam et equanimitatem. Preterea spes et timor dederunt calcaria. spes quidem in dextro pede posuit expectationem premij, timor vero in sinistro pede metum supplicij. Facta mora cum aduersperasset et inclinata esset iam dies rursus congregati sunt hostes in multitudine ut dimitterent contra eos. Itaque pauet timor et spes accelerat.

Prudentia autem reuocat eos ad consilium dicens. Videtis quia dies precessit, non vero appropinquauit. et qui ambulat in tenebris nescit quouadit. Porro adhuc grandis nobis restat via, neque parua est hostium multitudo. Est autem miles quidam regi nostro fidelissimus, scilicet iusticia quem ego nuntiabo castro, prope nos positum: et ibi est firmissimum habitaculum quia in petra posuit nidum suum. Itaque si placet diuertamus ad eum: quia bonum erit nos illic esse. Placuit omnibus consilium prudentie, et cum ab ea quessissent ducem itineris ait prudentia. Ratto armiger meus precedet nos, est enim gnarus viarum et notus iusticie: repote consanguineus eius. Sic igitur precedente ratione: ceterisq; subsequenibus anteuenerat ratio et salutaris iusticia nunciant hospites aduentare. Iusticia autem perquirat qui sunt: unde et ad quid veniant. Cumq; rem cognouisset: bylari vulgo surgens, cum paucis occurrit et obuium eis susceptam animam ab equo deposuit, et in penetralibus domus sue panidam collocauit, dicens illud psalmi. Quis est homo qui vult vitam: diligite dies videre bonos. psalmi. tu. a. ma. et la. tu. ne lo. dolui diuer. a. ma. et fac bonum. Interea quidem hostilis insequitur exercitus, et castrum undique obsidens perestigat si quod forte pateret ingressus et tanquam eo rugiens circum querens quem deuoret terrore figens, et excubias ordinans ne quis ingredi aut egredire valeat, ut mane facto instruis machinis muros diruat et iruant super eos. Interim timor sollicitus et minime securus comilitones excitat iusticiam conuenit de munitione loci et preparatione armorum sciscitans ne forte sustentationi deficiant alimentis. Iusticia respondit. Situs loci ut aduertere potestis saxosus est et inaccessible: nec armarum machinas inimicorum timeri: sed quod arduus est et asperus, paucos habet indigenas: non duro cibo panis ordeacei utique sustinet: nunc quidem super sunt nobis quinque canes ordeacei et duo pisces. Timor ait, et

hec quid sunt inter tantos? Lepit ergo magis pauere et tedere: et arguens animas quod ab equo descendissent: hoc sepius memorabar. Nominis hominis illius esse peiora prioribus. Equus enim ille cursu prepeti festinus aduolabat, nunc solius rationis ductui commissus est. Si quidem prope iam erat ut aduersus spem contraria sentiente timor insurgeret: sed temperantia prudentia aduocauit. Aceris itaque prudentia improbare timoris obiurgans inquit. O timor in aduersarios tuos multo nunc desecuit. Nescis quod rex noster rex futurus est, dominus fortis et potens dominus potens in prelio? Erit igitur nuncius qui suas ei necessitates exponat, a timore flagitet: et auxiliatore adducat, timor ait. Quis ire poterit? Tenebre operiunt terram, et muros obsidet hostium pugil multitudo, et nos ignari vie sumus tanquam in regione longinqua positi. Aduocant igitur hospitem suum iusticiam. Si quid inquit potes adiuua nos, quibus illa ait. Bonum ac forti animo esto: qui est mihi fidelissimus nuncius regi optime notus et curialis. oratio: qui in secreto noctis silentio, per occultas et sibi ignotas semitas archana celi penetrare et cubiculum regis adire, et opportuna importunitate pro regi animam flectere non indoctus est supplicatione miserabili laborantibus auxiliu solitus est impetrare. Erit itaque ille si placeat, ecce enim presto est. Cumq; transissent omnes placet, prudentia quid regi insinuerat dicente. Iusticia vero ut fidelis agat ne vacua reuertat precipiente, ceterisq; et maxime timore ut iter accelleret deprecantibus per occultos quosdam muros extus ostio dimissus est. At ille hostium canes penetrans securus: omni alire velocior, in momento et in ictu oculi usque ad portas ciuitatis noue hierusalem peruenit, quas cum clausas reperisset pulsaluit, tanquam ibi quidem egre ferentibus quod inter peste noctis silentio ciuitatem repleret clamoribus, et ipsi regi importunum esse non verebatur. At ille pseuerabat passans et apostoli loquutus. Expectate mihi portas iusticie et ingressus in eas continebor domino regi secundum multitudinem dolorum meorum qui sunt in corde meo. Iusticia enim me misit ad vos ut introducar ad regem quia ad ipsum habeo mandata que proferam. Dum sic gemit oratio exasperatus rex cum comilitonibus suis ait. Vox turris audita est in terra nostra. Cum cognouisset ipsius esse nuntium iusticie eum introduci precepit. Itaque oratio ingressa adorauit deum et dixit Domine rex in eternum viue. Eui rex ait. Recta ne sunt omnia circa dominum tuum et qui illius sunt. At ille

De sancto Bernardo abbate Sermo XLVII

respondit. Recta dñe vestri gr̃a. Porro vnū est necessarius. Seruus ille vester a cornib⁹ inimicorum ad imperium regis ereptus diuertit ad militem vestri dñi mei. Sed dñe mi rex terra illa australis ⁊ arens est ⁊ cibū nō habet. Der itaq; dñs meus rex benedictionem ⁊ terra nostra dabit fructū suū. Sz cōgregari sunt hostes in multitudine vt dimicent cōtra nos. Da nobis dñe auxilium de tribulatione: q; nō est alius q; pugnet p nobis nisi tu deus noster. Ecce quē manus tua potenter de principib⁹ renebrarū eripuit. clamat ad te in toto corde suo. in suspirijs multis. in singulis. in lachrymis vt mittas ei auxiliū de sc̃to. et audi dñe. placare dñe. attende ⁊ fac. ⁊ mitte liberatōrē ⁊ ppugnatorē nequādo dicant hostes vbi est de⁹ eius rapientes quē eripuit dextera tua. ⁊ sic capta nō nissima prior: priorē q; vtilitas est in sanguine tuo dñm descendit in corruptionē. libera eū dñe vt cōfiteatur nomī tuo. q; in inferno nō cōfitebitur tibi. Tūc rex cui⁹ natura bonitas est mortis his lachrymis ait. Quē mittem⁹. Ad quem charitas ait. Ecce ego: mitte me. Rex autē querebat de socijs. Charitas domesticam sibi rē dñi sufficere familiā. vno tñi cōmitte. s. brō bernardo ei⁹ igne succensū cōtenta cui p̃e alijs reuelata sunt secreta celestia.

Quattuor nāq; precipue sibi reuelata fuerunt. Primo die natiuitatis dñice puer Jeſus sibi apparuit quasi iterū ante oculos ei⁹ ex vtero matris nascens. Secūdo gloria beatorum. Nā cū sanct⁹ Albalachias defunctus esset ⁊ missa p defunctis cantra ref. ei⁹ gloria sancto bernardo reuelata ē. Tertio noticia futurorū. multa enī futura p̃dixit. sicut p̃z in Berardo fratre suo cui suā conuersionem p̃dixit. Quarto sciētia scripturarū quā q̃des nō habuit p mag̃i eruditionē. Sed aut p ofonem ⁊ meditationē. qm̃ q̃quid in scripturis didicerat maxie in agro ⁊ in siluis meditando ⁊ orādo se accepisse cōfessus est. aut p diuina reuelationē. q; vt dicit in canonicis. Dñs qdā retineret q̃ alias didicerat. audiuit vocē dicentē sibi donec istud tenueris aliud nō accipies. Itaq; charitas nobili comite. s. beato bernardo. ⁊ ingenti familiā. s. gaudio. pace. patientia. longanimitate. bonitate. benignitate. mansuetudine circūdata. velut dux in silgus egredif. certūq; de victoria. signo triūphali erecto. primā p̃transiit. secūdamq; inimicorū custodiam. Enīq; puenisset ad portas vtro ei aperta est. ad cui⁹ ingressū facta est

leticia magna in oppido. ⁊ cū suadente gaudio vociferarent oēs ⁊ acclamarent. exortus clamor exterior castra premuit. Et illi. Que est inquit vox ista exultationis in auribus nostris in tabernaculis iustorū de castris istis. Nō sic fuit heri ⁊ nudius tertius. forte venit eis auxilium ⁊ impetū faciē in nos. Fugiamus israelē qm̃ dñs pugnat p eis contra nos. Interim charitas more suo igne succensa ordinari ceteritū iubet ⁊ portas aperiri. et inimicos in fugam cōuertit. aperte denūciāns. Et adā ad portas inferi. Sicq; vno impetu vnuerſus p̃cedit charitatis exercit⁹ quos babylonij nō ferentes fugiūt. sed nō effugiunt. Cadūt cū a latere timoris mille ⁊ a dextris charitatis. ⁊ milia. vt aut arcerentur deinceps ab inuasionē ciuis hierlm. Sūis bernardus circa oppidū iusticie domū Clareuallēsem: cisterciēsis ordinis edificauit. in qua velut in cerna ardens effulſit ⁊ inſidias inimicorū cōfudit. De quo Apo. iij. dicit. Qui vicerit sic vestiatur vestimētis albis ⁊ nō delebo nomē eius de libro vitę ⁊ cōfitebor nomē ei⁹ coram patre meo. ⁊ coram angelis eius. Inducbat autē beatus Bernardus vestimētis albis puritatis ⁊ innocentie. succensū igne charitatis. ad quā omēs ciues hierlm accendebant. p̃pterea dicit ṽbūm p̃positum. Lucerna fulgoris illuminabit te.

Lucerna fulgoris illuminabit te. o dñe p liberalitatem. o amalis per castitatem. o fidelis p obedientie mobilitate. o princeps per constantiam. o inimice per patientiam. o deuore per benignitatem. o simplex per gratiam. o laice per prudentiam. o religioſe per temperantiam. o professe per subiectionem. o apostata per reuocationem. o tempe per exhortationem.

Primo beatus Bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o dñe p liberalitatem. Sciendū q; q̃tum ad res temporales incidit q̃stio inter viros religioſos ⁊ mūdanos. Quid est meli⁹ an diuitias retinere vel p̃tinere. Religioſi dicūt q; meli⁹ est diuitias p̃tinere. Et sup hoc adducūt duas leges. Vnā euāgelicā. Alia ap̃licā. ⁊ hinc v.

De sancto
Qui volumt diuites
ne in laqueis diaboli
mergant boiem in
p melius est diuitias
nos que idē fieri ph
leges. Vnā euāgelicā
bis am. de mam. in
ter. tabernacula. Vnā
Qui seminat in bñ
ter sicut scriptū est.
iusticia ei⁹ manet in
ipsa auditis allegat
siam interlocauisti
Dives difficile iura
relligat de illis diui
uitis possuerit. Ide
stant nolite cor. q
lij sup cantica deca
auam. qd vobis
vere nec vestre sunt
terra nūca est ⁊ all
faciat aut magis rep
stra sunt tollite ea
solū pondus bz diu
possessionis aliud po
ponit. Aliud velle
ante mortem depon
opes sunt. sed virtu
portare in perpetu
remas diuitias docet
pendas quadrupli
litione. Nam in by
ex nobilibus valde
mo est. Quis man
mam p̃p̃ris deo
ip̃am nutrire refuſi
no materni quodā
turam. quē cibis ge
mus ad beremū tran
tis sue cū focis plu
ficius est ingressū
uersione. Nam cū
conuertisset. qui cre
domū paternam eg
gnitus aduertens
minimū adhuc puer
pueris. Eya inquit
p̃cit omīs terra pos
pueriliter puer ridi
⁊ mihi solimodo re
quo diuistiſti. Ad
pare remanſit. sed
mo est. Tercio in

*reuelat
habuit*

De sancto Bernardo abbate Sermo XLVII

Qui volumus diuites fieri incidunt in temptationem neque in laqueum diaboli et desideria multa que mergunt hominem in interitum. Adversari dicunt quod melius est diuitias retinere: quia multe elemosine inde fieri possunt. Et adducit super hoc duas leges. Una evangelica. Luce. xvi. Facite vobis amici de mammona iniqua. ut cum defecerit vos in eam. tabernacula. Aliam apostolicam. i. Cor. ix. Qui seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet sicut scriptum est. Dispersit tedit pauperibus iustitia eius manet in seculo seculi. Iudex autem christus auditis allegationibus vestrisque partis dat sententiam interlocutoria dicens illud. Mat. xix. Diuites difficile intrabunt in regnum celorum. Et intelligit de illis diuitibus qui totum cor suum in diuitiis posuerunt. Ideo monet presbyter. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Bernardus sermone iij super cantica declarat dicens. Filius adam genus aurum. quod vobis cum terrenis diuitiis que nec vere nec vestre sunt. Aurum et argentum vere terra rubra est et alba quam solus hominum error facit: aut magis reputat preciosa. Denique si vestra sunt tollite ea vobiscum. Camelus vni soli pondus habet diuites duo. Anni terrenarum possessionum: aliud periculum. primum in morte deponit. Aliud veluti noli moriens retinere: nisi ante mortem deponat. Vere ergo diuitie non opes sunt: sed virtutes quas secus conscientia portat et in perpetuum diuites fiat. hoc ille per renas diuitias docuit beatus Bernardus prehendens quadrupliciter. Primo seculi derelictione. Nam in burgundia castro fontanis ex nobilibus valde religiosus parentibus ortus est. Cuius mater ut ipsum partu edidit. manibus propriis deo obtulit. alienis verbis ipsum nutrire refugit: quasi cum lacte mater non materni quodammodo boni infundens ei naturam. quem cibis grossioribus pascens continuo ad heremum transfudit qui anno. xxi. etatis sue cum socijs plusquam triginta ordine cisterciensis est ingressus. Secundo in fratris conversione. Nam cum Bernardus fratres suos conuertisset. qui erant numero quattuor: ut domum paternam egredierent. Guido primo genitus aduertens Elwardum fratrem suum minimum adhuc puerum in platea ludentem cum pueris. Eya inquit frater Elwarde ad te respicit omnis terra possessionis nostre. Cui non pueriliter puer respondit. Vos gloriari habebitis. et mihi solummodo terras relinquitis. Non exequo diuisisti. Adhuc itaque tempore cum patre remansisset sed fratres postmodum sequutus est. Tercio in fororis redargutione. Na-

pater eius qui solus domum remanserat monasterium beati Bernardi iuit. et ibidem post aliquod tempus in senectute bona decessit. Soror autem in seculo nupta cum diuitijs et delictis seculi periclitaretur fratres suos cum comitatu et apparatu superbo visitatura ad monasterium venire. Quam beatus Bernardus grauissime increpauit quod esset rethor diaboli ad animas capiendas. et stercus inuolutum: et similia illa autem in lachrymas resoluta sic repens te mutata est. ut in medio seculi vitam duces rerum heremiticarum: et ab omni seculo prius se faceret alienam que tandem monasterium intravit. Quarto in fragili copulatione. Nam cum quidam abbas per vnum cenobium construendo sexcentas marchas argenti beato Bernardo misisset quas predones a feretibus vi abstulerunt ait. Benedictus deus qui nobis peperit ab onere: sed et illis qui tulerunt leuius parcendum est. Tum quia humana cupiditas sustulit. Tum quia magna pecunia: magna temptatio fuit. Unde potest merito dicere illud presbyter. Parauit lucernam christo meo. Sicut enim christus habebat in terra sua stellas septem: et erat in medio septem candelabrorum aureorum. ut dicit. Apocal. i. Sic beatus Bernardus erat velut lucerna in medio septem stellarum. quam conuertit patrem suum et quatuor fratres suos et sororem suam etc.

Secundo beatus Bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o carnalis per castitatem. Sciendum quod inter viros spirituales et carnales incidit questio. Quid est melius. An castitatem seruare: vel matrimonium contrahere. Respondent viri spirituales quod melior est castitas propter duas leges. Una est evangelica: per quam suadetur matrimonium abijcere: et castitatem seruare. Mat. xix. Omnis qui reliquerit domum aut patrem aut fratrem propter nomen meum centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. Alia est apostolica. i. Cor. vii. Qui matrimonio iungitur ginem bene facit. qui autem non iungitur melius facit. Respondent viri carnales quod melius est matrimonium propter duas leges. Una est evangelica. Mat. xix. Quos deus coniungit homo non separet. Nec autem diuinctio facta fuit in paradiso. Gen. ii. E rescite et multiplicamini etc. Alia est apostolica. i. Tim. v. Volo autem iuniores nubere et filios procreare. Iudex homo christus super hoc dat sententiam interlocutoria dicens. Luce. xix. Filius huius seculi tradit ad nuptias. Illi vero qui digni habentur illo seculo

De sancto Bernardo abbate Sermo XLVII

neq; nubent neq; nubent: quasi dicat. Illi q; volunt habere consolationes suas in mundo: vxores ducant. Illi vero qui solum volūt placere deo vxores nō accipiant. Bern. in epla ad Henricū senonēsem ep̄m dicit. Quid castitate decorius: que mundū de imundo conceptū semine. de hoste domesticū angelus deniq; de hoīe facit. Differunt quidem inter se pudicus homo et angelus. sed felicitate nō vnt. Sed et si illius castitas felicior: huius tamen fortior esse cognoscit. Sola est castitas que in hoc mortalitatis loco et tempore statum quēdam immortalis glorie repesentat. sola inter nuptiarum solētia morem beatē illius vēdicat regionis. in qua neq; nobūt neq; nubuntur. p̄bens quodāmodo. et tēis ecclēstis iam illius conuersationis experientiam. Has interim fragile qd postamus. in quo et crebro periclitamur. tenet castitas in sanctificationem. et instar odoriferi balsami quo condita eadūvera incorrupta sentiantur sensus ipsa et artus continet et constringit ne dissoluantur in oīes: ne corrumpan̄ in desiderijs: ne carnis voluptatibus computrescat hec ille. Castitate mentis et carnis beatus Bernardus p̄feruat quadrupliciter. Primo per mortificationē. Cum em̄ in quādam feminā oculos diutius defixisset in seipso erubuit. et in stagnis gelidorum aquarū tandiu permāsit donec pene exanguis effectus per gratiā dei a calore carnis cōcupiscentie totius refriguit. Secundo per alienationē. Luz em̄ puella quedam in lectū eius se nudas inticasset. cū omī pace et silentio ipse eidem cesset in latus alterū se cōvertens dormiuit. cūq; imobilis et alienus persisteret. misera illa atq; impudentissima erubuit. et mirans aufragit. Tertio per exēitationē. Nam maritona qdaz in cuius domo hospitabatur vehemēter in cōcupiscentiā eius exarsit. Lūq; impudenter ipsa lectum Bernardi quereret. et seq; tertio prim⁹ ille exclamauit. Latrones. latrones. Improbā mulier sic repulsa vix tandem inuēl desperatiōe tēnēta cessauit. Quarto per exēcōtationem. Apud equitanā mulier quedam a demone incubo petulanter vexabatur fere sex annis. Quod vt sanctus dei comperit baculum suū mulieri tradidit in lecto ponendū. cūq; demon ad cubile nequiret accedere: grauit̄ mulieri cōminabatur. Vir autem dei conuocato populo accensas candleas in manibus tenente: demonem illum exēcōtavit. et accessum ad illam mulierem de-

inceps interdixit: sicq; mulier liberata est ab hui⁹ illusione. Ideo dicitur. Luce. xi. Sine lumbi vestri precincti. et lucerne ardentes in manibus vestris.

Tertio btus bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o fidelis per obedientie mobilitatem. Sciendum q; inter fideles quantū ad animam incidit questio. Quid ē melius: an habere fidei magnā an opera magna? Respondent quidam q; melius est habere fidem magnā. et hoc ppter duas leges. Una est enangelica. Mat. xviij. Si habueritis fidei sicut granū sinapis. dixeris monti huic transi hinc: et transibit: et nihil impossibile erit vobis. Alia est apostolica. Heb. xi. Sine fide impossibile est placere deo. Respondent alij q; melius est habere opera magna: propter duas leges. Una est pphetica. psal. Labores manuum tuarū quia manducabis beatus es et bene tibi erit. Alia est apostolica. Jaco. ij. Vis scire o homo inanis q; fides sine operibus mortua est. Beata pater noster: nōne ex operibus iustificatus est. Unde autem xp̄us dat sententiam interlocutoriaz dicens. Mat. vij. Non oīs q; dicunt mihi dñe dñe ingabūt in regnū celoz: sed qui faciunt voluntatem patris mei. Illi dicunt bis dñe: qui credunt corde et consent ore. Isti non intrabunt nisi dicant tertio. I opere. Unde sequit. Sed qui facit voluntatem patris mei. Bern. in sermone p̄se dicit. Fide siquidem in dei filios adoptamur: fidem in nobis mundus odit atq; persequitur fide et vincitur. Porro fides sine operibus mortua est in semetipsa. Nec mirū videri potest si nequāq; vincit qui nec vinit quidem. Queris q; nani sit vinida et victoriosa fides? Illa sine dubio per quā xp̄s habitat in cordibus nostris. Xp̄us em̄ vita et virtus nostro est. Tādū xp̄s in nobis vivit: qd̄ vivit fides. Et post q; fides nostra mortua est quodāmodo xp̄us mortu⁹ est in nobis. Porro fidei vitā opera attestantur. Sicut em̄ corporis vitā ex moru suo dignoscimus: ita et fidei vitā ex operibus bonis. beci ille. Bt̄us Bernardus fidei cum operib⁹ docuit quadrupliciter. Primo per p̄tationē. cū em̄ adhuc puerul⁹ graui dolore capitis egrotaret venierem ad se carminatice v̄ dolore suis carminib⁹ mitigaret. p̄tās fidei iesu xp̄i ip̄us liberare indignas repulit: q; prius se plene sanatu inuenit. Secundo per p̄dicationē. Luz semel populo p̄dicaret. et oēs

De sancto
verba eius attente
animo talis inrepi
me p̄dicat: et o
sapies ab omnibus
em̄ hanc esse mali
animo an p̄cedere
vno cōfotatus au
re inceptis: per te
p̄dicationem vsq;
Tertio per prohib
monasterij quod
passer multum in
omnibus graui m
Ego exēcōtō eam. Al
ter mortuas inuen
tationes. Cum em̄
nobiles qui cum vi
rio diebus quādr
et lasciujs desisterē
p̄stis eis propinam
p̄m animari. Quos
essent. et modici
ā tempore vite sue
Quarto b
sicut lucerna fulgo
ceps per constanti
minos et serps in
luis: an dormiari al
dent humiles q; m
duas leges. Una a
posuit potentes de
Nam lucifer quere
Adam de paradiso
merlus est. Habue
tans est. Illa est
ti estote omī huma
q; se est voluntas
si q; mel⁹ est dñari
est diuina. Bt̄. i. q;
glicem et similitudin
uerse creaturē. Al
Que a deo sanctos
testari resiste dei o
antē cpo dat senten
Luce. xxi. Reges
et qui potestate hab
tantur. Hos autem
est in vobis sicut
sunt multaror. Et
sionem cap. ep̄lo
in fūda et alacrit
et se sentirent: et o

liberata est ab
Zuce. x. Sin
teme ardentes in

bernardus

inobit te o fidelis
am. Sciendum q
timam incidit que
bere fides magna
quidam q meli
na. hoc ppter du
tica. Adar. xvij. Si
u finapis dicens
ansibit: et nihil im
apostolica. Ad. 15.
placere deo. Rū
ere opera magna:
est ppterica. psal.
quia manducabis
Alia est apostolica
no inanis q fides
Aliaam pater no
ficatus est. Iudex
interlocutorias
q dicit mlti dñe
oz: sed qui facit
diant bis dñe: qui
ore. Ipsi non intra
ere. Unde scam
patri mel. Ber.
de siquidem in dei
in nobis mundus
vincitur. Porro
a est in semetipsa.
equa q vincit qui
nam sit viuenda
ubio per quā xps
s. Xpus emvitate
ps in nobis vivit
fides nostra mo
a motu est in no
a accedat. Sicut
suo dignificamus
bus bonis. hec ille.
um operib? docuit
per pfectionē. cū
polore capitis ego
inimicū vobis dolet
pfectas fides ioh
s repulit. q primo
Berardo per pcedi
p predicare. et ois

De sancto Bernardo abbate Sermo XLVII

verba eius attente ac deuote suscipere eius
animo talis irrepsit reprobatio. Vere nunc opti
me predicas: et ab omnibus libere audiris et
sapies ab omnibus reputaris. Aduersus au
tem hanc esse malignā reprobationem. mirabat
animo an pcederet vel desisteret. Statim di
uino confortatus auxilio ait reprobatori. nec per
te incepti. nec per te dimittam. Sicq securus
predicationem vsq in finem psequutus est.
Tertio per prohibitionem. Cum quoddam
monasterium quod vir dei construxerat occu
passet multarū incredibilis multitudo. ita vt
omnibus grauem molestiam inferrent. ille ait
Ego excoico eas. Adhuc autem omnes pari
ter mortuos inuenerunt. Quarto per exhor
tationes. Cum enī vir dei exhortaret plures
nobiles qui eum visitaturi aduenerāt: vt sa
cris diebus quadragesime a suis vanitatib?
et lasciujs desisterēt. et ipsi non acquiescerent
passit eis propinari vinū dicens. bibite pocu
lum animarū. Quo hūsto subito murati re
cesserūt. et q modicu tempus tenegauerāt. to
tū tempus vite sue deo dedicauerūt et.

Quarto btis bernardus
sicut lucerna fulgoris illuminabit te o prin
ceps per constantiam. Sciendum q inter do
minos et seruos incidit questio. Quid ē me
lius: an domitari alijs: an subdi alijs. Respo
dent humiles q melius est subdi alijs ppter
duas leges. Una est euangelica. Luce. i. De
posuit potentes de sede et exaltauit humiles.
Nam lucifer querens locū altissimi cecidit.
Adam de paradiso eiectus est. Pharaō sub
mersus est. Nabuchodonosor in bestias mu
tatus est. Alia est apostolica. i. Petri. ii. Subie
cti estote omni humane creature ppter deum
q sic est voluntas dei. Respondent ambitio
si q meli? est dñari ppter duas leges. Una
est diuina. Gen. i. Faciam? hominē ad ima
ginem et similitudinem nostram et pset vni
uerse creature. Alia est apostolica. Ro. xiiij.
Que a deo sunt: ordinata sunt. qui ergo po
testati resistit: dei ordinationi resistit. Iudex
autē xps dat sententiā interlocutoria dicens
Luce. xxiij. Reges gentium dñantur eorum
et qui potestate habet super eos beneficia vo
cantur. Eos autem non sic. Sed qui maior
est in vobis fiat sicut iunior. et qui pcessor ē
sicut ministrator. Bern in epla ad Henricū
senonensem episcopū dicit. Multi non tan
ta fiducia et alacritate currerent ad honores
et se sentirent et onere granari metuerent.

Nec cum tanto labore et periculo quatūlibet
effectarent infulas dignitatum. Nunc vero
quia sola attendit gloria non pena. paruum
esse clericum erubescit in ecclesia. Sese vī
les existimant et inglorios qui quocūq emi
nentiori loco non fuerint sublimari. hec ille.
Beatus Bernardus hanc ambitionem di
gnitatum continere docuit. quia cum a mul
tis ciuitatibus electus esset in episcopum. s.
Janne et Mediolani. Respondit se non eē
suū: sed aliorum seruitio deputatum. Inter
principes autē tyrānos ecclesiā persequētes
fuit per constantiam. sicut patet in duce eē
tanie qui cum ecclesiam persequeret: vir dei
post missam cum corpore christi ignea facie
ad eum exiuit dicens. Ecce ad te venit filius
virginis quem tu persequens: resiste cū va
les. Statimq ille ad pedes eius accessit. et ei
in omnibus obediuit. Legitur. ij. Regum. x.
q David misit nuncios ad regē Amōn. Sz
illi dimidiā barbā eis raserunt et vestes pre
ciderūt. David autē exercitū fecit et eos corri
pit. Nuncios David sunt clerici et prelati. Filij
Amōn sunt demones vel pncipes mali: due
ptes barbe surrepta et scētia: vel odor ecclesia
stica bñficia. Demones ergo dimidiā barbā
radunt quādo tollūt vitam et dimittūt scien
tiā. Tyrāni etiam mediā barbā radunt
quādo auferūt substantiam tēporalem et dis
mittūt eis ordinē clericalem. Sed David q
interpretat in manu fortia. i. bonus prelati
debet habere audacem animū vt tales nō ti
meat. imperiosum verbum vt eos repēben
dat et excoicationi subijciat. et fortem manus
vt per brachiū seculari ipsos coherceat: put
fecit btis Bernardus. de quo sz. Proverb.
xvi. Non exstinguet in nocte lucerna eius.

Quinto btis bernardus
sicut lucerna fulgoris illuminabit te o inimi
ce per patientiam. Sciendum q inter im
perfectos et perfectos incidit questio. Quid
est melius. an diligere amicū vel inimicū
Respondent imperfecti q melius est amas
re amicū. propter duas leges. Una est di
uina. Leuit. xvi. Persequimini inimicos ve
stros et corruent coram vobis cadent inimi
ci vestri in conspectu vestro gladio. respiciat
vos et crescere faciam et multiplicabimini.
Alia est euangelica. Unde dicit. Adar. v.
capi. Audistis quia dictum est antiquis. Di
liges proximum tuum: et odio habebis in
micum tuū. Respondent perfecti q melius
t iij

est amare inimicos. ppter duas leges. Una
est euangelica. Luc. vi. Si diligitis eos qui
vos diligunt que vobis est gra? Nam ꝑ ꝑe
ccatores diligentes te diligunt. Et si benefice
ris his qui vobis benefaciunt que est vobis
gra? Siquidem ꝑ peccatores hoc faciunt. B
lia est apostolica. Roma. xij. Si eluriet in
imicus tuus aba illum. si sinit porci da illa. hoc
em faciens carbonem ignis congeres sup ca
put eius. Iudei aure ꝑp ba sententia inter
locutorum dicens illud Adabat. v. Ego au
tem dico vobis. diligite inimicos vestros. be
nefacite his qui oderunt vos. ꝑ orate ꝑ ꝑe
quentibus ꝑ calumniantibus vos. ꝑ sinit filij
parris vestri qd in celis est ꝑc. Bernardus vi
per cantica dicit. Non abduci blanditis. nec
seduci fallacis. nec inimicis facigi roto cor
de. tota anima tota virtute diligere est. hec
ie. Beatus bernardus inter inimicos cum
psequentes fultit ꝑ patientis. Nam patiens
fedit genus solitus erat dicere tripartitus. s. ad
inimicas verborum ad dāna rerū ad corporis
lesionem. Ille ipse his exemplis se habere
probat. Cum enim cuidam ego amicitia
rem eum admonens quondam scripsisset epi
stolam. ille vehementer efaceratus amaris
simam ci rescripsit eplam. in principio dicit
Salutem. ꝑ nō spiritum blasphemie. tanq ꝑ
spū blasphemie illam scripsisset. Ad quē ber
nardus. Ego spū blasphemie me habere nō
credo. nōc maledixisse cuiqꝑ. nec maledicere
me velle scio. prefertim principi populi mei.
Fuit etiam patiens ad contumelias verborū.
Et enim quida eū in maxilla percussisset. vir
dei circumdantes adiunxit. ne illuz tangeret
sed in pace abire dimitterent.

Petro beatus bernardus
 sicut lucerna fulgoris illuminabit e o uore
 p beniuolentiam. Sciendū q̄ inter pasto
 res subditos incidit questio. Quid est me
 lius an q̄ pastores se habeat ad subditos le
 uerius. an q̄ eos regant beniuolentius. Rñ
 dent pastores q̄ debent esse seueriores pro
 prer duas leges. Una est diuina. Ecclē. vij.
 Noli querere fieri iudex: nisi uirtute ualeas
 irrumperē iniquitates. Alia est apostolica.
 Jaco. ii. Faciētes iudices cogitationū iniq̄
 rum. Rñ dent subditi q̄ melius est eos regi
 p beniuolentiā p̄p̄ duas leges. Una est cū
 gelica. Job. i. Bonus pastor: aiam suā dā
 p ouibus suis. Alia est aplosca. 2 tū. i. Por
 tēs ep̄m sine crimine esse: sicut dī dispensatores

[illegible]

¶ Septimo beatus bernar
dus sicut in cerna fulgoris illuabit te o sim
plex p gram. Sciendum q inter doctores
et discipulos incidit qstio. Quid est meli
an q doctores semp doceant an qterdu
sistant. Rndem doctores q no semp debet
docere propter duas leges. Una est diuina.

De sancto

p̄p̄ter x̄m̄. In aũ
 ḡria: quia dēp̄ica
 Alia ēf euangēlica
 ſoluit mē docētes
 dēnt dīſcipulī q̄ mē
 cōmū nō dēſtina
 ēf dūina. Ecclē. vi.
 p̄ doctrinā: v̄q̄ a
 nam. Alia ēf applica
 tō doctrinē inſta
 tūp̄m ſalutī facies
 dēcēt aũt p̄ſe dat ſe
 tēm. dicens illud Jōh̄
 nē fermē dōcē verū
 cōſeſſioſoſ veritate:
 S̄m̄ar ſup̄ cāntica
 addit hōiēm corpō
 ſū dīſciplinā L̄er
 ſū r̄ulū cōpōit. o
 ſedat. in cēſum mod
 ſardus inter ſimpli
 ſulſe p̄ magnā grā
 ſū v̄tero geſſare ca
 ſū boſo ſuffraſſum
 ſū boſo ſinquāz ſū
 ſū p̄tōſ ſanauit.
 ſū puritātē mētīs r
 ſū ſūq̄ntum ign
 ſū trans iniquātum r
 ſū ſū ḡrege dēi
 ſū claudabūm totū
 ſū p̄ caput eius cō

Octauo b
fuit lucerna fulgor
prudens. Scien
glofos incidit qñ
deo in seculo an
quinius est feru
leges. Una est eua
pot veni in mundu
in tenebris nō ma
lum mundū sed vs
est applica. Jo. i. c.
fiat ipse est in luc
tes ⁊ sanguis iesu
ei peccator. Rñd
luquere seculi ⁊ ser
uas leges. Una est
nigens aias vestra
est applica. Jo. i. c.

Matth. viij. Sequere me et dimitte mortuos se-
petire mortuos suos. Bern. in quodam sermone
dicit. Si quid religionis oritur quicquid resistit. quicquid
repugnat. plane cum egyptijs puulos is-
raelitici gnis necare conati. imo cum herode
nascente pfectur saluatore. hec ille. Beatus
bernardus nouitios carnale affectu reliquere
sargabat. Unde dicebat eis. Si ad ea que intus
sunt festinatis. hic foris dimitte corpore que de
seculo attulistis. Soli spiritus ingrediantur caro
non potest queque. Religiosus. non non de portare
ad religionem corporale voluntate. ut. s. ppter
ventre pascendi ingrediat nec de portare
corpore. i. carnale parentum amore. Bern. xij. E-
gredere de terra tua et de co. tu. et de do. pa. re.

De cio beatus bernardus

sicut lucerna fulgoris illuminabit te o pfecte p
subiectione. Sciendum quod inter deuotos inci-
dit qstio. Quid est melius an seruire deo ex so-
la libertate an ex voti necessitate. Respondent qui
daz quod melius est seruire deo ex sola libertate
et deuotione. ubi ppter duas leges. Una est di-
uina. Ecce. xxi. In omni dato bilare fac vultu
tui. Da altissimo finem datu est. et in bono aio
ad inuentionem facito manuum tuarum quoniam de-
tribues est. et septies tibi retribuet tibi. Alia est
aplica. q. Cor. ix. Dilare. n. datore diligite. et
vnuquisque pur destinauit in corde suo. non ex
tristitia aut necessitate. Respondent alij quod melius
seruire deo ex voto. et ubi ppter duas leges.
Una est dina. Esa. xix. Oblat eum in hostijs et
muneribus vota ponentibus domino et soluet. Alia
est aplica. Ro. vi. Obeditis autem corde in
ea forma doctrine in qua traditi estis. Iudex
autem xpus dat finem interlocutoria dicens il-
lud. Mat. xij. Quicquid fecerit voluntate pa-
tris mei que in celis est hic me facit foror et ma-
ter est. Bern. li de pcepto et dispensatione dicit sic
Perfecta obedientia leges nescit tenuis non
amat. nec contenta angustijs pfectionis largio-
ri voluntate fert in latitudine charitatis. et ad
omne quod iungitur spontaneo vigore liberalis
alacritas animi comodum non pferas in infini-
tam libertate extendit. hec ille. Beatus Ber-
nardus pfectus virtutibus et moribus. Seruauit
enim in vita sua tria et docuit que mories dereli-
quit dicens. Tria vobis obseruanda relin-
quit ego per virtutibus obseruauit. Nemini scandalu
fecit. Adhuc sensui meo quod algeri credidi. Le-
sus de ledente vindictam nunquam expeti. Ecce
charitate et humilitate et obedientia vobis reli-
quit. In his tribus pfectus summa religionis. et sic p-

Undecimo beatus bernardus
dus sicut lucerna fulgoris illuminabit te o apo-
stata per reuocationes. Sciendum quod inter in-
nocentes et penitentes incidit quod. Quis mi-
gis obligat deo. et quis recipit maiorem gratiam
a deo. an innocens an penitens. Respondent in-
nocentes quod magis diliguntur a deo propter du-
as leges. Una est diuina. Job. iij. Recordare
obsecro te deus in quod innocens perit. aut qui
recti delicti sunt. Alia est apostolica. Iob. vij.
Talis decebat ut nobis esset pontifex. scilicet
innocens. impollutus. segregatus a peccatori-
bus. et excelsior celis factus. qui non habet quo-
tidie necessitate. Quod admodum sacerdotes
prius. per suis delictis hostias offerre deinde
per populo. Respondent penitentes quod magis
diliguntur a deo. propter duas leges. Una est
euangelica. Luce. v. Non veni vocare iustos. si-
periores ad penitentiam. Alia est apostolica. Ro.
ij. Ignoras quoniam benignitas dei ad penitentiam
te adducit. Iudex autem xpus dat finem inter-
locutoriam. dicens illud. Luce. xv. Dico vobis
quod ita gaudius erit in celo super vno peccatore
penitentem agente. quam super nonaginta nouis iustis
qui non indigent penitentia. Bernardus dicit. O felix
penitentium humilitas. O bona spes confiten-
tium quod potens es apud omnipotentem. quod facile
vincis inuincibile. quod cito tremebundum iudicem
conuertis in piissimum patrem hec ille. Beatus
Bernardus apostatas reuocauit ad penitentiam et re-
ligionem. Patet de illo monacho qui ad seculum
redierat ut luderet ad taxillos. cuius oia am-
fisset meritis beati bernardi ad religionem re-
gressus deuotissimam egit suorum peccatorum peni-
tentiam. Patet etiam de alio monacho sibi per
pinquo quem per epistolam in umbra sine umbra scri-
ptam reuocauit et.

Quodecimo beatus bernardus

dus sicut lucerna fulgoris illuminabit te o tem-
perare per exhortationem. Sciendum quod inter ri-
morosos et searios incidit quod. Quid est me-
lius. an quod seruans deo per beatum temptationibus
bus. an quod per beatum consolationibus. Respondent ri-
morosi quod melius est quod per beatum temptationibus
per duas leges. Una est dina. Ecce. iij. qui
li accedens ad seruatur deuista in timore et per
para animam tuam ad temptationes. Alia est aplica.
Iaco. i. Beatus vir qui suffert temptationem quoniam
cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam re-
promisit deus diligentibus se. Respondent searii quod
melius est quod per beatum consolationibus. propter duas
leges. Una est dina. ps. Consolationes tue le-

seruare animam
ps. iij. Omnia po-
terat. Iudex autem x-
pianiam dicens il-
de hic. f. publicanus
um ab illo. f. phariseo
uante. f. fariseo in b-
po certaminis possit
aut plagas aut tribu-
lano gloriosus non
ens bernardus ten-
et orationibus refou-
ditus temptationibus
mox dei sic cum cose-
qui de ait. Nunquam
in quidam iusticius
num et stabile in or-
Bern. ait. Si dicitur
dis vagatione finire
deo primus tibi tra-
remis dices. Ely de
re ex importuna co-
fessionem cum iumento be-
rio dei indicunt. A-
Unde de eo potest d-
na dicitur. spiraculum be-
dam per gloriam. A-

In festo sancti
Bern. xij.

Relatus
sanctus
stola pi-
sua dicit. Qui vici-
templo tui mei. et for-
tissimam super eis no-
tatio noue hierosale-
mo questionem. Eri-
mosam fidei pedita-
tificationem. Ad
doctores noui testi.
ps. i. sermone. v. de
le. Quia nra sanctoru
nonne extollere in
lampra consistere. Be-
lucta nomen foris
fundamentum in fide
res finitus religio
nos fides nouella si-
lun solidam vasa firmi-
tatis. Sed est beatus
Bern. deo. f. Ely de

is illiabit te o apol
Sciendum qd inter
incidit qd. Quis ma
recipit maiore gnti
beniens. Rndent iust
gnur a deo ppter d
Job. iij. Record
notens perit. aut q
it apostolica. Deb. vii.
e esset pmisser. scilicet
fegregat a peccatori
tus. qd no habet quo
dinodum sacerdotis
stias offere deinde
penitens qd magis
duas leges. Una est
veni vocat iustos. si
est apostolica. Ro.
gnitas dei ad pnam
pus dar sniam inter
Luce. xv. Dico vob
sup vno peccatore
magis noue iustis
emard dicit. Felix
bona spes cōfiden
d oiporent. qd facile
d remeundi iudicē
trē be ille. Secus
peauit ad pulam et r
monacho qd ad seculū
pillos. cūqz oia am
ardi ad religionē re
de suoz peccatoz peni
plo monacho sibi p
imbire sine imbre sc
brus bernardus

ificauerunt aiam meam. Alia est apostolica
Phil. iij. Omnia possum in eo qui me con
fortat. Iudei autē xpus dat sententiam inter
locutoriam dicens illud Luce. xviij. Descen
dit hic. s. publicanus iustificatus in domū su
am ab illo. s. phariseo. Ver. in quodā sermōe
dicit sic. Fratres in hoc mūdo quasi in cam
po certaminis positi sumus. et qd ibi dolores
aut plagas aut tribulationes nō suscepit in
futuro gloriosus nō apparebit. bec ille. Be
atus bernardus temperatos cōsolationibus
et orationibus refouebat. Eū em quidam no
uitius temperatus diceret nunq amplius ler
ero. vir dei sic eū cōsolatus fuit. et p eo orauit
qd ille ait. Nunq amplius tristis ero. Etia
eū quidam rusticus diceret se habere cor fir
mum et stabile in orōne. et ex hoc presumeret
Berth. ait. Si dñicam orationē absqz vlla cor
dis vagatione finire poteris lumenū cui in
fideo prius tibi tradam. Le autē adiuro vt
verum dicas. Vix dimidia orationē dixerat.
et ecce impertuna cogitatio illū exagitat. an
sellam cū iumento habere debeat. et hoc ipm
viro dei indicauit. et deinceps nō psumpsit.
Unde de eo pot dicit illud Prover. x. Luce
na dñi spiraculum hominis hic p gntam. tan
dem per gloriam. Amen.

In festo sancti Bartholomei apostoli
Sermo xliij.

Rescit in templum
sanctus in dño. Ephe. ij. et in epi
stola pñtis solētratis. Epocali.
iij. ea. dicit. Qui vicerit facit illū colūnam in
templo dei mei. et foras nō egredietur amplius
et scribam sup eū nomē dei mei et nomē ciui
tatis noue hierusalem. Sup quo talem mo
ueo questio nē. Atū brūs bartholomeus p fin
ctiosam fidei pōdicationē creuerit in tēplū dei
edificationem. Ad istā qstionē rñdent duo
doctores noui testi. Primus est beatus Au
gusti. sermone. v. de dedicatiōe ecclesie. dicens
sic. Quanta sanctos apostolos debem⁹ vene
ratione extollere. in qbus videm⁹ ecclesie fū
damēta cōsistere. Ideo igit magnanimitas
in iura nomē forata est fundamēti qd sicut
fundamētū in pmo loco edificij ponit ita p
eos pmitus religio xpiana iuitū sumit per
eos fides nouella surrexit. et quasi supra mo
lem solidā vastā firmitate confedit. bec ille.
Secūdus est brūs theodor⁹ in sermōe hui⁹
dici dices sic. Vide bartholomeū lingue ara

tro rōnalia rura sulcantē padisum et vineas
dñi plantantē siluas euellere et sepe circūpo
nere. Sed respuit egroti medentē orbi ma
nuducentē naufragi gubernatōrē. mortui vi
uificatōrē. bec ille. Sciendū qd necesse fuit
vltia legē antiquā dari legē nouam propter
duodecim rōnes. Primo rōne iustificatio
nis. Lex enim antiqua non iustificabat ho
minem. Gal. ij. Si data esset lex qd posset iu
stificare xps gratis mortuus esset. i. sine cau
sa. Ideo dicit Johan. iij. Sicut Moyses ex
aleauit serpētem in deserto ita exaltari opor
ter filium hoīs. vt omis qui credit in ipm nō
pereat. sed habeat vitam eternā. Ex quo p
qd lex noua iustificat et saluat. Secūdo rō
ne pfectionis. Sicut em nō sufficit homi qd
sit natus ad humane spēi cōseruationē. sed
oportet qd fiat vir erate perfectus. ita ad per
fectam salutem nō sufficit status legis anti
que in quo genus humanū assimilatur pue
ro sub pedagogo Gal. iij. Sed oportet qd cō
stituantur sub lege noua. in qua sū apostolus
genus electū assimilat viro pfecto. qd de scip
so dicit. i. Corin. xij. Cum essem paruulus
quebar vt paruulus et. quando autē factus
sum vir enacuauī qd erat paruuli. Tercio ra
tione pmissionis. Nam lex antiqua nō pro
mittebat nisi caduca. Nā Exo. ij. ca. quando
deus dedit leges moysi pmissit regnū chana
neor. Lex autē noua pmittit eternā. que in
exordio sue predicationis xps manifestauit.
Matth. iij. Penitentia agite. appropinquabit
regnum celorum. Quarto rōne phibitionis
Nam lex antiqua nō phibebat malum perfe
cte. quia phibebat solū manū i iniuriā ex
teriorē. Lex autem noua cohibet manus et
aīm. vbi em illa dicit solū. nō occides. nō me
chaberis ista clamat. Qui viderit mulierem
ad cōcupiscendū eā. iaz mechatus est in cor
de suo. Et qui odit fratrem suū homicida est
Unde seruantibus leges antiquā et aspēnā
tibus nouā iuxta blasphemā pharisei xpus
dicit. Albarhei. v. Nisi abundauerit iusticia ve
stra plus qd scribarum et phariseorū nō intrabi
tis in regnū celoz. Quinto rōne dilectiōis.
Nam lex antiqua est lex timoris quo homo
declinat a malo. vltius non peccando Lex
autem noua est lex amoris. quo remittit pec
catum perpetratū. Vñ Luce. vii. dicit christ⁹
de magdalena. Remittuntur ei peccata mul
ta. quoniam dilexit multum. Ideo Augusti.
sermo Faustū dicit sic. Parua dñi legis et euā
gelij timor et amor. Sexto rōne assimilatiōis.

De sancto Bartholomeo aplo sermo XLVIII

In lege veteri patres antiqui assimilant aia libas terrestribus. patres vero noui testamenti assimilant auius celestibus. Vñ in parabola de nuptiis. *Mat. xxi* dicit Christus. Venite ad nuptias. Celestes. quia tauri mei occisi sunt. i. pphete et patriarche veteris testamenti quorum caput Abel. ultimus Jobes baptista. Altilia i patres noui testamenti. i. Christus Stephanus etc. Septimo rone inhesionis. Lex enim antiqua continet noua et noua continet in veteri. *Ezech. i.* Rota erat in rota. quia *Greg.* ibidem ecclesia erat in synagoga. Octauo rone saluationis. Lex enim antiqua non faciat quod admodum noua. quia illa dat paleas et herbas: ista vero dat frumentum. Unde *Eryth.* super illud. *Mat. iiii.* Cum terra producit ex se fructum suum fructificat herbas: deinde spica: post spicam frumentum etc. dicit sic. Per herbas intelligitur genus humanum in statu legis nature. Per spicam status legis scripture. Per fructum status legis gratie. de quo grano dicit *Job. xii.* Nisi granum frumenti. i. Christus cadens in terram id est in cruce. mortuum fuerit ipsum solum manet fructum et beati. Sicut autem mortuum fuerit credimur. multum fructum affert. i. saluando genus humanum. Non rone collationis. Lex enim antiqua dat in lapide. lex noua. i. spiritus viue datur in corde. *Ezech. xxxvi.* Auferam a vobis cor lapideum. i. legis aeternae. et dabo vobis cor carneum. i. legis gratie. et spiritum meum ponam in medio vestri. i. spiritum sanctum. Decimo rone refectionis. Lex enim antiqua est lex onerosa. lex autem noua est lex suauis. *Mat. xi.* dicit Christus. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos. tollite iugum meum super vos. i. legem nouam. iugum enim meum suauis est: et onus meum leue. Undecimo rone purificationis. Lex enim antiqua pphetizabat ventura. Lex autem noua presenat promissa perfecta. illa in vmbra. ista in veritate. Illa pmettebat filium dei nasciturum: ista presenat christum natum. passum. resurrexisse. in celum ascendisse. *Mat. xvi.* Illa fugit de egypto transiens mare rubrum: ista pertransiit in sanguine christi. Illa coluina ignis et nubis ducitur: ista spiritu sancto. Illa suscipit manna de celo: ista comedit corpus christi supra celum. Illa bibit aquam de petra: ista aquas de latere christi. Illa transit per Iordanem: ista per baptismum. Illa vadit ad patriam terrenam: ista non diu durat: ista ducit ad celestem perpetuam. Duodecimo ratione glo-

ificationis. Nam status ecclesie dei secundum Dionysium. de ecclesiastica hierarchia. constituitur in triplici statu. scilicet in vmbra legis antiquae. In luce gratie legis nouae. In splendore glorie future. Et sicut perfectissimus est status glorie: ita perfectior est status gratie quam status legis antiquae. Nec enim mandabat suos ad lybnum: ista vero transmittit ad celum. In cuius signum baptizato domino accepti sunt celi super eum ad insinuandum quod celum merito sue passionis aperitur baptizatis. Unde Stephanus primus martyr post christum non vidit se descensurum ad lybnum: sed ascensurum ad celum. Ideo clamat *Actuum. vii.* Ecce video celos apertos: et iesum stantem a dextera virtutis dei. Beatus Bartholomeus diligenter aduertens tantam excellentiam noue legis ad christum accessit cuius se militem exhibuit: portans in signa eius in clypeo corporis sui. scilicet campum album per castitatem. *Daniel. vii.* Vestimentum eius candidum sicut nix. Et *1. Thim. iiii.* Candidiores nix nazarei eius nitidiores lacte. Portans in circuitu clipei sui listam rubeam: per corporis sui passionem et sanguinis sui effusionem. *Apocalip. vii.* Audi alterum angelum ascendentes ab ortu solis habentem signum dei viui. scilicet sanguinis consperionem in medio clipei. habens bullam auream per caritatis splendorem. *Job. xv.* Hoc est preceptum meum ut diligatis in vicem: sicut dilexi vos. Cuius itaque hoc clypeo annunciat opera dei mirabilia. necessaria. terribilia. et gloriosa. Unde dicit psalmi. Annunciauunt opera dei: et facta eius intellexerunt. Mirabilia opera dei iam facta: quoad passionem. redemptionem. resurrectionem. ascensionem annunciat. *psal. c.* Mirabilia opera tua: et anima mea cognosceat misericordiam. Et *Daniel. xii.* Placuit mihi predicare signa eius quia magna. Et *1. Thim. xii.* Dispersit vos inter gentes ut enarratis mirabilia eius. Necessaria opera dei quoad iustificationes impiorum annunciat. *Ecclesiast. xxxvii.* Da locum medico: et non discedat a te: opera enim illius sunt tibi necessaria. Et *1. Regum. xix.* Opera illius bona sunt: valde terribilia opera dei quoad punitiones iniquorum annunciat. unde dicit psalmus. Dicite deo quod terribilia sunt opera tua domine. scilicet venturi ad iudicium. *Exodi. xxxii.* Signa facias quae visa sunt super terram. et cernat populus iste opus domini terribile. Gloriosa opera dei quoad glorificationem.

De sancto
patres iustos am
la et multa opera illi
na sunt de re cinica
uiliarie in delicta vi
nos. Parabit veritate
in integra corporis
die fuit sol humani
ebrius vñ erit quod
humani non languet
mo. plenitudo ovis
na officio. Nec ille
lumen crescit in tem
F. Rescit in rep
Per co
Per in
Per af
Per p
Per p
Per p
Per in
Primo be
nitus crescit in tem
conseruacione. Scilicet
uenerunt ad diu
uerbo illa sic lepro
rem et crudelentia
in teneras: et luma
do couertitur ad b
de peccato suo. foli
bras: i. ad considerat
sensualitas in fan
Roma. vi. Quom
quibus nunc crucib
rem et iusticiam. ple
aridum. quia pliden
tridendi facit cor a
i. Q. erio per sper
pulis in aquas mar
feliunt quia cu aia
quam in ligno bab
amare couertitur
die. Quarto per
Job. ii. Lullauit a
reyme amoris fun
is ps. Unui leniti
per dolorem coram
tram in stagna aqu
aquarum quod fir
tur ad deum per
Sexto per rubos
Apis calore solus
lapis est durus an

et ecclesie dei fm dy
archia constituitur
in ymbra legis anti
noue. In splendore
refectissimus est sta
est status gratie q
et enim mandabat
pro transmittit ad ce
aprisato domino a
ad insinuandum q
nis aperitur baptiza
primus martyr post
censuram ad lym
celum. Ideo dama
ideo celos apertost
is virtutis dei. Be
ligenter aduertens
ue legis ad christus
in exhibuit potans
corporis sui. saliet
irarem. Daniel. vii.
didum fuit nix. Et
fuit nazarei eius ni
in circuitu clipei sui
fuit sui passionem
Apocalip. vii. U
ndentes ab omni so
l. vii. Is sanguinis
clipei. habens bul
splendorem. Job.
eum ve diligaris in
fulens itaq hoc d
mirabilia. necessa
Unde dicit psalmi.
dei facta eius in
pera dei iam facta
ptionem. refectio
ciauit. psal. Altra
mea cognosceat m
uit mibi predicare
Et Thobie. xiiij. Dil
enarretis mirabi
a dei quo ad iustifi
ciauit. Et eleasti.
o: et non discedat a
tibi necessaria. Et
us bona sunt valde
ad punitiones tibi
dicit ps. Dicite deo
a dñe. scilicet veni
t. Signa facias
et coram populo iste
opa dei quoad glifi

rationes iustorum annunciant. Ecce. xi. Glorio
sa et inuisa opera illius. Bern. q. gloriosa di
ta sunt de te ciuitas dei. Qum vna erit lingua
iubilatio indefessa vnus affectus. amor eter
nus. Parebit veritas. implebit charitas. et e
rit integra corporis et anime societas. fulge
bit sicut sol humanitas glorificata. angeloru
et hominu vnu erit gaudiu. vnu colloquiū. vnu
coniuiū nō languebit amor. nō liquefiet dile
ctio. pferentib⁹ oibus bonis: nulla erit dilatio
nis afflictio. Nec ille. Ideo beatus Bartho
lomeus crescit in templum sanctum in dño.

Crescit in templum sanctum in dño.

Per conuersionem.
Per imitationem.
Per assumptionem.
Per predicationem.
Per passionem.
Per glorificationem.
Per impetrationem.

Primo beatus bartholo

meus crescit in templum sanctum in dño per
conuersiones. Sciendum q. vt dicit ps. Co
uertentur ad dñm vniuersi fines terre. Cen
uersio ista fit septies modis. Primo p. pudo
rem et erubescenzas. Joel. ii. Sol conuertitur
in tenebras: et luna in sanguine. quia aia quā
do conuertitur ad dñm p. pudorem quē habet
de peccato suo. sol. i. ratio conuertitur in tene
bras. i. ad considerationes suorum peccatorum et luna
i. sensualitas in sanguinem. i. ad confusionem
Roma. vi. Quem fructus habuistis tunc in
quibus nunc erubescitis. Secundo per timo
rem et iusticiam. psal. Qui conuertit mare in
aridam. quia consideratio amaritudinis distri
cti iudicii facit cor aridum ab humore pecca
ti. Tertio per spem venie. Ero. xv. Adhuc li
gnus in aquas marath. que in dulcedine ver
se sunt quia cū aia considerat passionē christi
quam in ligno habuit. tunc affectiones eius
amare conuertitur in spem diuine misericor
die. Quarto per amorem spiritualis leticie
Job. ii. Lustrauit aqua vniū factum. quia la
chryme amoris sunt signum leticie spiritua
lis. ps. Vniū lenificat cor hominis. Quinto
per dolorem contritionis. ps. Qui conuertit pe
tram in stagna aquarum et rupem in fontes
aquarum quod fit cū aima obdurata conuer
tatur ad deum per lachrymosam contritionem
Sexto per ruborem confessionis. Job. xxiiij.
Lapis calore solutus in es conuertitur. quia
lapis est duritia anime peccatricis. es qd est

sonorum designat sonorum confessionis
Calor est dolor in confitendo. Septimo p.
laborem satisf. ctionis. Daniel. iii. Fecit me
dium fornacis quasi ventum rois flante qd
fit cū anima conuertitur ad deū p. equam satis
factionem. Angelus significat grām. fornax
aia peccatoris. ignis vehemenciam tribus
lationis. refrigerium consolationem que ple
ne satisfaciendi cōfertur. ij. Corinth. pmo. Si
cut abundant passionēs christi in nobis. ita
per christum alundat consolatio nostra.

Beatus bartholomeus et nobilibus parē
tibus ortus. frege in die diuino detentido
lorum erroretandem audita fama et sancti
tate ac miraculis iesu xpi in Judeam venit
ubi ad xpm conuersus ppetuo ei adhefit. et
magnam penitentiam p peccatis suis egit.

Secundo beatus bartho

lomeus crescit in templum sanctum in dño p.
imitationem. Sciendum q. bartholomeus in
terpretatur filius suspendentis aquas. Dicit
tur enī a bar qd est filius et tholos quod est
summitas: et moys qd est aqua. inde bartho
lomeus i. filius suspendentis aquas. i. dei. q.
mentes doctorū sursum eleuaret aquas do
ctrinarum inferius fundant. Et est nomē sy
rum. nō beatus. per quod notatur dignitas
eius. quia in filium dei adoptatus est. i. Thes
sal. v. Omnes enī vos filij lucis estis: et filij
dei nō estis noctis neq. tenebrarum. quia be
redicatem illā quā christus naturaliter possi
det nos per ipm velut filij adoptiōis partici
pamus. ps. Tu es qui restitues hereditates
meas mihi. Et Roma. viij. Si filij et heredes
heredes quidem dei coheredes autē christi.
Sicut autē quis in possessionem terrene here
ditatis octo modis pot introire. ita in posses
sionem celestis hereditatis octo modis pot
introire. quibus modis potest in filium dei
adoptari p. grām. Primo adoptatur quis in
filium per vite puritatem et innocentiam. ij. Cori.
vi. Immundū ne retigeritis: et ego recipiam
vos et ero vobis in pater: et vos critis mihi
filios et filias. Tales enī q. expresse imitant
illū filius naturalē q. est speculū sine macula.
Sapiē. xij. Adhercet in filios adoptari Deu
tero. xiiij. Filij estote dñi dei vestri. non vos
incideris: nec facietis caliciū sup. mortuos.
scz per peccati corruptiones per qd fit incisio
et plaga grauis in aima. et seaniunt. qm popu
lus sanctus es dño deo tuo. Talibus enī cō
petit priuus modus intrandi in possessionē

De sancto bartholomeo aplo sermo XLVIII

aliquis hereditas iure pproquiritatis. Nihil
meri. xvij. Mercedem dabitur eis qd proximi
sunt ei. eritqz hoc filijs israel sanctu id est fir-
mus lege perpetua. Inconruptio aut facit p-
rimus dei. Sapient. vij. Spiritus sanctus pro-
pter sua mundicia in aias sanctas se trāffert.
amicos dei et pphetas cōstituit. Hanc autem
vite mundiciam assequitur homo per baptis-
mum. i. Corinth. vi. Et hoc quod aliquando fui-
stis. s. peccatores. si abluti estis: sed sanctifi-
cati estis. Ad tales ergo iure pproquiritatis
deuoluitur hereditas. ps. Nouit dñs dies i-
maginatorum: et hereditas eorum in eternum erit.
Beatus bartholomeus a xpo fuit bapti-
zatus sicut ceteri apli. Johan. xij. Qui locus
est nō indiget nisi vt pedes lauet. Et iterum
Iam vos mudi estis. Post baptismum aut ser-
uauit innocentiam vite. Cum enim iudi que-
reret ab idolo suo astaroth. Quis est iste bar-
tholomeus. ait. Amicus est dei omnipotentis
et. Etiam in die penthecostes accepit spm
sanctum. Act. i. Vos autem baptizabimini spu
sancto. Secundo adoptatur quis in filium per
fidei cōstantiam. Gal. iii. Omnes filij dei estis
per fidem in xpo iesu. Talis enim meret introi-
re in celestem hereditatē iure cōmutationis.
Quia enim fides est de his q nō videntur. s.
de eternis. que autē videntur sunt tēporalia.
ideo fides facit cōmutationem tēporaliū p
eternis. et hoc per paupertatē voluntariam.
vt patet de Abraham. Heb. xi. qui fide obe-
diuit in locū exire quē accepturus erat in he-
reditatē: et tūc nesciens quo iret. Et Ja-
co. ij. Nonne deus elegit pauperes in hūm-
do diuites in fide et heredes regni qd repro-
bisti diligentibus se. De ista cōmutatiōe di-
citur Deutero. xviij. Non habebunt sacerdo-
tes et leuite partē et hereditatē cū reliquo is-
rael. dñs enim ipse est hereditas eorum. Beatus
bartholomeus hanc pmutationē fecit. Ad
thei ix. Ecce nos reliquimus oia et secuti su-
mus te et. Cū enim filium lunaticum regis in
die sanasset: et rex ei multa preciosa donaria
mādaasset. mane sequenti aurore clauso ostio
appareno regi ait. Cur me tota die cū auro et
argento quesuisti ista munera sunt necessa-
ria his qui terrena requirunt. Ego nihil terre-
num. nihil carnale desidero: qui hec omnia p-
pter amorem dñi mei iesu christi contempni
et. Tercio adoptatur quis in filium per vir-
tutem et iusticiam. i. Johan. iij. Omnis q ius-
ticiam facit ex ipso natus est. In hoc mani-
festi sunt filij dei et filij dyaboli. Quis qui non

est iustus non est ex deo. Talis enim iustus
meretur introire celestē hereditatē iure em-
ptionis. ps. Iusti autē hereditabunt terram
et inhabitabunt in seculum seculi super eam.
Et Mat. v. Beati qui esuriunt et sitiunt ius-
ticiam. Et Luc. x. Omnes sitientes venite
ad aquas. s. celestis glorie. quia torrente vos
lupratis ruc potabis eas. Et qui nō habetis
argentum pperate et emite. Beatus bartho-
lomeus iusticie operibus intendit. quod ei
corporis dispositio monstrauit. sicut idoliū
berith nomine prestatum est dicens. Capilli
eius nigri et crispi. caro ei candida. oculi grā-
des. nares equales et directe. barba plixa. ha-
bēs canos paucos. statura equalis. collobo
albo. i. veste longa sine manicis. purpura ve-
stitur induitur pallio albo. qd per singulos
angulos gemmas habet purpureas. Chigū-
tiscet anni sunt ex quo vestes eius et sandalia
nec veterascunt. nec fordidant: sicut nec filio-
rum israel. quorum vestimenta nō inuetera-
uerunt. et pedes eorum non sunt attriti vdi-
citur. i. Esdr. ix. c. Quarto adoptatur quis
in filium per compassionem et misericordiam.
Eccle. iij. In indicando esto pupillis miseri-
coris: et cris tu velut filius altissimi obediens.
Talis enim misericors meretur introire cele-
stem hereditatē iure matrimonialis conse-
derationis. Adarius enim debet habere par-
tem hereditatis uxoris. et conuerso. Vñ fm
legem non licebat viro vxorem de alia tribu
ducere ne ad aliam tribum transiret heredi-
tas. Numeri xvi. Qui ergo desponsauerit mi-
sericordiam filiam dei iustum est vt heredi-
tatem percipiat. Eccle. xliij. Illi viri miseri-
cordie sunt: quorum pietates nō defuerunt. et
cum semine ipsorum perseuerat bona heredi-
tas. Beatus bartholomeus misericordie ope-
ribus valde intentus fuit. Cum enim prece-
pisset idolo Astaroth vt demon inde exiens
idolum ipsius cōmimeret. statim extens om-
nia idola templi per seipsum cōfregit. deinde
oratione fusa ab apostolo omnes infirmi p-
tinus curati sunt. ps. Tibi derelictus est pau-
per: et pba. tu cris adiutor. Conte. b. a. pecca-
ta. et. Quinto adoptatur quis in filium per
tribulationum tolerantiam. Heb. xi. Quem
enim diligit dñs castigat. Flagellat autem oēm
filium quem recipit. Quis enim filius quem
non corripit pater. qd si extra disciplinā estis
cuius participes facti sunt omnes. ergo adub-
teri et non filij estis. Talis enim tribulatus et
flagellatus acquirit hereditatē celestem san-

De sancto
et lancea. Debe-
retem imitatio-
ne hereditabunt pro-
prium. Beatus Do-
mibus et tribulatio-
ne et animo letus et h-
y. Beatus apostoli go-
dina. d. bi sunt et. c.
siam per oratione
Non enim accepisti
em in timore sed a
enit filium in qu
lyando. Talia eni
ri hereditatem cele-
Especta dominū et
robore vt heredita-
lia. Qui habet me-
rum et possidebit m-
Beatus bartholom-
tio per diem oratio-
tem. Cum enim qu
Beatus qui multo
ad emere clama-
lenec interduxi
his ait. Venite
remo est et. c. Sep-
tum per deuotam
Ena velut filius al-
ma vii. Qui spiritus
mibi filij dei sunt et
nditatem celestem
Ecce facti. x. d.
itudinem vt ascen-
cum et semet eum
derunt omnes filij
qui sancto deo. Be-
mal. obediencia sen-
di cum eo ambula-
pni nec elurire per-
tios his que dei en-
Petrao adoptat
obstantiam. Ad
vltros benefice
no filij patris vel
Beati pacifici que
Talia pacificus ac-
tem sola gratia et de-
hereditatem terrenam
tandem patet. Be-
dit viam salutis cu
inimicis iesu christi
templi idolo sacifi-

Septimo ad humilitatis exhibitionem. Jo
hannis. xij. Si ego laui vestros pedes domi
nus ⁊ magister ⁊ vos debetis alteri alterius
lavare pedes ⁊c. Octavo ad sacri mysterij
celebrationem i. Corinth. xi. Hoc facite
in eam commemorationem. Nono ad peccatorū
remissionem. Iohannis. xx. Accipite spiritū

De sancto Bartholomeo aplo sermo XLVIII

sancti quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Decimo ad resurrectionis xpi testificatione. Act. iij. Virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis iesu christi. Undecimo ad ascensionis xpi comprobationem. Luce. xliij. Educit aut eos foras in bethaniam. et eleuatis manibus benedixit eis. et factum est dum benediceret eis recessit ab eis et ferebatur in celum. Et Act. i. Videntibus illis eleuatus est et. Duodecimo ad spissantem receptionem. Act. ii. Repleti sunt omnes spiritu sancto: et ceperunt loqui variis linguis. prout spissantem dabat eloqui illis. De beato autem Bartholomeo de quo oia preuidet oia nouit. oim gentium linguas nouit et intelligit et.

Quarto beatus Bartholomeus creuit in templum sanctum in domino per predicationem. Sciendum quod beatus Bartholomeus a domino iesu christo missus est ad predicationem. Ad. vi. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Unde beatus Theodorus abbas et doctor precipit in sermone hodierno dicit sic. Beatus Bartholomeus dum ad predicationem mitteretur a domino audiuit. Vade discipule meus ad predicationem et ad pugnam. capax esto periculorum. Ego paternum opus consummabo. primus testis factus. Hos quod necessarium est imple. Imitare magistrum tuum. emulare dominum tuum. Sanguinem sanguinis pone carnibus carnem trade queque pro te passus sustinui patere. Arma tibi sint benignitas in sudoribus mansuetudo inter maleficos. patientia in his qui percutiunt. Non resuleauit apostolus: sed ut famulus fidelis domini coacquescentis precepto: propter gaudes tam lux mundi tenebrosos illuminaret. tamque sal terre ut gentes insipidas saliret. tamque agricola ut spiritualem culturam perficeret. hec ille. In hac enim predicatione quattuor fecit. Primo habuit sollicitudinem operationis. Unde *Ambrosius* beatus Ambrosius in prefatione dicit sic. Discipulis christi tui vnica diuinitate personaliter predicationibus trinitate tua mundo mirabiliter dignatus es offendere maiestatem. Inter quos beatissimus Bartholomeus magna virtutum prerogatiua colendus. benigna tui prospectio ad populum directis longinquum: que licet humana conuersatione primum remotum tibi in predicationem augmēto meruit consignare vicinum. Quamvis preconijs apostolorum mirabilem celebrandum: cui dum ad seminandum fidem propinquo corda non sufficerent populorum

alacris vestigijs extremos terrarum fines penetravit indor. hec ille. Tres enim prouincias peragravit. Unde beatus Theodorus dicit sic. Apostolus dei Bartholomeus primus in licaonia predicauit. postmodum in india. ad vltimum in albano videri. scilicet maioria armenie. hec ille. Tres enim dicunt indie. Prima que ad ethiopiam ducit. Secunda que ad medos. Tertia que finem facit. et ad istam preterit. Esa. vi. Qui sunt isti qui ut nubes volant. Secundo habuit amplitudinem religionis: quia demonum culturam destruxit et dei cultum et religionem ampliauit. Sic autem dixit beatus Augustinus libro de ciuitate dei. Tria genera deorum tradita sunt. Vnum a poetis. Alterum a philosophis. Tertium a principibus ciuitatum. Nunc autem domino nullo modo sunt colendi. Vnde dicit psalmus. Simulacra gentium argentum et aurum opera manuum hominum. Similes illis fiant qui faciunt ea. Omnia autem ista genera deorum beatus Bartholomeus destruxit. Unde Ambrosius vbi supra. Templum ingressus demoniaci effecit illico ut nullum cultorum demon preberet responsum. Quod sublime sanctitatis eius miraculum: dum autem qui humani generis inimici sui fecit in nihilum redigere simulacrum. Quod digne exercitui numerandus celestium: ut miraculis fidelis commendaret certissima angelus apparuit supra delapsus ab aula. Is igitur carbenarii demonem auctis ostendens deformem saluaueram saxo dñicam impexerat crucem. hec ille. Tertio habuit plenitudinem dilectionis. quia beneficia domini iesu plenissime cognouit. dilexit et nunquam obliuioni tradidit. que etiam regi Polemio mira claritate exposuit ostēdens quod nostra redemptionis facta est valde congruenter: potenter iuste ac sapienter. ut patet in legendis. Cum ergo eidem sacramenta fidei predicasset dixit regi quod si baptizari vellent deum suum ligatum carbenis ostenderet quod fecit. Unde Ambrosius vbi supra. Rex reginaque simul baptizant cum gente: vbi etiam quod duodecim accole te deum patrem corpore sequuntur et mente hec ille. Quarto habuit pulcritudinem intentionis. quia perseueravit in doctrina verbi dei usque in finem. Unde beatus Theodorus vbi supra. Petrus apostolus doctor nationes: sed et Bartholomeus consequenter paria inuestigat. Petrus operatur prodigia magna: sed et Bartholomeus facit miracula valida. Ad quod petrus valet mysteria caposcere: ad tot sufficit Bartholomeus penetranda

Equaliter fecimus
creata diuina car
denari numerum
am diuine serm
thara armonia. h
polomeus inter
Act. i. numerus
ter eos. Et ps. 117.
Quinto
meus creuit in te
fione. Scendy
mei fuit valde sim
fuit epollariu
morem. Sic bri
gellariu fuit cruc
amo. et sic per cap
nos est. Cant. y. B
creuit ciuitate. per
volutauerunt m
relerunt palliuz
tem dicendus pe
fuit decollatus de
bus offitus. De
bus in cruc fuit
fuit flagellatus. J
riatis. Jste est be
Qui ab bierlin in
do xpi ipsum in
tandū mite. qui in
qui est epollariu
pulerunt flagella
um reliquerunt
minime relenit.
tuesed quoad a
de Ambrosio vbi su
plorum delatu pos
frater tyrannus b
dio in fide constan
um acerrimam fe
tamen mortis viri
gloiosi certamini
reporauit triumph
domus vbi supra.
indis predicauit
reum in propria
domini in alban
trifectis deos fun
deorum capite en
postquam viuens ex
de ille. Nam puer
omo exconatus r
nus Bartholome

De sancto Bartholomeo aplo sermo XLVIII

Equaliter secundat ecclesias, equa lāce habet cetera diuina carismata. Hic ex diuino duos denarij numero medius ab utraqz parte sonum diuine sermocinationis dat sicut in cythara armonia. hec ille. Nam Albarth. x. Bartholomeus inter aplos numerat sextus, sed Act. i. numerat septimus, tanqz medius inter eos. Et ps. 72.

¶ Quinto beatus Bartholomeus creuit in templū sanctū in dño per passionē. Sciendū qz passio beati Bartholomei fuit valde similis passioni xpi. Xpus nā qz fuit expoliatus flagellatus crucifixus, et sic mortuus. Sic beatus Bartholomeus fuit flagellatus fuit crucifixus, fuit pelle sua expoliatus, et sic per capitis obruncationē mortuus est. Cant. v. Inuenerūt me vigilēs qui circueūt ciuitatē, percussērūt me, s. flagellando, vulnerauerunt me, s. crucifigēdo et decollādo, tulerunt palliū meū, s. me excoctando. Fuit em̄ decollatus penis vndiqz s. sursum, quia fuit decollatus, deorsum: qz fuit in cruce pedibus affixus. Dextera et a sinistris: qz manibus in cruce fuit clauatus. Ante retro: quia fuit flagellatus. In toto corpore: qz fuit excoctatus. Iste est homo de quo dicit. Luce. x. Qui ab hierlm̄ in Iericho descendit. s. quando xps ipsum in mundū lunaticus ad predicandū misit, qui incidit in latrones, s. gētiles qui eū expoliauerunt excoctando, plagas imposerūt flagellando et crucifigēdo, et seminiuum reliquerūt decollando. Tunc em̄ fuit seminiuus relictus, qz quoad corpus fuit mortuus: sed quoad animā corā deo viuus. Unde Ambrosio, vbi supra. Ad extremū vero templum delatu pontificis. Neophiti polemij frater tyrannus beatum apostolum omnimodis in fide constantem cesum atqz excoctatum acerrimam fecit suscipere mortem. Qui tamen mortis viriliter perferendo discrimen gloriosū certaminis ad celeste gaudium secū reportauit triumphū. hec ille. Et beatus Theodorus vbi supra. Sanctus Bartholomeus in dies predicauit, qui et euangelium fm̄ Altheum in propria eorum lingua eis tradidit dormiuit in albano ciuitate magne armenie crucifixus deorsum habens caput. Petrus deorsum capite crucifigitur. Bartholomeus postqz viuens excoctatus est capite plectis, hec ille. Nam primo fuit crucifixus, deinde viuens excoctatus, eadem capite truncatus. Beatus Bartholomeus fuit excoctatus ppter

quattuor. Primo in signū feruēde caritatis. Solent em̄ hoies calore nūmo estuantes deponere vestimenta, et qz beatus Bartholomeus igne amoris plenus fuit ideo propter christum pellem deposuit. Unde i. Regum. xviij. dicit qz Ionathas diligebat David qm̄ animā suam. Nam expoliauit se tunica sua et dedit eā dauid. Sic beatus Bartholomeus dono spū sancti repletus diligebat xpm̄ quasi animā suā, ppter qd nudauit se tunica et dedit eā dauid quādo, ppter xpm̄ excoctatus fuit. Secūdo in argumentū maioris puritatis. Solent em̄ rami arborū quando excoctantur albiores apparere. Sic beatus Bartholomeus pelle mortalitatis excoctus in anima exstet magis purus. Joel. i. Ficū meū decorticauit nudans expoliāui eā. albi facti sunt rami eius. Tercio in spem future immortalitatis. Solet homo libenter deponere vestē vernātam vt vestem induat nouā. Baruth. v. Et ne te hiemalem stola luctus et veratio nis, et in due te decore regio. Sic beatus Bartholomeus libenter pellē mortalitatis excoctauit qz se decorandū vestē immortalitatis agnouit. i. Alabastra. Inuit rex expoliari Ionathā vestimentis suis et induit eū purpura, i. carne glorio sa: qd erit in resurrectione generali. Quarto in odorē suauitatis. Solebat em̄ sacerdos in veteri lege, vt dicit. Leuit. i. Pellē hostie tetrabere: igne qz supposito ipsam in odorē suauissimū dño imolare. Sic scō Bartholomeo ē pellis tetracta: qui igne caritatis succensus in odorē suauissimū est dño imolatus. Sapi. iij. Tancz aurū in fornace pbauit illos: et qst holocausti hostiam accepit eos, et sic ps.

¶ Sexto beatus Bartholomeus

us creuit in templū sanctū in dño p glificationē. s. quoad aiām et quoad corp⁹. Quoad glām aiē, beatus Theodorus vbi sup̄ dicit sic. Nūc qz aue o brē brōz ter brē Bartholomee, qui es diuine lucis splendor, scē ecclesie piscator rōnālū pisciū pcurare capture, vplais fructus viuidi palmitis, vulnerator diaboli mūdus suo latrociniū vulnerātis. Gaudeas sol orbis terre: cūta illuminans os dēt lingua ignita, sapia p̄mens, fons iugiter sanitates emanans, qui mare meabilibz gressibz sanctificasti qui terras purpureā tuo cruore fecisti, qui ad celos cōmeasti, vbi in medio diuine aciei resurgens in splendoze immarecensibilis glorie splendens, in exultatione iocunditatis insatiabilis gaudes. hec ille. Quoad gloriaz

corpore dicit idem vbi supra. Projicit na-
q; in pelagus corpus sanctū. Alhora est igit
cum inpetu de regionibus armenie archa
quatuor alijs alijsq; martyru archib; que si-
militer dū signa operantur cum ea fuerāt in
mari picte, & perantū spaciū maris qua-
tuor bis precedebat⁹ & tanq̃ ministris ob-
sequi quodammodo aplo facieb⁹ venerunt
in partes facile in insulā que liparis notat.
hic epo doctissim⁹ qui tunc aderat revelat.
Veni ad pauperula thesaurū diuinū⁹
venit ad ignotū illem preciosissimā margarita
venit ad mestissimā splendissimū luminare.
Suscepit igit igit cū multis bymnis laudi-
bus & candelis, & templum sibi magnifice sa-
bnificat. hec ille. Et sic vsꝝ ꝛꝛ

Septimo bris Bartholo
meus crevit in templu sanctu in dño per im
perratione. Un bris Theodorus vbi supra
dicit sic. Postq bris apostolus migronit ex
hoc mundo neglexit ocelloribz sed inuitabar
miraculis perditos. ⁊ pdigis admitebar ad
uerfos. hec ille. Deus cñs glorioficauit ipsu re
spectu nostri quadrupliciter. Primo q. fa
ctus est aduocatus peccatoru. Sicut ipse cum
dixit dñro vbi apparuit bñed. Deus p mul
tum tempus nostris precibus ⁊ meritis po
pulo bñe pepercit. Secundo liberator deu
roz. sicut p3 in magistro que ab insidijs dia
boli liberauit. ⁊ tertio condonator reproba
rum. sicut patet in Federico imperatore qui
est corpus de loco suo mouere voluit. Quarto
reprobator muneru inuistor. sicut pat3 in
muliere que oleum iniuste acquisiuit in lam
pades sancti Bartholomei infunderet voluit
sed nequirit. Multis alijs miraculis choruf
cat. hic per gratia in celo p gliam Amen.

In festo bñ Augustini epì. Sermo, xlix.

Iste effuluit in te
 plo dei. Eckl. x. in epla presens
 sollicitatis. Ponlinus in qua
 dam epla dicit sic. O beatissime Augustine
 vere sol terre quo pcedia nostra ve possint
 seculi croce vanescere condisit. O lucerna
 digne super candelaibus ecclesie posita: que
 late ecclesiasticis vrbib' de septiformi ligno
 castum oleo leticie lumen effundens. densa
 hereticon caligines dissipans. lucem ve
 ritatis a confusione tenebrarum splendore
 clarifici smonis enubilis h. alle. Sup quo
 verbo moueo talem agnos. vtrum ecclesie

hica hierarchia splendidior fuerit et dei Augustini miraculosa conversione q̄ angelica hierarchia ex primi angeli gratiosa perfectione tenet. Ad istam questionem respondent duo doctores ecclesie. ¶ Primus est Petrus Damianus in quodam sermone dicens sic. Hec est Augustinus vir beatissimus nobilis genere: sed nobilior moribus. spiritu superbie pauperimus. misericordie alicuius vilicioribus. miserorum consolator. mirificus. christi crucifixus sequens nudus mundo crucifixus in cuius ore non est inuentus dolus. a summo sacerdote sacerdos preceptor. se illi hostiam viam incesantem offerens in ipso fore pictatis suis affluenter lachrymis ab omni rubigine victor in immaculatis. nunc sanctorum presulum stola indutus coronam martyrum multiplici labore cōsecutus. apostolorum collegio meritis et gratia coequatus. summus dei iudicis archangelos beatitudinis conficiat? eterni regis thalamo in cui? amore sepe mortificatur et ad eius solam visionem effusum desiderio peruenire desiderabat perpetuo locutus opere et verbo regiam viā in finibus suis: usque hominibus. hec ille. ¶ Secundus est Cassiodorus in plogo super psalterium dicens sic. Est cū fa candidissimus pater Augustinus litterarum omnium egregius magister et qd in vbertate rarum est. carissimū dispensator. Decurrit appetitūq̄ fons purissimus nulla fece pollutus: sed in integratē fidei p̄suerans in fidei hereticis locum dare vnde possint vlla colluctatione defendere. Totus carolice: totus orbis docus inuenit: et in elefā diti inuasissimo nitore resplendens super ni luminis claritate radiat. hec ille. ¶ Sciēdū q̄ licet in omni opere dei reliceat iusticia et misericordia: tamen principaliter est misericordia ppter quatuor. ¶ Primo ppter gloriosam perfectionē. Nam sicut forma est nobilior materia: pura alia q̄ corpus: ita pars est nobilior et principalior. Est alia est pars principalis in homine. Eodē modo in naturalibus: pars que tenet locū forme ad effectum pducendū est nobilior et principalior. ¶ Si pars que tenet locū materie v̄ parer de sole q̄ in generabilibus rebus tenet locū forme quasi parer terra vero tenet locū materie velut mater. vñ sicut parer et sol sunt nobiliores ad generandum: ita et principaliores. Nunc autem deus est nobilissimus actor et operator. homo vero est subiectū in quo agit qui tenet locū materię et hūic homini conuenit diuina iusticia

ut sibi proportionabiliter tribuat naturalia. Deus autem tenet locum forme. misericordia: die qua mouet aduersus hominē. Unde sit aut sol est principalior in generatione: sic misericordia: est principalior in diuina operatione. eo quod attendit peres deum inchoatiue quod sit diuina iusticia que attenditur penes hominem determinatiue. Unde Iaco. ij. Misericordia superexaltat iudicium. Glo. i. preeminet in iudicio: quia licet deus sit tantum iustus quantum pius: tamen magis relucet in iudicio suo misericordia quam iusticia. quia est velut agens potentior: ad agendum per misericordiam: quam sit homo velut patiens ad suscipiendum iusticiam. Unde clamat psal. Adiferationes eius super omnia opera eius. Nec mirum: quia quod est proprium alicui excedit omnia alia minus propria et accidentia. ut patet de homine: qui cum sit animal rationale. eius proprie proprium est rationale. Unde magis proprie conuenit ei uti ratione quam resistere et alijs proprietatibus et accidentibus. Similiter licet deus sit iustus et misericors: et multas alias habeat proprietates optimas tamen super omnia opera suauitatis misericordia. Unde Grego. in oratione dicit. Deus cui proprium est miseri scilicet semper et parere. Secundo propter miraculosam dei operationem. Licet enim in miraculis reluceat dei omnipotentia: tamen magis relucet diuina misericordia qua mouetur ad miracula faciēda. Deus enim preuidens in nobis miseriam ignorantie infidelitatis atque malignitatis volens nos reducere ad felicitatem per doctrinam et bonos mores: nobis preposuit viros optimos veteris ac noui testamenti: quorum doctrinam et exempla ut acceptaremus tanquam a deo transmissa. voluit ipsos facere diuinas operationes et miracula. quibus moueremur ad acceptandum ipsorum doctrinam et ad imitandum exempla: quod enim misericorditer deus ostenderit suam omnipotentiam per miracula: ut educeret populum suum de miseria seruientie. Patet. Nam ut populus hebreus? Moyses creauit manus eius polluis et sanauit. Et ciuiazim tunc respicere facies eius sicut sol. Et pharao populum dimittat. dicitur Moyses decem principales plagas. Et sciat via eundi ad terram. promissionis dicitur colūna ignis. Et non videat ab inimicis nec est affligat datur colūna nubes. Exo. xij. Et non pereat fame datur manna de celo. Exo. xvi. Et eius appetitus delectetur pluit super eos sicut pulue-

rem carnes. ibidem. Ne aquis deficientibus siti affligat: educat ei aqua de petra abundanter. Exo. xvij. Et non capiat ab inimicis carens nauibus ad transfrētandū mare sibi diuiditur. Exo. xij. Et populus egypti ipsum non insequat et molestus mare coniungitur et egyptus submergitur ibidem. Et non perueniat ad nuditate vestimenta et calciamenta xliannis non sunt vetustate attrita. Deutero. xix. Et possit exire desertum iordanis ei diuiditur. Josue. xij. Et terram promissionis possit intrare et habitare. xxiij. reges debellauit. Josue. xij. Tandem ergo genus humanum educeret de hoc seculo per miracula misericorditer sicut eduxit populum de egypto: multiplicauit miracula in nouo testamento. In creaturis intellectualibus remouit et repellendo. In creaturis celestibus nocere illuminando nascens. diem obscurando moriens. In clementia. veteris imperando: mare sedando. in terra mortuos suscitando. spiritum sanctum in specie ignis mittendo. In creaturis rationalibus infirmos sanando. ignaros doctorando. impios conuertendo. In creaturis irrationalibus cuiuscunque generis. In quibus omnibus miraculis licet nobis manifestet suam omnipotentiam: tamen principalior est sua misericordia qua motus fuit ad faciendum miracula. s. ut nos misericorditer educeret ab ista miseria. Tercio propter virtuosam conuersionem. Licet enim deus ostenderit suam omnipotentiam dando virtutes gratuitas sanctis patribus veteris et noui testamenti: hoc fecit magis misericorditer propter nos. unde ut nobis proponeret fidem sine qua impossibile est placere deo. Heb. xi. Dedit fidem quasi fontem. naz oēs fidei aqua biberunt: et ea reposuit in patribus veteris et noui testamenti. Et autem veluti per conductum possemus potare dedit eis simonem sapientem. quia sapia nos doceret archana diuina. Ut autem ista diuina possemus capere et intelligere vasa tribuit ad bibendum diu eis dedit simonem scientem. per quam scientiam quod est cognitio creaturarum tanquam per visibilia dādo nobis exempla duceret nos in cognitionem inuisibilium. Et autem hanc aquam fidei sapientie et scientie possent omnes effundere et omnes possent bibere auribus et mente dedit eis donum ligurarum quod dono omnem loquuntur lingua et ydionata et omnes intellegant et intelligendo bibent. Et hoc hanc aquam bibentes delectabili gustaret dedit eis iter per taros simonem. qui interpretatur boies intelligeret clari et delectaret dulci. ut hoc boies mundi acceptaret hanc doctrinam aquam clarissimam a deo nobis infusa: dedit eis restimonia diuina. s. prophetias

qua p̄dicebāt futura discretionē sp̄m̄. qua p̄nunciabant ocula cordiū. grām sanitatū qua curabāt insanabiles infirmitates. virtutū grām. qua opabātur mira mortuos suscitando et signa de celo dando. Et hec oīa de opatus est fm̄ suā oīpotentiā. nō aliunde motus nisi p̄ suā mīam. qua vnicuiq; dedit manifestatiōē sp̄s ad vilitatē miserorū. i. Cor. xij. Et sic diuina mīa est magis nobis ad cōfidentia q̄ iusticia ad timorē. Quarto ppter grōsam cōuersionē. Nam Grego. i. collecta dicit sic. De⁹ qui oīpotentiā tuā pariendo maxime et miserādo manifestas. quia scz dū p̄cā remittit ostendit se posse. et magnā ostendit potentiā dum hoīem remouet a misericordia culpe et ipsum p̄mouet ad felicitates. In quolibet em̄ peccato mortali tres miserie cōtingunt peccatori. Prima est macula. q̄a p̄ peccatū expellitur splendor gratie et nitor virtutum quē solus deus potest refundere.

Secunda est deordinatio hoīs in naturalibus dum rō pueritur a deo q̄ solum per deū potest iterum cōuerti. Tercia est reatus pene eterne. etiam transiēte actu peccati. quoz penam solus deus pōt remittere. Cum autē per suā mīam mouetur ad iustificandū peccatorem. manifestat suā oīpotentiā. quoniam iam vt augustin⁹ dicit. maius est peccatōē iustificare. q̄ celum et terrā creare. Ratio est. quia celum et terra sunt creata ad generationem corporalium et conseruationem. Impius autē iustificatur ad fructiōē sup̄naturalium. Generatio autē causata a celo et terra cessat. salus autē iustorū in eternum stat. Unde p̄romissus bonū est deus possessus eterna. liter q̄ generatio corporalium tēporaliter. tāto maius est impium iustificare q̄ celū et terram creare. Ex quo patet q̄ maius est opus diuine mīe q̄ diuine iusticie. Beatus augustinus in adolescentia sua infectus erat qua duplīci viciōz macula. Primo errore infidelitatis. quia in sectā manicheorū q̄ xpm̄ factū fuisse affirmāt et carnis resurrectiōem negant incidit. et in ea p̄ annos nouem dū adhuc adolescens esset in sua ciuitate carthaginensi p̄mansit. Ad has etiā iūgas perductus est vt arborē fici plorare diceret cum ab ea ficus vel foliū decerpitur. Secūdo errore p̄bice vanitatis. Vñ in libro cōfessionū ipse dicit sic. Institui aim̄ intendere in scripturis sacris. sed visa est mihi scriptura indiēna quā tullione dignitati cōparare. timor enim mentis fugiebat modū eius. Illa autē

erat q̄ cresceret cū paruulus. sed ego dedignabar esse paruulus et timid⁹ fastu mihi grandis videbar. Nec ille. Tercio errore terrene cupiditatis. Nam de cartagine romam et de roma mediolanum perrexit. vt rhetoricā videret et sue cupiditati satisficeret. Unde ipse ait vt supra. Docebam artem rhetoricam et viciōsā loquacitatem. victus cupiditate vendebam. Quarto errore carnalis voluptatis. Unde ipse ait vbi supra. Exalabā ne bula de limosa concupiscencia carnis et scatebra pubertatis. et obnubilabant cor meū vt nō discerneretur serenitas dulcedinis a caliginē libidinis. hec ille. Ab his erroribus purgatus Augustinus magna misericordia dei. Unde ipse ait vbi supra. de deo loquēs. Luz te primū cognoui reuerberasti infirmitatem aspectus meiradians in me vehementer. et cōtremui amore et horrore. et inueni me longe esse a te in regione dissimilitudinis tanq̄ audirem vocē tuā de excelso abus sum grandium. cresce et māducabis me. nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue. sed tu mutaberis in me. hec ille. Primus autē angelus sua supbia pietus fuit de celo. ps. Deiecit eos dum alienarent. Unde angelicā hierarchiam cōturbauit. Apocalip. xij. Factū est p̄ lūm magnū in celo et c. Beatus vero augustinus sua miraculosa cōuersione ecclesiasticam hierarchiā sublimauit. Unde Hieronymus in libro de duodecim doctoribus dicit sic. Augustinus ep̄us volans p̄ montium cacumia quasi aquila. et ea q̄ sunt in montū radicibus nō cōsiderans multa celoz spacia terrarumq; situs et aquarum circūm clarō sermone p̄nūciat. Nec ille. Ergo sic iste effulsit in templo dei.

Ciciste effulsit in templo dei.

Per cōuersionem.
Per imitationem.
Per exhortationem.
Per dilectionem.
Per sapientiam.
Per prouidentiam.
Per vigilantiam.
Per refulgentiam.
Per diligentiam.

Primo beatus Augustinus effulsit in templo dei per cōuersionem. Sciendum q̄ ad p̄uersionē nostrā p̄cipua iter duo nos mouent. i. p̄sp̄ritas et aduersitas. Prouer. i. Vocauit et tenuisti. excedi ma

nam meā et nō fuit
hōis Augustinus
vt sicut in libro cor
q̄ excelsus es in ex
fundis. et nunq̄ rece
et. Ideo lūm̄ illis
hōis. Unde subdit
p̄st̄i furdariē meā
et fugasti ecclesiā
sp̄m̄. et anelo ribi. g
imagi me et erari
m̄. flagellatus qu
duo cōfessionū ipse
dolore. Cum enī ad
baptizatus. graui
et a pene appenit
dus venit q̄ bapti
tamen p̄buit ne b
temur. Secūdo co
lūstet. Roma valde
hoc mater n̄cā bar
nunq̄ cor eius sana
ore. Nam in primis
calido dolore tenui
dendā opiniōē. Et
sur q̄ summū bonū
erro boni corp̄is
posuerat. Et am veb
gēna loquelā amī
s̄ scripte vt om̄s
p̄ alijs genua fleu
Quarto mortis p
vicius eius obdusse
hui adeo cōturbat
mors ei videt. Na
bet. Propter illa fla
minū quatuor mod
p̄uisionē. Nam sub q̄
tūst̄i habenas laci
mina et oculi ei. et ac
tocabat rotes mi
narissima p̄ritē co
q̄ p̄fessionē. vñ tēo
tū volo m̄sactas
et mortis tui sū fac
lūmas. vt tu dulce
et. saltēdo felix et se
saculabaris etiā de
tū eēt ad p̄lā ludē
uolētre volebat.
uā dōct̄r legabat.
nomā flebat. et q̄ in
p̄uisionē creteb

hum mea: et non fuit qui aspiceret. Quia vero
 beatus Augustinus non cōuerteretur per bñficia
 dei. sicut in libro confessionū dicit. Deu mihi
 q̄ excelsus es in excelsis: q̄ pfundus in pro
 fundis: et nunq̄ recedis: et vitē redimus ad te
 et. Ideo immixtis flagellis cōuersus est ad
 dñm. Unde subdit. Vocasti et clamasti et ru
 pisti surditate mea. chorascisti et splendisti
 et fugasti cecitatem meam: fragrasti et duxisti
 spm̄: et anhelo tibi. gustasti: et esurio et sitio te.
 renigisti me et exarsi in pace tua. hec ille. Fuit
 autē flagellatus quattuor vicibus sicut in li
 bro cōfessionū ipse refert. Primo stomachi
 dolore. Cum em̄ adhuc iuuenis esset et nodū
 baptizatus: graui torquebat stomachi dolo
 re et pene appetitus amiserat: sed pia mater
 eius vovit q̄ baptizaret: et sanari est. pater
 tamen p̄hibuit ne baptizaret: ne iteniz feda
 retur. Secundo corporis languore. Cū em̄
 fuisset Roma valida incurrit egritudinez. et
 hoc mater nesciebat: q̄ si hoc vulnere feriret
 nunq̄ cor eius sanaret. Tercio dentū hor
 rore. Nam in primordio sue cōuersionis taz
 valido dolore et dentū torqueri cepit. vt ad cre
 dendā opinionē Eorū philosophi ducere
 tur q̄ summū bonū aie in sapientia. summū
 vero bonū corporis in nullū sentiendo dolore
 posuerat. Tā vebemēs autē ille dolor fuit
 q̄ etiā loquelā amisit. Unde in tabulis cere
 is scripsit vt om̄es p̄ eo orarent. Ipse autē
 cū alijs genua flexit et statim sanatu se sensit.
 Quarto mortis pauore. Cum em̄ quidā a
 micus adeo obijisset: illius morte cor Augu
 stini adeo cōturbatu est vt quicqd̄ aspiceret
 mors ei videret. Naz se semimortuū estima
 bat. Propter illa flagella cōuersus est ad do
 minū quattuor modis. Primo per verā cō
 tritionē. Nam sub quadā arbore se piecit et
 dimisit habenas lacrymis. et pręperit flu
 mina ex ocul̄ ei: et acceptabile sacrificiū deo.
 et iactabat voces miserabiles et plorabat a
 marissima p̄triorē cordis sui. Secundo p̄ pu
 rā p̄fessionē. vñ teo p̄fitebat dicens. Recor
 dari volo trāfactas feditates meas: nā amo
 re amoris tui illō facio recolēs vias meas ne
 q̄ssimas. vt tu dulcescas mihi dulcedo nō fal
 lax. dulcedo felix et secura. Nō solus autē de b̄
 se accusabat: et etiā de mimis: sicut de eo q̄ cū
 puer eēt ad pilā ludebat. tad scholas nō nisi
 violēter ire volebat. et q̄ fabulas poetarū ni
 mis libet legabat. Et q̄ Didonē ex amore
 mortuā flebat. et q̄ in ludis puerorū fraudulē
 et victorias exercebat. Et de q̄dā arbore piri

a qua pira furat⁹ fuerat. Tercio p̄ plenā sa
 tisfactionē. s. p̄ ieiunia. ofones et elemosinas
 corpales et spūales. docēdo indoctos. vñ de
 te eo. Post mortē m̄tis reuersus ē Augusti
 nus ad agros p̄prios: vbi cū amicis ieiunia
 et ofonib⁹ vacas scribebat libros et docebat
 indoctos. Quarto p̄ sincerā affectionē. cū
 em̄ rria a mūdānis hoib⁹ appetant. s. diuitie
 delicie et honores. Vir iste sc̄is rāte p̄secrōis
 extirp̄ q̄ diuitias contēpserat. honores respuit
 voluptates abhorruit. sicut ipse testat in lib.
 soliloquiorū. vt p̄z in fine legēdo.

Secundo beatus augustinus

effulsit in tēplo dei p̄ imitationē. Sciēdū q̄
 exēpla sc̄orū puocauerūt bñm Augustinū ad
 fidēlē p̄uersionē q̄druplici. Primo exēplū
 bñi Ambrosij ipsum aianit ad p̄uersionē. nā
 oī die dñica ei⁹ p̄dicatōne audiebat. quē am
 brosi⁹ p̄mē suscipiebat et clemēter tractabat.
 Adter ei⁹ etiā Ambrosiū q̄n angelū dei disti
 gebat. sc̄is q̄ p̄ eū filius ei⁹ p̄uerti debebat si
 cur et factū ē. Secundo exēplū Simpliciani
 q̄ ipm̄ aianit ad sc̄ē vitē electionē. vñ ad ips
 prexit et estus suos sibi retulit q̄s eēt ap̄tus
 mod⁹ vinēdi ab eo penitē. Videbat ei⁹ eccl̄iaz
 plenā eē clericis. in qua ali⁹ sic alius sic ibat.
 Simplician⁹ autē viā salub̄ eū docuit. Tercio
 exēplū Victorini q̄d ipm̄ aianit ad imita
 tionē. vñ cū Simplician⁹ ei⁹ narrasset quō vi
 ctorin⁹ p̄bs rome in foro statua mēruisset et
 quō xp̄ianus fact⁹ fuisset et arsit Augustin⁹
 ad imitādū eū et cepit quāt suspirare. Quar
 to exēplū bñi Antonij q̄ ipm̄ aianit ad cele
 stiū p̄fectionē. Cū em̄ qdā miles noīe Pon
 tianus de affrica venisset et vitas et miracula
 bñi antonij beremire narrasset: cepit Augusti
 nus igemiscere et ad alpiū exclamare. qd̄ pa
 timur. Quid audim⁹. Surgunt indocti et ce
 lū rapiūt: et nos cū doctrinis n̄is in infernū
 demergimur. Exēpla sc̄orū defunctorū ipsum
 aianerunt ad ardētē caritatē. sicut ipse dicit
 in lib. p̄f̄. Exēpla seruorū tuorū quos de n̄is
 gris lucidos de mortuis viuos feceras cogē
 sta in sinū cogitatiois mee vrebant et accen
 debant me valide.

Tercio beatus augustinus

effulsit in tēplo dei p̄ exhortationē. Sciēdū
 q̄ p̄pter q̄druplicē exhortationē p̄uersus est
 beatus Augustin⁹ ad fidē catholicā. Primo
 p̄p̄ doctrinā tullij. cū ei⁹ eēt āno. xix. et q̄ndā
 sibi tullij q̄ hortēti⁹ d̄r legisset: q̄ exhortatōz

facit ad pphiam repete affectu ei mutavit
et immortalitate sapientie cupiuit. Secundo pph
doctrina pauli. Nam cum codice applicat ap uis
et capitulu qd sibi pmo occurrit legisset. In
diuini dñs iesum xpm et statim a corde ei
ocis dubietatis tenebre diffugerunt. Tercio
pph doctrina bñi Ambrosii. cum em ei pdicatoz
auide audiret et qda vice p secula monicheoz
diutius disputasset. error ille a corde Aug
pe
nuñt oblat. Quarto pph sollicitudine ma
terna. q sic em carne pepar mudo caritas
vi
scribitur postmodum multo seie lacrymarum gēit
pro. Et cum apud quedam epim vberime flectit
ille ait. Impossibile ē vr filiū rātari lacryma
rum pcat. vñ de ipsi pueris de certificata ē p
epi rñsione et p celestē reuelatōis q se vna cū
filio in quadā linea stāre aspexit. Qd qdē cō
pletū fuit. cū adueniente pascale tpe cū eēt an
noz. xxx. a brō Amb. baptizor et ficut et xps.
vr de 2u. ij. vbi simul cū brō Ambrosio. Te deu
laudam et cōposuit. vt testat Honorius in li.
suo q d speculum ecclesie. Et sic spem omēm
quā habebat in seculo dereliquit.

Quarto brūs augustinus

affuit in tēplo dei p dilectionē. Secūduz q
p baptisimū dū adhuc eēt laic⁹ incepit a fer
nēti dilectiōe sicut ipse testat in li. pñf. dicēs
sic. Sagitta veras tu cor meuz caritate tua et
gestabā vba tua trāsita in viscerib⁹. et ascē
dēti a pualle ploratōis et caritā caritū gēdū
dederas sagittas acutas et carbonē vastas
tores. Nec satiabar in illis dieb⁹ dulcedie mi
rabili pñderare altitudine pñfij diuī sup salu
te gñis hūanū h ille. Quasi em qda torres re
dūdās ab ocul⁹ ei lacryme cinababāt. q de
tuor gñā lacrymarū habuit. Prīo lacry
mas cōpūctōis p pñfij pñfij. et hī pñfij
sup pñfij hōis qñ sub qda ficu se pñfij lacry
mas amarissimas effudit. Job. i. Eū eēs sub
ficu vidi te. Secūdo lacrymas deuotiōis
quas habuit p celestib⁹ desiderijs. et de qd di
cie in li. pñf. Quārū ficut in hymnis et carit
tuis suauē sonāt ecclesie vocib⁹ cōmor acriter
Voces igit ille in fluctib⁹ aurib⁹ meis et cliq
bat xps tua et cor meū et fluctabāt lacryme
et bñ mibi erat cū eis. Tercio lacrymas la
mētatiōis qñ hūit p mūdānis piculis. ordi
natus em in pñfij rē et postea in epim: pñfij
rās stans illi piculū multuz flectit. vñ dixit.
In nulla re sentio mibi dñm sic irari: qñ in h
q cū ei es dign⁹ pñfij ad remū posuit me ad
amplius in apice regim⁹ ecclesie. Quarto

lacrymas cōpassionis qñ hūit p alienis mi
serijs. Eū em barbari cūcta vastarēt nec par
cerent sexui. ordini vel etati Augustin⁹ lugu
brē vitā duxit fueritqñ sibi lacryme ei⁹ pas
nes die ac nocte. cū alios videret occisos. ali
os effugatos. ecclesias sacerdotib⁹ viduas.
ciuitates cū incolis dissipatas.

Quinto brūs augustinus

effuit in tēplo dei p sapiam. vñ in li. pñf. dic
sic Mirabilis pñfij ditas eloqz tuoz quoz
ecce añ nos supficies blandies parul. Sed
mira pñfij ditas de me. mira pñfij ditas. hor
roz est intēdere in eā. Hāc aut pñfij ditate sa
te scripture inquātū hōi fuit possibile Aug⁹.
scutur est. et inde copiositate et pñfij ditionuz
et pñfij ditionuz. In dieb⁹ ipi emanauē
runt putei aquarū. et qñ mare adimpleri fuit
sup modū. Eius em doctrina est solida pph
qñtuor pñfij dices quas hz. Primo hz pñfij diti
ma xitātē. Nam cōparat ille Greg. in epla
ad pñfij diti et affrice dicē sic. Bñ augustini cōpa
riote vñ opuscula legite: et ad cōparatōis illi
similitudinē nñm sursum nō grāq. Prouer. iij.
Primi et purissimi fruct⁹ ei⁹. Sermones em
bñ Aug. sūt puri et nullā hñt falsitatē. Sūt
puriores: qñ nullā hñt dubitatē. Sūt purissi
mi qñ pñfij diti veritatē. vñ Elolusian⁹ dicit. Le
gide test qquid Augustin⁹ pñfij diti ignora
re. Secūdo hz altissimaz pñfij ditate. Job.
xxv. Profunda flumīoz scutur est. rabid
ta pñfij diti in lucē. Habuit em celerē intellectus
et nobile ingenij. sicut ipse dic in li. pñf. De
libros artū quas liberales vocāt. nūc neqñ
mus cupiditatē iniquatē seru p meipm le
gi et intellexi. quosēti qñ legere potui. Quicqd
em est de arte differēdi et loquēdi. qquid de
dimētionib⁹ figuraz et de musicis et de nūcis
sine magna difficultate nullo hōim tradente
intellexi. Scio in dñe deus meus q celeritaz
intelligēdi et differēdi acumen donū tuū est.
hec ille. Eū em doctores alij habēat spālem
modū tractādi sicut ieron. versat circa expō
nes. Ambrosi⁹ circa spāles sensus. Grego
rius circa instructiōes morales. Augustinus
nō hz spāles modū: qñ hz oēm modū. vñ tra
erat de diuinitate i li. de trini. De hūanitate xpi
in li. car. quō. qñ deus dō. et in mult⁹ alijs. De
duplici ciuitate. s. bñfij et babilonica et eas
rū regib⁹ agit in li. de ciuit. dei. De xñfij diti
rum in multis locis. De dignitatib⁹ angeloz.
De vicijis petroz. De penis dñatorz. De glia
scroz per diuersos libros. Tractatus. eplaz

habitu lūme tractatus
sollicitudine. vñ pparat
Augustin⁹ hic est v
tor. Nam sicut mal
cūde. sicut domat
stunus doctrinis sui
li. In vna sua sufful
corroborauit tēplū
u. ibidē. Qui curau
rā a pñfij diti. Prosp
blat sic. Serius Aug
nis pñfij ditionis
solius acer ingenij
literaturē perit. In
lis. in qñb⁹ soluen
bentis cū pñfij diti
cūbolic⁹. In explan
tūmus hēc ille. Et o
tam egregij doctore
Magnus dñs et lau
lis. genitū lūme ecce
ni. Quarto hz dñfij
rā cū dñfij diti. Et o
tūm pñfij diti et aff
pñfij pñfij diti sagittas
legit. Vbi vocat B
buli dñfij diti sagittas
et sariat dñfij diti
na. 2a de xñfij diti saluati
pñfij diti. sariat dñfij diti
pñfij diti sagittas qñ
doctoz etimū diti
li. qñfij diti diti nūm
ma. in qñfij diti plani
pñfij diti. acc. pñfij diti
saria vero magna v
fuit. hēc ille. et hēc p
Sermo bñ
ffuit in tēplo dei p
tūm in pñfij diti a bñ
nūm scitatur monast
pñfij diti sariat bñ regul
bent⁹. vbi nullus ali
pñfij diti in cōpñfij diti
pñfij diti electi. Et
pñfij diti regulares vo
aqua multe religio
pñfij diti carnalitaz
et tūm in epim alijs
pñfij diti sariat bñ exerc
pñfij diti obferuati. Pñfij
pñfij diti a se remouit.

p bñit p alienis mī
a vastaret nec par
ti Augustin⁹ lugu
i lachryme ei⁹ p
videret oculos ali
rdonib⁹ yduarar.
arar.

Augustinus

[illegible]

sublimissime tractauit. Tertio by firmissima
soliditate. vñ a paraf malleo. Ber. sup canf.
Augustin⁹ hic est validissim⁹ malleus hereti-
corū. Nam sic malleus icit⁹ by fuit firmat in
cūctis. ferū domat ⁊ melodiā gñat⁹ sic Augu-
stinus doct⁹ in fuis ecclia⁹ firmauit. Eccl-
l. Iu vita fua fufful fit domū: ⁊ in dieb⁹ fuis
corroboraui tēplū. hereticos domuit ⁊ fuga-
uit. ibidē. Qui curauit gentē fuaz ⁊ liberauit
eā a pñdōe. Propter in li de vita ⁊ pñplina
dicat fci. Scius Augustin⁹ fuit in quottidia-
nis difputationib⁹ clar⁹ ⁊ in oī actōe fua cō-
pofitus. acer ingenio: fuauis eloq⁹: fecularis
literaturē perit⁹: in ecclia⁹ fabricator: opo-
fuit. in qñb⁹ volendū acut⁹. Inuincēdis
hereticis circūfpect⁹. In expo fñōe fidei nfe
carbolit⁹. In explanādis feripturis canonē
cautus. hec ille. Tota em ecclia rēi laudat
fci egregiū doctore fibi vafce. Uñ cantat.
Magnus dñs ⁊ laudabilis vafce: q⁹ de tene-
bre gentiū lumē ecclie fue vocauit Augu-
stin⁹. Quaro by dulciffim⁹ fuauitatē. iō a pa-
raf cibo dulciffimo. Breg. in epla ad Imo-
centiū pfectū a frice dicat fci. Si deliciofo cu-
pit⁹ pabulo faginati beati Aug⁹. o pufcat
legit. Ubi vocat Breg. docturū Aug⁹: pa-
bulū deliciofum ⁊ faginatū. Dicat em pabulū
q⁹ fariat. deliciofum: q⁹ delecat. vñ canaf de
eo. Tu te xbis falmatoris dulcē panē cōfice
Panc⁹: q⁹ fariat. dulce: q⁹ delecat. Horat euz
pabulū faginatū q⁹ ipinguat vñ Caffiodor⁹
doct⁹: et inuis dicat fci. Triffim⁹ auguftin⁹
in qñfudā libris nūmū effe difficultatē recōdi-
tus. in qñfudā planiffimus. vt etiā p mulis
pbeat acceptus: cui⁹ opera tā fauua fūt: ob
faua vero magnis utilitatib⁹ farta pingue:
fauit. hec ille. ⁊ fic p eius fapia.

¶ **Sermo beatus augustinus**

effallit in repto dei p. pudentia. Nam oxi-
natus in p. b. m. a. b. o. Galerio yponens e. p. o.
mira scitrate monasterii derisorio instituit &
cepit viuere f. m. regula sub sanctis aplis con-
stituta: vbi nullus aliquid p. p. uis habebat: f.
omnes in co. i. u. i. u. e. b. a. t. De cui' monasterio k.
epi fuerunt electi. f. r. a. m. b. i. aut ius quos ca-
nonicos regulares vocauit. regula tradidit:
sub qua multe religiones militat. f. p. d. i. c. a. t. o. r.
heremitaru. carnalitaru. seruataru & alie plu-
res. rande in e. p. m. assumptus magna p. u. d. e.
t. i. s. officium suu exercuit in quo se diligenter
sine obseruauit. «Primo oem familiaritate
suspecta & se remouit. En Greg. dicit. Legi

tur q̄ br̄s Augustin̄ nec cū sorore habitare
cōfēnsit dices. Que cū sorore in ea sunt soror
rea mee nō sum. Secūdo oēm ambitionē
pompam tam in vestimētis q̄ in vasis a se
dimittit. Vestimēta ei suae nēcia nimīū
nec abietia plurimū. sed ex moderato ⁊ con
peditat habuit erant. Ipsum etiā diāssile le
gitur. f̄ateor de preciosa veste crubelesce. Et
ideo cum mihi daf. vendo cam. vt q̄ vestis
non pōt esse cōis: precii sit cōe. Vasa etiā
sua vasa vel argentea nō habuit. sed ligneis vel
marmoreis vltis fuit. nō necessitat inopiae
sed p̄posito voluntatis. ⁊ Tertio oēm cur
piditatem ⁊ auariciam a se submouit. Nullā
cū villam vel agrū emere vnq̄ voluit. Multas
etiā hereditates sibi dimittas respuit.
⁊ p̄pinq̄uis mortuozū dari fecit. Quarto
ad pauperes magnam liberalitatem ostendit
deo q̄ quādo q̄ vasa diuitia inebat frangi
⁊ cōflari ⁊ captiuis indigentib⁹ dari. Quī ve
ro pecunia sibi deficiente hoc populo denū
ciabat. ⁊ ad eos erogandū puoabat. Qui
to in cibo ⁊ potu magnā parcitatem habere vo
luit. Unde scribitur. Mensis frugali ⁊ parca
vltis est. Et in libro cōfēs. dicit sic. Si me
cūcisti dñey q̄ quēdam modū medicamentū: sic
alimenta sumptus accedam. In ipsa vero
mensa lectione potius q̄ epulacione diligē
bar. Detractiones pretere oīno cōpescēbar
Unde in mensa hos versus scriptos habē
bar. Quisq̄ amar dicit absentū roderē vitaz
Hanc mensam indignam nouerit esse sibi.
Unde si detractioni ibi incidiū dicebat q̄ aut
aceret aut vltis illos deleteret aut de mēsa rece
deret. S̄cto ad p̄sanguinos nullā carnali
tatem bñit. vt de deo. ⁊ Lōfanguinis sic bñse
ciq̄ vt diuitias habere cōt̄ ne nimis egere.

Septio btis augustinus

¶ *De p[re]s[ent]ia angustiarum*
effulsit in templo dei per vigilantiam maz ve
dicif Daniel. iij. Ecce vigil t[ame]n sanctus qui de
celo defendit q[ue]r. beatus Augustinus vigila
uit q[ua]nq[ue] modis. Primo per magnā cōsa
fionē. Cum enī lecto recuberet: t[ame]n barbari oī
vastaret amarissimū fleuit. t[ame]n puocaris frā
bus ait. Ecce rogauit dñm ve auro ab istis
p[er]iculis eruat. aut vob[is] patientiaz tribuat. aut
me de hac vita suscipiat. In isto autem tercio
fuit exauditus. Secundo p[er] magnā deuotio
nē. nā septe psalmos p[er]iales fignificari fecit.
ipsoz q[ui] pariter possot decubens legere.
t[ame]n vberius flebat. Tercio p[er] magnā caritatē
te. Quidā enī euer ad isum egrotare vult

In decollatione sc̃i Johā. baptiste Sermo L

rogans ut sibi manū imponeret ⁊ sanitatem
pferret. Lūc. augu. se excusaret q̃ dñi p̃i sa
nitatē conferre nequirit: instabat ille dicens
sibi p̃ somnū dictū esse. Ad augu. accedat ut
sanitatē recipiat. Ille manus sibi imponens
p eo orauit ⁊ sanitatē recepit. Quarto per
magnā puritatē dicebat em̃ nullū fructūq̃
excellentis meriti sine eucharistia ⁊ cōfessioe
de corpore migrare debere. qd̃ t̃pe in se vo
luit obseruare. Quinto p̃ magnā pauperta
tem. Uñ dñ de eo. Testamentū nullū fecit. q̃
vñ faceret paup̃ xpi nō habuit. Et sic coram
posse fratib⁹ ⁊ oratib⁹ dormiuit cū p̃ib⁹ suis

Octauo br̃s Augu. efful
sit in templo dei p̃ resurgentiā. Eius em̃ gl̃ia
p̃mōstrata est quattuor modis. Primo q̃
illustratus est lumie celestis claritatis. Qui
dam em̃ monachus in spū raptus vidit. B.
augustinū. sup̃ nubē lucidā sedentē. cui⁹ oclī
quasi solis radij totā eccliam illuīabant. de
quo odor nimis exalabat. Secūdo q̃ imer
sus est in pelagus infinite suauitatis vñ cū
q̃daz tractat⁹. b. augustinū in matutis legere
tur. sc̃is bernard⁹ parū obdormiēs vidit
quēdā iuuenē. de cui⁹ ore tam imensus flu
uius exibat. q̃ totā ecclēsiā irrigabat. ps. flu
minis imperius lenificat ciuitatē dei. cui reue
latus est hunc fore augustinū. Tertio quia
collocatus est in culmine dñe maiestatis. Cū
em̃ q̃dam in ecclēsia b̃i petri p̃notans vidit
sc̃i sanctū gregoriū cū multis ep̃is p̃cessiona
liter incedentē interrogauit gregoriū si inrer
eos augustin⁹ erat. Ille r̃ndit. Augu. excellē
tissimū virū de quo queris aliorū locus a no
bis tenet. Quarto q̃ eleuatus est in plenitu
dine excellentissime trinitatis. Cū em̃ quidā
in spū rap̃t⁹ oēs sanctos in gl̃ia cōspexisset ⁊
augustinū. minime vidisset. r̃sum est ei. Au
gustinus residet in excelsis: vbi disputat de
gloria excellentissime trinitatis.

Mono br̃s Augustinus
effulsit in tēplo dei p̃ diligentia qua sibi deuo
tos inuare p̃ot. sicut ps̃ in multis quos a di
uersis languorib⁹ ⁊ afflictōibus liberauit nā
virginē quādam p̃ponensem. ⁊ adolecentē
quēdaz a demonio eripuit. Adolendinariū
a fleugmate falso liberauit. Puerū a vicio la
pidis curauit. Prep̃osituū cuiusdā ecclēie a gra
ui languore sanauit. Demonē in carra perā
boim sc̃ip̃ra deferentē sibi ostendere coegit.
si quid aduersum se cōscrip̃isset. qd̃ vbi cōpe
rit se aliqui cōpletoū ex obliuione nō dixisse

mos in ecclia debiti p̃soluens negligentiam
suā abraham de cartha iuenit. Et sic ps̃. Am̃.

In festo decollationis sancti Johā.
nis baptiste. Sermo. l.

Johānem sciebat vi
rum iustum ⁊ sanctū. Albar. vi. ⁊
in euangelio p̃sentis solēnitatis
Johānes crisost. sup̃ Albar. dicit sic. Johā
nes schola virtutū magisteriū vite. sanctitad̃
forma. norma iusticie. virginitaris speculum
pudicie titulus. castitatis exemplū. peniten
tie via. peccatorū venia. fidei disciplina. Nec
ille. Sup̃ quo talem moueo q̃stione. Utrū
beatus Johannes iusto dei iudicio debuerit
mori tēporali supplicio. Ad istā q̃stione
respondēt duo doctores noui testi. Primo
est Johānes crisostom⁹ vbi supra dīco. Jo
hannes maior hoīe. par angelis. legis summa
euangelij sanctio. apostolorū vox. silentiū pro
phetarū. lucerna mūdi. p̃m̃tor iudicis. ro
tūns medius trinitatis. Et hic tantus dñs in
celesti. traditur adultere. adiūctur saltatrici
ille. Secūdo est br̃s Augustin⁹ sermone
iij. huius diei dicens sic. Considerandum est
quomō oīps deus electos suos dilectores
famulos quos ad vitā regnūq̃ p̃destinauit
eternū. int̃m in hac vita p̃anoz patitur p̃ser
uatione cōtēri. tot ac tantis penarū mortūq̃
generibus absumi. quātis peccatorū viroz
passionibus. de his q̃ forte nobis aduersa cō
tingerūt doceamus. ac potius discamus om̃e
gaudiū existimare. cū in tēptationes varias
inciderimus memoria retinētes. q̃ quē dili
git castigat flagellat autem oēm filiū quē re
cipit. Nam ⁊ si principali sententia cōstat. q̃
in multis offendim⁹ om̃s. quīs tñ audeat di
cere b̃m Johānem actu vel dictu vel habitu
vel motu peccasse. cui⁹ austeritatē indumēt:
vel parcimoniā alimētī. euāgelica laudat hy
storia. cui⁹ om̃e qd̃ loq̃tur aut veritati testio
nium reddit: aut eos q̃ cōtradiciūt redarguit.
Cū op̃a iusticie q̃ nō amabāt veneratōi ha
bebāt. Quis in ci⁹ p̃co: dijs p̃co: loc⁹ esse po
terat. quē t̃ ante natiuitatē sp̃s sancti cōsecre
uit aductus q̃i saltē humane cōuersationis
intuitu nō valuita virtutis via vel ad uodi
cum deflecti q̃ totā ab incunte puericia vita:
solitaria pegit. Et tñ talis ac tantus vir p̃sen
tis vite terminū post longā vinculoz afflic
tione sanguinis effusione suscepit. Ille qui li
bertatē sup̃ne pacis euāgelizabat ab impij
in vincula p̃uincit. claudis obscuritate carē

In deco

ne qui venit testifi
cāz ab ipsa luce
⁊ lucens appellat⁹
erum maior: nemo
nup̃illimari capie
p̃lo baptizatur. cu
re. cui vocē p̃tio
m gram in cū. de
est. Sed nō erat gi
bile talibus tormē
peti que p̃petuo
dips. Probabilē b
necessitate inenit
mine cū palma vit
bene dicit apostol⁹
ut nō solum in eu
illo patiamini. Qu
ut p̃llo partant e
nō sicut cōdigne po
tueram gloriam. be
quid agit iuste agi
de reprobos m̃ rē
nō sit virtus chari
nam beatitudinē
nere bonoz non si
ille r̃m̃sant sine
rentur p̃mia etern
potante i vita ter
ricea que noluerit
insurgit mandati
edificando cis dor
te. Et p̃mo. c. E
meretice. que ab
dei exp̃loantes ci
ram a morte ⁊ ab
domū patris sui. ⁊
infidelem Nabuch
suis p̃ populi dei
tres reges dādo ci
rigs ad. txx. capl⁹
do reprobos tēpo
punitū. ⁊ nullū bo
niuit regem Nabu
vibos comedat. D
thalar eius filius a
seruicio familie su
th. Daniel. v. Sic
tam p̃r manū feni
nit Achab ⁊ Jezab
p̃nem canes bibi
manū ⁊ ch̃r p̃den
regis. Sic p̃uincit
⁊ iusticiam

In decollatione sc̃i Johā. baptiste. Sermo L

ens negligentiā
nit. Et sic p̃. Bm.
us sancti Johā

m sciebat vi

sancti. Abas. vi. e
p̃curis sollicitas
dab. dicit sic Johā
terū vite. sanctitas
ginitatis speculum
is exēplum. penitus
dei disciplina. De
neo q̃stione. Et
dei iudicio debuerit
Ad istā q̃stione
nostri testi. p̃m
bi supra. dices. Jo
angelis. legis summa
hor. vor. silentiū po
p̃curis iudicis. ro
e hic raptus dat in
edificiū salutis. b
Augustin. sermone
Considerandum est
suo suos dilectos
egūq̃ p̃destinavit
p̃curis paritur p̃re
tis p̃manū motūq̃
is perfectos r̃uorū
te nobis audita cō
etis discamus om̃
reptationes varias
remittes. q̃ quē dū
tem oēm filii quē ro
sententia cōstat. d̃
s. quis tū audet d̃
i vel dicit vel habet
iustificare indūmē
enāgelica laudat b̃
tur aut veritatis testi
cōtradiciū redargu
mabāe veneratōis
d̃is p̃ro lo. e. l. p̃o
teare sp̃u s̃c̃i cōtra
umane cōversatōis
tutis vis vel ad modū
ineuntē p̃uenciat. e
alio. e. e. e. e. e. e. e.
longā ṽitū. e. e. e. e.
d̃is iusticia. e. e. e. e.
āgelis. e. e. e. e. e. e.
adit oblatūre e. e.

ris qui venit testimoniū phibere de lumine. quāq̃ ab ipsa luce q̃ x̃pus est lucerna ardēs ⁊ lucens appellari meruit. quo in natis mulierum maior nemo est ad petitionē mulierum turpissimū capite plectitur ⁊ ipse cruore p̃prio baptizatur. cui redēptorē mūdi baptiza re. cui vocē patris sup̃ illū audire. cui sp̃us san cti grām in eū. descendētis videre donatus est. Sed nō erat graue imo leue ac desiderā bile talibus tormēta p̃ veritate tēporalia per peti. que p̃petuis nonerāt remunerāda gau dijs. Op̃abilem habebant mores. q̃ nature necessitate inuitabili imineat. f̃fello x̃pi no mine cū palma vite perennis escape. Unde bene dicit apostol⁹. q̃d vobis datū est a t̃po vt nō solum in eum credatis. sed etiā vt pro illo patiamini. Quod ideo dicit donū eē x̃pi. vt p̃ illo patiant electi. quia sicut idem dicit. nō sunt cōdigne passionēs hui⁹ tēporis ad fu turam gloriam. hec ille. Sciendū q̃ de q̃c quid agit iuste agit. ⁊ hoc. Primo premian do reprobos t̃m tēporaliter. Licet em̃ in eis nō sit virtus charitatis dirigens eos in vlti mam beatitudinē. t̃m facientes aliqua de ge nere bonorū non sine deus p̃ suā iusticiā q̃ illa transeant sine p̃mio. Quia vero nō me rentur p̃mia eterna in vita celestī. dat eis tē poranea i vita terrestrī. Et sic p̃miavit obste trices que noluerūt occidere infantes iudeo rum iuxta mandatū pharaonis regis egypti. edificando eis domos cū tēporali p̃sperita re. Eto. p̃mo. c. Eodemodo p̃miavit Raab meretricē. que abscondit duos viros populi dei explorantes ciuitatē hierico. p̃seruando eam a morte ⁊ ab incendio ⁊ domus eius et domū patris sui. Josue. vi. Sic etiā p̃miavit infidelem Nabuchodonosor. q̃ sumptibus suis p̃ populi dei defensione pugnauit cōtra tres reges dādo ei illa tria regna. Ezech. xxi. vsq̃ ad. xxx. capl⁹ ⁊ vltima rē. Secūdo puniē do reprobos tēporaliter. Nullū em̃ malū im puniūt. ⁊ nullū bonū irremuneratū. ⁊ sic pu niuit regem Nabuchodonosor quādo fenus vt bos comedit. Dan. iiii. Sic puniūt fuit bal thasar eius filius abutens vasis templi dei p̃ seruitio familie sue. Nam eadē nocte occisus est. Daniel. v. Sic puniuit Dolofernem sup̃ bum per manū femine. Judith. xii. Sic puni uit Achab ⁊ Jezabel vxorem eius. cuius san guinem canes biberunt ⁊ domus Achab in manū Jehu p̃dendo om̃s reliquias eius. iiii. Reg. x. Sic puniuit Athaliah matrē Ocho zie interficientem omne semen regum dum

⁊ ipsa interfecta fuit. iiii. Regum. xi. Sic pu niuit Sifaraz inimicū populi dei. quādo ma nu mulieris Joel. clausa in tempore capitis fi xo. cum malleo ferro interijt. Iudic. iiii. ca. Tertio puniendo correptiue electos tempo raliter. ne. s. pro delictis puniātur eternaliter Sic puniuit Abdiā sororem moysi p̃rcutiē do eaz lepra. quia marmurauerat contra moy sen fratrem suū. Nume. xii. Sic puniuit moy sen ⁊ Aaron quando mortui sunt in deserto nec introdixerunt populum dei in terram p̃ missionis. quia peccauerunt ad aquas cōtra dictionis. Deutero. xxxii. Sic puniuit Dely. p̃mo Reg. iiii. ca. Quarto p̃miādo electos tēporaliter. sicut remisit culpam dauid pec niecni ⁊ restituit eum in p̃stinam dignitas tētm. Unde dist. lca. pondeget dicit sic. Por ro sanctus dauid de mortificis criminib⁹ per nitentiam egit. ⁊ t̃m in honore p̃mansit. Bea tus quoq̃ petrus amarissimas lachrymas fudit. quādo deum negasse penituit. ⁊ tamē apostolos p̃mansit. Nec ibi. Et eadem dist. ca. Si post ordinationes rē. s. cōtra exem plis idez dicitur. Quinto premiādo iustos eternaliter. Unde bene monuit filios suos Abasbarias. p̃mo Abacha. ij. dicens. O fili emulatores estote legis. ⁊ date aias vestras p̃ testamento patrū. ⁊ meminitote operum patrū que fecerunt in generationib⁹ suis. ⁊ accipietis gloriam magnā ⁊ nomē eternum. Abraham nomine in tentatione inuentus est fidelis. ⁊ reputatū est ei ad iusticiā. Ioseph i tempore angustie custodiuit mandatum et fact⁹ est dñs egypti. Phinees pater noster zelando zelum dei accepit testamentū sacer dotij eterni. Iesus naue dum implet verbis factus est dux in israhel. Caleph dum testifica tur in ecclesia accepit hereditatem. Dauid in sua misericordia consecutus est sedem regni in secula. Delyas dum zelat zelum legis ra prius est in celum. Ananias azarias misael credentes liberati sunt de flamma Daniel i sua simplicitate liberatus est de ore leonum. Et ita cogitate per generationem ⁊ genera tionem. quia omēs qui sperant in deum non infirmantur. Nec ibi. Omēs em̃ bi salu facti sunt in celo rē. Sexto puniendo reprobos eternaliter. Breuo. Iustum est vt nunq̃ ca reant supplicio. qui dum hic viuerent nolue runt carere vicio. ⁊ Adas. xxi. Tre maledicti in ignem eternum. Septimo puniendo s̃a ctificatos tēporaliter Breuo. Cum reco gnosco Job in sterquilino. Johānes esuriē

In decolla

carneales concupiscentias delectare. ieiunare.
peragrinationes assumere et martyriū susti-
nere. Ideo beatus Johannes vt maiora p-
mia sibi conquireret. has passiones sustinuit
Et tamen totus mūdus sciebat ipsum virum
iustum et sanctum.

Sciebat eum virum iustum & sanctum.

Chorus diuinalis.
Chorus spiritalis.
Chorus patriarchalis.
Chorus prophetalis.
Turba apostolorum.
Collegiū occisorum.
Agmen doctorū.
Societas iniuolatorū.

Primo sciebat beatu Jo-
hannem viri iusti et sancti thronos diuina-
lis. Sciendū q̄ tota trinitas circa sc̄ritates
Johānis mirifica egit. Primo pater p̄ suā
potentiam celestib⁹ mysterijs ip̄m interesse
pelegit. Nā celsos aptos videt. vocē patris a-
dilecti. filij diuinitate agnouit. sp̄s sanctum in
specie colib⁹ aspexit. Et Aug. lib. de fide ad
petrū dicit hic. Quāuis pater et filij et sp̄s
sancti fir vna natura. firmissime itē tene re-
esse personas. patre q̄ dixit. hic est filius me⁹
dilectus. et filij est sup̄ q̄ vox patris infus
per et sp̄s sancti esse q̄ in specie columbe lo-
quit p̄ xp̄m baptizati descendit. de q̄bus bapti-
stra p̄electus testimonium p̄hibuit hec ille.
Ritus p̄ suam sapientia ceteris sanctis p̄-
tinkorem ei⁹ sibi statuit. X̄pus em̄ est x̄pus
dei. Johānes est vox dei. Job. i. Ego vox de-
manantis in deserto. E tēri sc̄ti sunt ruba dei.
Dee. viij. Jū guntur ro sic ruba. X̄ps ē sp̄s
Joh̄es amicus sponsi. Job. iij. Qui h̄s
sponsus est. amicus aut sp̄s q̄ stat et au-
dit ei⁹. gaudio gaudet p̄per vocē sponsi. hoc
q̄ gaudium mihi implem̄ est. E tēri sc̄ti sunt
serui sp̄s. X̄pus est sol. Jobes lucifer. Job
xxv. Nūq̄da p̄duces luciferi in tpe suo. E tē-
ri sc̄ti sunt stelle. Baruch. iij. Stelle vocare
sunt et dixerūt. asium. X̄pus est ignis. Iob.
xij. De ignis columens est. Jobes facula
ardens. Ecclē. xlvij. Verbi illi quasi facula
ardebat. E tēri sc̄ti sunt scintille. Sap. iij.
Fugiebūt iusti et tangi scintille in ardimento
discurrēt. X̄ps fuit princeps. Jobes vero tes-
tis. Job. i. Quis dō missus a deo cui nomen
erat iobes. Hic venit in testimonio vt testi-
monium p̄biberet de lumine. Nam testimonio
p̄bhibuit de sp̄o xp̄m ad v̄sum. de ei⁹ ma-

lictore. **Zobab.** Et
 bñ quia hic est fili-
 us ei? **U.** pater quia
 est filius meus dile-
 ctus militare. quon-
 iam. **Quanti** ad olfa-
 ctu quod in car-
 nem eius percipere.
 sum de ei? **U.** nam
 eius erat mihi sicut
 nati de. **U.** sicut
 de venit. **Mistice** ig-
 tur comedebat qui-
 nem de gustabat.
 denunciam donis
 grati in vtero maris
 quia repletiom
 bluat adhuc creverit
 sam rpi cognitione
 gaudio infans in. **E**
 fimationem. **Et** ai-
 nus sue prout me.
Jer. i. **Quare** exire
 te i mundum. **Yn**
 atas **Robania** q-

Secundo
Iobanem vni iusti-
f. angelos. Nam
Iobes semp dignu
corporalia assimilari
merere ardenti et lu-
minalia assimilari
les nobiliores sunt.
quo scripsi est. Ecco
te facie tua que ppa-
m angelus habet
visti. purgaria. illi
re habuit virtute p-
luc pmo ipe veni-
re habuit virtute i-
to recepit ppetua
knuia. qua quos m-
no via redire dicit
magnan. An ang-
ones q iobanem sa-
Quimo effente ppe-
les suos sps. Subbi-
no est te. Eam pu-
Quisito speculi pu-
puritatis fuit q
no possumus spec-
ulari deformati

In decollatione sc̃i Joh̃n. baptiste sermo L

deceat. ieiunare. et martyriū susti-
nere ut maiora p-
passiones sustinuit
debat ipsum virtus

lustrum et sanctum

in alius

talus

rebalis

obralis

blorum

blorum

da

violator

at beati Jo

et thronus diuina

litas circa sc̃itutes

Quinto pater p sua

trips ipm inerte

die voce patris au

ie. sp̃s sanctum in

Bugulib. de fide

patris et filii et sp̃s

illius cu tene tres

die est filius me

ue vor patris infor

specie columbe su

nat. de q̃bus bap

phibuit dec illis

et ceteris sanctis p

pus em est nobis

Joh̃. i. Ego vos da

sci sunt ruba dei

re ruba. et p̃s sp̃s

Joh̃. iiij. Qui bz sp̃s

sp̃s q̃ stat et au

ter voce sp̃s. hoc

est. Ceteri sci sunt

Joh̃es lucifer. Joh̃

iferu in tpe suo. Et

iiij. Stelle vocat

pus est ignis. De

us est. Joh̃es facula

bu illa quasi facula

iestate. Joh̃. i. Et ego vidi et testimoniū p̃bi
bui quia hic est filius dei. Quātrū ad auditū
de ei cū patre equalitate quādo audiuit. hic
est filius meus dilectus. Quātrū ad tactū de
ei humilitate. quādo xpm baptizauit. Mat. ar.
iiij. Quātrū ad olfactū. de eius odoris suau
tate quando in carcere existens odorē virtu
tum eius persensit. Mat. ar. xi. Quātrū ad gu
stum de ei summa delectabilitate. Etsa enīz
eius erat mel siluestre. et p̃us fuit mel inquā
rum de. et siluester inquārum in desertū nū
di venit. Mystice igitur Joh̃ānes mel silue
stre comederat. quia xpi incarnati dulcedi
nem degustabat. Spiritus sanctus p̃ suam
clementiam donis celestibus ipm fecūdauit
q̃n in vtero matris sue ipm sanctificauit per
gratie repletionem. Luce. i. Sp̃s sancto reple
bitur adhuc ex vtero matris sue. Per gaudio
sam xpi cognitionem. Ibidem. Exultauit in
gaudio infans in vtero meo. per bonorū con
firmationem. Etsa. xliij. Sub regumēro ma
nus sue prexit me. Per peccati purgationem
Iere. i. Ante q̃ exires de ventre sanctificauit
te. in mundauit. In his enim apparuit san
ctitas Johannis rē.

Secundo sciebat beatum

Johānem vniū iustū et sanctū throni spirita
lis. s. angelorū. Nam in omni genere creature
Joh̃es semp dignioribus cōparatur. Inter
corporalia assimilatur corpori luminoso. sicut
lucerna ardenti et lucifero radianți. Inter spi
ritualia assimilatur angelis q̃ inter sp̃s rōa
les nobiliores sunt. Mat. ar. xi. Hic est enī de
quo scriptū est. Ecce mitto angelum meū an
te faciem tuā: qui p̃parabit viā tuā ante te. Et
enī angelus habet triplicē virtutē s̃m Dy
onisiū. s. purgatiuā. illuminatiuā et p̃fectiuā.
ip̃e habuit virtutē purgatiuā. quia sicut dicit
Luce p̃mo ip̃e venit parare dño plebē perfe
ctā. habuit virtutē illuminatiuā. q̃ luce quā
a xpo recepit p̃p̃lis infudit. habuit virtutē p̃
fectiuā. quia quos malos inuenit ad p̃fectio
nis viā reducit dū eos baptizauit et ad xpm
mandauit. In angelo sunt quattuor perfe
ctiones q̃ Joh̃ānis sanctitatem demonstrant.
Primo essentie puritas. ps. Qui facit age
los suos sp̃s. Substantia enī sp̃ualis purissi
ma est de se. Et am purus enī est angelus q̃ a
Dyonisio speculū purū vocat. Sic ioh̃es tā
te puritatis fuit q̃ oēs nostras impuritates
in eo possumus speculari. Ibi sup̃bi possunt
speculari deformitatem electionis sue. q̃ p̃

funde se humiliavit. Ibi enī vane gloriosi de
formitatem ambitionis. quia de pilis camelo
rum vestes portauit. Ibi avari deformitatem
cupiditatis. quia omnia terrena contempnit.
Ibi gulosi deformitatem voracitatis. q̃ vol
de abstinentis fuit. Ibi immūdi defo
mitates concupiscentie. q̃ virgo extitit rē. Secūdo
seruens charitas. ps. Qui facit ministrōs su
os ignem vrentem. Sicut ioh̃ānes tāra chari
tate seruit q̃ omnia terrena cōtempnit. sicut
homo ardens calore vestes graues deposuit.
Et. Lan. viij. Si dederit homo oēm substanti
am domus sue p̃ dilectionē. quasi nihil des
piciet eam. Ideo sibi p̃or cōuenire illud Je
re. xij. Reliqui domū meā. dimisi hereditatē
meā. dedi dilectam aīam meā in manib⁹ ini
micorū eius. Luce. enī esset filius summi sacer
dotis et vnicius patris sui. ip̃e tamē domum
paternam deseruit. hereditatē sibi debendas
cōtempnit. heremū intrauit et aīam suam in
mortem dedit. Tercio obedientie velocitatis.
Debe. i. Omnes sancti administratores sp̃i
ritus in ministeriū missi p̃pter eos q̃ heredi
tatem capiunt salutis. Sic Joh̃ānes veloc
fuit in obedientia p̃ceptorū. Fuit enim sibi
preceptū aliquid magni honoris sc̃y q̃ xpi
sum baptizaret. et de hoc humiliter se excusa
uit dicens. Ego a te debeo baptizari. Mat. ar.
ij. Fuit etiam sibi preceptum aliquid magni
valoris. s. vt boies fingeret et desertum intra
rer vbi vitam suam innocenter cōseruaret et
p̃tinus obediuit. Luce. i. Fuit insuper sibi p̃
ceptum aliquid magni ardoris. s. vt penitēti
am mundo predicaret. et fideliter impleuit.
Luce. iiij. Factum est ṽt um dñi sup̃ Joh̃ā
nem filium Zacharie in deserto. et venit in om
nem regionem iordanis p̃dicans baptisimū
et remissionē peccatorū. Quarto eterne glo
rie felicitas. Nam angeli semp vidēt faciem
patris. Mat. ar. xvij. Sic b̃tus ioh̃es ad sup̃
m. us ordinē angelorū est assumptus. Si enīz
de quolibet ordine aliqui ceciderunt. vt dicit
Ansel. Et ordinē angelorū etiā reparari non
p̃nt. nisi p̃ boies q̃ ad ordines illos assun
tur. vt dicit Grego. Scdm̃ vero celsitudines
sanctitatis q̃ habetur in hac vita. habet celsi
tudo felicitatis in alia vita. Joh̃es aut̃ post
xpm et beatam virginē sup̃ oēs sanctos fuit
maioris sanctitatis. q̃ inter maros mulierū
non surrexit maior Joh̃āne baptista. Mat.
xi. Adrito in supremo ordine est collocatus
sc̃y seraphin qui interpretat̃ ardēs. Et de Jo
hāne dicit xpus. Ille erat lucerna ardēs et

An decol

in carcere p^{ro}p^{ri}o
In isto. Johannes n^{on}
gustus: quia carnis ul
tate: p^{ro}p^{ri}o tenebatur
h^{ab}ere. Deo oia g^{ra}

¶ Sexto scie

[illegible]

Quinto sciebat eū viruz

in istum ⁊ sanctum turba apostolorum. Sc
endum q̄ beatus Iohānes fuit legatus xpi
f̄ ⁊ nuncius. sicut ⁊ sancti apostoli. quia fuit
legatus a latere a deo missus immediate. vñ
de dicitur Ioh̄is. q̄ fuit domo missus a deo
cū nomen erat Iohānes. Felix legatus qui
nō misit cupiditas. fed caritas. quia fuit mis
sus a deo qui est caritas quem nō misit sua
fed aliorum utilitas: quia venit vt testimo
nium perhiberet de lumine per quem procu
rata est omnīz pagatq; tranquillitas. quia
venit vt omnes crederet per illum. qui nō
predicabat seipsum: sed deum. quia nō ves
nit vt lret: sed vt testimonium perhiberet de
lumine. Licet autem sic constanter predica
ret doctrinā Christi. tamen incarcerationis
fuit ab Herode. vbi ostendit quartu. Pri
mo quo ad Herodem magnam constantiā
Unde dicit Eryfost. Quod herodes illi facit
benefic. p̄uiniis suspiciebat Iohannes p̄
beneficio. tira illius quā misericordia dei
souebatur. quia verum gaudium sanctorum
est exire de mundo. Secundo quoad Chri
stum magnam reuerentiā. quia sciens se
eius famulum ⁊ nuncius misit discipulos ad
Christum vt sciret si cum debebat pronun
ciare infernis: quemadmodum pronuncia
rat superius. Tercio quoad discipulos ma
gnam diligentia. Eryf. Missus Iohannes
in carcere nō de suo periculo: s̄ de discipulo
salute sollicitus misit eos ad Christum vt mi
racula sua viderent. que rofecit vt paucor
animas lucraret quia melior est apud deum
vnius iustus: q̄ totius mundus peccatōz pler⁹
Quarto quoad se magnā sanctitatem ⁊ gra
tiam: quia mundū reputabat carcerem. esse aut

In decollatione scti Johā. baptiste. Sermo L

inmo in maiori
ra quide fuit spi
duplex. In Jobā
uit plenus spiritu
religiosus vero in vi
s mortuum fuit
Eccl. xliiij. Ador
tus Johānes
sancto r spiritu p
inibus cognitam.
nouit. r in vita q
auit. Job. i. Ecce
uia cūstentibus in
auit. Adarb. xi. Tu
u expectamus rē.

bat cū viruz

postolum. Sci
fuit legatus chri
apostoli. quia fuit
us immediate. vi
mo missus a deo
felix legatus que
ras. quia fuit mis
sionem non misit sua
venit vt testimo
e. per quem procu
r. tranquillitas. quia
periculum. qui non
peccat. quia non ve
lūm peribit de
constanter predica
amen. Incarceratus
die quatuor. q. Pri
mānam constantia
ad herodes illi faci
bat. Johānes pro
fuit miserico: dia dei
audiam sanctorum
cando quoad Ebi
riam. quia sciens se
misit discipulos ad
n debebat prenunci
dam prenunciare
quoad discipulos ma
adiffus Johānes
culo r de discipulo
ad Ebius vt mi
e refecit vt pauca
reios est apud deū
ūdu potius plen
gnā sanctitatē r gra
bat carcerem. esse au

tem in carcere p xpo reputabat paradisum.
Erisofo. Johānes natura homo. gratia an
gelus: quia carnis nil erat in comisi visio so
la. corpore tenebatur in carcere. aio aut in ce
lo. hec ille. Nec oia apli seruauerūt. vt ps. rē.

Cexto sciebat en viruz in

stum r sanctum collegium occisor. Sciē
dum q būs Jobes fuit incarceratus p tri
plici veritate. s. p veritate iusticie quā defen
debat qn dixit herodi. Non licet tibi habere
uxorē fratris tui. Pro veritate doctrine: quā
pēdicabat. Un Josephus dicit. q herodes vi
dens ad pēdicationes Johānis m: gnā mul
titudinem cōuenire timens tumultu ppli ip
sum incarcerauit. pro veritate vite quā tene
bat. Sicut enī serpentes r buffones odorem
vinēarū fugiūt: r sicut noctue lucē sol odiūt:
sic iudei vitā Johānis imitari nō valētes ip
sum odiebāt: r arti demonum attribuebant.
Adarb. xi. Venit Johānes nō manducans
neqz bibens: r dicunt demoniū habet. Herodes
enī r herodias cōcubina ei. filia herodi
adis: r iudei in occisione Johānis cōmiserūt
sex impietates. Prima fuit pposteratio na
ture. Celebrauit enī diē natiuitatis sue q fuit
ad miseriā. cū potius deberet agere memo
riam mortis. Eccl. vii. Admo: are nouissi
ma tua r in eternuz nō peccabis. Jo beatus
Hierony. dicit. Nullū aliū legim celebrasse
diē natiuitatis sue: nisi pharaonē r Herodē.
vt quoz erat vna celebratio: vna esset impie
tas. Talis enī solennitas atro deficiat: q iphs
mortuis nō est amplī celebrata. ps. Perijt
memoria eoz cū sonitu. Secūda fuit salta
tio puellē. cū impietatis plea fuerūt partici
pes. s. ipsa puella q salrauit. Eriso. Ubi est sal
tatio ibi est diabol. Neqz enī xus pedit nob
pedes vt cū camelis saltem: sed cū angelis
choroizemus. Itē ipsa mater q sic docuit fili
am. nō genuflexioēs. nō fletū. cū tñ dicat Je
remie. ix. Docete filias vestras lamentū. Itē
pater. s. Herodes. cū dī placuisse. malis enī
mala placēt. Itē simul discībentes. cōtra qd
dicat Eccl. ix. Eū salatrice ne assiduas sis.
Tertia fuit iuratio stulta. puer. x. Zabab in
sti cōsiderant placita: r os impioz pemsat.
Quare aut iurauit Herodes se daturū puel
le qquid petierit. Rabab. rñdet. Ad hoc for
te iurauit vt videt facere inuitus qd spōre
faciebat. Non enī hoc fecisset de amasia sua.
qd in Johāne cōpleuit. Quarta fuit postu
latio matris r puellēq petuerūt caput Jo

bannis. Quare aut istud petuerūt hiero. rñ
det. Probāt habere in prāte lingua qua be
rodeum arguebat. Quinta fuit decollatio in
iusta. Nam Herodes misso spiculatorē iussit
amputari caput Johānis i carcere. ij. Reg.
xiiij. Querūt extinguere scintillā meā. Et. iij.
Reg. vi. Nun qd scitis q miserit fili? homicid
de hic: vt pādat caput meum. Et Eccl. xlvj.
Male trātrauerunt illū qui a ventre matris
cōsecratus est ppheta. r Amos. v. Quid ha
buerunt corripiente in porta: r loquente per
fecte abboniari sunt. Et Apoc. ij. Antiphas
testis me fidelis occisus est apud vos vbi sa
thanas habitat. Sexta fuit spectatio teme
raria: q allatū est caput Johānis in disco. s.
in catino: vt de ipso satiaret impiissima hero
dias. Nec aut decollatio facta est p iusticie
defensione. qz Jobes herodē de stupro argu
ebat. Facta est cū multa sui deuotiōe. qz deo
se rēcomendabat. Un dicit. In medio carce
ris stabat Johānes r voce magna clamabat
dicens Dñe deus me tibi cōmendo spiritū
meū. Facta est cū multa patrū in limbo ex
stentū exultatione. Un in euangelio Tho
denni legitur q eis dixit. Ego sum Johānes
q xpm baptizauit r digito demonstrā r descē
di nūciare vobis quia nos in primo vistrā
bit. Et. xlii. Dedi te in sedus populū vt dice
res bis qvincti sunt: exire. r bis q in tenebris
reuelamini. Facta est cū ecclesie veneratiōe.
quia celebratur ab ea.

Cextimo sciebat en virū

iustū r scēni agmē doctorū. Scienduz q a
pud iudeos tres erāt opiniones de Johāne
Quidam dicebāt ipm esse xpm ppter nimitā
sanctitatē r baptizandi auctoritatē. Alij di
cebant ipsum esse helyam ppter habitatiōez
deserti. abstinentiā cibi. asperitatē indumentū
et feruorem zelū. Alij dicebāt ipsum esse Me
liseum qui baptisma figurauit qñ Naamon
septies in iordane lauati iussit. Credebāt isti
Johānem fore helyseū. Tum qz baptizabat.
Tum qz rāntā plenitudinē spūs sancti hēbat.
Jobes aut cōfessus est se nō esse xpm: neqz
helyā. neqz helyseū: sed ait. Ego vox claman
tis in deserto: dirigite viā dñi. Et vt dicit Bā
dorus li. ethimologiarū. Perfecta vox est ak
ra: suauis r clara. Alta vt in sublimibz suffici
at. Clara. vt aures adimpleat. Suauis. vt ar
nimis auditiū blandiat. Si aliqd ex his de
fuerit: vox pfecta nō erit. Talis fuit vox pōs
tationis Johānis. fuit enī alia. qz pñus de

alio et celestibus predicauit. cum dixit. **Mat. iij.**
Penitentia agere appropinquabit enim regnum
celorum. Nunquam enim in tota sacra scriptura au-
ditum fuerat notari regnum celorum. nisi cum Jo-
hannes hoc ipsum primo nosauit. Fuit etiam cla-
ra: quia doctrina predicabat fidei veritate. con-
uersatione magna sanctitatem. passione ma-
gnanimitate. Fuit suavis: maxime quando lo-
quetur cum bonis. **L. iij.** Sermo Johannis
seuerus et lenis. Nam cum populo iudeorum. viri-
liter et feruenter. cum rege audacter. cum propriis
discipulis leniter loquebatur. **hec ille. Et sic p.**

Octauo sciebat beatum Jo-
hannem virum iustum et sanctum societas mulieru-
torum. **L. i.** virginum. Sciendum quod beatus Jo-
hannes ut virginitate sua deo consecraret. exterius ede-
bat locustas: interius edebat delicias sempi-
ternas: exterius edebat mel siluestre: interi-
us mel celeste. exterius bibebat aquam materiale
interius spiritalem. exterius induebat pilis ca-
melorum: interius indumebat virtutum. exterius ha-
bitabat in deserto: interius habitabat in celo.
Exterius habebat societatem ferarum: interi-
us erat socius angelorum. Nihil itaque illi nocuit quod
ab herode caput eius amputatum fuit. Quan-
ta fuit gloria illius beati capitis: in quo erant
illi beati oculi qui spiritum sanctum in specie colu-
be conspexerunt. Ille beate aures que vocem pre-
sentis audierunt. Ille beate nares que torrens fragran-
tia christi odoramenta persenserunt. Illa beata
labia que totiens testimonia christi protulerunt.
Illoc caput: mirabilia operatur. ut per gratiam tandem
per gloriam. Amen.

**In festo natiuitatis gloriose virginis
Marie. Sermo. li.**

Me gratia omnis

In vite. **Ecdesi. xxiij.** et in epistola plen-
solennitatis. **Johannes Damasc.**
in sermone de natiuitate beate virginis dicit
sic. Hodie fit mundo salutis initium. Iubilare
deo omnis terra: cantare et exultare et psallere.
Exultate voce vestra: exultate et nolite time-
re. Edita est nobis mater dei de qua nasci-
uit agnus dei qui tollit peccata mundi. Exulta-
te mores et rationalis creaturae: et respicite excel-
lentiam spiritualis contemplationis. Super quo
tale moueo questionem. **Utrum** beata virgo ab
eterno mater dei dedicata fuerit ante nati-
uitatem ex vero sanctificata. Ad istam ques-
tionem respondet **secundus** **2. ho. iij. par. 9. xxiij. articu-**

lo primo. dicens sic. De sanctificatione beate ma-
rie. quod si fuerit sanctificata in utero nihil in scri-
ptura canonica traditur. quod etiam de eternitate
te nec mentione facit. Sed sicut **Augustinus** de ip-
sius assumptione rationabiliter argumentatur
quod cum corpore sit assumpta in celum: quod tamen scrip-
tura non tradit. ita etiam rationabiliter argumetur
respondimus: quod fuerit sanctificata in utero.

Rationabiliter enim credimus quod illa que genuit uni-
genitum a pre plenitudine gratie et veritatis. p. omni-
bus alijs maiora gratie privilegia accepit. **Ubi**
legitur **Luce. i.** quod angelus ei dixit. **Que** gratia
plena. **Inuenimus** autem quibusdam alijs hoc priuile-
gium legaliter esse concessum ut in utero sanctifica-

rentur. Sicut **Jeremias** cui dictum est **Jeremias** primo
Antequam exires de vulua sanctificauit te. et sicut
Johannes baptista de quo dictum est **Luce. i.** Spiritus
sancto replebitur adhuc ex utero matris sue.

Unde rationabiliter creditur quod beata virgo san-
ctificata fuerit antequam ex utero nasceretur. **hec**
Thomas. Sciendum quod beata virgo fuit que
dupliciter sanctificata. Primo in sui concep-
tione. secundum esset in utero matris posita quod

probatur auctoritate ratione et exemplo. **Auctori-**
tate quidem quod **psalmista** dicit. Sanctificauit taber-
naculum suum altissimus. **Et** **Contra. iij.** **Tota**
pulchra es amica mea et macula non est in te.

Bernardus. **ait.** Neque enim festis laudibus nascens
honoraretur: nisi sancta nasceretur. est itaque vir-
go regia veris honorum titulis cumulata que

paucis dubio sancta fuit antequam nata. **Vilfredo-**
sus totolanus archiepiscopus dicit. Si non in matris
utero sanctificata fuisset: eius natiuitas cele-
branda non esset. **Ratione** quidem quia tam pre-
ciosum thesaurum: scilicet dei filium de patre in eius
utero non posuisset: nisi sanctus et mundus fuisset.

ser. ps. Domini tuas decet sanctitudo domine. **Et**
Damasce. dicit. Sanctus deus non nisi in sanctis
habitat. **Et** **Anselmus.** dicit. Dequit ut illius ho-

minis. **i.** **Iesu christi** conceptio ex ea matre fieret:
que ea puritate niteretur. quia maior sub deo ne-
quit intelligi. **Exemplo** namque patet. quia **Jeremias**
fuit in utero sanctificatus: ut esset dignus
oraculo prophetarum. multo magis beata virgo sanctifi-

cari debuit ut esset dignissima mater dei. etiam
Johannes baptista fuit sanctificatus: ut esset dignus
christum baptizare. et ipse digito demonstrare. mul-
to magis debuit beata virgo sanctificari ut esset
digna christum de suis visceribus generare. **Se-**
cundo in spirituali conceptione. **Luce. i.** **Spi-**
ritus sanctus superuenit in te. **Luce.** **spiritus**
ipsam: sic in gratia confirmatur: quod videri in nulla
peccatum cadere potuit. Unde **Bernardus.** dicit.

Ego puto quod copiosius
dico: quod in alijs sanctis
hunc desiderium non
habuerunt. sed et vira
et in omni consuetudine

son in natiuitate mulierum
nisi in regina virgo
go vira ab eis omni pe-
ccati in omni peccati

factis: minus onat
Et **Augustinus.** de natura
bra magis inuenerunt
et virginis. **monia.** si

he videret interrogat
no essent. omnis vira
fuit quia peccatum in

laciuna. excepto in
qua propter bonorum di-
nola propter volo be-

Et **erit** in filii dei co-
de ad dominos vira
in dedicata et tota in

dit. **Ubi** **Alcimus**
quid **Alcimus** laus ma-
re clarissima sola

reperire delectat. **sicut**
ne purpurea in pialia
pauca quod nullus eff-

quidam potius digni
gloriosa sui assumpti
matris de posuit.

que glorificata fuit. **et**
no dixerunt illud. **Luce.**
progrederetur quasi ad

etana. electa ut fol.
ne fuerit a spiritali
no dicit. **In me gra-**

In me gratia om-
claus.
Spiritalis.

Patriar.
Prophet.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

Humana.
Humana.

in sanctificatione bene ma
d i vtero nihil in for
et i de c h natiuita
ed fleur Augu. de i p
aliter argumetarut
in celu: qd m scrip
habilitet argumetu
criticata in vtero.
p illa q genuit vni
r veritatis. p omni
vilegia accepit. Un
ei dicit. Que gratia
ulda alio hoc ptiou
de in vtero sanctifica
tum est. Jere. pmo
sanctificauit. r hanc
at est. Luce. i. Spa
creveto matris sue.
tur qd bra virgo san
vtero nateret. hec
p beata virgo fuit q
pimo in sui coceps
o matris postea qd
a exemplo. Ductos
Sanctificauit rabet
Et Cant. iiii. Tota
macula no est in te.
his laudibus nateca
materet. effusa qd
itis amulata que
ntep nara. Multo
dicit. Si ne in nris
teus natiuitas cele
quide. quia tam pre
fui de pater in cura
ancus r mndi. fuit
laucitudo dne. Et
de no nisi in scro
Deuie vt illius bo
o et ea matre fieret.
ua maus sub deo ne
na. pax. quia Jere
ficat. vt esset digni
beata virgo sanctifi
ssima mater dei. etia
sanctificat. vt esset digni
gio demostare mul
go sanctificari vt esset
rius generare. Et
entione. Luce. i. Spi
fuit. Luce. i. Spiritu
mit. qd viter in mndi
r. Unde Bern. dicit.

Ego puto qd copiosior sanctificationis bene
dictio qd in alijs sanctis ab vtero sanctificat
in eam descenderit. qd no solu ipius ortu san
ctificauit. sed r vita ei ab oi deinceps pecca
to inunem coseruaret. qd alteri nemini quis
dem in natis mulieru credid esse donatu. De
cuius naqz regina virginum vt singulari puile
gio vita absqz omi peccato duceret. que dux
peccati mortalqz pemptorem pareret. vite in
sticieqz munus onibus obtineret. Nec ille.
Et Augu. li de natura r gra. dicit sic. r allega
tur a mago sniatum. li. iij. di. in. Excepta bea
ta virgine maria. si omes sancti r sancte cu
hic viueret iurenogati fuissent. vtru sine pec
cato essent. omis vna voce clamassent si dixe
rimus quia peccatu no habem. ipsi nos se
ducimus. excepta in q hac sancta virgine. de
qua ppter honore dni cu de peccatis agitur.
nulla prius volo habere qstionem. hec ille.
Tertio in filij dei coceptioe. Tunc eni omni
mode ad diuinos vsus tam mte q corpore
fuit dedicata r tota luce diuinitatis resplen
dit. Un Aleianus li. de tri. dicit sic. Virgo
quide Albaria lana mndissima fuit r virgini
tate clarissima. q sola digna esset in se filij dei
recipere deitate. sicut lana coctili. vt ex ea fi
eret purpura in piali mmodo maiestate di
gna. quaqz nullus esset dignus induere: nisi
angusta pditus dignitate. hec ille. Quarto
in gloriosa sui assumptione. Tunc eni omes
penalitates deposuit. qd tam in aia q in cor
pore glorificata fuit. Unde angeli ad miran
tes dixerunt illud Canticoz. vi. Que est ista
q progreditur quasi auro: a colurges: pulcra
vt luna. electa vt sol. Et quia sic miffice p oi
bus sanctis a spiritu sancto fuit sanctificata.
Ideo dicit. In me gratia omis vite.

Elialis.
Spiritalis.
Patriarchalis.
Prophetialis.
Immanalis.
Virtualis.

Primo in beata virgine

fuit gratia omnis vite. Elialis. Scienduz
qd bra virgo recte postensa fuit in lucis pma
necreatioe de qua dixit dñs Gen. i. Et erat lux
r facta est lux. Sicut eni illius lucis creatio.
solis creatione pcessit. Et fm quosdam ex ip
sa co: pus veri solis formatu est. Sic or bea
ta virginis veri solis. i. xpi formatione pcessit

Eccle. xliiij. Ego feci in celis vt oires lumen
indeficiens: r sicut nebula rexi oem carnem.
Secundo beata virgo postensa fuit in stelle
matutine notatione. de qua dicit Ecc. li. ca.
Quasi stella matutina i medio nebule. Ista
eni stella plura habet noia. Dicit namqz ve
nus: qd disponit ad amandū. dicit matutina:
qd mane sequens denūciat ad diem inchoan
dum. Df lucifer. qz maiore habet vim ad illu
minandū. Dicit hesperis. qz nocte sequente
respicit ad illustrandum. Bra virgo df stella
matutina ppter istos quattuor effectus. Pu
ta illud Eccle. xliiij. Ego mater pulere dile
ctionis r timoris r agnitiois r sancte spei.
Ipsa quide est venus. qz inflamat hoies ad
dei amore. ideo dicit. Ego mater pulere dile
ctionis. Ipsa est pncipiū noue vite. scilicet xpi
ideo dicit. r timoris. qz timor est pncipiū gre
r noue vite ps. Initius sapientie timor dni.
Ipsa est lucifer in quantum dat lucem agnitio
nis. Ipsa est hesperus in quantum respicit r il
luminat peccatores q sunt in tenebris culpe. r q
ad hoc dicit mater sancte spei. etia vocat stel
la maris que vulgariter df Tramōrana scu
vrfa maior. Un Bern. dicit. Tolle corpus so
lare qd illuminat mundum: r vbi dicit. Tolle
Albaria maris stellam: r qd nisi caligo inuol
uens r ymbra moris: r tenebre relinquuntur?
In angustijs in periculis in dubijs: Albaria
cogita: maria inuoca. No recedat a corde no
recedat ab ore: ipam sequens no deuiat: ipaz
rogas no desperas: ipam cogitās no erras:
ipsa tenente no corruis. ipa pregente no me
tuus ipa duce no fatigaris: ipa ppria prue
nis. hec ille. Tertio bra virgo postensa fuit
in lune diminutioe. Luna siquide hz hoc pro
pitiū: q crescit r scqz ad xliij. die. quousqz in ip
sa appareat imago hominis integra. r vltra
crescere no pōt. sed postea decrescit. Eodem
modo. bra virgo creuit vsqz ad. xliij. annū. qz
in hac etate creditur xpm cocepisse. r tunc ip
se qui est imago dei inuisibilis in cōvtero vir
pfectus extitit. no qrum ad etate: sed quan
tum ad sapientiam r oim gratiarū plenitudi
nem. Jere. xxxij. Nouū faciet dñs super ter:
rom. mulier circumdabit virū. Post q ante
intra creuit: statim in sui reputatioe decresce
re cepit: quia non matrem dei: non reginam
celi: non dominaz mundi: sed ancillam dei se
appellauit dicens. Luce. i. Respexit humilita
te ancille sue. Quarto beata virgo postensa
fuit in celoz distinctioe. Sicut eni in pma re
rum creatione pmo formatus est celū. Gen.

Primo. In principio creauit deus celum. Ad
distinxit in celis sydereis: cristallinis: et empy
reum. Sic in mundi recreatione et redemptione
creauit beatam virginem velut celus sydereum.
Ezech. liij. Species celi i. beate virginis celestis
gloria stellarum i. gloriosa varietas virtutum
Apocal. xij. In capite eius corona stellarum
duodecim. s. Seraphin. q. fuit igne diuini a
moris rotaliter inflamata. Cherubin. q. fuit
splendore diuine cognitionis rotaliter illu
strata. Thronoz. q. fuit tota mente tranquilla
et quiesca. Dionotum. q. corporis suo et omnibus
virtutibus diuina fuit. Virginitas. q. gloria miracu
lorum illustrata extitit. Potestatem. q. demonum
potentiam refrenauit. Principatum. q. de omni
bus regnis et prouincijs prouidentiam mag
nam habet. Archangelorum. q. de omnibus
ciuitatibus et locis diligentiam grandem ge
rit. angelorum. q. omnibus hominibus singula
ribus personis curam et custodiam habet. Patris
in limbo de infernali carcere eos eripiendo.
Purgandorum de purgatorio eos eripiendo.
Fidelium in mundo eos in via salutis dirige
do. Unde Beatus Bernardus ait. Ecce inquit Maria: ex
hoc beatam me dicunt omnes generationes.
Ecce inuentis et demonstratis est aduer
bitate si dicat. Ecce iam video quid futurum sit
de me. Quis fructus pcedet ex me. Que et
quanta bona: non mihi solum. sed omnibus gene
rationibus puenient ex me. Nam et angelica
rum generationum numerus p meum genitum re
integrabitur: et hominum generatio in adam male
dicta: p benedictionem fructus ventris mei ad
eterna benedictionem regenerabitur. Letare pat
er adam: sed tu magis eius exulta. q. sicut om
ni fuis parentis. Sic omni fuis pretempores q
parentes. propterea curre eua ad Mariam: curre
mater ad filiam. Filia p matrem rideat. Filia
matris obprobrium auferat. Filia patri p ma
tre satisficiat. q. uir cecidit per feminam. Cur
rite nunc matres et filie. currite officis que par
turimini: et parturitis cum tristitia adire virgi
nale thalamum. adite si potestis fororis vestre
pudici cubiculum. hec ille. Ipsa enim velut celus
sydereis continere mouet. Nunc ad filium ipsius
p nobis exorando. Nunc ad angelos ipsos
ad nostrum ministerium dirigendo. Nunc ad fratres
ipsos ut p nobis orent exhortando. Nunc ad
nos oculos misericordie sue conuertendo. iuxta illud
Ilos nos misericordie deus oculos ad nos con
uertere. Sapi. vii. Omnis mobilis mobilior
est sapientia. fuit etiam tanquam celum cristal

lini. cuius forma est sperica magne capaci
tate. q. dei habitatio effecta. Iuxta illud. Que
celi capere non poterant tuo gremio contulisti.
fuit etiam tanquam celum empyreum. cuius gloria
inter ceteras creaturas fuit altior et sublimis
or. q. exaltata super choros angelorum.

Secundo in beata virgine

est gratia omnis vite spiritalis. Sciendum q
dignitas et gloria beate virginis preostensa fuit
in angelis quo ad quatuor. Primo in per
fectione. huiusmodi quae transcedit angelos. Ezech.
xxxi. Cedri non fuerunt altiores illa in paradisi
lo dei. abietis non adequauerunt summam eius.
Et platani non fuerunt eque frondibus illius
omne lignum paradisi dei non est assimilatum illi
et pulchritudini eius. Licet enim in angelis sint
claritas: sapientia: et caritas. que perfectissi
me fulserunt in lucifero. Iuxta illud. Omnis
lapis preciosus operimentum nulli. In maiori
tamen dignitate. Beata virgo istas perfectiones
habuit. Unde Beatus Bernardus super missus est. dicit.
Maria dei angelorum et hominum audacter su
um vocat filium dicens. Fili. quid fecisti no
bis sic. Ecce Mariae privilegium. Quis enim
audeat angelorum. denique descendit cum illis a
venit in Nazareth: et erat subditus illis. Quis?
Quibus: deus hominibus. Maria ergo uirginitatem
vel elige quod amplius mireris. Siue filij ben
gnissimam dignationem: siue maris excellentis
simam dignitatem: utriusque mirum. Ad feminem de
obrepere humilitas absque exemplo. Ad femi
nam deo princeps sublimitas sine socio. hec ille.

Secundo in benedictione. Nam Beatus Bernardus. xxij. d.
Ad lucratum Jacob cum angelo: dixit ei angelus
dimitte me. Ia enim ascendit aurora. et rudit Ja
cob. non dimittas te nisi benedixeris mihi. et be
dixit ei in eodem loco. Ante natiuitatem virginis
lucta erat et bellum inter angelos et homines. offer
derat quippe homo deum et regem angelorum. In na
tiuitate autem virginis facta est pax et cessauit
lucta. et ideo dixit dimitte me. iam enim auro
ra ascendit. iam orta est Maria: quae est de au
rora nocte partu finis: et die gratie inchoas. Si
cut enim in aurora descendit ros: sic in natiuitate
te beate Maria descendit ros gratie. Et quoniam demo
dus angelus benedixit Jacob. sic in natiuitate
virginis data fuit benedictio humano generi.
Unde Beatus Bernardus Damas. in sermone bodierne
dicit. Dis lingua: ois etas: omnisq. dignitas
cum leticia natiuitatem beate Mariae celebremus.
Si enim gentiles mendacis fabula demonum: hu
manum uellecctum sumipientium: et ueritatem

Be
adumbrantur: soli
omni diuulgabant
parentes detrimen
quato magis opor
beuotissime celeb
nisi erigit: per qua
diu tristitia et in bi
tur. Tercio in san
monne bodierne di
tina: que eodem sem
gelum dei mouen
et uisum: que
Nunc autem mulier
bene nobiscum te co
pelagus. fontem sa
militum angelum
gum consilij angelu
quo strepit. sed na
vellus oem natura
nem. p. dicit. ad salt
le. Quarto in puen
negocijs sepe teus
Sicut misit angela
bie ad curationem m
ad liberationem cap
Abiit Abi. dicitur
quo. ut habet. Apo
fuit uel angelus mi
natiuitate beate virg
qui ueniret ad cu
captiuos liberation
nem. Et la. i. Spi
et moderet conito
gnis in d. g. n. a.
Et ceteram angelus
ramitatem virgini
ne. ut habet in legen
et galileas. et. v. q. d.
expectantes. et sic p
Tercio in
gratia omnis vite pa
natiuitas beate vir
et enigmatis pue
suo voluptatis in q
homo innocente. Si
nam in quo positu
est ipsa dicit. Cant
in omni suo ad ar
nam in sermone bod
et intellexit. et ad
anqua. In illa em
nam omni cell. hec il

rica magne capodi
tra. Juxta illud. Que
in gremio colubasti
emphyrea. et gloria
fuit altior et sublimis
angelorum.

in brā virgine

ritalis. Sciendum
quod genis preostensa fuit
tuo. Primo in para
diso angelos. Et ex
tior: et illa in parad
pauit summitate et
equae frondibus illius
nō est assumptus illi
et et in angelis fuit
ritas. que perfectio
fuit illa. Omnis
entis rui. In maiori
go istas perfectiones
per missus est: dicit
bominis audacter su
fili. quid fecisti no
allegium. Quis enim
descendit cum illis
et subdit illis. Quis
Admirare ergo vult
vires. Sine fili beni
ue matris excellens
miri. Ad femine de
scipio. Ad femi
itas sine fode. Et ille
e. Nam Sen. et in
angelos: dicit ei angeli
et aurota. et ridit
dixeris mihi. et
re natiuitate regis
angelos et hoies affir
rege angelos. In
acta est par et collat
tate me. Iam enim
est. Adria: et est
et die gte inchoa
indur roscit in manu
ros gte. Et quid amo
Jacob. sic in natiuitate
dicio humano gmat
Cui sermone hodierno
et as: omnes dignos
et Marie celeberrimus
do et fabula et omni
ppientia. et veniens

obumbrantia: festiuitates regūq; natalicia
omni diuulgabant honore. nō minimum sepe
parietes detrimentū rerū vñ ducebant vitz
quāto magis oportet natalitiū genitricis dei
beuotissime celebrare per quā genus huma
nū erigit: per quā prime parentis eue in gau
diū tristitia et in bndictionē maledictio verti
tur. Tercio in sanatione. An Damas in ser
mone hodierno dicit sic. Gaude pphetica pis
cina: que cōdā semel in anno recipiebas an
gelum dñi mouentē aqua aut vñū sanantē
et ab infirmitate qua detinebas liberantem.
Nunc autē multitudine celestium spūm ha
bentē nobiscū te collaudantū. te miraculoz
pelagus. fontem sanitaris totius orbis non
ministrum angelum suscipies sed ipsum ma
gni consilij angelum: qui nō descendit cū ali
quo strepitu. sed tanq; benignitasq; pluuia in
vellus oēm naturā languida et ad coisuptio
nem pcliue: ad salutē et ad vitā erigit. hec il
le. Quarto in prenūciatione. qz p minorib;
negocijs sepe teus angelū mittere consuevit
Sicut misit angelus Raphaelē tēpore Tho
bie ad curationē infirmitatū. misit Gabrielē
ad liberationē captiuoz. vt dicit. Daniel. ix.
Misit Michaelē ad expugnationē inimicū
coz. vt habet. Apocal. xij. Sic etiam pgruū
fuit vt angelus mitteret ad prenūciandam
natiuitatē brē virginis q; conceptione erat illū
qui veniebat ad curationē infirmitatū. ad
captiuoz liberationē ad hostiū expugnationē.
nem. Esa. lxi. Spūs dñi super me: et misit me
vt mederer cōtritos corde. et predicarem ca
ptiuos in indulgentia: et diē vltionis deo nostro
Sic etiam angelus prenūciavit concepiz
natiuitatem virginis. Joachūm viro bēc an
ne. vt habet in legendis. ibi. Joachūm nāq;
ex galilea et. vsq; diuinū pmissum hylariter
expectantes. et sic p; secundū.

Tercio in brā virgine est
gratia omnis vite patriarchalis. Sciendum
q; natiuitas brē virginis fuit multis figuris
et enigmatibus preostensa. Primo in para
diso voluptatis in quo posu fuit Adam in
statu innocentie. Sic brā virgo fuit ortus de
litiarū in quo posu fuit scōs adam. s. xps.
An ipsa dicit. Cant. vi. Dilectus me descen
dit in ortū suū ad areolā aromatum. Et Da
mas. in sermone hodierno dicit. Tu appella
ris intellectualis eden sacrorū ac diuinior
antiqua. In illa enī terren' adā habitauit. in
se autē dñs cel. hec ille. Secūdo in archa di

lunij. de qua h. Sen. vij. Dixit dñs ad Noe.
Fac tibi archā de lignis leuigat; māsūnculas
in ea facies. et bitumine linies eā intrinsec' et
extrinsec'. Ista archa ē brā xgo. vñ Damas.
vbi supra dicit. Te archa pfigurauit secūdi
mūdi ferens semina. Tu enī xpm salutē mū
di genuisti: q; pēni qdē subruit. eiusq; inūda
tiones mitigauit. hec ille. Deus p; pceptis si
lio suo: vt faceret sibi hāc archā. qz enī erant
rupti fontes abyssi. id inundaueat diluuiū
vicioz. Dicit. iij. Maledictū et mēdaciū ho
micidiū: et furū: et adulteriū inūdauerūt. In
undaueat enī maledictū rupto fonte incre
dulitatis. mendaciū rupto fonte falsitatis. ho
micidiū rupto fonte credulitatis. furū rupto
fonte cupiditatis. adulteriū rupto fonte car
nalis voluptatis. ppter hāc inundationē cla
mabat David in ps. Saluū me fac de'. qm
intrauerūt aq; vsq; ad aīam meā. Cōtra istā
inundationē adhibuit de' remediū. s. archam
beām xginē fabricādō. in qua verus Noe. i.
xps ingreditis mundū ab isto diluuiū salua
uit. Ista archa fuit de lignis leuigat; i. cōplas
natis. qz ab oi asperitate peri immunis. Fer
cit in ea mansuētudo. s. p; p humilitatē. fi
lio per fecunditatē. spūs sancto p virginitatem
Liniuit eā bitumine caritatis. ne aque diluuij
vsq; in eā subingeret. Tercio in arcu re
cōciliationis. de quo dicit. Sen. ix. Archū meū
ponā in nubibus celi et erit signū federis in
me et terrā. Ille enī arcus ex quattuor elemē
tis contrahit colores. vt dicit Beda. Nam ex
igne perabit colorē ruberū. ex aere iacinctinū
ex aqua ceruleū. ex terra viridem. Sic beata
virgo fuit rubea: qz tota fuit igne diuini amo
ris inflāmata. Fuit iacinctina: qz semp fuit i
celestib' cōuersata. Fuit cerulea: qz tota fuit
pre cōpassione liquida effusa. Fuit viridis:
qz tota fuit in conuersione amena. An Sil
bertus carnorensis eps dicit. Virtutes ma
rie deponebāt in cogitationē et affectiōe cor
dis ineffabilem armoniā: quā ipsa creatrix et
habitatrix eius dei sapiā: delectabat audire
Et horuscabat quocq; foris et in superficie ser
monis et intus. Unde possent hoies glorifi
care deū. et exempla virtutis accipere. hec ille
Arcus etiā ille est sine chorda et sine sagitta et
versus nos tener comua. Sic brā virgo est
absq; chorda seueritatis: qz ē tota mitissima
et absq; sagitta cōminatiōis. qz est tota dul
cissima. Bern. sup missus est dicit. Quid bu
mana fragilitas trepidat ire ad mariā: Nihil
est in ea austertiz: nihil terribile. Tota suauis

est. hec ille. Duo cornua sunt gfa et mta q̄ re-
net versus nos. q̄ iustus dat gfa et in pctō
ribus misericordiam. Adaria mater gfe ma-
ter misericordie. Quarto in tabernaculi A-
brabe dispositione. Unde Damas. in sermo-
ne hodierno dicit sic. Tabernaculū quoq̄ A-
brabe te euidenter expressit. dei d̄ppe verbo
q̄d in yrero tuo habitauit. hūana natura oc-
culū panem primitias sui quasi immacula-
ro tuo sanguine obrulit. quodāmodo azimū
et perfectū a spūsanto. in sua diuina existen-
tia pmanente. et in verā substantia corporis
sijati veniēte oia rōnali et intellectuali. h̄ ille.
Quinto in scale Jacob preparatione. Uñ
Damas. ybi sup̄ dicit sic. Hodie filius fabri
qui fabricatus est aurora et solem verbū pa-
tris per q̄d oia facta sunt. forte brachiū altis-
simi dei. digito suo. s̄ spūsanto natura nostra
iam habet fabricauit sibi aiatam scalā cui⁹
basis in terra caput vero stabilitur in celo. in
quo quiescit deus. Unus scale tyrum vidit
Jacob. per quā de⁹ in terris visus est. et cum
hoibus cōuersatus est. Hic est ille descensus
hec est illa scala humilitatis cōuersatio inter
hoies agnitio eius data est hoibus. Intelle-
ctualis scala brā virgo. Et terra enī bz natiui-
tatem. caput autē ad celum. Omnis d̄ppe mu-
lieris caput est vir. Sed hec qm̄ virum nō co-
gnouit. caput quoq̄ habet deū et patre. qui
cōrouit in spūsanto et tanq̄ diuinū adhibu-
it filium suū qui portat omnia verbo virtutis
sue. Voluntate enī patris non naturali pra-
ctū de spūsanto. et Adaria semp̄ x̄gine p̄er
naturā verbū caro factū est in cōueritabiliter
habitauit in nobis. p̄ spūscm̄ enī sic diuicio
dei ad hoies. At x̄o quādamodū ille vidit p
scale exeremitarē celū terre diuinctū. et p̄ hāc
angelos a scēdentes et descendētes. et in for-
tē et inuictū seculi colluctatē. sic et tu mediatrix
et scala facta descensus dei ad nos. q̄ n̄raz susce-
pit infirmitatē sibi cōplectēs et vnics. dāsq̄
intellectū hōi q̄ deū possit inueneri. p̄iur distā-
tia. vñ angeli ad ipsam descendētes deo et
dñq̄ ministrātes hoies autē angelica puer-
tate sublimati ad celū rapiunt. Sexto in ar-
che fabricatione. vñ Damas. ybi sup̄ dicit sic. A-
gnoscat se brissima x̄go archā in cōparabile.
Archa enī vñd̄q̄ coopta auro. mānāq̄ i se-
phis. lagena aurea. mēsa et oia vetera in figu-
ra hui⁹ tanq̄ veri primitiū ymbra venerabā-
mina aurea cādelabra. mensa. x̄go Barōn q̄
fronduit. parentē te brā virgo significauit. Ex-
te enī dēraq̄ s̄āma verbus p̄is. māna celeste

dulcissimū. nomē sup̄ omē nomē. eternū lumē
et iacecibile. celestis panis. vite fructus absq̄
culu corpali et te pullulauit. h̄ ille. Septi-
mo in tabernaculi moysi p̄structione. vñ Da-
mas. ybi sup̄ dicit sic. Eadē typicū tabernacu-
lū q̄d p̄struxit moyses in deserto et p̄ciosas la-
pidib⁹ multimoda materia. Hoc enī taberna-
culū brā x̄go maria nō arte hūana varioq̄
labore artifi cū. factū dei receptaculū filii dei
in se suscepit. hec ille. Octauo in tabularū le-
gis inscripōe. vñ Damas. ybi sup̄ dicit sic. No-
tissim⁹ mons dei nascit⁹ q̄ p̄cellit oī colli. oī q̄
hūano cacumini. ac p̄eminētie nature āgeli-
ce. vñ sine manib⁹ abscondit voluit angularis la-
pis x̄ps. Lūi s̄ancior s̄ynal sublimitas. quā
nec hum⁹ nec caligo. nec p̄cella. nec terribilis
ignis tergit. s̄ spūscm̄ splēdor lucifus. Ibi
enī x̄bū dei scripsit et tabul⁹ lapideis digito. i.
spūscō. In hac arē ex spūscō eiusq̄ s̄āguie idē
verbū incarnatū est et tradidit sc̄ipsum natu-
re nostre. effectiū salutis antidotū. hec ille.

Quarto in brā virgine est
gfa ois vite p̄pheralis. Sciendū q̄ natiui-
tas beē marie fuit a p̄phis p̄missa. Balaam
Nume. xxiij. dicit. Vñ stella ex Jacob et cō-
surget x̄ga de isrl et p̄uierit duces moab. Hec
enī stella est brā x̄go q̄ dicit stella. Uñ Aug⁹.
in quodā sermone dicit sic. Sp̄e siq̄dē magnā
apuit tui nois apertio et ad sublimitatē me so-
lus p̄ces pctōz inducit. Note enī dulcissimo
Adaria. i. stella maris diceris nob̄ nācp̄nauit
gātib⁹. p̄ h̄ mare magnū et spaciolum int̄ va-
rios mirabilis mortalitatis fluit. Speciosa
mā tua. speciosius syderū sydere refulgeret
nos p̄ te recuperare felicitatē pducas in patriā.
Fident⁹ p̄inde noīo nomē tuū. q̄d est ori mel
auri niclos. cordi iubilus. q̄d p̄ccē leuat. sp̄e
adiuuat desperantiū. hec ille. Et Bern⁹. super
m̄isus est. dicit sic. Ipsa ē illa nobilis stella or-
ta ex Jacob cui⁹ radi⁹ vñuerum mūdū illu-
minat. cui. splēdor p̄fulget in sup̄nis. et in se-
ros penetrat. terras enī pluriās et calefaciēs
mētes magi q̄ corpora. fouet x̄tutes. excoq̄
vitia. hec ille. Job. xxiij. dicit. Si subito appa-
ruerit aurora. arbitrant⁹ ymbra mortis demo-
nes enī velut larriculi aduētū aurore fugiūt.
q̄ natiuitas virginis ipsos fugauit. cor p̄ra-
tem auferēdo. int̄ illud. Bern⁹. iij. Ipsa p̄teret
caput tuū. vñ Fulbert⁹ eam ore. epus dicit.
Quid enī est caput sp̄cis occidere. nisi p̄nci-
palē diaboli suggestione resistendo supare.
Brā q̄ Adaria ei⁹ caput p̄mitit q̄ x̄ginitatē

e noni. eterni lumē
vire fructu abig-
lavit. h. ille. Septu-
pfructio. vii. Das
et typici tabernacu-
lario e pofito la-
tia. Docet taberna-
cūte hūana variōz
receptaculū filiū de-
trano in tabulariū de-
i. vbi fup dicit. No-
pellit oī colli. oīz
ūctie nature āgeli.
voluit angularia la-
maī fublimitas. qūā
ecclia. nec terribilia
plēdo lucifur. vbi
l. lapideis digito. i.
cō dūfque fanguie idē
didit. fcriptū narra-
tā. antidorū. hec ille.

avirgine est

Sciendū q natiuitas
p miffa. Beata
Mella ex Jacob r cō-
duces moab. Dec
Mella. Un Aug.
Epē fūde magna
fublimitas tue lo-
Noīe enī dulciffimo
terio nob nō gnaui
r fpatiofom int va-
tario fūct. i. fpeciofa
rū fūdere refūgere
pē pducere in patriā
ē nū. qd est oī mei
s. qd pcedē leuafpē
ē ille. Et Bern. fup
ē illa r nobilis ftella oī
vniuerfum mūdū illū
legat in fupria r in te
pūftrās calefacit
fouet r nūct. ecce q
dicit. Si fubito appa-
vmbra mortis tem-
pducitū aureo fugit
pofon fugantēz pū
ē. En. iij. fpla zera
camoreū. epus dūo
cūctis pcederitū pū
ne refūfendo fupere
ut pūctū qū gūctū

e humilitatē. tā in explicabiliter fermanit r tu
ftodiuit. hec ille. David in pfal. dicit. Descen-
det ficut pluuia in vell. brā hgo est illud vel-
lus in qd descendit xps velut pluuia. vii. Da-
mas. in fūmone hodierno dicit. h. i. vbi ponem
ppbar pconia. Nōne i te hgo brā fi ea hē ex
ponere voluerim. Quid dāuicū vell. in qd
filius dei regis oīm. r pncipalis r cōregnās
genitorū. pūo. dēfcedit ficut pluuia. nōne tu
liqdo hgo. quā fctas pūde pūctū. qd ha-
debit in vtero. r pūctū filiū deū nobifcū. r pūctū
q fūerit pmanebit de. hec ille. Salomon de
q d. iij. Paraf. iij. fctat rex salomon folius de
ebore grande. r veftruit auro mūdū fūmo. nō
fuit tale foliū in vniuerfis regnis. Iftud foli-
um fuit brā hgo in q fedit xps qd r fctat fua
fapia. Melyas q dicit. iij. Reg. xvij. Nubecu-
la pua qū fūfignū boīs afcēdebat de mari qd
de gēre iudeoz amara afcēdit hodie nabecu-
la. f. brā hgo fctificata r refrigerata. fctas
qui dicit. x. c. Egrediet virga de radice ieffe.
r flos de radice ei. afcendet. Et enī cantat ec-
clefia. Virgo dei genitrix hga est. flos fili. ei.
In virga de fignat pūas q plagauit egiptios
q mare rubrū diuifit. q aqua de petra eduxit
flume. x. Nemo q desperet ex feruiture pū-
fcurat fctificant ad fuffragiū hūmīs. a qua
fūit aque gūarū. Bern. Si gūz recōciliā-
nis in veritate querim. in ea est vt recōcili-
mur. Vere in q oīs gūa vire r veritatis. Ad-
miffi mortez. gūa ei. debet tibi vita. hec ille.
Jeremias q dicit. xxiij. c. Soli tui dñe recor-
dare. ne irritū facias pactū tuū nobifcū. qua
fūdicat i psona gūis hūani. Recordare o pf
folij glie tue. i. brē hūmīs in qua fedit fili. tu.
q d. gūa tua. ne irritū. i. vacuū facias pūctū
tūū. i. pūfionē tuā exaudiēdi pūctū nūas r
vota noftra. meritis r interceffione genitricis
filiū tui. Ezechiel. de q Damas in fūmōe ho-
dierno dicit. h. i. Accedat r fctis Ezechiel.
oīdar pūctū claufam p quā folus dñs trāfite
r non aperit vt pūctū pūctū. r oīdar eo
nū q pūctū ex planatōez pūctū dubio te oīdar
quā de. oīm pūctū fūmēs q carne. nō a
pūctū pūctū hūmītad. Adanet enī fūctū p
fctas intacū. hec ille. Daniel q dicit. iij. c.
Videbā r ecce arbor in medio terre. magna
arbor est foris r pūctū ei. fctingens celos
Arbor ifta est glia hgo Adaria. magna q
den p humilitatē. celos. i. celeftria cōtingens
pūctū pūctū. Bern. Beata virgo celeftem
vīā gēfite r cōuerfationē habuit in celis ar-
denet illū d. anbelabat firmiffima celo feres

no. hec ille. Et Damas. in fūmōe hodierno
dicit. h. i. Benedicā q placuisti dñō. ad quez
tua femp intēctio. ad quez tui femp dēfideriū
viuebas enī nō tibi. neqz enī. pūctū te nata co.
En viuebas deo pūctū quē in hūc mūdū ve-
nifti. vt falutē afferres mūdō. vt antiquū dēf-
pūctū incarnatōis verbi. noftrēz faluatōis
cōplere. Lū. i. affcā. diuīn. inuigilare collo-
quijs. r bis pūctū tanq oliua fructifera in do-
mo dei qū lignū plāctū fct. de curfus āgrus
fūps tanq lignū vire qd dedit fructū fūū in
tpe fūo pūctū a deo. dēū incarnatū. vīā
oīm. oculi tui fū ad dñz vidētes lumē eternū
incircūfcriptū fctaciffibile. h. ille. fctas li.
ij. c. li. dicit. Sellū edificauit pūctū fctas. Sellū
interprat pūctū. r dēfignat dei filiū. q p fūū
fanguinē pacificauit q in cel. r q in terris fūū
iple edificauit hodie pūctū fctas. i. brāz hūmīs
p quā fctas bonoz celeftriū ad nos deflūt.
Joel. iij. c. dicit. Egrediet fctas de domo dñi.
Brā hgo ē dom. dñe. q egrediet xps fctas
fapie. q fctas fapie hūū dei i excellis. Naum
ij. c. dicit. In die frigoris or. ē fol q brā hgo
electat vt fol hodie in tpe leg. antiq nata ē. vñ
oēs gaudēt. int illud. Natiuitas tua dei geni-
trix hgo gaudiū annūctauit vniuerfo mūdō
Mefter. v. c. dicit. Jude. noua lux oriū vīa
est. gaudiū. honor. r triūphū apd oēs pūctū
Brā hgo est ifta noua lux. q. ei. vīa inclū-
ctas illuftrat ecclias. est etiā fctas ille de q d.
ibid. vi. c. fctas paru. creuit in fūūū r in lucē
folēz. fctas fctas. fctas ei fctas pūctū in fua nati-
uitate. q creuit in fūūū qū fctas fctas fctas
nit in iftam. r in lucē folēz cōuerfus est.
Qū dei filiū factus est per carnē affūmptā
enīz virginis filiū qui est verus fol iufctie.

Quito i brā virgine ē gra-
tia oīs vīte hūanalis. Sciendū q b nōm ma-
ria fuit fctas ab āgelo ipofctū. Lū. i. Nōm vir-
ginis maria qd ē nōm magne auctad. En
Joēs Damas. i. fūmōe hodierno dicit. h. i. cō-
fctam. dicit. fctas solēnē in natiuitate brē marie ge-
nitricis. Letare āna fctas q nō paris. crūpe-
clama q nō pūctū. fctas copula ioachim r
āne. ē qb nata est hgo maria. hgo i pūctū hgo.
pūctū pūctū. fctas pulcerrima. o filia dulciffima.
fctas natiū int fctas ex nobiliffima r regīa
fctas dāuicā. p te regīa dīrat ecclia fctas dō
p te fctas leg. trāfctatio. p te fctas fctas fctas
fctas fctas dīrat ecclia fctas fctas fctas
fctas iuda. o rofa nata ē fctas iuda. fctas dñs. o
dō fctas fctas o. o adē fctas dei mī. brā vīct. r.

De sancto Matheo apo. et euā. Sermo LII

tus sponso suo. fuit cū Elizabeth. fuit cū xp̄o filio suo. fuit cū cetū apostolico. fuit cum Jo hāne custode suo. Primo fuit cū parentib⁹ scz Joachīm et Anna. q̄ eaz in timore dñi nū trerūt. toto ablactationis tēpe. s. triēnij quo nūl mundanū nūl terrenū cōcupiuit. sed spūs sanctus magnā abstinentiā ipsam docuit. a cibo. potu. somno. Eccl. iij. Et sapiens et intelligēs abstinebit se a peccatis. Secundo fuit in tēplo. q̄ quarto anno etatis sue cū ob lationib⁹ ad templū et parentib⁹ suis fuit ad ducta. que q̄ndecim psalmos graduales di xit. iuxta q̄ndecim gradus ascensionis tēpli. quos b̄t virgo sine humano. nō tñ sine diuī no auxilio cōscendit. quā parentes ei⁹ pfecta oblatione cū ceteris virginibus in tēplo di miserunt. Tercio fuit cum angelo. q̄ virgo quotidie in omī sanctitate p̄ficiens. ab an gelovisitabatur. et visione diuina omī die foue batur. a mane em̄ vsq̄ ad tertiā ofonib⁹ insta bar. a tertiā vsq̄ ad nonā terebat. a nonā ab oratione nō cessabat. quousq̄ angelus appa rens sibi escā ministrabat. Quarto fuit cū sponso suo Joseph q̄ nupsit. xiiij. etatis sue anno. vt habes in legendis. ibi. Quarto de cimo aut etatis sue anno pontifex tē. vsq̄ de ea nasciturū dei filiū nūciat. Quinto fuit cum Elizabeth cognata sua tribus mensibus Luce. i. Sexto fuit cū xp̄o filio suo. iens in egyptū et inde rediens vsq̄ ad nuptias in q̄ bus aqua cōuerit in vinū. Luce. ij. et Job. ij. Septimo fuit cū cetū ap̄lico ab ascensione sp̄i vsq̄ ad egressum eoz de hierlm. Act. i. Octauo fuit cū Jo hāne custode suo: ante assumptionē eius in celus. Ideo Aug⁹. dicit Tota affectu ad auxiliū b̄e virginis cōfesa mur. Om̄es em̄ sua patrocinia imploremus vt dñi nos eam supplicii obsequio frequenta mus in terris. ip̄a nos per secula cōmendare dignet in celis. Amen.

In festo sancti Mathei apostoli et euangeliste. Sermo.

Adit iesus mattheū

Mathei. ix. et in euangelio pre sentis solēnitat. Beda in om̄l. super Matheū dicit sic. Non est mirandum q̄ ad primas dñi iubentis vocem. terrena q̄ cū rabat lucra reliquerit. opib⁹q̄ neglectis il lūe cōcomitari quē nūl diuinarum habere emebat adheserit. Ip̄e em̄ dñs foris eum verbo vocauit. intus in tactu inuisibīl vt se

queretur edocuit. infundens illius mēti gra tie lumen spūalis qua intelligeret q̄ is qui a tēporalibus auocatur in terris. incorruptibi les dare valeret thesauros in celis. hec ille. Super quo talem moueo questionē. Utrū beatus Matheus de theloneo vocatus fue rit. statim assumptus ad status perfectionis et apostolatus. Ad istam questionē respon dent quattuor doctores noui testamenti. Primus est beatus Hieronimus sup̄ Ma theum dicens sic. Matheus de publicano repente fit apostolus. Secundus est Beda super Lucam dicens sic. Matheus de publi cano in apostolum de theloneario in euange listam est repente mutatus. hec ille. Terti⁹ est Ambrosius sup̄ Lucā dicens sic. Tanta cupiditate sequēdi dñm ductus est. vt in nul lo p̄suis huius vite respectū vel cogitationē sibi inueniret. Siquidem ip̄e domin⁹ qui hunc exterius humana collocauit vt se sequeretur vocauit. intus diuina inspiratiōe vt mor vocantem sequeretur accendit. ip̄e inuisibiliter quomodo obsequendus esset edo cuit. Propter qd̄ ille merito obediēte dum humana contēnens negocia deserit dñicoz. fidelis dispensator factus est. hec ille. Quar tus est sanctus Thomas quolibz. v. dicens sic. Questio ista ex verbis euangelij determina ri potest. Si em̄ loquamur de apostolatu ma nifestum est ex verbis euangelij fm̄ narrati onē Mathei. Marci. et Luce. qd̄ dñs post vo cationes Mathei aliquāto spacio temporis interiecto ex suis discipulis duodecim apo stolos vocauit et legit. inter quos vnus fuit Matheus. Et sic p̄s qd̄ statim a p̄ncipio fuit vocatus ad discipulatum xp̄i. non autem ad apostolatū christi. nisi fm̄ p̄ordinationē christi qui eum in apostolum sumendū dispo nebat. Et fm̄ hoc intelligēda sunt verba Hieronimi. Bede et Ambrosij supradicta. Si au tem loquamur de p̄fectione euangelica. Sic manifestum est qd̄ statim a p̄ncipio vocat⁹ est ad statum perfectionis. dicit em̄ Luce. v. qd̄ surgens relictis om̄ibus statim sequutus est eum. quod etiam ad discipulatum christi pertinebat. fm̄ illud quod dicitur. Luce. xiiij. Nisi quis renunciauerit om̄ibus que possit det. non potest meus esse discipulus. Sum mum em̄ inuita humana potest accipi dupli citer. Vno modo fm̄ comparationes status ad statū. fm̄ qd̄ in humana vita vnus status est maior alio. et aliquis summus. et sic nihil p̄hibet fieri aliquem repente summus. id est

attingere ad statum summū. et hoc apparet tam in spiritali vita q̄ in seculari. Inueniuntur em̄ aliqui q̄uis pauci statim a puericia ad statum religionis qui est perfectissimus conuolasse vel proprio arbitrio. Sicut br̄s Johannes baptista. et beatus Benedictus. vel etiam deuotione parentum. sicut illi qui monasterijs traduntur a parentibus. Sic em̄ non oportet vt in seculari vita exerceat ante q̄ ad religionem transeat. Sicut etiam non oportet q̄ aliquis exerceatur in laycali vita ante q̄ clericus fiat. Similiter etiam aliqui repente assumuntur ad regnum. vel ab ipsa pueritia. Sicut Salomon et Josias reges Iuda vel etiam ex limbo statim. Sicut Saul. Et ecclesiasticus. vi. dicitur. Quod de carcere cathenisq̄ quis interdum ad regnum ingreditur. Alio modo potest accipi summum finem comparationem graduum: qui sunt perfectiores unus hominis. Et sic dicit Gregorius. q̄ nemo repente fit summus. Dicit enim Augustinus super canonica Johannis. q̄ caritas nō moritur nascitur perfecta est. Nam vt perficiatur nascitur. cum fuerit nata nutritur. cum fuerit nutrita roboratur. cum fuerit roborata perficitur. hec Thomas. Sic ergo beatus Matheus subito de statu peccati conuersus est ad statum virtutis et perfectionis euangelice. q̄ Iesus vidit Matheum scilicet interna inspiratione. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Ex lectione euangelica audiuimus. q̄ sedentem in theloneo Matheum. ac temporalibus curis intentum. repente dominus miseratus vocauit. et de publicano iustum. De theloneario discipulum fecit. quem etiam proficientibus eiusdem gratie incrementis. De comuni discipulorum numero ad apostolatus gradum promouit. Nec ille. Nec autem omnia conueniunt beato Matheo. q̄ vidit Iesus Matheum.

Vidit Iesus Matheum.

Obedientem.
Distribuentem.
Euangelizantem.
Conuincentem.
Suscitantem.
Indigentem.
Subuenientem.

Primo vidit Iesus Matheum. Et sedentem. Unde Beda in omelia hodierna dicit sic. Vidit inquit Iesus hominem sedentem in theloneo Matheum nomen

ne. Vidit autem non tam corporeo intuitu: q̄ interne miserationis aspectu. quo et Petrum negantem vt reatum suum agnoscere ac dehere posset aspicere dignatus est. quo populum suum egyptiaca seruitute depresso sum vt eriperet respexit. dicens ad Moysen. Videns vidi afflictiones populi mei qui est in egypto et gemitum eius audiui. et deken di liberare eos. Vidit ergo hominem miseratus est cum qui humanis tantum studiis de diuis: necdus euangelico nomine dignus existerat. Vidit sedentem in theloneo pertinaciter. Et relictis omnibus surgens sequutus est eum. Intellegens ergo Matheus quid sit veraciter dominum sequi relictis omnibus sequebatur. Sequi enim imitari est. Ideo q̄ vt pauperes christum non tam gressu q̄ affectu sectari potuisset. reliquit propria qui rapere solebat aliena. Perfectamq̄ nobis abrenuntians formam tribuens non solum lucra reliquit vectigalium. Verberiam rationes imperfectas atq̄ incompuestas dereliquit. Nec ille. In hoc notatur in Matheo obedientie velocitas. Pro hac velocitate obedientie q̄dam occasionem erroris sibi assumpserunt. sicut recitat Hieronimus in originali super matheum dicens sic. Arguit in hoc loco Porphyrius et Julianus augustinus. vel imperitiam historici mentientis. vel stulticiam eorum qui statim sequuti sunt saluatore: quasi irritio nabiliter quēlibet vocantem hominem sine sequuti cum tante virtutes tantaq̄ signa precesserint que apostolos ante q̄ crederent vidisse non dubium est. Erre fulgur ipse et manifestas diuinitatis ocellas que etiam in humana readebat facie ex primo ad sexidētes trahere poterat aspectu. Si enim in magnere lapide hec esse virtus dicitur. vt anulos et festucas sibi copulet quanto magis dñs omnium creatorum ad se trahere poterat quos volebat. hec ille. Vbi assignat sex causas quare beatus Matheus tam velociter sequutus est christum. non ex animi sui leuitate sed ex diuine virtutis bonitate. Primo quia fuit verbi dei virtuosus operatione conuersus. Secundo quia fuit interna inspiratione affatus. Tercio miraculorum operatione perueniens. Quarto splendore faciei illustratus. Quinto gloriosa maiestate electus. Sexto prenti virtute attractus. Quidam enim conuertuntur ad christum ad vnam dei vocem. sed ad interiorē inspirationem. Quidam vero

De se
non conuertuntur
interiorē inspira
tionem. Quid
amur nūc cum illi
salicet diuinitatem
dem non conuert
babeant quātam
nem. et tunc flagell
aduliplicate sunt
occulerantur. B
quius est christi
mentis. et effecit
us dicit. Sequēba
tuo et alacere et
tūcanus gero iam
postq̄ christi in
Secund
thum distribuent
hodierna dicit sic.
bene illo in domo
tores venientes d
vnius publicani co
penicentie tradit.
qua publicani et p
mū iesta discumb
tūis peruenire
eato esse conuēci
solūm illi magis
quippe beneficiis
dit. vt a quo per
temporalia comm
reueret epulis. q
naturalis acceptat
ti corporali et
le conuētiū in do
ac dilectionem par
gra liberalitas bea
quia statim fecit ei
mola. fuit enim
Primo rationes
tū et desiderio ipsi
tione multari. quia
qui multari. Quod
viciis. Atq̄ domi
pe maximis delect
palatū volupstat
ter ingreditur. et in
te affectu beo illa
tūm. quia tibi m
ditas qui dicit se
laudantur et ait
nolū sed qui mal

in corpore intuitur.
speciem quo r. Per
m suum agnoscere
dignatus est. quo
ta seruitute depresi
ctens ad Adorfen
populi mei qui est
s audiri. r. descen
s hominem misera
tantum studis de
temporalibus inbiā
furgens sequitur
Adartheus. quid se
clitrici emittis scilicet
est. Ideo q. vt par
gressu q. affectu cō
propria qui roper
ing nobis abtenen
non solum lura re
ctiam rationes im
tas dereliquit. Nec
dartheo obediētie
itare obediētie q.
sibi assumptum.
in originali sup ma
in hoc loco Porphy
a. r. el imperitiam hy
telicium eorum qui
ptorem quasi irritio
nem hominū fuit
eo rantaq. signa p
ante q. credentē v
re fulgur ipse r. ma
a que crux in huma
no ad seruiciū tra
eum in magnē la
ur. vt amicus r. feli
magis dñs omniū
re poterat quos vo
mat fex. causas quare
velociter sequi. est
sui leuitate. sed ex
Primo quia fuit re
one conuersus. Sec
a inspiratione a Ma
peratena penitus
in illa rama. Prin
lectus. Secundo per
Quidam cum conuer
vnam dei vocem
onem. Quidam vno

non conuertuntur nisi habeant duas. scilicet
interiorem inspirationem r. exteriorē ex
hortationem. Quidam autem non conuer
tuntur nisi cum illis duabus habeant tertiam
scilicet diuinarum largitionem. Quidam tā
dem non conuertuntur. nisi cum illis tribus
habeant quartam. scilicet diuinā flagellatio
nem. r. tunc flagellati ad deum currunt. psal.
Adulterate sunt infirmitates eorum postea
accelerauerunt. Beatus Adartheus subito se
quutus est christum gressu corporis. affectu
mentis. r. effectu corporis. Unde Ambrosi
us dicit. Sequebatur Adartheus christum le
tus r. alacris exultabat. dicens. Jam nō pu
blicanus gero iam non porto leui. Qui leui
postq. christū induit. hec ille.

Secundo vidit iesus ma

thaeum distribuētem. Unde Beda in omelia
bodierna dicit sic. Factum est autem discum
bente illo in domo. multi publicani r. pecca
tores venientes discumbebant cum Iesu.
vnius publicani conuersio. multis exemplū
penitentie tribuit. Non enim dubitandū est
quia publicani r. peccatores esse desiderant q.
cum iesu discumbant. Non enim si in pec
tatis perseuerare decernerent ei qui sine pec
cato est conuersi auderent. Adartheus ipse
cōmuniū illi magnum parauit. Congruam
quippe beneficiis celestibus vicem repen
dit. vt a quo perbenia bona speraret. illi sua
temporalia comodaret. cuiq. corporalibus
reficeret epulis. quo ipsi donante gustum spi
ritualis acceperat suauitatis. Nec hoc tantū
ei corporaliter exhibuit. sed multo gratius il
li cōmuniū in domo pectoris sui per fides
ac dilectionem parauit. hec ille. Ecce q. ma
gna liberalitas beati Adarthei circa christū.
quia statim fecit ei cōmuniū magnum in do
mo sua. Fuit enim magnum quadrupliciter.

Primo ratione voti. quia cum magno affe
ctu r. desiderio ipsum recepit. Secundo ra
tione misterij. quia illud fuit indicatūz ma
gni misterij. Quod exponit glo. super Lucā
dicens. Qui domicilio christum interno reci
pit maximis delectationibus exuberantium
pascitur voluptatum. Itaq. dominus libe
ter ingreditur. r. in eius qui crediderit recum
bit affectu hec ille. Tercio ratione documē
torum. quia ibi magna documēta exhibuit
christus qui dicit se venisse ad medendum r.
sanandum. cum ait. Non egent qui sani sunt
medico. sed qui male se habent. Item ad

miserendum. cum ait misericordiam volo et
non sacrificium. Etiam ad vocandum. Cum
ait. Non veni vocare iustos. sed peccatores
ad penitentiam. Unde Beda in omelia bo
dierna dicit sic. Hoc est bonorum operum spi
rituale cōmuniū quo diues populus eget. pau
per epulatur. Et erat turba publicanor. r. ali
orum qui cum ipsis erant recumbentes. Ni
debant publicanū a peccatis ad meliora cō
uersum locum inuenisse penitentie. r. ob hoc
etiam ipsi non desperant salutem. hec ille.

Quarto ratione iuuatōrum. quia magni
discumbentes iuuati sunt scz christus. disci
puli eius. r. pharisei. Unde Beda vbi sup.
dicit sic. Admiratione scribe r. pharisei di
centes ad discipulos eius. Quare cum publi
canis r. peccatoribus manducatis r. bibitis.
Cōiuuantibus cum domino publicanis. phar
isei murmurantes de ieiunio gloriantur. vbi
primo quanta sit legis r. gratie distantia de
claratur. quia qui legem sequuntur ieiun
mentis famem patientur eternam. Qui ves
ro verbum in interioribus anime receperunt
alimenti celestis r. fontis vbertate recreati.
esurie r. sitire non possunt. hec ille. Quan
do etiā pharisei murmurabant q. ad hominē
peccatorem diuertisset. Adartheus vsus est
magna patientia. Fuit enim patiens. quia
pharisei dicebant ipsius esse peccatorem q. erat
iustificatus. publicanū q. erat mūdus. pñtia
xpi indignū q. ius dignus erat effectus. si ad ista
in nullo fuit cōmor. Non in aio ex vlla turba
tione. Non in signo ex vlla tumultuositate
ostensione. Non in ore ex vilo impatienti ser
mone. Non ex facto ex vilo iniurioso ope r.

Tercio vidit iesus Ma

thaeum euāgelizantē. Unde Beda in omelia
bodierna dicit sic. Nec solū pñciādī. verū etiā
scribendi euāgelij ministeriū cōmisi illi do
minus. vt q. terrestriū curā omiserat. celestij
esse talentor. dispēlaror. inciperet. Nō ob id
vtriq. puidētia superna fieri disposuit vt nul
lum enormitas peccator. nullū numerositas
scelerum a speranda venia reuocaret. cū hūc
tantis mundi nexibus absolutum tam celes
stem factū cōspiceret vt cōicaro cum angelis
cis spiritib. vocabulo euangelista noiaret
esset. hec ille. Euangelium beati Adarthei est
valde commendabile propter quattuor.

Primo ratione pñfigurationis. Nam in cer
quattuor euangelistas Adartheus fuit pñfig
gurat. in forma hominis. vt patet. Exech. i.

De sancto Matheo aplo et euang. Sermo LII

1 Apoc. iij. In principio em euangelij sui on-
dit xpi incarnatione. In medio pdicationez.
In fine passionē. Unde Beda in omelia su-
per matheū dicit sic. Idic em specialis puile-
gio datum est vt incarnationis dñice myste-
ria que cuncti a seculo ppbete p̄inebant. ip-
se p̄mus oim iam facta desc̄ipserit. 7 creden-
tibus legēda transmissit. Secūdo rōne in-
structionis. fuit em p xpm imediate instru-
tus. Job xv. Omnia q̄ audiui a patre meo
nota feci vobis. Qui etiā oīa miracula xpi vi-
dit. Tercio rōne reuelationis. Fuit em a vir-
gine in specialem familiārē assumptus q̄ suā
genealogiam sibi reuclauit. 7 cubiculū suum
imaculatum. ideo tanq̄ fidelis notarius ait.
Liber generatiōis Iesu xpi 7c. Et iterū. Eū
esset desponsata 7c. lca. Quarto rōne opa-
tionis. Nam bea^r barnabas istud euangeli-
um in magna reuerentia habuit. q̄ ipm secū
portauit vt a demonibus p̄tereret. sup̄ in fir-
mos posuit vt sanaretur secū in sepulcro po-
ni iussit. vt securus morderet. Unde Johan-
nes cōsobrinus Barnabe ait. Sanctus autē
barnabas dum ad pdicationis officiū per di-
uersas vires pagraret. hoc euangelij secum
portabat. vt iq̄ sup̄ infirmos ponebat. qui
cōtinuo sanabantur. a quocūq̄ languore de-
tinebant. Nec ille. 11 Doc euangelij abbrevi-
auit bea^r Aldeus euangelista. q̄ Alatheus
descrip̄it incarnationē dñi fm stirpem regiā
Regis autē est nō esse sine comitum obsequio.
Etiam ecclesia valde frequenter recitat euā-
gelium beati Alathe. Unde Beda in ome-
lia hodierna dicit sic. Pulcro vero presagio
Alatheus q̄ doctor gentiū erat futurus in ip-
sa sua cōuersatione peccantiū post se grege
ad salutē trahit. 7 euangelizandi officiū qd
p̄ficiēte merito virtutis erat expleturus a
p̄mis tam fidei sue rudimentis incipit. Non
em solum q̄ verbo fratres sui erudit. sed etiā
qui exēplo ad meliora cōuertit. doctoris mi-
nistrem gerit. Nec ille. 12 Ceter autē Paulus
ecclesiam dei supra modū expugnauerit. Da-
uid adulteriū 7 homicidiū pp̄trauerit. Al-
theus lucris turpibus inhiauerit. tñ istoz pe-
nitentia valde deo placuit. vt nō solum dñs eo
rū culpā ignosceret. sed in eis etiā dona sua
multiplicius cumularet. Nam seuisimū per-
secutorem fecit fidelissimū predicatorē. Ad-
ulcerum 7 homicidam fecit pp̄betam. lucris
inhantem 7 cupidum fecit euangelistam et
apostolum. Ideo ergo horum trium dicta no-
bis frequentius recitantur. vt nullus qui cō-

uerit voluerit desperet de venia. Quādo tā-
tos in culpa tales conspicit fuisse in grā 7c.
**Quarto vidit Iesus ma-
theum cōuincentem.** Unde Eriso. sup̄ Al-
theum dicit sic. Alatheus sanctorū quidēz p̄-
cipue tñ peccatoz euangelista fuit qui nō em
sermone sed etiā ipsa vite sue correptione p̄-
catoribus euangelij predicauit. Namq̄ emz
in theloneo cōstitutus qui pecunias collige-
re perituras cōsueuerat. euangelista fieret vt
sermone in eternū manluos. Altheus nō
si exemplo suo peccatores ad penitentia mī-
sericordiam inuitaret. qui aliquādo fuit cau-
sus terrenarum longorbeca rōnum nūc est
diligentissimus dispensator spūalium p̄ce-
ptorum. Tunc quidē multos pauperes fecit
fructando pecuniā. nūc autē innumerabiles
diuites fecit pdicando iusticiā. bea^r ille. Pre-
dicauit em euangelium iuxta mandatū xpi
quāduplīter. Primo sapiētē oīa signēs
ta demonū detegendo. Nam magis volebant
tanq̄ dii adorari. 7 idō duos dracones ignē
spirantes miserunt. Sed bea^r mathe^r signo
crucis demones fugauit. Sacerdotes idolo-
rum sibi voluerunt sacrificare. Sed ipse docu-
it soli deo esse sacrificandū. 7 oīa q̄ attulerit
responit. 7 inde ecclesias edificari p̄cepit 7c.
Secūdo p̄uidentē 7 discreto. quia cū ei op-
tio daret. vt aut Ep̄bigenā virginē regi vro-
rem daret aut mortē subiret. predicauit p̄-
uidentē ne virgo alteri q̄ deo in sponsam cor-
pularetur. magis eligens mori q̄ virginem
violari. Tercio fidelitē. q̄ honorez dñi sui
sibi noluit usurpare nec sacrificiū qd sibi im-
pendere volebant acceptare. quia licet quis
multos cōuertat nō tamē hoc sibi ascribat. s̄
diuine virtuti. Mathe^r. Non em vos estis q̄
loquimini. sed spūs patris vestri q̄ loquitur
in vobis. Quarto cōstanter. quia nec pro-
missis potuit emolli. cum rex dimidium rei
sui sibi dare p̄mitteret nec minis deter-
reri. nec supplicis superari. sed missam vxorē
te perficiens mortem accepit p̄ nomine dñi
sui Iesu xpi 7c.

**Quinto vidit Iesus ma-
theum suscitantē.** Filius em regis mortu-
plangebatur ab oībus. in qua suscitatioe fue-
runt quattuor. Primo magoz impotentia
qui cū suscitare nequerunt. sed suaserunt regi
q̄ in deoz p̄fortiū raptus esset. Et ideo si
in ulacrum 7 templū sibi edificaret. 7 Secūdo
do orationis efficiētia. Nam Eunuchus re-

gine candacis ad-
eū ad dñm illi
tio cōuersionis in-
rum fuit in auto
candam expendi
rum spaciū cōsum-
triginta annis an-
ad fidem cōuertit
diema dicit sic. 2
teripla geno ety
te fuit ad ecclesie
do cōuertit. ablu-
fiska formolam re-
rum illam eruit. 7
raunt. bea^r ille. 2
tia. Nam multos
illuminauit. lepro-
7 omni populo be-
Sexto v-
theum. Et uidentē
hodierna dicit sic
dñs sine assumpti-
pus est per dilec-
num. grad^o ap-
dione ostendit
tatem. 11. Primo
enit de gloria pa-
no eicms fuerat
electus fuerat re-
glus ehenibin
apostoli. ouia in
est. vt ps. 138. Ir-
angliste. qui fuit
nimalia oculis vi-
laudantia. Apoc.
fide xpi mori do-
sui fundendo. 7
tes in nullo simul
fuit angelus. Aed
lita. nec mare. 7
sed nō euangelist
em euangelista. sed
martyr. sed nō ap-
theus aut fuit or-
lita. 7 marty. vt
Septimo
reum. Subueni-
teuinit. 11. Prime
padas 7 cōstans
nas cōfortauit. et
re postulat cū ce-

gine candacis aduocauit apostoli. Qui susa
ordine ad dñm: illi prius suscitauit. Ter-
tio cōuersionis instantia. Nam quicqd ei alla-
tum fuit in auro et argento in ecclesiam fabri-
candam expendi voluit. q̄ intra triginta die-
rum spatii cōsummata fuit. in qua apostoli
trigintambris annis sedit et totam egyptum
ad fidem cōuertit. Unde beda in omelia ho-
dierna dicit sic. Qualis matheus fact' sit. do-
cet ipsa gens ethyopum: quā de vltimis ter-
re finib' ad ecclesie sancte societate predicā-
do conuertit. ablutāq̄ fonte baptismatis de
fusca formosam reddidit q̄ nigredine vicio-
rum illam etuit. et ornatu virtutū illam deco-
rauit. hec ille. Quarto miraculoz refulgen-
tia. Nam multos mortuos suscitauit. cecos
illuminauit. leprosos mūdauit. regē cū vxore
et omni populo baptizauit.

¶ Sexto vidit Iesus Ma-
theum Etudientem. Unde Beda in omelia
hodierna dicit sic. Matheus interpretat ad-
ditus siue assumptus significans. q̄ assump-
tus est per dilectionem a dño. et addit' ad
numeri grad' apostoli. hec ille. In sua en-
dicatione ostendit se habere quadruplice digni-
tatem. Primo angeli. in eo q̄ multa predi-
cavit de gloria paradisi terrestris a quo bo-
mo eiectus fuerat et per xpm ad paradysum
celestem fuerat reuocatus. quasi ipse esset an-
gelus cherubin in illo collocaus. Secundo
apostoli. quia in xpi. apostolos p̄numeratus
est. vt pz Luce. ix. ca. Adar. iij. ca. Tertio eu-
angeliste. qui fuit figuratus inter quattuor
animalia oculis vndiq̄ plena. deum assidue
laudantia. Apod. iij. Quarto martyris. p
fide xpi moriendo. et p eius veritate sanguine
sui fundendo. Ita q̄ iste quattuor p̄prietates
in nullo simul inueniuntur. Eberubin eni
fuit angelus. sed non apostolus nec euange-
lista. nec martyr. Petrus fuit ap̄ls et martyr
sed nō euangelista. Iohannes fuit apostolus
et euangelista. sed nō martyr. Stephanus fuit
martyr sed nō ap̄ls nec euangelista. Ada-
theus autē fuit angelus. apostolus. euange-
lista. et martyr. vt pz in eius legenda.

¶ Septimo vidit Iesus ma-
theum Subuenientes. Et quattuor modis
subuenit. Primo benedicendo. Nam intre-
pidus et cōstans ad patientiā oēs et cōstan-
tiaz cōfortauit. et Ep̄igenia corā se ex rimo-
re prostrata cū ceteris virginibus plusq̄ diu-

tentis benedixit. Secundo defendendo. Cū
enim rex misisset spiculatorē qui matheū in-
tra altare stantē et orantē occideret. popul'us
concurrat ad domū regis ipas incēsurus cū oi
familia eius: sed ap̄ls apparuit presbyteris
et clericis catholicis vt populum retraherent
qđ et fecerunt. apostoli martyriū cū gaudio
celebrantes. Tertio preseruando. Cū enim
rex animū Ep̄igenie inflectere nequiret to-
tam eius domū igne copioso vallauit vt eaz
cum ceteris virginibus cremaret. ap̄stolus
autē eiusdem apparēs oēm ignem ab eius do-
mo excussit. Quarto informando. Nam ig-
nis in domū regis irrumpens solo rege cur
vnicō filio euadente: cuncta consumpsit. Sta-
timq̄ filius ei arreptus a demōio crimina
patris confitens ad sepulcrū apostoli p̄pera-
uit. Pater vero turpissimus leprosus effect'us
et insanabilis manu p̄pria se gladio iteremū
Apparuit autē ap̄ls p̄plo admonens vt fra-
trem ep̄igenie ab ipo ap̄lo baptizatum. re-
gem sibi cōstitueret. Qui p annos septuagē-
ta regnauit et filium suū sibi substituens xpianū
cultum magnifice ampliavit. Et totam
Ethiopie p̄uiciā ecclesijs xpi repleuit. me-
ritis et intercessione beati apostoli. Amen.

In festo angelorum. Sermo lūj.

¶ Obis angeli videt
Adarbei. xviij. et in euangelio pre-
sentis solennitatis. Beatus ber-
nardus sup cantica sermōe. v. dicit sic. Angel'us
curat satagēz in libertate spūs administras
re officiū pietatis futurorū bonorū. p̄mptum
moralibus alacritē se ministrū exhibens:
viret suis in eternū futuris ciuib' et cohe-
redibus supne locūditatis. Hec ille. Super
quo talem moueo questionē. Vtrū cui libet
hō vnus angel'us deputet ad virtutē quo secu-
rius assequat eternā salutē. Ad istā qđem
rident tres doctores noui testamēti. Prim' est
brūs Hiero. exponēs illō Adarb. Angeli eo-
rum semp videt faciē patris: qđ dicit sic. Ma-
gna est dignitas antiorū: vt vna queq̄ beat
ab ortu sue natiuitatis in custodiā sui ange-
lum delegatū. Secundus est brūs Augu. lib.
Soliloquior. ca. xxi. dicens sic. Diligūt nem-
pe angeli ciues suos per quos sue ruine scis-
suras instaurari expectat. Ideoq̄ magna cu-
ra et vigilantia studio assunt nobis oibus ho-
ris et locis succurrentes et pudentes neces-
sitatibus nrīs: et solliciti discurretes int' nos
et te dñe. gemitus nostros et suspiria nostra

Vnde s. notabilis. Symon
de Angelis et p̄p̄ de rasi
angeli in p̄mōib' dñi p̄p̄
dñi p̄p̄ p̄p̄ p̄p̄ p̄p̄
p̄p̄. p̄p̄. p̄p̄. p̄p̄. p̄p̄. p̄p̄

stos nūq̄ totaliter dimittit hoīem custodiū
Pater q̄ custodia angeloz est quedā exco-
tio dīne puidētie circa hoīes facta. S; nec
hō nec res aliqua totalit dīne puidētie sub-
trahit. Inq̄ntū em̄ aliqd̄ p̄cipat de esse inu-
subdit vli puidētie em̄. sed tñ de^o fm̄ ordi-
nem sue puidētie dī hoīem derelinquere in-
quantū pmitit hoīez pari aliqd̄ defectū cul-
pe vel pene. Sic angel^o custos nūq̄ totalit
dimittit hoīez. sed ad aliqd̄ interdū em̄ dimit-
tit. put. si nō impedit qñ subdat alicui tribula-
tioni. vel etiā qñ cadat in pēnā fm̄ ordinē di-
uinorū in diciorū. et fm̄ hoc dī. Jere. li. Et pso-
na angeloz. Lurauim⁹ babilonē et nō ē cura
ta derelinquam⁹ ergo eā. et Esa. v. Euserā se-
pem ei⁹ erit in concilio canonē. glo. i. angeloz
custodiā. vñ angeli eoz custodes nō impedi-
erūt qñ tribulationib⁹ subderentur. Et sic cui⁹
hoī deputat vñ angelus ad custodiā. Jō dic
verbū ppositū. Vobis angeli vidēt. i. ad ve-
stra vtilitatē angeli vos custodiūt. fm̄ ordi-
nē dīne puidētie quā necesse ē impleri i hoīb⁹.

C Vobis angeli vidēt.

- Ad militandum.
- Ad cōsolandum.
- Ad custodiendum.
- Ad ministrandum.
- Ad presentandum.
- Ad consolandum.
- Ad deponendum.

Primo vobis angeli vi-
dent. i. vigilāt ad militandum. Job. xxxviii.
Nūqd̄ nosti ordinē celi et pones rōnez eius
in terra? Ubi dicit q̄ rōe naturali secreta an-
geloz scire nō possum⁹. sed p̄ reuelationē di-
uinem. vt paul⁹. aut p̄ eruditionē humanā.
vt Dyo. q̄ a paulo vsq̄ in tertiū celū rapto e-
rūdīt⁹ est. Dyo. autē vi. Cele. hierar. distinguit
tres hierarchias āgeloz. In p̄ma ponit tres
ordines. i. Seraphim p̄mos. Cherubin medi-
os. Thronos vltimos. In media vero ponit
d̄nationes quidē vt p̄mos. Virtutes et me-
dios. Prātes vt vltios. In vltima vero p̄nci-
patūs vt p̄mos Archangelos vt medios.
Angelos vt vltimos. Quis assignatiōis rō
est. q̄ hierarchia est sacer p̄ncipatus. In no-
mine autē p̄ncipatus duo intelligūtur. i. ipse
p̄nceps. et hic est vnus puta de⁹. nō solū an-
geloz. sed etiā oīm hoīm. et totū rōnalis crea-
turē q̄ sacroz p̄nceps esse pōt. et mltitudo or-
dinata sub p̄ncipe. et sic vna hierarchia dicit⁹
fm̄ q̄ multiitudo vno et eodē mō pōt guber-

nationem p̄ncipis recipere. q̄ vero nō pōt fm̄
eūdē modū gubernari a p̄ncipe ad diuersas
hierarchias p̄tinent. Sicut sub vno rege sūt
diuerse ciuitates q̄ diuersis regūtur legib⁹ et
mistris. Angeli autē diuinas illuminatiōes p̄-
cipiūt in intelligibili puritate. iō in eis distin-
stuit triplex hierarchia. quia supiores angeli
hūt vltiores cognitiōes x̄itatis q̄ inferiores
Nec autē vñ acceptio cognitiōis fm̄ tripli-
cem gradū in angelis distinguit. Nā rōnes
rerū de q̄bus angeli illuminant. pōt cōsiderari
tripliciter. Primo fm̄ q̄ p̄cedūt ab vli p̄-
cipio qd̄ est de⁹. et iste mod⁹ cōuenit p̄me hie-
rarchie. q̄ immediate ad deū extēdit. et in vesti-
bulis dei collocat. vt dicit Dyo. vii. c. Celest.
hierarchie. Secūdo vñ put hui⁹ rōnes depē-
dent ab vltibus causis creatis q̄ iam aliquo
mō multiplicant. et hic mod⁹ cōuenit scōde hie-
rarchie. Tercio autē modo fm̄ q̄ hui⁹ rōnes
applicant singulis reb⁹ et put dependēt a p̄-
p̄is causis. et hic mod⁹ cōuenit tertiē hie-
rarchie. Ad p̄maz hierarchiā p̄tinet cōsideratio
finis. fm̄ q̄ accipit rōnes rerū in ipso deo. et
hec cōtinet tres ordines. i. seraphim. cherubi.
thronos. q̄ in respectu ad finē pōt cōsiderari
tria. Nā p̄mo aliq̄s cōsiderat finē. scōdo vñ p̄-
fectam finis cognitiōē accipit. tertiō vñ in-
tentionē suā in ipso designt. et q̄ a⁹ est finis cre-
aturarū sicut dux ē finis exercit⁹. vt dī. xi. me-
tha. Pōt aliqua similitudo hui⁹ hierarchie in re-
bus hūanis inueniri. Nā quidā sunt q̄ h̄ hūt
dignitatē. vt p̄ seip̄os accedere possunt ad re-
gē vel ducē. valde familiariter. quidā vñ sup
hoc hūt vt etiā secreta ei⁹ cognoscāt. Alii vñ
sup hoc hūt vt sp̄ circa ip̄m inhereāt. quasi ei
cōiuncti. hāc similitudinē accipere possum⁹ i
ordinib⁹ p̄me hierarchie. Nā throni eleuant⁹
ad hoc q̄ deū familiariter in seip̄is recipiāt.
fm̄ q̄ rōnes rerū in ipso immediate cognosce-
re pōt. Nōmē em̄ thronoz dī p̄ cōuenientiā
ad materiales sedes in q̄b⁹ cōsiderant quare-
tior. Primo situs q̄ sedes sup terrā eleuā-
tur. et sic throni eleuant⁹ vsq̄ ad hoc q̄ i deo
immediate rōnes rerū cognoscūt. scōdo firmitas.
q̄ i sedib⁹ mālīb⁹ aliqd̄ firmiter sedet. Thro-
ni autē ecōuerso firmit⁹ i deo. Tercio suscepti-
bilitas. q̄ sedes suscipit sedētē. et ea deseri pōt
sic throni suscipiūt deū i seip̄is. et q̄dā mō ad
inferiores desēt. Quarto capacitas. q̄ sedes
ex vna pte est ap̄ta ad suscipiendū sedentē.
sic throni p̄ p̄mptitudinē sūt ap̄ti ad suscipi-
endū deū et famulandū ip̄i. Et Greg dīc sic.
Throni dei sūt hī q̄ tāta dīnā grā replent vt

in eis dñs sedeat per eos iudicia sua decernat. Cherubin ño supeminent diuina secreta cognoscant. Nomen em cherubin iponit a qda excessu scie. Vñ inter pñat plenitudo scie. qd Dyoni. expoit qñ ad qñtuor. Pñio qd qñ ad pñectā reuisionē. Scdo ad plenā susceprione diuini luis. Tercio qñ ad h qñ ipso dñō pñeplant pulcritudine ordiis rex a deo deriuatā. Quarto qñ ad h qñ ipi pleni exñtes hñ cognitōe et eā copiose in alios effundūt. vñ Greg. dic sic. Cherubi plenitudo scie dñi a sñ limiora illa agmīa cherubi vocata sñ. qñ rāto pñectiori plenā sūt scia qñ claritatē dei viciñt. pñeplant. Seraphi ño excellūt in h qd ē oīm supinū. sñ ipsi deo vniri. Nomen em seraphin ño imponit nñ a caritate: sñ a caritatē excessu quē importat nomē ardoris vel incēdiū vñ Dyoni. vii. c. Ele. iere. Exponit nomē seraphin fm pñietates ignis in qñ est excessus caliditatis. In igne aut māsideram? Pñimo qñ est sursum: qñ est pñinu? p qd significat qñ ille ordo indeclinabilis mouet in deū. Scdo xñus actiuus ei? qñ est calidus cū quādā acuitate ei? qñ est maxie penetratū? in agēdo. et pñingit vsq; ad mīma. et iterū cū quodā excedēti feruore. et p h significat actio hñoi angeloz quā in subditos potēt exercēt eos in simile feruore exēgādo et totaliter eos p incēdiū purgando. Tercio pñiderat in igne claritas ei? et hñi angeli hñt in seipīs inextingui bilē lucē etiā alios pñecte illuīando. vñ Greg. dic sic. Seraphin vocant illa agmīa qñ et singulari pñingitātē cōditoris sui iucōparabili ardēt amore. Ad secūdā hierarchiā pñinet dispositio vñs de agēdis fm causas rerū vñs. et hñc pñinet tres ordines: qñ ad rōnes gubernatōis pñinet tria. Pñio diffinitio eorū qñ agēda sūt. qd ē pñiū dñationū. qñ dñi est solū pñice de agēdis. iō Greg. dic. Qd qdā angeloz agmīa p eo qñ eis cetera ad obediētiā subiecta sūt. dñationes vocant. Nomen dñationū significat tria. Pñimo quādā libtatē qñ est a seruilī pñitōe et pedestri subiectio ne: sicut plebs subijcit: et a tyrānica oppñsiōe quā etiā interdū maiores patiūt. Secūdo quādā rigidā et inflexibilē gubernatōis. qñ ad nullū seruilē actū inclināt. neq; ad statū aliquid sen actum subiectoz vel oppñsoz a tyrānis. Tercio appetitū et pñicipatōē vñi dñi qd est in deo. sicut sūt regales curie dñi. tñc dñationes iperāt diuina misteria alīs angel. sicut innuit. Zach. v. vbi vñ? angel? iperauit alteri dices. Eurre et loqre ad pñerū istū. et

Scdo ad rōnē gubernatōis pñinet pñe cultatē ad iplendū qd pñinet ad xñtes fm qñ xñus iponit quēdā excessus fortitudis. et sic dic Dyoni. Qñ nomen xñtus significat qñ dā virilē et incōcussam fortitudinē. Pñio qd ē ad oēs apparitiōes diuinas eis pñueniētes. Secūdo ad suscipiendū diuina. et ita significat qñ sine aliquo timore aggrediuntur omnia qñ ad eos pertinent. qd videt ad animi fortitudinem pertinere. Isti em sūt velut iusticiarij in domo regis quoz est ardua operari. Unde Greg. Virtutes vocant illi spūs per quos signa et miracula frequentius fiūt. Tercio ad rōnem gubernatōis pñinet ordinare qualiter ea que pñcepta vel diffinita sūt impleri possunt vt alij equeuant. et hoc pñinet ad pñates. Nomen em pñatis ordinationē quādā designat. fm illud apli. Ro. xiiij. Qui pñati resistit dei ordinationi resistit. et ideo Dyoni. dicat. Qñ nomen pñatum significat quādā ordinationē circa susceprione diuinoz et circa actiōes diuinas. qñ supiores in inferiores agunt. eas sursum ducēdo. Ad ordinē qñ pñati pñinet ordiare quō a subditū sūt agēda. et p has arcētur mali spūs. sic p pñates terrenas arcētur malefactorēs. vñ Greg. Pñates vocant hñi qñ h potētius pñe ceteris pñteperūt vt eoz dñiōi pñates aduerse subiecte sūt. Ad tertiā hierarchiā pñinet applicatio dispositio ad effectū qñ est executio opis. Executio ño angelicorū misterioz pñit in ānūciādo diuina. et hec hierarchia pñinet tres ordines. In executiōe em cuiuslibet act? sime qdam quasi incipitēs actionē: et alios ducētes. sicut in cām pñctores: et in bello illi qñ alios ducūt et dirigūt. et h pñinet ad pñicipatus. Nam pñicipari vt Greg. dicat. Est inter reliquos pñiorē existere. quasi pñimi sūt in executione eoz qñ impant. Et ideo Dyoni. dicat. Qñ nomen pñicipatū significat ductiūm in ordine sacro. Isti em qñ alios ducūt pñimi inf eos exñtes. pñicipes pprie vocant. fm illud ps. Pñeuerūt pñicipes pñuncti psallentib? Isti em etiā bonis spiritib? pñicipant. et ad loca determinata vel negocia regis spāliter deputant p modū legatoz. Alij sūt qñ maiora nūciāt et hñ archageli dicant. sicut gabriel qñ nūciat beate virgini incarnationem filij dei. Alij vero sūt qñ simpliciter equeuunt. et hñ angeli dicuntur qui immediate nobis annūciant per modum cursorū. et.

Secundo vobis angeli vi

dent ad cōsociandū. vñ. **Abath. xxi. dñ.** Erūt hoies sicut angeli dei in celo. Nam p donuz grē hoies mereri possunt tantā glām. vt angelis equent bñ singulos āgeloz. grad⁹ qd est hoies assumi ad ordines angeloz. **Unde Greg. sup. Ezech. dicit sic.** Sunt nōnulli qui parua capiūt. sed tñ b annūciare fratrib⁹ nō desistūt. Isti em̄ in angeloz numerū curūt. Nam qdam simplices et illiterati xbo et exēplo grām pñt alios edificant: et isti assumūtur ad ordines angeloz. Quidā autē magna intelligūt et solliciti alios admonēt: et isti assumunt ad ordinē archangeloz. **Greg. Sūt q secretorū celestū sūma et cape pualēt et nūciare. hñ cū archāgelis.** Quidā p rite pfecti onē alioz merita transcendūt: et isti assumūtur ad ordinē pncipatū. **Grego. Sūt q electoz merita transcendūt: et electis fratrib⁹ pncipant: et hñ cū pncipatib⁹ meritū fortitūtur.** Similī illi q bñ reuerūt psonam suā: assumūtur ad ordinē angeloz. Qui bñ reuerūt ciuitatē suā vel eccliam: ad ordinē archāgeloz. q vero bñ pūciā suā: ad ordinē pncipatū. Quidā autē expellūt te corporib⁹ et aiab⁹ aliorū demones et perā. isti assumūtur ad ordinē pncipatū. **Grego. Sūt q malignos spūs nature ordinis et vi accepe prātia fugāt. et hñ cū pncipatib⁹.** Quidā signa et miracula opantur: et isti assumūtur ad ordines virtutū. **Grego. Sūt q mira faciūt signa et valent operant: et hñ cū virtutib⁹.** Quidā oibus in se virtijs dominant. et isti assumūt ad ordinē dñationū. **Greg. Sūt q in semetipīs oib⁹ virtijs dñant vt ipso iure iudicāt: dñ inter hoies vocent.** Vñ ad moysen dñ. Ecce pstitui te dñm pharaonis. et hñ cū dñationib⁹. Quidā sunt valde spūales. et iō de alijs iudicare pñt. i. **Eoz. ij. Spūalis hō iudicat oia: et ipse a nemie iudicat.** isti assumūt ad ordinē thronoz. **Grego. Sūt in qbus velut in throno suo dñs pñt dens alioz facta examiat. p qd dñ scēt ecclia regis plerūq de qbusdā suis actib⁹ infirmis: om̄s electi iudicant: et hñ cū thronis.** Quidā dei et pñmi charitate flagrāt: isti assumūtur ad ordinē cherubin. **Grego. Sūt q dei et pñmi charitate ampli ceteris pleni sunt. et hñ meritoz suoz sortē inter cherubin numeruz acceperūt. qz cherubin plenitudo scie dñ. et iuxta paulū. Plenitudo legis ē charitas.** Quidā sunt in igne amoris cōuersi. et in solo dei desiderio anhelāt: isti assumūtur ad ordinē seraphin. **Greg. Sūt q supne pceptationis amore accensi in solo cōditoris sui desiderio**

anhelant. nihil in hoc mundo tā cupiūt. solo eternitatis amore pascunt. terrena queq abijciūt. cūta tpalia mēte transcendūt. amat et ardet atq in ipso suo ardore recalescunt: amado ardēt. loquēdo accendūt. et quoscūq xbo tā gūt ardere pñt in dei amore faciūt. q isti nī in intra seraphin numerū: fore in sue vocatio nis acceperunt. **De illis. Et sic p. 3. c.**

Tertio vobis angeli videt ad custodiendū. Vñ **Ber. tractas illd xbum.** Angelis suis dñ mādauit de re et dicit sic. Magna dilectio charitatis. Quis. qd. de q et qd mādauit. Si qdes de mādauit. et angel suis mādauit. et de te hoie mādauit. vt custodiant te in oib⁹ vijs tuis mādauit. Quanta reuerentiā dz tibi h xbu inferre: afferre deuotionē: offerre fiduciā: reuerentiā p pñtia. deuotionē p beniuolentiā: fiduciā p custodia. Vñ q uis diuersorio in quis angulo reuerentiā exhibe āgelo tuo ne audeas illo pñte qd me pñte non audeas. h ille. Efecit angelice custodie circa hoies ē qd duplex. **Primo** est remorōis scz remouēdo ne hō cadat in malū culpe. et h facit angel⁹ trib⁹ modis. **Primo** increpādo pñm pñtū. vt ab eo hō cedat. vt p. 3. iudic. ij. vbi cū angel⁹ filios israel de puaricatione increpasset: ipi eleuauēte vocē cū fieri rē. **Secundo** eripēdo a pñto pñti. vt p. 3. in educatione **Zorh** et **yxoris** et de sodomis. i. de pñt pñt: iudic. **Ber. xix.** **Tertio** impediedo pñm futurū ne fiat. vt p. 3. **Na. xxi.** in balaā q ad maledicendū iust⁹ pgens ab angelo impedit⁹ est. **Secundus** est pfectionis. i. in bonū grē et hoc facit angel⁹ in ania trib⁹ modis. **Primo** omne impedimentū ad bonū remouēdo. vt p. 3. **Ezo. xij.** vbi angel⁹ pculsit pñmogenita egypti. **Secundo** pigritiā excitādo. vt p. 3. **yach. iij.** Angelus dñi excitauit me quasi hoicem q excitat a sōno. **Tertio** in viā pñte ducēdo et reducēdo vt p. 3. **Zob. v.** vbi angel⁹ duxit **Zobīā** et reduxit. **Tertio** est iustificatiōis. et h facit āgelus trib⁹ modis. **Primo** mouēdo ad cōmitionē. vt p. 3. **Zob. xi.** vbi ad documentū angel⁹ li de felle p qd intelligit pñtū: iunuit pñt oculi los. i. cor dñi. **Secundo** purgādo labia ad pñtionez. vt p. 3. **Esa. vi.** Vbi p angelū labia **Esaie** purgant. **Tertio** gaudēdo ad satisfactiōnez. **Luce. xv.** Gaudū est angelis dei sup vno peccatore pñtam agente. **Quartus** est pñtione ne. i. hō torrens vel in tor mala cadat ad quod diabol⁹ incitat. et hoc facit angel⁹ trib⁹ modis. **Primo** pñtē demōnis refrenādo

ps 2 hob. viij. vbi angelus reliquit demones in deserto superiori. et Apoc. x. Angelus ligauit demonem et misit eum in abyssum etc. Secundo per piscinam debilitando. vt ps 2 hob. xxiij. vbi angelus tetigit nervum femoris Jacob et emarcuit. Tertio memorias passionis xpi nostris mentibus imprimendo. vt ps 2 Ezech. ix. Signa tabas super frontes viroꝝ gementiu etc.

Quarto vobis angeli videt

det ad ministrandum. Heb. i. Omnes sunt administratoꝝ spūs in misteriu missi. ppter eos q hereditare capiunt salutem. Ber. Dñe qd est bō. q innotuisti ei. aut fili' hoīs. q reputas ei. etc. nūq mētis cōiugentiu tuū. i. mētis spūs tuū pmititis vultu tuū et ne quid vacet in celestibus ab ope sollicitudinis illos etiā brōs spūs ppter nos mittis in misteriu nrm. Nec ille. Seraphin emittitur ad cordiu inflāmatiōez. vt ps. iij. Reg. ij. In angelis q in curru igneo et equis igneis apparuerunt. Et Esa. vi. Volauit ad me vnde seraphin. Et berubim mittitur ad sciētiā eruditiōē. vt ps 2 Apoc. x. In angelo q hēbat libru in manu. et Apoc. xvij. In angelo a cui' claritate terra illuminata est. 2 hōm mittitur ad iudiciū iformationez. hñt em informare iudices vt legē intelligant. vt. dñ. Ber. viij. Accepistis legē in dispoſitiōe angeloz. Dñationes mittitur ad sensuū sub dñio rōnis subiugatiōez. vt ps 2 Bñ. xvi. Vbi angel' dñi ager ancille vt ad dñaz suā rediret. et se sibi humiliaret. Virutes mittuntur ad miraculoz opatiōē. vt ps 2 hob. xi. In angelo Raphaelē q 2 hobias illuminauit. et filiu a regitūde piscis eripuit etc. Pote states mittitur ad demonū et tēptatiōnū repressiōem. vt ps. Ezo. xij. vbi angelus dñi i terposuit se inter egypcios psequētes filios israel. et ipm exercitū. Principatus mittitur ad pncipiū instructionē. vt ps 2 Dan. x. Vbi ponitur tres pncipes. s. pſarus. grecor. et iudeor. quos oēs angel' dñi instruit etc. Archangeli mittitur ad singulor rectoz eruditiōē. et ad secretor maior reuelationes. Vñ Gabriel archangelus Zachariā pontificē docuit et natiuitatē xpi virgini annūciavit. Luce. i. Angeli mittitur ad singulariū psonarū corroborationē. defensionē. et reuelationē. vt ps iij. Reg. xix. vbi angelus portauit belye sub cinericiū panē et vas aq et comedit et ambulauit in fortitudine cibi illi' vsq ad montem deseb. Et sic ps etc.

Quinto vobis angeli videt

ad solandū. qz ipi sunt tribulatoꝝ cōsolatores. Zach. i. Angel' loq̄batur in me vba solatoria et bona. et 2 hob. v. Forti aio esto etc. et Apoc. viij. dñ. Vidi quatuor angelos stātes super quatuor angulos terre. tenētes quantos or veros terre ne flaret super terrā. Sūm n. qm or angeli ppter qdruplex misteriu qte pforātis hoies. q stāt super quatuor angulos terre. qz refrenāt quatuor malas affectōes seu passiōes aie. ex qb' oīs tribulatio et tēptatio cōsurgit ad pccipitandū hoies in pccis. Nā qz ber hō est qñ qdaz ciuitat in qdro posita. i. cuius quolz angulo est vna porta. Prim' angulus est ad orientē. Scōus ad occidentē. Tercius ad meridiē. Quart' ad aqilonē. In qlibz porta sunt duo angeli. s. vn' bon'. et vn' mal'. bon' ad gubernationē et pccm. mal' ad exercitiū et tēptm. angel' bon' daf vt hoiem erudiat et dirigat ptra fallaciā. exhortet et iciet ad bonū cōtra blādiā. et defendat ab oppōsiōe cōtra violētiā. angel' mal' daf ad pugnā. vt cū hoie pgreddat. Et sicut sciebat q hō p tēptationē in pccm erat tēptandus. Ita etiā sciebat q p liberū arbitriū resistere poterat tēptatori. Hoc autē regrebat cōditiō nature hominis vt pppie voluntati relinq̄ret. fm illud Eccl. xv. De reliq̄z hoiez in manu pſiliū sui. Vñ Aug. dicit. xi. sup Bñ. ad lram. Nō mihi videt magne laudis futurū fuisse hoies. si ppterea posset beneuere. qz nemo male vñ nere suadebat cū et i natura posse et in prāte hēret velle nō cōsentire suadēti. ber ille. modus pugne h est. Prim' a porta est orientalis. p quā diabol' nūq subuertit aiam et secum trahere ad infernū quā expugnat p pma ani mi passiōē. s. p gaudiū. p qd oīs perā munda nī gaudiū et vane leticiē pgredditur cū aia. vñ centia illud Sap. ij. Venire q et fruamur bonis q sunt et vnamur creatura tanq̄ in iuvenire celeriter. vñ pccioso et vnguentis opemīs nos impleam'. et nō preteat nos flos tēptōis. Et oronem' nos rosis anregm marcescāt nullū prariū sit qd nō preteat luxuria nostra. nemo sit ex pps luxurie nre. vñ qz relinq̄m' figna leticiē. qm bec est ps nra. et h est sois nostra. ber ibi. Almod' q pēst huic vano gaudiō. instruit quatuor acies vt aiaz expugnet In pma ponit ludos vanos. histronar'. sce nas. can'. chorcas. sonos lascivos instrumentor musicaliu. basitludia etc. In scōa ponit vanitates iuuenū. pmarus vestiu. fucatiōes mulierū. caritlenas amoris. pcatiōes mulierum et pccipue adolescentularū. ambasiaras

vetularū donaria vniuersa facta. In tertia po-
nit comedatōes. ebrietates. ipudiciā in ge-
stibus. scurrilitatē in locutionib⁹. inceptā leri-
ciā. saltatōes. inuidiciā. In q̄rta ponit forni-
catōes. stupra. incest⁹. adulteria. abusus vro-
niz. sodomias. sacrilegia. sc̄m monialib⁹. An-
gelus bon⁹. s. Raphael refrenat ⁊ retinet tē-
ptatōes diaboli p̄fortando aīam p̄ dolorē ⁊
tristitiā s̄m deū. qm̄ illuminat mentē vt ipsa
doleat cognita veritate. vt pz 2 hob. viij. vbi
dī q̄ raphael religauit demoniū in deserto su-
periori. inmittit autē iste angel⁹ iij. radios splē-
doris. s. cognitōes sui. q̄ mēs humana plo-
rat p̄spiciens in se dei imaginē deformatā. culpe
subiugatā. gr̄a puatam. gl̄ia exulatā. inferno
obligatā. Cognitōes perī cōspiciēdo in se pec-
catōz turpitudinē. inlicitudinē. magnitudinē.
ingratitudinē. cognitiōē mūdi cōspiciēdo
q̄ gaudia mūdi alliciūt. decipiūt. fastidiūt. de-
ficiūt. cognitōes dei cōspiciēdo. q̄ de⁹ est cre-
ator. redemptor. iustificatō. gl̄ificatō. Vñ ber-
nar. clamat mūdus. ego deficio. clamat caro
ego inficio. clamat demō. ego decipio. clamat
sp̄s. ego reficio. Vide q̄ quem seq̄ris. Ex his
splendōib⁹. lūmē refulsi in tabernaculo men-
tis. vñ oris tremor ad deū iustū. ⁊ amor ad
deū piū. Idē āgel⁹. sp̄s clamat mūdi p̄ceptus. lu-
curie. auaricie. supbie. despect⁹. ⁊ oīs decupiaz
odii. clamat autē dices illd̄ Apoc. xiiij. Ecce
dixit. cecidit Babilō ciuitas illa magna. mater
fornicationū. q̄ a vino ire fornicatiōis sue po-
tauit oēs gētes. In his h̄bis clamat oīa mū-
dana gaudia p̄tēnenda. Primo auariciā. cū
dicit. Cecidit ee. Ba. q̄ interpretat cōfusio. ⁊ si-
gnificat mūdi facultatē qua mūdani oculos
suos statērūt declinare in terrā. quos ad celū
de⁹ creatur erectos. Auariciā em̄ cecidit. qz p̄-
terit figura hui⁹ mūdi. i. Cor. vij. dicit autē his
cecidit. qz cecidit corp⁹ avari p̄ mortē corporis.
lē. ps. Dormierūt fominū suū ⁊ nihil inuene-
rūt omīs viri diuitiarū in manib⁹ suis. Cedit
aīa avari p̄ mortē eternalē. Luce xvi. Ador-
tuus est diues ⁊ sepultus est in inferno. La-
mar. ij. p̄tēnendā supbiā ⁊ mūdanas gl̄iam.
cū dicit. Cuitas illa magna. Supbius nonq̄
magnū se reputat. vñ supbiā de⁹ resistit.
Ja. iij. vñ ad supbiā dī. Bere. li. Ecce ego ad-
te supbe. dicit dñs exercitūz. ⁊ veniet dies
tuus. tps visitatiōis tue. ⁊ cader supb⁹ ⁊ cor-
ruet. ⁊ nō erit q̄ suscitet eū. clamat. iij. cōtēn-
endam carnis cupiscēntiam. cū dicit. Alia
ter fornicationūz ⁊ c. qz vñ sup modū pora-
tum mentē alienat. sic nimia delectatio visibi-

liuz creaturā aīam a deo separat. ⁊ hec est
turpissima ⁊ spūalis fornicatio qua aīa a vi-
ro suo. s. deo recedēs creaturē se sociat. ⁊ ip-
sam plus suo creatore diligit. 2. sec. iij. For-
nicati sunt ⁊ nō cessauerūt. qm̄ dñm relique-
runt in nō custodiendo. Scōa porta est occi-
dentalis p̄ quā dyabol⁹ q̄rit p̄mēre aīam. ex-
pugnādo ipam p̄ sedam at passionē. s. p̄ dō-
lorem mūdi p̄ quā oīa tristabilia ⁊ dolorosa
seculi cōgrediūtur cū aīa. sicut ipsa dicit⁹ ps.
Dolores inferni circūdederūt me. p̄cupas
uerunt me laquei mortis. Abadō siue exter-
minas. dyabol⁹ dionis. vt dī Apoc. ix. Instru-
it. iij. acies vt aīam expugnet quas iobes vi-
dit ibidē. dices. vidi eqs in visioe. ⁊ q̄ sedebāt
sup eos hēbant loricas igneas. ⁊ iacinctinas
⁊ sulphureas. In p̄ma acie ponit indignatio-
nes. odia. suspitiōes. duriciē mētis. volūtatis
pueritatē. p̄fidia vindictā. In scōa ponit su-
rattatōes. detractatōes. seminationes discor-
diē. cōtēntōes. cōramelias. blasphemias. res-
belliōes. p̄secutōes. filioz inobediēcias. iras-
rias. maledictōes. In tertia ponit guerras.
homicidia. inēctia p̄ima. p̄dationes innume-
ras. violētias papuz. incarcerationē inocētū.
euerfōes ciuitatū. castrorū. villarū ⁊ c. In q̄r-
ta ponit p̄tialitates. sectas. p̄ditōes fauores
maloz. criminatiōes bonoz. inq̄ testimonia.
falsa iudicia. p̄pterea Eccl. iij. dī. Vñ me
ad alia q̄ sub sole genit⁹. ⁊ vidi calūnias. ⁊ la-
chrymas inocentūz. ⁊ solatorē neminē. nec
posse resistere eoz violētie cūctoz auxilio de-
stitutos ⁊ laudari magis mortuos q̄ viuen-
tes. ⁊ feliciorē vtroq̄ iudicauī q̄ necdū nat⁹
est nec vidit mala q̄ sub celo fiūt. h̄ ibi. Ange-
lus bon⁹. s. Adich. refrenat tēptatiōz diaboli
p̄ gaudiū sp̄s h̄z deū. qz extollit mētē ad gau-
diū spūalia. dices. Gaudent in dño semp. ite-
rus dico. Gaudent. h̄ ei spūale gaudiū sc̄rat
ad amorē x̄ritū. ad lēritiā p̄scie ad p̄tēplario
nem gl̄ie brōz. vt pz Dan. iij. vbi angel⁹ dñi
cū tribus pueris in fornacē descendit et fecit
mediū fornacis quasi ventū rois flantē im-
mittit autē iste angelus. vij. splēdidos radios
gr̄e ad aīas p̄fortandā. pur dī Apoc. x. Vñ
di angelus fortē descendētē de celo amictū
nube ⁊ iris in capite ei⁹ ⁊ facies eius sicut sol
erat. ⁊ pedes eius tanq̄ columna ignis ⁊ ha-
bebat in manu librum apertum. Nec ille.
Primus radius est gratia fortificans con-
tra aduersa. cū dī Vñ di ange. for. qz. n. aduer-
sa frangūt aīam. ideo angelus fortificat oīū
maz. pz de āgelo q̄ p̄fortauit Sed. Judic. vi.

Secundus est gra humilioris sub manu po-
tenti volutaris diuine. Cui dicit. descende de celo
q. facit aiam humile ad toleranda aduersa.
Tertius est gra pntiss de impatencia habi-
ta in aduersis cui d. amictu nube. In nube ei
q. pluit aqua de signat lachryma doloris. ps.
Fuerit mihi lachry. m. pa. die ac no. Quar-
tus est gra timoris. cui d. Firis in ca. ei. n. az
iris timore incutit. Quintus est gra letificas
et iocundus. cui d. Effacies ei. sicut sol. q. sol
torum mundu letificat. Sextus est gra infla-
matis. cui d. Pe. ci. tra. q. colu. ig. q. inflamar
affectu ad gaudiu eternu. Septimus est gra
illumina. salam de pntis pntis et futuris
vjs pntis pegrinatiois et o. cie. sue. q. hebat
in manu sua lib. ap. i. scias. Tertia porta e
meridionalis p qua diabolus qrit subiugare
sibi aiam p tertia animi passione. s. p. spem p
sumptuosam. Isa. xviij. Posuim. medacius
spem nram. et pecti medacio sum. Debemur
diabolus vane spei. q. est bestialis vt aiaz ex-
pugnet instruit. iij. acies. In pma ponit ob-
litione dei. voroz fractione apostasias a fide
vel religione. in murmuracione. h. deit. indigna
coicatione. pceptu factore ecclie. defensionem
pctoru. ad monitionu derisionem. In scda ponit
scandalizare pntis. innocetes malo exeplo
corrupte. verecundari de pauperib. ammentu
bus et amictis pntis. derisionem peccandi recidua-
tionem tenere officiu ad qd. ho no est ydone.
glari in malicia. In tertia ponit elationem. ir-
reuerentia. vana glam iactantia. ypocritism.
curiositate. nouitatu psumptione. In qtra
ponit seculari gloria. fastus populi. dignitatu
ambitione. cominatione. alior derisionem. pdi-
galitate. auaricia. in diuitiis fidenciam. ppter
ea d. Eccl. vi. Est et aliud malu qd. vidi sub
sole et qd. frequens apud hoies vir cui de. dedit
diuitias et substantia et honore et nihil deest aie
ei. ex oib. q. desiderat nec tribuit ei p. tate de.
vt coedat cu eo. si ho cyme vorabit illud. h. va-
nitas et mag. misia. Angel. boni. s. azarias
refrenat reptatores diaboli p timore dei. q. sp
inducit aiaz ad timedu dei. Apoc. viij. Uidi
alteru angelu volate p mediu celu. hnt. cua
gelu eternu. vt euagelizaret sedetib. sup ter-
ra et clamauit voce mag. dice. Timete deu et
date illi honore. qm. vnt hora iudicii ei. amit-
tit aut iste angel. iij. splendores i aia. Primus
est dei timor. dic. illud. Apoc. v. Adaz et mira-
bilis opa tua de. o. po. iuste et he sunt vie tue
rex seclor. Quis no timebit te dñe et magni-
ficabit nome tuu. Et Eccl. xv. Qui timet deu

faciet bona et. ps. Torritio et inf. in vi. et vi.
pa. no cog. n. est. ti. dei. an. oc. eoz. Scds. e. dei
honor. io. d. dare illi honore. Pro. viij. Mo-
nora dñm et valeb. Tertius est iudicij pavor. cui
d. venit ho. iud. ei. Job. xxi. In die pntis
suat mal. tad die furoris ducet et. Quarta
porta e sepeccational p qua diabolus nict sub-
uertit aiaz p qtra animi passione. s. p. timore
mundanu. ps. Trep. ti. v. n. e. r. Sath. dyab.
desperatiois vt aiam expugnet. instruit. iij. a-
cies. In pma ponit pplexitates. agnate hira
desertione. vite pntis dilectione. paup. et ab-
holiatione. medacia. pntis. tor. po. e. area di-
uina pcepta. In scda ponit amozes peccadi.
horroz. satisfacci. pntis. co. dis. nimia ve-
recundia. In tertia ponit pntis. mala. i. cre-
dulitate. ignorancia. ex. plu. relinquit alio. us
gnitate. peti. In qtra ponit spe. diu. viuendi. di-
latione. pntis. timore. recidua. psumptione
de mia dei. Jere. ij. Despauinequa. q. facia. sic
pfundis fur. qm. co. p. h. d. sic. ofusa. e. domi-
ni. Angelus boni. s. gabriel refrenat reptato-
res diaboli p diuitas. spe. dic. illud. Eccl. ij.
Respicite filij nationes hoim. et scitote q. nul-
lus spauit dñm et pfusus e. p. m. ante in mada. q.
ei. et derelict. est. Quis inuocauit eu et respicit
eu. qm. p. et misericors. e. de. et remittet i tpe
tribulatiois. peti. et p. p. et oib. ex. g. rentib.
se i. h. itate. s. ibi. vt ps. Dan. x. Tbi cu daniel
corruisset. erigit angel. dice. Noli timere. par-
tibi. p. fortare. et esto robust. et isto angelo d.
Apoc. viij. al. angel. venit et stetit an. altare
hnt. thuribulu aureu et data sunt illi incensa
mista. et accepit angel. thuribulu et impleuit illud
de igne altaris et misit in terra. s. ibi. imitit. at
iste angel. in aiam tres splendores. Primus e
spei credend. s. cred. misteriu passionis xpi.
q. est altare deit. s. h. h. uanitate. scds. e. spei
puidem. s. q. de. puidet. h. uanitate. defectibus
merito passionis xpi. s. guerris. pestilencijs. fami-
lis. Jere. xvij. Spes mea tu in die afflictiois
me. Tertius est spei credend. dice. vt tibi. vt
niat ignis dei. Iste ignis non est timendus.
Luce. xij. Agne veni. mi. in terra. et.

Certovobis angeli videt
ad pntand. vi. Ber. sup. can. dicit sic. Dis-
currit angelus mediu inter dilectu et dilectu.
vota offeret. referet dona. excitat ista. placat
illud. h. ille. Angeli eni sunt nri pntatores q.
drupl. Primo ofones nras deo pntando.
Thob. iij. Qm. orabot cu lachrymis. et seple
bas mortuos. ego obtuli ofonem tu. dñm.

Be
Secundo cora
vnti. Si fuerit
de filibus vi
rebit ei. Exem
dño et dicit. Dñ
misererebis die
es. Iste iam an
remuando. ps
ei volans dicit
egressus est fer
aut veni vt iud
leg. peti. esse om
nime reuclado. o
ni et i pace de

Septim
adit ad depora
in celli portioz
in istis diaboli
nit dñs q. custo
eunt et tibi com
Et Gen. xxxij. et
ret angelos sibi
reparos. et nit.
via preparado.
angelu meu q. p
m. Perno pe
tulando. Exo. x.
meu q. custodiam
qua pmit. pnti
locando. Luce. x.
dicat. et postaret
ad que nos per
In scito facit

Opien
seur
vi. dicit sic. Item
cu sapientia inbo
neo oñem. vnti
nit sapie donu in
itania reuult mer
fione rudent. ap
monet. et Primus
dam epla dice. s.
bpter. greco latin
in locis sanctis an
decepiam vnti
nupte in occide
tuit. decille. Sec
conuicis suis dice
in Bethleem

Secundo corā deo p nobis allegando. Job. xxiij. Si fuerit p co angelus loquens vnus de filiis vt annūciat homini equitatē miseribz ei. Exemplū Zach. i. Rēdit angelus dñs et dicit. Dñe exercitū: vsq; quo tu non misereberis hierlm et vbiū iuda qbus iratus es? Iste iam ann. lxx. est. Tercio finiam dei renūciando. ps. Dani. x. vbi dicit q Gabriel ad eū volans dicit. Ab exordio peccati tuarum egressus est sermo. i. finia a deo fm glo. Ego aut veni vt indicare tibi qz vt desiderioz es leg pta esse dimissa. Quarto saluationē a nime reuelādo. Es. lv. In leticia egrediemini et in pace reducemini etc.

Septimo vobis angelivi dicit ad teporandū. Sūt enī aīarū nostrarū in celū portitores quadrupliciter. Primo ab insidijs diaboli preferuādo. Iudith. xij. Tūc dñs qz custodiuit me angelus ei et hinc euntē tibi cōmorantē et inde huc reuertētes. Et Gen. xxij. Cum Jacob Esau valde time ret angelos sibi obuios habuit. ipsūz adiūta re paros et ait. Astra dei sunt hec. Secundo viā preparādo. Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū qz preparabit viam ante faciem tuā. Tercio per viam preparatā in celū batiūlando. Ezo. xxiij. Ecce ego mitto angelum meū qz custodiāt te in via et inducat in terraz quā pmissi patribz tuis. Quarto in celū col locando. Luce xvi. Faciū est vt moxeris me dicitur et portaret ab angelis in sinū abrahe. ad quē nos perducāt feliciter. Amen.

In festo sci Hieronimi pfect. Sermo. lxiij.

Ent in me spūs sapientie. Sapi. vii. et in epla presens solēnitat. Salomō Sap. vii. dicit sic. Neminē diligit deus nisi euz qui cū sapientia inhabitat. Sup qm talem mo neo qōnem. vtrū brūsi Hieronimus obtinuerit sapie donū in numero doctorū qz vitam solitaria tenuit merito pfectoz. Ad istam questionē rident quattuor doctores noui testamenti. Primus est brūsi Augustin⁹ in quadam epla dices sic. Scitū Hieronim⁹ presbyter. greco. latino. hebreo ogleloquio erudit⁹ in locis sanctis atqz in litteris sacris vsqz ad decrepitaū vixit etatē. cui⁹ nobis eloquiū ab oriente in occidentē instar solis lāpas respēdit. hec ille. Secūdus est brūsi Prosper in cronica suis dices sic. Hieronimus presbyter in Bethleem totus iam mūdo clarus ha

bitabat egregio ingenio et studio vniuersē ecclesie seruicus. Tercius est Hieronim⁹ li. et bi mologiarū dices sic. Hieronim⁹ trū linguarum peritus extitit cuius interpretatio ecclesiis aīferet qm et verborū tenacior et perspicacitate snie clarior atqz vt pote a xpīno interpretē verior. Quartus est brūsi Sever⁹ discipulus sancti Martini in dyalo go dicens sic. Hieronimus preter fidei meritis doretqz virtutibz solum latinis atqz grecis sed etiā hebreis ita litteris instructus est: vt se li in omni scia nemo audeat cōparare. cui iugad nerius malos pugnat: perpetuūqz certamen. Oderūt eū heretici qz eos nō desinit impugnarē. Oderūt clerici qz vitā eoz insectat. et crimina. sed planē eū boni officis et mirant et diligunt. Nam qz eū hereticum esse arbitrant insaniūt. Totus semper in lectione. totus in libris est: non diē nō nocte requiescit. aut legē aliquid semper aut scribit. hec ille. Sciendūz qz vt docz scitū Thomas secūda scē. q. xlv. Ad sapientē pīnet hīderare cām altissimā per quā de alijs certissime iudicat. et fm quā omīa ordinari oportet. vt dicit in principio metaphi. Causa autē altissima dupliciter accipit pōt vel simpliciter vel in aliquo genere. Ille qui cognoscit cāz altissimā in aliquo genere et per eam pōt de omībus qz sunt illius generis iudicare et ordinare. dicit esse sapiēs in illo genere vt in medicina vel architectonica. fm illud. i. Ezo. iij. Et sapiens architectus fundamentū posui. Ille autē qui cognoscit cām altissimā simpliciter qz est deus dicit sapiēs simpliciter. in quantum p regulas diuinas omīa pōt iudicare et ordinare. Idmōi aut iudiciū cōsequit hō p spū sanctū. fm illud. i. Ezo. ij. Spūs alius hō iudicat omīa: qz sicut ibidē dicit. Spūs etiam omīa scrutat etiam pfunda dei. et sic sapientia est donū spūs sancti. Sapia autem sumitur quadrupliciter. Primo est sapientia male operationis. de qua Iacobi. iij. dicit. Non est ista sapientia de sursum descēdens: sed terrena animalis et diabolica. Bonū enī dicit dupliciter. Ano modo qd vere est bonū et simpliciter pfectū. Alio modo dicit aliquid eē bonū fm quādam similitudinē qd est in malicia pfectū. sicut dicit bon⁹ latro. vt pēz p pīm v. metaph. Et sicut circa ea qz sunt vere bona inueniūt aliqua altissima cā qz est summū bonū qd est vltimus finis p cuius cognitionēz hō dicit vere sapiēs. Ita etiā in malis est inuenire aliquid ad qd alia referunt sicut ad vltimū finē per cuius cognitionē hō dicit sapiēs

ad male agendū. fm illud. Jerem. liij. Sapientia
tes sunt ut faciant mala. hñ autē facere nescie
runt. Quicūq; enim auertit a fine debito: neces
se est qd aliquē finē indebitū sibi prestatuat.
qz omne agens agit ppter finē. Unde si pre
statuat sibi finē in bonis ceteriorib; terrenis
vocat sapientia terrena. Si autē in bonis cor
poralibus: vocat sapientia alialis. Si autē in
aliqua excellentia: vocat sapientia diabolica
ppter imitationē superbie diaboli. de quo dicit
Job xli. Ipse est rex sup vniuersos filios su
perbie. Secūdo est sapientia intellectualis
acquisitionis. s. que acquirit humano studio
de qua dicit Jerem. ix. Non gliscit sapiens in sa
pientia sua. Sicut de ijs que ad castitatem per
tinent per rōnis inquisitionē recte indicat ille
qui didicit sciam morale. Cognitionē em̄ diui
norū q̄ habet p inquisitionē rōnis pōt habere
ri cum peccato mortali. fm illud. Roma. i. c.
Veritas dei in iniusticia detinetur. Tercio ē
sapientia supemalis dilectionis. sapientia em̄
imporat quādam rectitudinē iudicii. fm rō
nes diuinas per quādam pnaturalitatem ad
ea de quibus est iudicandus sicut recte indicat
de castitate ille q̄ habet habitū castitatis. vñ
Dyon. ij. de diu. no dicit qd Ierotheus pfer
tus est in diuinitate: nō solum discēs sed etia
pariens diuina. Unde autē pnaturalitas ad
res diuinas sit p caritatem q̄ vnit nos deo. fm
illud i. Cor. vi. Qui adheret deo vnus spūs ē
cum eo. et fm hoc quidā tm̄ fortitū de recto
iudicio tam in pēplatione diuinorū q̄ etia
in ordinatione rerū humanarū fm diuinas
regulas q̄tum est necessariū ad salutē. et hoc
nulli deest sine peccō mortali ex vi per grām
gratū facientē qz natura nō deficit in necessa
rijs multo minus grā. Vñ dicit i. Job. ij. An
ctio docet nos de om̄ib; rebus. Quarto est sapi
entia diuinalis eruditiois. Quidā em̄ altiori
gradu pēpiunt sapie donū. et q̄tum ad pē
plationē diuinorū inquirūt. s. altiora q̄dāz mi
steria et cognoscunt et alijs manifestare pnt.
Etia q̄tuz ad directionē humanorū fm regu
las diuinas inquantū pnt fm eas nō solum
seipsos sed etia alios ordinare. Et iste q̄dus
sapie nō est in omnibus habentibus grām gra
tū facientē. sed magis pmer ad grās grās
dadas quas spūs sanctus distribuit pnt vult.
fm illud i. Cor. xi. Alij p spūs sancti dāt ser
mo sapientie de qua dicit Iacobi. iij. Que de sur
sum est sapia. primo q̄dem pudica est. deinde
pacificā. modesta. suadibilis bonis pscntis
plena misericordia et fructib; bonis. indicās

sine simulatione. Sapia em̄ que est donum
spūs sancti. pmo est pudica. quasi vitans cor
ruptelas peccati: deinde autē pacifica. Nā hōi
per pudicitia a corruptelis recedēt. primo oc
currit qd q̄tuz ex se pōt modū in omnibus ter
near: et sic dicit modesta. Secundo vt in his
in quib; ipse sibi nō sufficit aliorū monitis ac
quiescat et sic dicit suadibilis. Tercio vt bonis
aliorū nō repugnet. et sic dicit bonis cōsentit
ens. Quarto vt defectibus pximi cōpariat
in affectu et subueniat in effectu. et sic dicitur
plena misericordia et fructibus bonis. Quin
to vt caritative emendare peccata satagat. et
sic dicit iudicans sine simulatione. n. s. corre
ctionē pretendens odiū intēdat ex plere. hec
Thomas. Quis Hieronim; in epla ad al
bigensem dicit de seipso sic. Nihil a puericia
ita vitare conar; sum vt animū tumentem et
crebrā cernit dei contra se odium pueantē.
Ego etia om̄ia tura timeo. In monasterio
hospitālitate ex corde incendimus. et oēs ad
nos venientes preter hereticos lea fronte su
scipimus ac venientū pedes ablui. hec ille
Ista autē faciebat ppter sapie donū. Ideo
dicit. Venit in me spūs sapientie.

Venit in me spūs sapientie.
Intelligentiarum.
datriarcharum.
prophetarum.
apostolorum.
decessorum.
confessorum.
immaculatoz.

Primo in me venit spūs
sapientie intelligentiarum. angeloz. Unde
ipse de seipso dicit. Ipaz quoq; cellulā meā
quasi cogitationū psciam pertinētebā et mi
hi iratus et rig. dus solus deserta pcebas ac
penerabā. Erit mihi testis est dñs post mul
tas lachrymas nōnum q̄ videbar mihi inter
esse agnūib; angeloz. hec ille. Religio em̄
est tan p̄ cellū in qua religiose viuētes mo
nach; sunt sicut ageli dei si tñ obseruēt quat
mor. Primo vite bonitatem. Qñ em̄ in re
ligione est sanctitas vite: tñ est deo gratum
habitu culū. Adar. xvij. Vbi sūt duo vel tres
congregati in noīe meo ibi sum in meo: co
rum. Est angelo magnū solariū. psal. Pre
uenerunt principes. i. angeli cōmmerci psallē
tibus. i. religio sū deus laudantib; in medio
inuentolam. i. seruientium animarū sympha
nistrarū. i. co:poz mortificatoz. Et homini

magnum presidi
qui adiunat af
Eccl. ij. Ad delin
Est diabolus ma
citur de congreg
caltrap; aces o
memis iocundit
a gra solitare p
nem. discretam
mbus beneplaci
gara corā deo et
fratuz. amo: pe
e subditi bene il
diuū vinitatē p
cordie em̄ et diu
auaricia. i. Tim
cupiditas. Aliq
pili. Inter superbi
ppter carnalem
Tūde bella et lit
piscenris nostris
nostris. Contra
pampertatis cor
em̄. contra acri
Quarto lingue
quis putat se reli
ingram suam. h
per silentiū occid
iij. De Iaele. per
ecidit sistrām. i.
de que erat ante
lathrymis et mon
pili. Etis Hiero
monasteriū consti
set annos perma
psepe dñi vbi fecit
tū materauit solu
et strata suo iacen
pōis. supimus se
officiū monaster
Secundo hospiti
tō necessaria min
bide discipulo s co
pimabor. Quan
mo studio sibi dic
tem religio. dñe i
Etia angelica vie
(Secundo)
sapientie pamarib;
puerorū in lege n
ostroz in euange
na ppiam diuinit

que est donum
quasi vitans cor
pacifico. Na boi
cedit. primo oc
diu in omibus re
Secundo vt in bis
alioz monitis ac
Terio vt bonis
af bonis cōsentis
pimi cōpatiaf
fictu. et sic dicitur
bus bonis. Quin
peccata sanagat. et
lanonem. i. cor
redat exple. bee
im. in epla ad ab
Tibul a puercia
pini timentem et
eodum puecontē
o. In monasterio
narius. et oē ad
ecolere fronte su
abum. beulle
apie donus. Jdeo

uentia
ci. ti.
m.

venit spūs

angelor. Unde
que ea cellula mē
perumlectā et mī
deserta pcrebōz ac
s ea dno est mul
b videbat mibi inter
ec ille. Religio em
priele viuentes mo
si em obsecrēt quat
arent. En em in re
tūe est deo gratum
et iustar duo vel tres
itū sumit meo co
solam. psal. Pre
geti cōmmerpellē
uandit. in mactio
m animarū tūmpa
nificat. Et hominū

magnum presidium. Proverb. xliij. Frater
qui adiunat a fratre quasi ciuitas firma. Et
Ecc. ij. Melius est esse duos simul q̄ vnū.
Est diabolus magnum tormentus. Unde di
citur de congregatione sanctorum terribilis ut
castrorum acies ordinata. Cant. vi. Secundo
mentis iocunditatem que causat in religioe
a gra societate per p̄cordē et pacificā dilectio
nem. discedet am gubernationē. Ecc. xvj. In
tribus beneplacitū est spiritui meo que sunt
grata corā deo et omibus hominibus concordia
fratrum. amor p̄ximorū. vir et mulier. i. platus
et subditi bene sibi cōsentientes. Tercio cor
dium vnitate p̄ subtrahitionē diuisionū. Dis
cordie em et diuisiones cānt aliq̄ndo p̄pter
auariciā. i. Thimo. v. Radix omī malorū est
cupiditas. Aliq̄ p̄pter superbiam. Proverb.
xij. Inter superbos semp iurgia sunt. Aliq̄
p̄pter carnalem cōcupiscentiam. Jacobi. iij.
Unde bella et lites in nobis. Nōne ex concu
piscencijs nostris que militant in membris
nostris. Contra p̄mū in religione est votū
paupertatis. contra secundū est votum obedi
entiē. contra tertium est votum castitatis.

Quarto lingue modicitatem. Jacobi. i. Si
quis putat se religiosum esse non refrenans
linguam suam. huīus vana est religio. Nam
per silentiū occidit diabolus. vt patet. Judi.
iij. De Jale. per quā designat religiosus q̄
occidit asaram. i. diabolū in silentio. Et Ju
dit que erat ante thozum holofemis. orans
lachrymis et motu labiorū in silēcio. Judith
xij. Sctis Hieronimus Bēthleem rediens
monasteriū construxit. in quo per sexaginta
sex annos permansit velut prudens aīal ad
p̄sepe dñi vbi fecit quattuor. Primo corp̄
suū maceravit ieiunando. orando. scribendo
vt stratu suo iacens funiculo ad trabes sus
penso. supinus se manibus leuaret. vt scilz
officiū monasterij p̄tē poterat exhibere.
Secundo hospites leta facie suscipiebat. et
eis necessaria ministrabat. Tercio multos
ibide discipulos coadunans. in scrō p̄posito
p̄firmabat. Quarto bibliotecā suā quā sum
mo studio sibi p̄diderat clausā aliosq̄ libros
iterū religens. diē et noctē ad vespē
Sicq̄ angelicā vitā vsq̄ ad extremū p̄duxit.

Secundo venit in me spūs

sapientie patriarcharū qui nō apparene via
p̄ceptorū in lege moysi predicta nec semita
conflorū in euangelio p̄dicta tamen ter
ram p̄p̄iam diuiserunt. parētes reliquerūt

quinetamviā perueniēdi ad celū scrutari ce
perunt. Heb. xi. Abraam obediuē exire in lo
cum accepturus hereditatē nesciēs quo iret
Sctis Hieronim⁹ habuit more patriarcharū
opera lucida ab omī amore terreno purgata
Sūt em quedā terrena in q̄bus homo bz so
lum administrationē. sicut sunt bona ecclē
stica. et ista relinq̄re est magna p̄fectio. Sūt
q̄dam que hō possidet hereditaria successioe
sicut sunt bona paterna. et ista relinq̄re est
p̄fectio maior. Sūt q̄dam que hō possidet p̄
p̄p̄iū studiū et operationē. sicut sunt bona p̄
p̄p̄is manib⁹ acquisita. et ista relinq̄re est
p̄fectio maxima. Sctis Hieronim⁹ fuit tante
p̄fectionis q̄ reliquit omia bona ecclēstica.
q̄ cū esset cardinalis officio et b̄nficio cessit.
Reliquit bona paterna: q̄ oēm hereditatē
paternā deseruit: et ob amorē ap̄loz. Romā
venit et reliquit oīa bona que p̄p̄is manib⁹
acquirere potuisset. Sctis ipse dicit in p̄logo
sup Job. Si aut fiscellā iunco texerē aut pal
marū folijs cōplicarē in sudore vultus mei co
mederē panē. et vērīs opus sollicita mēte tra
ctarē. nullus morderet. nullus repēderet
Nūc autē q̄ iuxta siniam saluatoris volo opa
ri cibū q̄ nō perit. error mibi gemin⁹ insigil.
hec ille. Ordo p̄farcharū floruit q̄druplici
virtute plenus spūs sapie. Primo fidelitate
vt p̄ de Abraam de quo dicit Heb. xi. Fide A
braam obtulit Isaac cū rēptaret: et vnigeni
tū offerebat q̄ suscepit repromissiones ad
quē dictū est. q̄ in Isaac vocab̄is tibi semen
arbitrās: q̄ a mortuis suscitare eū potēs est
te. Sctis Hieronim⁹ seipsum obtulit deo in
sacrificiū q̄ in syriā p̄fect⁹. heremū petijt. et
ibi p̄ quattuor annos aridissima p̄nia se affli
xit. sicut ipse dicit in epla ad Eustochiū. Hā
buit em durū habitaculū. En ait. quorēs in
heremo p̄stitutus et illa vasta solitudine que
extulsa sol ardorib⁹ horridū monachis p̄stat
habitaculū. putauit me romanis interesse deli
tijs. Hābuit durū habitus. Unde ait. Nores
bant sacco mēbra deformia squalida cutis si
tum ethiopice carnis adduxerat. Hābuit du
rū lectū. En ait. Quotidie lachryme. q̄tidie
gemit⁹. et si q̄ repugnantē somn⁹ iminēs op
pressisset. nuda humo vit ossa herēna collide
bā. Hābuit durū cibū et potū. vñ ait. De cibo
nō et potu taceo. cū etiā languētes aqua frigi
da vrant et coctus aliqd accepisse luxuria sit.
Jdeo dicit in psal. Sacrificiū deo spūs con
tribū. cor contrit. et humē nō despi. Secūdo
obediētia. vt p̄ de Isaac q̄ uolēs volūtatē

dei pcederetur nō refugit: non acclamauit: sed vltro se obrulit. Beatus Hieronymus seipsum continue macerabat. Unde ait. Diē crebro cōiuncti cū nocte nec prius pectoris cessabat verberantus q̄ a dño rediret tranquillitas.

Tertio patientia. vt pz in Jacob qui duras fratri sui Esau patiebatur psecutiones q̄s rñ patienter tolerauit. Beatus Hieronymus magna passus est a deo psecutionē et flagellationem sicut ipse ait in epla ad Eustechiū. Nam cur esset adolescens seculares sciētijs nimis ardentē legebat. Et circa hoc pecebat q̄d ruplitter. Primo quia totius temp̄ali lectio ni dabat. de die Iulii. de nocte legens Platonem. Secūdo quia lecturus Iulius ieiunabat lecturus aut euangelis nō abstinebat.

Tertio quia post lacrymas penitentie legebat libros secularis sciētie. cū potius tūc sacri libri ei fuissent legendi. Quarto quia stilum sacre scripture vtilipendebat. et cū illa nam eloquentiā preponebat. Ideoq; dominus graui euz infirmitate percussit: cum sibi exequie pararentur illico ad tribunal iudicis esset interrogatus xpianus se esse mōdit. Cui iudex M. eutius. Hieronimus es nō xpianus. tandem pmitteas q̄ de cetero litteras seculares nō legeret ad corpus reductus est. Unde dicit sup eplam ad Ball. Plurq; xv. anni sunt ex quo nunq̄ in manibus meis gētilium litterarū quilibet auctor ascendit: sed si quid fortassis obrepit dum loquimur velut antiqui per nebulam somni recordamur.

Quarto castitate vt pz in Joseph q̄ duras carnis molestias a dña sua pessus nunq̄ p buit in voluntate consensus. Beatus Hieronymus post mult. myrie asperitatē in carne sua nōm̄q̄ sentiebat rebellionem. Unde ait. Pallescit ora ieiunij et mēs desiderijs estuabat. et in frigido corpore et carne p̄morta sola libidinū incendia pullulabant. Itaq; cōtinue fēbā et repugnante carne domandam inedia subigebam. hec ille. Et sic patet.

Tertio venit i me spiritus sapie Prop̄harus. Magna em dignitas est esse pphetam. i. p̄nunciatorē sacroz dei. in ter quos pphas est multiplex genus. Primi sunt fideles i docēdo. vt Samuel. i. Reg. vii. Cognouit ois ppl̄s q̄ Samuel ppha esset dñi. Secūdi sunt abstracti a delictis carnis. vt Nathā. Eccl. xlvij. Surrexit Nathā ppha quasi adeps separatus a carne. Et

tij sunt mundi vt Jeremias. Jere. i. Sanctificauit te. et ppheta in gentibus tedi te. Quartii sunt charitate ardentes. Eccl. xlvij. Surrexit helyas ppheta quasi ignis et verbum ipsius quasi facula ardebat. Quinti sunt contemplatiui. vt Ezech. xlii. Ezechiel vidit conspectum glorie quā ostendit illi in curru cherubim. Sexti sunt orationibus vacantes. vt Daniel. Daniel. ix. adhuc me loquente in orōne et. Septimi sūt humiles. vt Jonas. Jone. iii. Surrexit Jonas et abiit in Ninīue iuxta verbum dñi. Octauū sunt hanc vitam cōtēcentes. vt David. ps. Si aut in potentibus octoginta anni et. Noni sunt peccata punientes. vt Joel. Joel. ij. Refidui eruce comedit locusta. Decimi sunt penitētes vt Jobes baptista. Luce. i. Beatus Hieronymus ampliori spiritu pphetic floruit qui tanta sapientia officij ecclesiastici instituit. Cum em olim in ecclesia dei vnusquisq; caneret quod volebat. Theodosij imperator. Damianum papam rogauit vt alicui viro docto ecclesiastici officij comitteret ordinandum. Ipse ergo sciens Hieronymū in lingua latina. greca. et hebreā pfectum et in omi sciētia summū eidē officium predictus comisit. Hieronymus igitur pferat pferas distinxit. et vnicuiq; serie nocturnū p̄pium assignauit. ac gloria patri in fine cuiuslibet psalmi dicendum instituit. Demū epistolas et euangelia p anni circulum decantanda ceteraq; ad officium pertinentia rōnabiliter ordinauit. Ad istq; illud de Bethelem ad sum mū pontificē et ab eo et cardinalibus suis fuit valde approbatum. et perpetuo aurentiatū. De spū prophetic ipsius pz per exēplum de leone quem cum ad officij aelli deputasset. tandē eo inuēto Hieronymus futuror p̄suis fratribus ait. Itē frēs et venientib; hospitibus necessaria pparare. qd rei p̄baue cūctus. vt dicit in legenda. Et sic patet.

Quarto venit in me spūs sapie Ap̄loz. In apl̄s em fuit sapia multplex. Prima est ep̄alium abdicatio fm illud. Nisi q̄s renūciauerit oibus q̄ possidet nō potest me esse discipulus. Propterea dixit petrus ad iesum. Mat. ix. Ecce nos reliqm̄ oia et secuti sum. et. Secūda est mandator ad implerō. Job. xij. Si māsctio in sermone meo vere discipuli mei eritis et. Eto. xxx. c. Quis vrm sapiēs est veniat et faciat qd dñs imperauit. Tertia est charitatis dilectio

p. Jere. i. Sancti
 us deit. e. Quar
 Eccl. xliij. Surre
 mis et verbum ip
 Quinti sunt cons
 Ezechiel vidit con
 it illi in curru che
 nibus vacantes.
 me loquente in
 umbris. vt Jonas
 et abijt in Ninive
 uli sine hanc vitz
 Si aut in potentia
 noni sunt peccata
 s. ij. Refidui er
 mi sunt penitētes
 i. Beatus Hiero
 pphete floruit qui
 eliaficus instituit.
 et vnusquisqz cane
 re. Imperator: Da
 re. et alij vno docto
 rer ordinandū
 m. in lingua latī
 m. et in omī scientia
 dictus cōmī. Die
 ferias distīpū. et
 ppiū assignauit.
 illū p. salmī dīcē
 istas et euāgelia
 nda cetera qz ad offi
 cū ordīnauit. Ad
 ad sum. mū pontificē
 iū fuit valde oppro
 brīatū. De spu pro
 pheta. tandē eo in
 oz. p. scius fratribus
 hōspitibus necessa
 rīū cūentus. vt dicit
 in mēspūs
 cū fuit sapia multū
 m. abdicatō sim. lū
 ius q. possidet nō pō
 prospera dicit per
 ece nos rētiō. cīa et
 da est mandator ad
 m. alēntis in sermone
 ientis. c. Eccl. xlv. c.
 veniat et faciat qd dīc
 tū agnitiua dilectio

Job. xliij. In h cognoscēt oēs q. mei estis di
 sapuli si dilectōz habuerit adinūcē. Quar
 ta est mentis illuminatio. Joel. ij. Filij syon
 exultate qz dedit vobis doctorē iusticie. scilz
 spūs sanctum. Juxta illud. Job. xliij. Docebit
 vos omīa et suggeret vobis omīa. Quinta
 est linguarū pfectio. Act. ij. Expeniūt loqui
 apli varijs linguis pūt spūs sanctus dabat
 eloqui illis. Sexta est predicatoris inflam
 matio. Act. iij. Ab huc loquente Petro ceci
 dit spūs sanctus sup omēs q. audiebāt verbū
 Septima est infirmitatis corroboratio. A
 postolus. Spūs adiuvat infirmitatē nram
 Unde per hunc spūs apli vicerunt dāna res
 rum. contumelias verborū. passiones corporū
 Beatus Hieronim⁹ omīa tpalia reliquit. mā
 data xpi et consilia adimpleuit. caritate succē
 sus fuit. Unde Aug⁹. in epla ad Hieronimū
 dicit sic. Eum hōiem xpīana caritate flagra
 tem atqz mibi fidēlem amicū fratrem meū sen
 tio. q. quid ei consilioz meoz cogitationūqz
 committō. nō hominī cōmittō. sed illi in quo
 manere talis sit. Deus em caritas est et qui
 manet in caritate in deo manet. hec ille. Et
 spūs sanctus ipsum docuit. multipliciter enī
 didicit. Primo audiendo: qz audiuit dona
 tum in gramatica. Altorum in rhetorica.
 Gregorij nazanzenū in theologia. Unde in
 epla ad Heliodorū ipse dicit sic. Dum essem
 iuuenis mīro discēdi ferebar ardore. nec iux
 ta quorūdā presumptionem ipse me docui.
 Audiendo atqz plus p. scimus q. legendo
 Et super eplam ad Gal. ipse dicit sic. Scri
 ptura edificat lecta. sed magis p. dest si de le
 ctis verat inuoces. Secūdo didicit legēdo
 Unde Aug⁹ contra Julianū dicit sic. San
 ctus Hieronimus omēs vel pene omēs qui
 ante illū de doctrina sacra scripserunt. legir.
 Et Hieronim⁹ ad Neporianū dicit sic. Diui
 nas scripturas sepius lege. imo de tuis mā
 nibus sacra lectio nūq. deponat. Tercio
 didicit meditando. psal. In lege dñi medita
 bitur die ac nocte. Quarto didicit cōferen
 do. Unde in epla ad Aug⁹. dices sic. Tristes
 hoc dicauim⁹ vt mereremur cōplexus tuos
 et collatione mutua doceremur aliqd vel dis
 cerem⁹. Quinto didicit abstīnēdo. qz ma
 gnā abstīnētiā faciebat et corpus suū ie
 iunijs macerabat. vt sic spūs sanctū ad erudi
 tiōē acciperet. sicut apli. Act. i. Etā lingua
 rum perfectionem habuit. l. hebrez. grece. la
 tine. Insuper intentus erat predicationi et ex
 hortationi sacrarum scripturarū. Unde ipse

ait ad Rusticū monachū. Ama scientias
 scripturarum et carnis vicia non amabis. Et
 Aug⁹. ad Hieronimū scribēs ait. Ledis em
 me si tacueris errorem meū quē forte inue
 nies in dictis meis. Et iterum. Nihil equi
 dez molestius fero in omībus angustijs me
 is quas patior in difficilissimis questionibus
 meis q. longinquā tue caritatis absentiam.
 cum si fieri posset quotidie te presentem ha
 bere vellem. hec ille. Etiam multas aduersi
 tates perpeffus est. Preterea sicut apostol
 si fuerunt cardines mudi coadiutores xpi in
 dispensatione euāgelij. Sic beatus Hieroni
 mus dum esset annor. xxiij. in Romana ec
 clesia cardinalis presbyter ordinatus est. vt
 summi pontificis esset coadiutor sicut et fuit
 Et sic patet.

Quinto venit in me spūs

sapientie occisoz. i. martyrum. de quib⁹ dicit
 Adarb. v. Beati qui persecutionē patiunt⁹ p
 pter iusticiam. qm ipsoz est regnum celoꝝ.
 Beatus Hieronimus passus est magnam per
 secutionem. qz cum quorūdā clericor et mo
 nachoz vicia reprehenderet et insidias para
 nerunt et per vestem muliebrem sibi turpiter
 illuserunt. Unde Seuerus ait sancto Hiero
 nimo. Jug aduersus malos erat pugna. De
 derunt eū heretici qz eos impugnare non de
 sinūt. Oderunt eū clerici qz eoz vita insecta
 et crimina. Istas autē persecutiones ferebat
 quadupliciter. Primo patienter. Vñ ipse
 dicit. Adaleficum me garrunt. sed scio ad re
 gnum celoꝝ peruenire per infamiā et bonaz
 famam. Secūdo grānter. Vñ ait in epla
 ad ascellam. Gratias ago deo qz dignus ha
 bitus sum quem oderit mundus. Tercio de
 sideranter. Unde dicebat. Utinam ob domi
 ni mei nomen atqz iusticiam vniuersa me in
 fidelium turba persequat⁹. Quarto perseue
 ranter. Unde dicebat. Utinam in obprobri
 um meū solidius exurgat hic mūdus. tantus
 vt merear a xpo laudari. et sue pollicitatiōis
 sperare mercedem. Grata itaqz desiderada
 rēptatio eius. cuius premiū a xpo speras
 celo. neqz maledictio gravis est que diuina
 laude mutat. hec ille. Ideo autem istas per
 secutiones tolerabat qz sciebat verum xpīanū
 nū ista pati debere. Unde ad Heliodorū ip
 se ait. Eras frater erras si putas xpīanū
 vñ p. secutionē nō pati. et nūc maxime op
 pugnaris si te oppugnat nō sentis. In his
 omībus cōfugiebat ad iesū p. quē omīa vīu

tebat. Unde dicit in epla ad Eustochiu. Ita
qz omni auxilio destitutus ad iesum facebam
pedes rigabam lachrymis. crine tergebam
vtilium labor occupatione etc.

¶ Sexto venit in me spūs

sapientie cōfessor. et precipue doctor cor. i.
qui docet verbo et exemplo. Inter doctores
est quadruplex differentia. Primi sunt do-
ctores gulosi qui docent virtutes et abstin-
tiam solo verbo. Hi ipse dicit in epla ad Me-
tyodoz. Delicatus magister est qd plenoven-
tre de ieiunijs disputat. Secundi sunt docto-
res formidolosi qui nouerit alios animare
ad pugnam ipsi tñ ad certamen descendere
formidant. Tercij sunt doctores delitiosi q
in cructato milite reprehendūt formidinem
et ignavia. Unde in epla ad Pammachium
dicit sic. Delicata doctrina est pugnati ierus
dicare de muro. et cum ipse vnguentis tñ ut-
tus sit cruentū milite accusare formidina. h
ille. Quartij sunt doctores virtuosij. qui qd
alios docēt suo exemplo edificant. sicut xps
qui prius cepit facere postea docere Sic be-
atus Hieronim⁹ xpm doctorem iusticie ini-
tat⁹ est. vt ubi sermone docuerit qd ipse pri-
us opere nō cōpleuerit. ppter cōcūrationez
quā sancta habuit plura opera cōposuistroltra
traductionē biblie in qua plurimū defudauit
Etiam circa expositionē scripturarum infor-
mati. nem mor. deuastationem hereticorū
assidue intentus de numero illoz est de qui-
bus dicit. Dani. xij. Qui ad iusticiāz erudit
plurimos crū quasi stelle in ppe. eternitates

¶ Primo venit in me spi-

ritus sapientie. immaculatoz. i. virginū. Vñ
Luc. xi. dicit. Si oculus tuus fuerit simplex
totū corpus tuū lucidum erit. Ipse enī virgi-
nitate seruauit illibata. Quāto aut in epla
ad Pammachiu dicit. Virginitatē in cellū pre-
fero. nō qz habeo sed qz magis miror qd nō
habeo. Hoc tñ in humilitate dicit. Idco enī
virginitatem se habere nō reputabat. qz car-
nis incensia sepe ppeius fuerat. Unde in
epla ad Rusticu monachū ait. Ne nobis q
quorūcūqz cōcupiscit. us rotiens fornicamus
Et cōtra Foumianū dicit sic. Illa virginitas
hostia xpi est. cui nec mentem cogitatio. nec
eamem libidō maculauit hec ille. Pererea
Sapi. vij. dicit. In malinola aiām non in-
troibit sapientia. nec habitabit in corpe sub-
dito peccatis. Quāz sapientiā nobis presta-

re dignet iesus xps. Amen.

¶ In festo sancti Francisci confessoris. Sermo.

¶ Christo iesu valet

nona creatura. Gal. vi. et epla
presentis solenitatis. Gregori-
us omelia qta super isto verbo dicit sic. Nō
est magni meritis si qd foris erga nos agat
tur in corpore sed magnopere pensandū est
quid agat in mente. Nam presentē mundus
despicere. transitoria nō amare. mentem me-
dullitus in humilitate deo et pximo subster-
nere. contra illas contumelias patientiam
seruare. custodita patientia dolore malicie a
corde replere. egenis ppria tribuere. aliena
minime ambire. amicam in deo diligere. pro-
pter deum et eos qui inimici sunt amare. de
afflictione pximi lugere. de morte eius q in
micus est non exultare. hec est noua creatu-
ra in xpo iesu. hec ille. Super quo talem mo-
ueo questionē. verum bris Franciscus p vo-
luntariam abdicationē temporaliū possessio-
nis adeptus fuerit summa perfectionē xpia-
ne religionis. Ad istam qōnem respondent
tres doctores noui testamenti. Primus est
bris Greg. iij. moralū dicens sic. Sunt nō
nulli iustoz qui ad cōprehendendū culmen
perfectionis accincti dum meliora et altiora
appetunt interius cūta derelinquūt exterius
Secundus est bris Hieronimus in epla
ad Paulinū dicens sic. Socrates ille theba-
nus homo quōdāz ditissimus enī ad philoso-
phandū athenas pergeret. magni auri pon-
dus abiecit. nec putauit se posse simul diuitias
et xruces possidere. Tu q spicola nudū xps
nud⁹ sequere. Tercij est bris Thomas se-
cūda secūda q. lxxvi. art. iij. dicens sic. Du-
plex est beatitudo siue felicitas. Una perfe-
cta quā expectamus in futura vita. Alia autē
imperfecta sū quam aliqui dicunt in hac vita
beati. Presentis autem vite felicitas est du-
plex. Una quidem sū vitam activam. Alia
vero sū vitam contemplatiuā vt patet per
P. iij. x. art. iij. Ad felicitatem ergo vite ac-
tiue que cōsistit in exterioribus operationi-
bus diuinitate instrumentatiter cōadiunā. quia
vt pbs dicit. Et tñ. Multa operamur per az-
micos per diuitias et ciuilem potentia. sicut per
quēdā organa. Ad felicitatem autē contemplati-
ue vite nō multū operant sed magis impedi-
unt. inquantū sua sollicitudine impediūt ani-
mi quietem que maxime necessaria est contē-

planti. et hoc est
ad ad actionem
si vero nulla ratio
aut operationi
sunt ad speculati-
atitudinem oculi
voluntaria pa-
gruenienti ad
vultum valet ad
sequendā. Unde
de et vnde omnia
n habebis thesauri
habere per se qui
caritatis impedi-
quint et distrah-
m. q. sollicitudo
sufficit verbum
Dum bonum deli-
munt. quasi ad
lato difficile est
seruare. Unde d
facile intrabit in re
intelligendum est
itas. Nam de eo
nē dicit hoc esse
Cryllo. cum sal-
perforamen aqua
terla regnum celo-
redicant diues
est sine macula.
difficile fecit. Un-
laud binum cum
ta sua. vt scilicet
m non amaret. A
plurimū diuitianū
nam largitione
lure. et bolocaustu
dicit super Ezech.
soli. Alia egenitudo
faciunt sacrificiū
lum et aliquid sibi
in referuā offerri
sacrificiū. Unde
qz autē assente
ritus suis et panis
paupebus diuidi
sponderit. Alia
tudo. Ite quem
sua gradus est qu
modo sciamus pr
nada. Ideo ad e
dicit in libro de ec-
nē est facultates q

Francisci confessio

Iesu valet

Sal. vi. i. epla
 Unitatis Gregori
 verbo dicit sic. No
 erga nos agi
 pere penlanda est
 presente mundus
 inare. mentem me
 a primo subter
 melias paritiam
 a dolose malicie a
 a tribuere. aliena
 in deo diligere. pro
 sum amare. de
 de morte eius q̄ in
 ce nova creatu
 per quo talem mo
 s Francisco pro
 temporalis possessio
 a perfectione xp̄ia
 nem respondent
 ncia. Primus est
 dicens sic. Sum nō
 pendendus alimen
 in meliora et aliora
 erelinguat extenus
 heronimus in epla
 potares ille rebas
 imus cu ad philoso
 et. magni am pon
 posse in el diuinas
 xp̄icola nudis xp̄s
 beatus Thomas se
 in. dicens sic. Dux
 vita. Alia autē
 diuinitas in hac vita
 vite felicitas est. Eus
 tam actiuam. Alia
 lerina. ut patet per
 dicitur ergo vite a
 horibus operum
 ter ce adimā. ma
 alio. operum per as
 ale precant. hanc per
 arces aut contemplati
 sed magis impedi
 dine impeditur aut
 necessaria est contē

plangi. et hoc est qd̄ pius dicit. et Ethicorum
 ad actiones multis opus est: contemplā
 ti vero nulla ratio. s. exteriorum bonorum
 aut operationū necessitas: sed impedimenta
 sunt ad speculationem. Ad futuram vero be
 atitudinem ordinat aliquis per caritatem. et
 qz voluntaria paupertas est efficax exercitiū
 perueniendi ad perfectam caritatem. Ideo
 multum valet ad celestem beatitudinem cō
 sequendā. Unde dñs Albar. xix. dicit. Va
 de et vende offia que habes et da pauperib⁹
 et habebis thesaurum in celo. Diuitie autem
 habite per se quidem nare sunt perfectiones
 caritatis impedire principaliter alliciendo
 animū et distrabendo. Unde dicitur Albar.
 xii. qz sollicitudo seculi et fallacia diuitiarum
 suffocat verbum dei. quia vt Gregori. dicit.
 Dum bonum desiderium ad cor intrare non
 sinunt. quasi aditus status vitalis verant. et
 ideo difficile est caritatem inter diuitias con
 seruare. Unde dicit Albar. xix. Qz diues dif
 ficile intrabit in regnum celorum. qd̄ quidem
 intelligendum est de eo qui actu habet diuiti
 as. Nam de eo qui affectum in diuinis pos
 nit dicit hoc esse impossibile. s. m. expositionē
 Eryfosto. cum subdit. Facilius est camelum
 per foramen acus transire q̄ diuitem intra
 re in regnum celorum. Et ideo non simplici
 ter dicitur diues esse beatus: sed qui inuētus
 est sine macula. Eccles. xxxi. Et hoc quia rez
 difficile fecit. Unde subditur. Quis est hic et
 laudabimus eum? fecit enim miracula in vi
 ta sua. vt scilicet inter diuitias positus diuiti
 as non amaret. Abrenunciatio autem pro
 ptiarum diuitiarum comparatur ad elemosi
 narum largitionē. sicut vniuersale ad particu
 lare. et holocaustum ad sacrificiū. Vñ Greg.
 dicit super Ezech. qz illi qui ex possessis rebus
 subsidia egentibus subministrāt in bonis q̄
 faciunt sacrificiū offerūt: qz aliquid deo imo
 lant et aliquid sibi seruant. Qui vero nihil si
 bi reservat offerūt holocaustū qd̄ est maius
 sacrificiū. Unde Hieron. cōtra vigilantū di
 cit. qz autē asserit eos melius facere q̄ vtunt
 rebus suis. et paulatim fructus possessionum
 pauperibus diuidunt non a me sed a deo re
 spondetur. si vis perfectus esset. Et postea
 subdit. Iste quem tu laudas secundus et ter
 tius gradus est quem nos recipimus. cum
 modo sciamus prima secundis et tertijs p̄fe
 renda. et ideo ad excludendū errorē vigilantij
 Dicit in libro de ecclesiasticis dogmatib⁹. Bo
 nū est facultates cum dispensatione pauperi

bus erogare. melius est p̄ intentione sequē
 di dñm in simul donare. et ab solutum sollicitu
 tudine egere cum christo. hec Thomas. Res
 arus Francisco p̄nescens qz status religio
 nis est quoddā exercitiū et disciplina per quā
 peruenit ad perfectionem caritatis. ad qd̄ q̄
 dem necessariū est qz aliquis affectum suum
 totaliter abstrahat a rebus mūdānis. Dicit
 cñ August. i. libro confes ad deum loquens.
 Almus te amar quicūcum aliquid amar: qd̄
 non propter te amar. Unde ad perfectionem
 caritatis acquirendam primum fundamen
 tum est voluntaria paupertas. vt aliquid ab
 qz proprio viuat. Propterea ipse abdicatis
 omnibus lucris et cupiditatibus terrenis chri
 sti sequutus est. et deponendo veterē hominem
 cū actibus suis induit nouū hominem qui s. m.
 deū creatus est. Ideo ipse in xpo iesu est per
 sui cōuersionem noua creatura.

In xpo iesu valet noua creatura.

Aliationis.
 Regenerationis.
 Assimilationis.
 Annihilationis.
 Confessionis.
 Imitationis.
 Sanctificationis.
 Castificationis.
 Aliterationis.
 Sublimationis.

Primo in christo iesu va
 let noua creatura. i. beatus Francisco rōne filia
 tiōis. Vñ Apod. i. d. Vidi simile filio hois
 et iste est beatus Francisco q̄ est fili⁹ dei p̄ ado
 ptionē. Filiatio em̄ a dopitiōis est qd̄ dā filius
 do naturalis filiatiōis. Fili⁹ autē dei naturalit
 pcedit vt verbū intellectuale vñ cū ipso p̄e
 etis. huic autē rōne p̄ aliq̄s assimilari q̄rtuor
 modis. Primo s. m. rōne forme nō autē s. m.
 intellectuālē ipsi⁹. sicut forma dom⁹ exteri⁹ cō
 stitute assimilaf xpo mērali artifc s. m. spēs
 forme non autē s. m. intellectuālē. qz forma do
 mus in materia nō ē intellectuāl. sicut erat i
 mēte artificis. et s. m. q̄libet creatura assimi
 lat xpo eterno cū sit sc̄a p̄ verbū. Secūdo
 assimilaf creatura xpo eterno nō solū s. m. rō
 nē forme: s. et s. m. intellectuālē ipsi⁹. sic sc̄a q̄
 fit in mēte discipuli assimilaf xpo qd̄ ē in mē
 te mgti. et s. m. modo creatura rōnalis etiā s. m.
 suā naturā assimilaf verbo dei. Tercio mō
 assimilatur creatura verbo eterno s. m. vnitas
 rem quam habet ad patrem. qd̄ quidem fit

per gratiam et caritatem. Unus orat Job. xviij. Sicut unus in nobis sicut et nos unus sumus. Et talis assimilatio provenit solum habenti caritatem. Eph. i. Predestinavit nos in adoptionem filiorum dei. Quarto modo assimilatur creatura christo eterno secundum participationem eterne hereditatis inquitur ex bonitate dei admittitur ad participationem suorum bonorum. id est beatitudinis divine que consistit in fruitione dei: per quam ipse deus beatus est: et per seipsum divites in quantum. scilicet frui. hoc autem dicitur beatitudinis hereditatem dicitur eos adoptare. Rom. viij. Si filij et heredes: heredes quidem dei coheredes autem christi. Non autem precipiamus gloriam christi nisi per consortiumem illi in passionibus. Unus subditur Si enim copartimur ut et simul glorificemur. Sicut etiam ipse dicit Luc. xvi. Sic oportuit christum pati et ita intrare in gloriam suam. et loquitur de fidelibus admissis ad participationem glorie sue qui primo passioni sue assimilantur. Gal. iij. Adhuc de filium suum ut adoptionem filiorum dei recipere mus. Et quia nunquodque perfectum est quando finem coniungit suo principio. Ecclesia christi sui principio habuit christum passum. ita in fine ipsius habuit fratres franciscanos crucifixum. et in hoc assimilatur filio hominis. Et sicut christus subiecit sibi mundum per signum crucis in quo pepercit: ubi quodque vulneribus exceptis diaboli peccatorem confregit. Sic beatus franciscanus signum crucis maxima caritate dilexit. Etsi. xi. Venit signum in nationes et congregabit populum israel et dispersos iudeos congregabit a quatuor plagis terre. Quia enim memoria divine passionis tradita erat oblivioni ut illa immo uaretur in cordibus omnium. ideo semper ferebat crucem in manu. Juxta illud Eccl. xxxv. In nova signa immuta mirabilia. Quia enim inveterata essent signa christi apud ignaros expediebat ut beatus franciscanus ea innovaret cui dicitur est a domino. Luc. xviij. Pone me ut signa tuas super cor tuum: et ut si baculum super brachium tuum. Innovavit autem signum crucis quadruplum. Primo ex precatione. Nam visus est munus duobus modis in modum crucis. Ita quod diabolus in cor suum non poterat ascendere nec a superiori per aliquam vanam spem. nec ab inferiori per vanum timorem nec a dextris per ordinatam letitiam: nec a sinistris per inordinatam tristitiam seu dolorem. Etiam si diabolus volebat in ipsum introire a superiori per fraudulenti-

tiam ibi incidebatur ense sapientie. Si ab inferiori per concupiscentiam. ibi incidebatur ense castitatis et continentie. Si a dextris per pietatem et avariciam ibi incidebatur ense largitatis et temperantie. Si a sinistris per adversitatem et impatientiam. ibi incidebatur ense magnanimitatis et patientie. Secundo ex inductione. Quidam enim ex divina revelatione vidit crucem auream ex ore sancti francisci procedentem cuius summitas celum tangebat. propter quod angeli inducebant in magnas admirationes. profunditas eius penetrabat terram. propter quod demones inducebant in magnam confusionem. Brachium dextrum pendebatur ad austrum propter quod fideles in dei amore feruentes inducebantur ad devotiorum. Brachium sinistrum pendebatur ad aquilonem. propter quod peccatores in dei amore frigiditate inducebantur ad conversionem. Tercio extinctione. Quidam enim vidit in fronte sancti francisci signum thau. color varietate distinctum. quod eius frontem infuso refulgebat ornatu. Hoc signo litteras sigillabat. Etiam hoc signo peccata remittebat. et infirmos sanabat. Unde eundem cum baculo figuram thau in se habente apostema fregit et sanatus fuit. Quarto ex benedictione. Cum enim quadam vice a capitulo provinciali corporaliter defuisset. visus est a quodam in spiritu ibi consistere et in modum crucis fratres benedicere. Insuper appropinquante hora mortis eius in modum crucis manibus cancellatis fratres benedixit filios. Ios. ph. et habet Gen. xlvij. Immutavit autem mirabilia passionis christi ex impressione vulnerum christi in corpus eius. Unde ipse dicit Gal. vi. Ego stigmatum domini iesu in corpore meo porto. Minus autem impressionis stigmatum causa fuit quadruplex. Prima vehemens imaginatio patet. Nam dicitur in glo. Gen. xxxi. ca. dicit. Quodam mulier ethiopem peperit propter visionem cuiusdam imaginis que in camera sua erat. Similiter phibet li. de animalibus dicit quod cum quedam gallina vicisset gallum ex imaginarietate victorie crista et calcarea sunt ceterorum. Beatus franciscus in visione qua vidit seraphim sex alas habentem et inter alas effigies beati crucifixi. tam fortiter imaginatione motus est quod vulnera passionis christi in ipsum impressa sunt. Secunda vehemens compassio. Amor enim divine passionis accendit tam fortiter cor sancti francisci. ut cum de illa cogitaret ex compassione totus liquefieret

et visus a lachrym
sua mirabilia
homo al (con
menta eius no
tere eius rati
exibat qui rati
bat. Illas em
stigmata no ha
miratio. Augu
duos Jacob et
num sensu vari
alios videndo
ne et stupore n
stibus in eo cau
eius scapulas co
git ad cuius ta
Quarta vehe
queno meditati
meditare meo
alios christi pass
Deuter. vi. An
tu. ideo signa
sa sunt. ut per
quicquam in vita
figurat et oculi
carus fuit. deris
nus sentit miler

nova creatura. a
rationis. Est en
turales. et illud do
turalis est genit
primus est factu
poterat filios
adoptionis esse
neciatione que est
i. Voluntarie ge
hilaris dicitur
propterea descen
audita est dicen
tus. ut ex his q
fecerimus post a
genus sancti i
vocis adoptionis
baptismi aut ne
ma in numero so
et ipsi filij dei
ras cum me lauda
ram filij dei. ppe
mentu suu a fuit
nem baptisam. et
huiusmodi p

et vix a lachrymis contineret. Ideo in carne sua mirabilia fecit. Proverb. vi. Nunquid potest homo abscondere ignem in sinu suo: et vestimenta eius non ardeant? Unde ex dextro latere eius tanquam lancea transfixo. sepe sanguis exibat qui tunicam et femoralia ipsius respergebat. Alias enim sanguinem non emisisset si vera stigmata non habuisset. Tertia vehemens admiratio. Augustinus contra Iulianum dicit. quod omnes Jacob ex quadam admiratione virginum fetus varios concipiebant. Beatus Franciscus videndo seraphim crucifixum admiratione et stupore nimio replebatur. unde dolor sensibilis in eo causabatur. Cum enim quidam fratres eius scapulas confricaret vulnus lateris tetigit. ad cuius tactum pro dolore fortiter clamavit. Quarta vehemens meditatio. Ecce. xij. frequens meditatio carnis afflictio est. pro. In meditatione mea exardescit ignis. Beatus Franciscus christi passionem meditari non cessabat. Deutero. vi. Abcedit ab arboris sedens in domo tua. ideo stigmata passionis christi sibi impressa sunt. ut per ex multorum fidelium attestacione: qui tam in vita quam in morte illa viderunt et retigerunt et osculati sunt. Papa Gregorius certificatus fuit. clericus datus in manu sua vulnus sensit miles devotus laceratus lauciarum est. et.

Secundo in christo Jesu valet

nova creatura. id est beatus Franciscus ratione regnerationis. Est enim differentia inter filium dei naturalem et filium dei adoptivum. Filius enim dei naturalis est genitus non factus. filius autem adoptivus est factus. Item illud Iohannis. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri. Dicit tamen quicquid filius adoptivus esse genitus propter spiritalem regenerationem que est gratuita non naturalis. Iacobus. i. Voluntarie genuit nos verbo veritatis. Et hylarius dicit super Mattheum. quod super Jesum baptizatus descendit spiritus sanctus. et vox patris audita est dicentis. Hic est filius meus dilectus. ut ex his que consuebantur in christo. cognoscere post aque lavacrum et de celestibus precibus sanctum et nos spiritum aduolare. et paternis vocis adoptione dei filios fieri. hec ille. Per baptismum autem non solum efficiuntur filii dei. sed etiam in numero sanctorum angelorum concipiuntur qui et ipsi filii dei dicuntur. Iob. xxxviii. Ubi eras cum me laudaret astra matutina et tubilarent filii dei? propterea sicut christus ante primum adventum suum quod fuit michi promissus angelum. I. Iohannem baptistam. sic ante secundum adventum suum. iustitiam promissit alterum angelum. I. sanctum Fran-

ciscum. De quo Apocalypsis. vii. dicit. Vidi alterum angelum ascendente ab ortu solis habentem signum dei vultus. Hic angelus fuit beatus Franciscus qui habuit quatuor excellentes proprietates angelorum. De quibus psalmus dicit. Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos ignem velocitatem. Ideo dicit angelos suos in nuncios Beatus Franciscus habuit obedientie proprietatem. ut patet in executione mandatorum que deus precepit sibi que fuerunt quatuor.

Primo ut adversa leniter susceperet. et ista leniter suscepit quia mallebat se se audire videri quod laudis preconiis. Et cum prius post eum currebant et luctu precerent. ipse semper ad omnia patiens fuit. pro. Obprobria et probatium tibi ceciderunt super me. Secundo ut se ipsum contemneret. dicens. Frater frater amara pro dulcibus sume. et te ipsum contemne si me cupis agnoscere. hoc implevit. quod se peccatorem maximum reputavit. Unde fratres interroganti quid de se opinionem haberet. Respondit. videri mihi maximus peccatorum. Tercio. id est. et prius venit in hunc mundum peccatores salvos facere quorum primum ego sum. Quarto ut suam ecclesiam repararet. dicens. Franciscus vade repara domum meam et ipse verbo et exemplo opere complevit. Tercio. id est. et prius modo oportet te in domo dei conversari.

Quarto ut in deo tantum non in alio speraret dicens. Quis potest tibi melius facere. dominus an servus? dives an pauper? Et ipse omnem spem suam posuit in deo. dicens illud psalmus. Facta congitatum tuum in domino et ipse te eructet.

Secunda proprietas angelorum est essentie puritas. Tanta fuit puritas corporis beati Francisci ut omnia que in ipso sunt sancta fuerunt. Mat. vi. Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit. ut per in singulis partibus eius.

Capilli eius fuerunt sancti. quia cum domus eiusdam rueret. ille accepit modicum de capillis sancti Francisci et in scissuras posuit et domus firma permansit. quare mirum sancti viri capilli fragilis stabilivit. Pauli eius fuerunt sancti. a quibus devotas lachrymas emisit et assidue ut infirmitatem incurreret oculorum. Et quod moneretur ut sibi a fletu parceret. Respondebat. Non est ob amorem luminis quod eum habemus cui visis expellenda interne visionis lucis. Auree eius fuerunt sancte. quod eum diuina audierunt. ut dictum est. et angelorum iubilaciones. Et cum semel egrotaret angelus sibi dulcissimum edidit concentum. ex quo

sublatione aia eius gaudia fuit. et corpus san-
 natum. **D**e eius sanctum fuit. quia verba q̄
 ex ore ipsius pcedebat tante virtutis fuerunt
 q̄ si quez benedicebat erat benedictus. vt pz
 in illo qui vrozem suā a salubri pposito impe-
 diebat cui vir sanctus suam benedictionē mi-
 ser dicens. Fili nunc tempus est misericordie
 postea equitatis. Ad quod verbū ille fuit p-
 rinus imitatus. Salua eius sancta fuit. qz
 cum quedam puella fuisset lumine oculoz p-
 uata et vir dei de spuro suo eius oculos lini-
 uisset. mox fuit curata. Adanū eius sancte
 fuerunt. q̄ fuerunt xpi stigmatibus cōsecrare
 ita q̄ ea q̄ rangebat sancta erant. Sepe enīz
 panis ab eo tactus infirmos comedētes san-
 nabat. Angues eius sancti fuerunt. Cum
 enī qdam frater temparet de vnguibus vi-
 ri dei quos habere cupiebat. ille in spiritu h̄
 cognoscens dixit ei. Veni fili. pcede vngues
 meos. Ille autē cū leticia iussa complens. p
 reliquijs ipsas p̄cūras seruauit. et tēptatio-
 ne omni fugata cōsolationem multā recepit.
Scriptura eius sancta fuit. Cū enī quidam
 frater temparetur cogitauit q̄ si de scriptu-
 ra patris sancti haberet oēm tēptationez vin-
 ceret. Ad ille in spū recognoscens vocato il-
 lo fratre quasdam laudes dei in cedula scrip-
 sit. sibiqz dedit. vnde omis tēptatio enauit.
Pedes eius sancti fuerunt. qz xpi stigma-
 tibus cōsecrati. Cū enī oues et boues in pro-
 uincia reatina pestis cōsumeret. quidā asper-
 gens illa animalia aqua quā ex lorione peduz
 ei seruauerat mox oīs illa pestilentia fugata
 fuit. **C**or eius sanctum fuit. vtpote laterali
 vulnere xpi dedicatum ab omni labe pecca-
 ta nitidum. **C**horda eius sancta fuit. Cū n.
 in carne sua motus aliquis cōcupiscentie in-
 surgeret. ille castitatis amatoz chorda se for-
 tissime verberabat dicens. Eya frater affine.
 sic decet te manere. sic subire flagellum. Un-
 de cū quidam chordam qua vir dei fuerat ac-
 cinctus cū deuotione seruaret. eam sepe in a-
 quam intingebat. et oēs infirmi de aqua illa
 potantes sanabantur. **T**ertio pprietas an-
 geli est magna humilitas. ideo dicit et mini-
 stros suos. fuerunt enī in beato Francisco q̄
 duo: gradus humilitatis. **P**rimus fuit lau-
 des hoīm fugere. Nam quidam fratri pece-
 pit vt cū populus ipsum laudaret ipse in euz
 verba vilis inferret. **S**ecundus fuit de se
 semper tūmere. Et cum a populo beatificare
 tur dicebat. Nolite me laudare tanq̄ scurū.
 adhuc filios et filias habere possum rediens

ad seculū nemo laudand⁹ est cui⁹ incert⁹ est
 exitus. **T**ertius est inferiorib⁹ obedire. mas-
 gis enī volebat subesse q̄ pcesse. An cū es-
 set generalis cessit officio et guardiani volun-
 tati parebat. Et socio cū quo ire solitus fue-
 rat obedientiam pmittebat. **Q**uartus fuit
 obprobria hoīm spernere. Unde cū tpe ver-
 nali indutus pāniculis orōni tremēs in fiste-
 re. dixit ei quidā vt de suo sudore vnā sibi nu-
 matam venderet. Ille rīdit. Nō tibi sed dño
 meo vendo. **Q**uarta pprietas angeli ē fer-
 uens charitas. Ideo dicit ignez veniet. Cha-
 ritas. n. beati Francisco fuit in feruenti orōne
 ad deū cuius seruo: apparuit in quattuor.
Primo in peccatoz remissione cū quadam
 die orās peccata sua desleret. a spū sancto cer-
 tificationē accepit q̄ dñs p̄cā sibi sua remi-
 serat. **S**ecundo in subita mutatione. Cū enī
 quadam die p quodam abbate instanti ora-
 ret subito tanta ille sensu mutatione et men-
 tis dulcedine: gram in vita sua nūq̄ fuerat
 expertus. **T**ertio in assidua contemplatiōe.
 qz Iesum toto corde tota virtute cōtemplās
 celū inspiciens terrā videre dedignabatur di-
 cens. Oculi mei semp ad dñm: qm ipse euel-
 let de la. p. meos. **Q**uarto in diaboli con-
 fusione. Cū enī ciuitate Alisij et totā illā re-
 gionem diaco videret absorbere: vir dei ora-
 uit et statim euauit. Et sic pater. **et.**

Tertio in xpo Iesu valet
 noua creatura. i. bñs francisc⁹ rōne Assimi-
 lationis. sūm quā dignitates atqz pfectiones
 sanctorū patriarcharū excellentissime in se ha-
 buit. vt patet. **A**dā ex innocentia. de q̄
 dicitur Gen. ij. **F**aciāmus hoīem ad imagi-
 nem et similitudinē nram: p̄st piscibus ma-
 ris et volatilib⁹ celī. Cui data fuit pro socia
 volūtaria paupras. qm dicit⁹ est ei. De ligno
 scientie boni et maline comedas: sicut pmo
 angelo data fuit pro socia vera humilitas.
Secundo enī diuine pudentie hoc exigit vt se
 per inferiora p superiora gubement. Unde
 cū homo sit sup cetera aialia. vtpote ad ima-
 ginem dei factus pueniēter eius gubernatio
 ni cūcta aialia subdūtur. Idō aut ex cupidita-
 te paupertatem reliquit. ideo gram innocentie
 amisit. **B**ñs Francisco hac innocentiam
 p voluntariam paupertatem xpm sequens re-
 cuperauit. Patet qz in statu innocentie ante
 inobediētiā hoīs nūq̄ ei repugnabat qd na-
 turaliter deberet ei esse subiectum. **D**ia aut
 aialia naturalit⁹ sunt hoī subiecta. sed inuolū-

est cum interfectus est
obediens. Et cum es
guardiani volun-
to ire solutus fue-
rit. Quartus fuit
Unde cum tunc ver-
um tremens in fide
adore vna sibi nu-
tione. Non tibi sed dno
mentas angelicis fer-
gney veniet. Epa-
ni feruenti orone
nie in quatuor.
Rone cu quadam
ra. Ipsi sancto cer-
tati sibi sua remi-
nacione. Cu em-
bate instanti ora-
nacione t men-
a sua nup fuerat
contemplatioe.
tunc contemplas
de dignabatur di-
sum. am ipse euel
pro ui diaboli con-
filiu a tota illa re-
pobere. vir dei ora-
pater ac.

Iesu valet
hanc rone. Assini-
s atqz pfectiones
leuissime in se ha-
tino cernia. de q
hoiem ad imagi-
pita piscibus ma-
ata fuit pro focia
tri est ei. De ligno
uad daz. fuit pmo
vera humilitas.
hie hoc erigie. ve se
gubernet. Unde
lia. repore ad ima-
t eius gubernatio
Do aut ex cupidita-
leo gnam innocens
et hac innocetiam
m xpm sequens re-
peru innocetie ante
reputabat qd na-
tibi eum. Dia aut
subiecta. sed iuste

dientia eoz ad hoiem subiecta est in penaz
eius. Unde vocē hois fugiunt se contractari
nō pmitte. et viso boie a cantu desistit et se
ua atqz nocua homini fuit. Brō aut Francis-
leo obediebāt qz et vocata veniebant. et se ab
ipso tangi pmittebant. et iussa cantabāt et ius-
sa subricebant. et siluestria māfueiebant. et
habetur plene in legenda. Unde obedientia
aialium ad bñm Franciscū nō fuit leuitatis
in viro dei. sed exemplar puritatis pñni hois
in statu innocetie. et ps. et Abel ex hostia.
Deb. et. fide plurimā hostiā Abel q. Eayn
obtulit deo p quā testimoniū psequit. est eē
obtus. testimoniū phibente munerib. ei deo
Nam ignis de celo descendebat et hostiā cō-
sumebat. Brīs Franciscus oia sua in repa-
ratione ecclesiarū xpī distribuit. s. f. et Damia-
ni. sancti petri et sancte Marie de angelis in
portūcula quā summe dilexit in qua virtuo-
se pfect. Quidā vir sanctus vidit innumeros
hoies eccitare passos facie in celū directā et
genibus flexis in huius ecclesie stare circuitu.
q omēs eleuatis manibus lachrymantes a
deo petebāt miam et lumē. Et ecce vehe-
tē de celo splendor aduenit se per omēs diffun-
dens et gnam largiens. Et ex multiplicā-
tione genuit em tres filios quos in archā in-
duxit a qbus genus humanū est multiplica-
tum. et dicit. Bñ. et Brīs Franciscus in ar-
cham ecclesie tres sanctissimos ordines in-
choauit. s. fratru minor. diacon. indulsari. et
fratru de pua. et ab his multiplicat. est nume-
rus saluandoz in ecclesiā glia. Abrahā ex
pmissione q patrē patriā et cognationē dere-
liquit. et benedictionē hereditate possidcret.
filiū gā genuit q in gentē magnā creuit. Be-
atus Franciscus oēm paternā hereditatem
respuit. et duocatus em ante epm Bñ. de
positis oibus vestimētis et femoralibus cere-
tisqz palibus. restituit ea patri. solo alicio q
vrebatur sibi reservato dicens. Usqz nunc te
vocauī patrē in terris. amodo aut securus di-
cam. pī noster q es in celis. penes quez oēm
thesaurū reposui. et oēm spem collocaui. et ci-
uitate relicta securus et liber secretū solitudi-
nis petijt. solus et silens. Blaas ex imolatio-
ne cui sacm crucis xpī reuelatum est qñ pas-
ei in mōte ipm immolare voluit. Bñ. xxi.
Brīs Franciscus certificat. fuit a dño Iesu
xpo sex vicibus de eo qd sibi dixerat in pma
visione. s. qd in militia xpī futurus armis
celestibus a signo crucis decoraretur. Pñ-
mo in pncipio sue cōuersionis. qñ xpus sibi

apparuit et cōpassiui gladio doloris mentes
eius transiit. Luce. ij. Tuam ipse aiam p
transiit gladius. Secūdo qñ audiuit cruci-
figm ei dicentem. Vade repara domū meā.
Tercio qñ frater Siluester vidit crucē aure-
am ex ipso ore pcedentē. Quarto qñ fra-
ter Pacificus vidit gladios in modū crucis
viscera viri dei transfigentes. Quinto quā-
do frater Adonaldus vidit virū dei fm figu-
ram crucis in aere subleuati. Sexto quan-
do in monte aluerne frater Illuminatus con-
spexit seraphin in modū crucis viri dei sti-
gnata impressisse. et xpi crucē ppijs bume-
ris baiularet. et ardentē pdicaret. Jacob
ex benedictioe q. xii. filios velut patriarchas
genuit. quos etiam in fine vite sue benedixit.
Bñ. xli. Brīs Franciscus verus supplan-
tator: mūdi nouā tpo religionē inchoas duo
decim fies tanqz duodeci patriarchas a deo
missos seaz assumpsit. quoz noia sunt bea.
Petrus carthagi. Egidius. Sabarin. Ado-
naldus. Pacificus. Leo. Siluester. Ruffinus.
Johānes de sero cōstantino. Bernardus de
viridante. Guilhelmus anglicus. Adasi de
marignano. Per istos emz vite sanctitatem
exemplo ac regimine ordo iste floruit. Bo-
seph et interpretatione qui vitē cū nū. ppa-
gibus florere interpretatus est. Et cñ. i. l. c.
Beatus Franciscus tanqz vitis fructificauit.
Eccl. xliij. Ego quasi vitis fructificauit suau-
tatem odoris. s. sancte vite. et flores mei. s. do-
ctine euangelice pduxerunt fructum bono-
ris et honestatis. Nec vitis s. brīs Francis-
in pmo ordine pduxit tres ppagines. s. san-
ctum Anthoniū de padua. sanctū Ledoniciū
epm. et sanctū Bernardum de quatuoralle. In
secundo ordine pduxit tres ppagines. s. san-
ctam Elaram. sanctam Agneram filiā Oer-
chiregis Boemie. et sanctam Salome de do-
mo regis Polonie. In tertio ordie pduxit
tres ppagines. s. bñm petrū pectinariū de Se-
nis. beatū Lucensem de podio bonizi. et san-
ctum Eleazarū. In hoc tertio ordine quo ad
dñas pduxit. s. sanctaz Eleberh filiā regis
Ungarie. beatam Emilianam de florentia. et
beatam Adichelinam de pensauo. et prz. et.
Beniamin ex electione. Nam beatus Frā-
discus recte comparatur Beniamin propter
decē singularia. Primo in ortu Beniamin
mater eius emoluit. Bñ. xxy. Sic in ortu
cōuersionis beati Francisci mater omnis
carnalitatis extinguitur. Secundo Benia-
min diuersim a patre et matre nomē impēni

tur. Unde mater non vocavit eum Benjamin sed filius doloris, pater vero vocavit eum Benjamin in filium dextre. *Ben. xxv.* In beato Francisco fuit maxima observantia penitentie et austeritas vite: tamen facit in celis filium dextre, licet hic videat doloris ingere re. *Tercio Benjamin. i. minimus et parvulus Ben. xlii.* In beato Francisco fuit summa humilitas: non autem de numero eorum de quibus Bernardus dicit. Quidam voluit esse humiles sine respectu, pauperes sine defectu, benedicti sine solitudine, bene pasti delicate sine labore, alij adulatores, alij detrahentes mordaces ut canes, dolosi ut vulpes, superbi ut leones, intrinsecus ut lupi rapaces, mellis dulcedinem. i. inanis glorie et laetitie lascivie fugientes ut vrsi, qui volunt esse sine auctoritate iudices, sine viliu testes postremo falsi ac calatores, et ideo veritate carentes. Nec ille. *Quarto Benjamin a patre tenerius diligit. Ben. xlii.* et beatus Franciscus tenerius dilexit Iesum christum, ut patet ex impressione stigmatum. *Quinto Benjamin in egyptum sed non sine custodia iude ingreditur. Ben. xliii.* Beatus Franciscus mira caritate ab opere contemplationis descendit ad opera fraternitatis sustentationis sepe per comite divina confessione. *Sexto in ingressu Benjamin in egyptum.* Symeon a virginis soluitur. *Ben. xliii.* Beatus Franciscus ab operibus iniquitatis a vinculis peccatorum et exemplo homines reuocavit. *Septimo typhus argenteus in sacco beniamin abscondit. Ben. xliii.* In beato Francisco incorruptio admirande castitatis que per argentum albi designat reperit. *Octavo beniamin cum maioribus muneribus remittit. Ben. xlv. vbi dicitur.* Joseph dedit singulis fratribus binas stolas et beniamin dedit ecc. argenteos cum quinquaginta opimis. *Beato Francisco dominus dedit magnifica donaria. i. recepit enim ecc. argenteos. i. tres aureolas: pro tribus votis religionis. et quinquaginta stolas optimas. i. quinquaginta plagas quas non solum in corde: sed etiam in corpore suo portavit.* Non beniamin rapio preda describit. *Ben. xlii.* Beatus Franciscus sua sonora predicatione veritatis magnam predam ad domum dei adduxit et quotidie adducit pro sue religionis profectores. *Decimo beniamin civitate hierusalem in sortem recepit. Ro. sac. xviii.* Beatus Franciscus propter euangelicam perfectionem artissime partitionis accepit in sortem hierusalem celestem. *vbi dicitur. Deut. xxi.* Beniamin amantissimus domino habitabit confident in eo tota die quasi in thalamo morabitur, inter

humeros eius requiescat. et sic patet.

Quarto in christo iesu valet
nova creatura, i. beatus Franciscus ratione nunciationis que debet sanctis prophetis. *vbi scriptum est. Thomas. iii. pre. q. vii. arti. viii. dicit sic.* Prophetia dicit quasi paulus: vel paulus videns. *in. q. i. cognoscit et loquitur que sunt paulus ab hominibus.* Sicut etiam Augustinus dicit. *xvi. contra Faustum.* Est autem considerandum quod non potest dici aliquis propheta ex hoc quod cognoscit et annunciat ea que sunt alijs paulus cum quibus ipse non est. et hoc est manifestum et sine locis et sine tempore. Si enim aliquis in gallia existens cognosceret et annunciarer alijs in gallia existens ea que tunc in syria agerent prophetiam esset. sicut Helyseus de Siesi dicit. *iii. Reg. v.* Quomodo vir descendebat de curru et occurreret ei. Si vero aliquis in syria existens ea que sunt ibi annunciarer non esset hoc prophetia cum Et idem apparet sine tempore. prophetia enim fuit quod Elia prenunciavit. *q. l. yrius rex pro sarum templi dei esset reedificaturus. ut patet. Ela. xliii.* Non autem fuit prophetia quod Elia hoc scripsit cuius tempore factum est. Si ergo deus aut angelus vel etiam beatus cognoscunt et annunciant ea que sunt paulus a nostra noticia non pertinet ad prophetiam. quod in nullo non sunt paulus cum hominibus sensu cum quibus prophetia conuertat et conuertat in statu vite. *hec Thomas.* Beatus Franciscus floruit spiritu prophetie multipliciter. Primo predicans dominum Hugolinum episcopum hostiensensem futurum summum pontificem quod quod rei probavit eventus. quod in summum pontificem electus vocatus est Gregorius nonus. Secundo dum esset captus a pusillis et carceri mancipatus letaretur ait. Adhuc sanctus pro totum mundum ad orationem. Tercio dum esset apud damiatam quam christianorum obsidebat exercitus predicti socii suo et universo christiano exercitui. non prope succedere ipsis si belli anteparent aggressum quod rei probavit eventus. Quarto dum predicti militi curiam que cum ad prandium invitauerat. subiret ea sum mortis premonens ipsis ut preteriret. et domum suam disponeret quod omnia ut compleret moris spiritus exalavit. In ipso enim fuerit preteritus ac propterea prophetarum veteris testis. *ut patet. Ad. xv. i. gubernatoris quod assumptus de aq. s. mudaneu nuntius spiritu dei affatus: populus in deserto parit pane celitus missus insuper eduxit aqua de petra in deserto: ut populus sitiens biberet. Preterea icui nauit. xl. diebus et totidem noctibus discalce-*

atque monte descendit: ut legē dñi acciperet
quam bis accepit. ut patz Exo. 2. Numeri in
multis locis. Beatus Franciscus seculi va
nitare magis elegit affligi cū pplo dei q̄ rē
poralis peccati habere iocunditatē maiores
diuitias effinās thesauro patris sui impro
perium xpi. Heb. xi. Dic p vallem spoliataraz
cū fratribus suis trāsfiens diutino labore la
satus in quadaz solitudine cū illis substitit.
Eunqz fame deficerent nec modus puiden
di succurreret. diuina pudente clementia: af
fuit angelus panē eis deferens et subito eua
nuit. Similiter cū vir quidam ad modū pau
per suo asello virū dei p montana veheret: et
pze lassitudie vie asperiois siti deficeret subi
to vir dei de iumento pillens genuflexus in
terrā extensis in celū manib⁹ orauit ad dñz et
ecce mor de saxo durissimo aqua pfluxit. de
qua abundanter refocillatus est. Preterea
discalciatus vir dei montē quendam cū duo
bus socijs spūs sancto ducente pscendit. vbi ie
iunans in pane et aqua. el. dieb⁹ et xl. noctib⁹.
cōscribi fecit regulā quā sibi orāti diuin⁹ sps
in flamma ignis suggesserat. Quā cū de mō
te descendens seruandā suo vicario cōmissit.
et ille paucis elapsis diebus per incuriam
amississe pferretur. Iterū in montes sanctus
dei rediit. eamqz instar prioris ex ore dei sus
cipiens illico reparauit. et ad cui⁹ obseruantiaz
fratres induxit. Eccl. xi. Dedit illi cor ad pre
cepta: et legē iū. et dis. do. ta. et. et iudi. s. israel.
Iosue in deportatiōe q̄ ait ad sacerdotes.
collite archam federis. et illā deportauerunt
autilio dño et nō humano. Iosue. iij. Brūs
Francisc⁹ cū in quadā deuastata ecclesia in pui
cia masse apud montē casalem oraret: intelle
xit p spūs sanctū sacras ibidē reliquias remā
sisse. quas cū precepisset fratribus suis sacer
dotibus ad locū honorabilez deferri. iussu vi
ri dei negligentes die altera archam reliquia
rum in loco sublimiori altario repositam di
uina virtute oculis suis cōspexerunt et cuius
iussis nō paruit hō paruit deus. Illi autē in
obediente veniā pmeruerunt. Bedeon in
cōsiliatiōe cui dixit dñs. In viris q̄ lambue
runt aquas manū liberabo vos et tradā ma
diam in manu tua. Iudic. vij. Beat⁹ Fran
ciscus cū paucis fratrib⁹ q̄ aquam tēpora
liū cōsolatiōnū nō nisi ad necessitatē sumūt
et multa mēdicatē hostes ppli dei deuicit.
Tūde ecclesia contat de eo. L. Arnē mūdū qz
cōterens hostes malignos pterēs. David
in ynnatiōe. quē Samuel iussu dei vixit in re

gem sup israel q̄ accepit qnqz lapidibus de
torrente interfecit philistē et abstulit oppro
briū ex israel. i. Reg. xvi. et xvij. ca. Beat⁹
Franciscus accedēs ad papam Innocentiū
tertū p cōfirmatiōe ordinis sui spū dei et s
status pposuit hanc parabolam de diuite res
ge cū muliere formosa et paupe contrahente
et e prole suscepta pferente regis imaginē
et educanda de mensa ipsius. quā sic interp
tatus est. Non est dubitandū q̄ fame peant
eterni regis filij qui ad imaginē regis xpi p
spūs sancti virtutē de paupe matre nati per
spūs paupertatis sunt in religione paupercula
educandi. Cognita itaqz voluntate dei suū
pontifex velut alter Samuel ordinē sc̄i et rā
dici despectū atqz abiectū velut dauid cōfir
mauit. ps. Elegi abiect⁹ esse in domo dei mei
ma. q̄. ha. in tab. peccatorū. et. vsqz q̄ sperat i
te. qui sumpto signo crucis. et. v. stigmatibus
velut. v. lapidib⁹ potentiam diaboli cōfregit.
Salomon in fabricatiōe. q̄ fabricauit tres
domos. s. templum. domū salus. et domū s̄
lie pharaonis. ij. Reg. viij. Brūs Francisc⁹
tres domos spūalis edificij fabricauit. s. fra
trum minorū. dñarum inclūsarū. et fratru de
penitentiā. in q̄bus factus est omnibus causa
salutis eterne. ut omēs hij ordines dicere pos
sint illud Thobie xij. Bonis operib⁹ perenz
repleti sumus. Et sic cultū dei valde amplia
uit. Asael in cursitatiōe. porro Asael cursor
velocissimus erat quasi vnus ex capreis que
morant in filiis. Brūs Francisc⁹ velut Asa
el. i. plasmātō dei q̄tum ad nouā religionē si
bi diuinitus ostensam pcurator eterni iudicij
velocissimus ppter depositiōē ponderis tē
poraliū rerū quasi vn⁹ ex capreis acur⁹ visu
pphetico in filiis hui⁹ mūdi regnū eternū in
defesse p̄dicauit. Melchias in subuectiōe qui
in curru igneo translat⁹ est in celū. iij. Reg.
i. Brūs Franciscus in ciuitate Assisij semel
predicaturus in ecclesia cathedrali. fere me
dia noctis hora in orto canonicorū orans cū
quibuscūqz ex socijs suis premonstrat⁹ est in
curru igneo et splendēte quē viri israelite. s.
fratres sui ordinis sequētur. Nam currus
igneus mirandi splendoris per cētū dom⁹ i
trans. huc atqz illuc p domicilliū tertio se con
uertit. supra quē globus lucidus residebat q̄
solis hñs aspectum noctē clarescit. in globi
medio brūs pater residebat signis irradiat⁹
fulgoribus et ardorib⁹ inflammatus. qz rōba
ignita p̄crebat. Intra illud ps. Ignitū elo
quium tuū vehēmenter. et seruus tu⁹ dilexit

De sancto Francisco

Gerino LV

fundat. Helysens in operatioe. Nam Helys
 as ascendens in cellu dimittit palliu suu in
 terra. p quod helysens operatus est mirabi
 lia. v. ps. iiii. Regi. Beatus & franciscus
 cepo palliu xpi. i. stigmatibus sup carne sua
 post ascensione xpi in cellu mirabilia operat
 est. Cum in repore byemali p lassitudine corpo
 ris subuectus asello cuiusda paupis sub tre
 pidine cuiusda pminiente rupis pnoaret
 supuenire algore & niubus. homo ille miru
 murabar que xus sanctus sacris manibus co
 tingens mēte & corpore confortauit cibo ca
 lore atq; dormitione suau. Et sicut deus a
 peruit cor pueri ad videndu montē plenū eq
 num & currus igneus in circuitu Helysen
 deus aperuit oculos fratru simpliciū ad pres
 ces beati & francisci. vt intelligerēt magnalia
 dei & secreta cōsistentiu p dicatorum fratru
 cepit rimari. & de pfectu ordinis multa fructu
 na predicare. ex qbus valde confortati fuerūt.

Job in elatione. vnde ipse dicit penult. ca.
Ad preceptum tui eleuabitur aqua. et in arduis
portum midum suum. Beatus Franciscus ve-
nit aquila eleuatur ad celestia p sanctam
meditationem. pcepit vero in illa seraphica
visione in qua precepit is qd sibi apparuit
quod plerq archana sibi reuelata nunq dum
vinceret cuiq aperiret. ij. Cor. xij. Auduit ar-
chana yda q non licet homini loqui in celis rap-
turis et. scias in deuotione q valde officia-
batur ad incarnationem xpi de qua abundan-
ter et copiose pphetauit. vt nō solus ppheta-
ret etiam euangelista crederet. An. ix. ca. di-
cit. Virgilius datus est nobis a filius natus
nobis et. Beatus Franciscus anno tertio
ante obitum suum memoriam natiuitatis xpi
ad deuotionis excitandum apud castri gres-
cij disposuit agere mira celebrata. Graus le-
centia a summo pontifice obrenta iussit para-
ri psepui. apparitari feni. boue et asinu addu-
ci. Concurrentibus vndiqz populis. non illa
splendens et solennis efficitur. Stabat vir dei
coram psepio lachrymis persusus. et diu mis-
la celebratur dñs Johanes de greco in p-
senti psequit qd beatus pater quēda pueri
lumi valde formosum. ambobus cōplacens
brachijs circabat a somno. Unde mirabili-
ter eum populus pōlicuit de xpi incarnatione

Ascende in libanum ⁊ in basen da voce tua
⁊ ad transeuntes. Beatus Franciscus ascen-
dit ad vite mundiciā ⁊ ad feruorez oratiōis
deinde clamauit ad transeuntes peccatores

intrapendo eos clamore p̄dicationis. Qui
hellerant aliunde cōferens cū fratribus suis:
et dicens. Quid inquit fratres consilium: qđ
laudatis. An qđ oroni vacem. an qđ predicā-
do discurras. Reuelarunt ei sibi a dño qđ p̄-
dicationi operari daret. et angelus dñi dī-
xit ei predicūm verbum Jeremie. **E**ccebi-
li in designatione. qui dicit. xxvii. ca. T u si-
gnaculum similitudinis plenus sapientia et
p̄fectus decore in delictis paradisi dei fuisti.
A beatus franciscus fuit signaculum simi-
litudinis dei propter fervente amorem. quod
pater et corpus eleuatio. Et inde dñs oraret
sepe visus est totus a terra subleuari. eleua-
tio corporis significat eleuatione mentis
Etiam patet per alienationem mētis. Sani
enim viri in mentis excessum rapti exēbē
in sensibiles redduntur. quia ab amoris exēbē
mentis ex toto interius absorbeantur. Unde
cum semel sanctus frācāsus mansens per
burgum a populo cōprimere in sensibilibus
per omnia visus est. ij. l. xi. Scio hominē
in xpo siue in corpore siue extra. c. n. tē. Da-
niel in cōforatione. qui dicit. iiii. ca. Videba-
t ecce arbor in medio terre. t altitudo ei p̄ni-
mia arbor: magna t fortis. t p̄critis ei con-
tingens celum latitudo illius visq; ad termi-
nos vniuerse terre. folia illius visq; ad p̄lberima:
fructus eius nimis. t csa vniuersae in eo.

Beatus Franciscus diuinum consilium p
udentiam sup ordinis sui confirmationem cu
adiret sedem apostolicam hac confirmatio
est visio. Videbat liquidem arborem celsi
tudinis magnæ ad quã cu appropinquasset
et sub ea frans ipsius altitudinem miraretur
subito tantã diuinã virtute leuabatur in altu
vir cacumen contingeret arboris cuiusqz luma
ma facillime curuaret ad ima. Huius visio
nis prefagium vir pisanctus plenus intelli
gens referri ad cõdensatione apostolicæ di
guitatis exhalatus est spi. fratribusqz suis
in dño confortatus iter cum eis ad curias ro
manas aggressus est. ¶ Osee in cõuersatione
q dicit. ij. ca. Duca eã in solitudines et loquar
ad cor ei⁹ et canet iuxta dies iuuentutis sue et
iuxta dies ascensionis sue de terra egypti.

Fr̃s Franciscus a diebus cõuersationis
sue solitudinem cupiebat. vbi crebris cu deo
loquebatur. Rogatus em a dño Leone car
dinali sancte crucis vir sciam aliquãtũ mo
raretur in vrbē acquirere. pusilliter et deuore
qui per totam noctem vexatus a demonib⁹
et grauiter verberatus. socio suo in mane b

referens ait. Melius iudico eū qui ponit in exemplum alijs fugere curias et humiliter inter humiles in locis cōuersari humilibus. ut sustinentes penuriā fortes efficiat similia sustinendo et. Joel in p̄dicatione. q̄ dicit. ij. ca. Similis cinō fuit a principio: et post eum nō erit vsq̄ in annos generationis et generatio nis. Ante faciē eius ignis vorans et post eus extrens flamma. quasi ortus volupratis terra coram eo. Beatus fr̄ciscus in paup̄ate nō habuit simile. ut p̄z q̄n comesturus eus dñō hostiens prius hostiari p̄ elemosyna petenda mēdicauit. propter quā paup̄ates velut ignis p̄p̄os accendebat ad charitates dei sua p̄dicatione. sed neq̄z poterat phiberi a p̄dicatione q̄n velut flāma exureret quosq̄ ad verbū dei audiendū. ut p̄z q̄n venit imos lam ad p̄dicandum cui eum phibuisse ep̄s ciuitatis turbato aīo ne p̄dicaret. vir dei iterum rediens ad ep̄m visa est facies eius accensa ut ignis et verba eius tanq̄ flāma exurens. Nō ep̄s intelligens fore p̄digiū dei illico ei cōcessit licentiā p̄dicandi et. Amos in orōne. q̄ dicit. ix. ca. Vidi dñm stantē super altare et dixit. Percute cardinem et cōmouentur sup̄liminaria. Beatus fr̄ciscus valde intentus fuit orōni adeo ut visibiler xp̄s videret et cum eo familiariter locutus fuerit. Unde eū semel Missi oraret. ep̄us ciuitatis quadam curiositate ductus intrauit cellā seu oratoriū ipsius qui statim mirus effectus ē: et paralitica donec p̄ virtū dei liberatus est. Adicheas in annūciatione q̄ dicit. iij. ca. Ego repleus suis fortitudine sp̄us dñi iudicio et virtute ut annūciem Jacob scelus suū. et israel peccatū suū. Beatus fr̄ciscus replet sp̄itus p̄phetico annūciavit fratri Leonardo de Bisio socio suo elationē quā mente gerebat q̄ non de pari ludine parentes sui cū parentibus illius frateris. Et nā annūciavit rebellionem cuiusdam fratris cōtra vicariū suum dum teneret caplū et. Naum in cōsolatione. q̄ dicit. ij. ca. Ecce sup̄ montes pedes cūā geligantis et annūciantis pacē. Beatus fr̄ciscus multos cōsolabatur qui semidesperati videbant. ut p̄z de illo fratre q̄ nō nisi multis cōfitebatur. et de illis duobus q̄ venerāt ad heremitorū grecū. ut benedictionē a viro dei reportarent q̄ tandem cōsolati abierunt. Aggens in electiōe. qui dicit. ij. ca. Et ponā te quasi signaculū. q̄ te elegi dicit dñs exercituum. Beatus fr̄ciscus electus fuit a domino ut esset signaculum paup̄eris Iesu

xpi. ut patet ex salutatione quam fecerunt sibi ille tres dñe dicentes. Bencueniar domi na paup̄etas. Zacharias in mensuratione qui dicit. ij. ca. Leuani oculos meos et vidi: et ecce vir et in manu eius funiculum mensorii. Iste vir est beatus fr̄ciscus q̄ cingitur funiculo ad mensurandum et.

Quinto in christo Iesu

valet noua creatura. i. b̄tis fr̄ciscus rōne confessionis. Interrogati em̄ discipuli a xpo quem ip̄m esse crederent. dixit Petrus. Tu es christus filius dei viui. ex qua confessione meruerunt esse principes mundi et ianitores celi. ut dicitur Mathei. xvi. In quib⁹ fuerūt quattuor dignitates quas deus contulit beato fr̄cisco. Primo nomis mutatio. Petrus enim ante vocationem vocabatur Symon. postea vocatus est a xpo petrus. Im̄ illud Iohani. i. Antiquus autē Iesus Symonem dixit illi. Tu es Symon filius Iohāna. tu vocaberis cephas quod interpretat. Petrus. Beatus fr̄ciscus ante cōuersionē suam vocabatur Iohānes filius Petri bernardonis. Sed post cōuersionē suam vocatus est a xpo in ecclesia fr̄ciscus quando crucifix⁹ dixit sibi. fr̄ciscus vade repara domus meam. Cuius mutationis quadruplex fuit causa. Prima ratione officij ad qd erat assumptus. Nam diuina p̄uidencia sibi hōmen imposuit. ut ex singulari et inusito nomine opinio ministerij eius toti citius innotesceret orbi. Secūda rōne affectus virtuosus. quia per ipsum et filios suos quos regeneratur⁹ erat in xpo. multos seruos peccati et diaboli xp̄us debebat facere francos et liberos. Tertia rōne magnanimitas in corde. Nam fr̄cisci seritate sue dicit. q̄ inest eis naturalis feritas et est magnanimitas aīo: quā feritatez ostendit b̄tis fr̄ciscus in illo fratre inobediente cui caputū fecit in ignē poni. Quarta rōne honestas in cōuersione. Iste enim fr̄ciscus dicit signa quedā instar securi que Rome ante consules ferebant q̄ erāt in terrore et in honorē. sic sermo fr̄cisci instar securis vitia incidebat et. Secūdo legis xp̄i obseruatio. Vñ Petrus dixit ad iesum. Ecce nos reliquim⁹ omnia et sequimur sum⁹ te. Adar. ix. Beatus fr̄ciscus leges xp̄i obseruauit oīa cū aplis relinquo iō paup̄atē āplexat⁹ ē quaduplex. Prior voluntarie. Et ei qdā die euāgēly legere. i. q̄ xp̄s discipulo sine auro et argento et calceamēto mitebat ut dicit. Adar. iij. et Luc. x.

subito ad omnia implenda se accinxit. Secundo humiliter libentius enim uescitur eleemosynis hostiarum quesitis quam sponte oblationis uirgine asserens illum panem esse angelicum qui dabatur inspirationibus angelorum psal. Panem angelorum manducauit homo prius de militibus assiduatis qui uenerunt pro eo quos in uia mendicare exhortatus est.

Tertio perseveraret. Cum enim ab aliquo elemosinam impetrasset ab eo prebatur licentia uel licite posset si magis egenus occurreret erogare. ut patet de paupere dum ipse rediret a Senis cui dedit palliolum quo super habitum erat amictus dicens ipsius esse illius quam eo pauperior erat. Quarto regulariter. Cum enim frater Bernardus primus beati patris socius eius uel vestigia sequi disposuisset, ambo intrauerunt ecclesiam sancti Nicolai mane post quorum deuotas orationes, beatus pater aperuit librum euangeliorum in cuius principio erat. Si uis perfectus esse uade et uende omnia que habes etc. In secunda autem tota eiusdem libri erat. Nihil uuleritis in uia etc. In tertia erat. Qui uult uenire post me abneget semetipsum etc. Nec est alius uir sanctus uita et regula nostra: omnes qui uoluerint nosse societatem coniungi. Patet de illo quem noluit acceptare ad ordines suos. qui bona sua legauit pariter suis et non pauperibus. et sic de multis alijs. **T**ertio ecclesie christi sustentatio. apostoli christi fuerunt fundameta ecclesie sue. Apocal. xxi. Almus ciuitatis habes fundameta duodecim. et in ipsis nomina duodecim apostolorum. Sic cum summus pontifex lateranensem basilicam subito minari uisum conspiceret uidit sanctum Franciscum dorso suo supposito sustentare. Eccles. ix. Ciuitas parua et pauci in eam uisus merito. licet multi sint numero. uenit contra eam rex magnus. id est diabolus. Inuentusque est in ea uir pauper et sapiens et liberauit urbem per sapientiam suam. Quarto spiritus sancti repletio. quod repleti sunt omnes spiritu sancto. Actuum. ii.

Beatus Franciscus repletus fuit spiritu sancto multipliciter. Primo ad peccatorum remissionem. Cum enim quadam die in quodam solitario loco annos suos in amaritudine recogitationis deploraret. scriptum est in eu sapienter leticia certifica est de remissione plenaria omnium peccatorum. Secundo ad corporis calefactionem. Interrogat enim quomodo cum tunica tam tenuis a frigore posset tueri respondit. Si ignis sancti spiritus nos interius calefaceret caro nostra exte-^{rius} frigore non sentiret. psal. Intra manum est cor meum etc. Tertio ad oculorum cognationes. Unde Senis cuidam doctore theologie

quendam secretum conscientie illius semipulus reuelando explicuit. et salubriter consulendo resecationem. Nam spiritus sanctus apostolos diuina misteria perdoctur. et omnium linguarum scientiam dedit ad diuulgationem legis christi. Beatus Franciscus secreta celestia orando spiritus sancto suggerente didicit. Querentibus aliqui fratribus an sibi placeret quod licet eas recepti ad ordinem intenderet studio sacre scripture rursus mihi quidem placeret dum tamen exemplo christi qui magis orasse legitur quam legisse. orationis studium non desinit. et exemplo apostolorum. de quibus dicitur. quod erant presenantes in oratione. et factus est repente de celo sonus tanquam aduenientis spiritus etc. Etiam multarum linguarum notitiam miraculose adeptus est. qui semper cum ardore spiritus repletus. ardentia uerba foris eructans gallice loquebatur etc.

Sexto in christo iesu ualeat. noua creatura. id est beatus Franciscus ratione imitationis. Feruenti enim caritatis incendio gloriosum sanctorum martyrum emulabat triumphum in quibus nec amoris flamma extingui nec fortitudo potuit infirmari. Desiderabat enim ipse eadem caritate succensus per martyrii flammam hostiam domino se offerre uiuentem. ut et uicem christo pro nobis morientem rependeret. et ad diuinum amorem ceteros puocaret. Ardor martyrii apparuit in eo ex quatuor. Primo quia sexto conuersionis sue anno de desiderio martyrii flagrans ad predicandum fidem christianam et penitentiam saracenis et alijs infidelibus ad partes syrie transiret disposuit. Sed impeditus uoluntate dei in Selauonia remansit aliquandiu predicaturus. Tunc quia martyrii fructus adeo cor eius allerebat ut preciosam pro christo mortem super omnia tutum merita peroptaret uersus marocchinum iter arripuit. ut ibi christi euangelium predicaret. Si quo modo ad concupiram palmarum attingeret. Cum autem in hispania peruenisset graui correptione infirmitate redire ad proprios lares coactus est. Secundo quod tredecimo conuersionis sue anno ad partes syrie pergens in saracenos accurrebat qui cum crudeliter tractauerunt afficientes conuictis. affligentes uerberibus. et uinculis alligatos fame et siti cruciantes. Tertio quod perducere est ad soldanum militum istam hunc omni ac feruore spiritus predicato soldano dei trinitatem unum et saluatorem omnium iesum christum predicauit. pro cuius fide ueritate huius

habat soldanum
et ipsum cum sa
in igne si ipse
ne fidei ueritate
conuerteret. sinam
Quarto quod eld
fratres sui pro fide
Dicit enim ordo sup
est psecutione ob
ratur in passione
dicit. Nec accen
per omnes de uen
designat ordo f
pyramus ille p
bie exardescit et
bas Joachin su
Beniamin in cu
cu apparuerit or
sacro romana ec
nini exspirabit. h

Septimo
let noua creatura
ificationis. E
bui signatum fig
amus Franciscu
est predicare que
re. signat autem
conditiones sum
fit in eo. Que no
autem de iursum
des publica est de
dibilia. bonis p
fructibus boni
bus Franciscu
plano illud quod di
pudicos similit
tus mulierum fami
tus que multo
cuius tubebat.
sebat in carne
primos in se dis
dei illud. i. Regi
sus tunc. et ait. p
t. Hec pax so
fratibus suis dulci
tate hominibus
tiam in remission
gelum Iesu chris
in motibus simil
et achab. xv. Et
et benignus uerec
et eloquio deo

fabas soldanū ve iuberet ignē copiosum incē
di. t ipsū cū sacerdotib⁹ paganis imitteret
in ignē si ipse illesus extiret agnosceret xplā
ne fidei veritatē et ad fidē xpī cū populo suo
cōuerteret. sin autē peccatis suis ascriberetur.
¶ Quarto qz ordinem suū ideo instituerat vt
fratres sui p fide xpī mori non formidarent
Dic em̄ ordo super ceteros ordines passur⁹
est psecutionē ob defensionē fidei. sicut figu
ratur in passione puerorū. ij. Adacha. vij. vbi
dicit. Rex accensus ira in hūc crudelius su
per om̄es descendit. Per istos minū fratres
designat⁹ ordo fratrum minorū. super quos
tyrannus illeptimus q tunc rēpōis impera
bit exardescet et sicut sanguinē illoz. Eū ab
bas Joachīm super Jerem̄. dicit sic. Hic est
Beniamin in cuius partu mater emouit. qā
cū apparuerit ordo ille fratrum minū in tpe
sexto romāna ecclia inter angustias regis vi
tini expirabit. hec ille. et sic p̄ et c.

¶ Septimo in xpo iesu va

let noua creatura. bñs frāscus rōne san
ctificationis. Unde Apocal. v. dicit. Vidi li
brū signatum sigillis septem. Hic liber est be
atus frāscus ppter sapiētiā quā missus
est predicare que consistit in verbo et in ope
re. signat autem sigillis septem ppter septe
cōditiones summe ac diuine sapientie q ful
sit in eo. Que notant Jaco. iij. vbi dicit. Que
autem de sursum est sapientia. ¶ Primo qui
des publica est. deinde pacifica. modesta. sua
dibilis. bonis sctiens. plena misericordia
et fructibus bonis. Has conditiones habuit
br̄s frāscus. ¶ Primo fuit pudicus. com
plens illud qd dicit. i. Thimo. iij. Dyaconos
pudicos sicut oportet esse. br̄s frāscus
mulierū familiaritates colloquia et aspe
ctus que multis occasio sunt ruine sollicitus
euitari. inebat. vnde ipse nullam recogno
scebat in carne et c. ¶ Secundo fuit pacificus
p̄prios in se discordes pacificans. cui pō
dici illud. i. Regi. xvi. Pacific⁹ ne est ingres
sus tuus. et ait. pacificus. Unde de ipso can
tat. Vere paci sociat longinquos a salute. et
fratrib⁹ suis dulcis pater dicebat. Tre annū
ciat hominibus pacem predicatē peniten
tiam in remissionem peccatorum sū euā
gelium Iesu christi. ¶ Tertio fuit modestus
in moribus similis Dñe. de quo dicitur. ij.
Adachab. xy. Erat autem Dñias vir bon⁹
et benignus verecundus vīsu. modestus mo
rib⁹. eloquio decorus. ppter dīcebat br̄s

p̄ filiis suis. Estote in tribulationib⁹ p̄rētes
in p̄sonib⁹ vigiles. in laborib⁹ strenui. i. sermo
nibus modesti. in morib⁹ graues. et in bene
ficiis grati. quia pro hīs omnibus vobis re
gnus preparatur eternum. ¶ Quarto fuit sua
dibilis alijs predicando et ad beate viuendū
consulendo. nouūqz ordinem instituendo. q
dum peteret eius confirmationes a summo
pontifice quibusdam cardinalibus nouum
et insolitū quid videretur. Tunc dominus
Johannes de sancto paulo episcopus Sabi
nen sis et cardinalis sp̄itus dei inflammatus
ait. Si petitionem huius pauperis tanqz nū
mis arduam nouamqz refellimus. cum pes
tat sibi confirmari formam euangelice vite
cauendum est nobis ne in christi euangelii
offendamus. Nam si quis intra euangelice p
fectionis obseruantia et votum ipsius dicat
contineri aliquid nouū aut irrationabile vel
impossibile ad seruandū. contra ipsum euā
gelij auctorē blasphemare cōuincitur. Ecce
quomodo regula eius est suadibilis sicut leg
iesu christi et c. ¶ Quinto fuit consentiens bo
nis per obedientiam et humilitatē. Cum em̄
quereret ab eo quis esset verus obediēs. cor
poris mortui similitudinem pposuit. qd mo
uebit et stabit caputqz inclinabit quocūqz il
lud collocaueris non murmurans nec recla
mans. et ait socio suo. Non mihi videoz frat
minoz nisi fuero in statu quē tibi descripsero
Ecce preclatus existens fratru. vado ad capū
tulum predico et cōmoneo fratres. Et in fine
dicit contra me. Non cōuenis nobis qz illit
teratus es. elinguis. ydiora. et simplex randē
eūior cum obprobrio vili pensus ab om̄ibus
Dico tibi. Nisi eodem vultu. eadem mentis
leticia. eodem sanctitatis pposito hec verba
audiero. frater minor nequa q sum. In pres
latione casus. in laude precipitium. in humi
litate subdit. anime lucrum est. ¶ Sexto fuit
plenus misericordia. Cum em̄ semel paupes
ri cuidam elemosynā importune petitiuū
ex fratrib⁹ durius rīderet. precepit beatus
frāscus vt ad illius pauperis pedes se nu
datum pstermeret et pclamas se culpabilem
orationis suffragium postularēt et veniam.
Quod cum ille fecisset humiliter adiecit bea
tus pater. Dū pauperes vides speculū tibi p
ponit christi et matris eius. ¶ Septimo fuit
plenus fructibus bonis quo ad sanctos fras
tres huius ordinis qui vita et miraculis cla
ruerunt. Frater Bernardus de quintaua
le primus filius sancti frāscis frater Sil

De sancto Francisco

Partio LV

vester. frater Electus. frater Leo confessor
sancti francisci. frater Guilhelmus de an-
glia. frater Angelus de reate. frater Adal-
sius de marignano. frater Rufinus consan-
guineus beati Clare. frater Guido de Senis.
frater Egidius de cappotus. frater Valenti-
nus de narnia. **¶** In undecim cum beatus francis-
co iacent in ecclesia assisi. **¶** In ecclesia de an-
gelis. iacent hi sanctissimi viri vita et mira-
culis clari. frater Petrus carbanij. qui fuit se-
cundus socius beati francisci. Quatuor so-
cij beati francisci. quorum nomina scripta sunt
in libro vite. frater Jacobus qui vidit animam
beati francisci in specie stelle. frater Johan-
nes simplex cum quo est co beati francisci
in signu dilectionis collocati. **¶** In perusio ia-
cet hi sanctissimi viri vita et miraculis splen-
didissimi. frater Egidius de Assisio qui fuit
tertius socius beati francisci. frater Conra-
dus de offida. frater Ventura laicus. frater
Nicolaus de Assisio laicus. **¶** In Tuderro
iacent hi sanctissimi viri vita et miraculis cla-
rissimi. frater Guilhelmus. frater Rogerius
frater Petrus de galliculo. **¶** In monaste-
rio sancte Clare ibidem iacet frater Jacobus
beneficentia de Tuderro. In loco de Tuderro
iacet frater Egidius de regno magne sancti-
tatis vir. **¶** In loco de sancta illuminata ia-
cent frater Eustachius. frater Johannes de
quellino. **¶** In loco de amellia iacet frater sy-
mon de Cosciano clare vite. **¶** In loco de
interanne iacent frater Petrus de pado. fra-
ter Symon de campo regali. In spolero ia-
cet frater Theobaldus pelare sanctitatis vir
In loco de Spolero iacet frater Symon de
collazano nobilis genere et vita. **¶** In monte
luco ppe spoleum iacet frater Anthonius
de pisis doctor legum. In Eugubio iacet fra-
ter Thomas de Eugubio magne sanctitatis
viri. In civitate castelli iacet frater Jacobus
laicus qui maximis claret miraculis. In bur-
go sancti sepulcri iacet frater Raynerius lai-
cus. **¶** In fulgineo iacet frater Adarbus
In ecclesia sancti Feliciani iacet frater Her-
mannus. In pisquaria iacet frater Johannes
de vallibus qui multis claret miraculis. **¶** In
Narnia frater Adarbus. In Nursia frater
Anthonius. In Cassina frat. Pater reatinus
In Arquata frater Paulus. In Spello fra-
ter Andreas. In bubonio frater Johannes
de landitus. et frater Johannes laicus vir
sanctissimus. In menano frater Nicolaus
dicitur poter noster. **¶** In omnes in provincia san-

cti francisci. In provincia romana iacent hi
sanctissimi viri vita et miraculis clari. In Ro-
ma apud aram celi frater Sabbatius de p-
mis socius beati francisci. et frater Junipe-
rus. In loco de pillio frater Andreas de ana-
nia nepos Alexandri quarti. In civitate or-
tense frater Theobaldus de Assisio. In pi-
perno frater Leonardus de fulgineo. In vi-
be veteri frater Adarbus. frater Ambrosius
de massa. frater Severinus. In Thoscanello
frater Guilhelmus de cordela. In prececo fra-
ter Theobaldus qui spiritu prophetico fuit plenus. **¶**
Elterbio frater Soldanerus. In monte co-
patri frater Angelus de monte leone. frat.
Raynaldus reatinus. **¶** In provincia Tuscie
iacent hi sanctissimi viri vita et miraculis cla-
ri. In Florentia frater Humilis de perusio.
frater Arnulfus laicus. frater Joseph. **¶** In
loco de secona frater Guido. In Arezio fra-
ter Benedictus de Arezio. In Adassa frat.
Bernardus. In castro florentino frater Do-
natus de Ferraria qui claruit spiritu prophetico. In
monte Alucine frater Guilhelmus de redi-
cophano. frater Clemens. frater Johannes
de himo qui habuit spiritum prophetie. In pupio
frater Jacobus barloratus. In more alcino
frater Philippus laicus. De floridia fuerunt
hi sanctissimi viri frater Rolandus. frater
Franciscus de maleficijs. frat. Robertus parces
primus generalis prior sancti francisci. In Cortonio
frat. Guido. in colibario frat. Guido de bol-
lena. **¶** In provincia Pononie iacent hi sanctissimi
viri vita et virtutibus clari. In bononia frat.
Nicolaus. frater Dominus. frater Adarbus
de sueria. frater Guido spatis. frater Guil-
helmus de consilio laicus. In Alutina fra-
ter Gerardus magnus predicator. et ideo dei
uocissimus. In arimino frat. Johannes baton-
ij. et frater Andreas. **¶** In provincia sanc-
ti. Anthonij ultra sanctum Anthonium
iacent hi sanctissimi viri scilicet in Padua frat.
Lucas socius sancti Anthonij. frater Eiden-
rius. In Coneglano frater Lucas laicus. In
Alantua frater Benvenutus. In Urino
frater Odoricus. In Venetijs frater carissi-
mus de clugia. frater Serilis maritimus de mar-
chia. frater Poverellus laicus qui est sepul-
tus ibidem in ecclesia. **¶** In provincia Albar-
chie iacent hi sanctissimi viri vita et virtuti-
bus clari. In Camerano frater Johannes
de parma. In sancto Severino frater Ben-
tinio. In Syrolo frater Petrus de monte
culo. In ciculo frater Conradus. In fabia

De sancto Francisco
frater Benvenutus. In
Dominicus. frater
Berganus. frater
de montevini. In
suus. In loco milita-
lerono. In Scota-
dem. provincia sunt
adus frater Abat-
alij plures quorum
Romani. In sunt
tula scilicet beatus
ne producit. De qu-
xxiii. frater bono-
ne fuerunt simi po-
ppa qm et dñs p-
les fuerunt plurim-
nus. Bonaventura
pi fuerunt multaq-
Ludovicus filius
theologie fuerunt
dus de media villa
nes scotis. Elaro-
trus aureoli. Zano-
ronis. Nicolaus de

De octavo
let noua creatura.
ratione castificatione
Qui autem sunt et
ferunt cum vicio
in seculo multiplici-
lato necessaria fun-
ma fuit religionis p-
tur plenam remi-
Unde sanctus Th-
dixit. aui. in die
sit perpetui est ma-
riomo terre sancte
cur Alexander terr-
de voto et voti redem-
si aliquem non
sequium in perpetu-
seruantiam comuta-
per in gressum religi-
remissionem omniu-
bus elemosinis fac-
sanctificare de peccat-
v. Peccata tua elem-
magis in satisfacio-
cario sufficit galiqu-
lequo manus p-

no frater Franciscus. In Auximo frater Bra-
tianus. frater Laibalanus. In rathoneto frater
Bencuenutus. In sancto Adarino frater
Dominicus. frater Boncompegnus. frater
Berganus. frater Cracianus. frater Petrus
de monte ylini. In loco de Alduro frater Al-
sius. In loco miliani frater Jacobus de Fa-
lerono. In Scoraneto frater Sanctus. In ca-
dem puincia sunt frater Paulus. frater Lu-
cidus. frater Adarbus de monte rubiano. et
alii plures quorum memoria est in libro in-
storum. Adhuc sunt fructus quos noua plan-
tula scilicet beatus Franciscus in orto eccle-
sie produxit. De quibus potest dici illud Ecce-
liiij. fructus honoris et honestatis. De hordi-
ne fuerunt summi pontifices duo. scilicet dominus nicolaus
papa quartus et dominus Alexander quartus. Cardina-
les fuerunt plurimi quorum primus fuit domi-
nus Bonauentura de Balneo regio. Episco-
pi fuerunt multi quorum primus fuit sanctus
Ludovicus filius regis francie. Doctores
theologie fuerunt plures. scilicet Richar-
dus de media villa. Adam godam. Johan-
nes scotus. Harro. Wilhelmus octidam. Pe-
trus aureoli. Landulphus. Franciscus ma-
ronis. Nicolaus de Lira et.

Octauo in christo iesu
leue creatura. scilicet beatus Franciscus
ratione castificationis. Unde Sal. v. dicit.
Qui autem sunt christi carnem suam crucifi-
gerunt cum vicis et concupiscentijs. quod enim
in seculo multipliciter contraxit imundiciam
ideo necessaria fuit ei quadruplex lotio. Pri-
ma fuit religionis per quam homo consequi-
tur plenariam remissionem suorum peccatorum.
Unde sanctus Thomas secunda secunde. q.
clxxxix. arti. iij. dicit sic. Votum religionis cu-
sit perpetuum est maius quam votum peregrina-
tionis terre sancte quod est temporale. Et si-
cut Alexander tertius dicit. ut habet extra
de voto et voti redemptione. Reus facit vo-
ti aliquatenus non habet qui temporale ob-
sequium in perpetuum noscitur religionis ob-
seruantiam commutare. Rationabiliter autem
per ingressum religionis aliquis consequit
remissionem omnium peccatorum. Si enim aliqui-
bus elemosinis facis homo potest statim
satisfacere de peccatis suis. Sicut illud. Daniel.
v. Peccata tua elemosinis redime. Multo
magis in satisfactionem pro omnibus pec-
catis sufficit qualiquis se totaliter diuinis ob-
sequijs mancipare per religionis ingressum

que excedit omne genus satisfactionis etiam
publice penitentie. ut habetur. xxx. q. ij. capit.
Ammonere. sicut etiam holocaustum exce-
dit sacrificium. ut Bregio. dicit super Ezech.
Unde in vitis patrum legitur quod eandem gra-
tiam consequuntur religionis ingredientes
quam consequuntur baptizari. Nec Thomas.
Beatus ergo Franciscus post vanam illam
conuersationem suam in seculo religionem
ingressus quam crucifixus ei demonstravit p-
internam inspirationem consequutus fuit ple-
nariam peccatorum suorum remissionem. sicut
postea certificatus fuit. Secunda fuit expi-
ationis. Unde Numeri. xxxi. dicit. Qui non
potest ignem sustinere aqua expiationis san-
ctificabitur. quod qui non potest sustinere graue pe-
nitentiam pro peccatis suis ad lachrymas ve-
niat per quas lauet oculos. Item ad puras
intentionem in deum. Job. ix. Laui oculos
meos et ecce video. Lauet cor. Item ad des-
positionem malarii cogitationum. Unde Jere-
liij. Laua a malicia cor tuum israel. Lauet ma-
nus quantum ad detestationem male ablatum.
psal. Lauabo inter innocentes manus
meas. Et Jacob. iij. dicit. Emundate manus
peccatores. Lauet vestimenta quantum ad ho-
nestam conuersationem. Josue. iij. Lauent ve-
stimenta sua: et sint parati in diem tertium.

Beatus Franciscus lachrymis suis lauit oia
hec adeo ut lumen oculorum videre amississe.
ut dicere posset illud Renou. ij. Defecerunt
pro lachrymis oculi mei. Tertia fuit mori-
ficationis. Sal. vi. Adibi mundus. crucifixus
est et ego mundo. Ideo potest dicere illud.
Lauti. v. Oculi mei sicut columbe que lacre
sunt lore. Oculi cordis beati Francisci fuerunt
oculi columbe per sanctam simplicitatem. sed
lacre loti fuerunt propter custodiam castitatis.
Si enim aliquando sensisset stimulum carnis sta-
tim seipsum denudatum immergebat in foueam
nive plenam: aut glacie. modo cum chorda se-
grauiter verberando. modo cibos ne palatui
allicerent aqua frigida vel cinere permutando
Sal. iij. Mortificate membra vestra que sunt su-
per terram. Quarta fuit dilectionis. Gen. xlix.
Lauabit in vino. scilicet diuini amoris stola suam
Adagis enim diligebat eum qui asperum ipsum incre-
pabat: qui eum qui sibi blandiebat. ut per te illo qui di-
xit sibi. Ora pro dum ut mitius tecum agat. ma-
nus enim sua plus debito super te grauare videb.
Quo audito vultus eius cum ciularum exclamans
ait. Nisi nossem in te simplicem puritatem
tuum ex nunc abhorrerem consortium. qui aus

his fueris circa me divina iudicia reprehensibilia iudicare. Ipse etiam in corrigendis culpis dilectionem cum severitate temperabat ut patet in illo fratre cuius caputium in igne mitti iussit quod tunc illudum effluvit. Et sic per te.

¶ Nono in christo Iesu va-

let noua creatura. scilicet beatus Franciscus ratione visitationis secundum illud Luce. i. Visitauit nos oriens ex alto. Sicut enim Christus ad nos venit ad nostri redemptionem. Sic beatus Franciscus ad nos missus est propter legis euangelice reparationem. ut quilibet nostrorum possit dicere illud Job. x. Visitatio tua custodiuit spiritum meum. Et hoc propter multam conformitatem et assimilationem vite beati Francisci ad vitam Christi in multis. ut patet. Primo in illuminatione. Nam sicut Christus in hunc mundum ingre- diente nocte illuminata est. Sicut dicitur Luce. ij. Ecce angelus Domini stetit iuxta illos et claritas dei circumfulsit illos. Sic beatus Franciscus causa predicationis iter agente iuxta padum tenebrosa noctis suppleuit obscuritas. Cumque pericula viarum essent multa propter fluvium et paludes. dixit socius ad virum sanctum. Erat pater ut de instantibus periculis emanaret. Et ecce nuntii viri dei tanta lux supra virtute eis effulsit ut quasi luce solis ad locum hospitii cum laudibus et hymnis felices puerunt. Et sic per te. Secundo in annunciatione. Nam sicut Christus in hunc mundum ingrediente angeli omni- ciauerunt pacem mundo. Luce. ij. Facta est cum angelo multitudo militie celestis laudantium deum et dicentium. Gloria in altissimis deo et in terra pacem hominibus bone voluntatis. Sic beatus Franciscus in omni predicatione sua pacem annuntiabat dicens. Dominus dicit vobis pacem quam salutationem domino reuelante didicerat. Esa. liij. Quod pulchrum super montes pedes annunciantis et predicantis pacem. annunciantis bonum. predicantis salutem.

¶ Tertio in reclamatione. Nam sicut Christus nascere in hunc mundum reclinatus est inter animalia Esa. ij. Cognouit bos possessorem suum et asinus plebem domini sui. Sic beatus Franciscus visus est reclinasse Christum in presepio quando fecit replen- tationem presepii etc. Quarto in obuiatione. Nam sicut Christus fugiente in egyptum obuiavit latronibus quos omnino a feritate imutauit. Mat- thei. ij. Sic beatus Franciscus in principio sue conuersationis ciuitate reliquens securus et liber per siluam quandam iter faciens obuiavit latronibus quos imutauit dicens. Preco sum magni regis quem liberum diuinitus. Quinto in subie-

ctione. Nam sicut Christus esset deus et dominus omnino et subiectionem parentibus suis. Luce. ij. Descendit cum eis et venit Nazareth et erat subditus illis. Et paulo. Nichil differt a sermo cum sit dominus omnino. Sic beatus Franciscus non tam potestate voluit quam subesse nec tam precipere quam parere. Unde generalis cedens officio guardianum perijt. cuius vo- luntati per omnia subiaceret. Etiam fratri cum qui ibat semper obedientiam seruabat. Sexto in dispo- sitione. Nam sicut Christus duo denarius in templo inuenit fuit in medio doctorum. Luce. ij. Inue- nerunt cum in templo sedentes in medio doctorum audientes illos et interrogantes eos. Sic beatus Franciscus. xij. anno sue conuersionis. Senis in- terrogatus a quodam doctore theologie de quibusdam questionibus difficilibus tanta claritate doctrine diuine sapientie patefecit archana ut ve- hementer ille stuperet. Septimo in vocatio- ne. Nam sicut Christus vocauit apostolos de vanitati- bus seculi. ut habetur Job. i. et Abd. iij. c. Sic beatus Franciscus vocauit nuntios euangelice ob- seruanti. non vno momento sed vicissim. ut su- pra dictum est. Octauo in conuersione. Nam sicut Christus ostendit gloriam suam conuertendo a- quam in vinum in nuptijs. ut dicitur Job. ij. Sic beatus Franciscus cum apud heremum sancti Ar- bani grauissime egrotaret. et vinum postulasset. allata a fratribus suis aqua signorum crucis et di- ro. mor in vinum conuersa est. ad cuius gustum ple- ne conuoluit et sanatus est. Nono in sanatio- ne. Nam sicut Christus descendens de monte sa- nauit leprosum tangens manus eius. ut dicitur Mat. viij. Sic beatus Franciscus dum equita- rer per planities Alisij obuiavit cuidam leproso statimque de equo pulchrum in oscula eius ruit pe- cuniamque illi porrexit. Alium autem a morbo quem cancerum dicitur suo osculo sanauit. Decimo in reparatione. Nam sicut Christus ieiunauit. xl. diebus et totidem noctibus postea fuit a dyabolo temptatus. Mat. iij. Sic beatus Franciscus post ieiunium. xl. dierum quod celebrauit a festo Epi- phanie usque ad. xl. fuit reprobatus a diabolo di- cente sibi existenti in oratione. Nullus est peccator cui penitenti deus non indulgeat. sed nimis se affliges- ti veniam negat. Vir sanctus hanc suggestio- nem vicit per sapientiam et discretionem. cognoscens quod hoc volebat ipsum a sermone abducere. i. Job. iij. Nolite omnes spiritui credere. sed probate spiritus si ex deo sunt. Etiam reprobauit ipsum de auaricia quoniam in via sacculum plenum denariis repperit. sed nullatenus accipere acquieuit. Tandem a so- cio molestus aperiri iussit. et ecce serpens

De be-
quod est illis cum i-
arbitrar' sum ut
¶ Undecimo in po-
ructum in ielumi
stabat secus stagni
in via nauis deo
Luce. x. Sic beatus
re in maris littore
tibus preteruolanti-
uicula phisole
gus a terra prae-
antibus manifeste
prestantibus in lit-
ne data est. Unde
ductu ad locum su-
in multiplicatione
tiplicauit panes qui
satiarent quos mi-
Sic beatus Franciscus
mercorum confen-
elemosinam sibi di-
plicauit ut omnibus
caros recipere
rotas recipit et ma-
beatus Franciscus
quidam ex fratribus
tie pene defecit. Tri-
illi periculum im-
esset nos vocant
prioris comedit et
inuicauit. Unde ve-
sed caritas illum ce-
miliem conuertit
uit. ut super dictum est
ne. Nam Christus doc-
dices. sic ergo orabi-
in celis sanctificet
Sic beatus Franciscus
re ammonuit dicens
ter noster qui es in
tuam etc. Et ad om-
ramus re ipse et ber-
cem tuam redemisti
banz fideliter. ¶ Qu-
Nam Christus legem
fectionis tradidit
luc possidere aurum
nam in yoniis vestis
quod uas tunicam
gam. Mat. x. Scitis

inde exiliens cū ipso euauit. Phil. iij. Oia arbitrar' sum vt stercoza. vt xpo lucrificerē.
Decimo in predicatione. Nam turbis irruentib' in iesum vt audirent verbū dei ipse stabat secus stagnum genezareth ⁊ ascendit in vnā nauē ⁊ docebat de nauicula turbas. **Luce. v.** Sic bñs franciscus dū semel Baie te in maris litore predicaret turbis irruentibus pre deuotione in vnā berentē litori nauicula pñlij solus. que seipsam nulla opelōgius a terra ptraxit. tādū autem fixa in fluctibus mansit. quousq; vir sanctus turbis ex peccantibus in litore predicauit. finito sermone dataq; bñdictōe populus nauicula pprio ductu ad locum suū remeauit. **Duodecimo** in multiplicatione. Nam xps in deserto multiplicauit panes qñq; sibi oblatos vt ex illis satiarent qñq; milia hoim. vt dicat. **Joh. vi.** Sic bñs franciscus dam nauem quorūdā mercatorū descendens cum socio paupere elemosinā sibi diuinitus oblata adeo multiplicauit vt omnibus in nauē existentib' p mēsem sufficeret alias nihil habētib'. **D**ecimotertio in receptione. Nam xps libetē peccatores recipiebat ⁊ cū eis māducabat. **Et** pharisei innumurabant dicētes. q; hic peccatores recipit ⁊ māducatur cū illis. **Luce. xv.** Sic bñs franciscus spū dei afflatus aduerrens quēdam ex fratribus suis nimitate abstīnētie pene deficere. Unde tēratione diaboli fratri illi periculum iminebat. pius pastor licet esset nox vocauit fratrem apposuit panem. prioz q; comedit ⁊ ad manducādū fratrem illū inuicauit. Unde vt dixit fratribus nō cibis: sed caritas illum comedere coegit. etiam illū militem cōuertit qui cum ad prandium vocauit. vt sup dictū est. **D**ecimoquarto in oratione. Nam xpus docuit discipulos suos orare dicēs. sic ergo orabit. Pater noster qui es in celis sanctificet nomen tuū ⁊c. **Matth. vi.** Sic bñs franciscus rogantes fratres orare amonuit dicens. **Luce.** orabit. Pater noster qui es in celis sanctificet nomen tuum ⁊c. Et ad omnes ecclesias dicite. Adoramus te xpe ⁊ benedicimus tibi q; per crucem tuā redemisti mundum. qd illi obseruabant fideliter. **Q**uindécimo in perfectione. Nam xpus legem euangelicā maxime perfectionis tradidit discipulis suis dicens. Nolite possidere aurū neq; argentū neq; pecuniā in zonis vestris. non peram in via: neq; duas tunicas neq; calceamenta: neq; virgam. **Matth. x.** Bñs franciscus eandem res

gulam tradidit fratribus suis. vt patet in regula sua. Unde cum quidam fratres sui versus partes syrie transfretassent: quidam saceracenus pietate cōmotus pecuniā eis obtulit p necessario victu. quibus requisitib' ministravit necessaria singula ⁊c. **D**ecimosexto in operatione. Nam xps mīrens discipulos suos in mundū dedit eis virtutē operandi miracula. vt dicat. **Matth. x.** Qui etiam confirmabat legem suā multis miraculis. **Et** dicat. **Matth. i.** Stupebant super doctrina eius. Erat em docēs quasi potestare habēs. bñs franciscus regulam suā confirmauit multis miraculis. vt pñz in legenda. pñz etiam ex visione diuina de mīcis quib' pascēbat fratres suos. **S**eptimodecimo in informatiōe. Nā xpus informauit discipulos suos fugiendū ocium ⁊ verba ociosa. De omni em verbo ocioso qd locuti fuerint homines reddent rōnem in die iudicij ⁊c. **Matth. xij.** Bñs franciscus ocium docuit esse fugiendū. ⁊ rebellē carnes ⁊ pigram disciplinā cōtinuis ⁊ fructuosis laboribus domandā. crebris cedendam flagellis. ⁊ vili pabulo sustentādā. Unde dixit vobis fratres meos laboraret exercitari ne ocio dediti per illicita corde aut lingua vagentur. Et sicut xps non habuit lectū in quo dormiret: aut sup terrā aut asserem dormiebat sicut in nauē dormiuit qñ mare fuit tempus suum. **Matth. viij.** Sic bñs franciscus super nudam humū lassato corpūculo sedens dormiebat. ligno vel lapide ad caput posito. **D**ecimooctauo in correptione. Nam sicut xps corripuit discipulos suos inter quos orta fuit cōtentio quis eoz videref esse maior dicens eis. Qui precessor est in vobis: erit sicut ministrator. **Luce. xij.** ⁊ **Matth. x.** Sic beatus franciscus hac de causa voluit vocari fratres suos fratres minores ⁊ prelatos sui ordinis dici ministros vt verbo euāgelij vteret qd obseruare pñserat. **Luce.** dñs. Hosti ensis q; postea fuit Gregorius nonus exiret ab eo an ubi placeret q; fratres sui ordinis pmouerent ad ecclesiasticas dignitates. **Itē** dicit dñe minores ideo dicti sunt ne pñs mant fieri maiores. **D**ecimonono in trāsfiguratione. Nā sicut xps vt cōfortaret discipulos suos in lege quam eis tradiderat ostēdigiam suā in trāsfiguratione corpis sui corā eis. **Matth. xviij.** Sic bñs franciscus vt aīaret fratres suos ad obseruantia regule. raptus supra se in quodā secretissimo loco assumptus socijs fratribus suis. ⁊ in quodā mī

randus lumen totius absorptus: que circa se
et filios suos futura erat clare cōspexit. Post
hoc reuersus ad fratres ait. *E*fortamini in
dño neq; q; parci estis cōtristemini quia in
magnā multitudinē faciet vos crescere deus
sueq; benedictiōis grā multipliciter dilata-
bit. *E*lgesimo in deportatione. Nam sicut
xps magno honore et laudib; uenit hierlm
ubi receptus est cum gaudio. *Ad* xxi. Sic
brūs franciscus de loco nocerie filium per
solēncē nūcios ad hoc assignatis populi de-
uotione transmissos reductus est. *E*lgesimo
in honoratione. Nam sicut turba
struxit ramos arbor et uestimenta sua in uia
ut honore dño exhiberet. *Job* xij. Sic quidā
vtr de assisio eruditus a dño cū p ciuitatē ob-
uiabatur francisco tēponebat palliū sternebat
et suis pedibus uestimentū dicens eū dignū
talib; honore qui in pmo ab omnib; fover ma-
gnifice honorādu. *E*lgesimo secūdo in cō-
mendatione. Nam sicut xpus in cena cōmē-
dauit gregē suū patri. ut dicit. *Job* xvij. Sic
brūs franciscus anxio spū precatus est dñz
p filijs. cui rñsum est a dño. *E*go vocauī ser-
uabō et pascam. et alij excidentib; alios sub
rogabō ita ut si notū non fuerint facias illos
nasci. Et qñcūq; fuerit impulsibus pauper-
cula hec religio cōcussa salua semp meo mu-
nere permanet. *E*lgesimo tertio in cōfor-
tatione. Nam sicut xps in orō orabatur patrē
et apparuit ei angelus mira claritate confor-
tans eum. *Luce* xxi. Sic brūs franciscus in
quodā nemore clamorosis gemitib; diuinaz
p peccatorib; interpellans clementiā. deplo-
rans etiā quasi coram postā dñicā passio-
nē vñsus est nocte orās manitū ad modū
crucis preñsis toto corpore subleuatus a ter-
ra et nubecula quādā fulgentē circūdatū ubi
incerta sibi ocula diuine sapiētie reuclata
sunt quasi p̄sagia quedā future exaltatiōis
et *E*lgesimo quarto in exprobratione. Nam
sicut xpus in ciuitate hierlm in domo Anne
et Cayphe multipliciter fuit doctus. *Matth*
xxvi. Sic beatus franciscus in pncipio sue
cōuersionis exiēs de fouea in qua aliquādiu
laruerat et abiecto pauore versus ciuitatem
Assisiā viam aggressus est. Quē cum ciues
ecernerent facie lqualidū et mente mutatus
ac per hoc alienatus putarent a sensu luro
placere et lapidib; in periebant tanq̄
insens et dementi clamorosis vocib; insulta-
bant. sed vtr dei tanq̄ furus p̄transib; pa-
ter aut eius p motū domi pmo verbis dñi

de verbis affixit. *E*lgesimo quinto in as-
gellatione. Nam sicut xps fuit grauissime as-
gellatus in pretorio pilati. *Job* xvij. Sic be-
atus franciscus exstrens in domo cuiusdā
cardinalis fuit atrociter a demonibus verbe-
ratus. *E*lgesimo sexto in deductione. Nam
sicut xps fuit ligato ad collū supplicij ubi tamē
crucē deductus est ad locū supplicij ubi tamē
salutifera verba astātibus dicit. *Job* xix. Sic
brūs franciscus spūs dei inflāmus in pla-
tea ciuitatis Assisi populo solēnter cōnoca-
to cū multis fratrib; quos secū adduxerat.
maiorē introiit eccliam. funeq; ad collū li-
ligato. nudus cū femoralibus solis in oculis
oim se trahi p̄cepit vsq; ad lapidem in quo
malefactores p̄cedendi ducebant. Sup̄ quē
conscendēs licet quarantarius esset et debilis
acerbi frigoris tēpore. cum multo vigore ani-
mi p̄cedauit. *E*lgesimo septimo in crucifi-
xione. Nam sicut xps in monte caluarie cru-
cifixus fuit impressis in corpus ei⁹ quq; vul-
nerib; *Job* xix. Sic brūs franciscus in mō-
te aluerne ex visione crucifixi seraphici quq;
vulnera in corpus suū excepit. *E*lgesimo
octauo in nudatione. Nam sicut xps nudus
in crucē remansit vsq; ad mortem. *Job* xix.
Sic brūs franciscus morti appropinquās
ad sanctā Mariā de portūcula portari se fe-
cit. ubi super nudam humū in modū crucis
se totum nudus in spūs seruoze pstravit. fa-
cieq; leuata ad celum. ps̄ illū. *V*oce mea ad
dñm clamaui et c. vsq;. *A*d expectat lūst do-
nec remittas mihi orando dixit. sicq; expi-
rauit. *E*lgesimo nono in penetratione. Nam
sicut xps ianuā clausis ad discipulos intra-
uit. cōsq; salutauit. et bñdixit. *Job* xx. Sic be-
atus franciscus in arelatēsi capitulo cui in-
ter fuit sanctus Anthoni⁹ de padua mira dei
frute vñsibilis apparuit in aere subleuatus
extensis velut in cruce manib; bñdicēna fra-
tres. Nouū miraculi genus et c. *E*lgesimo
in apparitione. Nam sicut xps descēdit in ho-
spitiū emans in forma peregrini ubi ad mē-
sam cū duob; discipulis sedit. *Luce* xxij. Sic
brūs franciscus in die pasce cū morā faceret
in heremitorio quodā valde secreto memor
illius qui discipulis citib; in emans ipso die
in specie peregrini apparuit a suis fratrib; et
peregrinus et pauper elemosynā petiit. Quā
cū accepiss; humiliter sacris eos informauit
eloquijs q; transeuntes per mundi desertijs
tanq̄ peregrini aduenientesq; hebrei pasca-
dñi. transiit ex hoc mundo ad p̄m in pau-

perare spūs primū
mira consolatione

Becimo

lethoua creatura. f.
sublimationis. Lū-
sa quadrupliciter
dixit em quidam fra-
sedem rñam in celo
sis ornata lapidib;
tem cui dicitur est.
francisco. *S*ecūdo
dom locū eius am-
sub stelle p̄sulgide
becla. sup̄ aquas
mitē iurūm ferri
dixit em quidam foci-
erissimam in star lun-
lum artoll. diuersis
*Q*uarto in sole re-
lopus animā illam
lis quē duodecim lun-
bane. *I*deo dicit. *E*-
tina in medio nebul-
diebus suis lucet et
essulit in templo re-
am fulgeret et luna
mo lūz in abfōdō
icū vult non a crea-
be per grā. tandē

In festo scti Luce

Ostendit

no mer-
gelo p
Paul⁹ ap̄la i. *E*oz
p̄p̄ia mercedē accip
Sup̄ quo tāle mouer
fin iustis op̄as opera
glificatione. ad istā
mores noui testi
Nō. *H*oc op̄ando
suam. *S*ecūdo est
Et q; operat merces
fm debitū. *S*ciē
teme. ponit sc̄as
cōlutiones qñque ve-
ma cōcūso est. *N*on
voluntate cooperat
oro mercedē sui labo-
meriti et merces ad i-
ta dicit qd alia rec

perate spūs p̄mne celebraret. Propter qđ
m̄ra consolatione spūs repleri sunt fratres.

Decimo in christo iesu

lerna creatura. s. br̄s franciscus ratione
sublimationis. Eius enī gloria fuit p̄costen
sa quadrupliciter. Primo in sede sublimi vi
dit enī quidam frater socius beati francisci
sedem vnam in celo ceteris dignior: p̄cio
sis ornatam lapidibus. et omī gloria refulgē
tem cui dictus est. Sedes ista humili seruat
francisco. Secundo in stella vidit enī qui
dam socius eius animā illam sanctissimam
sub stelle p̄fulgide a candida subuectaz nu
bcula sup̄ aquas multas in celum recto tra
mite sursum ferri. Tertio in luna plena. Vi
dit enī quidam socius eius animā illam san
ctissimam instar lune plenae valde lucide in ce
lum attolli. diuersis circūdatam fulgo:ibus.
Quarto in sole refulgente. Vidit enī qđaz
socius animā illam sanctissimā in specie so
lis quē duodecim lucidissimi radij circūda
bant. Ideo dicit. Eccl. li. Quasi stella maru
tina in medio nebule: et quasi luna plena in
diebus suis lucet: et quasi sol refulgēs. sic iste
effuluit in templo dei. Et Job. xxi. Vidit solē
cum fulgeret et lunam incedentē clare: et lera
tus suus in abscondito. Ecce quomodo in xp̄o
iesu valet nona creatura. s. br̄s franciscus.
hic per gratiā. tandem p̄ gloriā. Amen.

In festo sancti Luce euāgeliste. Sermo. lvi.

Ignis est operari

us mercede. Luce. x. et in euan
gelio p̄sentis solēnitatis. br̄is
Paul' ap̄la. i. Cor. iiij. dicit sic. Unusquisq̄
pp̄riā mercedē accipiet s̄m pp̄riū laborem.
Sup̄ quo talē moueo qōnē. vtrū br̄s lucas
s̄m sui xp̄i op̄as operationē meruerit vite eter
nificationē. ad istā qōnē rident duo docto
res noui testī. Prim' est Athanas. xx.
dicens. Voca op̄arios et reddē illis mercedē suā.
Secūdus est Paulus. i. Ro. iiij. dicens
Et q̄ op̄at merces nō imputat s̄m grām s̄
s̄m debitum. Sciendū q̄ circa meritū vite
eternae. ponit sc̄us L. ho. p̄ma secūde. q. cxi.
cōclusiones q̄tuor valde necessarias. Pri
ma cōclusio est. Homo inq̄rū per pp̄riam
voluntatē cooperat grē dei sibi infulse merct
a deo mercedē sui laboris et operis. Patet. qz
meritū et merces ad idē referunt. Id enī mer
ces dicit qđ aliquid recipiat p̄ retributionē

operis vel laboris quasi quoddā p̄cūm ip̄s
Unde sicut reddere iustū p̄cūm p̄re acce
pra ab aliquo est opus iusticie. ita etia; reco
pensare mercedē op̄is vel laboris est act' in
iusticie. Iusticia autē est equalitas quedā. vt dē
v. etbi. Ideo simpliciter est iusticia inter eos
quorū est simpliciter equalitas eorū vero quo
rū nō est simpliciter equalitas nō est simpli
citer iusticia: sed quidāz modus iusticie. sicut
est quoddam ius paternū vel dñariū. vt ibi
dem dicit. Et ideo in his in q̄bus est simpli
citer iustū ē etiā simplr rō meriti et mercedis
In q̄b' at ē s̄m qđ iustū ē rō meriti s̄z qđ. in
q̄rū ibi saluat rō iusticie. Sic ei fili' meret a
liqđ a patre et seru' a dñō. Manifestum est
autē q̄ inter decem et hoīem est maxima ineq̄
litas. In infinitū enī distat et totū bonum
hoīs est a deo. Unde nō ē iusticia s̄m oīmo
dā equalitatē s̄ s̄m p̄portionē quādam. in
quātū. s. vterqz op̄at s̄m modū suū. Ado
dus autē et mēsurā humane v̄ritutis est a deo
Et ideo meritū hoīs apud deū esse non pō
nisi p̄supposita diuina o: dinationē. s. vt hō
id cōsequat a deo per suā operationē qua
si mercedē ad qđ deus ei xp̄itū op̄atū dedit
per liberū arbitriū sic res naturales hoc
consequuntur per proprios motus et operati
ones ad qđ a deo sunt o: dinate. Unde Jer
remie. xxi. dicit. Et merces operi tuo. scilicet
si dei ordinationes impleueris. Secūda cō
clusio est. Nemo sine gratia dei potest mere
ri vitam eternam. Patet. quia homo potest
considerari s̄m duplicem statum. scilicet s̄m
statum nature integre qualis fuit in Adam
ante peccatū. et sic nō potest mereri absqz gra
tiā eternā. s. p̄ pura naturalia. rō est qz meri
tum hoīs dependet ex p̄o: dinatione diuina.
Actus autem cuiuscunqz rei non ordina
tur diuinitus ad aliquid excedens proportio
nem virtutis que est principium actus. Noc
enim est ex institutione diuine p̄uidende
vt nihil agat ultra suā virtutem. Ultra au
tem eterna est quoddam bonum excedens
proportionem nature create qz etia; excedit
cognitionē et desideratū ei'. s̄m illud. i. Cor.
ii. Nec oculus vidit nec auris audiuit nec in
cor hominis ascendit. Ideo nulla creatura
est sufficiens principium actus meritorij. v
t eterne nisi addatur aliquid supernaturā
le: diuinum quod cōmuniter gratia dicitur.
Secundo potest considerari homo s̄m sta
tum nature corrupte. sicut est in nobis ante
reparationem gratie. et sic dico. quoniam sine

gratia potest mereri vitam eternam propter impedimentum peccati. Cum enim peccatum sit quodam dei offensam excludens a vita eterna. nullus in statu peccati existens vitam eternam potest mereri nisi per deo reconcilietur dimisso peccato. quod fit per gratiam. **R. vi.** Gratia dei vita eterna. Ex quo infringunt octo errores qui notantur in clementinis de hereticis. c. ad nostram. **Primus** est quod homo in vita presentis tantum et talem perfectionis gradum potest acquirere quod redderetur penitus impeccabilis. et amplius in gratia proficere non valebit. Nam veredunt. Si quis in gratia semper posset proficere. tunc posset aliquis perfectior tempore inveniri. **Secundus** est quod non oportet hominem ieiunare aut orare postquam gradum perfectionis huius fuerit assequutus. quia tunc sensualitas est tam perfecte spiritui rationi subiecta. quod homo potest libere corpori suo concedere quicquid ei placet et liber. **Tertius** est quod illi qui sunt in predicto gradu perfectionis et spiritu libertatis non sunt subiecti alicui obedientie ecclesie. quia ut asseruntur ibi spiritus domini ibi libertas. **Quartus** est quod homo in vita presentis tantam beatitudinem posset assequi sicut omnem gradum perfectionis sicut eam obtinebit in vita beata. **Quintus** est quod quilibet intellectualis naturae in se est ita beatus quod non indiget lumine glorie ipsam elevante ad deum videndum et eo beate fruendum. **Sextus** est quod exercere se in actibus virtutum est actus hominis imperfecti. et quod perfecta vita licentia a se virtutes recedat. **Septimus** est quod mulieris osculum cuius ad hoc non inclinatur natura est mortale peccatum. Actus autem carnalis cuius ad hoc natura inclinet nullum peccatum est. et maxime cum tales actus exercens de hoc temptatur. **Octavus** est quod in elevatione corporis domini nostri Iesu christi non debet talis assurgere. nec ei reverentia exhibere asserentes quod esset quid imperfectionis si quis a puritate et altitudine sue contemplationis tamen descendere. quod circa mysterium seu sacramentum eucharistie. aut circa passionem humanitatis christi aliqua cogitaret hecibi. **Tertia conclusio** est. homo in gratia constitutus potest mereri vitam eternam de condigno. Opus enim meritorium hominis consideratur dupliciter. Uno modo secundum quod procedit ex libero arbitrio et secundum substantiam operis. et sic non potest ibi esse condignitas propter maximam inequalitatem. sed est ibi congruitas propter quandam equalitatem proportionis. Videtur enim congruum ut homi-

opanti secundum suam virtutem. deus recompenset secundum excellentiam sue virtutis. Alio modo secundum quod procedit ex gratia spiritus sancti. et sic est meritorium vite eterne de condigno. Sic enim valor meriti attenditur secundum virtutem spiritus sancti mouentis nos in vitam eternam. secundum illud Ioh. iiii. Qui in eo sonat aque salientis in vitam eternam. Attenditur etiam premium operis secundum condignitatem gratie per quam homo consores factus diuine nature adoptatur in filium dei cui debet hereditas ex ipso iure adoptionis secundum illud **R. vii.** Si filii. Si heredes. Est enim spiritus sanctus pignus hereditatis nostre. **Cor. i.** Quarta conclusio gratia in nobis est principium meriti et mercedis principalis per charitatem quod per alias virtutes. Actus enim humanus habet rationem mercedis ex duobus. Primo quidem et principaliter ex diuina ordinatione. secundum quod actus dicitur esse meritorius illius homini ad quod homo diuinitus ordinatur. ut dicitur prima conclusio. Secundo vero ex parte liberi arbitrii. scilicet in quantum homo habet per ceteris creaturis ut per se agat voluntarie agens. Et primum ad virtutem principalitatem meriti penes charitatem consistit per primum duo. Primo quod vita eterna in dei fruitione consistit. Ioh. xvii. Nec est vita eterna ut cognoscant etc. Ad hoc autem humane mentis ad fruitiones diuini boni est primum actus charitatis. per quam omnis actus aliarum virtutum ordinatur in beneficium. secundum quod alie virtutes imperantur a charitate. ideo meriti vite eterne primo principium ad charitatem ad alias autem virtutes secundum scilicet ad charitatem. secundum quod earum actus a charitate ipsam Ioh. xiii. Si quis diligit me diliget a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum. Secundo quod illud quod ex amore facimus maxime voluntarie facimus. Unde etiam secundum quod ad rationem meriti requiritur quod sit voluntarium principaliter meriti charitati attribuitur. Fides enim actus non est meritorius nisi fides per dilectionem operetur. ut dicitur **Gal. v.** Si autem patientie et fortitudinis non est meritorium nisi quod ex charitate hec operetur. secundum illud. i. **Cor. xiii.** Si tradidero corpus meum ita ut ardeam charitatem autem non habero. nihil mihi prodest hec. **Th. i.** Primum Lucas maxima honoris charitate quadrupla. Primo quia fuit plenius perfectio. ut dicit Hieronimus in prologo super Lucam. Quis sciat in eo charitatem. secundum illud **R. v.** Charitatis dei diffusio est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datur est nobis. Secundo quia ardenti desiderio sociabatur christo peregrino. secundum Ioh. Luc. xxiii. dicit. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur nobis in via et aperiret nobis scripturas. Tercio quia ob-

quum charitatis. **Hier. vii.** cum dicitur aduersus peccatum etc. gaudium ceteris de re in cenaculo dantes surgentes eadem locum etc. quod ibi re in fractione panis ministri corporis etc. xime charitatis quod rectionem suam etc. est quod huiusmodi dicitur etc. quod charitatem etc. glorificari. Ioh. etc.

Primo dicitur. **Lucas** dicitur. **Primum** dicitur quod per mentem est gratia spiritus sancti. Et ideo principaliter spiritus sancti que datur ibi est glorificatio. **Factor** in hoc sed per fidei gratiam legem etc. **R. vii.** dicitur. **Libertate** me a lege gustum dicitur in libertate factorum fuit in caritate scripta est in corde dicitur. Sunt leges dicitur ipsa plenitudo noua quedam que spiritus sancti et ad virtutem que sunt quasi fecerunt in istis operibus denda quod circa hoc etc. euangelium. **Omni** credenti propter istas eligeret quod daretur spiritus sancti. vel sic ad intellegendum per se in iusticiam per se in iusticiam etc.

quum charitatis in xpo in via exhibuit. fm Bieg. cum dixit. Adhuc nobiscum dñe qm̃ aduersus perasit. rē. Luce xxiij. Quarto quia gaudiū ceteris discipulis pre. tristitia r timore in cenaculo clausis refulit. fm Biego. Et surgentes eadem hora regressi sunt hierusalem r vsqz ibi regressi sunt hierlm rē. vsqz in fractione panis. Cum em̃ sacramentū do minici corporis r sanguinis sit mysteriū maxime charitatis quo xps coicauit post resur rectionem suā Lucam r Leopham. signum est qd hī duo discipuli ardebant summa cha ritate. p quos charitas dei r primi designa tur. Un meruerit videre xpm iam in carne glorificatū. Jo dñ. Dign' est opari mercede.

C Dignus est operarius mercede.

Superiorum.
Angelorum.
Prophetarum.
Apostolorum.
Docto rum.
Immaculorum.

Primo dignus est opera rius. l. beatus Lucas. mercede Superiorū.

Sciendum qd potissimū in lege noui testa menti est gr̃a spūs sancti. qd datur per fidē xpi Et ideo pncipaliter lex noua est ipsa gr̃a spūs sancti que datur xpi fidelibus. Ro. iij. Ubi est gloriatio tua: exclusa est p quā legē. Factor: nō. sed per legem fidei. Ipsam enīz fidei gratiam legem appellat. Et expressius Ro. viij. dicitur. Lex spūs vite in xpo Iesu liberauit me a lege peccati r mortis. Un au gustin' dicit in libro de spū r littera. qd sicut lex factorū fuit in tabulis lapideis. Ita lex fi dei scripta est in cordibus fidelium. Et ibidē dicit. Sunt leges dei ab ipso deo scripte i cor dibus ipsa pñtia spūs sancti. Dabet tamē lex noua quedam q sunt disposita ad gratiam spūs sancti r ad vsum huius gratie pertinētia que sunt quasi secūda ria in lege noua. de qui bus institui oportuit fideles xpi tā circa cre denda q circa agēda. Ro. i. Non em̃ erubescit euangelium. Virtus em̃ dei est in salutēz omni credēti ppterēz necessariū fuit ut xpi stus eligeret quosdam q euangelium cōscri berent. qm̃ ad ea q pertinent ad gr̃am spū ritus sancti. vel sicut disposita qm̃ quidē ad intellectū per fidē per quam dat gr̃a spū ritus sancti. sicut pertinentia ad diuinitatem et humanitatem xpi. qm̃ vero ad voluntatē:

sicut pertinentia ad contemptum mundi. per quem hō fit capax gratie spūritus sancti. quas mundus. id est mundi amatores capere nō potest. Johan. xiiij. Vel sicut ordinantia huius gratie vsum qui est in operibus virtutum ad que multipliciter scriptura noui testamēti exhortatur. Inter ceteros autēz ad hoc mi nisterium electos. l. beatus Lucas assump tus est qui fuit vnus de septuaginta duobus discipulis quos christus immediate genuit in esse fidei. ve Bieg. dicit. Et ecclesia appro bar dum hodie legit euangelium. Luce x. ca. Designauit domin' r alios septuaginta duos discipulos. r misit illos binos ante faciē suāz in omnem ciuitatē r lo. quo. et ip. ven. Eō uenienter autem ad christi euangelium cons cribendū assumptus est. qz Lucas interpre tatur consurgens vel eleuans vel lux. a. Ipse enim consurrexit ab amore mundi omnia rē poralia relinquendo: eleuauit se in amorē dei cum a christo fuit electus. vt de eo dicatur il lud Eccl. xv. c. Elegit cum ex omni carne r de die illi cor ad precepta r legem vite r discipli ne docere Jacob testamentum. r iudicia sua israel. ppter quod fuit lux mundi eo qd mun dus illuminauerit vniuersus. Mathei. v. c. Vos estis lux mundi. Lux autēz mundi est sol qui habet in situ sublimitatem. Eccl. xxvi. Sol oriens in mūdo in altissimis dei. In as pectu delectabilitatem. Ecclesiastes. xi Dul ce lumen r delectabile est oculis videre solē. In motu velocitatem. ij. Efdre. iij. ca. Adas gna est terra r excelsum est celū. r velox cur sus solis. In effectū utilitatem. quia fm pbi losophum. homo generat hominē r sol. Sic beatus Lucas habuit sublimitatēz per cele stium contemplationem. Luce. xi Beati oculi qui vident que vos videtis rē. Delectabili tatem per dulcem conuersationem. Iuxta il lud. Nostra conuersatio in celis est. Velocitatem per feruentem predicationem qui per totam Syriam verbis dei predicauit. vbi q plurimos populos ad fidē xpi cōuertit. Utilitatem per euangelij cōscriptionē. quod qui dem est autenticum quattuor modis. Pri mo patris eterni pcoordinatione. Iere. xxxi. Ecce dies veniunt dicit dñs. r feriā domui israel r domui Iuda fedus nouū. nō fm pactum quod pepigi cum patribus eorum rē. Sed hoc erit pactum quod feriam cū domo israel. Post dies illos dicit domin'. dabo legem meam in viscēribus eorum. vbi locutur de doctrina euangelica. Secundo itaqz super

in corroboracione. **Luce. xxi.** Celum ⁊ terra
transibunt. verba autem mea non transibunt.
quoniam vsq; in finem seculi sunt duratura.
Matth. xxiii. Predicabitur euangelium hoc
regni in vniuerso orbe. ⁊ tunc veniet consum-
matio. Nam predicatio euangelij xpi potest
intelligi duobus modis. Vno modo quatenus
ad diuulgationis noticie xpi. ⁊ sic predicatio
fuit euangelium in vniuerso orbe etiam tēpo-
re apostolorum. vt **Enstomus** dicit. et fin
hoc quod additur ⁊ tunc erit consummatio.
intelligitur de destructione Hierusalem. de
qua tunc ad litteras loquebatur. Alio modo
potest intelligi predicatio euangelij in vniuerso
orbe cum pleno effectu ita scz q; in quali-
bet gente fundetur ecclesia. quod quides erit
post perfectionem antixpi. Sicut **Augusti-
nus** dicit in epistola ad **Eschium**. Tandem
erit predicatum euangelium in vniuerso orbe
sed hoc facto veniet consummatio mundi.

Tercio spiritus sancti inspiratione. **Enae**
Diony. in prologo super **Lucam** dicit. Sā-
cte intīgāte spiritui in achata hoc scriptis eu-
angelium. Quare ecclesie spiritus approbatio-
ne qui insuit illud legi p omnes ecclesias. Er-
go beatus **Luceas** fuit operans xpi missus
ad eo in messiem suā. Ideo dignus est remu-
nerari in corde supernor. ⁊ beatificari visione
patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti. ⁊ gaudijs omni-
um beatorum.

Secundo dignus est ope-
rarius. Ibeatus Lucas mercede Angelorum.
Unde Apoc. iiii. dicitur. Vidi alterum ange-
lum volancem p. mediu[m] celum habentem euan-
gelium eternu[m] vt euangelizaret sedentib[us] sup[er]
terram & super omniu[m] gentem & tribum & lin-
guas & pplm dicens voce magna. Timece deu[m]
& date illi honorem q[uod] venit hora iudicii ei[us].
& Adorate eum qui fecit celus & terram: & o[mn]ia
q[ue] in eis sunt. & fontes aquaru[m]. hec ibi.

Iste em angelus fuit beatus Lucas. quia fi-
cut in angelo rang in speculo relucet arca-
na diuine sapientie. Sic in beato Luca re-
cent sacramenta fidei catholice. Vere em di-
tur angelus ppter quatuor. Primo rure
reuelationis. Nam vr dicit Dyō iij.ca. Cele-
brierat diuina debent ferri ad homines medi-
tatione angelus. Unde lex verus data fuit per
angelos in manu mediatoris. Salu. Et te-
phanius dicit Act. vii. Acceptis legem in
manu mediatoris. Licet em soli pncipis fir-
sua auctoritate leges institueret. em qñq legē

instituta p̃ alios p̃mulgat. Et ita de sua au-
croitate legē instituit. sed p̃ angelos p̃mul-
gavit. ita etiā vt ordine quodaz doctrina xp̃i
ad om̃es pueniret. ipse discipulos suos im-
mediate docuit. qui postmodū alios xp̃o a scri-
pto docuerunt. Propter. Adit̃ ancillas le-
gis p̃uocare ad arcē. Ideo beať Lucas q̃ se-
git̃ p̃m̃ nobis h̃oc et scripo tradidit. est vlt̃
angelus medĩ inter teum et nos. Similud
Abalach. ij. Zege p̃m̃. i. frequē et ore et
angelus n̄i exercitū est. Seco rōe annū-
ciationis. H̄i v̄ dicit̃ Dyo. iij. ca. cele. bicar.
Diuini ic̃u benignitatis mysteriū. angeli p̃-
m̄uz edocti sūt. postea p̃ ipsos ad nos cogni-
tionis grãa transiuit. Sic ergo diuinitatis
Bibit̃ Zachariā quidē docebat p̃p̄baze ēē
futurū et ip̃o. Aliãs aut̃ quō in ipsa fieret
rearchia inēfabilis deformatiōis myste-
riū. Sicut aut̃ solus angelus virgini becla-
tramēta annūciat. sic solus Lucas bec
sferia nobis reuelat. An̄. H̄ero in p̄logo
sūt. Lucas dicit̃ sic. De b̄n̄e in p̄ncipio euā-
gelij sui Iobis natiuitate p̄sumpta cui euā-
gelij scriberet. et in quo electus indicaret̃. cōs-
tans in se cōp̄ta esse q̃ essent ad alij in
choata sūt. T̄rrio rōe cognitiōis. Nā cor-
pus xp̃i est panis angeloz. ps. Panē ange-
lozū mādauit h̄o. quoz beatitudo est in
plena degustatiōe ipsius p̃ beatificā cogniti-
onem. Sic beať Lucas velut angelus degu-
stauit p̄mo h̄ic panē in quo plene cognoscit̃
sacramētū dñice resurrectionis. Luc. xxiij.
Cognouit̃ dñm in fractiōe panis. Quar-
to rōne inuitatiōis. An̄. Apoc. xij. dicit̃. E-
ti d̄ vñū angelum f̄antē in sole et clamauit vo-
ce magna oib̄us audire q̃ uolant p̄ medium
celū. dicens. Venite et cōgregamini ad cenā
dei in magna tē. J̄sic angelus est b̄t̄us Lucas
q̃ stat in sole. in plena et p̄fecta cognitiōe fa-
crauit̃ eucharistie p̄ om̃es euāgelistas. qz
sacramētum eucharistie in quo fuit summa
ben̄gnitas demonst̄ata. vñ. gen̄simile in suo
euāgelio p̄ferebat̃. Ideo dignus fuit p̄stati
p̄ne velut mercede angelozum.

Tertio dignus est opera-
rius mercede p[ro]ph[et]arum. Sciendi q[uo]d p[ro]
ph[et]e assunt b[ea]ti Luc[as] quattuor. Primo
euangeliste. Un[de] E[st] i[st]i. d[icitu]r. p[ri]mo d[icitu]r i[st]o d[icitu]r
Ecce assum[am] i[n] hier[osolimis] euangelistam dabo.
Rece[dit] b[ea]tus Luc[as] fuit euangelista q[uo]d op[er]is
euangeliste p[ro]p[ter] i[n] 2mo. in 2o vero v[er]o
gila in oib[us] labora. Op[us] fuit euangeliste.

Quid quide est euangelium pdicare. Ets. xl. c. Super montē excelsum ascende tu q̄ euangelizas syon. Exalta in fortitudine vocē tuā q̄ euangelizas hierlm. Exalta nol timere. Dic ciuitatib⁹ iude. Ecce deus vester ē. Q̄ euangeliste est euangelii scribere. Opus euangeliste est fm euangelii viuere. Lucas euangelii pdicauit in Syria. in Antiochia in Alexandria. Unde fuit eps alexandrius euangelii scripsit. Sed et euangelia vixit imitator xpm. q̄ cepit facere et postea docere. Act. i. Secūdo assimilatur boui. Zachie. i. Facies bonis a simis ipsorū quatuor. Et Apoca. iij. Secūdo aial simile vitulo. Inter cetera sancta aialia Lucas p boues siue vitulū designat. Vos em q̄rum ad q̄ru or cōmendatur. Primo q̄rum ad sacrificiū quia deo in sacrificiū in tēplo imolabat. Sic bris Lucas. dī hos rōne sacrificij q̄ circa tēplum semp imitatus fuit. et in pncipio sui euangelij. agendo de Zacharie imolatore. pcursois in tēplo annūciatione et Marie in tēplo purificatione. In medio agendo de xpo duodē in tēplo remanēte. et postmodum in tēplo pdicante. In fine p discipulos dñi in tēplo laudantes cōsummando. Secūdo bos cōmendat quo ad incessum q̄ nō saluādo vadit. sed maturre incedit. Unde Greg. sup illd Ezch. i. Planta pedis quasi planta pedis vituli. dicit. mature incedens. fortis et diuisa. Sic bris Lucas in suo euāgelio incessit maturre intro dūcēdo pcursores regis postea cōceptione regis. De cōceptione pcessit ad natiuitate de natiuitate ad infantia. de infantia ad pueritia. de pueritia ad iuuentutē. deinde ad suā cōsummationē Incessit fortiter. quia alij euangeliste fortiter inceperunt sed nō fortiter finierūt. quia Adartheus et Tobes nihil agunt de ascensione. Adartheus nihil de iudicia prate Lucas asit omia ista psequitur. Incessit diuisim. q̄ narrationes pcursois et regis nō cōmiserit. sed diuisim posuit. Agēs em de annūciatione pcursois accedit ad annūciationē regis. Agēs de natiuitate pcursois. accedit ad natiuitatē regis. Agēs de predicatione pcursois. accedit ad predicationē regis. Tercio bos cōmendatur quātum ad mansuetudinem. q̄ iugo. pressus stimulo agitur. clamorib⁹ lacessitus nō murmurat. nō reclamatur. Sic beatus Lucas pssus iugo pnie. agitur stimulo psecutiōis tyrānicē. lacessitus clamorib⁹ iniurie nō murmurat. sed p patientiā seruauit. fm illud. Nō mur-

mur resonat nō q̄rimonia. Tercio bos cōmendatur q̄rum ad laborem et vtilitatem. Est enim aial valde laboriosum et vtile. Sic beatus Lucas fuit laboriosus et vtilis describendo viā et formā pueniendi ad vītā eternā. Est em liber suus. s. euangelij. de q̄ dicit Ezch. ij. Liber erat scriptus intus et foris. et scripte erant in eo lamentationes. et carmen. et ve. Ille liber euangelij bti Lucē ē scriptus intus p p̄fundi mysterij occultationes et foris p hystorie ap̄tionem in quo cōtinet lamentum passionis. carmen resurrectionis. et vcreme dñationis. vt pz rī. ca. xbi mltā ve ponitur. Tercio assimilatur medico. Unde Coll. iij. dicitur. Salutat vos Lucas medicus charissimus. Recre em fuit medicus. de quo Ezch. xlvij. dicit. Enunt fructus eius i cibum. et folia in medicinā. quia in euangelio suo ponit vnguēta p̄ciosā et suauia que sunt exēpla peccatorū cōuersorū. sicut de Adagda lena. de Adartheo publicano. de filio p̄digo. de publicano. de Zachēo. de latrone cōuerso. Ideo Niero in plogo sup actus apostolorū dicit. Lucam ita diuina subsecuta est grā vt nō solum corporibus. sed etiā aiabus ei⁹ p̄ficeret medicina. Et Eccl. xxv. Unguentum faciet pigmenta suauitatis. et vnciones faciet sanctorum. Quarto assimilatur fluuiū fm illud Eccl. xxiij. Ego quasi fluuius doctus. Et nō de padiso dei mei. Doctus interpretatur medicamentū. et signat q̄ euangelii bti Lucē est splendidū et medicinale lūmie fidei. et medicina charitatis. Vñ sicut Naan. ā syrus mundat⁹ fuit a lepra in fluuiū. vt dr iij. Reg. v. c. Sic Lucas docet in euāgelio suo qualis peccator dī curari a lepra. s. inobediētie que fuit Symonis. Luc. viij. Supbie et ingratiūdis. scz decem leprosoz. Luc. xij. Et sic pz rī.

Quarto dignus est opes riuus. s. bris Lucas mercede ap̄lorū. Unde in sermone qui legitur de eo in ecclesia dicit sic. Lucas inter angelos et apostolorum choros atq; candentia virginū lilia. et inarecissibiles martyriū rosarum flores cornuscat. Ipse em cornuscat inter ap̄los quatuor modis. Primo rōne euangelice narratiōis. Quia em bris Lucas nō fuerit in oib⁹ actibus et miraculis xpi sui euangelii scripsit. fm quod apostoli qui p̄sentes fuerant sibi intimauerūt et retulerūt. sicut ipse in plogo suo infirmat dicens. Si tradiderūt nobis q̄ ab initio ipsi viderūt et iūstī fuerūt sermonis. Vñ est

ica de sus au
glos promul
y doctrina xpi
uos suos imes
nos vero et scri
dit ancillas su
de Lucas q̄ les
gradiū. est ve
nos fm illud
fuerit ore ei⁹ q̄
cōdō rōe annū
ca celebrat.
lterū angeli p
ad nos cogni
o diuinitatis
ebat p̄p̄as cō
o in ipsa ficeret
matiois myste
p virgini becas
Lucas bec my
Dico. in plogo
pncipio euang
mpra cui euang
p in dñare. rō
ent ab alijs iū
p̄nōis. Nā cor
p. Pan angē
teatūdo est in
p̄ntificā cognit
angelus degu
plene cognoue
pms. Luc. xxiij.
panis. Quar
de. rī. dicit. U
et clamauit vo
antep mediu
ammi. ad cenā
st bris Lucas
a cognitiōe sa
euāgelistas q̄
uo fuit summa
gentilime i suo
us fuit p̄satali
um.

est opes

Secūdo q̄ p
retio. Primo
p̄sim ad s̄p̄o di
gelitum dabo.
ingelista q̄ opus
vū. Tu vero vū
fac euangeliste.

et ubi assequitur a principio omnia diligenter ex ordine tibi scribere optime Theophile. ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem. Secundo ratione apostolice operationis. Nam actus apostolorum conscripti ut animaret nostram operatiuam ad meritoriam actionem ostendendo qualiter apostoli fuerunt fortes ad bene operandum. et ad quodlibet aduersum sustinendum. Unde Hieronimus in prologo super Lucam dicit. Qui Lucam non immerito etiam scribendorum apostolorum actuum potestas in ministerium datur. quod legentibus accedentibus deum breuivolum sermone comprehendere quod plinius aliquid fastidientibus perdidisse.

Tercio ratione lucide apparitionis. Nam et euangelium preclare approbat beatus Paulus quando ad confirmationem dictorum suorum Lucam euangelium adducit. Unde Hieronimus libro de viris illustribus dicit. Quidam suspicantur quotienscumque Paulus in epistolis suis dicit. Sim euangelium meum de luce significare volumine quod ipse dicit. et Cor. viii. Abstinemus fratre nostrum scilicet Lucam. Sim glo. cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias. Etiam ut Hieronimus super epistolam ad Hebr. in prologo dicit. Hanc epistolam fert apostolus ad hebreos conscriptam hebraica lingua misisse cuius sensum et ordinem retinens. Lucas euangelista post excessum beati Pauli apostoli greco sermone composuit. Quarto ratione fidelis associationis. Nam Paulo in omnibus tribulationibus semper adhevit et ab eo nunquam discedens eidem in predicationis subsidium fuit. et ubi. Lucas est mecum solus. In hoc quod dicit mecum. scilicet tanquam adiutor et defensor. Notatur qualiter sibi subsidium prestitit. in hoc quod dicit solus. notat quod constanter eidem adhevit. et Cor. viii. Ordinarum est. Lucas ab ecclesijs comes peregrinationis nostre in hanc gratiam que ministrat a nobis ad dei gloriam et destinata voluntatem nostram.

Quinto dignus est operarius. scilicet beatus Lucas mercede oculorum. Unde in sermone quod legitur de eo per omnes ecclesias dicitur sic. Martyrius suo corpori assiduus lamentationibus crebrisque vigilis membra sua maceras ipse induxit. Christus enim elegit lxxii. discipulos quod deus accepit de spiritu Adoyse. et de die septuaginta duobus viris qui regerent populum cum Adoyse. ut dicitur Num. xi. Etiam septuaginta duas palmas inuenerunt filii israel in deserto. Unde dicitur. Exod. xli.

Preterea mundus diuisus est in septuaginta duas linguas. quibus discipuli christi debent predicare euangelium. Unde Damas. papa. ut habet. distin. lxxii. ca. Et episcopi. dicit sic. Non amplius quam duos ordines inter discipulos domini esse cognouimus. id est duodecim apostolorum et septuaginta duorum discipulorum. et Anacletus papa. ut dicit distin. xxi. ca. in nouo. dicit. Uidentes autem ipsi apostoli messes sem esse multam et operarios paucos rogauerunt dominum mittere ut mitteret operarios in messes suam. Unde ab eis electi sunt septuaginta duo discipuli. hec ibi. Inter quos fuit beatus Lucas qui fuit darabyn uersa ecclesia comes beati Pauli ad predicandum uerbum dei. Nec enim multas persecuciones flagella et ybera atque acerrima tormenta cum beato paulo pernoctans perpassus est. unde in collecta. quod crucem mortificationis iugiter in suo corpore per tuos amoris portauit.

Sexto dignus est operarius. id est beatus Lucas mercede doctorum. unde beatus Hieronimus in epistola ad Paulinum dicit. Dixerunt sua aie languentis sunt medicina. et in sermone quod legitur per omnes ecclesias de eo dicitur sic. Beatus Lucas uelut in signis lucifer ab orientalibus renitens nobis lumen fidei et celestis itineris pariter sedare callidum demonstrat. et beatus Ambrosius super Lucam dicit sic. Lucas omnes sapienterutes. euangelii suum plenam historiam docuit ei naturalia cum et spiritu domini causa incarnatorum extirpasse referant. unde et David naturale docet sapias ait. Emitte spiritum tuum et crea. et. Item cum docuit tenebras in christi passionis fecas. terra tremuisse sole radios abstraxisse. docuit moralia cum in ipsis britudinibus mores docuit. docuit rationabilia cum ait. Qui fidelis est in mimo. In magno fidelis est. sine hac triplici sapia. ipsa fides. spiritum misterium trinitatem esse non potest est naturali. rationali. morali. hec Ambrosius.

Septimo dignus est operarius. id est beatus Lucas mercede immaculatus. Sciendum quod beatus Lucas immaculatus habuerit quadrupliciter. Primo per innocentiam. Hieronimus in prologo super actus apostolorum dicit. Sine crimine domino maluit seruire. Secundo per continentiam. Idem ubi super. Paulum sequutus est apostolum usque ad confessionem fidei in uirginitate permanens. Tercio per intelligentiam. Nam secreta ineffabilia quod angelus et sola homo sciebat. solus Lucas disseminauit. Unde Bernardus ait. Ideo conceptus Elizabeth nunciat. Marie ut dum nunc paratoris nunc

De le
solutoris edocet
dum tenens ipse
scripsi ac pater
rem. quod pene de oib
instruita mysteri
atus Lucas sim
que uirginis depi
Quarto per plen
pua. Lucas octog
nos in Bitunia
se. Unde meritis
xpiani a turis ell
quidam lucidus et c
cam euangelistan
tra hostes ad bel
trepidarent ante
gram fecit. et. Ad
magis et populi ira
In festo sancti
tyria. Sermo. lvi

De le
ad ad
euang
Beatus Bernardus
tica dicit sic. Adag
ret sponsus. et ma
mitens lucem sua
cens et deducens in
bernata sua. et
oculi eius quod imita
tiola teletis ad flo
ad amena ortu
tias cellariorum et o
mo ad ipsa secreta
sapientie et scientie
ti. hec uita pascua.
fectionem aiarum
impleuit desiderium
per quo tale moue
la collegio sue focu
dicare xpo uirgini
rident tres docto
rius Augustinus in
facies alia corona
coronam prius cau
ra agno concinere.
item. Secundus
Etia. id. docet
ficus in cuius dabo ei
men meum filijs
gloriam excellentem
tius et hominibus

in septuaginta
pauli dicitur de
Ande Damas
Lo: episcopi
ordines inf
m. i. duo decim
discipulor. r
in. ca. in no
a apostoli mel
pauos rog
et operarios in
eccliam septua
Inter quos fuit
iusta ecclia co
z verbi dei. Dic
la r ybera arcy
pulo p noie xpi
m: monitatos
amone portauit
est opera
docto. in bris
Dicitur sua
in fione q le
Beatus Lucas ve
dit remittes nob
pater scidere
sup Luc dicit ne
gely suppleat
u res pnto dñi
luc. vii r David
mittere spm tñi r
as i xpi passioe
hos abstraxisse
triditib mores
t. Qui fidelis e
sive hac triplici
u trinitat ec nō
ozali. hec Amb
us est ope
de immaculato
cas immaculatoz
Primo per imo
per actus aploz
in malitie scire.
m. Jacm vbi fu
lm vsq ad cosel
manes. 2. etio p
mestabilla q ange
Lucas dillimit
repm Elizabet
pantous mē

De sancta Ursula

saluatoris edocetur aduentu reru tepus r o
dinem tenens. ipa postmodu melius Luce
scriptori ac pdicatori euangelij referet verita
tem. q pene de oibus a pncipio celitus fuerat
instructa mysterijs, hec ille. Ande etia be
atus Lucas fm Damascenum. imagine be
ate virginis depinxit que rome habetur.
Quarto p pscuerantiaz. Hieronym vbi su
pra. Lucas octoginta r. iij. agens etatis an
nos. in Bithinia de seculo noscitur emigras
se. Ande meritis suis nos adiuvat. quia cuz
xpiani a turcis esse obfessi apparuit eis vir
quida lucidus r coruscus. dicens se esse Lu
cam euangelistam picipiens xpianis vt con
tra hostes ad bella pcederent. Sed cum illi
trepidarent ante eos se posuit et victoria ma
gnam fecit. ij. Adachab. xv. Sic est fratru. as
mator r ppli israel. hic est q rē. Amen.
In festo sancte Ursule virginis r mar
tyris. Sermo. lviij.

Intrauerunt cu spō
so ad nuptias. Adab. xxv. r in
euangelio pntis solennitatis.
Beatus Bernardus sermōe. xxij. sup can
tica. dicit sic. Adagnis spiritib magni occur
ret sponsus. r magnificabit facere cum eis. e
mittens lucē suā r veritatē suā. eosq addu
cens r deducēs in montē sanctū suū r in ra
bernacula sua. Regē in decore suo videbūt
oculi eius q imitatus est pceutem se ad spe
ciosa deserti. ad flores rosarū r lilia couallū.
ad amena orozum r iugua fontū ad deli
cias cellarior r odoramenta aromatu. postre
mo ad ipsa secreta cubilia. Isti sunt thesauri
sapientie r scientie penes sponsum abscondi
ti. hec vite pascua. hec nuptie preparate in re
fectionem aiarum sanctarū. Beatus vir qui
impleuit desiderū suū ex ipis. hec ille. Su
per quo talē moueo qstionē. Utrū brā Ursu
la collegio sue societatis obtrinit aureolā de
dicatē xpo vrginitatis. Ad istam qstionē
rident tres doctores nomi test. Primus ē
brūs Augustin in glo. sup illud Ero. xrv. c.
Facies alia coronā aureolā r c. dices sic. Ad
coronā prinet canticū nouu qd vrgines co
rā agno concinūt. q sequitur agnū quocūq
ierit. Secundus est Beda. in glo. sup illud
Esa. lvi. Ille dicit dñs Eunuchis q tenuerit
sedus meū dabo eis in domo mea locū r no
men meū a filijs r filijs dices sic. Propria
glām excellentem q signat. Tertius est sā
ctus Thomas. iij. sente. dist. xlix. dicens sic.

Sermo LVII

Omne meritū actū virtutis debetur a chari
tate imperato. Vrginitas aut fm hoc ad ge
nus virtutis prinet. fm q ppetua incorrup
tio mētis r corporis sub electioe cadit. Et iō
illis tñ virginibus aureola debet que ppos
itum habuerunt vrginitatis ppetuo conser
uande. siue hoc ppositum voto firmauerint
siue nō. Et hoc dico fm q aureola ppetie ac
cipitur vt premiū quoddā merito debiti quā
uis hoc ppositum aliquādo fuerit interrup
tum. integritate tamē carnis manēte dūmo
do in fine vite inueniat. quia vrginitas mēs
tis reparari potest quis non vrginitas car
nis. hec Tho. Sciendū q q vult intrare cū
spōso iesu xpo ad celestes nuptias p duode
cim portas q sunt duodecim dona gfarum.
oportet q ingreditur. Ande Apoc. xxi. dis
citur. Vidi ciuitatē sanctā et habebat murū
magis r altū. hntem portas duodecim. Iste
murus est angeloz custodia. q indignos p
hibent ab ingressu illius ciuitatis. Porte ci
uitatis sunt dona gfarum q nobis suggerit.
p que ingredimur ciuitatem illā. Ab oriens
te porte tres. Prima est contemptus bonoz
temporalium Deuterono. i. Paruuli de qui
bus dñs dicit q preda hostiū foret. ipsi ingre
dientur terrā. Ande supb nō intrant. Esaie
xxxvij. Ille dicit dñs de rege assirior nō in
trabit ciuitatē hāc. Et Adab. xvij. Nisi effu
ciamini sicut paruuli nō intrabitis in regnū
celoz. Secūda porta est cōfessio peccatōz.
ps. Introite portas eius in cōfessioe. Exem
plum de latrone cōfiteute. cui dictū est Luce
xxij. Hodie mecuzeris in paradiso. Tertia
porta est satisfactio delictōz. Esa. xxi. Ape
rite portas r ingrediat gens illa. q facit iu
dicium de seipsa. puniendo se p peccis. Exem
plum de Zacheo Luce. xix. de his tribus por
tis dicit. Ezech. xlvij. Ab oriente porte tres
Porta Dan. Porta Beniamin. Porta Jo
seph. Dan interpretatur faciens iudiciū. r si
gnificat eū qui nō querit ppsam glām. Jo
han. viij. Ego glām meā non quero. Benia
min interpretatur fili dextre. r significat cō
fitemem. ps. Ab suscepi dextera tua. i. p cō
fessionē. Joseph interpretatur additamentū
r significat satisfaciētes qui addit opera bo
na in compensationem maloz. Ab austro
porte tres. Prima est castitatis mundicia.
Apoc. xxi. Nihil eoquinorum r abhomin
ationem faciens intrabit in illam. Exemplum
de Baro. Ero. xlvij. Facias femoralia qui
bus vtentur filij israel. qñ ingressuri sunt co

De sancta Urfula Sermo LVII

derisaculum. Et tu, rrr, Purificati intrabitis castra. Secunda porta est ciborum abstinentia. Levit. x. Omne quod inebriare potest non bibes tu et filij tui: quando ingressuri estis tabernaculum testimonij. Ezech. xliij. Vinum non bibet omnis sacerdos: quando ingressus est atrium interius. Tertia porta est operum innocentia. Prov. xix. Stello manibus nititur: et moratur in edibus regis. De istis tribus portis dicitur Ezech. xliij. ca. Ab austro porte tres. Porta Zabulon. Porta Symeon. Porta Isachar. Zabulon interpretatur habitaculum pulchritudinis. ecce castitas. Symeon interpretatur exaudibilis. ecce abstinentia. Isachar interpretatur vir mercedis. ecce sancta exercitatio. Ab aglohe porte tres. Prima est sustententia persecutionum. Debr. liij. Ingrediemur enim in requiem nos qui credimus. Et. ij. Reg. v. Leus et claudus non intrabant in templum domini. Secunda est patientia tribulationum. Luce. xliij. Nomen sic oportuit christum pati et intrare in gloriam suam. Tertia est diligenter offensum. i. inimicos diligendo. Eph. i. Ambulate in dilectione sicut et christus dilexit vos. De istis tribus portis dicitur Ezech. xliij. A septentrione porte tres. Porta Ruben. Porta Iuda. Porta Levi. Ruben interpretatur previciens principium. ecce persecutio propter fidem. Iuda interpretatur glorificans. ecce patientia. Levi interpretatur appositus. ecce charitas que debet apponi tribulationibus. persecutio nobis. hostibus. Ab occidente porte tres. Prima est elemosynarum largitio. ps. Introibo in domum tuam in holocaustis tuis. Proverb. xvij. Domus hominis dilatat viam eius et ante principes spatium ei facit. Ideo excluditur avarus. Adarhei. xix. Facilius est Camelum per foramen acus intrare quam divitem intrare in regnum celorum. Secunda porta est passionis christi meditatio. Gen. xliij. Ingredere benedicte domini quod fuit dictum helys. quod interpretatur dei mei sanctificatio. Debre. ix. In secundo tabernaculo solus pontifex introibat non sine sanguine. Tertia porta est bonorum celestium adeptio. Debre. vi. Confugimus ad remendam spem quam sicut anchoram habemus anime tutam ac firmam. et incedentem usque ad interiora velaminis ubi preclarior introivit pro nobis Iesus. De istis tribus portis dicitur Ezech. xliij. Ab occidente porte tres. Porta Nephtalim. Porta Gad. Porta Asser. Nephtalim interi-

pretatur dilatare me. ecce pietas. Gad interpretatur temptatio. ecce passio christi. Asser interpretatur beati erunt. ecce spes. Ideo Apocalip. vi. ca. dicitur. Beati qui lavant stolas suas ut sint potestas eorum in ligno vite. et per has portas intrent in civitatem. Beata Urfula festinavit ingredi in civitatem summi regis per has portas cum collegio suo societatis. ps. Adducentur regi virgines post eam. proxime eius offerentur tibi in leticia et exultatione adducentur in templum regis. Ipsa autem velut regina afficit a dextris eius investitu deaurato circumdata varietate. quam inclinavit aurem suam ad legem christi et obliata est domus patris sui ideo concipit rex speciem eius. quia vero ipsa cum sodalibus suis parare erant. propterea intraverunt cum sponso ad nuptias.

Intraverunt cum sponso ad nuptias.

Vocatione.
Revelatione.
Sanctificatione.
Afflictione.
Laudatione.
Associatione.

Primo iste beate virgines

intraverunt cum sponso Iesu christo ad nuptias. Vocatione. Unde Apoc. iij. dicit. Videte ecce ostium apertum in celo. et vos prima quam audiui tanquam tube loquentis mecum dicens. Ascende huc. et ostendam tibi quod oportet fieri. Christus enim ad suas nuptias vocavit beatam Urfulam. cui ostendit qualiter se debeat preparare tanquam virgo prudens et non ut virgo fatua. In evangelio enim hodierno designantur quique stulticie anime fatue. Prima stulticia est quod virgines fame necessaria salutis vite non sumptulerunt. Alii dicit. Fatue autem non sumptulerunt oleum secum. i. gratiarum actionis quo ad deum. Luce. viij. Oleo caput meum non vincti. spiritualis exultationis. Adar. vi. Tu autem cum ieiunas unge caput tuum. i. mente spirituali leticia pugnaturus cum diabolo ne gravat fastidio capitis ab eo. Pie tatem me. Jer. xli. Noli nos occidere quia habemus thesauros in agro. i. conscientie frumenti scilicet charitatis. et mellis. i. dulcedinis eterne. et olei. i. compassionis ad pauperes. Secunda stulticia earum fuit: quia mendicare voluerunt aliorum merita dicentes. Date nobis de oleo vestro. Querere enim gloriam merita quod vix iusti sufficiunt ad salutem est magna fatuitas. Unde subditur. Ne forte non sufficiat nobis et.

De la

Ezech. iij. et res
Sic fuerunt in me
hio et filias sed ip
tio stulticia earum
quando non pot
tem ire emere v
Fuerunt angelos
pus amplius no
dum quia ve dicit
ve penitentiam ag
fornicatione sua.
quia tunc vener
me veniunt. et reli
quia porta iam cla
ta et nullus repoi
stulticia earum fu
dixerunt. Dne do
cat cui servire nolu
dominus ubi rim
ritiam nam celi cu
roctia. Cant. v. U
peri mihi foros me
fur de numero vir
mero pudendum
mularum quibus
crev. dicitur. q. cum
Dnide. quibus pu
ars Urfula venien
decens et forem a
quibus puella q
cia. qua animas flu
ti per baptismum m
ra eo amica mea
in Britania rex qu
nomine Nothus qu
rauit: et eam baptis
et Urfula nominat
fides qua credidit n
tio. et mysterium ap
generis humani. E
me et post me ingre
ret anglic petere a
topolari vigenito
mus anglic. E. m. q
rosidoloz tradere
quia ipsam nullaten
ret. E. um quia regio
mdaret. Tertia est
salutis mundi con
bantur cunctis ad
tem mirabili mosu
pulchritudine polida
volabat. Quarta e

Ezech. xii. Tres viri isti. Noe. Daniel. et Job
 Si fuerint in medio cinis. non liberabunt fi-
 lios et filias: sed ipsi soli liberabuntur. Tercia
 stulticia eorum fuit. quia operari voluisse
 quando non potuerunt. Unde dicit. Dū au-
 tem irent emere venit sponsus. Apocalip. x.
 Furavit angelus per viuentem in secula qd te-
 pus amplius nō erit. sed ad meritorie operan-
 dum. quia vt dicit. Apoca. i. Dedit illi cēpus
 vt penitentiam ageret et non vult penitere a
 fornicatione sua. Quarta stulticia eorū fuit:
 quia tarde venerunt. Unde dicitur. Nouissi-
 me veniunt. et relique virgines. i. valde tarde
 quia porta iam clausa erat. i. sententia firma
 ta vt nullus reproborū ingrediantur. Quinta
 stulticia eorum fuit. ceca presumptio. quādo
 dixerunt. Dñe domie aperi nobis. Nūm vo-
 cāt cui seruire noluerunt. Alalach. i. Si ego
 dominus: vbi timor meus? Perunt sibi ape-
 riri ianuam celi cui noluerunt aperire ostium
 cordis. Cant. v. Rex dilecti mei pulsantis. a-
 peri mihi foror mea etc. Beata Ursula nō
 fuit de numero virginum fatuarum. sed de nu-
 mero prudentium deducendo secū nobilē fa-
 mulatum quinq; puellarum. Unde. i. Reg.
 xxy. dicitur. qd cum Abigail pergeret obuiam
 Dauid: quinq; puelle iterunt cum ea. Sic be-
 ata Ursula veniens ad sponsum suum xpm
 decorat et fortem assumpsit in comitatu suo
 quinq; puellas. Prima est domina mundi-
 cia. qua animas suas ab omni macula pecca-
 ti per baptismū mundauit. Cant. iij. Ora pul-
 era es amica mea et macula non est in te. Nā
 in Britania rex quidam xpianissimus fuit:
 nomine Nothus qui quondam filiam gene-
 rauit: et eam baptizari in fide iesu christi fecit
 et Ursula nominauit. Secunda est domia
 fides. qua credidit mysterium sancte trinita-
 tis. et mysterium xpi quo ad redemptionem
 generis humani. Jere. iij. c. Patrem vocabio
 me et post me ingredi non cessabis. Vñ cum
 rex anglie perceret a patre beate Ursule ipaz
 copulari vniuerso suo. pater eius cepit pluri-
 mus anxari. Tuz quia xpi fide insignita cul-
 tori idolorū tradere indignum duceret. Tum
 quia ipsam nullatenus consentire cognosce-
 ret. Tum quia regis ferocitatem plurimū for-
 midaret. Tertia est domina sapientia. qua
 fallacias mundi convincebat. Judith. xi. Adi-
 rabantur omnes ad sapientia eius. Nec au-
 tem mirabili morum honestate sapientia et
 pulchritudine pollebatur: qd eius fama vbiq;
 volabat. Quarta est domina cōstantia me-

tis. qua sperauit adiuari a deo in omnibus
 aduersitatibus. psal. Dominus firmamentū
 meum et refugium meum. deus meus adiu-
 tor meus et sperabo in eum. Ipsa autem di-
 uinitus inspirata suauiter patri vt predicto re-
 gi assensum preberet. Quinta fuit domia
 orationis instantia. qua orabat vt ad fidem
 christi animas perditas reduceret. pmo Ad-
 habeo. iij. c. Non in multitudine exercitus
 est victoria belli. sed de celo est fortitudo.
 Exemplum. Exo. xviij. ca. Quando Moyses
 leuabat manus vincebat populus. Et Iste-
 ster. xiiij. dicitur. Iste rex aure confugit ad do-
 minum pouens periculum quod imminabat.
 Ipsa autem orans dominum audiuit vt in
 sponsione matrimonij hanc conditionem p-
 poneret. Qd ipse rex cum patre decem virgi-
 nes electissimas sibi ad solatium traderet. et
 tam sibi qd alijs mille virgines assignaret. et
 comparatis meritis inducias triennij sibi
 daret ad dedicationem sue virginis. et ip-
 se iuuenis baptizatus in his tribus annis in
 fide instrueretur etc.

Secundo iste sancte vir-

gines intrauerunt cū sponso ad nuptias. Re-
 uelatione. scilicet angelorum qui vigilat su-
 per nostra custodia. Esai. lii. Super muros
 tuos Hierusalem constitui custodes tota die
 et nocte non tacebunt. Et Cant. iij. Inueni-
 runt me vigiles. Circa istam custodiam an-
 gelorum pono quatuor conclusiones.

Prima conclusio. Angelus potest immu-
 rare sensus hominis exteriores non cogē-
 do libertatem eius. Patet. quia aliquādo ap-
 pareret angelus homini assumēdo corp⁹ aerēū
 et in materia visibili immutat sensus hominis
 Nam angeli apparuerunt Abrabe ad uicem
 mambre in corporibus assumptis. Genes.
 xviij. Etiam immutat sensus interiores opē-
 lando aliquas arterias ne potētia visiva ad
 organum perueniat. vt patet Genes. xij. c.
 de illis duobus angelis qui percusserūt So-
 domitas cecitate. Et. iij. Regum. vi. ca. De
 angelo qui excecavit Syrios volentes cape-
 re Delyleum. vt patet. Secunda conclusio.
 Angelus potest immutare fantasiam et ima-
 ginationem hominis non cogendo volunta-
 tem eius. Et hoc potest monstrari tripliciter.

Primo in somnis dormiendo. quia sicut
 homo potest in seipso fabricare imaginatio-
 nes rerū quas vidit. sicut freneticus patitur
 velut somnatio multas imaginationes con-

ate virgines

pe ad nuptias
 in. dicit. Uideret
 vor pma quam
 is mecum dicens
 bi qd oportet fieri.
 vocauit beatam
 ter se debeat ppa-
 nō vt virgo fatua
 designant quos
 ma stulticia est qd
 aluci aie nō sumpt-
 nō sumptest oleū
 ad deū. Luc. vij.
 isti. spūalia exulta-
 tiunus vngt caput
 pugnatum cū dia-
 pularis ab eo. Pie-
 os occidere qd ba-
 cōfessionē frumcūti
 alcedūis eterne. c.
 Secūda stul-
 dicare voluerunt a-
 dare nobis de oleo
 ozum merita qd vix
 est magna fatuorū
 nō sufficit nobis.

ciatas per passionem febriles. Sic angelus in fantasia hois dormientis pot fabricare fantasticas et ymaginarias visiones. q dicuntur somnia comouendo spūs et humores. vt pr de āgelo q apparuit in sōnis Ioseph. Abat. i. r. n. c. Secūdo operando secreta inter somnū et vigilam: qñ facit vigilando dormire et dormiendo vigilare. vt ps de angelo q suscitauit Petrum in vinculis dormientem quez a carceribus liberauit. Act. xij. Tercio per ymaginarias visiones. ponēdo hoīem in extasi manifestando archana dei. sicut fecit Johanni dum esset in insula Pathmos vbi habuit reuelationē sctōz in ecclesia dei. Tertia cōclusio. Angelus apparens homini corporaliter illuminat intellectū eius spūaliter. Pater de angelo q instruit Abraham de imolatione Isaac. Gen. xx. Et de angelo Thobie q cū dūit et reducit: et de vxore dūceda et cognoscenda: et de hereditate sibi debenda: et de illuminatione patris salubriter instruit. Thobie v. r. vltra. Quarta cōclusio. angelus indirecte agēs in volūtate hois libertatē ei nō tollit. ps q solus disponit in carādo humores et vapores ac spūs ad fabricationē ymaginationūz hūis oñdit mala futura intellectu q volūtās disponat recedere a peccatis vt mala vitent. vel per suadent bona. pmissa vt voluntas inclinet ad seruandū diuinā mādāta vt pmissa adipiscat. Unde Ierem. li. dicit q angeli dei confortauerūt babilonios minis et pmissis qui tñ noluerūt acquiescere. ppter qd angeli clamauerunt. Recedamus. q: curauimus babilonē et nō est curata. Ideo cū angelus Eleuterio futuro sponso brē Ursule apparuit in uenis illa cōditōe quā brā Ursula sibi exposuit accepta apud patrē instituit. et prius baptizatus accelerari cuncta q virgo petierat imperauit. Unde angelus reuelauit quattuor. Primo electiones. l. sponi brē Ursule per regenerationē baptismalem et sui voti de numero virginū ad dimpletionē. Secundo reuersionem. Nam angelus domini reuelauit brē Ursule: q post visitatōes sanctorū apostolorū i Rome virgines Coloniā integro numero redirent. palmam martyrii percepturē. Tercio associationem. Nam ipsa nocte qua beate virgines Romā venerunt angelus domini reuelauit pape cyriaco vt eis se associaret cum pluribus prelatīs ecclē. Quarto obuiationē. Nam cū illa scā societas a roma rediret āgelus dñi reuelauit Eleuterio vt sponse sue obuiaret cū ea in

colonia palmam martyrii percepturus.

Tercio brē virgines intra uerunt cū sponso. sicut xpo ad nuptias sanctificatione. Iste enim virgines habuerūt quattuor impedimenta sue virginittatis. s. iuuetutem. diuitiarū abundantia. nobilitatē. et corporis pulcritudinē. q cōiter fallunt mulieres. Ad custodiā autē huius virginittatis habuerūt quadruplicem ambitū muros. s. frequentariō nē ieiuniorū. Joel. ij. Conuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio. Protractionē uigiliariū. Abat. xliij. Vigilate q nescitis quā hora dñs uester uenturus est. Asperitatem vestimentorū. ps. Posui vestimentū meū cilicū. Uti Judith. Ieiunabat oībus diebus hīs super lumbos suos cilicū. Exeritationē operū bonorū. Berni. Voluntas facit sum. vsus exercitiū. exercitiū in oīni labore viros subministrat. bec ille. Talis fuit defensio brē Ursule cū assignatū fuit maximū collegiū virginū. Nam ad ipsam vndiqz virgines cōstiterunt. vndiqz viri ad tam grande spectaculum currūt. multi epi ad ipsam conueniūt vt secus pergāt inter quos fuit Pāulus basilien. eps. Etia Berasina regina Siciliē cū quattuor filiabus Babilla Juliana Victoria Aurea. et Adriano filio suo vsqz in brāmā nauigauit. Singulis q pparatis iux cōdictū brē Ursule secreta cordis sui. brā ufula cōmilito nibus reuelat. et in nouā militiā sepe sctificat. nūc ieiunijs nūc uigilijs incedit. vestes molles abijciūt vilioribz et asporibz ptegit. inō belli preludia inchoat. mō currūt. mō discunt. iterdū bellaplerū qfuga simulat. oīz gñe ludorū exercitate. nihil qd aīo occurrebat relinqbāt itacū. hec. b. vfula. oēs illas vrgies ad fidē xpi dūertit et i lege xpi mira depote ac scitrate instruit. put spūs eiū suggestit

Quarto iste virgines intra uerunt cū sponso iesu xpo ad nuptias visitatione. q ē in gubernatōe familie sue reipublice. Ad rei ar publicē gubernatōe xrigū. iij. sic dicit Caro. et refert Aug. li. v. de ciui. dei dicens sic Plurima maiores nros magnos fecerunt. l. donū idustria. foris iusticia. aius i ostēdē li ber. nulli delicto obnoxi. Dñō qñ ad domesticos magna idustria. qz vt d. ij. Th. v. Qui suoz et maxie domesticorū curā nō bz fide negant. et infidelit deteret. Exeplū Thobie. x. Appbndentes pates filia suā ofculati sunt eā monentes honorare soceros. dñi

grē martiriū. domū. et scipam. Beata ufula. Nam maritum suū. socorē ad fidem xpi conuocantes iusticia sum. Jo. b. viij. Nihil iudiciū iudiciā que dei sunt celan tribuēt. tema egredere. pēdūt vt xpo liqz nes suos sepe perquantū ad reprobos libet. vt nec n. c. munere a xpo. necat. Iudith. 3. ritate iusticia. dumplone. Beata ufula. fulendo pape cyriaco. quod. i. fecit. Beapet byer cardine. archieps antiochie. cane vrbis. i. folius. eps rauener. culus eps gredet. oli plurimi. Quam animi nulli de ne sua oratio tibi pudos grauius. Ereg. Durū est. romina vite ppetra ufula habuit. tum. qz nō se arm. spūalibz. Nam cū nūbus suis pspere. tum baileam ibid. pellectres uenerunt. ufula. ubi que baptizate sunt. c.

Quinto trauerunt cum sponso visitatione. que in laudauit dñs. Uti la elegit de. et ueritates. i. Coy. i. In consumdat foria. vi bellis. Primi co. Si quis uult uenire ipm et tollat crucē suā. bellū assumpsi

¶ Quinto iste vir gines in-
trauerunt cum sponso iesu xpo ad nuptias
laudatione & equa inf psecutiones & aduersa
laudauit dñs. Un̄ iudic. v. dicif. Noua bel-
la elegit de⁹. & uere noua ppter psonas bel-
lantes. i. e. loz. i. Infirma mundi elegit de⁹ vt
confundat fortia. Est em̄ qd̄ duplex gen⁹ no-
ui belli. Primum contra seipm. Math. xvi.
Si quis uult venire post me abneget semet
ipm & tollat crucē suam & sequat me. Istud
gen⁹ belli assumpsit beata yfusa cu cōmili

tombus suis: nō solū regnū mundi ⁊ omni-
 datum seculi cōtēdendo. ppter amorem
 dñi iesu xpi: sed etiā pprā voluntatē ipsi de-
 dicando. **S**ecundū contra parētes ⁊ am-
 eos. **A**lthb. x. Non veni mittere pacē s; gla-
 dium. veni em̄ separare filium aduersus pa-
 trem: ⁊ filiam aduersus matrē suam: ⁊ nu-
 num aduersus focū suū. ⁊c. **E**t Hieron. s.
 pater in limie hostij iaceat: mater pparis
 crinib; vbera quib; te lactauit ostendat. per
 calcitrū perge matrē: p calcarā perge matrē
 ⁊ operis oculis ad crucē xpi uola. **O**pus
 em̄ pietatis est in hac re esse crudelē. hec ille
 Beata ysula ⁊ cōmilitones sui relictiis pa-
 tribus: matrib; fratrib; amicis: scarata est ie-
 sum xpm. • **T**ertij gen; est cōra illarū in-
 iuriās tacere. **J**osue. vi. Non clamabis ⁊ nō
 audies vox matris; villus nūmū. **B**ecg.
 Solorioius ē iram tacēdo fugere q̄ mēden-
 do superare. **A**lthb. v. Ego autē dico vobis
 nō resistere malo: sed si quis te passerit in
 unā maxillā prebe ei ⁊ alterā. **B**eata ysula
 dū esset romē cū cōmilitonib; suis oēm gra-
 tiam quā in curia romana habuerat ab eo
 tempore quo cyricus papam renūciāuit
 amisi. **N**az cardinales redamauerūt maxi-
 meq; ipsum delirare dicebant eo q̄ relicta
 pontificis gloria post quasdā mulierculas
 amas ire veller. vñ nomen cuius de catholo-
 go pontificum abarserit. **Q**uartū gen; est
 vulnera patienter tolerare. **A**lthb. x. Ecce
 ego mitto vos sicut oues in medio luporū.
 Beata ysula cū cōmilitonib; suis a roma
 oloniā rediit. ⁊ ipas autē ab huius sue vn-
 ariis obfessam inuenērūt: quos barbari vis-
 entes sup eas cū clamore nimio irrurērūt:
 quā si lupi sentientes in oues totā illā mul-
 tudinē occiderūt. Beata ysula pncipem
 unozū vici ⁊ confusid sua manifestitudine
 euidēcia: patētia: ⁊ ofense: q̄ vidēs cū mi-
 ni pulchritudinē obstupuit ⁊ cōfolans eā
 p nec virginū pmissi sibi q̄ eā in cōiugē
 uerēt. Illa hō deu laudans istū penitus
 reuit. **Q**ui cōtēptū se vidēs directā sagit
 eam transfixit: sicq; martyriū cōsumauit
 ⁊: dula autē vna ex virginib; cū nocte laru-
 o: timore pterrita in crastinū se luto offe-
 re martyriū coronā suscepit. **E**t sic pater
 iudicio iesu xpi in supplicio scārū ḡgnū.

¶ Beato iste virgines intra-
uerunt cū sponso iesu xpo ad nuptias affo-
ciatione: qz associāt agnū sequēdo ipm quo-

De sanctis Symone et Iuda Sermo LVIII

cum perierit. Apoc. vii. Nij sunt q̄ venerūt de
tribulatiōe magna et lauerunt stolas suas et
dealbauerūt eas in sanguine agni. idō sunt
ante thronū dei et seruiunt ei die ac nocte in
templo ei⁹ et. vsqz ab oculis eoz. Intraue-
runt em̄ in pulchritudinē celestē quā concu-
piscunt. vbi est q̄dplex pulchritudo mira-
bilis. Prima est regis celestis. Esa. xxiij.
Regem in decore suo videbūt. Apoc. i. Fa-
cies ei⁹ sicut sol lucet. Secūda est ciuitatē be-
arum. Abd. xij. Pulgebūt iusti sicut sol
in regno patris eoz. Phil. iij. Reforma-
bit eoz p̄ hūilitatis nostre et. Tercia ē pa-
cificae societatis. Esa. xxxij. Sedebit popu-
lus in pulchritudine pacis et. Quarta ē
ciuitas celestis. Numeri. xxiij. Pulchra ta-
bernaculo tua israel et. p̄ dilecta taber-
naculo tua xpus et. Ad quā hodie puenit
beata vñsula cū angeloz societate. iij. Regi.
x. Ingressa est regina saba in hierlm cum
multo comitatu indura decore regio decora-
ta corona regia: cibū regis comedens: habi-
tans in regali palatio et memor: suoz deuo-
torum. vt p̄s in vñsione cuiusdā virginis ex
numero istarū q̄ deuotū suū religiosoz dul-
citer cōsolata est hic p̄ gram et. Amen.

In festo sanctorum apostolorum
Symonis et Iude Sermo lviii.

Secundū propositū
vocatī sunt sancti Roma. viij.
et in epla p̄sentis solēnitatis. Be-
atus Aug. li. lxxxiij. q̄stionū dīc sic. Ad mi-
sericordiā p̄met vocatio: ad iusticiā p̄met
beatitudo eoz q̄ venerūt vocatī et supplicii
eoz q̄ venire noluerūt. hec ille. Sup quo ver-
bo talē moueo questionē. Vtrū in sanctorū
Symonis et Iude electione iusticia fue-
rit cū misericordie rōne. Ad istā questionem
respondent duo doctores noui testamenti.
Prim⁹ est beatus Aug. li. iij. contra pelligi-
um. c. ij. dīc sic. Sicut nulla est acceptio p̄so-
narū qz sic ali⁹ honorat vt ali⁹ debito modo
fraudet. Sic etiā cū fm̄ p̄positū dei ali⁹ vo-
catur ali⁹ nō vocat. Vocato dīcī gratiū
bonū cui⁹ boni est vocatio ip̄a p̄ncipiū. Nō
vocato aut redditur malū qz rei sunt oēs ex-
eo qz p̄ vñū hoīem p̄m̄ inuauit in mūdū
hec ille. Secūd⁹ ē sanct⁹ Tho. pre. i. q. xxi.
dīcēs sic. Nō pōt aliqd fecere de⁹ qz sic non
cōcedēs bonitati et sapientie sue. et qz qdqd
in rebus creatis facit fm̄ puenientē ordinē
et p̄portionē facit in quo cōsistit iusticie

sic oportet in omī ope dei esse iusticiā. Sicut
em̄ ordo cōgruus familie vel cuiuscūqz mul-
titudinis gubernare: demōstrat iusticiam in
gubernare. Ita ordo vniuersi q̄ apparet tā
in reb⁹ naturalib⁹ qz v olutaris demōstrat
iusticiā dei. Vñ Diony dīc. viij. e de diuinis
noib⁹. Oportet videre in h̄ esse verā dei iusti-
ciā qz omib⁹ tribuit p̄p̄ia fm̄ vniuscuiusqz
existentiū dignitatē: et vniuscuiusqz naturā
in p̄prio saluat ordine et virtute. Ea aut que
alicui nature debent de⁹ ex abūdātia sue bo-
nitatis largi⁹ dispēsat qz exigit p̄portio rei
Adm⁹ em̄ est qz sufficeret ad p̄seruandū or-
dinē iusticie qz qz diuina bonitas offert que
oēm p̄portionē creature excedit: et sic in q̄s
bet ope dei apparet miseria. hec tho. Sci-
endū qz in q̄s ope dei ē iusticia et miseria. Pri-
mo in ope creatōis in q̄ apparet iusticia: qz
pducendo res de nō esse ad ēē facit qz puenit
sue bonitati qd ē iustū. apparet ē miseria qz cri-
pieres a tanta miseria vt ē nō esse et deducit
ad ēē. et ratio maior ē miseria qz dat nobilitē ēē.
Secūdo in ope expulsiōis. s. p̄m̄ ope parē-
tū de paradiso in q̄ apparet iusticia: qz subtra-
xit ab eis de⁹ id qd statim integritatē cōpete-
bat. loc⁹ paradisi terrestris p̄p̄ p̄m̄ ipoz.
Gen. iij. Emisit eū de⁹ de paradiso volupratē
Apparet ē miseria: qz si bō post p̄m̄ de ligno
vite comedisset in miseria hui⁹ vite dīcī p̄-
stīficeret. Tercio in ope redēptiōis in q̄ ap-
paret iusticia: qz de⁹ fecit qd erat cōueniens
sue bonitati. s. sūme se cōicando creature
p̄m̄ionē p̄sonalē. Apparet ē miseria: qz p hoc
absulit miseriā n̄sōm. Tercio. iij. fm̄ suā misē-
ricordiā saluos nos fecit. Quarto in ope
adimplētiōis in q̄ apparet iusticia qz iudeis
arēdit qd p̄misit. Rom. xv. Dico em̄ iesus
xpm̄ ministrū fuisse circūcisiōis ad cōfirmā-
das p̄missiones patrū. Apparet ē miseria: qz
ex sup abūdantiā grā p̄misit. Quito in ope
cōueritiōis in q̄ apparet iusticia qz impleuit
sep̄uras et p̄phetias de quēstōe gētiū Ap-
paret ē miseria: ex mera liberalitate dei: que
se sūt gētes ad fidē xpi. Rom. xv. Bētes
aut sup mīa honorificāre deū. Sexto i ope
iustificatiōis in q̄ apparet iusticia dū culpās
relaxat p̄p̄ dilectionē Apparet ē miseria: qz
dilectiōne miseriō: dīc infundit. sic de magda-
lena legī Luc. viij. Dimissa sūt ei p̄cā mīa
qm̄ dilexit multū. Septimo in ope guberna-
tionis in q̄ apparet iusticia. qz de⁹ rēpōalit
a sūgit iustū cū impiis. Apparet ē miseria: qz
p hui⁹ afflictōis aliq̄ leuiā in eis purgat.

De san

et ab effectu ter-
tur. fm̄ illud
p̄m̄it ad dei tre-
subtrahitōis in q̄
stio subtrahit bo-
nitas boīs bona.
bñ faciendo. App-
lia cedit in p̄fic-
no in ope p̄m̄it
mali merent p̄m̄
etiā mīa nō quid
alleviās dū p̄m̄it
ope glorificatiōis
de⁹ dat electis gl-
Abd. x. Quid
paret etiā mīa: qz
p̄p̄ p̄m̄it
qz temp⁹ dīc
nōne recipiētia.
gpe p̄m̄ionē bu-
routabī in nobis
das bodicma die
vbi dīcī sūnt
eis mādāurā dī-
tes. Abd. x. qz
ij. q̄m̄ emulatores
vitas p̄m̄it
guā. Vñ fuerit
ad sp̄itōis san-
olue. etiā p̄ duos
dicantōis. Luc. x.
duos colorbos qz
rem. x. iij. ecce cal-
n. ante rēplū dīc.
cū hī duo apli. p̄-
cūmū sancti et c.
Rom p̄m̄it
Sapientiam
Iusticiam.
Adoestiam
Obedientiam
Noticiam.
Intelligentiam
Eiglantiam
Diligentiam.
Rudiciam.
Solertiam.

Primo se
vocatī sunt sanc-
nam. Vñ
nōa vite deas pec-
na paripendās. si ē

De sanctis Symone et Iuda Sermo LVIII

et ab affectu terrenorum magis in divina eriguntur. Item illud Gregorius. Ad alia quod nos in hoc mundo promittit ad deum ire compellunt. Secundo in opere subtractionis in qua apparet iusticia: quod deus in istis subtrahit bona temporalia quod non sunt simpliciter bonis bonis. Item septimo auerit hominem a bonis faciendum. Apparet etiam quod bona spiritualia cedunt in perfectum hominis quod ad vitam eternam. Non in opere punitionis in qua apparet iusticia: quod mali merentur penam eternam in inferno. Apparet etiam misericordia non quidem totaliter relaxas sed aliquiter allevias dum punis circa condignum. Decimo in opere glorificationis in quo apparet iusticia: quod deus dat electis gloriam eternam per bonos operibus. Adhuc. xx. Quod iustum fuerit dabo vobis. Apparet etiam misericordia: quod cum deus sit excellens in bonis: propter superabundantiam sue bonitatis oportet quod semper ei datio in bonis supercedat per portionem recipientis. Unde apostolus ait. Non sunt codigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam quod reuelabitur in nobis. Beati apostoli symon et iudas hodie die igne spiritus sancti inflammati. Verbum dei semetipsum predicaverunt. Item quod christus eis mandauerat dicere. Eritis doctores omnibus gentibus. Adhuc. xlii. quibus etiam dixit illud. Adhuc. ij. Illi emulatores estote legis: et date aias vestras per testamentum patrum et accipiet gloriā magnā. Unde fuerunt figurati per duas olivas quod ad splendorem sanctitatis. Zach. iij. Illi sunt due olivae. etiam per duos gladios quod ad ferorem predicationis. Luc. xxi. Ecce duo gladii hic. et per duos calathos quod ad dulcorem glorie celestis. Item. xlii. Ecce calathi duo pleni fidei potestati ante templum domini. Quia hoc ad ista fuerunt electi huius duo apostoli. propterea item propositi dei vocati sunt sancti etc.

Secundo propositi dei vocati sunt sancti per

Sapientiam.

Iusticiam.

Modestiam.

Obedientiam.

Noticiam.

Intelligentiam.

Vigilantiam.

Diligentiam.

Audaciam.

Solertiam.

Primo secundum propositum

dei vocati sunt sancti huius duo apostoli per sapientiam. Item. Invenisti plane sapientiam si prius videres eas peccatas: si huius seculi de sideria parvipendas. si eternam beatitudinem toto

desiderio concupiscas. Invenisti sapientiam si tibi horum singula sapienter putantur. Item. Sapientia quatuor effectus habet singulares. Primo a carnalitate eruit. Prover. ij. Si in tenueris sapientiam cor tuum et scia aie tue placuerit consilium custodiet te et eruas a via mala et ab homine qui pervertit loquitur et a muliere re pueria ut ambules viam bonam et calles iustorum custodias. Secundo a vanitate arripuit. Prover. i. Sapientia foris predicat dicere. Aliter quoque parvuli diligitis infantiam et stultitiam quod sibi sunt noxia cupiunt et imprudenter odibunt scientiam: convertimini ad correptionem meam. Et proferam vobis spiritum novum. Tercio in spirituali edificio confirmat. Adhuc. vij. Quis qui audit verba mea et facit ea assimilatur viro sapienti qui edificat domum suam supra petram. et descendet pluvius diabolice temptatio: et venerunt flumina temporalis tribulationis: et flauerunt venti circumeliose locutionis: et intraverunt in domum illam et non cecidit. Fundata enim erat super firmam petram. Quarto singula ordinat. Sap. vij. Disponit omnia suaviter affectum per letitiam de rebus divinis. ps. Signatus est super nos lumen vultus tui domine dedit letitiam in corde meo. effectum per bonam operationem. Adhuc. vij. A fructibus eorum cognoscetis eos. Audisti per verbum dei deutorum. Job. vii. Qui est ex deo verba dei audit. Item. Item per doctrinam christi predicationem. Adhuc. xij. Dominus homo dedit bono recluso cordis sui. perferet bona. Symon et iudas habet sapientiam quod fuerunt christo viciniore tanto magis adepti sunt. Sicut quod est soli propinquior tanto plus de luce principat. Item autem apostoli fuerunt germani christi. quia anna mortuo iochi accepit cleopham fratrem ioseph et genuit ex eo aliam filiam quam similiter maria vocavit. et alpheo post modum in coniugem sociavit. Item. Item autem maria et alpheo viro suo quatuor filios genuit. scilicet Jacobum minorem. Ioseph iustum qui et Barsabas dictus est. Symonem et Iudam qui et dicitur est Thaddeus. quia christo sanctificati fuerunt per gratiam.

Secundo secundum propositum

dei vocati sunt sancti huius duo apostoli per iusticiam. Bernardus super cantica dicit sic. Statuam dedit dominus homini rectam. forsitan vitia rectitudo corporis exterioris vilioris signum hominem interiore qui ad imaginem dei facit est spiritualis sue rectitudinis servande amoneret. Quid enim indecentius

De sanctis Symone et Iuda Sermo LVIII

¶ Curvū recto corpore gerere animū. hec ille. Et Quid? in metha. l. i. dicit sic. Dronaq; eū spectent aialia cetera terrā. Quod homi sub lime dedit celūq; videre iussit. et erectos ad sydera tollere vult. hec ille. Unde dñs ait Adarb. vi. Nisi abundauerit iusticia vestra plus q̄ scribari et phariseorū non intrabitis in regnū celoz. Nec autē iusticia est viuere s̄m statuta noue legis. Principalitas legis noue est gr̄a spūs sancti: que manifestat q̄ duplīcī. Primo in fide p dilectionē operante. homo autē psequit hanc gr̄am p dei filium hoīem factū cū humanitatē pmo repleuit gr̄a: et exinde ad hoīem fuit trāmutata. Job. i. Verbum caro factū est. deinde subnitidine eius nos omnes accepim⁹ gr̄am p gr̄a. deinde addidit gr̄a et vicias p iesum xp̄s facta est p hanc autē gr̄am caro spūriti subditur. Secūdo in sacramētis p que in gr̄am introducimur. et hoc ipse dñs instituit per ipm s̄ baptisimū. eucharistiam. ordinē. ministriū noue legis. institūdo aplos. et xxiij. discipulos. et pñiam. et matrimoniu indiuisibile. cōfirmationē etiaz pmissit p spūs sancti missionē. ex ei⁹ etiā institūdo apli leguntur oleo infirmos vngendo sanasse. vt habetur Adarb. vi. Que sunt noue legis sacramenta.

¶ Tercio in confessione fideique babz necelariam cōuentientiaz ad interiorē gr̄am que in fide p dilectionē operatē cōsistit. Adarb. x. Qui confitebitur me coram hominib⁹. cōfitebor et ego eū corā patre meo. et qui neg. me corā hominib⁹ neg. et ego eū corā patre meo.

¶ Quarto in obseruatiā legis xp̄i. Adarb. x. Nolite possidere aurū neq; argentū et c. Nec etiā precepta dñs dedit aplis tanq̄ moralia instituta. et possunt intelligi duplīcī. Vno modo s̄m Aug. li. de consensu euāgelistarū vt nō sint pcepta sed pcelliones. Et concessit etiā eis vt possent pgere ad officiū pdicationis sine pera et baculo: et alijs hmoi tāq̄ habentes prātem necessaria vitē accipēdi ab illis quib⁹ pdicabāt. Vñ subdit. Dignus ē etiā operari cibo suo. nō autē peccat si supererogat q̄ sua potat. ex quib⁹ viuat in pdicationis officio nō accipies sumptū ab his q̄ bps euāgelium predicat sicut paulus fecit.

¶ Alio modo pnt intelligi s̄m alioz expōitionē sanctorū. vt sint quedā statuta temporalia aplis data p illo tpe quo mitebantur ad pdicandū in iudea ante xp̄i passionem. Indigebant etiā discipulī qñ adhuc paruuli

sub cura xp̄i existentes accipere aliqua instructa specialia a xpo: sicut et quilibet subditi a suis patris et pcpue q: erat paulatinū instruendi et exercitandi vt temporalū sollicitudinē abdicaret: p qd redderentur idonei ad hoc qd euāgelium per vniuersum orbem pdicarent. In his quattuor vocati fuerunt hij duo apostoli.

¶ Tercio scdm propositum dñi vocati sunt sancti hij duo apli per modestiam. Et ol. iij. Induite vos sicut electi dei: et sancti et dilecti viscera misericordie benignitatis humilitatis et modestia. Ad modestiam vtr̄atur circa oia q̄ relinquunt modestia. et hec sunt q̄tuor. Prīmū est mor⁹ animi ad aliquā excellentiam quē moderat humilitas. Secūdū est desideriu eoz que p̄tinent ad cognitionē. et hoc moderat studiositas que opponit curiositati. Tertiū est honestas in his que p̄tinent ad corporales mor⁹ et actiones vt scy decent et honeste fiant. Quartū est qd p̄tinet ad exteriores apparatū: puta in vestib⁹ et alijs hmoi. Ex autē euāgelica ordinat hoīem ad modestiaz scy ne opa virtutis faciat ppter inanē gl̄am. Unde pponit tria ad que oia alia reducantur. Nam oia q̄ aliq̄s facit ad refrigerandum seipm suis concupiscentijs reducant ad ieiunium. Quicunq; hō sunt ppter primi dilectionē reducant ad elemosinā. Quicunq; vero ppter dei cultū sunt reducant ad orationem. In his autē maxime seruāda est modestia: p hoc hoīes solent maxime gloriam venari. et hoc p ypocrisim. Ideo lex euangelica in his valde testat ypocrisim. vt patz Adarb. v. que vt bene cognoscat. Sciēdū qd viginquaginta sunt genera ypocritarū. Primi dicunt Babaculi q̄ gemēdo et suspirando peccatiū peccati sui vt videant ab hominib⁹ qui dū hec agūt in corde suo trāstuntur. Adarb. xxiij. Quia sua opa faciunt vt videantur ab hominib⁹. Secūdi dicunt mē gasancti q̄ frequenter osculantur imagines sanctorū quasi videant eas velle comedere. Luc. xi. De vobis ypocrite q̄ edificatis monumenta pphetarū. Tercij dicunt Strata q̄ se deuotos volētes ostendere qñ audiūt aliqd de deo man⁹ qñ gaudent erigū ad celum adeo vt videant dei de celo velle rapere. Adarb. xxiij. De vobis ypocrite q̄ comeditis do. vi. ofones longas ofones et c. Quartj dicunt Boccalura: qui volētes videri taci

De sanctis
tanti ad fidi
fio (spatulas
pi. De vobis
et ipm introi
ti qui totū stu
tum et caput p
mleo. Adarb.
circūcis mare
pi dicant. La
fio vigs ad me
mos mudo et
oia aspiciat. Al
te q̄ mundatis
efio rapi. et in
qui ad oia opo
in corde gere
ramē corde bē
eto falcione et
sed nō de isto.
phocant de ve
labis me bono
¶ Quam dicit
spū loqui. et ci
vt magni spū
De vobis ypo
crites iurauit
in an. tem. de
qui in iuramē
ficut quidaz sa
miles videant
critē q̄ estis vt
bo. amb. sup. ne
bilatēq; in cou
d pūis vtr̄e vt
Luc. ii. De vol
mos recabit⁹ in
tur. Balla in xp̄
vel eas audient
sublādo salte
conant. put p
sentire videant
in conspectu ho
dei. et cor tui p
¶ Duodecimū
pupare p̄ren
dignitā parian
oia habet. alio
vt eis dispense
peribitque sicut
sicut aranea sci
qua capiat mus
nent sua panpe

De sanctis Symone et Iuda Sermo LVIII

capere aliqua inſi
t quilibet ſubdit
et de paulan in
temporalu ſollicit
debanur idone
numſum ordina
re: vocati fuerunt

Propositum

uo apli per mode
ſicut electi dei:
inſer eos die beni
dicti. Addeſtia
in quon moderat
inu eſt mor? an
quē moderat hu
militu eoz que p
moderat ſtudi
tati. Tertiū eſt
ut ad corporales
ent? boneſte ſi
ner ad exteriore
aſi huius. Terc
m ad moderat
per inanē glia
oia alia reducun
ad reſtendum
reducunt ad iſta
e pſt pſt dile
ſyma. Quicunq
ducunt ad oratio
ſemada eſt mode
maxime gloriam
Ideo lex euange
pſt ſum. ut par
moſcat. Secūdu
era ypocritarum.
q d gemitio q ſuſ
ut videant ab ho
in corde ſuo trāſan
tua opa faciunt ut
Secūdi dicunt me
tulanur imagines
as velle comedere.
tū q edificatio mo
terū dicunt. Terc
oſidere qn audire
dēdo erigūt ad ce
de celo velle rapere
ypocrite q comedū
tione. Quartū
volūta videri taci

tum ad ſibi dicta nō ſident ſed labijs pteſ
ſis ſpatulas ſtrahūt et geſtu loquunt. Luc.
xi. Et vobis ypocrite q tulitſtis clauem ſcie
et ipi nō introiſtis. Quiti dicunt Capito
ti qui totū ſtudiū ponūt ut porrent collū cor
tum et caput pſtū ut appareāt homib? hu
miles. Math. xxiij. Et vobis ypocrite qui
circuitis mare et aridā ut fa. u. pſelitu. Ses
xti dicunt Capuceri q vtrū capuceis pten
ſis vſq ad medietate naſi. ut ſingāt ſe mor
tuos mūdo et nihil mūdi velle videre cū tñ
oia aſpiciāt. Math. xxij. Et vobis ypocri
te q mūdatis qd de foris eſtint? autē pleni
eſtis rapi. et in Septimi dicunt Laudare
qui ad oia opa ſua vel audita ut videantur
in corde gerere dei: dicunt. laudeſ de? cur
ramē corde blaſphemāt. ſicut fecit ille q fra
cto ſaſcone et effuſo vino dixit. ſit laus xpo
ſed nō de iſto. Math. xv. Ypocrite bene pro
phetauit de vobis Eſa. diceſ. Populus hic
labijs me honorat: cor autē eoz lōge ē a me.
Octauī dicunt Spiritelli qui nolūt niſi de
ſpū loqui. et cū quodā ſtupore et admiratōe
ut magni ſpūales videantur. Math. xxij.
Et vobis ypocrite dices ceti q dicitis. qui
cumq iurauerit p tēplū nihil eſt. q aut iura
in au. tem. de. et. Noni dicunt megaterra
qui incuruant ad terrā illā deſolādā ſepi?
ſicut quidā faciūt in eccleſijs. ut magni hu
miles videant. Math. xxij. Et vobis ypo
cite q eſtis ut monumēta q non apparet. et
ho. amb. ſup. nesciunt. Decimi dicunt Zū
bilarē: q in coniuijs poſt q impleti ſunt iubi
lant et cantāt quāſdā canſilenas vulgares
q prius vōtre vacuo nullas laudes dicebāt
Luc. xi. Et vobis ypocrite qui diligitis pri
mos recub? in cenis. et. Undecimi dicū
tur Balla in xpo: q tales laudes cantando
vel eas audiendo: vel in pōdicationib? quaſi
iubilando ſaltant: et ſepe ſedendo ad terras
conant. put pſt choſare ut magna de deo
ſentire videant. Eccl. i. Ne fueris ypocrita
in conſpectu hoīm qm acceſſiſti maligne ad
dei: et cor tuū plenu eſt dolo et fallacia. et.
Duodecimi dicunt Pouerelli: q maximā
paupratē pſtendūt in veſtite: cū tñ nullā qn
digenſiā pariant: oia vident cōtemnere ut
oia habeāt. alios hortant ad contēptū rerū
ut eis diſpenſent. Job. viij. Spes ypocrite
peribit: q ſicut tela aranearū fiducia ei? nā
ſicut aranea ſeipam euſeruat ut faciat telā
qua capiat muſcas. ſic iſti mltā frigo: a ſuſti
nent ſua pauprate q eſt velut tela ad acqui

rendas diuitias. Tredecimi dicunt mel in
bocca: q ut angeli videant et dicant vtrū
verbis dulcib? et manſuetis: et tñ ſeruant ye
nenū in corde. Job. xx. Cū em dulce fuerit i
ore ypocrite malū abſcōdet illud ſub lingua
ſua. parcat illi et nō derelinquet illud: et celas
bit in gutture ſuo. panis ei? in vtero illi? et.
Quartidecimi dicunt ſancrarelli: q ma
gnā abſtinentiā oſtendūt corā alijs ut icia
nantes et ſcī appareāt: cū tñ deuoret paupe
rem in abſcōdito: puta capones et alia ciba
ria delectabilia. Math. vi. Non eritis ſicut
ypocrite triſtes. et. Quindecimi dicunt
obedientes: q ex obediētia oia faciūt: oſcu
lantur ſe mutuo et obediētia: et alia turpiſſi
ma faciūt q cauſa honeſtā omīto. ut par
de ſocietate barilotti bononie q omīa habe
bat cōia: vxores: filias: diuitias. Apoc. ij.
Diſti facta nicholoitarū q ego odi hoc ha
bes bonū. et. Sextidecimi dicunt aie ſimpli
ces: q aſſerūt hōiem venire poſſe ad ſtatum
innocētie in quo fuit adā. et p ſimplicitatē il
lam oia eis licent nec aliqd impurat eis ad
pſm. allegātes illud Math. x. Eſtote ſim
plices ſicut colūbe. Uñ. i. T. hmo. iij. In di
ebus nouiſſimis diſcedet quidā a fide ante
dētes ſpūib? erroris et doctrinis demonio
rum in ypocriſi loquerū mēdaciū. et. De
cimſeptimi dicunt ſarabayte. de quib? dic
bear? bñ dicit in pncipio regule: q ſunt gen?
deterrimū q nulla regula approbati expēge
ria magiſtri. adhuc operib? ſeculo ſeruātes
fidē. mentiri ſe deo p conſurā noſcant q bñ
aut certe ſinguli ſine poſtore nō dominicis
ſed ſuis incluſi ouilib? p lege eis eſt deſide
riorū voluptas: cū quicquid putauerint vel
elegerint hoc dicunt ſancrū. et qd noluerint
hoc dicunt nō licere. hec ille. Decimioctauī
dicunt girouagi. de quib? dic bear? benedi
ctus vbi ſupra. q totā vitā ſuā p diuerſas
puincias aut terras qremis dieb? p diuer
ſorum cellas hoſpitant ſemp vagi et nunq
ſtabiles p prijs voluptatib? et gule ſeruic
res illecebris. de quoz miſerrima cōuerſat
one meli? eſt ſilere q loq. hec ille. Decimi
noni dicunt bigbardi. de quib? dicat extra
in clemē. de hereti. ca. ad noſtrū. qui tenēt q
homo in vitā pſenti ad tantā perfeccionē
poſſe venire q ſiet omīno impeccabilis: et
tunc licebit ei quicqd voluerit. et. Viginti
mi dicunt angelici: qui ſingunt ſe amare ce
leſtia: et ſimulant magno zelo conuerſione
peccantiū. Math. xxij. Et vobis ypocrite

De sanctis Symone et Iuda Sermo LVIII

qui decimas mentam et animum et animi
et reliquias que graviora sunt legis iudici
um et misericordia et fide et. **U**ngesimipmi
dicunt apostolici: qui fingunt se vitam apostoli
tam sentire rang oues incedentes oia mi
nora per ceteros aggrauantes quasi vite alio
rum sunt coreprores. **M**arth. xxiij. Ypocrite
duces cecum colantes culce: camelum autem glu
tientes et. **U**ngesimisecondi dicunt timoro
se: qui fingunt se timere deum in omni faciente po
tius timeat mundum. **E**ccli. xxiij. **E** contriti
sunt in syon peccatores possedit tremor: ypocri
tas. **U**ngesimitemi dicunt iusti: qui fingunt
exerere se seruare legem dei et consilia iesu xpi
in euangelio. **M**arth. xxiij. **N**e uobis ypocri
te qui similes estis sepulchris dealbatis que a
foris apparere uidentur speciosa intus uero plena
sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia. Sic et
uos a foris quidem apparetis hominibus iusti: in
tus autem pleni estis ypocrisi et iniquitate. **U**ng
gesimiquinti dicunt penitentes: qui fingunt se page
re publicas penitentes propter magnam peccata cor
rum: cum tamen faciunt propter lucrum ipse. **J**ob. xy.
Congregatio ypocrite sterilis et. **U**ngesimiquin
ti dicunt coelestis: qui omne leue penam aggra
uant et oes arguere uolunt de omni minimo.
Marth. viij. **Y**pocrite eijce primum trabem de oculo
lo mo et tunc uidebis. **E**ccli. xxi. **B**eati apostoli **S**y
mo et **I**uda: magnam modestiam habuerunt
propter conuersationis honestatem. **M**arth. v. **N**e lu
ceat lux uestra coram hominibus: ut uideat opus
uestra bona et glorificent patrem uestrum qui in
celis est. **U**n legi in ecclesiastica historia.
Quam cum **I**udas ad **A**bagarum regem uenisset ui
dit rex in uultu eius quendam mirum et diuinum
splendorem. **I**lle enim splendor significabat ei

Quarto secundum propositum

dei vocati sunt sancti per obedientiam. **B**er. in q
dam similes dicit sic. **P**erfecti obedientis moras
nescit nec mandatum perassumit: parat aures
audiri oculos uisui: lingua uocem: manus ope
ri: pedes iterum: et fictorui se colligit ut ex to
to mandatum adimpleat imperantem. **H**ec ille. **I**n
lege euangelica dominus dedit primum obedientie quoniam
dixit: sequatur me qui sequimur: non solum imita
do opus sed etiam obediendo mandatum. **I**psi similes
Job. x. **L**uces me uocet mea audire sequi
tur me. **S**ymon autem interpretatur obediens et
ipse fuit uerum obediens in exequendo mandatorum
In cuius signum oes creature sibi et **I**uda obedi
ebant. **P**rimo demones quod de corporibus

obsessis eijcebant. **S**ecundo homines quorum
corpora curabant et animas a peccatis et erroribus pur
gabant. **T**ertio puincia et ciuitates. **N**am iu
das primus in mesopotamia et pinto palcas
uit. **S**ymon uero in egypto in quibus multos
populos ad obedientiam et fidem christi conuerterunt.
Quarto clementia. **N**am mare septuaginta
mortuos reddidit quos **S**ymon resuscitauit.
Hec cum esset serenus in eorum morte in tempore
temperata magnus uersus fuit. **I**gnis celestis ponti
fices et populos combussit et.

Quinto secundum propositum

dei vocati sunt sancti hi duo apostoli per ueritatem.
Marth. x. **U**n autem tradet uos nolite cogita
re quod aut quid loquimini. dabit enim uobis in il
la hora quod loquimini. **N**on enim uos estis qui loqui
mini. sed spiritus patris uiri qui loquitur in uobis.
Bei apostoli **S**ymon et **I**uda: darunt ueritatem
habuerunt spiritus sancti suggerere in die per beco
stes qui in ignis lignis super eos uenit. **U**n
ambo in phid uenerunt. et cum **E**laradachibuz
regis babilonie scilicet **E**cris eos interrogasset
de gentibus: condidit: et causa aduocet. **A**ndertur. **S**i
genus quis bebi sum? si additione seruus iesu
christi si causam salutis: et causa huc uenimus? et

Sexto secundum propositum dei

vocati sunt sancti hi duo apostoli per intelligentiam.
Nam recognoscere demones malicia atque
astutia qua totum mundum per idolatriam sibi sub
ingauerant mira sapientia uiri sunt. sicut dicitur.
Marcha. ii. **S**ymon frater uester scio quod uir
co filius est ipse audire semper: et ipse erit uobis
pater. et iudas foris uiribus a iuuentute sua
fuit uobis princeps militie: et ipse ager bellum po
puli. **F**uerunt enim magne sapientie in conuincen
dis demonibus: qui homines impugnabant quatuor
modis. **P**rimo per fraudulentiam dando falsa
responsum. **S**ed apostoli hanc maliciam detegebant.
modo ne per simulacra loquantur plumbum mo
do ut responsa dent permittendo. **E**ccli. xiiij.
Undet uana et diuinat medacium dicentes: ait
dominus deus. cum dominus non misisset eos. **S**ecundo per
uolentiam trabendo ad diuersa supplicia. **S**y
apostoli hanc uolentiam refrenabant. **U**n dur tam
potentia in eis uidebat. dominus nostris po
tentiores uos uideo. **T**ertio per prestigia per
quod ludificabant hominum sensus et corda. **S**y apostoli
hec prestigia destruebant. **U**n cum magi querunt
dam aduocantes abstulissent loquelam gressus
et uisum apostoli signum crucis in coram frontibus
fecerunt et magi talia ulterius facere non pre

sumplunt.
res in eis esse
simulacra
primum duo et
quis exiret e

Septimo

dei vocati sunt
qui apparuit cir
les magos et p
dant in ph
in trahunt
dux pontifice
phibentur die
res occidere h
in electione
ex duobus eligi
aut uelut ma
miseret: dia
martyri palm
q: cum magi
eos i magos
bant et uenire
dolore sentieru
in uenire mro
one. **U**nde rec

Octo

dei vocati sunt
qua ostendit in
do in corpore
fuit per in abq
nitate corporis
subueniendo in
secundo. sicut p
dos pgenere q
per ena in ciuita
legit: et hostes
et

Nono

dei vocati sunt sancti
Marcha. ii. **Q**uoniam
re alias uitas p
glam magna
tem sustinere q

Anime p
nam p
dapt in
Hic
qua
mas
tms

Conclusio Propriata in fista omni. ²¹ iii. scholz

Consequens emendata in istis articulis 111. scilicet
 Animate perfectorum scilicet in lege gratie a corpore homi-
 nani praesentia et actualiter vident in regno celorum
 Desunt in eis omnes divinae essentiae faculae? Insuper quod
 perfectorum scilicet ipsius in praeterea detentis quod non sit perfectio et sit
 una facula et una lux secundum ipsam? Insuper in lege gratie per
 aures quod per litteras legimus deinde ut autem Abraham Moysi David
 tunc quod sit fuerit non in ipso inter videtur divina essentia

Vide Substantia beati per Cantus
Inchoat. *Inchoat. Inchoat. Inchoat.*
De omnibus sanctis

Sermo LIX

animam tantummodo. tunc autem animarum simul
et corporum gloria letabunt. Fit in electis quid-
dam mirabilis: quod non solum eos agnoscunt quod
in hoc mundo nouerunt sed velut visos ac co-
gnitos recognoscunt beatos quos nunquam vi-
derant. Nam cum antiquos patres in illa eter-
na hereditate viderint eis incogniti per visio-
nem non erant: quos in opere semper nouerunt.
Quia enim illi homines cum claritate deum contem-
plati sunt: quod est quod ibi non sciunt ubi scientem omnia
sciunt: hec ille. *Secundus est beatus.* Hiero-
nimus in sermone de assumptione beate virginis di-
cens sic. Perseuerare in orationibus vniuersis
virescentes: quousque intrare possitis gaudia
eternae vite: quo beata virgo felicitate introiit.
alternantibus hymnicis angelorum choris:
infra pascha eternae viriditatis. ubi una dul-
cissima societas omnium supernorum ciuium: ubi sol-
licitas angelorum: ubi post labores et erumnas
seculi huius felix et suauis est recreatio animarum
hec ille. *Tercius est beatus.* Ambrosius in quodam
sermone dicens sic. Videns nos vel de eter-
ni tremore iudicii: vel de futura beatitudine
cogitantes illam euangelicam possit assumere
christi vocem. patet rogo ut ubi ego sum: et illi sint
mecum. et nos quandoque ex hoc seculo migra-
turos: patronus noster in sede et in finem suum
velut abraham peculiare recipiat. et in illo
die incolames omnes suas leues pastores agno-
scant. hec ille. *Quartus est beatus.* Augustinus super
putationem dicens sic. Sit ipse rex regum et me-
dio natus: ut pueri eius in circuitu eius hymnicis
angelorum chori. Ibi societas supernorum ciuium
ibi dulcis sollicitudo omnium ab hac terrae pessi-
matione ad sua gaudia redeuntium. Ibi popu-
larum praeclarus chorus ibi index apostolorum nume-
rus. ibi innumerablem martyrum victor exer-
citus ibi sanctorum confessorum sacerdotum con-
uentus. ibi veri et perfecti monachi. ibi sanctae mulie-
res qui voluptates seculi et sexum infirmitatem co-
tempserunt. ibi pueri et puellae qui annos suos
moribus excesserunt. ibi sunt oues et agni qui
iam huius voluptatibus laqueos euaserunt. Exul-
tent omnes in propriis mansionibus: dispar est
gloria singulorum. si quis est leticia omnium plena
et perfecta. Ibi regnat charitas: quod deus est ibi
omnia in omnibus: quae sine fine videtur: et semper vide-
do in eius amore ardere. amant et laudant. omne
opereorum laus sine defectu sine labore. Fe-
liciter ego et vere felix in perpetuum: si post iter hu-
ius corporis scilicet audire meruerim illa caritatis ce-
lestis melodiam: quae cantant ad laudem regis
etiam ab illis superne patrie ciuibus beatorumque

spirituum agminibus. Fortunatus ego et nimirum
beatus: si meruerim illa cantare et assistere regi
meo: deo meo: duci meo: et cernere ipsum in glo-
ria sua: sicut ipse polliceri dignatus est dicens.
Pater volo ut quos dedisti mihi sint mecum.
ut videant claritatem meam quam habui apud te
ante constitutionem mundi. Et alibi. Qui mihi
manifestat me sequatur: et ubi ego fuerit: et mi-
nistri mei erunt. Et iterum. Qui diligit me diligit
patrem et ego diligam eum: et ego mani-
festabo ei meipsum. hec ille. Sciendum quod
duplex est iudicium. Unus generale et finale quod
fiet simul de omnibus hominibus secundum sortis hominem quod
ad animam et corpus publice coram toto mundo: et
hoc erit post resurrectionem solui. De isto iudi-
cio dicit *Esai.* Dominus ad iudicium veniet cum
senatoribus populi sui. Dan. vii. Veniet tempus
quale non fuit: ex quo gentes esse ceperunt. et in re-
pore illo saluabit populum suum: et multi de his
qui dormierunt in puluere terre euigilabunt. alij
in vitam eternam. alij in opprobrium: ut videant
semper. *Iob.* iii. dicit. In diebus illis cum conuer-
to capiuimus iudam et hierusalem: gregibus oves
gentes et deducam illas in valle iofaphat: quod
ibi sedebat iudice oves gentes. *Sap.* i. dicit
tur. Iustorum autem in manu dei sunt: et non taceat
illos tormentum mortis: visi sunt oculis in sci-
pientium mortui: illi autem sunt in pace. Aliud est
iudicium particulare et occultum: quod fit de quolibet
homine quod ad animam post mortem corporis de quo
Eccl. xxviii. dicit. Ad mortem esto iudicium meum: sic
erit et tuum mihi heri: tibi hodie. Et isto iudi-
cio quilibet iudicatur in morte sua. non secundum totum
hominem quod de finit esse: sed secundum principalem pre-
sentem animam quod non desinit esse secundum quam solas princi-
paliter attendit totum meritum vel demeritum que-
runtur premia vel punitur auius iudicium. Ad pro-
bat quod dupliciter. Primo autem facere sepe
ad archiepiscopum. In mundo corde quoniam ipse deus vi-
debat. *Luc.* xi. Pueri mei mecum sunt in cubili
et in eterna requie cum christo. *Luc.* xxiii. Hodie me-
cum eris in paradiso. Super quo Augustinus dicit. Abi-
cuius sit paradisius quod sit bonorum: ab illo ibi est qui
vbius est. *Iob.* xvii. Patet quod dedisti mihi: volo
ut ubi ego sum et illi sint mecum: ut videant cla-
ritatem meam. *Matth.* xvi. Qui crediderit et ba-
ptizatus fuerit saluus erit. Et. i. p. c. d. d. Res-
dentes autem et uultibus leticia inenarrabili et
glorificata: repositos sine fidei vire animarum
salute. Et. xi. *1.* cor. iiij. Nos omnes reuelata sa-
cie gloria domini speculantes in eandem imaginem
transformamur a claritate in claritate:

tanquam a boni
tate. *1.* pet. i. Jaco-
bionem et quod
na vite qua re-
1. pet. vi. d. E-
merare nem-
bus populi et li-
piscem agni et
manibus cor de-
tes. *1.* sal. *1.* cor. i. v. o
Sermo autem
d. *1.* pet. d. *1.* sic
rio transiit
anquam pres a ce-
ram. *1.* Alor ve
trascit in celest
Nante q. a. *1.* sic
nra huius huius
hemus et deo
h. *1.* pet. d. *1.* sic
h. *1.* pet. d. *1.* sic
tug inde p. *1.* pet.
dere a malis p.
clatate angelor
o. *1.* pet. d. *1.* sic
ne sine his. *1.* pet.
rari. q. facit de
Eugenia d. *1.* sic
la solui. *1.* pet.
p. *1.* pet. d. *1.* sic
p. *1.* pet. d. *1.* sic
ata p. *1.* pet. d. *1.* sic
sacros notici
p. *1.* pet. d. *1.* sic
Quiaque p. *1.* pet.
nantes bona op
in celesti vita re
croitate canon
Et mare. d. *1.* sic
no in digere or
fere beati oia
baptismo et e
Per sacra bap
culpa remittit
ru puenit. *1.* pet.
suis misericordi
d. *1.* pet. d. *1.* sic
tiller ad patri
et uenit. *1.* pet.
sacros suos cele
fores. et de pe. *1.* pet.
q. d. *1.* pet. d. *1.* sic

De omnibus sanctis Sermo LIX

tangit a dñi spū. glo. i. claritate fidei ad claritatem spei. Jaco. i. dñs. Bñs vir q̄ suffert temptatione: qm̄ cū pbat̄ fuerit accipiet coronā vitę quā repromisit deus diligētib⁹ se. Apoc. vii. dñs. Vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat ex oib⁹ gentib⁹ tribus pplis et linguis stātes ante thronū. et in aspectu agni amicti stolis albis et palme in manib⁹ eorū clamātes voce magna et dicētes. Salū deo nro q̄ seder sup thronū et agno. Secūdo aucte scōrū doctorū. Greg. libro. iiii. dyalo. dñe sic. Predicatores post q̄ de corporib⁹ transierūt nequaquā p morari spacia sic antiq̄ p̄ses a celestis patrie pceptioe differunt. Ador. vero cū de carnis colligatione trāsierūt in celesti sede redierūt. Paulo arte stante q̄ ait. Scim⁹ qm̄ si terrestris domus nra huius habitatio dissoluatur: edificatiōe hēmus ex deo domū nō manu factā: hē cernā in celis. hec ille. Aug. exponēs illud ps. Deu mibi q̄ incolar me: plogar est. dicit sic. Sicut patria illa hierlm̄ vbi oēs boni q̄ cūq̄ inde pegrinānt inter malos: nec recedere a malis pnt. vbi cūq̄ redierint: et ad societate angelorū vbi sunt vñ pegrinānt. vbi oēs scī et iusti q̄ fruunt hōo dei sine lectioe sine lris. Qd̄ em̄ nos per paginā scripturariū p facie illi cernūt. hec ille. Bern. ad Eugenii dñe sic. Quid op⁹ est scalis teneti iā solū. Creatura celi illa est q̄ iā solū. p̄sto hīs p qd̄ pot⁹ ista intruct. i. creaturos p ipm̄ creatorē: q̄ vider verbū: et in hōo facta p verbū. Nec op⁹ h̄z ex his q̄ facta sunt factoris noticiā medicare. hec ille. Beda super illud. Cernit cubitos lar p̄rinebit. dñe sic. Quicūq̄ pmissionis filij in hac vita pegrinantes bona operant: mox egressi de corpore in celesti vita recipiunt. hec ille. Tertio auctoritate canonis. Nā ex de celebra. missa. c. Cū marie. dñs. De scīs oib⁹ sciendū est qd̄ nō indigeāt orōnib⁹ nris p eo qd̄ cū sint pfecte beati oīa eis succedūt ad votū. et ex de baptismo et eius effectū. c. maiores. dicit sic. Per sacri baptismi xpi sanguine rubicandā culpa remittit: vitat pculū: ad regnū celorū puenit: cui⁹ sanuas xpi sanguis fidelib⁹ suis misericordit referauit. Ibidē. c. debitu. dñs. Jude. scīp̄m baptizās si p̄tinuo decēssisset ad patriā p̄tin⁹ euolasset. Et ex de rel. et vene. san. dñs. c. glīosus de⁹ in scīs. De scōs suos celestis efficit beatitudis possessores. et de pe. di. vii. c. q̄ egerit. dñs. Quicūq̄ bñ post p̄niam vixerit: sicut ante p̄niam

vinere debuit. post reconciliatiōe q̄scūq̄ de fune fuerit ad deū vadit: ad requiē vadit: et regno dei nō priuabit. et de p̄se. di. v. c. spūs scūs. dñs. Bap̄tismi regnatio p se saluat mox in pace beati seculi recipiendū. Quarta aucte ecclie. Naz de aplis cantat sic. Ipsi sunt triūphatores et amici dei: q̄ p̄uenientes iussu principū meruerunt p̄mia eterna: mō coronant et accipiunt palmā. Et iterū. Ipsi sunt viri scī quos elegit dñs i charitate nō ficta: et dedit illis glīam sempiternā. De vno martyre cantat sic. Hic est vere martyr qui p xpi noīe sanguinē suū fudit: q̄ minas iudicū nō timuit: nec terrene dignitatis glīas quefuit: h̄ ad celestia regna feliciter p̄uenit. Et iterū. Hic nēpe mūdī gaudia et blandaimenta noxia caduca rice deputas peruenit ad celestia. De plurib⁹ martyrib⁹ cārat sic. Gaudet in celis aīe scōrū qui xpi vestigia sunt secuti. et q̄ p ei⁹ amore sanguinem suū fuderūt: ideo cū xpo regnant in eternū. Et iterū. Terrore vicio seculi: penitēs q̄ sp̄s corpis mortis sacre cōp̄dio vitā beatam possident. De vno p̄fessore cantat sic. Iste scūs digne in memoriā vertit hōim q̄ ad gaudiū trāsijt angelorū. Et iterū. Cū angelis celestib⁹ letis potitur p̄mīs. De h̄ginibus cantat sic. Veni sponsa xpi acipe coronam quā tibi dñs p̄parauit in eternū. p cui⁹ ius amore sanguinē tuū fudit: et cū angelis in paradysum introisti. et iterū sanguine fuso meruit sacra scandere celū. De oib⁹ scīs cantat sic. Qd̄ glīosum est regnū in quo sancti amicti sunt stolis albis: et sequitur agnū quocūq̄ ierit. Et iterū. Semora iā caligine lumē cernūt in lumine nūc reuelata facie regē cernūt in glia. Ista p̄pterea inducta sunt: q̄ greci et quidā heretici voca h̄i Karari dixerūt qd̄ aīe scōrū quantūcūq̄ p̄fectorū vel purgatorū nō videbūt deū facie ad facie vsq̄ ad diem vniuersalis iudiciū. p̄pter illud. Abat. xx. Eū sero. i. finis mundi factū esset: dixit dñs. i. pater. vinee. i. ecclie. purgatori suo. i. xpo. Hoc operari: s. i. electos ad iudiciū. et redde illis mercedē. i. p̄mīū celestis glie. Nō attendentes qd̄ euangelista loquit de cōpleta et vltima mercede: quo ad aīam et corpus que reddetur in vniuersali iudicio. Nūc autē celebramus festiū omnium sanctorum propter mercedē quā a deo recipiunt quo ad iudiciū particulare s̄m animam: de quo dicitur. Ip̄sorum est regnū celorum.

John R. 121

De omnibus sanctis Sermo LIX

xxxij. Et iugeret mel de petra. Septimus ordo est virginū. quarū vocatio est ex puritate virginialis mundicie. Apoc. xiiij. Virgines enim sunt et sequuntur agnū quocūq; ierit. ex puritate cōversationis sancte. **Ma**thei. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus. ex puritate spiritualis mundicie. **i. l. o.** rīnt. b. ij. Templum dei estis. Ideo dicitur. Congregate paruulos. i. virgines puras velut paruuli. Octauus ordo est electorū oīm quorū vocatio est ex ciuilitate. ex familiaritate. ex hereditate. Ephe. ij. Jam non estis hospites et aduenies sed estis ciues sanctorū et domestici dei. ex diuina filiatione. **Rōm.** viij. Si filij et heredes. Ideo dicitur. Egredietur sponsus. i. xps. ad beatificandos electos. et sponsa. i. congregatio electorū. egredietur de thalamo huius habitationis ad decum laudandum etc.

Secundo ipsorum est regnū celorum promissive. Sciendū qd predestinatio electorū est certissima et infallibilis. **h. m.** illud glo. **Rōm.** viij. Quos presciuit et predestinauit etc. dicentis. Predestinatio est preparatio et prescictia beneficio rum dei qua certissime liberantur quicumq; liberantur. Ideo ad designandum hanc certitudinem dicitur Apoc. iij. Tene quod habes ne alius accipiat coronam tuam. Super quo dicit Aug. Alius non est accepturus nisi iste perdidit. Et ideo vite eterne dicitur esse alicuius dupliciter. Uno modo ex predestinatione diuina: et sic nullus coronā suā p̄dit. Alio modo ex merito gratie. Qd enim meremur quodāmodo nostrum est. et sic suam coronam aliquis perdere potest per peccatum mortale sequens. Alius autē istam coronam amissam accipit in quantum loco eius subrogatur. Non enim permittit deus alios cadere quin alios erigar. **h. m.** illud Job. xxij. Conteret multos et immanes et stare faciet alios pro eis. Sic enim in locum angelorum cadentium substituti sunt homines: et in locum iudeorum gentiles. Substituntur autem aliquis in statum gratie: et quantum ad hoc coronam cadentis accipit: quia de bonis que alius fecit in eterna vita gaudebit. In qua vnusquisq; gaudebit de bonis tam a se q̄ ab alijs factis. Ideo dicitur Jaco. i. Beati viri qui sufferunt temptationem: quoniam si eam probatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de-

ligentib; se. **h. m.** ac autē p̄missione p̄firmavit xpus in morte p̄ testm. ps. Disposui testm electis meis. et hoc octo gentib; electorū vt p̄ in euāgelio hodierno. Primo p̄ testm p̄ mittēs legauit angelis regnū celorū si paupertas spūs obseruaret dices. Beati pauperes spūs: quoniam ipsi. et est regnū celorū. Paupertas spūs est humilitas per quā angeli oīa cōrepererūt et soli deo adhaeserūt. Secundo p̄ testm legauit patriarchis regnū celorum si mansuetudine obseruarent dicens. Beati mites: quoniam ipsi possidebūt terrā. **h. m.** hanc mansuetudinem obseruauit Noe in fabricatioe arche. Abrahā in pegrinatiōe. Isaac in imolatione. Jacob in psecutione. Ioseph in venditione. **Ter**tio p̄ testm legauit prophetis regnū celorum si lugerent peccata poplorū dices. Beati qui lugent: quoniam ipsi cōsolabunt. hūc luctū habuit moyses quoniam i adoratione vituli orauit cū lachrymis ad dñm dicens. Aut p̄ce eis hāc noxā: aut dele me de libro tuo i quē me scripsisti. **Exo.** xxxij. **h. m.** habuit Esayas dices. **l. c. i.** Cōsolare oēs lugentes et ponere fortitudinē lugētib; syon: et dare eis coronā p̄ cinere. oleū gaudij. p̄ luctu. palliū laudis p̄ spū meroris. habuit Ieremias dices. **ix. c.** Quis dabit capiti meo aquā: et oculis meis fontē lachrymarū et plorabo die ac nocte interfectos filij ppli mei. **h. m.** habuit Daniel dicens. **x. c.** In diebus illis ego daniel lugebā triū hebdomadarū diebus. **Quarto** per testamentum legauit apostolis regnū celorū dicens. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiā: quoniam ipsi saturabuntur. **h. m.** hanc iusticiā. i. fidei ampliū de pro qua mori sicut debet: predicauerūt apli. **h. m.** em apli gaudentes a p̄spectu concilij: quoniam dñi gñi habiti sunt p̄ nomine iesu p̄melia patri. **Quinto** per testamentum legauit marcy ribus regnū celorū si obseruarent misericordiam dicens. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam p̄sequent. hanc misericordiam habuit beatus Stephanus qui orauit pro lapidatoribus suis dicens. Dñe ne statuas illis hoc peccatum: quia nesciunt quid faciūt. **h. m.** habuit beatus Laurentius qui thesaurus ecclesie disperse et dedit pauperibus. **Sexto** p̄ testamentū legauit p̄fessoribus regnū celorū si obseruarent mundiciā cordis dicens. Beati mundo corde: quoniam ipsi deus videbunt. **h. m.** hanc mundiciā habuit brūs Dñicus qui in puericia sua relicto lecto sup nudam terrā accūbebat: qui virginitatē suā a cūna

bulis dñs psecrauit. habuit brūs Thomas
de aquino q̄ nunq̄ habuit alicui⁹ mortalis
criminis in voluntate p̄sensum. **S**eptimo p
testm̄ legauit virginib⁹ regnū celozū si ob
seruarent pacē mentis: dices. Beati pacifi
ci qm̄ filij dei vocabunt. Danc pacē habuit
beata Katherina q̄ multa pace puerit qn̄
quaginta oratores. ⁊ Dorpbirū cū dūcen
tis militib⁹ ⁊ reginā ad fidē xpi. Habuit be
ata Agnes que filiū p̄fecti volentē eam
corrūpere fuscitauit a mortuis. **Q**uāto p
testm̄ legauit oib⁹ electis regnū celozū
si obseruarent patientiā dicens. Beati qui
persecutionē patiunt propter iusticiā: qm̄
ipsoz est regnū celoz. De ista dicit Greg.
sup̄ Ezch. omel. vii. Tribus modis vir⁹
patientie exerceri solet. Alia nāq̄ sunt que
a deo: alia que ab antiquo aduersario: alia
que a proximo sustinemus. **A** primo nāq̄
persecutiones: dāna: ⁊ cōtūmēlias sustine
mus. Ab antiquo aduersario temptamen
ta. **A** deo autē flagella toleram⁹. Sed in his
oib⁹ modis vigilantī oculo semetip̄s de
bet mens circūspicere ne p̄tra mala primi
prabaf ad retributionē malie ne p̄tra tem
ptamenta aduersarij seducatur ad delecta
tionem vel consensum delicti. ne contra fla
gella opificis pro: uar ad excessum murmu
rationis. **D**ec ille.

Terrio ipsozū est regnū

celoz sanctificatiue. Sciendū q̄ oēs hoies
naturaliter desiderat beatitudinē. fm̄ illud
Doctij. Ois mortalīū cura quā multipliciū
studioz labor exerceat. diuerso quidē colle p
cedit ad vniū fm̄ beatitudinis finē nititur p
uenire. Sed circa subiectū beatitudinis di
uersi errores p̄cesserūt. **E**pycuri em̄ po
suerunt subiectū beatitudinis esse corpus:
⁊ hoc in voluptatib⁹ corpis. **S**toyci posue
runt subiectū beatitudinis esse aīaz: ⁊ hoc
in virtute animi. **D**avid p̄p̄b̄ta posuit sub
iectū beatitudinis totū boīem dices in ps̄.
Rex meus ⁊ deus meus: beati qui habitāt
in domo tua dñe. **T**otus em̄ hō in corpore
⁊ in anima beatus erit. Nā corpus in p̄
senti patitur quādruplicē defectū. **I** mortali
tate: obscuritate: ponderositate: ⁊ grossitie.
Et quāntū ad hos quattuor defectus glori
ficabitur q̄drupliciter. vt dicitur. i. **C**oz. xv.
Quia passibilitas transibit in immortalita
tem: ideo dicit. Seminatur in corruptione:
resurget in incorruptione. **O**bscuritas trās

ibit in claritate: ideo dicit. Seminatur in igno
bilitate: resurget in gloria. **P**onderositas
trāsibit in agilitate: ideo dicit. Seminatur in
infirmitate: resurget in virtute. **G**rossities
transibit in subtilitate: ideo dicit. Semina
tur corpus animale: surget spirituale. **E**t
beatificabitur quāntū ad omnes sensus.
Iesus beatificabitur in dei visione. Nā co
lor alb⁹ est diuinitas xpi: color niger est sua
humanitas. ex his duobus resultat vir⁹ co
lor in vna persona xpi qui est viridis. **L**uz
ce. xliij. Si in viridi. i. in persona xpi hoc fa
ciunt. ⁊ iste color est delectabilis ad vidē
dū. **A**uditus beatificabitur in dei allocutio
ne. **A**nth. ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis.
vox em̄ tua dulcis. **E**sa. li. Gaudū ⁊ leticiā
obtinēbūt: inuenietur in ea gratia: actor
vox laudis. **O**doratus beatificabit in car
nis xpi odorazione: que est tanq̄ rosa odo
rifera. **E**cc̄l. i. Quasi flos rosarū in diebus
vernīs. Si em̄ corpora sanctorū suāuissimū
odorē redolent: quāto magis corpus xpi
sustus beatificabitur in plena dei delecta
tione quāz sentiet ex carne xpi dulcissima.
Job. xxi. Dixerūt viri tabernaculi mei. q̄s
det de carnibus eius vt satureremur. **F**actus
beatificabitur in persone xpi contrēctatiōe
Si enim tantavirtus erat in tangendo per
sonam xpi in hac vita: in osculando pedes
eius qd̄ erit in celo. **E**anth. ij. Dextera illius
amplexabitur me. **E**t iaz beatificabitur ani
ma quāntū ad intellectum in quo erit per
fectissima scientia. Nā sciētia nostra in hac
vita patitur triplicem defectum. vt dicitur
i. **C**oz. xliij. Est enī obscura: ideo dicit. Vi
demus nunc p̄ speculum in enigmate. **E**t
imperfecta: ideo dicit. nunc cognosco ex par
te. **E**t a sensibilib⁹ accepta: ideo dicit. **L**uz
esset parvulus: sapiebam vt parvulus. **I**n
patria vero nostra sciētia erit clara: ideo di
cit. **T**unc autem cognoscam facie ad faciē.
Erit perfecta: ideo dicit. **T**ūc autem cogno
scam sicut ⁊ cognitus sum. **E**rit ab ipso deo
infulsa: ideo dicit. **E**uacui que erat parvulus.
Et iam beatificabitur quāntū ad affectiua
in dei bonitate. **S**apie. viij. Venerūt mihi
omnia bona pariter cū illa. **A**ug. Quanta
erit ibi felicitas: vbi nullum erit malū: nul
lum latebit bonum. **A**ppetitiua beatifica
bitur in dei societate: quia erit in fonte. ps̄.
Apuđ te est fons vite. ⁊ iterum. Satiabor
cum apparuerit gloria tua. ⁊ iterum. Ine
bria buntur ab yberrate domus dei.

Quart

celoz ordinati
est glia celestis
dupliciter vt n
magis: ideo d
mus dei ⁊ inge
cundo est long
nō habens fin
ra: ideo dicit ex
spaciosa sine m
firante magis
Instat enim don
de mansiones
mei mansiones
cellarū. s̄stot
bleculū. In oar
tine de amate
cuius scio scitū
atrio sunt par
Et em̄ amū lo
Abrahā recep
similiter et. In
tum xpi ardeat
Ecc̄l. i. dñs p̄
Ecc̄l. i. dñs p̄
ostende facie
Ecc̄l. i. dñs p̄
es. Et q̄ sic ar
nissime sariati
rex in celoz ym
audunt ⁊ inie
xit. Sedebitis
reō quodcum
tur martyres. q̄
fame ⁊ siti affec
tur. **L**uc. xxi. **E**
meā in regno m
lozo q̄ fuerit v
sa panētie. vñ d
men ecc̄l. docet
hūū mpidie. vi
tantat. **A**ddita
fortis mundici
Iustus germin
licaris p̄funde
rang sponse. **D**
lum regis. ps̄. **D**
in yeshu deaur

Quint

celoz relective.
sanctoz multipl

Ex 1020
1020
1020

De omnibus sanctis. Sermo LIX

Quarto ipsorum est regnum

celorum ordinatione. Sciendum quod domus dei quod est gloria celestis est magna et bene disposita quod dupliciter ut notat Baruch. iij. Primo est magna: ideo dicit. O israel quod magna est domus dei et ingens loci possessionis eius. Secundo est longa sine fine. id est dicit. magnus et non habens finem. Tertio est alta sine mensura. ideo dicit. excelsus. Quarto est ampla et spaciola sine modo. ideo dicit. imensus. Et hoc fit tante magnitudinis: est tamen ordinatissima. Intra enim domus regalis: multas ibi fecit domus mansiones. Job. xiiij. In domo patris mei mansiones multe sunt. oratorium. atrium. cellarium. sistorium. cenaculum. viridarium. et cubiculum. In oratorio sunt angeli dei laudem continue decantantes et dicentes illud. Ezechiel. vi. Sanctus sanctus sanctus dominus deus exercituum. Et in atrio sunt patriarche pauperes sustentantes. Est enim atrium loci in quo pauperes recipiunt. Abraham recepit angelos hospitio: et Zorobabel similiter. In cellario sunt prophanes aduentum christi ardentissime sitiens. Ezechiel. lxiij. Et non distripes celos et descendes. psalmus. Veni ad liberandum nos domine deus virtutum ostende faciem tuam et saluum erimus. Adhuc. Ezechiel. iiij. Obsecro domine mitte quem missurus es. Et quod sic ardentissime sitiebant: ideo plenissime satiati sunt. Ezechiel. iiij. Introduxit me rex in cellas vinarias. In consistorio ubi eam audiunt et sine perierunt: sunt apostoli. Adhuc. xix. Sedebitis super sedes duodecim: iudicantes duodecim tribus israel. In cenaculo ponuntur martyres: quod enim fuerunt tribulationi afflicti fame et siti affecti: id est ibi plenissime satiati sunt. Luc. xxiij. Edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. In viridario sunt profetores quod fuerunt viridarii dei in quibus fuit rosa patientie. unde de beato Dionysio cantatur. O lumen ecclesie: doctor veritatis: rosa patientie lilium iudicie. unde de beato Thoma de aquino cantatur. Adhuc. i. florens mundicia. Et de professo: ibi dicit psalmus. Iustus germinabit sicut lilium: et viola humiliteris profunde. In cubiculo sunt virgines tanquam sponse. Hec. ii. Duxa est ad cubiculum regis. psalmus. Assistit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate.

Quinto ipsorum est regnum

celorum refectivae. Sciendum quod omnes ordines sanctorum multiplici iure affecti sunt celestibus

gloriis: ideo meruerunt invitari ad convivium et refectioem regni celestis. Primo angeli acquisierunt eam per feudaria possessione. Quatuor enim sua beatitudine et confirmationem meruerunt eo quod alijs superbientibus ad deum totaliter sunt conversi: tenentur tamen servare feudum et tributum regi et familie regis. quia obligant deo assistere et nobis ministrare. Daniel. viij. Milia militum ministrabant ei. Et de tributum familie regis. Et decies centena milia assistebant ei. Ecce tributum regis. Isti vocantur ad convivium eternum. Hec. i. Assuerus. id est qui est beatitudo et gloria sanctorum tertio anno imperij sui. In statu glorie post statum legis moysae et gratie evangelij fecit grande convivium cunctis principibus suis. id est angelis. psalmus. Prevenit principes. id est angeli convicti psallentibus. Secundo patriarche acquisierunt eam per edificationes. Nam edificaverunt sibi mansionem celestem de auro dilectionis divine. de argento dilectionis proximi. de lapidibus preciosis. id est operibus meritorijs. i. Cor. iiij. Superedificat super fundamentum hoc: aurum et argentum et lapides preciosos. Elemosyna dum datur est quasi terra: plumbum et saxum. Sed in celo terra convertitur in aurum. plumbum in argentum. saxum in lapides preciosos. Aug. super psalmum. Laudas mercatorem qui vendit plumbum et emit aurum et non laudas illum qui erogat pecuniam et acquirit iustitiam et gloriam. Isti vocantur ad convivium eternum. Ideo dicit et pueris suis. id est patriarchis qui iuxta etates mundi fuerunt in eius puericia. Tertio prophete acquiescent eam per opus locationem et seminum retributionem. unde dicit. Adhuc. xxi. quod paterfamilias locavit vineam suam agricolis suis. id est sanctis prophetis. Et Ezechiel. xlv. dicitur. Dedit dominus ipsi caleph fortitudinem et visum in senectute pers mansit illi virtus ut ascenderet in excelsus terre loci. semen ipsius obtinuit hereditatem: et viderunt omnes filij israel quia bonum est obsequi sancto deo. Isti vocantur ad convivium eternum. ideo dicit. Fortissimis per sarum. id est sanctis prophetis qui fuerunt fortissimi ad defensionem legis pro qua mori non dubitaverunt. Et Ezechiel. secundo. Jeremias vinculatus. Ezechiel lapidatus. Daniel in lacum leonum missus. Quarto apostoli acquisierunt eam per emptiones. Adhuc. x. Ecce nos reliquimus omnia. Ecce presbiterium. Et corruptum accipietis et vitam eternam possidebitis. Ecce comparatum pres

227a. 107

De omnibus sanctis. Sermo LIX

miſum. Iſti vocantur ad eternū conuiuium. Ideo dicit. et medorum inſcriptis. I apoſtoliſ equatis vite et ſidici iſu xpi. Quinto mar- tyres acquiſuerunt eā per violentiā et dire- pſionē. Adhuc. xi. Regnū celoz vim parit et violenti rapiunt illud. Rapuerunt enim de manibus dei regnū celoz: theſaurū deſe- derabile vitā beatorū. Amb. Aggrediam ſi- dūm et more latronū ſuis eū ſpoliare nita- mur. Lupin. illi auferre regnū: theſauros: et vitā. Sed ille rā diues eſt vt non abnuat non reſiſtat: aggrediamur inq̄ eū non fu- ſte non ferro: non ſaxo: ſed manuſtutudine bonis opibus: caritate. hec ille. Iſti voca- tur ad conuiuiū eternū. ideo dicit. et preſe- ctis prouinciarū. i. martyrib⁹ qui preſides et perfectos prouinciarum non timuerunt. Sexto confeſſores acquiſuerunt eā per be- reditariā ſucceſſionē. Querunt enī paſifici. et ideo filij dei. Adhuc. v. Beati paſifici: qm̄ filij dei vocabuntur. et qz filij: ideo heredes. Roma. viij. Si filij et heredes rē. De illa hereditate dicit p̄s. Nouit dñs dies inima- cularoz et hereditas eoz in eternū erit. Iſti vocantur ad conuiuiū eternū. ideo dicit. In- uitaui oēm pplm. ſ. doctor: monachoz: re- ligioſoz: anachoritarū: repletoz: prelatoz: ſubduoz: et ſeptimo virgines acquiſue- runt eā per gratiā donationē. Sunt enī ſponſe xpi: et ad ſponſum ſpectat omīa ſua ſponſe gratis donare. Unde cantat ecclia. Veni ſponſa xpi accipe coronā quā tibi do- minus preparauit in eternū. Iſte vocantur ad conuiuiū eternū. ideo dicit. fecit conui- uiū ſeminariū in palatio. ſ. regni celeſtis.

Sexto ipſozū eſt regnū celoz veneratiue. Sciendū qd in celeſti glo- ria eſt admirabilis chorea p̄ ingreſſum ſan- ctoz ad introitū diuinitatis: et egreſſum ad reſpectū humanitatis iſu xpi. Job. x. In- greditur et egreditur et paſcua inueniet. Et ſicut in choreis mundi eſt vnus ducens totā choreā. ſ. ſponſus. ita in illa celeſti cho- rea xps tanq̄ ſponſus ducit et precedit illā ſancrā ſocietate oīm electoꝝ. Apoc. viij. Agnus qui in medio throni reget eos. Et iterū. xij. Sequuntur agnū quocūqz ierit. Sed illa ſancrīſſima chorea nō vadit ad ſi- niſtram ſicut chorea mundi: quia non per- git ad ſiniſtram inferni: ſed ad dexterā dei. Prouer. iij. Uias que a dextris ſunt nouit dominus. i. approbat. Que autē a ſiniſtris

ſunt puerſe ſunt. In hac chorea ſit can- tus mirabilis: et a chriſto inchoante et a quoli- bet ordine ſanctorum ſigillatim proſequen- te et reſpondente. Primo chriſt⁹ cantat ſue dulciſſime mari illud Job. ij. dices. Quid mihi et tibi eſt mulier. i. mihi eſt diuinitas et humanitas. Tibi eſt ſi- ginitas et ſecūditas: mihi ſublimitas. tibi humilitas: nunc mihi claritas: tibi iocunditas: mihi ſanctorū ſo- cietas: tibi eoꝝ ſeſtiuitas. ad hoc beata virgo reſpondet dulciſſimam cantilenā Lu- ce. i. dicens. Magnificat anima mea domi- num rē. Secundo cantat chriſtus angelis illud p̄s. Benedicite domino omnes ange- li eius: potentes virtute facientes verbum illius ad audiendam vocem ſermonū eius. Benedicite domino omnes virtutes eius: miniſtri eius qui faciis voluntatem eius. ad hoc reſpondent angeli dulciſſimam can- tilenam Apoc. viij. dicentes. Benedicite et claritas et ſapientia et gratiarum actio: ho- nor et virtus et fortitudo deo noſtro in ſecū- la ſeculorū. i. tibi chriſte ſplendor patris ſit benedictio in incarnatione. claritas in nati- uitate et apparitione. ſapientia in predica- tione. gratiarum actio in redemptioe mor- te et paſſione. honor in reſurrectione. virt⁹ in aſcenſione. fortitudo in iudicij oſuminatione. Tertio cantat xpus patriarchis cantilenā quā cantauit moyſi in viſione rubi. Exod. ij. dices. De abraha: de yſaace: iacob: et patri vſoz miſit me ad vos. Hoc nomen ē mihi in eternū: et hoc memoriale meū in ge- nerationes ſempiternas. Ad hoc rēdet pa- triarche cantilenā dulciſſimā E poq. viij. di- centes. Salus deo nſo q̄ ſeder ſup thronū et agnū. Quarto cantat xps pphetis cantile- nā deuotiſſimā E po. xix. dices. Uoſi pi vidi- ſtis q̄ fecerim egyptijs: quō portaueri vos ſup alas aſſarū. Vos eritis mihi regnū ſacerdotale et gens ſcra. Ad hoc rēdent p̄- phete illud Apoc. v. Dign⁹ es dñe accipe libꝝ et ſoluere ſepte ſignacula ei⁹: qm̄ occi- ſus es et redemiſti nos in ſanguine tuo: et ſe- ciſti nos deo noſtro regnū et ſacerdotes. Quinto cantat chriſtus apoſtoliſ ſuauiſſi- mam cantilenam Luce. xxij. dicens. Vos eſtis qui permāſiſtis mecum in temptatio- nibus meis: et ego diſpono vobis ſicut diſ- poſui mihi pater meus regnū vt edatis et bibatis ſuper menſas meas in regno meo et ſedeatis ſuper thronos iudicantes duos decem tribus iſrael. Ad hoc reſpondet apo-

ſti illud Job. i. vnus: verba diuino et cogno- ſcero cantat: dulciſſimā ad ſecurione partiū rum eſt regni e- martyres illud. in omni ſummo et regnū diuino. S- tibus caritatis a- Vos eſtis gen- gens ſancrā: ppl- tū per eternā po- dōrū p̄ ſubduos virtutū pfection- ploꝝ edificatio- tes illud p̄s. dices. aduerſitatis. et a- ſi nos i reſurgere- uo cantat xps de- diſſimā Adhuc. v. re: vos eſtis lux: eloquioz in expo- ſident doctores diuinitas: ſic vidi- tū in ciuitate dei: choris religioſi Adhuc. xij. Uenit et operari eſtis: dñe celeſtiū gau- dium celeſtiū p̄s. illi et in ſeculū aila. Decimo can- lenā iocundiſſimā pulchra eſt caſta virgines hnt clari- claritate deuotiōis ſonjs. et oēs par- re fame et bone op- gines et primiteces ſum nomen tuū. iō- re nimis. Unde ci- cantilenā iocūdiſſi- Uenite iudicare p̄- nē poſſidere regnū- gine mūdā. p̄ ecer- hoc rēdent electi caloz: inuental: inu- gli i ſcra: ſcra: an- p̄s. dices. Hymn⁹ o- **Septimo i**

De omnibus sanctis Sermo LIX

stoli illud Job. vi. dicentes. Dñe ad quem
 ibimus: verba vite ereme habes: et nos cre
 dimus et cognouimus q: tu es xps fili dei
 Sexto cantat xps martyribus cantilenas
 dulcissimā. Mat. v. dicens. Beati qui per
 secutionē patiuntur propter iusticiā: qm̄ ipo
 rum est regnū celoz. Ad hoc respondent
 martyres illud. j. Thimo. ij. dicentes. Et si
 mortui sumus et conuiuemus sustinūm: et
 regnabimus. Septimo cantat xps pontifi
 cibus ecclēsiā amēssimā. i. Pet. ij. dicens.
 Vos estis gen: electi: regale sacerdotium:
 gens sancta: ppls acquisitionis i. gen: ele
 ctū per eternā predestinationē. regale sacer
 dotiū p subdior ptectionē. gens sancta p
 virtutū pfectionē. ppls acquisitionis p cre
 ploz edificationē. Ad hoc rñdēt pontifi
 ces illud ps. dicentes. Transiuim: p ignē. s.
 aduersitatis. et aquā. s. pspirationis. et eduxi
 sti nos i refrigeriū. s. eternę felicitatē. Oera
 uo cantat xps doctoribus cantilenā iocun
 dissimā. Mat. v. dicens. Vos estis sal ter
 re: vos estis lux mudi. s. p admētū sacro
 eloquioz in expositiōe fidelissima. Ad hoc
 rñdēt doctores illud ps. dicētes. Sicut au
 diuimus: sic vidimus in ciuitate dñi virtu
 tū in ciuitate dei nri. Nono cantat xps ana
 choritis religio sis et monachis dicens illud
 Mat. xi. Venite ad me oēs qui laboratis
 et onerati estis: et ego reficiā vos. s. plenitu
 dine celestiu gaudioz. Ad hoc respondent
 predici illud ps. Hic est dñs deus noster in
 eternū et in seculū seculi: ipse reger nos in se
 cula. Decimo cantat xps virginibus canti
 lenā iocundissimā Sapie. vi. dicens. Q q
 pulchra est casta generatio cū claritate. nā
 virgines hñt claritatē incorruptiōis. vidue
 claritatē deuotiōis. diuices claritatē succes
 sionis. et oēs pariter hñt claritatē odorife
 re fame et bone opionis. Ad hoc rñdēt vir
 gines et pñentes illud L. an. i. Vleu effu
 sum nomē tuū. iō adolecentule dixerunt
 te nimis. Undecimo cantat xps oib: electi
 cantilenā iocū dissimā. Mat. xxv. dicens.
 Venite bñdicti pñs mei. s. p gñe adoptio
 nē. possidere regnū qd vob paratū ē ab ori
 gine mudi. s. p eternā pdestinationē. Ad
 hoc rñdēt electi. Lud. i. Thimo. i. Regi se
 culoz immortal: inuisibili soli deo et hono: et
 glā i scē: scloz amē. Isti sūt hymni de qb:
 ps. dicit. Hymn: oib: sanctis et vt paruit.

Septimo ipsorū est regnū

celoz magnificatiōe. Sciēdū q scē i glā
 prīne laudant deū: et in resurrectione dabit
 lingua ad ipm laudādū. Eccl. h. Dedit mī
 bi dñs linguā mercedē meā et in ipā lauda
 bo eum. Et Esa. xliij. Pplm istuz formaui
 mihi laudē meā narrabit. vñ qntū ad istū
 officiū credit q ibi lingua remanebit. Res
 migi: dicit q tūc oīs lingua cessabit et sola
 lingua hebrea q fuit lingua ade remanebit
 Aug. h. xxi. de ciui. dei dic. Vocabim: et vide
 bim: videbim: et amabim: amabim: et lau
 dabim: Ipe de: erit finis desiderioz nfoz
 q sine fine videbit: sine fastidio amabit: si
 ne fatigatiōe laudabit. hoc ille. vñ ps. inuis
 tat oēs scōs ad laudandū deū dices. Lau
 dare dñz de cel. laudare eū in excelsis. Pri
 mo ad āgelos dic. Laudate eū oēs āngeli
 ei: et. Scdo ad pñarchas dic. Laudate eū
 sol et luna laudate eū oēs stelle et lumen. ps
 de ioseph dicēte. Gen. xxxv. Vidi solē et lu
 nā et stellas vñdecim adorare me: q oēs su
 erūt pñarche. Insup abrahe dictū est. Tūc
 mera stellas celi si portes: sic erit semē tuū.
 Gen. xv. Tercio ad pphetas dic. Laudate
 eū celi celoz: et aq oēs q sup celos sunt lau
 dēt nomē dñi. Prophete enī sua cognitiōe
 penetrauerūt celos et puenērūt usq: ad ces
 lū trinitatē. qz pphete faciūt nob obscure.
 ps. Tenebrosa aq in rubib: actis. i. obseu
 ra intelligētia in pphete. Quarto ad aplos
 dic. Ipe dixit et facta sunt. i. aplos elegit.
 et facti sunt doctores: es gētiū. ipe mādauit. s.
 vt irēt in vniūsum mūdū pdicaturi. Mar.
 vlti. et creata sunt. s. p spūscū missionē. ps.
 Emitte spm tuū et creabunt et. Quito ad
 euāgelistas dic. Statuit ea in eternū et in se
 culū seculi. i. ea q pñent i euāgelio Apoc.
 xiiij. Vidi alterū āgelū volātē p mediū ces
 lū hñt euāgeliiū eternū vt euāgelizaret ses
 dētib: sup terrā et. Preceptū posuit et non
 pcribit. i. celū et terrā transibit: verba autē
 euāgelij nō transibit. Luce. xxi. Sexto ad
 martyres dicit. Laudate dñm de terra. i. q
 passi estis martiriū in corpore formato de
 terra. Mat. x. Nolite timere eos qui occi
 dūt cor: p: dracones et oēs abyssi. s. vicisti
 et supastis. Septio ad cōfessores dic. ignis
 grando nix glacies spūs pcellaruz q faciūt
 verbuz eius. Nam cōfessores qui obseruāt
 verba legis dei. Eccl. xliij. Non est inuen
 tus similis illi qui pseruaret legē celis et.
 Sunt ignis ex puritate et subtilitate et sciē
 tie. grando diuinitas et voluptates seculi cō

Lm
 vñ
 17

primendo. nix ex honestate puerfatiois. glacies ex mortificatione carnis. spūs pellari id est tēpestas ex mortificatione viciū. De trauo ad doctores dicit. Montes et oēs colles ligna fructifera et omēs cedri. Nā doctores fidei sacre scripture expōe. sūt montes in sensu fiali. colles i sensu morali. ligna fructifera in sensu allegorico. cedri in sensu anagogico. Non ad anachoritas dicit. Be stie et vniuersa pecora serpentes et volucres pēnate. i. vos anachorite q viciis bestias id est mor bestiales carnis. et vniuersa pecora. i. tēptamēta mūdi. serpentes. i. tēptatio nes dyaboli. q velut volucres p celestē cō uersationē pēnate p simplicitate mentis. ps. Quis dabit mibi pēnas sic colūbe et vola bo et requiescā. laudate dñm. Decimo ad reli giosos et monachos dicit. Reges terre et oēs ppli pncipes et oēs indices terre. i. vos q instruxistis in lege dei sapientes et potētes mūdi. i. reges. ppos. pncipes et indices ve stris sermonib. et exhortationib. sanctitare vire et bonis morib. laudate eū illis dñm. Undecimo dicit ad virgines. Iuvenes et vir gines laudēt nomē dñi. qz virginitatē suā deo deuouerūt. Duodecimo ad viduas dicit. Senes laudēt nomen dñi. i. qui sunt in sta tu viduitatis. Decimotertio dicit ad cō iugatas. Eū iuniorib. i. viris iugate lau dent nomen dñi. Decimoqro ad oēs ele ctos papie penitētes dicit. E confessio ei fuit per celū et terrā. i. exaltauit cornu ppli sui. qz pnia celū penetrat et terrā pedib. pascit. Quia vero scī hac die laudāt dñm et nos ipm in scis laudare debem. ps. Laudate dñm in scis ei. et hoc fm oēs ordines san ctōz. Primo debem laudare beatā virgine m. Jo dicit. Laudate eū in firmamēto virtut ei. Nā firmamētū virtut. i. fidei fuit beata mgo. qz ceteris tūcūtib. hora passiōis xpi ipa sola pmanēte firma in xute fidei. Eze chiel. i. firmamētū qd erat imūens capiti aīaliū. i. xpo capiti aploz. qñ aspectus lapi dis sapiēti. p firmitatē fidei ipam hono ramus. ptores nō celebrāt festū bte virgis hodie. s. astaroth q interpretat exprobratio. qz vacant diuinationib. et magicis artib. Secdo debem laudare angelos. ideo dicit. Laudate eū in virtutibus eius. id est p gloria angelicis spiritibus data. Per humi litatē em ipos honoramus. Eccl. iij. Magna potentia dei solius et ab humilibus ho noratur. peccatores nō celebrant festum

angeloz. sed luciferi p supbia. Job. xl. Ipse est rex sup oēs filios supbie. Tertio debemus laudare patriarchas. ideo dicit. Lau date eū fm multitudinē magnitudinis ei. i. p glia patriarchis collata in quib. relucet magnitudo et multitudo diuie bonitatis est quib. ortus est xps. quos de limbo eduxit et ad celum deduxit. Gal. iij. Abrahe dicit sunt pmissiones. et Zach. ix. Tu quoz in sanguine testamenti tui eduxisti viictos de lacu. ps. Ascēdens in altū captiua duxit ca priuitatē. per miam ipos honoram. Heb. xli. Hospitalitatis nolite obliuisci. Per hāc em quida placuerit deo. Ptores nō cele brant festū patriarcharū. s. māmone p au ricia. Math. xvi. Nō potestis deo seruire et māmone. Pro debem laudare pphetas. iō dicit. Laudate eū in sono tube. i. p glia pphetū collata. q fuerit tube dei. Esa. lviij. Clama ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuā. p pceptū mūdi ipos honoram. Heb. xi. Circuierūt in melotis. in pellib. capinis egētes. angustiat. afflicti. Ptores nō cele brant festū pphetarū. s. beelphegor. q inter pretatur vestit. sicut vani glorio. Eccl. xi. In vestitu ne vane gloriaris vñqz. Quin to debem laudare aplos. iō dicit. Laudate eū in psalterio. i. p glia aplis collata. q fue runt psalteriū decē chordarū. i. pceptor dei que pdicauerūt in vniuerso mūdo. ps. In psalterio decē chordarū psallite illi. carate ei canticiū nouum. s. incarnationis passiōis. re surrectōis xpi. p zelū salutis fraternae ipos honoram. Math. vi. Diligite inimicos ve stros. ptores nō celebrant festū aploz. s. beelzebub q est de. muscari. sicut tetracro res. Math. x. Si patrefamilias beelzebub vocauerūt. quanto magis domesticos ei. Sexto debem laudare scōs innocētes. iō dicit. Laudate eū in cythara. i. p gloria scis innocētib. collata. Cythara em dulcis sonat. q quid dulcis q inno center viuere. Apoc. xij. Vocē quā audiui sicut cythare doz cytharizantiū in cytharis suis. p inno centiā ipos honoramus. ps. Innocētes et recti adbeferūt mibi. peccatores nō cele brant festū innocētiū. sed astares q inter pretatur plasmationis supfluitas. sicut obliuati. Septimo debemus laudare marty res. ideo dicit. Laudate eū in tympano. q sicut tympana fuerunt extēsi martyrio. et in pellibus pculsi resonabāt fides xpi. Bere. xxxi. Virgo isrl adhuc coronabis tympana

Laudamus
Dei et pmi

nis suis p patientia ipos honoramus. Un
dicit. No murmur resonat. no qri. si cor. ca.
m. bñ cōf. cōser. patientia. pctorēs non cele
brat festum martyrii. si martir dei belli p ira
cundia. Jac. iij. Litigat et belligrat. i. duel
lis et ludis vacando. Et ratio debem? lauda
re pōtēfices. iō dicit et choro. Etia religiofos:
iō dicit. Laudate eū in chordis. In sup docto
res. iō dicit. et organo. qui suis doctrinis suas
ues melodias dederūt. Per abstinentia ipos
honoram? ij. Cor. vi. In fame et siti. in iei
nijs mult. pctorēs celebrat festū baak q inf
perat tenoratio: sic gulosi. Pbil iij. quorū
de? venter est. Mono debem? laudare regi
nes. iō dicit. Laudate eū in cymbalis bene
sonantib? etia torū collegiū electorū: iō dicit.
laudate eū in cymbalis iubilatiōis. Per cō
tinentia et puritate ipos honoram? i. 2. bes
sal. iij. Sicut vnusqz vestri vas suū possi
dere in sanctificatioe et honore. pctorēs cele
brant festū asinodē: sicut voluptatē sectan
tes. Sap. xi. Nullū pccū sit q nō pccat
luxuria nra. Ecludit g dices. Qis ipūs tā
celestis q terrestis laudet dñm. Amen.

Alius sermo de omib? scis q est Ser. lx.

Merces vestra copio
sa est in celo. Math. v. et in euā
gelio rē. Beat. Bieg. in omel.
te distincte nouē ordinū angelorū dicit sic.
Distincte cōuersationes hoim singulorū or
dinū angelorū dignitatib? cōgruūt: et in eorū
sortē vel ordinē per cōuersationis similitudi
nem deputant. bec ille rē. Sup quo moueo
talem qstione. Vtrū electos assumi ad ordi
nes spiritū beatorū sic cōueniat: vt decimū
ordine ponit cōsum nō debeat. Ad ista que
stionem rudent qrtuor doctores noui testa
menti. Prim? est beat? Aug. in enchiridi
on. et allegat a magro sententiā lib. ij. dist.
lx. c. dices sic. Supna hierl? mater nra dei
ciuitas. nulla ciuitū suorū numero sitate frau
dabitur: aut vberiori copia forasse regna
bit. Neqz etiā numerū aut sanctorū hoīz aut
imūdorū demonū nouim? in quorū locū
succedentes filij catholice matris: q sterilis
apparebat in terris in ea pace de q illi cecū
derūt: sine vllō tempis termino pmanebūt
Sed illoz ciuitū numer? sine q est: siue q fu
it: siue q futur? est: in cōtemplatioe ei? artifiq
est q vocat ea q nō sunt tanq ea q sunt. bec
ille. Secūdus est beat? Bieg. vt allegat
a magro eadē dist. ca. ix. dices sic. Superna

illa ciuitas ex angelis et hoib? stat. ad quā
credim? humani generis tantū ascendere
quantos illic contigit angelos remāfisse vt
scriptū est. Statuit numerus populorū: iux
numerū filiorū dei. bec ille. 2. c. rē? est magis
ster sententiā eadē dist. c. viij. dices sic. Ap
paret de homib? nō esse formandū decimū
ordinē tanq nouē sint angelorū: et decim? ho
minū. Sed hoies p qualitate meritorū sta
tuendos in ordinib? angelorū. Qd ergo le
gitur decim? ordo cōplendus de homib? Lu
ce. xv. sup illud. Aut q mulier habēs drags
mas decē rē. Et tali sensu dicū accipi pōt.
qz de homib? restaurabit qd in angelis las
sum est: de quib? torcoruerūt. vnde postea
fieri decim? ordo. pp? qd dicit aplūs. Res
taurari oia in xpo que in celo sūt: et que in
terris. qz p xps redemptū est gen? humanū
de quo fit reparatio ruine angelice. tñ non
min? saluaret homo: etia si angel? non ceci
disset. bec magister. Quart? est Origenes
sup lib. numeroz omel. x. dices sic. Agūt
angeli dicē festū letantes sup his q refugie
tes consortia demonū p exercitia xrtū an
gelicis festinant sociari consortijs. bec ille.
Sicut autē diuersa sunt merita sanctorū. sic
diuerse sunt vie et porte quib? intrant in illā
ciuitatē dei. Vnde iohes Apoc. xxi. dicit sic
Ostēdit mihi angel? ciuitatē sanctā hierlm
descendentē de celo habentē claritatē dei: re
bebat murū magnū et altū hñs portas duos
decim. Ab orientē porte tres. ab occasu porte
tres. a meridie porte tres. ab aqlōe porte tres
rē. Qui em intrauit i hac ciuitatē p viā q
respicit ad orientē nō fuerūt assumpti ad or
dines angelorū. sed exaltari fuerūt sup eos:
eo q maior gloria debebat. Per pma por
tam intrauit xpus. Ezech. xliij. Ecce gloria
dei israel ingrediebat per viāz orientālē. Et
Adarci vlt. c. Dñs quidē iesus assūpt? est
in celū: et seder a dextris dei. Per secundaz
portaz intrauit spūs sanct? postq descendit
super aplos in linguis igneis. Ezech. xliij.
Maieftas dñi ingressa est templū per viā
porte que respiciebat ad orientē. Per tertiā
portam intrauit virgo beata. Ezech. xliij.
Conuerit me ad viā porte sanctuarij exte
rioris q respiciebat ad orientem et erat clau
sa. Per hanc introiuit virgo beata que fuit
clausa per virginitatem in conceptione xpi.
Ideo cantat sancta mater ecclē sia. Exaltas
ta est sancta dei genitrix super choros ange
lorū ad celestia regna. Si aut querat mod?

exaltationis patet per illud quod dicitur de ea
 Elegit eam deus et prelegit eam. et habita
 re eam facit in tabernaculo suo. In cuius fi
 gura dicit. iij. Reg. ij. Surrexit rex in oc
 cursum eius et sedebat ipsa super thronum re
 gis. Ceteri autem electi assumuntur ad ordi
 nes sanctorum angelorum. sicut dicit christus
 Albarth. xxiij. Erunt homines sicut angeli dei
 in celo. Propterea dicunt verba prophetis.
 Albarth. vestra copia est in celo. Sicut au
 tem novem ordines angelorum. et declarat
 magister sententiarum lib. ij. dist. ij. c. i. dices
 sic. Novem esse ordines angelorum scriptu
 ra promulgat. scilicet angelos. archangelos. prin
 cipatus. potestates. virtutes. dominationes.
 thronos. cherubim. archeseraphim. Et inveni
 untur in istis ordinibus tria remota esse. et in
 singulis tres ordines. ut trinitas similis
 do in eis insinuetur impressa. Unde Diony
 sius tres ordines angelorum esse tradit. tri
 nos in singulis ponens. Sunt enim tres supe
 riores. tres medii. tres inferiores. Superio
 res. seraphim. cherubim. throni. Medii do
 minationes. principatus. potestates. Infer
 iores virtutes. archangeli. angeli. hec ma
 gister. Ad istos assumunt novem ordines
 hominum electorum. Unde sciendum quod de
 quolibet ordine angelorum multi ceciderunt.
 Sicut declarat magister sententiarum. ubi su
 pra. vi. dices sic. De ista distincti fuerunt a
 principio sue conditionis isti ordines. vide
 tur testimonio auctoritatis insinuari que tra
 dit de singulis ordinibus aliquos cecidisse.
 De ordine namque superiori lucifer ille cecidit
 quo nullus dignior conditus est. Apostolus
 etiam principatus et potestates tenebrarum
 nominat. ostendens de ordinibus illis cecidis
 se. qui cum in malis ministeriis exercerent. non
 tamen penitus nominibus ordinum suorum
 privati sunt. hec magister. Et intelligit quod a
 principio creationis isti ordines fuerunt di
 stincti non donis sed datis. et non gratuitis
 sed naturalibus. Prius ergo fuerunt distincti
 naturalibus postea gratuitis. Item illud Albar
 thei. xxi. Dedit unicuique secundum propriam facul
 tatem. In locum istorum cadentium succes
 serunt homines electi. et iste sunt mansiones
 de quibus dicit christus Job. xliij. In domo pa
 tris mei mansiones multe sunt. Super quo
 dicit Gregorius. li. iij. dialogorum sic. In domo pa
 tris mei mansiones multe sunt. Si enim dispar
 retributio in illa beatitudine eterna non esset
 unam potius mansionem quam multas saluare

tor appellaret. multe ergo mansiones sunt
 in quibus et distincti beatorum ordines. pro
 pter meritum consortium communiter lere
 tur. et tamen unum denarium omnes labora
 res accipiunt. qui in multis mansionibus dis
 tinguntur. Quia et una est beatitudo quas
 illic percipiunt. et dispar retributionis quali
 ras. quas per merita diversa sortiuntur. hec
 ille. Cum ergo novem sint ordines angelo
 rum. ideo novem sunt ordines hominum ele
 ctorum. qui ad illos assumpti sunt. quos per
 ordinem videamus.

Primus est ordo seraphim

qui interpretatur ardentes. de quibus dicit
 Gregorius in omelia de distinctione novem ordi
 num sic. Seraphim ardentes vel incedentes
 vocantur. que quia ita deo coniuncta sunt.
 ut inter hec et dei nulli alij spiritus intersint
 et tanto magis ardent quanto hunc vicini
 vident. hec ille. Ab isto ordine cecidit lucif
 er. Unde magister sententiarum lib. ij. dist.
 vi. c. i. dicit sic. De maioribus quidem corru
 runt. inter quos unus fuit lucifer. omnibus
 alijs cadentibus excellentior. nec inter stan
 tes alijs eo fuit dignior. sicut testimonijs
 auctoritatum monstratur. Unde Esaias.
 Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mas
 ne oriebaris. Qui non vultus ordo sed vultus
 spiritus accipiendus est. Qui teste Iheronimo. postquam
 creatus est. eminentias nature. profunditas
 temque scientie sue perpendens in suum cre
 atorem superbiuit. intantem quod se deo equare
 voluit. Unde in Esai. dicit. In celum conscen
 dam. i. ad dei equalitatem. super astra celi. i.
 super omnes angelos. exaltabo solum meum
 et ero similis altissimo. Similis quidem deo
 esse voluit. non per imitationem. insidie. si
 per equalitatem potentie. hec magister. In
 locum luciferi successit ordo patriarcharum.
 de quibus Gregorius. ubi supra. dicit sic. Sunt
 nonnulli qui superne contemplationis amor
 re accensi in solo conditoris sui desiderio an
 helant. nil iam in hoc mundo accipiunt. so
 lo eternitatis amore pascunt. terrena quoque
 abiiciunt. cuncta temporalia mente transce
 dunt. amant et ardent. atque in ipso suo amo
 re requiescant. amando ardent. et quos homo
 tangunt ardere protinus in dei amore faci
 unt. Quid ergo istos nisi seraphim dixerim
 Quorum corpus in igne conuersum lucet et verit
 hec ille. Tali nempe charitate accensi erant
 patriarche. Unde Augustinus. de laudibus charitatis.

o manifestos sunt
orum o dices: p
um cōmuniter lere
rum omnes laborā
na māsionibus dī
it beatitudo quas
tributionis quali
la festinantur. bec
ordines angelo
dines hominū cle
mpti sunt: quos pr

do seraphin

es. de quibus dicit
merione noue ordi
res vel incidentes
o conuincta sunt:
ij spiritus interfluit
uano hunc vicinū
ordine occidit lucē
emianū lib. q. dist.
bus quidē corne
e lucifer omnibus
rior. nec inter flā
ficut testimonij
ar. Unde Esaias.
celo lucifer qui mas
in vno ordo sed vno
reste fido. post q
nature profunditas
dens in suum cre
ti q se deo equare
it. In celum cōfice
in super astra celi. i.
lumbo solium meū
similis quidem deo
ationem iusticie: si
hec magister. In
do patriarcharū.
p. a. dicit sic. Sunt
templationis amos
eio sui desiderio in
undo accipiunt. fo
unt. terrena quoq
alia mente transe
ges in ipso suo amos
ordent. et quos xbo
is in dei amore facti
si seraphin dicentis
ueritatem lucē et vī
ritate accessi erant
i. de laudibz charit

fatis dicit sic. In charitate pauper est diues
Sine charitate omnis diues est pauper. Nec
in aduersitatibus tolerat: in prosperitatibz
temperat. in duris passionibus fortis est. in
bonis operibz hyalaris est. in temporalibus
dirissima. inter bonos fratres letissima. inf
falsos patientissima. in abel per sacrificium
lecta. In noe per diluuiū secura. in abzabe pi
grinatōe fidelissima. in ysaac inolatōe obe
diētissima. in iacob persecutōne intissima
in ioseph venditione patientissima. bec ille.
Conabatur aut lucifer extinguere hanc cha
ritatem in patriarchis accendendo mentis
cupiditate. vt pater de cayn: elau: et de pasto
ribus abzabe et loth. vt dicitur Genes. xij.
Propterea dicit. i. l. bino. vli. Qui volunt
diuites fieri incidunt in temptationem et in
laqueum diaboli: et in desideria multa que
mergunt hominem in interitū et perditionem.
Et autē possent se defendere a laqueis lu
ciferi habuerūt vnā sociā scz dominā vno
centiam. de qua dicit ps. Non priuabit bo
nis eos qui ambulant in innocentia. Et ite
rum. Perambulabam in innocentia cordis
mei in medio domus mee. Propter hanc di
xit abraham ad loth. Ne queso sit iurgium
inter me et te. fratres enim sumus. Gen. xij.
Et de Jacob dicit Gen. xxv. Porro iacob
erat vir simplex: et habitabat in tabernacu
lis etc. In ducebantur autē vestimentis aure
is dilectionis dei et proximi. iuxta illud Job
xl. Circunda tibi decorem in sublime erigere
esto gloriosus: et speciosis induere vestime
tis. Cum his vestimentis ascendunt patri
arche ad domum domini: per portam que
respicit ad meridiem. iuxta illud Apoc. xxi.
A meridie porte tres. per primā portam in
trant patriarche. Nam sol in medie ardet.
Et qz patriarche ardebant charitate. iuxta
illud Mat. xij. Ignē veni mittere in terrā:
et quid volo nisi vt ardeat? Ideo intrauēte
regni celoz per hanc portā. Venientes au
tem ad pedes sanctissime trinitatis canta
uerunt illud ps. Benedicat nos deus deus
noster benedicat nos deus: et metuant eum
omnes fines terre. Quos gratissime accepta
uit et coronauit eos corona diuitiarum cele
stium q est apud ipsam. iuxta illud Prouer.
xvij. Ad eum sunt diuitie et gloria. de hac co
rona dicitur Prouer. xxiij. Corona sapientū
diuitie. Sic autē coronatos deputauit ora
torio in quo stant seraphin laudantes deū

continue. Iuxta illud Esa. vi. Audi dominā
sedentem super solium excelsum et eleuatiū
et plena erat domus a maiestate eius: et ea
que sub ipso erant implebant templū. Ser
raphin stabant super illud: sex ale vni: et sex
ale alteri. et clamabāt alter ad alterū. Sans
ctus sanctus sanctus: dñs de exercitū: ple
na est omnis terra gloria eius. In eodē orato
rio stant patriarche: cantātes illud ps. Bes
ati qui habitant in domo tua dñe: in secula
seculoz laudabunt te. Habuerunt autē istā
mansione per feudos obseruantes fidelita
tem et obedientiam deo. vt declarat Paul?
Heb. xi. Tunc dominā paupertas afficura
uit eos de sua gloria dicens. Beati paupes
res spiritu: quoniam ipsorū est regnum celozū
Super quo Aug. lib. de verbis dñi dicit sic
Ilij sunt pauperes spiritu: qui quando faci
unt aliquid boni deū laudant. Et Hugo li
bro de claustro aīe dicit sic. Pauperes spiri
tu sunt: qui licet affluant diuitijs: corda rā
nolunt apponere. Et sic pz pimus.

Secundus ordo est cheru
bin qui interpretant plenitudo scientie. De
quibus dicit Greg. in omel. vbi supra. Su
periora illa agmina. ideo cherubin vocata
sunt. Quia tanto perfectiori scientia plena
sunt quanto claritatem dei vicinūs con
templantur: vt fm creare motum: eo ples
ne omnia sciāt. quo visioni conditoris sus
per meritū dignitatis appropinquant. Ab
isto ordine cecidit sathan. de quo dicit Lu
ca. x. Videbam sathan quasi fulgur de celo
cadentem. Et assimilatur fulguri propter lu
mino sitatem. quia in eo vigeat lumen in
tellectus: quod est obscuratum in casu eius
In locum sathan successit ordo prophetarū:
propter lumen diuinarum reuelatio
num eis factarum. Unde Gregorius in
omelia vbi supra dicit sic. Quia vero cheru
bin plenitudo scientie dicitur. et paulo do
cēte didicim. qz plenitudo legis ē dilectio
et charitas. Omnes qui dei ac proximi cha
ritate ceteris amplius pleni sunt: merito
rum suorum solem: inter cherubin nume
ros perceperunt. bec ille. Ilij autem fue
runt prophete qui dicit illud i. Cor. iij. j.
Nobis autem reuelauit deus per spiritum
sanctum suum. Que enim sunt dei nemo
nouit nisi spiritus dei. Et. ij. Pet. i. Non em
voluntate hūana allata est aliqui pphetia.

Sed spūscō inspirati locuti sunt sancti dei homines. Conabatur autē sathan textūguere hanc sapientiā in pphētis pervertendo locutōis vitatē et hec est temptatio fraudulētie. Act. v. Anania cur temptauit sathanas cor tuū mēiri te spūscō. Idō sathan dicit illud. ij. Reg. xxi. Ego spūs mendar in ore oīm pphētārū et. Et autē possent se defendere a laqueis sathan habuerūt vnā sociatē scz dñam prudentiā. de qua Prover. ix. dī. Relinquitē infantīā et viuere et ambulare p viam prudentie. quib⁹ ipa dicit illud Eccl. ij. Qui timetis dñm diligite illum et illuminabuntur corda vestra. Induebatur autē vestimentis lucidissimis sapientie. Roma. xiiij. Induamur arma lucis sicut in die boneste ambulem⁹. Et ps. Decorez induisti amic⁹ lumine sicut vestimēto. Eū his vestimētis ascendit pphete ad domū dñi p secundaz portā que est ad meridiē. qm̄ sol in meridie maxime lucet. Et qz pphete lucebat lumine sapientie. Psal. ij. Inter quos lucetis sicut luminaria in mūdo: verbz vite cōtinētes ad gliaz in die xbi. iō intrauit regnū celoz p hanc portā. Venientes autē ad pedes sanctissime trinitatis cantauerūt illud ps. De⁹ misereat nostri et bñdicat nobis: illuminet vultū suū sup nos et misereat nostri. Quos gratissime acceperunt: et coronauit eos corona preciosa. et qd Eccl. xxi. Corona senū multa pericia et gloria illorū timor dei. Sic autē coronatos deputauit cancellarie. Sūt em̄ tanq̄ cancellarij curie celestis. ps. Lingua mea calam⁹ scribe velociter scribentis. cantātes illud ps. Beat⁹ hō quē tu erudieris dñe et de lege tua docueris eū. Habuerit autē istā mansionē p edificationē. i. Cor. iij. Superedificat sup fundamentū hoc: aurum: argentū: lapides preciosos. Tunc dñā mansura assecrante pphetas de sua gloria dicens. Beati mīres qm̄ ipi possidebūt terraz de qua Aug. li. ij. de doctrina xpiana: dicit sic. Adirecere est nō contradicere diuine scripture siue intelligere si aliq̄ vicia nostra per curie siue nō intelligere: quasi nos melius et breui⁹ sapere et percipere possem⁹. hec ille. et sic pater secundus.

Tertius ordo est throno: nim in quib⁹ sedet de⁹ ad iudiciū exequendum. Unde Greg. in omelia vbi supra dicit sic. Throni quoqz illa agmina sunt vocata. quib⁹ ad exercendum iudiciū semp omipo-

tens deus presidet. Ab isto ordine cecidit belial qui interpretat absqz ingo vel absqz domino de quo dicit. ij. Cor. vi. Que conuentio xpi ad belial. qm̄ dicit nulla. quoniam omne iudiciū dedit pater filio. Job. vi. Sed tale iudiciū fugit belial: quia est pnatio sui principatus. In locum belial successit ordo apostolor. de quib⁹ dicit. i. Mar. xix. Cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribus israel. Unde Greg. in omelia vbi supra dicit sic. Sunt nonnulli qdum sibi metipis vigilantī cura dominant. dum se sollicita intentione discutiūt diuino timori semp inherēt hoc in munere virtutis accipiūt vt iudicare recte alios possint: quorum profecto mentib⁹ dñi diuina cōtemplatio presto est. in his velut in throno suo dominus presidens: aliorū facta examinat: et cuncta mirabiliter de sua sede dispensat. Quid ergo isti nisi throni condicio sunt? hec ille et. Conabatur autē belial extinguere rectitudinē iudiciū in apostolis: extinguēdo fidei claritatē. quoniam vt dicit. i. Pet. ij. Aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quē deuoret: cui resistite fortes in fide. Et Apoc. i. Esto fidelis vsqz ad mortē. Contra illam temptationē sollicitus erat paulus. i. Thessal. iij. dicens. Vbi ad cognoscendam fidem vestram ne forte temptauerit vos is qui temptat: et inanis fiat labor vester et. Et autē possent se defendere a laqueis belial habuerunt vnā sociam. s. dominā veritatem: dicentes illud Prover. viij. Veritatem meditabitur guttur meū et labia mea derestabunt impū. Induebant autē vestimētis iusticie. iuxta illō Job xxi. Iusticia idur⁹ sū et vestiuit me sic vestimētū: et dyademate iudicio meo. et Esa. lxi. Induit me dñs vestimēto salutis et indumēto iusticie circumdedit me. Cum his vestimētis ascendunt apostoli ad domum dñi per tertiam portam ad meridiem. Nam sol in meridie est in medio celi. et apostoli fuerunt in ecclesia dei sicut sol in medio celi. i. Mar. x. Vos estis lux mundi et. Venientes autē ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apoc. viij. Salus deo nostro qd sedet super thronū et agno. quos gratissime acceperunt et coronauit eos corona aurea. de qua dicit Prover. xvi. Corona dignitatis senectus que in vijs iusticie reperitur. Sic autē coronatos deputauit cōsistorio

ubi cause audi
cap. ij. et filij
munditio di
dominabunt
istam mansio
pit. Ecce nos
te. quid ergo
nuplum accip
ria. Luncapost
an qui castidi
am in omi tem
nalis affectu
Bati qui diu
ipfi saturabun
bo de contem
ferta iuber in
pia queqz reli
ferre. oblatam
le. Sed hec om
sic patet tertiu
Quart
adionum. de
pia dicit. Ea
preminuit p
dum subieca
Ab isto ordi
tatur belial. de
senum quafi
vitarum dei et.
milo martyru
anis fiat labor
se defendere
sociam. s. dom
guttur meū
labia mea der
Induebant aut
vestimētis iust
iuxta illō Job
xxi. Iusticia id
sū et vestiuit
vestimētū: et
dyademate iud
meo. et Esa. lxi
Induit me dñs
vestimēto salut
et indumēto i
iusticie circum
dedit me. Cum
his vestimētis
ascendunt apo
stoli ad domum
dñi per tertiam
portam ad mer
idiem. Nam sol
in meridie est
in medio celi.
et apostoli fue
runt in ecclesia
dei sicut sol in
medio celi. i. Mar.
x. Vos estis lux
mundi et. Veni
entes autē ad
pedes sanctissi
me trinitatis
cantauerunt ill
ud Apoc. viij.
Salus deo nost
ro qd sedet sup
er thronū et ag
no. quos gratiss
ime acceperunt
et coronauit eos
corona aurea. de
qua dicit Prover.
xvi. Corona dig
nitatis senectus
que in vijs iust
icie reperitur. Sic
autē coronatos
deputauit cōsist
orio

vbi cause audiunt et sententie diffiniuntur. Sap. iij. Fulgebunt iusti et tanquam scintille in arundineto discurrer. Iudicabunt nationes et dominabunt populis. Habuerunt autem istam mansionem per emptionem. Adarb. p. x. Ecce nos reliquit omnia et secuti sumus. te. quid ergo erit nobis? Iesus autem dixit. E. et tripulum accipietis et vitam eternam possidebitis. Tunc apostoli cantauerunt illud ps. Beati qui custodiunt iudicium et faciunt iusticiam in omni tempore. Statimque domina liberalis assecravit eos de sua gloria dicens. Beati qui esurite et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. Super quo Richardus libro de contemplatione dicit sic. Iusticia perfecta iubet inimicos diligere: parentes et propria queque relinquere. illata mala patienter ferre. oblatam gloriam ubique declinare. hec ille. Sed hec omnia obseruauerunt apostoli. et sic patet tertius r.

Quartus ordo est domi-

nationum. de quibus Gregorius in omelia ubi supra dicit. Ea angelorum agmina que prius preeminunt pro eo quod eis cetera ad obediendum subiecta sunt: dominatores vocantur. Ab isto ordine cecidit beemorth: qui interpretatur bestia. de quo dicit Job. xl. Beemorth fenum quasi bos comedit: ipse est principium viarum dei. In locum beemorth successit ordo martyrum de quibus dicit Ihesus xi. Sancti per fide vicerunt regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt repromissiones. Unde Gregorius in omelia ubi supra dicit sic. Sunt nonnulli qui sic in semetipsis cunctis vitiis omnibus desiderijs dominantur ut ipso iure mundicie dii inter homines vocentur. Quid ergo isti nisi intra numerum diatonum currer. hec ille. Habuerunt autem hanc mundiciam per martyrium. iuxta illud Apoc. xij. Lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Conabatur autem beemorth extinguere in martyribus operis dei assiduitatem per instantiam et apostasiam a religione christi per culturam ydolorum. Iuxta illud Ecclesi. ii. Si li accedens ad seruitutem dei ista in iusticia scilicet religionis christi et timore et prepara animam tuam ad temptationem scilicet tyrannorum inducentium ad ydolatriam. Ordo martyrum tanquam constans et firmus in observantia religionis christi dicit illud Job. xxvij. Iustificacionem meam quam cepi tenere non deseram nec enim reprehendit me cor meum in omni

vita mea. Et ut autem possent se defendere a laqueis beemorth. habuerunt unam sociam. scilicet dominam patientiam. Iuxta illud Jacobi. i. Beatus vir qui suffert temptationem. Quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Et Augustinus libro de patientia dicit sic. Virtus animi que patientia dicitur tam magnum dei donum est: ut etiam ipsius qui nobis eam largitur patientia preddicetur. Sancti martyres libenter pro christo martyrium sustinebant: et cum multa patientia. Induebantur autem vestimentis magnanimitatis. de quibus dicitur Esa. liij. E. surge cōsurge induere fortitudinem tua syon: induere vestimentis glorie tue. Et Proverbiorum vlti. Fortitudo et decore indumentum eius. Cum his vestimentis ascendunt martyres ad domum domini per primam portam que respicit ad occidentem. quoniam tunc sol rubet. Et de martyribus dicitur. Quare rubrum est indumentum tuum et vestimenta tua sicut calcantium in torculari. Esa. lxiij. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apoc. xij. Benedictio sapientia claritas et gratia unum: honor virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum Amen. Quos gratissime accepit et coronavit corona de lapide de precioso. iuxta illud ps. Possuisti capite eius coronam de lapide precioso. Sic autem corona eos deputavit cenaculo. Unde Apoc. ij. d. Vincet dabo edere de ligno vite quod est in paradiiso dei mei. Et Luce. xxi. dicitur. Edas tibi et bibas super mensam meam in regno meo. cantantes illud Ecclesi. xlvij. Beati sunt qui te audierunt: et in amicitia tua decorati sunt. Habuerunt autem istam mansionem per expugnationem et victoriam. Adarb. x. Estote fortes in bello et pugnare cum antequo serpente: et accipietis regnum eternum. Tunc domina perseverantia assecravit martyres de sua gloria dicens. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Super quo Bernardus in sermone dicit sic. Vere gloriose societas. o sanctum convivium. o desiderabiles epule: ubi nimirum anxietas nulla nullum poterit esse fastidium quoniam societas summa et summum erit ibi desiderium hec ille. et sic patet quartus r.

Quintus ordo est principum.

de quibus Gregorius in omelia ubi supra dicit sic. Principatus quoque vos

tantur qui ipsi quoque bonis angelorum spiritibus prestant qui subiectis alijs dum queque sint agenda disponunt eis ad explenda omnia ministeria principantur. Ab isto ordine cecidit beelzebub: qui interpretatur princeps muscarum, de quo dicitur Luce. xi. In beelzebub princeps demoniorum eijs dedit monia. Et Marth. x. dicitur. Patrem familias beelzebub vocauerunt. In locum beelzebub successit ordo confessorum. scilicet sacerdotum doctorum et predicatorum. De quibus dicitur Malachie. ii. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: et legem requirunt ex ore eius. quia angelus domini exercituum est. Unde Gregorius in omelia ubi supra: dicit sic. Sunt nonnulli qui acceptis virtutibus etiam aliorum mores et merita transcendunt. Cumque et bonis meliores sint electis quoque fratribus principantur. Quid ergo isti sortem suam nisi inter principatum numerum acceperunt: hec ille. Ideo dicitur Eccli. xlv. Quia filius eleazar placuit deo israel. Ideo statuit illi testamentum pacis: et principem sanctorum et gentis sue: ut sit illi et semini eius sacerdotij dignitas in eternum. Conabatur autem beelzebub extinguere intentionis sinceritatem a sanctis confessoribus: et hec est temptatio vane glorie. Marth. vi. Attende ne iusticiam vestram id est opus bonum facias coram hominibus. Et autem possent se defendere a laqueis beelzebub: habueruntynam sociam scilicet dominam obedientiam. Juxta illud Act. v. Oportet obedire deo magis quam hominibus. Et i. Regum. xv. Melior est enim obedientia quam victimae. In principe requiritur ut obediat legi dei: aliter privatur principatu. ut patet de Saule rege israel. qui privatus fuit regno propter inobedientiam. Unde sequitur ibidem. Pro eo quod abiecti sermonem domini abiicit te dominus ne sis rex. Super quo Gregorius lib. xxxv. moralium dicit sic. Obedientia sola virtus est quae mentis virtutes ceteras inserit: infertatque custodit. Melior est obedientia quam victimae. Obedientia victimis preponitur: quia per victimas caro aliena: per obedientiam vero caro et voluntas propria mactatur. hec ille. Induebantur autem vestimentis temperantie refrenantis. Juxta illud Exod. xxix. Applicabis quoque filios Aaron et indues tunicis lineis: angelusque baptizet: impones eis mi-

tras. eruntque sacerdotes mei religione perpetua. Hoc est indumentum album quod reddit carnem mundam. Item illud Apocal. iij. Suadeo tibi emere aurum ignitum probatum ut locuples fias et vestimentis albis induaris: ut non appareat confusio nuditatis tue. Ista verba dicta fuerunt episcopo Laodice. Cum his vestimentis ascendunt confessores ad domum domini per secundam portam que respicit ad occidentem. quoniam tunc sol humectat. sic confessores erant humidi per discretionem. Unde Bernardus super Cantica dicit sic. Discretio omni virtutis ordinem ponit: modum tribuit: decorem et perpetuitatem confert. Est ergo discretio animi virtus quedam moderatrix virtutum ordinatrixque affectuum: et doctorum morum. Tolle hanc et virtus vicium est. hec ille. Et Paulus dicit. Probate spiritus si ex deo sunt. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Eccli. xxxvi. Secundum benedictionem Aaron da populo tuo ut sciant omnes: quoniam tu es deus confector seculorum. Quos gratissime accepit et coronavit eos corona aurea. de qua dicitur Eccli. xlv. Corona aurea super mitram eius expressa signo sanctitatis: gloria honoris: et opus fortitudinis. Sic autem coronatos deputavit viridario. Juxta illud Cant. vi. Ascendi in ortum meum: ut viderem poma convallium et inspicere si floruisset vinea et germinasset mala punice. Per ista poma significatur sacerdotes propter odorem sanctitatis. Juxta illud ij. Corinth. ij. Christi bonus odor sumus. Per mala punice significatur predicatorum verbi dei. ut habetur dist. xliij. ca. sit rector. cantantes illud Proverb. xx. Beati qui ambulant in simplicitate sua. quoniam beatos post se filios derelinquent. Habuerunt autem istam mansionem per donationem. Item illud Roman. viij. Cum illo omnia nobis donavit. Et Marth. xxij. Fidelis servus et prudens quem constituit dominus super familiam suam: ut det illis in tempore tritici mensuram. Tunc domina continentia asscuravit confessores de sua gloria: dicens. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. Super quo Gregorius lib. b. xvi. moral. dicit sic. Sanctorum merces eternitatis premia prestolantes: ex adversariis vires sumunt. quia crescente pugna

gloriosorem
motiam et cor
stria dum pre
fiat ignis flar
et inde quasi
tur hec ille.

Sermo

tum de quibus
par dicit sic. I
hoc potentius
corum ditioni vi
quorum potest
num tantum
lum. hec ille. A
gorum est p
de quo dicitur
pbeget: et macu
manet. Et hec
ad beelzebub
ne et facti sunt
leterunt. In loc
do sanctarum vi
ducuntur regi vi
citur afferunt
adducuntur in
gotius in omel
nonnulli qui etia
lignos spiritus
nis et accepto
isti per meritum
celestium spiritu
le. Istud patet
thobie immo
autem beelzebub
corporis puritate
nitionis et lux
temperatur a conc
e lectus. Ideo
et omnis immund
bis sicut deest la
se defendere bab
dominam pudic
vi. Spiritu amb
periculis. Et Jo
none abbas pat
vitas maior est
tamis extinguere
et misse cum iuv
alissime sub
ulum est de prop
et impuritate de al

glorio florem sibi non ambigunt manere victoriam et coronam. Electorum enim desideria dum premuntur aduersitate proficiunt sicut ignis flatu premitur ut augmentetur et unde quasi extingui cernitur inde roboratur. hec ille.

¶ Tertius ordo est potestas

tum. de quibus Gregorius in omelia ubi supra: dicit sic. Potestates vocantur hi qui hoc potentius in suo ordine perceperunt: ut eorum ditioni virtutes aduersus subiecte sint: quorum potestate refrenantur: ne corda hominum tantum temperare valeant quantum volunt. hec ille. Ab isto ordine cecidit beelphegor: qui est priapus simulacrum ignominie de quo dicitur Josue xxiij. Decastis in beelphegor: et macula huius sceleris in vobis permanet. Et Ecce. ix. dicitur. Ibi intraverunt ad beelphegor et abalienati sunt in confusio: ne et facti sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt. In locum beelphegor successit ordo sanctarum virginum. de quibus ps. Adducuntur regi virginis post eam: proxime eius afferentur tibi in leticia et exultatione adducuntur in templum regis. Unde Gregorius in omelia ubi supra dicit sic. Sunt nonnulli qui etiam de obsessis corporibus malignos spiritus fugant: eosque virtute orationis et accepto potestatis ciuium. Quid itaque isti per meritum suum nisi inter potestates celestium spirituum sortem accipiunt: hec ille. Istud patet de Sarra iuuenula vxore thobie iunioris. Thobie. viij. Conabatur autem beelphegor extinguere in virginibus corporis puritatem. et hec est temperatio fornicationis et luxurie. Jacobi. i. Unusquisque temptatur a concupiscentia sua abstractus et illectus. Ideo dicitur Ephe. v. Fornicatio et omnis immundicia non nominetur in vobis sicut decet sanctos. Ut autem possent se defendere habuerunt vnam sociam scilicet dominam pudicitiam. que dicit illud. Gal. vi. Spiritu ambulare et desideria carnis non perficietis. Et Iohannes Cassianus in collatione abbatis pastoris dicit sic. Maior est virtus: maior est gratia internam libidinem carnis extinguere: quam nequitas demonum extrinsecus irruentes signo domini ac virtutis altissime subiugare. Maius enim miraculum est de propria carne fomitem eradica: re luxurie: quam de alienis corporibus immu-

dos spiritus effugare. hec ille. et ut dicit Zulus libro de officiis. Pudicitia est virtus non solum impetum libidinis coercens: sed et signa cohibens. Induebantur autem vestimenta sanctitatis. de quibus dicitur. Sp. liij. Deponite vos sicut pristinam conuersationem veterem hominem qui corrumpitur secundum desideria: renouamini autem spiritu mentis vestre: et induite nouum hominem qui sicut unum creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. Cum his vestimentis ascendunt virginibus ad domum domini per tertiam portam que respicit ad occidentem: quoniam tunc sol refrigerat. Sic spiritus sanctus refrigerabat imo extinguebat ardorem concupiscentie in sanctis virginibus. Unde communiter dicebant. Benedico te pater domini matris eius: quia per filium tuum ignis extinctus est a latere meo. Et Eccl. xviij. dicit sic. Ardorem refrigerabit ros. Venientes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud ps. Dominus virtutem populo suo dabit: dominus benedicet filias suas in pace. Quas cum audiret vocauit eas: dicens illud Cant. liij. Veni de libano sponsa mea: veni de libano veni coronaberis. Luncque prius accessissent coronare sunt corona florum. de qua dicit Eccl. xxiij. Eris corona glorie in manu domini: et dyadema regni in manu dei tui: Quia complacuit domino habitare in te: et gaudebit sponsus super sponsam et gaudebit super te deus tuus. Sic autem coronatas depuravit cubiculo siue thalamo suo. iuxta illud Ihesu. ij. Ihesu duca est ad cubiculum regis. que dicunt illud Cant. liij. Inueni quem diligit anima mea. Tenet eum nec dimittam donec introducat illuz in domum matris mee: et in cubiculum genitricis mee. cantantes illud ps. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Habuerunt autem istam mansionem per dotationem. sicut illud Genes. xxx. Dirant me deus dote bona. Et Exod. xxij. Redder ei iuxta modum dotis quam virginis accipere consueuerunt. Tunc domina castitas assecravit virginibus de sua gloria dicens. Beati mundi corde quoniam ipsi deum videbunt. Super quo Aug. lib. xij. de ciuitate dei dicit sic. Ibi tota virtus est videre quod amas: et summa felicitas amare quod videas. ubi vera vita in fonte bibis: ubi veritatis omnis visio clarissime aperit. hec ille. et sic patet sextus.

Septimus ordo est virtu

tum. de quibus Grego. in omel. vbi supra dicit sic. Virtutes vocantur hij nimiru spiri tus per quos signa et miracula frequenter fiunt. Ab isto ordine cecidit leuiathan qui interpretat persequens eos. de quo dicitur Esa. xlvij. In die illa visitabit dñs in gladio suo duro et gravi et forti super leuiathan serpentem vectem et super leuiathan serpentem tortuosum. In locu leuiathan succedit ordo penitentiu. de quib⁹ Grego. in omel. vbi sup dicit sic. Sunt nonnulli q̄ mira faciunt signa valenter operant. Quid ergo isti nisi ad supermaru virtutu forte et numeru congruunt hec ille. Penitentes autē mira faciunt signa cum ad deum conuertunt. vt ps de maria magdalena: latrone in cruce et prodigo. Unde Bern. in sermone dic sic. Quid mai⁹ miraculum q̄ tot iuvenes: tot adolescentes: tot nobiles: vniuersiq̄ quos hic video velut in carcere aperto tenent sine vinculis solo dei timore confisi q̄ in tanta afflictione perseuerent penitentie vltra virtute humanā supra naturā contra consuetudinē. hec ille. Conabatur autē leuiathan extinguere in penitentibus verā penitentiā: suadendo peccati impunitatē. iuxta illud Proverb. xxi. Peccantem vni⁹ iniqui involuet laqueus: et iust⁹ laudabit atq̄ gaudebit. Et ps. Narraverūt vt absconderet laqueos dixerūt quis videbit eos? Ij aut fuerunt demones. de quib⁹ dicit Job. iiij. Parati sunt suscitare leuiathā. Vt vero possent se defendere habuerūt vñā sociā. scz dñam sollicitā. que dic illd Eccl. v. Ne tardes conuerti ad dñm: ne differas de die in diē. Subito enī venit ira illi⁹ et in tempore vindicte disperdet te. Induebant autē vestimenta humilitat⁹ et asperitatis dicentes illud ps. Ego autē cū mihi molesti essent induebar cilicio: humiliabā in ieiunio aiā meā. Exemplū Jone. iij. c. Peruenit verbū iōne ad regem ninive et descendit de folio et abiecit vestimenta sua et indur⁹ est sacco et sedit in cinere. Cum his vestimentis ascendunt penitentes ad domū dñi: per pñā portam que respicit ad aquilonē. Naz ab aquilone pandetur omne malū. Jerem. i. Sol enī ab aquilone sercnatur. Et Eccl. iij. dicitur. Sicut i sereno glacies soluetur peccata tua. Venientes autē ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Deut. xxiij. Benedicat nos dominus deus noster in omni ope

re nostro in terra ad quā ingredimur possidendam. quos letissime accepit et coronauit eos corona eterna que dicit eis illud i. Pet. v. Percipite immarcescibiles eterne glorie coronam. Sic autē coronatos deputauit cellario: vt perciperent gustum dulcedinis eterne. dicens eis illd ps. Sustate et vide te quoniam suavis est dñs: beatus vir qui sperat in eo. Qui dixerunt illud Esa. ij. Introduce me rex in cellam vinariā ordinauit in me charitatē. cantantes illud ps. Beati quoz remisse sunt iniquitates: et quorum terra sunt peccata. Tunc domina clementia assecravit penitentes de sua gloria dicens Beati estis cum maledixerint vobis hoies et dixerint omie malū aduersum vos mentientes propter me. gaudere et exultate: ecce enī merces vestra copiosa est in celo. Unde Hieron super illud ps. Beatus vir qui non abiicit dicit sic. Beatus vir q̄ non docuit nec fecit: nec cogitauit mala. Non stetit non peruerault in delicto. sed per penitentiā ad meliora conuersus est. hec ille.

Octauus ordo est archa

gelorum. de quib⁹ Grego. in omel. vbi supra dicit sic. Qui summa annunciat archageli vocantur. hinc est qd ad mariam virgitem non quilibz angelus sed gabriel archangelus mittitur. hec ille. Ab isto ordine cecidit beelsephon qui interpretat venustas de uozans ascensionē speculi. de q̄ dicit Exod. xxiij. Uniuersus exercitus erat contra beelsephon. In locu beelsephon succedit ordo contemplatiuozū. de quib⁹ dicit Grego. vbi supra. Sunt nonnulli q̄ duz largitas munere refecti secretorū celestium summa capere valent et nunciare. Quid ergo isti nisi intra archangeloz numerū deputant. hec ille. Sed cōtemplatiui solius cōtemplatiōis studio inardescunt vt cōtemplari diuina secreta quētius possint. de quoz vita Grego sup Ezeciel. dicit sic. Cōtemplatiua vita est charitatem dei et proximi: tota mente retinere ab exteriori actione quiescere: soli desiderio cōditoris inherere: vt nihil iam habere libeat. sed cōculcaris curis omib⁹ ad videndū suū conditoris faciem anim⁹ inardescat. hec ille. Conabat autē beelsephon extinguere diuinam cōtemplationē in cōtemplatiuis assumendo angeli equitatem. de quo dicit i. Cor. xi. Transfigurat se in angelum lucis. Non est ergo murum si ministri eius transi-

parentur velut
pūs recipiunt
ni et recti. Et
se ostendere a
sociā sciam
Prouer. i. Luc
Et intelligit g
em dar intel
dam veniat.
a demone ytha
tur aut vestim
Eccl. xlv. Indu
Et Daniel. xii.
q̄ si splendor
ascendunt ad
portā que resp
a aquilonis
to. Sic contem
onis et puerar
ti. Nostra aut
nichico aut ad
cantauerūt illa
qui diligunt uo
ces iustis. Do
tis tue coronat
prauit et coron
qua dicitur Ec
plantatio cedri
coronatos rep
it illud i. Bin
tius propban
tione falsi non
promittit co
tra illud Bame
niā que deo pla
Dabuerunt aut
tationē iuxta ill
lis suis vitam
tes se: et pcedit
lam diligit vitā
complectentur
illā vitā heredi
dixerunt. Et
ranit cōtempl
Beati pacifici
Super quo Br
fili dei vocantur
bio sunt sardon
hec ille. Sed cor
pacem ergo et c.
Monu
leum. de quib⁹

in gredimur possit
reperire et coros
que dicit eis illud
inaccessibiles eterne
coronatos depu
ne gultum dulcedi
ps. Sustine vide
is: beatus vir qui
in illud 2. an. j. In
vinaia ordinavit
illud ps. Beati
sacra: quorum te
nomina clementia
sua gloria dicens
erunt vobis boies
uerum vos men
ere a cultate: ecce
est in celo. Unde
Beati vir qui non
non docuerunt se
non steterunt non perse
penitentia ad me
le.

est archa
in omel. vbi sit
amunantem archa
ad mariam argu
sed gabriel archa
ab isto ordine cecidit
deat vestitus de
de q dicit 2. cor.
erat contra becl
bon succedit ordo
a Greg. vbi
largita: munere
summa capere va
go isti nisi intra ar
trant. hec ille. Sed
planis studio in
divina secreta que
ea Greg. sup. Eze
maria vica est ch
mente retinere ab
re: soli de sidoro co
iam habere libeat.
eius ad videndu su
inardescat. hec il
bon exingere de
in contemplatiu
tatem. de quo dicit
se in angelum lucis
ministri eius transi

garentur velut ministri iusticie. Unde se
pius decipiunt homines sub apparentia bo
ni et recti. Et autem contemplatiui possent
se defendere a laqueis istoz habuerunt vna
sociam. scilicet dominam intelligentiam. que dicit illud
Prover. i. Audiens sapiens sapientior erit.
Et intelliges gubernacula possidebit. Nec
em dat intellectum scripturarum ad cognoscen
dam veritate. vt ps de xpo qui reprobatus fuit
a demone vt habetur Math. iij. Induebatur
autem vestimentis gloriois. Juxta illud
Eccl. xlv. In duit eum domus stola glorie.
Et Daniel. xij. Qui docti fuerint fulgebunt
q si splendor firmamenti. Et his vestimentis
ascendunt ad domum domini per secundam
portam que respicit ad aquilonem. quoniam stel
la aquilonaris. scilicet montana est sita in al
to. Sic contemplatiui in alto contemplati
onis et puritatis sunt. Juxta illud Psal.
iij. Nostra autem conuersatio in celis est. He
mientes autem ad pedes sanctissime trinitatis
cantauerunt illud ps. Gloriantur in te oes
qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedi
ces iustis. Domine vt scuto bone volunta
tis tue coronasti nos. Quos letissime acce
ptauit et coronauit eos corona sapientie. de
qua dicitur Eccl. i. Corona fratrum quasi
plantatio cedri in monte libani. Sic autem
coronatos deputauit depositarie. quibus di
xit illud i. Thimo. xi. Depositi custodi deu
tans prophanas voci nouitates: et opposi
tiones falsi nominis scientie. Quam quidem
promittentes circa fide exciderunt. cantan
tes illud Baruch. iij. Beati simus israel: quo
nia que deo placent nobis manifesta sunt.
Dobuerunt autem istam mansionem per heredi
tationem. iuxta illud Eccl. iij. Sapientia fi
lis suis vitam inspirat: et suscipit exquiren
tes se: et prebit in via iusticie: et qui diligit il
lam diligit vitam. et qui vigilauit ad illam
complectentur placore eius. qui tenuerunt
illam vitam hereditabunt. et quo introibit bene
dixerit deus. Tunc domina religiosa affectu
rauit contemplatiuos de sua gloria dicens.
Beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur.
Super quo Greg. in pastoralis dicit sic. Si
filij dei vocantur qui pacem faciunt: proculdu
bio sunt sathane filij qui pacem confundunt.
hec ille. Sed contemplatio ducit ad veram
pacem. ergo etc.

¶ **Monus ordo est ange**
lorum. de quibus Greg. in omel. vbi supra

dicit sic. Hi qui minima nunciant angeli vo
cantur. Ab isto ordine cecidit mammona. de
quo dicitur Math. vi. et Luce. xvi. Non po
testis deo seruire et mammoni. In loco ma
mone succedit ordo actiuorum. de quibus
Greg. vbi supra dicit sic. Sunt plerique qui
parua capiunt: sed tamen hec eade parua
quantum preualent nunciare fratribus non
desistunt. Isti itaque in angelorum numerum cur
runt. hec ille. et Luce. xvi. dicitur. Facite vo
bis amicos de mammona iniquitatis vt cum
deseceritis recipiant vos in eterna taberna
cula. De vita istorum actiuorum Beda super il
lud. Intrauit iesus in quoddam castellum. dicit
sic. Actiua vita est panem esurienti tribuere
verba sapientie nescienti docere: errantes
corrigere: ad humilitatis viam superbientem
proximum reuocare: infirmantis curam gerere
que singulis quibusque expendant vt sibi est
possibile dispensare. et commissis nobis quali
ter subsistere valeant puidere. hec ille. Istos
modo actiui faciunt sibi amicos de mammo
na iniquitatis. id est diuitijs huius seculi neque
et iniqui. Conabatur autem mammona ex
tinguere in actiuis benignitatem decipiendo
per temporalium vanitatem. Em illud Sap. xiiij.
Creatura dei in odium facta sunt: et in tempta
tionem anime hominum et in misculam pes
dibus insipientium. Et autem possent se defen
dere a laqueis mammona habuerunt vnam
sociam. scilicet dominam pietatem. que dicit illud i. Th
mothci. vi. Secrare iusticiam fide: pietatem:
charitatem. et Prover. xxi. Qui sequitur ius
ticiam et misericordiam: inueniet vitam et gloriam
Induebantur autem vestimentis clementie
miserantis ad eroganda beneficia. Col. iij.
Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti
viscera misericordie: benignitatis: humili
tatis: modestia: patientia supportantes in
uicem: et donantes vobis in christo etc. Cum
his vestimentis ascendunt actiui ad domi
num per tertiam portam que respicit ad aquilonem.
quoniam stella aquilonaris in nocte lucet.
Sic actiui lucent in nocte huius seculi per
elemosynam subueniendo pauperibus. Tho
bie. iij. Elemosyna ab omni peccato et a mor
te liberat et non patietur animas ire in te
nebras. Fidencia magna erit coram deo ele
mosyna: omnibus facientibus eam. Venien
tes autem ad pedes sanctissime trinitatis
cantauerunt illud ps. Benedices corone an
ni benignitatis tue: et campi tui replebunt
vberitate. Quos gratissime acceptauit et co

ronauit corona misericordie. Iuxta illud ps.
Coronat te in misericordia et miserationibus.
Sic autem coronatos deputauit arrio.
Est enim arrius locus in quo pauperes re-
cipiuntur. et quia actius in hac vita receperunt
pauperes suis elemosynis: ideo dicitur
2 hodie. xi. Elemosyna a morte liberat: et
ipsa est que purgat peccata: et facit inuenire
vitam eternam. Cantantes illud ps. Beati
omnes qui timent dominum: qui ambulat
in viis eius. i. in operibus misericordie. In
pra illud ps. Vniuersa vie domini misericordie
cordia sūt. Tunc domina misericordia asse-
curauit actiuos de sua gloria dicens. Beati
misericordes: quoniam ipsi misericordiam
consequentur. Ecce quomodo ordines ho-
minum electorum assumuntur ad ordines
sanctorum angelorum. Ad quos nos per-
ducit iesus christus. Amen.

In die mortuorum seu animarum. Sermo. lxi.

Mortui audient vo-
cem filij dei. Job. vi. et in euange-
lio hodierno. c. Belial qd est ini-
micus fidei xpiane heri sero et h mane au-
diens pulsari campanas vehemētē solito: vi-
dens hoies vtriusq; ser. et deuotissime cōcu-
rere ad ecclesias: atq; pecunias: tam delas: pa-
nē: frumentū et alia offerre in templo dñi:
plerosq; cernēs iacere supra sepulchra de-
functorum: legere orōnes: psalmos: ac multa
alia pietatis deuotiōis exequari opa facere
mirabatur de tanta cōmōtiōe eo qd p totum
anni circuli pter qd ista die filia nō vidisset
et veniens in similitudinē cuiusdā doctoris
arrii et medicine ad aiam catholicā et deu-
tā q̄siuit ab ea qd sibi ista vellent. Fraudulē-
ter interrogat vt tandē decipiat. cui aia ve-
lut simplex r̄spondit. Hodie est dies aiarū fm
ecclesie institutionē in q multa pietatis opa
soluimus p earū liberatione a purgatorio.
Tūc ait belial. O stulta et insipiens: qd faci-
le oīa credis. Sagar modus est iste ektoz
quēdi a te pecunias. Isti sacerdotes qd sem-
per cupiditatem student hoc adinueniunt. et
qd prius est statuerūt vt te spoliarent pau-
cis bonis tpalibus que magno labore et su-
dore acq̄siuisti me decipe nequeat qd bñ in-
tellexi sacra scripturā sicut ipi. Strupuit autē
aia in verbis belial et quasi turbata disce-
debat dicens. qm sancti viri hoc iusserant.
Belial volens animas seducere ait. Si pla-
cet ego plane ostendā tibi animā nūq̄ esse

post mortē corpis. Vt q̄ delectaris in te
stimonijs sacre scripture qd est fundamētus
fidei relictis rōnib; naturalib; ecce adduco
duas auctoritates veteris testi. Prima est
Eccl. iij. vbi dñs sic. Dixi in corde meo de fi-
lijs hoim vt pbaret eos de? et ostenderet si
miles esse bestijs. Idcirco vnus interie? est
hoim et iumentoz et eq vtriusq; p̄ditio. Sic
morit hō: sic et illa moriunt. filij spirant oīa
et nibil h; hō iumento amplius. Hāc subia-
cent vanitati et oīa p̄gūt ad vñ locū. de ter-
ra facta sunt et in terrā pariter reuertūtur.
Quis nouit si spūs filioz adā ascēdat sur-
sum: et si spūs iumentoz descēdat deorsum?
Et deprehendi nibil esse melius qd letari hoiez
in ope suo et hāc esse partē illi. Quis enīz
eū adducet vt post se futura cognoscat: bee-
ibi. Scd a est Sapie. ij. vbi dñs sic. Exiguū et
cū tedio est tps vite nre et non est agnitiō qd
reuerfus sit ab inferis. Quia ex nihilo nati
sum? et post hoc erim? tanq̄ nō fuerimus.
Extinct? cinis erit corp? nrm: et spūs diffun-
detur tanq̄ mollis aer: et transeat vita nra
tanq̄ vestigiū nubis. et sicut nebula dissolu-
uetur qd fugata est a radijs solis et a calore
illi? aggrauata. et nomē nrm obliuione acci-
piet p tps: et nemo habebit memoriā ope-
rū nroz. vmbre enī transe? est tps nrm.
et nō est reuersio finis nre qm cōsignata est.
et nō reuertit. hec ibi. Ecce habes exp̄sse qd
post hāc vitā mortale nō restat alia vita im-
mortalis vt fingūt bī sacerdotes. S; ex ter-
rent te hñ oī xbis p̄dicantes gūitare et dñ
ueritate penarū purgatorij vt exbau riant
bursum tuā. Quib; auditis aia vehemētē
cōmota est: et adhefissit rēptatiōi belial nre
si angel? dei sibi reuelasset vt ad mrem suā
scām ecclesiam p̄fugeret. Que hoc mane ve-
nies ad ecclesiam quasi tota exanimis et re-
pidans vitē potuit loqui. Eūq; cās mesticie
requireret: scā ecclesia assumpta fiducia sic or-
sa est. Est mihi dubiū maximū qd tota no-
te p̄tractans p̄plexā ac suspensam me reli-
quit. Obsecro te vt illud planū mihi facias
ne a tua fide et deuotiōe deuiem. Dubiū meū
est istud. vñ post hāc vitā sit alia vita im-
mortalis in q detur aie p meriti retributio
eqlis. Qui scā mē ecclesia dixit illō. Cant. v.
Veni in ortū meus soror mea sponsa. xpi
ibi te docebo et dabo tibi poculū ex vino co-
dito: et mustū malogranatorū meoz. Tūc
ambe descēderūt in istud viridariū in quo
erat fons sapie. Circa quē erāt quattuor or-

dines sapientissimorum viroꝝ. Quos sc̃a m̃f
ecclesia benigne ⁊ vultu placido salutauit.
Illi aut̃ assurgentes ei mirabant̃ aduentū
ei⁹. At illa dixit. Puella hec non iter ad me
venit anxia sup̃ dubio quodā qđ vebemē-
ter exerceat mentē ei⁹. qđ vero qđ notū ē dei
manifestū est vob̃. Roma. i. Declarate du-
bitū vt exercitatio fiat in lege dñi. Senio-
res illi rogauerunt sc̃am m̃sem ecclesiam vt
adesset snie eoz. ⁊ si qđ veritatis dixissent
approbaret. si qđ aut̃ falsitatē dānaret. Dis-
cussū est qđ vt ambe. i. m̃f ⁊ filia remaneret
circa fonte p̃dictus. In p̃mo ordine stabant
poete hystoriorum graphi magni reges paga-
ni qđ p̃mo in sapia floruerūt. qđ ruminantes
dubitū puelle diffinierūt esse alia virā imor-
tale post istā. in qđ erat retributio p̃ meritis
puta p̃mia vel pene p̃decentes. Pyin⁹ fuit
Erigili⁹ qđ p̃firmavit p̃dicā suā dicens
Ego m̃f a dixi de inferno purgatorio ⁊ cā-
pis elissis ⁊ ceteris. in qđ aie defunctorū p̃
gloriam collocant meritorū. ⁊ hoc in lib. vi.
Eneydos. vñ int̃ cetera dixi. Facilis descē-
sus auerni: si reuocare gradū sup̃asq; eua-
dere ad auras. hoc op⁹ hic labor est ⁊c. Se-
cundus ē Quidi⁹ p̃firmat eadē sniam di-
cens. Ego multa dixi de penis qđ patiūtur
aie in inferno. vt p̃ lib. v. Abethamo: pho-
scos. vbi in. xv. ⁊. ix. eiusdē introduxi deum
loquēte de aia herculis sic. Eternū est a me
qđ traxit. ⁊ expers atq; immune necis ⁊c.
Tertius fuit Seneca qđ p̃firmas eadē sniam
dixit. In oib⁹ tragedijs meis multa declara-
ui de penis inferni: ⁊ p̃cipue in p̃ma vbi ad-
dixi Theseū redeūte ad inferno loquēte
cū Amphitrione de q̃tuor q̃onib⁹. vñ dixi
Quisq; est placide potēs dñsq; vite. Huc
innocuas man⁹ ⁊ incruentū mutis imperiū
regit: aieq; p̃cit longa p̃mēsus diu. Felicias
cui spacia vel celū petit: vel leta felix nemo-
ris elisij loca. Cerr⁹ inclusos ⁊ loc⁹ nocētes
vtq; fert fama impios. Supplicia vindictis
seua p̃peruis domant. ⁊ in fine operis dixi.
Altoꝝe carent aie ⁊c. Salusti⁹ int̃ hystori-
cos p̃firmat eadē sniam dicens in p̃logo Ca-
tilinarij ⁊ etiā in libro de republica dixi. Nā
diuitiarū ⁊ fame glia: fluxa atq; fragilis ē:
viri⁹ clara eternaq; habet. ergo p̃clara fa-
cies magne diuitie ad hocvīs corpis bre-
ui dilabunt. Ingenia ⁊ egregia facinora sic
aia immortalia sunt. hec ibi. Etia in Carli-
na rio induci Carbone ⁊c. elarē in vna orōne
multa de penis aiarū separarū loquētes vt

p̃z. Valerij hystoric lib. i. c. de miraculis
p̃firmat eadē sniam fere p̃ totā illā rubricā
Et lib. ij. Rubrica. i. Indos adducit quorū
femine certāt mori cū maritis vt in alia vira
cū eis fruant̃. Et ibidē dicit. Immortales
ē aias: mos galloꝝ approbat: qđ pecunias
mutuatas apud inferos se recepturos spe-
rant. ⁊ lib. liij. vt satis pōt parere. Lucanus
cordubensis hystoricus potius qđ poeta in
multis locis idē affirmat. Didim⁹ rex pra-
gmānoꝝ ad Alexandrū magnū sic scribit.
Quapropter nimis recordes vos ⁊ misē-
rabiles iudicam⁹ qui originē vram esse cele-
ste nō suscipiē: magnāq; cū deo h̃e cognas-
tionem. ⁊ in alia epla dicit sic. Nos non su-
mus hui⁹ mūdi incolae: si adueniē: nec ita in
orbē terrarū venim⁹ vt i co libeat p̃sistere si
trāsire. p̃peram⁹ cū ad patriū larē: nullis de-
liator pōderib⁹ p̃granari. Nuda ap̃pe p̃scie
fronte progredimur: vt expediti ac faciles
spacium prop̃siti decurramus itineris. hec
ille. ergo ⁊c. Eynus maior rex moriens con-
uocatis filijs ait. Nolite arbitari o filij mei
charissimi me cum a vobis discessero nūq̃
aut nullum fore. Nec enim dum essem vo-
biscum animum meum videbatis: sed cum
esset in hoc corpore ex his rebus quas ap̃d
vos gerebā adesse intelligebatis. Eundē qđ
esse creditore etiā si nullū videritis. Hoc
refert Tullij libro de senectute. ⁊ Xenophō
p̃bus idē prius recitauit vt patet. ergo ⁊c.
In secūdo ordine stabant p̃bi morales. na-
turales astrologi. medici. qđ sc̃o in sapien-
tia floruerūt. ⁊ oīno p̃cordes cū p̃ioribus
eadē sententias cōfirmauerūt vt patebit.
Tertius fuit Aldercuri⁹ maxim⁹ grec⁹ ⁊ mo-
ralia ad Asclepiū sic scribit. Eū itaq; aia d
uerteret deus hoīem nō posse oīm rerū esse
diligentē nisi cū mūdano integumēto p̃es-
geret. exiit eū corporea domo: talesq; oēs
esse p̃cepit ex vtraq; natura i vñ p̃fundēs
miscuitq; quātus satis esse debuisset Itaq;
homine p̃format ex animi ⁊ corporis. i. ex
eterna ⁊ mortali natura vt ita p̃formatum
vtriq; sue originis satisfacere posset ⁊ iūta-
ri atq; orare celestia ⁊ incolere atq; guber-
nare terrena. Dis ergo humana aia est im-
mortalis. hec ibi. Ecce expresse conformat
se p̃oribus ⁊c. Lucretius moralis hos ver-
sus composuit. Cedit idem retro de terra
quod fuit ante in terra. S; qđ missus est ex
etheris oris. Id rursū celi fulgentia tēpla
receptat. Aristoteles moral⁹ lib. ethic. rolf

felicitate describit. q̄ ip̄ possibile ē eā haberi i hac vita. ⁊ lib. de pomo exp̄sse declarat aīas hūanā ēē imortale ⁊c. Tullius moral. lib. de somno sc̄ipionis dicit sic. Eōst̄at certū esse in celo definitū locū ubi brī sempiterno euo fruunt. Illi viuūt q̄ e corp̄is vinculis tanq̄ e carcere euolauerūt. Nīa vero que dī vita mors est. Et in orōne p̄ marco marcello dicit sic. Quāq̄ iste tu⁹ anim⁹ his angustijs q̄s natura nob̄ ad videndū dedit p̄tentus fuerit semper tū imortalitatis amore flagrauit. Nec em̄ hec tua vita dicēda ē q̄ corpe ⁊ spū p̄tinetur. Illa inq̄ illa vita ē q̄ vigebit memoria seculorū oīm quā posteritas alet: quā ip̄a eternitas semp̄ tuebit. Vūit tu in seruias: hūic te ostētes oz. ⁊ in fine libri de senectute dicit sic. Sapientissime q̄sq̄s edisti mo aio mori: nec eū vitisse p̄mitte q̄ ita vi xit vt nō frustra se natū existimet: ⁊ ex hac vita discedit tanq̄ ex hospitio nō ex domo. Eōmorādī em̄ diuersorū natura nob̄ dedit nō bitandi. Eōdārū illū dīc cū ad illud di uinū p̄ficiat aīarū p̄ciliū: cūq̄ ex hac turbe collūde discedā. Profisciscar em̄ ad viros sapientes: ⁊ p̄cipue ad cathonē meū cuius corpe⁹ a me crematū est. q̄ nemo vir melior nat⁹ est: nemo pietate p̄fatiō. Et lib. i. de rusculanis q̄onib⁹ dicit sic. Nulla ē celeritas q̄ possit cū animi celeritate cōfēdere: q̄ si p̄manet incorrupt⁹ suisq̄ filis necesse est ita ferat vt penetret ⁊ diuidat oē celū hoc. eaq̄ ei temū sedes naturalis erit cū ad suū silē p̄metrauerit in quo nulla re egēs alet. ⁊ sustentabit eisdē reb⁹ q̄b⁹ ⁊ astra sustentant. cūq̄ corpe⁹ facib⁹ ad oēs cupiditates inflāmari soleam⁹ p̄fecto brī erim⁹ cū cupiditātū ⁊ emulationū expeas fuerim⁹: ⁊ totosq̄ nos in p̄eplādis p̄piciēdisq̄ reb⁹ pone mus. q̄ ⁊ natura inest mētib⁹ nris insatiabilis qdā veri vidēdi cupiditas. Quā p̄cipue visione fruēt⁹: q̄ cū has terras incolētes caligine circūfusi erāt: tū acie mētis cōspicere cupiebāt. hec ibi. Ecce q̄ exp̄sse cōcordat cū ceteris. Lactāti⁹ moral. lib. iij. refert q̄ catho cupiditate vitē imortalē seip̄s pemit vt ad celū aīa ei⁹ ascenderet. Sili⁹ ⁊ alij p̄les idē fecerūt. q̄ ⁊c. Seneca moralis lib. de imatura morte ap̄e hoc affirmat. Et lib. de nālīb⁹ q̄onib⁹ i p̄ncipio. Itē epla. iij. epla. lviij. dicit. Stoyci excludit itaq̄ de illo. aio an possit imortalis ēē hoc qdē certū habet ⁊c. epla. lxxxvij. loquens de sc̄ipione ait.

Animū quidē eius esse in celo ex quo erat mihi p̄uadeo. Epla. xci. Sapia paci fauet ⁊c. Multa de hoc dicit ⁊ valde clare magis q̄ alibi vt p̄s. g. ⁊c. Quintilian⁹ moralis cā quarta dicit sic. Si quis sciat quis sit finis bonorū: que vera felicitas: nunq̄ sibi videbitur p̄matura morte periturus. hec ille. ⁊ sic patet ⁊c. Pythagoras p̄bs naturalis dicit p̄m apud grecos: imortales esse aīas ⁊ descendere de celo. ⁊ iō lac p̄mo sugere: q̄ p̄ lactē circūlū p̄mo trāst descendēs. ⁊ est ibi initū impij infernal. ⁊ sup̄ totus p̄rinet ad deū. h̄ refert Hiero. li. i. Jovinianū. ⁊ macrob⁹ sup̄ lib. de somno sc̄ipionis vt p̄s. g. ⁊c. Empedocles p̄bus nālīs dicit. Future felicitatis appetitū: nihil ē felici⁹ vt refert Ari. sto. lib. de vegetabilib⁹. Qui ē amore imortalitatis h̄m de seip̄m in ardētē specū p̄iect vt recitat Lact. li. iij. c. Dyogenes p̄bs naturalis dicit se descendurū ad infernū p̄ morte. Qui cupiditate imortalitatis seip̄m occidit. vt refert Hiero. li. ij. Jovinianū. ⁊ Lactāti⁹ vbi sup̄. Archita tharetin⁹ p̄bus nālīs dicit mētē nostrā esse quoddā diuinū nūmen: ⁊ sic immortalitatem fortiri. vt refert Tullius libro suo de senectute. ergo ⁊c. Apuleius p̄bus naturalis lib. de deo socratis dicit sic. Moies suntrōne plaudētes. orōne polentes. immortales aīas gaudētes. vt ibi p̄s Plotinus p̄bus naturalis dicit sic. Fugiedi est ad clarissimā patriā ubi patet oīa vt refert Aug. li. ix. de ciuit. dei. c. xvi. g. ⁊c. Tes no p̄bs naturalis dicit mortē esse gloriā vt dicit Sen. i. eplis. Qui seip̄m interfecit vt post mortē brūsiuēret. vt refert Lact. vbi supra. Plato p̄bs nālīs in tymeō suo dicit. Post oē corpe⁹ aīas i sinu p̄ris eterni reuert. ⁊ lib. ij. dicit tot animas ēē quot sunt stel le ⁊ legē imortalitatis h̄e. ⁊ in p̄hedone intro ducit socratē disputatē de imortalitate aīe ⁊ de penis inferni. Aristoteles p̄bs nālīs li. ij. de aīa dicit sic. Sepas h̄ ab h̄. i. aīa a corpore: sicut p̄petuū a corruptibili. ⁊ li. de aīa dicit q̄ aīa separata bz aliu modū intelligēdi q̄ vt est coniuncta. Porp̄bius p̄bs naturalis dicit sic. Non est mirū aīam q̄ substantia incorporea est: posse separari a corpore cū ignis qui ē suba corporea corruptibilis a lignis quib⁹ est vnit⁹ possit separari ⁊ reuerti in suā materiā sine sui corruptiōe vt refert Galien⁹ lib. de sp̄mate. ergo ⁊c. Macrobi⁹ astrolog⁹ sup̄ lib. de somno sc̄ipionis dicit sic. Due sunt porte in zodiaco: scilz duo tropici

De animabus

Sermo LXI

ca: videlicet capricornus et cancer per quas anime descendunt de celo et post mortem ascendunt. Descendunt quidem per cancrum: id est porta hominum. Ascendunt per capricornum: id est porta deorum. quia natura immortalis deorum hinc assequuntur. Et veniunt ad leonem descendendo: per ditionis future auspiciant exordium. Per cetera vero animalia que sunt signa zodiaci transeunt per dunt cognitionem seu obliuiscuntur eorum que habebant in celo quasi ebrie ex visis diuersis. Verum cum veniunt per saturnum acquirunt rationis naturam et intelligentiam. In ioue vim agendi. In marte animositatis ardorem. In sole sententiis opinandi naturam. In venere desiderij et voluptatum motum. In mercurio per nuntiandi et interpretandi uocem. In luna plantandi et auguriandi. Sic demum post mortem corporis per easdem reuertit vias et signa. hec ille. ergo etc. Quicquid medicus dicit quod anime a corpore legare vult quod sit per organum aliquid precelestis corporis cui corpus humanum or esse conforment ad hoc quod perficiat anima rationalis que sit in illis motoribus celestis corporis que anime redeant ad copares stellas ut patet. Galienus medicus lib. de spermate dicit sic. Sicut lux solaris que incorruptibilis est coples sui hemispherium nullam patitur deiectionem vel diuisionem: sic et anima que incorruptibilis est. Sicut etiam lumen solis quod incorruptibile est ab aere et ab omni intelligentia oculorum separata sine corruptione: sic anima que incorruptibilis est separata sine corruptione a corpore. hec ille. Ecce qualiter isti pagani expresse dicunt animam esse immortalem et accipere retributionem. In tertio ordine stabant pres veteris testi que tertio in sapia floruerunt et cum prioribus procedunt immortalitatem anime et retributionem in alia vita per meritis etc. Ad hoc ses Numeri. xvi. dicit sic. Disrupta est terra sub pedibus E chore Dathan et Abiron: et apiens os suum deuorauit illos. descenduntque viui in infernum opti humo etc. David i ps. dicit sic. Sic oues in inferno positi sunt: mors depascet eos. Intra orbis visus in progenies patrum suorum: et visus in eternum non videbit lumen. Et loquitur de lumine glorie iuxta illud ps. Qui apud te est fons vite: et in lumine tuo videbitur lumen etc. Salomon Sap. v. dicit sic. Videtes turbabunt timore horribili: et mirabuntur in subitaneis inspirare salutem gemetes per angustia spiritus: dicent intra se penam agentis. Hi sunt qui habuimus aliquem in derisum et in silitudinem in operibus. Nos infensati vitam illorum estimabamus in saniam et sine illorum sine honore.

Ecce quo computati sunt inter filios dei et inter sanctos foris illorum est. Errauimus a via veritatis: et iusticie lumen non luxit nobis: sol intellegentie non est ortus nobis. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt etc. Job rex. xxi. c. dicit sic. Tenet tympanum et cytharam et gaudet ad sonitum organi. ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. qui dixerunt deo. recede a nobis: scias viam tuam nonolumus. Et loquitur pertra eos qui negant anime immortalitatem etc. Esayas prophetam. v. c. dicit sic. Cythara et lyra et tympanum et cythra et vinum in carminibus visis et opus domini non respiciet: nec opera manuum eius considerabis. propterea captiuus ductus est populus meus: quia non habuit sciam. propterea dilacerauit inferni animas suas et aperuit os suum absque villo terminio et descendit fontes eius et populus eius: et sublimis gloriis eius ad eum: et deus scribis scripserunt in iusticia. hec ibi. Nam prophetam. ij. c. dicit sic. Stare: stare: et non est qui reuertat. diripite argentum: diripite aurum: et non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus: dissipata est et scissa et dilacerata: et cor tabescens et dissolutio geniculorum et defectio iocundis renibus et facies omni sicut nigredo olivae. hec ibi. Ubi prophetam alloquitur primo super bos morientes dices. Stare stare. i. vos qui consuecistis in mundo ratione potissime stare et qui soli in terra habitare stare. i. de mundo exire nolite: si statum et spiritum primere. prophetam rider dices. Et non est qui reuertat. i. nemo est qui possit spiritum primere. Secundo alloquitur diuites dices. diripite argentum: diripite aurum. i. vos diuites qui pergitis ad regionem ignorantem: deferre aurum et argentum vobiscum ut in visis necessitatibus vobis prouideatis. prophetam rider dices. Non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desiderabilibus. i. mors non est deputata ut diuitie deferantur: aut vasa argentea portent. Quid ergo fiet de isto diuitum auaro: et quid erit de diuitijs eius? rider prophetam dices. Dissipata est. scissa est. et pariter est. scissa est. scilicet anima a demonibus. Dilacerata est. scilicet caro a hominibus. Tertio alloquitur luxuriosos et gulosos dices. Vos luxuriosi habuistis renes infamatos igne concupie: sed tunc deficiet premium igne gehenne. id est cor vestrum tabescet: et in stupore nimium perietis. ps. Anima eorum in malis tabescet. vos gulosi habuistis genua impinguata sed tunc dissoluentur pre fame et siti in inferno. Quarto alloquitur omnes iam dicos dices. et facies omnium vestrum erunt nigerrime per nimiam

Beanimabus

Sermo LXI

ignis adustioe. iux illd Esa. xliij. Facies co-
buste vult' eoz. Et Thch. iij. Denigrata
est sup carbones facies eoz. Et Baruch.
vi. Nigre sunt facies eoz a fumo rē. Ecce
quō scī pīarthe veteris testi pīfirmā sen-
tentia primoz. In q̄to ordie stabāt pīar-
the noui testi q̄ et reuelatione spūscī pīfir-
manerūt q̄ dicta erant a priorib' quasi vn'
spūis loqueret' p ora cūctorū iā adducentū.
Pet' ij. canonica. ij. c. dic' sic. Nouit deus
pios de reptione eripe. iniquos vero i die
iudicij cruciados referuare. magis aut' eos
q̄ post carnē in xupia imūdicie abulāt rē.
Paulus Phil. ij. dic' sic. In note Iesu oē ge-
nu flectat cele. terre. r infernoz. rē. Judas
q̄ r thade' in canonica. ij. c. dic' sic. De illis
q̄ via caym abierunt. r errore balaā merce-
de effusi sunt qb' pcella tenebrarū pferua-
ta est in eternū rē. Adar' rē. c. dic' sic.
Pbūt bi in supplicij eternū iusti aut' in vitā
eternā. Adar' rē. c. dic' sic. Tūc mitter' an-
gelos suos r congregabit electos a q̄tuor
v'etis celi rē. Lucas. xvi. dic' sic. Factū est
aut' vt moreret' men. r po. ab an. i. si abia.
Ador. ē di. r tē. ē in infer. Jo. Apoc. xliij. dic'
sic. Bī mortui q̄ in dño moriūt rē. Tūc scā
mī ecclia approbabit inīam oīum istoz sa-
pientū dicēs. qm̄ ille auctoritates in corā
rū adducte fuerūt hoīm epycurēoz. quem
modū dī Sap. ij. Dixerūt ipī apud se non
recte cogitantes rē. Et Eccl. iij. dī sic. Re-
uerat pulvis in terrā suā vī erat. r spūs re-
deat ad deū q̄ dedit illū. itaq̄ filia mea non
est q̄ dubites aplī. Factū ē dū loquent' re-
deuntēs ad ciuitatē. ecce vox filij dei dicent'
ad eos qui in purgatorio erant iuxta illud
Adar' rē. Venite ad me oēs q̄ laboratis r
onerati estis. Satisfaciēdo in purgatorio p
pctis vris p̄dignā patietēs penā. r ego refi-
ciā vos. Scā mī ecclia oīdī aīas sine nu-
mero ascendentes in celū ipī anime deuote
r mirabatur r glificabat deū. cū occurrēs
Jobes euāgelista dīgit. Adortui. laie mor-
tuoz post expletā satisfactiōē p pctis suis
audiet vocē filij dei. s. eas ad glām paradi-
si vocantis. r sic remāsit aīa in puritate fi-
dei quā scā mater ecclia predīcat r dīssol-
uita est omnis perplexitas mentis eius.

Mortui audient vocem

- Purgationis.
- Acceptationis.
- Satisfactionis.
- Intentionis.

- Punitionis.
- Liberationis.
- Diminutionis.
- Glificationis.

Primo mortui audient

voce purgatiōis. Hīa fidelis r deuota perit
a scā mī ecclia q̄lis vox ē ista purgatiōis.
Nō em̄ possum intelligē quō post hāc vitā
sic purgatio aiari. Rō ē q̄ sic se h̄z chari-
tas ad pmiū eternū. ita se h̄z pām mortale
ad supplicij eternū. S; illi q̄ moriuntur in
pctō mortali statim deputant' ad supplicij
eternū in inferno. S; illi q̄ moriuntur in chari-
tate statim vadūt ad pmiū eternū. E oīfir
mo rōne. qz in eplā hodierna legī sic. Bī
mortui q̄ in dño. i. in charitate moriuntur.
Amō iā dicit spūs vt redescant a laborib'
suis. r h̄z Apoc. xliij. Illi q̄ nō moriunt in
dño nō audiūt vocē purgatiōis. Illi autē q̄
moriunt in dño audiūt vocē glificationis.
Qui sunt a istī mortui q̄ audiūt vocē pur-
gatiōis. Rōndet scā mī ecclia dicēs. Filia
mea vt itelligas q̄ sunt illi mortui q̄ audiūt
hāc vocē. adūre q̄ p p̄tione debita culpe
nō tollit ex toto reat' r obligatio pene. nec
etiā semp venialia dimissis mortalib' tollū-
tur. r iusticia dei b̄ exigit vt pām p penā de-
bitā expiet. S; illi mortui audiūt vocē pur-
gatiōis q̄ nō habuerūt sufficiētē contritiōē
de pctis suis. vel post absolutionē factā a sa-
cerdore in p̄fessioe sacrali nō debire satisfice-
runt. vel cū veniali pctō mortui sunt. r p
isto adduco rōnem r antē. Rō est ista. qz
malū nō pōt ēē purū absqz cōmixtiōe boni.
illī q̄ ad b̄ritudinē q̄ summū bonū ē. trāsfe-
rendi sunt. debēt ēē ab oī malo purgati. p
pter b̄ oz si exēnt ab hoc seculo nō oīno pur-
gati q̄ purgent' in aliq̄ loco. r isti sunt q̄ au-
diunt vocē purgatiōis. Autēas h̄. ij. Ad a-
thab. xij. vbi dī. Scā g r salubris est cogi-
tatio p defunct' exorare vt a pctis soluantur.
S; p defunct' q̄ sunt in paradiso nō ē orādū.
qz illi nullo indiget. Nec ē p ill' q̄ sunt in in-
ferno. qz illi a pctis solui nō pnt. Ergo post
hāc vitā sunt aliq̄ a pctis nodū soluti q̄ solū
ni pnt. r tales h̄nt charitatē sine q̄ nō fit re-
missio pctōz. qm̄ vt dī Pro. x. Amīsa re-
uerentiā p co q̄ dī Job. xi. Qui credit i me
nō moriet' in eternū. Nec ē ad glām indu-
cent' nisi purgati. qz nīhū imūdi i illā intro-

plano

dit. vt ps Apoc.
post hāc vitā. S;
de q̄ mortui au-
diūt vocē purgatiōis.
alio q̄ pōt amice
gare perā mī?
purgatiōis ignis
dicam' dogma
Doe ē vniūsal
vra pctis soluan-
tū. ad scām
teoz sincera mē
purgatiōis h̄z
mercedū aut
dī. vī h̄ntes ch-
diunt ne ad pā
dicat. S; qm̄
h̄z ex dīct tūis oī
gatiōis. Scā mī
scī nīst' spālī
alio b' filijs meīs
clararet dubiū mī
sic r sibi cōmū
assump'ā scīctia
onis est duplex.
cus purgatiōis
emus tra q̄ idē ē
nō purgat' r dā
dānti sūm q̄ sū
loco inferioz oī
eodem igne aurū
sub eodē igne pe-
rāl' est loc' pur-
fic' q̄z in dīuī
vīoz. instructiō
tione vt viuāt
fragia ecclie mī
capuan' Pasca
lūmen. r sic n
loqui anima deu
in fide consummā

Secund
voce purgatiōis. B
nīsem suā. i. scām
voce purgatiōis. B
nū puriant in ali
nis ordīat direct
nū q̄ ē effec' culp
fima debet' pena
Tunc. rē. S; dī
gatiōis. S; illa
de leuī. ē reat'
S; in dīcto aī

De animabus

Sermo LXI

ibit. vt pz Apoc. vlti. q aliq purgatio restat post hac vitā. Sic q filia mea cōfiteri t cre- de q mortui audiēt vocē purgatiōis. t sub- to Greg. nixen' occurrens aie dixit sic. Si aliq xpo amico p'sentens in hac vitā pur- gare petā min' potuerit post trāstrū hinc p purgatoriū ignis p'stationē expiabit. Hoc p dicam dogma hīc q' hūares t ita credim' Hoc ē vnūsal ecclia t p defunct' exorās vt a pctis soluant. h ille. t sic aia deuota cō- uersa ad scām mēm eccliam dixit. Consi- teo: sincera mēte q mortui audiēt vocem purgatiōis ly q'scant a labore opatiōis ad mēdū: nō autē a labore passiōis ad purgā- diū. vñ hūes charitatē q'diu purgant ipe- diunt ne ad vitā eternā pueniāt. pp' cās iā dictas. Sz qñ' auctor sup alio dubio qd mi- hi ex dict' tuis occurrat. s. vbi ē loc' iste pur- gatiōis. Scā m' ecclia r'ndit. Istud nō pōt sciri nisi ex spālī reuelatōe facta p spūscm aliq b' filijs meis. Et iussit scō Greg. vt de- clararet dubiū maxime q: erat pastor ecclie sic t sibi cōmissa fuerat cura aie fidelis. q assumpta licetia loqndi dixit. Loc' purgati- onis est duplex. vñ' fm legē cōm. t sciloz- cus purgatoriū est loc' inferior: inferno piū- tus ita q idē ignis ē q t iustos i purgato- rio purgat t dānatos in inferno cruciat. ly dānati fm q sunt inferiores merito: sic ēt loco inferiores ordinandi sint. Sic em sub eodem igne auri nitilāt t palea fumant: ita sub eodē igne pctōr cremat' t elect' purgat' Ali' est loc' purgatiōis fm disp'sationē: t sic qñq in diūsis loc aliq puniti sunt t ad vitōz instructionē vel ad mortuoz subue- riōē vt viuētib' eoz pena inorescēs p suf- fragia ecclie mitiget. Sic German' epus capuan' Pascasū q in balneis purgabaf inuenit. t sic de multis alijs. Ut autē cessauit loqui anima deuota remansit sufficienter in fide confirmata: t gratias egit.

Secundo mortui audiēt vocē punitiōis. Hīa fidel' t deuota hūsa ad mēm suā. s. scām eccliam perit q'lis ē ista vox punitiōis. Al' dīoz valde quō aie electo- rū punitiō in alia vitā qm pena purgato- ris ordiat' directe p pctā venialia vel p rea- tū q ē effect' culpe. Sz venialib' cū sint leuis- sima debet pena valde leuis. Qm vt dicit' Num. xv. Scōz mēsurā delicti sic erit t pla- garū mod'. q illa pena purgatiōis erit val- de leuis. Et reat' nō itēdit nisi culpa itēdat. Sz in electo cui est iā culpa dimissa nō pōt

culpa itēdi. q reat' su' nō crescit i morte. Sz i hac vitā ille reat' nō merebat' guissimā pe- nā. q pena quā elect' patiet' p hanc vitā nō erit guior oi pena tpali. Tūc scā m' ecclia dixit. Filia mea volo te scire q pena purga- torij excedit oēs penā hui' vite. Qd declaro- rōne t aucte. Itō ē ista. q: in purgatorio ē duplex pena. s. pena dāni in qntū retardant' ille aie a dīna visōe. t pena sensus put ab igne corpali puniunt'. Quo ad vtrāq penā mīma pena purgatoriū excedit maximā pe- nā hui' vite. Nā qnto aliqd mag' desiderat' tāto absentia ei' ē molestior. Et q affect' q desiderat' sūmū bonū. s. b'itudo etna p' hac vitā i aiab' elect' ē infestior t maior. q: il- le affect' nō retardat' pp' q'cedimē corpis. Et q' r'imin' fructū sūmo bono iā adueniūz nisi aliqd i'cediret. iō de ista tardatōe maxie dōlet. Sīl' ēt cū dolor nō sit le fio: s. sensus le fōis. tāto aliqz mag' dōlet de aliq le suo q'ro ē mag' sensitiuū. Tēplū. le fōes q sūt i loc' maxie sensitiuis causant maximū do- lore. t q' tot' sensus corpis ē ab aia: iō si i ipaz aiaz aliqd le sūū agat o'z de necessitatē q aia maxie affligat. Sz aia purganda patit' ab igne corpali iux illd. i. 2. oz. iij. vbi dī sic. Dies em dīi declarabit q: i igne reue- labit' t vniūscuiusq op' qle fuerit ignis p- babit. Si cui' op' māsērit qd sup'edificabit mercedē accipiet. Si cui' opus arserit detri- mentū patiet'. Ipse aut' salu' erit: sic tñ qst p ignē. hec ibi. Iō pena purgatoriū q'ra ad penā damni t sensus excedit omnem pe- nam huius vite. Auctoritas est Aug. t hī in canone dist. xxv. s. aplūs. vbi dī sic. Qui fructū puerfionis in aliud seculū distulerit prius purgabit' igne purgatiōis. Hic ignis t si nō sit erem' miro tñ mō cruciat. Supa- tur ei ab eo oīs pena quā hō passus fuerit vel pati potuerit i hac vitā s. ibi. Hīz audi- tis aia deuota subito adhefit huic vere d'et- minatiōi dicēns. Op'ior ego q acerbitas illius pene nō est tām ex q'ritate pcti q' tū- er dispositiōe puniti. qz idē pctm grau' pu- nit' ibi q hīc. Sicut ille q ē melioris cōple- xionis magis punit' eis dē plagis in p'p'is qz ali'. t tñ iudex vtriqz eas dē plagas p eis dē culpis inferēs iuste fac. Scā m' ecclia r'ndit. Filia mea deuota recte ymaginaria q: q'uis aia sit min' passiuā qz corp': tñ ē mag' cognoscitiua passiōis. t vbi est ma- ior passiōis sensus: ibi ē maior dolor etiā si sit minor passio. Tūc aia deuota dixit scē m' ecclie. Cognosco ex hūate dictōz tuōz

De aia
pab' r

Pr

Unde ventralis culpa non mutat statum hominis: neque tollit neque diminuit charitatem. Etenim quia mensura quantitas gratuite bonitatis est. ideo talis erit in iudicio quod ad charitatem quod licet erat quando extitit ab hoc corpore. Similiter post hanc vitam non potest esse meritum respectu primi essentialis: sed respectu alicuius primi accidentalis potest esse quod diu manet homo in statu vite aliquo modo. ideo in purgatorio potest esse actus meritorius quantum ad remissionem culpe venialis. Tunc anima fidelis autem liberatur ne vniuersalis citius ab illis penis: Sancta mater ecclesia respondet dicens. Quod ad venialia sunt maioris adherentie quam alia. Etenim quod affectus magis ad ea inclinatur et foris in eis figitur. Et quod ea que sunt maioris adherentie tardius purgantur. ideo quod ad in purgatorio diutius quam alii torquentur. Etenim quod affectus eorum ad venialia fuit magis inersus. In purgatorio sunt duo scilicet acerbitas pene et diuturnitas. Acerbitas pene ridet quod tria sunt culpe. Diuturnitas ridet radicationem culpe in subiecto. vnde potest corrigere quod aliquis in purgatorio diutius moretur: quod minus affligitur. et e contrario. scilicet quod magis adhaere minoris peccati venialis: aut quod maioris minus adhaere. Tunc anima fidelis et deuota gratias egit sancte matri ecclesie dicens. Super senes intellexi quia doctrinam matris que fui.

Quinto mortui audient

voce satisfactionis. Fidelis et deuota anima peccata sancta mater ecclesia. Quis est ista vox satisfactionis. Cui sancta mater ecclesia respondet dicens. Omnes fideles per charitatem vniuersales sunt vniuersi corporis mystici membra. sicut apostolus. i. cor. xij. loquitur de mystico corpore ad similitudinem corporis humani. In corpore vero humano natura per vnum membrum supplet indigentiam alterius. Etenim ergo gratia sit potior quam natura gratia in corpore mystico per vnum membrum potest supplere alterius indigentiam. Hinc est quod suffragia membrorum ecclesie possunt pdesse comemberis indigentibus. quia vero per mortuos comembra eiusdem corporis esse non desunt. possunt pdesse etiam defuncti. An Augustinus dicit. Non est negandum spiritus defunctorum pietate suorum viuentium posse releuari. Sed hac releuatione sentiunt et cognoscunt aie in purgatorio existentes. ideo mortui audiunt vocem satisfactionis. Tunc anima fidelis ait. Valde dubito quod vniuersis possit satisfacere per mortuos. Quia ad iustitiam dei pertinet ut vniuersis retribuat per meritum. per autem reddes vniuersis iuxta opera sua. Et in epistola hodierna dicit. Opera enim illorum

sequuntur illos. Sed impossibile est iustitiam dei deficere. impossibile est quod mortui ex operibus viuentium iuantur. et cetera. Sancta mater ecclesia respondet dicens. Accipite viuentium potest valere ad duo. Primo ad aliquem statum accipiendum: sicut per opus meritorium homo accipit statum beatitudinis. Secundo ad aliquem consequens statum. homo per aliquem actum meretur aliquod primum accidentale. vel dimissionem pene. ad vtrumque istorum actus viuentium potest valere dupliciter. Vno modo per vitam meritum. alio modo per viam orationis. Iste due vie differunt per hoc quod meritum innititur iustitiae: sed oratio impetrat primum ex sola liberalitate eius quod oratur. dico quod opus viuentis nullo modo potest valere defuncto ad statum consequendum per vitam meritum. ut scilicet ex his que viuentis facit defunctus increatur vitam eternam. Ratio est quod foris glorie redditur secundum mensuram accipientis. Vniuersis autem ex suo actu disponit et non ex alieno: et ideo dispositione dignitate ad primum. Per viam vero orationis actus viuentis potest valere defuncto ad statum consequendum. scilicet ad defunctum est in purgatorio quod adhuc est in via. Ratio est quod impetratio orationis est secundum liberalitatem dei quod oratur. ideo ad omnia illa impetratio orationis se potest extendere. quod prout diuine subsunt ordinate. Secundo dico quod prout ad aliquem consequens vel accessum ad statum opus viuentis potest valere defuncto non solum per viam orationis: sed etiam per viam meritum propter tres rationes. Prima ratio est ratione dilectionis: quod omnes qui in uicem charitatem conueniunt aliquod communitatem ex mutuis operibus reportantur: et secundum mensuram statum vniuersi cuiusque: quod in patria vniuersi quisque beatus de bonis gaudebit alterius. vnde articulus fidei est. scilicet oratione. Secunda ratio est ratione intercessionis. quod viuentis aliquod opera specialiter ad hoc facit ut talibus prestent. vnde ista opera quodam modo efficiuntur eorum per quod habent fuerit si eis a faciente collata. Tertia est ratione satisfactionis. Nam opus quod per aliquem fit efficitur et per quod fit. Similiter opus quod est ei quod meretur est vniuersis: est quod damus et meretur. vnde non est contra diuinam iustitiam si vniuersis prout fructus de operibus factis ab eo: quod est vniuersis fructus in charitate vel ab operibus per se factis. Hoc etiam secundum humanam institutionem pertingit: ut satisfactio vniuersis per alio accipiat. et cetera. Tunc anima deuota gratias egit sancte matri sue dicens. Quam dulcia fauabuntur meis eloquia tua. m. o. meo. et cetera.

Sexto mortui audient vocem diminutionis. Anima fidelis et deuota prout a secula in se ecclesia. Quis est ista vox diminutionis. Cui sancta mater ecclesia respondet dicens. Per

gatio aie p penas purgatorij nō est aliud q̄
expianō reat̄ i pcedentē a pceptōe gl̄ie: r q̄
p penā quā uiuēs sustinet p defuncto pōt re
at̄ defuncti expiari. iō p uiuent̄ satisfactiōe
diminuit̄ pena i purgatorio. q̄ xō defuncti
sentit̄ hanc reuelatiōe a penis p̄p̄ea audit
vocē diminutiōis. Tūc aīa deuota ait. ex di
tro tuo uidet̄ seq̄ q̄ nulla sit pena purgato
rij: q̄ pena purgatorij ē finita: fm̄ ea q̄ iaz di
xisti. Si ḡ p suffragia uiuent̄ aliqd̄ de pena
diminuit̄. tū poterit̄ suffragia multiplicari:
q̄ tota pena tollit̄: r ita p̄ctm̄ remanebit̄ ex
toto impunitū: r nulla erit̄ pena purgatorij:
q̄ uidet̄ diuine iusticie repugnare. Sancta
mater eccl̄ia r̄idet dicēs. Quāuis aie post
mortē nō sint simplr̄ in statu vie sic erat̄ aī
tū q̄rū ad aliqd̄ adhuc sunt in via. i. inq̄rū
eor̄ p̄gressus adhuc retardat̄ ab vltima re
tributiōe. iō fm̄ b̄ earū via ē circūseptar̄ nō
possunt̄ vlti. p̄ aliq̄ opa trāsmutari fm̄ sta
tū felicitat̄ r̄ miserie. iux̄ illd̄ Job. xix. Semi
tā meā circūsept̄ sit r̄ tran̄sire nō possūz. Sed
q̄rū ad b̄ nō ē circūsept̄ q̄n q̄ ad b̄ q̄ deti
nent̄ ab vltima retributiōe: possunt̄ ab alijs
inuari: q̄ fm̄ b̄ adhuc sunt in via. Ad ps̄ ra
tione r̄ auct̄e. Ratio ē ista: q̄ charitas q̄ ē
viculū uiuēs mēbra eccl̄ie: nō solū ad uiuōs
se extēdit̄: s̄ et ad mortuos q̄ in charitate de
cedunt. Charitas em̄ nō finit̄ p̄ vitā corpis
i. Eoz. xij. Charitas nūq̄ excedit̄. Silt̄ etiā
mortui i memorijs hoīm uiuūt. iō uiuētēs
p̄nt dirigere intentionē suā ad eos. r̄ sic suf
fragia uiuoz p̄nt valere defunct̄ duplr̄ sic r̄
uiuis. Priō p̄p̄ charitatē vniōe. Secūdo
p̄p̄ inectionē ad eos directā. Tāc̄ ista suf
fragia nō sic eis valēt vt̄ stat̄ eoz mutet̄ de
miseria ad felicitatē: s̄ valēt ad diminutiōez
pene. Exēplū. si bō portaret graue on̄: r̄ ali
submitteret humeros suos oneri. fm̄ leui
portaret: r̄ tot hoies possent̄ eū inuare q̄ ex
toto diminueret̄ ei⁹ pena. An nō ē incone
nics si multiplicat̄ suffragijs pena in purga
torio existētium adhiberet̄. Nō em̄ sequit̄ q̄
p̄ctā remaneat̄ impunita: q̄ pena vni⁹ p̄ alte
ro suscep̄a alteri cōputat̄. Quot̄o itas est
Aug. li. de cura p̄ mortuis agēda dic̄ sic. Nō
parua ē vniūse eccl̄ie q̄ in hac p̄suetudine cla
ret auctas: vt̄ i p̄tib⁹ sacerdot̄: q̄ dñs deo of
ferunt̄ ad ei⁹ altare. locū suū beat̄ et cōmen
dario mortuoz. hille. Istā p̄suetudo ab ip̄is
ap̄lis inchoauit̄. vt̄ dic̄ Damas. i. q̄dā fm̄ oē
de suffragijs mortuoz sic. Alisterior cōseij
discip̄li saluatoris r̄ sacri ap̄li in tremēdis

r̄ viuiticis misterijs memoriā fieri eoz q̄ si
delet̄ dormire: santerūt. Doc idē pz̄ p̄ Dio
ny. vlt. eccl̄iastice ierarchie. vbi r̄tū cōme
morat̄ q̄ in p̄mitina eccl̄ia p̄ mortuis oraba
tur. vbi etiā Diony. asserit̄ suffragia uiuoz
mortuis p̄desse ad diminutiōe pene. ḡ c̄.
Tūc aīa fidel̄ ait. Gr̄as tibi ago m̄t̄ imacu
lata: q̄n lucerna pedib⁹ me. x̄bū mū r̄. l. i. m.

Septimo mortui audient

voce interōis. Aīa fidel̄ r̄ deuota p̄uersa ad
matrē suā sc̄rām eccl̄iaz ait. Qualis est ista
vox interōis. Eui sc̄rā m̄t̄ eccl̄ia r̄idet dicēs
Iusticia hūana exēplaf a iusticia diuina. s̄
in iusticia hūana si aliq̄s p̄ aliq̄ debuit̄ soluit̄
eū solū absoluit̄. cū ḡ uiuēs p̄ aliq̄ defuncto
suffragia facit̄ q̄dāmo soluit̄ debuit̄ ei⁹ p̄ q̄
facit̄. uidet̄ q̄ illi soli p̄sint rōne interōis ad
defunctū directe: cū autē soluti fuerit̄ p̄ debi
to ei⁹: sentiet̄ se reuelari a penis: r̄ ista ē vox
interōis. Tūc aīa deuota. Adior valde de
ista p̄ricularitate: q̄ lumē sp̄iale ē magi cōi
cabile q̄ lumē corpale. S̄ lumē corpale. s̄
cādele: quis accēdat p̄ vno: tñ eq̄lit̄ oib⁹: p̄
dest̄ q̄ simul cōmorant̄: quis p̄ eis cādela
nō accēdat. ḡ cū suffragia sint q̄dā sp̄ialia
luminaria: quis p̄ vno specialit̄ faciēdo magis
valēt ei⁹ q̄ alijs i purgatorio existētib⁹. etiā
sequit̄ q̄ paupes essent̄ teretioris p̄ditiōis
q̄ diuites: q̄ p̄ paupib⁹ h̄ tot sint suffragia
q̄ p̄ diuitib⁹. Sc̄rā mat̄ eccl̄ia r̄idet dicēs.
Halo: suffragioz pōt p̄sari ex duob⁹. Pri
mo ex h̄tute charitat̄: q̄ facit̄ oia bona cōia
r̄ sic suffragia magi valent̄ ei⁹ q̄ est charitate
plen⁹: q̄uis p̄ eo specialit̄ nō fiunt̄. Et h̄ mō
suffragia p̄siderant̄ fm̄ q̄d asserit̄ quādam
interiore p̄solationē: pur vn⁹ i charitate exi
stens delectat̄ de bonis alteri⁹ post mortem
gr̄um ad diminutiōe pene. Secūdo valēt
suffragia ex h̄ q̄ p̄ inrectionē uiuent̄ applica
tur defuncto. r̄ sic satisfactio uiuent̄ defuncto
cōputat̄. r̄ sic nō est dubiū q̄ magi valēt ei⁹ p̄
q̄ specialit̄ fiūt̄: imo sic soli sibi valēt: q̄ satis
factio p̄p̄ ad dimissionē pene ordinat̄. An
q̄rū ad dimissionē pene p̄cipue valēt suffra
gia ei⁹ p̄ q̄ sit. Inq̄rū ḡ suffragia sunt q̄dā
satisfactioes p̄ inrectionē faciēq̄ in alterum
trāslatē: nō sunt similia luminī s̄ magi solu
tioni cuiusdāz debuit̄. Nō est autē necesse vt̄ si
debuit̄ p̄ vno soluat̄ q̄ ex b̄ alioz debuit̄ sol
uatur. etiā n̄ p̄l. p̄tib⁹ diuites q̄rū ad expia
tione pene melioris fore cōditionis q̄ pau
peres. Tūc aīa deuota ait. Quid ḡ fiet̄ de il

Con

Aīa fidel̄
stat̄ vt̄Deinde
post
quod

H2

monia fieri eoz qd si
hoc id est p p Dio
chia. vbi nri come
p mortis oraba
re suffragia vniu
mutione pme. g. r.
not ago m imacu
re. vbi tu r. l. sm.

tuus audient

re deuota querit ad
ait. Qualis est ista
ecclia mder dices
a iusticia diuina. s
p aliq debui solu
re p aliq defuncto
pluit debui ei? p q
ne rone inchois ad
soluui fuerit p debi
p pms: r ista e vox
a. Adior valde de
e spiale e magi coi
s. lume copale. l.
mori ealit oib? p
quis p eis cadela
io sine qda spalia
haliu hanc magis
ozio existitib? etia
derioris ditionis
r tot fuit suffragia
ecclia mder dices.
clari ex duob? Pri
facit oia bona coia
ne ei q est charitate
f no fiant. Et b mo
d offerit quadam
m? i charitate exi
leat? post mortem
pene. Secudo valet
one viuens applica
tio viuens defuncto
q magis valet ei p
li filio valet q: s nri
pene ordinat. Elu
p opus valet suffra
suffragia sunt qdam
facient in alterum
laminis s magi solu
est aut necesse vt a
ex b alior debui sol
uere qd ad expia
e coditionis q pau
re. Quid g fiet de b

his suffragiis specialibus que supsumt his pro
quibus sunt. Sancta mater ecclesia mder dicens
Si aliqd de specialibus suffragiis supsumt his pro
quibus sunt. s. vt eis non indigeat p diuina mi
sericordia alijs dispensat p quibus non sunt: si
eis indigeat. vt p p Damal. in smoe de dor
mientibus sic dicitur. De tanq iust comertiet
imporeri possibilitate tanq suscipies vere de
sectum comutatione negociabit. q quide ne
gociatio attendit pnes b q id qd deest vni
alteri supplet. Et verisimile e q ista comuta
tio fiet p paupib? q orauerit p illis in hoc
seculo p quibus specialiter sunt. Tunc aia deuora
gras agens dicit. **Octauo mortui audient**

voce viuificatiois. Bona fidelis r deuota petit a
sancta mte ecclesia. Qualis e vox viuificatio
nis. Qui scra mte ecclesia mder dices. Suffra
gia ecclie p defunctis sunt qd qda satisfactioes
viuentiu vice mortuoz. r fm b mortuos a
pena absoluit quia non soluerit: q soluta libe
ri r purgati ascendit in celu vocari a xpo vbi
sima felicitate gaudet r bnfice viuificat.
ido mortui audiunt voce viuificatiois. Tunc
aia deuota ait. Si ista suffragia existitib? in
purgatorio valeret vt tu dicis: maxime ea vi
derent valere q sunt ad eoz imperiu facta. s.
hec non semp valet. sic si aliq mortuos dispo
nit tot suffragia p se fieri: q si facta cent sus
ficeret ad tota pena abolenda. Posito g q
bmoi suffragia differat qusq: pena euaserit
tunc ista suffragia nihil ei pderunt. q non pot
dici q ei p sunt anteq fiant. post q aut fiunt
eis non indiget: q iam penas euasit. g suffra
gia existitib? in purgatorio non valet. Scra
mater ecclesia mder dices. Suffragia valet ex
duob? s. ex ope opante: r ex ope opato. Et
voco op? opatu non solu ecclie sacrm: si effe
ctus accidit ex opatoe. r replu ex collatioe
elemosynaru psequit pauperu releuatio: r
eoz o?o p defuncto ad deu. Similit op? ope
rans pot accipi vel ex parte pncipalis agen
tis: vel ex parte crequentis. Dico g q p cito
mortuos dispoit aliq suffragia sibi fieri pmiu
suffragioz plene psequit: etia anteq fiat. qru
ad efficacia suffragi q erat ex ope oprante
pncipal agel. s qru ad efficacia suffragioz
q est ex ope opato vel ex ope opante etequi
tis: non cosequit fructu anteq suffragia fiat.
Tunc aia deuota ait. Redo sumit esse veru
qd dicisti non plene intelligi. Sancta mater
ecclesia mder dices. Opus suffragi qd p al

tero fit pot considerari dupliciter. Uno modo
fm qd est meritorio vite eterne: qd habz in
quatu pcedit ex radice charitatis. r sic qz iste
b modo dispones suffragia e in charitate. id
ista opa sunt meritoria vite eterne: non respectu
pmi essentiali: qz b sibi debet rone charitatis:
s respectu pmi accidentalis ad qd ordinat
quis ista opa nuq fieret: sp m iste sic dispo
nes habebit illd pmiu accidentale. Alio mo
pot considerari op? suffragi: fm qd est satisfactio
crozi: qd bz in qru est expiatioz pene per
modu cuiusda recopelatiois q in satisfactio
ne attendit. r sic tale op? absoluit eu a debi
to pene: qz in tali recopelatioe attendit eqli
tas iusticie. Et si pus coringat ipm a pena
purgati: quo ad hoc fraudabit fructu suffra
gioz: qz non absoluit eu ab illa pena. nec
erunt satisfactoria: sed solu meritoria vt dixi
Tunc anima deuota ait. Quare iste patitur
in purgatorio si adhibuit diligentiaz vt sol
uerentur ista suffragia: qms executores ne
gleterint r tardauerint solutione eoz. San
cta mater ecclesia mder dices. Non est incoe
niens q aliq defraudet in teporalib? p cul
pam alteri. pena aut purgatio: est tempo
ralis: id non valet sibi ad diminutione pene i
purgatorio: ex quo non soluit. Sz qru ad
etna retributione null? defraudari potest: p
ppia culpa: r qz iste ea non comisit. id o pro
illis remunerabit in celo. ita q si cito fuisset
soluta ista suffragia: fuissent satisfactoria: et
qz tardata est solutio eoz iam fiunt merito
ria. Aduerte filia mea: q negligentia soluti
onis suffragioz redudabit in illos executo
res quoz culpa iste sic dispones defraudat.
Exemplu. Adiles qda in bello Karoli mas
gni cu mauris pugnatur? rogauit cognatus
sui vt si in bello moreret: equu suu vende
ret r preciu pauperibus erogaret. Duo mor
tuo cu equus nimis placeret sibi: eu sibi ret
nuit. Post modicu tempus defunct? ei tanq
sol fulges apparuit dices. Cognate bene p
octo dies me fecisti pati penas in purgato
rio: pp? equu cui? preciu vt dixerat paupib?
non dedisti. s ipune non feres. Hodie cni dia
boli feret aiam tua i infernu: r ego purga
vado in regnu dei. r ecce subito in aere audi
tus est clamor leoniu: r vox: r lupoz: r ipm
de medio abstulerunt. Tu g filia mea noli tar
dare in solutioe suffragioz: maxime ista die
p aiabus existitib? in purgatorio: ne deteri
us tibi contingat. Statim aia deuota reuer
ter inclinans: gras agens sancte mte eccle di

bi commune fecit
ille. Secūdas
icens sic. Secū
res ipsam que
e publica fuge
amāz in nimis
bi ribi turbis.
de em spūs non
p corpe nō oī
pores pletti tpe
sola mēis solis
recūdu hie spūs
indulgere pē
sola es in quāta
Lān cāessa
rion? explorator
Lān? est san
vini. art. viij. in
illud qd est solū
cū ē cū mīl
et i. hō solitudo
pferat pūit.
Ano mō ex solo
be bapti. q fuit
ero mīis sue. vñ
fieri. vt dī Luc.
fiat. fm illud
f. eoz q p cō
fentus ad dīce
tū autē bñ
duplīcat. Eno
trūat in his que
dīc ad ruficū
as sacri contu
hō mō qruz ad
hoīs repmānt
vt Greg. dīc
Lui dedit in solū
corpis solitudo.
Et iō vīta socialī
erionis. Solitū
Eū Dīero. dīc
tā nā vīta mīme
am? hī mōna
mīlres qd bere
spēm sue cōuer
q oīm fuerit mī
nec elurice nec
upate lētīd
cū mīl rūtū est
m pferat est. p
et cēt. ita vīta so
ecūmīet vīta so

ciali. hec thomas. Scīdū q vīta solitaria
q duplīcat assumit. Pmo ppter anīmī seui
tā qñ sociatē hūanā nō fēdo. hōc ē e
stiale. qz hō naturalī est aīal sociale. vt dī. i.
pollit. 2. Sēn. eplā. lvi. dīc sic. Qui res 2 ho
mines fugit est ille. s. quē cupiditatī suā nō
infelicitas relīgaut q alios felīcīores vīdē
nō potuit q se velut tūnduz atqz iners aīal
obliuit metu. Ille sibi nō vīuit s qd est tur
pissimū vctī. somno libidīnī. Nō sibi vīuit q
nemīnī. hī ille. Secūdo ppter audaciā. s. at scz
pcedētī xrtū exercitio. 2 talis vīta ē pīcu
losissima. nī p diuinā grām supplicat. qd i
alijs p exercitū acqrit. sic pz de bñs antbo
nio 2 bñdīcto. Eū Greg. li. xviij. morā. dī
cit sic. In pīpīti pedē porrigit. q mēsuratū
suarū lūmīre nō atēdit. 2 pletīqz amittit qd
petit. q audacī ea ad q ptingē nō valet. an
pere festinat. hec ille. 2 ertio ppter inobedien
tīā. s. disciplīnā alioz fugiēdo. Nā actū obe
dire alijs ē hīs q exercitātī nō sunt in xrtū
bus necessariū. qz indīgēt alioz directōe ad
pfectionē capīdā. Eū dīero. ad rusticū
monachū dīcī. Nō facias qd vis. comedas
qd iuberis. habēas qñ accēpis. subīciarī
cui nō vis seruīas fratrī. ppositū mona
sterij tīneas vt dīm. dīligas vt parentem.
Quarto ppter sapientīam. scz totalīter dī
uīnis rebus inherendo. Ideo dīcī Augu.
lib. xix. de ciuita. dī. A studio cognoscēde
veritatis nemo pībētur. qd ad laudabile
pertinet ocium. Eū contēplande igitur veri
tati vacādus ē ad quā plurimū valet solitu
do. Eū dī q solitariā vītam agunt multū
vīles sunt generi humano. vt dīcī Augu.
lib. de moribz ecclīe. de hīs loquens q pane
solo q eis per certa intervalla tempoz affer
tur. 2 aqua cōtēt. desertissimas terras in
colunt. pseruēnt colloquio dī cui puris
mentibus inhererunt. vident autē nōnullis
res humanas plus q opozet deseruisse. nō
intelligentibz q nobis eoz anīm? in ofonī
bus pofit. 2 vīta ad exemplū quoz corpora
videre nō finimur. Quia hō beat? leonar
dus hoc modo vīrā instituit. vt anīmū suū
transfēret ad sapientīā dī porī contēplan
dam spūscō in heremū ducī vīrā suā cum
magna sanctitate 2 plebis attractione per
egit. vt vere dicere possit. Nardus mea. lēo
uersatio mea humilis 2 feruens: dedit po
pulis odore suauissimē deuotionis per con
uersionem multoz ad iēsum xpm.

¶ Nardus mea dedit odorem

Actificationis spiritalis.
Educatōis patriarchalis.
Orationis prophetalis.
Narrationis doctrinalis.
Animationis virtualis.
Regulationis sapiēcialis.
Delectationis virginalis.
Locationis eternalis.
Sanctificationis diuinalis.

¶ Primo beatus Leonardus
dus dedit odore lēnificationis spiritalis. qm
ex odore sue sanctissime cōuersionis lēnifi
cauit angelos eoz officia in se assumens. 2
hoc qd duplīcat. Pmo em angeli sunt ima
teriales. qz spūs carnē 2 ossa nō habentes.
Sic beat? leonard? in iuuetute sua fuit ima
terialis p pīmentīā carnis passiones 2 con
cupiscēcias nō sequēs. s. bonos mores ap
prehēdēs. Antīqui em gētilēs suos filios
in iuuetute bonis moribz informabāt. 2 uz
scrīpturis libroz. tū pīcturis gestoz. tū figu
ris signoz. Nā pueros suos tam lītēris q
moribz informādos tradēbāt melioribz phi
losophis. vñ Traian? Plutarcū Nero Se
neca? Alexander Aristotē. magos habu
erunt. Etā vt dī sup. Iuuenalē lib. i. Nobī
les romani sic dispoluerāt oī dīe suas occu
pationes. qz sumo mane oēs simul adībant
archus triūphales. in qbz antecessores sui
pīgebant cū armīs 2 pbitatibz quibz vī
cerant hostes. vt iuuenes illis vīsīs accēdes
rent ad xrtus ex hīs pīcturis. deinde ibāt
ad templū apollīnis vbi erat dom? sapien
tie. postea iudīces descēdebant ad forū vt
audīrēt causas. 2 senatores ad capitolū vt
de cōi vīlitate reipublice tractārēt. 2 sic tps
suū vsqz ad nonā expēdebāt. Eū vsqz ad
hanc horā meretrices prostibula sua egredi
nō audebāt. ne fore delectationibz libidīno
sis tam iuuenes q senes turbarent. ppteā
meretrices apud eos dicebant nonarie. vt
refert Aug. 2 rez Aldacrobī li. i. saturnaliū
dīcī q apud romanos pueri nobiliū qdaz
vtebant veste q dī pteretta 2 inde vocabā
tur ptertati. 2 habebāt in pectore suo quan
dam bullā aureā habentē figurā cordis hu
mani q bulla erat semīrotūde figure. pteret
ta erat de purpura q est rubei coloris. vt pu
dore sue nobilitatī a vicijs se subtraherēt. 2
cordis imaginē ante pect? portabāt. vt seīns
uicē virtutēs. se fore hoīes cogitārēt. si cor
de psterēt. Nōis modis beat? leonard? suoz

¶

De sancto Leonardo Sermo LXII

inuenturē bonis morib⁹ informauit. Nam postq̃ euasit inremēta puerilia adolefcens fact⁹ iuxta pſuerudinē parētele regali noluit implicari milicia. ſi ſpū diuino tact⁹ potius voluit ſeq̃ archiepi Remigij veſtigia. cuius ſalutaria monita nō vt ſurdus auditor intēdebat. verū vt prudēs futur⁹ ſeminarior⁹ ſe cretarū cordis reponebat. iux illd Eccl. xij. Admēto creatoris tui in dieb⁹ iuuentutis tue. Secūdo angeli ſunt intellectuales pleni ſcientia ⁊ veritate q̃ hoīes illuminant ad bñ viuendū. Act. xij. Angel⁹ dñi aſtūt ⁊ lumen refulſit in habitaculo carceris: paſſioq̃ late re petri excitauit eū dicēs. Surge velocit⁹ ⁊ Pet⁹ dormiēs in carcere ē p̃tor: irriterius mala pſuerudine. Jacerint duos milites q̃ ſunt mors ⁊ demon. mors inſidiat corpori ⁊ demon aīe. Vincit⁹ cathenis duabus q̃ ſunt amor delinandi ⁊ pudor reuelādū. ⁊ duo custodes ante oſtū custodiebant carcerē: qui ſunt pſumptio veniet ⁊ plūe vite cōſiderāne hō p pfeſſionis oſtū exeat. Jdo iuuent⁹ q̃ plurimū ſic vincit⁹ eſt art⁹ caſtigādā. Eccl. xxx. Curua cervice ei⁹ dñi iuuenis ē. Qui em parit⁹ dege odit filiū. Prouer. xij. Sed beatus leonard⁹ iuuentutē ſua domabat abſtinentia eſce ⁊ pot⁹. vigilijs. diſciplinis. dicēs illud i. Cor. xix. Caſtigo corp⁹ meū ⁊ in ſeruitutes redigo ⁊c. Tercio angelus ē motor orbis a q̃ cauſat ⁊ pducit q̃cqd p generationē pcedit ad eſſe. p̃z te angelo q̃ deſcēdebat ſim tepus in piſcinā ⁊ mouebat aqua. poſt cuius motōne q̃ p̃m⁹ in piſcinā deſcēdiſſet ſanabatur. vt dī Job. v. Iuuent⁹ em ſuit vndiq̃ per concupiſcētias velut aq̃. ⁊ in diuerſas inſirmitates p̃torū corruit. niſi angel⁹ diuine gfe moueat eaz parci⁹ ſubſtētādō: aſſuefaciēdo eā ſobrietati. ſm illd i. Tim. ij. Iuuenes ſi milit⁹ hortare vt ſobri⁹ ſint. Vñ Aug. li. ix. pfeſſionū narrat de qdā marrona cui cura q̃ rumidā iuuenularū nobilitū cōmiſſa fuerat. eratq̃ illi in eis coherēdis ſerā ſeueritas: ⁊ in docēdis ſobria prudentia q̃s adeo moderate ſalebatur: vt ſi extra mēſam exardeſcerēt ſit: nec aquā bibere ſincbat: p̃caues malam cōſuetudinē dicēs. Adodo aquā bibiſ: q̃ in prāre vinū nō habet: cum ad maritū veneris facit dñe cellarioz aq̃ ſordebit: ſed mos potādū pmanebit. Ss beatus leonard⁹ q̃nis claris parētib⁹ fuerit or⁹ ṽt p̃p̃e q̃ collatera les Elodouei regi frācie pmarū milite i palatio regio obtinebāt: quē rex leuās de ſacro fonte alēduz ſuſcepit. ppoſuit i corde ſuo ne

pollueret de menſa regnēq̃ de vino pot⁹ ei⁹ praminaret: ſi legumia ad veſcēdū. ⁊ aquā ad potādū elegit. Qui dedit de ſciāz ⁊ diſciplinā ⁊ ſapiam i omī x̃bo qd ſciſcitaret ab eo. Vñ poterat dicē illd angeli. ⁊ hōb. xij. Euz eſſem vobiſcū videbar qdē vobiſcū mādus care ⁊ bibere: ſi ego cibo ⁊ potu inſibi vroz. Quarto angeli ſūt custodes hoīm. vñ Dri gen. ſup lib. iij. omel. lxxi. dicē ſic. Adeſt vñs cuiq̃ n̄m ē m̄mīs q̃ ſūt i cecilia dei. angel⁹ bon⁹ angel⁹ dñi q̃ regat q̃ moueat q̃ gubernet q̃ p̃ actib⁹ n̄is corrigēdis: ⁊ miſerōib⁹ expoſcēdis q̃pidie videat faciē p̃is q̃ in cel⁹ eſt. hec ille. Vñ iuuent⁹ ē mir⁹ iudicādā: ſi alī quādō labit in p̃m̄: etiā ſi frequēt peccauerit nō ē deſperādū. vt p̃z de Paulo q̃ dicit Act. xxvi. Et qdē vitā meā nouerit a iuuentute q̃ ab initio ſuit in gēre meā i hieroſolyms. nouerit iudei p̃ciētes me ab initio ⁊c. Ss beatus leonard⁹ ſciēs q̃ angel⁹ ſuis mandauit de ipō: vt ipm custodirēt i oib⁹ vijs ſuis cauillime abulauit: fugiēdo p̃ſolatioes ſeculi: ⁊ rēparōib⁹ reſiſtēdo diaboli. Itq̃ angelos letificaret: canit eoz offcīaz i his maxime ſe exercēdo q̃b⁹ eos nouerat delectari. Dec aut placēt eis q̃ in eo iuenerūt. vt eſt ſobrietas: caſtitas: pauptas volūtaria: creber in celum gemū: ⁊ ſup bec omīa charitas ⁊ pax quā ab eo exigebant.

Secūdo beatus Leonar⁹ duo dedit odorē educatōis patriarchaſ. q̃m puerſatio ei⁹ ſuit filijs puerſatōi patriarcharū. Prim⁹ em patriarcha ſuit Adā cui cōtulit⁹ innocētia quā dñi ſuauit nihil ei nocuit. Nihil etiā hodie nocet illis q̃ innocētia ſeruat. Eccl. vij. Qui custodit p̃ceptū nō expiet q̃cqd mali. Aug. Quid times boiem: hō in ſinu poſit⁹: ⁊ n de ſinu illi noli cadere q̃cqd ibi patrias ad ſalutē tibi valebit ſi ad p̃nicē. Nā innocētia ē armatura dī: quā ſi habueris tu cū tuis i ſaluo eris. Job. xij. Innoceus ſaluabit. Eūſdē. iij. Quis vñq̃ innocēſ perijt. Innocētia em ē veſtis ſine q̃ nemo ṽtrat celū. p̃s. Quis aſcēdit in mōtes dñi: aut q̃s ſtabit in loco ſcto ei⁹ ⁊ r̄idet. Innoceus manib⁹ ⁊ mūdo corde. Ss beatus leonard⁹ hāc innocētia. ſb̄a p̃ſimalē diligētiffimē p̃ſeruaui⁹ q̃ ad q̃tuor. Pr̄io q̃ ad reū dei gl̄iaz non offēdēdo nec diminūcdo p̃ alicu⁹ pot mo talis p̃ſenſus: nec dei gl̄iaz p̃ ambitionē ſibi vſurpādo: ſi hōilitatē ſecrādō. Secūdo q̃ ad ſeip̃s p̃ſciam ſuā mūdā ſuādō. Tercio q̃ ad

primū: ne exēplū mūſ bonā fama dēdo. Quarto dū lūarē obdicādo nocet: cui p̃m̄ de manu. Sap. i. E ſapia p̃ p̃ſcibilib⁹ ar leonard⁹ mūſ ad eū cōſuētib⁹ noie dñi p̃ſignū ei⁹ eſt ſpūale ⁊ patriarcha ſuit: p̃ale religioſiā p̃ Egredere de terra: in terra quā mōſ dus recēdis a fr̄e nit auctoriū cre rabile vñi noie. p̃re adbeſit in q̃ agens vbi plurimū cha ſuit: poſeph non i diuina dēcēſiſſus eēt i carceri iosephi i p̃ſcendū iudicūſ cūſto liberauit. Sap. i. donec offerret i leonard⁹. Ss ipm ar in carcerib⁹ detin ſer oīno ſolueret. Nōi euageliū. J me: a qd vñi ex ſis. Jurati em in carcerē poſit⁹: thentia liber ſiebat. m̄n ē tē lon b⁹ ſeu viciū p̃ ip̃ haberet hoſpitiū pondera afferēdo deo inmensas.

Tercio duo dedit odorē uerſatio ſuit filijs in q̃tuor p̃p̃e dēdū tū. Ss hū grādus eſſet in onis: magis eligē p̃ccatū dīe iocū mans theſauro ar leonard⁹ dēdū ſup Eccl. dicit vbi agri pleni.

vinu po^o ei
cedū: r aquā
dāy r dilapl
cūat ab eo
bob. tū. Euz
būcū mādu
iūfūbū vtoz
oim. vñ dñi
hēdēst vñis
lia dei angel^o
uearū quier
r mīfātōib^o
pīs qm cel
ndicāat. fī ali
equen^o pecca
Paulo q dīcīe
puerū a iūuē
ā i bīerofoly
ab inīcio rē
gel fūis mon
i oib^o vñs fū
o solatōes se
pōlī. Eūz an
fāz i bīa ma
erat delectā
nē. vt est fo
lūarāz creber
ia chārītas r

Leonar
tūarcha fām
patriarcha
e bīdā cui cō
nū nībīl ei nō
p q īnocētiā
ceptū nō eēz
mēs boiem: o
nōlī cadere
i valebī fī ad
a dīquā fī hā
bob. xij. Jñno
iay nūp mōcē
fīne q nemo lī
mōtēz dīlīant
et. Jñnocēns
leonard^o hāc
fīlīme oserua
de glīaz non
iēn^o pēz mōt
mīdīōne fībī
Secūdo q ad
Tertio q ad

Prīmū: ne exēplo suo malo corūperet pti
mū: fī bonā famā fīc pupillā ioculī fūi custo
diēdo. Quarto q ad bōa tēpālīa: ipa a se vo
lūtarīe abdicādo. Secūd^o patriarcha fuit
noe: cui pūlit de^o sapiām pseruādī gen^o hu
manū. Sap. x. Cum aq delectet terrā sanauit
sapia p pteptībile lignū iustū gubemās. Be
at^o leonard^o mult^o egrotātib^o p totā gallīaz
ad eū cōfluentib^o gfa recupande sanitatē in
noīe dñī p fīgnū crūi salutē reddebat in sup
eis efcā spūalē r corpālē tribuebat. Terti^o
patriarcha fuit Abrahā: cui pūlit de^o fidelī
tatē religionis i pēgrīnatōe. vt pēz Bēn. xij.
Egredere de terra r de cognatiōe mā: r veni
in terrā quā mōstrauero tibi. Beat^o leonar
dus recedēs a frācia semīnādō xbbū dei pue
nīe aureliānū: extra quā ciuitatē īuenīryene
rabīlē vīrū noīe Abaxīminū: cui aliquātō tē
pore adbe fīit in qdā cenobīo solitārīā vītam
agens vbi plurīmū pfecit. Quart^o patriar
cha fuit Ioseph: cui pūlit de^o liberatē capti
uorū i dura detēōne. vt pēz Bēn. iij. Qui cū
mīssus eētī carcerē de^o tanā gām donauit
ioseph i ppectū dñī carceris q tā carcerē q
īnclūsoz ei^o cūstodie depurauit vñ pīncernā
liberauit. Sap. x. Jñ vīcūl nō derelīqt illū:
donec afferret illū sceptrū regnī. Beat^o leo
nard^o hīpīm a rege frācie obtīnuit vt oēs q
fīit carcerib^o detīnebant fī eos vīstare voluī
fēt oīno soluerent. Scīebat emī scptus īstūd
xbbū euāgelīcū. Jñ carcerē erā r venīstis ad
me: r qd vñ ex mīnīs meīs fecīstis nī fecī
stis. Jñtātū emī de^o eū magnīficauit q fī qd
īn carcerē pōst^o īnuocasset nomē ei^o r up^o ca
thēnis liber fīebat: nec q spīa eū ī pedīre vale
bat. mltī ētē de longīnqz regionīb^o ex carceri
b^o seu vīcūl p ipz liberatī eū reqrebāt. f. vbi
haberēt hōspītiū: cui cōpedes cathēnarūqz
pondera afferrebāt: r ad pēdes ei^o pīdētes
deo īmīensas gfas referēbant.

Tertio beatus Leonardus
dus dedit odore osonis pphetarū. Ei^o emī cō
uersatio fuit sīlis quēratōiū pphetarū. vt pēz
īn qrtuor pphēz. Prīm^o fuit moyses: cui cō
tulit de^o gfas hūīlītātē. I. Deū. xi. fīde moyses
grādīs effect^o negantē se ēē filīū filīe phara
onis: magī elīgēs afflīgī cū ppo dei q tēpālī
peccatī hīe iocūdīratē: māiores dīuīnīas eēstī
mans thesauro egyptiorū īpōpīū xpi. Be
at^o leonard^o dedit odore hūīlītātē. de q Bregi
sup Ezech. dīcīt sic. Ecce odor: filij mei sicut
odor agni plenū. flos vīole redolet: qz nrtus

humīlīū q vltīmā loca tenētes: p hūīlītātē se
a terra i altū nō subleuāt^o celestī regnī purpu
rā īn mēte seruāt. f. ille. Eū emī vīr dei puīgīl
medītare^o i lege dñī die ac nocte: dīuulgaba
tur opīnīo ei^o apd vniūsoz mltīpīcī bīdōe.
Quaprop^o rex frācie ipm ad se accerfīrī per
honoratos legatos iussit. Eui r dīxit. Leo
nard^o hō dei depco: te vt nūsqz dīscēdēs īn
palatīo meo mecū maneas: quīqz īn fūlā pō
tīficālē pur dīgn^o es suscipias. Erat emī iam
cleric^o hūīlīs r māsuer^o. Cui scīus leonard^o
rīdīt. Sīpīm iura parētū meoz regīb^o fran
cie mīltītare voluīsem: ī tua aula nō medīo
crīs fūīsem. Elerū qz magī elegī abīect^o fūī
re deo meo q ī subīmītate pōst^o regī obrepe
rare freno. īsta largīre eis q cūpīūt nī fāq fū
erit: solītarīe laudare nomē dñī. Relīqz emī
terrene dīgnīatē fastīgia: r sic anfūgīt. Se
cūnd^o pphā fuit Helyas q vīrā solītarīā elī
gens venīt ad mōtē dei Dīeb r māsīt īn spe
lūca. iij. Regi. xix. Qui erat vīr pīlosus r zo
na pellicea accīnct^o renīb^o. iij. Regi. i. Cui
pūlit de^o gām austerītatē. f. īn mōrtīficatōe
carnīs. Beat^o leonard^o galea salutē r scuto fī
dei tēcent^o armat^o x^o eqtāmī psequab^o iter
īnītrā dēqz īntrāuit quādā fīlūā cūī nomē
est pauū: q fād erat abūdās r plena ferarū.
ībīqz pstruxīt oratorū ī noīe scē dei genītrī
cis marīe: vbi p māsīt nūlto tēpō vīrā solītarī
am agēs: coartāt^o scīpīz strīctīssīmo cībo ma
cerās cor: pīcīunīz: osonīb^o r vīgīlīs. Ter
tī^o pphā fuit Helyse^o: cui pūlit de^o gām po
tēstātē. f. mīracula faciēdi. Nā sanauit fontē
aquarū Jerico: ita vt ī eis nō eēt vltā mōrt
neqz sterīlītās. vt dī. iij. Regi. ij. Beat^o leo
nard^o ī fīlūa ī q morabāt pcepīt siccā scro
bem fīerī: modū puteī r fīas sup īuocauīt
nomē dñī. ad cui^o pces cōfestī pure^o recepit
aquā īndefīcīrē q īn colīs potū pstat vīqz ī
pēntē dīez cū mī pū^o nō haberēt aquā: mī fī
fīuūm vīzēmā: q dīstāt vno mīlīarīo ab
oratorīo p dīcto qd fīrū ē īn mōriculī vīrice.
Quart^o pphā fuit Daniel: cui pūlit deus
gratīā benignītātē. Nāz cū mīssus eēset a ba
bylonījs īn lacū leonū nībīl ei nocuerūt: sed
ferītātē corū īn benignītātē conuertīt. vt pēz
Daniel. xiiij. r per pphetā Abacuch mīras
culose illī pūsum est. vt dīcīt ībīdē. Beat^o
leonard^o īn fīlūa nemorosa habitans: nībīl
malī a ferīs passus est: fī māsuefcētes benī
gne ipm vīstābant r ei alludebāt donec ab
eo līcēntīarent. cui de^o multo tēpō per an
gelū suū alīmēta scēlīn dīe mīnīstrāuit.

¶ Quarto beatus leonar

duis dedit odorē narratiōis doctrinalis. i. p.
dicatiōis aploz: qz in oēm terrā exiuit son⁹
eor⁹ ⁊ in fines orbis terre vba cor⁹. Sciēdū
qz apli habuerūt qtuor p rogatiuas. Prima
fuit peminētia dignitat⁹ qz fuerūt pncipes
ecclie militan⁹ assessores etnū iudic⁹: pasto
res dñia gregis. Vñ Bern. Tales debebat
hūani gñis pastores: ⁊ doctores constitui
⁊ dulces essent ⁊ potētes ⁊ sapiētes. dulces
vt me blādet misericordis suscipere: potētes
vt foris ptegerēt: sapiētes vt ad viā ⁊ p vi
am q ducit ad ciuitatē pducere. Sanct⁹ leo
nardus maximā fideliū multitudinē ex fini
timis ⁊ longin⁹s puincis sua p dicatione ⁊
vite scitare ad se attraxit: quā pietate ama
bilis: charitate laudabilis: amplexus foue
bat velut gallia pullos suos sub alis q̄s ad
monebat dicens. Laborare p pñs manib⁹ sic
fecerit apli scā: vt hēat qd paupib⁹ largiri pos
sit p noie xpī. Secūda fuit peminētia scī
tans: vñ p p eoz maximā scitātē ⁊ gñam
plenitudinē vita ⁊ pueritatio xpī in eis tāq
in speculo relucebat. L hys sup. Ad arb. dic
Alidit xpus aplos qñ sol radios suos: qñ
rosa odorē suauitat⁹ sue. qñ ignis scintillas
suas dispfit: vt sic sol in radijs suis apparet
sicut rosa in odorib⁹ suis sentit. sic ignis in
scintillis suis aspicit. sic in illoz vtrūq⁹ xpī
potētia cognoscat. Beatus leonard⁹ alacris
erat in exhortatiōe: dulcē ⁊ hūilis in s̄mone.
simplex ⁊ pudic⁹ in ofone: veridic⁹ in pmissi
one munific⁹ ⁊ bylaris in elemosynariū lar
gitiōe: modest⁹ in reddēdā rōne. Tercia fu
it peminētia prātis. Aug. aplis dedit ⁊ po
testatē sup naturā vt eas curaret sup demo
nes vt eos fugaret: sup elemēta vt ea muta
rent: sup aīas vt ipas a petis soluerēt: super
montē vt ipam p tēnerēt: sup angelos vt cor
pus dñici p se carerēt. Sanct⁹ leonard⁹ h̄bis
⁊ operib⁹ qñ poterat xpī nomē exaltabat:
demonia fugabat: cecis visus: surdis auditū
claudis gressum reddebat: infirmantib⁹ q̄qz
vniūsis ad se venietib⁹ remedia salutē psta
bat: et dū in hac mortali vita degebat. Quar
ta fuit peminētia vilitat⁹. Aug. ex abiectis
simis: ex ipicissimis: ex paucissimis: notabili
tāt: illuminat⁹: multiplicat⁹. L vltissima eloq̄a
pclarissima ingenia: copiosissima agmina:
scitoz: facundoz: atqz doctoz subiungit.
Sanct⁹ leonard⁹ quīs multitudinē populi
aufugerit ⁊ solitariā vitā adamauerit: diuī

no tñ instinctu cōueniebāt ad eū infinita te
biliū agmina: p que curabant excedebat no
mē scitāt⁹ ei⁹ p totā eqtantiā: p oēs britaniā
p vniūsam germaniā: q̄plures cū ipso rema
nebat vt solideo fuirēt q̄s iltrinebat viuere
ex agricultura: potius q̄ secularib⁹ rapinis ⁊
fraudib⁹ inueniret vñ doctrina ei⁹ fuit aplica

¶ Quinto beatus leonar

duis dedit odorē aīarōis vniūsal⁹. i. scōz mar
tyrū. Sciēdū qz scī martyres fidē p q̄ aīose
pugnauerūt qdū plū onauerūt. Pūs charitas
te informādo. i. L oz. xij. Si habuerō oēs fi
dē ita vt mōres trāsserā: charitatē autē n̄ ha
beā nihil in pdest. L charitas est ⁊ forma fi
dei. Secūdo factis manifestādo q̄ robur ha
bēt ex passiōe xpī. Job. iij. Nisi q̄s renat⁹ fue
rit ex aq ⁊ spū n̄ pot inire i regnū dei. Ter
tio opib⁹ viuificādo. Jac. ij. Fides sine opib⁹
morta est. Quarto feruent p dicationē.
Adar. xl. Lūres in mūdū vniūsum p dicationē
euāgelii oī creature. qdā em mortui sunt p
xpo p p fide quā susceperūt. qdā p p fide
quā p dicationē. qdā p p fide quā nō negaue
rūt. qdā p p fide corruptores fidei q̄s arguerūt. q̄
dā qz corruptorib⁹ fidei nō p se fessit. qdā qz
fide defendēt. Sanct⁹ leonard⁹ h̄ys eq̄ra
niā dirigēs iter suū trāsiuit p bituricā: nulla
ten⁹ timore passiōis se occultās: sic anq̄ mī
les egregi⁹ armis fidei accinct⁹ nomē dñi vi
lilit p dicationē. Erat em in his pñb⁹ adhuc sa
tis nouella xpianitas: qz nodū pñit⁹ extin
cta erat p baptisimū sēna gētilitas. vñ h̄ nō
fuerit mortu⁹ p fide xpī palam martyri
nō p didit. Greg. omel. xxy. dic sic. Si ad
iūuare nos dño vtrūq⁹ parietie fuare p̄e di
m⁹ ⁊ i pace ecclie viuim⁹: martyri palam te
nem⁹. h̄ ille. Tota em vita bñ leonardi fuit
martyriū p noie xpī. Quēadmodū Bern. i
qdā s̄mone dic. Qd martyriū graui⁹ est q̄
inter epulas esurire: inter vestes multas et
p̄ciosas algere: pauprate premi inter diuiti
as quas offert mundus quas ostentatima
lignus q̄s desiderat n̄ appetit⁹: p p̄ea pau
perib⁹ pariter ⁊ martyrib⁹ regnū celoz pro
mittit⁹: qz pauprate quidē emittit⁹ in passio
ne pro christo absqz dilatione percipitur.
hec ille.

¶ Sexto beatus leonar

duis dedit odorē regularis sapiēcialis. i. cō
fessor⁹ ⁊ doctozum. Sciēdū qz homo tene
tur ad cōfiteūdū veritatē fidei qdū plicat⁹

Primo dū
semper nec in
fēto loco et
fētois reman
tas primis im
rogatus de fide
vel qz nō hēet fē
vel qz aliqz ei⁹
ren⁹ in bñs cal
te salutē. Rōm
ore aīe p̄fello
peminuit. Nā fū
ri referēt ad q̄
tū ⁊ p̄mū. ⁊ i
fūm hoc expol
p̄mū esse vt
ganur⁹ de ex
puerit. Nā in
clit⁹ quibet re
ad instrumēti
onē vel ad rep̄
Quarto dū inf
tio infidelitū oī
sta absqz vilitatē
dabile in tali ca
dñis dicit Adar
bus omēs mīer
tos ne forte o
uerit dñi p̄p̄a
res q̄ cogitū
ex q̄ dñi lūa sec
grauit p̄ccat⁹.
ca fide aut ne
nubariōe infic
ten. Vñ Adar
xbo scandaliz
illos ⁊ turbari.
Sextus leonar
gim⁹ a p̄p̄o p
cie q̄ ad nem⁹
uitate leonar
descenderat. L
reos paterat⁹
as auro regnas
ma eide p mū
respūs alt. ⁊
nūo pecunia cō
mistrat. admo
p̄b⁹ erogaret
eide donare n̄
tū quātū vno
cui rex libentis
quodam con

De scto Leonardo Sermo LXII

Primo dñi de vilipēdis. nā pferri fidē nō
semp nec in oī loco est de necessitate saluē:
si certo loco et tpe qñ. s. p. omissionē hui⁹ cō
fessiois retraheret honor debet⁹ deo et vtili
tas pñmis impendēda. Exēplū. si qñ inter
rogatus de fide taceret: et ex hoc crederetur
vel qñ nō hber fidē vel qñ fides nō esset vera
vel qñ alij p ei⁹ taciturnitatē a fide retraher
rent. in hys casib⁹ confessio fidei ē de necessita
te saluē. Rom. x. Eorū credis ad iusticiā
ore autē confessio fit ad salutē. Scōo dñi fides
premiū. Nā finis fidei sicut et aliarū virtū
tū refert⁹ dñi ad finē charitatis: q est amor
dei et pñmi. et id qñ honor dei vel vtilitas p
fūni hoc exposcit vt fides pñteat: nō dñi hō
pñent esse vt p fidē suā veritati diuine pñi
gatur: s. dñi exteri⁹ pñteri. Tercio dñi fidelis
puerit. Nā in casu necessitatē vbi fides pñ
clat⁹ qlibet tenet fidē suā alijs pñalare. vñ
ad instructionē aliorū fidelū suē pñfirmari
onē vel ad repñmēdū fidelū insultationē.
Quarto dñi infidelis cōuertit. Nā si turba
tio infidelū oriat⁹ ex pñfessione fidei manife
sta absqz vtilitate fidei vel fidelū: nō ē lau
dabile in tali casu fidē publice cōfiteri. Tñ
dñs dicit Mat. vii. Nolite scām dare canī
bus: neqz mittā margaritas vñas añ por
cos: ne forte pñculēt eas pedib⁹ suis: et con
uerſi dñrūpāt vos. Ex quo sequit⁹ q pñdicā
tes q cōgūt iudeos ire ad pñdicatōes suas
ex qñ nulla sequit⁹ pñctio si poti⁹ scandalū
grauit⁹ peccāt. S. si vtilitas aliqz sparet cir
ca fidē aut necessitas cōgeret: tñc pñtempra
turbatiōe infidelū dñi hō fidē publice cōfite
ri. Tñ Mat. xv. dñi q pharisei audito hō
vbo scandalizati sunt. Rñdñt dñs. Sinite
illos. s. turbati. Eci sunt et duces cecorum.
Sctis Leonard⁹ vt fidē xpi pñfirmaret re
ginā a piculo part⁹ liberauit pñb⁹ regi fran
cie q ad nem⁹ nobilitaciū seu pauū distās ci
uitate Lemonia decē miliarib⁹ venādī cā
descenderāt. Eūqz rex et regina ciphos au
reos paterasqz argēteas: vestes purpure
as auro textas: aliqz ornamenta qpluri
ma eidē p munere pñstassent: vñ dei oīa
respues ait. Audi me rex. donū dei nullate
nus pecunia cōpat⁹: s. pñcio fidei fidelib⁹ ad
mīstrat. admonuitqz regē vt hec cūcta pau
perib⁹ erogaret. Tñ rex volens illud nem⁹
eidē donare nō acq̄uit vñ dei: s. tantū expe
tije quātū vna nocte cū asello suo circūiret.
cui rex libentissime annuit. vbi monasteriū
quoddam construxit ac.

Septimo bñs Leonard⁹
dñs dedit odorē delectatiōis virginalis. i. vñ
ginitatis. Sciendū qz hgitas hz qñtur ex
cellētijs. Pñio est spōsa regi eterni. Amb.
Pulchritudinē qz pñt maiorē estimare de
core ei⁹ q amat a rege: pñat a iudice: tēdi
carur deo: semp spōsa: semp inupta. Scōo
assimilat angelis. Amb. Virgitas pñdñs
nē hūane nature supgredit per quā hoies
angelis sociant. Aliaior tñ est victoria vir
ginū q angeloz. Angeli em sine carne vñ
vunt: hñes vero in carne trūphāt. Ter
tio est illustrior in vñiūis fidelib⁹. Eypri.
Virgitas est flos ecclīasticū gemit⁹: vñus
atqz ornamētum gñe spūalis: leta in dolēs
laudis atqz honoris: opus integrū atqz in
corruptū: dei ymago: rursus ad scñmonias
dei illustrior portio gregis xpi. Quarto est
et cellentior mñmonio. Aug. Bñs fñs est
git in carne vitā iā imitari āgeloz q ex car
ne numerū augere mortalū. Est em vberis
or felici⁹qz secūditas nō vñtre grauescere
si mēte grandescere. Ille prurit filios dolo
ris: ista filios gaudij et exultatiōis. hec ille.
Sctis Leonard⁹ attēdens qñ nuptie ter
rā implēt: hgitas padissuz: hgitatē suā deo
denouit in manibus scñi Remigij archiep
scñi: cuius discipulus a puericia ex
titit. Quam vrillibatam cōseruaret: vitāz
solitariāz semper amauit ne forte in seculo
manens castitatem suā macularet.

Octauo bñs Leonard⁹
dñs dedit odorē vocationis eternalis. qua
scz eternalit⁹ pñdestinat⁹ erat a deo in sores
electoz dignā vocationē suā faciens. Scie
dñi qñ bonū a deo hōib⁹ collatū post pñm
ade cadit sub merito xpi nō solū em p deli
cro ade satisfecit: s. etiā totū pñdestinatiōis
effectū in vno quoqz hoie pñmeruit. Rom.
v. Nō sñ delictū ita et donū. Si em vñi hōi
minis delicto multī mortui sunt. s. pñcō oīe
ginalit⁹ multo magis gñā dei. et donū in gñā
vñi hōis iesu xpi in pñes abundauit. Ecce
dicit multo magis. qz in pñes effect⁹ et mag
pñdigne q fuerit pena p culpa. Et dicit. Nō
sicut pñm p vñi ita et donū. s. in vñi effe
ctū pñ illud pñm. Nā iudiciū quidez ex vno
in pñdñationē: gñā autē ex multis in iustifi
cationē. s. delictis actualib⁹: vel in non elec
Si em vñi delicto mors regnauit p vñum
multo magis abundantiāz gñe et donatiōis
et iusticie accipiētes in vita regnabūt p vñū

Beato Leonardo Sermo LXII

iesum xpm. ubi aplis noiat qm pdesti-
natiois effectus. i. abundantia gr̃e donatiois:
iusticie: vite. eterne. q̃ referunt pmo ad
gram baptisimalē. sc̃do ad iustificatioē ab
actualibus. tertio ad pseueratiā. q̃to ad fi-
nale p̃miū beatificū. S̃ilr Roma. viij. Cir-
ca finē ducit q̃d p xpm electi cōsequent
oēs pdestinatiōis effectus q̃ sunt septe. Pri-
mus est remissio peti originalis p gram ba-
ptisimalē. Jō dicit. Quos pdestinavit hos
et vocavit. Sc̃do est iustificatio p fidē iesu
xpi. siue vtrū siue q̃ iā venit. ubi nō est ba-
ptism̃ in adultē. Jō dicit. quos vocavit hos
et iustificavit. Rom. iij. Iustificati gratis p
gram ipsius: p redēptionē q̃ est in xpo iesu
quē pposuit de p̃piciatoriē p fidē in sangui-
ne ipsius. i. p fidē de passiōe ei⁹ ad offitioē
iusticie sue. i. qua recompensatiōē exegit p
culpa ppter remissioē pcedentiū delictorū
vt sic ipe iustificas cū q̃ ex fide iesu xpi.
Tertio est augmētū gr̃e in sacramētis. i. cō-
firmatiōis: eucharistie: ordiis: extreme vn-
ctionis. in quorū exercitio p̃fert gr̃a et auge-
tur iusticia ex merito xpi a quo tā efficaciac
q̃ institutiōē h̃nt. Jō dicit. quos iustifica-
uit hos et magnificavit. Quarto est collatio
prime gr̃e in p̃uertiōē et p̃ritiōis meritorie
q̃ resurgat ad maiore gr̃am q̃ penalis in
p̃ritiōē sit simul satisfactoria et meritoria.
Ideo dicit. Si de p nobis: q̃s contra nos.
Quinto est pseueratio a p̃ccō. victoria in te-
p̃tatiōē: finalis pseueratiā et omis excelsus
in p̃rogatiōis. Jō dicit. Quō nō etiā cū illo
oia nob donauit. ps̃. Dedit dona hoib⁹. i.
nō solū gr̃e m̃s etiā sp̃s sc̃ti dona. Sextus
est acceptatio q̃ in fine nō imputat ad mi-
seriā deficiētia illa q̃ oēs q̃ si deficiūt a perfe-
ctione iusticie ad quā in p̃ueto mori deue-
nisse tenent. Jō dicit. Quis accusabit aduer-
sus electos dei? De⁹ q̃ iustificat q̃s est q̃ cō-
demnet? Septim⁹ est ap̃tio ianne celestis
morte quippe sua vno verissimo sacrificio
q̃cqd culpam erat abstulit. Jō dicit. Xps ie-
sus q̃ mortu⁹ est. imo q̃ resurrexit q̃ ad
dexterā dei. q̃ etiā interpellat p nob. Sanguis
em̃ iesu xpi fiducia nob p̃stat eterne salutis.
Iteb. x. Nōtes fiducia in introitu sc̃toz in
sanguie xpi. S̃ctus Leonard⁹ hos pdesti-
natiois effectus plenissime in se h̃uit. Bapti-
zatus em̃ fuit a beato Remigio archiepo
Remensi. et a Lodoueo rege francie de sa-
cro fonte suscep⁹. ab eodē archiepo et uidi-
tus in fide p̃firmat⁹. deris⁹ etiā originat⁹ est

q̃ tanq̃ fidelis agricola ubiq̃ seminabat
bū dei. tandē sp̃s sc̃ti suggerere solitariā vi-
tā assumpsit put fratri suo sc̃to Zifardo re-
tulit. Lūg. i. nemore q̃d a rege ip̃erauerat
cū duob⁹ monachis hospitaret mlti et ei⁹
genealogia. imo septem familie ex suis ad
ipm veniunt cum vxoribus suis venditis
possessionibus et predijs eorum vt christo
famularentur quos acceptauit.

¶ Mono br̃is Leonardus
redit odorem sacrificatiōis diuinalis. i. gl̃iose
britudis in celo. Sc̃dū q̃ britudo d̃r qua
dupl̃r. Primo eēntiale p̃miū q̃d p̃sistit in
fruitiōē diuine essentie clare visē. et tale p̃e-
miū vocat aurea. q̃ p̃ncipalr respicit cha-
ritatē q̃ p aurū signat. ps̃. Altit̃ regina a
dextris tuis in vestitu deaurato. et Eccl. xlv.
Corona aurea sup caput ei⁹. Sc̃do p̃miū
accidētale. i. gaudiū q̃d nō est de deo clare vi-
sib⁹ de creatura relucēte in diuina essentia. q̃
perfectior br̃is pla videt. sm̃ illud. i. Cor.
xv. Stella differt a stella in claritate. Nā in
reflect⁹ plus p̃ncipās de lumie gl̃ie p̃fecti⁹
videbit deū. plus aut p̃ncipat de lumie glo-
rie qui plus h̃t de charitate. q̃ ubi est maior
charitas: ibi est maius refulgētiū. q̃d facit de
siderantē ap̃tū et paratū ad suscepiōnem
deideratū. vñ q̃ plus h̃t de charitate p̃fecti⁹
eū et plura in eo videbit. Tertio gaudiū de
aliquo actu aie importare excellēte victoria
habitū meritorie in p̃nti. et hoc vocat aureo-
la. q̃ h̃t ac̃t aie: tñ in corp⁹ p aliquē signū
euidēs illi cōfūdēs redundabit. Quarto
actus excellētis victorie in p̃nti pōt esse in
materia tripliē sm̃ tripliē pugnā quā ha-
bemus. i. h̃ carnē mūdū et dyabolū. Contra
carnē excellētis victorie est x̃gitas q̃ p̃mo
se respicit oēs venereas delectatiōes tā licis
ras q̃ illicitas. Contra mūdū est excellēns
victoria p martyriū h̃ malos hoies mūda
nos q̃ bonos psequunt et p̃tēnt. Contra
dyabolū q̃ falsis suggestiōib⁹ nos conat
seducere. p̃fectissima victoria ē p̃dicatio s̃c-
ue doctrina q̃ hō non solū semetip̃m bñ re-
git: alios corrigit et instruit. vñ his trib⁹
generib⁹ hoim. i. x̃gib⁹ martyrib⁹ et doctos
excellētis victorie. S̃ctus Leonard⁹ hos
quorū grad⁹ britudis h̃t in celo. P̃mo visio
nē diuine eēntie. q̃ vixit oib⁹ dieb⁹ vite sue in
timore dei cū x̃tū reuerētia h̃uit p̃ditiōz
ri suo sine q̃rela. dicēs illd. i. 2. hūm. iij. Hos

nū certamē cor-
sui in reliqu
sticē quas red
ludex. Sc̃do
tū est deris⁹
rabiliōē falsit
collocaret. Q
tio aureola p
cula p cū fuit
rationis a cath
aureola x̃gitari
martyr solitar
dei. p̃p̃ q̃ oia de
rei testis sum e
ordis p̃dicatoz
sue mē bñc lēti
cōplare ad bon
cessiōe mor p̃m
ergo nardus m
In festo sa
fellois. S̃c̃

¶ gent
et in
gusti lib. de vici
mus ad salutē
lū inuitatū salu
nullū nūc oīane
luntate dei p̃fē
hectile. Sup qu
et parit natura
infusa b̃tis mar
uicre in cōfusa. 2
troscō noui rest
sacramētis p̃te
aduentū xpi et p
necessaria fueru
na opa. Ille ecia
cū b̃t nō possū
nec h̃ico meriti
turne bonū op
nitur. Et rursum
ficare nō sufficit
sac̃ificatiōē
candus est J̃sid
dā beretia. vñ
multorū cū seque
ruralit̃ p̃posu
sue gr̃a. 22. vñ
adip̃cā suū sine
secū. aliter fruct
guere nō posse

nū certamē certauit: cursu sūmmanū: fidē suauit in reliquo respira ē mibi corona iusticie quas reddet mibi dñs in illa die iustitiae. Scđo gaudiū accidētale quo reuelatū est clericū ecclē sue vt aliā eccliam honorabiliorē fabricaret in q̄ scissimū corp⁹ ei⁹ collocaret. Qđ pz per miraculū nūis. Ter tio aureolā p qua crebra ⁊ innumera miracula p eū fuit. vt pz in legēda. ⁊ p̄cipue liberationis a carcerib⁹. Quarto aureolā x̄gitatis. qz fuit x̄go mēte ⁊ corpe martyr uolūtariē: doctor p̄dicatione uerbi dei. pp̄ q̄ oīa de iusticiā suā mīrificauit. Cui⁹ rei testis sum ego mgt Leonard⁹ de Utino ordiis p̄dicarorū: q̄ febril⁹ pestiferis opp̄ssus me hūc scđo uenoni pponēs hūc libru⁹ cōpilare ad honore ipsius cui⁹ meriti ⁊ intercessioe mox p̄stine sanitati restituit. Sicut ergo nardus mea dedit odore suū. Amen.

In festo sancti Martini episcopi ⁊ cōfessoris. Sermo. lxiij.

Benedictionē oium

gentū dedit illi dñs. Eccl. xliij. ⁊ in ep̄la hodierna. Brūs Augusti. lib. de diffinitionib⁹ dicit sic. Nullū credimus ad salutē nisi deo inuitate uenire. nullū inuitatū salutē nisi deo auxiliante opari. nullū nisi orantē auxiliū pmereri. nullū uoluntate dei p̄ire: s̄ pmissū ei⁹ omnia accidere. hec ille. Sup quo moueo talē qōnē. Utrū ex puris naturalib⁹ sine grā gratū faciente infusa brūs martin⁹ puenit ad uitā eternā mēte incōfusa. Ad istā qōnē rēdēt duo doctores noui testi. Prim⁹ est Hugo lib. i. de sacramētis pre. dicens sic. Tria sunt q̄ aī aduentū xp̄i ⁊ postea ad salutē obtinēdas necessaria fuerūt. f. fides: ⁊ fidei facta: ⁊ bona opa. Nec tria ita coherēt vt salutis effectū h̄re nō possint si simul nō fuerint. Quia nec fides meritiū h̄z si dū p̄r opari negligitur: nec bonū op⁹ est aliqđ si sine fide inuenitur. Et rursum. fides opans hōiem sanctificare nō sufficit si eā q̄ in sacramētis dei cōstat sc̄ificationē accipere p̄tenit. hec ille. Secundus est Jsidor⁹. vt h̄. xliij. q. iij. §. quidā heretici. ubi reprobant op̄ionē Pelagij ⁊ multorū eū sequentū. q̄ dixit qd ex puris naturalib⁹ possum⁹ assequi uitā eternā ⁊ mereri sine grā. Qz vni quodqz ex sua natura p̄r adipsā suā finē ppter quē factū est si est p̄fectū. aliter frustra esset factū si ad illū finē puenire nō posset. S̄z finis creatiōis hōis

est vt h̄eat uitā eternā. vt dicit mgt Isidorus lib. ij. dist. i. c. vi. fecit de⁹ rōnale creaturā q̄ summū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: amādo possideret: ⁊ possidēdo frueret. Cū ḡ finis hōis sit frui deo qđ est uitā eternā: videt qd p ea q̄ data sunt hōi in creatiōne q̄ sunt de essentia sue nature hō possit cōsequi hūc finē. S̄z istud fundamētū nō arguit qd absqz grā dei hō possit h̄re uitā eternā. Licet em̄ oīs creatura p̄fecta ex suis naturalib⁹ possit adipisci suū vltimū finē naturalē. Sicut Zincoñ. dist. i. posteriorū. c. xviij. q̄ natura est p̄fectior q̄ p̄fecti p̄r in suū finē. Nō tñ est verū de fine sup̄naturali. Si aut hō faciat q̄ntū in se est: ⁊ oīa sua naturalia ponat ad inueniēdū summū bonū qđ est de⁹. tūc ip̄e de⁹ misericors ⁊ affluens grā suā grām ei infundet: ⁊ su⁹ labor tūc facit in grā meret h̄re uitā eternā s̄m suas laras pmissiōes. Eccl. xli. de scō Job q̄ nō fuit sub lege circūciōis vt dicit Jsidorus de obitu patriarcharū. ⁊ tamen saluatus est. Utrū tamen fuit p̄ceptum Sc̄i. xviij. qd omnis masculus circūcideret: ⁊ aīa cui⁹ p̄paciū caro circūcisa nō fuerit periret de populo dei. Ad p̄positū. beatus martinus oēm suū conatū adhibuit vt inueniret deū. Nā cum esset annorū. xij. inuitis parentibus ad ecclē siā catholicā p̄fugit: seqz cathecuminū fieri postulauit. Ex tunc deus tantam gratiam mēti eius infundebar vt heremum intrare disponderet: quod et fecisset nisi carnis infirmitas obstitisset. Licet aut militauerit vsqz ad vige simū annū iussus a Juliano cesare tñ immunis fuit ab h̄yicis qđ illud hōim genus implicari solet: ⁊ multa sanctitatis opera faciebat. Cuz em̄ esset annorū. xv. ⁊ ad militandum vigeretur vno tñ seruo contentus: cui seruicis sepius ministrabat ⁊ calciamenta sepius detrahebat atqz tergebatur. vt vere de eo dici possit. benedictionem omnium gentium dedit illi dominus.

Dominus dedit illi benedictionem Angelorū per ministerij fidelitatem. Patriarcharū per fidei sinceritatem. Prophetarū per intellectus claritatem. Apostolorū per affectus charitatem. Martyrum per patientie inuincibilitatē. Confessorū per misericordie pietatem. Virginum per continentie puritatem. Milium per iusticie equitatem. Religiosorū per obseruantie acilitatem. Prelatorū per virtutum honestatem.

Primo dñs dedit bene

dictionē angeloz scō martino in mīstratōe fidei. Des em̄ sunt admīstratoz ī spirī-
tus. vt dñs deb. i. Nā ille est mīnīster fīdelīs
q̄ volūtātē dñi pūdētē intelligit fīdelīs cō-
plet et p̄ficiat et iratū placare nouit. Sed an-
geli in p̄ncipio sue pueritōis ad dē qm̄ ma-
li angeli apostatauerūt a deo et ceciderūt de
celo: tūc volūtātē dñi intellexerūt. iō fīdelīs
ad ipm̄ puerī sunt et ei⁹ irā fīdelīs et humili
obsequio placauerunt. Intra illud p̄dō. xi.
Ebi supbia tibi p̄tūmelia. s. q̄ ad malos an-
gelos. s. pbi hūilitas tibi sapia. s. quo ad bo-
nos. Bt̄is martin⁹ tanq̄ bon⁹ mīster deo
fīdelīs mīstrauit cū intellexit volūtātē dei di-
centis. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ et spūcō
nō pōt introire in regnū dei. Job. iij. Unde
cū eēt annoz decē et octo baptizare se fecit:
et relicta militā ad sc̄m̄ idylarū p̄dicauit
sem̄ ep̄m̄ p̄xit: et ab eo accollit⁹ est ordina-
tus. accollit⁹ autē mīstrat⁹ in ecclīa militante
sicut angeli in ecclīa triūphāte. Sūt em̄ nō
nem ordies in ecclīa militāte. s. q̄nq̄ mīno-
res et q̄tuor maiores. quemadmodū sunt
nonē ordies angeloz in ecclīa triūphāte.
vt b̄. xxiij. di. c. psalmista. Et xxi. di. c. Seri-
otim. et lxxvij. dist. c. i. et xi. dist. c. deros.
Ideo beatus martin⁹ habuit benedictio-
nem. id est officium angelorum.

Secundo dñs dedit sancto

martino b̄ndictionē p̄rīat̄ charit̄ p̄ fidei fīn-
ceritatē. de qua Bern. in quodā s̄mone dīc-
tū. Adulci an̄ saluatoris aduentū deū oīpo-
tentē tenētes et dīlīgētes sue salutis gratiā
fīnū p̄missōe cernētes in p̄missōe fīdele
sp̄antes certissimū redemptōre in hac expe-
ctatiōe saluati sunt. Ij qm̄ qualr et quo ordi-
ne salus rep̄missa fieret ignoraret. hec il-
le. Et iā de ipoz fide exp̄sse loquī Paulus
deb. xi. S; maior fuit fides beati martini
q̄ p̄uincā galliarū ab hostib⁹ liberauit. Nā
l̄ruētib⁹ intra gallias barbaris: Julian⁹ ce-
sar eos pugnatur⁹ p̄tūntias militib⁹ ero-
gauit. At martin⁹ nolēs teincepo militare
donatiniū recipe noluit: sed cesari dixit. xpi
miles ego sum: pugnare mihi non licet. In
dignat⁹ Julian⁹ dixit q̄ nō religiōis gr̄a: si
meru belli iminētis militie resignaret. Cui
martin⁹ intrepid⁹ r̄ndit. Si hoc ignauie nō
fidei ascribis: crastina die an̄ aciez inermis
astabo: et in uoie xpi signo crucis nō dīpro

p̄ter aut galea: hostiū cuneos penetrabo
secur⁹. Nā custodiri iubet vt inermis sicut
dixerat barbaris obijceret. S; die sequēti
hostes legationē miserit: sua oīa seq̄ dedē-
res. vñ nō est dubiū meritis sancti viri talē
victoriā sine sanguine datam esse. ergo et.

Tertio dñs dedit sancto

martino b̄ndictionē p̄phetari in intelligē-
tie claritate. Triplex inuenit⁹ p̄phetia. vna
de p̄terito. sicut illa. In p̄ncipio creauit de⁹
celū et terras. B̄n. i. Alia de futuro. vt illa
Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet et pariet filium.
Alia de p̄senti occulto. vt illa Job. i. Ecce
agn⁹ dei ecce q̄ tollit p̄tā mīdū. Jo. Grego.
sup̄ Ezech. dicit sic. Recte p̄pheta dī non
q̄ p̄dicit futura: s; q̄ p̄dicit occulta. S; b̄t̄is
martin⁹ p̄dicit occulta. Et em̄ requireret a
quodā paup̄e dixit B̄r̄n⁹ ei⁹ dyacon⁹. Si
illū delirū queris p̄spice a longe. Ille est em̄
q̄ quasi omēs celus respicit. Et ergo paup̄
a martino q̄ petierat accepit: vir sanctus
B̄r̄n⁹ ad se vocās dicit. Ego tibi deli-
rus videor b̄r̄n⁹. Qui cū ille p̄recedia se
dixisse negaret: ait martin⁹. Nōne aures
mee ad os tuū erāt qm̄ hoc em̄n⁹ loq̄baris
Amen dico tibi: quia a domino obtinui
mihi in ep̄atu succedas. et statim p̄pheta
uit de futuro dīcēs. Scito te multa i ep̄atu
aduersa passurū. Quod et p̄bavit euent⁹.

Quarto dñs dedit sancto

martino b̄ndictionē ap̄loz in affect⁹ chari-
tate. Sicut em̄ ap̄l⁹ trib⁹ vicib⁹ sp̄m̄ sc̄m̄ res-
ceperūt. s; ad faciendū miracula. vt dī Adā-
thel. et Ad̄ relatādum p̄tā. vt b̄. Job. vlti.
Ad p̄firmāda corda. vt b̄. Act. ij. Sic be-
atus martin⁹ recepit sp̄ritū sanctū qui su-
per caput eius in specie ignis apparuit. iō
par apostolis appellatur. Nōne magna mī-
racula fecit quando tres mortuos suscitauit
et peccata relaxauit: dum gentiles mul-
tos conuertens eis veniam obrinuit: et spi-
ritum sanctum in igne visibili ad confirma-
tionē accepit. p̄s. Sp̄ritu oris eius omnis
virtus eoz et. Nā apostoli em̄ frequent⁹ visi-
tabant tanq̄ cōparē suū vt saq̄ patere pōt.

Quinto dñs dedit scō

martino b̄ndictionē martyri in patie inui-
cibilitate. Unde Gregorius omelia. xxxij.
dicit sic. Si adiuvante nos domino virtu-
tē patietie seruare p̄rdim⁹ et in pace ecclīe
vivimus martyriū polim⁹ tenem⁹. Dec̄ ille.

Nam ille dicit
eoz in fide de
gnare et p̄rip
umphore. Sicut
manib⁹ hostiū
Quis em̄ fabri
mar⁹ lapidant
allantur. Quis
cunctis gentib⁹
sapia q̄ arma
dicit. Nos sine
p̄missō: si p̄tū-
mus. Nā dē dē
emus sic. Duo
in ap̄a p̄ssion
tute. Nam mul-
tantes: et p̄s
tes p̄ hoc q̄ se
uerit etiam pa-
Sanc⁹ martin⁹
ty vere p̄tē dē
esset occollit⁹
rem vt patet
f̄f̄et: ergo mul-
dicit: Nā ut al-
vñ securim in
tis degere susti-
terguim⁹ manib⁹
P̄cedit autē x̄p̄
se nunq̄ fuisse
am dei maxime
cipit: q̄ latronē
uenit: p̄necmē
cōuertit. Sed cū
p̄toris ostem et
publice celas: et
tem heliboz gra-
berbas sumptissē
tens: oē piculum
gauit. Et iā cū
da nigro et pend-
a selli p̄cederet
asellū p̄cederet
ex p̄p̄f̄actis mili-
ti se dēderit: a ma-
x̄b̄tauerit. Ille
ga p̄bēbat mag-
no semitēs x̄b̄era-
Ecce quot aduer-
de eo. Q̄ aīa sanc-
secutoris nō abstr-
amit. Q̄uo ad se-
mole austeritatis
ueris in ep̄istola

Nam ille dicit sapiens pugnator q̄ scit inimi-
corū insidias declinare: et aduersarios expu-
gnare et per ipas hostiū manū de hostib⁹ tri-
umphare. Sicut fecerūt sancti martyres: q̄ de
manib⁹ hostiū meruerunt coronā martiri
Quis enī fabricauit coronā stephano: nisi
man⁹ lapidantiū? Quis lauretū nisi man⁹
assantiū? Quis andree et petro nisi manus
crucifigentiū. Ideo Eccli. xxi. dī. Melior ē
sapia q̄ arma bellica. Sive Bieg. in omel.
dicit. Nos sine ferro et flāma martyres esse
possum⁹: si patientiā in aīo veracit custodi-
mus. Istud declarat Isidorus li. ethimol. di-
cens sic. Duo sunt martiri genera. Unum
in apta passiōe. alterū in occulta animi vir-
tute. Nam multi hostis insidias x̄tute tole-
rantes: et acris carnalib⁹ desiderijs resistē-
tes p̄ hoc q̄ se oportet deo in corde macta-
uerūt etiam pacis tpe martyres facti sunt.
Sanct⁹ martin⁹ utroq̄ ḡne martiri mar-
tyr vere pot̄ dici. Quo ad p̄mū gen⁹ p̄. Eū
esset occolit⁹ ordinari⁹. monēt a dño p̄ popo-
rem vt parētes suos adhuc gētilēs visitaret
p̄fect⁹ ergo multa aduersa passiū se esse p̄-
dixit. Nā int̄ alpes incidit in latrones. Quib⁹
vni securim in caput ei⁹ vibrasset ic̄m ferie-
ris dextere sustinuit alacrit. vinctis tñ post
tergus manib⁹ vni eorū custodiēdus tradit.
Periclitat⁹ x̄o latroni an tñmisset. R̄ndit
se nunq̄ fuisse ita securū. q̄ sciret misicordi-
am dei maxime in tēptationib⁹ affuturā: in-
cipiensq̄ latroni p̄dicauit: et ipm ad fidē cō-
uertit: penitensq̄ ad parētes suos: matrē
cōuertit. Sed cū heresis armana pullularet
per totū orbem et martin⁹ solus obfisteret
publice cesus: et de ciuitate eiec⁹ est. Eū autē
tem bellebori gramen venenatū inter alias
herbas sumpfisset in cibū: vicinā morē sen-
tiens: oē piculum et dolorē x̄tute ofonis su-
gaut. Et tñz cū martin⁹ semel in veste hispī-
da nigro et pendulo pallio circūceret: super
asellū p̄cederet equis de cōtra venientibus
expauesactis militāres in terrā saltu p̄cipi-
ti se dederūt: et martinū ampiētes graniter
hberauerūt. Ille autē mutus cedentib⁹ ter-
ga p̄bebat: si magis illi furebāt: eo q̄ ille q̄ si
nō senties hbera illata p̄tēnere videbat. Et
Ecce quot aduersa illi cōtingerūt. ideo cantat
de eo. O aīa sanctissima quā et si gladi⁹ per-
secutoris nō abstulerit martiri palmā nō
amisit. Quo ad secundū gen⁹ martiri fuit
multe austeritatis in seipo p̄out refert Se-
uerus in epistola ad Eusebium. vt patet in

legenda aurea cō.

¶ Sexto dñs dedit sancto

martino bñdictionē cōfessorū in misicordie
pietate. Vñ Bug. de s̄mone dñi in monte:
dicit sic. Beati illi qui subueniūt miseris: q̄ si
eis rependēt vt per misicordē dñm de mise-
ria liberent. Nā idipm videt iustū: vt q̄ a po-
tentiori iuuari vult: adiūuet inferiorē in quo
est ipse potentior. hec ille. Et Bieg. in pasto-
rali dicit sic. Charitatis et pietatis miracula
amare: q̄ tanto securiora sunt q̄ro et occultis
ora: de quib⁹ apud deū eo maior sit retribu-
tio: quāto apud hoīes minor est glificatio.
sed ista pietas h̄z tres partes. Prima est
dare parē de supfluo et parē retinere. Luc.
xii. Quod super est date elemosynā. Et hec
est magna. Secunda ē dare oīa supflua et
retinere necessaria. i. Cor. xii. Qui veniunt
hoc mūdo: tanq̄ nō videntes sint. Et hec ē
maior. Tertia est dare etiā necessaria sicut
fecit vidua. vt habet Luc. xxi. Et hec est ma-
xima. Hanc tertiā parē pietatis habuit be-
atus martin⁹ qui parē cladis necessarie
pauperi in porta Bbianensis diuisit. Alia
vice etiā pauperē nudū induit: p̄p̄ia tunica
cū ad eccliam p̄geret missas celebratur⁹. vt
patz in legenda. Adulter etiā assiduit: fuit
in orando. vt p̄z in legenda sua cō.

¶ Septimo dñs dedit san

cto martino bñdictionē v̄ginū in cōtinētie
puritate. Vñ Isido. li. iij. de summo bono di-
cit sic. Quidā in iuuetute luxuriose viuētes:
in senectute cōtinētes fieri delectant⁹ et tunc
eligunt castitati seruire cū libido cōtēpserit
eos seruos habere. Nequaquā in senectute cō-
tinētes vocandi sunt: q̄ luxuriose in iuuen-
tute vixerūt. Tales nō habēt p̄mū: q̄ labo-
ris certamē nō habuerūt. eos enī expectat
gloria: in quib⁹ fuerunt gloriosa certamina.
hec ille. Triplex est cōtinētie puritas. scilicet
iugalio: vidualio: et v̄ginalio. Beatus martin⁹
fuit v̄go m̄te et corpore. Patet auctori-
tate et exēplo. Auctoritas est ecclie cantan-
tis. Qui et vitro purior: lacte candidior: car-
ne quoq̄ monstret⁹ est gēma sacerdotum.
Exemplū est istud. Eū martin⁹ in cella sol⁹
sedet. et Seuer⁹ et Ballus ei⁹ discipuli p̄-
forib⁹ expectarēt. subito mirabili cōcussio hor-
rore plures in cella audiūt colloquētes. De
quo euz postmodū martinū requisissent: ille
ait. Dico vobis si q̄so nulli dicatis. Agnes

Teclat Maria ad me venerunt nec tantus
ista die si plures me visitant quā dignitate
meam dñō consecraui etc.

Octauo dñs dedit beato

martino bñdictionē militiū in iusticie eq̃tate
Un Aug. li. de xpo dñi dicit sic. Militare
nō est delictū. p̃p̃t predam militare peccatū
est. Nec rē publicā gerere criminolus est. si iō
agere rē publicā ut familiārē potius augeas
videt esse dānabile. p̃pterea q̃dā stipendia
sunt militib⁹ cōstituta. ne dū sumpt⁹ querit
predo erasset. hec ille. Regula militū dicitur
uit Johānes baptista. que habz tria capitu
la. Dicit em̃ Luc. iij. Interrogabant eū mili
tes dicētes. Quid faciem⁹ et nos? etc. Johā
nes aut r̃ndit eis. vt nemini iniuriā faceret.
Iniuria vero trib⁹ modis infert. Aliquādo
in p̃sona p̃ oppressionē. idō ponit p̃mū capi
tulū dicens. Nemine curia. Aliqñ in fama
p̃ falsi nois impressionē. idō ponit secundū
capitulū dicens. Neq. calū. a faciat. Aliqñ
i t̃pali substantia p̃ spoliatiōē. idō ponit tertiū
capitulū dicens. Elore contrēri sp̃ediōis
Bea⁹ martin⁹ hāc regulā cū omib⁹ suis ca
pitulis diligētissime obseruauit. cum adhuc
esset miles. Primū capitulū obseruauit. qz
paupes adiunxit vt dicitur est. cū vni clamidē
diuisit. p̃s. Adiunxit pauperē de inopia. Se
cundū capitulū obseruauit. qz pueros et or
phanos adiunxit. Un d̃r qz cura illi erat assi
stere laborantib⁹. alere egenos. opes ferre
miseris p̃s. Tibi derelict⁹ est paup̃ orphano
tu eris adiutor. Daz de leproso cui beatus
martin⁹ obmās ip̃m oscular⁹ est et bñdixit.
statimqz mūdā est. p̃s. Adiutor in oportu
nitatib⁹ in tribulatiōe. Tertiū capitulū obser
uauit. qz nō aliena rapiebat. p̃p̃ia dona
bat. Un nihil sibi p̃ter q̃tidianū victū serua
bat. oia q̃ h̃tē poterat paupib⁹ erogabat etc.

Nono dominus dedit bea

tō martino bñdictionē religiosorū in obser
uantie facilitate. Un Hiero. sup p̃s. dicit sic.
Sicut martyres laudāt dñm pure in regio
ne viuoꝝ. ita et monachi q̃ die ac nocte psal
lunt deo debēt eandē puritate habere marty
rum. Siq̃dē ip̃i martyres sūt. Qd em̃ faci
unt angeli i celo. h̃ faciūt monachi in mūdo
terreno. hec ille. Angeli dei celo tria faciūt.
Pr̃io paup̃ratē sp̃us obseruāt. secūdo casti
tatē. tertiō obediētiā. Ne monachi h̃ oia ob
seruare debēt. Bea⁹ martin⁹ fuit monach⁹

deuotissim⁹. Naz extra ciuitatē Tironēsem
duob⁹ fere miliarib⁹ mōsteriū cōstituit vbi
cū. lxx. discipul⁹ in mltā paup̃tate et abstine
tia vixit. vbi nemo vinū nouerat nisi quē in
firmitas cogisser. vbi mollis habit⁹ p̃ cr
mine erat etc. Passus est autē Alartin⁹ gra
ues p̃secutiōes a demonib⁹ cū esset in mona
sterio. vt p̃s in legenda.

Decimo dñs dedit beato

martino bñdictionē p̃latoꝝ in ṽritū bone
state. Un Aug. in q̃daz s̃mo. dicit sic. Nihil ē
in hac vita et maxime h̃ t̃pē difficilē laboro
sius. et p̃culos⁹. q̃ epi aut p̃syceri officiū.
S̃z ap̃o deū nihil beati⁹. si eo mō militet. q̃
noster imperator iubet. hec ille. Adodū autē
exposuit Paulus. i. 2 h̃m. iij. dicens. Poter
ep̃m esse ornatū doctores hospitalē. Bea⁹
martin⁹ obseruauit ista tria. Quia oī ṽritū
fuit ornat⁹. fuit doctor assidu⁹. et ad paup̃
res liberalissim⁹. Idō plebs tironica cū s̃s
bi ordinari ep̃m p̃xit. Nūq̃ cathedra ṽsus
est. mltē fuit cōpassiōis erga delinq̃tes. vt
p̃s in ei⁹ legēda. Tandē vinib⁹ corpus cepit
desitui. cōuocatisqz discipul⁹ indicauit se re
solui. vt d̃r in legēda. Eūqz sp̃m deo reddidit
seruul⁹ ei⁹ tanq̃ iam gl̃ificat⁹ resplenduit.
ac chor⁹ angeloz ibide cōtinēa a mltē audi
tus fuit. cuiqz exequijs sanct⁹ Ambrosius
miraculose interfuit. vt p̃s in legēda de beo
martino. Bea⁹ Amb. dicit sic. Bea⁹ martin⁹
nus p̃phani erroris rēpla destruxit. vexilla
p̃terat cret̃imortuos suscitauit. ab obfclis
corpi⁹ remonia sēna excludit. ac ṽnqz labo
rantes lāguorib⁹ saluē remēdio subleuauit.
qz ita p̃fecit inuēt⁹ est vt p̃p̃t exisset in pau
pere et veste quā egen⁹ accepterat. mūdū dñz
iduisset. O felix largitas quā diuinitas ope
rat. O clamidis gl̃iosa diuinitas q̃ militē rexit
et regē. D̃nestimabile donū qd vestire me
ruit diuinitatē. Digne huic dñe p̃fessiois me
p̃mia cōmisti. Digne ei amianoz subiacuit
feritas. Digne amore martyri p̃secutoris
tormenta nō timuit. Quid enī p̃ oblatiōē in
regni corpis receptur⁹ q̃ p̃ q̃ritate vestis ex
igne vestire deū meruit et vide. Si sc̃r̃ ar̃ib⁹
p̃m̃le medicinā vt alios supplicatōib⁹. alios
visu saluaret. h̃ ille. Obtinuit aurē a dñō vt
q̃cūqz ei⁹ suffragia exposceret maxime mor
bo p̃stifero laborās si in ei⁹ vigilia in pane
et aq̃ ieiunaret. p̃fecta sanitate p̃ illo aīo im
petraret. Et ego mgr Leonard⁹ de ṽrino or
dinis p̃dicatoꝝ in alenania exp̃ictia h̃ di

De sancta Katherina Sermo LXIII

dicere fore verū et in multis ytalie ciuitatib⁹ idē
p̄dicauit, unde in dicto ieiunio in pane et aq̄
in vigilia scti martini statim cessauit rēptas
illa grauissima p̄siliētie vñ bñ dictionē oim
gentiū dedit illi dñs et c.

In festo sancte Katherine virgi
nis et martyris Sermo. lxxiii.

Virginē castā despō
di exhibere xpo. ij. Cor. x. et in
ep̄la hodierna. Beat⁹ Amb. li.
de h̄ginitate dic̄ sic. Pulcherrimū dñe q̄s pot
maiorē extimare h̄ginitē teore q̄ amat a re
ge: p̄bat a iudice: dīcat dñō: cōsecrat deo.
hec ille. Sup̄ q̄ moueo talē q̄stionē. **U**trum
brā Katherina sit ceteris h̄ginib⁹ gl̄osior:
q̄ sola fuit xpi sponsa familiarior. Ad istā q̄
stionē r̄ndent tres doctores veteris testamē
tiq̄ in figura p̄uidētes gl̄iam brē Katheri
ne magnis laudib⁹ eā extulerūt. **P**rim⁹ ē
Dauid in ps̄. dicēs sic. Adducēt regi h̄gi
nes post eā: p̄tine ei⁹ afferēt tibi. q̄n dīcat
Beata katherina int⁹ h̄gines est p̄miceria
q̄ in ei⁹ cōuersione apparuit xps̄ v̄sibīlīter
eā despōsāns: q̄s nulli alteri p̄cessit. **S**ecū
dus est Salomon. Proverb. vii. dicēs sic.
Abiite filie p̄gregauerūt diuitias: tu autē su
pergressa es vniuersas. q̄n dīcat. Inter cete
ras filias dei q̄ spirituales diuitias p̄gregaue
runt. Beata katherina ceteras h̄gines post
h̄ginē gl̄iosam sup̄gressa fuit. **T**ert⁹ ē les
p̄magita interpres q̄ in li. Mether. ij. dicunt
Adamauit eā rex plū q̄ oīs mulieres. ha
buitq̄ gl̄iam et mīam corā eo sup̄ oēs mulie
res: et posuit dyadema regni in capite ei⁹: et
tulit p̄parari cōiūniū p̄magnificū cūcū p̄n
cipib⁹: p̄ p̄mictōe et nuptijs ei⁹. hec illi. **M**e
ter interpretat̄ eleuata. Sed int⁹ h̄gines nul
la fuit eleuatiō brā katherina. Nā si filia no
bilis nubat regi: assumit ad regiā maiestātē
Exēplū p̄s de Mether quā rex assuer⁹ voluit
esse reginā: cū tū eēt de hūili p̄genie. **S**z brā
katherina tūc esset regina s̄m carnē: facta ē
regina celi p̄p̄ despōsationē ei⁹ cū filio dei.
Intelligēdū q̄ despōsatio est q̄druplex. **P**ri
ma carnalis. de q̄ Job. ij. dī. Vocat sp̄sūm
archidīclū. **S**ecunda sacramentalis p̄ fidei
signaculū: q̄ contrahit in baptīsmate. **D**see
ij. Spōsabo te mibi i fide. **T**ertia sp̄ualis q̄
fit p̄ passionis sacm̄: et ista fuit cōtracta in
xpi passione. **D**see. ij. Spōsabo te mibi i ius
ticia et iudicio. **Q**uarta x̄tialis q̄ fit p̄ h̄gi
nitatis votū: et ista p̄trahit in thalamo con

scientie. **D**see. ij. Spōsabo te mibi in mīa
et mīserationib⁹. **V**irginitatē cū seruare nō
est x̄tū h̄uane: s̄ mīserationis diuine brā ka
therina p̄mā despōsationē omīno renuit cū
hoīe terreno: s̄ illā habuit cū hoīe celesti. vt
ps̄ Sap. iij. Felix sterilis et incoīnq̄nata que
nesciuit thori in delicto. **S**ecūda despōsatio
nē habuit p̄ fidei signaculū: q̄n in p̄uersione
sua baptizata fuit. **T**ertia habuit p̄ passiois
sacm̄: q̄d p̄ noīe iesu sustinuit. **Q**uarta ha
buit p̄ h̄ginitatē votū q̄d sponitē emisit. **U**n
cū Maxenti⁹ imp̄ator h̄gini loq̄ret dicēs
Ego gl̄iosa iuuerūt me p̄sule: et post regi
nā in palacio meo secūda vocaberis: et ima
gine tui in medio ciuitatē fabricata: a cūcū
velut dea adoraberis. **R**ndit h̄go. **D**efine
talīa dicere: q̄ scelus sit et ias cōgitare. **E**go
me xpo spōsaz tradidi. **N**lle gl̄ia mea: ille a
amor me⁹: ille dulcedo et dilectio mea ab ei⁹
amore: nec blādm̄cta: nec tormēta me pote
rūt reuocare: carnē et sanguinē meū xpo of
ferre desidero: sicut ipse p̄ me seipm̄ obm̄lit.
Ipse em̄ de⁹ me⁹: amor me⁹: p̄sator et sp̄sū
vnic⁹ me⁹ et c. **I**do ipamet de se dīc. **V**irginē
castā despōdi exhibere s̄z me xpo: vt dīcūt
verba p̄posita et c.

Virginē castā despōdi exhibere xpo.

Per cōfōmitatē.

Per nobilitatē.

Per docibīlītatē.

Per stabilitatē.

Per fecunditatē.

Per locupletabilitatē

Primo beata Katherina

exhibuit se xpo tanq̄ h̄ginē castā spōsaz ei⁹
p̄ p̄fōmitatē. **Q**uit em̄ deo similis s̄m natu
ram. **S**icut em̄ nō pōt esse matrimoniu int⁹
species differētes: puta int⁹ angelū et hoīem
nec int⁹ hoīem et pecudē: s̄ int⁹ virū et mu
lierē: rōne similitudinis speciei. **S**ic int⁹ deū
et aiām nostrā debz esse similitudō q̄ atten
ditur in q̄nq̄s. s̄z in simplicitate: pluralitate
bonitate p̄sīalitate: incorruptibilitate. **S**im
bas p̄ditōes aīa est filia deo. **P**riō em̄ de⁹
nō est corp⁹ s̄ sp̄s. **J**ob. iij. **S**ic aīa nō est
corp⁹ sed sp̄s. **U**nd Aug. li. vii. sup̄ Gen.
ad literaz. ca. xviij. dīc̄ sic. **D**e anima quā
deus inspirauit homini in eius faciē inluf
flando: nihil cōfirmo: nisi quod ex deo sic
est: vt non sit substantia dei et sit incorpo
rea. i. q̄ non sit corpus sed sp̄s. **E**t li. de dif
finitione aīe dīc̄ sic. **A**nima est substantia

creata: inuisibilis: incorporea: immortalis: deo similis: imaginē habēs creatoris sui. Sic ergo ē similis deo in simplicitate. Secundo est similis deo in pluralitate. Nam si cut in deo est substantie unitas et personarū pluralitas. Sic in aia sunt potētie diuerse. s. memoria: intelligētia: et volūtas in vna substantia aie. vt dicit magister sententiarū li. i. dist. iij. Tercio est similis deo in bonitate. Nam deus est ita bonus qd nihil est eo melius. sic in creaturis nihil est aia melius. Vñ Augli. de quantitate aie. ca. xxiij. dicit sic. Anime aut natura: nec terra: nec maria: nec sydera: nec luna nec sol: nec quicqz omīno qd tangit: auribus oculis videri pot. nō deniqz ipm qd oculis videri nō pot. s. celū melius esse credendū est: imo hec oia longe deteriora esse qz est q. liber aia creata: rō cōiūnit. Deus ergo solus colendus est: qui solus auctor ei⁹ est. Quarto est similis deo in p̄sentialitate. Sicut enī deo nil secret⁹ est et nil p̄sent⁹. sic aia nil secret⁹ et maxime in corpore nil p̄sent⁹. cū totū moueat corp⁹ qd moriēdo nil tibi manifestus. Vñ Augi vbi supra. Quis enī iuste sto machet qd agēdo atqz ministrādo corp⁹ aia daretur. Vñ ei⁹ p̄sentia patet p oēs sensus sensificādo: corp⁹ viuificādo: vegetando. Quinto est similis deo in incorruptibilitate. Sicut enī sine deo nihil ēē pot: sic sine aia nō est hō. qz illa separata a corpore iam nō est hō: imo corripit corp⁹. Jdo Berni. in meditationib⁹ exclamat dicens sic. Aia insignita dei imagine: decorata similitudine: desponsata fide: dotata spū: redēpta sanguine: depurata carz angelis: capax beatitudinis: heres bonitatis: rōnis particeps. qd tibi cū carne nūqz mar⁹ sterqz inuēni. hec ille. Aia ergo colēs deū sup oia est filius deo. Sed aia gentilis et pagani subijciēs se ydolis: nō est filius deo nec sponsa ei⁹. Similit̄ aia xpiani auaricie tēdita: qd ē ydolorū seruī: et aia gulosi: cui⁹ de⁹ venit ē: et aia cuiuscūqz peccātis nō ē deo filius nec ei⁹ spōsa. Iy autē sic adulterauerit: iux illd Jerem. iij. Tu autē fornicata es post amatores tuos et vocat eā dices illd Eai. vi. Reuētere reuētere sumam: et ego suscipiā te. Et tūc similitudo dei reformat in aia renouat. Vñ Berni. sup Eai. dicit sic. Paupertate: mansuetudine: rētu renouat in aia similitudo qdā trinitatē: imago eternitatis oia rēporalia cōplectēs: dū paupertate futura meret: māsuēdine p̄sentia sibi vendicat: luctu penitētie p̄terita recupe

rat. hec ille. Pro cuius intellectu sciendū qd aduenit diuine inspirationis in aiam pmo eā imutat p dolore et cōpūctionē dū ignis prauī amoris p̄fundit: et lux prauī irellecti abscondit. Sicut adueniente luce solis lux lunet aliarū stellarū abscondit. ps. Remitt solari aia mea: memor fui dei et delectat⁹ sum et exerceat⁹ sum: et deficit spūs mei. vñ aia peccatrix stat suspensa et desinit peccare. Qlis mutatio. ps. Dec mutatio dextere excelsi. Factū mirabile in oculis nr̄is. Scando peccatricez aiam sic suspensam claudat infra se: et in sui cogitatione facit ipsam stare stupefactā. Exēpluz. pri⁹ ipa curtebat sicut flumē post mūdāna rēpalia peccando varijs cogitationib⁹. Tūc autē stat clausa in suis cogitationib⁹. Sic flumē iordanis stetit dū filij israel portaret archā dñi. Tercio peccatricez aiam stupefactā vulnerat: et in de fiderium amoris dei atqz virtutis ipam inflammat: ita vt quasi appareat liquefieri. ps. Factum est cor meum tanqz cera liquefuit. Quarto peccatricem animam percutit et ad rugiē et gemitum prouocat cognoscens propriū peccatū quo creatorem suū offendit. ps. Rugiebam a gemitu cordis mei. Sic vocauit balaam volentem ire ad maledicendum populo dei. Num. xxij. Sic vocauit petrum quando ipsum respexit scz illuminando intellectus eius. Mat. xvi. Sic vocauit paulum quando subito circumfulsit eum lux de celo. Actum. ix. Et petrus vincit carbonis duabus. vnde angelus domini affricat lumē refulsit in habitaculo carceris: percussitqz latere petri excitauit eū dicens. Surge velociter et c. Actum. xij. Jdo Bernardus in sermone dedicationis ecclesie sic dicit sic. Aie desolēdrā dñis festin⁹ occurrit celesti roze circūfusus: vnguentū optimis delibut⁹ aiam recreat fatigatā. esuriētem reficit. aridā impugnat. facies terrenorum oblitā. etiā sup̄ius imemorē. hec ille. Sic vocauit scām Katherinā qd p̄ciam suam qduplici sentiebat cōpūctioe morderi. scz pudore gemino: et gemino metu. Deū cogitabat factorē suū: cogitabat et bñfactorē. cogitabat p̄sem: cogitabat dñm. ad oia reā se cognoscebat: plāgebat p singula. Ad p̄mū et vltimū tñdebat timor ei⁹: ad duo media pudor. p̄pterea p̄cia ei⁹ semp i pena erat et nūqz secura donec spōsus suū inuenit cui de spōsata est p p̄formitē in sua p̄sōe et.

tribuit et ego
sam eius p
na hanc nobil
a nobilissima
Vñ Augi. li.
fic. Quādo mo
manam nō c
dū nil inier oī
Ab hac nobili
diuina creatio
ch. xxiij. De
litas p̄dēt per
ad litterā de
ram: sic aia oī
re nature pec
aur diaboli est
cūctia dei dicit
est: malus aut
dñi. sed qd gra
rū. forte dñs
mea nō poterit
nobilitas est d
diuinarū: be
terbo dicit. Q
mis est. Jsta n
sus. s. xps. Alii
tem: que p̄m p
Dierō. in epl
apud deū liber
bilis est sum
nibus. Nam ill
quē nobilitas
Sed quē deus
dat. hec ille. J
ei. Ad nūqz a
minant seruū
sio ad p̄p̄tā vir
Berni. ad eugen
aliunde nobil
fortitudine. hec
buit vtrūqz not
Abacemo imp
gemitū nō tui
amore. Ego enī
filiā. Hanc aut
cavit p̄uolūgū
bilis. vñ Ery
baberis. Ab
ei quē fordat m
noceat illi gēti
nobilitatē. Jp̄t

Secundo brā katherina

exhibuit se xpo tanq̃ virginē castam spon-
sam eius p nobilitatē. Habet enī aīa huma-
na hanc nobilitatē. q̃ cū sit a deo creata: est
a nobilissima p̃gime p̃ducta et sibi p̃pinq̃
Uñ Aug⁹. l. de quāritate aīe. ca. xxiij. dicit
sic. Quēadmodū fateor dicendū aīam hu-
manā non esse qd̃ deus est. ita p̃sumen-
dū nil inter oīa q̃ creauit deo cē. p̃pinq̃uius
Ab hac nobilitate nemo excludit: q̃ oēs in
diuina creatiōe includunt. intra illud Eze-
chi. xviij. Des aīe mee sunt. Sed ista nobi-
litas p̃dit per peccā. Sicut Aug⁹. sup̃ Geñ.
ad litterā declarat sic. Sicut de oēm creatu-
ram: sic aīa oēm creaturā corporeā dignita-
te nature p̃cellit. Vis aīa aut xpi sponsa:
aut diaboli est adultera. hec ille. Et lib. iij. de
ciuita. dei dicit sic. Bon⁹ etiā si seruiat: liber
est. malus aut si regnat seruus est: nec vni⁹
dñi. sed qd̃ grauius est: tor dñoz quorū vici-
rū. forte dicit. Ego sum de vili semine. aīa
mea nō poterit xpo desponsari. R̃ deo: q̃
nobilitas est duplex. s. in aīa parente
diuinitatis: et hec est corporis. de qua p̃bs. i.
recto. dicit. Qd̃ quātūcūq̃ magna sit infor-
mis est. Ista nō est nobilitas: quā perit sp̃s
suis. s. xps Alia est nobilitas mentis p̃ vī-
tem: que sū p̃bm. ij. r̃eto. d. gñofitas. Uñ
Hieron. in eplā ad cellantiā dicit sic. Sola
apud deū libertas est: nō seruire peccis. No-
bilitas est summa apud deū clarū esse vīru-
tibus. Nam ille apud deū p̃est portior: non
quē nobilitas generis: nec dignitas seculi.
Sed quē deuotio fidei et vita sancta cōmen-
dat. hec ille. Ideo p̃bs primo politicoz di-
cit. Qd̃ nihil aliud q̃ virtus et malicia: deter-
minant seruū et liberū. Cum autem tu pos-
sis adipisci virtutes potes esse nobilis. vñ
Bern. ad eugenius dicit. Venus aploz nō
aliunde nobile q̃ mox ingenuitate animi
fortitudine. hec ille. Sed brā Katherina ha-
buit utrāq̃ nobilitatē s. corporis. Uñ dicit
Adaxentio imp̃atori. Confiteor meam p̃-
geniem nō timore et aīe. sed humilitatē
amore. Ego enī sum Katherina costi regis
filia. Hanc aut nobilitatē corporis deo dedi-
cauit p̃uīrginitatem. vt clarior esset ei⁹ no-
bilitas. vñ Eryb. sup̃ illud Adar. iij. Patres
habemus. Abrahā dicit sic. Quid ei⁹ p̃dest
ei quē sordat mores: gñatio clara: aut quid
nocet illi gñatio vilis: quē mores adornāt
nobilitatē. Ipsi enī se vacuū ab oībus bonis

actibus oñdit qui gloriā in patib⁹. Quid
p̃fuit cham q̃ fuit. Nec filius: nōne separa-
tus de medio filioz: q̃ sū carnē frater fuerat
natus sū animū factus est seruus. Nec fas-
milia eius sc̃ra: potuit defendere impios mo-
res: aut qd̃ nocuit abrahā q̃ patrem habuit
tharā lūcoz deoz cultore. Nōne separar⁹
a genere suo positus est in caput fidelū: vt
iam nō dī filius peccōz sed pater sc̃oꝝ. Nec
prouerū ei⁹ gloriā sordidare patris errores
hec ille. Sic brā Katherina ne gentilitas et
ydolatria parentū sordidaret eius nobilita-
tē: cōsecrauit eā xpo. vñ post p̃dicat verba
dixit imp̃atori. Quāvis in purpura sum na-
ta: et liberalibus disciplinis nō mediocriter
instructa: hec tñ oīa p̃cepī et ad dñm iesum
p̃fugi. etiā habuit nobilitatē mentis p̃ vīru-
tum adeptiōe. Sicut Aug⁹. lib. de ṽgini. dicit
Dñica virgo debet cognoscere q̃bus p̃ces
p̃tis debeat insistere: vel a quātis viris de-
beat abstinere: sicut etiā in seculo posita cū
deo manere. et cū eodē post vīte bui⁹ resolu-
tiōe in claritate celesti regnare. hec ille. Sz
brā Katherina habuit multa retrahētia ip̃-
sam a ṽginitate: que vtute mētis sup̃auit.
Primo habuit inuentū. erat enī decem et
dēto ānoꝝ. iunet⁹ aut multis est cā lasciuie.
Eccl. ix. Adoleſcentia et voluptas vana sunt:
sed istud nō nocuit. q̃ maturitatē cordis ser-
uauit. Sz p. iij. Eam sunt sensus hominis: et
eras senectutis vita immaculata. Secundo
hūit pulcritudinē. Uñ de ea d. Qd̃ erat in-
credibilis pulcritudinis et oīm oculis admi-
rabilis videbat. pulcritudo autē in iuuentula
est: cā ruine. Eze. xvi. Dñs fiduciā in pulcra-
tudine ei⁹ fornicata est: s. istud nō nocuit q̃
innocētiā hūit q̃ ē pulcritudo interior. p̃s
Dis gl̃ia ei⁹ filie ei⁹ ab intrus in fimbrijs au-
reis. s. lucidis. Tertio habuit rerū abūdan-
tiā: q̃ p̃i suo q̃ rex erat in diuitijs magnis
succellit. Talis autē abūdantiā est multis cā
ruine. psal. Prodijs quasi ex adipe inīgras
eoz rē. Sz istud nō nocuit: q̃ rēperatiā ser-
uauit. Prouerb. xij. Est diues cū nihil hēat
et est paup̃ cū in multis diuitijs sit. Quar-
to habuit libertatē: q̃ sui et suoz dñi remā-
serat. Talis aut libertas est cā ruine in iuue-
cula. Eccl. vii. Filie tibi sunt: seruū corpus il-
larum et nō offendas faciem tuā hylarē ad
illas. Sed istud nō nocuit: q̃ timorem dñi
custo diuit. Prouerb. xxi. Mulier timēs de-
um ipsa laudabitur. Quinto habuit obla-
tiōe muneris: q̃ tyrannus dixit ei. Recōde

ideo in corde tuo quod moneo: et noli dubijs re-
 pondere sermonibus. Non te quasi famula pos-
 sidente cupim: sed regina potens et electa de-
 core i regno meo triumphabis. Adulter autem sunt
 quas non decipit inuent: nec pulchritudo: si mu-
 neris oblatio. *Sec. viij.* Munera dederunt
 amatoribus suis. Sed istud non nocuit: quod con-
 stantia mentis observauit. *Ubi ipa rridit impa-*
tori. Attende et tu obsecro: et iudicij examine
 veridica sanctione decerne: quem magis elige-
 re debeo. Aut potenter eternum gloriosum: et de-
 corum aut infirmum mortale ignobile: et diffor-
 mem. Sciebat enim quod huiusmodi munera dabant
 concubinis: et non spiritibus. *Gen. xxx.* Filij autem
 concubinarum largiri est munera. Sexto habu-
 it nobilitatem inuitatis. Nobilitas enim amato-
 rum facilius inclinatur ad oculos puellarum: ut patet de da-
 uid et Bersabee. *ij. Reg. xi.* Iste autem erat im-
 perator: non nobilis et sublimis: sed istud non no-
 cuit: quod continentiam custodiuit. Eius enim nobili-
 tatem comparatione sponsi celestis vilipendit.
Ecc. xlvij. In diebus suis non primum principem
 et potentia nemo vicit illam: nec superauit illam
 byzali quodam: quod continentiam dilexit. *Septimo* huius
 dominatione supplicij. Imperator enim dicit ei.
 Quamvis arte magica reginam mori feceris si
 tu resipueris: prima in palatio meo eris. *Ido-*
die igitur aut dominus sacrificia offeres: aut caput
 amittes. Adulter autem inuicem sunt qui resipiscunt
 munera et nobilitatem inuitatis et continentiam pro-
 pter supplicia. *Dan. xij.* Sic faciebatis filia-
 bus israel. Et ille timentes loquebantur vobis.
 Sed istud non nocuit: quod magnanimitate ser-
 nauit. *Ubi* imperator rridit. Fac quod aio: et cepisti
 parare enim me videbis ad oia sustinenda. *Vnde*
 minas ei concipit. *i. Job. ij.* Adolecentes vici-
 stis maligni. *Octauo* habuit corporis nud-
 itatem: quod tyrannus furore replet: iussit eam spo-
 liatam scorpionibus cedere: ut sic nuditas verecun-
 diam ei adduceret. Solent enim virgines magis
 nuditatem verecundiam timere: quam penam. *Ezech. xvi.*
 Eras nuda et confusione plena. Si istud non
 nocuit: quod patientiam conservauit. *potest* sustinens
 diffusionem corporis quam mentis. *puer. xvi.* Adulter
 est patiens viro forti: et qui dicitur ad suo expu-
 gnatores viribus. *Non* huiusmodi loci obscurissimi i-
 clusione: quod tyrannus sic celas in obscurissimo
 carcere iussit tradi: ut loci obscuritas virginem
 decenteret. *Job. viij.* Numquid mare sum ego aut
 cetera: quod circumdedit me carcere? Sed istud
 non nocuit: quod regina ingrediens carcerem: vidit
 enim inextinguibili claritate fulgentes. *Sapient.*
xvij. Sanctis autem tuis maxima erit lux.

Decimo habuit famis longue afflictionem.
 Nam imperator iussit ut in carcere diebus xij.
 continuata fame cruciaretur: ut sic eam ad se in-
 clinaret quemadmodum. *Ruth.* obstinato animo
 decernit pergere cum Noemi: quod facta erat sas-
 mes in terra: ut habet. *Ruth. i.* Et sicut pater
 gus pro fame adhefit vni cuius regionis illi?
Luc. xv. Sed istud non nocuit: quod Christus pro
 nobis dies missa de celo candida columba: ces-
 lesti eam cibo refouebat. *Vnde* ipsa ad ofoniam sus-
 fragium confugit. *Job. v.* In vastitate et fame ri-
 debis: et bestia terre non formidabis. Ecce quod
 modis impugnabatur et virginitas. *Non* am-
 brosius de viduitate dicit sic. Supergreditur virgi-
 nitatis conditio humane nature: pro qua boies
 assilant angelis in puritate. *Adior:* est ta-
 men victoria virginum quam angelorum. Angeli enim
 sine carne viuendo militant: virgines vero in
 carne triumphant. *hec* ille. *Ad* agna itaque solli-
 citudine et virtute seruauit nobilitatem suam.

Tertio beata katherina
 exhibuit se christo tanquam virginem castam spon-
 sam eius per docilitatem. Non enim fuit sui consilij: sed
 alieni sapientis et discreti. Sapientis in moribus
 et discreti. sciens discernere inter virtutes: et
 vitia: inter maius et minus. *Hoc* enim est saluta-
 re studium. *Ubi* et rursus. *Idem* nugis curialium
 roborum perhorretur. *Omnia* iniquum est
 nobiliora ingenia studiis debonestari mino-
 ribus: et eos quos grauiora et ardua expectant
 officia: voluptatibus et vanitatis occupationibus
 agitari. *hec* ille. *Ideo* *Isido.* lib. primo de sum-
 mo bono dicit sic. Quid potest in humanis
 proficere doctrinis: et inancere in diuinis: ca-
 duca sequi signa: et diuina fastidire myste-
 ria? *Legendi* sunt ergo tales libri: et propter as-
 mo: enim scripturarum sanctarum vitandi. *hec* ille
 cuius ratione assignat et yppianus epistola se-
 cunda de disciplina et habitu virginum: dicens
 sic. Disciplina i. scriptura sacra. custos speci-
 retinaculum fidei. durit inieris. fomes ac na-
 trimentum bone indolis. magistra virtutis: fa-
 cit semper in christo manere. iugiter bene viuere
 ret: ad promissa celestia: et eterna diuinaque pre-
 mia peruenire. *hec* ille. *Sed* beata Katherina in
 studiis humanarum litterarum erudita non con-
 tentabatur: donec. *xij.* creatio sue anno sancta-
 rum scripturarum profunda mysteria cognosce-
 ret. *Vnde* nullo docente sed spectro suggerente:
 multa de creatione et domino omnino intellexit. *Des-*
 siderabat enim sanctarum scripturarum eruditionem:
 quam natura laudabiliter eximie reddidit: sapientia

ne officio.
vere dieb. xij.
et sic ad se in
obstinato anio
facta erat fas
a. Et sic pōt
regionis illi
ant. q. rpus p
la columba: et
la ad ofonio sus
litare et fame ri
dabio. Ecce q
guitas. Pō am
ppradit virg
re: quā hoies
re. Adia: et ra
loz. Angeli em
vrgines vero in
gna itaqz tolli
bilitate sua rē
katherina
casta sponam
it sui cōsiliū
iens in morib
iter virtutes: et
oc em est saluta
nugis curioluz
nino iniquū est
bonestari mino
ardua expectā
ia occupatōib
pino desum
est in humanis
re in diuinis: ca
fastidū myste
liber: ppter a
vrandi. hec ille
ejamus epla se
virginuz: diems
ra. cultos spci
s. fomes ac nu
stra virtutis: fa
giter bene vime
a diuināqz pres
Katherina in
m eradiā nō cōs
sue dno sancta
stena cognosce
sera su agerente
m interlicet. Des
pant eruditione
reddicā sapien

hior fieret atqz ornatior. Aduertit scilicet
virgo qd ibi prudens inuenit. vñ sapiētor: si
aribi bellator: reperit vñ animi virtute robo
ref: ibi pnceps accipit quō ppos sub equa
litate cōponat: nec aliqua in mūdo pōt esse
fortuna quā litterarū serarū nō augeat glō
sa noticia. Tantā em sapiam spūsancti mē
ti ei infudit: vt oēs alias vrgines excesserit
Nec em pōt parere p multa. **P**rimo qz a
lie vrgines habuerūt aliquā sapiam a deo
infusam. hec aut etiā fuit studiū oim libera
liuz artū crudira. que maiorē ei sapiam in
cōuincendis erroribus indicēbat. **S**ecun
do qz alie vrgines habuerūt sapiam regēdi
scipias. Nec aut hūit sapias qua se oī mor
bonestate cōposuit. qd ē ethica seu moralis
Qua familiā suā qz sibi magna relicta fuit:
laudabiter rexit. et hec d: yconomica. qua
vires regni sui sapienter disposuit. et hec d:
politica siue ciuilis aut etiā regnatiua. **T**er
tio: qz alie vrgines habuerūt sapiam qd ad
simplicē eruditionē. hec aut pvarias pclusio
nes fillogisimoz alioqz metabanoice dis
te. et misce cas cēcare disputauit. **Q**uarto
qz alie vrgines habuerūt sapiam in pdecan
do. Nec aut habuit sapiam et prudentiā. vñ
dixit imperator. Est apud nos puella sensu
et prudentia iūō parabilis rē. **Q**uinto qz
alie vrgines habuerūt sapiētiā in conuin
cēdis erroribus. Nec aut habuit sapiētiā et
eloquentiā. vñ dixit Cesar. Audiuim tuā
eloquentiā: et mirari sumus tuā prudentiam.
Sexto qz alie vrgines habuerūt sapias in
demonstrādo veritatē fidei. Nec aut habuit
sapiam et cōuincēdi efficaciam. vnde dixit
runt. Rethores cū qbus disputabat. Nullū
vñqz ante nos stare potuit qn cōtinuo vin
ceret. hec aut puella fienos in admirationē
cōuertit: vt contra ipsam dicere aut oīno ne
sciamus aut penitus formidamus. **S**epti
mo qz alie vrgines habuerūt sapiam in cō
uertendo hoies simplices et illiteratos. Nec
aut habuit sapiētiā cōuertendi qn quagin
ta rethores et ppos electos et toto orbe.
Orauo qz alie vrgines habuerūt sapiam
in cōuertēdo hoies pplares. h aut habuit sa
piētiā in cōuertēdo reginas et pncipes. sicut
vixit. **A**d rētur. Porphirū pncipē mili tū
Nono qz alie vrgines habuerūt sapiam in rū
dendo sibi obice. h aut hūit sapiam in ar
guēdo. nā cū oratorē dicerētū fieri hoiez
aut pari fore ipossibile vgo ēt h a gētilib p
dictū ē offidit. nā plato alitue tēū circūro

tūdū: aduertatū. Sibilla qz sic ait. Felix ille
de ligno q pēdet ab alto. **D**ecio qz alie vrgi
nes habuerūt sapiam in exēplis scitatis.
hec aut habuit sapiam: mirifice prāns. vñ
Cesar dixit. Nec oēs sapiētes pcurat: deos
nros demōes ēē affirmat. Itaqz vgo cū ora
torib dīputaret sapiētissime et deos rōmib a
pns pcuraret: potētissime obstupfacti illi et qd
dicerēt nō iuēntēres muti penit sunt effecti.
Jo Lu. xvi. dicit xpus sic. Ego dabo vob os et
sapiam. cui nō poterūt resistere oēs aduersa
rii vñ. h aut. b. Kesser adolefēculam: nō ite
rat ei doctrina despicienda. vñ glo. sup illd.
Ecclē. xliij. Sīs de seniorib qui iudicant ab
adolescentib et eris erudit in oibus rē. dicit
sic. Qui cōgna disciplina vñquēqz arguit
eruditū se et pabile doctore in cōspectu oim
offidit. Nec est eras iuuenilis in doctore despi
cienda: quā vita et discretio cōmēdat vnerā
da. hec ibi apparet itaqz et bis oīb qmō. b.
Kathe exhibuit se spōsā xpi p docibilitatē.

Quarto hāc katherina ex
hibuit se xpo tanq vrginē castā spōsam ei
p stabilitatē. Sūnt. n. quedam anie deo infir
me: q minima tēratione a deo recedunt: ipsius
legē negligentes. Nō sic faciebat susanna dū
cens. Adelinus est mihi incidere in man hos
minum q derelinquere legē dei mei Danie.
xij. Quedam p modico fumo vane glorie.
Quedam p cupiditate pecunie. quedam p
minimo verbo a deo recedunt. Quedam sunt
istabiles: modo hinc modo illinc se diuerren
tes. **N**odie eligūt vñ statū: eras alitū otus
mūdus nō sufficit eis. vna die perit vt obit
neant lachrymas cū magdalena. alia die sūt
in cōtinuo cū herodiana. vna hora leuāt oca
los ad xpi vulnera cū maria et Polbe. alia ho
ra cū hebreis in desiro ad idolavānitatib ple
na. **U**no tpe delectat viderē pūmū. alio qz
tpe vidēdo affligunt. **A**d vñ volūt actiua: mō
pīplatiua. In die pbet aures in ecclesia dīno
vbo qūto creū: otioso in: o detractozio. **E**c
ce qra instabilitas. In se sunt pēdores: et vo
lūt reputari oratores. Sūt velut arena in lit
tore maris: vt puluis aū facie vñ. s. b. K. co
gitabat qūiorē ēē culpā post veniā renouatū
vuln pēdolare p curā hoiez pēd sordidatū
p grām. Cogitabat ingrātū ēē q p veniā pec
cat sanitat in dignū: q semetipm postq sana
tus est vulnerat. nec mūdari debere: q semet
ipsum post gratiā sordidat. Cogitabat enim
qualis debebat esse spona xpi p stabilitatē:

considerando qđ dñs requirat ab ea: tñc attendit ad illud ps. Ego autem in iusticia apparebo conspectui tuo. Nam volens accedere xpm sponsum suū cum iusticia perfecta: ostendit se preellegendam ab eo: quaz xps ipse suis manibus fabricavit t firmam eam fecit sibi dispositionem corporis sui.

Primo fuit alia per donum sapientie contemplando diuinitatē xpi. ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Secundo fuit pñm dā per donū scientie contēplando humilitatē eius per incarnationem in virgine.

Tertio fuit lata per caritatem ad dexteraz pñm peritatis cū diligendo ad sinistram ad uisitatē eius amando. Quarto fuit integra in omnibus membris per obedientiam: obseruando singula eius precepta t cōsilia.

Quinto habuit caput per prudētia pulcre capillatū mundis t sanctis cogitationibus.

Sexto fuit tota pulchra nō habēs in se maculam per innocentia baptismalē tē. **S**eptimo fuit recta per veritatē vite: non declinans ad obliquitatē alicuius malicie. **O**ctauo fuit proportionata: in intellectu per virtutes intellectus: t in affectu per virtutes morales. **N**ono fuit robusta per fortitudinem in aggrediendis arduis. qñ fuit posita super rotas.

Decimo fuit cōplexionata optime per iusticiā fidei quāvisq; ad morem defendit. **U**ndecimo fuit colorata colore roseo p reperantia quā impator vidit splēdidiorē cū educeret e carcere. **D**uodecimo fuit amicalis p benignitatē in appetitu subueniens indigentib; t miseris.

Decimotertio fuit venerabilis p modestiaz ingressu vitas lasciuia discursus. **D**ecimo quarto fuit honesta: admirabilis i pñm declinās oculor; perulantia. **D**ecimo quinto pñm ad tēplū cū spōso vt deū exorer p latrā abiciens ydolatriā. **D**ecimosexto pñm ad desertū. i. ad carcerē p abstinentiā. vt cū xpo vicat rēpratiōes diaboli. **D**ecimoseptimo ascendit in mōrē cū xpo sponso suo p viā cōreplariā medicatō. **D**ecimooctauo descendit de mōrē p viā actiua: opib; mic insisteret. vt ps. Decimonono. ambulauit sup mare cū xpo: carnales sensus superado t calefacto.

Elgesimo. i. uir cū xpo p mūdū psecutiones t labores p patientia tolerādo t sustinendo. **E**lgesimopimo preuit in hierlm cū xpo p magnanimitatē digna magno honore faciēdo. **E**lgesimosedo egressa fuit ad ortū cū xpo in orōne seruētū pñm t cū

magna deuotiōe. **E**lgesimotertio ducta est ad anā cū xpo. i. ad imperatōrē: dulciter se exculando de magicis artib;. **E**lgesimoquarto pñm est cappe cū xpo. i. imperatori ventratem fidei sine iactantia pñm tēdo. **E**lgesimo quinto ligata fuit ad colūnam cū xpo: frequenter discipulus suscipiēdo qñ scorpionib; flagellabatur. **E**lgesimosexto adducta fuit ad herodē cū xpo. i. ad. i. oratores: derisiones ab eis sustinēdo. **E**lgesimoseptio deducta fuit ad Pilatū cū xpo. i. ad celare: capitalē suam audiēdo. **E**lgesimooctauo exiit extra portam cū xpo. boni publici priuationē letanter admittēdo. vt ps. **E**lgesimonono ascendit crucē cū xpo. iniurias t carceres p defensioē fidei pñm tē. **E**lgesimo. veltib; poliata fuit cū xpo. qñ impator iussit eā spoliari: p pñm veltib; ad confutionē. **E**lgesimopimo blasphemias oim sustinuit cū xpo: patiens linguas gentiliū vuperari. **E**lgesimosedo. felle potata est cū xpo. patiens dolorē dolore acerrime grauari tē. **E**lgesimotertio. Lupi ebar ad xpi expirationē corpore separari dices qñq; rotunda potes cogitare. ne d. feras. qz carne t sanguine meū xpo offerre desidero. si cur ipse tē. **E**lgesimosexto. optabat ire ad libum cū xpo: cupiens iussu t iniussis exēplis t meritis cōicari. **E**lgesimo quinto. resurrexit cū xpo. qñ i vira fuit transformata. ps. **R**estituit caro mea. **E**lgesimosexto. ascendit i celum cū xpo. qñ post ei; passionē t martyriū i gloria fuit collocata. **E**lgesimoseptio spñm scēti cū xpo. qñ p ipaz nob fuit grā impetrata: dices. Yelu rex bone obsecro te vt quāq; passiois mee memoriā egerit: seu in exitu aie vel in quacūq; necessitate me tuocauerit tue pñm tōis pñm tē. factaq; ē vox de cel; dices. his q passionē tuā celebrauerit optata pñm tē de cel;. **E**lgesimooctauo. **A**ludū acq; fuit cū xpo dñi sua scitas miraculor; celebratōe manifestat. **E**lgesimono. venit ad resurrectionē quā expectas xpi vocē audire: magna fiducia pñm tē. **Q**uādragesimo. apparebit gloriosa in iudicio vniuersali: dum ei sedes ad iudicandū cū xpo pñm paratur. **E**cce qñter brā latherina fuit firma t itabilis qñq; vestigia xpi: tēq; spōsa spōsū

Quinto brā latherina: a crēbi fuit se xpo tēq; uirginē castā sponā ei; pñm cūditatē. **A**ludū em pñm dñi: calda co qz habet mentis cōsensum versus vñm suū pñm tē. **A**ludū habetq; cōplexionē humilē t idoneā.

exēplū brā latherina: pñm tē. **E**lgesimooctauo. fuit cū xpo. qñ impator iussit eā spoliari: p pñm veltib; ad confutionē. **E**lgesimopimo blasphemias oim sustinuit cū xpo: patiens linguas gentiliū vuperari. **E**lgesimosedo. felle potata est cū xpo. patiens dolorē dolore acerrime grauari tē. **E**lgesimotertio. Lupi ebar ad xpi expirationē corpore separari dices qñq; rotunda potes cogitare. ne d. feras. qz carne t sanguine meū xpo offerre desidero. si cur ipse tē. **E**lgesimosexto. optabat ire ad libum cū xpo: cupiens iussu t iniussis exēplis t meritis cōicari. **E**lgesimo quinto. resurrexit cū xpo. qñ i vira fuit transformata. ps. **R**estituit caro mea. **E**lgesimosexto. ascendit i celum cū xpo. qñ post ei; passionē t martyriū i gloria fuit collocata. **E**lgesimoseptio spñm scēti cū xpo. qñ p ipaz nob fuit grā impetrata: dices. Yelu rex bone obsecro te vt quāq; passiois mee memoriā egerit: seu in exitu aie vel in quacūq; necessitate me tuocauerit tue pñm tōis pñm tē. factaq; ē vox de cel; dices. his q passionē tuā celebrauerit optata pñm tē de cel;. **E**lgesimooctauo. **A**ludū acq; fuit cū xpo dñi sua scitas miraculor; celebratōe manifestat. **E**lgesimono. venit ad resurrectionē quā expectas xpi vocē audire: magna fiducia pñm tē. **Q**uādragesimo. apparebit gloriosa in iudicio vniuersali: dum ei sedes ad iudicandū cū xpo pñm paratur. **E**cce qñter brā latherina fuit firma t itabilis qñq; vestigia xpi: tēq; spōsa spōsū

Sexto. **E**lgesimooctauo. fuit cū xpo. qñ impator iussit eā spoliari: p pñm veltib; ad confutionē. **E**lgesimopimo blasphemias oim sustinuit cū xpo: patiens linguas gentiliū vuperari. **E**lgesimosedo. felle potata est cū xpo. patiens dolorē dolore acerrime grauari tē. **E**lgesimotertio. Lupi ebar ad xpi expirationē corpore separari dices qñq; rotunda potes cogitare. ne d. feras. qz carne t sanguine meū xpo offerre desidero. si cur ipse tē. **E**lgesimosexto. optabat ire ad libum cū xpo: cupiens iussu t iniussis exēplis t meritis cōicari. **E**lgesimo quinto. resurrexit cū xpo. qñ i vira fuit transformata. ps. **R**estituit caro mea. **E**lgesimosexto. ascendit i celum cū xpo. qñ post ei; passionē t martyriū i gloria fuit collocata. **E**lgesimoseptio spñm scēti cū xpo. qñ p ipaz nob fuit grā impetrata: dices. Yelu rex bone obsecro te vt quāq; passiois mee memoriā egerit: seu in exitu aie vel in quacūq; necessitate me tuocauerit tue pñm tōis pñm tē. factaq; ē vox de cel; dices. his q passionē tuā celebrauerit optata pñm tē de cel;. **E**lgesimooctauo. **A**ludū acq; fuit cū xpo dñi sua scitas miraculor; celebratōe manifestat. **E**lgesimono. venit ad resurrectionē quā expectas xpi vocē audire: magna fiducia pñm tē. **Q**uādragesimo. apparebit gloriosa in iudicio vniuersali: dum ei sedes ad iudicandū cū xpo pñm paratur. **E**cce qñter brā latherina fuit firma t itabilis qñq; vestigia xpi: tēq; spōsa spōsū

De sancta katherina Sermo LXIII

exemplū brā hgo p̄buit deo p̄sum et sp̄s
sc̄o p̄para sic fuit secundata. eodē mō aīa
p̄ p̄sum sursum d̄s tēdere in celū et ab ip̄o
suscipe p̄clarū semē ḡe q̄ secundat. vtrūq;
aut̄ est necessariū. s. vt p̄p̄m̄ mentes n̄as
ad x̄p̄es p̄ bonū p̄p̄sū sursum leuādo
et d̄ns dabit semē ḡe quo secundat. Sic
fecit brā Katherina cui⁹ fecūditas sp̄ualis
appuit qm̄ filios sapientes x̄p̄o sponso suo
ḡnauit. Couertit em̄ qn̄ḡinta oratores. re
gīnā. Porphiriū et ducentos milites ad fi
dem x̄pi. Cū aut̄ doleret q̄ sine baptismo
decederet: ne hgo eos mortuos sp̄ualiter
ḡnaret: ait illis. Ne timeatis: qz effusio v̄ri
sanguis vob̄ baptismū reputabit et corona.
et sic ḡnauit eos sp̄ualit̄ ip̄os: fortās et ad
martyriū p̄stātes efficiēs: et de fide x̄pi dili
gent̄ instrues. Simil̄ ḡnauit sp̄ualit̄ regi
nā q̄ nimio ei⁹ amore succesa cū p̄ncipe mi
litiū noīe Porphirio ad carcerē h̄gis p̄pa
uit. Incipiens h̄go eterna ei⁹ gaudia p̄di
cant: et ad fidē p̄ueris martyrii corona ei
p̄dixit. Que cū omīa Porphiri⁹ audiuisset
ad pedes h̄gis p̄cidit: et cū ducentis mili
tibus fidē recepit. S; hi oēs decollari iuben
tur: et p̄ martyriū x̄pi regnānt. Ad hos ali
os ḡnauit ip̄o sp̄ualit̄: doctrinis miraculis
et exēplis. iuxta illud Apoc. iij. De throno
p̄cedebāt fulgura cornuscationes et tonitrua
Abion⁹ em̄ est brā Katherina in cui⁹ aīa
de⁹ requirit a q̄ p̄cedebāt voces et tonitrua
p̄dicationū. fulgura miraculorū. et cornusca
tiones exēplorū. p̄s i orōe p̄ p̄f̄ctōe rotarū.

Sermo brā katherina ex
hibuit se x̄p̄o tanq̄ h̄ginē castā sponsā ei⁹
p̄ locupletabilitatē. Nā iste sponsus ē valde
diues. qz in ip̄o sunt omēs thesauri sapie et
sciētiē absconditi. imo ē sum̄us thesaurus
quo gen⁹ h̄mānū est redēptū. Quid q̄ habe
mus diuitiarū quo merito acceptari valea
mus? Intra nos inq̄ram⁹. Dicarynaqueq;
aīa. Quid retribuās d̄no p̄ oib⁹ q̄ retribuit
mihi? Interrogem⁹ alics si in nob̄ nihil in
uenim⁹. Sicut sunt apli quorū vn⁹ portauit
yndiā: ali⁹ ethyopiā. Ad martyres p̄p̄iū san
guinē. Et oēs flos es p̄p̄iā linguā Virgines
sc̄imonia. Ad agdalena vnguentū. vel salē
portem⁹ cū latrone mīam postulādo. vel cū
Petro lachrymas fundēdo. vel cū Adria
Johe Adagdalena dolorē mēris ad pedes
crucis. vel cū David h̄bū trū syllabarū. s; p̄
peccauit. Qd si lingua carēs cōteras in cor

de et sufficit. p̄s. Cor cōtritu et hūiliatū de⁹
nō despiciēs. Sic q̄ aīa p̄munita p̄miabit
a x̄p̄o. S; brā Katherina in desponsatōe sui
cū x̄p̄o portauit magnā dotē vt p̄s. Primo
portauit dotē charitatē. qm̄ x̄p̄m sup̄ oīa d̄i
lecti. X̄ps aut̄ acceptauit hāc dotē augē
do ei⁹ dotē p̄ sui visitationē. Sicut em̄ ad
trāstrū iobis euāgeliste x̄ps venit cū disci
pulis suis: sic dū brā Katherina ē in car
cere x̄ps cū multitudie angelorū et sc̄orū ad
eā descendit. Job. xij. Si q̄s diligit me ser
me. ser. et p̄ me. et. Sc̄do portauit dotē cō
temp̄mūdane delectatiōis. qm̄ mūdi oble
tamenta p̄tēp̄it. x̄ps aut̄ acceptauit hanc
dotē augēdo ei⁹ dotē p̄ sp̄ualē refectiōē.
Sicut em̄ Adagdalena p̄auit sp̄ualit̄ refe
ctiōib⁹: sic brē Katherine in carcere existi
ti p̄ colūbā cōtinuē misit. p̄s. Panē de
celo p̄stitisti ei. oē. d. s. in se h̄nt. Tertio por
tauit dotē magne sc̄itā. qm̄ sc̄torā dedica
uit deo. X̄ps aut̄ acceptauit hāc dotē augē
do ei⁹ dotē p̄ p̄titionū exauditiōē. Sicut
em̄ exaudiuit Blasii et Margarethā vt q̄
cunq; in noīe ip̄orū aliqd a deo p̄tereret: ob
tineret. Sic brā Katherina idē p̄tixit et ipe
triquit. p̄s. Et lamauit ad me et ego exaudī.
Quarto portauit dotē magne perfectiōis.
qm̄ fuit valde p̄fecta in suo sanguine volēs
baptizari. X̄ps acceptauit hāc dotē augē
do ei⁹ dotē p̄ celi refectionē. Sic em̄ Sres
phan⁹ vidit celos ap̄ros: sic brā Katherina
cui vox de cel⁹ dixit. veni dilecta mea sp̄osa
mea. Ecce tibi celi ianua ap̄ta. Luc. ij. Celi
ap̄ti sunt sup̄ eā. Quinto portauit dotē v̄r
ginitatis. qm̄ ip̄a fuit h̄go deo consecrata.
X̄ps aut̄ acceptauit hāc dotē augēdo eius
dotē p̄ angelorū p̄solationē. Sic em̄ angeli
p̄solabant sc̄m Adartinū i ei⁹ obitu: sic āge
li brē Katherine i sui obitu obsequā p̄stire
Eccl. xxvij. Volatilia. i. angeli ad sibi filia
i. ad h̄gīes p̄ueniūt. Sexto portauit dotē
excellētis p̄dicationis. qm̄ fuit et h̄uero sc̄o
p̄dicator. X̄ps aut̄ acceptauit hāc dotē
augēdo ei⁹ dotē p̄ lacq̄ emanationē. Sicut
em̄ Paul⁹ p̄p̄ sui feruentē et purā p̄dicati
onem dedit lac p̄ sanguine cū decollaret: sic
brā Katherina cū decollata fuisset de ei⁹ cor
pore lac p̄ sanguine emanauit. Luc. iij. Nī
tidiores lacte. Septimo portauit dotē luci
de fame et p̄uersionis. qm̄ famosa erat et
magne reputatiōis. X̄pus aut̄ acceptauit
hāc dotē augēdo ei⁹ dotē p̄ diuine lucis cor
ruscationē. Sicut em̄ pet̄⁹ in sui martyrio

magna luce emicuit: sic bea^a Katherina in
cercere tenebroso existit magna claritas re
splenduit. Act. xij. Lumē refulfit in bitaclo
carteris. Octavo portauit dotē magne sa
piētie. qm̄ hūit sapiam hūanā et dīnā. Xps
autē acceptauit hāc dotē augēdo eī⁹ dotē p
sepulchri uenerationē. Sic em̄ angeli ppa
uerūt monumētū marmoreū bro⁹ Clementi
in mari: sic angeli corp⁹ be^e Katherine ad
montē synai trinare plusq³. xx. diēn deduc
erūt: ibi honorifice sepelirūt. quia in eo
monte in q⁹ de⁹ moy⁹ sapias suā dedit. Esa.
xi. Et sepulchru⁹ eī⁹ glōsiosum. Nono porta
uit dotē magne miē et pietat⁹. qm̄ exiit val
de pia et mīsericors. Xpus autē acceptauit
hāc dotē augēdo eī⁹ dotē p miraculi illu
strationē. Sic em̄ de corp⁹ be^e Nicolai oleū
emanat: sic de mēbris xgineis be^e Kather
ine oleū emanat. ps. Sic oleū in ossib⁹ eī⁹
ad signādā mīam eī⁹. Decimo portauit do
tē magne fructuositatē. qm̄ hūit fructū vir
ginū: marty⁹: et p⁹dicatō⁹. Xpus autē acce
ptauit hāc dotē augēdo eī⁹ dotē p p⁹dicatō⁹
glificationē. Sic em̄ iohes baptista trece
tena p⁹mia hūit. Juxta illd. Seta terdecimis
alios coronant: aucta clementis duplicata
quosdā terna cetero cumalata fructu te sa
cer ornāt. Sic bea^a Katherina tredecena p⁹
mīa a deo recepī. xgīnū: marty⁹: et p⁹dicatō⁹.
Et his oib⁹ p⁹missio ad dubiū. s. q⁹ bea^a
Katherina est ceteris xgīb⁹ glōsior: cū sit
sponsa dei familiarior in gloria eterna. Ad
quam nos perducatur rē. Amen.

In dedicatione ecclesie scti Petri mar
tyris de Anno. Sermo. lxxv.

Hodie salus huic do
mū a deo facta est. Luc. xix. et in
euāgelio rē. Fris Aug. x. de ci
ui. dei dīc sic. Verū sacrificiū est op⁹ qd
aggit vt scā societate inhere am⁹ deo. Sup
q⁹ talē moueo qōnē. Utrū scitas xpiane re
ligionis sit in certimonis dedicationis. Ad
istā qōnem rīdēt duo doctores noui testi.
Primo est Richard⁹ de scō victore in exte
p⁹monib⁹ pte scōa dīcēs sic. Adulti autē est
manf in hoc edificio spūali p scitātē conti
neri: q⁹ tū ab ipso loge p pūitātē sunt remo
ti. Extra ipm̄ q⁹ppe sunt imundi: fornicarij:
ebriof. feneratorē: auari: rapaces: odiosi:
mēdaces: et q⁹ fratri suo fatue dīcūt: et q⁹ mu
lierē ad p⁹cupiscēdū accipiūt. Nō em̄ sunt il
lius edificij lapides q⁹ charitatē nō sunt p⁹ti

cipes. Talē q⁹ vitā frēs agam⁹ vt dom⁹ dei
lapides eē possim⁹ hec ille. Scōs est sanct⁹
Thomas. ij. ij. q. lxxi. arti. viij. dīcēs sic. No
men scitatoris duo videt ipoztare. Inūditā
et huic significatōi cōperit nomē grecū. Di
citur enī agios qm̄ sine terra. Alio mō vī
detur ipoztare firmitatē. vñ apd antiquos
scā dicebant q⁹ legib⁹ erāt munita vt viola
ri nō deberēt. vñ et dī aliqd scm̄ qz est in le
ge firmatū. Pot etīā fm̄ latinos hoc nomē
scm̄ ad mūditā pūnere. vt intelligat san
ctus qm̄ sanguie tūc⁹. eo q⁹ antiq⁹mas illi q⁹
purificari volebāt sanguie hostie tingebā
tur. vt ysidor⁹ dicit libro etymologiarū. et
vtrāq⁹ significatio cōperit vt attribuat bis
q⁹ diuino cultui applicant. ita q⁹ nō solū ho
mines: s. etīā rēpla et vasa et alia hmoi san
ctificari dicantur et hoc q⁹ cultui diuino ap
plicantur. hec ille. Sciendū q⁹ cult⁹ dei duo
respicit. s. tēū q⁹ colit: et hoies colētes. Ipe q⁹
de⁹ q⁹ colit nullo corpali loco claudis. And
ppter ipm̄ nō oportuit fieri tabernaculum
aut templū seu eccliam. S. hoies ipm̄ cos
lentes corpales sunt: et ppter eos oportuit
speciale tabernaculū vel tēplū seu eccliam
institui ad cultū dei ppter duo. Prō vt ad
hmoi locū cōueniētes cū hac cogitandē q⁹
deputaret ad colendū tēū cū maiori reuerē
tia accederēt. Scōdo vt p dispositionē hui⁹
loci significarent aliqua pūnētia ad excel
lentia diuinitatis vel hūanitaris xpi. Et h
est qd Salomon dicit. iij. Reg. viij. Si ces
lū et celū et celi celoz te cape nō pūit: quāto
magis dom⁹ hec quā edificauit tibi. Et post
ea subdit. Sint oculi tui ap⁹ sup domū hāc
de qua dīxisti. Et nomē meū ibi vt exaudi
as orōnem seruī tui et p⁹pli tui isrl. Et quo
ps q⁹ dom⁹ sanctuarij nō est instituta ad b
q⁹ tēū capiat qm̄ local⁹ hūanitatē: s. ad hoc q⁹
nomē dei inbiret ibi. i. vt noticiā dei manife
stetur ibi p ea q⁹ fiūt et dicant ibi. et q⁹ p⁹p
reuerentiā loci orōnes fierēt ibi magis exau
dibiles ex deuorōe orantū. Scificatio autē
tabernaculi vel tēplū seu ecclie et vasoz eī⁹
bz duplicē cām. Primo litteralē vt in ma
iori reuerentiā haberet qm̄ p hmoi psecratio
nē diuino cultui deputatū. Scōdo figurālē
vt per hmoi sanctificationem significare
tur spūalis sanctificatio viuētis taber
naculi. scilicet fidelium ex quib⁹ constructū
tur christi ecclesia. cui hodie salua a deo fas
ta est.

Hodie salus huic domui a deo facta est

Per incho
der instu
der dispa
der em
domini a deo fa
tratio eccle
re et apd quall
aliqua sacrifici
subiectōis et h
Primo adā fle
licem sui p⁹is
dicit q⁹ apud a
riones remitte
nō tū de oib⁹
in scriptura fi
quid speciale.
legit sacrificiū
go peti. ne fin
sacrificatōis p
Sapientia educe
de abel. et cū
fructū terre m
gūmā gregis
tio hōe dī em
tare oīo: et ob
Quarto ab abar
bam altare dī
Quinto iacob.
pide et crexit in
Nā hmoi obla
offerebat anti
ppie volutari
mens vt in reb
m reuerentiā d
se colere tēū qui
Secro morles
cū magna
maron obulit se
tatis in tabern
quedā instituer
vt in reuerentiā
alio biferetā d
Octauo dīuid
stare cantores
dulces fecit mo
de et omanier
vire vt laudare
ficarent mane
mon. dī em̄.
hāc quā edificā
in templum.

Per inchoationem.
Per institutionem.
Per dispositionem.
Per emundationem.

Primo hodie salus huic

domui a deo facta est p inchoatione conse-
trationis ecclesie vel altaris. Na in quibet eta-
te et apud quolibet hominum nationes semp fuit
aliqua sacrificiorum oblatio in signum debite
subiectionis et honoris dei: vt potest patere.
Primo ad adam sicut et alij iusti sacrificium obtu-
lit secundum sui temporis congruentiam. vt patet p Greg. q
dicit qd apud antiquos p sacrificiorum obla-
tiones remittebat pueris originale peccatum.
non tamen de omnibus iustorum sacrificijs fit mentio
in scriptura: si solum de illis circa que est ali-
quid speciale. Porro tamen esse ratio quare adam non
legit sacrificium obtulisse: qd in ipso notat omni-
go peccati. ne simul etiam in ipso significaret san-
ctificationis principium. De quo dicit Sap. x.
Sapientia eduxit illum a delicto suo etc. Secun-
do abel. dicitur enim Gen. iij. qd caym obtulit de
fructibus terre munera domino: abel autem de primo
genitis gregis sui: et de adipibus eorum etc. Ter-
tio noe. dicitur enim Gen. viij. Edificauit noe al-
tare domino: et obtulit super illud oblationes domino.
Quarto abraham. Gen. xij. Edificauit abra-
ham altare domino: et inuocauit nomen eius ibi.
Quinto iacob. dicitur enim Gen. xxvij. Tulit la-
pidem et erexit in titulum fundes olei desuper.
Na huiusmodi oblationes sacrificia et oblationes
offerebant antiqui ante legem et quadam deuotione
proprie voluntatis secundum quod eis videbatur conue-
nienter vt in rebus quas a deo acceperant quas
in reuerentia diuinam offerrent. proestarent
se colere deum qui est omnium principium et finis.
Sexto moyses psecrauit tabernaculum domini
cum magna solennitate. Exodi. xxx. Septimo
aaron obtulit sacrificium deo in odore suauita-
tis in tabernaculo. Eccli. xlv. Mi enim sacra
quedam instituerunt: qd videbatur eis conueniens
vt in reuerentia diuinam essent aliqua loca ab
alijs discreta diuino cultui mancipata etc.
Octauo dauid. dicitur enim Eccl. xlv. Dauid fecit
stare cantores circa altare: et in sono eorum
dulces fecit modos. dedit in celebrationibus
deum et ornauit per vias ad consummationem
vite vt laudaret nomen domini sanctum et ampli-
ficarent mane dei sanctitatem. Nono Salo-
mon. dicitur enim iij. Reg. ix. Sacrificauit domum
hanc quam edificasti vt ponerem nomen meum ibi
in sempiternum. Decimo Zorobabel. dicitur enim

Eccl. xlv. Zorobabel et iesus iosedech bibe-
bus suis edificauerunt domum: et exaltauerunt
templum secundum dominum paratum in gloria semper:
na etc. Undecimo iudas machabeus repletus
prophanarum a gentibus mundauit. ij. Machab. x.
Duodecimo iohannes. Apoc. xxi. Vidi ci-
uitatem sanctam hierusalem nonam descendente de celo
a deo paratam sicut sponsam ornata viro suo.

Secundo hodie salus huic

domui a deo facta est p institutionem psecra-
tionis ecclesie vel altaris. Na apud syriam in
ciuitate Berith. anno domini septingentesimo
anquagesimo post miraculum de sanguine ef-
fuso miraculose ab ymagine sancti saluatoris
iudei synagogas in ecclesias psecrarunt: et ex-
tunc hic mos inoleuit vt ecclesie psecrarentur
qd ante tamen altaria psecrabant. vt dicitur in lege
da exaltationis sancte crucis. Ecclesia enim psecra-
tur ppter quatuor. Primo ppter dyabolici
ce potestatis expulsiorem. ppter miraculum qd
refert beatus Greg. in dyalogo vt ponit in
legenda dedicationis. Secundo ppter orationum
exauditionem. iij. Reg. viij. Quicumqz roga-
uerit in loco isto exaudies in loco habitaculi
tui in celo. et cum exaudieris populum eris etc. in
legenda dedicationis. Tercio ppter laudem per
solutionem qd fit in septem horis canonicis. vt
dicitur ibidem. Quarto ppter sacramentorum mini-
strationem. qd in ecclesia facta ministrantur et
continentur. vt dicitur ibidem. Ex quo fit vt
confugientes ad ecclesiam saluentur.

Tercio hodie huic domui

salus a deo facta est p dispositionem quantum
ad ea qd exigunt ad psecrationem. Nota in le-
genda dedicationis. s. ij. Videndum est de eccle-
sia qualiter consecratur etc.

Quarto hodie salus huic

domui a deo facta est p emundationem. preci-
pue postqz prophanatur. Nota in legenda
dedicationis. s. iij. per quos prophanatur etc.
vsqz qd altaria fulgent etc. Amen.

Finuntur sermones aurei de sanctis Leo-
nardi de Arino. impressi Lugduni in
Johannem Trechel alemanum. anno domini
m. cccc. xcy. vt dicitur in fine sequentis tabule.

Incipit
in hoc volumine
finitur
negligentia
solus polius
maioribus
sit querentibus

A

membro. i. b.
Bel. R. R. R.
membro p.
Bel. vidit in
n. v. m. c. r. e.
P. blatio est
Abrahā vidit
membro seu
Abrahā relig.
Abrahā R. R.
membro p.
Blatio intellec
a d. o. q. u. o. a.
E. u. s. l. u. m. a.
l. u. s. s. e. r. v. i.
P. u. i. b. a. t. u. e.
t. e. m. i. s. v. e. s. t. i. n.
d. e. n. t. e. s. q. u. o. d. d. o.
Blatio. c. m. i.
t. i. o. d. u. c. t. o. f. i. n. c.
E. d. e. n. t. i. s. d. u. i. n.
f. a. c. i. a. t. s. e. r. m. o.
A. d. o. r. o. t. i. s. c. o. s.
p. r. i. m. e. m. b. r. o.
P. a. p. l. a. t. o. n. e. p. e.
P. a. d. i. g. n. i. t. a. t. e.
t. i. o. r. m. o. d. i. s. s. e.
A. d. e. p. r. a. f. q. u. o. i. n.
n. e. x. t. i. n. p. o. s. t.
E. o. s. d. e. m. a. g. i. s.
t. e. n. i. u. e. m. b. r. o.
E. s. t. e. n. t. i. s. d. i. s. p. o. n.
e. m. i. s. s. e. r. v. i. t.
P. i. s. c. a. n. o. s. u. e. a.
E. m. e. i. o. s. i. d. e. s. e.
E. s. t. e. r. e. p. i. a. d.
E. u. s. f. u. i. t. s. e. m.
P. a. r. t. a. h. a. t. u. i.
q. u. i. s. s. e. r. m. o. x.
P. a. r. t. a. m. a. g. i. s.
u. p. t. o. q. u. a. e. r.

Tabula

Incipit tabula fm ordinem alphabeti
et qd vtilis ad facile inueniendas materias
in hoc volumine specialiter tractatas. Hanc
fmom ordinem et numerum ab alijs nescio q
negligentia ptermisum: in sequib' singulor
folior psum' et membra cuiuslibet fmonis
maiorib' characterib' distingim': vt nullus
sit querentib' inueniendi labor.

Aaron floruit virtute

A honestas. ser. xxv. membro. i. i me.
Aaron predicatio. sermo. xxviiij.
membro. i. folio. rose. x.
Abel floruit virtute xginitatis. sermo. xxviiij
membro pmo in principio.
Abel vidit incarnatione xpi in trib'. sermo
ne. v. membro. secundo in principio.
Ablatio est triplex. ser. xxvij. memb. i. in fine.
Abraham vidit incarnationes xpi. fmone. v.
membro secundo in medio.
Abrahe religio. ser. xxvij. me. i. fo. rose. iij.
Abraham floruit virtute fidei. sermone. xxv.
membro pmo post principiu.
Acie intellect' et cuiuscuqz entis dependet
a deo quo ad duo. sermo. xxvij. post pncipi.
Actus human' habet ratione mercedi ex duo
bus. ser. lvi. ante finem pclusionis. iij.
Actus habuerunt loca vna scz dnam pietas
tem in vestimend clementie miserand ascen
dentes ad domu dñi. ser. lx. memb. ix.
Actuoz cam' coronario: et ipoz assicura
tio dicto fmone. lx. in fine.
Aduent' diuine inspiratiois in animam q et qe
faciat. sermo. lxiiij. memb. i. post mediu.
Adoratiois corona portauit iesus. sermone
xxxi membro qnto p totu
Ad plarone pcurrit qtuor. ser. xxxix. me. i.
Ad dignitate ecclesiastica porqs assumi qe
tuor modis. ser. xliij. post principiu.
Adoptat' qd in filiu dei octo modis. sermo
ne. xlvij. post pnci. vsqz ad finem.
Ad sede magistrale spectat qtuor. fmone
xxvij. membro secundo circa finem.
Effectu disponit sapietia p leticia de rebus
diuinis. ser. lviij. memb. i. circa mediu.
Affectus siue amor dei circa hoiem lapsum
qtuor ofidit. ser. xxxvij. memb. i. p totu.
Effect' xpi ad sanctu iohane euangelista
quus fuit. sermone. vij. in pnci.
Agatha habuit xginitate comedabile ppe
qtuor. sermo. xvij. memb. i. post pnci.
Agatha magna hnt stabilitate. ibide me.
ij. p to. qua et tyrann' conage subit. ibid.

Alphabetica

Agatha fuit nobis data p pietate in aduo
caram quattuor modis. sermone. xvij. memb.
vi. per totu. Cui' simplicitas pz ex qtuor
Ibidem. memb. iij. p totu.
Agathe charitas pz ex qtuor signis. sermo
ne. xvij. memb. secundo p totu. Ite puritas
ei' etia ex qtuor. pz ibide. me. iij. p totu.
Agathe miraculoz pras patet ex quattuor
sermo. xvij. memb. vij. p totu.
Agnes tanto in glia erat excellentior qro
iesu xpo in xginitate erat conformior. ser
mone. xij. in pnci.
Agnes seruauit xginitatis integritate. ser
mone. xij. memb. i. ante mediu.
Agnes fuit ornata gemis xtuu qdruplice
citer. Ibidem memb. ij. p totu. Unde supe
rauit cum q famam eius pollueri voluit.
Ibidem membro. iij. circa mediu.
Agnes multiplex fuit passio supplicioz. Ibi
dem membro. v. p mediu vsqz in fine.
Agnes multis claruit miraculis. sermone
xij. membro. vi. p totum.
Agnes inseparabil' vnita fuit xpo. fmone
xij. membro. vij. p totum.
Agnes quid p excellentiaz sue virginis
meruit. sermone. xij. in fine.
Agnus paschalis fuit figura sacrameti cor
poris xpi quo ad tria. sermone. xxxvi. mem
bro secundo in principio.
Agni paschalis qd fuerit effectus. Ibidem
Ambrosio filioz. Marie salome apparuit in
qtuor. fmone. xliij. memb. ij.
Ambrosio dignitatu spneda e. s. xlvij. me. iij.
Ambrosio excessit dauid qui humilitate flo
ruit. sermo. xxv. memb. i. post mediu.
Ambrosio vita excessit ocs naturales in vir
tute. Ibidem memb. ij. p totu.
Ambrosio gesta excedit ocs antiquoz mo
res. Ibidem membro tertio.
Ambrosio lumen inextinguibile. Ibid. me. iij.
Amicos diligere an sit melius q inimicos
sermone. xlvij. memb. v. in pn.
Amor ex charitate ad pximu cognoscit ex
mult' signis. ser. xvij. post pn. vsqz ad finem.
Amor duplex. ij. fac caritates. s. xxxviij. pn.
Amor dei circ hoies. iij. on dir. ibi. m. i. p to.
Amor diuin' ettinguit qdruplice amore in
ordinatu. ser. xlv. me. ij. post pnci.
Anima post morte statim pmiat. aut punit
antevniuersale iudiciu. qd pbat ex qtuor
sermone. lix. post pnci.
Anima electi letificabit qtu ad intellectus
affectu et appetitu. ser. lix. memb. iij. in fine.

Tabula

Alphabetica

Anima qd fit: et quod deo fiat similis. fmo
 lxiij. membro. i. post pnci.
 Anime scōz corpib⁹ etate pñentialit an
 videat in celis diuina essentia facialit ser.
 mone. lxi. i. pñ. vbi ponit qtuor pñsiones
 Anime mortuoz quō purgabunt: et quib⁹
 nō profunt orōnes et suffragia viuoz. ser.
 mone. lxi. memb. i. p. totū.
 Anime electoz quō puniunt in purgatorio
 et qre pena purgatorij excedit oēm penam
 hui⁹ vite. Ibi dē memb. ij.
 Anime in purgatorio voluntarie sustinet et
 acceptat penā purgatorij. Ibi. mē. iij. p. to.
 Anime mortuoz in purgatorio tandē au-
 dient vocē liberatōis. Ibi dē memb. iij.
 Anime defunctor pñt releuari pietate viuoz
 rō. sentuntqz et cognoscūt bñōi releuatio-
 nem. Ibi dē. membro. v. in pñci.
 Anime mortuoz sentiūt vocem intentōis
 Ibi dē memb. vij. in pñci.
 Anime mortuoz audiūt vocē vīficatōis.
 Ibi dē memb. vi. in pñcipio.
 Analla qdruplex. ser. iij. mē. v. in medio.
 Andreas fuit pñ⁹ de discipulatu iobis ad
 xpm cōuersus. ser. i. in pñci.
 Andreas disponebat per doctrinā iohānis
 ad tria. Ibi dē post pñci.
 Andree dignitas. Ibi dē mēb. i. et ij.
 Andree pñfectio ē in duob⁹. Ibi dē mē. iij. i. fi.
 Andree et petri qñs fuerit fraternitas. Ibi dē
 memb. iij. añ finē. Et circa eū xps fecit q-
 tuor. ibidē. memb. iij.
 Andreas qd interpretat et quō fuit pñus in
 officio pñdicatōis. ser. i. mem. ij. in pñci.
 Angelus ē moroz orbis. ser. lxiij. m. i. i. mēd.
 Angelus ante cōfirmatōē habuit fidē de
 futura bñitudine. ser. v. post pñ. pñsioē. i.
 Angel⁹ reputat hōi ad custodias a pñcipio
 notuitat ei⁹. ser. lxiij. i. pñ. p. octo pñsioēs.
 Angel⁹ pōt imutare sensus hōis exteriores
 fmo. lviij. memb. ij. in pñci.
 Angel⁹ pōt imutare fantasīa et imaginatio-
 nem hōis nō cogēdo volūtātē ei⁹. et hoc tri-
 pliciter. ibidē. pñsione secūda.
 Angel⁹ apparēs hōi corporalit illuminat intel-
 lectū ei⁹ spūalit. ibidē. pñsioē. iij.
 Angel⁹ indirecte agens in volūtātē hōis li-
 berrat ei⁹ nō tollit ibidē. pñsioē. iij.
 Angel⁹ in pēgrinatōē scē vīlule qtuor res
 uelant. ibidē in fine.
 Angeli sunt imateriales. ser. lxiij. mē. i. i. pñ.
 Angeli sunt intellectuales. ibidē añ mediū
 Angeli sunt custodes hōim. ibidē.

Angeli acq fuerūt celestē gloriā p feudariā
 possessionē. ser. lxi. mem. v. in pñ.
 Angeli habent qtuor pperates qz habuit
 et virgo maria. ser. xvi. mē. v. in pñci.
 Angeli sunt nostri pñeratores qdrupliciter
 ser. lxiij. mem. vi. Et aiari nostrarū in celis
 portatores. ibidē mem. vij.
 Angeloz secreta naturalitōne nō possum⁹
 cognoscere. ser. lxiij. mem. i. in pñ.
 Angeloz quoz sint chozi et quō interpretent
 et qui ceciderūt de quolibz illoz. fmo. lxi. in
 membris fm ordine.
 Anna venit in rēplū in spū ad pñciandū:
 et pñciandū qtuor. ser. xv. memb. iij.
 Anthoni⁹ actōis sue merito potē est regni
 deitatio. ser. xi. in pñci.
 Apostoli acq fuerūt celestē gloriā p empti-
 onē. ser. lxi. memb. v. circa mediū.
 Apli habuerūt sociā scz hīratē in vestimēd
 iusticie ascēdētēs i domū dñi. ser. lx. mē. iij.
 Apli dei sūt fundamēta dom⁹ dei. ser. xlvij.
 membro. iij. in pñcipio.
 Aploz qtuor progatīe. ser. lxiij. añ. iij. p. to.
 Aploz bñdictio pñstī in affect⁹ caritate.
 ser. lxiij. memb. iij. p. totū.
 Aploz can⁹ coronatio et assecratio in eo-
 rum glā. ser. lx. memb. iij. in fine.
 Appellare licet ab oi grauamē ad glōsiam
 hōis. ser. xlvij. post mediū vsqz in finē.
 Archangeloz ordo octau⁹ qñs sit et q de eo
 ceciderūt. ser. lx. mē. vij. in pñci.
 Arithmetica expmit sanctam trinitatē. ser.
 xxxv. memb. vij. circa mediū.
 Ars militaris acqrit quadrupliciter. ser. xxvij.
 memb. iij. p. totū.
 Ascensio xpi in celis an sit nobis vtilior q
 sua corporalis pñsentia. ser. xxxij. in pñci.
 Ascensio dñi ē qdruplex. ibidē a mēd in finē
 Ascensio xpi facta ē angelis vidētib⁹ in qb⁹
 fuerūt quattuor. ibidē memb. i.
 Ascensio xpi facta ē vidētib⁹ patriarchis et
 pphetis. ibidē memb. ij. et iij.
 Ascensio xpi fuit vtilis iustis ppter qtuor. ibi-
 dem memb. v. p. totū. Et ppter qtuor mūdite-
 fecit rollēdos. ibidē memb. vi. p. totū. Alia
 de ascensione regre in littera. F.
 Assumptio Adarie hōis pñsa ē in figura du-
 plici. ser. xvi. memb. ij. in fine.
 Assumptio Adarie hōis in aīa et corpe sup
 chozos pphetarū pñsa ē a mult. ibidē mē-
 bro iij. a pñcipio vsqz in finē.
 Assumptio Adarie q glōsa fuit: et q in ea fa-
 cta sunt. ibidē memb. v. post pñci. in finem

Alampit
 phier. se
 Altronon
 rrv. mē
 Buctoia
 xvij. mē
 Augustin
 vīoiz in
 Aug. qua
 modis a
 Aug. elec
 vi. post p
 pstrat
 Augustin
 Aug. vīg
 Augustin
 ibidē m
 Augustin
 puocauit

quodā
 memb. v.
 Baptim⁹
 ad cā qd
 Baptim⁹
 pñtis vi
 sermo. l.
 Baptim⁹
 Domabas
 tuor. ser.
 De quo
 Bartholo
 Bartholo
 cuosam
 Bartholo
 mystica
 Barthole
 litate em
 Barthole
 aīam et co
 De enā
 Bartho.
 passio ei⁹
 Bartho.
 in passio
 Deantua
 Brindol
 Brindol
 Brindol
 Brindol

Tabula

Assumptio bti Jacobi fuit gratiosa qdrup-
pliciter. ser. xliij. memb. iij. p. totū.
Astronomia exprimit sciam trinitatē. ser.
xxxv. memb. viij. post mediū
Auctoritas bti petri apli qd exigit. sermo.
xviij. membro. ij.
Augustinus in iuuetute habuit qdruplicem
vicioz maculā. ser. lxix. in fine.
Aug. quadrupl. fuit flagellar. et quattuor
modis ad dñm cōuersus. ibidē memb. i.
Aug. elect. in epim ser. seruauit. ibidē meb.
vi. post pñcipiū. Et de monasterio qd ipe
pstruxit vide ibidē in pñcipio
Augustini doctrina ē solida. ibi. m. v. p. to.
Aug. vigilauit qñqz mōis. ibi. m. vi. p. totū
Augustini glia fuit pñmōstrata quadrupl.
ibidē meb. viij. et de diligētia vide m. ix.
Augustinū ad fidēle pñfōne scōz exēpla
prouocauerūt qdrupl. ibidē meb. ij. p. totū

Baptismus ē triplex.
sermo. xxvij. memb. i. in fine
Baptism⁹ scī iobis baptiste fuit
quoddā inductiū ad pñiam. ser. xxxvij.
memb. vi. in pñcipio
Baptism⁹ scī iobis grām nō pferebat. sed
ad eā qdrupl. disponebat. ibidē p. totum
Baptism⁹ hz xrtūe auferendi penaltates
pñtis vite si non in pñti vita eas auferit.
sermo. l. circa finē
Baptism⁹ dñt ab eucaristia. s. xxxvi. p. pñ.
Barnabas fuit ad pñcadū missus a quat-
tuor. ser. xxxvij. memb. iij. post pñcipiū.
De quo pla vide in meb. viis sequētibz.
Bartholome⁹ vñ dñ. ser. xlvij. memb. ij.
Bartholome⁹ venit in tēplū in dño per fru-
ctuosam fidē pñcationē. ser. eodē in pñ.
Bartholome⁹ assump⁹ fuit a xpo ad. xij.
mysteria. ser. eodē. meb. iij. qñ p. totū
Bartholome⁹ qualifuit pñfuit. et de nobi-
litate eiusdē. ibidē meb. i. p. totū
Bartholome⁹ obtinuit glñficationē q ad
aiam et corp⁹. ser. eodē. meb. vi. p. totum
De etiā glñficauit eū quadrupl. meb. vij.
Bartho. excoziat. pñt qñtuor. ibi. meb. v. Et
passio et afflicat passioi xpi. ibidē in pñci.
Bartho. arma q fuerint. q xpo ipi dixerit. q
in passioe suauit. ibidē memb. iij.
Beatitudo dñ qdrupl. ser. lxi. meb. ix. p. to.
Bitudo hz. iij. pres. ser. xlvij. meb. vi. in pñ.
Bitudo pñecta q sit. ser. xi. meb. iij. in pñci.
Bitudo pñecta. iij. hz. ser. xix. post pñci.
Bitudo ē pñerna pñt. ser. x. ibidē post pñi.

Alphabetica

Bitudo ē duplex. ser. lv. post pñcipiū. vbi
plura alia dicunt de felicitate
Bitudo sufficientia qd psequat. sermone
xxix. in principio
Beemoth conabaf extinguere in martyri-
bus opis dei assiduitatē. ser. lx. memb. iij.
Beelzebub qd conaf. ibidē memb. v.
Beelzebub qd conaf. ibidē memb. viij.
Belial qd conaf. ibidē meb. iij. post pñcipiū
Belial pbat nō ē vitā imortalē post hanc
vitā. ser. lxi. in pñci. qd reprobat ibidem.
Beelphegor qd conaf. ser. lx. memb. vi.
Bñdicit⁹ an videntē diuinā essentia. sermo.
xxij. in pñci. et pla de eo p. totū
Bñdicitio angeloz in quo pñstiat. et qd eam
habuerit. ser. lxij. memb. i. p. totū
Bñdicitio est triplex. ser. xxij. p. pñ. in fine.
Bñdicitio angeloz ē in hoim custodia. ar-
ca quos quattuor faciunt. ibidē memb. i.
Bñdicioes patriarcharū. aploz. martyz
et alioz habuit bñdicit⁹. vt oñdñ sermone
xxij. in varijs meb. viis
Bernard⁹ eccliam militante vere illumina-
uit. ser. xlvij. in pñci. vbi de bello int. hierz
et babilonē vide circa mediū
Bernard⁹ docuit fidē cū opib⁹ quadrupl.
ser. xlvij. memb. iij. post mediū
Bernard⁹ pñertit laicos ad religionē qua-
drupl. ibidē memb. viij. in fine
Bernard⁹ magnā habuit grām int. simpli-
ces ad sua xba audios. ibidē memb. vij.
Bernard⁹ reuocauit apostatas ad pñiaz
ibidē memb. xi. De veniuolētia eius vide
memb. vi. et de pñstantia memb. iij.
Bern⁹ rēptatos orōne fouet. ibidē. meb. xij.
Bern⁹ cast. mente et corpe qdrupl. meb. ij.
Bernardo qñtuor reuelant. ser. xlvij. in fi.
Blasf⁹ an sciuerit se adeptū fuisse pñfectionē
gñe. ser. xvi. in pñcipio
Blasf⁹ reliqt eparū suū corpañt in spelēcas
fugies. ibidē memb. ij. in fine
Blasf⁹ approbavit fidē veritatē dupl. ibi-
dem memb. iij. in fine
Blasf⁹ multa patit. ibidē memb. iij. in fine
Blasf⁹ aī morte tēū iplozat. ibidē meb. vi.
Bon⁹ pastor circa oues subditas dñ suare
qñdecim. ser. xlvij. memb. iij. p. totū
Bona societas erigit. iij. ser. xxxvi. meb. iij.
Bonā ciuitatē dupl. amat. ibidē post pñ.

Aput ecclie est chri-
stus per gratiam. sermone. xxxi.
in principio

Tabula

Capilli capid xpi sunt oēs electi. ibi. p. pñ.
 Charitas se extendit ad viuos ⁊ ad mortuos. ser. lxi. memb. vi. in medio
 Charitas qd ei? familia effect? h. xlvij. i. fi.
 Charitas qd ⁊ qd ea pfecte bz. h. iij. m. iij.
 Charitas fac. iij. incedia. ser. xliij. memb. ij.
 Charitate emittitudo. ser. xvij. in pñci.
 Charitatis amor. ⁊ regre amor charitatis.
 Castitas militat ⁊ occupatiam quattuor modis. ser. iij. memb. iij. p. totū.
 Castitate seruare vñū meli? sit qm infimo? nūi intrare. ser. xlvij. memb. ij.
 Celū ē euacuati qter. ser. xlvij. memb. ij.
 Celū dñ. iij. modis. ser. xxxv. memb. iij.
 Certamine qdrupler. ser. xliij. mē. v. ad finem.
 Certamina castitatis durissima. ser. iij. m. ij.
 Errando peritūz causat ex hoc qd mulier septe mōis peccat. sermo. xliij. memb. i.
 Chembun scdus ordo qd interprat: ⁊ qui inde ceciderūt. ser. lx. memb. ij. in pñci.
 Creature insensibili nō debet honor nisi rō ne rei rōnalis dupl. ser. xxx. in pñci.
 Creaturarū pductioe euacuati ē erug scan dalū. ibidē memb. iij. p. totū.
 Circūctio quid sit: ⁊ quare xpus voluit circūcidi. sermo. ix. post pñciū.
 Circa electos cōsiderant. iij. h. xxi. p. pñ.
 Ciuitas dei. xij. bz portas. ser. lx. post pñci.
 Ciuitas duplex. sermo. xxxvi. in pñci.
 Cōfessores acq̄suerūt celestē glām p hereditariā successione. ser. lxi. m. v. p. med.
 Cōprehēsores qtuor bz in vita brā. ser. mone. xxxiij. memb. x.
 Cōfessores habuerūt sociā vñā. s. obediētiā in vestimētis xpantie refrenātiō ascēdentes ad domū dñi. ser. lx. memb. v.
 Confessor can? coronatio. ⁊ de ipoz glia asscuratio. ibidē in fine.
 Cōfessor bzdictio cōsistit in mē pietate. sermone. lxiij. memb. vi. p. totū.
 Cōfessor qtuor: pro gatiue. ser. xliij. m. vij.
 Cōsilio iustoz factū ē sacm incarnationis dñice. ser. xliij. memb. i. p. totū.
 Cōstātia nēcia ē ad qtuor. ser. xliij. mē. v.
 Cōreplatiū habuerūt sociā vñā: s. intelli gentiā in vestimētis glōsis ascēdētes ad domū dñi. ser. lx. memb. viij. post pñciū.
 Cōreplatiū docent a spūscō multip. i. ser. mone. xxxiij. memb. xi.
 Cōteplatiūz cant? coronatio ⁊ glie asse curatio. ser. lx. memb. viij. in fine.
 Continuēte puritas est duplex. sermo. lxiij. memb. viij. in medio.

Alphabetica

Cōuersio qua qd cōuertit ad dñm fit septe modis. sermo. xlvij. mē. i. p. totū.
 Corona vite eterne dicit esse alicui? dupl. sermone. lxi. memb. ij. in pñci.
 Corona Adrie. xij. bz stellas significan tes. xij. bzificia q nobis pferat. ser. xlvij. mē. i.
 Corona iesu septuplex. ser. xxi. p. vij. mē. b.
 Corp? humanū quātū ad qtuor: defectus quos bz bz glorificabit. ser. lxi. mē. iij.
 Corp? humanū beatificabit quātū ad oēs sensus. ⁊ ibidē in medio.
 Corp? xpi fuit pfigurati per mānā quo ad ser. sermo. xxxvi. memb. i.
 Corp? xpi est cib? angeloz. ⁊ ibidē in med.
 Corp? xpi ē cib? electoz. ⁊ ibidē mē. b. ij.
 Corp? xpi ē cib? pboz. ⁊ ibidē mē. b. vij.
 Corp? xpi in resurrectione fuit gloriosum tri plici rōne sermo. xliij. in pñci.
 Corpis xpi dubia circa decē pdicamenta ⁊ solutiōes. ⁊ ibidē memb. vij. p. totū.
 Culpa venialis nō mutat statū hoīs. smōe lxi. memb. iij. in medio.
 Cūl? dei duo respicit. sermo. vli. ad finē.
 Choreia admirabilis in celesti glia quō fit ⁊ a quo ducit. sermo. lxi. mē. vi. in pñ.
 Crux xpi est nobis causa beatitudinis. ser. xxx. in pñci.
 Crux est multiplex. ⁊ ibidē mē. vij. ⁊ ix.
 Crucis scandalū an digne euacuet si ofone latie adoret. sermo. xxx. post pñci.
 Crucis xpi scandalizati sunt plures: ⁊ b fm quendā picularē respectū. ⁊ ibidē.
 Crucis xpi scandalū euacuatur ē diuinita q ostensione. ⁊ ibidē memb. i. p. totū.
 Crucis misterii figuratū ē decē. ⁊ ibidē mē. v.
 Crucis xpi scandalū euacuati est in xpi in carnatione. ⁊ ibidē memb. vi. p. totū. Et etiā mediatoris redēptioe. ⁊ ibidē memb. vij.
 Crucis signū innotauit sanct? Franciscus qdruptic. ser. ly. memb. i.

Duid liberatio. ser. mone. xxxv. mē. i. fo. rose. xviij. David floruit vñte hūilitatis. sermo. xxxv. memb. i. post mediū.
 Despōsario est qdrupler. ser. lxiij. post pñ.
 Destructor atichusti qd sit. ser. xxxv. mē. iij.
 De? regit cecidit p angelos. ⁊ ibidē post pñ.
 Deus septe malis bona elicit. sermo. xlvij. memb. vi. in pñci.
 Deus maxime ppter se est diligēdus. smōe ne. xxxv. ante finē.

Deus vlti
 quatuor
 sermo. xx
 Deos dñi
 Deos mō
 strū. ser. li
 Dei substi
 fa est. ser
 Deuz cogit
 gerere. ser
 Deuz pteat
 influentia
 Deū incant
 molū ⁊ bo
 Deū incan
 hominū
 hac mare
 De quolib
 it. in fine.
 De po rel
 De actu y
 ne. xxxv. p
 Diabol? ex
 de plū q
 Diabol? co
 druplicit
 Diabol? y
 laurcentū
 Diabolū cō
 Dialectica
 memb. vij
 Difficili
 motu mou
 post pñci
 Dilectio ⁊ si
 Discretio qd
 ita memb. i
 Discipline
 Distinctio
 dali. ser. x
 Dueritas
 sermo. xx
 Dives quō
 pondera. se
 Diuitias yn
 ibidē in pñ
 Diuitias cō
 Doctores le
 nem xpi. s
 Doctores as
 memb. v
 Doctores p
 m. ser. xvij

Tabula

Alphabetica

Deus ultra creationē rerū voluit pncipalit
quatuor eē in mūdo ad ei⁹ pulchritudinē.
sermo. xx. paulo post pncipiū.
Deus qdā facit iuste facit. ser. l. post pnc.
Deus mittit beatos spūs in ministeriū no
strū. ser. liij. memb. iij. p. totū.
Dei substantia a quib⁹ in hac vita positis vs
sa est. ser. xliij. in pnci.
Deus cognosce possum⁹ naturali rōne sug
gerete. ser. xxxv. cōclusionē. i.
Deus pfecti⁹ cognoscim⁹ spūscō per grām
influyente. ibidē cōclusionē. ij.
Deū incarnari fuit cōgruū ppter remotioez
mali. t. hoc ppter qtuor. ser. xliij. post pnci.
Deū incarnari fuit cōgruū ppter pmozioez
homis in bono. ibidē ante mediū. Alia de
hac materia reqre in xbo Incarnatio.
De quolibet angeloz ordine ceciderūt. ser.
lx. in fine.
De xpo testificāda qtuor. ser. xxvij. mē. ij.
De actu virtutū duplici⁹ loq⁹ possum⁹. sermo
ne. xxvij. post pncipiū.
Diabol⁹ ex naturitate xpi terrebaf in hero
de plusq⁹ herodes. ser. x. memb. iij.
Diabol⁹ conat⁹ est fidem xpi impugnare q
druplici⁹. ser. xxvij. post pnci.
Diabol⁹ vsus quatuor cautelis cōtra scñi
laurentiū. ser. xlv. memb. i.
Diaboli cōditiōes q sunt. ser. xliij. mē. i.
Dialectica expmit sanctā trinitatē. s. xxxv.
memb. vij. post pnci.
Difficili⁹ est diu manere imobilez q subiro
motu moueri ad aliqd arduū. sermōe. xliij.
post pncipiū.
Dilectio t signa ei⁹. ser. vij. post pnci.
Discretio qd sit t circa q sit necessaria. ser.
xi. memb. iij. p. totum.
Discipline effectus. ser. xlvij. memb. vij.
Distinctiōe angeloz euacuatiū est cruc⁹ scan
daliū. ser. xix. memb. ij. p. totū.
Diuerfitas statuiū in ecclia ad tria pertinet.
sermo. xx. mem. ij. p. totū.
Diues quō se debet habere t quō duo habz
pondera. ser. xlvij. memb. i. post pnci.
Diuitias ytriū tenere vl cōtenere sit melius
ibidē in pncipio.
Diuitias cōtenēdas eē. ibidē paulo post.
Doctores legis iudaice viderūt incarnatio
nem xpi. ser. v. memb. iij. in pnci.
Doctores an semp debeāt docere. ser. xlvij.
memb. v. in pncipio.
Doctores petri apli fuerūt tres sapientissi
mi. ser. xvij. memb. ij. post pnci.

Doctor qtuor sūt differētie. ser. liij. mē. vi.
Doctrinalis eruditio seu instructio qtuor
exigit. ser. xxvij. memb. iij.
Dñicus fuit filio filio dei p ardētissimā cha
ritatē in. xxx. ser. xliij. memb. i.
Dñicus seruauit xginitatez q erat filio xgi
nitati Abarie in qtuor. ibidē. mē. b. secūdo.
in pnc. In cui⁹ signū brā xgo redit ipis p
dicatozib⁹ illū quē adhuc portāt hiri. ibidē
Dñic⁹ habuit quatuor aploz progaruoz.
ibidē mē. v. p. totū. Et quatuor cōfessorz
ibidē memb. vij. post pnci.
Dñicus emisit sex odores qd ser. liij. folia si
gnant. ibidē memb. vij. circa mediū.
Dñic⁹ qdruplex martyriū patit. ibi. mē. vi.
Dñic⁹ assimilabat quatuor creaturaz ge
nerib⁹. ibidē mē. ix. An docuit. iij. gñā hoiz
mē. eodē post me. de q pla in xbo religio.
Dom⁹ dei est magna t bñ disposita quadru
plicif. ser. lix. memb. iij. in pnci.
Dom⁹ dei habet multas māfiones. s. orato
riū. atriū. cellariū. cōfistoriū. cenaculū. yri
dariū. t cubiculū. ibidē post pnci.
Dom⁹ dei qdruplex. ser. xxx. memb. vij.
Dominari alijs an subdi sit meli⁹. sermone
xlvij. memb. iij. in pnci.
Dona spū sancti cui⁹ xrud sint t qualis per
fectionis. ser. xxxij. p. totū.
Dona ecclie a deo collata sunt septē. sermo.
xxvij. post pncipiū.
Dubitatio quadruplex solet excauari. sermo.
xxvij. memb. i. post mediū.
Due sunt xutes quātū ad meritoria ope
rationē. ser. xxvij. memb. ij.
Duo pcurrūt ad bonū operandū. sermone
xxij. memb. ij. in pnci.
Duo pcurrūt ad fidē. ibidē. memb. iij.
Duo maximi piores mirabilis sunt pueri
sermone. xliij. memb. vi. in pnci.
Duo pncipalit nos mouet ad cōuerfiones
nostra. ser. xlix. memb. i. in pnci.
Duo pclari duces gētilis. ser. xvi. mē. v.
Duodecim sunt gradus erratiū in ecclia qd
cōfutat sanct⁹ thomas. ser. iij. memb. iij.
Duplex est cor reptio. ser. xvij. memb. iij.

Ecclia scā signi
ficat per mulierē. Apoc. xij. ser
mone. xx. memb. i. in pnc.
Ecclia scā significat p sponsam. Apocal.
xij. ibidē memb. ij. in pnci.
Ecclia plectat ppter quatuor. ser. vlti. mē. b.
ij. per totum.

Tabula

Ecclesia dei est picta in officio ecclesiastico
multiplici colore. ser. xxi. mēb. ij. in medio.
Ecclesie fides dicitur esse una. ser. xvij. mēb. ij.
Ecclesiam conat' est diabol' impugnare mul-
tiplicit'. ser. xx. mēb. iij. in pnci.
Ecclesiam. vij. patres veteris testamenti illu-
minauerunt sua sapia. ser. vlti. mēb. i.
Edificiū ex quib' fit. ser. xxi. mēb. i. in pnci.
Et qd sit fundamētū. ibidē in medio.
Edificatio supnal's quattuor requirit. sermōe
xxxvij. mēb. ij. per totum.
Effect' sacramēti eucharistie sunt decē mul-
tum mirabiles. ser. xxxvi. mēb. iij.
Effect' sapie sūt quattuor. ser. lvij. mēb. i.
Effect' grē grati facient' sunt qnqz sermōe
xxvi. ante pmiū mēbū.
Effect' angelice custodie circa hoīes ē qua-
druplex. ser. liij. mēb. iij.
Effectū sacramēti h'z corp' xpi i eo q' sumit
et hoc dupl'. ser. xxxvi. mēb. iij.
Effectū sacrificij habz corpus xpi in eo qui
offert. ibidem.
Efficacia orationis pditiones sunt quattu-
or. ser. xi. mēb. vi. p totū.
Efficaciter loq' pertinet ad grām s'monū tri-
plicit'. ser. xxxij. mēb. vij.
Eleazari passio. ser. xxvij. mēb. i. in fine.
Electio diuina nō attēdit p sanguinitatē no-
bilitatē rē. sermo. xliij. mēb. i.
Electio diuina reprobat supbia: falsitatē: et
cupiditatē ibidē ante mediū.
Elementa sūt quattuor et i ipis splēdet ima-
go trinitat'. sermo. xxxv. mēb. iij.
Elephantes vincūt draconē quadrupliciter
ser. xxvi. mēb. iij. p totū.
Elisabeth mar' iobis baptiste vidit in coma-
tionē xpi. ser. v. mēb. iij. in fine.
Enoch iustificatio. ser. xxvij. mēb. i. in pnci.
Episcop' dicitur h're. iij. ser. ij. in pnci.
Episcopi officiū est maxie periculosum diffi-
cile et laboriosum. ibidem.
Ep'm oportet esse ornatū doctore et hospita-
lem. ser. liij. mēb. x.
Essentialia attributa appropriari diuinis p
sonis cōueniēs ē ad fidei manifestationē
sermo. xxxv. mēb. i. in pnci.
Esdre reedificatio. ser. xxvij. mēb. i. circa finē
Esus carnis cū sanguine dissuadet. iij. aucto-
ritates legis dei. ser. xxi. vi. post pnci.
Esus carnis cū sanguine iubet quattuor aucto-
ritates legis xpi. ibidē. Et paulo post po-
nunt solutioes auctoritatu.
Etas quadruplex. ser. iij. mēb. vi.

Alphabetica

Eucratū est scādālū crucis xpi virtutū mo-
deratōe. ser. xxx. mem. vij. Item pctoris re-
cōciliatione. ibidē mem. ix. et alijs modis i
mēbris sequentibus.
Euangelistarū descriptioes et figure q' sunt
sermo. xxvij. mem. ij. in fine.
Eucharistie cōmunicatio an sit de necessita-
te salutis. sermone. xxxvi. in pncipio.
Exaltatiōis coronā portauit iesus. ser. xxxi.
mēb. o quarto p totum
Excellentia vginatā vltra matrimonij ps
ex septe. sermōe. iij. ante pmiū mēbū
Exēplū de sacramēto corpis xpi de institus-
tione festi eiusdē ser. xxvi. mēb. iij. Et du-
bia de corp' xpi circa oia p'dicamenta. req
re ibidē mēbro seprimo p totū
Exēplū de quadā matrona cui quarādā ius-
pencularū cura fuit cōmissa. ser. lxij. mēb. i.
post pncipium.
Exēplū de mille mortuo in bello Karoli
magni. ser. lxi. mem. vij.
Exhortatio quadruplex erat quare beatus
Augustin' fuit cōuersus. sermōe. xlix. mē-
bro tertio p totū
Excebie sanatio. ser. xxvij. mēb. i. in medio
Exechiel reuelatio. ibidē paulo post.
Fidele est martyrem
celebrādo venerari: s' difficile ē
eiusdē fidē et patiētiā imitari.
sermone. xij. mem. vi. in pnci.
Fallacie diaboli vincunt a scis viris sicut
dracones ab elephanti' quadrupl'. ser.
xxvi. mēbro quarto p totū.
Fama cōseruare volēs debet h're sex cōditi-
ones. ser. xij. mem. iij.
Fatuē aīe sunt qnqz stulticie. ser. lvij. mēb. i.
Fides sine opib' mortua ē: et q' sit viuida sū-
des. ser. xlvij. mem. iij. in medio.
Fides ē facta ppe' quattuor. ser. iij. mēb. i. p to-
Fides ē lux aīe. ibidē in pnci.
Fides ē quadruplex: et q' illuminat mētē ad
vidēdū deū. ser. iij. mem. i.
Fides trinitat' requirit ad credēdū misterius
xpi explicate. ser. xxxv. in pnci.
Fides trinitat' occulta erat ante xpi aduen-
tum. ibidē p'clusione. iij. Sed post aduentu
ei' est manifestata. cōclusione q'ra
Fidei sinceritas consistit in ser. xxi. mēb. v.
Fidei veritas q' ad credulitatē impedit qua-
drupliciter. ser. xvi. mem. iij.
Fidei veritatē cōprobauit sanctus blasius
ibidem in fine.

Tabula

Fideles intrat gliam dei p passionē. s. xliij.
memb. v. in principio
Fide magna pfe an opa magna vtrum sit
melius. ser. xlvij. memb. iij.
Fide explicitam habere de mysterijs xpi te
nentur oēs post tps gratie reuolare. ser.
v. conclusione. iij.
Fiducia mala quoz sit z bona. ser. xij. mē
bro. iij. post principiu
Fili dei duplex. ser. lv. memb. ij.
Filij an ppter obsequiu parentū debeāt ma
nere in seculo. ser. xlvij. memb. ix.
Finis p̄sideratio pertinet ad primā hierar
chiā. ser. liij. memb. i. in pnci. Et dispositio
vniuersalis de agēdis ad sedam. ibidē in
medio. Et applicatio dispositiōis ad effe
ctū ad tertiā. ibidē in fine
Fons aque pfluxit a pedib⁹ bñi nicolai. ser.
ij. memb. x. in fine
Fortis qd dī siluudinarie multis modis.
ser. xij. añ mēbra
Fortis qd vere dicat. ibidē infra
Formatione hominis qui extenso corpore
z brachijs gerit similitudinem crucis: eua
tuatū est scandaluz crucis. ser. xxx. memb.
iij. per torū
Fortis est rex. forti⁹ est vinū. fortior est ad
huc mulier zc. ser. xl. memb. vi.
Fortitudo iustoz qd sit. ser. xij. in pncipio
Fortitudo gratuita pōr atēdi circa q̄ttuor
ibidē memb. vi. p torū
Fortitudinis principalior actus est suslinere
q̄ aggredi picula propter tria. sermo. xij.
post principiu
Fucatio nō temp est p̄ctm. ser. xlij. memb. i.
Fundamentū huane saluatiōis est myste
riū diuine incarnationis. ser. v. in pncipio
Franciscus per voluntariā abdicationē tem
poralis possessionis adeptus fuit summaz
perfectionem christiane religionis. ser. lv.
in principio
Francisc⁹ habuit stigmata xpi ppter q̄ttuor
cās. ibidē memb. i.
Francisc⁹ habuit q̄ttuor excellentes ange
locum prop. iterates. ibidē memb. ij. post
pnci. Et sanabat infirmos comedētes pa
nes ab eo factos. ibidē
Frāsc⁹ replet⁹ sp̄sc̄to floruit sp̄i pphetie
multiplex. ibidē memb. iij.
Frāsc⁹ habuit ardore martyrii. ibidem
memb. vi. p torū
Frāsc⁹ dī liber septe sigillis signat⁹ ppter
septe p̄ditiōes diuine sapientie. ibidē mē

Alphabetica

bro. vij. in principio. De plantula que est
franciscus: z de fructibus quo ad sanctos
fratres sui ordinis. ibidē
Frāsc⁹ glia fuit p̄costēta q̄driplex. ser. lv.
memb. x. p torū. Et omnia que in eo erāt
sancta erat. ibidē memb. ij.
Francisci sentor in oratione eius apparuit
in q̄ttuor. eodē memb. ij. in fine. Et etiaz
lorio post vanā in mūdo puerfaticū fuit
quadruplex. ibidē memb. viij.
Francisci vita fuit illis vice xpi in. xxx. ser.
lv. memb. ix. p torū
Francisco de quattuor p̄cepit. ibidē mēb. i.
De dignitatib⁹ ei⁹ vide memb. iij. z v.

Galilea quō interp
rat. ser. xxvi. mē. vi. in pncipio
Gaudiū qd genuerit in vniūso
mūdo. ser. xl. memb. vi. circa mediū
Gaudiū filios p̄urit r̄gitas. ser. lxij. memb.
bro. vij. ante finē
Gaudiū emif dolore. ser. xli. memb. i.
Georgi⁹ fuit unum q̄ttuor amoz gene
ribus. ser. xxvi. memb. i. in pncipio
Georgi⁹ quadruplex martyriū ibidē mē. v.
Georgi⁹ p̄fect⁹ in glificatiōe. ibidē mēb. vi.
Georgi⁹ grā q̄ta fuerit. ser. xxvi. i pncipio
Geometria exprimit sanctam trinitatē. ser.
xxv. memb. vij. in medio
Gedeon vidit incarnationē xpi. ser. v. m. iij.
Gedeonis liberatio. ser. xxvij. mē. i. in me.
Gñā sacrificiōrū veteris testi sunt q̄ttuor.
ser. xxvi. memb. vi.
Gñā fratru p̄dicatoz sunt duodecim: quo
rū qdlibz hz suū p̄micetū. ser. xliij. mē. ix.
Gñā pp̄baz sunt q̄ttuor. ser. xi. memb. vij.
Genera habentiū vanā conscientiaz sunt
quattuor. ser. xvi. memb. i.
Gñatio electoz cōmendat quo ad q̄ttuor
ser. xlv. memb. i. in pncipio
Generationes ab abrahāmy scz ad dauid
tor fuerunt quor a dauid vsqz ad transi
grati. nē babilonis. z ab ea vsqz ad xpm
toridē. ser. xliij. memb. iij.
Gñati nō solū nālter s etiaz ex grā fuerūt
q̄ttuor. ser. lly. memb. i.
Gen⁹ pp̄barū multiplex. ser. liij. memb. iij.
Gentiles antiq suos filios in iunēture bo
nis morib⁹ informabant. ser. lxij. memb. i.
Gentiles habuerūt q̄ttuor d q̄ paul⁹ assump
pfit alia q̄ttuor. ser. xliij. memb. v.
Gentiles q̄driplex viderūt iuuenē sedens
tē in dexteris. ser. xxvij. memb. vij.
E iij

Tabula

Gubernatiois rō tria exigit. ser. liij. mēb. i.
Gubernatiois oīm bz dē rōnem ppr duo.
ser. xxxvij. mēb. i.
Gloria collata xpo est maior q̄ glia ader:
vt pz ex duodecim puilegijs vtiut q̄. ser.
xxi. mēb. ij. p totū
G̃ra pphetalis qdruplex. ser. lxxij. mēb. iij.
G̃ra in quēstioe sci pauli fuit maior q̄ in
quēstioe latronis in cruce vt pbat ex duo
decim. ser. xliij. mēb. iij.
G̃ra pfirmatiois fac tria. ser. xv. post pnci.
G̃ra pōt sumi qdruplex. ser. xxvi. post pnci.
G̃ra ē a trib. ibidē in fine
G̃ra est nob pncipius meriti pncipalūs p
charitatē. ser. lvi. añ mēbra
G̃re quq̄ effect. ser. xxvi. añ mēbra
Gradus religiōis sunt. iij. ser. xi. mēb. i.
Grad⁹ eoz q̄ ceciderūt pōr assignari multi
plex. ser. xix. añ mēbra
Grad⁹ ascēdendi in tēū sunt octo. sermone
xxvij. mēb. ij. in pncipio
Grad⁹ i charitate dci q̄t sunt. ser. xxvi. i. fi.
Grad⁹ erratū sunt. i. q̄s scūs thomas de
agno pfutat. ser. xi. mēb. iij.
Grad⁹ eoz q̄ ad pphētiā pūit est triplex
ser. xxvij. post pncipū
Grammatica expūit scām trinitatez. ser.
xxv. mēb. vij. in pncipio
Gregori⁹ an debuit eē pfectior vt ecclie re
gimini eēt aptior. ser. xxi. in pncipio
Gregori⁹ fuit seru⁹ fidelis mltis modis vt
ōndit ibidē p mēbra
Gregori⁹ interpretat vigilās quo ad quat
tuor. ser. xxi. mēb. ij.

Abibus duplicē ma
gnitudine bfe pē. ser. xxvi. p. pnc.
Melye abstinentia excessit bñs
ambrosi⁹. ser. xxv. mēb. i.
Melye suscitatio. ser. xxvij. mē. i. in medio.
Melyei subuēctio ibidē paulopost
Mereditas celestis octo modis pōr babe
ri sūt a fratribz. s. xlvij. mē. ij. post pncipū
Mereditate quam xpus naturalr possidet
nos p ipm vt filij adoptiōis ptiāpamus
ibidē mēb. ij. in pncipio
Herodes incarcerauit iohē baptistā vbi
q̄tuor oñdit. ser. l. mēb. v.
Herodes herodias ē filia herodiadis ē iu
dei ser cōmiserūt ipietates in occisiōe iohē
baptiste. ser. l. mēb. vi.
Herodes misit scām iohē decollari ob iu
sticie defensionē. ibidē in fine

Alphabetica

Moyses p donū g̃re mereri pñt angelis ad
equari p singulos gradus. ser. liij. mēb. ij.
Voies ipugnant a demonib⁹ quattuor
modis. ser. lxxij. mēb. vi.
Domo quilibet est quasi quedā ciuitas in
quadro posita in cui⁹ quolibet angulo est
vna porta: et in q̄libz porta sunt duo angeli
vñ bon⁹ et ali⁹ mal⁹. et etiaz q̄tuor ades
in q̄libet porta et. ser. liij. mēb. v.
Domo tenet ad pferendū veritatē fidei q̄
druplex. ser. lxxij. mēb. vi.
Domo pudic⁹ et angel⁹ differunt felicitate
sñ nō x̄tute. ser. xlvij. mēb. ij.
Domo ante statum peccati habuit fidē ex
plicatā de incarnatione dominica. ser. v. in
i. nāpio. p. done. ij.
Domo quidā gentilis vidit incarnationē
xpi. ibidē mēb. vi. ante finē
Domo erat exclusus a celo: inclusus i lym
bo: exclusus in exilio: reclusus in dispendio
vñ liberat. ser. ix. mēb. ij.
Domo certificari pōt de g̃ra et sc̄itate p vis
ginti diecturas. ser. xvi. post pncipū
Domo quīs scūs et hīs g̃ras tñ nō est se
cur⁹ et septe. ibidē añ mēbra
Dō dē deific⁹ quadruplex. ibidē mēb. liij.
Dō si ppa volūrate coopat g̃re sibi infule
meret mercedē. ser. lvi. post pncipū
Dō in g̃ra pstituit pōr mereri vitā eternaz
de p. digno. ibidē p. done. ij.
Humilitas apparere potest i quattuor. ser.
mone. xlvij. mēb. v. in fine. Et sermo
ne. xlvij. ante mēbra
Humilitas qd sit et q̄ sint eius signa. ser. xi.
mēb. iij. p totū.
Humilitas ē fundamētū. req̄re edificū
Humilitat grad⁹ sunt q̄tuor. ser. ly. mēb. ij.
Humilitatiōe dē edificauit eccliam suā sup
petrā. s. bñm petrū. ser. xlvij. mēb. v.

Iacob vidit incarna
tionē xpi. ser. v. m. ij. post mediū
Jacob p̄replatio. ser. xxvij. m. i.
Jacob obtinuit triplicē bñdiciōez in deser
to. ser. xxij. mēb. ij.
Iacobus rōnabilr ad spūaliū dispensatio
nem fuit assumpt⁹. ser. xliij. in pncipio.
Jacob⁹ ex diuina electiōe ppr q̄tuor est cō
mendandus. ibidē mēb. i. in medio
Iacobi et iohis mīr habuit opiniōe regni.
ibidē mēb. ij. in pncipio
Iacobi p̄dicatio et miracula precipue in iu
dea. ibidē mēb. iij. p totū

Jacobi⁹ oñ
ibidē mē
Jacobi pol
Jacobi mī
quattuor
conuersio
ibidē mē
Jeremie p
Jeronymu
numero d
ad sapien
Jeronymu
seculares
Jeronym⁹
Jeronym⁹
serbar q̄
Iohānes t
pp̄er qua
Iohānes b
o rora tñ
Iohānes b
a veritate.
Iohānes b
sem digni
vñdē eius
angeloz p
Iohānes b
ra et plūq̄
Iohānes b
ra vñmū
Iohānes b
sanctor ib
Iohānes b
gnitatē de
Iohānes b
mōi debuer
Iohānis b
sc̄ti celebra
Iohis bapti
se miracul
Iohānes ch
marus. ser
Iohis euāg
paratione
tē sermon
Iohis euāg
mēb. i. et
Iohis euāg
opionez ab
ntas cū xpo
Iohāni euāg
plāz pñm
vñ mēb. v.

Tabula

Alphabetica

Jacob oñdit miracula in quatuor elemētis
ibidē memb. vi. vbi etiā de subuētiōe eius
Jacobi passio cōmēdat ex. iiii. ibidē mē. v.
Jacobi minoris sanctitas religionis p̄ ex
quatuor. sermo. xxi. memb. o. i. Eiusdē
conuersionis dignitas patet ex quatuor
ibidē membro. ii. post principiu.
Jeremie p̄nūciatio. sermo. xxi. memb. i.
Jeronymus obtinuit sapientie donum in
numero doctor. ser. liii. in p̄nci. vbi quid
ad sapientē p̄tinet etiā videbis.
Jeronymus in adolescentia circa sciētias
seculares peccauit q̄drupl. ibidē mem. ii.
Jeronymus rōgitarē suauit. ibidē mēb. vii.
Jeronymus multi oderūt quorū p̄secutiōem
ferebat q̄drupl. ibidē membro. v.
Johānes baptista fuit annūciat̄ m̄rifice
p̄p̄r quatuor. sermo. xxviii. memb. i.
Johānes baptista fuit m̄rifice sanctificat̄
a tota trinitate. sermo. l. memb. i.
Johānes baptista fuit incarcerat̄ p̄ triplē
ci veritate. ser. l. memb. vi.
Johannes baptista in oī gēie creaturarū
semp digniorib⁹ cōp̄at. ibidēz membro. ii.
vnde eius sanctitas demonstratur quatuor
angelorū p̄fectionib⁹. ibidē.
Johānes baptista dicitur a christo prophe
ta et plusq̄ prophe. ibidē. memb. iiii.
Johānes baptista p̄pos̄it̄ est omnibus for
ma virtutis. sermo. xxviii. memb. vi.
Johannes baptista habuit p̄fectiōes oīm
sanctorū ibidē memb. vii.
Johannes baptista edebat locustas vt vir
ginitatē deo conseruaret. ser. l. memb. vii.
Johannes baptista an temporali supplicio
mori debuert. ser. l. in principio.
Johānis baptiste natiuitatē et nō alterius
scti celebramus. sermo. xxxviii. in p̄nci.
Johis baptiste gēnatio quatuor habuit in
se miracula. ser. xxxviii. memb. ii.
Johānes euāgelista fuit p̄ charitatē iustas
matus. sermo. vii. memb. v.
Johis euāgeliste dilectio q̄ra fuerit in cō
paratione dilectiōis qua xp̄us petrū dile
xit sermone. vii. in principio.
Johis euāgeliste gēnatio qualis fuit. ibidēz
mēb. i. Eiusdē reuelatio. ibidēz memb. ix.
Johis euāgeliste tumultuatiōis quatuor
op̄iones. ibidē memb. vi. Eiusdē familia
ritas cū xp̄o. eodē sermone membro. iiii.
Johāni euāgeliste fuit collata gr̄a quadru
plicis priuilegi in sua vocatiōe. sermone
vii. membro. ii. per totum.

Ioseph purificatio. ser. xxviii. m. i. post p̄nci.
Iosue expugratio. ibidem infra.
Iosue ampliatio. ibidem circa medium.
Iosue vidit incarnationē xp̄i. ser. v. memb.
ii. post medium.
Iude cōfessio. ser. xxviii. memb. i. post p̄nci.
Iude machabei reductio. ibidē circa finē.
Iudeorū q̄druplex differētia vidit iesum et
iuuenē sedentē a dextris. ser. xxi. mēb. x.
Iudiciū duplex. ser. lix. in medio aī mēbra
Iustificatio p̄nūctis requirit ser. sermone
xxxiii. memb. xvi. per totū.
Iusti quatuor h̄nt in se. ser. xii. memb. ii.
Iustus ex fide viuit. ser. xi. memb. ii.
Iuuentus fuit p̄ cupiscētias sicut aq̄. ser.
lxii. memb. i. post mediū.
Ignis celi est charitas. ser. xii. memb. ii.
Ihesus est nomē aduerbiū. p̄ nomē verbū
p̄iūctio. interiectio et participiū. sermone
ix. membro. ii. in principio.
Ihesus hoc nomen fuit etiā alijs impositū
sed sub alia rōne. ibidē post principiu.
Ihesus q̄re vocat̄ fit xp̄s. ibidē mēbro. ii.
Ihesus portauit coronā sanctificationis et
quō fit fact⁹ sctus. ser. xxi. memb. i.
Ihesus appuit post resurrectionē mulieris
bus quaduplicib⁹. ser. xxi. memb. vii.
Ihesus appuit discipulis suis quadupl̄
eodē sermo. xxi. memb. ix.
Ihesus certificauit discipulos suos. ibidēz
Implo ratio inferioris scti q̄nc̄ est effica
cior. sermo. xvi. memb. v. in p̄nci.
Incarnatio xp̄i p̄uila est a multis. sermo
ne. v. verbigratia a patriarchis. memb. o.
ii. A prophetis. memb. o. ii. A aposto
lis. memb. v. A paganis. memb. vi. p. ro.
Incarnatio dei fuit congrua propter duo.
sermo. xxi. post principiu.
Incarnatio dei facta fuit iustorum cōsilio
patriarcharū et prophetarū. ibidē mem. l.
vbi plura valde pulchra h̄ntur de David
et cōsilio inter misericordiam veritatem
et iusticiam coram trinitate.
Incarnatio dei facta est angelorū ministe
rio. ibidem memb. ii. Virginis obsequio.
memb. ii. et etiā deuororū. memb. iiii.
Incarnationē xp̄i viderunt iudei. sermone
v. memb. iiii. per totum.
In cena celesti sunt quatuor. in q̄ etiā. iiii.
apponent fercula. ser. xxxvi. memb. v.
In cena dñi xp̄s p̄posuit fidelibus exēpla
grandis sanctitatis multipliciter. ibidem
memb. vi. post principiu.

Tabula

Alphabetica

In fuerione salutari sunt quatuor signa. ser. mon. xxxvii. membro pmo in fine.

Indigne edicans multa mala incurrit. ser. mon. xxxvi. membro. vi.

Indulgentie quatuor: et quibus valeat: et plura alia de ipis. ser. xxxix. membro. iij.

Inepia sunt ad susceptione sacri eucharistie. xliij. gna boim. ser. xxxvi. mem. iij.

In fidelitas guilissimū ē pccm. s. xxvij. mē. i.

In fidelitas gentium est maxima: sed maior est iudeorum. ibidem.

In iuria tribus modis inferit. ser. xliij. mē. viij.

In mudo quadruplex defectus fuit per xpi ascensiones amor. s. mo. xxxvi. memb. vi.

Innocentia suari potest quo ad quattuor. ser. xliij. membro. ij. ante medium.

Innocentia quadruplex. s. mo. viij. membro. i.

Innocentes i misero martyrum iure copulantur p. iij. rones. ibidem in principio p. totum.

Innocentes associati sunt agno. ibi. mē. iij. et sunt pmitte dei in. iij. ibidē membro. iij.

Innocentium cantica. iij. p. iij. ibi. memb. ij.

Innocentium matres fuerunt martyres ppter quatuor. ibidem membro. vi.

In purgatorio quidam diuini torquentur quatuor. s. mo. lxi. membro. iij. ante finem.

In purgatorio sunt duo. s. acerbitas et diuinitas. ibidem ante membra.

Intrinsice charitatis pccio meruit scilicet Agatha esse in celo. s. mo. xvij. in principio

Inuenire xpm qd est. sermo. i. membro. iij.

In veteri testamento fiebat oblatio de sergibus agnili. s. mo. xv. membro. ij.

Berberina exhibuit se sponsam xpo. s. mo. lxiij. mē. i.

Et a deo vocata sensit suam conscientiam quadruplica morderi compunctione. ibidē ante membra.

Berberina multa retrahēbat a virginitate: que tamē virtute mentis superauit. ibi dē memb. ij. a medio vsq. in finē.

Berberina excessit omnes virgines in sapientia. ibi memb. iij. post principium.

Berberina exhibuit se sponsam xpo p stabilitate. ibi membro. iij. Unde probatur qd fuerit firma et stabilis vestigia christi se quens. ibi post principium. de fecunditate vide ibi. membro. v. per totum. Et de locupletabilitate ibidem membro. vi. in pncipio.

Berberinam solam sponsam christi familiariorē fuisse probant tres doctores veteris testamenti. ibidem in principio.

Barthari. lxiij. mē. i.

Katherine misso ad maxentium imperatorem vide ante membra.

Karakter qd ipse ait sacerdotis deco: at animam eius plusq. lux solis solem. s. mo. ne. xvij. memb. viij. in principio. Plura de eadē materia vide ibidē eodē mē. p. totū.

Labor cum duce pruitus videt militib. eē mior. s. iij. m. vi.

Lachrymar. iij. gna. s. xliij. m. iij.

Lapides materiales et spirituales quales sunt. s. mo. xliij. membro. iij.

Lans pteuerarie in q. pstat. s. xliij. mē. iij.

Laudare deū oēs scri inuitant per ps. dicē tem. Laudate dñm etc. ser. lxi. memb. viij.

Laurus arbor vñ dñi Laurēti: quattuor habet prerogatiuas. sermo. xlv. memb. ij.

Laurēti habuit dispensationē quadruplā cē. ser. xlv. mē. iij. Qui quattuor constans superauit. ibidem membro. vi. Plura valde pulchra de eo inuenies in toto ser. xlv.

Leonardus habuit grām quattuor pñarcharū quorū quatuor habuit libertatē captiuorū sermone. lxiij. membro. ij.

Leonardi puerario fuit similis pueratio ni pphetar. ibi. mē. iij. Pla de eodē. s. lxiij.

Leuiathan conabatur extinguere verā penitentia penitentiū. s. lxi. mē. viij. in medio.

Lex noua pncipali est ipsa grā spūscī qd datur xpī fidelibus. ser. lvi. memb. i. De eadem re vide s. mo. lviij. membro. ij.

Regis diuinalis sunt septem mirabilia que brā xgo pfecte in se hūit. s. xlvij. memb. s.

Regis naturalis duo precepta xgo maria pfectissime seruauit. sermo. xlv. memb. ij.

Regi circūcisionis xps se subiecit ppter quatuor. s. mo. ix. membro. i.

Regē nonā dari vltra antiquā fuit necesse ppter. xij. rones. s. mo. xlvij. post pncipia

Liber vite capit sex modis. s. xlv. post pñ. De quo qd sex modis deleri pōt. ibidē i. fi.

Liber vite sūgt pdestinationē. ibidē in pñ. Liberalitas pfecta qd sit et qd cōmēdetur. sermo. iij. memb. iij. in principio.

Licitū vno tpe pōt esse illicitū alio tempore sermone. iij. post principium.

Liliū recte deservit scātis officias ppter quatuor causas. sermo. xliij. memb. viij.

Lingua post extremum iudiciū remanebit ad officiū laudandi deū: s. sola hebreā s. m.

Remigii. ser. lxi. memb. viij.

Longanimitas qd dicat. ser. xliij. memb. iij.

Longanimitas mala est quadruplex ibidē

Zonganim

Lucas cha

Lucas dig

Lucas ali

tuor. ibidē

Lucas est

quatuor m

iij. pla de

Lucas cuag

Lucia ma

meruiss

morando

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Lucia cur

ta vide pñ

Tabula

Alphabetica

Zonganimitas bñ vincēt in .iij. ibidem.
Zucas charitate floruit. ser. lvi. añ mēbra.
Zucas dign⁹ fuit mercede angeloz: q̄ etiā
 dicit angelus ppter q̄tuor. s. lvi. mem. ij.
Zucas assimilat bonū q̄ cōmendat ex q̄-
 tuor. ibidē memb. iij. post p̄ncipium.
Zucas est dign⁹ mercede aploz inē quos
 q̄tuor modis dicit chorascare. ibidē mē.
 iij. pla de mercede ei⁹ in mēbris seq̄ntib⁹.
Zuce euāgelii est autēticū. ibidē memb. i.
Zucia magis meruit agitare seruando q̄
 meruisset cū sponso suo n̄r̄inonialiter cō-
 morando. sermone. iij. in p̄ncipio.
Zucia curā habuit de m̄re. ibidē m. iij. mul-
 ta vide pulchra de ea p̄ totū s̄mo. iij.
Zucifer deo voluit ēē filius. s̄mone. lx. mē. i.
Zumē inextinguibile q̄s sit. s. xxv. in p̄nci.
Zuminaria et mixta viderūt iuuenē seden-
 tem a dextris. s̄mo. xxiiij. mēbris. xi. et xij.
Zuna s̄ḡt errātes in ecclia. ser. xx. mem. iij.
Zux mūdi est sol. sermo. lvi. memb. o. i.
Zux ecclie q̄s dicit meruit. s̄mo. iij. mē. iij.
Zux est facta ppter q̄tuor. ser. iij. memb. i.
Zux est creaturaz maxima et celo empyz
 et reo coextensa. ibidē memb. ij. in fine.

Magi dicuntur venisse
 ab ouēre inatitate xpi s. x. m. iij.
 Adagistralis sedes exigit quare-
 tuor. s̄mo. xxvij. memb. ij.

Adḡnituudo peccatoz causat ex quattuor
 sermone. xlij. memb. i. circa p̄ncipium.
Amaior in regno celoz q̄s sit. ser. xxxij. m. i.
Amaior in regno patriarcharū est sanctus
 michael. ibidē mē. ij. In regno propheta-
 rū. memb. iij. In regno christianoz mēb.
 iij. In regno paganorum memb. v. In
 regno electoz memb. vi. et maior in re-
 gno sanctorū. ibidē memb. vij. p̄ totū
Amaiestatē dei viderūt q̄tuor ḡra hominū
 in veteri testō et tot in nouo. ser. vi. mē. iij.
Amaiona conabat extinguere i actiuis be-
 nignitate. sermo. lx. mē. ix. post p̄ncipium
Amaria componitur ex quinqz litteris pro-
 pter q̄ncz beneficia que ipa conuulit mū-
 do. sermone. li. mē. v. post p̄nci. Item
 p̄pterea qz est figurata per quinqz dñas
 veteris testamēti. ibidē in medio. et qz hz
 x̄tutes q̄ncz lapidū p̄ciosoz. ibidē in fine
Amaria habuit in se excellentissimas pprie-
 tates toti⁹ trinitatis. ser. xl. memb. i.
Amaria et qua pphete pphetauerunt etiā
 prophetauit. ser. xl. memb. v. p̄ totū.

Amarie bñdictiones hñtur ibidē mem. vi.
 Et etiam eius virtutum p̄figuraciones
Amaria quasi cedrus exaltata est in libano
 quasi cypressus in monte syon: quasi pal-
 ma in cades. et quasi plātatio rose in hie-
 rico. s̄mone. xl. memb. vi. per totum.
Amaria fuit sanctificata in utero matris. et
 quor modis sit sanctificata. s̄mo. li. in p̄nci.
Amaria fuit postensa in multis. ibidē. m. i.
Amaria habuit in se oēm ḡraz v̄re spiritua-
 lis. ibidē memb. ij. p̄ totū.
Amarie nomē ipostitū ē ab angelo. it. i. m. v.
Amaria fuit conuersata cū mulē. s. li. m. xi.
 Plura de natiuitate ei⁹ habent ibidē
Amaria excellentissime habuit gratias et ex-
 cellēcias patriarcharū. ser. xl. m. iij. p̄ to.
Amaria quō sit sanctificata. ser. xv. in p̄ncipio
Amaria fuit purgata a quattuor. ibidē. m. i.
Amarie puritas excellit puritate ois creatū-
 re. ibidē consequent ante mēbra.
Amaria q̄l^r fuerit assumpta. ser. xlv. in p̄nci.
Amaria est imperatrix et regina celi p̄p̄ q̄-
 tuor. ser. xlv. ante membra per totū.
Amaria an fuit assumpta in corpe et in antē-
 ma ibidē mēbro. i. post p̄ncipium.
Amaria p̄fuit omibz quadrupl^r. ibidē mēb.
 memb. ij. Plura pulchra vide p̄nter.
Amaria meruit spiritū p̄phetie p̄p̄ q̄tuor
 etiā añ filij dei cōceptionē. ibidē. mēb. iij.
Amaria habuit duodecim puellas x̄tuosas
 eā instruētes. ser. xxij. memb. iij.
Amaria intrauit p̄ tertā porā in ciuitatem
 dei. ser. lx. post p̄ncipium.
Amaria tres habuit filios. s. naturalē. lega-
 lem. et sp̄ualē. s̄mo. xxvij. memb. ij.
Amarie v̄s̄itatio fuit rōnalis. ser. xl. in p̄nci.
 Fuit p̄fecta p̄p̄ q̄tuor. ibidē p̄nter.
Amarie dignitas oñdit quo ad tria. sermo-
 ne. xlv. in medio ante membra:
Amaria magdalena post amissam x̄ginita-
 tem quō recuperauit p̄istinā dignitatem.
 s̄mo. xlij. p̄ q̄tuor pulchras dclufiones.
Amarie magdalene satisfactio. ibidē. m. iij.
Amaria magdalena q̄ncz funiculis tracta
 fuit a x̄po. ibidē memb. iij.
Amaria magdalena habuit p̄tra se septem
 murmuratores. ibidē memb. v. in p̄nci.
Amarie magdalene gloria fuit maior q̄p̄s
 marthe in seprē. ibidē memb. vi.
Amaris sup̄reme veritatis cepit cognitio-
 nem per miraculosam sui illustrationem.
 sermone. xxvij. in principio.
Amarc⁹ fuit v̄r̄l^r brō paulo ibidē memb. ij.

Tabula

Adarci passio fuit valde acerba ppter q̄t
tuor. ibidē memb. iij. p. totū.
Adarci suffragia mlti ipetrauerūt. ibi. m. vi.
Adargaretba p̄ x̄gialis pudicie incorru
ptionē meruit eterne vite benedictionem
sermone. xli. in p̄ncipio.
Adargaretba passio assimilat̄ passioni x̄pi
ibidē mēbro. vi. plura de eadē ibidē.
Adargarita p̄ciola inuenta est ab angelis.
sermone. xli. memb. ij. A patriarchis.
memb. iij. A prophetis. mēbro. iij. Ab
apostolis. memb. v. A martyribus. mem
bro. vi. A p̄fessoribus. memb. vii. rē.
Adartinus conuerit latronē eum p̄cussit
tem. ser. lxiiij. mēbro. v. ante mediū. Ubi
circa finē aliud exemplū de ei⁹ patiētia.
Adartin⁹ x̄go mēte r̄ corpe. ibidē mēb. vi.
Adartini exequijs interfuit beatus ambrosi⁹
Et plura alia de eodem valde pulchra v̄
de sermone. lxiiij. mēb. x. post p̄ncipium
Adartres amauerūt fidē x̄pi quadrupl.
sermo. lxij. memb. vi. p. totū.
Adartres acquiescēt celestē gl̄iam p̄ vio
lentia r̄ direptionē. ser. lix. memb. v.
Adartres habuerunt vnā sociā. t. pariam
in vestimentis magnanimitatis ascēden
tes ad domū dñi. ser. lx. memb. iij.
Adartre cantus coronatio: r̄ assecratio
de iporum gl̄ia. ibidē in fine.
Adartreū benedictio consistit in patientie
inuincibilitate. ser. lxiiij. memb. v.
Adartreū gl̄ia in veteri testamēto sunt q̄t
tuor sicut in nouo. ser. vi. memb. v.
Adartreū maxime ostēdit p̄fectionē chari
tatis. ser. xij. memb. ij.
Adartreū p̄ fidē x̄pi susceptū incōpabiliter
p̄ferendū est x̄ginitati. ser. xxvij. post p̄n.
Adartreū duo sunt gl̄ia. ser. lxij. memb. v.
Adartreū etia gl̄ia sunt quattuor. ser. vij.
mē. vi. r̄ ser. viij. mē. v. p. totū.
Adathe⁹ in sua vocatioē obediuit facili
tē nō ex animi leuitate: s̄ ex dei bonitate. ser
mone. liij. memb. i. post p̄ncipiū.
Adathe⁹ suscitauit filiū regis: in qua susci
tatione fec̄ quattuor. ser. liij. memb. v.
Adathe⁹ conuincit qd̄ fecerat saluatori fuit
magnū quadrupl. ibidē memb. ij.
Adathe⁹ euāgelii est cōmēdabile ppter q̄t
tuor. ibidē memb. iij. p. totū. Quid ipse
iussus a iesu x̄po predicauit. ibidem mē
bro. iij. p. totū.
Adathe⁹ inter p̄f̄as assumptus aut quadru
plex dignitas ē in eruditiōe. ibidē mē. vi.

Alphabetica

Adathe⁹ subuētiō ē quadruplex. ibidē mē. vij.
Adathias fuit multū dilect⁹ a x̄po. sermone
xix. memb. iij.
Adathie sc̄ritas p̄t̄ et q̄tuor. ibidē mēb. i.
Adathie electio ad apostolatū fuit matura
ppter quattuor. ibidē memb. ij.
Adathie martyrij acerbitas p̄s dupl. ibi
memb. iij. p. totū.
Adathie miracula. ibidē memb. v.
Adethanici docētur a spiritu sancto. sermo
ne. xxxij. memb. xij. p. totū.
Adedicina exprimit sc̄ram trinitatē. s̄mos
ne. xxxv. memb. vij. circa mediū.
Adelchisedech gessit figuram sacrificij x̄pi.
sermone. xxxvi. memb. ij.
Aderici p̄ncipalitas consistit penes chari
tate. ser. lvi. añ mēbra. p̄clōne quarta.
Adichael instruit eccl̄ias dei. ser. xxxij. i. p̄n.
Adichael est maior in regno archangelor̄
patriarcharū: p̄phetarū r̄. sermo. xxxij.
in diuersis membris.
Adichaelis signa fidelibus ostēdit quibus
verū deū esse cognoscere poterant sunt plu
ra. ser. xxxij. memb. v. post p̄ncipiū.
Adichaelis dignitas ibidē in p̄ncipio. De eo
dem plura require in x̄bo. Adiaor.
Adiliri b̄ndictio p̄sistit in iusticie equitate
sermone. lxij. memb. viij. p. totū.
Adinistri iusticie in purgatorio qui sint. ser
mone. lxi. memb. ij. in fine.
Adinisterio angelorū facta est incarnatio
x̄pi. ser. xxxij. memb. ij. Et virgīs obsequio
ibidem memb. ij. in p̄n.
Adiraclor̄ opario est gr̄e gratū facientis
manifestatio. sermo. xix. memb. v.
Adisericordia est p̄ncipalior iusticia p̄p̄t
quattuor. ser. xlix. post p̄ncipiū.
Adisericordie indulgentis cognoscit maio
ritas ex magnitudine peccati. sermo. xliij.
memb. vi. in p̄ncipio.
Adiserie que contingunt peccatori in quo
libet peccato sunt tres. ser. xij. añ mēbra
Adissa tripli lingua cantat. ser. xxi. mē. ij.
Adysteriū incarnatiōis dñice factū est ius
stor̄ p̄silio. ser. xliij. memb. i. p. totū.
Adysteriū x̄pi explicite credi non p̄t sine
fide trinitatis. ser. xxxv. ante mēbra.
Adysteriū x̄pi fuit post peccatum explicite
creditum quo ad tria. sermone. v. conclus
sione. iij. ante membra.
Adoderatione virtutū euacuatum est scan
dalum sancte crucis. sermone. xxx. mēbro
vij. p. totū.

Tabula

Moyſes floruit ſtute pietas que exceſſit
ſcitis ambroſi. ſer. xcv. memb. i.

Moyſi contulit deus multa privilegia in
fundatioe ſynagoge que contulit bꝛo pe-
tro in fundatioe eccleſie. Qui plura que nō
fuerūt collata moyſi deꝝ cōtulit. ſer. xxxix.
poſt principiū vſqꝫ ad finē

Moyſi dilectio. ſer. xxviii. memb. i. poſt pnci.
Alphonſi tria faciunt in terra qꝫ angeli fa-
ciūt in celo. ſer. lxiij. memb. ix.

Adorūt aliqꝫ pꝛpꝫ fidē multiplꝫ. ſer. lxij. mē-
bro. v. poſt principiū

Adulter qꝫ dꝫ ſecunda. ſer. lxiij. mēbro. v.
in principio

Adulterſes contrarie ſunt due: quaruz vna
in capite eius habet coronam duodecim
ſtellarum propter duodecim conditōes
mulieris honeſte. ſermone. xliij. membro. i.
circa mediū

Adulterio petꝛꝫ cauſatur ex laſciua. ſer.
xliij. memb. i.

Adumbratio phariſei in corde ſuo fuit no-
nem modis qꝫus rñdebat ibidē mē-
bro. v. poſt principiū

Adultera ex pꝛimic ſcrām trinitatē. ſer. xxxv.
memb. viij. circa mediū

Athan rephēſio. ſer.
xxviii. membro. i. folio roſe. xij.

Natiuitas xꝫi certificata ē hoi
teſtimonio miraculoꝝ in quadruplici ge-
nere. ſer. v. memb. viij. in fine

Natiuitas xꝫi non debuit omnibus cōmu-
niter manifeſtari: ꝛ hoc pꝛpter tres rōnes
ſer. x. poſt principiū

Natiuitas xꝫi tribꝫ gñibꝫ hōim fuit mani-
feſtata. ibidē pꝛter

Natiuitas xꝫi fuit paſtoris uſus manifeſta-
ta per apparitiones viſibiles quattuor de
cauſis. ibidē memb. i. in pncipio

Natiuitas xꝫi fuit manifeſtata tribus ma-
gis per ſtella. ibidē

Natiuitas veri meſſie reprobatuꝫ magis p
dyabolū decē rōnibus. ad quas ipſi magi
rñdent. ibidē memb. ii.

Natiuitas xꝫi terruit ꝛ turbauit valde he-
rodē pꝛpter tria ibidē memb. iiij.

Natiuitas bꝛē virgīs fuit multis figuris p
oſtenſa. ſer. li. memb. iiij. p totū

Natiuitas glorioſe virgīs fuit a pꝛphetis pro-
muſſa. ibidē memb. iiij. p totū

Natura diuina pbat eſſe diuicta hūane in na-
tiuitate xꝫi. ſer. v. memb. i.

Alphabetica

Nardus eſt herba hūilis ꝛ calida. ſer. lxiij.
in principio

Necceſſaria ad iuſtificationē penitentis ſunt
ſex. ſer. xxxiiij. memb. xv.

Neemie deuotio. ſer. xxviii. memb. i. circa finē.

Negotiator querens bonas margaritas ſe-
prem hꝫ in ſe mirāda. ſer. xli. memb. i.

Nemo potꝫ vitā eternā ſine gꝛa dei ꝫnere
ri. ſermone. lvi. poſt pncipiū. conſuſione
ſecunda. Et ibidem vide conſequenter de
octo erroribus qui ex hac conſuſione inſ-
fringuntur

Nemo dꝫ deſperare pꝛpꝫ magnitudinē mie
dei. ſer. xxvii. memb. i.

Nil impedit quēqꝫ placere deo. ſer. xix. in pñ.

Nicolaꝫ gratioſe fuit gñotus pꝛpꝫ quattuor
ſer. ii. ꝛ memb. ii. p totū

Nicolaꝫ fuit gratioſe educatꝫ quo ad quat-
tuor. ibidē memb. iiij. p totū. Et gratioſe
electꝫ. ibidē memb. viij.

Nicolaꝫ habuit ſcitatē vite in quattuor. ibi-
dem memb. vi. poſt pncipiū

Nicolai dignitatē in ſacerdotio: ꝛ in amica-
tia dei ſublimitatē. ſer. ii. in pncipio

Nicolai emigratio fuit gratioſa pꝛpꝫ quat-
tuor. ibidē memb. ix. p totū

Nicolai rumulatio fuit gratioſa pꝛpꝫ quat-
tuor. ibidē memb. x. p totū

Nicolai tūba erat marmorea. ibidē

Nicolai miraculoꝝ opatio fuit multiplex.
ſer. dicto videlꝫ ſcdo. memb. xi. p totū

Noe ꝫſeruatio ſer. xxviii. mē. i. folio roſe. iiij.

Noe vidit incarnationē xꝫi in archa fede-
ris. ſer. v. memb. ii.

Nobilitas quatuorplex ſer. lxiij. memb. ii.

Nobilitas puenit aīe hūane p creationem
ibidē in principio

Nobilitas amaroꝝ faciliꝫ inclinat animum
puellari. ibidē poſt mediū

Nobitas cauſatꝫ ex quattuor: ꝛ ideo ponitꝫ
qꝫdruplex. ſer. ii. memb. iiij.

Nobilitas ē triplex: ꝛ vnde veneti maxime
dicuntꝫ nobiles. ſer. xxvii. memb. v.

Nobilis verꝫ dꝫ in ſe hꝫ ſex virtutes. ibidē
poſt pncipiū ad longū

Nobiliū genꝫ eſt triplex iuxta triplicē nobi-
litatē. ibidē

Nomē ieſus fuit ipoſteuꝫ xꝫo a multis. ſer.
ix. membro. iiij.

Nomē ieſus qꝫbus lris ſcribitꝫ ꝛ qꝫ qꝫlibet
ſignificat. ibidē circa mediū

Nomen ieſus fuit xꝫo impoſituꝫ pꝛpter mul-
tiplicē nois effectū. ibidē poſt mediū

Tabula

Nomen thronoz dñi p cōueniētia ad materia
 les sedes. in quibus quattuor consideran
 tur. ser. liij. memb. i. an mediū
 Nomen dñationē tris fig. ibide
 Nomen hgratū sumit qdruplr. ser. iij. post
 mediū an mebra
 Nomiari in veteri testō ante q natum se
 prem: t vnus in nouo. Et quare id fit. ser
 mone. xxxviij. post principū
 Nomi belli est qdrupler gen. ser. liij. mē. v.
 Numerus duodenari⁹ designat pfectionē p
 per qtuor. ser. i. memb. iij.
 Nūer⁹ pdestinatorū ē cert⁹. ser. xix. in pñci.
 Nuptie facie in chana galilee erant figura
 sacramētū corpi⁹ christi. sermone. xxxvi.
 memb. vi. in pñcipio

¶ Bediēs velocif q̄s

dicitur potest multipliciter. ser. liiij. memb. i.
 Quedam est fuit nona iust. xij. pu
 ellas bre. xgis. ser. xxij. memb. iiij.
 Quedam corporis gloriosi ad vitam beatam transi
 sit. ser. xxij. post principium
 Oblatio mellei. quod fuit potissima figu
 ra sacramenti corporis christi quo ad quatuor. ser.
 mone. xxvi. memb. liij. in principio
 Oblatio sacrificiorum in signum debite subiecti
 onis dei fuit in glibet erat: et apud quasi
 bre hominum gratias. ser. xlii. memb. i.
 Offensiois gratias principalem consistit in tri
 bus. ser. xliij. memb. i. in principio
 Officiu angelorum assumit quadruplex. ser. lxij.
 memb. i. p. totum
 Officiu ecclesiasticu quod instituit. ser. liiij. memb.
 v. ante finem
 Officiu suu statuit in ecclesia diversitas ad
 tria primum. ser. xx. post principium
 Omnipotentia dei demonstrat quatuor mo
 dis. ser. xlv. post principium
 Opario dei efficitur finem habentes quadruplex. ser.
 xxxi. memb. v. p. totum
 Operatio deuota meretur quod glorificationem
 vite eterne. ser. lvi. in principio
 Opus dei illis qui reuerterentur cum christo est du
 plex. ser. xxiiij. memb. vi.
 Operationes dei sicut iobis baptista apud iude
 os fuerunt tres. ser. l. memb. viij. in principio
 Primum in omni genere quod fit. ser. xxxviij.
 memb. i. in principio
 Prius uicinis potest esse defuncto. ser. lxi.
 memb. v. post principium
 Prius uice triplex. ser. xxiiij. memb. ix.
 Prius euangeliste quid sit. sermone. lvi.

Alphabetica

membro tertio
 Ordo patriarcharū floruit quadrupla vir-
 tute. ser. liij. memb. iij. post pncipiū
 Ordo minorū res habuit summos ponti-
 fices. plures cardiales. episcops p docto-
 res. ser. lv. memb. viij. in fine
 Ordo patriarcharū successit in locū lucife-
 ri. ser. lx. memb. i. post pncipiū. Ordo pro-
 phetarū successit in locū sathan. ibide
 memb. ij. Ordo apostolorū in locū be-
 lia. ibidez memb. iij. Ordo martyrum in
 locū beemoth. ibidem memb. iij. Ordo
 pfeffoz scōz sacerdotū p pdicatoz in lo-
 cū beelzebub. ibidem memb. v. Ordo san-
 ctarū virgīnū in locū beelphegoz. ibi-
 dem membro sexto. Ordo penitentium
 in locū leuiathan. ibide memb. viij. Ordo
 cōtemplatiuoz in locū beelzephon. ibide
 memb. viij. Et ordo actiuoz successit i lo-
 cū māmonē. ibide memb. iij.
 Ordo pdicatoz q̄is sit. ser. lxiiij. p totum.
 Ordies angeloz sunt nouē in q̄b inueniū-
 tur tria terma. ser. lxx. ante mēbra
 Ordies in ecclia militāti sunt nouē quēad-
 modū nouē ordies angeloz. ser. lxxij. mē-
 bro. i. in fine
 Ordo ascēdis in celū q̄ sit. ser. lxxij. pau-
 lo ante mēbra

Alimenta pauperū nō

p
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526

Pauli vifto in
beatoz. fer. x.
Paupres ba
Peccatoreibz
per mone. di
Pena pór du
Pena defime
onẽs nõ du
Penitẽcia be
eam in velti
dentes in do
Penitẽtũz
de ipoz glia
Penitẽcia p
Penitẽcia p
Penitẽcia p
Penitẽtibz
onẽ fer. x. x
Perfẽcti fi
Perfẽctoz co
tate duplici
Perfẽcti fer
Perfẽcto v. a
Perfẽctioẽ q
Perfẽctũ fia
Petrũ fuit co
moyses fen
Petrũ exalta
Petrũ crucifi
Petrũ sublim
Petrũ amor i
Petrũ amor i
Petrũ quo x
nem. fer. xvi
Petrũ marty
diaboli qũ
Petrũ marty
memb. a. q
ibidẽ oleg
tũs pãiz q
Joc xpm in
ibidẽ mem
Pieros qũ
in pũcia
Populũ fẽco
dum xõ gra
Dormitũ fer
ciderũ fer. l
Puelle beato
mãcoũ in
Pugna alicu
ma. fer. iij. n
Pũtas e qu

Tabula

Pauli visio in rapto fuit in aliq. filio visioni
beator. ser. xliij. in fine ante mebra.
Paupras habet qdrupl. ser. ly. meb. v.
Peccatorib. duo sunt necessaria ad salutem
sermone. xliij. post pncipiu.
Pena pot. duob. modis p. d. rari. s. lx. meb. iij.
Pena defuncti diminuit. p. viuend. satisfacti
on. s. n. totalit. tollit. ibide. me. vi.
Penitentes habuerit sociā sez dñam sollicit.
tam in vestimēt. hūilitat. asperitat. ascen
dentes in domū dñi. ser. lx. mem. vij.
Penitentius cant. coronatio. z. assecratio
de ipoz. glia. ibide. in fine.
Penitētia pfecta requirit quatuor. s. xliij. me. ij.
Penitētia pfecta impediunt quatuor. ibidem.
Penitētia pfecta pcomitat. iij. ibid. circa fi.
Penitētib. sex sunt necessaria ad iustificati
onē. ser. xxxij. memb. xv.
Perfec. fit qd dupl. ser. lxij. post pñ.
Perfecor. exercitiū adiunat. ex alioz. socie
tate dupliciter. ibidem.
Perfec. seru. xpi. qd d. h. e. ser. ij. mem. v.
Perfecio. ha. habet. i. qtuor. ibide. post pñ.
Perfeciois. qtuor. gñā. ser. xxxvij. memb. v.
Perseuerātia. p. s. i. i. qtuor. s. xliij. me. iij.
Petr. fuit ecclie xpi. pastor. excellētiō. q.
moyses. synagoge. ser. xxxij. in pñ.
Petr. exaltat. sup. angelos. ser. xvij. meb. i.
Petr. crucifig. euerit. ser. xxxij. mem. vi.
Petr. sublimitas. in iudicio. ibide. meb. vij.
Petr. amor. in xpm. ibide. meb. iij.
Petr. opatio. fuit. efficax. ibide. mem. v.
Petr. quō. xps. pl. dilexit. in. qtuor. q. iohā
nem. ser. xvij. ante mebra.
Petr. martyr. p. d. cator. supauit. certamina
diaboli. qtuor. modis. ser. xxxij. an. meb.
Petr. martyr. dicit. rosa. xxx. folioz. ibidem.
memb. i. Idem. dicit. flos. pulchritudinis.
ibide. psequē. Idē. a. deo. martyr. cōsecre
tus. p. d. i. x. quatuor. ibide. folio. rose. xliij.
Idē. xpm. imitat. ē. in. triginta. pfectiōibz.
ibide. memb. ij. vide. plura. p. totū.
Pietas. qd. sit. z. qd. faciat. smone. iij. meb.
ij. in. pncipio.
Popul. seroz. venit. in. spū. in. tēplū. ad. agen
dum. deo. grā. ser. xv. mem. v.
Potestati. ordo. quō. interpretat. z. q. de. eo. ce
ciderūt. ser. lx. memb. v.
Puelle. beatam. xginē. in. annūciatiōe. infor
mātes. sunt. duodecim. ser. xliij. meb. ij.
Pugna. alicui. qualis. pot. appellari. fortissi
ma. ser. iij. memb. vij.
Puritas. ē. quadruplex. ser. xv. post pñ.

Alphabetica

Philipp. p. scythia euāgelii xpi. p. d. cās. qe
tuor. mirāda. fecit. ser. xix. meb. ij.
Philipp. z. iacob. cōputant. inf. aplos. qua
druplicat. ibide. mem. v.
Philippi. scitās. p. ex. quatuor. ibide. me. i.
Ite. ei. bonitas. p. ex. qtuor. ibide. meb. ij.
Ite. ei. passio. fuit. mltiplex. ibide. meb. iij.
Philosophia. ex. p. uir. sancta. trinitate. s. mo.
xxxv. memb. vij.
Pinees. defensio. ser. xxxij. me. l. post pñ.
Plenitudo. quadruplex. ser. vi. memb. ij.
Precepta. dei. dara. aplos. pñt. intelligi. dupl.
sermone. lxij. memb. ij.
Preditatio. qd. p. supponat. z. quot. ad. eā
cōcurrat. ser. lx. meb. i.
Preditatio. octo. ordines. ibide. psequē.
Preditatio. effect. ser. lxij. meb. vij.
Preditatio. electoz. per. quā. eoz. scitās
cōfirmat. requirit. qtuor. ser. xix. meb. i.
Preditatio. p. siderat. dupl. ser. xxxi. post
pncipiu. ad. longum.
Prelator. bñdictio. cōsistit. in. x. totū. bones
tate. ser. lxij. memb. x. p. totū.
Principatū. ordo. quō. interpretat. z. q. de. eo.
cēciderūt. ser. lx. memb. v. in. pñ.
Prodimēta. ad. seducēdū. mulieres. sūt. septe.
sermone. xliij. memb. i.
Professi. tria. debēt. seruare. ser. dvij. meb. x.
Propheta. qd. z. vñ. dñ. ser. ly. mem. iij.
Prophete. acq. fuerūt. celestē. gloriā. p. opia
locationem. z. seruitiū. retributiōe. ser. lx.
memb. v. ante. mediū.
Prophete. habuerūt. sociā. pñdētā. in. vesti
mentis. lucidissimis. ascēdētēs. i. domū. dñi.
sermone. lx. memb. ij. in. medio.
Prophetarū. cant. coronatio. z. assecratio
de. ipoz. glia. ibide. post. mediū.
Prophetarū. bñdictio. p. s. i. i. in. intelligētie
claritate. ser. lxij. memb. iij. p. totū.
Quadruplicat. inueni
tur. vestigiū. trinitat. in. qlibet. cre
atura. ser. xxxv. memb. vij.
Quatuor. sunt. ordines. veteris. testamēti.
ser. i. z. meb. i. circa. mediū. z. qtuor. noui. te
stamēti. ibide. consequē.
Quatuor. modis. aliq. scitānt. ser. ij. m. i.
Quatuor. ad. angelos. pñtēt. q. spū. sancti.
docuit. eos. ser. xxxij. memb. i.
Quatuor. nos. impediūt. a. fructu. redēptiōis.
a. quib. debem. egredi. ser. xxi. mem. iij.
Quatuor. cōcurrūt. ad. bonū. publicū. agen
dum. ser. xxi. in. medio. ante. mebra.

Tabula

Alphabetica

Quattuor virtutes viderunt iuuenē sedentes
ad beatus. ser. xxi. ii. memb. i. Itē quattuor
or angeli similit. ibidē memb. ii.
Quattuor progariue aploz. ser. xliiij. meb.
v. Similit. et pfectoz. ibidē memb. vii.
Quattuor sūt q̄ maiores nostros magnos
fecerūt. ser. lviij. memb. iij.
Quattuor respicit modestia. ser. lviij. mē. iij.
Quattuor sunt angeli ob quadruplex mini
steriū gte cōfortant homines. sermone. liij.
membro q̄nto in pnci.
Questio vtrū innocens an penitēs magis
obliget deo: et vter eoz maiorē grām reci
piat. ser. xlvij. memb. i. per totū.
Questio an meli⁹ sit q̄ seruiēs deo probetur
reparatōib⁹ vel p̄solatōib⁹. sermone. xlvij.
membro. xij. in pnci.
Que sine cōsiderāda in acceptōe alicuius
ad episcopatu. ser. xxi. post pnci.
Questio an ad gñis hūani post lapsus repa
rationem cōgruū fuerit subleq̄ verbi dei in
caratōne. ser. xxij. in pn.
Questio an mulier peccatit q̄ vixit pedes
xpi sit foroz lazari. ser. xliij. post pnci.
Questio an ecclesiastica ierarchia splēdidi
or fuerit ex beati angustini cōuersione: q̄
angelica ierarchia ex primi angeli gratiosa
pfectione. ser. xliij. in pn.
Questio an sanctas xpiane religionis sit
cerimonis dedicatōis. ser. xlii. in pnci.
Quinqz effect⁹ gte. ser. xvi. ante meb. a.

Actiones eorum de

quib⁹ angeli illuminant p̄nt tri
plici cōsiderari. ser. liij. memb. i.
Rape⁹ fuit paul⁹ ad visionē diuine essentie
sermo. xliij. post pncipiū.
Rape⁹ mētis hūane ad p̄mptionē diui
ne veritatē sit quattuor modis. ibidē.
Rape⁹ pauli fuit sicut moysi. ibidē.
Rasura capitis sc̄i petri quō facta est et q̄
re psequēt observata. ser. xvij. memb. vi.
Reconciliandi deo q̄ modi antiquit⁹ fuerunt
et quō cōsummati sunt. ser. ix. memb. i.
Reconciliatōe peccatoz euacuatiū est sc̄a
dalū crucis. ser. xxx. memb. ix.
Redemptōis coronā q̄ portauit. ser. xxi.
membro. iij. in pnci.
Regimen venetoz inf̄ politias xpianoz
p̄uualer. ser. xxvij. memb. v.
Regnū celoz octo generib⁹ electoz ē a deo
legatū. ser. lix. memb. ii. post pn.
Regnū dei habet dupl. ibidē memb. iij.

Regnū dei octo modis acq̄rit. et quō beatus
anthoni⁹ acq̄ fuit. ser. xi. post pnci.
Regula certatū. iij. bz ca. ser. xxi. memb. ii.
Religio ordinat ad quattuor. ser. xi. memb. i.
Religio p̄dicatoz cōmēdat q̄ ad quattuor
sermo. xliij. an meb. a. In meb. a. aut eius
idem smonis valde mltā et pulchra habet
Religio et vita b̄i dñici assimilā rōnalib⁹
dueris. ser. xliij. memb. ix. in fine.
Religiose viuētēs et quattuor obseruātēs
sunt sicut angeli dei. ser. liij. memb. i.
Religioz b̄ndictio assistit in obseruantie
facilitate. ser. xliij. memb. ix.
Relinq̄nd⁹ ē carnal affect⁹. ser. xlvij. mē. ix.
Res p̄or. iij. modis p̄siderari. ser. xxx. m. i.
Resurrectio xpi fuit glōsa p̄ni ad q̄tuor.
ser. xliij. post pnci. Et fuit p̄arijs reuelata
ut p̄s ibidē in meb. a. postis
Rhetorica exp̄mit sanctā trinitatē. smone
xxx. memb. viij. post pnci.
Rerib⁹ coronā p̄or. ser. xxi. mē. vi.
Rosa rubens q̄s dicat. ser. xxvij. in pn.
Rosa. xxx. folioz p̄ortutū. ibidē memb. i.

Salomon floruit vir

ture sapie et charitat. b. xxi. m. i.
Salomonis gubernatio. sermo
ne. xxvij. memb. i. folio rose. xvij.
Samuelis illuminatio. ibidē. fo. rose. xv.
Samsonis mortificatio. ibidē. fo. rose. xliij.
Sancti p̄ces in limbo p̄fortant p̄p̄ q̄tuor
or. ser. xxvij. meb. viij. p totū.
Sanctificatio sit q̄druplicē. ser. iij. meb. a.
Sapientia mltiplex in aplis. ser. liij. in pn.
Sapientia sumit q̄drupl. ibidē. post pn.
Sathan conabatur extinguere sapiam in p̄
phetis. ser. ix. meb. ii. in medio.
Satisfactio sit dupl. ser. xxij. post pn.
Seraphin ordo quō interpretat⁹: et q̄ ex eo ce
ciderūt. ser. ix. memb. i.
Seruire deo vbi sit meli⁹. ser. xlvij. meb. viij.
Seruire deo vtrū sit meli⁹ cum voto an sine
voto. ibidē memb. x. in pnci.
Septe disponūt hoīem ad susceptionē sp̄i
tus sc̄i. ser. xxiij. memb. iiij.
Similitudo inf̄ dēū et aiām nostrā attendit
penes q̄nqz. ser. xliij. memb. i.
Symeon venit in tēplū p̄p̄ gl̄ificationes
quadruplicē. ser. xv. memb. iij.
Symeonis onie filij interpretatio. ser. xxvij.
memb. i. folio rose. xxvij.
Symon interpretat obediēs aī et Tadeo
creature obediēbat. ser. lviij. memb. iij.

Symonis et
mor. ser. lviij.
tia appuit
pulebra de
Socialis vi
tū pfectio
Socialis ro
vni. ser. xx
Socialis be
Solitaria vi
Socialis nost
fecit. ser. li
dara pfect
Subiectū be
est p̄ntū. ib
Sublimat
sermo. xxi
Suffragia q
Et q̄ op̄ in
placit p̄st
Suffragiorū
Sp̄nā adu
omne mult
Sp̄lūm in
cate de ser. li
Sp̄lūm vi
sermone. xxx
Sp̄n p̄bent
ser. xliij. memb
Stat⁹ mlti
Stella mag
fmone. xi. in
Strophau
vūo eius in
na e
Zac
sermone. xii
Zac⁹ hoīs b
tione. ser. lix
Zamp̄ran
comites. ser.
Zep̄tatio ē q̄
Zemp̄tati
illa. ibidē
Zemp̄tatio fin
p̄p̄ue ad
membro. iij
Zpus hoīm
sermone. xxx
Zemp̄tatio
sermone. xli

Tabula

Symonis et iude vigilania appuit circa quatuor. ser. lviij. memb. viij. Eundem diligentia appuit circa quatuor. ibidem me. viij. pla pulchra de eisdem vide ibidem in mebris.
Socialis vita quod necessaria est ad exercitium perfectionis. ser. xi. memb. iij. in medio.
Societas tota periculosa quicquid propter penam vult. ser. xxxviij. memb. iij. in principio
Societas bona quatuor requirit. ibidem in fine
Solitaria vita quod convenit. ser. xi. memb. i.
Scientia nostra in hac vita patitur triplicem defectum. ser. lix. memb. iij. Erat autem in patria clara: perfecta: et a deo infusa. ibidem
Subiectum beatitudinis a diversis diversimode est posuit. ser. lix. memb. iij. in principio
Sublimitas magna quod habebit in iudicio. sermo. xxxix. memb. viij. pro totum
Suffragia quod valent. ser. lxi. me. vi. in principio.
Et quod opus suffragii facit aliquid pro dupliciter considerari. ibidem in medio
Suffragiorum valor per se ex duobus. ibi. m. viij
Sponsa adveniente die responsionis de se ornare multipliciter. ser. xij. memb. ij.
Spus sanctus intrauit per secundam portam in civitatem dei. ser. lix. post principium
Spus sanctus variis modis docet ut declarat sermone. xxxiiij. p. singula membra
Spus prophetie quod mereri potest propter quatuor. ser. xvi. memb. iij. in principio
Stella mundi sunt quatuor. ser. xliij. memb. i.
Stella magis apparet qualis fuit. ser. x. me. i.
Stephanus deus noster in celo. et alia multa in sermone. vi. inuenies. et precipue qualis fuit visio eius in principio

Abernario mulierum
Una est dissimilis. ser. xliij. memb. i.
Taciturnitas est comes repantie sermone. xi. membro. v. in fine
Tactum hominis edificabit in personam christi per tractationem. ser. lix. memb. iij.
Temperantia qualis vult fieri: et que sunt eius comites. ser. v. memb. v.
Teporatio est quadruplex. ser. xi. memb. ij.
Temperat est beatus anthoni quatuor modis. ibidem inter
Temperatio siue persecutio ecclesie a dyabolo precipue per adas est multiplex. sermone. xvi. membro. iij. post principium
Tempus hominum refectio indigentium est triplex sermone. xxxvi. memb. iij. in principio
Terremor solet fieri propter quatuor causas sermone. xli. memb. ix. post principium

Alphabetica

Tolerande sunt aduersitates propter quatuor. ser. xliij. memb. vi. post principium
Thomas apostolus quod interpretatur: et an magis nobis profuerit eius tarditas ad veritatem fidei quam aliorum credulitas. sermone quarto in principio.
Thomas apostolus sanauit multos quadrupliciter sermone. iij. memb. v. p. totum
Thomas apostolus puerit quatuor genera hominum. ibidem inter
Thome apostolo christus quatuor ostendit. sermone quarto an membra circa medium
Thome apostoli firmitas fuit magna. ibidem memb. vi. p. totum. ubi pla de eo
Thomas de aquino obtulit multos libros in quibus ipse excellit duodecim sapientes veteris testam. ser. xx. memb. i.
Thomas de aquino lux mundi adieualo res. ibidem memb. iij.
Thomas de aquino fuit quadrupliciter corona coronatus. ibidem in fine
Translationes que inueniuntur in sacra scriptura sunt quatuor. ser. viij. memb. viij.
Tres sunt virtutes ad boni inchoationes et tot ad mali expulsionem: et due ad meritum actionem. ser. xxvij. memb. ij.
Tres sunt species principadi inter quas tercia est optima propter quatuor rationes ser. xxvij. memb. v. ante medium. Ubi multa de eisdem speciebus. et de venetorum principatu inter dicuntur
Tres fuerunt apostoli de terra israel. andreas petrus et philippus. ser. i. memb. iij.
Tres viri in camino ardoris charitatis qui sunt. ser. xliij. memb. i. in principio
Trinitas diuinarum personarum figurata est in prophetis. ser. xxxv. memb. v.
Trinitas sancta exprimitur per varias scientias. ibidem memb. viij. p. totum
Trinitatis fides exigit ad explicite credendum mysterium christi. ser. xxxv. in principio
Trinitatis fides occulta erat ante aduentum christi. ibidem de persone tercia
Trinitatis fides manifestata est post aduentum christi. ibidem de persone quarta
Trinitatis mysterium nouerunt prophete. ibidem membro. xi. p. totum
Trinitatis mysterium docet apostoli. ibidem membro. ix. p. totum
Trinitatis mysterium figuratum est a quatuor prophetis principalibus. ibidem memb. xi.
Trinitatis fides est nobis necessaria tripliciter. ibidem memb. xij. post principium

Tabula

Trinitatis mysterium ostendunt tria miracula. ser. xxxv. memb. x. p. totū
 Tripliciter aliqd cognoscit. ser. xvi. post pn.

Unitas est multū de-

testada. ser. xlii. memb. i.

Unitas q̄ p̄sistit in excessu cau-
 de mulierū p̄hibet p̄p̄ multa. ibide. In
 q̄bus excessus. xij. offendunt. ibide

Unitas h̄y in capite suo coronā. xij. stulti-
 tianū. ibide in fide

Unitate sup̄bie reprobat divina electio.
 ser. xlii. memb. i. an̄ mediū

Verbo dei p̄ q̄s q̄drupl̄r assimilari. ser. lv.
 memb. i. in principio

Vestigii sc̄e trinitat̄ relucet in q̄libz crea-
 tura q̄drupl̄r. ser. xxxv. memb. viij.

Viator ad refectionē sacramēti corporis
 xpi vocator. est triplex dīa. ser. xxxvi. mē-
 bro. iij. post principii

Victoria virginiū est maior q̄ angeloz. ser.
 mone. lxiij. mē. ij. et ser. xviij. memb. i.

Vincet̄ fuit̄er̄ xpian̄ quattuor modis.
 ser. xij. memb. i. in fine

Vincet̄ habuit p̄statiā ex pluribz auxilijs
 ser. xij. memb. v. in fine. Et de quadruplici
 edec̄amine vide ibide

Vincet̄ beatitudo oñd̄t ibide memb. viij.

Virgo opp̄lla p̄ violentiā nō amittit aureo
 lā v̄gitat̄. ser. iij. memb. vi. in fine.

Virgo xpm̄ in corde suo iugiter exultat q̄
 tuor modis. ser. xli. post principii

Virgitas cōpat̄ luc̄. ser. iij. memb. ij.

Virgitas h̄y q̄tuor excellētijs. ser. lxiij. mē-
 bro. viij. p. totū

Virgitas cōmēdat̄ q̄drupl̄r. ser. xli. p̄ pn

Virgitas requirit maxie v̄cūdiā. ibide

Virgitas p̄servada requirit q̄tuor ibide

Virgitas q̄tuor facit. ibide

Virgitas diligēda p̄p̄ q̄tuor. s. xij. mē. i.

Virgitas q̄ thesaur̄ invenit̄ q̄tuor modis.
 ser. viij. mē. ij. p. totū

Virgites p̄ccat̄e rē in sacramentō p̄nati-
 monij sunt q̄tuor. ibide

Virgites q̄tuor comites xps in se h̄uauit.
 ser. xli. post principii

Virgites acq̄siuerūt celestē gl̄iam p̄ grati-
 tā donationē. ser. lxi. memb. v. in fine

Virgites sc̄e habuerūt sociā v̄nā. s. p̄uden-
 tia in vestimēq̄ sc̄it̄at̄ ad domū dñi ascē-
 dentes. ser. lx. memb. vi.

Virginiū sanctarū cane coronatio et de ip̄a
 rum gl̄ia assecratio. ibide in fine

Alphabetica

Virginiū b̄dictio p̄sistit in p̄tinentie puri-
 tate. ser. lxiij. memb. viij. p. totū

Virgines theologicę sunt tres. ser. xxxv. mē-
 bro. xij. in principio

Virgines theologicę sunt nob̄ necessarie q̄
 ad trinitatē. ibide vsq̄ ad finē

Vita solitaria assumit̄ q̄drupl̄r. ibi. p̄ me.

Vita solitaria an̄ p̄fectior sit socialī. ser.
 xlvij. an̄ mēbra p. totū

Vita imortalē ēē post h̄ac vitā p̄b̄ at̄ mult̄
 ser. lxi. post principii

Vita sp̄ualis est p̄formis vite corporali. ser.
 mone. xxxvi. statim an̄ mēbra

Vita eterna nō p̄t acq̄ri ex puris natura-
 libus vt p̄bat. ser. lxiij. in p̄ncipio

Vita cor̄ q̄ ad sacros ordines eliguntur q̄
 lis debeat ēē. ser. xlv. memb. iij.

Vocato ap̄loz a xpo facta dep̄nauit p̄ por-
 p̄bitū m̄pl̄r. an̄ p̄banōes improbanur

pulchre. ser. i. in p̄ncipio

Volūntati dei perfecte obedis quo ad quate-
 tuor. ibide in fine

Volēs ad celestes nuptias cū iesu xpo in-
 gredi p. xij. portas ingrediat̄ q̄ notat̄. ser.

lvij. post principii

Vocatio alicui ad apostolatū quāl̄ sit fa-
 cta. ser. lxi. an̄ mēbra p. totū

Vox p̄fecta gl̄is sit. ser. lxi. memb. vi.

Vna res sequit̄ alia tripl̄r. ser. i. an̄ mēbra

Ursula collegio sue societati meruit aureos
 lam̄ dedicatē xpo v̄gitat̄. sermone. lvij. in

principio

Ursula habuit secū famulatū q̄nq̄ puella-
 rū. ser. lvij. memb. i. post principii

Ulus rei q̄d ip̄ozat. ser. xlvij. in p̄ncipio

Utrū electos assumi ad ordines angeloz
 sic p̄uentat vt decimū ordinē sc̄ozum pos-
 ni nō debeat. ser. lx. in p̄ncipio

Xpus tanq̄ sponsus

in chorea celesti ducit et p̄ceps
 dicit sanctam societate oium ele-

ctor. ser. lxi. memb. vi.

Xpus in chorea cantat dulcissimam cantē
 lenam cuiuslibet ordini sanctorum: et a quo
 liber ordine vicissim respondetur. ibidem

post principium

Xpus intravit p̄ primā portā in civitatem
 dei. ser. lxi. post principii

Xpus ē vita xv̄m̄ n̄ra. ser. lxiij. memb. iij.

Xpus iesus venit in tēplū in spū ad obla-
 tionē. ser. xvi. memb. ij. in p̄ncipio et hoc p̄pter

quattuor. ibidem

Xpo post sua

paruit sermo

Xpo ante q̄d

cenaculū

om̄ia q̄

ibi etiā q̄

membro qua

ps mandu

imo xvi

ps cōuerf

quattuor. ser

xps ascendit

eccl̄iā ante mē

Xpi ascensio

ibidem men

Xpi ascensio

quos de lym

Xpi annū ver

Xpi annū ro

corpus dñi

citer. ser. xvi

Xpi anni vider

sermone. y. in

V

canonizatio

Ydoloz p̄nati

populo in m

ty memb. v.

Ydola egypti

sermo. y. me

Ydoloz p̄nati

post p̄ncipii

Ymago dñi in

buis q̄ vit a

bro. iij. in fin

Ymago trinit

or. ser. xvi.

Ymago dei et

sa sermo. xvi.

Ymaginatio

nio signat

memb. i. post

Ymolatio agi

tionē xpi. ser

Ypocritarū

Ypocritarū fi

Ysaac vidit gl̄

memb. ij. ar

Ysaac profess

mo solū rof

Tabula

Xps post suā ascensionē multis sanctis ap-
paruit. sermone. xliij. mem. iij.

Xps anteq̃ ascendit venit ad discipulos ad
cenaculū ubi fecit quattuor. Et deinde cū
omītiua. xxi. hoīm venit ad mōrem oliue
n ubi etias quattuor fecit. sermone. xxxij.
membro quarto.

Xps manducat ad refectionē vite spūalis
rimo xxi. ante membra.

Xps cōcurat fuit recte et fm legem ppter
quattuor. ser. lx. ante membra.

Xps ascendit in celū ppta dēute. sermone
xxxij. ante membra.

Xpi ascensio iustis fuit vtilis ppter quattuor
ibidem memb. v. p totū.

Xpi ascensio facta est videntibus purgatis
quos de lybdo eduxerat. ibidem memb. vij.

Xpiānus verus qs sit. ser. ij. memb. vi.

Xpiānus volens suscipere sacramentum
corporis christi debz se pparare quadrupli-
citer. ser. xxxvi. memb. vi. in fine.

Xpiāni viderūt gloriā dñice incarnatiōis.
sermone. v. memb. vij.

Ioseph quomodo
interpretat. ser. lvij. post pñci.

Ioseph vidit gloriā dñice in
carnationis ser. v. memb. ij.

Idolor pontifices suscitauerūt seditionē in
populo in morte sancte agnetis. sermone
xij. memb. v. in fine.

Idola egypti subuersa sunt i natiuitate xpi
sermo. v. memb. vij. in fine.

Idolatrantū consuetudo. sermone. xxxvi.
post pñcium.

Imago diuina adeo offusca in peccatori-
bus q̃ vix a deo cognoscit. sermone. ij. me-
bro. iij. in fine.

Imago trinitas est in angelis q̃ ad quattu-
or. ser. xxxv. memb. ij. p totū.

Imago deest in ip̃a natura angeli impres-
sa. sermo. xxxij. memb. i. in pñ.

Imaginatio vehemens fuit causa impressio-
nis stigmatiz in corp⁹ sc̃i francisci. ser. lv.
memb. i. post pñci.

Imolatio agni paschalis figurabat ymola-
tionē xpi. ser. xxxvi. memb. ij.

Ipoctitā. xxi. gñ. ser. lvij. memb. iij.

Ipoctitā fiducia. ser. xij. memb. iij.

Isaac vidit gloriā diuine icarnatiōis. ser. v.
memb. ij. circa mediū.

Isaac professio. sermone. xxxij. membro p-
mo. folio rose qnto.

Alphabetica

Isaas seu csaas vidit gloriā incarnationis
xpi. ser. v. memb. ij. circa mediū.

Zacharias propheta
ta vidit gloriā dominice incar-
nationis. ser. v. memb. ij. in fine.

Zacharias par iohānis baptiste vidit etias
hanc gloriā. ibide. memb. iij. in fine.

Zacharias par iohānis baptiste q̃ dubita-
uit plagā incurrit. ser. xxxij. memb. i.

Zabulon quō interpretat. ser. lvij. añ mēbra.

Zorobabel dicit edificasse templū dñi. ser.
vlti. memb. i. circa finē.

Zorobabel restauratio. sermone. xxxij. mē-
bro pmo. folio rose. xxv.

Finis tabule.

Aurea de sanctis **U**trū peccata vatis
p̃c̃q̃ incarnati solenni lumine verbi

Lugdani impressit **Z**ech̃iel bñ tēsa iōbes
Anno dñi. **MD**.cccxcv. die. xliij. **AD**artij

Prius operis. a. b. c. d. e. f. g. h. i. l. m. n. o.
p. q. r. s. t. v. x. y. z. **A. B.** quaternā. **E. D.**
terna. **E.** vero quaternā est.

ਪੰਨਾ, ੩੬੯.

